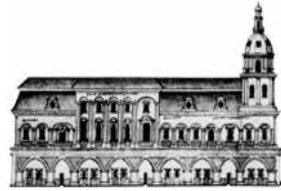

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«КИЄВО-МОГИЛЯНСЬКА АКАДЕМІЯ»

МОГИЛЯНСЬКІ СТУДІЇ

Освітні програми,
анотації дисциплін,
професорсько-
викладацький склад

Київ
2026

Цей довідник ми уклали саме для вас, шановні друзі, хто вирішив поєднати своє життя з Національним університетом «Києво-Могилянська академія».

«Могилянські студії» містять інформацію про професорсько-викладацький склад факультетів і кафедр, навчальні плани та програми підготовки бакалаврів і магістрів, анотації навчальних дисциплін, які читають у НаУКМА. Усе це допоможе вам скласти свій план навчання.

Бажаємо успіху і будемо раді зустріти вас у Могилянці!

ЗМІСТ

НАВЧАЛЬНІ ПЛАНИ ПІДГОТОВКИ БАКАЛАВРІВ

Загальноуніверситетські дисципліни 5**Факультет гуманітарних наук**

B9 Історія та археологія	6
B10 Філософія	18
B12 Культурологія	33
B11.01 Філологія (українська мова та література)	51
B11.041 Філологія (германські мови та літератури (переклад включно)	66

Факультет економічних наук

C1 Економіка та міжнародні економічні відносини	
C1.01 Економіка	76
D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок	88
D3 Менеджмент	100
D5 Маркетинг	111

Факультет інформатики

F1 Прикладна математика	121
F2 Інженерія програмного забезпечення	129
F3 Комп'ютерні науки	142

Факультет правничих наук

D8 Право	157
D4 Публічне управління та адміністрування	174

Факультет природничих наук

E1 Біологія та біохімія	190
E2 Екологія	200
E3 Хімія	209
E5 Фізика та астрономія	216

Факультет соціальних наук і соціальних технологій

C2 Політологія	222
C5 Соціологія	233
C7 Журналістика	244
Освітньо-професійна програма:	
• Зв'язки з громадськістю	244
C3 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії	257

Факультет охорони здоров'я, соціальної роботи і психології

S4 Психологія	278
I9 Громадське здоров'я	286
I10 Соціальна робота	297

НАВЧАЛЬНІ ПЛАНИ ПІДГОТОВКИ МАГІСТРІВ

Загальноуніверситетські дисципліни 309**Факультет гуманітарних наук**

B9 Історія та археологія	312
Освітньо-наукові програми:	
• Історія	312
• Юдаїка	317
• Археологія	325
B10 Філософія	335
B12 Культурологія	344
B11.01 Філологія	354
Освітньо-наукові програми:	
Теорія, історія літератури та компаративістика	354

Українська мова, компаративістика і психолінгвістика	360
Мови (англійська й українська) та комунікація	366
Факультет економічних наук	
C1 Економіка та міжнародні економічні відносини (за спеціалізаціями)	
Освітньо-наукові програми:	
• C1.01 Економіка	371
• C1.02 Економіка та міжнародні економічні відносини (міжнародні економічні відносини), D3 Менеджмент	
Міжнародний бізнес (міждисциплінарна поєднана)	379
D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок	387
D3 Менеджмент	393
Освітньо-наукові програми:	
• Розвиток бізнесу: управління та консалтинг	393
D5 Маркетинг	403
Факультет інформатики	
F1 Прикладна математика	412
F2 Інженерія програмного забезпечення	416
F3 Комп'ютерні науки	421
Факультет правничих наук	
D8 Право	432
D4 Публічне управління та адміністрування	445
Факультет природничих наук	
E1 Біологія та біохімія	462
Освітньо-наукові програми:	
• Молекулярна біологія	462
• Лабораторна діагностика біологічних систем	467
101 Екологія та охорона навколишнього середовища	476
E3 Хімія	484
E5 Фізика та астрономія	489
Факультет соціальних наук і соціальних технологій	
C2 Політологія	493
Освітньо-наукові програми:	
• Політологія	493
• Антикорупційні студії	500
C5 Соціологія	506
C7 Журналістика	509
Освітньо-наукові програми:	
• Журналістика	509
• Зв'язки з громадськістю	525
C1.01 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії	533
Факультет охорони здоров'я, соціальної роботи і психології	
S4 Психологія	539
D3 Менеджмент	547
Освітньо-наукова програма:	
• Менеджмент в охороні здоров'я	547
• Management in Health Care	551
I9 Громадське здоров'я	559
I10 Соціальна робота	570

Навчальні плани підготовки бакалаврів

ЗАГАЛЬНОУНІВЕРСИТЕТСЬКІ ДИСЦИПЛІНИ

ПЕРШИЙ (БАКАЛАВРСЬКИЙ) РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ

ОБОВ'ЯЗКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ

Англійська мова

1-2 семестри, 4 год/тижд., залік, екзамен, 7 кредитів, Я.В. Абсаямова, кандидат педагогічних наук, доцент, Л.Л. Бачинська, старший викладач, С.О. Гісем, старший викладач, О.В. Гончарук, старший викладач, О.О. Гурська, кандидат педагогічних наук, доцент, О.М. Демидович, кандидат педагогічних наук, доцент, І.В. Денисенко, старший викладач, А.В. Курашина, старший викладач, Н.М. Максимчук, старший викладач, І.Д. Піроженко, старший викладач, К.Ю. Перепелиця, старший викладач, А.О. Петрусь, асистент, Л.Я. Ратушна, старший викладач, І.В. Сем'янків, старший викладач, Я.М., Сорочинський Данило Сергійович, асистент, А.Ю. Шугай, старший викладач.

Програма курсу «Англійська мова» (General English) базується на комунікативному підході до вивчення мови. Саме це визначає цілі навчання, що модифікуються й уточнюються залежно як від кінцевої мети курсу, так і від результатів поточного тестування; специфікацію конкретних мовних навичок і умінь (комбінація чотирьох основних макронавичок – читання, письма, слухання й говоріння, на основі яких визначаються мікронавички, наприклад, написання ділового листа, автобіографії, оглядове читання, телефонна розмова, сприйняття на слух оголошення тощо); систему типових моделей спілкування для тієї чи іншої мовної ситуації, що вимагає вивчення функційної граматики.

Комунікативна програма обов'язково передбачає попереднє вивчення мовних потреб студента (“needs analysis”) та віднайдень компромісу між груповими та індивідуальними потребами. Програма передбачає системне й комплексне застосування технічних засобів навчання, а також інших методичних засобів і прийомів, що сприяють вирішенню проблем навчання усному мовленню і ситуативній мовленнєвій спрямованості. Банк роздаткових матеріалів із розмовних тем, проведення дидактичних ситуативно-рольових і ділових ігор поряд з іншими видами аудіовізуального унаочнення допомагає створити наочний фон мовної ситуації та передумови мовного висловлення.

Англійська мова (за професійним спрямуванням)

3-4 семестри, 4 год/тижд., залік, екзамен, 7 кредитів, Н.Б. Бадьйор, старший викладач, Л.А. Батурська, О.О. Гурська, кандидат педагогічних наук, доцент, кандидат філологічних наук, доцент, М.В. Гусар, кандидат філологічних наук, доцент, Л.В. Заїкіна, старший викладач, Л.М. Залеська-Зарічна, старший викладач, А.О. Карапетян, кандидат наук, доцент, Ю.В. Кононець, кандидат філологічних наук, доцент, О.О. Лумеровська, старший викладач, Г.В. Новікова, старший викладач, К.Ю. Перепелиця, старший викладач, О.Ю. Сидорова, старший викладач, Л.В. Сергієнко, старший викладач, Л.С. Сухобрус, кандидат філологічних наук, старший викладач, О.І. Тригуб, старший викладач.

“English for Professional Needs” is a new type of educational programmes aimed at developing language skills for professional needs. The programme consolidates the knowledge acquired within General English Course and helps students to expand professional vocabulary and improve skills: speaking, writing, reading and listening, which are necessary for their qualification. “English for Professional Needs” is intended to facilitate students to master their academic approaches to analytical reading of special texts, summary writing, essay writing, group discussions, debates and presentations as well as note-taking, listening for gist and listening for details. The programme is designed to develop critical thinking and to prepare students for further successful studies on ESP and Master's programmes.

ФАКУЛЬТЕТ ГУМАНІТАРНИХ НАУК

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ: В9 ІСТОРІЯ ТА АРХЕОЛОГІЯ

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА – ІСТОРІЯ

<https://ukma.edu.ua/ects/index.php/fgn/157-2018-06-13-07-01-47/bpistoriya/247-2018-11-01-09-14-29>

ОСВІТНІЙ СТУПІНЬ – БАКАЛАВР

ОБОВ'ЯЗКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ

Історична географія України

1 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити, Я.В. Затилюк, кандидат історичних наук, старший викладач

Ознайомлення студентів з основними етапами формування етнічної та політичної термінології України, її кордонів, а також сучасного складу населення. Мета: на підставі вивчення найважливіших джерел та історіографії залучити студентів до самостійного опрацювання картографічних, актових та наративних пам'яток з історичної географії.

Історія України: проблемні питання

1 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 5 кредитів, В.Л. Маслійчук, доктор історичних наук, доцент

Курс спрямований на актуалізацію і проблематизацію вивчення української історії з різних перспектив. Передбачено ознайомлення студентів зі станом сучасних історичних досліджень щодо постання держави на даних теренах, геополітичних особливостях і проблематики соціальних (урбаністика, модернізація, селянська проблема) і політичних (націоналізм, війна, соціалізм) трансформацій. Висвітлення особливостей історії України здійснюватиметься на основі нових історіографічних концепцій та розвідок. Увагу акцентовано також на актуальних проблемах історії і перспективах дослідження історії України.

Первісна історія України

1 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити, Л. Л. Залізняка, доктор історичних наук, професор

Походження людини. Історія первісного суспільства. Мисливство прильодовикової епохи. Неолітична революція. Походження індоєвропейців. Скіфсько-сарматська доба. Походження українців та їхніх сусідів. Зазначені теми викладаються з урахуванням новітніх досліджень у галузі праісторії та археології. Теоретичний курс закріплюється навчальною археологічною практикою.

Історія античного світу

2 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити, Є. В. Синиця, кандидат історичних наук, старший викладач

Основні тенденції формування цивілізації в добу Античності, закономірні й характерні риси історичного процесу в Середземномор'ї протягом I тис. до н. е. – першої половини I тис. н. е., основні етапи й вузлові події епохи. Зміни в системі життєвих цінностей, світосприйнятті й ментальності тогочасного суспільства, здобутки, які воно залишило людству.

Вступ до історії

3 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 5 кредитів, М.В. Яременко, доктор історичних наук, професор

Мета курсу – дати студентам загальне уявлення про зміну культурних матриць європейського історіописання від Античності до наших днів; пояснити зміст базових понять історичної науки; показати пізнавальні можливості категорій «джерело», «метод», «інтерпретація»; закласти основу практичних навичок у написанні власного дослідницького тексту – постановці проблеми, збиранні матеріалу, структурі й логіці викладу, науковому апараті. Окрему увагу приділено прищепленню засад академічної етики у використанні джерел та історіографічних праць.

Історія середньовічної європейської цивілізації: Візантія і Східно-Центральна Європа

3 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити, Я.В.Затилуок, кандидат історичних наук, старший викладач

Метою курсу є ознайомлення студентів з історією Візантії як визначного історичного та культурного феномену Середньовіччя. По-перше, ми говоримо про історію держави, що існувала більше як тисячу років (від 4 до сер. 15 ст.), позиціонувала себе спадкоємицею Римської імперії і справила вирішальний вплив на політичний і соцікультурний розвиток середньовічної Східно-Центральної Європи та України зокрема. По-друге, ми говоримо про Візантію як образ, що трансформувався у наукових, культурних та ідеологічних дискурсах і сьогодні має вплив у розмовах про ідентичність гаданих «спадкоємців» Візантії. Студенти-слухачі курсу передусім знайомляться з дослідженнями провідних українських, європейських та американських візантиністів, їхніми основними дискусіями і концептами (такими як «візантійська співдружність» тощо), а також аналізують наративні пам'ятки візантійських авторів різного періоду.

Історія середньовічної європейської цивілізації: Західна і Північна Європа

3 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити, В.Ю. Арістов, кандидат історичних наук, старший викладач

Вивчення історії «західного» Середньовіччя має на меті ознайомлення студентів з основними досягненнями європейської цивілізації впродовж V–XV ст., коли формується ієрархічне аграрне християнське суспільство, закладаються основи європейської освіти, вибудовуються підвалини основних європейських держав. Знання, здобуті в цьому курсі, будуть корисні студентам під час опанування ними подальших курсів з історії Західної і Східно-Центральної Європи, історії України, а також майбутнім фахівцям з політології, культурології, економіки.

Історія Стародавнього Сходу

3 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, О.Б. Бубенок, доктор історичних наук, професор

Мета курсу - ознайомити студентів із основними характеристиками низки орієнталістичних дисциплін, які досліджують історичний розвиток стародавніх цивілізацій Сходу та методологією ведення дослідження у сходознавчих дисциплінах.

Примітка: В силу специфіки стародавніх орієнтальних дисциплін, оволодіння методологією наукового дослідження яких – це довгий і трудомісткий процес, який передбачає багато років підготовки, в тому числі і мовну компетентність, даний курс лекцій не може претендувати на підготовку в результаті його дослідників в жодній орієнтальній дисципліні. Тому після прослуховування цього курсу, студенти ще не зможуть працювати із автентичними джерелами, завдання цього курсу ставиться навчити працювати із перекладами джерел. Також, орієнталістика передбачає володіння не лише східними мовами, а й мовами орієнталістики - англійською,

німецькою, французькою, (і додатково іншими, італійською, турецькою, сучасною арабською, івритом, тощо, в залежності від дисципліни) – для того щоб могли вільно орієнтуватися і працювати із сучасною світовою історіографією.

Історія західної цивілізації: від Ренесансу до Просвітництва (1492–1789)

4 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 5 кредитів, К.Л. Дуса, доктор філософії в галузі історії, кандидат історичних наук, доцент

Вивчення історії Західної Європи та її докiлля в період від доби Ренесансу до епохи Просвітництва має на меті ознайомлення студентів з основними досягненнями європейської цивілізації впродовж другої половини XV–XVIII ст., тобто визначальних явищ інтелектуальної історії, економіки, суспільного розвитку від часів, коли проявились наслідки Великих географічних відкриттів до переддня Великої французької революції.

Середньовічна історія України IX - середини XIII ст.

4 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити, В.Ю. Арістов, кандидат історичних наук, старший викладач

Метою курсу є ознайомлення студентів з основними подіями та джерелами періоду раннього середньовіччя України та Східної Європи. Хронологічно і тематично курс охоплює час з IX до середини XIII ст.: від появи «русі»/«русів» до монгольських завоювань і падіння Києва. В рамках курсу обговорюватимуться такі дослідницькі проблеми: історіографічні традиції і специфіка джерел дослідження, обставини формування та політична історія Русі, специфіка соціально-економічних відносин та інститутів влади, особливості повсякденного життя. Семінарські заняття передбачають читання і коментування текстів X – XII століть.

Курсова робота

4д/ 6д семестри, 3/3 кредити

Проміжна робота навчального характеру, що засвідчує знання основних засад написання наукового тексту. У ній студент має показати вміння підбирати й осмислювати дослідницьку літературу та джерела з конкретного питання, коректно формулювати мету й реферувати думки попередників та інформацію джерел, логічно будувати й структурувати власний текст, стисло обґрунтовувати висновки, правильно оформлювати науково-довідковий апарат. У результаті вивчення студент повинен: володіти основними засадами написання наукового тексту; знати історіографію обраної проблеми; вміти добирати й осмислювати дослідницьку літературу та джерела, провести аналіз джерел та виявити здатність застосовувати теоретичні знання; формулювати мету й реферувати думки попередників та інформацію джерел; структурувати власний текст; логічно викласти доказовий матеріал, узагальнити результати у висновках, оформлювати роботу згідно з чинними вимогами до наукового тексту, використовувати для цього комп'ютерну техніку.

Історія західної цивілізації: розбудова націй, індустріалізація і колоніалізм (1789–1914 рр.)

5 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити, В.Л. Маслійчук, доктор історичних наук, доцент

Курс пропонує стислий порівняльний огляд чільних явищ інтелектуальної, суспільної, політичної, економічної історії Західної Європи і Північної Америки 1789–1914 рр. Приклади, події, особи. Джерела та історіографія.

Історія Російської імперії XVIII - поч. XX ст.

5 семестр, 2 год/тижд., екзамен, 3 кредити, В.Л. Маслійчук, доктор історичних наук, доцент

Мета курсу – ознайомити студентів з історією Російської імперії (XVIII – початку XX ст.), до складу якої впродовж кількох століть входила значна частина сучасної України. Увагу акцентовано на питаннях про умови входження та перебування у складі імперії набутих територій, політичний лад, соціальну 11 стратифікацію суспільства, інститути влади, а також на моделі поведінки етнічних еліт. Розглянуто також проблеми вирішення соціальних конфліктів та національного питання.

Спеціальні історичні дисципліни

5 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити, М. В. Яременко, доктор історичних наук, професор

Курс розраховано на перше ознайомлення з основним набором спеціальних (допоміжних) історичних дисциплін. Його завдання – коротко розглянути виникнення та розвиток СІД, а також, що найголовніше, зорієнтувати студентів у роботі з історичними джерелами та навчити проводити джерельну критику. Окрему увагу присвячено трьом спеціальним галузям історичної науки (СПН) – джерелознавству, архівознавству та археографії.

Сучасна українська та зарубіжна історіографія

5 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити, М. В. Яременко, доктор історичних наук, професор

Завдання курсу: ознайомити студентів із теоретичними проблемами сучасної історіографії та показати їх вплив на конкретні дослідження в таких напрямках, як мікроісторія, історична антропологія, історія повсякдення, нова біографічна історія, гендерні дослідження, «нова соціальна історія» тощо.

Історія Габсбурзької монархії

6 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити, Т.Ю. Григор'єва, кандидат історичних наук, доцент

Основні етапи та події витоків і розвитку Габсбурзької монархії, її специфічні риси, роль у європейській цивілізації, вплив на країни, що входили до її складу, міжетнічні та міжнаціональні взаємини, формування дунайсько-карпатської спільноти народів, вплив на міжнародні відносини у Європі, а також роль габсбурзької спадщини в культурі та політиці сучасної Європи.

Історія Гетьманщини

6 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 5 кредитів, М. В. Яременко, доктор історичних наук, професор, С.О. Багро, к.і.н., старший викладач

Вивчення історії Гетьманщини передбачає ознайомлення студентів з основними засадами функціонування Української козацької держави другої половини XVII–XVIII ст. на широкому тлі

історичного розвитку країн Центрально-Східної Європи. Приділятиметься увага характеристиці правової бази, адміністративно-політичного устрою, військової справи, конфесійного чинника, відносинам з Росією та Запорозжям.

Історія Речі Посполитої

6 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 5 кредитів Т.Ю. Григор'єва, кандидат історичних наук, доцент

Мета курсу: ознайомити студентів із перебігом історії Речі Посполитої (1569–1797) – держави, до складу якої входила більша частина території сучасної України; основну увагу приділено не так подієвій історії, як особливостям устрою і суспільного буття цієї держави – інститутам влади, представницькій системі, становим та соціальним структурам, специфіці війська, феномену міста, конфесійним спільнотам, праву та судочинству, освіті, панівним ідеологіям.

Процеси націтворення в Україні XIX – поч. XX ст.

6 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити, В.Л. Маслійчук, доктор історичних наук, доцент

У центрі вивчення – «довге українське XIX ст.», яке досліджено з історичної, історіографічної, теоретико-методологічної перспектив. Значну увагу приділено ширшому контексту українського «національного відродження»: воно розглядається на фоні аналогічних процесів, які відбувались у XIX ст. на теренах Європи та Російської імперії, а також як підготовчий етап становлення модерної

Актуальні проблеми української і зарубіжної історії та історіографії (гостьовий курс)

6д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити, запрошені спеціалісти у галузі історії та історіографії як з України, так і з-за кордону

Визначається спеціалізацією запрошеного викладача, відповідає новітнім досягненням історичної науки з певної проблеми.

Усна історія: теорія, метод, джерело

6д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити, О.В. Хом'як, кандидат історичних наук, старший викладач

Курс знайомить із новітнім міждисциплінарним методом історичного дослідження та важливим способом пізнання недавнього минулого – усною історією (Oral History). Увагу зосереджено на отриманні ґрунтовних знань теоретичних та методологічних засад усної історії, її обмежень та переваг, особливостей проведення усноісторичних досліджень. Студенти матимуть змогу реалізувати власний проект із створення та документування усноісторичного джерела, його критичного аналізу, виробити навички роботи із усними джерелами та застосовувати їх для власних наукових пошуків.

Історія країн Азії, Африки та Латинської Америки

7 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити, В.Ю. Арістов, кандидат історичних наук, старший викладач

Метою курсу є ознайомлення студентів з основними подіями з історії країн Азії, Африки та Латинської Америки XIX–XX ст. крізь призму дискурсу колоніалізму та постколоніальної теорії. Основними завданнями вивчення дисципліни «Історія Азії, Африки та Латинської Америки XIX–XX ст.» є: розкрити контекст колоніальних відносин, показати взаємовпливи різних культур і традицій, локалізованих у часі в одному просторі; проаналізувати місце «кордонів», «імітування», «маргінальності», «подвійного часу» в діалозі Європи та її колоній; ознайомити студентів з основними дослідженнями, що відображають погляди істориків як зсередини, так і ззовні.

Історія України XX ст.

7 семестр, 2 год/тижд., екзамен, 3 кредити, О. Г. Бажан, кандидат історичних наук, доцент

Розвиток суспільно-політичних, соціально-економічних, національно-духовних процесів в Україні впродовж XX ст. Феномен національно-визвольних змагань українського народу в 1917–1921 рр.; економічний, ідеологічний і соціокультурний зміст сталінізму, політика українізації в 1920–1930-х рр., «українське питання» напередодні та у роки Другої світової війни. Сучасні проблеми державного будівництва і суспільного розвитку України.

Новітня історія Європи 1914–1991 рр.

7 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 5 кредитів, Н.В. Шліхта, доктор філософії в галузі історії, кандидат історичних наук, професор

Стислий огляд чільних явищ інтелектуальної, суспільної, політичної, економічної історії Європи та її довкілля 1914–1991 рр. «Коротке століття» революцій, воєн (Перша світова війна, Друга світова війна, холодна війна), глобального протистояння, науково-технологічних досягнень і зростання матеріального добробуту європейців. Основні виклики XX ст.: тоталітаризм, авторитаризм, нацизм, комунізм.

Історія радянського суспільства

8 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 5 кредитів, Н. В. Шліхта, доктор філософії в галузі історії, кандидат історичних наук, професор

Метою курсу є розглянути різноманітні аспекти життя радянського суспільства: від його офіційного ідеалу до «девіантної» поведінки радянських громадян. Офіційне бачення радянської людини, способи її формування, радянська «політична релігія». Класова структура радянського суспільства, соціально-економічні та соціокультурні реалії життя у СРСР. Повсякденні форми спротиву населення в політичній, соціальній, релігійній сферах; технології його економічного виживання.

Вступ до історії Церкви

8 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити, М. В. Яременко, доктор історичних наук, професор

Головне завдання курсу – дати базові знання про Церкву, необхідні, аби фахово вивчати не лише її історію, а й загалом аналізувати історію культури. Увагу зосереджено як на елементарних речах (коректність термінології та висловлювань), так і на аналізі конкретних джерел, що містять

«церковну тему»; як на зовнішніх аспектах функціонування християнських деномінацій, так і на богословських деталях. Передбачено також аналіз візуальних матеріалів та перегляд фільмів.

ПРАКТИКА

Практика музейна (ознайомча)

2д семестр, 5 год/тижд., залік, 3 кредити, Т.М. Бородіна, старший викладач

Практика спрямована на формування широкої ерудиції гуманітарія, покликана сприяти образному закріпленню та поглибленню теоретичних знань, ознайомленню з системою організації роботи музеїв і методикою проведення екскурсій. Програма музейної практики передбачає відвідування історикоархітектурних та історико-культурних пам'яток, історичних, історико-літературних, художніх, комплексних і меморіальних музеїв діячів української культури, письменників тощо.

Практика навчальна (археологічна)

2д семестр, 23 год/тижд., залік, 3 кредити, Ю.М. Ходукіна, асистент

Практика є закономірним і необхідним етапом засвоєння студентами отриманих теоретичних знань на лекціях із обов'язкових курсів «Первісна історія України», «Основи археології». Студенти практично засвоюють здобуті на лекціях теоретичні знання шляхом безпосередньої участі в польових дослідженнях археологічних пам'яток; набувають професійних навичок, поглиблено вивчають фактичний матеріал і ознайомлюються з проблематикою конкретного історичного періоду та відповідних археологічних культур; засвоюють методики камеральної обробки археологічного матеріалу в польових умовах.

ВИБІРКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ

ДИСЦИПЛІНИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

Основи археології

2 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, О.О. Білинський, кандидат історичних наук, доцент

Ознайомлення студентів з основами археології: специфікою її джерел, методикою дослідження археологічних пам'яток, обробки й аналізу первинної інформації та способами реконструкції історичного процесу за археологічними джерелами, а також основними віхами давньої історії України і прилеглих територій.

Комп'ютерні методики роботи з історичними джерелами

2д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити, М.-О.О. Кислий, кандидат історичних наук, старший викладач

Метою курсу є ознайомлення студентів з можливостями інформаційних технологій для проведення власних історичних досліджень та набуття студентами навичок їх практичного використання.

Історія Києво-Могилянської академії

2 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, М. В. Яременко, доктор історичних наук, професор

Курс є необхідною складовою вивчення освітньої та, ширше, культурної спадщини України. Маючи міждисциплінарний характер, він не лише уможливорює предметний погляд на минуле провідного осередку української освіти, а й дає змогу охопити історію культури України та її сусідів.

Історія Києва

2д. семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити, М. В. Яременко, доктор історичних наук, професор

Територія, люди та життя «по-київськи» від Середньовіччя до сучасності. Мінімум подієвої фактографії. Багато широко витлумаченої культури та уваги до «неполітичного».

Історія полювання на відьом у Європі

3 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, К. Л. Дуса, доктор філософії в галузі історії, кандидат історичних наук, доцент

Мета курсу – ознайомити студентів із основними поняттями, а також віхами європейського полювання на відьом. Зруйнувати популярні міфи про полювання на відьом. Замінити ці міфи знаннями щодо підґрунтя європейських переслідувань відьом у демонології і законодавстві, фактами про перебіг судових процесів, а також про загальнокультурний контекст історії відьомства.

Галицько-Волинське князівство

4 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, В.Ю. Арістов, кандидат історичних наук, старший викладач

Метою курсу є ознайомлення студентів з історією Галицької та Волинської земель у XIII – середини XIV ст. Хронологічно і тематично курс охоплює перехідний період, що розпочинається у добу Київської Русі, а закінчується із вимиранням руської князівської династії та входженням Галичини і Волині до складу сусідніх держав (зокрема, Великого князівства Литовського та Корони Польської). Протягом курсу студенти повинні отримати уявлення про основні проблеми історії регіону, ознайомитися з базовими джерелами та набути навичок роботи з ними. Курс зорієнтований на відхід від традиційної дослідницької парадигми, яка розглядає південно-західні руські землі XIII – середини XIV ст. як «Галицько_Волинську державу». В рамках лекційних і семінарських занять увага буде приділена, головним чином, таким пунктам: критиці історіографічних традицій, вивченню специфіки роботи з джерелами різних видів, розгляду політичної історії Галичини та Волині у східно- та центральноєвропейському контексті, питанням культурної історії регіону.

Українська генеалогія: джерела, методи дослідження і репрезентації

4д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити, І.А. Тесленко, кандидат історичних наук, доцент

Курс покликаний ознайомити студентів з методологією генеалогічного дослідження від початків пошукової роботи й обробки зібраної інформації до її оформлення у науковий текст. Значна увага

буде приділена історіографії та джерелам – як тим, що безпосередньо містять генеалогічний матеріал, так і тим, що допомагають його розкодувати. На конкретних прикладах розглядатимуться особливості роботи із носіями генеалогічної інформації, які стосуються різних станів і соціальних груп та хронологічно охоплюють період від Середньовіччя до наших днів (включаючи електронні бази даних та ДНК-аналіз).

Вступ до історії євреїв: від давнини до Нового часу

4д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити, І. В. Туров, доктор історичних наук, доцент

Метою курсу є дати студентам ґрунтовні знання про стародавню та середньовічну історію єврейського народу і її загально-цивілізаційне значення. Пропонований курс поділено на три частини. Перша присвячена вивченню історії євреїв часів суддів і Першого Храму, друга – часам Другого Храму та періоду Мішни і Талмуда, третя – середньовічній історії євреїв.

Історія національних меншин в Україні XIX–XX ст.

5 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, О. Г. Бажан, кандидат історичних наук, доцент

Мета курсу – розкрити особливості історії та розвитку етнічної структури України, зміст політикоправового статусу національних меншин України у XIX–XX ст., проаналізувати проблеми міжнаціональних відносин в Україні в умовах незалежності.

Історія домодерної дипломатії

5 семестр, 4 год/тижд., залік, 5 кредитів, Т. Ю. Григор'єва, кандидат історичних наук, доцент

Курс хронологічно і тематично розглядає становлення та розвиток європейської дипломатії від Античності до кінця XVIII ст. Вивчаються основні принципи дипломатичної комунікації, репрезентації та становлення системи міжнародних відносин. Значну увагу приділено розвитку права війни і миру, принципам укладання та оформлення договорів, витокам та становленню професійної дипломатичної служби, функціям та повноваженням дипломатів, а також ролі дипломатичного церемоніалу в історичному контексті Античності, Середньовіччя, Ренесансу, Реформації та Просвітництва.

Історія повсякденного життя в ранньомодерній Європі

5 семестр, 4 год/тижд., залік, 5 кредитів, К. Л. Дуса, доктор філософії в галузі історії (PhD), кандидат історичних наук, доцент

Курс є введенням до історії повсякденного життя Європи XVI–XVIII ст. Мета курсу: ознайомити студентів із основними «структурами» повсякденного життя ранньомодерної Європи; дати студентам змогу порівняти різні методологічні підходи до дослідження історії повсякденного життя; продемонструвати 15 динаміку й розвиток різноманітних явищ повсякденного життя впродовж трьох століть, а також регіональні й соціальні особливості «структур» повсякдення.

«Великий кордон» від Адріатики до Каспію (XV–XVIII ст.)

6 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, В. Л. Маслійчук, доктор історичних наук, доцент

«Великий кордон» - історико-географічна область зустрічі цивілізацій, смуга від Адріатичного до Каспійського морів, до якого входить і Україна. Курс розпочинається з детального обговорення методологічного інструментарію, який використовується у дослідженнях розуміння «кордону», «прикордоння», «полілогів культур», «прикордонних спільнот» та значення історії прикордоння для розуміння історії східноєвропейського простору. Опанувавши основні категорії аналізу варто зупинитися на розумінні «викликів» від зустрічі цивілізацій: осілого та кочового образів життя, християнства та ісламу, військової демократії та державного диктату, толерантності та ксенофобії. Важливим буде питання виникнення та початки функціонування прикордонних держав та спільнот: рухаючись із заходу на схід (через Балкани на північ і до Кавказу): ускоки, граничари (побережжя Адріатики і Військовий кордон), секеї постання Семигороду, Валаського та Молдавського князівств, прикордонних спільнот козацтва городского та низового, слобідських полків, Донського козацтва. Наступним кроком будуть спроби ранньомодерних держав, а потім імперій (Священної римської імперії германської нації, Російської та Османської) підкорити та уніфікувати прикордоння, спричинивши великі соціально-економічні зміни та рух населення.

Жіноча історія в Центрально-Східній Європі 1648 – 1848 рр

6 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, В. Л. Маслійчук, доктор історичних наук, доцент

Спецкурс Жіноча історія в Центрально-Східній Європі 1648 – 1848 рр. пропонує поглянути на історію простору з незвичної перспективи: історії жіноцтва, як жінки керують імперіями, як з'являється світська жіноча освіта, жіноча література, допуск жінки до медицини, як змінюється роль жіноцтва з появою міського штибу життя та поширення контролю над девіаціями. Державна політика щодо різноманітних околиць поволи виводила на кін емансипаційні моменти, серед яких і потреба рівності, що тісно переплітаються з постанням соціалістичних та національних ідеологій. Настільки імперська політика сприяє цим процесам, настільки тогочасні філософи, мислителі, політики зважають на «жіноче питання», коли воно увиразнюється і коли затихає. Однією з окреслених цілей курсу буде формування знань та навичок щодо жіночої історії часу виникнення та функціонування просвітницьких методів керування державою.

Історія Криму та кримських татар у XX-XXI ст.

6д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити, М.-О.О. Кислий, кандидат історичних наук, старший викладач

Метою курсу є ознайомлення студентів з історією Кримського півострову та його корінного народу, кримських татар, у пізньоімперський та радянський періоди, а також після 1991 року. Курс є складовою вивчення історії України XX ст. та покликаний поглибити знання студентів щодо історії Криму та кримських татар. Увагу буде акцентовано на колоніальній політиці Росії щодо криму та його корінного народу. В межах курсу студенти повинні не тільки сформулювати уявлення про перебіг подій та проблеми історії Криму XX-XXI ст., але й отримати розуміння причин сучасних подій, зокрема окупації Криму РФ у 2014 році.

Конструювання пам'яті «нової радянської людини»

6д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредитів, Т.М. Бородіна, старший викладач

Метою курсу є ознайомлення студентів з основними радянськими проектами, що були спрямованими на конструювання пам'яті «нової людини» та її виховання загалом. У рамках курсу обговорюватимуться питання впливу радянської пропаганди на формування колективної та індивідуальної пам'яті робітників про Жовтневу революцію, соціалістичне будівництво та Другу світову війну, техніки формування «правильних» спогадів і механізми їх збирання. Лекції передбачають систематизований, структурований виклад програмного матеріалу і мають на меті

сформувати у студентів базові знання щодо особливостей функціонування комісій, під керівництвом яких відбувалось написання радянської історії та конструювання спогадів, що мали би підтверджувати нові історичні концепції. На семінарських заняттях відбуватиметься аналіз спогадів робітників, коментування радянських візуальних засобів впливу на пам'ятання минулого і теперішнього.

Історія сексуальності

6д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити, К. Л. Дуса, доктор філософії в галузі історії, кандидат історичних наук, доцент

«Сексуальна революція» 1960х років радикально змінила суспільне ставлення до інтимних стосунків, виплеснула на поверхню теми, які до того часу трималися «за зачиненими дверима». У ході курсу ми матимемо змогу розібратися, яким було ставлення до проявів сексуальності і як воно трансформувалося у Європі від кінця XV до XIX ст. Ми розглянемо питання, яка сексуальність вважалась дозволеною, а яка залишалась табуованою. Які корективи були внесені Реформацією і знайомством з Новим світом. Простежимо, як змінювалися уявлення про сексуальні стосунки з розвитком науки, зокрема, медицини. З'ясуємо, як народилася і на кого була розрахована порнографія, а також чому існувала «політична» і «філософська» порнографія. Зрештою, спробуємо розібратися, чи був у «вікторіанства» «зворотній бік».

Історія Середньовічного Сходу

6д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити, О.Б. Бубенок, доктор історичних наук, професор

Метою курсу є ознайомлення студентів з історією мусульманської, буддійської та далекосхідної цивілізацій, а також кочових соціумів Євразійського степу доби Середньовіччя. Протягом курсу студенти повинні отримати уявлення про специфіку історії Близького та Далекого Сходу в Середньовіччя, ознайомитися з джерелами як традиційного, так і нетрадиційного характеру та набутти навичок роботи з ними. Курс побудований на позиціях цивілізаційного, а не формаційного підходів. Головним об'єктом вивчення є політичні та соціальні процеси в країнах Азії та Північної Африки після занепаду цивілізацій Античності. Студенти мають здобути уявлення про специфіку розвитку Сходу в Середньовіччя, тобто про відмінність від західної християнської цивілізації. Велику увагу буде приділено особливостям культурного розвитку Сходу, що базувалися на цінностях ісламу, індуїзму, буддизму, конфуціанства, даосизму та синтоїзму. В межах лекційних і семінарських занять увагу буде приділено, головним чином, таким пунктам: історії дослідження цивілізацій Сходу; вивченню специфіки роботи з письмовими джерелами, написаними східними мовами; хронології та періодизації подій з історії держав Близького і Далекого Сходу; політичній історії Сходу в Середньовіччя; питанням культурного розвитку Близького і Далекого Сходу в середні віки, тощо.

Історія дипломатії: XIX–XX ст.

7 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити, Т. Ю. Григор'єва, кандидат історичних наук, доцент

Огляд розвитку дипломатії від кінця XVIII ст. до сьогодення. Становлення сучасної дипломатичної служби та протоколу, а також функції дипломатів у налагодженні відносин між державами, які вони репрезентували в новий та новітній час.

Дисидентський рух в УРСР

7 семестр, 4 год/тижд., залік, 5 кредитів, О. Г. Бажан, кандидат історичних наук, доцент

Курс ставить за мету висвітлити місце і роль дисидентства в історії СРСР та Української РСР, зокрема з'ясувати його вплив на формування реально діючої опозиції тоталітарному режиму, розглянути цілий ряд інших основоположних питань. Йдеться перш за все про визначення самих понять «дисидентство» і «дисидент», їх співвідношення з такими поняттями, як «опозиційний рух», «національно-визвольний рух» тощо.

Навчальний практикум з історії

7, 8 семестри, 2/2 год/тижд., 2 заліки, 4 кредити, Т. Ю. Григор'єва, кандидат історичних наук, доцент

Предметом вивчення навчальної дисципліни є академічні практики та робота над дипломами. Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів: • техніка наукової роботи; етапи підготовки і проведення історичного дослідження; • робота з джерелами: презентація дослідницьких тем, джерел дослідження та методології роботи з ними; • презентація проміжних результатів дослідження; рецензування розділів.

Україна у Другій світовій війні: дискусійні питання

7 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, О.В. Хом'як, кандидат історичних наук, старший викладач

Курс передбачає ознайомлення із ключовими дискусіями зарубіжних та вітчизняних істориків щодо замовчуваних, незручних та травматичних подій Другої світової війни в Україні. Увагу зосереджено довкола нових підходів до студій повсякдення, українського та радянського руху Опору, Голокосту, колабораціонізму, жіночого досвіду війни та ін. Окремий блок присвячено впливу війни на формування різних моделей пам'яті про Другу світову в сучасній Україні, проблематичності її меморіалізації. Розвиток аналітичного мислення й навичок критичного аналізу джерел історіографії належать до основних умінь, отриманню яких допоможе вивчення дисципліни.

Історія України першої половини XX ст. в публічному дискурсі

7 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, В.В.Скальський, кандидат історичних наук, старший викладач

Курс присвячено знайомству з поняттям публічної історії, її функціонуванню в українському суспільстві, способах репрезентації історії у сучасності. Студенти вивчатимуть публічний дискурс навколо основних подій історії України і половини XX століття, зокрема Першої та Другої світових війн, Української революції 1917-1921 років та міжвоєнного двадцятиліття. Розглядатимуться вдалі і невдалі тексти про історію, популярні онлайн-ресурси (Історична правда, Інститут історії України НАН України, Україна Інкогніта, Гісторіанс, Архів визвольного руху, Лікбез), телепередачі «Розсекречена історія», «Історична правда», «Політична історія». В ході навчання аналізуватимемо відображення історії першої половини XX століття на сайтах та у презентаційних виданнях різноманітних органів влади, установ, організацій, підприємств, військових частин, навчальних закладів.

АТЕСТАЦІЯ

Кваліфікаційна робота

7,8, 8д семестри, 12 кредитів

Бакалаврська кваліфікаційна робота передбачена освітньою програмою "Історія" як одна із завершальних форм атестації випускника з базовою вищою освітою. Бакалаврська кваліфікаційна робота повинна: по-перше, засвідчити певний рівень підготовки студента - майбутнього бакалавра - за дисциплінами, передбаченими освітньою програмою бакалавра історії; по-друге, продемонструвати його розуміння та уміння використовувати міждисциплінарні зв'язки при теоретичному обґрунтуванні досліджуваної проблеми; по-третє, показати рівень оволодіння ним науковою та методологічною базою; по-четверте, виявити уміння та навички щодо використання набутих теоретичних знань для аналізу джерел та наукової літератури; по-п'яте, засвідчити уміння оформляти у цілісному документі результати теоретичних досліджень, оцінки практичних ситуацій та висновків з власного дослідження, використовувати для цього комп'ютерну техніку.

B10 ФІЛОСОФІЯ

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА – ФІЛОСОФІЯ

<https://ukma.edu.ua/ects/index.php/fgn/165-2018-06-13-07-01-47/bpfilisofiya/252-2018-11-01-09-34-33>

ОСВІТНІЙ СТУПІНЬ – БАКАЛАВР

ОБОВ'ЯЗКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ

Історія західної філософії: античність

1 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити ЄКТС, В. Е. Туренко, доктор філософських наук, доцент, старший дослідник

Мета курсу "Історія західної філософії: античність" полягає в ознайомленні студентів із фундаментальними ідеями, концепціями та мислителями античної філософії, що заклали основи західної інтелектуальної традиції. Завдання курсу включають: вивчення основних філософських шкіл (піфагорійська, платонівська, арістотелівська, стоїчна, епікурейська та інші) та їх ключових представників; аналіз та інтерпретація філософських текстів; розвиток навичок критичного мислення та аргументації; розуміння впливу античної філософії на розвиток європейської культури та науки; формування здатності до самостійного аналізу та синтезу філософських ідей; стимулювання інтересу до філософських проблем та питань; підготовка до подальших академічних досліджень у галузі філософії та суміжних дисциплін.

Логіка

1 семестр, 2 семестр, 2 год/тижд., 2 год/тижд., залік, екзамен, 6 кредитів ЄКТС, Н. А. Колотілова, доктор філософських наук, доцент

Дисципліна знайомить студентів з предметом та методом логіки як науки, специфікою формалізованої мови, історичними етапами розвитку логічного знання, головними формально-логічними законами. Розглядаються поняття, його логічна структура та види, типи відношень між відношень між поняттями, логічні операції над поняттями. Визначаються правила логічних операцій над поняттями, структура та види висловлювань, структура та види простих суджень, відношення між простими судженнями, логічні сполучники. З'ясовується специфіка та види дедуктивних та правдоподібних міркувань.

Деталізується періоди розвитку сучасної логіки, характерні ознаки класичної та некласичної логіки, специфіка побудови логічних теорій. Розглядаються мови деяких теорій, а саме: класичної та некласичної логіки. Пояснюються семантичні методи: таблиці істинності та аналітичні таблиці. Визначається відношення логічного впливання як фундаментальне поняття формальної логіки. Аналізується специфіка модальної логіки на прикладі алетичної пропозиційної логіки та багатозначної логіки на прикладах тризначної та чотиризначної логіки Я. Лукасевича.

Релігієзнавство

1 семестр, 3 год/тижд. екзамен, 4 кредитів ЄКТС, С. І. Головащенко, доктор філософських наук, професор

Метою курсу є дати з академічних позицій систематичний огляд питань, що стосуються сутності релігії як духовного, культурного, соціального феномену, питань суспільного функціонування інституціональних форм релігії, історії та сучасного стану основних релігійних напрямів та течій.

Філософія: вступ до спеціальності

1 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 5 кредитів ЄКТС, В. І. Менжулін, доктор філософських наук, професор

Мета курсу – сформувати у слухачів уявлення про форми та способи філософування, показати відмінності філософії від інших форм пізнання, ознайомити з основними поняттями і проблемами філософії, представити основні історичні типи філософування. З цією метою на семінарських заняттях здійснюється ознайомлення з різними історичними та типологічними образами філософування шляхом витлумачення та порівняльного аналізу низки класичних та модерних текстів, автори яких – провідні мислителі різних епох – висловлюють свої погляди стосовно того, що таке філософія і що означає бути філософом.

Історія західної філософії: пізня античність, середні віки

2 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити ЄКТС, Ю. В. Розумна, доктор філософії (Ph.D.), старший викладач

Курс «Історія західної філософії: пізня античність, середні віки» розроблено таким чином, щоб студенти змогли ознайомитися з основними періодами, представниками та концепціями пізньої античності та середньовічної філософії, розширивши спектр своїх знань з історії філософії. Навчальний курс містить в собі вивчення пізньої античності та передумов становлення середньовічної філософії та історико-філософських концепцій патристичного періоду, а також філософські системи схоластичного періоду.

Історія західної філософії: доба Відродження

2д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити ЄКТС, О. С. С'єдін, старший викладач

Метою курсу є ознайомлення зі спадщиною найвидатніших західноєвропейських філософів доби Відродження. Найбільшу увагу приділено унікальним особливостям філософського мислення епохи, зокрема, формуванню нового уявлення про місце і роль людини у всесвіті. Важливе місце в курсі займає розгляд ренесансного сприйняття філософської спадщини античності. Курс розкриває гуманістичні, неоплатонічні, натурфілософські напрямки ренесансного мислення. Також у курсі присвячено увагу новим соціально-політичним ідеям, які виникали у європейських мислителів доби Відродження.

Основи наукових досліджень

2д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити ЄКТС, Л. А. Пастушенко, кандидат філософських наук, доцент.

У курсі розглянуто основні теоретичні питання про науку, поділ наук, особливості наукової методології, наукову етику та комунікацію. Викладено основи провадження наукового дослідження у царині філософії та історії філософії, пошуку й опрацювання наукової літератури, а також написання та оформлення студентських наукових робіт.

Біблієзнавство

3 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити ЄКТС, С. І. Головащенко, доктор філософських наук, професор

Метою курсу є формування систематичного уявлення про Біблію як сакральний текст та визначне явище світової духовності та культури, джерело релігійної, етичної, богословської та філософської традицій, а також про традиції богословського та наукового аналізу й тлумачення (герменевтики, екзегези) цього тексту. Вироблення студентів початкові навички самостійного читання та систематичного аналітичного опрацювання біблійних текстів, різноманітної коментаторської літератури з предмету, застосування його результатів у навчальній, науково-дослідній та практичній роботі.

Історія західної філософії: Новий час і Просвітництво

3 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити ЄКТС, Ю. В. Розумна, доктор філософії (Ph.D.),, старший викладач

У курсі розглянуто ключові інтелектуальні події та персоналії двох епох західноєвропейської філософії: Нового часу та Просвітництва (XVII – XVIII ст.). Запропоновано для ознайомлення ключові тексти, поняття, риси й напрямки модерної епістемології, метафізики, етики та політичної філософії у контексті тогочасного інтелектуального життя, та у зв'язку з сучасними філософськими тенденціями.

Історія східної філософії: Індія

3 семестр, 2 год/тижд. залік, 3 кредити ЄКТС, Ю. Ю. Завгородній, доктор філософських наук, доцент

Мета курсу є формування у студентів загальнотеоретичних уявлень про сутність, специфіку, становлення і розвиток філософської думки в Індії у контексті глобальних історичних та суспільних процесів. Курс призначений для ознайомлення з традиціями філософування у цій країні, основними персоналіями, школами, текстами, проблематикою, термінологією.

Риторика

3 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити ЄКТС, Ю. І. Сватко, доктор філологічних наук, професор

У рамках курсу представлено риторичні максими Світу Людини; виокремлено риторичний потенціал гуманітарних наук; наведено поділ словесних практик за фактурою і цільовими настановами; визначено структуру, зміст і теоретичні засади риторики як невід'ємної складової європейської гуманітарної освіти. Курс формулює правила, норми та основні способи переконливого мовлення, допомагає оволодіти практичними механізмами ефективної комунікації, пропонує технології конструювання риторичних винаходів із використанням тренінгових форм навчання і навичок роботи в команді.

Історія західної філософії: XIX століття

4 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити ЄКТС, В. П. Козловський, кандидат філософських наук, доцент

Курс присвячено реконструкції ключових філософських ідей XIX століття у їхньому історико-філософському розвитку. Особливу увагу зосереджено на німецькій класичній філософії як центральній ланці перетворення трансцендентального ідеалізму: від суб'єктивного до об'єктивного й абсолютного. Розглядаються концепції Канта, Фіхте, Шеллінга, Гегеля, а також криза та занепад ідеалізму. Окремі модулі присвячені постідеалістичним течіям: позитивізму (О. Конт, Дж. С. Мілль, Г. Спенсер) як спробі переорієнтації філософії на наукове знання, та неокантіанству як спробі оновлення трансцендентальної традиції у нових умовах. Курс формує цілісне бачення філософських пошуків XIX століття та їхнього значення для подальшого розвитку європейської думки.

Історія східної філософії: Китай, Японія

4 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити ЄКТС, С. В. Капранов, кандидат філософських наук, доцент

Метою курсу є формування у студентів загальнотеоретичних уявлень про становлення та розвиток філософської думки в країнах Східної Азії (Китаї та Японії). Курс призначений для ознайомлення з традиціями філософування цих країн, основними персоналіями, школами, текстами.

Історія християнства

4 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити ЄКТС, С. І. Головащенко, доктор філософських наук, професор

Метою курсу є цілісне, систематичне та неупереджене уявлення про християнство як один із найважливіших чинників духовного, культурного, суспільного розвитку нашого народу та усього людства. викладено основи догматичної та інституціональної історії християнства як світової релігії, а також основи історії християнських напрямів і конфесій. Передбачено ознайомлення з першоджерелами з історії християнства. розглянуто роль християнства у вітчизняній історії та сьогоденні, його місце в контексті розвитку світової цивілізації.

Курсова робота (історія західної філософії або релігієзнавство)

4д семестр, захист тези, 3 кредити ЄКТС

Курсова робота має на меті сприяти оволодінню навичками дослідницької роботи з першоджерелами та прищеплення навичок науково-пошукової діяльності. Зміст курсової роботи становить аналіз однієї з тем, вивчення якої передбачено програмою курсів з історії західної філософії (від античності до XIX століття) або з дисципліни «Релігієзнавство».

Етика

5 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити ЄКТС, М. М. Рогожа, доктор філософських наук, професор.

Метою курсу є ознайомлення студентів із концептуальним змістом філософської етики, її основною проблематикою, ідеями та напрямками. Головну увагу зосереджено на висвітленні теорій і проблем сучасної етики, опануванні студентами основ етичного мислення. У викладі широко використано матеріал із історії світової етичної думки.

Онтологія і метафізика

5 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити ЄКТС, В. П. Козловський, кандидат філософських наук, доцент

Курс знайомить студентів із фундаментальними питаннями буття, реальності та структури світу, що традиційно належать до сфери онтології та метафізики. Розглядаються основні онтологічні категорії – буття, субстанція, акциденція, причина, можливість, необхідність – у контексті історичного розвитку філософської думки від Парменіда, Платона та Арістотеля до Декарта, Лейбніца, Канта, Гегеля і Гайдеггера. Особлива увага приділяється критичному аналізу метафізичних систем, аналітичній онтології та сучасним дебатам щодо реалізму, номіналізму, подій, можливих світів та ідентичності. Курс сприяє формуванню здатності до абстрактного мислення, аргументації та філософського аналізу онтологічних уявлень у різних культурних і наукових контекстах.

Сучасна західна філософія

5 семестр, 3 год/тижд., екзамен; 4 кредити ЄКТС, Т. В. Лютий, доктор філософських наук, професор; В. М. Циба, кандидат філософських наук, доцент.

Курс знайомить студентів із ключовими концептами, напрямками й постатями сучасної західної філософії. Він охоплює постідеалістичну філософію, герменевтичну традицію, неокантіанство, філософію життя (Шопенгауер, К'єркегор, Бергсон, Фройд), прагматизм (Пірс), феноменологію (Гусерль) та екзистенціалізм (Гайдеггер, Сартр, Ясперс). Значна увага приділена розвитку аналітичної філософії (Вітгенштайн, Расел, Квайн тощо), критичній теорії (Франкфуртська школа), структуралізму, постструктуралізму, неомарксизму, неопрагматизму, дискурсивній етиці та новітнім теоріям (семіотика, спекулятивний реалізм). Курс сприяє осмисленню багатоманіття сучасної філософії та формує здатність до критичного аналізу її провідних проблем.

Епістемологія

6 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити ЄКТС, В. М. Циба, кандидат філософських наук, доцент

Метою курсу є ознайомлення і досягнення розуміння студентами: а) причин перетворення епістемології до початку XX ст. на провідну складову частину філософського знання, що вивчає пізнання за межами метафізики; б) проблемного поля розвитку епістемології в межах теорій істини; в) переходу до вивчення динаміки пізнання в межах моделі т.зв. «циклу наукового» дослідження; г) репрезентацій теоретичного формату синтезу наукового знання у деперсоналізованій формі (К. Поппер), збалансованій формі (Т. Кун, І. Лакатос) та складно персоналізованій формі (С. Тулмін, М. Поланьї).

Естетика

6 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити ЄКТС, В. М. Циба, кандидат філософських наук, доцент.

Метою дисципліни є ознайомити студентів із основними поняттями і проблемами естетики, допомогти отримати теоретичний базис для критичного осмислення явищ сучасної художньої культури та формувати навички творчого застосування здобутих знань.

Історія української філософії

6 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити ЄКТС, Л. А. Пастушенко, кандидат філософських наук, доцент.

У курсі здійснюється аналіз процесу становлення та розвитку історії української філософії, подається систематизований та структурований аналіз головних філософських напрямів, течій, вчень, філософських значимих ідей, що виникали й функціонували в українській культурі.

Метою курсу є ознайомлення студентів з основними етапами становлення та розвитку історії української філософії, спадщиною її окремих представників.

Філософська антропологія

6 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити ЄКТС, В. П. Козловський, кандидат філософських наук, доцент

Метою курсу є вивчення етапів становлення, структури і функцій філософсько-антропологічного знання, історичних і сучасних типів філософського осмислення проблеми людини, її природи, основних способів і форм людського буття, досвіду, мови, свідомості, комунікації, тілесності.

Курсова робота (філософська антропологія)

6д семестр, захист тези, 3 кредити ЄКТС, В. П. Козловський, кандидат філософських наук, доцент

Курсова робота має на меті прищеплення студентам навичок науково-пошукової діяльності. Зміст курсової роботи становить аналіз філософсько-антропологічної проблематики, представленої в тих чи тих філософських напрямках, течіях, ученнях.

Політична філософія

7 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити ЄКТС, В. А. Єрмоленко, кандидат філософських наук, доцент

Курс має на меті ознайомити студентів із ключовими поняттями, концептами та проблемами політичної філософії від античності до сучасності. Особлива увага приділяється аналізу природи влади, справедливості, легітимності, свободи, прав людини, соціального контракту та політичної суб'єктності. Розглядаються класичні тексти Платона, Арістотеля, Гоббса, Локка, Руссо, Канта, Гегеля, Маркса, а також сучасні теорії лібералізму, комунітаризму, фемінізму та постколоніалізму. Курс сприяє формуванню критичного мислення, умінь інтерпретації політичних ідей та застосування філософських підходів до аналізу сучасних суспільно-політичних процесів.

Філософія історії

7 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити ЄКТС, Ю. В. Розумна, доктор філософії (Ph.D.), доцент

Дисципліна «Філософія історії» є необхідною складовою обов'язкових навчальних дисциплін циклу професійної та практичної підготовки бакалаврів за спеціальністю В10 Філософія. Лекції передбачають систематизований і структурований виклад програмного матеріалу і мають на меті формування у студентів базового рівня знань з дисципліни, а також спрямування їх самостійних зусиль щодо засвоєння предмета. Семінарські заняття спрямовано на обговорення студентами питань, визначених робочою навчальною програмою, і мають на меті передусім ознайомлення з формами філософування про історичне шляхом витлумачення та порівняльного аналізу низки класичних та модерних філософських та загальногуманітарних текстів, в епіцентрі яких перебуває проблема історії як царини пізнання. На семінарських заняттях також здійснюватиметься закріплення і поглиблення знань, здобутих під час лекційних занять і самостійної роботи.

Філософія права

7 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити ЄКТС, Л. А. Пастушенко, кандидат філософських наук, доцент

Метою курсу є вивчення засадничих проблем теорії філософії права, головних типів праворозуміння та вивчення творів класиків світової філософсько-правової думки.

Соціальна філософія

8 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити ЄКТС, В. П. Козловський, кандидат філософських наук, доцент

Метою курсу є вивчення особливостей формування, структури і функцій суспільства, з'ясування ролі культури та історії у становленні соціальних зв'язків, а також розкриття значення людської особистості у творенні та існуванні спільного соціального світу. Аналіз соціально-філософських проблем здійснюється на основі широкого залучення фундаментальних праць як мислителів минулого, так і сучасних авторів.

Філософія мистецтва

8 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити ЄКТС, В. М. Циба, кандидат філософських наук, доцент

Метою дисципліни є дослідити відношення між мистецькими практиками та їх філософським осмисленням. Завдання дисципліни полягає в окресленні моделей інтерпретації природи мистецтва, специфіки його об'єктів у предметному світі, з'ясування онтологічного та аксіологічного статусу арт-об'єкта, прояснення понять "мистецький світ", "сила мистецтва" та ін.

Філософія науки

8 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити ЄКТС, Т.В. Лютий, доктор філософських наук, професор

Метою курсу є ознайомлення студентів з актуальними питаннями філософії науки та головним етапам її становлення. Аналізуються засадничі світоглядні й методологічні проблеми сучасного стану науки. Особлива увага приділяється проблемам кризи сучасної техногенної цивілізації та глобальним тенденціям зміни наукової картини світу, типів наукової й технічної раціональності, системам цінностей, на які орієнтуються вчені.

ВИБІРКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ

ДИСЦИПЛІНИ ПРОФЕСІЙНОЇ ТА ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Теорія масової культури

2д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити ЄКТС, Т. В. Лютий, доктор філософських наук, професор.

Метою курсу є ознайомлення студентів із головними засадами, чинниками і поняттями теорій масової та популярної культури. Увагу приділено ключовим концепціям дослідження окреслених явищ постіндустріального суспільства: марксизму, неомарксизму, структуралізму, семіології, постструктуралізму, постмодернізму, соціальній критиці, культурному автономізму тощо. Аналізуються владні аспекти глобалізації, ідеологічні та релігійні параметри масової і медіа-культури, світоглядні запити культурології туризму, а також доля інтелектуалізму в світі інформаційних технологій. Курс спирається на реалії прояву маскульту та поп-культури в цивілізації західного типу та в українському контексті.

Практичне релігієзнавство

3 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити ЄКТС, В. В. Титаренко, доктор філософських наук, доцент.

Метою курсу є практичне знайомство з віровченням, обрядами, організаційними формами та діяльністю релігійних спільнот України через спілкування із носіями віри, відвідування релігійних центрів і громад, храмів і монастирів, навчальних закладів і центрів соціального служіння тощо.

Філософія повсякденності

3 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити ЄКТС, Т. В. Лютий, доктор філософських наук, професор

Курс присвячено філософському осмисленню буденних форм людського життєсвіту. розглянуто багатоманітні форми повсякденного досвіду: способи бачення світу крізь призму буднів і свята, пристрастей, радості, страху, нудьги, лінощів тощо.

Релігійні етоси господарювання та підприємництва

3 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити ЄКТС, С. І. Головащенко, доктор філософських наук, професор

Метою курсу є ознайомити студентів із суттєвими рисами та особливостями релігійного погляду на господарювання і підприємництво в релігійних традиціях Сходу і Заходу. В лекційній частині курсу розглядатимуться принципи засад господарювання, трудової етики, економічного порядку, зафіксовані в архаїчних релігійних практиках, у біблійній традиції, в культурах конфуціанства, буддизму, іудаїзму, ісламу, різних напрямів християнства. На семінарських заняттях передбачається знайомство з першоджерелами з проблеми (релігійна та соціально-економічна література). Будуть розглянуті соціально-економічні принципи конфуціанства, буддизму, іудаїзму, ісламу, протестантизму, католицизму, православ'я. Обговорюватимуться питання сьогодишньої вартості релігійних засад господарювання та підприємництва для підвищення економічної ефективності. Основні акценти будуть зроблені на порівняльний аналіз християнської релігійно-етичної традиції (з урахуванням особливостей основних християнських сповідань) та нехристиянських етосів праці й економічного життя.

Сакральна географія і феномен паломництва

4 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити ЄКТС, Ю. Ю. Завгородній, доктор філософських наук, доцент

Мета курсу – сформувані у студентів загальнотеоретичні уявлення про виникнення, розвиток і головні особливості таких архаїчних релігійних феноменів, як сакральний простір (святе місце, місце сили) і паломництво (проща, релігійна мандрівка).

Філософські теорії часу

4 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити ЄКТС, В. М. Терлецький, кандидат філософських наук, старший викладач

Метою курсу є вивчення філософських поглядів і теорій часу філософів різних часів, зокрема Платона, Аристотеля, Плотіна й Августина, які заклали підвалини для подальшого розвитку європейської філософії та науки в середньовіччі, у Новий час і в сучасності. Розглядаються також теорії часу Ньютона, Канта, Бергсона, Гусерля, Гайдегера, Мактаггарта, які можна вважати «сучасними» відповідями на порушені ще в античності питання про природу часу.

Аналітика міфу

4д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити ЄКТС, В. І. Менжулін, доктор філософських наук, професор

Метою курсу є формування у студентів умінь аналізувати різноманітні духовні феномени (зокрема й сучасні), спираючись на цілісне уявлення щодо міфічного мислення (його витоків, основних рис, функцій, різноманітних спроб його осмислення в історії світової думки), а також аналізуючи його співвідношення з іншими формами духовного життя людства (філософією, політикою, релігією, наукою, мистецтвом тощо).

Жінки у християнській традиції

4д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити ЄКТС, Ю. В. Розумна, доктор філософії (Ph.D.), старший викладач

Курс присвячено розгляду ставлення до жінок у християнстві впродовж віків. Дослідженню значення християнства для жінки та її ролі в історії християнських церков. Ознайомлення із засновниками церковних реформаторських рухів, таких як Клара Ассізька, а також засновниками нових християнських церков (наприклад, Еллен Уайт, засновницею Адвентизму сьомого дня, та Мері Бейкер Едді, засновницею Християнської науки). Одним із завдань курсу є вивчення важливості та значення статі в християнському досвіді, розуміння протистояння між важливими релігійними можливостями, які є в жінок в християнській традиції, і підпорядкованістю жінок в християнських інституціях в історичному плані. Розуміння історії положення жінки в християнській традиції сприятиме кращому розумінню становища жінок у сучасному суспільстві та в українських християнських церквах.

Критичне мислення

4д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити ЄКТС, Н. П. Козаченко, кандидат філософських наук, доцент

Метою курсу є розвиток і вдосконалення навичок критичного мислення, які необхідні насамперед в аналізі та побудові аргументації в різних царинах людського життя. Лекції передбачають систематизований і структурований виклад теоретичного матеріалу щодо складників та видів аргументації, методики критичних запитань, правил та помилок у критичній дискусії. Семінарські заняття спрямовано на застосування теоретичних знань на практиці при аналізі конкретних текстів аргументативного характеру, а також на побудову й презентацію власних аргументативних текстів.

Метафізика свободи

4д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити ЄКТС, В. М. Циба, кандидат філософських наук, доцент

Метою курсу є дослідити концептуальні уявлення про свободу, інтерпретації та проблематизацію даного поняття у сучасній західній філософській думці; розкрити вплив рефлексій про свободу на формування різних типів соціальності; окреслити граничні виміри свободи як принципи побудови неklasичних типів метафізики; проаналізувати відношення свободи та відповідальності у рамках морального, соціального та політичного філософування. Зміст дисципліни: Завданням курсу є критичне осмислення свободи, радикально перетлумаченої у таких філософських течіях 20 ст., як екзистенціалізм, неомарксизм, структуралізм, постструктуралізм. Особливістю зазначених інтепретацій свободи є пошук альтернатив суб'єктивістській та негативістській версій цього поняття, виснуваних з картезіанського менталістського словника, і, як наслідок, свободним

вчинком та детермінізмом соціальних практик. Аналізові конституювання ненасильницької свободи присвячено другу частину курсу.

Неорелігії світу

4д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити ЄКТС, В. В. Титаренко, доктор філософських наук, доцент

Метою курсу є ознайомлення студентів із віровченням, обрядами, організаційними формами та діяльністю новітніх релігійних течій, зокрема – наявних в Україні. У лекціях викладено теоретико-методологічні підходи до вивчення нових релігій, проаналізовано віросповідну, культову й дослідницьку літературу та джерела, подано загальний погляд на закономірності й тенденції розвитку неорелігій, здійснено класифікацію неорелігійних явищ. Семінарські заняття поглиблюють уявлення про багатоманіття новітніх релігійних течій, їхніх лідерів і представників, спосіб життя і віросповідні цінності.

Тваринний світ в сучасному філософському дискурсі

4д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити ЄКТС, О. Є. Гомілко, доктор філософських наук, професор

Animal Philosophy як дискурсивна стратегія пов'язана із ідеєю прав тварин (Animal Rights), суть котрої полягає у визнанні права тварин (nonhuman animals) на життя та на зменшення страждань. Філософський аналіз світу тварин поглиблює знання про природу самої людини, визнання та дослідження ментальних здібностей тварин допомагає виявити особливості та ресурси долінгвістичних та мало/або нераціональних станів людини (дитинство, хвороба, старість). Animal philosophy відкриває нові горизонти розуміння світу, людини та феномена життя як такого.

Гуманізм, антигуманізм, постгуманізм: філософські перспективи

5 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити ЄКТС, Т. В. Лютий, доктор філософських наук, професор

Курс присвячено розгляду одного зі стрижневих моментів цивілізації західного типу – гуманізму як світогляду, що апелює до ідеї людини як вищої цінності. розкривається зміст поняття «гуманізм», його історичні форми. вивчаються способи критики гуманістичної ідеї (антигуманізм), а також перспективи ідеї «постлюдини».

Культурно-символічні картини світу в європейському філософському досвіді

5 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити ЄКТС, Ю. І. Сватко, доктор філологічних наук, професор

Курс «Культурно-символічні картини світу в європейському філософському досвіді» присвячено філософській реконструкції та осмисленню вихідних символічних інтуїцій, а також узагальнених культурних концептів, що утворюють і визначають смислові кордони великих протоевропейських (Античність, Середньовіччя) і власне європейських (Ренесанс, Нові часи, Сучасність) культурно-історичних епох.

Соціологія релігії

5 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити ЄКТС, О. В. Сарапін, кандидат філософських наук, доцент

Метою курсу є ознайомлення студентів із особливостями функціонування релігії як соціального інституту та змістом суспільних явищ і процесів, зумовлених конфесійними чинниками, основними поняттями, методологією та методиками соціологічного дослідження релігійних

феноменів. Розмаїття підходів до релігії як суспільного явища та соціального інституту демонструється на матеріалі досліджень творів класиків світової соціології, філософії, культурології, а також надбань сучасної науки.

Сучасна філософія свідомості

5 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити ЄКТС, В. М. Циба, кандидат філософських наук, доцент

Викладання дисципліни передбачає здійснення огляду й аналізу основних тенденцій розвитку сучасних течій філософії свідомості (як неklasичної європейської філософії самосвідомості, так і Philosophy of Mind), зокрема: співвідношення епістемології та когнітивних наук, теорії штучного інтелекту та теорій самосвідомості, філософії психології та логіко-семантичного аналізу, етики та соціальної філософії, дослідження структур інтелекту як природно-соціального симбіозу; з'ясування значення натуралізації розуму для подолання проблем метафізики самосвідомості; адекватність словника філософії свідомості для розуміння єдності людської думки та діяння; аналіз ментальних експериментів («зомбі», «анти-зомбі», «китайська кімната»), що висвітлюють сутність соціального виміру ментального.

Теорія ідеології

5 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити ЄКТС, Т. В. Лютий, доктор філософських наук, професор

У межах курсу розглянуто головні теорії ідеологій (Маркс, Грамші, Франкфуртська школа, Альтюсер, постмодерні теорії). Увагу приділено також огляду політичних ідеологій: лібералізму, консерватизму, соціалізму, комунізму, націоналізму, фашизму, анархізму, фундаменталізму, фемінізму.

Історико-філософська біографістика

6 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити ЄКТС, В. І. Менжулін, доктор філософських наук, професор

Курс присвячений персональному виміру філософування та біографічному підходу в історії філософії. Розглядаємо, як життєвий досвід, культурний контекст і особисті погляди мислителів впливають на формування філософських ідей, а також те, як ці ідеї змінюють життя самих філософів та історичну дійсність. Курс має міждисциплінарне (філософсько-гуманітарне) спрямування й розвиває навички біографічного аналізу та письма – аналітичного, аргументованого та чутливого до взаємозв'язку життя і думки.

Філософія релігії

5 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити ЄКТС, О. В. Саранін, кандидат філософських наук, доцент

Метою курсу є ознайомлення студентів із основними поняттями філософії релігії (релігія, віра, потойбічність, Бог) та її методологічними настановами. Пролегомени до філософії релігії. Феномен релігії в світлі метафізичного розгляду. Феномен релігії в епістемологічному зрізі. Онтологічні перспективи в осмисленні феномену віри. Феномен віри в епістемологічному вимірі. Праксеологія релігійної віри. Феномен потойбічності у філософській перспективі. Уособлення потойбічного світу. Проблема Бога в світлі метафізики релігії. Аргументи на користь існування Бога. Проблема Бога в епістемологічній перспективі. Праксеологічні аспекти проблеми Бога.

Українські традиції дослідження Біблії

6 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити ЄКТС, С. І. Головащенко, доктор філософських наук, професор

Представлено широку панораму еволюції вітчизняного досвіду збереження, відтворення, прочитання та засвоєння Святого Письма. особливу увагу приділено розвитку біблійних студій протягом XVIII – початку XX ст. у наукових та освітніх практиках Києво-Могилянської та Київської духовної академії. Підкреслено актуальність вітчизняної біблієзнавчої спадщини для сучасної науки та освіти.

Філософія музики

6 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити ЄКТС, О. Є. Гомілко, доктор філософських наук, професор

Курс присвячено сучасному філософському аналізу музики у контексті вироблення нової парадигми гуманітарного знання на підставі: 1) подолання модерної версії людини як односторонньо раціональної сутності; 2) обґрунтування розуміння людини як живої тілесної істоти, що знаходиться у взаємодії зі світом як буттям, котре можна не лише пізнавати та перетворювати, але й чути. Завдання курсу – локалізувати феномен музики у його фундаментальній вкоріненості у бутті людини та виявити у людській природі структури, котрі уможливають глибинну дію музики.

«Феноменологія духа» Гегеля: витоки, сюжети, персонажі

6д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити ЄКТС, В. П. Козловський, кандидат філософських наук, доцент

Метою курсу є виявлення тих сюжетів і персонажів «Феноменології духу», які надали цій праці виняткового статусу в західній філософії, вивченням і тлумаченням якої займались видатні інтелектуали у продовж 200 років. Заняття ґрунтуються не лише на прискіпливому вивченні «Феноменології духу», а й на зверненні до літературних текстів (Софокла, Еврипіда, Данте, Шекспіра, Дідро, Гете, Лесінга та ін.), що уможливить розкрити ті сенси, які виявляються лише в семантиці літературних образів і сюжетів.

Європейський нігілізм

6д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити ЄКТС, Т. В. Лютий, доктор філософських наук, професор

Метою курсу є цілісна реконструкція соціокультурного аспекту нігілізму крізь призму проблеми людського буття в історії західноєвропейської філософської думки. У лекціях здійснюється історико- філософський огляд концепцій нігілізму від передумов, що вплинули на його виникнення, до модифікованих форм нігілізму в XX столітті. Семінарські заняття передбачають формування у студентів навичок самостійного критичного аналізу рекомендованих текстів і порівняння різних теоретичних підходів.

Теорії смислу і нонсенсу

6д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити ЄКТС, Т. В. Лютий, доктор філософських наук, професор

Курс присвячено проблемам мовно-сислового континууму. розглянуто теорії смислу та значення, неоднозначності мислення (хиби, парадокси, софізми), теорії нонсенсу, мистецькі експерименти зі смислом (заум і алогізм), вербальне та невербальне мислення, мову і несвідоме, проблеми мовлення та розуміння, владні аспекти мови.

Філософія Григорія Сковороди

6д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити ЄКТС, Л. А. Пастушенко, кандидат філософських наук, доцент

Метою курсу є вивчення філософських ідей Григорія Сковороди в контексті його життя та творчості шляхом знайомства з основними філософськими текстами Григорія Сковороди та з базовою науковою літературою про нього, формування у студентів досвіду самостійного історико-філософського дослідження.

Історія науки

7 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити ЄКТС, Т. В. Лютий, доктор філософських наук, професор

Метою курсу є ознайомлення студентів з актуальними питаннями історії науки та головними етапами її становлення. Буде проаналізовано засадничі світоглядні й методологічні проблеми сучасного стану науки.

Політологічні аспекти релігієзнавства

7 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити ЄКТС, С. І. Головащенко, доктор філософських наук, професор

Метою курсу є систематичний огляд форм взаємодії релігії та політики, які історично склалися в рамках різних культурно-конфесійних традицій. Курс містить матеріали, що характеризують зміст і структуру феномена релігії як нормативної системи, чинника інтеграції суспільства та регуляції суспільних відносин. Значне місце посідають питання суспільного функціонування релігії як нормативної системи. розглянуто історію різноманітних форм сакралізації влади та відповідних релігійно-політичних систем, еволюцію історичних форм церковно-державних відносин та сучасних моделей участі релігії і церкви в політичному процесі, їхню роль у реалізації політичних технологій.

Психологія релігії

7 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити ЄКТС, О. В. Сарапін, кандидат філософських наук, доцент.

Метою курсу є ознайомлення студентів із етапами становлення і розгортання психології релігії, важливими питаннями, що стосуються різних компонентів і рівнів суб'єктивного світу віруючих, зокрема – комплексу емоційно-вольових явищ, станів і процесів релігійного змісту чи характеру, що увиразнюються на індивідуальному та колективному рівнях.

Символіка людського тіла в культурі: між розумом і чуттєвістю

8 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити ЄКТС, Т. В. Лютий, доктор філософських наук, професор

Метою курсу є ознайомлення студентів із проблемою тіла й тілесності як специфічною умовою людського існування, розуміння, невербальної комунікації та найважливішою сферою філософсько-антропологічного аналізу. Курс побудований на висвітленні й аналізі ключових тез і проблем з цієї тематики.

Феноменологія релігії

8 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити ЄКТС, О. В. Сарапін, кандидат філософських наук, доцент

Метою курсу є ознайомлення студентів з основними положеннями феноменологічного аналізу релігійності. Предметом розгляду є основи феноменології релігії та її концептуальні форми, а також особливості її інтерпретації у світлі герменевтичного підходу.

Філософія Ніцше

8 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити ЄКТС, Т. В. Лютий, доктор філософських наук, професор

Метою курсу є ознайомлення студентів із біографією та головними ідеями філософії Фрідріха Ніцше у контексті тлумачення ним традиційних філософських галузей: метафізики, онтології, гносеології, етики, естетики, філософії культури, релігії, права, історії. Аналіз та інтерпретація основних праць філософа.

Практика переддипломна

7 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити ЄКТС

Переддипломна практика є одним із завершальних компонентів фахової підготовки бакалавра філософії. Вона передбачає пошуки та визначення теми кваліфікаційної роботи, поглиблення дослідницьких навичок, аналіз джерел і літератури за обраної темою, підготовку тез, плану та фрагментів тексту. Практика спрямована на розвиток самостійної роботи, академічного письма та презентації результатів філософського дослідження.

ДИСЦИПЛІНИ ВІЛЬНОГО ВИБОРУ:

Релігієзнавство (для інших спеціальностей)

3 семестр, 4 семестр, 2 год/тижд., 2 год/тижд., залік, залік, 3 кредити ЄКТС, 3 кредити ЄКТС, С. І. Головащенко, доктор філософських наук, професор

Метою курсу є дати з академічних позицій систематичний огляд питань, що стосуються сутності релігії як духовного, культурного, соціального феномену, питань суспільного функціонування інституціональних форм релігії, історії та сучасного стану основних релігійних напрямів та течій. Завданнями курсу є: підготувати студентів до сприйняття дотичного до його тематики матеріалу інших релігієзнавчих, філософських, історичних, соціологічних, політологічних, культурологічних, правничих курсів, виробити у студентів початкові вміння та навички самостійного аналізу релігійних явищ і процесів, застосування його результатів у навчальній, науково-дослідній та практичній роботі.

Філософія (для інших спеціальностей)

3 семестр, 4 семестр, 2 год/тижд., 2 год/тижд., залік, залік, 3 кредити ЄКТС, 3 кредити ЄКТС, Я. І. Юринець, старший викладач

Метою курсу «Філософія» є вироблення уявлень про сутність філософії та її місце в системі культури, ознайомлення з проблематикою онтології, антропології, соціальної філософії та філософії історії, етики та естетики, теорії пізнання, а також з головними етапами розвитку філософської думки.

Сенс життя як філософська проблема/Meaning of life as a philosophical problem (англ. мовою)

4 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити ЄКТС, Ю. В. Розумна, доктор філософії (Ph.D.), старший викладач

This discipline is devoted to a key question in every person's life: "What is the meaning of life?" It is both an intellectual challenge and a personal journey. We will explore whether the meaning of life requires an absolute foundation, or whether a person is capable of being a source of meaning for themselves. We will reflect on freedom, suffering, loss, death, and identity crisis as challenges without which the question of meaning does not arise. We will consider whether meaning is universal or is born anew each time, and whether love, responsibility, and care can give life depth. This discipline does not provide a single answer, but offers different options. Getting to know them will help you better understand yourself, the world, and the values that give life a meaning. This is especially relevant in the times of crisis in which we live. Through philosophy, psychology, culture, and contemporary case studies, the discipline teaches you to think critically, question, ask bold questions, form your own worldview, and express it publicly.

АТЕСТАЦІЯ

Атестація на здобуття кваліфікації бакалавра філософії у НаУКМА проводиться у формі комплексного кваліфікаційного екзамену (3 кредити) та захисту кваліфікаційної роботи (12 кредитів). Атестацію випускників здійснює фахова Екзаменаційна комісія. Умовою допуску студента до комплексного кваліфікаційного екзамену є виконання ним навчального плану в повному обсязі. За результатами атестації студент отримує кваліфікацію бакалавра за спеціальністю «Філософія» і диплом державного зразка.

Комплексний кваліфікаційний екзамен

8д семестр, 3 кредити ЄКТС.

Комплексний кваліфікаційний екзамен з філософії передбачає оцінювання результатів навчання та їх відповідності вимогам освітньої програми "Філософія" першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю В10 Філософія галузі знань В Культура, мистецтво та гуманітарні науки в НаУКМА.

Кваліфікаційна робота

8д семестр, 12 кредитів ЄКТС.

Кваліфікаційна робота з філософії представляє розгляд філософського питання, який має елементи наукового пошуку і присвячений розв'язанню складної спеціалізованої задачі або проблеми, що характеризується комплексністю і невизначеністю умов. Робота має продемонструвати рівень опанування методик здійснення філософських досліджень та навичок творчого розв'язання інтелектуальних завдань.

B12 КУЛЬТУРОЛОГІЯ

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА – КУЛЬТУРОЛОГІЯ

<https://ukma.edu.ua/ects/index.php/fgn/159-2018-06-13-07-01-47/bpkulturologiya/251-2018-11-01-09-31-43>

ОСВІТНІЙ СТУПІНЬ – БАКАЛАВР

ОБОВ'ЯЗКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ

Культури класичного Сходу

1 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, Д. О. Король, кандидат культурології, доцент

Упродовж навчального курсу студенти знайомляться із основними здобутками класичних східних традицій (*ведична, китайська, японська, тибетська, зороастрійська, мусульманська, степова кочова, північнокавказька*). Лекційна частина занурює студентів у історико-культурні подробиці тієї чи іншої східної традиції, у релігійно-філософський канон, в образотворче мистецтво та естетику, у традиційний побут та етнографію тощо (передусім у цивілізаційній проблематиці і без мовного контексту). Під час викладу слухачам демонструється численний тематичний візуальний та музичний контент задля забезпечення повноцінного занурення аудиторії у відповідні етнокультурні регіональні традиції. Практичні заняття передбачають заслуховування студентами тематичних доповідей або / та презентацію індивідуальних завдань з подальшим колегіальним обговоренням; контрольне тематичне тестування; виконання підсумкової контрольної роботи тощо.

Культурологія

1 семестр, 3 год/тижд., залік, екзамен, 4 кредити, Б. М. Чумаченко, старший викладач

Характеристика, теоретична модель (образ) головних культурно-історичних епох. Морфологія та феноменологія головних культурних традицій Сходу та Заходу, цивілізаційних ареалів. опис індивіда різних культурних типів (антропологія культур), його свідомості, аксіології тощо. Генеалогія вітчизняної культурології, огляд наукових шкіл, течій, напрямів історико-культурного типу. Характеристика українського культуро'єнезу, головних періодів розвитку української культури (Київська русь, українське бароко, український романтизм тощо).

Вступ до теорії культури

2 семестр, 3 год/тижд., залік, екзамен, 4 кредити, М. А. Собуцький, доктор філологічних наук, професор

Попереднє уявлення про предмет культурології, про її місце серед гуманітарних наукових дисциплін та її методологічну специфіку. Теми курсу висвітлюють 'єнезу та структуру культурологічного знання, дають уявлення про зміст і обсяг поняття «культура».

Загальна історія мистецтв

2, 2д семестри, 3, 4 год/тижд., залік, екзамен, 7 кредитів, Н. В. Тимчук, кандидат культурології, ст. викладач.

Програма курсу «Загальна історія мистецтв» (скорочено – ЗІМ) відповідає навчальному плану підготовки бакалавра з базової вищої освіти «Культура» і є необхідною складовою частиною вивчення циклу фундаментальних і професійно-орієнтованих дисциплін з Культурології.

Курс спрямований на вивчення багатой спадщини образотворчого мистецтва, створеного людиною упродовж кількох тисячоліть – від давніх культур до початку XX ст., окрема увага в межах курсу приділяється європейській візуальній культурі.

Основні поняття історії культури

2 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити, Б. М. Чумаченко, старший викладач

Курс «Основні поняття історії культури» знайомить студентів з проблематикою формування історії культури як наукового жанру та сучасними уявленнями про її статус у системі гуманітарного знання, формами історико-культурних досліджень, типами культурологічного знання в контексті традиційних і сучасних практик історизму. Жанр історії культури розглядається як продукт розвитку історичного знання західного типу на етапі якісних змін та наукових революцій (змін парадигми) 19 – 20 століть, що призводить до розширення предмету історії, її тематичного репертуару та дослідницьких можливостей в плані створення історичної картини світу. Значне місце посідає знайомство з творцями історії культури – їхніми науковими біографіями, творчими внесками та стилями історико-культурного письма. Курс служить загальнотеоретичним та історичним вступом до всіх дисциплін історико-культурного циклу, які вивчаються студентами («Антична культура», «Історія культури Європи», «Культура Відродження» тощо).

Історія української культури

1, 2 семестри, 3 год/тижд., залік, екзамен, 8 кредитів, Л.М. Довга, доктор філософських наук, професор; М.В. Лігус, доктор філософії, ст. викладач.

Курс «Історія української культури» розраховано на студентів бакалаврату, які вже отримали знання з історії та історичної географії України. Курс орієнтовано на надання студентам уявлення про українську культуру як про складну структуру, у котрій художня культура посідає хоч і важливе, втім не провідне місце. Поступ культури буде представлено не як історію художніх стилів, а насамперед як історію змін, що відбувалися у свідомості її носіїв. У ході опанування курсу студенти отримуватимуть навички самостійного аналізу культурних артефактів.

Курс «Історія української культури» передбачає сфокусування уваги на формуванні та функціонуванні певних релігійних, політичних, ідеологічних, етичних та естетичних ідей, які впливали на становлення художньої культури. Приклади з художньої культури буде розглянуто передусім як ілюстрацію до «матеріального» втілення таких ідей. Тобто «історія культури» викладається насамперед як «історія ідей», та не дублює матеріалів жодного іншого предмету, передбаченого освітньою програмою «Культурологія».

Історія культури Європи

2 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити, Б. М. Чумаченко, старший викладач

Курс «Історія культури Європи» входить до блоку історико-культурних дисциплін бакалаврської програми «Культурологія», його адресовано студентам-культурологам першого року навчання. Курс розраховано на один учбовий семестр, обсяг курсу – 30 лекційних годин та 12 годин семінарських занять. В кінці семестру передбачається складання іспиту. Лекційний матеріал, топіка курсу охоплює головні періоди європейського культурного процесу від так званого Грецького дива (античного старту Європи) до епохи модерності включно. Курс спрямований на ознайомлення студентів із сучасною історико-культурною репрезентацією (картиною розвитку) європейської культурної свідомості в її типологічній єдності та стадіальному і регіональному різноманітті. Автор намагався врахувати диверсифікацію європейського культурного простору, так само як і фактор перманентних змін (протеїзм) у картині європейської культури. Але при цьому курс базується на уявленні про принципову

єдність у різноманітті європейського культурного життя на різних етапах та в різних регіонах (субсистемах) – принцип *ex pluribus unum*. Фундаментом такої парадигматичної єдності європейської культури розглядаються антична спадщина (давньогрецька та римська складова, спадщина *Pax Romana*), християнська культура пізньої античності та раннього середньовіччя у відносинах конфлікту, толерантності, діалогу та перспектив синтезу.

Курс «Історія культури Європи» пов'язаний з іншими курсами блоку, такими як «Антична культура», «Культура Відродження», «Культура Європи Нового часу» і «Культура доби Бароко».

Наукове письмо

3 семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити, О. В. Брюховецька кандидат філософських наук, старший викладач.

За результатами вивчення дисципліни студенти повинні: знати специфіку наукового письма в гуманітарній сфері, логіку побудови аргументів та викладу матеріалу, вимоги до оформлення академічного тексту та літератури; уміти організовувати свою наукову роботу, самостійно підбирати й опрацьовувати літературу, систематизувати й викладати думки згідно з вимогами до академічних стандартів, створювати цілісне бачення проблеми й аналізувати суперечності.

Релігійно-культурні традиції на теренах України

3, 4 семестри, 4, 2 год/тижд., залік, екзамен, 7 кредитів, Р. В. Демчук, доктор культурології, професор

Пропонований курс надає уявлення про розвиток та взаємодію різноманітних релігійно-культурних традицій, котрі впливали на формування українського світогляду та менталітету. Адже міфологія визначає систему та основні структурно-семантичні параметри національної культури і є її мовою в семіотичному аспекті. Релігія та релігійність виступають не тільки провідними культуромоделюючими чинниками, а й засобами формування сучасного культурно-політичного простору України. У результаті опанування курсу студенти повинні усвідомити взаємозв'язок культури та релігії; вміти визначити базові культурно-релігійні категорії, здійснювати дослідження міфологічних систем (котрі не будучи фактом емпіричного дійсності, стали предметом культурологічної реконструкції) етносів, що мешкали на території України; аналізувати становлення світоглядних підвалин автохтонного східнослов'янського етносу; з'ясувати специфіку адаптації трансплантованої східнохристиянської традиції та її взаємодію із місцевими реаліями; визначати феномен «українське православ'я»; розуміти релігійні системи як певний чинник національного самозбереження (греко-католицизм) та ідентифікації (рідновірство); виявляти іноетнічні релігійстворчі процеси, що проявилися на українських теренах (штундизм у середовищі німецьких колоністів українського Півдня; хасидизм у єврейському середовищі як певна реакція на політичні реалії України відповідної доби; дотичність до світу ісламу у формі його кримсько-татарської філіації тощо); аналізувати вплив радянського «богоборництва» на загальний духовний занепад та виникнення місцевих синкретичних релігійних рухів (на кшталт Великого Білого Братства) в Україні пострадянської доби; обґрунтовувати роль «релігійного відродження» як чинника самозбереження нації на підставі смислобуттєвих цінностей у спільному культурно-політичному просторі.

Археологія та давня культура

4 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, Д. О. Король, кандидат культурології, доцент, О. В. Бондарець, старший викладач

Упродовж навчального курсу студенти отримують базові знання з вивчення старожитностей культури та опановують «кабінетну» аналітичну діяльність археологів (що є зазвичай

наслідком польової та камеральної роботи відповідно). Лекційна частина вводить студентів у тематичну термінологію та пропонує розуміння ключових етно- та соціокультурних змін розвитку людства на прикладі оцінки матеріальних артефактів минулого. Під час викладу слухачам демонструється численний тематичний візуальний та музичний контент задля забезпечення повноцінного долучення аудиторії до відповідних етнокультурних регіональних традицій. Практичні заняття передбачають виступи учасників на семінарах, підготовку ними презентацій, написання контрольних та тематичних творчих письмових робіт тощо.

Етнологія

5, 6 семестри, 2, 4 год/тижд., залік, екзамен, 8 кредитів, Ю. І. Нікішенко, кандидат історичних наук, доцент

Курс розрахований на студентів, які спеціалізуються в гуманітарній галузі, зокрема в культурології, історії та філології. вміст лекцій розплановано таким чином, щоб дати можливість студентам отримати всебічне уявлення про етнос та його культуру як про цілісну та самодостатню систему, що складається з великої кількості різних компонентів, від варіативності яких залежить характер та специфіка кожної окремо взятої етнічної культури.

Загальна музеологія

5, 6 семестри, 3 год/тижд., залік, екзамен, 7 кредитів, О. В. Бондарець, старший викладач.

В умовах цифрової цивілізації для реалізації власних завдань відповідно до світових тенденцій (комунікація, інтерактивність, партисипація) музей потребує кваліфікованих фахівців.

Навчальна дисципліна складається із чотирьох модулів. В першому («Теоретична музеологія») розглядаються дискусійні питання щодо ролі музею в сучасній культурі, наукові концепції музею (дитячий музей, екомузей, музей як культурний центр, музей як «третє місце» та ін.), структура музеології. В наступному модулі («Історична музеологія») аналізуються загальні тенденції історичного розвитку музейництва в країнах Європи, Америки, Азії, Африки, Австралії та інших регіонів Океанії. В модулі «Прикладна музеологія» увага акцентується на фондовій, експозиційній та культурно-освітній діяльності музею, а також – музейному менеджменту та маркетингу. Модуль «Актуальні проблеми розвитку музеології» - це проблеми пам'яткознавства та охорони позамузейних пам'яток, культурного туризму, музейного джерелознавства, музейної соціології, музейної психології, музейної інформатики.

Соціокультурний розвиток людства

Ч.І 5, 6, семестри, 3 год/тижд., залік, екзамен, 7 кредитів, О. В. Бондарець, старший викладач.

Осмислення розвитку людства з часів ранньої первісності і до наших днів є метою цього спецсемінару (семінару дослідницького типу). Впродовж V – VI семестрів увага акцентується на стадії формування передумов ранніх цивілізацій (X – III тис. до н. е.), стадії ранніх цивілізацій давнини (III – I тис. до н. е.) та стадії традиційних цивілізацій (поч. I тис. до н. е. – XVI ст.), а також на окремих проблемах, які існують у вивченні соціокультурного розвитку людства. Спецсемінар дозволяє опанувати методологію та методику дослідження первісності, давніх та традиційних суспільств у всіх їхніх проявах.

Дискурси ідентичності європейської культури

7-8 триместри, 3 год/тижд. Залік, екзамен, 8 кредитів, Ю. В. Джулай, кандидат філософських наук, доцент

Курс «Соціокультурний розвиток людства» надає студентам теоретичні та фактичні знання у царині розвитку системного опису і пояснень ідентифікації складових європейського «цивілізаційного вибору» яку утворили історичні події цивілізаційної розмірності, а також – змін у типах соціально- економічних, політичних, релігійних, мистецьких практик з яких було складено європейські культурні цінності. Цінності такого типу стають життєздатними традиціями європейської культури, але сьогодні мають доводити на етапі глобалізації історичного розвитку людства власну ефективність та здатність нести реальну життєздатну перспективу розвитку. Протягом курсу студенти набувають досвід історіографічного знання дискурсивних практик кожної тематичної репрезентації ходи європейської культури від успадкування культури Давньої Греції до визначення соціокультурної динаміки ідентичності Європи доби глобалізації і макро - цивілізаційних рухів. Курс розраховано на самостійне опрацювання літератури та її публічне обговорення, де викладач виступає модератором та організовує самостійну роботу студентів із джерелами.

Соціальна і культурна антропологія

6 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, Ю. В. Джулай, кандидат філософських наук, доцент

Історичний розвиток дослідницьких практик із вивчення культурного комплексу неписьменних народів на базі ідей історії, етнографії, етнології, соціальної психології, психоаналізу, лінгвістики та семіотики. ознайомлення із сучасним станом «експериментальної», нативістської, постколоніальної та урбаністичної антропології у вивченні сучасного потенціалу відмінностей культур.

Східнохристиянська культура

6 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, В. Р. Демчук, доктор культурології, професор

Мета пропонованого курсу полягає у висвітленні специфіки східнохристиянської релігійно-культурної традиції та її адаптації у східнослов'янському цивілізаційному просторі. У межах курсу розглядається базова Східнохристиянська макрочивілізація, зокрема репрезентована Візантією від її витоків до занепаду; аналізується дуалізм пізньоантично-язичницької та християнсько-аскетичної традицій (через її маркери Іподром та Храм); становлення християнської догматики (Вселенські собори), іконології (іконоборництво/іконошанування) та розвиток месіанської ідеї у сакральному вимірі.

Злети візантійської творчості аналізуються через культурні епістери: «золотий вік Юстиніана», Македонське, Комнінівське і Палеологівське «відродження». Розглядається формування «візантійської співдружності» країн Південно-Східної Європи; простежується моделюючий східнохристиянський чинник Києворуської субцивілізації, а також візантійська константа та її переосмислення у Східнослов'янській цивілізації Нового часу.

На підставі поняття «Візантія після Візантії» аналізується контрверсійний, проте безумовно визначний вплив візантійського феномену на сучасні соціокультурні процеси.

.

Культура повсякдення народів світу

8 семестр, 4 год/тижд., залік, 5 кредити, Ю. І. Нікішенко, кандидат історичних наук, доцент, С.Ж. Пустовалов, доктор історичних наук, професор.

Основні характерні особливості та специфічні риси культури повсякдення, що склалися в процесі історичного розвитку різних народів та культурних регіонів.

Загальна теорія культури

8 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, О. О. Івашина, старший викладач

Основні тематичні та проблемні поля сучасної культурології та їхні концептуальні рамки, історія та сучасний стан їх досліджень.

Масова культура

8 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, О. В. Брюховецька, кандидат філософських наук, старший викладач

Передбачає вивчення основних проблем дослідження сучасної культури, місце в них проблематики масової культури, демонстрацію варіативності та критичного потенціалу концепції масової культури. Поява концепцій «культури» та «масової культури», їхні соціальні, політичні й культурні імплікації та трансформації значення; культура як загальні норми чи як поле вираження та містифікації соціального антагонізму; соціальні причини протиставлення «високої» і «масової» культури; основні підходи та школи дослідження «масової культури». Зв'язок ідеології, культури та суспільства. Масова культура як матеріал для вивчення способу життя суспільства та його само-репрезентації. Масове виробництво і споживання культури в соціальному контексті; адміністративний характер культури в період пізнього капіталізму; культурні практики «популярних класів».

Соціальна культурологія

7 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, О. О. Івашина, старший викладач

Введення у проблематику різних соціальних практик сучасної культури. розгляд таких ключових концептів, як подія, інтелектуал, ідентичність, мультикультуралізм, нетерпимість, расизм, насильство, глобалізація, ідеологія, мистецтво, тілесність, субкультури, політичність та ін. Застосування міждисциплінарного підходу: аргументація наводиться в антропологічно-філософсько-історичному та політико-економічному дискурсивних полях.

ВИБІРКОВІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ

Стародавні цивілізації Сходу

5 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, Д. О. Король, кандидат культурології, доцент

Упродовж навчального курсу студенти опановують понятійний апарат та методологію вивчення цивілізаційних процесів; систематизують знання про основні риси та здобутки класичних цивілізацій стародавнього Близького Сходу. Лекційна частина відпершу знайомить студентів із методологією та понятійним апаратом; далі виклад йде за поступальною хронологією від перших ранньодержавних інституцій Близького Сходу IV тис. до н.е. і до цивілізаційних трансформацій елліністичної доби відповідно. Під час викладу слухачам демонструється численний тематичний візуальний та музичний контент. Практичні заняття покликані продемонструвати навички ідентифікації в цивілізаціях давнини етнокультурних патернів, парадигм культурних традицій тощо.

Історія кіно

4 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, Л. І. Брюховецька, старший викладач

Програма з курсу «Історія кіно» відповідає навчальному плану підготовки бакалавра з базової вищої освіти «Культура» і є важливим доповненням до циклу фундаментальних і професійно орієнтованих дисциплін з Культурології. Вона може слугувати і для всебічного розвитку студентів інших спеціальностей.

У запропонованому курсі йдеться про естетичні параметри і поетику кіно, про кіно як різновид національної культури, про авторські рефлексії видатних майстрів кіно, в тому числі й українських, над мораллю та психологією людини, про екранну інтерпретацію трагічних подій XX століття.

Курс надає загальні уявлення про зарубіжну й українську кінокласику в контексті гуманістичних концепцій, вироблених кіномистецтвом впродовж XX століття. Увага приділяється вивченню основам знань про кінематограф і дослідженню кіномистецтва на прикладі окремих фільмів в контексті визначених тем і жанрів. Кіно українське подається як невід'ємна частина світового.

Методика викладання культурологічних дисциплін у середніх закладах освіти

7 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, О. В. Бондарець, старший викладач

Культурологія в контексті гуманітарного знання. Наукові основи методики викладання культурологічних дисциплін. Форми організації навчання та методика їх проведення. Методи навчання. Методика формування наукових понять.

Формування умінь працювати з навчальними текстами, періодичними виданнями. Методика використання наочних засобів. Модульна система навчання. Інноваційні технології навчання. організаційно-методичне забезпечення викладання культурологічних дисциплін. особистісна культура вчителя. цілісність педагогічної діяльності. Педагогічне спілкування.

Антична культура

4 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, Б. М. Чумаченко, старший викладач

Характеристика античного типу культури в європейському та світовому контексті, культурної свідомості греків і римлян на головних етапах еволюції класичного світу, топіка античної культури та логіка її розвитку, культурологічна репрезентація античної людини, ознайомлення з головними текстами греко-римської спадщини історико-культурного змісту, панорама сучасного антикознавства (проблематика, методології, конфлікт інтерпретацій, теоретико-пізнавальні парадигми / школи, лексикон, сучасні реконструкції антика).

Формування антикознавчого мислення, розуміння зв'язку сучасної європейської культури з греко-римською спадщиною.

Культура Європи Середніх віків

4 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, М. А. Собуцький, доктор філологічних наук, професор

Джерелознавче ознайомлення студентів з основними пам'ятками (текстами) культури європейського середньовіччя; ознайомлення з сучасними теоретичними концепціями середньовічної культури; вироблення початкових навичок самостійного культурологічного аналізу середньовічних пам'яток.

Культура Відродження

4д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити, Б. М. Чумаченко, старший викладач

Характеристика 'єнези ренесансного типу культури, наукова періодизація доби ренесансу, опис головних феноменів ренесансної культури, ознайомлення з історією дослідження культури відродження, панорама сучасних теоретичних образів ренесансної культури, конфлікт інтерпретацій у студіях ренесансу.

Важливим завданням курсу є демонстрація значення ренесансних студій для становлення сучасної культурології (концепції культурно-історичних епох, соціокультурна динаміка Європи Нового часу тощо).

Культура французького рококо

6 триместр, 2 год./тижд., залік, 3 кредити, М.Л. Данченко, кандидат культурології, старший викладач

Даний курс створено з метою розширення профілю історико-культурних дисциплін на кафедрі культурології НауКМА. На кафедрі культурології викладаються курси “Культура Європи нового часу” та “Культура доби бароко”, в яких викладаються базові поняття історії західноєвропейської культури Нового часу. Дана дисципліна поглиблює і розвиває навчальний напрямок історії європейської культури за рахунок вивчення навчальної літератури та ознайомлення з першоджерелами.

В результаті вивчення даної дисципліни студенти зможуть орієнтуватися в таких аспектах та проблемах історії французької культури XVII-XVIII століть як діяльність жіночих преціозних салонів, французька чарівна казка, франко-італійська рокайльна драматургія, та психологічна й еротична проза рококо.

Ранній європейський романтизм та готика в культурі

5 триместр 2 год/тижд., залік, 3 кредити, М.Л. Данченко, кандидат культурології, старший викладач

Курс присвячено вивченню культурних течій передромантизму та раннього романтизму в культурі Німеччини, Англії і Франції. Дисципліна покликана висвітлити культурологічну специфіку романтизму як першого післяпросвітницького явища західноєвропейської культури Нового часу. Курс має на меті поглибити і систематизувати у студентів знання про динаміку становлення романтизму як ментального феномену в культурі європейських країн та ознайомитися із його регіональною специфікою. Також значну увагу у курсі присвячено готичі як культурному феномену передромантизму. Лекційні заняття присвячені вивченню історичного і філософського контексту у формуванні культури романтизму – зокрема, вивчаються такі явища, як наполеонівські війни та роль німецької філософії у підготовці ментального підґрунтя до появи романтизму як явища. Практичні заняття буде присвячено вивченню літературних першоджерел – романтичної есеїстики, готичних повістей та нової історичної романістики. Студенти готуватимуть доповіді за неперекладеними першоджерелами та навчальною літературою. Упродовж практичних занять буде проводитися тестування. Курс із вивчення раннього романтизму та готики є необхідним для опанування професій фахівця з кіноматографії, сучасної наукової фантастики та дослідника історії національних та націоналістичних ідеологій, фольклориста, етнографа.

Культура Європи Нового часу

5 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, Б. М. Чумаченко, старший викладач

Характеристика класичних і романтичних епох, феноменів і подій, культурної історії, головних європейських країн з 1500 р., опис рівнів і форм у культурному різноманітті європейського життя (принцип ex pluribus unum).

Ознайомлення з панорамою шкіл, течій, напрямів історикокультурних реконструкцій Європи Нового часу в аспекті наукового дискурсу, з дискусіями, актуальними темами і проблематикою культурології модерної Європи.

Науково-дослідницький семінар: "Парадоксальність філософського мислення Григорія Сковороди" (

5 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, Довга ЛМ., доктор філософських наук, професор

В 2022 року в Україні відзначили 300-ліття від дня народження Григорія Сковороди. До відзначення ювілею готувався і гуманітарний факультет НаУКМА. Однією з перших подій, яка стала предтечею святкування, були огляд та обговорення фільму, присвяченого Григорію Сковороді "Відкрий себе". Цю подію ініціювала д-р Ольга Брюховецька із командою кіноклубу НаУКМА. Разом з тим це поки що єдина ініціатива кафедри в плані відзначення ювілею знаменитого могилянця. Декан ФГН проф. Марина Ткачук звернула увагу на те, що потрібно ширше ознайомити могилянських студентів із поглядами Сковороди, аби таким чином можна було впроваджувати його праці у контекст сучасного інтелектуального дискурсу. Зважаючи на слушність пропозиції пропонуємо впровадити до циклу фахових вибіркових дисциплін дослідницький семінар "Парадоксальність філософського мислення Григорія Сковороди"

Культура доби Бароко

7 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, Б. М. Чумаченко, старший викладач

Характеристика бароко як типу культури, місця культурно-історичної доби бароко в історії європейської культури. опис барокового світогляду та світосприйняття. Головні феномени, факти, постаті культури бароко. Періодизація й хронологія бароко, локальні стилі (варіанти), специфіка українського бароко. Антропологія бароко. взаємодія вченої та народної культури в добу бароко. Традиції вивчення та сучасні інтерпретації барокового типу культури.

Сучасна культура Заходу

8 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, О. О. Івашина, старший викладач

Історія сучасної культури Заходу з XIX до початку XXI ст. в поєднанні з найцікавішими теоретичними інтерпретаціями цієї історії та культури.

Традиційні культури Африки, Австралії та Океанії

4 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, О. В. Бондарець, старший викладач

Курс спрямований на осмислення загальних тенденцій культурогенезу та його специфіки в тропічно-африканському та австралійсько-тихоокеанійському культурних регіонах. Автор приділяє значну увагу історії дослідження традиційної культури цих регіонів, особливостям світогляду населення, традиційному мистецтву та іншим актуальним питанням.

Культура доколумбової Америки

4д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити, О. В. Бондарець, старший викладач

В межах курсу розглядаються нові підходи щодо низки ключових проблем у вивченні доколумбових цивілізацій. Значна увага акцентується на специфіці соціокультурного розвитку Месоамерики та Центральних Анд, переосмисленні ролі корінних народів у структуруванні взаємодії з європейцями, а також порівнянні американського та близькосхідно-європейського культурно-історичного циклів.

Студенти мають можливість опрацювати різноманітні джерела з історії культури доколумбової Америки.

Китайська класична культура

6 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, С. В. Капранов, кандидат філософських наук, доцент

Упродовж навчального курсу студенти знайомляться з класичною культурою Китаю, її засадами та історичним розвитком. Лекційний курс ознайомлює студентів із різними аспектами класичної китайської культури – міфологією, засадничими принципами світогляду, суспільними цінностями та ідеалами, релігійно-філософськими вченнями (конфуціанством,

даосизмом, китайським буддизмом), ієрогліфічною писемністю, художньою літературою, мистецтвом, архітектурою, звичаями та традиціями тощо. Практичні заняття передбачають підготовку усних доповідей та презентацій, спрямованих на поглиблене вивчення окремих тем з опорою на аналіз класичних китайських текстів та артефактів. На семінарах відбувається усне обговорення, дискусії за темою тощо.

Вступ до історичної танатології

6д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити, Д. О. Король, кандидат культурології, доцент

Упродовж навчального курсу студентам пропонується вивчення категоріального поля ставлення до смерті в традиційній свідомості різних соціумів в історико-культурному ракурсі. Лекційна частина пропонує огляд ключових категорії та моделей ставлення до смерті й посмертя і охоплює широкий проміжок часу від доби первісності – часу перших зафіксованих поховальних практик – і до Модерної Доби, коли фіксується радикальна зміна ставлення до моментів пов'язаних зі смертю (передусім у Європі). Під час викладу слухачам демонструється численний тематичний візуальний та музичний контент. Обмеження практичної частини до одного заняття вимагає вибіркового підходу до виконання завдань, де студенти зможуть продемонструвати ступінь свого ознайомлення з рекомендованими матеріалами – колоквіум або підсумкове тематичне тестування. Додатково можна здати творчу письмову роботу з вимогою проаналізувати традиційну картину посмертя та загробного світу у певній конкретній етнічній традиції.

Культура Японії

6д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити, С. В. Капранов, кандидат філософських наук, доцент

Упродовж навчального курсу студенти знайомляться з японськими традиціями, духовними цінностями, особливостями світосприйняття, вірувань, суспільно-політичної, художньої та побутової культури. Лекційний курс ознайомлює студентів із різними аспектами культури Японії – міфологією, засадничими принципами світогляду, суспільними цінностями та ідеалами, релігійно-філософськими вченнями, писемністю, художньою літературою, мистецтвом, архітектурою, музикою, сценічними мистецтвами, звичаями та традиціями тощо. Практичні заняття передбачають підготовку усних доповідей, презентацій та написання письмових робіт, спрямованих на поглиблене вивчення окремих тем з опорою на аналіз класичних японських текстів та артефактів. На семінарах відбувається усне обговорення, дискусії за темою тощо.

Індійська культура

7 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, С. В. Капранов, кандидат філософських наук, доцент

Упродовж навчального курсу студенти знайомляться з індійською культурою, її головними категоріями, текстами, традиціями, основними етапами історичного розвитку. Лекційний курс ознайомлює студентів із різними аспектами індійської культури – міфологією, засадничими принципами світогляду, суспільними цінностями та ідеалами, релігійно-філософськими вченнями (індуїзмом, буддизмом, джайнізмом, сикхізмом), писемністю, художньою літературою, мистецтвом, архітектурою, музикою, сценічними мистецтвами, звичаями та традиціями тощо. Практичні заняття передбачають підготовку усних доповідей та презентацій, спрямованих на поглиблене вивчення окремих тем з опорою на аналіз класичних індійських текстів та артефактів, а також написання рефератів наукових статей з тематики курсу. На семінарах відбувається усне обговорення, дискусії за темою тощо.

Ісламська культура

7 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, Нікішенко Ю.І. кандидат історичних наук, доцент

Вивчення історії, засад, догматів, культури, мистецтва, філософії, суфізму, читання священної книги Кур'ан, також структури і тлумачення (Fikih) названої книги із застосуванням методу герменевтики. Утворення об'єктивної картини співвідношення між різними видами монотеїстичних і політеїстичних релігій: індуїзмом, конфуціанством, іудаїзмом, християнством та ісламом.

Культура США і Канади XVI–XX ст.

7 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, О. О. Івашина, старший викладач

Сучасна культура Заходу, культура Європи Нового часу, соціальна культурологія.

Канон тіла в культурі

6 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, Голіченко Т.С. кандидат філософських наук, доцент

Основі сучасні концепції тіла та тілесності, культурна історія тіла від Античності до Нового часу. ознайомлення з актуальними вітчизняними та зарубіжними науковими дослідженнями з проблематики. важливим завданням курсу є розуміння історичності тілесних практик і розуміння людського тіла.

Актуальні проблеми зарубіжної культурології

5 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, О. О. Івашина, старший викладач

Огляд актуальних теоретичних та історико-культурних тем і проблем західної культурології.

Культура та влада

5 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, О. О. Івашина, старший викладач

Огляд актуальних дослідницьких програм сучасної культурології.

Перформанс у сучасній культурі

4 семестр, 3 год/тижд., залік, 3 кредити, М. В. Лігус, старший викладач

Програма курсу «Перформанс у сучасній культурі» є важливим доповненням до циклу з Культурології та інших гуманітарних спеціальностей, адже презентує актуальний погляд на культуру як складну систему перформативних практик і дій, що осмислюються як події комунікації. У курсі перформанс розглядається не лише як культурний феномен, але і теоретичний інструмент аналізу культури, її презентації і трансформації.

Особистість у культурі Заходу в постметафізичний період

7 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, О. О. Івашина, старший викладач

Огляд та дослідження актуальних підходів до вивчення особистості через найцікавіші постаті, персонажі та фігури в культурі Заходу.

Франкфуртська школа

8 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, О. О. Івашина, старший викладач

Огляд історії та теорії Франкфуртської школи на тлі дотичних та альтернативних до неї підходів критики культури.

СУЧАСНІ ЦІННОСТІ ОЧИМА РАННЬОМОДЕРНИХ УКРАЇНЦІВ

6д семестр, 3 год/тижд., залік, 3 кредити, Л. М. Довга, доктор філософських наук, професор

Нині ми звично апелюємо до різного роду віртуальних «цінностей» (загальнолюдських, європейських чи національних), рангуємо їх та протиставляємо одну одній. На рівні буденного сприйняття цінності наче «об'єктивуються», сприймаються як такі, що існували завжди зі сталим набором елементів, їх смислів та стрункою системою супідрядності. Насправді ж уявлення людей про те, що і чому є цінністю з часом мінялися вельми суттєво. Впродовж запропонованого курсу студенти ознайомляться з тим, як у ранньомодерній Україні формувались уявлення про благо/добро, та які смисли тоді вкладалися у такі важливі для сучасної людини цінності, як Вітчизна, гідність (честь), свобода, моральна чеснота, вірність, знання, суспільне благо, власність, мир, життя тощо.

Сучасні теорії культури

8 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, Ю. В. Джулай, кандидат філософських наук, доцент

Огляд в історичному розвитку трансформації «наук про дух» в «історичні науки», а згодом у «науки про культуру» в плані методології, вивільнення теорій культури від «філософії культури» та напрацювання в культурології специфічної дистанції до історії культури «повсякденності» та «нарративних» переказів історії культури. розглянуто актуальні та перспективні проблеми теорії культури з розвитку української культури XX – початку XXI ст.

Історія музичного мистецтва

5 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, М. В. Іваненко

Курс висвітлює історію українського, російського та європейського музичного мистецтва від доби античності до початку XXI ст., простежує шляхи формування музичних стилів і жанрів, а також вивчає та аналізує творчість видатних композиторів.

Художній ринок: теорія, історія і практика

6 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, Н.В.Тимчук, кандидат культурології, старший викладач

Дисципліна відповідає навчальному плану підготовки бакалавра, спеціальність «Культурологія». Курс є вибірковою дисципліною і доповнює цикл фундаментальних і професійно орієнтованих дисциплін, блок «Мистецтвознавство».

Курс дає можливість набути базових знань про систему художнього ринку, його ключових складових та можливості його регулювання; орієнтуватися в широкому теоретичному і фактологічному матеріалі, сприймати його комплексно та критично оцінювати процеси, що відбуваються в просторі художнього ринку; ознайомитися з широкою культурологічною та мистецтвознавчою джерельною базою.

Придворна культура Франції доби Людовіка XIV

3 семестр, 3 год/тижд., залік, 3 кредити, М.Л.Данченко, кандидат культурології, старший викладач

Курс «Придворна культура Франції доби Людовіка XIV» входить до складу блоку історико-культурних дисциплін бакалаврської програми «Культурологія», а також може слугувати додатковою дисципліною для професійної підготовки студентів, що навчаються на інших гуманітарних спеціальностях.

Курс «Придворна культура Франції доби Людовіка XIV» охоплює вивчення французької культури в період від початку 1640-х і до середини 1710-х років.

Основну увагу у нашому курсі ми присвяtimo вивченню театральних реформ, становлення балетів як окремого сценічного жанру, специфіці мемуарної літератури, метаморфозам, яких зазнала католицька релігійність під прямим впливом реформ Людовіка XIV, та становленню нового типу ментальності у представників шляхетного суспільства завдяки утворенню королівського двору нового типу

Декоративно-прикладне мистецтво та ремесла у XXI столітті

60 семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити, Ю. І. Нікішенко, кандидат історичних наук, доцент

Курс спрямований на те, аби розкрити інформацію з історії ремесла та його художні традиції. розглянуто специфічні риси ремесел різних регіонів, технологічні особливості виготовлення предметів із різних матеріалів, їхні художні особливості та знакові функції.

Арт-маркетинг: як просувати культурний продукт

7 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, Н.В.Тимчук, кандидат культурології, старший викладач

Програма з курсу «Арт-маркетинг: як просувати культурний продукт» відповідає навчальному плану підготовки бакалавра з базової вищої освіти «Культура». Курс відбувається в рамках проєкту Інтеграція у вищу формальну освіту навчальної дисципліни «Арт-маркетинг» для студентів бакалаврату на базі НаУКМА за сприяння комунікаційної агенції Friends of Brands.

Курс «Арт-маркетинг» є вибірковою дисципліною і доповнює цикл фундаментальних і професійно орієнтованих дисциплін з Культурології.

Мета курсу – набуття теоретичних та практичних знань про те, як просувати власний культурний продукт.

Курс дає можливість набути базових знань про презентацію культурних проєктів для публіки та інвесторів, організацію роботи зі ЗМІ та проведення інтерв'ю, планування комунікаційної стратегії й ефективне використання соціальних мереж для просування та інше.

Курс «Арт-маркетинг» розраховано на студентів – культурологів (бакалаврат), IV курс, факультет гуманітарних наук, напрям підготовки «Культура» (Культурологія).

У розробці курсу брала участь комунікаційна агенція Friends of Brands, що створює комплексні рішення для просування брендів і суспільних ідей (більше інформації: fob.in.ua). У 2019 році агенція успішно організувала та провела навчальний курс "Арт-Маркетинг: Як просувати власний культурний продукт" для митців, що вже працювали у сфері культури (https://mmr.ua/show/art-marketing_yak_prosuvali_vlasniy_kulturniy_produkt).

Навчальна дисципліна "Арт-маркетинг" ґрунтується на реальному досвіді українських діячів культури та бізнесу, експертів, митців та покликана стати основою для запровадження подібних курсів по всім вищим навчальним закладам країни. У розробці курсу використано досвід та експертизу Катерини Тейлор, Ольги Малиш, Оксани Хмельовської, Олександра Буянкіна, Антона Семиженка, Катерини Аврамчук.

Структурний аналіз художнього твору

8 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, О. М. Петрова, доктор філософських наук, професор

Курс складається з двох розділів: перший надає інформацію про наукову галузь «Мистецтвознавство», про еволюцію дисципліни та логіку її розвитку; другий відкриває перед студентами художні закони та принципи самого творчого процесу митця – готує студента до самостійного мистецтвознавчого дослідження, яким завершується урс.

Теорія і практика виставкової роботи

4д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити, О. В. Бондарець, старший викладач

Курс для бажаючих спробувати свої сили в event-індустрії та для тих, кого цікавить музейна справа.

Розглядається насамперед історія виставково-ярмаркової діяльності, тенденції розвитку музейних виставок у XIX – XX ст., основні сучасні виставкові події, а також акцентується увага на теоретичних засадах музейної експозиції, етапах та специфіці її організації.

Студенти мають можливість спрямувати свої зусилля на розробку власного виставкового проєкту та його реалізацію. Погляд на виставки як на інтерактивний, емоційний, творчий досвід відкриває нові перспективи для тих, хто їх проєктує.

Музейна археологія

5 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, О. В. Бондарець, старший викладач

В руслі комунікаційного підходу до вивчення музейної справи характеризуються предмети музейного значення та домусейні форми нагромадження культурно-історичних цінностей в часи первісності та стародавніх суспільств.

Висвітлено особливості становлення археології як науки, організації археологічних музеїв в Україні та світі, основні тенденції їхнього розвитку. Значна увага приділяється фондовій та експозиційній роботі археологічних музеїв, аналізу найцікавіших виставкових проєктів.

Туризм та екскурсійна справа

4д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити, Р. В. Демчук, доктор культурології, професор

Феномен туризму є складним та багатограним, що заслуговує на дослідження у академічному дискурсі як у ретроспективі, так і у перспективі, адже туристична діяльність завжди була і є невід’ємною частиною людського соціуму. Туристична подорож полягає не тільки в переміщенні у фізичному просторі, а й передусім, у культурному середовищі шляхом безпосереднього контакту із реаліями іншої культурної традиції, де турист залишається представником певного соціуму. В той же час, за умов глобалізації, туристична подорож сприймається як нова грань власної культури, бо включає інші країни до притаманного соціокультурного середовища подорожуючого. Людина, що пізнає світ у такий спосіб, не тільки спостерігає але й особисто розшифровує зміст пам’яток та пам’ятних місць, отже здійснює процедуру герменевтичного розкодування культурних символів. Розуміння світу під час туристичної подорожі переживається екзистенційно, на власному досвіді, а не кількісно-інформаційно як у наслідку іншого виду діяльності.

Значною мірою, успішна реалізація акту прилучення до чужоземних «культурних галактик», а також сприйняття ціннісних орієнтирів у межах власної культури, які об’єднують людей в єдину соціокультурну спільноту, залежить від особистості посередника – гίδα-екскурсовода, від його інтелектуального рівня, ідейно-світоглядного спрямування та фахової майстерності. Адже сьогодні пересування у планетарному просторі стає цінністю, маркером успіху, що структурує «культуру мобільності», а «туриста» позиціонує у модусі ідентичності глобального світу (З. Бауман). Турагент (менеджер з туризму), за цих обставин, виступає модератором привабливої туристичної реальності, яка не завжди збігається з об’єктивністю.

Пропонований курс, що виступає маркером «просторового повороту» в культурі, стосується новітньої галузі гуманітарного знання – геокультурології та її відгалуження – міфогеографії, на базі якої, переважно й ґрунтуються туристичні маршрути.

Музейництво в країнах Центральної та Західної Європи

5 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, запрошений фахівець

Особливості розвитку музейництва в різних регіонах світу. Історичний і сучасний досвід музейної справи в країнах центральної та Західної Європи. Музейна політика й музейне законодавство. Музєєзнавча періодика. Стратегія музєєзнавчих досліджень.

Пам'яткознавство та охорона пам'яток історії та культури

6д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити, запрошений фахівець

Теоретичні основи пам'яткознавства. Історія та практика українського пам'яткознавства. Місце охорони позамузейних пам'яток історії і культури в системі музейництва. Завдання музеїв у питанні охорони пам'яток; зміст, форми, засади їхньої діяльності в цій сфері.

Музейні фонди: основні напрями та специфіка діяльності

7 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, М. В. Панченко

Загальна характеристика музейного фонду України. Структура музейного зібрання. Склад і типологія фондів різних музеїв. джерела, етапи та методи комплектації. документування під час комплектації. облік фондів музеїв. Фондова документація. Наукова паспортизація і каталогізація. вивчення музейних зібрань й окремих предметів. Методика атрибуції. Збереження музейних зібрань. Консервація та реставрація.

Практикум з аналізу вербальних джерел та наукових текстів

4 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, Довга ЛМ., доктор філософських наук, професор Брюховецька О.В. кандидат філософських наук, старший викладач

Мета і завдання цього навчального курсу полягають в тому, аби (1) ознайомити студентів з основними типами вербальних джерел, на основі вивчення/аналізу яких формуються дослідження в царині історії культури; (2) ознайомити студентів з основними методами аналізу вербальних джерел; (3) дати студентам практичні навички самостійної роботи з джерелами; (4) ознайомити студентів з основними методами критичного аналізу наукових текстів; (5) надати студентам практичні навички критичного аналізу різного типу наукових текстів.

Експозиційне мистецтво

7 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, О. В. Бондарець, старший викладач

Музейна експозиція: теоретичні засади. Музейна комунікація в історіографічній перспективі. діалектичні та прикладні аспекти музейної комунікації. Мистецтво експозиції. особливості експозицій музеїв різних профілів. Специфіка впливу музейної експозиції на відвідувачів.

Музейна справа в країнах Америки

7 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, запрошений фахівець

Специфіка музейництва в країнах Америки. визначні сучасні музеї. Загальна характеристика організаційної системи музейної справи, принципи та зміст діяльності музеїв. Упровадження результатів наукових досліджень у практику музейництва.

Музеї світу

5 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, Н. В. Тимчук, кандидат культурології, старший викладач

Програма з курсу «Музеї світу» відповідає навчальному плану підготовки бакалавра з базової вищої освіти «Культура» і є важливим доповненням до циклу фундаментальних і професійно-орієнтованих дисциплін з Культурології. Але також може слугувати для всебічного розвитку

студентів інших спеціальностей гуманітарного спрямування. Курс надає загальні уявлення про історію і сучасність музейної справи у світовому контексті. Увага приділяється вивченню становлення і функціонування музейництва як теоретично-узагальнююче, так і на прикладі окремих найбільш значущих музейних установ світу.

ДИСЦИПЛІНИ ВІЛЬНОГО ВИБОРУ

Українська культура Раннього модерну і Києво-Могилянська академія

4 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, М.В. Симчич, кандидат філософських наук, доцент

Курс «Українська культура Раннього модерну і Києво-Могилянська академія» має за мету поглибити знання студентів з духовної спадщини Києво-Могилянської академії (далі — КМА) у широкому культурному контексті. У курсі студенти мають можливість ознайомитися з загальними історичними умовами функціонування КМА та специфікою освітнього процесу в ній. Особливий акцент надається інтелектуальній історії, зокрема філософським і теологічним ідеям, що побутували в стінах Київської академії. Детально простежується вплив могилянців як на культуру України, так і їхній внесок у перенесення української і європейської культури на широкі терени Російської імперії. У курсі робиться спроба окреслити могилянську культуру у різних її вимірах зокрема, зокрема у літературному, образотворчому, музичному і архітектурному.

Курс розраховано на студентів бакалаврів, які вже пройшли основний курс культурології і мають знання з історії як української, так і світової культури. Курс має авторський характер і значною мірою опирається на конкретних дослідженнях філософської і культурної спадщини КМА.

Історія костюма й моди

4д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити, Ю. І. Нікішенко, кандидат історичних наук, доцент

Курс розраховано на тих, хто цікавиться розвитком окремих напрямів культур людства. Побутування одягу та моди розглядається як один із напрямів розвитку культури. Через функції костюма в суспільстві досліджуються тенденції співіснування та взаємовпливу різних культур та напрямів суспільної свідомості.

Історія українського кіно

4д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити, Л. І. Брюховецька, старший викладач

Різнобічна панорама українського кіно: творчість о. довженка як ключової постаті, кінодраматургія, кінорежисура, операторське й акторське мистецтво, осмислення місця українського кіно у світовому контексті.

Основи атрибуції та експертизи музейних предметів

6д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити, С. Ж. Пустовалов, доктор історичних наук, доцент

Сучасні завдання та методи атрибуції. Сфера застосування даних експертизи та атрибуції. Комплексне дослідження художнього твору. Сучасний метод атрибуції та експертизи. Експертиза та атрибуція творів живопису.

Історія містичних вчень Сходу та Заходу

6д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити, С. В. Капранов, кандидат філософських наук, доцент

Упродовж навчального курсу студенти отримують знання про становлення та розвиток містико-езотеричних вчень, їхнє місце в історії культур Сходу та Заходу, теоретико-методологічні підходи до вивчення містицизму. Лекційний курс ознайомлює студентів із теоретичними та практичними аспектами містичних вчень, а також символами, текстами, понятійним апаратом та основними персоналіями, пов'язаними з цими вченнями. Практичні заняття спрямовані на узагальнення й систематизацію знань, отриманих на лекціях шляхом критичного розгляду прочитаних текстів, передбачають підготовку усних доповідей та презентацій, спрямованих на поглиблене вивчення окремих тем. На семінарах відбувається усне обговорення, дискусії за темою тощо.

Київ та кияни

бд семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити, Ю. І. Нікішенко, кандидат історичних наук, доцент

Курс розрахований на широке коло студентів, які цікавляться історією та культурою Києва. розглянуто окремі аспекти історичного та культурного розвитку міста, культурні традиції, що склалися в середовищі киян, легенди про Київ та його населення, а також історичну топографію міста. окрему увагу приділено історичним персоналіям, пов'язаним із Києвом, а також подіям XIX–XX ст.

Культура радянської доби

бд семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити, Б. М. Чумаченко, старший викладач, М. А. Собуцький, доктор філологічних наук, професор

Курс має на меті критичне ознайомлення сучасного студентства зі специфікою культурного розвитку під час 75-річного панування радянського різновиду тоталітарного режиму. Наголос зроблено на своєрідній динаміці видозмін культури радянської доби у часі, на її наскрізно ідеологічному характері, на галузях культури, що становили центр її уваги. Процеси, що відбувалися в Україні протягом радянського періоду, розглянуто на тлі загальних тогочасних ідеологем і у контрасті з ними.

Українська культура Раннього модерну і Києво-Могилянська академія

4 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, М.В. Симчич, кандидат філософських наук, доцент

Курс «Українська культура Раннього модерну і Києво-Могилянська академія» має за мету поглибити знання студентів з духовної спадщини Києво-Могилянської академії (далі — КМА) у широкому культурному контексті. У курсі студенти мають можливість ознайомитися з загальними історичними умовами функціонування КМА та специфікою освітнього процесу в ній. Особливий акцент надається інтелектуальній історії, зокрема філософським і теологічним ідеям, що побутували в стінах Київської академії. Детально простежується вплив могилянців як на культуру України, так і їхній внесок у перенесення української і європейської культури на широкі терени Російської імперії. У курсі робиться спроба окреслити могилянську культуру у різних її вимірах зокрема, зокрема у літературному, образотворчому, музичному і архітектурному.

Курс розраховано на студентів магістеріуму, які вже пройшли основний курс культурології і мають знання з історії як української, так і світової культури. Курс має авторський характер і значною мірою опирається на конкретних дослідженнях філософської і культурної спадщини КМА.

ПРАКТИКА

Практика музейна (ознайомча)

2д семестр, 5 год/тижд., залік, 3 кредити, О. В. Бондарець, старший викладач

Ознайомлення з експозиційними та фондovими колекціями музеїв різних за профілем (історичних, художніх, природничих, технічних, літературних, комплексних) та за основним суспільним призначенням (державних, академічних, навчальних, відомчих, на громадських засадах). Звіт про практику, де аналізуються підсумки проведеної роботи.

Навчальна (культурологічна) практика

4д семестр, 30 год./тижд., залік, 4 кредити, О.В. Бондарець, старша викладачка.

Наскрізна програма практик включає музейну (ознайомчу), навчальну (культурологічну), дослідницьку (етнологічну або музейну), а також як вибірково педагогічну практику.

Навчальна (культурологічна) практика враховує пріоритетні напрями, які визначила кафедра культурології НаУКМА і які знайшли відображення в навчальному плані освітньої програми «Культурологія» (освітній ступінь – бакалавр).

Завдання практики: ознайомлення з основними напрямками та специфікою діяльності архівів, архівів-музеїв (на прикладі Центрального державного архіву-музею літератури і мистецтва України та ін.); ознайомлення із сучасною структурою Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського, її фондами, які є ґрунтовною джерельною базою для досліджень з історії культури; поглиблення фахових знань з теорії та історії культури шляхом візуалізації понятійно-категоріального апарату; формування та розвиток розуміння процесів проєктування, що відбуваються в сучасному мистецькому просторі; ознайомлення зі специфікою діяльності певних установ (музеїв, галерей, центрів та ін.) шляхом участі студентів в проєктах / програмах.

Практика дослідницька (музейна)

6д семестр, 15 год./тижд., залік, 3 кредити, О.В. Бондарець, старша викладачка.

Мета практики: поглиблення знань з обов'язкового навчального курсу «Загальна музеологія»; ознайомлення з системою організації роботи музеїв та методикою музейної діяльності; оволодіння методикою підготовки та проведення екскурсій; вивчення експозиційних матеріалів (враховуючи проблематику кваліфікаційних робіт).

В кінці практики студент здає екскурсію (згідно з темою наукового дослідження).

Практика дослідницька (етнологічна)

6д семестр, 15 год./тижд., залік, 3 кредити, Ю. І. Нікішенко, кандидат історичних наук, доцент

Дослідницька практика передбачає опанування студентами методів ведення польових етнографічних досліджень, збір, систематизацію та узагальнення матеріалів згідно з планом експедиції.

Практика педагогічна

6д семестр, 15 год./тижд., залік, 3 кредити, О. В. Бондарець, старший викладач

Ознайомлення зі специфікою роботи в тих середніх закладах освіти, на базі яких проводиться практика (як правило, на базі гімназії «Києво-Могилянського колегіуму» та ліцею № 100 «Поділ»), з особливостями викладання в них культурологічних дисциплін. Проведення 1-2 позакласних занять або заходів. відвідування уроків учителів із дисциплін гуманітарного напрямку та їх загальнопедагогічний аналіз. Підготовка та проведення 2-4 пробних та 2 залікових навчальних занять. відвідування занять, які проводять однокурсники-практиканти, їх аналіз та обговорення. Участь у методичних семінарах, які проводить керівник практики.

Підготовка звітних документів (методичної розробки одного з проведених уроків чи інших форм організації навчання; розробки-аналізу одного із занять, яке проводили вчителі або однокурсники; звіту про проходження практики).

В 11.01 ФІЛОЛОГІЯ (УКРАЇНСЬКА МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРА)

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА — МОВА, ЛІТЕРАТУРА, КОМПАРАТИВІСТИКА

<https://ukma.edu.ua/ects/index.php/fgn/195-2018-06-13-07-01-47/bpfilologiya-2/250-2018-11-01-09-28-04>

ОСВІТНІЙ СТУПІНЬ – БАКАЛАВР

ОБОВ'ЯЗКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ

Вступ до мовознавства

1 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити ЄКТС, С. І. Куранова, кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент.

Курс є пропедевтичним до вивчення мовознавчих дисциплін і фундаментом до підсумкового курсу загального мовознавства. У ньому розглядається місце мовознавства серед інших наук і низка загальнотеоретичних питань, знання яких необхідне майбутнім філологам для системного уявлення про мову як багатогранне суспільне явище. Основні з них такі: мова і свідомість, мова й суспільство, закономірність розвитку мов, мова як знакова система, структура мовної системи, генеалогічна та типологічна класифікація мов, мова й письмо. Студенти ознайомляться з сучасними тенденціями в лінгвістичній науці. Курс формує уявлення про сучасні методи дослідження мови. При вивченні цієї дисципліни розширюється світогляд майбутніх філологів, а також поглиблюються й закріплюються набуті ними раніше знання не тільки з української мови, а й з наукових питань. Студенти вчаться характеризувати основні поняття сучасної лінгвістики, розуміти закономірності, що пов'язані з історичним розвитком мови, опановують практичні навички лінгвістичного аналізу.

Старослов'янська мова

4 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити, О. Я. Лебедівна, докторка філософії, старша викладачка

Курс є пропедевтичним до вивчення етно- і глотогенезу слов'ян, є базою для курсу з історії української мови, тематично перегукується з курсом давньої української літератури. У ньому розглядається місце старослов'янської серед інших слов'янських мов, основні відомості про її походження та граматичну структуру. Важливим є розуміння значення «лінгвістичного демократизму» як програми Кирила та Мефодія в контексті постання слов'янських редакцій старослов'янської мови, зокрема української. Студенти вчаться читати кириличні та глаголичні рукописні пам'ятки. Курс формує уявлення про український, англосаксонський, (до меншої міри) польський та чеський підходи до вивчення старослов'янської мови. Ъ

Загальне мовознавство

8 сем., 3 год./тиж. іспит, 4 кредита, А. А. Лучик

Курс загального мовознавства включає три основні розділи: історію мовознавства, теорію мовознавства й методи лінгвістичного аналізу. З позицій сучасного стану науки про мову він покликаний узагальнити, розширити й поглибити знання студентів із проблем суті, розвитку, функціонування, взаємозв'язків і структурної організації мови, знайомить з різними лінгвістичними напрямками й школами, озброює методологією й методикою дослідження мови, сприяє формуванню навичок самостійної роботи з фаховою літературою та підготовці майбутніх спеціалістів до творчої практичної діяльності в галузі освіти, культури й науки.

Історія української мови

5 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 4 кредити., Н. М. Тома, кандидат філологічних наук, доцент

Історія української мови (історична граматики) – базова дисципліна для професійної підготовки філолога-україніста, філолога-славіста, фахівця гуманітарного профілю. Лекційний курс ознайомлює студентів із проблемами походження української мови, процесами формування її фонетичної і граматичної систем, з найважливішими явищами становлення лексики і фразеології. Практичні заняття сприяють закріпленню та простеженню різноманітних явищ та процесів (фонетичних, граматичних, лексичних), з'ясуванню закономірностей правописного закріплення живого мовлення у пам'ятках XI – XVIII ст., текстах нової літератури. Важливим аспектом у курсі є аналіз текстів різних стилів та жанрів від XI ст. і до сьогодні.

Світова література-1 (від античності до кінця XVIII ст.)

1-2 сем., 3 год. /тижд., залік-іспит, 8 кредитів, Б. Б. Шалагінов, доктор філологічних наук, професор

Навчальна дисципліна «Світова література – 1» охоплює історичний розвиток літератури Західної Європи від античності до кн. XVIII ст., представлений у сукупності інформації про жанри, стилі, поетику, проблематику, філософсько-естетичну основу та історичне підґрунтя.

Завдання курсу: наукове обґрунтування та всебічне вивчення загальних засад історико-літературного процесу Античності (літератури Греції, Риму), Середніх віків, Відродження, Бароко, Класицизму, літератури просвітницького раціоналізму, літератури сентименталізму, літератури «веймарської класики».

Фольклористика

2 сем., 3 год. /тижд., іспит, 4 кредити, І. В. Борисюк, кандидат філологічних наук, доцент

Курс “Фольклористика” спирається на синтетичний міждисциплінарний підхід, що об'єднує фольклористичний, літературознавчий, етнологічний та антропологічний методи для всебічного вивчення явищ традиційного та сучасного фольклору. В межах курсу дається інформація про історію фольклористики та історію збирання фольклору, досліджуються методи аналізу традиційної культури й методи класифікації фольклорних текстів, а також подаються відомості про найбільш репрезентативні фольклорні жанри.

Вступ до літературознавства

3 сем., 3 год. /тижд., іспит, 4,5 кредити, О. Ю. Пелешенко, PhD, ст. викладач

Мета курсу – дати базові знання, необхідні для подальшого вивчення літературознавчих дисциплін, зокрема «Теорії літератури», «Аналізу художнього тексту», «Основ літературної творчості», тощо. Дисципліна охоплює теми: характеристика літератури як виду мистецтва, її місце серед інших видів мистецтва; зв'язок дисципліни з іншими дисциплінами гуманітарного циклу; розвиток художньої словесності; особливості змістово-формальних складових, художнього часу й простору; характеристика літературного образу, його типи і різновиди; поетика літературного твору; версифікація; літературні роди і жанри; явище літературного процесу, його канони, напрями, стилі.

Українська література-1 (давня література)

3-4 сем., 3 год. /тижд., залік-іспит, 8 кредитів, Г. І. Павленко, кандидат філологічних наук, доцент

У курсі представлена література різних епох: Середньовіччя, Відродження, Бароко. Принципи періодизації. Явище полілінгвізму. Межі художньої літератури в Середні віки. Синтетичні жанрові форми і власне жанри. “Фрагментарність” літературного процесу. Поняття перекладної та оригінальної літератури. Проблема авторства. Домінування імперсоніфікації. Історія вивчення української літератури X–XVIII ст. Увага зосереджується на становленні й розвитку художніх стилів (монументального, “емоційно-експресивного”, бароко), проблемі Відродження та Реформації. Простежується процес формування й трансформації жанрів – синтетичних та тих, що існують окремо. Робиться спроба осмислити особливості типу й характеру української літератури X–XVIII ст. з її специфічними ціннісними орієнтирами. З цією метою аналізуються найцікавіші в художньому сенсі анонімні та авторські твори, зокрема Іларіона, Нестора, Володимира Мономаха, Данила Заточника, Станіслава Оріховського, Івана Вишенського, Мелетія Смотрицького, Івана Величковського, Лазаря Барановича, Димитрія Туптала, Феофана Прокоповича. Митрофана Довгалевського, Григорія Сковороди та ін.

Світова література-2 (література XIX ст.)

3-4 сем., Згод. тижд., залік-іспит, 8 кредитів, О. Ю. Пелешенко, PhD, ст. викладач

Курс є продовженням загального курсу з історії світової літератури та присвячений дослідженню літературного процесу «довгого» XIX століття в європейських та північноамериканських літературах. Передбачено аналіз знакових творів світової літератури в контексті змін культурних та інтелектуальних ландшафтів епохи, вивчення ключових авторів та літературних напрямів, а також розгляд історичних закономірностей розвитку естетичних моделей. Основна увага приділяється романтизму, реалізму та ранньому модернізму як домінантним напрямам XIX століття. Особливий акцент зроблено на взаємозв'язках між літературним процесом цього періоду та націоналізмом, орієнталізмом та імперіалізмом, а також на концепції «світової літератури» (Weltliteratur), сформульованій Йоганном Вольфгангом фон Гете.

Теорія літератури

5 сем., 3 год. /тижд., іспит, 4 кредити, Р. А. Семків, кандидат філологічних наук, доцент

Курс «Теорія літератури» покликаний переосмислити традиційні погляди на літературознавство у світлі низки сучасних теорій, надати студентам інформацію про коло актуальних проблем новітнього літературознавства, закріпити наявні знання та мотивувати до здобуття нових у царині сучасних поглядів науки про літературу. Курс інтегрує в собі як власне теоретичний компонент (щодо головних суб'єктів літературного процесу – автора, читача, критика, літературних інституцій, а також літературознавчих шкіл та пропонованих ними методологій дослідження літературного твору), так і практичні компоненти, які повинні розвинути у студентів навички аналізу та критики тексту.

Українська література-2 (література XIX ст.)

5-6 сем., 3 год. /тижд., залік-іспит, 8 кредитів, Р.М. Веретельник, PhD, доцент; О.В. Пашко кандидат філологічних наук, ст. викладач

Предметом курсу є історія української літератури першої половини XIX ст., особливості літературного процесу в контексті західноєвропейського, генезис літературних жанрів, творчість українських письменників згаданого періоду Івана Котляревського, Петра Гулака-Артемівського, Григорія Квітки-Основ'яненка, Євгена Гребінки, Тараса Шевченка. Окреслюються особливості літератури класицизму, сентименталізму, романтизму, початків реалізму. Друга частина курсу розкриває природу реалізму; закономірності й особливості розвитку української літератури II пол. XIX – поч. XX ст.; поезію, прозу, драматургію доби реалізму; мотиви, жанрово-стильову специфіку. Аналізується творчість П. Куліша, П. Грабовського, Я. Щоголева, М. Старицького, В. Самійленка, А. Свидницького, І. Нечуя-Левицького, Панаса Мирного, І. Франка, О. Пчілки, Н. Кобринської, М. Коцюбинського, І. Тобілевича (Карпенка-Карого). Зосереджується увага на проблемі зміни літературних напрямів на зламі художніх епох.

Світова література-3 (література XX ст.)

5-6 сем., 3 год. /тижд., залік-іспит, 8 кредитів, Д.М. МАЗІН, кандидат філологічних наук, доцент

Програма з курсу «Світова література-3» передбачає вивчення характерних явищ літератури XX-XXI ст. в історико-культурному та філософському контекстах. Огляд літературного процесу XX ст. починається з аналізу новітніх тенденцій у європейських літературах зламу століть на тлі інтенцій до інтелектуалізації прози. Простежуються трансформації модерністського дискурсу у творчості його найвиразніших представників. Аналізовано екзистенціалістський контекст літератури XX ст.

Висвітлюються напрями художніх пошуків письменників крізь призму проблем сучасного індивіда і героя, людини і системи, взаємодії культур. Розглянуто стильове і жанрове розмаїття постмодерної прози, співіснування різних художніх тенденцій у літературі другої половини XX ст.

Курсова робота з літературознавства

6д сем., 3 кредити ЄКТС

Курсова робота — одна із форм самостійних навчально-науково-пошуків студентів, яка виявляє рівень знань з конкретної спеціалізації, здатність до самостійного мислення, вміння робити глибокий літературознавчий аналіз художніх творів, узагальнення і висновки. Курсова робота має

відзначатися належним теоретичним рівнем, концептуальністю, глибоким осмисленням поставлених проблем, органічним використанням методологічної і науково-критичної літератури. Вона повинна бути написана науковою мовою, грамотно, оформлена відповідно до вимог оформлення наукових робіт.

Українська література-3 (література XX ст.)

7-8 сем., 4/3 год. /тижд., залік-іспит, 9 кредитів, В. П. Агєєва, доктор філологічних наук, професор; Н. І. Пелешенко, кандидат філологічних наук, ст. викладач

У цьому курсі розглядається розвиток української літератури XX – початку XXI століть. Він визначається розмежуванням реалізму та модернізму, особливо у передвоєнну та міжвоєнну добу. Вирізняються найбільш репрезентативні стильові течії й напрями, зв'язок модернізму з іншими художньо-філософськими системами, зокрема з позитивістськими та авангардистськими моделями мистецької творчості. Визначається специфіка розвитку соціалістичного реалізму, його естетичні та ідеологічні параметри; розвиток модерністських, постмодерністських та неоавангардистських художніх тенденцій у літературі другої половини XX – початку XXI століття. Аналіз літературного процесу поєднується з репрезентацією творчості найвидатніших авторів, конкретних текстів, індивідуальних манер (Леся Українка, Ольга Кобилянська, Олександр Олесь, Павло Тичина, Микола Бажан, Микола Зеров, Максим Рильський, Володимир Свідзинський, Євген Плужник, Микола Куліш, Ліна Костенко, Василь Стус, Іван Драч, Валерій Шевчук, Василь Герасим'юк, Ігор Римарук, Оксана Забужко, Сергій Жадан тощо).

Основи компаративістики

8 сем., 3 год. /тижд., іспит, 4 кредити, Р. А. Семків, кандидат філологічних наук, доцент

Курс "Основи компаративістики" є введенням у коло проблем класичного та новітнього порівняльного літературознавства, містить огляд історії дисципліни, вивчення головних компаративістичних понять та підходів до порівняльного аналізу текстів. Пропонований курс дає розгорнуте уявлення про рівні компаративістичного дослідження, а також орієнтує студентів щодо напрямків сучасних порівняльних студій – окреслює контакти літератури з іншими мистецтвами, торкається проблем імагології та студій ідентичності.

ПРАКТИКИ:

Практика музейна (ознайомча)

2 д. сем., 3 кредити, Г.І. Павленко, кандидат філологічних наук, доцент; Н. І. Пелешенко, кандидат філологічних наук; Карпець Ю.Ю., старший викладач

Метою цього науково-практичного виду навчання є актуалізація здобутих знань у галузі гуманітаристики. Практика передбачає ознайомлення студентів з культурно-історичним надбанням народу, представленим в експозиційних та фондових колекціях різних за профілем музеїв, формування ціннісних орієнтирів, виховання музейної культури і поваги до пам'яток історії та культури.

Програма музейної практики передбачає: відвідування історико-архітектурних та історико-культурних пам'яток, історичних, історико-літературних, художніх, комплексних і меморіальних музеїв Києва; ознайомлення з науковою літературою з музеєзнавства, проведення самостійного аналізу музейної справи в Україні на прикладі одного або декількох музеїв (відповідно до вимог керівника групи). Студенти по закінченні практики матимуть уявлення про стан сучасного музейництва в Україні; зрозуміють роль музеїв у формуванні національної ідентичності українців; ближче познайомляться зі спадщиною відомих діячів музейництва (Миколи Біляшівського, Данила Щербаківського, Богдана Ханенка, Миколи Сумцова, Людмили Проценко та інших), висловлять свої судження щодо музейної справи в Україні.

Практика дослідницька

6 д. сем., 3 кредити, Н. І. Пелешенко, кандидат філологічних наук, ст. викладач

Ознайомлення студентів з основами дослідницької праці, з сучасними методиками наукового пошуку, з основами бібліографічної роботи, системами зберігання й використання першоджерел. Практиканти повинні засвоїти шляхи і джерела отримання інформації для проведення наукового дослідження, оволодіти навичками літературознавчої роботи, зокрема, опанувати методичними принципами підготовки текстів різних наукових жанрів, нормами і правилами їхнього оформлення. Студенти повинні мати уявлення про функціонування у різних сегментах наукової діяльності. Вони повинні розуміти взаємозв'язок теоретичної підготовки і практичної роботи, усвідомлювати важливість навичок дослідницької роботи.

ВИБІРКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ

ДИСЦИПЛІНИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ТА ПРАКТИКА

Науково-критичне письмо

2-2д сем., 2-3 год. /тижд., залік-залік, 5 кредитів, І.М. Жодані, кандидат філологічних наук, ст. викладач

Курс навчає особливостям і практичним засадам академічного наукового і критичного (науково-популярного) письма. Засвоюючи базові теоретичні принципи, аналізуючи презентативні зразки та особисті практичні спроби студенти засвоюватимуть культуру письма у визначальних для такого письма універсальних жанрах. У плані академічного наукового письма розглядатимуться і продукуватимуться різні типи текстів (анотація, рецензія, есе, курсова робота тощо). На практиці засвоюватимуться закони їхнього структурування, вимоги до лексичного, синтаксичного, композиційного і в цілому стилістичного характеру тексту. Курс орієнтований передусім на особисте практичне вміння викладати думку на письмі академічно, аргументовано і послідовно, але водночас передбачає прищеплення базових знань та умінь з редагування текстів. Отож увага буде зосереджена не лише на мовно-стилістичних засобах, а й на психолінгвістичних чинниках викладу думки, етичних засадах академічного письма, а також на психологічних механізмах сприйняття тексту, його тональності, темпі, логічності та ясності викладу тощо.

Мета курсу – виробити навички та вміння з написання текстів наукового і літературно-критичного типів; навчити слухачів основам літературного редагування і саморедагування.

Завдання курсу: навчити створювати різножанрові наукові тексти незалежно від галузі знань; оцінювати структуру наукових і критичних текстів; писати анотації, реферати, рецензії, огляди, есе, науково-популярні статті, курсові роботи; об'єктивно правити (редагувати) як власні, так і написані іншими тексти.

Вступ до спеціальності

2 д. сем., 4 год. /тижд., залік, 3 кредити, Н. І. Пелешенко, кандидат філологічних наук, ст. викладач

Курс передбачає ознайомлення студентів із змістом, формами, методами навчання за філологічним напрямом підготовки, пропонує їм варіанти свого майбутнього у професії та окреслює перспективи її розвитку. Також він повинен розкрити структуру філологічної науки та освіти, їхніх напрямів і складових. Окреслити засади наукової роботи, її принципи та інструментарій.

Завдання курсу:

- Завершення адаптації першокурсників до умов навчання у НаУКМА;
- Ознайомлення студента із специфікою сфер діяльності філолога, з її змістом і характером;
- Ознайомлення студентів із системою філологічної освіти в Україні та специфікою філологічних спеціальностей у НаУКМА;
- Ознайомлення із науковими осередками мовознавчого і літературознавчого спрямування в Україні та світі, а також з філологічними школами НаУКМА;
- Формування наукової культури студентів, культури праці за фахом;
- Ознайомлення студентів з основами наукової діяльності, методикою і методологією, жанрами наукового дослідження.
- Оволодіння загальними навичками коректного бібліографічного оформлення наукового матеріалу, формування загального уявлення про роботу з джерелом та з історико-літературною інформацією, термінологією та науковим апаратом філолога-науковця.
- Вивчення курсу сприятиме формуванню у студентів інтересу до свого фаху, активізації пізнавальної діяльності, введення їх в активну самостійну науково-дослідну, науково-критичну діяльність.

Основи літературної творчості

3-4 сем., 2 год. /тижд., залік-залік, 6 кредитів, М. М. Лаюк, кандидат філологічних наук, ст. викладач

Мета курсу – сформувати у студента систему знань і навичок, пов'язаних з основними принципами літературної творчості.

Серед завдань дисципліни – закріпити знання про базову модель «автор – текст – читач», навчити основних принципів композиції твору, побудови сюжету, створення характерів та виписування художньої деталі, побудови діалогів, використання художніх засобів; сформулювати знання про основні жанри, а також засади витворення власного стилю, практикувати написання текстів у різних жанрах. Крім цього, передбачається формування навичок аналізу твору, його редагування, а також закріплення загальних знань про природу літературної творчості.

Сатира та гумор в європейських літературах

4д сем., 4 год. /тижд., залік, 3 кредита, Р. А. Семків, кандидат філологічних наук, доцент

Завданням курсу є ознайомлення студентів із поглядами на сутність та функції сатири в європейських літературах від Античності і до XX століття. Передбачається як опрацювання теоретичного матеріалу щодо загальних проблем комічного, сміху, сатири й гумору (праці Аристотеля, Н.Буало, Ф.Шіллера, М.Бахтіна, Ю.Борева, Я.Ельсберга, В.Проппа), так і ознайомлення з найяскравішими зразками європейської літературної сатири (сатиричні твори Ф.Рабле, Дж.Свіфта, Дж.Байрона, Г.Гайне, Т.Шевченка, І.Франка та ін.). Курс побудовано за хронологічним принципом, окремо акцентуватиметься увага на історико-літературних епохах Ренесансу, Реформації, Просвітництва, які породили знакові сатиричні твори. Проте значну увагу буде звернуто на маргінальні парасатиричні явища бурлеску, гротеску, літературної пародії тощо. Додатковим завданням курсу є осмислення ролі літературної сатири в процесі поступової лібералізації європейського простору, закладенні підвалин відкритого суспільства.

Подорожі в сучасній літературі

4д сем., 4 год. /тижд., залік, 3 кредита, І. М. Жодані, кандидат філологічних наук, ст. викладач

Міждисциплінарний курс спрямований на вивчення сучасної української та зарубіжної літератури про подорожі, на пізнання культури, історії, звичаїв і традицій інших народів, порівняння їх з українським матеріалом та усвідомлення власної ідентичності, а також на застосування цих знань на практиці у вигляді планувань подорожей, розробки маршрутів на основі літературних творів та складання карти мрій. Окрім докладнішого пізнання різних регіонів України, студенти матимуть змогу дослідити культуру Італії, Індії, Індонезії (Балі), Китаю, Бразилії, Мексики, Куби, Нової Зеландії тощо, а також дізнатись про особливості навколосвітньої подорожі. Курс передбачає детальне прочитання текстів таких сучасних українських та зарубіжних авторів, як Макс Кідрук, Артем Чапай, Богдан Ославський, Артемій Сурін, Леся Воронина, Елізабет Гілберт, Грегорі Робертс, Пітер Мейл тощо. Крім того, передбачено написання тревелога на основі власного досвіду відвідування цікавих місць в Україні або за кордоном (або про рідне місце) у вигляді: оповідання, новели, есе, щоденника, посту або відео для соцмереж, статті для “Вікіпедії” (на вибір студента).

Сучасна українська література

5-6 сем., 2 год. /тижд., залік-іспит, 5кредитів, І. В. Борисюк, кандидат філологічних наук, доцент

У курсі розглядаються тенденції та явища сучасного літературного процесу, оскільки курс присвячений вивченню найбільш знакових у сучасному українському літературному процесі прозових, поетичних, драматургічних текстів. Простежується процес ідеологічних, поетикальних, жанрових трансформацій, а також поява нових тематичних орієнтирів в сучасній українській літературі. Окреслюється процес утвердження й кристалізації певних тенденцій в сучасній українській літературі починаючи від 80-х і навіть 70-х років XX століття і донині. З огляду на це об'єктом аналізу та осмислення стають такі знакові в художньому сенсі явища, як Київська школа та Львівське коло, лірика вісімдесятників, дев'яностників, двотисячників, поетичний авангард 90-х і поезія десятичників, а також драматургія В. Діброви й О. Лишеги, проза О. Забужко, Ю. Андруховича, С. Жадана, В. Портяка, Т. Прохаська та інших.

Сучасна українська драматургія

5 сем., 2 год./тижд., 3 кредити ЄКТС, залік, Н. І. Пелешенко, кандидат філологічних наук, ст. викладач

Зміна естетичної парадигми у 1980-х-1990-х рр., відхід від матриці Корнійчука, прокладання постмодерністського вектору та «нової хвилі» в розвитку драми і театру (Я. Стельмах, Ю. Щербак, В. Шевчук, Я. Верещак, Т. Івашенко). Літературний текст як привід для власне театрального висловлювання. Домінування постнекласичного драматургічного дискурсу в українській драматургії 2000-2020-х років. Орієнтація на нереалістичний тип творчості, апеляція до Бароко, Романтизму й Модернізму. Три провідні напрями сучасної драматургії: біографічний (тексти, написані на підставі життя й творчості видатних людей), неоміфологічний (п'єси-казки, п'єси-міфи, п'єси-фентезі, п'єси-причі), експериментальний (мовний експеримент тощо). Українська драматургія останнього десятиліття. П'єси Неди Нежданої, Павла Ар'є Артема Вишневського, Анни Багряної. Драма, породжена війною. Твори Наталії Ворожбит, Ніни Захоженко, Оксани Гриценко, Валерія Пузіка, Максима Курочкіна, Аліни Сарнацької та інших.

Магія в українській літературі: чари, відьомство, ворожіння

6 сем., 2 год./тижд., 3 кредити ЕКТС, залік, І. В. Борисюк, кандидат філологічних наук, доцент

Курс збудовано на перетині літературознавства, фольклористики, міфологічних студій. У межах курсу буде розглянуто антропологічні аспекти магії й ворожіння, а також феномен відьомства переважно в новій українській літературі з окремими прикладами з давньої літератури. Окрему увагу буде зосереджено на таких аспектах, як магична мова, міфологічний світогляд, міф, ритуал, мантика, зв'язок магичного слова і магичної дії. У фокусі уваги – конструювання раціонального в різних епохах і літературних напрямках (роль фольклору в становленні літератури національною мовою, взаємодія літератури і міфу в літературі романтизму, міфологічні матриці в літературі реалізму, засвоєння фольклору в літературі ХХ ст., використання традиції в жанровій літературі тощо), екзотизація Іншого / Чужого, тілесність, сакральна / профанна мова, людина / звір, чоловік / жінка тощо. Курс передбачає читання текстів Івана Котляревського, Тараса Шевченка, Івана Франка, Олекси Стороженка, Івана Нечуя-Левицького, Григорія Квітки-Основ'яненка, Павла Руданського, Лесі Українки, Ольги Кобилянської, а також деяких текстів другої половини ХХ і ХХІ ст.

Українська химерна проза: тексти і контексти

6 сем., 2 год./тижд., 3 кредити ЕКТС, залік, Н. І. Пелешенко, кандидат філологічних наук, ст. викладач

Курс присвячено знайомству з явищем, яке в українській літературі 1960-80-х років отримало назву «химерний роман» чи «химерна проза», засадничі риси якої можна простежити в різних прозових жанрах: роман, повість, новела тощо. Дискусії щодо часових рамок, жанрової та стильової дефініції. Суперечки стосовно значення для української культури. Але попри все, ця літературна течія підважувала панівний тоді соцреалізм, звичайно, не пориваючи з ним. А як було порвати в умовах тотальної несвободи особистості та бездержавності й безсуб'єктності нації, тотальної залежності від метрополії.

До уваги слухачів курсу знайомство з творчістю Олександра Ільченка, Василя Земляка, Володимира Дрозда, Євгена Гуцала, В. Яворівського, Валерія Шевчука, Юрія Щербака, Ніни Бічуї, Романа Іваничука Павла Загребельного.

Навчально-науковий семінар: Модернізм і соцреалізм в українській драматургії й театрі ХХ ст..

5-6 сем., 2 год. /тижд., залік-залік, 6 кредитів, Н. І. Пелешенко, кандидат філологічних наук, ст. викладач

Курс передбачає аналіз української драматургії та театру від зламу ХІХ-ХХ ст. до кінця 1960-х., тобто від культурного вибуху раннього модернізму, спричиненого зміною в естетичній свідомості, переорієнтацією мистецтва на неміметичний, нереалістичний тип письма до поступового згасання стилю, що був зіпертий на протилежний тип художнього мислення, але адміністративно, не за логікою естетичних змін, був запроваджений в радянському культурному просторі на початку 1930-х рр., що стало ідеологічною перемогою держави над мистецтвом.

Відхід від етнографічно-побутової української тематики, формальний експеримент, умовність, символізм, гра, інтертекстуальні мотиви й коди, стилізація (античний, бароковий, романтичний струм), жанровий синкретизм, мистецький синтез, новий конфлікт і новий герой, символістські та неоромантичні домінанти в стильовій палітрі – риси української модерністської

драми. Особливості драматургії Лесі Ураїнки, О. Олеса, Л. Старицької-Черняхівської, С. Черкасенка, В. Винниченка, Я. Мамонтова, І. Дніпровського, М. Куліша, І. Кочерги.

Експресіонізм, авангардизм і абсурдизм в українській драмі та театрі 1920-1930-их рр., «філософія театру» Леся Курбаса, агітпроп в історії українського театру. Становлення соціалістичного реалізму. Канонічний соцреалізм в драматургії 30-х-40-х років (І. Микитенко, О. Корнійчук), теорія безконфліктності, соцреалізм як кітч, моделі інтерпретації творів соцреалізму. Спроба відійти від матриці Корнійчука, урізноманітнення та розширення тематики, елементи інтертекстуальності в 1960-их (О. Коломієць, М. Зарудний, О. Левада). МУР (Український мистецький рух) і повернення наприкінці 1940-их до незакінченого, а перерваного модерністського проекту; драма абсурду Ігоря Костецького та Людмили Коваленко як випередження світових тенденцій.

Важливою інтенцією курсу є орієнтація на практичний результат роботи – публікації наукових розвідок, статей до Вікіпедії, рецензій, оглядів тощо.

Аналіз художнього тексту

6 сем., 2 год. /тижд., залік, 3 кредити, Л. І. Кісельова, кандидат філологічних наук, доцент

Курс має на меті поглибити і систематизувати навички фахового прочитання твору. Увага в курсі зосереджуватиметься на актуальних проблемах і питаннях сучасного літературознавства, зокрема на понятті тексту; знаку, коду, дискурсу як основних його детермінант; проблемі автора; тлумаченні тексту теоретиками структуралізму та деконструктивізму; понятті текстувальності; контекстів; екстратекстуальних систем; проблемі розуміння тексту: культурологічному та герменевтичному аспекті. Слухачі дізнаються про сутність діалогічного підходу до інтерпретації тексту. Зосереджено увагу буде на поняттях аналізу та інтерпретації; основних принципах структурного аналізу; на рівнях інтерпретації тексту; на понятті системного аналізу; інтертексту; на принципах і напрямках інтертекстуального аналізу; на поняттях мотиву; синтагматиці та парадигматиці мотивів; на категоріях мотиву, сюжету, жанру: історичній морфології та структурній типології. Буде розкрито принципи мотивного аналізу; теорія архетипів; фройдистська, юнгівська, башлярівська орієнтації міфологічної критики; ритуальні інтенції тексту; засоби поетичної кледономантики; роль паліндрому та анаграми; дискурсивні практики та епістери. Аналізуватимуться тропи і концепти.

Вікторіанська література та класичний британський детектив

6 сем., 2 год. /тижд., залік, 3 кредити, Р. А. Семків, кандидат філологічних наук, доцент

Курс пропонує огляд британської літератури від кінця XVIII до початку XX ст., в межах якої відбувалося формування детективного жанру. Буде звернуто увагу на творчість авторів готичної прози, романтиків, власне вікторіанських авторів і авторок та їхній вплив на детективні твори А. Конан Дойла, А. Крісті та Г. К. Честертон.

Історія європейської літературної утопії

6 сем., 2 год. /тижд., залік, 3 кредити ЄКТС, О. Ю. Пелешенко, PhD, ст. викладач

Метою курсу є дослідження типології та джерел європейської літературної утопії. Передбачено аналіз текстів світової літератури, присвячених зображенню ідеального суспільного устрою від «Епосу про Гільгамеша» до «Утопії» Томаса Мора, «Міста Сонця» Томмазо Кампанелли, «Християнополіса» Йогана Валентина Андрее й «Нової Атлантиди» Френсіса Бекона. У фокусі уваги:

- проутопічні сюжети в шумеро-аккадській, греко-римській, кельтській міфології;
- оповіді про вигадані держави доби Античності (острів Панхая Евгемера, діалоги «Держава» й «Тімей» Платона, опис Меропії Теотомпа, «Сонячна держава» Ямбулоса) та географічна література давньої Греції та Риму (Ктесій Кнідський, Мегасфен, Гекатей Абдерський, Геродот, Діодор Сицилійський);
- образ християнського раю та середньовічні проутопії («Повість про Індійське Царство», «Країна Кокань»);
- діалог ренесансної літературної утопії та спроб збудувати утопічне місто в реальності (проекти Філарете, Франческо ді Джорджо Мартіні, Скамоцци).

Модерна драма XX ст. Європи та Америки

6д сем., 4 год. /тижд., залік, 3 кредити, Р. М. Веретельник, PhD, доцент

Філософсько-естетична думка XX ст. і розвиток драматургії. Процеси трансформації драматичного мистецтва, що відбулися в літературах Західної Європи й Америки наприкінці XIX ст. - першої пол. XX ст.; модернізація змісту і форми; ера новаторів у світовому театрі; художні пошуки і знахідки драматургів у II-й пол. XX ст. Жанрово-стильова диференціація, особливості поетики тощо. Інтерпретація драматичних творів знамих авторів (А.Стрінберґ, Г.Ібсен, Б.Шоу, Дж.Сінґ, Т.С.Еліот, Б.Брехт, С.Беккет, Е.Йонеско, Л.Піранделло та інші).

Американська велика проза XX ст. (англ.мовою) / 20th Century American Prose

7 сем., 2 год. /тижд., залік, 3 кредити, Р. М. Веретельник, PhD, доцент

«Новий» американський роман після Першої світової війни в контексті модернізму на основі текстів Е. Гемінґвея («І сходить сонце»), Ф. С. Фіцджеральда («Великий Гетсбі»), В. Фолкнера («Шум і шал»), Дж. Стейнбека («Грона гніву») та прозових творів інших американських письменників.

Європейський літературний аванґард початку XX ст.

7 сем., 2 год. /тижд., залік, 3 кредити ЄКТС, Т. А. Огаркова, PhD, ст. викладач

Курс присвячено панорамному вивченню європейських аванґардів початку XX століття (1900-1930). Італійський футуризм, французький дадаїзм і сюрреалізм німецький експресіонізм, російський футуризм і ліве мистецтво становитимуть основний матеріал цієї панорами.

Увага буде приділена перш за все літературним текстам і маніфестам, але важливим контекстом розмови про літературні революції є новий живопис (кубізм, супрематизм), фотографія, архітектура (конструктивізм), музика, кіно. Аванґард є не лише новим розумінням художньої, зокрема, літературної, практики, але також новим розумінням людини та історії, новим проживання часу, простору, світу.

Відтак, відповідний акцент буде поставлено на філософії аванґарду, на «філософії життя» (Ф. Ніцше, А. Берґсон, З. Фройд), на марксизмі, який прагне «трансформувати світ», але також на ренесансі альтернативних (антропософія, секстанство) і ортодоксальних релігій.

Важливою складовою курсу будуть парадокси аванґарду і модерності: бунт і повернення до традиції, радикальний нігілізм і релігійність, революція і повернення до архаїки. В результаті цієї розмови початок століття поставатиме не лише як психологія естетичних барикад, але і як неординарне переосмислення людини і історії.

Екзистенціалізм і література XX ст.

7 сем., 2 год. /тижд., залік, 3 кредити ЄКТС, Д. М. Мазін, кандидат філологічних наук, доцент

Пропонується розгляд філософсько-естетичної думки др. пол. XIX – XX ст. крізь призму екзистенціалістського світогляду, й відповідне виокремлення й аналіз художніх текстів, що засвідчують свою приналежність до екзистенціалізму. Студентам пропонується прочитати тексти авторів різної стильової приналежності й часового зрізу (Г.Ібсен і Ф.Достоевський, Т.С.Еліот і В.Вулф, Ф.Кафка і Г.Казак, Ж.-П.Сартр і А.Камю, А.Мердок і Г.Пінтер, Кобо Абе і К.Ое) крізь призму філософії екзистенціалізму. Таке прочитання, відповідно, потребує ознайомлення з працями провідних мислителів сучасності, які закладали підвалини екзистенціалізму в філософії (С.К'єркегор, Ф.Ніцше, М.Гайдеггер) та ствердили його як специфічну філософську систему, в межах якої з'являються свої течії і відгалуження (Ж.-П.Сартр, Г.Марсель, К.Ясперс та інші).

Друга іноземна мова (іспанська, німецька, французька)

1-2 сем., 3 год. /тижд., залік, залік, 8 кредитів ЄКТС

Курс спрямований на формування вмінь і навичок у студентів практичного володіння іноземною мовою у сферах професійного та ситуативного спілкування в усній та письмовій формах. Предметом вивчення навчальної дисципліни є система обраної іноземної мови (фонетика, орфографія, лексика, граматики), види мовленнєвої діяльності (читання, аудіювання, говоріння, письмо) тощо.

Лексика англійської мови

5 семестр, 3 год./тижд., залік, 4 кредити ЄКТС., П. В. Зернецький, кандидат філологічних наук, професор.

Курс спрямований на вивчення лексики англійської мови, включно із значущими елементами лексичної системи, зокрема, словосполучень дієслів з адвербіальними частками.

Студенти опановують практичні навички аудіювання відеотекстів, що є зразками сучасної англійської мови, вивчають їх лексичну специфіку. При вивченні цього курсу розширюється світогляд майбутніх філологів, а також поглиблюються й закріплюються набуті ними раніше знання не тільки з англійської мови, а й з наукових питань. Зокрема, вони ознайомляться з основами лексикології англійської мови, етимологічним складом й стилістичними особливостями англійської мови, багатством та різноманітністю її виражальних засобів, словотворенням, синонімією, антонімією, паронімією, фразеологією тощо. Робота над цими темами дозволить студентові поглибити свої знання й вільно спілкуватися англійською мовою у різних сферах суспільного життя.

Професійний переклад з англійської мови

6 семестр, 3 год./тижд., залік, 4 кредити ЄКТС., П. В. Зернецький, кандидат філологічних наук, професор.

Курс призначений для формування й удосконалення практичних навичок, необхідних для студента, який прагне стати перекладачем. Студенти набувають компетенцій із відтворення лексичних, граматичних та стилістичних складнощів англійської мови українською, оволодівають основами фахового редагування перекладів, навчаються застосовувати різні перекладацькі моделі адекватної передачі особливостей оригіналу, випрацьовують навички усного послідовного та письмового наукового та художнього перекладів з англійської мови на українську.

Основи психолінгвістики

5 семестр, 2 год./тижд., залік, 3 кредити ЄКТС., С. І. Куранова, кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент.

Курс формує знання про історію виникнення та розвитку психолінгвістики як науки, основні напрямки та школи у психолінгвістиці, методи психолінгвістичних досліджень, психолінгвістичні моделі породження та сприйняття мовлення. У ньому розглядається низка загальнотеоретичних та прикладних аспектів сучасних психолінгвістичних досліджень, знання яких необхідне для системного уявлення про методики вивчення мови як психосоціального явища. Увага приділяється загальнотеоретичним проблемам етнопсихолінгвістики, способам опису етнопсихолінгвістичних розбіжностей на вербальному та невербальному рівнях, виявам норми і патології в мовленні. При вивченні цієї дисципліни розширюється світогляд магістрів-філологів, а також поглиблюються й закріплюються набуті ними раніше знання та формуються навички прикладних та міждисциплінарних досліджень. Студенти вчаться застосовувати основні психолінгвістичні методики, визначати національні та універсальні риси в мовленні, характеризувати особливості комунікативного впливу на структуру свідомості.

Основи комунікативної лінгвістики

6 семестр, 2 год./тижд., залік, 3 кредити ЄКТС., С. І. Куранова, кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент.

Курс подає відомості про основи теорії мовної комунікації, природу комунікативних процесів, мовні паравербальні, ілокутивні, інтераційні, міжкультурні, соціокультурні складові спілкування. Набуті навички застосовуються при здійсненні аналізу ситуацій спілкування, дослідженні природи комунікативних явищ, самостійній роботі з науковою літературою; слухачі вчаться застосовувати різні підходи до прагматичного, генетичного та дискурс-аналізу, оволодівають навичками інтерпретації мовленнєвої поведінки. Курс сприятиме формуванню комунікативної вправності, вчитиме визначати причини девіацій. Презентація доповідей розвиває комунікативну компетенцію, зокрема навички спілкування з аудиторією, вчить давати аргументовані відповіді на запитання. Виконання індивідуального навчально-дослідного завдання впорядковує отримані знання, ілюструє здатність до подальшого наукового пошуку.

Кримськотатарська мова

5 - 6 семестр, 3 год./тижд., залік, 4 кредити ЄКТС., Арнаутова А., старший викладач.

Курс спрямований на вивчення початкового рівня кримськотатарської мови з нуля до рівнів А1/А2. Студенти опановують кримськотатарський алфавіт, правила орфоепії, орфографії та пунктуації; засвоюють базовий словник для обслуговування себе у типових навчальних, робочих та побутових обставинах; вивчають лінгвістичну термінологію для можливості подальшої самостійної роботи зі словниками, довідниками, граматиками кримськотатарської мови тощо; ознайомлюються із функціоналом й особливостями використання Національного корпусу кримськотатарської мови; здобувають практичні навички написання текстів різних жанрів і стилів, ведення презентацій, обговорень і дискусій кримськотатарською мовою.

Вступ до слов'янської філології

2 семестр, залік, 3 кредити ЄКТС, К. Р. Близнюк, кандидат філологічних наук, старший викладач

Курс «Вступ до слов'янської філології» покликаний розкрити сутність, розвиток і сучасний стан досліджень зі слов'янської філології; сформувати базові знання про історію виникнення праслов'янської мови та її подальшого діалектного членування аж до появи національних мов; ознайомити з теоріями походження й розселення давніх слов'ян, виникненням їхніх писемностей. У ході курсу студенти навчаться критично аналізувати зазначені теорії й дискутувати про їхню вірогідність із застосуванням лінгвістичних термінів і фактів; звернуть увагу на спільні й відмінні риси слов'янських мов, дізнаються про закономірності функціонування й наслідки окремих мовних явищ (як-от, закону відкритого складу, занепаду редукованих тощо). Значна частина курсу присвячена вивченню особливостей сучасних слов'янських мов (їхньої фонетики, морфології, синтаксису, частково лексики й словотвору).

Лінгвістична географія

7 семестр, залік, 4 кредити ЄКТС, К. Р. Близнюк, кандидат філологічних наук, старший викладач

Курс подає відомості про територіальну диференціацію та дистрибуцію мов світу, особливості виокремлення мовних ареалів та класифікації мов за генеалогічним і типологічним підходом, причини розвитку й занепаду мов, чинники, що впливають на їхній статус. У ході курсу студенти навчаться користуватися лінгвістичними картами й атласами, аналізувати статистичні дані про мови світу, вести дискусію про проблемні лінгвістичні питання. Важливим аспектом є визначення функцій мови у суспільстві, її ролі як національної спадщини та цінного ресурсу. Також увагу буде приділено лінгвістичним особливостям міжкультурної комунікації та підставам і шляхам ревіталізації загрожених мов.

Основи зіставного мовознавства

7 семестр, залік, 4 кредити ЄКТС, К. Р. Близнюк, кандидат філологічних наук, старший викладач

Курс покликаний ознайомити студентів-філологів із основними поняттями та принципами зіставного мовознавства, розкрити історію становлення галузі й навчити критично аналізувати й застосовувати різні підходи у зіставних дослідженнях. Мета опанування дисципліни – висвітлити основні методику й принципи зіставних досліджень, розкрити спільні і відмінні риси мов світу, ознайомити з різними лінгвістичними напрямками і школами у межах зіставного мовознавства та суміжних галузей. Завдання дисципліни – розширення загальнолінгвістичної підготовки студента-філолога, покращення навичок роботи з фаховою літературою, проведення досліджень та їхнього рецензування.

Польська мова

5-6 семестр, залік, 8 кредитів ЄКТС, К. Р. Близнюк, кандидат філологічних наук, старший викладач

Курс спрямований на вивчення початкового рівня польської мови з нуля до рівнів A1/A2. У ході курсу студенти опановують польський алфавіт, правила орфоепії, орфографії та пунктуації; засвоюють базовий словник для обслуговування себе у типових навчальних, робочих та побутових обставинах; вивчають лінгвістичну термінологію для можливості подальшої самостійної роботи зі словниками, довідниками, граматиками польської мови тощо; здобувають практичні навички написання текстів різних жанрів і стилів, ведення презентацій, обговорень і дискусій польською мовою.

Латинська мова (Філологія)

2д семестр, 6 год/тижд., залік, 3 кредити

Курс спрямований на вивчення нормативної граматики та базового синтаксису латинської мови. У ході вивчення дисципліни студенти опановують фонетику, систему частин мови; засвоюють парадигми відмінювання іменних частин мови та парадигми дієвідмінювання з утворенням часових форм систем інфекту та перфекту; засвоюють лексичний мінімум, необхідний для початкового етапу роботи з латинськими джерелами; формують навички використання словників (друкованих та електронних). Під час вивчення курсу здобувачі освіти також працюють із культурологічним матеріалом, котрий стосується впливу латинської мови та загалом культури античності на ціннісно-світоглядний простір сучасного світу, а також становища латинської мови в сучасному світі. Загалом здобувачі освіти мають можливість сформувати базові практичні навички, необхідні для аналізу та перекладу латинських джерел, і отримати цілісне уявлення щодо сутнісних рис латинської мови як надбання європейського цивілізаційного простору. По завершенні курсу студенти можуть продовжити самостійно поглиблювати знання з латинської мови, а також використовувати латинськомовний матеріал у компаративних студіях.

Латинська мова

3 -4 семестр, 4 год/тижд., залік, 8 кредитів.

У ході вивчення курсу здобувачі освіти опановують нормативну граматику та синтаксис латинської мови, формують навички роботи з адаптованими та оригінальними латинськими текстами, їх аналізу та перекладу. Студенти ознайомлюються, як із лінгвокультурологічними, так і з екстралінгвістичними джерелами та мають змогу сформувати уявлення про значення античної культури та латинської мови для розвитку європейського культурного простору. Під час вивчення дисципліни здобувачі освіти мають нагоду аналізувати та перекладати оригінальні латинські твори, зокрема Цезаря, Цицерона, Вергілія, Тіта Лівія, а також авторів пізньої античності та Середньовіччя. Студенти також мають можливість дізнатися більше про історію побутування латинської мови на теренах України, роль латинської мови у системі шкільної освіти, зокрема, у Києво-Могилянській академії, і ознайомитися з латинськомовною спадщиною Григорія Сковороди. Курс також передбачає знайомство студентів зі станом латинської мови в сучасному світі та її розмовної складової, а також із джерелами інформації, котрі можуть стати в нагоді в подальшому вивченні латини та роботі з латинськими текстами. Таким чином, під час вивчення курсу здобувачі освіти мають можливість отримати цілісне уявлення щодо особливостей латинської мови, її морфології, лексики, граматики і синтаксису, а також сформувати практичні навички аналізу і перекладу латинських оригінальних текстів.

Польська мова – 2

5-6 / 3-4 семестр, 3 год./тижд., залік – залік, 8 кредитів ЄКТС., Непон-Айдачич Л.В., кандидат філологічних наук, доцент

Мета дисципліни полягає в засвоєнні необхідного обсягу теоретичних знань (теоретичний аспект); передбачає формування необхідних мовних і мовленнєвих умінь (практичний аспект); забезпечує здобуття студентами належної освіти за обраною спеціальністю (освітній аспект). У результаті вивчення курсу студенти вдосконалюють набуті вміння та поглиблюють свої знання з фонетики,

орфографії, орфоєпії, лексикології, морфології та синтаксису польської мови, здобути на попередньому курсі («Польська мова»), а також опанують навички читання, слухання, розуміння неадаптованих текстів польською мовою, вільного спілкування на побутові, фахові теми, сформулюють необхідні мовленнєві вміння на рівні А2-B1; навчатися створювати писемні тексти з використанням професійної наукової лексики та термінології; розширять світогляд та фахові компетенції; підвищать науково-теоретичний рівень.

Полоністика: інтердисциплінарний аспект

4 семестр (додатковий період), 4 год./тижд., залік, 3 кредити ЄКТС, Непон-Айдачич Л. В., кандидат філологічних наук, доцент

Мета дисципліни полягає в набутті студентами теоретичних знань про стилістичні, соціо- та етнолінгвістичні, діалектні особливості польської мови, культуру мовлення в різних комунікативних ситуаціях, а також про лексико-семантичні, фразеологічні й граматичні подібності та відмінності української та польської мов, в оволодінні практичними вміннями реалізувати здобуті знання в ситуаціях різностильової й різножанрової усної та письмової комунікації польською мовою. У результаті вивчення курсу студенти засвоять знання про сучасний стан польської мови, її стилі, соціолекти та діалекти, мовний етикет, мовні норми, мовні стереотипи, а також набудуть практичних навичок спілкування польською мовою в різноманітних офіційних та неофіційних ситуаціях із урахуванням тонкощів граматичного, лексико-семантичного, фонетичного, синтаксичного оформлення та позалінгвального контексту.

Турецька мова

3/4 семестри, 3 год./тижд., залік, 8 кредитів ЄКТС, Ф. Г. Туранли, доктор історичних наук, професор

Мета курсу – вивчення дисципліни «Турецька мова» («Türk Dili» або «Türkçe»), яка викладається бакалаврам, полягає у ґрунтовному вивченні цієї мови, зокрема основи теоретичної граматики. Вона полягає у формуванні у студентів як майбутніх фахівців з мовознавства, історії, міжнародних відносин, культурології, політології та ін. комунікативної компетенції у турецькій мові в усній та письмовій формах в межах тематики, визначеної завданнями майбутньої професійної діяльності. У результаті вивчення зазначеного предмету студенти повинні знати та вміти аналізувати проблемні питання (правильно читати, писати, вимовляти, перекладати тощо) із застосуванням порівняльно-зіставного (comparatio) методу, також визначати особливості турецької, зокрема османсько-турецької («Osmanlı Türkçesi») мови в необхідному обсязі для здійснення професійної діяльності на фаховому рівні. Для поглибленого вивчення названої дисципліни необхідно знання методології, систематична робота з різноманітною літературою, джерелами інформації для вивчення запропонованого предмету, зосібна навчальними посібниками та підручниками, словниками, науковими монографіями та статтями, а також джерелами картографічної та історичної інформації; періодичними виданнями, науково-популярною літературою, Інтернет ресурсів.

ДИСЦИПЛІНИ СЕРТИФІКАТНИХ ПРОГРАМ:

Лексика англійської мови (СП «Перекладацька та редакторська діяльність»)

5 семестр, 3 год./тижд., залік, 4 кредити ЄКТС., П. В. Зернецький, кандидат філологічних наук, професор.

Курс спрямований на вивчення лексики англійської мови, включно із значущими елементами лексичної системи, зокрема, словосполучень дієслів з адвербіальними частками. Студенти опановують практичні навички аудіювання відеотекстів, що є зразками сучасної англійської мови, вивчають їх лексичну специфіку. При вивченні цього курсу розширюється світогляд майбутніх філологів, а також поглиблюються й закріплюються набуті ними раніше знання не тільки з англійської мови, а й з наукових питань. Зокрема, вони ознайомляться з

основами лексикології англійської мови, етимологічним складом й стилістичними особливостями англійської мови, багатством та різноманітністю її виражальних засобів, словотворенням, синонімією, антонімією, паронімією, фразеологією тощо. Робота над цими темами дозволить студентів поглибити свої знання й вільно спілкуватися англійською мовою у різних сферах суспільного життя.

Професійний переклад з англійської мови (СП «Перекладацька та редакторська діяльність»)

6 семестр, 3 год./тижд., залік, 4 кредити ЄКТС., П. В. Зернецький, кандидат філологічних наук, професор.

Курс призначений для формування й удосконалення практичних навичок, необхідних для студента, який прагне стати перекладачем. Студенти набувають компетенцій із відтворення лексичних, граматичних та стилістичних складнощів англійської мови українською, оволодівають основами фахового редагування перекладів, навчаються застосовувати різні перекладацькі моделі адекватної передачі особливостей оригіналу, випрацьовують навички усного послідовного та письмового наукового та художнього перекладів з англійської мови на українську.

Польська мова (СП «Полоністичні студії»)

3-4 семестр, 3 год./тижд., залік – залік, 8 кредитів ЄКТС. Непон-Айдачич Л.В., кандидат філологічних наук, доцент

Мета курсу – опанувати теоретичні знання й набути практичних умінь із фонетики, орфографії, орфоєпії, лексики, морфології та синтаксису польської мови на рівні А1-А2, а також ознайомитися з найважливішими позамовними фактами, пов'язаними з культурою, історією Польщі. У результаті вивчення дисципліни студенти опанують норми польської літературної мови та застосовуватимуть їх в різних комунікативних ситуаціях, знатимуть правила створення усних і письмових текстів польською мовою й реалізовуватимуть їх на практиці.

Польська мова – 2 (СП «Полоністичні студії»)

5-6 / 3-4 семестр, 3 год./тижд., залік – залік, 8 кредитів ЄКТС. Непон-Айдачич Л.В., кандидат філологічних наук, доцент

Мета дисципліни полягає в засвоєнні необхідного обсягу теоретичних знань (теоретичний аспект); передбачає формування необхідних мовних і мовленнєвих умінь (практичний аспект); забезпечує здобуття студентами належної освіти за обраною спеціальністю (освітній аспект). У результаті вивчення курсу студенти вдосконалять набуті вміння та поглиблять свої знання з фонетики, орфографії, орфоєпії, лексикології, морфології та синтаксису польської мови, здобуті на попередньому курсі («Польська мова»), а також опанують навички читання, слухання, розуміння неадаптованих текстів польською мовою, вільного спілкування на побутові, фахові теми, сформулюють необхідні мовленнєві вміння на рівні А2-B1; навчатимуться створювати писемні тексти з використанням професійної наукової лексики та термінології; розширять світогляд та фахові компетенції; підвищать науково-теоретичний рівень.

Полоністика: інтердисциплінарний аспект (СП «Полоністичні студії»)

4 семестр (додатковий період), 4 год./тижд., залік, 3 кредити ЄКТС, Непон-Айдачич Л. В., кандидат філологічних наук, доцент

Мета дисципліни полягає в набутті студентами теоретичних знань про стилістичні, соціо- та етнолінгвістичні, діалектні особливості польської мови, культуру мовлення в різних комунікативних ситуаціях, а також про лексико-семантичні, фразеологічні й граматичні подібності та відмінності української та польської мов, в оволодінні практичними вміннями реалізувати здобуті знання в ситуаціях різностильової й різножанрової усної та письмової комунікації польською мовою. У результаті вивчення курсу студенти засвоять знання про сучасний стан польської мови, її стилі, соціолекти та діалекти, мовний етикет, мовні норми, мовні стереотипи, а також набудуть практичних навичок спілкування польською мовою в різноманітних офіційних та неофіційних ситуаціях із урахуванням тонкощів граматичного, лексико-семантичного, фонетичного, синтаксичного оформлення та позалінгвального контексту.

Редагування художніх текстів (СП «Перекладацька та редакторська діяльність»)

7 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, О. Петренко-Цеунова, PhD, старша викладачка кафедри загального і слов'янського мовознавства

Курс подає відомості про шлях художнього твору від рукопису до книжки та роль редактора в цьому процесі. Під час курсу студенти дізнаються про історію редакторства як фаху; розглядають поняття редактури, коректури, цензури, технічної правки; опановують різноманіття виражальних засобів української мови; навчаються застосовувати посібники, словники, інтернет-ресурси для виявлення та виправлення помилок. Курс спрямований на розвиток вміння помічати мовні хиби в художніх текстах різного жанру, пропонувати шляхи мовного вдосконалення, визначати місце книжки в літературному процесі. Курс перебуває на межі мовознавства та літературознавства: формує у студентів навички літературно-критичної роботи з художнім текстом як цілісністю, пропонує поміркувати про особливості читачкої рецепції та водночас актуалізує лінгвістичні знання норм і правил української літературної мови.

Редагування наукових текстів (СП «Перекладацька та редакторська діяльність»)

8 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, О. Петренко-Цеунова, PhD, старша викладачка кафедри загального і слов'янського мовознавства

Уміння описати та проговорити наукові ідеї і результати дослідження є фундаментальною навичкою для науковців усіх рівнів, зокрема і студентів. На цьому курсі студенти мають змогу вдосконалити цю навичку, навчитися редагувати власні та чужі наукові тексти, добирати влучні заголовки, розумітися на видавничих політиках наукових журналів. Слухачі курсу навчаються розрізняти редагування наукових текстів і наукове редагування, з'ясовують стилістичні аспекти редагування власного і чужого наукового тексту. Студенти на заняттях розвивають уміння добирати влучні заголовки, виявляти та виправляти найтипівіші помилки, давати раду з варваризмами, запозиченнями, термінологією в академічних текстах. Окрему увагу приділено тому, як прибирати багатослів'я та як зробити академічний текст цікавим для читача. Курс також охоплює такі теми, як авторський голос у науковому тексті, апарат наукового видання, особливості редагування наукових журналів, різноманіття бібліографічних стандартів, рецензування наукового тексту.

АТЕСТАЦІЯ

Кваліфікаційна робота

8д сем., 12 кредитів ЄКТС.

Комплексний кваліфікаційний екзамен,

8д сем., 3 кредити ЄКТС

Атестація випускників освітньої програми «Мова, література, компаративістика» (спеціальність В11 «Філологія» спеціалізації В11.01 «Українська мова та література») відбувається у формі кваліфікаційної роботи з літературознавства чи мовознавства та комплексного кваліфікаційного екзамєну з української мови та літератури.

Кваліфікаційна робота – підсумкова форма контролю студента за програмою підготовки філолога за спеціальністю – *В11.01 ФІЛОЛОГІЯ (Українська мова та література) / освітня програма – Мова, література, компаративістика/*. Вона є дослідженням проблемного питання з елементами наукового пошуку і засвідчує глибоке осмислення та узагальнення власної позиції автора щодо порушених питань. Кваліфікаційну роботу оцінюють за 100-бальною шкалою з урахуванням суми балів, виставлених науковим керівником, рецензентом та екзаменаційною комісією згідно із затвердженими критеріями оцінювання. Зміст роботи та форма її захисту демонструє рівень підготовленості випускника до професійної діяльності. Робота повинна бути

вчасно виконана і належним чином оформлена, перевірена на плагіат та рекомендована до захисту науковим керівником; а також мати внутрішню або зовнішню фахову рецензію.

Кращі кваліфікаційні дослідження рекомендуються членами ЕК до друку у фахових періодичних виданнях. За кращу кваліфікаційну роботу з літературознавства випускники можуть отримати іменні відзнаки (премія імені професора Романа Струця, Стипендія імені Наталії Ксьондзик).

Комплексний кваліфікаційний екзаме́н має забезпечити оцінювання досягнення результатів навчання, визначених освітньою програмою (навчальними дисциплінами блоку нормативних дисциплін та блоку дисциплін професійної і практичної підготовки). Теж оцінюється за 100-бальною шкалою.

B11.041 ФІЛОЛОГІЯ (ГЕРМАНСЬКІ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ (переклад включно), перша - англійська)

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА – АНГЛІЙСЬКА МОВА ТА УКРАЇНСЬКА МОВА

<https://ukma.edu.ua/ects/index.php/fgn/169-2018-06-13-07-01-47/bpfilologiya/279-op-english-ukranian>

ПЕРШИЙ (БАКАЛАВРСЬКИЙ) РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ

ОБОВ'ЯЗКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ

Практика усного й писемного мовлення англійської мови/ Practice of Oral and Written English (англійською мовою)

1, 2, 2д, 3, 4, 4д, 5, 6, 6д семестри, 6 год/тижд., 6 заліків, 3 екзамени, 44 кредити, І.В. Сем'янків, старший викладач, І.Д. Піроженко, старший викладач, А.Ю. Шугай, старший викладач, А.В. Курашина, старший викладач, Г.В. Новікова, старший викладач, А.О. Петрусь, асистент, А.Ю. Коваленко, кандидат педагогічних наук, доцент, Н.Б. Бадьйор, старший викладач, І.В.Куліш, доцент.

Мета курсу - забезпечити фахову підготовку філолога з англійської мови (писемне та усне мовлення). Передбачено опанування основних мовленнєвих навичок комунікативного спрямування (читання, говоріння, сприйняття на слух та письмо) на базі автентичних тематико-лексичних та відповідних граматичних матеріалів. Практичний аспект курсу полягає у формуванні в слухачів зазначених комунікативних навичок із дотриманням граматичних норм, необхідних для вільного володіння сучасною англійською мовою усно та на письмі.

Фонетика англійської мови / English Phonetics (англійською мовою)

1, 2, 2д семестри, 2 год/тижд., 2 заліки, 1 екзаме́н, 6 кредитів

Курс «Фонетика англійської мови» розроблений для розвитку фонетичної компетенції студентів як важливого компонента загальної лінгвістичної грамотності. Він забезпечує всебічне ознайомлення зі звуковою системою англійської мови, зосереджуючись на сегментних (голосні та приголосні) та надсегментних ознаках (наголос, ритм, інтонація). Курс базується на принципах сучасної фонетичної науки та дотримується комунікативного, орієнтованого на студента підходу.

Особлива увага приділяється практичному оволодінню навичками вимови через систематичне тренування сприйняття та продукування. Програма навчання містить елементи аналізу індивідуальних проблем англійської вимови та їх збалансування з груповими вимогами до розвитку мовленнєвих компетенцій. Завдяки такому підходу студенти набувають здатності розпізнавати, описувати та адекватно відтворювати звуки англійської мови в різних комунікативних контекстах.

Курс відіграє життєво важливу роль у майбутньому професійному розвитку студентів-філологів, дозволяючи їм впевнено спілкуватися в міжнародному академічному, професійному та міжкультурному середовищі. Володіння фонетикою англійської мови підвищує загальну швидкість спілкування, покращує розуміння на слух та зміцнює навички презентації та публічних виступів англійською мовою. Курс розвиває критичне мислення та стратегії навчання, допомагаючи студентам адаптуватися до вимог глобального комунікативного простору та

підтримуючи формування компетентного, відповідального та гнучкого користувача англійської мови.

Країнознавчі студії і міжкультурна комунікація / Country Studies and Intercultural Communication (англійською мовою)

1 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити, Л.В. Заїкіна, старший викладач

Навчальна програма розроблена на основі вимог до професійної підготовки освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавра з дисциплін лінгвістичного циклу. Курс розрахований на студентів лінгвістичних спеціальностей першого року навчання гуманітарного факультету національного університету «Києво-Могилянська академія» та викладається англійською мовою, яка є другою робочою мовою університету. Курс орієнтований на вивчення географії, історії, соціально-політичної організації, культури, релігії та освіти, традицій та повсякденного життя Великобританії, США, та Австралії.

Вступ до мовознавства / Introduction to Linguistics (англійською мовою)

2 семестр, 2 год/тижд., екзамен, 3 кредити, Л. І. Павленко, кандидат філологічних наук, доцент

Курс «Вступ до мовознавства» розпочинає цикл англійськомовних теоретичних курсів (теоретична фонетика, теоретична граматики, історія англійської мови, лексикологія, стилістика) та формує уявлення про природу мови, її сутність, функції та системний характер.

Лекції та практичні заняття охоплюють таке коло питань: наукові критерії класифікації мов; звуковий склад мови, фонетичні процеси, природа і структура складу, а також наголосу та інтонації; словотвір та морфологія; класифікація частин мови; способи вираження граматичних значень; типи словосполучень та речень; типи відношень слів у лексичній системі мови.

Значну увагу приділено самостійній роботі, яка дає можливість свідомо підходити до підготовки та засвоєння навчального матеріалу, формує навички наукового пошуку, аналізу матеріалу і є необхідною умовою формування лінгвістичних компетенцій.

Теорія та практика перекладу / Theory and Practice of Translation (англійською мовою)

3 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 6 кредитів, І.В. Куліш, доцент

Навчальний курс «Теорія та практика перекладу» (англійською мовою) входить до циклу дисциплін обов'язкової підготовки. Курс із теорії та практики перекладу спрямований на формування, систематизацію та поглиблення знань студентів про питання історичного розвитку та сучасного стану уявлень про тип і метод перекладу, перекладацькі стратегії та прийоми. У курсі висвітлюються концептуально-методологічні засади сучасної теорії перекладу.

Значну увагу приділено самостійній роботі, яка дає можливість свідомо підходити до підготовки та засвоєння навчального матеріалу, формує навички пошуку та аналізу матеріалу і є необхідною умовою формування здатності оволодівати сучасними знаннями та організовувати процес власного навчання.

Практична граматики англійської мови / Practical English Grammar (англійською мовою)

3, 4 семестри, 2 год/тижд., 2 заліки; 4д семестр, 3 год/тижд., екзамен, 7 кредитів, А.В.

Курашина, старший викладач, О.І. Тригуб, старший викладач

The 'Practical Grammar' Course is developed for the 'English and Ukrainian Languages' major and is an integral part of the curriculum for students of linguistics. Students cover various grammar topics and learn how to recognize, understand, and use grammar patterns in oral and written speech. The course also helps to better understand grammatical phenomena used in different professional spheres in written and oral speech. As a result, at the end of the course, students will know, understand, and apply the main patterns, categories, and phenomena of English grammar.

Історія англійської мови / History of the English Language (англійською мовою)

6 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити

The course is aimed at English majors. During the term students will investigate the development of the English Language from an obscure Germanic dialect to a global language. The assignments are designed to explore the development of the English language from its Indo-European origins, through Old English and Middle English to Early Modern English and Late Modern English, before a brief look at English Today. Thus the course will encourage deeper reflection upon the journey of the English language from its ancient origins to today's dynamic and powerful communication tool.

Students can expect to study texts that in themselves are valuable for literary and historical as well as linguistic purposes (deciphering, understanding, translating), and give grammatical characteristics of them. Types of changes will be studied with examples: vocabulary, grammar, pronunciation. Factors that influence language change will be discussed.

Reading texts will be paired with case studies focusing on a selected aspect of particular interest. Students will also present case studies (grammar, metaphor, life, vocabulary change, grammaticalization).

Just as importantly, students will learn to articulate and defend their ideas, to turn research and critical thinking into cogent arguments, and to express themselves clearly and with style.

Теоретична грамати́ка англійської мови / Theoretical Grammar of the English Language (англійською мовою)

7 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 6 кредитів, О.Ю. Моїсеєнко, доктор філологічних наук, професор

Навчальний курс «Теоретична грамати́ка англійської мови» входить до циклу дисциплін обов'язкової підготовки. Предметом курсу є теоретичні засади грамати́чної побудови англійської мови. Курс з теоретичної грамати́ки є спрямованим на поглиблення і систематизацію знань студентів з курсу практичної грамати́ки англійської мови шляхом узагальнення, наукового осмислення і тлумачення задля формування професійно значущих філологічних якостей таких як уміння орієнтуватися в різноманітних лінгвістичних концепціях, критично їх оцінювати та використовувати їхні здобутки у власних дослідженнях; обирати та застосовувати відповідні лінгвістичні методи для аналізу явищ і фактів у мовних системах; демонструвати навички аналізу та інтерпретації мовних фактів і явищ. Теоретичне вивчення грамати́ки англійської мови передбачає: по-перше, прослуховування студентами лекційного курсу, спрямованого окреслити основні грамати́чні проблеми й підходи до їх вирішення у сучасних лінгвістичних концепціях; по-друге, проведення семінарських занять, покликаних закріпити й поглибити теоретичні знання шляхом аналізу та пояснення грамати́чних фактів у мовленнєвій комунікації англійською мовою.

Стилістика англійської мови / Stylistics of the English Language (англійською мовою)

8 семестр, 2 год/тижд., екзамен, 3 кредити, Н.М. Рудницька, кандидат філологічних наук, доцент

Навчальний курс «Стилістика англійської мови» входить до циклу дисциплін обов'язкової підготовки. Курс зі стилістики англійської мови спрямований на поглиблення і систематизацію знань студентів про типи стилістичних прийомів та засоби виразності, типові для англійської мови, співвіднесеність усіх мовних рівнів для актуалізації основної ідеї тексту та рівні його потенційної інтерпретації.

Значну увагу приділено самостійній роботі, яка дає можливість свідомо підходити до підготовки та засвоєння навчального матеріалу, формує навички пошуку та аналізу матеріалу і є необхідною умовою формування здатності оволодівати сучасними знаннями та організовувати процес власного навчання.

Курсова робота з англійської мови

4д, 6д семестри, 6 кредитів

Одна із головних форм самостійного науково-дослідницького пошуку, яка виявляє знання студентів із фахових дисциплін і рівень загальногуманітарної підготовки, здатність до самостійного мислення, вміння робити лінгвістичний аналіз мовного матеріалу, узагальнення і висновки. Робота має відзначатися належним теоретичним рівнем, достатньою концептуальністю і осмисленням означених проблем, вмотивованим використанням методологічної і науково-критичної літератури.

ПРАКТИКА

Практика мовна

6д семестр, 5 год/тижд., залік, 3 кредити, Л. О. Нестеренко, кандидат наук, доцент

Здатність випускників НаУКМА успішно вирішувати професійні проблеми, орієнтуватися в різноманітних напрямках лінгвістичної діяльності визначає рівень їхньої конкурентоспроможності та відображає рівень ефективності роботи. Здійснення мовної практики з англійської мови дозволяє об'єктивно оцінити та розвинути обидва ці показники. Практичне застосування набутих під час навчання в університеті знань, навичок і вмінь дозволяє студентам зрозуміти справжню мету їхнього навчання, виділити пріоритетні напрями, надолужити прогалини у навчанні.

ВИБІРКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ

ДИСЦИПЛІНИ ПРОФЕСІЙНОЇ ТА ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Переклад текстів медійного дискурсу / Translation of Media Discourse Texts (англійською мовою)

3 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, Ю.В. Кононець, кандидат філологічних наук, доцент

Курс спрямований на розвиток лінгвістичної і перекладацької компетенції студентів, що передбачає:

- ознайомлення з поняттями дискурс / текст;
- формування системи знань про особливості текстів англійськомовного медійного дискурсу;
- формування вміння виявляти вербальні та невербальні засоби впливу на адресата у медійному дискурсі;
- обговорення креолізованої сутності англійськомовних медійних текстів та її відтворення при перекладі;
- формування вміння виявляти вербальні та невербальні засоби впливу у медійному дискурсі.

В рамках курсу студенти знайомляться з методологічними принципами стратегій перекладу та методиками їх дослідження, що передбачає:

- розвиток умінь орієнтуватися в сучасних лінгвістичних теоріях та користуватися терміносистемами семіотики, прагмалінгвістики, емотіології і паралінгвістики;
- виявляти семіотичний компонент у текстах медійного дискурсу;
- виявляти прагматичний компонент у текстах медійного дискурсу;
- здійснювати дискурсивний аналіз текстів медійного дискурсу;
- визначати вербальні та невербальні засоби впливу на адресата у медійному дискурсі;
- застосовувати необхідні перекладацькі стратегії і трансформації з метою збереження прагматичного потенціалу та адекватного перекладу полікодових текстів медійного дискурсу.

Переклад текстів політичного дискурсу / Translation of Political Discourse Texts (англійською мовою)

4 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, П.В. Зернецький, кандидат філологічних наук, професор

Курс спрямований на розвиток лінгвістичної і перекладацької компетенції студентів, що передбачає:

- ознайомлення з основними поняттями сучасної дискурсології та дискурс-аналізу;
- формування системи знань про особливості усних та письмових текстів англійськомовного політичного дискурсу;
- аналіз вербальних та невербальних засобів впливу на адресата в політичному дискурсі;
- аналіз полікодової сутності текстів політичного дискурсу (на прикладі передвиборчої кампанії) та її відтворення при перекладі.

В рамках курсу студенти знайомляться зі стратегіями перекладу політичного дискурсу та чинниками, які впливають на вибір стратегій перекладу, що передбачає:

- розвиток умінь орієнтуватися в сучасних лінгвістичних теоріях та користуватися їхніми терміносистемами;

- виявляти семіотичний компонент у текстах політичного дискурсу;
- виявляти стратегії впливу на аудиторію в текстах політичного дискурсу;
- визначати вербальні та невербальні тактики впливу на адресата у політичному дискурсі;
- здійснювати дискурс-аналіз політичних текстів;
- застосовувати необхідні перекладацькі стратегії і тактики з метою збереження стратегій впливу на реципієнта та адекватного перекладу полікодових / гібридних текстів політичного дискурсу.

Академічне письмо / Academic Writing (англійською мовою)

4д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити, Л. О. Нестеренко, кандидат наук, доцент

Курс «Академічне письмо» відповідає навчальному плану підготовки бакалаврів, що навчаються за спеціальністю «Філологія. Германські мови та література (переклад включно, перша - англійська)» і допомагає засвоєнню фахових дисциплін.

Даний курс орієнтований на розвиток спеціалізованих мовних навичок, вмінь фахового спілкування та вироблення комунікативної компетенції студентів на рівні, що умовно називається «вище середнього» (“upper - intermediate”, B2). У процесі підготовки навчально-методичного посібника застосовано комунікативний підхід до навчання.

Курс спрямовано на вивчення англомовного академічного письма як різновиду наукового (академічного) спілкування. На практичних заняттях обговорюються проблемні питання, що передбачають розвиток навичок критичного мислення, а також виконуються завдання, виконання яких допоможе студентам сформувати вміння й практичні навички комунікативно виправдано користуватися засобами мови для створення відповідних зразків академічного письма. Окремий акцент зроблено на організації й редагуванні власних академічних текстів та розумінні основних відмінностей між основними функціональними стилями.

Публічне мовлення (англійське) / Public Speaking (English) / (англійською мовою)

4д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити

This dynamic course equips students with the essential skills and confidence to deliver engaging and persuasive presentations in any setting. Students will master the fundamentals of speech structure, content development, and audience analysis to ensure their message resonates clearly and effectively. Through practical exercises and constructive feedback, students will learn techniques for managing stage fright, enhancing vocal delivery, and utilizing body language to command attention. Upon completion, students will be able to confidently and articulately communicate their ideas, making a significant impact in their academic and professional lives.

Теоретична фонетика англійської мови/ Theoretical Phonetics of the English Language (англійською мовою)

4д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити, Я.Р.Федорів, кандидат філологічних наук, доцент

Курс є вибірковою складовою освітньої програми та належить до переліку фахових дисциплін, що забезпечують профільну підготовку здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності «Філологія».

Дисципліна спрямована на формування у студентів цілісного розуміння фонетичних і фонологічних процесів англійської мови, а також на розвиток здатності аналізувати усне мовлення з позицій сучасних фонетичних студій. Предметом вивчення є системне дослідження звукової будови англійської мови, її просодичних характеристик, варіативності та функціонування в різних комунікативних і соціолінгвальних контекстах.

Під час опанування курсу студенти вивчають наукові підходи та актуальні тенденції в дослідженні англомовного дискурсу, поєднуючи теоретичні знання з прикладними аспектами. На поглибленому рівні опановуються алофонічна транскрипція, класифікація інтонаційних моделей, принципи їх уживання та інтерпретації. Студенти знайомляться з фоностилістичними особливостями англійської мови, її виражальними засобами, а також соціальною та регіональною варіативністю інтонаційних структур.

Особлива увага приділяється зіставленню англійської та української фонетичних систем, що сприяє кращому розумінню інтерференції, типових труднощів та шляхів їх подолання. Фонетичний матеріал подається у контексті автентичних комунікативних ситуацій, а фонетичні

навички формуються через виконання комунікативно спрямованих вправ, аналітичних завдань і дослідницьких проектів студентів.

Вступ до семіотики / Introduction to Semiotics (англійською мовою)

5 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, Ю.В. Кононець, кандидат філологічних наук, доцент

Курс передбачає:

- ознайомлення з поняттями семіотика / знак;
- формування системи знань про особливості науки семіотики;
- формування уміння виявляти семіотичний вплив у різних видах дискурсу;
- обговорення семіотичної сутності текстових форм;
- формування уміння виявляти виміри і рівні знакового процесу.

В рамках курсу студенти знайомляться з методологічними принципами та методиками інтерсеміотичних досліджень, що передбачає:

- розвиток умінь орієнтуватися в сучасних лінгвістичних теоріях та користуватися терміносистемами семіотики, прагмалінгвістики, емотіології і паралінгвістики;
- виявляти семіотичний компонент у текстах різних видів дискурсу;
- виявляти семіотичну сутність різних текстових форм;
- здійснювати семіотичний аналіз полікодових текстів;
- застосовувати методику інтерсеміотичного аналізу.

Ділове листування англійською мовою / Business Correspondence in English (англійською мовою)

5 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, Н.В. Соломашенко, старший викладач

Business Correspondence in English Course is designed for the students looking to enhance their business writing skills and to be able to communicate persuasively and critically in the workplace.

In a present-day work environment, professional and efficient communication is indispensable as tangible evidence of information. Many organizations and businesses recognize that the written document is their real deliverable. The clear and concise written documents employees generate reflect their intelligence and proficiency. Hence, everyone aspires to be a good writer. Well-written formal and informal emails, letters, agendas, minutes, memos, press releases, reports to colleagues, and effective written communication to customers can significantly enhance both an individual's career and the company's reputation.

Практика письмового перекладу та редагування текстів / Practice of Translation and Editing of Texts (англійською мовою)

5 семестр, 4 год/тижд., залік, 5 кредитів

Курс «Практика письмового перекладу та редагування текстів (англ. мовою)» спрямований на розвиток та вдосконалення навичок письмового перекладу текстів різних жанрів та їх редагування. Даний курс побудований на використанні сучасних автентичних текстів в якості вихідних і включає ознайомлення студентів з особливостями письмового перекладу текстів, що належать до різних функціональних стилів, призначених для різних комунікативних ситуацій та цільових аудиторій.

Практичні завдання курсу включають формування і вдосконалення відповідних професійних навичок, а саме: обрання глобальної стратегії перекладу і шляхів її реалізації через застосування відповідних тактик, редагування перекладеного тексту, яке спирається на перевірку відповідності перекладеного тексту вихідному, а також його структурної, смислової та стилістичної цілісності.

Значну увагу приділено самостійній роботі, що має на меті розвиток творчого мислення, а також сприяє пошуку, опрацюванню та аналізу інформації з різних джерел і формуванню здатності редагувати переклади з використанням сучасних інформаційних технологій для досягнення успішної комунікації українською та англійською мовами.

Лексикологія англійської мови / Lexicology of the English Language (англійською мовою)

6 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, П. В. Зернецький, кандидат філологічних наук, професор

Курс спрямований на вивчення останніх тенденцій в лінгвістичній науці, він гармонійно поєднує теоретичні засади й практичну спрямованість. При вивченні цього курсу розширюється світогляд майбутніх філологів, а також поглиблюються й закріплюються набуті ними раніше знання не тільки з англійської мови, а й з наукових питань. Зокрема, вони ознайомляться з етимологічним складом й стилістичними особливостями англійської мови, багатством та різноманітністю її виражальних засобів, словотворенням, синонімією, антонімією, паронімією, фразеологією тощо. Робота над цими темами дозволить студентові поглибити свої знання й вільно спілкуватися англійською мовою у різних сферах суспільного життя. Студенти опановують практичні навички лінгвістичного аналізу, творення і редагування текстів різних стилів; вчать оцінювати рівень культури усного мовлення, виявляти мовні хиби, пропонувати шляхи вдосконалення мовного оформлення на матеріалі телепередач, професійних відеоматеріалів YouTube.

Основи усного перекладу (послідовний та синхронний) / Basics of Interpreting (Consecutive and Simultaneous Interpreting) (англійською мовою)

6 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, Л.В. Сергієнко, старший викладач

Навчальний курс «Основи усного перекладу (послідовний та синхронний) / Basics of Interpreting (Consecutive and Simultaneous Interpreting) (англійською мовою)» закладає основи розвитку навичок перекладача-синхроніста. Курс є комунікативним і може бути представлений як професійно-орієнтований, призначений для тих, хто планує розвивати майбутню кар'єру в сфері синхронного та послідовного перекладу.

У теоретичній частині курсу викладаються базові відомості про типи перекладу, про психофізіологічні аспекти діяльності перекладача-синхроніста, технічні особливості забезпечення синхронного перекладу, лінгвістичні та міжкультурні аспекти синхронного перекладу, *функціональну систему та передбачення у синхронному перекладі*, основні принципи побудови тексту, труднощі усного перекладу та помилки, які виникають у процесі передачі змісту оригіналу.

Основна, практична частина курсу, передбачає виконання тренінгових вправ, спрямованих на розвиток навичок та здібностей синхроніста: реакції, розуміння, відставання, розпорошення уваги, двопотокового сприйняття та відтворення інформації, різних видів пам'яті, потокової трансформації, швидкої трансформації синтаксичних та лексико-семантичних конструкцій. Практика синхронного перекладу відбувається з використанням аудіовізуальних засобів на матеріалі аудіозаписів на основі лексичних тем курсу з англійської мови на українську та навпаки.

Творче письмо англійською мовою / Creative Writing in English (англійською мовою)

6д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити, Н.Б. Бадьйор, старший викладач

«Творче письмо англійською мовою» — це курс, який вчить студентів навичкам виразності через письмову мову у творчій та оригінальній спосіб. На ньому студенти вчаться писати поезію та прозу, досліджують свій унікальний письмовий стиль. Курс також охоплює теми розвитку персонажів, опису місць, діалогів та сюжету. Завдяки майстер-класам та зворотньому зв'язку від викладача студенти вдосконалюють свої письмові навички та здобувають більше впевненості у висловленні своїх думок через письмо.

Інтенсивний курс англійської мови / Intensive English Course (англійською мовою)

7 семестр, 4 год/тижд., залік, 6 кредитів, І.В. Денисенко, старший викладач

«Інтенсивний курс англійської мови» спрямований на вдосконалення навичок ефективного спілкування англійською мовою, сприяє впевненому та гнучкому використанню мови в соціальних і професійних цілях та допомагає використовувати мову належним чином і з повним розумінням, доводити власну точку зору та розуміти інших.

Протягом курсу студенти працюють з автентичним матеріалом (наукові конференції TED Talks, статті, інтерв'ю, відео), виступають з доповідями та презентаціями, ведуть дискусії, виконують завдання з написання есе та статей, вдосконалюючи, таким чином, рецептивні та продуктивні комунікативні навички. «Інтенсивний курс англійської мови» спирається на конференції TED Talks та забезпечує цікаве наповнення навчального процесу, знайомство з різними варіантами мови та акцентами, сучасну мову, розвиток навичок критичного мислення та публічного мовлення.

Сучасна лексика англійської мови / Modern English Vocabulary (англійською мовою)

8 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, П. В. Зернецький, кандидат філологічних наук, професор

Курс спрямований на вивчення сучасної лексики англійської мови, включно із значущими елементами лексичної системи її варіантів. Студенти опановують практичні навички аудіювання варіантів сучасної англійської мови, вивчають їх лексичну специфіку. Вивченню також підлягають сучасні лексичні одиниці, що активно використовуються в англійськомовному сегменті соціальної мережі Twitter.

ДИСЦИПЛІНИ ВІЛЬНОГО ВИБОРУ

Англійська мова для корпоративного та фінансового права/English for Corporate and Financial Law (англійською мовою)

5 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, Л.В. Сергієнко, старший викладач

English for Corporate and Finance Law is a specialized upper intermediate/advanced course designed to enhance your legal English skills necessary for corporate and financial law.

The experienced instructor with successful experience of teaching client-oriented courses for Legal and Financial English in leading Ukrainian companies working internationally will provide personalized approach to help you:

- improve your language skills and apply them to real-world legal and financial scenarios,
- communicate effectively in English, particularly in legal settings related to corporate transactions and financial regulations,
- learn key terminology, language structures, and communication strategies essential in multinational corporate environments,
- gain confidence in drafting documents, conducting negotiations, and engaging in legal discussions in English through interactive lessons and practical exercises,
- equip yourself with the language proficiency needed to succeed in the global business and legal landscape,
- immerse yourself in a stimulating learning environment combining theoretical knowledge with practical skills development, and
- start to articulate complex legal concepts, interpret financial documents, and communicate effectively with clients, colleagues, and stakeholders in English.

Англійська мова для ЗМІ / English for the Media (англійською мовою)

6 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, О.О. Харченко, старший викладач

The course **English for Mass Media** aims to develop students' linguistic and communicative competence in the field of mass communication. It focuses on improving reading, listening, writing, and speaking skills through authentic materials from newspapers, magazines, online media, television, and social networks.

The course covers key types of media texts (news reports, feature articles, interviews, reviews, and press releases) and introduces students to the stylistic and structural features of journalistic discourse, the language of advertising, and public communication. Special attention is given to current media trends, the role of mass media in shaping public opinion, fake news, and ethical issues in journalism.

By the end of the course, students will be able to:

- identify main genres and functions of media texts;
- analyze and discuss current events in English;
- produce short journalistic texts in English (news stories, press releases, reviews, social media posts, etc.);
- use professional vocabulary and stylistic tools typical of media language.

Методика викладання англійської мови/ English Teaching Methodology (англійською мовою)

7 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, С.О. Китаєва, кандидат педагогічних наук, доцент

Курс забезпечує фундаментальну підготовку майбутніх викладачів англійської мови як іноземної (EFL) для роботи в сучасних різноманітних освітніх середовищах. Програма охоплює ключові

методологічні засади, починаючи від традиційних методів до сучасних підходів. Особлива увага приділяється теорії та практиці викладання чотирьох мовленнєвих навичок (читання, письмо, говоріння, аудіювання) та мовних аспектів (граматика, лексика, вимова). Студенти навчаються розробляти ефективні плани уроків, використовувати навчальні матеріали та засоби, а також об'єктивно здійснювати оцінювання та надавати зворотний зв'язок. Курс розвиває практичні навички та критичне мислення, необхідні для успішної педагогічної діяльності.

Англійська мова – 2: Зарубіжна дитяча література англійською мовою/ English – 2: Foreign Children's Literature in English

5 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, Бернацька О.В., кандидат педагогічних наук, доцент

Навчальний курс спрямований на вдосконалення іншомовної мовленнєвої компетентності студентів III року навчання, освітнього рівня «Бакалавр» (обсягом 4 кредити: 40 аудиторних, 80 самостійна робота) шляхом вивчення найкращих зразків англомовної літературної спадщини. Основна мета дисципліни полягає у набутті системних знань про історію розвитку британської та американської дитячої літератури, починаючи від фольклорних джерел (Nursery Rhymes), народних казок, літературних казок до класичних авторських творів для дітей. Курс передбачає вивчення життєвого шляху та аналіз художніх творів таких видатних письменників, як Даніель Дефо, Льюїс Керролл, Алан Мілн, Беатрікс Поттер, Роальд Дал, Оскар Уайльд, Майкл Бонд, Френк Баум та інших.

Вивчення курсу передбачає формування навичок критичного аналізу художнього твору, розвиток читацької компетентності з опрацювання текстів оригінальних англомовних художніх дитячих творів. Окрема увага приділяється методичним аспектам використання текстів художніх дитячих творів в освітньому процесі, що дозволяє студентам формувати професійні вміння з викладання іноземної мови та набуття досвіду розробки сценаріїв на основі текстів англомовних художніх дитячих творів. Методи навчання передбачають застосування рольових ігор, гри-драматизації, розробки коміксів, театралізацію. Опанування курсу не лише збагатить ваш англомовний лексичний запас, літературну, культурологічну та соціокультурну компетентність але й сприятиме формуванню естетичного смаку та високої читацької культури в контексті світової літературної спадщини.

Англійська мова - 2: Основи синхронного та послідовного перекладу у військовій та юридичній сферах» / English - 2: Simultaneous and Consecutive Interpretation in Military and Legal Contexts

5 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, Л.В. Сергієнко, старший викладач

Навчальний курс «Англійська мова - 2. Основи синхронного та послідовного перекладу у військовій та юридичній сферах/ English - 2. Simultaneous and Consecutive Interpretation in Military and Legal Contexts (англійською мовою)» спрямований на формування та вдосконалення навичок перекладу в умовах спеціалізованої тематики.

Теоретична частина курсу включає вивчення основ усного перекладу, його когнітивних та психофізіологічних аспектів, особливостей послідовного та синхронного перекладу, а також технік ведення нотаток. Розглядаються рівні перекладу, труднощі, пов'язані з багатозначністю та еквівалентністю, стратегічні підходи до перекладу суспільно-політичних, військових, юридичних, кібернетичних та інших спеціалізованих текстів.

Практична частина курсу передбачає виконання тренінгових вправ, спрямованих на розвиток основних навичок усного перекладача: швидкого реагування, подолання труднощів лексико-семантичної трансформації, розширення пам'яті та двопотокового сприйняття. Студенти виконуватимуть синхронний та послідовний переклад за допомогою аудіовізуальних матеріалів.

Курс включає контрольні роботи, що передбачають аналіз перекладацьких труднощів, коригування помилок та розробку ефективних стратегій перекладу. Студенти отримають практичний досвід перекладу матеріалів високої складності та вивчать методи роботи в умовах обмеженого часу, що дозволить їм ефективно функціонувати в професійному середовищі.

Англійська мова - 2: Англомовний курс творчого письма: короткі оповідання / English-2: English Creative Writing: Storytelling

6 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, Н.Б. Бадьйор, старший викладач

«Англомовний курс творчого письма: короткі оповідання / English Creative Writing: Storytelling» - цей курс є практичним та поглибленим вивченням мистецтва створення коротких оповідань. Слухачі курсу матимуть можливість розкрити свій творчий потенціал через написання коротких оповідань різних жанрів. Кожне заняття курсу пропонує студентам можливість вдосконалити свої навички у створенні персонажів, використанні опису та діалогу, побудові сюжету та створенні атмосфери. Крім того, студенти отримають можливість аналізувати та обговорювати різноманітні текстові зразки, вивчати та розуміти різні літературні техніки та підходи до створення оповідань. Особлива увага буде приділена індивідуальному підходу та конструктивній критиці, щоб кожен студент міг розвивати свій власний стиль у літературі. Курс спрямований на те, щоб надихнути слухачів на створення оригінальних та захопливих коротких оповідань, які зацікавлять та змусять читача замислитися. «Англомовний курс творчого письма: короткі оповідання / English Creative Writing: Storytelling» - це не лише навчання мистецтва письма, а й подорож у світ фантазії, емоцій та нескінченних можливостей для вираження власних думок та почуттів через слово.

АТЕСТАЦІЯ

Комплексний кваліфікаційний екзамен

8д семестр, Н.М. Рудницька, кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри англійської мови; Н.Ю. Ясакова, доктор філологічних наук, завідувач кафедри української мови

Комплексний кваліфікаційний іспит – з англійської та української мов – має забезпечити оцінювання досягнення результатів навчання, передбачених навчальними дисциплінами блоку обов'язкових дисциплін та блоку дисциплін професійної і практичної підготовки, а також виявити рівень володіння англійською мовою.

ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІЧНИХ НАУК

С1.01 – ЕКОНОМІКА ТА МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ (ЕКОНОМІКА)

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА - ЕКОНОМІКА

<https://ukma.edu.ua/ects/index.php/2011-04-05-15-42-31/90-bakalavr/economictheory/231-op-economy>

ОСВІТНІЙ СТУПІНЬ – БАКАЛАВР

ОБОВ'ЯЗКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ

Політична економія

1 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 5 кредитів, Біла І.С., доцент, кандидат економічних наук

Дисципліна «Політична економія» є обов'язковою дисципліною для здобувачів освітнього ступеня бакалавра галузі знань – С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини», спеціальності С1.01 «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини (економіка)». Предметом дисципліни «Політична економія» є економічні відносини, які виникають між людьми в процесі використання обмежених ресурсів з метою найповнішого задоволення потреб як окремого індивіда, так і суспільства в цілому. Дисципліна розрахована на 5 кредитів, 24 лекційних годин, 26 семінарських годин, 100 годин самостійної роботи. Робота зі студентами направлена на проблемно-орієнтоване навчання та ініціативне самонавчання. Лекційні заняття проводяться з використанням мультимедійних технологій та мають науково-пізнавальний характер. На семінарських заняттях поширеними у використанні є проблемно-пошуковий метод, методи круглого столу та дискусії, виконання тестових завдань, вирішення практичних завдань та контрольних робіт, організація конкурсів робіт з окремих питань курсу. Акцент здійснюється на оптимальне поєднання особистісного розвитку та групової роботи, умінь презентувати результати як власної роботи, так і роботи колективної творчої діяльності.

Метою вивчення дисципліни «Політична економія» є комплексне засвоєння основних законів та закономірностей розвитку людського суспільства, економічних відносин як однієї із сторін суспільного виробництва, пізнання проблем ефективного використання суспільством обмежених виробничих ресурсів і шляхів досягнення максимальних кінцевих результатів щодо задоволення людських потреб.

Економічна історія

1 семестр, 2 год/тижд., екзамен, 3 кредити, О.І. Колядич кандидат економічних наук, доцент

Курс забезпечує фундаментальну теоретичну, методичну підготовку бакалавра для здійснення аналітичної діяльності в економічній сфері на базі набутих знань про особливості та закономірності еволюції господарських систем, усвідомлення їх поступу і ролі в становленні сучасної економіки. На прикладах процесів формування, розвитку, модернізації господарств окремих суспільств демонструється зв'язок економічної політики з економічними теоріями, формуються навички систематизації набутих фактів, ідентифікації хибності та ефективності господарського розвитку. Нагромаджуючи конкретні факти економічного розвитку окремих країн та аналізуючи конкретні процеси, які відбувалися в різні епохи, стежачи за зміною форм господарського розвитку в їх історичній послідовності, «Економічна історія» формує уявлення про хід перетворень господарських форм, вектори процесу змін, класичні та альтернативні можливості реформування економік. Також, вивчення «Економічної історії» сприяє формуванню економічної культури спеціалістів. Мета навчальної дисципліни «Економічна історія»: поглиблене вивчення та

творче осмислення студентами основних етапів і напрямів розвитку світової економіки, формування системи знань про сутність та основні етапи історичного процесу розвитку світової економіки, генезис типів і форм господарювання з урахуванням історичних особливостей окремих регіонів та країн. «Економічна історія» розкриває передумови та чинники, що впливали на формування світової та національної економічної системи, а також економічної науки, систематизує економічні знання студентів. Головні завдання: сформуувати інтегральну компетентність – здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері економіки та у процесі вивчення економічних дисциплін, що передбачає використання понятійного апарату та методологічного інструментарію історико-економічної науки; загальну компетентність – здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; спеціальну компетентність – розуміння основних закономірностей розвитку світової економіки та особливостей еволюції провідних національних економік.

Управління міжнародними економічними проєктами

1,2 семестр, 2 год/тижд., теза, залік, 4 кредити, О.О. Бугрова кандидат економічних наук, доцент

Дисципліна спрямована на формування у студентів знань і навичок у сфері сучасного управління міжнародними економічними проєктами на основі загальновизнаних методологій та кращих практик. Вивчення дисципліни забезпечуватиме вміння, що будуть необхідні для фахівців при реалізації проєктів повоєнної відбудови економіки України.

Головні завдання: в основу процесу навчання покладено засвоєння студентами підходів і методичного інструментарію щодо прийняття креативних та обґрунтованих рішень з ініціювання, підготовки, організації проєктів, укладання контрактів, моделювання та експертизи проєктів, моніторингу і контролю їх здійснення. Особлива увага приділяється практичному застосуванню знань, міжкультурним аспектам співпраці, управлінню ризиками та оцінці ефективності проєктів.

Економічна теорія підприємництва (Мікроекономіка)

2 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 5 кредитів, Н. Ю. Іванова, кандидат економічних наук, доцент, Т.П. Палієнко кандидат економічних наук, старший викладач

Економічна теорія підприємництва – це курс, який формує сучасне економічне мислення, теоретичні знання і практичні навички, що є необхідними для розв'язання завдань економічної діяльності. Це дисципліна, опанування якої сприяє формуванню знань і розумінню сутності базових категорій мікроекономічної теорії, розумінню тенденцій розвитку економічних систем, мотивації та поведінки суб'єктів ринку.

Регіональна економіка

2д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити, В. В. Мірошниченко, кандидат економічних наук, доцент

Мета навчальної дисципліни полягає у формуванні у студентів фахових компетентностей та результатів навчання на основі опанування ними змісту програмного курсу, саме: теоретичних та прикладних питань розміщення продуктивних сил в регіонах України, що буде сприяти формуванню у них навичок регулювання їх розвитку, ефективної територіальної організації економічних структур та перебудови економіки України у відповідності з вимогами ринкового середовища. За ринкових умов господарювання в Україні для наукового обґрунтування економічних реформ великого значення набуває вивчення регіональної економіки, як самостійного наукового напрямку, що досліджує розміщення продуктивних сил на регіональному рівні. Кожен регіон України має характерні природні, соціальні, економічні умови, особливості їх розміщення, структуру господарства, рівень економічного розвитку, спеціалізацію виробництва та

відіграє певну роль в розвитку господарства країни. В зв'язку із повномасштабним військовим вторгненням РФ необхідно врахувати великі руйнування і необхідність відновлення.

Історія економічних учень

2д семестр, 4 год/тижд., 2,5 кредити, 3 семестр, 2 год/тижд., екзамен, 2,5 кредити, Н. А. Супрун, доктор економічних наук, професор

Курс історії економічних учень є фундаментальною економічною дисципліною у системі економічних наук, що дозволяє студентам вивчити закономірності та особливості розвитку світової економічної науки. Предметом дисципліни є вивчення виникнення і розвиток економічних ідей, течій і шкіл, процес формування економічної науки як системи знань. Завданнями курсу є: поглиблення і поширення фахових знань студентів з політичної економії; формування уявлень про основні моделі і тенденції розвитку економічної науки; аналіз наукового внеску представників основних шкіл і напрямів економічної думки у розвиток наукових уявлень про економіку; розкриття ролі історії економічних вчень у відродженні та розвитку української економічної думки. Пізнання суті процесу еволюції економічної думки та усвідомлення її закономірностей покликані також сприяти глибшому осмисленню студентами актуальних економічних проблем минулого та сучасності.

Макроекономіка

3 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 5 кредитів, Ю. М. Бажал, доктор економічних наук, професор

Курс з циклу нормативних фундаментальних дисциплін. Розкриває сутність, форми та механізми функціонування економіки країни як складної соціально-економічної системи з прямими та зворотними зв'язками, яка склалась в результаті реалізації практичних функцій макроекономічних теорій, а також міжнародної та вітчизняної практики формування та застосування макроекономічної політики. Висвітлюються пізнавальна та практична функції макроекономічної теорії, її категорійний та понятійний апарат, сутність основних макроекономічних індикаторів, а також їхні взаємозв'язки в базових макроекономічних моделях, які використовуються при формуванні принципів, цілей та інструментів макроекономічної політики. Знайомить з основними принципами, формами та методами сучасної макроекономічної політики в Україні, а також з актуальними проблемами макроекономічної політики на глобальному та національному рівнях.

Національні моделі економічних систем

3 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 5 кредитів, Ю. М. Уманців, доктор економічних наук, професор.

Навчальна дисципліна забезпечує фундаментальну теоретичну підготовку бакалавра для здійснення аналітичної діяльності в економічній сфері на базі набутих знань про особливості та закономірності еволюції національних систем. Національні моделі економічних систем - нова економічна дисципліна, яка сформувалась у процесі пошуку різними країнами інструментарію активізації суспільного розвитку. Економічні системи, які сформувалися у процесі тривалого історичного розвитку людської цивілізації, можна класифікувати за низкою критеріїв. Найпоширенішою в економічній науці є класифікація економічних систем за двома ознаками - за формою власності на засоби виробництва та за способом управління господарською діяльністю. На основі цих ознак розрізняють такі типи економічних систем, як традиційна, ринкова, командно-адміністративна, змішана. Залежно від історичних фаз соціально-економічного розвитку різних країн їх моделі отримували власну національну специфіку. Окрім економічних дисциплін, з курсом "Національні моделі економічних систем" тісно пов'язані такі сучасні напрями наукових досліджень, як теорія розвитку цивілізацій, теорія соціально-економічного генезису, філософія, соціологія, історія. Навчальна дисципліна спрямована на розкриття національних особливостей різних соціально-економічних моделей, використання їх переваг для прискорення економічного розвитку та подолання недоліків, що ведуть до соціально-економічних криз, їх періодичності та попередження негативних наслідків за допомогою розробки і реалізації антикризових програм.

Економіка праці

4 семестр, 2 год/тижд., екзамен, 3 кредити, В. В. Сандугей кандидат економічних наук, доцент

Об'єктом дослідження дисципліни «Економіка праці» є соціально-економічні відносини, що виникають між працівниками, роботодавцями та державою у процесі формування, розподілу, використання й відтворення робочої сили, організації праці, її оплати, мотивації та регулювання зайнятості з метою підвищення ефективності трудової діяльності та забезпечення гідного рівня життя населення.

Основна мета опанування дисципліни «Економіка праці» полягає у комплексному засвоєнні теоретичних основ і закономірностей формування та розвитку трудових відносин, дослідженні процесів формування, використання й відтворення трудового потенціалу, вивченні механізмів організації, оплати та мотивації праці, регулювання зайнятості й ринку праці, а також визначенні шляхів підвищення ефективності праці та забезпечення гідних соціально-економічних умов життя населення.

Інноваційне проєктування бізнесу: стратегічне картографування

4 семестр, 4 години/тижд., екзамен, 5 кредитів, О.О. Бугрова, кандидат економічних наук, доцент

Курс орієнтований на формування у студентів навичок проєктування інноваційних ідей та креативного економічного мислення, необхідних для планування розвитку бізнесу на основі сучасних інструментів стратегічного картографування.

Головні завдання: програма дисципліни сфокусована на практичних підходах до аналізу, обґрунтування, візуалізації та оцінки інноваційних рішень, що створюють цінність для підприємства, клієнтів і ринку. Студенти опанують методи дослідження ринкових і внутрішніх факторів, формування бізнес-ідей, визначення цілей розвитку та побудови стратегічних дорожніх карт з урахуванням потреб зацікавлених сторін. Курс буде корисним для студентів, які планують розвивати власні бізнес-ідеї або працювати у сферах бізнес-аналітики, консалтингу, управління інноваціями та стратегічного планування підприємств, розвитку економіки територіальних громад.

Актуальні проблеми міжнародних економічних відносин

4д семестр, 4 години/тижд., залік, 3 кредити, В.В. Сандугей, кандидат економічних наук, доцент

Дисципліна «Актуальні проблеми міжнародних економічних відносин» спрямована на поглиблений аналіз сучасних трансформацій глобальної економічної системи, що відбуваються під впливом геополітичних конфліктів, технологічних змін, кліматичних викликів та перегляду моделей міжнародної співпраці.

Курс фокусується не стільки на базових теоретичних засадах міжнародних економічних відносин, скільки на їх сучасній проблематиці: фрагментації світової економіки, зміні ролі держави у глобальній торгівлі, трансформації глобальних ланцюгів вартості, фінансовій нестабільності, санкційній політиці, цифровізації та кліматичній трансформації економік. Особлива увага приділяється аналізу сучасних глобальних ризиків, впливу війн та геополітики на економічні процеси, ролі міжнародних інституцій у кризових умовах, новим формам економічної взаємодії.

Дана дисципліна формує у студентів здатність критично аналізувати сучасні міжнародні економічні процеси, оцінювати глобальні ризики, розуміти політико-економічний контекст міжнародних рішень, застосовувати аналітичні підходи до реальних кейсів.

Економіка підприємства

5 семестр, 2 год/тижд., екзамен, 3 кредити, Л.А. Підпригора, кандидат економічних наук, доцент

Предметом дисципліни «Економіка підприємства» є вивчення закономірностей функціонування підприємств в умовах ринкової економіки, формування та ефективного використання ресурсного потенціалу, забезпечення конкурентоспроможності підприємств. Дисципліна розрахована на 3 кредити, 16 лекційних годин, 14 семінарських годин, 60 годин самостійної роботи. Робота зі студентами спрямована на проблемно-орієнтоване навчання та ініціативну самопідготовку. Лекційні заняття проводяться із використанням мультимедійних технологій та мають науково-пізнавальний і дослідницький характер. На семінарських заняттях використовуються активні та інтерактивні методи навчання, метод проблемного викладу, частково-пошуковий та дослідницький методи, виконання тестових завдань, вирішення практичних завдань та контрольних робіт. Процес навчання будується за схемою: сприйняти – осмислити – запам'ятати – використати – перевірити.

Метою вивчення дисципліни «Економіка підприємства» є формування системного уявлення про економічні засади функціонування та розвитку підприємства в умовах ринкової економіки, а також набуття знань і навичок, необхідних для прийняття ефективних управлінських рішень.

Макро- та мікроекономічне моделювання

5 семестр, 2 год/тижд., екзамен, 3 кредити, Г.Ю. Яценко кандидат економічних наук, старший викладач

Курс «Макро- та мікроекономічне моделювання» є однією з фундаментальних складових економічної освіти, який надає можливість: отримати теоретичні та прикладні знання щодо застосування методів економетричного моделювання для вивчення економічних явищ та процесів; використовувати результати моделювання для розробки та прийняття управлінських рішень. «Макро- та мікроекономічне моделювання» є сполучною ланкою між такими університетськими курсами як: макро-, мікроекономіка, економетрика, економіко-математичне моделювання, теорія ймовірностей та математична статистика, економічний аналіз.

Навчальний курс розглядає наступні питання: аналіз часових рядів. Побудова моделей $AR(p)$, $MA(q)$, $ARMA(p, q)$ та $ARIMA(p, d, q)$; побудова виробничих функцій на мікро- та макrorівні; теоретичні моделі макроекономічної рівноваги, зокрема моделі: AD-AS, IS – LM, модель кейнсіанського хреста, модель грошового ринку, модель Мандела-Флемінга; оцінка економічних дисбалансів та розривів у реальному та фінансовому секторах української економіки; дослідження факторів макроекономічної незбалансованості у зовнішньому та бюджетному секторах української економіки; ідентифікація загрозливих економічних дисбалансів, в т.ч. із застосуванням регресійних моделей з бінарними результативними показниками; моделювання ймовірності настання кризи на мікро- та макrorівні.

Мета курсу - ознайомити здобувачів освіти з макро- та мікроекономічними теоріями, концепціями, моделями та підходами до їх аналізу.

Міжнародна економіка

5 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 5 кредитів, Т.П. Палієнко кандидат економічних наук, старший викладач

Міжнародна економіка - фундаментальна теоретична наука, яка досліджує взаємодію національних економік у глобальному середовищі, закономірності розвитку світового господарства, принципи та механізми міжнародного співробітництва у сферах торгівлі, фінансів, інвестицій і технологій. Предметом дисципліни "Міжнародна економіка" є економічні відносини, які виникають між країнами у процесі обміну товарами, послугами, капіталом, робочою силою та

інформацією, а також механізми їх регулювання на національному, міжнародному та наднаціональному рівнях. Опанування законів і методології міжнародної економіки дає змогу аналізувати сучасні тенденції глобалізації, визначати вплив міжнародних процесів на економічний розвиток країн, оцінювати ефективність зовнішньоекономічної політики та пропонувати шляхи інтеграції у світове господарство, що є важливим у підготовці фахівців економічного спрямування. Метою вивчення дисципліни "Міжнародна економіка" є поглиблене комплексне вивчення та оволодіння знаннями законів, тенденцій, загальних закономірностей розвитку світового господарства. Вивчення дисципліни сприяє усвідомленню проблем сучасного глобального економічного розвитку, визначенню шляхів підвищення ефективності використання обмежених економічних ресурсів, забезпечення сталого економічного зростання та максимального задоволення потреб людини і суспільства в цілому.

Курсова робота

6-й семестр, 0 год/тижд., теза, 3 кредити, викладачі кафедри

Метою виконання курсової роботи є закріплення, поглиблення і узагальнення знань, отриманих студентами під час навчання, та їх застосування при комплексному вирішенні фахового завдання, а також оволодіння методами наукового дослідження. Курсова робота – це самостійне наукове дослідження студента, яке виконується з певного курсу або з окремих його розділів. Робота має досліджувати проблемне питання, результати її мають елементи наукової та практичної новизни.

Економічний розвиток / Economical Development (англійською мовою)

7 семестр, 2 год/тижд., 3 кредити, екзамен, Ю.М. Сапачук, кандидат економічних наук, доцент

Розвиток сучасної глобальної економіки створює нову якість світової інформаційно-економічної системи. Глобалізація посилює нерівномірність економічного розвитку між розвиненими та країнами, що розвиваються. За цих обставин надзвичайно гостро постає питання виходу економіки України на траєкторію сталого економічного зростання. Необхідні фундаментальні знання та розуміння основних закономірностей процесу економічного розвитку та логіки прогресивних якісних структурних змін в економічній системі. Також необхідно вміти застосовувати теоретичні знання в процесі аналізу конкретних економічних ситуацій. Глибоке розуміння процесів трансформації та розвитку сучасної економічної системи є важливим інструментом формування основ постіндустріальної економіки в Україні.

Конкуренція та антимонопольна політика

7 семестр, 2 год/тижд., екзамен, 3 кредити, К. Ф. Захарова кандидат економічних наук, старший викладач

Дисципліна «Конкуренція та антимонопольна політика» спрямована на формування у студентів спеціальності «Економіка» цілісного уявлення про теоретичні засади та практичні механізми функціонування конкурентного середовища в національній та світовій економіці. У межах курсу розглядаються інституційні основи конкурентної політики, правові та економічні інструменти державного регулювання, а також механізми виявлення і запобігання антиконкурентним практикам та зловживанням монопольним становищем. Особлива увага приділяється аналізу діяльності антимонопольних органів, міжнародному досвіду регулювання конкуренції та сучасним викликам у цифровій економіці.

Вивчення дисципліни забезпечує розвиток у студентів навичок аналізу конкурентного середовища, формування економічної культури добросовісної конкуренції та здатності

застосовувати отримані знання для вирішення практичних завдань у сфері економічної політики та бізнесу.

Предметом дисципліни є економічні відносини, що виникають у процесі формування, розвитку та регулювання конкурентного середовища, а також механізми запобігання та обмеження монополізму й антиконкурентних практик. Цей предмет за змістом складають: теоретичні основи конкурентної політики та сутність конкуренції в ринковій економіці, форми та моделі монополізації ринку, їх економічні наслідки, правові та економічні засади антимонопольного регулювання, діяльність органів, що реалізують конкурентну політику в Україні та світі, інструменти виявлення, запобігання та припинення антиконкурентних практик, вплив глобалізації та інтеграційних процесів на конкурентне середовище та практичні механізми захисту добросовісної конкуренції та забезпечення економічної рівноваги.

Метою дисципліни є формування у студентів системних знань про закономірності функціонування конкурентного середовища та механізми державного регулювання конкуренції, а також набуття практичних навичок аналізу ринкових структур, виявлення проявів монополізму й антиконкурентних практик та розробки заходів щодо їх запобігання в умовах сучасної економіки.

Макроекономічний аналіз

7 семестр, 2 год/тижд., екзамен, 3 кредити, М.І. Скрипниченко , доктор економічних наук, професор

Навчальна дисципліна знайомить студентів з теоретичними основами макроекономічного аналізу для студентів зі спеціальності «Економічна теорія», а також з сучасними підходами до оцінки макроекономічної ситуації в країні з особливою увагою до їх прикладного застосування для аналізу державної політики. В ній наводяться базові методи макроекономічного аналізу, розкриваються економічні закономірності функціонування національної економіки в ринкових умовах господарювання. Навчальна дисципліна допомагає сформувати і виховати у студентів економічне мислення, розуміння економічних закономірностей функціонування національної економіки та економічної політики держави. Призначення навчальної дисципліни «Макроекономічний аналіз» полягає у: закріпленні теоретичних знань та формування вмінь щодо системного оцінювання економічних процесів країни, формування вмінь і навичок щодо застосування математичного апарату і методів економічного аналізу до розрахунку кількісних показників для визначення: обсягів, структури та динаміки економічних відносин в країні та між країнами; якісної оцінки окремих операцій у сфері економічної діяльності, впливу глобалізації на рівень і розвиток економічних процесів країни.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Макроекономічний аналіз» є формування системи знань і практичних навичок дослідження та аналізу стану національної економіки на базі методологічних та методичних основ економічної теорії, теоретичних положень функціонування національної економіки, основних макросекторів і макроринків країни, дослідження їх взаємозв'язків і чинників економічного зростання, опрацювання основ державного управління, інструментів і заходів макроекономічної політики подальшого розвитку країни.

Практика навчально-професійна

6-д семестр, 15 год/тижд., залік, 3 кредити, викладачі кафедри

Навчально-професійна практика є невід'ємною складовою підготовки бакалаврів. Метою практики є опанування студентами методів, форм організації та знарядь праці в галузі економіки. Формування у студентів, на базі одержаних знань, професійних умінь і навичок для прийняття самостійних рішень під час конкретної роботи в реальних ринкових і виробничих умовах, виховання потреби систематичного оновлення своїх знань та творчого застосування. Під час практичної підготовки поглиблюються і закріплюються теоретичні знання у сфері обраної

спеціальності, також закріплюються отримані теоретичні знання із загальнопрофесійних і спеціальних дисциплін, студенти мають можливість оволодіти необхідними методами, уміннями і навичками із обраної спеціальності.

ВИБІРКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ

ДИСЦИПЛІНИ ПРОФЕСІЙНОЇ ТА ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Екологічна економіка

1 семестр, 2 год/тижд., теза, 3 кредити, В.В. Мірошніченко, кандидат економічних наук, доцент

Мета навчальної дисципліни полягає у формуванні у студентів фахових компетентностей та результатів навчання на основі опанування ними змісту програмного курсу, а саме: теоретичних та прикладних питань екологічної економіки, як самостійного наукового напрямку, що досліджує закономірності взаємодії екосистем, соціума та формування економічних відносин в умовах екологічних обмежень. Виходячи з існуючих реалій необхідно враховувати деструктивні зміни компонентів природного середовища, технологічну недосконалість переважної частини виробництва продукції, застарілість виробничої та соціальної інфраструктури, існуючі моделі екологічно збалансованої економіки та можливі засоби комплексного вирішення проблем сталого розвитку. При цьому слід використовувати регіональний підхід, що ґрунтувався б в кожному окремому випадку на врахуванні специфіки сукупності передумов господарського розвитку та економічної вартості природно-ресурсного потенціалу, цінності екологічних активів. В зв'язку із повномасштабним військовим вторгненням РФ змінилася структура всього господарського комплексу країни, його ресурсозабезпечення, соціальні і економічні зв'язки між національними та іноземними суб'єктами господарювання, що суттєво вплинуло на ефективність економіки. В зв'язку з цим спеціалізована програма даного курсу повинна враховувати вказані особливості при обґрунтуванні заходів з модернізації економіки. Використання в навчальному процесі вищої школи інноваційної складової у природокористуванні буде сприяти формуванню у студентів екологічного світогляду, що в майбутньому дозволить вирішити еколого-економічні та соціальні проблеми нашої країни.

Основи підприємницької діяльності

1 семестр, 3 години/тижд., 4 кредити, залік, О.О. Бугрова кандидат економічних наук, доцент

Мета вивчення навчального курсу: формування комплексу теоретичних знань і практичних навичок у галузі підприємництва, фокусом якого є створення життєздатних бізнес ідей та цінностей. Головні завдання: розвиток системного мислення та компетентностей у сфері підприємницької діяльності, а також вмінь застосовувати ефективні методи для започаткування бізнесу і прийняття ефективних підприємницьких рішень.

Економічна історія та історія економічної думки України

2 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, Ю. М. Сапачук, кандидат економічних наук, доцент, 2д семестр, 3 год/тижд., залік, 2 кредити, В. В. Небрат, доктор економічних наук, доцент

Формування системи знань з історії економічного розвитку України, з'ясування його закономірностей, причин та наслідків певних господарських змін. Вивчення історії економічного розвитку українських земель, генетичний аналіз цього процесу. Еволюція господарської діяльності, господарського буття на українських землях від найдавніших часів до сучасності.

Українська економічна думка, визначення її місця у світовому процесі розвитку економічної теорії. Поглиблення знань з економічної теорії, зокрема завдяки опануванню економічної думки України. Виникнення й еволюція економічних поглядів, ідей, теорій, які формувалися на українських теренах.

Економічна демографія

4 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, К. Ф. Захарова кандидат економічних наук, старший викладач

Дисципліна присвячена формуванню системи знань про відтворення населення та його основні закономірності, про демографічні проблеми світу й особливості сучасної ситуації в Україні. Навчальний курс передбачає набуття теоретичних знань та практичних навичок з концептуальних основ формування соціально-демографічної політики, аналізу відтворення населення, оцінки впливу демографічних процесів і структур на соціальний та економічний розвиток тощо. Курс спрямований також на опанування студентами методів соціально-демографічного аналізу й моделювання, оцінки ефективності соціально-демографічної політики.

Етична економіка

4д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити, Д.О. Седляр, доцент, кандидат економічних наук

Програма навчальної дисципліни професійної підготовки передбачає висвітлення ролі етичної парадигми в економіці, а також розкриття взаємозв'язку між ціннісними орієнтирами суб'єктів господарювання у процесі задоволення їхніх потреб. У курсі досліджуються такі проблеми як етичне споживання, цифрова економіка та етика даних, етична поведінка економічних суб'єктів в кризових умовах тощо. Через дилеми, з якими стикаються підприємці у своїй діяльності, розкривається співвідношення таких цінностей як особиста відповідальність та особисті інтереси, солідарність і колективізм. Даний курс ставить за мету сформувати у здобувачів вищої освіти цілісне уявлення про взаємозв'язок економіки та етики, критично аналізувати економічні процеси з позиції соціальної відповідальності та сталого розвитку, а також сприяти розвитку етико-економічного мислення.

Креативне мислення

7 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, Н. Ю. Іванова, кандидат економічних наук, доцент

Креативне мислення – це курс, який розвиває у студентів креативне мислення і формує їх як проактивних інноваторів в бізнесовій діяльності і особистому житті. Креативне мислення – це курс, в якому вивчаються інструменти розвитку креативного мислення, які необхідні для генерації неординарних (креативних) ідей.

ДИСЦИПЛІНИ СЕРТИФІКАТНИХ ПРОГРАМ

Глобальна економіка

8 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, І. В. Бураковський, доктор економічних наук, професор

Предметом навчальної дисципліни є сучасна система сучасних світогосподарських зв'язків, які в своїй сукупності формують глобальну економіку. Глобальна економіка розглядається як нова якість міжнародних економічних відносин, новий етап розвитку світового господарства та, відповідно, та специфічне середовище вироблення та реалізації національної економічної політики та виробничо-комерційної діяльності первинних економічних агентів. При цьому акцент робиться на формах, чинниках, механізмах та наслідках процесів глобалізації, який лежить в основі формування та розвитку глобальної економіки як якісно нового політико-економічного феномену.

Мета курсу – є ознайомлення студентів із чинниками, закономірностями, механізмами та особливостями становлення та розвитку глобальної економіки, засвоєння основних понять та концепцій, які в своїй сукупності складають основу аналізу сучасних світогосподарських зв'язків, та вміння аналізувати економічні взаємозв'язки між економічними агентами та проблеми координації національних економічних політик та міжнародного урядування.

Завдання курсу – аналіз чинників, механізмів та наслідків процесу глобалізації як основи формування та розвитку глобальної економіки та особливостей її (глобальної економіки) функціонування як системи міжнародних економічних зв'язків, розуміння особливостей регіональних інтеграційних процесів за умов глобалізації, перспектив та сценаріїв розвитку світогосподарських зв'язків в різних вимірах та формах, тощо.

Міжнародні економічні інституції

8 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, Т.П. Палієнко кандидат економічних наук, старший викладач

У центрі уваги дисципліни «Міжнародні економічні інституції» знаходиться вивчення міжнародних організацій та їх ролі в управлінні глобальними проблемами. Мета курсу – сформувати комплекс теоретичних і практичних знань, умінь і навичок, необхідних для глибокого розуміння подібностей та відмінностей між міжнародними організаціями, а також їх ролі в управлінні глобальними проблемами. Основні завдання курсу: - поглибити знання щодо міжнародних організацій та їх внеску в розвиток країни; - продемонструвати як міжнародні організації сприяють міжнародному співробітництву; - навчити використовувати офіційні бази даних міжнародних організацій з метою отримання інформації та аналізу проектів і програм міжнародної допомоги. Значення курсу полягає у визначенні ролі та механізмів функціонування міжнародних організацій та оцінки їх впливу на економічний розвиток України. Предмет дисципліни – міжнародні організації, їх механізм створення та функціонування.

Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності

7 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, Л.А. Підпригора кандидат економічних наук, доцент

Предметом дисципліни Дисципліна «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності» є вибірковою дисципліною для здобувачів освітнього ступеня бакалавра галузі знань – С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини, спеціальності «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності» є управлінські відносини, що виникають у процесі здійснення суб'єктами господарювання міжнародних економічних операцій та укладання зовнішньоторговельних угод. Метою вивчення дисципліни «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності» є надання студентам знань та навичок з планування, організації, контролю та аналізу зовнішньоекономічної діяльності підприємств в умовах глобалізації, діджиталізації та забезпечення стійкості ланцюгів постачання.

Міжнародне економічне право

6 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, Н.А. Берлач доктор економічних наук, професор

Курс міжнародного економічного права є необхідною складовою частиною вивчення міжнародного права. Він дає можливість засвоєння студентами найважливіших аспектів міжнародного економічного права загалом та його підгалузей з урахуванням сучасних вітчизняних і зарубіжних даних, ознайомлення з міжнародними економічними відносинами, що виникають між державами, міжнародними організаціями у сфері міжнародного економічного співробітництва.

Міжнародний бізнес

6 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, З.О. Луцишин, доктор економічних наук, професор

Дисципліна «Міжнародний бізнес» формує системне уявлення про закономірності функціонування бізнесу в глобальному середовищі. Курс охоплює економічні, політичні, правові, культурні та фінансові аспекти міжнародної діяльності компаній, а також стратегії інтернаціоналізації, управління мультинаціональними підприємствами та адаптацію бізнес-моделей до різних національних контекстів. Особлива увага приділяється сучасним викликам глобалізації, ролі міжнародних інституцій, етичним питанням, сталому розвитку та управлінню ризиками в міжнародному бізнесі. Метою дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти комплексного розуміння міжнародного бізнесу як системи економічних відносин, а також набуття аналітичних і практичних навичок прийняття управлінських рішень у глобальному бізнес-середовищі.

Економічна соціологія

5 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, Д.О. Седляр, кандидат економічних наук, доцент

Дисципліна "Економічна соціологія" є вибірковою навчальною дисципліною з вибіркового блоку "Економіка і політика" для здобувачів освітнього ступеня "Бакалавр" галузі знань - 05 "Соціальні та поведінкові науки", спеціальності 051 "Економіка". Предметом дисципліни "Економічна соціологія" є соціальні механізми регулювання економічних відносин, особливості поведінки соціальних суб'єктів. Він охоплює сукупність структур, процесів, пов'язаних із функціонуванням соціальних структур і соціальних відносин щодо власності, особливості взаємодії економіки як соціального інституту із суспільством, соціальні функції економіки, форми регулювання економічних процесів, типи мислення та соціальної поведінки у різних соціально-економічних системах. Метою вивчення дисципліни "Економічна соціологія" є формування системи знань про особливості процесів суспільної координації/розкоординації суспільних дій та економічної поведінки суб'єктів в глобальному масштабі; надати уявлення про економічну соціологію як комплексну/інтегративну дисципліну, що вивчає соціально-економічні відносини у суспільстві, економічні дії та економічну поведінку на теоретичному та емпіричному рівні; сформувати науковий інтерес до подальшого вивчення соціально-економічної проблематики..

Цифрові економічні трансформації

6 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, Н.Л. Новікова, доктор економічних наук, професор

Дисципліна «Цифрові економічні трансформації» є вибірковою для здобувачів освітнього ступеня «бакалавр» галузі знань – 05 Соціальні та поведінкові науки, спеціальності 051 Економіка. Дисципліна передбачає формування та застосування студентами знань і набуття практичних навичок та умінь вирішення професійних завдань, що виникають в різних сферах економіки в процесі їх цифрових трансформацій. На семінарських заняттях поширеними у використанні є діалектичний метод, методи емпіричних досліджень, планування, прогнозування та моделювання, економіко-статистичні методи, дискусії, колоквіум, «мозковий штурм», публічний захист та презентація результатів наукових досліджень. Акцент здійснюється на розвиток навичок проведення самостійних наукових досліджень, розвиток навичок стислого аргументованого викладу досягнутих результатів наукового дослідження, вміння робити висновки та їх презентувати, що системно спрямовує наукову творчість здобувачів.

Сучасна економічна політика України

8 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, Ю. М. Бажал, доктор економічних наук, професор; І.С. Біла, кандидат економічних наук, доцент; О.О. Бугрова кандидат економічних наук, доцент; Г.С. Григор'єв, доктор економічних наук, доцент; К. Ф. Захарова кандидат економічних наук, старший викладач; В. В. Мірошніченко, кандидат економічних наук, доцент; Т.П. Палієнко, кандидат економічних наук, старший викладач; О.О. Шевченко, кандидат економічних наук, доцент

Дисципліна «Сучасна економічна політика України» є вибірковою для здобувачів освітнього ступеня бакалавра галузі знань – «Соціальні та поведінкові науки», спеціальності «Економіка». Предметом дисципліни «Сучасна економічна політика України» можна визначити цілісну систему теоретичних знань та практичних інструментів державного впливу на ключові сфери національної економіки з метою забезпечення її стійкого розвитку, конкурентоспроможності та соціальної стабільності. Метою вивчення дисципліни «Сучасна економічна політика України» є формування у здобувачів вищої освіти комплексних знань про форми та механізми сучасної економічної політики України, а також розвиток практичних навичок аналізу, обґрунтування та реалізації державних рішень у ключових сферах суспільного життя.

Інноваційна модель економічного розвитку

5 семестр, 2 години на тиждень, залік, 3 кредити, Ю. М. Бажал, доктор економічних наук, професор

Курс з вибіркового блоку "Економіка інноваційного розвитку" бакалаврської програми зі спеціальності "Економіка". Мета: формування системи знань щодо генезису та сутності інноваційної моделі економічного розвитку, її місця і ролі в сучасній економічній теорії та практиці господарювання, форм і методів застосування цієї моделі в реальній економічній політиці розвинутих та висхідних країн, особливу увагу приділено інноваційній моделі Європейського Союзу, державній інноваційній політиці та інноваційної діяльності в Україні. Завдання: студенти повинні набути розуміння основних понять, категорій, концепцій теорії інноваційного економічного розвитку, уміння використовувати розроблений на базі цієї теорії аналітичний та методичний інструментарій формування та здійснення державної інноваційної політики, здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми інноваційних процесів, розуміння основних особливостей світової та української політики у контексті реалізації інноваційної моделі економічного розвитку.

Інноваційне підприємництво

8 семестр, 2 години на тиждень, залік, 3 кредити, О.М. Бойко, кандидат економічних наук, доцент

Одним з компонентів, які формують розуміння сутності, ролі та стратегій інноваційного підприємництва в сучасних умовах глобалізації слід вважати курс "Інноваційне підприємництво". У курсі "Інноваційне підприємництво" розглядаються основні аспекти функціонування підприємництва на інноваційних засадах, включаючи процес створення та впровадження інноваційних ідей, а також роль інновацій у розвитку бізнесу. Студенти отримають можливість вивчити теоретичні та практичні аспекти інноваційного підприємництва, ознайомитися з методологіями розвитку інноваційних проєктів та засвоїти ключові стратегічні концепції для створення успішних інноваційних підприємств. У результаті вивчення курсу слухач курсу глибше зрозуміє значення інноваційного підприємництва у сучасному світі глобалізації, його типи, фінансову підтримку, ризиків в інноваційному підприємстві тощо. Також отримає змогу критично обговорювати та аналізувати концепції інноваційного підприємництва, демонструвати здатність брати участь у підприємницьких та інноваційних процесах, ефективно працювати в команді, спілкуватися, обговорювати, сприяти та обмінюватися знаннями щодо розробки командного проєкту.

АТЕСТАЦІЯ:

Кваліфікаційна робота

8д семестр, захист тези, 15 кредитів, викладачі кафедри

Кваліфікаційна робота – важлива форма підготовки й підсумкової атестації студента за освітньою програмою. Її захистом перед Екзаменаційною комісією завершується курс навчання в

бакалавраті. Основна мета виконання кваліфікаційної роботи — глибоко й творчо вивчити конкретне питання теорії і практики певної дисципліни, оволодіти методами наукового дослідження. Якістю змісту та захисту роботи визначається рівень підготовленості, ступінь придатності випускника до професійної діяльності. Робота має досліджувати проблемне питання, результати її мають елементи наукової та практичної новизни.

D2 ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА, СТРАХУВАННЯ ТА ФОНДОВИЙ РИНОК

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА - ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ

<https://ukma.edu.ua/ects/index.php/2011-04-05-15-42-31/85-bakalavr/financecredit/221-finance>

ОСВІТНІЙ СТУПІНЬ – БАКАЛАВР

ОБОВ'ЯЗКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ

Актуальні проблеми фінансової глобалізації

1 семестр, 2 год/тижд., екзамен, 3 кредити ЄКТС, С.С. Шумська, доєктор економічних наук, професор

Мета дисципліни – отримання студентами базових знань щодо: місця, ролі, видів та шляхів інтеграційних процесів у світі; глобалізації, як нового етапу у розвитку людської цивілізації; ролі та функцій міжнародних організацій у процесах інтеграції та глобалізації. Завдання курсу – ознайомлення із проблематикою інтеграційних та глобалізаційних процесів в сучасних умовах, засвоєння ролі та місця економічних, політичних та інших факторів у процесах інтеграції та глобалізації. Предмет курсу – світові процеси інтеграції та глобалізації та їх вплив на міжнародну діяльність країн, економіку, суспільство, окрему людину у сучасну епоху. Для досягнення вказаної мети при проходженні курсу студенти зобов'язані: знати роль та місце процесів інтеграції та глобалізації в сучасному світі; розуміти принципи передумови та цілі інтеграції і глобалізації; знати ієрархію процесів міжнародної економічної інтеграції; розуміти, що відбувається з людиною та суспільствами в епоху глобалізації; знати роль та функції міжнародних організацій у процесах інтеграції та глобалізації.

Основи бізнесу

1 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити ЄКТС, С.С. Шумська, доєктор економічних наук, професор

Мета дисципліни - формування системи теоретичних знань з основ організації бізнесу; ознайомлення із фундаментальними засадами, способами та формами здійснення бізнес діяльності; вироблення у майбутніх фахівців сучасного підприємницького мислення, орієнтованого на комерційний успіх; оволодіння практичними навичками застосування базових принципів і методів ведення бізнесу задля заснування власної справи, забезпечення її розвитку та управління нею. Результатами навчання є набуття вмінь: проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльність; Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати; Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів господарювання; Вміти здійснювати економічне обґрунтування впровадження інноваційних рішень і цифрових технологій, орієнтованих на підвищення ефективності та конкурентоспроможності суб'єктів господарювання.

Економіко-математичне моделювання-1 (дослідження операцій в економіці)

курс викладається для спеціальностей «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»,

3 семестр , 2 год./тижд., екзамен, 3 кредити ЄКТС, Р.Б. Семко, кандидат економічних наук, доцент;

Мета курсу – ознайомлення студентів з методами розв’язування екстремальних задач, тобто методами, необхідними для відшукування оптимального способу дій задля вирішення певних проблем економічної теорії та організаційного управління з урахуванням реальних обмежень. У результаті вивчення дисципліни студент повинен: знати основні методи та алгоритми оптимізації; знати методи оптимізації динамічних детермінованих і стохастичних систем; вміти знаходити оптимальні рішення економічних проблем.

Статистика

курс викладається для спеціальностей «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок», «Маркетинг», «Менеджмент», «Економіка»

3 семестр , 4 год./тижд., екзамен, 5 кредити ЄКТС., Є.С. Сова кандидат економічних наук, PhD, С.В. Заєць кандидат економічних наук, доцент.

Метою курсу є оволодіння студентами теоретико-методичними та практичними навичками здійснення статистичного аналізу; формування у студентів навичок статистичної оцінки економічних явищ і процесів суспільного життя, опанування методів статистичного аналізу, формування вмінь: проводити статистичні дослідження, обчислювати узагальнюючі показники, будувати статистичні таблиці, графіки, виявляти закономірності й тенденції розвитку досліджуваних явищ. Вивчення курсу «Статистика» дає можливість студентам набути навички здійснювати збір статистичної інформації і систематизувати її; кількісно і якісно оцінювати економічні процеси; правильно ставити умови задач, оформлювати результати досліджень і робити за ними науково обґрунтовані висновки; використовувати основні показники економічної статистики; розв’язувати типові завдання на базі статистичних рядів, кореляційно-регресійного аналізу, індексного та інших методів, характерних для соціально-економічних досліджень.

Мікроекономіка

курс викладається для спеціальностей «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок», «Маркетинг», «Менеджмент»

3 семестр , 4 год./тижд., екзамен, 5 кредити ЄКТС., О.Я. Базилінська, кандидат економічних наук, доцент, О.В. Неживенко, кандидат економічних наук, доцент.

Метою вивчення дисципліни є формування системи знань з теорії поведінки споживача, теорії підприємства та ринкових структур, ринку факторів виробництва. Предмет дисципліни – поведінка на ринку економічних суб’єктів, які прагнуть вигоди, оптимально використовуючи обмежені ресурси альтернативного застосування. По закінченню вивчення дисципліни фахівець повинен:

ЗНАТИ: закономірності формування попиту і пропозиції, впливу на них різних ринкових факторів та мотивів індивідуальної поведінки окремого споживача і виробника; основні типи ринкових структур та принципів ринкової поведінки підприємства; особливості ціноутворення на ринках факторів виробництва; закономірності встановлення загальної економічної рівноваги.

ВМІТИ: дослідити на практиці поведінку та механізм прийняття рішень окремими економічними суб’єктами, що необхідно для більш ефективного розподілу власних коштів, раціонального ведення справ; самостійно розробити способи досягнення погоджених рішень між суб’єктами в різних господарських ситуаціях; моделювати ситуації та приймати рішення з питань управління виробництвом в умовах невизначеності й асиметричності інформації.

Фінанси

курс викладається для спеціальностей «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок», «Маркетинг», «Менеджмент», «Економіка»

3 семестр. , 4 год./тижд.,екзамен, 5 кредити ЄКТС., О.К. Прімерова кандидат економічних наук, доцент, К.М. Краус, кандидат економічних наук, доцент.

Мета курсу – формування у студентів системи знань з фінансів, зокрема фінансової системи, фінансової політики та фінансових механізмів, державних фінансів, бюджетної та податкової систем, місцевих фінансів. державного кредиту та державного боргу, страхового ринку та міжнародних фінансів. У результаті вивчення дисципліни студент повинен: знати суть та характерні ознаки фінансів, їх ролі й місця в економічній системі, знати основні засади фінансової політики держави і механізму її реалізації; вміти будувати структуру фінансової системи.

Фінансовий ринок

4 семестр. , 2год./тижд.,екзамен, 3 кредити ЄКТС., О.К. Прімерова кандидат економічних наук, доцент

Дисципліна спрямована на формування у студентів теоретичних знань та вироблення практичних навичок щодо взаємозв'язків між джерелами формування фінансових ресурсів та їх використанням, функціонування фінансових інструментів, суті фінансового посередництва, особливостей обігу різних видів фінансових інструментів, видів, форм і методів регулювання фінансового ринку. Дисципліна передбачає послідовне та

систематизоване вивчення суті та значення фінансового ринку у сфері економічних відносин, покликане дати краще розуміння та усвідомлення усіх економічних процесів, які відбуваються на ринку.

Економіко-математичне моделювання -II (Економетрика)

курс викладається для спеціальності «Економіка»

5 семестр , 3 год./тижд., екзамен, 4 кредити ЄКТС, Г.Ю. Яценко, канд. економ. наук, ст. викладач

Мета курсу – оволодіння студентами теоретичними і практичними знаннями щодо закономірностей функціонування грошей, грошового ринку, грошових систем та щодо основних засад процесу кредитування і організації діяльності кредитної системи країни. У результаті вивчення дисципліни студент повинен: знати основні методи та алгоритми оптимізації; знати методи оптимізації динамічних детермінованих і стохастичних систем; вміти знаходити оптимальні рішення економічних проблем.

Курсова робота

4д семестр , захист тези, 3 кредити ЄКТС.

Метою курсової роботи є закріплення знань, набутих при вивченні теоретичних курсів на лекціях і практичних заняттях, а також набуття навичок самостійного виконання наукових та практичних досліджень. Виконання курсової роботи передбачає: поглиблення та систематизацію теоретичних знань студента; виявлення здатності студента проаналізувати наукову або практичну проблему, зробити теоретичні та практичні висновки і узагальнення, застосувати набуті знання при вирішенні конкретних економічних завдань; напрацювання і розвиток навичок самостійної роботи і оволодіння методикою досліджень. Виконання курсової роботи на другому році навчання передбачає опрацювання теорії конкретного питання з теоретичними узагальненнями та висновками.

Гроші і кредит

курс викладається для спеціальностей «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок», «Маркетинг», «Менеджмент», «Економіка»

5 семестр , 4 год./тижд.,екзамен, 5 кредити ЄКТС, С.В. Глушенко, кандидат економічних наук, доцент, М.Д. Кужелєв, доктор економічних наук, професор

Дисципліна спрямована на формування у здобувачів знань з теорії грошей та кредиту, механізму функціонування грошового ринку, формування грошової пропозиції, розвитку інфляційних процесів і впливу монетарної політики центрального банку на економіку, а також теоретичних засад кредиту та ефективного функціонування грошово-кредитних систем в сучасних економічних умовах. Метою вивчення дисципліни є оволодіння здобувачами теоретичних знань та практичних навичок здійснення аналізу та прогнозування складних фінансово-економічних процесів на грошовому та кредитному ринках.

Вивчення дисципліни дає можливість здобувачам набути навичок самостійно здійснювати аналітичну оцінку стану грошового обігу в країні; виконувати необхідні аналітичні розрахунки показників грошової маси, індексів інфляції з метою напрацювання навичок дослідження стану грошового обігу; здійснювати аналіз банківської діяльності на основі розрахунку сукупності активів та пасивів банку для дослідження мікро- та макроекономічних аспектів функціонування банківської системи країни.

Економіко-математичне моделювання -2 (Економетрика),

курс викладається для спеціальностей «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок», «Маркетинг», «Менеджмент»

5 семестр , 3 год./тижд.,екзамен, 4 кредити ЄКТС, П.А. Дадашова, кандидат економічних наук, Г.Ю. Яценко, кандидат економічних наук.

Метою курсу є формування у студентів умінь та навичок проведення аналізу економічних явищ з використанням економетричного моделювання. Завдання курсу полягає у вивченні теоретичних засад та практичних аспектів застосування лінійного регресійного аналізу до реальних даних за допомогою сучасних пакетів прикладних програм. Вивчення дисципліни дасть змогу студентам оволодіти методологією кількісного економічного аналізу, розвинути навички аналітичного мислення, підвищити рівень економічної та фінансової підготовки. Даний курс базується на дисциплінах «Економіко-математичне моделювання», «Вища математика», «Статистика», тісно пов'язаний з теоретичними економічними курсами, зокрема «Макроекономіка», «Фінанси», та надає базу для вивчення усіх дисциплін з економічного моделювання.

Страхування

5 семестр, 2 год./тижд.,екзамен, 3 кредити ЄКТС., Є.В. Бридун, кандидат економічних наук, професор

В фінансовій системі держави неодмінною складовою є страховий ринок. Акумуляовані через страхування кошти є джерелом значних інвестицій у національну економіку будь-якої держави та є одним із найбільш ефективних інструментів вирішення соціальних проблем. Мета дисципліни - надання знань, необхідних для опанування механізму організації та фінансового страхування. Підготовка фахівців, спроможних засвоїти теорію та практику страхування.

Студенти повинні знати основні принципи, призначення та функції страхування та соціального страхування; застосувати теоретичну базу для аналізу діяльності страхових компаній; самостійно впроваджувати розрахунки страхових тарифів за різними видами страхування згідно з статичними даними; процес вивчення дисципліни повинен сприяти формуванню навичок і вміння творчо вирішувати складні фінансові завдання щодо матеріальних, фінансових ресурсів діяльності страхових компаній.

Бухгалтерський облік

курс викладається для спеціальностей «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок», «Маркетинг», «Менеджмент», «Економіка»

6 семестр, 4 год./тижд.,екзамен, 5 кредити ЄКТС., Л.А. Лещій, кандидат економічних наук доцент, Т.М. Іванова, кандидат економічних наук, доцент

Мета дисципліни – формування системи знань та навичок з основ теорії та базової практики ведення бухгалтерського обліку на підприємствах. Передбачається розгляд основних принципів, способів та методів, за допомогою яких складаються фінансові звіти в системі бухгалтерського обліку.

Завданнями курсу є отримання студентами наступних знань і навичок: володіння основною термінологією в галузі бухгалтерського обліку; розуміння сутності та формули бухгалтерського балансу, складання балансів; розуміння сутності та призначення подвійного запису господарських операцій; основні форми фінансової звітності, принципи та базові навички їх складання; розуміння того, як господарські операції впливають на фінансову звітність; – опис та розуміння потоків облікової інформації відповідно до основних бізнес-циклів, облік операцій підприємств сфери послуг, торгівлі, виробництва; опанування основних принципів, що містяться у Міжнародних стандартах фінансової звітності; вміння відображати транзакції та господарські операції за допомогою бухгалтерських проводок; визначення фінансового результату від різних видів діяльності.

Бюджетна система

6, бд семестр, 1;4 год./тижд.,екзамен, 4 кредити ЄКТС., Т.Г. Буй, кандидат економічних наук, доцент

Мета курсу – набуття студентами знань щодо бюджетної системи, зокрема сутності, призначення та ролі бюджету, бюджетного устрою, системи видатків та доходів бюджету. державного кредиту та державного боргу, складання і виконання бюджетів. У результаті вивчення дисципліни студент повинен: поглибити власні знання щодо макроекономічної сфери фінансової системи – державних фінансів; здобути базові знання з методики бюджетної роботи та сформувати навички проведення розрахунків показників бюджету.

Корпоративні фінанси/Corporate Finance

курс викладається для спеціальностей «Фінанси, банківська справа та страхування», «Економіка»

6 семестр , 3 год./тижд.,екзамен, 4 кредити ЄКТС., Н.Р. Слав'юк, кандидат економічних наук

Мета курсу полягає у вивченні питань теорії і практики фінансових відносин суб'єктів господарювання, які пов'язані з рухом капіталу, грошових потоків, а також формуванням, розподілом і використанням доходів підприємств. Для досягнення поставленої мети при вивченні дисципліни ставляться наступні завдання: з'ясування сутності капіталу підприємства, методів та особливостей його формування; вивчення сутності грошових потоків підприємств, методів і джерел їх формування, організації фінансової діяльності підприємств; здобуття практичних навичок розрахунку прибутку, його розподілу, впливу оподаткування на використання прибутку; визначення потреби в оборотних коштах, джерелах фінансування реальних та фінансових інвестицій, оцінки їх ефективності; оволодіння методами оцінки фінансового стану, фінансового планування, прогнозування та санації підприємства.

Основи управління інвестиційним портфелем

6 семестр , 2 год./тижд.,залік, 3,5 кредити ЄКТС., К.В. Якуненко, кандидат економічних наук

Дисципліна є вступною до широкої сфери знань про управління інвестиціями. Для її опанування студенти виконують функції інвестиційного менеджера. Дисципліна сформульована за логікою процесу, максимально наближеного до реального. Лекційні й практичні завдання упродовж семестру побудовані в послідовності, оптимальній для досягнення такої наскрізної цілі, відкриває можливість отримати процесне розуміння інвестиційного планування. Загальної проблематики й підходу до конструювання інвестиційного портфеля, а також деяких аспектів ризик-менеджменту.

Інвестування

курс викладається для спеціальності «Економіка»

5 семестр , 2 год./тижд., екзамен, 3 кредити ЄКТС, Д.А. Дяковський, кандидат економічних наук

Мета курсу – надання студентам теоретичних знань щодо сутності інвестування, класифікацій інвестицій, інструментів інвестування, управління інвестиціями, інвестиційного аналізу, державного регулювання інвестиційної діяльності, міжнародної інвестиційної діяльності. У результаті вивчення дисципліни студент повинен: розуміти зміст, цілі та методи управління інвестиціями; знати основні принципи та особливості функціонування інвестицій; знати та розуміти основні інструменти інвестування; знати та вміти користуватися сучасними методами оцінки цінних паперів, інвестиційних проектів, а також використовувати методи управління інвестиційним портфелем.

Курсова робота

6д семестр , захист тези, 3 кредити ЄКТС.

Метою курсової роботи є закріплення знань, набутих при вивченні теоретичних курсів на лекціях і практичних заняттях, а також набуття навичок самостійного виконання наукових та практичних досліджень. Виконання курсової роботи передбачає: поглиблення та систематизацію теоретичних знань студента; виявлення здатності студента проаналізувати наукову або практичну проблему, зробити теоретичні та практичні висновки і узагальнення, застосувати набуті знання при вирішенні конкретних економічних завдань; напрацювання і розвиток навичок самостійної роботи і оволодіння методикою досліджень. Виконання курсової роботи на третьому році передбачає глибоке вивчення та аналіз теорії конкретного питання, його розв'язання в практичній діяльності економічних суб'єктів, а також теоретичні узагальнення, висновки та рекомендації.

Фінансові технології

8 семестр , 2 год./тижд.,екзамен, 3 кредити ЄКТС., М.Д. Кужелев, доктор економічних наук, професор

Мета дисципліни є оволодіння здобувачами теоретичних знань та практичних навичок використання сучасних фінтех-інструментів, аналізу та прогнозуванню тенденцій цифрової трансформації фінансового сектору. Вивчення дисципліни дає можливість здобувачам опанувати методику застосування сучасних фінансових технологій; здійснювати аналіз ефективності фінтех-рішень у банківській, страховій та інвестиційній сферах; розробляти підходи до впровадження інновацій у бізнес-моделі та державні фінанси, оцінювати ризики та переваги цифрових фінансових сервісів з урахуванням сучасних вимог кібербезпеки та регуляторних норм.

Податкова система

7 семестр , 3 год./тижд.,екзамен, 4 кредити ЄКТС., Т.Г. Буй, кандидат економічних наук, доцент

Мета курсу – оволодіння студентами базовими знаннями щодо засад оподаткування, основ податкової політики держави, структури та функцій податкової служби України та механізм особливостей роботи на підприємстві. 63 У результаті вивчення дисципліни студент повинен знати: теоретичні та організаційні основи оподаткування; методику розрахунків і порядку сплати податків; основи податкової політики держави.

Фінансовий аналіз

7 семестр , 2 год./тижд.,екзамен, 3 кредити ЄКТС., О.Я. Базилінська, кандидат економічних наук, доцент

Метою дисципліни «Фінансовий аналіз» є оволодіння студентами теоретико-методичними та практичними навичками здійснення аналізу фінансового стану підприємств різних форм власності в процесі формування фінансових ресурсів, їх розміщення, ефективного використання в сучасних ринкових умовах, для підвищення обґрунтованості рішень, що приймаються у сфері фінансового

планування та управління підприємством. Предмет дисципліни – це комплексне оцінювання фінансового стану підприємств та виявлення резервів розвитку з метою підвищення вартості підприємства. Навчальна дисципліна «Фінансовий аналіз» пов'язана з такими теоретичними та прикладними дисциплінами як: фінанси, фінансові ринки, економічний аналіз, фінанси підприємств, банківська справа, страхування тощо.

Міжнародні фінанси

8 семестр , 2 год./тижд., екзамен, 3 кредити ЄКТС., О.І. Фари́на, кандидат економічних наук

Мета курсу – формування знань з міжнародних фінансів, механізмів та інструментарію прийняття рішень у валютній, кредитній та інвестиційних сферах на мікро- і макроекономічних рівнях. У результаті вивчення дисципліни студент повинен знати: сутність та елементи системи міжнародних фінансів та вміти використовувати основні фінансові інструменти для здійснення міжнародних розрахунків; структуру світового фінансового ринку та його сегментів.

ВИБІРКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ

Ділова етика

2 семестр , 2 год./тижд., залік, 3 кредити ЄКТС., Е.В. Галицька, кандидат економічних наук, професор

Мета курсу – підготувати студентів до самостійної майбутньої практичної діяльності і надати їм необхідні знання щодо ділової поведінки міжособистісного спілкування, ділового стилю, ділових зустрічей та прийомів. У результаті вивчення дисципліни студент повинен оволодіти сукупністю професійних етичних правил, які визначені законами та нормативами; засобами міжособистісного спілкування; навичками культури спілкування та ділового стилю; знаннями про природу конфліктів та прийомами їх розв'язання.

Фінансово-економічні аспекти бізнесу

2,2д семестр, 1, 4 год./тижд., залік, 4 кредити ЄКТС., П.А. Лещенко, ст. викладач

Мета курсу – вивчення теоретичних основ загальної структурно-логічної концепції фінансовоекономічної складової в бізнес-середовищі, суті та місця фінансів, економічного аналізу, маркетингу і менеджменту в системі ведення бізнесу (підприємницької діяльності, взаємодії бізнес-середовища та всіх його складових (фінанси, економічний аналіз, маркетинг і менеджмент) із зовнішнім середовищем. У результаті вивчення дисципліни студент повинен одержати загальні знання з теорії та практики фінансово-економічної складової в бізнес-середовищі.

Вступ до інституціональної економіки

4 семестр, 3 год./тижд., залік, 4 кредити ЄКТС, О.В. Мертенс, кандидат економічних наук, професор

Мета курсу – формування у студентів системи знань з сучасної інституційної теорії: формальні та неформальні інституції, розвиток інституцій, теорія контрактів, прав власності і транзакційних витрат; інституційні теорії організацій, зокрема фірм та держави, вплив інституцій на економічний розвиток. У результаті вивчення дисципліни студент повинен: розуміти основні положення сучасної інституційної теорії та її використання для аналізу економічних процесів, діяльності організацій та державної політики; вміти застосовувати знання з інституційної економіки для аналізу розвитку економіки України.

Вступ до методології наукових досліджень у фінансах

5 семестр , 2 год./тижд., захист тези, 3 кредити ЄКТС, В.М. Горбачук, доктор фізико-математичних наук, професор

Мета курсу – вироблення у студентів навичок та вмінь наукової роботи, презентацій, обговорення та публікації досліджень щодо досягнень і напрацювань фінансової науки. У результаті вивчення дисципліни студент повинен: оволодіти методами пошуку, дослідження, застосування фінансової інформації; розуміти фінансово-економічні інтереси конкуренції, кооперації, регулювання і захисту.

Інвестування

5 семестр , 2 год./тижд., залік, 3 кредити ЄКТС, Д.А. Дяковський, кандидат економічних наук

Мета курсу – надання студентам теоретичних знань щодо сутності інвестування, класифікацій інвестицій, інструментів інвестування, управління інвестиціями, інвестиційного аналізу, державного регулювання інвестиційної діяльності, міжнародної інвестиційної діяльності. У результаті вивчення дисципліни студент повинен: розуміти зміст, цілі та методи управління інвестиціями; знати основні принципи та особливості функціонування інвестицій; знати та розуміти основні інструменти інвестування; знати та вміти користуватися сучасними методами оцінки цінних паперів, інвестиційних проектів, а також використовувати методи управління інвестиційним портфелем.

Моделювання та управління фінансовими активами

5 семестр , 3 год./тижд., залік, 4 кредити ЄКТС, Л.Б. Долінський, доктор економічних наук, професор

У сучасному світі відбувається стале зростання кількості інвестиційних фондів та компаній з управління активами, а також підвищується й сукупна вартість активів, що перебуває в їхньому управлінні. Тому знання, уміння та навички щодо управління фінансовими активами є затребуваними в практиці фінансових ринків, а вивчення цієї дисципліни надає фахові компетентності у сфері фінансів та банківської справи. Актуальність та практичне спрямування цього курсу також підтверджується тим, що складові цієї дисципліни входять до професійних сертифікаційних програм підготовки фахівців з питань фондового ринку, експертів-оцінювачів бізнесу тощо.

Метою дисципліни є формування знань майбутніх фахівців-фінансистів про аналіз, моделювання та управління активами на фінансових ринках, а також, вмінь та навичок щодо застосування цих знань у роботі на фінансовому ринку у режимі реального часу.

Завдання дисципліни полягає у вивченні та опануванні студентами основних понять, методів та моделей кількісного аналізу інструментів фінансового ринку та оцінювання ефективності управління активами.

Фінансове право

6д семестр , 4 год./тижд., залік, 3 кредити ЄКТС, Д.А. Дяковський, кандидат економічних наук

Мета курсу – формування у студентів системи теоретичних і практичних знань в галузі фінансового права як окремої ланки права, а саме: фінансової діяльності держави, фінансово-правових норм та відносин, бюджетного права, устрою та процесу в Україні, системи оподаткування та правових основ державних кредитів, видатків, страхування та основ банківської діяльності, грошового обігу та розрахунків. У результаті вивчення дисципліни студент повинен: знати теорію фінансового права; набути навичок аналізу практики застосування фінансового законодавства, законодавчого регулювання захисту прав громадян, підприємств, держави та інших суб'єктів фінансових правовідносин.

Економетрика – II/ Econometrics

7 семестр , 2 год./тижд., залік, 3 кредити ЄКТС, Р.Б. Семко, кандидат економічних наук, доцент

Мета курсу – формування практичних і теоретичних знань з економетрики та вмінь їх застосовувати для аналізу реальних масивів даних, для побудови достатньо точного прогнозу розвитку та глибшого пізнання об'єкту вивчення. У результаті вивчення дисципліни студент

повинен мати базові теоретичні знання з основ економетрики, зокрема моделей множинного вибору, моделей з урізаними та цензурованими вибірками, моделей Гекмена, з обмеженими залежними змінними у рамках панельних даних.

Застосування методів системної динаміки у фінансах

7 семестр , 2 год./тижд., залік, 3 кредити ЄКТС, А.Ю. Новік, кандидат економічних наук

Мета курсу – формування теоретичних знань та практичних навичок з оволодіння та застосування сучасних методів імітаційного моделювання та аналізу взаємозв'язків елементів складних економічних та фінансових систем в динаміці. У результаті вивчення дисципліни студент повинен: розвинути вміння ідентифікації формулювання та розв'язання динамічних проблем на мікро- та макрорівні; навчитися структурно представляти взаємозв'язки між елементами систем на рівні проектів, підприємств, країн за допомогою програмного забезпечення IThink.

Цифрові системи і технології у фінансах

7 семестр , 3 год./тижд., залік, 4 кредити ЄКТС., П.А. Лещенко, старший викладач

Мета курсу – підготовка фахівців високої кваліфікації, здатних використовувати комп'ютерні системи обробки економічної та фінансової інформації в промисловості та інших галузях народного господарства, передбачає формування системи знань у галузі організації та функціонування інформаційних систем фінансового обліку та методології автоматизованого розв'язання комплексів фінансових задач. У результаті вивчення дисципліни студент повинен: знати український та міжнародний досвід організації комп'ютерної системи фінансового обліку; набутти навичок з реєстрації, обробки, аналізу, передачі фінансової інформації за допомогою сучасних комп'ютерних систем; ознайомитись з принципами побудови фінансових комп'ютерних систем на підприємствах; вивчити переваги та недоліки різних способів побудови комп'ютерних фінансових систем; ознайомитись із основними функціями комп'ютерних систем управління виробництвом, які виконують функції не тільки обліку, але й управління і контролю.

Страхові послуги

7 семестр, 2 год./тижд., залік, 3 кредити ЄКТС, Т.М. Іванова, кандидат економічних наук, доцент

Метою курсу є формування теоретичних знань та практичних навичок з оволодіння механізму організації роботи страховиків щодо забезпечення потреб юридичних і фізичних осіб у страхових послугах, визначення умов надання страхових послуг, особливостей страхових взаємовідносин, вивчення різних форм прояву ризиків у страховій справі тощо. Завданням курсу є розвиток у студентів вміння ідентифікації страхових послуг, що надаються юридичним та фізичним особам, визначення механізму організації роботи страхової компанії щодо реалізації страхових послуг, формулювання та вивчення умов надання страхових послуг за об'єктами страхування. Предметом курсу є теоретико-методологічні засади організації роботи страхових компаній щодо забезпечення та реалізації потреб у страхових послугах юридичних осіб та громадян.

Банківські операції

8 семестр , 3 год./тижд., залік, 4 кредити ЄКТС, Д.М. Гладких, доктор економічних наук, доцент

Вивчення курсу передбачає дослідження структури, функцій, операцій та алгоритмів роботи банківських установ та їх підрозділів, механізму функціонування окремих банків та банківської системи країни в цілому.

Мета вивчення дисципліни – отримання студентами базових знань про місце і роль банків в економічній системі суспільства, про організацію роботи комерційного банку та технології здійснення основних банківських операцій та надання банківських послуг. Завдання курсу – ознайомлення з діяльністю банків та банківської системи в умовах ринкової економіки, вивчення структури і методів проведення банківських операцій та надання банківських послуг, набуття загальної уяви щодо змісту основних банківських операцій.

Предмет курсу – діяльність комерційних банків, спрямована на організацію здійснення операцій та надання послуг юридичним та фізичним особам. Для досягнення вказаної мети при проходженні курсу студенти зобов'язані відпрацювати такі основні завдання: вивчення ролі і місця банків та банківської системи в сучасному економічному житті суспільства; розуміння принципів побудови і діяльності комерційного банку; знання основних видів банківських операцій (пасивних і активних, безресурсних тощо); оволодіння методами і прийомами здійснення окремих банківських операцій; здобуття навичок у визначенні потреб суб'єктів економічного життя в різних банківських продуктах.

Фінансова думка: ретроспектива та сучасні тенденції

8 семестр , 2 год./тижд., залік, 3 кредити ЄКТС, Н.Р. Слав'юк, кандидат економічних наук, доцент

Метою курсу є формування у студентів комплексного розуміння процесу розвитку та формування фінансової наукової думки в Україні. Досягнення даної мети передбачає систематизацію знань студентів щодо основ економіки, демонстрацію зв'язку між економічними явищами та їх відображенням у створенні теоретичних положень науки, роз'яснення основних законів розвитку фінансових відносин. Вивчення цієї дисципліни дасть змогу студентам набути навичок аналітичного мислення, сприятиме розширенню їхнього світогляду, дозволить опанувати підвищити рівень економічної та фінансової грамотності. Крім того опанування суті еволюції фінансової думки та усвідомлення її закономірностей забезпечить глибше розуміння сучасних економічних проблем та культуру економічної поведінки.

Аудит

8 семестр , 2 год./тижд., залік, 3 кредити ЄКТС, Н.В. Кудренко , кандидат економічних наук, доцент

Мета курсу – формування системи знань з організації та здійснення аудиторської діяльності в Україні та за кордоном, вивчення теорії аудиту, засад організації та здійснення аудиторської діяльності. У результаті вивчення дисципліни студент повинен знати: поняття і класифікацію аудиту, порядок планування робіт аудитора, види аудиторських висновків, напрями застосування комп'ютерних технологій в ході аудиту; вміти планувати діяльність аудиторської фірми, розробляти програми аудиторської перевірки, складати робочі документи аудитора, готувати аудиторський висновок.

Фінансове моделювання

8 семестр, 4 год./тижд., залік, 5 кредити ЄКТС, В.М. Жук, старший викладач

Мета вивчення дисципліни – ознайомити студентів із сучасними методами аналізу даних за допомогою спеціалізованих мов програмування та програмних пакетів. Під час вивчення курсу буде розглянуто сучасні типи динамічних імовірнісних моделей – моделі простору станів, приховані моделі Маркова, Баєсівські мережі тощо. Крім того буде розглянуто методи кластерного, факторного та дискримінантного аналізу, які широко застосовуються у корпоративно-фінансовій практиці, зокрема для тестування настання кризових явищ, банкрутства підприємств, для ранжування об'єктів за ступенем ризику. Як специфічний підвид згаданих типів аналізу, студентам буде надано практичні навички з використання різних архітектур штучних нейромереж, та баз знань нечіткої логіки, які відмінно себе зарекомендували у сучасних системах аналізу та прийняття фінансово-економічних рішень, а також у наукових дослідженнях. Матеріали курсу супроводжуються практичними завданнями з діагностики банкрутства, фінансових криз, оцінки рівня ризику та фінансових потоків у фіскальній сфері на основі реальних даних і покроковими інструкціями щодо застосування охоплюваного методологічного апарату.

Місцеві фінанси

7 семестр , 2 год./тижд.,екзамен, 3 кредити ЄКТС, М.Я. Сидорович, кандидат економічних наук

Мета курсу – оволодіння студентами базовими знаннями щодо засад організації місцевих фінансів, їх складу та основ управління, виходячи із розмежування функцій і повноважень держави та місцевих органів влади і управління. У результаті вивчення дисципліни студент повинен знати:

сутність, складові та засади організації місцевих фінансів; процеси формування дохідної бази, системи видатків місцевих бюджетів; організацію фінансової діяльності підприємств місцевого, комунального господарств та житлово-експлуатаційного комплексу; світові практики організації місцевих фінансів.

Практика навчально-професійна

15 год./тижд., 3 кредити ЄКТС.

Навчально-професійна практика студентів 3 р-н. є складовою частиною процесу підготовки здобувачів у вищих навчальних закладах і проводиться на відповідних базах практики. Базами практики виступають фінансові органи, інші установи фінансової системи, підприємства різних форм власності, банкові установи. Під час практики закладаються основи професійної діяльності, умінь і навичок, професійних якостей фахівця. Від якості виконання завдань у період практики залежить професійне становлення майбутнього фахівця. Форма проведення - індивідуальна. Метою практики є поглиблення знань, які набули студенти в процесі навчання, оволодіння сучасними формами та методами економічної і фінансової діяльності, формування у них умінь і навичок прийняття самостійних рішень під час конкретної роботи в сучасних економічних умовах, виховання потреби систематично поновлювати свої знання та творчо їх застосовувати в практичній діяльності. Завдання практики є набуття студентами професійних умінь за спеціальністю, закріплення, розширення, і систематизація знань, одержаних при оволодінні предметами на основі вивчення діяльності конкретного фінансового органу, підприємства, установи, організації; розвитку професійного мислення, вивчення основ організаційної діяльності в умовах трудового колективу.

ДИСЦИПЛІНИ СЕРТИФІКАТНОЇ ПРОГРАМИ «DIGITAL ECONOMY: BUSINESS, FINANCE & TECHNOLOGY» СПІЛЬНО З УКРАЇНСЬКОЮ ІТ-КОМПАНІЄЮ GENESIS

Big Data та штучний інтелект в бізнесі

1,2 семестри, 2 год./тижд., залік/екзамен, 4 кредити ЄКТС, д.е.н., проф. Д'яченко Ю.Ю., ст. викл. Тимкович В.В..

Курс є обов'язковою дисципліною для опанування знань та навичок з фахової підготовки бакалаврів у галузі D Бізнес, адміністрування та право. Курс присвячений ефективному впровадженню технологій штучного інтелекту в бізнесі з прикладами використання генеративних моделей та інструментів аналізу даних. Курс розвиває здатність приймати обґрунтовані рішення. Аналітики даних допомагають компаніям використовувати дані для прийняття обґрунтованих рішень, що збільшує ефективність бізнесу і допомагає уникнути помилок. Також курс виховує в слухачах творчий підхід до розв'язання проблем. Аналітика даних вимагає творчого мислення та здатності знаходити рішення для складних завдань. Це робить професію захопливою. Зростаючий ринок праці: Індустрія Data Analytics та штучного інтелекту швидко розвивається, і існують численні вакансії для професіоналів у цій галузі. Це створює 5 можливостей для здобуття роботи та зростання у кар'єрі. Збільшення заробітної плати: Аналітики даних, завдяки своїм унікальним навичкам, можуть очікувати високих заробітних плат та бонусів.

Digital - маркетинг

5 семестр, 4 год./тижд., екзамен, 4 кредити ЄКТС, к.е.н., доц. Пічик К.В., ст. викл. Козченко Я.В.

Дисципліна спрямована на формування у студентів сукупності знань в області теорії і практики цифрового маркетингу; отримання ними комплексного розуміння, що включає в себе поняття «Digital-маркетинг» та його суть. Отримання умінь і навичок самостійної роботи з сучасними інструментами, що використовує Інтернет-маркетинг з метою просування комерційних проектів. Оволодіння необхідними навичками роботи з програмними продуктами, які використовує Інтернет-маркетинг обрання необхідних каналів та інструментів цифрової маркетингової комунікації, оволодінні необхідними навичками роботи з відповідними ресурсами, програмами,

що забезпечують роботу в цифрових мережах, а також зі спеціалізованими інформаційними технологіями та системами в середовищі digital - маркетингу. Також отримання знань щодо розробки комунікаційної стратегії маркетингу в інтернет просторі. Курс має практичне спрямування – завдання виконуються з використанням спеціальних програмних продуктів. Також, запрошуються лектори-практики

Цифрові системи і технології у фінансах

7 семестр , 3 год./тижд., залік, 4 кредити ЄКТС., П.А. Лещенко, старший викладач

Мета курсу – підготовка фахівців високої кваліфікації, здатних використовувати комп'ютерні системи обробки економічної та фінансової інформації в промисловості та інших галузях народного господарства, передбачає формування системи знань у галузі організації та функціонування інформаційних систем фінансового обліку та методології автоматизованого розв'язання комплексів фінансових задач. У результаті вивчення дисципліни студент повинен: знати український та міжнародний досвід організації комп'ютерної системи фінансового обліку; набути навичок з реєстрації, обробки, аналізу, передачі фінансової інформації за допомогою сучасних комп'ютерних систем; ознайомитись з принципами побудови фінансових комп'ютерних систем на підприємствах; вивчити переваги та недоліки різних способів побудови комп'ютерних фінансових систем; ознайомитись із основними функціями комп'ютерних систем управління виробництвом, які виконують функції не тільки обліку, але й управління і контролю.

Фінансові технології

8 семестр , 2 год./тижд.,екзамен, 3 кредити ЄКТС., М.Д. Кужелєв, доктор економічних наук, професор

Мета дисципліни є оволодіння здобувачами теоретичних знань та практичних навичок використання сучасних фінтех-інструментів, аналізу та прогнозуванню тенденцій цифрової трансформації фінансового сектору. Вивчення дисципліни дає можливість здобувачам опанувати методіку застосування сучасних фінансових технологій; здійснювати аналіз ефективності фінтех-рішень у банківській, страховій та інвестиційній сферах; розробляти підходи до впровадження інновацій у бізнес-моделі та державні фінанси, оцінювати ризики та переваги цифрових фінансових сервісів з урахуванням сучасних вимог кібербезпеки та регуляторних норм.

АТЕСТАЦІЯ

Кваліфікаційна робота

8д семестр, 15 кредити ЄКТС.

Успішне виконання здобувачами НаУКМА програми підготовки на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти завершується атестацією. Кваліфікаційна робота є однією з форм проведення підсумкової атестації, якістю змісту та захисту якої визначається рівень кваліфікації фахівця та його здатність до самостійного розв'язання актуальних проблем та задач, наукової та професійної діяльності. У кваліфікаційній роботі розкривається суть проблеми, що розглядається, показується ступінь її наукової розробки та практичні аспекти. Проблеми розглядається на основі дослідження літератури, наукових джерел, вивчення фактів, даних експерименту тощо; вона всебічно аналізується, висновки, відповідно, обґрунтовуються, відображається позиція автора. Виконання кваліфікаційної роботи передбачає: поглиблення, систематизацію та закріплення отриманих за час навчання; - виявлення студентом здатності обирати й аналізувати наукову або практичну проблеми, робити теоретичні висновки й узагальнення, застосовувати набуті знання при вирішенні наукових, виробничих та інших завдань, обґрунтувати конкретні рекомендації; - напрацювання і розвиток навичок самостійної роботи і оволодіння методикою досліджень та експерименту;- визначення рівня підготовленості випускника до самостійної практичної роботи, творчого розв'язання задач.

D3 МЕНЕДЖМЕНТ

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА – МЕНЕДЖМЕНТ

<https://ukma.edu.ua/ects/index.php/2011-04-05-15-42-31/193-bakalavr/b-managment/224-2018-10-29-15-27-39>

ПЕРШИЙ (БАКАЛАВРСЬКИЙ) РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ

ОБОВ'ЯЗКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ

Big Data та штучний інтелект в бізнесі

1,2 семестр, 2/2 год/тижд., залік/екзамен, 4 кредити, Ю.Ю. Д'яченко, доктор економічних наук, професор, В.В. Тимкович, старший викладач

Дисципліна «Основи управлінської науки» дозволяє сформувати систему теоретичних знань з менеджменту в цілому та отримати практичні навички для інтерпретації сучасних подій на основі минулого досвіду. Основна увага приділяється вивченню особливостей управлінських революцій та дослідженню основних наукових положень провідних науковців різних шкіл. Дисципліна охоплює повний цикл – від виникнення поняття «менеджмент» до аналізу сучасних прогресивних методів в управлінні. Архітектонікою програми дисципліни передбачено два рівні. Перший розкриває роль та значення управлінської науки, основні етапи формування управлінської діяльності, аналіз наукових шкіл з менеджменту, оцінку сучасного розвитку управлінської наукової думки. Другий рівень дозволяє реалізувати отримані вміння і навички у практичній діяльності.

Основи управлінської науки

1 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 3,5 кредити, І.О. Ковшова, доктор економічних наук, професор, Д.В. Шедько, асистент

Курс «Основи управлінської науки» дозволяє сформувати систему теоретичних знань з менеджменту в цілому та здобути практичні навички для інтерпретації сучасних подій на основі минулого досвіду. Основна увага приділяється вивченню особливостей управлінських революцій та дослідженню основних наукових положень провідних науковців різних шкіл менеджменту. Дисципліна охоплює повний цикл – від виникнення поняття «менеджмент» до аналізу сучасних прогресивних методів в управлінні. Програмою курсу передбачено два рівні підготовки: теоретичний та практичний. Перший розкриває роль та значення управлінської науки, основні етапи формування управлінської діяльності, аналіз наукових шкіл менеджменту, оцінку сучасного розвитку управлінської наукової думки. Другий рівень дозволяє реалізувати отримані вміння і навички у практичній діяльності.

Правове забезпечення бізнесу

1 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, П.Ю. Кравчук, кандидат юридичних наук, доцент

Метою дисципліни є досягнення всебічного глибокого розуміння студентами природи і сутності правових форм ведення бізнесу, підготовка до практичної діяльності висококваліфікованих фахівців в сфері управління.

Правове забезпечення бізнесу, як і будь-яку іншу економіко-юридичну дисципліну, можна визначити насамперед за предметною ознакою, тобто за сукупністю суспільних відносин, що регулюються нормами господарського права. З цієї точки зору воно - система норм, які регулюють господарські відносини, тобто відносини, в які вступають організації, підприємці у процесі своєї

господарської діяльності. Господарські, підприємницькі відносини у сфері економіки України становлять предмет правового забезпечення бізнесу.

Цифрові технології у дослідницькій практиці

1 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 5 кредитів, О.В. Сидоренко, доктор економічних наук, професор

Метою курсу «Цифрові технології у дослідницькій практиці» є формування у здобувачів першого (бакалаврського) рівня компетентностей з використання сучасних цифрових інструментів та технологій на всіх етапах науково-дослідної та аналітичної роботи в сфері менеджменту й маркетингу. У межах дисципліни розглядаються: основи цифрової грамотності дослідника; інструменти пошуку, збору, обробки та аналізу даних (академічні бази даних, Google Scholar, Scopus, Web of Science, тощо); методи автоматизації рутинних дослідницьких завдань (Zotero / Mendeley / EndNote, Rayyan, Research Rabbit); основи роботи з великими даними та відкритими джерелами (OSINT, Google Dataset Search, державні дата-сети); інструменти візуалізації даних для наукових публікацій та презентацій; (принципи використання штучного інтелекту в академічній роботі (ChatGPT, Perplexity, Claude, Gemini, SciSpace, Consensus, ResearchRabbit AI тощо); етичні аспекти та правила академічної доброчесності при використанні генеративного ШІ; цифрові інструменти для підготовки наукових публікацій, анотацій, рецензій та відповідей рецензентам. Практична складова курсу передбачає виконання завдань із реальними даними, створення бібліографічних баз, проведення літературного огляду за допомогою AI-інструментів, підготовку візуалізацій для наукової роботи. Курс спрямований на підвищення ефективності, якості та швидкості дослідницької діяльності в умовах цифрової трансформації науки та бізнесу.

Основи підприємництва

2 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити, Т.В. Гавриленко, кандидат економічних наук, доцент

При вивченні дисципліни розглядаються зміст, принципи та види підприємницької діяльності, певна увага приділяється висвітленню засобів створення власної справи, маркетинговій орієнтації підприємницької діяльності, бізнес-плануванню й використанню принципів менеджменту. В результаті вивчення дисципліни у студентів формуються базові компетенції з питань теорії і практики підприємницької діяльності як системи економічних, організаційних та правових відносин.

Психологія управління

2 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, М.А. Синиця, старший викладач

Курс «Психологія управління» має за мету надати студентам розуміння основних принципів психології управління як важливої частини науки управління, спрямовані на розвиток теоретичних знань та практичних умінь у цій сфері. В програму курсу входять різні тематичні блоки, призначені для глибшого розуміння управлінських процесів в організаціях, розгляду основ влади, методів впливу та організації управління. Окрема увага приділяється ролі особистості в управлінні, а також аналізуються аспекти лідерства, впливу, а також організаційної та корпоративної культури. Мета даного курсу – дати поглиблені знання майбутнім менеджерам щодо ключових термінів, завдань та викликів у сфері психології управління; розвинути у студентів розуміння основних організаційних процесів в управлінні, характеристик та типів організацій, а також психологічних аспектів лідерства; ознайомити із засадами організаційної культури та цінностей, а також вдосконалення знань і навичок, необхідних для розв'язання конфліктів та покращення психологічного стану працівників та самих себе. Попередні курси: немає необхідності, лише здатність до рефлексії та відкритість до нового.

Культура ведення бізнесу

2,2д семестр, 2/1 год/тижд., залік/залік, 3 кредити, О.В. Гуменна, доктор економічних наук, доцент, М.А. Синиця, старший викладач

Курс «Культура ведення бізнесу» спрямований на формування у здобувачів системи знань щодо етичних, комунікаційних та організаційних засад ведення підприємницької діяльності в сучасному бізнес-середовищі. Дисципліна спрямована на формування компетентностей щодо застосування принципів ділової культури у професійній діяльності. Особлива увага приділяється розвитку вмінь і навичок ефективної ділової комунікації, ведення переговорів, формування позитивного іміджу організації та дотримання етичних стандартів у взаємодії з партнерами, клієнтами та колегами. Курс передбачає розвиток здатності аналізувати етичні та комунікаційні аспекти управлінських ситуацій, приймати відповідальні рішення у професійній діяльності та дотримуватися принципів корпоративної культури і академічної доброчесності. Значна увага приділяється практичним завданням, аналізу кейсів і моделюванню ситуацій ділового спілкування, що сприяє формуванню навичок ефективної професійної поведінки у сфері бізнесу.

Актуальні проблеми менеджменту та маркетингу

2д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити, О.В. Сидоренко, доктор економічних наук, професор

Мета і завдання навчальної дисципліни "Актуальні проблеми менеджменту та маркетингу": озброєння студентів сумою знань з сучасної теорії менеджменту, особлива увага приділяється: визначенню суті основних категорій менеджменту, системі управління, еволюції теорії управління, процесу менеджменту в організаціях, основним категоріям менеджменту - принципам, функціям, методам управлінської роботи; навчити загальним принципам маркетингових досліджень ринку та правилам використання інструментарію, а також формування у студентів навичок та вмінь управлінської та маркетингової діяльності.

Основи менеджменту і адміністрування

3 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 5 кредитів, Н.Д. Чала, доктор наук з державного управління, професор

Дисципліна до опанування знаннями і навичками в сферах організації та управління діяльністю суб'єктів господарювання. Розглядає наукові підходи до організації процесу управління та побудови системи управління підприємством; наукові підходи до проектування організації, управління організаційними змінами, людськими ресурсами, мотивацією персоналу; вивчає етапи та методи здійснення управлінського контролю над бізнес-процесами, системами та підсистемами управління, досліджує процес ділової кар'єри та поняття лідерства.

Економіка підприємства

4 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити, Н.В. Романченко, кандидат економічних наук, доцент

Дисципліна сприяє формуванню у студентів сучасного економічного мислення і системи спеціальних знань з теорії та практики господарювання, прогнозування і планування економічних показників діяльності підприємства. Предметом курсу "Економіка підприємств" є вивчення основ господарської, економічної та фінансової діяльності підприємств, оптимізації організаційних рішень, направлених на підвищення ефективності діяльності підприємства.

Економіка праці

4д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити, М.М. Моголова, доктор економічних наук, професор

Курс «Економіка праці» дозволяє сформувати систему знань з теоретичних основ і нормативно-правових положень економіки праці та соціально-трудових відносин, а також отримати практичні навички з організації та управління працею на мікрорівні, враховуючи інституційні й макроекономічні чинники та стан ринку праці. Основна увага приділяється вивченню методичних положень функціонування, розвитку і регулювання соціально-трудових відносин у суспільстві, оптимального використання робочої сили на макрорівні і трудових ресурсів на мікрорівні,

підвищення продуктивності та ефективності праці. Курс містить широке коло питань, перш за все: ринок праці й діагностика його кон'юнктури; людина на ринку праці; зайнятість і безробіття населення та їх регулювання; організація оплати праці на підприємстві (форми і системи), формування тарифних сіток; державне регулювання оплати праці; нормування праці, норми робочого часу; організація праці на підприємстві; система організації соціально-трудових відносин (підготовка колективних та індивідуальних трудових договорів); соціальний захист населення, соціальні виплати («лікарняні», відпускні); система державного контролю в сфері праці та соціально-трудових відносин, «трудова штрафна» та як їх уникнути.

Маркетинг

5 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити, З.О. Демчук, кандидат економічних наук, старший викладач

Вивчення дисципліни дає можливість засвоєння теоретичної бази та набуття досвіду маркетингової діяльності в сфері маркетингових досліджень, товарної, цінової, комунікаційної, збутової політики, формування навичок самостійної роботи з літературними джерелами, поглибленням й розширенням економічних знань. Курс «Маркетинг» передбачає теоретичну та практичну підготовку студентів для вирішення конкретних завдань діяльності підприємства в умовах ринку. Забезпечує надання знань з питань: - теоретичних та методологічних основ маркетингу; - системного підходу до маркетингу підприємства; - вивчення впливу макро- та мікросередовища маркетингу; - організації та здійснення маркетингових досліджень; - сегментування ринку та вибору цільових сегментів; - розроблення комплексу маркетингових заходів з товарної, цінової, комунікаційної політик; - стратегічного планування, впровадження та контролю програм маркетингу. Курс "Маркетинг" базується на положеннях економічної теорії, основах макро- та мікроекономіки. Вузлові питання пов'язані з такими дисциплінами як "Промисловий маркетинг", "Стратегічний маркетинг", "Маркетингова товарна політика", "Маркетингові дослідження", "Маркетинговий менеджмент".

Операційний менеджмент

6 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити, Т.В. Гавриленко, кандидат економічних наук, доцент

Курс «Операційний менеджмент» є обов'язковою, професійно-орієнтованою дисципліною для опанування знаннями й навичками з фахової підготовки бакалаврів менеджменту. Основною метою курсу є формування компетентності щодо базових принципів, основних категорій, сучасних концепцій, теоретичних положень і практичних щодо формування сучасного управлінського мислення та забезпечення ефективного поєднання всіх видів ресурсів підприємства з метою найкращого використання в залежності від ринкових потреб. Дисципліна охоплює повний цикл – від вивчення поняття «операційний менеджмент» до освоєння різноманітних варіантів формування й реалізації операційної стратегії підприємства для досягнення конкретних поставлених цілей. Вивчення дисципліни «Операційний менеджмент» забезпечує опанування таких загальних компетентностей, як знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності, здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях. Архітектонікою програми дисципліни передбачено два рівні. Перший розкриває теоретичні основи сутності, видів, категорій, еволюції, концепції та рівнів операційного менеджменту й аналізу чинників його ефективності. Другий рівень дозволяє реалізувати отримані вміння і навички у практичній діяльності. Дисципліна «Операційна ефективність» об'єднує знання, набуті під час вивчення дисциплін «Економіка підприємства», «Менеджмент», «Основи підприємницької діяльності» та фокусує їх для формування компетенцій розробки операційної стратегії та реалізації її на практиці.

Прийняття управлінських рішень

6 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити, І.О. Ковшова, доктор економічних наук, професор, Д.В. Шедько, асистент

Курс «Прийняття управлінських рішень» дозволяє сформувати світогляд та систему спеціальних знань у сфері прийняття управлінських рішень: набути практичні навички прийняття зважених управлінських рішень на різних ієрархічних рівнях компанії (критична оцінка сучасних здобутків теорії і практики прийняття управлінських рішень; формування технологій управлінських рішень відповідно до поставлених задач з використанням різних методик; дослідження інформаційних систем для збору, систематизації та аналізу первинних та вторинних даних для об'єктивної оцінки управлінського рішення; розробка управлінських заходів з урахуванням взаємозв'язку елементів системи; прийняття обґрунтованих управлінських рішень). Програмою курсу передбачено два рівні підготовки: теоретичний та практичний. Перший розкриває теоретичні основи прийняття управлінських рішень. Другий рівень дозволяє реалізувати отримані вміння і навички у практичній діяльності.

Логістика

7 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 5 кредитів, Н.Д. Чала, доктор наук з державного управління, професор

Логістика як інструмент ринкової економіки. Різноманітність форм логістичних утворень. Технологічні процеси й управління матеріальними потоками в логістиці. Логістичні системи. Заготівельна логістика. Розподільна логістика. Внутрішньовиробнича логістика. Логістика посередництва. Логістика складування. Транспортна логістика. організація та види логістичних послуг. Економічна ефективність та використання логістики за кордоном.

Стратегічний менеджмент

7 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредитів, І.А. Ігнат'єва, доктор економічних наук, професор

Опанування дисципліни передбачає формування компетенції сучасного управлінського мислення та системи спеціальних знань у галузі стратегічного менеджменту, розуміння концептуальних основ стратегічного менеджменту підприємством. Розглядає практичні підходи щодо методичних засад розроблення стратегій розвитку підприємства, виявлення закономірностей, принципів формування, функціонування та розвитку системи стратегічного менеджменту в діяльності підприємств. Вивчення дисципліни дозволить здійснити практичну підготовку та сформувати ряд професійних компетенцій: аналітичне оцінювання зовнішнього середовища та конкурентоспроможності потенціалу підприємства; визначення стратегічних цілей підприємства; оцінювання стратегічної позиції підприємства; розроблення стратегій та вибір найбільш ефективних напрямів діяльності підприємства; складання програми стратегічних змін; проектування та удосконалення діючої ОСУ – відповідно до обраних стратегій діяльності підприємства.

Фінансовий менеджмент

7 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 5 кредитів, А.Ю. Сербенівська, кандидат економічних наук, доцент

Формування системи знань щодо основних засад теорії фінансового менеджменту; отримання практичних навичок щодо аналізу фінансових результатів, прибутків, інвестицій, грошових потоків підприємств; засвоєння знань з теоретичних та практичних аспектів управління фінансами за допомогою фінансових інструментів та використання фінансового механізму; формування професійних компетентностей з прийняття оптимальних рішень щодо мобілізації фінансових ресурсів підприємств для забезпечення проектної діяльності; використання фундаментальних, теоретичних і практичних знань із внутрішньо-фірмового фінансового прогнозування і планування; здійснення оцінки фінансових ризиків підприємства для забезпечення нейтралізації та зменшення їх негативного впливу на проектну діяльність підприємств.

Інвестиційний менеджмент

8 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 5 кредитів, К.А. Пріб, доктор економічних наук, професор

Курс формує системне розуміння механізмів прийняття інвестиційних рішень у сучасній економіці та розкриває логіку формування, оцінювання й реалізації інвестицій. Сприяє розвитку

практичних компетентностей у сфері управління реальними та фінансовими інвестиціями, оцінювання інвестиційних ризиків і вибору джерел фінансування інвестиційних рішень з урахуванням сучасних тенденцій трансформації інвестицій, зокрема появи цифрових активів і нових моделей управління інвестиційними портфелями. Практична складова курсу передбачає аналіз інвестиційної привабливості підприємств, експертизу бізнес-планів інвестиційних проєктів, оцінювання ефективності реальних і фінансових інвестицій, джерел інвестування та інвестиційних ризиків. Використовуються сучасні освітні методи: аналіз кейсів, ситуаційні вправи, ділові ігри, індивідуальна та командна робота. Важливим елементом навчання є два практичні конкурси – інвестиційних проєктів реального інвестування та портфелів фінансових інвестицій, у межах яких студенти приймають інвестиційні рішення в умовах ризику та обмежених ресурсів.

Інноваційний менеджмент

8 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити, А.Ю. Сербенівська, кандидат економічних наук, доцент

Обов'язкова дисципліна, яка містить певне коло знань щодо формування інноваційних проєктів, а саме: ознайомлення з принципами розробки та виведенням на ринок нових товарів. формування знань та навичок з питань планування та організації створення нових продуктів та послуг та методичних і практичних навичок щодо оцінювання комерційних перспектив інноваційного продукту, його функціонально-економічного обґрунтування, розробка стратегії маркетингу інноваційного продукту/послуги. Багато кейсів та креативних завдань.

ВИБІРКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ

ДИСЦИПЛІНИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ТА ПРАКТИКА:

Конкурентоспроможність підприємств

4 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, А.В. Волошин, А.В. Волошин, PhD, старший викладач

Метою навчальної дисципліни є формування у здобувачів комплексної системи теоретичних знань та практичних компетентностей з оцінки конкурентоспроможності підприємства. Особлива увага приділяється сучасним методикам аналізу та оцінки конкурентних позицій підприємства на національному та глобальному ринках, а також розвитку навичок виявлення, створення, посилення й утримання стійких конкурентних переваг. У межах курсу розглядаються ключові теоретичні положення щодо: впливу зовнішнього середовища (макро- та мікрооточення) на конкурентоспроможність підприємства; інструментів стратегічного аналізу (PEST, SWOT, Porter's Five Forces, ланцюг цінностей, матриці конкурентних переваг тощо); формування, реалізації та коригування конкурентної стратегії на основі наявних і потенційних конкурентних переваг; методів комплексної оцінки поточної конкурентної позиції підприємства та прогнозування її змін. Практична складова дисципліни передбачає опрацювання реальних та модельних кейсів, виконання аналітичних завдань, розробку рекомендацій щодо підвищення конкурентоспроможності конкретних підприємств, а також набуття навичок аргументованого обґрунтування управлінських рішень у сфері конкурентної боротьби.

Курсова робота

4д семестр, захист тези, 3 кредити, викладачі кафедри

Курсова робота являє собою один із видів самостійної навчальної та водночас науково-дослідної роботи студентів, призначений засвідчити якість набутих студентами знань та вміння використовувати їх при опрацюванні теоретичних і конкретних-практичних питань. Виконання курсової роботи переслідує одразу декілька цілей: 1. Закріпити та поглибити теоретичні знання, набуті студентами у процесі вивчення дисциплін. 2. Прищепити студентам навички самостійної роботи зі спеціальною літературою, довідниками, джерелами первинної статистичної інформації тощо. 3. Виробити вміння узагальнювати теоретичні матеріали, самостійно формулювати

висновки, розроблювати пропозиції, обґрунтовувати та відстоювати власну точку зору з проблем, що досліджуються.

Технології поведінкової економіки в управлінні фірмою

4д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити, М.А. Синиця, старший викладач

Курс розкриває передові підходи та інноваційні стратегії у сфері бізнесу та управління, використовуючи знання з поведінкової економіки. Цей курс призначений для студентів, які прагнуть зрозуміти, як психологічні фактори впливають на економічні рішення в контексті управління компанією. Студенти дізнаються про механізми, що лежать в основі вибору споживачів, стратегії впливу на поведінку клієнтів та методи підвищення продуктивності та ефективності внутрішньої команди. Програма курсу включає аналіз реальних бізнес-кейсів, інтерактивні семінари, роботу з актуальними дослідженнями та майстер-класи від провідних експертів у галузі поведінкової економіки та управління. Студенти навчаться використовувати інструменти поведінкової економіки для оптимізації бізнес-процесів, розробки ефективних маркетингових стратегій та підвищення загальної конкурентоспроможності фірми. Курс відкриває нові перспективи для розуміння бізнесу через призму поведінки людини, що робить його незамінним для майбутніх лідерів і менеджерів, які прагнуть досягти високих результатів в динамічному бізнес-середовищі. Попередні курси: мікроекономіка, економіка підприємства, маркетинг, менеджмент, психологія управління.

Project-менеджмент

5 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, О.В. Гуменна, кандидат економічних наук, доцент, А.В. Волошин, PhD, старший викладач

Курс «Project менеджмент» спрямований на формування у здобувачів системи знань щодо сучасних підходів, методів та інструментів управління проектами, а також розвитку практичних навичок планування, організації та контролю проектної діяльності в умовах динамічного бізнес-середовища. У межах дисципліни розглядаються методологічні основи управління проектами, процеси ініціювання, планування, реалізації та контролю проектів, а також інструменти забезпечення їх ефективного виконання. Дисципліна поєднує знання, набуті під час вивчення курсів з менеджменту, фінансів, економіки підприємства, організаційної поведінки та маркетингу, та спрямована на формування компетентностей щодо розроблення та реалізації проектів у різних сферах діяльності організацій. Особлива увага приділяється формуванню вмінь і навичок застосування сучасних методів планування проектів, управління ресурсами, часом, бюджетом і ризиками, а також організації ефективної взаємодії в проектних командах. Курс передбачає розвиток здатності аналізувати проектні ситуації, оцінювати ефективність проектів, приймати обґрунтовані управлінські рішення та мінімізувати ризики під час реалізації проектів. Значна увага приділяється практичній підготовці здобувачів через виконання кейсів, командних завдань та розроблення власного проекту, що дозволяє сформувати навички командної роботи, лідерства та відповідальності за результати управлінської діяльності.

Конкурентна розвідка

5 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, Д.Ю. Синько, старший викладач

Курс «Конкурентна розвідка» є вибірковою дисципліною, що дозволяє сформувати систему теоретичних знань та практичних навичок для визначення поточної ринкової позиції компаній-конкурентів (частка ринку, дохід, кількість клієнтів, маржинальність, ринкові переваги, в тому числі ті, що є комерційними таємницями) та їхніх намірів і можливостей, використовуючи інструменти переважно відкритих джерел (OSINT в бізнесі), але не обмежуючись ними. Розглядається методика формування джерельної бази для проведення розвідки, інструменти, підходи та ключові менеджерські моделі (фреймворки) для роботи із джерелами, а також вміння робити висновки на основі обробки джерел та інформації із баз даних. Велика увага приділяється формуванню вмінь щодо розробки плану розвідувального завдання і його проведення з використанням мінімальних часових та грошових ресурсів. Курс буде корисним для тих, хто займається академічними дослідженнями, журналістськими розслідуваннями, формує стратегію розвитку компанії, планує працювати у відділах стратегії, в консалтингу, бути бізнес-фаундером.

Дисципліна передбачає багато практичних завдань та індивідуальне дослідження конкурентної ситуації на обраному ринку. Захист практичних завдань на низці семінарів відбуватиметься перед менеджерами відділів стратегії, розвитку та маркетингу провідних українських компаній. Курс є максимально практичним і потребує значного інтелектуального залучення студента. Завдання на семінари – реальні кейси конкурентної розвідки, які вирішувалися викладачем на практиці. Дисципліна рекомендована студентам економічних спеціальностей, особливо тим, які планують працювати та стажуватися у відділах стратегії, розвитку бізнесу, маркетингу, M&A, а також правникам, які планують працювати у сфері конкурентного права.

Попередні курси: мікроекономіка, економіка підприємства, маркетинг, стратегічний маркетинг, маркетингові дослідження, фінансовий аналіз, економічний аналіз, фінанси підприємства.

Управління брендом роботодавця

5 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, Я.В. Юрченко, старший викладач

Містить певне коло знань у галузі human capital, а саме: архітектура побудови системи Employer Brand Management, принципи створення стратегій розвитку Employer Brand, принципи створення Employee Value Proposition, аналітичні інструментами вимірювання бренду роботодавця, сучасні підходи до розвитку корпоративної культури через цінності компанії, лідерство, мотивація, комунікація, робота над задоволенням та залученням співробітників (кандидатів), сучасні підходи до управління досвідом кандидатів (Candidate Experience) через побудову ефективного шляху кандидатів (Candidate Journey), використання обмеження компаній у якості можливостей у побудові Employer Brand.

Креативний менеджмент

6 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, О.В. Гуменна, доктор економічних наук, доцент

Курс «Креативний менеджмент» передбачає формування у студентів інноваційного мислення, оволодіння інструментарієм творчого підходу до інноваційних задач, набуття знань та навичок в області розвитку креативного середовища і створення креативної організації. В межах вивчення даного курсу студенти отримають знання з управління креативними процесами в бізнес-одиницях. Викладання курсу враховує існуючий закордонний і вітчизняний досвід в цьому порівняно новому напрямку менеджменту, що дозволить студентам отримати необхідні знання, виявити та розвинути якості і навички, необхідні для ефективної роботи креативного управління. Курс базується на таких дисциплінах як: психологія управління, філософія, соціологія, менеджмент, маркетинг.

Курс для студентів 3 і 4 р.н. базується на таких дисциплінах як: психологія, філософія, соціологія, менеджмент, маркетинг.

Менеджмент стартапів

6 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, Н.Д. Чала, доктор наук з державного управління, професор

Дисципліна вільного вибору, викладається виключно офлайн, орієнтована на тих, хто планує після закінчення університету розвивати власний бізнес. За семестр навчання студент пройде шлях від розробки ідеї до формування MVP та, навіть, запуску перших тестових продаж. Ключова ідея курсу: застосувати на практиці отримані в університеті знання та здобути практичний досвід реалізації проектів. В рамках курсу передбачена робота в мультидисциплінарних командах, різнопланові практичні завдання та серйозні виклики вашій креативності! А ви готові кинути собі виклик?

Ризик-менеджмент

6 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, Т.В. Гавриленко, кандидат економічних наук, доцент

Курс «Ризик-менеджмент» є вибірковою дисципліною для опанування знаннями й навичками з професійної та практичної підготовки бакалаврів з менеджменту. Основною метою курсу є

формування системи знань щодо методології управління ризиком та оволодіння практичним інструментарієм застосування прийомів і методів зниження ризику задля створення умов безпеки фінансово-господарської діяльності суб'єкта господарювання. Особлива увага приділяється здобуттю практичних навиків розробки та реалізації заходів попередження, зниження рівня ризику а також використання ризику в цілях нарощення капіталу підприємства та максимізації його прибутку. Дисципліна охоплює повний цикл – від визначення сутності ризиків, їх видів, процесу ризик-менеджменту, причин та джерел виникнення ризиків, принципів ризик-менеджменту до встановлення факторів, що визначають ризик та елементи процесу ризик-менеджменту. Архітектонікою програми дисципліни передбачено два рівні. Перший розкриває теоретичні основи сутності ризику як економічної категорії, класифікацію ризиків, методичні підходи до оцінки ризиків та програму управління ризиками. Другий рівень дозволяє реалізувати отримані вміння та навички у практичній діяльності підприємства. Дисципліна «Ризик-менеджмент» об'єднує знання, набуті під час вивчення дисциплін «Економіка підприємства», «Економетрика», «Основи підприємництва», «Теорія ймовірності та математична статистика», «Теорія прийняття управлінських рішень» та фокусує їх для формування компетенцій з управління ризиками.

Управління персоналом

6 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, Н.В. Романченко, кандидат економічних наук, доцент

Дисципліна до опанування знаннями і навичками з фахової підготовки бакалаврів розглядає сучасні концепції управління персоналом в компаніях, орієнтованих на партнерські відносини зі споживачами. Вивчає способи забезпечення ефекту лояльності споживачів шляхом проектування ефективного маркетингу персоналу в організації; методи залучення персоналу до формування ефективного брендингу, а також управління результатами діяльності компанії. Розглядається система управління корпоративною культурою, що ґрунтується на принципах самонавчальної організації, здатної адаптуватися до умов зовнішнього середовища.

Бізнес-планування

6д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити, Т.В. Гавриленко, кандидат економічних наук, доцент

Курс «Бізнес-планування» є вибірковою дисципліною для опанування знаннями й навичками з професійної та практичної підготовки бакалаврів менеджерів. Основною метою курсу є формування у студентів системних знань з методології розробки бізнес-планів у діяльності підприємств та контролю їх виконання; засвоєння теоретичних знань, набуття практичних навичок та оволодіння сучасними прийомами бізнес-планування; набуття вмінь і навичок щодо визначення ефективних методів та засобів використання ресурсів підприємства. Дисципліна спрямована на оволодіння студентами методології та методики бізнес-планування. Розглядаються принципи та підходи до планування; джерела та методи розробки бізнес-ідей; методи, процедури та технології бізнес-планування та інформаційні технології, які використовуються для моделювання бізнесу та оцінки бізнес-проектів. Дисципліна охоплює повний цикл – від вивчення методологічних основ бізнес-планування до оцінки підприємницьких ризиків, що виникають при реалізації бізнес-ідей. Архітектонікою програми дисципліни передбачено два рівні. Перший присвячений вивченню концептуальних основ бізнес-планування. Другий рівень охоплює вивчення структури та технології розробки бізнес-планів. Бізнес-планування має свою специфіку і вимагає наявності у менеджерів і учасників бізнес-планування спеціальних навичок і знань. Дисципліна «Бізнес-планування» об'єднує знання, набуті під час вивчення дисциплін «Економіка підприємства», «Операційний менеджмент», «Основи підприємництва», «Основи менеджменту та адміністрування» та фокусує їх для формування компетенцій з організації та функціонування бізнесу.

Курсова робота

6д семестр, захист тези, 3 кредити, викладачі кафедри

Написання курсової роботи на 3 році має сприяти більш глибокому засвоєнню студентами теоретичних та практичних аспектів професійних дисциплін. Це вимагає від них самостійного поглибленого вивчення не лише навчальної, але й спеціальної літератури: монографій, статей, що друкуються у періодичних виданнях, наукових збірниках тощо. Студенти виконують курсову

роботу на основі ретельного вивчення та узагальнення теоретичних положень, що містяться у відповідних літературних джерелах, а також використання фактичних даних, наведених у статистичних щорічниках, науковій літературі, періодичних виданнях. При виконанні курсової роботи слід використовувати також інструктивні, нормативні, звітні матеріали підприємств або організацій. Заохочується використання під час проведення дослідження сучасних інструментів, програмного забезпечення для обробки та візуалізації даних та обґрунтування висновків та пропозицій.

Інтелектуальна власність

7 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, П.Ю. Кравчук, кандидат юридичних наук, доцент

Метою вивчення курсу є забезпечення інтелектуального і соціального розвитку особистості шляхом навчання основам правових та економічних аспектів інтелектуальної власності.

Об'єктом вивчення дисципліни є сукупність норм, що регулюють суспільні відносини у сфері інтелектуальної діяльності та інтелектуальної власності. Завдяки вивченню дисципліни студенти повинні вміти визначити:

- основні поняття системи правової охорони інтелектуальної власності;
- складові міжнародної системи охорони інтелектуальної власності;
- складові системи інтелектуальної власності в Україні;
- інтелектуальну власність в нормах загального законодавства України;
- об'єкти та суб'єкти права інтелектуальної власності;
- вартість права на об'єкти інтелектуальної власності;
- процедуру захисту прав інтелектуальної власності у разі їх порушення.

Лідерство в організації

7 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, І.В. Бутар, кандидат географічних наук, доцент

Курс допомагає освоїти своє лідерство. Розвинути комунікативні та мотиваційні навички. Навчає створювати таку атмосферу в команді, де учасники працюють ефективно та проявляють свій потенціал. МЕТА І ЗАВДАННЯ КУРСУ: Сформуєте систему знань щодо особливостей розуміння і призначення лідерства сучасного керівника для успішності професійної діяльності, а також активізуєте вміння та навички управління командою.

Міжнародний менеджмент

7 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, Н.В. Романченко, кандидат економічних наук, доцент

Дисципліна спрямована на розвиток у фахівців навичок реалізації функцій та завдань маркетингу в крос-культурному середовищі. Дисципліна вивчає особливості формування комплексної системи дослідження міжнародного середовища, процедуру вибору компанією зарубіжних ринків та їх сегментації; методи виходу компанії на зовнішні ринки; принципи організації зовнішньоекономічної діяльності підприємства на засадах маркетингу.

Попередні курси: маркетинг, товарна маркетингова політика, ділова етика, маркетингові дослідження.

Основи бізнес-аналізу

7 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, А.Ю. Сербенівська, кандидат економічних наук, доцент

Метою викладання дисципліни є допомога студентам в опануванні і здобутті ґрунтовних знань з методики аналітичних досліджень у вирішенні управлінських проблем, формуванні практичних навичок щодо оцінювання досягнутого рівня діяльності підприємств, доцільності використання ресурсів, пошуку резервів підвищення ефективності виробництва і раціонального управління фінансово-господарською та маркетинговою діяльністю підприємства. Одним з основних завдань курсу є спрямування потенціалу майбутніх фахівців на опанування теоретичними і практичними

знаннями з економічного аналізу, що є передумовою високого рівня кваліфікації в умовах ринку праці. Попередні курси: Економічна теорія, Макро- та мікроекономіка, Статистика.

Емоційний інтелект

8 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, І.В. Бутар, кандидат географічних наук, доцент

Опанування курсу «Емоційний інтелект» допомагає розвинути усвідомленість, емоційну грамотність та емпатійність. Зміцнює внутрішню стійкість та вдосконалює навичку комунікації. Допомагає побудувати здорові взаємини в умовах нової реальності. **МЕТА ТА ЗАВДАННЯ КУРСУ:** В результаті курсу знатимете, що таке емоційний інтелект та як його розвивати; розширите свою емоційну гранулярність; навчитесь виявляти пастки мислення та застосовувати інструменти управління собою; попрактикуєте саморегуляцію; розвинете рівні емпатійності; потренуєте здатність вести складний діалог та вдосконалили навички управління взаєминами...

ПРАКТИКА

Практика переддипломна

8 семестр, 4 год/тижд., залік, 6 кредитів, викладачі кафедри

Однією з основних складових підготовки здобувачів вищої освіти є переддипломна практика, яка проводиться впродовж весняного семестру 4 року навчання. Під час цієї практики мають бути поглиблені та закріплені теоретичні знання з дисциплін навчального плану, може бути зібраний фактичний матеріал для підготовки кваліфікаційної/магістерської роботи. Практика є невід'ємною частиною освітнього процесу і проводиться згідно вимог освітньої програми та навчального плану. Метою практики є поглиблення та закріплення теоретичних знань з фахових дисциплін, завершення формування бази практичного матеріалу для виконання магістерської роботи. Переддипломна практика може відбуватися на підприємствах, в органах державної влади та місцевого самоврядування, організаціях різних форм власності, що за профілем, обсягами і станом фінансово-господарської діяльності, станом матеріально-технічної бази, рівнем організації виробничих процесів та управлінської діяльності здатні забезпечити виконання основних завдань практики. Практика може також відбуватися на базі підрозділів НаУКМА в навчальних кабінетах, лабораторіях, центрах тощо.

АТЕСТАЦІЯ

Кваліфікаційна робота

7,8,8д семестр, захист тези, 15 кредитів, викладачі кафедри

Кваліфікаційна робота має: по-перше, засвідчити певний рівень підготовки студента – майбутнього бакалавра – за дисциплінами, передбаченими освітньо-професійною програмою бакалавра економіки і підприємництва; по-друге, продемонструвати його розуміння та уміння використовувати міждисциплінарні зв'язки при теоретичному обґрунтуванні досліджуваної проблеми; по-третє, показати рівень оволодіння ним законодавчою та нормативно-методичною базою; по-четверте, виявити уміння та навички щодо використання набутих теоретичних знань для аналізу законодавчої та нормативно-методичної бази, ситуацій, що виникають у реальній господарській практиці, у сфері економіки та маркетингу, а також уміння проілюструвати результати такого аналізу прикладами з того об'єкта дослідження, де студент проходив практику, та іншими відомими практичними ситуаціями; по-п'яте, проводити практичні розрахунки за фактичними даними організації маркетингових та економічних показників для обґрунтування прогнозів і планів; по-шосте, засвідчити уміння оформляти у цілісному документі результати теоретичних досліджень, оцінки практичних ситуацій та висновків із власного дослідження, використовувати для цього комп'ютерні програми.

D5 МАРКЕТИНГ

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА - МАРКЕТИНГ

<https://ukma.edu.ua/ects/index.php/2011-04-05-15-42-31/183-bakalavr/bp-marketing/225-marketing>

ПЕРШИЙ (БАКАЛАВРСЬКИЙ) РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ

ОБОВ'ЯЗКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ

Big Data та штучний інтелект в бізнесі

1,2 семестр, 2/2 год/тижд., залік/екзамен, 4 кредити, Ю.Ю. Д'яченко, доктор економічних наук, професор, В.В. Тимкович, старший викладач

Курс присвячений опануванню інструментів Big Data та штучного інтелекту, а також вивченню можливостей їх практичного застосування в бізнесі. У межах курсу розглядатимуться підходи до аналізу даних, використання сучасних аналітичних інструментів і генеративних моделей для підтримки управлінських та маркетингових рішень. Курс спрямований на розвиток уміння працювати з даними, інтерпретувати результати аналізу та приймати обґрунтовані рішення в умовах невизначеності. Особливу увагу буде приділено тому, як аналітика даних і технології штучного інтелекту допомагають підвищувати ефективність бізнес-процесів, краще розуміти потреби клієнтів і знаходити рішення для складних практичних завдань. З огляду на стрімкий розвиток індустрії Data Analytics і штучного інтелекту, курс також формує компетентності, що є затребуваними на сучасному ринку праці та відкривають можливості для професійного розвитку у сферах менеджменту, маркетингу й бізнес-аналітики.

Актуальні проблеми менеджменту та маркетингу

1 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4,5 кредитів, І.А. Гридзук, кандидат наук з державного управління, доцент

Курс «Актуальні проблеми менеджменту та маркетингу» передбачає опанування студентами необхідних теоретичних основ маркетингу та менеджменту, сприяє формуванню маркетингового мислення та придбання практичних навичок щодо прийняття управлінських рішень, спрямованих на вирішення маркетингових проблем фірми та адаптацію її діяльності завдяки маркетинговим інструментам до змін у зовнішньому середовищі. Курс присвячено з'ясуванню суті маркетингу та розгляду його основних груп функцій – маркетинговим дослідженням, розробці основних політик – товарної, цінової, політики розподілу та комунікації, функціям організації, планування та контролю маркетингової діяльності.

Цифрові технології у дослідницькій практиці

1 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 5 кредитів, А.В. Волошин, PhD, старший викладач

Метою курсу «Цифрові технології у дослідницькій практиці» є формування у здобувачів першого (бакалаврського) рівня компетентностей з використання сучасних цифрових інструментів та технологій на всіх етапах науково-дослідної та аналітичної роботи в сфері менеджменту й маркетингу. У межах дисципліни розглядаються: основи цифрової грамотності дослідника; інструменти пошуку, збору, обробки та аналізу даних (академічні бази даних, Google Scholar, Scopus, Web of Science, тощо); методи автоматизації рутинних дослідницьких завдань (Zotero / Mendeley / EndNote, Rayyan, Research Rabbit); основи роботи з великими даними та відкритими джерелами (OSINT, Google Dataset Search, державні дата-сети); інструменти візуалізації даних для наукових публікацій та презентацій; (принципи використання штучного інтелекту в академічній роботі (ChatGPT, Perplexity, Claude, Gemini, SciSpace, Consensus, ResearchRabbit AI тощо); етичні аспекти та правила академічної доброчесності при використанні генеративного ШІ; цифрові інструменти для підготовки наукових публікацій, анотацій, рецензій та відповідей рецензентам. Практична складова курсу передбачає виконання завдань із реальними даними, створення бібліографічних баз, проведення літературного огляду за допомогою AI-інструментів, підготовку

візуалізацій для наукової роботи. Курс спрямований на підвищення ефективності, якості та швидкості дослідницької діяльності в умовах цифрової трансформації науки та бізнесу.

Культура ведення бізнесу

2,2д семестр, 2/1 год/тижд., залік/залік, 3 кредити, О.В. Гуменна, доктор економічних наук, доцент, М.А. Синиця, старший викладач

Курс «Культура ведення бізнесу» спрямований на формування у здобувачів системи знань щодо етичних, комунікаційних та організаційних засад ведення підприємницької діяльності в сучасному бізнес-середовищі. Дисципліна спрямована на формування компетентностей щодо застосування принципів ділової культури у професійній діяльності. Особлива увага приділяється розвитку вмінь і навичок ефективної ділової комунікації, ведення переговорів, формування позитивного іміджу організації та дотримання етичних стандартів у взаємодії з партнерами, клієнтами та колегами. Курс передбачає розвиток здатності аналізувати етичні та комунікаційні аспекти управлінських ситуацій, приймати відповідальні рішення у професійній діяльності та дотримуватися принципів корпоративної культури і академічної доброчесності. Значна увага приділяється практичним завданням, аналізу кейсів і моделюванню ситуацій ділового спілкування, що сприяє формуванню навичок ефективної професійної поведінки у сфері бізнесу.

Економіка праці

2д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити, М.М. Моголова, доктор економічних наук, професор

Дисципліна спрямована на формування необхідних знань щодо теоретичних засад і нормативно-правових основ забезпечення ефективної соціально-трудової сфери, розвитку економіки праці та людського розвитку. Курс передбачає опанування основних положень соціально-трудових відносин і економіки праці майбутніми спеціалістами в галузі економіки, маркетингу і менеджменту; формує у студентів стійкі знання щодо ринку праці, організації, регулювання, оплати та продуктивності праці, формує уявлення про процеси, що відбуваються в соціально-трудовій сфері України і світу; допомагає набутти практичних вмінь і навичок щодо управління працею на макро- та мікрорівнях. Попередні курси: економічна теорія; макроекономіка; мікроекономіка.

Сучасні принципи споживчої культури

2д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити, М.А. Синиця, старший викладач

Чи можливо досягнути щастя споживачів через маркетинг? Чи усвідомлюють виробники та покупці, як сприяти сталому розвитку? Питання, чому в математиці 2+2 майже завжди дорівнює 4, але при цьому мій наступний телефон обов'язково буде iPhone, залишається відкритим. Чи в змозі ми дійсно розуміти наших клієнтів, їх потреби і бажання? Яке на смак українське вино – вишуканість чи «краще не треба»? Таких питань безліч. Пошуки відповідей відбуватимуться на курсі «Сучасні принципи споживчої культури». Ми також розглянемо, як формується поведінка споживачів, що сприяє або перешкоджає їм у прийнятті рішень, як нам зрозуміти справжні бажання та потреби людей. Щороку курс відвідує приблизно 90 студентів з різних спеціальностей. Робота в групових проєктах із представниками різних дисциплін, включаючи менеджмент, маркетинг, право, екологію, культурологію та фінанси, дозволяє розширити власний кругозір. Якщо ви відчуваєте зацікавленість, приєднуйтеся до нас! Курс ведеться англійською мовою! Попередні курси: Економіка підприємства, Маркетинг, Культура ведення бізнесу, Англійська мова

Менеджмент

4 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 5 кредитів, І.А. Гридзук, кандидат наук з державного управління, доцент

Нормативна дисципліна для опанування знаннями і навичками з фахової підготовки бакалавра з економіки та підприємництва. Розглядає науково-прикладні підходи до організації процесів

управління організацією, а саме функції управління, планування та організація діяльності, мотивація, управлінський контроль, стилі і методи керівництва, концепції прийняття управлінських рішень, а також психологічні аспекти управлінської діяльності.

Маркетинг I

4 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити, З.О. Демчук, кандидат економічних наук, старший викладач

Архітектонікою програми навчальної дисципліни передбачено два рівні. Перший розкриває теоретичні основи маркетингу та маркетингових стратегій. Другий рівень дозволяє закріпити отримані вміння і навички на практиці. Метою викладання навчальної дисципліни "Маркетинг I" є формування у студентів наукового світогляду та спеціальних знань з теорії та методології маркетингу; набуття вмінь і навичок для здійснення управлінських функцій для забезпечення ефективної діяльності компанії з одночасним задоволенням потреб споживачів. Курс орієнтований на набуття студентами практичних навичок для розробки маркетингового плану компанії: критична оцінка наукових і практичних здобутків у сфері маркетингу; розробка маркетингових програм залежно від цілей діяльності компанії; аналіз чинників мікро-, мезо- та макро- середовищ компанії; розробка маркетингових заходів з урахуванням взаємозв'язку між елементами комплексу маркетингу (продукт, ціна, просування, збут); прийняття обґрунтованих маркетингових рішень. Попередні курси: "Економічна теорія", "Основи менеджменту", "Мікроекономіка", "Макроекономіка".

Економіка підприємства

5 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 5 кредитів, Н.В. Романченко, кандидат економічних наук, доцент

Дисципліна сприяє формуванню у студентів сучасного економічного мислення та системи спеціальних знань з теорії та практики економічної діяльності бізнес-структур.

Основи економічної та фінансової діяльності підприємств опановуються завдяки проектно-орієнтованій формі навчання – розробки студентами проекту по створенню виробничого підприємства, що функціонує на певному товарному ринку. Передбачається командна організація роботи. Такий підхід сприяє формуванню аналітичного мислення під час ухвалення бізнес-рішень, коли критерієм рішення має бути його економічна ефективність та ефективність діяльності підприємства в цілому. Крім того, забезпечується комплексний підхід до отримання знань про засади економічної діяльності підприємства, який передбачає активне використання знань в галузі маркетингу, менеджменту та мікроекономіки.

Додатково формуються навички бізнес-планування, проектного менеджменту, бізнес-аналітики, навички командної роботи, навички ухвалення рішень в умовах невизначеності і недостовірності інформації.

Digital-маркетинг

5 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити, К.В. Пічик, кандидат економічних наук, доцент Я.В. Козченко, старший викладач

Дисципліна спрямована на формування у студентів сукупності знань в області теорії і практики цифрового маркетингу; отримання ними комплексного розуміння, що включає в себе поняття «Digital-маркетинг» та його суть. Отримання умінь і навичок самостійної роботи з сучасними інструментами, що використовує Інтернет-маркетинг з метою просування комерційних проектів. Оволодіння необхідними навичками роботи з програмними продуктами, які використовує Інтернет-маркетинг обрання необхідних каналів та інструментів цифрової маркетингової комунікації, оволодінні необхідними навичками роботи з відповідними ресурсами, програмами, що забезпечують роботу в цифрових мережах, а також зі спеціалізованими інформаційними технологіями та системами в середовищі digital - маркетингу. Також отримання знань щодо розробки комунікаційної стратегії маркетингу в інтернет просторі. Курс має практичне спрямування – завдання виконуються з використанням спеціальних програмних продуктів. Також, запрошуються лектори-практики.

Маркетингові дослідження

6 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити, К.В. Пічик, кандидат економічних наук, доцент

Нормативна дисципліна для опанування знаннями і навичками з фахової підготовки бакалавра-маркетолога. Містить певне коло знань у галузі маркетингу, а саме: процес постановки цілей маркетингового дослідження, збору, аналізу об'єктивної ринкової інформації за допомогою статистичних методів та розробка рекомендацій для прийняття конкретних управлінських рішень відносно будь-яких елементів продуктово-ринкової стратегії фірми. Розглядаються новітні методики проведення маркетингових досліджень. Також активно долучаються лектори-експерти з сучасними кейсами.

Маркетингові комунікації

6 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 5 кредитів, І.О. Ковшова, доктор економічних наук, професор

Курс «Маркетингові комунікації» дозволяє сформувати систему знань щодо особливостей розвитку складових Marketing mix (реклами, персонального продажу, стимулювання збуту, P&R, діджитал-маркетингу) і отримати практичні навички для управління інтегрованими маркетинговими комунікаціями компанії. Основна увага приділяється вивченню маркетингових методів впливу на пізнавальну, емоційну та поведінкову реакції споживачів і формуванню ідеї створення комунікаційної стратегії для конкретного товару, послуги чи ідеї. Дисципліна охоплює повний цикл – від визначення понять «маркетингові комунікації», «реклама», «P&R», «стимулювання збуту», «персональний продаж і до аналізу сучасних методик визначення ефективності маркетингових комунікацій. Програмою курсу передбачено два рівні підготовки: теоретичний та практичний. Перший розкриває теоретичні основи маркетингових комунікацій, варіанти стратегій, норми регулювання рекламного ринку. Другий рівень дозволяє реалізувати отримані вміння і навички у практичній діяльності.

Маркетингова товарна політика

7 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 5 кредитів, О.А. Біловодська, доктор економічних наук, професор

Курс «Маркетингова товарна політика» дозволяє сформувати систему знань щодо основних підходів та методів формування і ефективного управління товарною політикою сучасного підприємства на основі маркетингових інструментів та організаційно-методичних принципів планування продукту, оптимізації товарної політики, розроблення товарів та послуг ринкової новизни у руслі концепції маркетингу. Дисципліна поєднує знання, набуті під час вивчення дисциплін «Маркетинг», «Економіка підприємства», «Менеджмент», «Маркетингові дослідження», та фокусує їх для формування компетенцій розроблення заходів з підвищення ефективності маркетингової товарної політики суб'єктів господарювання. Основна увага приділяється формуванню вмінь і навичок використання маркетингового інструментарію для планування та розроблення продукту, упаковки, товарної марки; виконання порівняльної оцінки конкурентоспроможності товарів; формування системи цілеспрямованого контролю управління якістю; визначення місця продукту на ринку; обґрунтованого застосування маркетингових методів оптимізації товарної політики з позицій більш повного, ніж у конкурентів, задоволення потреб і запитів споживачів. Дисципліна також формує у здобувачів здатність нести відповідальність за ухвалення управлінських рішень за умов високого рівня невизначеності середовища функціонування компанії, дотримання принципів академічної доброчесності і академічної культури; передбачає багато практичних завдань та досліджень.

Маркетингове ціноутворення

7 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 5 кредитів, О.В. Боднар, доктор економічних наук, професор

Проходження курсу дозволяє отримати знання з теорії маркетингового ціноутворення, освоїти методичні підходи щодо формування цін. Окрема увага приділена вивченню нормативно-

правового забезпечення розрахунку та встановлення цін та тарифів, дослідженню складових ціни, в тому числі непрямих податків, освоєнню особливостей маркетингового ціноутворення за різними видами робіт та послуг у різних галузях національної економіки. Крім того розглядаються питання державного регулювання цін та тарифів, врахування якісних характеристик продукції при формуванні цін, а також інфляційного очікування у ціноутворенні. Практичні заняття побудовані шляхом розв'язування задач із визначення цін різні види товарів та послуг з урахуванням їх специфіки та даних поточної економічної ситуації на ринках. Додатково студенти набувають навичок підготовки аналітичного звіту щодо цінової кон'юнктури зовнішнього та внутрішнього ринків. Також протягом курсу передбачено проведення автоматичного онлайн-моніторингу цін на товари за допомогою розробленого програмного забезпечення (парсеру). В результаті проведеної роботи розробляється цінова тактика підприємства на ринку.

Логістика

8 семестр, 2 год/тижд., екзамен, 3 кредити, Н.Д. Чала, доктор наук з державного управління, професор

Логістика як інструмент ринкової економіки. Різноманітність форм логістичних утворень. Технологічні процеси й управління матеріальними потоками в логістиці. Логістичні системи. Заготівельна логістика. Розподільна логістика. Внутрішньовиробнича логістика. Логістика посередництва. Логістика складування. Транспортна логістика. організація та види логістичних послуг. Економічна ефективність та використання логістики за кордоном.

Маркетинг промислового підприємства

8 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити, В.В. Россоха, доктор економічних наук, професор

Суть промислового маркетингу. Процес постачання на промисловому ринку. особливості маркетингових досліджень у промисловому середовищі. ринкова сегментація та позиціонування на промисловому ринку. Ціноутворення в промисловому маркетингу розповсюдження товарів. Маркетингова комунікаційна політика в промисловому середовищі. Стратегічне планування на промисловому ринку. організація маркетингу на промисловому підприємстві.

Вибіркові ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ

Дисципліни професійної підготовки та практиКА:

PR-технології в організаціях

3 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, І.А. Гриджук, кандидат наук з державного управління, доцент

Дисципліна «PR-технології в організаціях» є вибірковою у навчальному плані підготовки бакалаврів. Курс орієнтований на розуміння ролі PR у маркетингу, оволодіння практичними навичками у сфері масових комунікацій, інструментарієм, який формує зовнішній облік компанії; методами оцінки ефективності PR-компанії. Головною метою курсу PR-технології в організаціях – вивчення сучасного інструментарію налагодження комунікацій із зовнішнім та внутрішнім середовищем організації.

Конкурентоспроможність підприємств

4 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, А.В. Волошин, PhD, старший викладач

Метою навчальної дисципліни є формування у здобувачів комплексної системи теоретичних знань та практичних компетентностей з оцінки конкурентоспроможності підприємства. Особлива увага приділяється сучасним методикам аналізу та оцінки конкурентних позицій підприємства на національному та глобальному ринках, а також розвитку навичок виявлення, створення, посилення й утримання стійких конкурентних переваг. У межах курсу розглядаються ключові

теоретичні положення щодо: впливу зовнішнього середовища (макро- та мікрооточення) на конкурентоспроможність підприємства; інструментів стратегічного аналізу (PEST, SWOT, Porter's Five Forces, ланцюг цінностей, матриці конкурентних переваг тощо); формування, реалізації та коригування конкурентної стратегії на основі наявних і потенційних конкурентних переваг; методів комплексної оцінки поточної конкурентної позиції підприємства та прогнозування її змін. Практична складова дисципліни передбачає опрацювання реальних та модельних кейсів, виконання аналітичних завдань, розробку рекомендацій щодо підвищення конкурентоспроможності конкретних підприємств, а також набуття навичок аргументованого обґрунтування управлінських рішень у сфері конкурентної боротьби.

Психологія управління

4 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, З.О. Демчук, кандидат економічних наук, старший викладач

Курс висвітлює закономірності психологічних стосунків і поведінки людей в організації, особливості ефективної комунікації та управлінського впливу. Мета курсу - навчити студентів здійснювати психологічний аналіз особистості керівника підлеглого та міжособистісних взаємин у групах; визначати засоби оптимального впливу на працівників для створення належного соціально-психологічного клімату в колективі; вести ефективну управлінську комунікацію.

Результати навчання: Знати: зміст та психологічні особливості управління; структуру управлінського циклу та основні складові психологічної готовності керівника до управління; основні чинники створення сприятливого клімату в колективі; психологічні закономірності ефективної комунікації. Уміти: використовувати психологічні закономірності управління для аналізу конкретних управлінських ситуацій; використовувати різні методи діагностичної роботи для вивчення психологічних проблем управління, застосовувати різні види управлінського спілкування.

Курсова робота

4д семестр, захист тези, 3 кредити, викладачі кафедри

Курсова робота являє собою один із видів самостійної навчальної та водночас науково-дослідної роботи студентів, призначений засвідчити якість набутих студентами знань та вміння використовувати їх при опрацюванні теоретичних і конкретних-практичних питань. Виконання курсової роботи переслідує одразу декілька цілей: 1. Закріпити та поглибити теоретичні знання, набуті студентами у процесі вивчення дисциплін. 2. Прищепити студентам навички самостійної роботи зі спеціальною літературою, довідниками, джерелами первинної статистичної інформації тощо. 3. Виробити вміння узагальнювати теоретичні матеріали, самостійно формулювати висновки, розроблювати пропозиції, обґрунтовувати та відстоювати власну точку зору з проблем, що досліджуються.

Технології поведінкової економіки в управлінні фірмою

4д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити, М.А. Синиця, старший викладач

Курс розкриває передові підходи та інноваційні стратегії у сфері бізнесу та управління, використовуючи знання з поведінкової економіки. Цей курс призначений для студентів, які прагнуть зрозуміти, як психологічні фактори впливають на економічні рішення в контексті управління компанією. Студенти дізнаються про механізми, що лежать в основі вибору споживачів, стратегії впливу на поведінку клієнтів та методи підвищення продуктивності та ефективності внутрішньої команди. Програма курсу включає аналіз реальних бізнес-кейсів, інтерактивні семінари, роботу з актуальними дослідженнями та майстер-класи від провідних експертів у галузі поведінкової економіки та управління. Студенти навчаться використовувати інструменти поведінкової економіки для оптимізації бізнес-процесів, розробки ефективних маркетингових стратегій та підвищення загальної конкурентоспроможності фірми. Курс відкриває нові перспективи для розуміння бізнесу через призму поведінки людини, що робить його незамінним для майбутніх лідерів і менеджерів, які прагнуть досягти високих результатів в динамічному бізнес-середовищі. Попередні курси: мікроекономіка, економіка підприємства, маркетинг, менеджмент, психологія управління.

Project-менеджмент

5 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, О.В. Гуменна, кандидат економічних наук, доцент, А.В. Волошин, PhD, старший викладач

Курс «Project менеджмент» спрямований на формування у здобувачів системи знань щодо сучасних підходів, методів та інструментів управління проектами, а також розвитку практичних навичок планування, організації та контролю проектної діяльності в умовах динамічного бізнес-середовища. У межах дисципліни розглядаються методологічні основи управління проектами, процеси ініціювання, планування, реалізації та контролю проектів, а також інструменти забезпечення їх ефективного виконання. Дисципліна поєднує знання, набуті під час вивчення курсів з менеджменту, фінансів, економіки підприємства, організаційної поведінки та маркетингу, та спрямована на формування компетентностей щодо розроблення та реалізації проектів у різних сферах діяльності організацій. Особлива увага приділяється формуванню вмінь і навичок застосування сучасних методів планування проектів, управління ресурсами, часом, бюджетом і ризиками, а також організації ефективної взаємодії в проектних командах. Курс передбачає розвиток здатності аналізувати проектні ситуації, оцінювати ефективність проектів, приймати обґрунтовані управлінські рішення та мінімізувати ризики під час реалізації проектів. Значна увага приділяється практичній підготовці здобувачів через виконання кейсів, командних завдань та розроблення власного проекту, що дозволяє сформувати навички командної роботи, лідерства та відповідальності за результати управлінської діяльності.

Маркетинг впливу (Customer experience)

5 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, Т.М. Мехед, старший викладач

Це унікальна програма за результатами опанування якої студенти мають можливість отримати надсучасний досвід та підтверджуючий сертифікат! для студентів 3 і 4 р.н. Дисципліна яка розкриває можливості використання всіх форм каналів комунікації для просування продукції або бренду. Розкриваються поняття, види та техніки, що дозволяють інформувати цільову аудиторію як в цифровому просторі, так і в оффлайн середовищі. Розглядаються механіки використання найсучасніших інструментів маркетингу для досягнення максимального ефекту інформування цільової аудиторії. Наведено механізм оцінки ефективності використання інструментів. До викладання дисципліни залучені лектори-практики з Міжнародної Асоціації Маркетингових Ініціатив, які діляться власним досвідом та надають реальні сучасні кейси до виконання!

Конкурентна розвідка

5 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, Д.Ю. Синько, старший викладач

Курс «Конкурентна розвідка» є вибірковою дисципліною, що дозволяє сформувати систему теоретичних знань та практичних навичок для визначення поточної ринкової позиції компаній-конкурентів (частка ринку, дохід, кількість клієнтів, маржинальність, ринкові переваги, в тому числі ті, що є комерційними таємницями) та їхніх намірів і можливостей, використовуючи інструменти переважно відкритих джерел (OSINT в бізнесі), але не обмежуючись ними. Розглядається методика формування джерельної бази для проведення розвідки, інструменти, підходи та ключові менеджерські моделі (фреймворки) для роботи із джерелами, а також вміння робити висновки на основі обробки джерел та інформації із баз даних. Велика увага приділяється формуванню вмінь щодо розробки плану розвідувального завдання і його проведення з використанням мінімальних часових та грошових ресурсів. Курс буде корисним для тих, хто займається академічними дослідженнями, журналістськими розслідуваннями, формує стратегію розвитку компанії, планує працювати у відділах стратегії, в консалтингу, бути бізнес-фаундером. Дисципліна передбачає багато практичних завдань та індивідуальне дослідження конкурентної ситуації на обраному ринку. Захист практичних завдань на низці семінарів відбуватиметься перед менеджерами відділів стратегії, розвитку та маркетингу провідних українських компаній. Курс є максимально практичним і потребує значного інтелектуального залучення студента. Завдання на семінари – реальні кейси конкурентної розвідки, які вирішувалися викладачем на практиці. Дисципліна рекомендована студентам економічних спеціальностей, особливо тим, які планують працювати та стажуватися у відділах стратегії, розвитку бізнесу, маркетингу, M&A, а також правникам, які планують працювати у сфері конкурентного права.

Попередні курси: мікроекономіка, економіка підприємства, маркетинг, стратегічний маркетинг, маркетингові дослідження, фінансовий аналіз, економічний аналіз, фінанси підприємства.

Креативний менеджмент

6 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, О.В. Гуменна, доктор економічних наук, доцент

Курс «Креативний менеджмент» передбачає формування у студентів інноваційного мислення, оволодіння інструментарієм творчого підходу до інноваційних задач, набуття знань та навичок в області розвитку креативного середовища і створення креативної організації. В межах вивчення даного курсу студенти отримають знання з управління креативними процесами в бізнес-єдиничках. Викладання курсу враховує існуючий закордонний і вітчизняний досвід в цьому порівняно новому напрямку менеджменту, що дозволить студентам отримати необхідні знання, виявити та розвинути якості і навички, необхідні для ефективної роботи креативного управління. Курс базується на таких дисциплінах як: психологія управління, філософія, соціологія, менеджмент, маркетинг.

Курс для студентів 3 і 4 р.н. базується на таких дисциплінах як: психологія, філософія, соціологія, менеджмент, маркетинг.

Менеджмент стартапів

6 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, Н.Д. Чала, доктор наук з державного управління, професор

Дисципліна вільного вибору, викладається виключно офлайн, орієнтована на тих, хто планує після закінчення університету розвивати власний бізнес. За семестр навчання студент пройде шлях від розробки ідеї до формування MVP та, навіть, запуску перших тестових продаж. Ключова ідея курсу: застосувати на практиці отримані в університеті знання та здобути практичний досвід реалізації проєктів. В рамках курсу передбачена робота в мультидисциплінарних командах, різнопланові практичні завдання та серйозні виклики вашій креативності! А ви готові кинути собі виклик?

Основи підприємництва та бізнес-планування

6 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, Т.В. Гавриленко, кандидат економічних наук, доцент

У результаті вивчення дисципліни " Основи підприємництва та бізнес-планування" студент має отримати глибокі знання з теорії та практики корпоративного та банківського проєктного управління в умовах ринкової економіки, навички самостійного творчого мислення, прийняття управлінських рішень щодо фінансового забезпечення проєктів суб'єктами господарювання. також, вивчається методика створення та організації власного бізнесу; формування у студентів теоретичної бази та практичних навичок, необхідних для подальшого оволодіння практикою складання бізнес-плану. Вивчення особливостей та шляхів удосконалення підприємництва в Україні.

Бренд-менеджмент

6д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити, З.О. Демчук, кандидат економічних наук, старший викладач

Мета дисципліни — надати студентам теоретичні знання та практичні навички зі створення та управління брендами, реалізації брендових стратегій з метою досягнення максимального ефекту для підприємства. Основні завдання дисципліни: досягти високого рівня теоретичної підготовки студентів, сформулювати їх ринкове мислення в аспектах ефективного управління брендами; навчити студентів самостійно створювати бренди, ефективно управляти активами бренду, розробляти та підтримувати трендові стратегії підприємства. Предметом дисципліни є методи, процеси та дії підприємства зі створення брендів і управління їхніми активами.

Курсова робота

6д семестр, захист тези, 3 кредити, викладачі кафедри

Написання курсової роботи на 3 році має сприяти більш глибокому засвоєнню студентами теоретичних та практичних аспектів професійних дисциплін. Це вимагає від них самостійного поглибленого вивчення не лише навчальної, але й спеціальної літератури: монографій, статей, що друкуються у періодичних виданнях, наукових збірниках тощо. Студенти виконують курсову роботу на основі ретельного вивчення та узагальнення теоретичних положень, що містяться у відповідних літературних джерелах, а також використання фактичних даних, наведених у статистичних щорічниках, науковій літературі, періодичних виданнях. При виконанні курсової роботи слід використовувати також інструктивні, нормативні, звітні матеріали підприємств або організацій. Заохочується використання під час проведення дослідження сучасних інструментів, програмного забезпечення для обробки та візуалізації даних та обґрунтування висновків та пропозицій

Поведінка споживача

6д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити, О.В. Гуменна, доктор економічних наук, доцент

Головною метою курсу є надання знань про напрями розширення функцій маркетингу в дослідженні механізмів поведінки споживачів і використання цих механізмів для досягнення мети організації. Розуміння сучасних теорій споживчої поведінки, споживчі потреби та мотивацію, фактори внутрішнього та зовнішнього впливу на прийняття споживачем рішення про купівлю, алгоритм прийняття споживачем рішення про купівлю, поведінкову реакцію на покупку, моделі поведінки споживача на споживчому та промисловому ринках, їхню специфіку.

Основи бізнес-аналізу

7 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, А.Ю. Сербенівська, кандидат економічних наук, доцент
Метою викладання дисципліни є допомога студентам в опануванні і здобутті ґрунтовних знань з методики аналітичних досліджень у вирішенні управлінських проблем, формуванні практичних навичок щодо оцінювання досягнутого рівня діяльності підприємств, доцільності використання ресурсів, пошуку резервів підвищення ефективності виробництва і раціонального управління фінансово-господарською та маркетинговою діяльністю підприємства. Одним з основних завдань курсу є спрямування потенціалу майбутніх фахівців на опанування теоретичними і практичними знаннями з економічного аналізу, що є передумовою високого рівня кваліфікації в умовах ринку праці. Попередні курси: Економічна теорія, Макро- та мікроекономіка, Статистика.

Маркетинг інновацій

8 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, К.В. Пічик, кандидат економічних наук, доцент, Я.В. Козченко старший викладач

Вибіркова дисципліна, яка містить певне коло знань у галузі розробки інновацій, а саме: ознайомлення з принципами розробки та виведенням на ринок нових товарів та послуг. Дисципліною передбачено формування знань та навичок з питань планування та організації створення нових продуктів та послуг починаючи від аналізу потреб ринку, генерації ідей до методичних і практичних навичок щодо оцінювання комерційних перспектив інноваційного продукту, його функціонально-економічного обґрунтування. Багато кейсів та креативних завдань.

ПРАКТИКА

Практика переддипломна

8 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, викладачі кафедри

Однією з основних складових підготовки здобувачів вищої освіти є переддипломна практика, яка проводиться впродовж весняного семестру 4 року навчання. Під час цієї практики мають бути поглиблені та закріплені теоретичні знання з дисциплін навчального плану, може бути зібраний фактичний матеріал для підготовки кваліфікаційної/магістерської роботи. Практика є невід'ємною частиною освітнього процесу і проводиться згідно вимог освітньої програми та навчального плану. Метою практики є поглиблення та закріплення теоретичних знань з фахових дисциплін, завершення формування бази практичного матеріалу для виконання магістерської роботи. Переддипломна практика може відбуватися на підприємствах, в органах державної влади та

місцевого самоврядування, організаціях різних форм власності, що за профілем, обсягами і станом фінансово-господарської діяльності, станом матеріально-технічної бази, рівнем організації виробничих процесів та управлінської діяльності здатні забезпечити виконання основних завдань практики. Практика може також відбуватися на базі підрозділів НаУКМА в навчальних кабінетах, лабораторіях, центрах тощо.

АТЕСТАЦІЯ

Кваліфікаційна робота

7,8,8д семестр, захист тези, 15 кредитів, викладачі кафедри

Кваліфікаційна робота має: по-перше, засвідчити певний рівень підготовки студента – майбутнього бакалавра – за дисциплінами, передбаченими освітньо-професійною програмою бакалавра економіки і підприємництва; по-друге, продемонструвати його розуміння та уміння використовувати міждисциплінарні зв'язки при теоретичному обґрунтуванні досліджуваної проблеми; по-третє, показати рівень оволодіння ним законодавчою та нормативно-методичною базою; по-четверте, виявити уміння та навички щодо використання набутих теоретичних знань для аналізу законодавчої та нормативно-методичної бази, ситуацій, що виникають у реальній господарській практиці, у сфері економіки та маркетингу, а також уміння проілюструвати результати такого аналізу прикладами з того об'єкта дослідження, де студент проходив практику, та іншими відомими практичними ситуаціями; по-п'яте, проводити практичні розрахунки за фактичними даними організації маркетингових та економічних показників для обґрунтування прогнозів і планів; по-шосте, засвідчити уміння оформляти у цілісному документі результати теоретичних досліджень, оцінки практичних ситуацій та висновків із власного дослідження, використовувати для цього комп'ютерну техніку.

ФАКУЛЬТЕТ ІНФОРМАТИКИ

F1 ПРИКЛАДНА МАТЕМАТИКА

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА - ПРИКЛАДНА МАТЕМАТИКА

ОСВІТНІЙ СТУПІНЬ – БАКАЛАВР

ОБОВ'ЯЗКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ

Процедурне програмування (на базі Сі/Сі++)

3 триместр, 4 год/тижд., екзамен, 5 зал. б., (загальна кількість годин - 150 год.; аудиторні години - 54 год.; лекції - 26 год.; практичні заняття - 28 год.; самостійна робота - 96 год.), В.В. Бублик доцент, кандидат фіз.мат. наук, О.А. Бучко доцент, кандидат технічних наук, В.В. Горборуков доцент, кандидат технічних наук, Н.Є. Вовк ст. викладач.

Курс програмування мовою С служить двом головним цілям відповідно тому особливому місцю, яке мова С займає в сучасному програмуванні. Перш за все мова С — це мова програмування середнього рівня, в якій комбінуються засоби низького рівня, наприклад, бітові операції, з деякими рисами мови високого рівня, наприклад, структуровані дані і керування. Тому програмування з використанням мови С — це оволодіння іншою по відношенню до реалізованої у мові Паскаль моделі обчислень, а саме машинно-орієнтованою, здатною налаштовуватись на конкретне обчислювальне середовище. З другого боку, мова С — це крок в напрямку С++. Курс готує до переходу в об'єктно-орієнтовану парадигму програмування з використанням мультипарадигмної мови С++. Тому головними особливостями курсу є вивчення проблем типізації, зокрема літералів, розрізнення типів сталих і змінних, визначення інтерфейсів функцій, механізмів ініціалізації, непрямої адресації, управління пам'яттю, роботи з псевдонімами, способів виклику функцій, зокрема рекурсивних, класифікація типів передачі параметрів та результатів, використання механізмів розширення області визначення функцій і операцій. Мета курсу довести процедурно-орієнтовану парадигму, з вивчення якої починався Паскаль, до довершеності, необхідної для віртуозної розробки програмних систем з використанням впорядкованих за рівнями об'єктно-орієнтованих абстракцій з гнучкими інтерфейсами і повторно вживаними вхідними кодами.

Об'єктно-орієнтоване програмування

4 триместр, 4 год/тижд., екзамен, 5 зал. б., (загальна кількість годин - 150 год.; аудиторні години - 54 год.; лекції - 26 год.; практичні заняття - 28 год.; самостійна робота - 96 год.), В.В. Бублик доцент, кандидат фіз.мат. наук, О.А. Бучко доцент, кандидат технічних наук, В.В. Горборуков доцент, кандидат технічних наук, Н.Є. Вовк ст. викладач.

Концепції сучасного програмування в рамках парадигм процедурно-орієнтованого програмування, абстрактних типів даних (об'єктне програмування) і об'єктно-орієнтованого (ієрархічного) у їх розвитку і взаємозв'язку. Основу вивчення складають поняття типу, функції, в тому числі узагальненої, об'єкта і класу, в тому числі параметризованого. Проблеми розширення областей визначення функцій, специфікації класів, побудови ієрархії об'єктів і класів, зокрема поліморфізму, успадкування інтерфейсу і реалізації.

Методи об'єктно-орієнтованого програмування

5 триместр, 3 год/тижд., залік, 4 зал. б., (загальна кількість годин - 120 год.; аудиторні години - 42 год.; лекції - 22 год.; практичні заняття - 20 год.; самостійна робота - 78 год.) В.В. Бублик, доцент, кандидат фіз.мат., наук.

Сучасні методи розробки програмного забезпечення, здатного налаштовуватися на нові умови і вимоги, що виникають під час його експлуатації. Розробка обґрунтованої ієрархії класів і об'єктів, визначення методів класу і службових функцій, обґрунтування інтерфейсу та його розмежування з реалізацією. Важливим аспектом ієрархії слугує обґрунтування співвідношення між агрегацією і успадкуванням, зокрема розмежування успадкування інтерфейсу й успадкування реалізації. Віртуальні функції і різні методи реалізації поліморфізму. Типові патерни проектування та інші засоби підвищення надійності програмного коду. Вивчення курсу супроводжується розробкою навчальних програмних проектів.

Дискретна математика

1 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 6 кредитів, Б. В. Олійник, доктор фізикоматематичних наук, доцент

Числення висловлювань. Числення предикатів. Теорія множин та відношень. Спеціальні класи бінарних відношень. решітки та бульові алгебри. Потужність множин. Булевські функції. Канонічні форми булевських функцій. Функціональна повнота систем булевських функцій. Комбінаторика. основні комбінаторні схеми.

Комбінаторні тотожності, поліноміальна формула. Формула включень та виключень. Рекурентні співвідношення. Твірні функції.

Математичний аналіз

1, 2, 3, 4 семестри, 4 год/тижд., екзамен, 22 кредити, Ю. В. Митник, кандидат фізико-математичних наук, доцент, О. І. Каши́рівський, кандидат фізико-математичних наук, доцент

На I курсі викладаються такі розділи математичного аналізу: теорія множин, аксіоматична теорія дійсного числа, теорія границь та теорія функцій, диференціальне та інтегральне числення, ряди. Курс математичного аналізу, який читається студентам II курсу, включає кратні, криволінійні та поверхневі інтеграли; векторний аналіз; ряди Фур'є, інтеграли Фур'є. При викладанні математичного аналізу розглядаються основні поняття та термінологія функціонального аналізу. Матеріал курсу ілюструється численними прикладами та задачами, що розглядаються безпосередньо після введених понять та доведення відповідних тверджень.

Алгебра та геометрія

2, 2д, 3 семестри, 6/4/4 год/тижд., екзамен, залік, екзамен, 16 кредитів, С. М. Дяченко, кандидат фізико-математичних наук, старший викладач

Поняття напівгрупи, групи, поля. Поле комплексних чисел. Алгебраїчна та тригонометрична форми комплексних чисел, формула Муавра, добування кореня з комплексного числа, корені з одиниці. Пряма на площині та в просторі, площа. Еліпс, гіпербола, парабола, рівняння та числові характеристики. Зведення загального рівняння кривої другого порядку до канонічного вигляду. Поверхні другого порядку. Системи лінійних рівнянь, метод Гауса. векторні простори, підпростори, параметризація лінійних многовидів, теорема Кронекера–Капеллі. Алгебра матриць, поняття оберненої матриці. Поняття групи перестановок, парність перестановки. визначник матриці, формули Крамера, приєднана матриця. Білінійні та квадратичні форми, приведення до діагонального вигляду, закон інерції квадратичних форм. Скалярний добуток у векторному просторі, евклідові та унітарні простори, їх геометрія, процес ортогоналізації Грама–Шмідта. Лінійні оператори. Матриця оператора. власні числа, власні вектори, характеристичний многочлен. Спряжений оператор. Нормальні, самоспряжені, унітарні та ортогональні оператори та їх канонічний вигляд. Жорданова нормальна форма матриці. Мінімальний многочлен матриці. Функції від матриці. Поняття фактор-кільця, ідеалу кільця. Кон'руенції. властивості лишків. Прості поля. Теорема Ейлера, мала теорема Ферма. Китайська теорема про лишки. Теорема вільсона. Псевдопрості числа. Числа Кармайкла.

Квадратичні лишки. Символ Лежандра. Кільця многочленів від однієї змінної. Функціональна та алгебраїчна рівність многочленів.

Теорема Безу. Подільність многочленів. ділення з остачею. НСД, НСК. Незвідні многочлени. Алгоритм Евкліда. Поняття про алгебраїчно замкнене поле. основна теорема алгебри. раціональні корені поліномів із цілими коефіцієнтами. Теорема Гаусса. Факторіальність кільця многочленів. Поліноми від кількох змінних.

Симетричні поліноми. основна теорема про симетричні поліноми. Теорема вієта. результат та дискримінант поліномів.

Теорія алгоритмів і математична логіка

3 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити, С. М. Дяченко, кандидат фізико-математичних наук, старший викладач

Містить різні підходи до формалізації логічних міркувань. Зокрема розглядаються числення висловлювань та предикатів, як формальних мов (синтаксис та семантика) та формальних теорій (повнота та неповнота). доводиться теорема Гьоделя про повноту числення предикатів. У курсі даються різні підходи до поняття алгоритму, зокрема Тюринга (машина Тюринга) та Гьоделя (теорія рекурсивних функцій). Наводяться приклади алгоритмічно нерозв'язних проблем.

Диференціальні рівняння

4 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 5 кредитів, Ю. О. Захарійченко, кандидат фізико-математичних наук, доцент

У курсі детально вивчаються звичайні диференціальні рівняння, їхні властивості та алгоритми знаходження розв'язків, умови існування та єдиності розв'язків задачі Коші, розглядаються деякі питання з теорії крайових задач, наводяться прикладні використання диференціальних рівнянь побудови моделей динамічних процесів у різних предметних областях. Лекції читаються за такими розділами: «Математичне моделювання» і «диференціальні рівняння». диференціальні рівняння першого порядку. Звичайні диференціальні рівняння вищих порядків. Системи звичайних диференціальних рівнянь.

Теорія функції комплексної змінної

4 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити, А. В. Руссєв, кандидат фізико-математичних наук, старший викладач

Теорія функцій комплексної змінної є базовим курсом при підготовці фахівців із прикладної математики, фізики, програмної інженерії. окрім теоретичних розділів, які містять поняття аналітичної функції, конформного відображення, їх диференціювання, інтегрування, рядів, теорії лишків, аналітичного продовження функцій, курс включає численні застосування комплексного аналізу до задач математичної фізики та теорії еліптичних кривих.

Методи оптимізації та дослідження операцій

5, 6 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 8 кредитів, Н. Ю. Щестюк, кандидат фізико-математичних наук, доцент

У курсі розглядаються основи варіаційного числення та математичне програмування як основні математичні методи дослідження операцій. У розділі «варіаційне числення» викладається найпростіша задача класичного варіаційного числення, достатня умова екстремуму функціоналів, метод Лагранжа для ізопериметричної задачі на умовний екстремум, а також задача Больца. У розділі «Математичне програмування» розглядаються методи та моделі лінійного та нелінійного програмування, зокрема транспортна задача та методи розв'язування матричних ігор.

Теорія ймовірностей та математична статистика

5 семестр, 6 год/тижд., екзамен, 8 кредитів, Р. К. Чорней, кандидат фізико-математичних наук, доцент

Курс передбачає систематичне викладення математичних основ поняття ймовірності, стохастичного експерименту, аксіоматичних основ теорії ймовірностей. детально на фундаменті теорії функцій дійсної змінної викладається теорія випадкових величин, їхніх числових характеристик, теорія умовних математичних сподівань та умовних ймовірностей. Курс передбачає викладення основних положень розділу граничних теорем теорії ймовірностей на основі характеристичних функцій та генератрис. У розділі «Математична статистика» розглядаються класичні задачі математичної статистики: параметричне та непараметричне оцінювання, методи побудови надійних інтервалів, перевірка статистичних гіпотез.

Чисельні методи

6 семестр, 2 год/тижд., екзамен, 3 кредити, О. І. Кашиповський, кандидат фізико-математичних наук, доцент, П. Г. Прокоф'єв, старший викладач

У курсі розглядаються такі питання, як чисельне розв'язання рівнянь та систем рівнянь, обчислення власних значень та інтегралів, інтерполяція та апроксимація функцій, чисельне розв'язання задачі Коші та крайової задачі для звичайних диференціальних рівнянь тощо. Успішне засвоєння курсу можливе за умови знання теорії та наявності навичок із розв'язання задач математичного аналізу, лінійної алгебри, диференціальних рівнянь тощо. Крім того, курс орієнтований на слухачів, які володіють базовими знаннями мови програмування C або C++ і досвідом користувача середнього рівня роботи з Unix-подібними операційними системами. Метою курсу є надання слухачам знань із теорії чисельних методів розв'язання типових математичних задач та практичних навичок використання паралельних обчислень у межах сучасних грид-систем, зокрема навичок використання обчислювальних ресурсів Українського національного гриду.

Теорія керування

7 семестр, 2 год/тижд., екзамен, 3 кредити, Р. К. Чорней, кандидат фізико-математичних наук, доцент

Розглядаються загальні постановки задач керування – Лагранжа, Майєра, Больця, даються основні поняття: керованість, спостереженість, ідентифікація, стійкість, аналітичне конструювання регулятора, аналіз і синтез та інші. вивчаються три підходи до розв'язування задач теорії керування – метод динамічного програмування Белмана, методи варіаційного числення, принцип максимуму Понтрягіна. На практичних заняттях розв'язуються приклади на закріплення лекційного матеріалу. для оволодіння цим курсом досить знань з алгебри, математичного аналізу, диференціальних рівнянь.

Теорія систем та математичне моделювання

7 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 5 кредитів, В. М. Михалевич, доктор фізико-математичних наук, професор

Метою курсу є опанування студентами знань про теорію систем як міждисциплінарний підхід до вивчення систем найрізноманітнішої природи та опанування вмінь і навичок розв'язування задач з математичного моделювання.

Рівняння математичної фізики

8 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, Ю. В. Митник, кандидат фізико-математичних наук, доцент

Базова математична дисципліна, предметом якої є побудова та дослідження математичних досліджень фізичних явищ. вивчає математичні методи розв'язання граничних задач фізики.

Метод відокремлення змінних та його застосування. циліндричні функції. рівняння Лапласа та Пуассона. рівняння дифузії (теплопровідності). Хвильове рівняння (рівняння д'Аламбера).

Аналіз даних

8 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити, Н. Ю. Щестюк, кандидат фізико-математичних наук, доцент

Розглядаються основні методи та алгоритми аналізу даних. Курс починається з попередньої обробки даних. У кореляційному аналізі вивчаються характеристики статистичного зв'язку для змінних різної природи. У дисперсійному аналізі розглянуто однофакторні та багатофакторні моделі, викладено задачі регресійного аналізу, дається аналіз моделі коваріаційного аналізу, розглянуто методи кластерного аналізу, розгляд цих та інших проблем підкріплюється практичними задачами та їх виконанням у статистичних пакетах.

Функціональний аналіз

8 семестр, 2 год/тижд., екзамен, 3 кредити, О. І. Кашипровський, кандидат фізико-математичних наук, доцент

Викладаються основні поняття загальної топології, теорії метричних просторів та теорія банахових просторів. вивчаються властивості лінійних операторів та функціоналів у банахових просторах, основні принципи сучасного функціонального аналізу – принцип стискаючих відображень, теорема Хана–Банаха про поширення лінійного функціоналу, теорема Банаха–Штейнгауза, теорема Банаха про обернений оператор, викладається спектральна теорія лінійних операторів. Курс закінчується лекціями, що присвячені функціональному аналізу в гільбертових просторах.

ПРАКТИКА

Практика навчальна

4д семестр, 5 год/тижд., залік, 3 кредити, викладачі кафедри математики

Завдання практики полягає в опануванні студентами відповідного теоретичного матеріалу і застосуванні

його для дослідження властивостей певних об'єктів і розв'язання конкретних задач.

Практика дослідницька

6д семестр, 5 год/тижд., залік, 3 кредити, викладачі кафедри математики

Завдання практики полягає в опануванні студентами відповідного теоретичного матеріалу і застосування його для дослідження властивостей певних об'єктів і розв'язання конкретних задач.

Курсова робота

6д, 8д семестри, 0 год/тижд., захист, 6 кредитів, викладачі факультету інформатики

Завдання виконання курсової роботи полягає у прищепленні студентам навичок самостійної праці (робити огляд наукової літератури, навчитись аналізувати і систематизувати різні наукові підходи, формулювати власні висновки).

Самостійні дослідження з обраної тематики під керівництвом одного з викладачів кафедри.

ВИБІРКОВІ ДИСЦИПЛІНИ

Додаткові розділи дискретної математики

2 семестр, 4 год/тижд., залік, 5 кредитів, Б. В. Олійник, доктор фізико-математичних наук, доцент

Теорія графів. Шляхи у графах, зв'язні графи. Ейлерові графи. дерева. Планарні графи. Теорема про 5 фарб. Теорія скінчених автоматів. Автомати Мілі та Мура. Мінімізація скінчених автоматів.

Комп'ютерні мережі

2д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити, Д. І. Черкасов, кандидат технічних наук, старший викладач

Курс «Комп'ютерні мережі» базується на навчальній програмі CCNA Routing and Switching, частина 1, і є вступом до вивчення студентами сучасних мережевих технологій. У курсі розглядаються базові поняття та загальні принципи організації мереж. Приділено увагу найбільш поширеній технології побудови локальних мереж – Ethernet, принципам IP-адресації, запропоновано підходи для побудови невеликих мереж. Значну увагу приділено розгляду протоколу IPv6.

Метою курсу є набуття студентами початкових знань про комунікаційні мережі, здобуття базових практичних навичок планування мереж, налаштування мережевого обладнання. в матеріалах курсу надається методологія планування структур мереж та розподілу адресного простору. розглядаються суміжні технології, зокрема захист мереж від атак.

Практична частина передбачає вивчення основ роботи в командному рядку мережевої операційної системи Cisco IOS, виконання вправ з симулятором мережі Packet Tracer та рограмою аналізу мережевого трафіку Wireshark.

Теорія чисел

4 семестр, 3 год/тижд., залік, 4,5 кредити, С. М. Дяченко, кандидат фізико-математичних наук, доцент

Курс є логічним продовженням обов'язковою дисципліни «Алгебра та геометрія». в цьому курсі більш детально розглядається арифметика цілих чисел, зокрема вводиться узагальнене поняття цілого числа. розглядаються теорія скінчених розширень полів, теорія Галуа.

Ланцюгові дроби. деякі алгоритми перевірки чисел на простоту.

Символьні обчислення

4д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити, П. Г. Прокоф'єв, старший викладач

Розглядаються способи комп'ютерного подання математичних структур, зокрема робота з поліномами.

Будуть розглянуті бази Грьобнера ідеалів алгебр поліномів, як метод розв'язання важких задач, зокрема розв'язання системи поліноміальних рівнянь. Курс включає алгоритми символьного інтегрування функцій, який ґрунтується на диференціальній алгебрі, зокрема теоремі Ліувіля.

Додаткові розділи алгебри

4д семестр, 7 год/тижд., залік, 5 кредитів, Д. І. Морозов, кандидат фізико-математичних наук, доцент

Передбачається вивчення базових алгебраїчних структур, що супроводжується чисельними прикладами цих структур. ці структури, а саме: групи, кільця та поля, – можуть бути застосовані у різних областях computer science.

Обчислювальна геометрія

5 семестр, 3 год/тижд., залік, 4,5 кредити, Б. В. Олійник, доктор фізико-математичних наук, доцент

Розглядаються діаграми вороного й області делоне для розв'язання задач зі складною геометричною структурою.

Моделювання економічних, екологічних та соціальних процесів

5 семестр, 3 год/тижд., залік, 4,5 кредити, В. Д. Кошманенко, доктор фізико-математичних наук, професор

Основні процеси, що піддаються математичному моделюванню, постановки задач, оцінки їхньої коректності та стійкості, а також інтерпретації їхніх математичних розв'язків.

Математична економіка

6 семестр, 3 год/тижд., залік, 4,5 кредити, В. Г. Шпортюк, кандидат фізико-математичних наук, доцент

Досліджує економічні проблеми фінансово-математичними методами. Моделі економічних процесів базуються на аксіомах, висновки виводяться з цих аксіом за допомогою дедукційних методів. Математичні моделі дозволяють формулювати економічні теорії чітко і у загальній формі. Критика математичної економіки базується, здебільшого на неможливості перевірки правдивості аксіом.

Якісна теорія диференціальних рівнянь

6 семестр, 3 год/тижд., залік, 4,5 кредити, Ю. О. Захарійченко, кандидат фізико-математичних наук, старший викладач

Основні поняття і методи якісної теорії диференціальних рівнянь і їх застосування в задачах моделювання динамічних систем. Автономні рівняння та системи. Фазові портрети. Нерухомі точки і їхня стійкість. Граничні цикли. Біфуркації в системах. Елементи теорії катастроф.

Вступ до Java EE

6 семестр, 3 год/тижд., залік, 4,5 кредити, А. М. Глибовець, кандидат фізико-математичних наук, доцент

Курс передбачає ознайомлення студентів із платформою Java EE для створення розподілених застосунків та з основними технологіями, що розвиваються на основі цієї мови. вивчення курсу передбачає виконання кількох практичних проектів. Під час навчання студенти опановують такі технології: Spring, Servlets, JSP, JSTL, DI, AOP, Hibernate, JPA, ORM, EJB.

Актварна математика

6 семестр, 7 год/тижд., залік, 5 кредитів, М. В. Братик, кандидат фізико-математичних наук, старший викладач

Вивчаються основні математичні моделі страхової (актуарної) математики. Поняття загальної суми вимог виплат у портфелі компанії, перестрахування, навантаження на видатки.

Моделювання складних систем

7 семестр, 3 год/тижд., залік, 4,5 кредити, В. Д. Кошманенко, доктор фізико-математичних наук, професор

У курсі вивчаються основи статистичного підходу до моделювання та прогнозування поведінки складних систем із внутрішньою структурою. досліджуються властивості динамічних систем конфлікту із скінченною кількістю спірних об'єктів. вивчається спектральний аналіз в термінах ймовірнісних мір, що задають розподіли присутності опонентів

у просторі спільного існування. Будуються комп'ютерні моделі складних систем: «вогонь–вода», «Природна тріада», «Поширення інфекції в біологічному середовищі», «Міграція ресурсів», «Модель успішного кредитування» тощо.

Теорія кодування інформації

7 семестр, 3 год/тижд., залік, 4,5 кредити, А. В. Руссев, кандидат фізико-математичних наук, старший викладач

Коди з виправленням помилок. Коди Хемінга, рід-Міллера, БЧХ-коди та їхнє узагальнення. Основні принципи шифрування, знайомство з поняттями шифрів із симетричними й асиметричними ключами, автентичності повідомлення, електронного підпису.

Випадкові процеси, фінансова математика

7 семестр, 3 год/тижд., залік, 4,5 кредити, Н. Ю. Щестюк, кандидат фізико-математичних наук, доцент

Вступ до сучасної фінансової математики. однокрокова модель фінансового ринку цінних паперів.

Принципи та моделі сучасної теорії портфеля. Багатокрокова модель фінансового ринку цінних паперів.

Теорія опціонів. Моделі ринку цінних паперів з неперервним часом. Неповні фінансові ринки. Форвардні та ф'ючерсні контракти.

Основи штучного інтелекту

7 семестр, 3 год/тижд., залік, 4,5 кредити, А. М. Глибовець, кандидат фізико-математичних наук, доцент

Курс містить основні розділи і поняття з основ застосування класичних методів штучного інтелекту та найважливіших патернів проектування; центральне місце посідають методи подання знань та навчання, детально розглядаються онтологічний та логічний підходи до проектування знань, а також основні підходи до вирішення задач на основі нейронних мереж, генетичні алгоритми. розглядаються важливі прикладні застосування, зокрема розпізнавання образів, ігрові задачі тощо. Знання та практичний досвід, що будуть отримані в процесі вивчення курсу, дадуть змогу значно розширити можливості студентів при опануванні комплексу спеціальних дисциплін та написанні дипломних проєктів.

Базові мережні технології

7 семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити, О. І. Дорош, старший викладач

У курсі студентам пропонують ознайомитися із основами сучасних мережних технологій. Курс проводиться на базі сертифікатної програми CCNA (Cisco Certified Network Associate) routing and switching. У курсі пропонується знайомство та робота з поняттями LAN, WAN, операційною системою Cisco IOS, а також вивчення поняття мережної адресації за протоколом IP. розглядаються відомі системи мережної взаємодії TCP/IP, а також OSI. детально розглядаються протоколи маршрутизації (RIP, OSPF, EIGRP) та протоколи транспортного рівня (TCP, UDP).

Системи та методи прийняття рішень

8 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, Р. К. Чорней, кандидат фізико-математичних наук, доцент

Ситуації прийняття рішень (параметричні і непараметричні). Невизначеність в Зр. Байєсівська модель Зр. Байєсівські рішення і байєсівський ризик. Задачі статистичних рішень. вирішуюча функція. Екстенсивний і нормальний методи розв'язку Зр. динаміка в багатокрокових задачах рішення. Послідовна процедура прийняття рішень. Задачі вибору.

Методи та засоби обробки інформації

8 семестр, 3 год/тижд., залік, 4,5 кредити, Н. Ю. Щестюк, кандидат фізико-математичних наук, доцент

Основні математичні методи обробки і використання інформації, одержаної при дослідженні й вивченні різних процесів та явищ. Статистичні методи обробки первинної інформації, різні методи оцінювання параметрів розподілів, одновимірна та багатовимірна регресія, моделі часових рядів, кластерний аналіз.

Криптологія

8 семестр, 3 год/тижд., залік, 4,5 кредити, Б. В. Олійник, доктор фізико-математичних наук, доцент

Класичні системи шифрування з точки зору математики. Принципи роботи систем шифрування з відкритим ключем, реалізація автентичності та недоторканності й таємниці повідомлення в таких системах.

Оглядові лекції

8д семестр, 12 год/тижд., 0 кредитів, викладачі факультету інформатики

Повторення та систематизація набутих знань з фахових предметів.

АТЕСТАЦІЯ

Комплексний кваліфікаційний екзамен

8д семестр, 6 кредитів

Завданням складання комплексного кваліфікаційного екзамену є перевірка рівня засвоєння студентами базових знань з фахових предметів і вміння застосувати отримані знання і набуті вміння та навички при розв'язуванні конкретних задач.

F2 ІНЖЕНЕРІЯ ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА - ІНЖЕНЕРІЯ ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

ОСВІТНІЙ СТУПІНЬ – БАКАЛАВР

ОБОВ'ЯЗКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ

Вступ до програмування

1 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 5 кредити ЄКТС, (загальна кількість годин – 150 год.; аудиторні години – 54 год.; лекції – 26 год.; практичні заняття - 28 год.; самостійна робота - 96 год.), А.М.Глибовець, професор, доктор технічних наук

Навчальна дисципліна "Вступ до програмування" є базовою в плані підготовки студентів і спрямована на вивчення теоретичних та методологічних основ побудови програм на мовах програмування високого рівня з урахуванням сучасних концепцій і тенденцій розвитку, оволодіння інструментальними засобами створення таких програм, отримання практичних

навичок розробки програмного забезпечення при вирішенні прикладних задач різного ступеня складності.

При проходженні даної дисципліни, студенти познайомляться з базовими поняттями мов програмування: програма, компілятор, інтерпретатор, платформа, віртуальна машина. На лекціях студенти отримають знання з основ процедурного та об'єктно-орієнтованого програмування та познайомляться з мовою програмування Java. На лабораторних заняттях студенти закріплюють отримані теоретичні знання, а також опанують інтегроване середовище розробки, та отримають навички створення, запуску, тестування та налагодження в ньому своїх програм.

На лекції викладач користується власним презентаційним матеріалом та демонструє практичну частину на комп'ютері з встановленим інтегрованим середовищем розробки.

До форм семестрового контролю відносяться: контрольні роботи, колоквиум, активність на практичних заняттях. Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі іспиту.

Курс "Вступ до програмування" забезпечує студентів теоретичною базою для вивчення таких обов'язкових дисциплін, як "Алгоритми та структури даних", "Архітектура обчислювальних систем", "Процедурне програмування", "Об'єктно-орієнтоване програмування", "Функціональне програмування", "Логічне програмування".

МЕТА І ЗАВДАННЯ КУРСУ

Мета дисципліни полягає в тому, щоб навчити студентів використовувати основні прийоми програмування з урахуванням сучасних концепцій і тенденцій розвитку технологій програмування, навчитися розв'язувати реальні науково-технічні задачі різної складності за допомогою комп'ютерів. Метою і завданням навчальної дисципліни є висвітлення основних підходів до проектування і розробки програм.

Предмет навчальної дисципліни «Вступ до програмування» включає основні розділи і поняття з основ проектування програм, базові парадигми програмування, основні концепції об'єктно-орієнтованого програмування на Java. Центральне місце посідає застосування класичних методів проектування ефективних програм. Детально розглядається основні елементи процедурного програмування з висвітленням основних структур управління мовою Java.

Всі підходи, методи, алгоритми уточнюються розглядом типових прикладів та їх програмуванню як на лекціях так і на практичних заняттях мовою Java.

Знання та практичний досвід, що будуть отримані в процесі вивчення курсу, дозволять значно розширити можливості студентів при засвоєнні комплексу спеціальних дисциплін пов'язаних із програмуванням та написанні курсових і дипломних проектів.

Алгоритми і структури даних

2 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 5 кредити ЄКТС, (загальна кількість годин – 150 год.; аудиторні години – 52 год.; лекції – 26 год.; практичні заняття - 26 год.; самостійна робота - 98 год.), А.М.Глибовець, професор, доктор технічних наук

АНОТАЦІЯ

Широке розповсюдження інформаційних технологій, науково-технічний прогрес, проникнення інформаційно-комунікаційних технологій в усі сфери людської діяльності висувають нові, підвищені вимоги до підготовки фахівців спеціальності 121 "Інженерія програмного забезпечення". Сучасний професіонал у цій галузі повинен володіти цілим рядом компетенцій, серед яких особливе місце займають загальнонаукові та загально технічні компетенції, або, іншими словами – фундаментальні знання. У загальному випадку, навчальна дисципліна "Алгоритми і структури даних" розглядає такі питання, як формалізація понять "алгоритм", "структура даних" та дослідження формальних алгоритмічних систем; загальні принципи побудови ефективних алгоритмів; сучасні методи дослідження та аналізу алгоритмів; способи та механізми реалізації ефективних алгоритмів у конкретних застосуваннях; формальне доведення алгоритмічної нерозв'язуваності ряду завдань; класифікація завдань, визначення і дослідження класів складності; асимптотичний аналіз складності алгоритмів; дослідження та аналіз рекурсивних алгоритмів; отримання явних функцій трудомісткості для порівняльного аналізу алгоритмів; розробка критеріїв порівняльного оцінювання якості алгоритмів. Навчальна дисципліна "Алгоритми та структури даних" є базовою навчальною дисципліною та вивчається згідно з навчальним планом

підготовки фахівців освітнього ступня "бакалавр" спеціальності 121 "Інженерія програмного забезпечення". На заняттях викладачі користуються власним презентаційним матеріалом та демонструють практичну частину на комп'ютері.

До форм семестрового контролю відносяться: контрольні роботи, колоквиум, активність на практичних заняттях. Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі іспиту.

Курс "Алгоритми і структури даних" забезпечує студентів теоретичною базою для вивчення таких

обов'язкових дисциплін, як "Процедурне програмування", "Об'єктно-орієнтоване програмування", "Функціональне програмування", "Логічне програмування".

МЕТА І ЗАВДАННЯ КУРСУ

Метою викладання даної навчальної дисципліни є отримання студентами ґрунтовної математичної підготовки та знань теоретичних, методичних і алгоритмічних основ інформаційних технологій для їх використання під час вирішення прикладних і наукових завдань у сфері інформаційних систем і технологій, забезпечення теоретичної та інженерної підготовки фахівців у галузі проектування, впровадження та використання інформаційних систем в різних прикладних областях.

"Алгоритми і структури даних" – навчальна дисципліна, що вивчає сучасні та ефективні структури даних та алгоритми комп'ютерного оброблення інформації, а також методи їх дослідження та аналізу.

Комп'ютерні архітектури

2 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити ЄКТС, (загальна кількість годин – 120 год.; аудиторні години – 40 год.; лекції – 20 год.; практичні заняття – 20 год.; самостійна робота – 80 год.), О.С.Тригуб, доцент, кандидат фіз.мат. наук

Метою викладання навчальної дисципліни «Комп'ютерні архітектури» є ознайомлення студентів з сучасними архітектурами комп'ютерних систем та тенденціями її розвитку. Розглядаються базові принципи будови сучасного комп'ютера, основи двійкової арифметики, комп'ютерне подання чисел (прямий, зворотний та додатковий коди). Значна увага приділяється питанням організації комп'ютерних систем та їх архітектурі на логічному рівні, рівням набору команд та операційної системи.

Основними завданнями вивчення дисципліни є оволодіння основами низькорівневого програмування; вивчення системи команд (мова асемблера) на прикладі процесора Intel 8086/88; формування уяви типової схеми роботи фон-нейманівського процесора; знайомство з організацією комп'ютерних систем (RISC та CISC архітектури); опанування засобів розробки командних файлів для маніпуляцій з об'єктами файлової системи Windows; вивчення стандарту представлення чисел з плаваючою комою IEEE 754; ознайомлення студентів з основними поняттями інформатики та комп'ютерної техніки, сучасними поглядами на інформаційні процеси, технічні та програмні методи їх супроводження; сприяння засвоєнню головних принципів функціонування та використання комп'ютера як засобу для автоматизації обробки інформації.

Моделі обчислень в програмній інженерії

2 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити ЄКТС, (загальна кількість годин – 120 год.; аудиторні години – 40 год.; лекції – 14 год.; практичні заняття – 26 год.; самостійна робота – 80 год.), В.С.Проценко, доцент, кандидат фіз.мат. наук

В курсі студенти знайомляться з теоретичним базисом програмної інженерії – головними моделями обчислень, які лежать в основі ведучих мов програмування, та моделями задання і аналізу формальних мов. Лекційний курс ознайомлює студентів із моделями: нормальні алгоритми Маркова, машини з необмеженими регістрами, машини Тюрінга, частково-рекурсивні функції, лямбда-числення, регулярні вирази і скінченні автомати, контекстно-вільні граматики. Практичні заняття передбачають виконання письмових завдань з моделями: створення і перевірка алгоритмів арифметики натуральних чисел, простих структур даних (пари, списки), створення і реалізація в Java прості алгоритми аналізу формальних мов програми, використовуючи регулярні вирази та контекстно-вільні граматики.

Бази даних

3.4 семестр, 3 год./тижд., залік, екзамен, 8 кредити ЄКТС, (загальна кількість годин – 240 год.; аудиторні години – 84 год.; лекції – 42 год.; практичні заняття – 42 год.; самостійна робота - 156 год.), Н.М.Гулаєва, доцент, кандидат фіз.мат. наук

Навчальна дисципліна «Бази даних та інформаційні системи» ґрунтується на дисциплінах «Дискретна математика», «Математична логіка та теорія алгоритмів», «Мови програмування» та є основою для дисциплін «Методи розробки програмних систем», «Аналіз великих даних (Big Data)», «Нереляційні бази даних» тощо. Під час вивчення цієї дисципліни студенти набудуть: I. загальних компетентностей: а. ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. б. ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. с. ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. d. ЗК6. Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями. е. ЗК7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. f. ЗК9. Здатність працювати в команді. g. ЗК10. Здатність бути критичним і самокритичним. II. спеціальних (фахових, предметних) компетентностей: а. СК10. Здатність застосовувати методології, технології та інструментальні засоби для управління процесами життєвого циклу інформаційних і програмних систем, продуктів і сервісів інформаційних технологій відповідно до вимог замовника. б. СК15. Здатність до аналізу та функціонального моделювання бізнес-процесів, побудови та практичного застосування функціональних моделей організаційно-економічних і виробничо-технічних систем, методів оцінювання ризиків їх проектування. Результатами навчання є: а. ПР10. Використовувати інструментальні засоби розробки клієнтсерверних застосувань, проектувати концептуальні, логічні та фізичні моделі баз даних, розробляти та оптимізувати запити до них, створювати розподілені бази даних, сховища та вітрини даних, бази знань, у тому числі на хмарних сервісах, із застосуванням мов веб-програмування. б. ПР11. Володіти навичками управління життєвим циклом програмного забезпечення, продуктів і сервісів інформаційних технологій відповідно до вимог і обмежень замовника, вміти розробляти проектну документацію (техніко-економічне обґрунтування, технічне завдання, бізнес-план, угоду, договір, контракт). с. ПР15. Застосовувати знання методології та CASE-засобів проектування складних систем, методів структурного аналізу систем, об'єктно-орієнтованої методології проектування при розробці і дослідженні функціональних моделей організаційно-економічних і виробничо-технічних систем. 2. Мета навчальної дисципліни: Метою викладання навчальної дисципліни «Бази даних та інформаційні системи» є набуття студентами теоретичних знань та практичних навичок в одній з найактуальніших галузей інформаційних технологій – організації роботи з базами даних та інформаційними системами; наголос зроблено на реляційних базах даних.

Основи мережевих технологій

1 семестр, 3 год./тижд., залік, 4 кредити ЄКТС, старший викладач Д.І. Черкасов, асистент Я.І. Вознюк

Мета курсу - поглиблення і розвиток знань про комунікаційні мережі, здобуття практичних навичок налаштування базових мережевих сервісів, налаштування мережевого обладнання.

Завданням курсу є набуття студентами розуміння логіки і сучасних трендів у проектуванні та використанні сучасних комп'ютерних мереж. В курсі даються поглиблені відомості про побудову та використання комунікаційних мереж, основні мережеві протоколи та стандарти, мережу глобальної взаємодії Інтернет, а також розглядаються нові технології на основі раніше отриманих знань

Основи веб-технологій

2д. семестр, 4 год./тижд., залік, 3 кредити ЄКТС, асистент Д.В. Зважій

Мета курсу - ознайомлення зі структурою та принципами Веб (базовими поняттями, архітектурою, стандартами та протоколами) і ключовими технологіями мережі Веб.

Завданням курсу є проектування і розробка сучасних веб-сайтів та веб-застосувань, спирається на використання широкого спектру клієнтських та серверних веб-технологій.

Побудова і використання комунікаційних мереж

3 семестр, 3 год./тижд., залік, 4 кредити ЄКТС, старший викладач Д.І. Черкасов, асистент Я.І. Вознюк

Мета курсу - поглиблення знань технологій сучасних комунікаційних мереж, отримані попередньо в курсі "Основи мережевих технологій". Матеріал присвячено головним чином технологіям 2-го та 3-го рівнів OSI, значну увагу приділено основам побудови сучасних бездротових мереж. Кожна технологія розглядається в наступних аспектах: загальна концепція, налаштування, методи відлагодження. В кожній темі освітлюються деталі, які впливають на безпеку. Курс базується на версії 7.0 навчальної програми Cisco Certified Network Associate (CCNA), Switching, Routing, and Wireless Essentials (SRWE), компанії Cisco Systems

Завданням курсу є забезпечення основи для практичної діяльності в галузі мережевих технологій, зокрема, для розробки мережевих програмних застосувань.

Основи комп'ютерних алгоритмів

3 семестр, 4 год./тижд., екзамен, 5 кредити ЄКТС, (загальна кількість годин – 150 год.; аудиторні години – 54 год.; лекції – 26 год.; практичні заняття – 28 год.; самостійна робота – 96 год.), А.М.Глибовець, професор, доктор технічних наук

Методика побудови комп'ютерних алгоритмів. Математичний апарат аналізу алгоритмів, поняття ефективності алгоритмів, базові алгоритми розв'язання типових класів задач. Основні методи розв'язання задач: «розділай і пануй», бектрекінг, символічні обчислення, використання евристик.

Функціональне програмування

5 семестр, 3 год./тижд., залік, 4 кредити ЄКТС, (загальна кількість годин – 120 год.; аудиторні години – 42 год.; лекції – 20 год.; практичні заняття – 22 год.; самостійна робота – 78 год.), В.С.Проценко, доцент, кандидат фіз.мат. наук

Мета курсу навести основні концепції функціонального програмування, котрі реалізовані в мові програмування Haskell, і показати як їх можна використовувати для розв'язання практичних задач. Лекційний курс ознайомлює з методи і засоби конструювання функцій та системою типів мови Haskell, навчає працювати з кортежами, списками, деревами та іншими структурами даних, в тому числі нескінченними, ознайомлює з засобами управління проектом. Практичні заняття передбачають виконання письмових завдань на теми: структури даних (графи, бінарні дерева, В-дерева) і їх ефективна реалізація; розв'язок системи лінійних рівнянь (метод Гауса); реалізація моделей обчислень; синтаксичний аналіз і побудова аналізаторів; інтерпретація процедурних мов програмування. При їх виконанні студенти отримують навички роботи з монадами: Maybe, List, State, IO та синтаксичними аналізаторами.

Логічне програмування

6 семестр, 3 год./тижд., залік, 4 кредити ЄКТС, (загальна кількість годин – 120 год.; аудиторні години – 40 год.; лекції – 16 год.; практичні заняття – 24 год.; самостійна робота – 80 год.) Ю.О.Ющенко, доцент, кандидат фіз.мат. наук

Мова Пролог. Структура програми на Пролозі, засоби представлення знань, поняття рекурсії, циклу, бектрекінгу. Представлення баз даних у Пролозі, довга арифметика, алгоритми на графах, синтаксичні перетворювачі, математичні ігри.

Об'єктно-орієнтований аналіз і дизайн

7 семестр, 3 год./тижд., залік, 4 кредити ЄКТС, (загальна кількість годин – 120 год.; аудиторні години – 40 год.; лекції – 20 год.; практичні заняття – 20 год.; самостійна робота – 80 год.) А.С.Шабінський, старший викладач

Курс передбачає набуття теоретичних знань і практичних навичок об'єктно-орієнтованого аналізу та дизайну. Об'єктно-орієнтований аналіз є важливою складовою системного аналізу об'єктів і процесів комп'ютеризації. Об'єктно-орієнтований дизайн є однією із ключових стадій процесу розробки програмного забезпечення. Теорія та методологія аналізу та дизайну утворюють блок фундаментальних знань та навичок, необхідних фахівцю у галузі програмної

інженерії. У курсі розглядаються усталені методи та практики об'єктно-орієнтованого аналізу, взірцеві рішення та підходи у об'єктно-орієнтованому дизайні. Особливу увагу приділено практичним завданням із максимальним наближенням задач до реальних професійних.

Багатозадачне та паралельне програмування

7 семестр, 3 год./тижд., екзамен, 4 кредити ЄКТС, професор Г.І. Малашинок, старший викладач А.А. Сідько

Мета курсу - ознайомлення з основними поняттями паралельних обчислювальних систем та з методами паралельного та розподіленого програмування.

Завданням курсу є опанування різних технік створення паралельних програм, використовуючи методи синхронізації потоків та уникати можливих блокувань системи. Студенти ознайомляться з доступним інструментарієм в мові програмування Java, для синхронізації та покращення багатопотокових додатків. Буде надано повний опис важливих команд MPI для створення паралельних систем для багатопроцесорних суперкомп'ютерів з розподіленою пам'яттю. Важливим аспектом курсу є формування навичок написання звіту за отриманими результатами роботи, групове виконання завдань та презентація самостійно опрацьованих тем.

Практика навчальна

2д семестр, 5 год/тижд., залік, 3 кредити ЄКТС, (загальна кількість годин – 90 год.; аудиторні години – 30 год.; практичні заняття – 30 год.; самостійна робота - 60 год.) О.В.Кирієнко, старший викладач, О.М.Печкурова, старший викладач

Метою курсу є закріплення знань, отриманих при вивченні курсів «Мови програмування» і «Алгоритми та структури даних». Програма практики спрямована на поглиблене вивчення проблем застосування різних складних типів даних для побудови ефективних алгоритмів та на детальне ознайомлення з основними принципами роботи з файлами та графікою.

Взаємозв'язок курсів. Дисципліна «Навчальна практика» є обов'язковою дисципліною і є логічним завершенням обов'язкових курсів «Мови програмування» і «Алгоритми та структури даних»

Практика дослідницька

2д семестр, 5 год/тижд., залік, 3 кредити ЄКТС, (загальна кількість годин – 90 год.; аудиторні години – 30 год.; практичні заняття – 30 год.; самостійна робота - 60 год.) О.В.Кирієнко, старший викладач, О.М.Печкурова, старший викладач

Дослідницька практика покликана забезпечити поєднання теоретичних знань і практичних навичок у дослідженні суспільно-політичних процесів, стимулювати прагнення до їхнього творчого застосування, прийняття самостійних рішень, розв'язання нагальних проблем у реальних виробничих умовах. Передбачається аналітична, експертна та прогностична робота. У результаті вивчення дисципліни студент повинен:

- оволодіти основними прийомами реалізації графічного інтерфейсу програм;
- навчитися базовим елементам групової розробки програмного забезпечення;

ВИБІРКОВІ ДИСЦИПЛІНИ

Введення в Хмарні технології

4 семестр, 3 год./тижд., залік, 4 кредити ЄКТС, професор А.М. Глибовець

Мета курсу - ознайомлення з Cloud Computing IaaS, PaaS, SaaS, сучасними рішеннями від Google та Microsoft.

Завданням курсу є розробка ефективних програмних застосувань з використанням Cloud Computing, аналіз запропонованих алгоритмів.

Розробка клієнт серверних застосувань

4д. семестр , 3 год./тижд.,залік, 3 кредити ЄКТС, професор А.М. Глибовець, асистент Т.А. Бабич

Мета курсу - набуття студентами знань з основних засобів та принципів побудови клієнт-серверних, Веб та розподілених застосувань на Java, а також здобуття навичок з розробки зазначених типів застосувань.

Завданням курсу є вивченню клієнт серверної архітектури. Курс складається із двох частин: загальнотеоретичної і практичної. Загальнотеоретична частина передбачає засвоєння основних архітектурних принципів, вивчення можливостей мови Java для взаємодії по мережі, створення серверних сокетів, віддалений виклик методів, створення власного Веб-сервера, взаємодія зі сховищем даних. Практична частина передбачає самостійну реалізацію клієнт-серверних застосувань які виконують: взаємодію по мережі, віддалений виклик методів, обробку HTTP-запитів за допомогою власного Веб-сервера, взаємодію зі сховищем даних на прикладі NoSQL БД.

Архітектура прикладних програм рівня підприємства

5 семестр , 3 год./тижд.,залік, 4 кредити ЄКТС, асистент В.Р. Яблонський

Мета курсу - висвітлення набору інструментів та технологій, які надаються .NET Framework-ом для розробки складних систем з клієнт-серверною архітектурою. Надати студентам практичні навички розробки реальних проектів

Завданням курсу є отримання базових знань та навичок побудови складних клієнт серверних застосунків. Даний курс базується на технологіях з .Net Framework та мові програмування C#. В курсі звертається увага на ключові проблеми і аспекти розробки клієнт серверних застосунків.

Математика для Big Data та Data Science

5 семестр , 2 год./тижд.,залік, 3 кредити ЄКТС.

Мета курсу - навчитися використовувати математичний аналіз, лінійну алгебру, теорію ймовірності та статистику в різних завданнях Big Data та Data Science, зрозуміти будову моделей, зможете їх правильно обирати, покращувати та адаптувати.

Кібербезпека

6 семестр , 3 год./тижд.,залік, 4 кредити ЄКТС, асистент Я.І. Вознюк

Мета курсу - висвітлення основних підходів до побудови та управління захистом комп'ютерної мережі які базуються на методиках та інструментарію що входить до типового Оперативного Центру Безпеки (Network Operation Center NOC).

Завданням курсу є застосування класичних методів захисту комп'ютерних мереж та систем; центральне місце займають дослідження кібератак. Детально розглядаються операційні системи Windows та Linux у розрізі дослідження можливого зловмисного втручання в роботу інформаційної системи. Розглядаються важливі складові інформаційної безпеки, зокрема мережеві протоколи, мережева інфраструктура, можливі методи зловмисного впливу на них та принципи мережевої безпеки. Проводиться огляд криптографії та інфраструктури публічних ключів а також їхній вплив на моніторинг інформаційної безпеки. Важливу роль в курсі приділено моніторингу безпеки, аналізу даних про вторгнення та реагування на інциденти пов'язані кібербезпекою.

Технології сучасних дата – центрів

6 семестр , 3 год./тижд.,залік, 4 кредити ЄКТС, старший викладач Д.І. Черкасов

Мета курсу - ознайомлення з основними технологіями, які використовуються в сучасних дата-центрах, принципами побудови комунікаційних мереж сучасних підприємств і датацентрів, як їх невід'ємних складових

Завданням курсу є підготовка фахівців з технологій дата-центрів рівня CCNA компанії Cisco Systems, а також долучає додаткові матеріали з навчальних посібників, технічної документації та інформаційних джерел Інтернет. Особливу увагу приділено розгляду дата-центру як компонента мережі сучасного підприємства. Навчальна задача курсу полягає у розвитку практичних здібностей в роботі з мережами на основі протоколів IP та IPv6, їх оптимізації та пошуку неполадок.

Адміністрування унікс систем

бд. семестр , 3 год./тижд., залік, 3 кредити ЄКТС, старший викладач А.І. Чередарчук

Мета курсу - огляд методів віртуалізації та керування ресурсами. Курс спрямований на вивчення інструментарію адміністратора чи девопса та можливостей сучасних операційних систем при роботі з хмарними та локальними ресурсами.

Завданням курсу є вивчення методів керування службами UNIX систем з використанням підходів CI/CD, використання легкої віртуалізації (контейнери під керуванням Kubernetes), системи керування конфігураціями (ansible) та підходу інфраструктура як код (terraform).

Інформаційна безпека мереж

бд. семестр , 3 год./тижд., залік, 2 кредити ЄКТС, асистент Я.І. Вознюк

Метою і завданням навчальної дисципліни " Інформаційна безпека мереж" є висвітлення основних підходів до управління захистом комп'ютерної мережі які базуються на деяких методиках та інструментарію що входить до типового Оперативного Центру Безпеки (Network Operation Center NOC).

Основи операційних систем

бд. семестр , 4 год./тижд., залік, 3 кредити ЄКТС, доцент О.В. Франчук

Мета курсу - ознайомлення із базовими принципами роботи найвідоміших операційних систем.

Завданням курсу є. розгляд відомих системних служб: IIS та SharePoint. Системи сімейства Windows буде представлено на основі ОС MS Windows Server 8. Пропонується ознайомитися із керуванням операційною системою за допомогою оболонки Windows PowerShell. Системи сімейства унікс буде представлено на основі ОС FreeBSD. Пропонується на розгляд будова та компіляція ядра системи. Огляд основних системних процесів, рівні запуску, періодичне виконання команд, система портів, система бібліотек, система. Пропонується ознайомитися із керуванням операційною системою за допомогою оболонок bash, zsh, tcsh.

Основи технологій Big Data

7 семестр , 4 год./тижд., залік, 4 кредити ЄКТС

Основними завданнями курсу є: оволодіння основними поняттями в галузі великих даних, знайомлення з принципами організації сховищ великих даних, із базовими алгоритмами збереження та пошуку у сховищі великих даних, ознайомлення із переліком задач, що відносяться до організації роботи з великими даними, та способами рішення таких задач, формування навичок з реалізації сховища великих даних, організації процесів роботи зі сховищем, типового аналізу великих даних.

Прикладне програмування мобільних систем на основі ОС Android

8 семестр, 3 год./тижд., залік, 4 кредити ЄКТС, старший викладач А.І. Чередарчук

Мета курсу - вивчення методів розробки прикладних програм для роботи під керуванням операційної системи Android, розуміння основних етапів роботи програми, взаємодії з операційною системою та ресурсами приладу, використання популярних інструментів,

наприклад Google API. Починаючи з 2023 року можна проходити навчання як з використанням мови програмування Java так і Kotlin

Завданням курсу є вступ в програмування додатків для мобільних систем. Огляд платформи Android, середовища Android Studio та основних компонент. Курс спрямований на вивчення інструментарію розробника та можливостей прикладних програм і готує до міжнародного тесту на статус Associate Android Developer.

Технологія веб-програмування Ruby on Rails

8 семестр, 3 год./тижд., залік, 4 кредити ЄКТС, старший викладач П.О. Захоженко

Мета курсу - новітні технології веб-програмування, реалізованим у фреймворці Ruby on Rails. В рамках даного курсу розглядаються основи мови Ruby і детально, на прикладах, розбираються ключові аспекти Ruby on Rails.

Завданням курсу є вивчення особливості мови Ruby: синтаксичні конструкції, основні типи і структури даних, об'єктну модель, функціональні елементи (blocks, procs, lambdas) і метапрограмування. Також розглядається Rack: інтерфейс для імплементації веб-серверів на Ruby і веб-застосунки, написані на Rack-сумісних мікро-фреймворках (Sinatra, Roda). Потім студенти опановують різні аспекти Ruby on Rails фреймворка починаючи з основи - Router, Models, Views, Controllers (MVC) і продовжуючи різною типовою для веб-застосунків функціональністю та її імплементацією на Rails. Зокрема, розглядається: аутентифікація, авторизація, операції, що виконуються в фоновому режимі (background/async operations), інтернаціоналізація, робота з client-side (JavaScript), відправка електронних листів (emails), real-time client-server communication (websockets) тощо. Також розглядається автоматизоване тестування як необхідний аспект розробки якісного коду і методи імплементації різних типів автоматичних тестів в Rails. Крім того, певний час приділяється методам масштабування (scaling) Rails застосунків. Впродовж усього курсу окрема увага спрямовується на важливість стилю написання коду, а саме його відповідності загальноприйнятим в середовищі Ruby-програмістів конвенціям. методологією.

Математичні методи обробки зображень

3 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити ЄКТС, (загальна кількість годин – 120 год.; аудиторні години – 42 год.; лекції – 20 год.; практичні заняття – 22 год.; самостійна робота – 78 год.) О.А.Бучко, доцент, кандидат технічних наук

Упродовж навчального курсу студенти ознайомляться із математичними і практичними методами цифрової обробки зображень. Розглядаються алгоритми зміни яскравості, фільтрації зображень, сегментації, аналіз гістограм, перетворення Фур'є для обробки зображень в частотній області. Приділяється увага методам знаходження об'єкта на зображенні представленні його форми та опису. Особливістю курсу є його орієнтація на можливість ефективного застосування отриманих знань для розв'язання відповідних практичних задач.

Інформаційний пошук

4 семестр, 3 год/тижд., залік, 3,5 кредити ЄКТС, (загальна кількість годин – 105 год.; аудиторні години – 36 год.; лекції – 24 год.; практичні заняття – 12 год.; самостійна робота – 69 год.), А.М.Глибовець, професор, доктор технічних наук

Інформаційний пошук, поєднав в собі роботу бібліотекарів і інформатиків в середині ХХ століття. Бурхливий розвиток мережі Інтернет став потужним імпульсом розвитку цієї дисципліни. Сучасний інформаційний пошук – це мільйони користувачів, грандіозні об'єми даних, потужні обчислювальні системи, витончені алгоритми. Для вирішення поставленої задачі, пошуку інформації, що відповідає потребі користувача, застосовуються методи машинного навчання, аналіз мультимедійної інформації, комп'ютерна лінгвістика, геоінформаційні сервіси, досліджується психологія користувачів і їх соціальні зв'язки, зручність інтерфейсу і т.д. Метою курсу є ознайомлення студентів з проблемами класичного інформаційного пошуку в веб, включаючи суміжні задачі класифікації і кластеризації текстів.

Програмування на C#

4 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити ЄКТС, (загальна кількість годин – 120 год.; аудиторні години – 42 год.; лекції – 20 год.; практичні заняття – 22 год.; самостійна робота – 78 год.), Б.Р.Яблонський, асистент

Метою і завданням навчальної дисципліни "Програмування на C#" є висвітлення набору інструментів та технологій, які надаються .NET Framework-ом для розробки застосунків. Надати студентам практичні навички розробки реальних проектів. Курс складається із двох частин: загальнотеоретичної і практичної. Загальнотеоретична частина передбачає базове вивчення технологій та інструментів .NET Framework. Практична частина передбачає базове практичне вивчення та освоєння технологій та інструментів .NET Framework.

Взаємозв'язок курсів. Студент повинен знати: процедурне, базові комп'ютерні алгоритми, бути знайомим хоча б з однією з об'єктно-орієнтованих мов програмування (C++, Java, C#). Надалі проходження курсу є передумовою для подальшого вивчення курсів по .NET Framework.

Автоматизація роботи з програмними проектами мовою Java

4д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити ЄКТС, (загальна кількість годин – 90 год.; аудиторні години – 30 год.; лекції – 14 год.; практичні заняття – 16 год.; самостійна робота – 60 год.), асистент М.В. Андрушук

Даний курс орієнтований на студентів, що прослухали базові курси програмування, знайомі з алгоритмами і вже готові почати роботу з більшими проектами та складнішими завданнями. В цьому курсі ми познайомимося з двома найбільш поширеними фреймворками, що використовуються для автоматизації процесів роботи з проєкт мовою Java, а саме Maven та Gradle. Після цього ми почнемо знайомство з фреймворком Spring Boot. Основна увага в цьому курсі буде приділена базовим поняттям даного фреймворку, а саме роботі Annotation Processor. Окремо зупинимося на використанні спеціалізованих бібліотек тестування. Частина курсу буде орієнтована на розуміння правильного процесу розробки та супроводу проєкт. Студенти будуть знайомитися з Continues Delivery та Release Strategy на базі GitLab, Jenkins та інших фреймворків

Методи та засоби збору чутливої інформації

4д семестр, 4 год/тижд., залік, 2 кредити ЄКТС, (загальна кількість годин – 60 год.; аудиторні години – 20 год.; лекції – 10 год.; практичні заняття – 10 год.; самостійна робота – 40 год.), Т.А.Бабиц, асистент

У курсі буде розказано про приватність інформації: особистої, цільових систем тощо. Будуть розглянуті методи отримання інформації як з відкритих джерел, та за рахунок ручного отримання інформації. Зокрема буде розглянута специфіка роботи з людським фактором, так звана соціальна інженер

Інформаційна безпека веб-застосунків

5семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити ЄКТС, (загальна кількість годин – 120 год.; аудиторні години – 40 год.; лекції – 20 год.; практичні заняття – 20 год.; самостійна робота – 80 год.), Т.А.Бабиц, асистент

ВИМОГИ: знання основ розробки серверних та клієнтських веб-застосунків, протоколу HTTP, робота з базами даних. У курсі буде розглянуті різноманітні вразливості у веб-застосунках(їх компонентах тощо) та проблеми що до них призводять. Зокрема методологія пошуку вразливостей та їх усунення.

Комп'ютерна вірусологія

5семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити ЄКТС, (загальна кількість годин – 90 год.; аудиторні години – 26 год.; лекції – 10 год.; практичні заняття – 16 год.; самостійна робота – 64 год.), О.В.Кириєнко, старший викладач.

Курс надає загальний огляд історії розвитку комп'ютерних вірусів та інших шкідливих програм. Він має забезпечити основи теоретичної підготовки і фактичних знань для глибшого розуміння слухачами проблем, пов'язаних з безпекою комп'ютерних програм та інформації, надати підґрунтя для оволодіння навичками забезпечення загальної безпеки комп'ютерних систем та необхідних знань і навичок щодо захисту інформаційних ресурсів від комп'ютерних вірусів. Метою курсу є ознайомлення слухачів з основними різновидами існуючих шкідливих програм, засобами боротьби з ними, прийомами ліквідації нанесених ними ушкоджень та запобігання втратам. В курсі розглядаються тенденції, теорії, перспективи та практичні методи, що відносяться до кіберзлочинності.

Мова програмування Swift

5 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити ЄКТС, (загальна кількість годин – 90 год.; аудиторні години – 30 год.; лекції – 16 год.; практичні заняття – 14 год.; самостійна робота – 60 год.), О.О.Франків, асистент

Даний курс присвячено вивченню мови програмування Swift з усіма її особливостями. Слухачі курсу навчатимуться не лише використовувати базові операції чи керувати пам'яттю, але й познайомляться з протокольнорієнтованим програмуванням та навчатимуться поєднувати різні парадигми програмування для забезпечення максимальної продуктивності та підтримуваності коду.

Даний курс є базовим для сертифікатної програми "Програмування під iOS" і є вкрай бажаним для прослуховування студентам, що бажають її пройти.

Основи роботи з фреймворком Spring Boot

5 семестр, 4 год/тижд., залік, 5.5 кредити ЄКТС., (загальна кількість годин – 165 год.; аудиторні години – 54 год.; лекції – 26 год.; практичні заняття – 28 год.; самостійна робота – 111 год.), М.В.Андрощук, асистент

Цей курс знайомить студентів з основними можливостями фреймворку Spring Boot. Входячи до курсу студенти будуть вивчати основні анотації та їх життєвий цикл (DI, IoC), познайомляться з стартерами та розберуться як використовувати різні профілі. В ході цього курсу студенти навчатимуться основам роботи з базами даних з використанням SpringData. Особлива увага буде приділена процесу логування з використанням спеціалізованих бібліотек (Slf4j, Log4j, logback). Цей курс продовжить знайомство з тестуванням і навчить проводити інтеграційне тестування

Схематотехніка

5 семестр, 3 год/тижд., залік, 3.5 кредити ЄКТС (загальна кількість годин – 105 год.; аудиторні години – 36 год.; лекції – 18 год.; практичні заняття – 18 год.; самостійна робота – 69 год.), Я.І.Вознюк, асистент

Методи та засоби обробки інформації

6 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 зал. б., (загальна кількість годин – 90 год.; аудиторні години – 30 год.; лекції – 16 год.; практичні заняття – 14 год.; самостійна робота – 60 год.), Я.І.Вознюк, асистент

Курс присвячений методам та засобам обробки інформації, як поступає до нас через певні проміжки часу, тобто аналізу, моделюванню та прогнозуванню часових рядів. У курсі ви дізнаєтесь, як влаштовано світ сьогодні (моделювання) і що буде завтра (прогнозування). Розглядаються методи виділення тренду та періодичної складової, побудова автокореляційної (АКФ) та часткової автокореляційної (ЧАКФ) функції, моделювання часових рядів за допомогою АРІМА - моделей. Також розглядається теорія прогнозування стаціонарних часових рядів за умови відомої АКФ (або спектральної щільності) і в умовах спектральної невизначеності. У якості засобів обробки інформації розглядаються електронні таблиці, статистичні пакети та мова програмування Python.

Низькорівневі вразливості програмного забезпечення

6 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити ЄКТС, (загальна кількість годин – 120 год.; аудиторні години – 40 год.; лекції – 20 год.; практичні заняття – 20 год.; самостійна робота – 80 год.), Т.А.Бабиш, асистент

ВИМОГИ: знання з розробки на мові програмування C, та розуміння роботи з пам'яттю. У курсі буде розглянуті різноманітні вразливості у програмному коді та проблеми що до них призводять. Зокрема методологія пошуку вразливостей та їх усунення. Також буде розглянуто робота з ядрами та компонентами різноманітних операційних систем.

Практичні аспекти роботи з базами даних в Spring Boot

6 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити ЄКТС, (загальна кількість годин – 90 год.; аудиторні години – 30 год.; лекції – 14 год.; практичні заняття – 16 год.; самостійна робота – 60 год.), М.В.Андрощук, асистент

Цей курс присвячений особливостям роботи з базами даних в фреймворку Spring. В цьому курсі ми докладно познайомимось з Entity, а саме наслідуванням, зв'язками, нюансами Lazy та Eager завантаження. Студенти познайомляться з особливостями роботи з різними типами реляційних та нереляційних баз даних. Також будуть розглянуті наступні питання: Entity Manager, Entity Lifecycle, JPQL, flyway/liquibase, Hibernate, Criteria Api, Spring Data

Розробка iOS додатків

6 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити ЄКТС, (загальна кількість годин – 120 год.; аудиторні години – 40 год.; лекції – 20 год.; практичні заняття – 20 год.; самостійна робота – 80 год.), О.О.Франків, асистент

Метою даного курсу є ознайомлення слухачів з тонкощами роботи операційної системи iOS та засобів для створення додатків у ній. Курс умовно можна поділити на 3 частини.

У першій буде детально розглянуто саму операційну систему, особливості виконання користувацького коду, отримання дозволів, тощо. Другу частину буде присвячено вивченню UIKit, а також значну увагу буде приділено CoreAnimation та CoreGraphics, що дозволить користувачам отримати фундаментальні знання та інтуїтивне розуміння інструментарію. У третій частині слухачі отримають можливість познайомитись зі SwiftUI – новим фреймворком для розробки додатків, що використовує функціональний підхід до побудови UI.

Цей курс є другим і головним в сертифікатній програмі "Програмування під iOS".

Машинне навчання та доповнена реальність на мобільних пристроях на базі iOS

6д семестр, 3 год/тижд., залік, 2 кредити ЄКТС, (загальна кількість годин – 60 год.; аудиторні години – 20 год.; лекції – 10 год.; практичні заняття – 10 год.; самостійна робота – 40 год.), О.О.Франків, асистент

В контексті даного курсу слухачі отримають можливість познайомитись з особливостями та обмеженнями використання таких ресурсозатратних технологій як ML та AR, а також розглянути роботу Core ML, ML Kit, AR Kit, Core AR та Multipeer Connectivity. З огляду на стрімкий розвиток даних технологій, більша частина курсу буде присвячена дослідницькій та проектній роботі.

Даний курс є частиною сертифікатної програми "Програмування під iOS".

Робота в середовищі Apple

6д семестр, 3 год/тижд., залік, 2 кредити ЄКТС, (загальна кількість годин – 60 год.; аудиторні години – 20 год.; лекції – 10 год.; практичні заняття – 10 год.; самостійна робота – 40 год.), О.О.Франків, асистент

Увагу даного курсу зосереджено на особливостях роботи з AppStore та налагодженню інфраструктури повного циклу створення додатку, як от автоматизація збирання додатку, залучення тестувальників, підготовка до публікації в AppStore. По завершенню курсу слухачі

будуть мати чітке розуміння, як працює система контролю додатків як в AppStore, так і безпосередньо на кожному пристрої Apple.

Даний курс є частиною сертифікатної програми "Програмування під iOS".

Вибрані фреймворки для iOS

7 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити ЄКТС , (загальна кількість годин – 90 год.; аудиторні години –30 год.; лекції – 14 год.; семінари – 16 год.; самостійна робота - 60 год.), О.О.Франків, асистент

Впродовж проходження даного курсу слухачі розглядають найбільш часто вживані фреймворки для роботи з картами, медіа, мобільними БД, сповіщеннями, тощо. Курс має на меті розширити компетенції слухачів у розробці додатків різної складності, а практичні заняття дозволяють отримати досвід роботи із затребуваними технологіями.

Вступ до мікросервісної архітектури з використанням Spring Boot

7 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити ЄКТС , (загальна кількість годин – 120 год.; аудиторні години –40 год.; лекції – 20 год.; практичні заняття – 20 год.; самостійна робота - 80 год.), М.В.Андрощук, асистент

Цей курс розкриває роботу в мікросервісному середовищі в фреймворку Spring. В цьому курсі ми познайомимось Docker та контейнеризацією застосунків.. Студенти познайомляться з налаштуванням збирання, збереження і обробки даних про роботу застосунку. Окремо розглядаються технології комунікації між серверами: JMS, REST, gRPC.

Інформаційна безпека цільових систем

7 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити ЄКТС , (загальна кількість годин – 90 год.; аудиторні години –30 год.; лекції – 14 год.; практичні заняття – 16 год.; самостійна робота - 60 год.), А.І.Чередарчук, асистент

Курс, що ставить на меті узагальнити, доповнити та структурувати загальні знання з інформаційної безпеки. Буде розглянута робота з усією технічною інфраструктурою на різних рівнях.

Комп'ютерна графіка

8 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити ЄКТС , (загальна кількість годин – 120 год.; аудиторні години –42 год.; лекції – 20 год.; практичні заняття – 22 год.; самостійна робота - 78 год.), О.А.Бучко, доцент, кандидат технічних наук

Упродовж навчального курсу студенти ознайомляться із математичними основами і практичними методами комп'ютерної графіки. Розглядаються алгоритми побудови фракталів, геометричні перетворення, інтерполяція, алгоритми побудови 3-D об'єктів, освітлення та зафарбування. Студенти навчаються відтворювати графічні 3Д моделі без застосування бібліотеки OpenGL, а також ознайомляться з бібліотекою OpenGL. Особливістю курсу є його орієнтація на можливість ефективного застосування отриманих знань для розв'язання відповідних практичних задач.

Реактивне програмування в iOS

8 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити ЄКТС , (загальна кількість годин – 90 год.; аудиторні години –30 год.; лекції – 14 год.; практичні заняття – 16 год.; самостійна робота - 60 год.), О.О. Франків, асистент

Метою даного курсу є ознайомити слухачів з реактивним підходом до програмування, що у зв'язці з елементами функційного програмування дозволяє створювати стабільні та швидкі мобільні додатки. В контексті курсу пропонується розглянути RxSwift і ознайомитись не лише зі способами застосування даної технології, але й деталями її реалізації. Курс також приділяє увагу фреймворку Combine, що є більш нативною альтернативою першому. Студенти

навчаються використовувати різні парадигми програмування і різні підходи для створення якісного програмного продукту.

ФЗ КОМП'ЮТЕРНІ НАУКИ

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА - КОМП'ЮТЕРНІ НАУКИ

ОСВІТНІЙ СТУПІНЬ – БАКАЛАВР

ОБОВ'ЯЗКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ

Мови програмування

1 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 5 кредити ЄКТС, (загальна кількість годин – 150 год.; аудиторні години – 56 год.; лекції – 28 год.; практичні заняття – 28 год.; самостійна робота – 94 год.), М.М.Глибовець, професор, доктор фіз.-мат. Наук

Навчальна дисципліна "Мови програмування" є базовою в плані підготовки студентів і спрямована на вивчення теоретичних та методологічних основ побудови програм на мовах програмування високого рівня з урахуванням сучасних концепцій і тенденцій розвитку, оволодіння інструментальними засобами створення таких програм, отримання практичних навичок розробки програмного забезпечення при вирішенні прикладних задач різного ступеня складності. При вивченні дисципліни, студенти познайомляться з базовими поняттями мов програмування: програма, компілятор, інтерпретатор, платформа, віртуальна машина. На лекціях студенти отримають знання з основ процедурного та об'єктно-орієнтованого програмування та познайомляться з мовою програмування Java. На лабораторних заняттях студенти закріплюють отримані теоретичні знання, а також опанують інтегроване середовище розробки, та отримають навички створення, запуску, тестування та налагодження в ньому своїх програм.

Курс "Мови програмування" забезпечує студентів теоретичною базою для вивчення таких обов'язкових дисциплін, як "Алгоритми та структури даних", "Архітектура обчислювальних систем", "Процурне програмування", "Об'єктно-орієнтоване програмування", "Функціональне програмування", "Логічне програмування"

Алгоритми та структури даних

2 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 5 кредити ЄКТС, (загальна кількість годин – 150 год.; аудиторні години – 52 год.; лекції – 26 год.; практичні заняття – 26 год.; самостійна робота – 98 год.), М.М.Глибовець, професор, доктор фіз.-мат. Наук

Широке розповсюдження інформаційних технологій, науково-технічний прогрес, проникнення інформаційно-комунікаційних технологій в усі сфери людської діяльності висувають нові, підвищені вимоги до підготовки фахівців спеціальності 122 "Комп'ютерні науки". Сучасний професіонал у цій галузі повинен володіти цілим рядом компетенцій, серед яких особливе місце займають загальнонаукові та загально технічні компетенції, або, іншими словами – фундаментальні знання. У загальному випадку, навчальна дисципліна "Алгоритми та структури даних" розглядає такі питання, як формалізація понять "алгоритм", "структура даних" та дослідження формальних алгоритмічних систем; загальні принципи побудови ефективних алгоритмів; сучасні методи дослідження та аналізу алгоритмів; способи та механізми реалізації ефективних алгоритмів у конкретних застосуваннях; формальне доведення алгоритмічної нерозв'язності ряду задач; класифікація задач, визначення і дослідження класів складності; асимптотичний аналіз складності алгоритмів; дослідження та аналіз рекурсивних алгоритмів; отримання явних функцій трудомісткості для порівняльного аналізу алгоритмів; розробка критеріїв порівняльного оцінювання якості алгоритмів.

Організація та обробка електронної інформації

2д семестр, 6 год./тижд., залік, 4 кредити ЄКТС, старший викладач Р.Б. Сініцина

Мета курсу - забезпечити основи теоретичної підготовки і фактичних знань для глибшого розуміння слухачами проблем, пов'язаних з побудовою інформаційних систем, надати підґрунтя для оволодіння навичками організації інформаційних потоків та інформаційної архітектури застосувань.

Завданням курсу є опанування загальними методами організації інформаційних потоків, будування моделей та схем електронних документів, інформаційної архітектури застосувань та інформаційного пошуку, засвоєння базових знань з новітніх технологій хмарних обчислень та мов розмітки, використання інтерфейсів середовища програмування та програмні системи, призначені для автоматизації процесу створення програмного забезпечення (ПЗ). На заняттях увага студентів акцентується на систематизації методів вирішення типових задач моделювання інформаційних систем, ознайомленні з новітніми програмними засобами та засвоєнні основ мов розмітки, форматів обміну даними та побудові інформаційних схем. Розглядаються технології хмарних обчислень, он-лайн документообігу та пошукових систем для існуючих реалізацій. Студент повинен оволодіти: базовими поняттями організації інформаційних систем, систем документообігу, способів структурування та пошуку і інформації, мов XML, UML.

Архітектура обчислювальних систем

2 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити ЄКТС , (загальна кількість годин – 120 год.; аудиторні години –42 год.; лекції – 20 год.; практичні заняття – 22 год.; самостійна робота - 78 год.), О.В.Франчук, доцент, кандидат технічних наук

АНОТАЦІЯ

Дисципліна “Архітектура обчислювальних систем” є обов’язковою дисципліною для студентів 1-ого року навчання бакалаврської програми “Комп’ютерні науки”.

Розглядаються базові принципи будови фон-нейманівського комп’ютера, основи двійкової арифметики, комп’ютерне подання чисел (прямий, зворотний та додатковий коди). Значна увага приділяється питанням організації комп’ютерних систем та їх архітектурі на логічному рівні, рівням набору команд та операційної системи.

Практична частина передбачає засвоєння навиків роботи з командним процесором ОС Windows, опанування засобів розробки командних файлів для маніпуляцій з об’єктами файлової системи Windows. Розглядається система команд (мова асемблера) на прикладі процесора Intel 8086/88.

The discipline "Architecture of computing systems" is a mandatory discipline for students of the 1st year of study of the Bachelor's program "Computer Science".

The basic principles of the structure of the von Neumann computer, the basics of binary arithmetic, computer representation of numbers (direct, inverse and additional codes) are considered. Considerable attention is paid to the organization of computer systems and their architecture at the logical level, the levels of the command set and the operating system.

The practical part involves mastering the skills of working with the command processor of the Windows OS, mastering the means of developing command files for manipulating objects of the Windows file system. The command system (assembly language) is considered using the Intel 8086/88 processor as an example.

Курс “ Архітектура обчислювальних систем ” забезпечує студентів теоретичною та практичною базою для вивчення таких обов’язкових дисциплін, як “Організація та обробка електронної інформації”, “Процедурне програмування”.

The discipline "Architecture of computer systems" provides students with a theoretical and practical basis for studying such normative disciplines as "Organization and processing of electronic information", "Procedural programming".

МЕТА І ЗАВДАННЯ КУРСУ

Метою курсу є підготовка висококваліфікованих розробників програмного забезпечення, які володіють знаннями про архітектуру комп’ютерних систем, можуть використовувати ці знання

для системного програмування і розробки елементів операційних систем, розробляти програми на Асемблері.

Завданням курсу є навчити студентів навичкам низькорівневого програмування та використанню інструментальних засобів програмування, що входять до складу ОС Windows і дозволяють створювати командні файли для роботи з об'єктами файлової системи ОС.

Бази даних та інформаційні системи

3,4,4д семестр, 2,4,4 год/тижд., 2 заліки, екзамен, 9 кредити ЄКТС, (загальна кількість годин – 270 год.; аудиторні години – 104 год.; лекції – 52 год.; практичні заняття – 52 год.; самостійна робота - 166 год.), Н.М.Гулаєва, доцент, кандидат фіз.-мат. наук

Навчальна дисципліна «Бази даних та інформаційні системи» ґрунтується на дисциплінах «Дискретна математика», «Математична логіка та теорія алгоритмів», «Мови програмування» та є основою для дисциплін «Методи розробки програмних систем», «Аналіз великих даних (Big Data)», «Нереляційні бази даних» тощо. Під час вивчення цієї дисципліни студенти набудуть: I. загальних компетентностей: а. ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. б. ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. с. ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. d. ЗК6. Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями. е. ЗК7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. f. ЗК9. Здатність працювати в команді. g. ЗК10. Здатність бути критичним і самокритичним. II. спеціальних (фахових, предметних) компетентностей: а. СК10. Здатність застосовувати методології, технології та інструментальні засоби для управління процесами життєвого циклу інформаційних і програмних систем, продуктів і сервісів інформаційних технологій відповідно до вимог замовника. б. СК15. Здатність до аналізу та функціонального моделювання бізнес-процесів, побудови та практичного застосування функціональних моделей організаційно-економічних і виробничо-технічних систем, методів оцінювання ризиків їх проектування. Результатами навчання є: а. ПР10. Використовувати інструментальні засоби розробки клієнтсерверних застосувань, проектувати концептуальні, логічні та фізичні моделі баз даних, розробляти та оптимізувати запити до них, створювати розподілені бази даних, сховища та вітрини даних, бази знань, у тому числі на хмарних сервісах, із застосуванням мов веб-програмування. б. ПР11. Володіти навичками управління життєвим циклом програмного забезпечення, продуктів і сервісів інформаційних технологій відповідно до вимог і обмежень замовника, вміти розробляти проектну документацію (техніко-економічне обґрунтування, технічне завдання, бізнес-план, угоду, договір, контракт). с. ПР15. Застосовувати знання методології та CASE-засобів проектування складних систем, методів структурного аналізу систем, об'єктно-орієнтованої методології проектування при розробці і дослідженні функціональних моделей організаційно-економічних і виробничо-технічних систем. 2. Мета навчальної дисципліни: Метою викладання навчальної дисципліни «Бази даних та інформаційні системи» є набуття студентами теоретичних знань та практичних навичок в одній з найактуальніших галузей інформаційних технологій – організації роботи з базами даних та інформаційними системами; наголос зроблено на реляційних базах даних.

Методи проектування алгоритмів

2 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 5 кредити ЄКТС, М. М. Глибовець, доктор фізико-математичних наук, професор, О. В. Франчук, кандидат технічних наук, доцент, О.С.Тригуб, кандидат фізико-математичних наук, доцент.

АНОТАЦІЯ

Навчальна дисципліна "Методи проектування алгоритмів" включає основні розділи і поняття з основ проектування ефективних алгоритмів, оцінювання часової і ємкісної характеристики алгоритмів. Центральне місце посідає аналіз алгоритмів з акцентом на доведення коректності та визначення часових оцінок. У курсі детально розглядаються перебірні методи (грубої сили) та евристичний підхід до вирішення задач класу NP, прикладні методи комбінаторної оптимізації. Значна увага приділяється методам: розділяй і пануй, бектрекінгу, жадібному, динамічному програмуванню. Усі підходи, методи, алгоритми уточнюються розглядом типових прикладів та їх програмуванню як на лекціях так і на практичних заняттях.

Навчальна дисципліна "Методи проектування алгоритмів" є базовою навчальною дисципліною та вивчається згідно з навчальним планом підготовки фахівців освітнього ступня "бакалавр" спеціальності 122 "Комп'ютерні науки".

На заняттях викладачі користуються власним презентаційним матеріалом та демонструють практичну частину на комп'ютері.

До форм семестрового контролю відносяться: контрольні роботи, активність на заняттях. Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі іспиту.

Курс "Методи проектування алгоритмів" забезпечує студентів теоретичною базою для вивчення таких обов'язкових дисциплін, як "Процедурне програмування", "Об'єктно-орієнтоване програмування", "Функціональне програмування", "Логічне програмування".

The discipline "Methods of designing algorithms" includes the main sections and concepts on the basics of designing effective algorithms, assessing the temporal and capacitive characteristics of algorithms. The central place is occupied by the analysis of algorithms with an emphasis on proving the correctness and determining time estimates. The course examines in detail the sorting methods (brute force) and heuristic approach to solving problems of the NP class, applied methods of combinatorial optimization. Considerable attention is paid to methods: divide and dominate, backtracking, greedy, dynamic programming.

All approaches, methods, algorithms are specified by considering typical examples and programming them both at lectures and in practical classes.

The discipline "Methods of designing algorithms" is a basic academic discipline and is studied in accordance with the curriculum for the training of specialists of the educational foot "bachelor" of specialty 122 "Computer Science".

In the classroom, teachers use their own presentation material and demonstrate the practical part on a computer.

The forms of semester control include: tests, activity in the classroom. The final semester control is carried out in the form of an exam.

The course "Methods of designing algorithms" provides students with a theoretical basis for studying such normative disciplines as "Procedural programming", "Object-oriented programming", "Functional programming", "Logical programming".

Пререквізити: базові знання з математичного аналізу, програмування; бажаним є прослуховування курсу «Алгоритми та структури даних».

МЕТА І ЗАВДАННЯ КУРСУ

Метою викладання даної навчальної дисципліни є отримання студентами ґрунтовної математичної підготовки та знань теоретичних, методичних і алгоритмічних основ проектування алгоритмів різного класу складності для їх використання під час вирішення прикладних і наукових завдань у сфері інформаційних систем і технологій, забезпечення теоретичної та інженерної підготовки фахівців у галузі проектування, впровадження та використання ефективних алгоритмів в різних прикладних областях.

Основи побудови комп'ютерних мереж

4д. семестр, 6 год./тижд., залік, 4 кредити ЄКТС, асистент Я.І. Вознюк

Мета курсу - технологій сучасних комунікаційних мереж, розгляд базових понять, технологій, протоколів.

Завданням курсу є розгляд базових понять та загальних принципів організації мереж. Приділено увагу найбільш поширеній технології побудови локальних мереж - Ethernet, принципам IP-адресації, запропоновано підходи для побудови невеликих мереж. Курс базується на навчальній програмі Cisco Certified Network Associate (CCNA), Routing and Switching (R&S), частина 1, компанії Cisco Systems. Отримані знання складають основу для подальшого вивчення мережових технологій - курсів, базованих на інших складових CCNA R&S, та технологій сучасних дата центрів.

Основи штучного інтелекту

5 семестр, 3 год./тижд., екзамен, 4 кредити ЄКТС, професор М.М. Глибовець, старший викладач В.В. Гуминський.

Мета курсу - висвітлення основних підходів до проектування і програмування інтелектуальних програмних систем, які базуються на знаннях, орієнтовані на розв'язання недостатньо формалізованих задач, та які вимагають постійного розвитку і реорганізації

Завданням курсу є вивчення основ штучного інтелекту та розуміння основних підходів, які використовуються для створення його систем. Вивчаються роль знань, особливості їх отримання, представлення, подання при різних підходах у створенні систем ШІ та їх використанні. Розглядаються особливості побудови одного з найпоширеніших видів систем ШІ - "класичних" експертних систем, а також сучасні підходи до створення таких систем - зокрема, роль і значення застосування в сучасних системах штучного інтелекту штучних нейронних мереж, машинного та глибокого навчання, генетичних алгоритмів.

Функціональне програмування

7 семестр, 4 год./тижд., екзамен, 4 кредити ЄКТС, В.С.Проценко, кандидат фізико-математичних наук, доцент, Ю.О. Ющенко, кандидат фізико-математичних наук, доцент, М. Картавий, асистент.

АНОТАЦІЯ

Дисципліна «Функціональне програмування» є обов'язковою дисципліною для студентів 3-го року навчання спеціальності «Комп'ютерні науки». Курс викладається у 1 семестрі і в ньому студенти вивчають мову програмування Haskell.

Мова Haskell створювалася як стандарт мови функціонального програмування, в якій реалізуються всі відомі концепції функціонального програмування. Оволодівши мовою Haskell легко зрозуміти як ефективно використовувати елементи функціональності в мовах Java, Clojure, Scala.

Студенти повинні знати основи дискретної математики та програмування на мові Java або C++ (в об'ємі одного семестру). Студенти повинні вміти ефективно застосовувати отримані знання для розв'язку прикладних задач.

До форм семестрового контролю відносяться: щонедільні самостійні роботи, активність на практичних заняттях. Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі іспиту.

The discipline "Functional programming" is a normative discipline for students of the 3rd year of study in the specialty "Computer science". The course is taught in 1 semester and in it students learn the Haskell programming language.

The Haskell language was created as a functional programming language standart. In which all known functional programming concepts are implemented. Having mastered the Haskell language, it is easy to undestend how to effectively use the elements of functionality in the Java, Clojure, Scala languages. Student must know the basics of discrete mathematics and programming in Java or C++ (one semester). Student must be able to effectively apply the acquired knowledge to solve applied problems.

Forms of semester control include: control independent work, activity in practical classes. The final semester control is conducted in the form of an exam.

МЕТА І ЗАВДАННЯ КУРСУ

Мета курсу навести основні концепції функціонального програмування, котрі реалізовані в мові програмування Haskell, і показати як їх можна використовувати для розв'язання практичних задач. Познакомити студентів з системою типів даних мови Haskell, кортежами, списками, деревами і іншими структурами даних, в тому числі нескінченними. Надати теоретичні і практичні навички в роботі з монадами: Maybe, List, State, введення-виведення та синтаксичними аналізаторами. Навчити як працювати з засобами управління проектом.

Логічне програмування

7 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити ЄКТС, (загальна кількість годин – 120 год.; аудиторні години – 40 год.; лекції – 16 год.; практичні заняття – 24 год.; самостійна робота – 80 год.), Ю.О.Ющенко, доцент, кандидат фіз.- мат. наук

Навчальна дисципліна «Логічне програмування» (ЛП) ґрунтується на дисциплінах «Дискретна математика», «Мови програмування», «Алгоритми та структури даних», «Бази даних та інформаційні системи», «Математична логіка та теорія алгоритмів», «Функціональне програмування», «Основи штучного інтелекту» та є невід'ємною часткою знань та вмінь фахівців в галузі комп'ютерних наук.

Під час вивчення даної дисципліни студенти набудуть:

I. загальних компетентностей:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК6. Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК11. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК12. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК13. Здатність діяти на основі етичних міркувань.

II. спеціальних (фахових, предметних) компетентностей:

СК3. Здатність до логічного мислення, побудови логічних висновків, використання формальних мов і моделей алгоритмічних обчислень, проектування, розроблення й аналізу алгоритмів, оцінювання їх ефективності та складності, розв'язності та нерозв'язності алгоритмічних проблем для адекватного моделювання предметних областей і створення програмних та інформаційних систем.

СК8. Здатність проектувати та розробляти програмне забезпечення із застосуванням різних парадигм програмування: узагальненого, об'єктно-орієнтованого, функціонального, логічного, з відповідними моделями, методами й алгоритмами обчислень, структурами даних і механізмами управління.

III. Програмні результати навчання

ПР1. Застосовувати знання основних форм і законів абстрактно-логічного мислення, основ методології наукового пізнання, форм і методів вилучення, аналізу, обробки та синтезу інформації в предметній області комп'ютерних наук.

ПР9. Розробляти програмні моделі предметних середовищ, вибирати парадигму програмування з позицій зручності та якості застосування для реалізації методів та алгоритмів розв'язання задач в галузі комп'ютерних наук.

Мета навчальної дисципліни: Метою викладання навчальної дисципліни «Логічне програмування» є ознайомити студентів із спеціальними знаннями щодо застосування математичної логіки для формалізації та розв'язку широкого класу задач, включаючи логічні і комбінаторні задачі та задачі штучного інтелекту, надати студентам розуміння розбіжності декларативних засобів програмування від імперативних.

Багатозадачне та паралельне програмування

7 семестр, 3 год./тижд., екзамен, 4 кредити ЄКТС, професор Г.І. Малашинок., старший викладач А.А. Сідько

Мета курсу - ознайомлення з основними поняттями паралельних обчислювальних систем та з методами паралельного та розподіленого програмування.

Завданням курсу є опанування різних технік створення паралельних програм, використовуючи методи синхронізації потоків та уникати можливих блокувань системи. Студенти ознайомляться з доступним інструментарієм в мові програмування Java, для синхронізації та покращення багатопотокових додатків. Буде надано повний опис важливих команд MPI для створення паралельних систем для багатопроцесорних суперкомп'ютерів з розподіленою пам'яттю. Важливим аспектом курсу є формування навичок написання звіту за отриманими результатами роботи, групове виконання завдань та презентація самостійно опрацьованих тем.

Інтелектуальні мережі

7 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити ЄКТС, (загальна кількість годин – 120 год.; аудиторні години – 42 год.; лекції – 14 год.; практичні заняття – 28 год.; самостійна робота – 78 год.), Гуминський В.В., кандидат фізико-математичних наук

АНОТАЦІЯ

Навчальна дисципліна "Інтелектуальні мережі" є обов'язковою для студентів 4-ого року навчання спеціальності "Комп'ютерні науки". Курс складається з двох частин.

Курс "Інтелектуальні мережі" присвячений інтелектуалізації (семантизації) сучасних інформаційних технологій та перспективам їх розвитку. Курс складається з двох частин. В першій частині розглядається: семантичний веб та стек його технологій. Представлення даних, кодування символів, унікальна ідентифікація ресурсів, мова розширеної розмітки. Семантична модель RDF та її серіалізація. Подання знань за допомогою онтологій. Мова запитів до RDF сховищ SPARQL.

Друга частина курсу присвячена семантизації систем знань, їх видобуванню та обробці. Розглядаються семантичні wiki та семантичні електронні бібліотеки, мультимедійні бази даних. Методи інтелектуального аналізу даних. Технології великих даних «Big Data». Інтелектуальні програмні агенти, семантичний ґрид та хмарні обчислення.

Студенту пропонується логіко-понятійний апарат, необхідний для засвоєння викладених технологій, а також приклади їх практичного застосування.

Знання та практичний досвід, що будуть отримані в процесі вивчення курсу, дозволять значно розширити можливості студентів при засвоєнні комплексу спеціальних дисциплін та написанні дипломних проєктів.

The educational discipline "Intelligent networks" is normative for students of the 4th year of study of the specialty "Computer science". The course consists of two parts.

The course "Intellectual Networks" is dedicated to the intellectualization (semanticization) of modern information technologies and their development prospects. The course consists of two parts. The first part examines: the semantic web and its technology stack. Data representation, character encoding, unique identification of resources, extended markup language. RDF semantic model and its serialization. Presentation of knowledge using ontologies. SPARQL query language for RDF repositories.

The second part of the course is devoted to the semanticization of knowledge systems, their extraction and processing. Semantic wikis and semantic electronic libraries, multimedia databases are considered. Methods of intelligent data analysis. "Big Data" big data technologies. Intelligent software agents, semantic grid and cloud computing.

The student is offered the logical and conceptual apparatus necessary for mastering the presented technologies, as well as examples of their practical application.

The knowledge and practical experience that will be gained during the course will allow to significantly expand the opportunities of students in mastering a complex of special disciplines and writing diploma projects.

До форм семестрового контролю відносяться: контрольні роботи, колоквиум, активність на практичних заняттях. Модульні контрольні роботи. Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі іспиту.

МЕТА І ЗАВДАННЯ КУРСУ

Метою вивчення дисципліни «Інтелектуальні мережі» є ознайомлення студентів з семантизацією та інтелектуалізацією сучасних ІТ. Все більшого поширення та застосування технологій Семантичного Вебу.

Завданням курсу є навчити студентів певним навичкам роботи з стеком технологій семантичного вебу. Представлення даних з використанням системи Unicode кодування символів (UTF8), унікальна ідентифікація ресурсів (URI), мова розширеної розмітки XML. RDF моделлю - графом та його серіалізацією (RDF/XML, Turtle). Подання знань за допомогою онтологій. Мовою опису онтологій OWL. Мовою запитів до RDF сховищ SPARQL. Набути певний досвід роботи з семантичними wiki, семантичними електронними бібліотеками, мультимедійними базами даних. Познайомити студентів з задачами та методами інтелектуального аналізу даних, технології великих даних «Big Data». Особливий інтерес

представляє набуття студентами досвіду роботи з інтелектуальними програмними агентами, семантичним грідом та хмарними обчисленнями.

Комп'ютерна графіка

8 семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити ЄКТС., О. А. Бучко к. н. технічних наук, доцент; О. М. Печкурова старший викладач.

Упродовж навчального курсу студенти ознайомляться із математичними основами і практичними методами комп'ютерної графіки. Розглядаються алгоритми побудови фракталів, геометричні перетворення, інтерполяція, алгоритми побудови 3-D об'єктів, освітлення та зафарбування. Студенти навчаються відтворювати графічні 3D моделі без застосування бібліотеки OpenGL, а також ознайомляться з бібліотекою OpenGL. Особливістю курсу є його орієнтація на можливість ефективного застосування отриманих знань для розв'язання відповідних практичних задач.

ВИБІРКОВІ ДИСЦИПЛІНИ

Електроніка та цифрова електроніка

3 семестр, 3 год/тижд., залік, 3,5 кредити ЄКТС, (загальна кількість годин – 105 год.; аудиторні години – 36 год.; лекції – 18 год.; практичні заняття – 18 год.; самостійна робота – 69 год.) Я.І. Вознюк, асистент

Математичні методи обробки зображень

3 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити ЄКТС, (загальна кількість годин – 120 год.; аудиторні години – 42 год.; лекції – 20 год.; практичні заняття – 22 год.; самостійна робота – 78 год.) О.А. Бучко, доцент, кандидат технічних наук

Упродовж навчального курсу студенти ознайомляться із математичними і практичними методами цифрової обробки зображень. Розглядаються алгоритми зміни яскравості, фільтрації зображень, сегментації, аналіз гістограми, перетворення Фур'є для обробки зображень в частотній області. Приділяється увага методам знаходження об'єкта на зображенні представленні його форми та опису. Особливістю курсу є його орієнтація на можливість ефективного застосування отриманих знань для розв'язання відповідних практичних задач.

Новітні Інтернет технології

3 семестр, 3 год./тижд., залік, 4 кредити ЄКТС, асистент О.О. Кобзар

Мета курсу – є висвітлення основних частин процесу розробки веб-сайтів, ознайомлення із методами розбиття розробки на компоненти з метою злагодженої командної розробки, демонстрація використання сучасних технологій з метою економії часу розробки та використання готових open-source рішень у процесі розробки

Завданням курсу є вивченню теоретичних та прикладних аспектів галузі веб-розробки та поглиблене вивчення інструментів Frontend- та Backend-розробки, актуальних у цій галузі. Також окрема увага приділяється інструментам командної розробки, котрі дозволяють уникнути тих проблем, що найчастіше зустрічаються на відповідному ринку праці. Під час курсу на практичних прикладах розглядаються процеси побудови Frontend-only та Frontend+Backend-додатків разом із використанням відповідного програмного інструментарію.

Базові мережні технології

5 семестр, 3 год./тижд., залік, 4 кредити ЄКТС, асистент Я.І. Вознюк

Мета курсу - поглиблення і розвиток знань про комунікаційні мережі, здобуття практичних навичок налаштування базових мережевих сервісів, налаштування мережевого обладнання. Навчальна задача курсу полягає в набутті студентами розуміння логіки і сучасних трендів у проектуванні та використанні сучасних комп'ютерних мереж.

Завданням курсу є поглиблення знань технологій сучасних комунікаційних мереж, технології 2-го та 3-го рівнів OSI, побудова сучасних бездротових мереж. Кожна технологія розглядається в наступних аспектах: загальна концепція, налаштування, методи відлагодження. В кожній темі освітлюються деталі, які впливають на безпеку. Курс базується на версії 7.0 навчальної програми Cisco Certified Network Associate (CCNA), Switching, Routing, and Wireless Essentials (SRWE), компанії Cisco Systems. Отримані знання забезпечують основу для практичної діяльності в галузі мережевих технологій, зокрема, для розробки мережевих програмних застосунків.

Введення в Хмарні технології

4 семестр , 3 год./тижд., залік, 4 кредити ЄКТС, професор А.М. Глибовець

Мета курсу - ознайомлення з Cloud Computing IaaS, PaaS, SaaS, сучасними рішеннями від Google та Microsoft.

Завданням курсу є розробка ефективних програмних застосунків з використанням Cloud Computing, аналіз запропонованих алгоритмів.

Розробка клієнт серверних застосунків

4д. семестр , 3 год./тижд., залік, 3 кредити ЄКТС, професор А.М. Глибовець, асистент Т.А. Бабич

Мета курсу - набуття студентами знань з основних засобів та принципів побудови клієнт-серверних, Веб та розподілених застосунків на Java, а також здобуття навичок з розробки зазначених типів застосунків.

Завданням курсу є вивченню клієнт серверної архітектури. Курс складається із двох частин: загальнотеоретичної і практичної. Загальнотеоретична частина передбачає засвоєння основних архітектурних принципів, вивчення можливостей мови Java для взаємодії по мережі, створення серверних сокетів, віддалений виклик методів, створення власного Веб-сервера, взаємодія зі сховищем даних. Практична частина передбачає самостійну реалізацію клієнт-серверних застосунків які виконують: взаємодію по мережі, віддалений виклик методів, обробку HTTP-запитів за допомогою власного Веб-сервера, взаємодію зі сховищем даних на прикладі NoSQL БД.

Кібербезпека

6 семестр , 3 год./тижд., залік, 4 кредити ЄКТС, асистент Я.І. Вознюк

Мета курсу - висвітлення основних підходів до побудови та управління захистом комп'ютерної мережі які базуються на методиках та інструментарію що входить до типового Оперативного Центру Безпеки (Network Operation Center NOC).

Завданням курсу є застосування класичних методів захисту комп'ютерних мереж та систем; центральне місце займають дослідження кібератак. Детально розглядаються операційні системи Windows та Linux у розрізі дослідження можливого зловмисного втручання в роботу інформаційної системи. Розглядаються важливі складові інформаційної безпеки, зокрема мережеві протоколи, мережева інфраструктура, можливі методи зловмисного впливу на них та принципи мережевої безпеки. Проводиться огляд криптографії та інфраструктури публічних ключів а також їхній вплив на моніторинг інформаційної безпеки. Важливу роль в курсі приділено моніторингу безпеки, аналізу даних про вторгнення та реагування на інциденти пов'язані кібербезпекою.

Технології сучасних дата – центрів

6 семестр , 3 год./тижд., залік, 4 кредити ЄКТС, старший викладач Д.І. Черкасов

Мета курсу - ознайомлення з основними технологіями, які використовуються в сучасних дата-центрах, принципами побудови комунікаційних мереж сучасних підприємств і датацентрів, як їх невід'ємних складових

Завданням курсу є підготовка фахівців з технологій дата-центрів рівня CCNA компанії Cisco Systems, а також долучає додаткові матеріали з навчальних посібників, технічної документації та інформаційних джерел Інтернет. Особливу увагу приділено розгляду дата-центру як компонента мережі сучасного підприємства. Навчальна задача курсу полягає у розвитку практичних здібностей в роботі з мережами на основі протоколів IP та IPv6, їх оптимізації та пошуку неполадок.

Адміністрування унікс систем

бд. семестр , 3 год./тижд., залік, 3 кредити ЄКТС, старший викладач А.І. Чередарчук

Мета курсу - огляд методів віртуалізації та керування ресурсами. Курс спрямований на вивчення інструментарію адміністратора чи девопса та можливостей сучасних операційних систем при роботі з хмарними та локальними ресурсами.

Завданням курсу є вивчення методів керування службами UNIX систем з використанням підходів CI/CD, використання легкої віртуалізації (контейнери під керуванням Kubernetes), системи керування конфігураціями (ansible) та підходу інфраструктура як код (terraform).

Інформаційна безпека мереж

бд. семестр , 3 год./тижд., залік, 2 кредити ЄКТС, асистент Я.І. Вознюк

Метою і завданням навчальної дисципліни " Інформаційна безпека мереж" є висвітлення основних підходів до управління захистом комп'ютерної мережі які базуються на деяких методиках та інструментарію що входить до типового Оперативного Центру Безпеки (Network Operation Center NOC).

Основи операційних систем

бд. семестр , 4 год./тижд., залік, 3 кредити ЄКТС, доцент О.В. Франчук

Мета курсу - ознайомлення із базовими принципами роботи найвідоміших операційних систем.

Завданням курсу є. розгляд відомих системних служб: IIS та SharePoint. Системи сімейства Windows буде представлено на основі ОС MS Windows Server 8. Пропонується ознайомитися із керуванням операційною системою за допомогою оболонки Windows PowerShell. Системи сімейства унікс буде представлено на основі ОС FreeBSD. Пропонується на розгляд будова та компіляція ядра системи. Огляд основних системних процесів, рівні запуску, періодичне виконання команд, система портів, система бібліотек, система. Пропонується ознайомитися із керуванням операційною системою за допомогою оболонок bash, zsh, tesh.

Прикладне програмування мобільних систем на основі ОС Android

8 семестр, 3 год./тижд., залік, 4 кредити ЄКТС, старший викладач А.І. Чередарчук

Мета курсу - вивчення методів розробки прикладних програм для роботи під керуванням операційної системи Android, розуміння основних етапів роботи програми, взаємодії з операційною системою та ресурсами приладу, використання популярних інструментів, наприклад Google API. Починаючи з 2023 року можна проходити навчання як з використанням мови програмування Java так і Kotlin

Завданням курсу є вступ в програмування додатків для мобільних систем. Огляд платформи Android, середовища Android Studio та основних компонент. Курс спрямований на вивчення інструментарію розробника та можливостей прикладних програм і готує до міжнародного тесту на статус Associate Android Developer.

Технологія веб-програмування Ruby on Rails

8 семестр, 3 год./тижд., залік, 4 кредити ЄКТС, старший викладач П.О. Захоженко

Мета курсу -новітні технології веб-програмування, реалізованим у фреймворці Ruby on Rails. В рамках даного курсу розглядаються основи мови Ruby і детально, на прикладах, розбираються ключові аспекти Ruby on Rails.

Завданням курсу є вивчення особливості мови Ruby: синтаксичні конструкції, основні типи і структури даних, об'єктну модель, функціональні елементи (blocks, procs, lambdas) і метапрограмування. Також розглядається Rack: інтерфейс для імплементації веб-серверів на Ruby і веб-застосунки, написані на Rack-сумісних мікро-фреймворках (Sinatra, Roda). Потім студенти опановують різні аспекти Ruby on Rails фреймворка починаючи з основи - Router, Models, Views, Controllers (MVC) і продовжуючи різною типомою для веб-застосунків функціональністю та її імплементацією на Rails. Зокрема, розглядається: аутентифікація, авторизація, операції, що виконуються в фоновому режимі (background/async operations), інтернаціоналізація, робота з client-side (JavaScript), відправка електронних листів (emails), real-time client-server communication (websockets) тощо. Також розглядається автоматизоване тестування як необхідний аспект розробки якісного коду і методи імплементації різних типів автоматичних тестів в Rails. Крім того, певний час приділяється методам масштабування (scaling) Rails застосунків. Впродовж усього курсу окрема увага спрямовується на важливість стилю написання коду, а саме його відповідності загальноприйнятим в середовищі Ruby-програмістів конвенціям. методологією.

Інформаційний пошук

4 семестр, 3 год/тижд., залік, 3,5 кредити ЄКТС, (загальна кількість годин – 105 год.; аудиторні години – 36 год.; лекції – 24 год.; практичні заняття – 12 год.; самостійна робота - 69 год.), А.М.Глибовець, професор, доктор технічних наук

Інформаційний пошук, поєднав в собі роботу бібліотекарів і інформатиків в середині XX століття. Бурхливий розвиток мережі Інтернет став потужним імпульсом розвитку цієї дисципліни. Сучасний інформаційний пошук – це мільйони користувачів, грандіозні об'єкти даних, потужні обчислювальні системи, витончені алгоритми. Для вирішення поставленої задачі, пошуку інформації, що відповідає потребі користувача, застосовуються методи машинного навчання, аналіз мультимедійної інформації, комп'ютерна лінгвістика, геоінформаційні сервіси, досліджується психологія користувачів і їх соціальні зв'язки, зручність інтерфейсу і т.д. Метою курсу є ознайомлення студентів з проблемами класичного інформаційного пошуку в веб, включаючи суміжні задачі класифікації і кластеризації текстів.

Програмування на C#

4 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити ЄКТС, (загальна кількість годин – 120 год.; аудиторні години – 42 год.; лекції – 20 год.; практичні заняття – 22 год.; самостійна робота - 78 год.), Б.Р.Яблонський, асистент

Метою і завданням навчальної дисципліни "Програмування на C#" є висвітлення набору інструментів та технологій, які надаються .NET Framework-ом для розробки застосунків. Надати студентам практичні навички розробки реальних проектів. Курс складається із двох частин: загальнотеоретичної і практичної.

Загальнотеоретична частина передбачає базове вивчення технологій та інструментів .NET Framework. Практична частина передбачає базове практичне вивчення та освоєння технологій та інструментів .NET Framework.

Взаємозв'язок курсів. Студент повинен знати: процедурне, базові комп'ютерні алгоритми, бути знайомим хоча б з однією з об'єктно-орієнтованих мов програмування (C++, Java, C#). Надалі проходження курсу є передумовою для подальшого вивчення курсів по .NET Framework.

Автоматизація роботи з програмними проектами мовою Java

4д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити ЄКТС, (загальна кількість годин – 90 год.; аудиторні години – 30 год.; лекції – 14 год.; практичні заняття – 16 год.; самостійна робота - 60 год.), асистент М.В. Андрущук

Даний курс орієнтований на студентів, що прослухали базові курси програмування, знайомі з алгоритмами і вже готові почати роботу з більшими проектами та складнішими завданнями. В цьому курсі ми познайомимося з двома найбільш поширеними фреймворками, що використовуються для автоматизації процесів роботи з проєкт мовою Java, а саме Maven та Gradle. Після цього ми почнемо знайомство з фреймворком Spring Boot. Основна увага в цьому курсі буде приділена базовим поняттям даного фреймворку, а саме роботі Annotation Processor. Окремо зупинимося на використанні спеціалізованих бібліотек тестування. Частина курсу буде орієнтована на розуміння правильного процесу розробки та супроводу проєкт. Студенти будуть знайомитися з Continuous Delivery та Release Strategy на базі GitLab, Jenkins та інших фреймворків

Методи та засоби збору чутливої інформації

4д семестр, 4 год/тижд., залік, 2 кредити ЄКТС, (загальна кількість годин – 60 год.; аудиторні години – 20 год.; лекції – 10 год.; практичні заняття – 10 год.; самостійна робота – 40 год.), Т.А.Бабиц, асистент

У курсі буде розказано про приватність інформації: особистої, цільових систем тощо. Будуть розглянуті методи отримання інформації як з відкритих джерел, та за рахунок ручного отримання інформації. Зокрема буде розглянута специфіка роботи з людським фактором, так звана соціальна інженер

Інформаційна безпека веб-застосунків

5семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити ЄКТС, (загальна кількість годин – 120 год.; аудиторні години – 40 год.; лекції – 20 год.; практичні заняття – 20 год.; самостійна робота – 80 год.), Т.А.Бабиц, асистент

ВИМОГИ: знання основ розробки серверних та клієнтських веб-застосунків, протоколу HTTP, робота з базами даних. У курсі буде розглянуті різноманітні вразливості у веб-застосунках(їх компонентах тощо) та проблеми що до них призводять. Зокрема методологія пошуку вразливостей та їх усунення.

Комп'ютерна вірусологія

7семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити ЄКТС, (загальна кількість годин – 90 год.; аудиторні години – 26 год.; лекції – 10 год.; практичні заняття – 16 год.; самостійна робота – 64 год.), О.В.Кириєнко, старший викладач.

Курс надає загальний огляд історії розвитку комп'ютерних вірусів та інших шкідливих програм. Він має забезпечити основи теоретичної підготовки і фактичних знань для глибшого розуміння слухачами проблем, пов'язаних з безпекою комп'ютерних програм та інформації, надати підґрунтя для оволодіння навичками забезпечення загальної безпеки комп'ютерних систем та необхідних знань і навичок щодо захисту інформаційних ресурсів від комп'ютерних вірусів. Метою курсу є ознайомлення слухачів з основними різновидами існуючих шкідливих програм, засобами боротьби з ними, прийомами ліквідації нанесених ними ушкоджень та запобігання втратам. В курсі розглядаються тенденції, теорії, перспективи та практичні методи, що відносяться до кіберзлочинності.

Мова програмування Swift

5семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити ЄКТС, (загальна кількість годин – 90 год.; аудиторні години – 30 год.; лекції – 16 год.; практичні заняття – 14 год.; самостійна робота – 60 год.), О.О.Франків. асистент

Даний курс присвячено вивченню мови програмування Swift з усіма її особливостями. Слухачі курсу навчатимуться не лише використовувати базові операції чи керувати пам'яттю, але й познайомляться з протокольним орієнтованим програмуванням та навчатимуться поєднувати різні парадигми програмування для забезпечення максимальної продуктивності та підтримованості коду.

Даний курс є базовим для сертифікатної програми "Програмування під iOS" і є вкрай бажаним для прослуховування студентам, що бажають її пройти.

Основи роботи з фреймворком Spring Boot

5 семестр, 4 год/тижд., залік, 5.5 кредити ЄКТС, (загальна кількість годин – 165 год.; аудиторні години – 54 год.; лекції – 26 год.; практичні заняття – 28 год.; самостійна робота – 111 год.), М.В.Андрощук, асистент

Цей курс знайомить студентів з основними можливостями фреймворку Spring Boot. Вхідні курсу студенти будуть вивчати основні анотації та їх життєвий цикл (DI, IoC), познайомляться з стартерами та розберуться як використовувати різні профілі. В ході цього курсу студенти навчатимуться основам роботи з базами даних з використанням SpringData. Особлива увага буде приділена процесу логування з використанням спеціалізованих бібліотек (Slf4j, Log4j, logback). Цей курс продовжить знайомство з тестуванням і навчить проводити інтеграційне тестування

Схематотехніка

5 семестр, 3 год/тижд., залік, 3.5 кредити ЄКТС, (загальна кількість годин – 105 год.; аудиторні години – 36 год.; лекції – 18 год.; практичні заняття – 18 год.; самостійна робота – 69 год.), Я.І.Вознюк, асистент

Методи та засоби обробки інформації

6 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити ЄКТС, (загальна кількість годин – 90 год.; аудиторні години – 30 год.; лекції – 16 год.; практичні заняття – 14 год.; самостійна робота – 60 год.), Я.І.Вознюк, асистент

Курс присвячений методам та засобам обробки інформації, як поступає до нас через певні проміжки часу, тобто аналізу, моделюванню та прогнозування часових рядів. У курсі ви дізнаєтесь, як влаштовано світ сьогодні (моделювання) і що буде завтра (прогнозування). Розглядаються методи виділення тренду та періодичної складової, побудова авто кореляційної (АКФ) та часткової авто кореляційної (ЧАКФ) функції, моделювання часових рядів за допомогою АРІМА - моделей. Також розглядається теорія прогнозування стаціонарних часових рядів за умови відомої АКФ (або спектральної щільності) і в умовах спектральної невизначеності. У якості засобів обробки інформації розглядаються електронні таблиці, статистичні пакети та мова програмування Python.

Низькорівневі вразливості програмного забезпечення

6 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити ЄКТС, (загальна кількість годин – 120 год.; аудиторні години – 40 год.; лекції – 20 год.; практичні заняття – 20 год.; самостійна робота – 80 год.), Т.А.Бабиш, асистент

ВИМОГИ: знання з розробки на мові програмування C, та розуміння роботи з пам'яттю. У курсі буде розглянуті різноманітні вразливості у програмному коді та проблеми що до них призводять. Зокрема методологія пошуку вразливостей та їх усунення. Також буде розглянуто робота з ядрами та компонентами різноманітних операційних систем.

Практичні аспекти роботи з базами даних в Spring Boot

6 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити ЄКТС, (загальна кількість годин – 90 год.; аудиторні години – 30 год.; лекції – 14 год.; практичні заняття – 16 год.; самостійна робота – 60 год.), М.В.Андрощук, асистент

Цей курс присвячений особливостям роботи з базами даних в фреймворку Spring. В цьому курсі ми докладно познайомимось з Entity, а саме наслідуванням, зв'язками, нюансами Lazy та Eager завантаження. Студенти познайомляться з особливостями роботи з різними типами реляційних та нереляційних баз даних. Також будуть розглянуті наступні питання: Entity Manager, Entity Lifecycle, JPQL, flyway/liquibase, Hibernate, Criteria Api, Spring Data

Розробка iOS додатків

6 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити ЄКТС, (загальна кількість годин – 120 год.; аудиторні години – 40 год.; лекції – 20 год.; практичні заняття – 20 год.; самостійна робота – 80 год.), О.О.Франків, асистент

Метою даного курсу є ознайомлення слухачів з тонкощами роботи операційної системи iOS та засобів для створення додатків у ній. Курс умовно можна поділити на 3 частини.

У першій буде детально розглянуто саму операційну систему, особливості виконання користувацького коду, отримання дозволів, тощо. Другу частину буде присвячено вивченню UIKit, а також значну увагу буде приділено CoreAnimation та CoreGraphics, що дозволить користувачам отримати фундаментальні знання та інтуїтивне розуміння інструментарію. У третій частині слухачі отримають можливість познайомитись зі SwiftUI – новим фреймворком для розробки додатків, що використовує функціональний підхід до побудови UI.

Цей курс є другим і головним в сертифікатній програмі "Програмування під iOS".

Машинне навчання та доповнена реальність на мобільних пристроях на базі iOS

6д семестр, 3 год/тижд., залік, 2 кредити ЄКТС, (загальна кількість годин – 60 год.; аудиторні години – 20 год.; лекції – 10 год.; практичні заняття – 10 год.; самостійна робота – 40 год.), О.О.Франків, асистент

В контексті даного курсу слухачі отримають можливість познайомитись з особливостями та обмеженнями використання таких ресурсозатратних технологій як ML та AR, а також розглянути роботу Core ML, ML Kit, AR Kit, Core AR та Multipeer Connectivity. З огляду на стрімкий розвиток даних технологій, більша частина курсу буде присвячена дослідницькій та проектній роботі.

Даний курс є частиною сертифікатної програми "Програмування під iOS".

Робота в середовищі Apple

6д семестр, 3 год/тижд., залік, 2 кредити ЄКТС, (загальна кількість годин – 60 год.; аудиторні години – 20 год.; лекції – 10 год.; практичні заняття – 10 год.; самостійна робота – 40 год.), О.О.Франків, асистент

Увагу даного курсу зосереджено на особливостях роботи з AppStore та налагодженню інфраструктури повного циклу створення додатку, як от автоматизація збирання додатку, залучення тестувальників, підготовка до публікації в AppStore. По завершенню курсу слухачі будуть мати чітке розуміння, як працює система контролю додатків як в AppStore, так і безпосередньо на кожному пристрої Apple.

Даний курс є частиною сертифікатної програми "Програмування під iOS".

Вибрані фреймворки для iOS

7 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити ЄКТС, (загальна кількість годин – 90 год.; аудиторні години – 30 год.; лекції – 14 год.; семінари – 16 год.; самостійна робота – 60 год.), О.О.Франків, асистент

Впродовж проходження даного курсу слухачі розглядають найбільш часто вживані фреймворки для роботи з картами, медіа, мобільними БД, сповіщеннями, тощо. Курс має на меті розширити компетенції слухачів у розробці додатків різної складності, а практичні заняття дозволяють отримати досвід роботи із затребуваними технологіями.

Вступ до мікросервісної архітектури з використанням Spring Boot

7 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити ЄКТС, (загальна кількість годин – 120 год.; аудиторні години – 40 год.; лекції – 20 год.; практичні заняття – 20 год.; самостійна робота – 80 год.), М.В.Андрощук, асистент

Цей курс розкриває роботу в мікросервісному середовищі в фреймворку Spring. В цьому курсі ми познайомимось Docker та контейнеризацією застосунків.. Студенти познайомляться з

налаштуванням збирання, збереження і обробки даних про роботу застосунку. Окремо розглядаються технології комунікації між серверами: JMS, REST, gRPC.

Інформаційна безпека цільових систем

7 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити ЄКТС, (загальна кількість годин – 90 год.; аудиторні години – 30 год.; лекції – 14 год.; практичні заняття – 16 год.; самостійна робота – 60 год.), А.І.Чередарчук, асистент

Курс, що ставить на меті узагальнити, доповнити та структурувати загальні знання з інформаційної безпеки. Буде розглянута робота з усією технічною інфраструктурою на різних рівнях.

Комп'ютерна графіка

8 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити ЄКТС, (загальна кількість годин – 120 год.; аудиторні години – 42 год.; лекції – 20 год.; практичні заняття – 22 год.; самостійна робота – 78 год.), О.А.Бучко, доцент, кандидат технічних наук

Вивчення алгоритмів синтезу зображень і засобів їхнього відтворення з використанням сучасної комп'ютерної техніки.

Реактивне програмування в iOS

8 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити ЄКТС, (загальна кількість годин – 90 год.; аудиторні години – 30 год.; лекції – 14 год.; практичні заняття – 16 год.; самостійна робота – 60 год.), О.О. Франків, асистент

Метою даного курсу є ознайомити слухачів з реактивним підходом до програмування, що у зв'язі з елементами функційного програмування дозволяє створювати стабільні та швидкі мобільні додатки. В контексті курсу пропонується розглянути RxSwift і ознайомитись не лише зі способами застосування даної технології, але й деталями її реалізації. Курс також приділяє увагу фреймворку Combine, що є більш нативною альтернативою першому. Студенти навчаються використовувати різні парадигми програмування і різні підходи для створення якісного програмного продукту.

ФАКУЛЬТЕТ ПРАВНИЧИХ НАУК

D8 ПРАВО

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА – ПРАВО

<https://ukma.edu.ua/ects/index.php/fprn/141-2018-06-15-07-25-14/pravo/271-op-bp-pravo>

ОСВІТНІЙ СТУПІНЬ – БАКАЛАВР

ОБОВ'ЯЗКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ

Міжнародне публічне право

5 семестр – 4 год/тижд., 5 кредитів ЄКТС, екзамен, М.М.Антонович, доцент; М.А. Віщук, ст. викладач

Цей курс є коротким оглядом міжнародного публічного права. Він базується на ознайомленні з особливостями, основними поняттями, категоріями, інститутами та галузями міжнародного права. Передбачається отримання навичок роботи з міжнародними договорами та справами Міжнародного суду ООН, їх тлумачення та застосування до конкретних ситуацій міжнародного життя. Основний акцент переноситься з традиційної у радянській науці уваги до теорії міжнародного права на застосування міжнародного публічного права в практиці держав і міжнародних організацій, а також на практику міжнародних судових і квазісудових органів з врахуванням тих змін, які відбулися у міжнародному праві за останні десятиліття, особливо за останні роки після початку агресії РФ проти України з 2014 р. та її ескалації з 24 лютого 2022 р.

Право Європейського Союзу

7 семестр – 3 год/тижд., 4 кредита ЄКТС, екзамен, Р.А.Петров, професор, д.ю.н.

Метою курсу є вивчення правових аспектів функціонування Європейського Союзу (ЄС), розмежування компетенції ЄС та перспектив політичної, правової та економічної інтеграції України до ЄС. При вивченні курсу приділяється особлива увага правовим аспектам асоціації та зони вільної торгівлі між ЄС та Україною, а також правовому регулюванню вступу України до ЄС.

Міжнародне право і міжнародна політика (англ. мовою)

7 семестр – 2 год/тижд., 3 кредити ЄКТС, залік

Курс ознайомить студентів з підходами різних шкіл міжнародних відносин та міжнародного права щодо співвідношення права та політики на глобальній арені. Серед іншого, буде розглянуто школи реалізму, лібералізму, інституціоналізму, конструктивізму, а також традиційні та альтернативні правові школи (позитивізм, політичні та критичні підходи тощо).

Студенти ознайомляться з різними точками зору, серед іншого, щодо наступних питань: В якому середовищі взаємодіють держави (в правоворядку чи в анархії)? Чи є міжнародне право правом в традиційному розумінні цього поняття? Чому держави іноді дотримуються міжнародного права, а іноді ні? Чи можливе створення світового уряду в майбутньому, та чи взагалі він потрібен?

Студенти будуть мати можливість ознайомитися з застосуванням засвоєних підходів до ролі права в різних сферах транснаціональних відносин (застосування сили, захист навколишнього середовища, міжнародні договори та політичні домовленості, міжнародні інвестиції, міжнародна

торгівля тощо) та щодо минулих та теперішніх подій в міжнародній політиці (війна в Україні, глобальне потепління, торговельні війни, конкуренція між США та Китаєм тощо).

Міжнародне право захисту прав людини

8 семестр – 3 год/тижд, 3 кредити ЄКТС, екзамен, М.М.Антонович, доцент; М.А. Віщик, ст. викладач

Курс має на меті забезпечити студентів базовими знаннями про міжнародно-правові універсальні та регіональні стандарти й механізми захисту прав людини. Проводиться загальний огляд основних договорів з прав людини в системі ООН та Ради Європи, а також створених ними органів щодо захисту прав людини. Окремо розглядається застосування міжнародних механізмів щодо захисту прав людини під час збройних конфліктів, зокрема, агресії Росії проти України, та захист прав людини міжнародним карним правом. Аналізуються міжнародно-правові механізми захисту прав жінок, національних меншин та корінних народів. Розглядаються способи імплементації міжнародного права з прав людини в законодавство України. Під час семінарських занять аналізуються рішення Комітету ООН з прав людини, інших договірних комітетів ООН та справи Європейського суду з прав людини.

ВИБІРКОВІ ДИСЦИПЛІНИ

НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ ПРОФЕСІЙНОЇ ТА ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Історія міжнародного права

2 семестр – 2 год/тижд., 3 кредити ЄКТС, залік, Д.О.Коваль, кандидат юридичних наук, доцент
Розглядаються питання методології міжнародно-правової історіографії, ключові категорії історії міжнародного права як науки (імперія, гегемонія, рівновага сил, суверенітет), а також основні парадигми історичного розвитку міжнародного права (імперська парадигма (антична і середньовічна) та «світосистемна» парадигма). Значну увагу приділено історії науки міжнародного права, яка є віддзеркаленням його історичного розвитку.

Навчальні судові процеси: практичний курс (англ.мовою)

3 семестр, 2 год/тижд., 2 кредити ЄКС, 4 семестр, 2 год/тижд., 2,5 кредита ЄКТС, залік, М.А.Столбова, старший викладач

The course is aimed at preparing students for successful participation in moot court competitions through the development of critical thinking and legal reasoning skills and, in a wider perspective, at introducing students to the practice of law. The course is based on fictitious dispute submitted to the European Court of Human Rights.

In the Autumn term we will look into basic rules of facts reading, analysis, and interpretation; factual and legal research; legal reasoning and argumentation; outlining and drafting of the arguments. In the Spring term we will focus on oral presentation, interaction with the judge and maintaining meaningful conversation with the bench. By the end of the course, students must be able present their arguments in a clear and convincing manner, both orally and in writing.

Основи правової системи США (англ.мовою)

4 семестр, 2 год/тижд., 3 кредити ЄКТС, залік

Why should a foreign lawyer study U.S. law in English? Simply put, English is today's *lingua franca* and the U.S., as the current reigning superpower, exerts a powerful influence in diplomacy, trade, finance and other areas of law. It is not possible to fully appreciate this influence without at least a basic understanding of the legal principles and traditions from whence it comes. This course provides just that; it is an introduction to the U.S. Legal System including the distinct roles played by the Executive, Legislative and Judicial branches of government as sources of law and the basic legal principles presented

in the first year courses of most U.S. Law Schools, namely, constitutional law, contracts, property, tort, civil procedure, and criminal law. Each topic is introduced by a brief lecture followed by a Socratic discussion using short humorous scenarios designed to illustrate and reinforce the lecture's main points while forcing you to think analytically and critically about the law and its application from an international perspective. Students will be expected to draw comparisons between the common and civil law system as well as international and Ukrainian law. This is a Master Degree and Certificate course requiring well developed English language skills.

Німецька мова для правників

3 семестр – 2 год/тижд., 3 кредити ЄКТС, залік, А.Дехгані, старший викладач

Метою курсу є вивчення правової термінології німецькою мовою та опрацювання фахових текстів з: основ німецького конституційного і економічного права; договірного права / договір купівлі-продажу; права надання гарантійних зобов'язань; торгового права; юридичні форми підприємства; захисту прав споживачів та ін.. Мови викладання: англійська та німецька.

Французька мова для правників (англ.мовою)

3 семестр, 2 год/тижд., 3 кредити ЄКТС, залік, Р.А.Петров, доктор юридичних наук, професор

Метою курсу є вивчення правової термінології французькою мовою, ознайомлення з історією правової системи Франції та опрацювання фахових текстів з конституційного і економічного права Франції. Мови викладання: англійська та французька.

Міжнародний захист гендерних прав і прав дітей

5 семестр – 2 год/тижд., 3 кредити ЄКТС, залік, З.С.Скалецька, кандидат юридичних наук, доцент

Курс охоплює питання як міжнародного врегулювання прав жінок та дітей, механізмів їх захисту, так і практики міжнародних судів. Особлива увага на порушення прав в умовах збройних конфліктів та процесів глобалізації. Розглядаються передбачені міжнародними документами права дітей, інструменти захисту та міжнародні інституції, які працюють в сфері захисту прав дитини. Окремо аналізуються права жінок передбачені міжнародним законодавством з акцентом на більш наголошувані міжнародною спільнотою, такі як торгівля жінками, насильство проти жінок, репродуктивні права, доступ до влади.

Європейське право з прав людини

6 семестр, 2 год/тижд., 3 кредита ЄКТС, залік, Н.С. Задорожна, кандидат юридичних наук, доцент

Європейське право з прав людини» є спеціалізованим курсом, спрямованим на поглиблення знань у сфері регіональних норм, стандартів і механізмів захисту прав людини, і як такий він базується на міжнародному праві з прав людини, але має і свої особливості.

Найбільша увага приділяється системі захисту прав людини Ради Європи і, зокрема, Конвенції про захист прав людини та основних свобод та практиці її застосування Європейським судом з прав людини як одному з найголовніших механізмів захисту прав людини для України.

Метою курсу є надання базових знань щодо процедур Європейського суду з прав людини, суті і змісту конкретних прав, що містяться у Конвенції. Крім теоретичних знань, він спрямований і на надання практичних навичок (наприклад, як доцільно читати і конспектувати справи чи як скласти заяву до Європейського суду з прав людини).

Міжнародне довкільне право

6 семестр, 2 год/тижд., 3 кредита ЄКТС, залік, Н.О.Козачук, старший викладач

У наш час питання, пов'язані з довкіллям, як от виснаження озонового шару, кліматичні зміни, нестача й забруднення води, деградація ґрунтів, утрата біорізноманіття, стали предметом занепокоєння не лише окремих осіб чи держав, а міжнародного товариства загалом. Зважаючи на це, упродовж останніх десятиліть держави уклали або ж прямують до укладення сотень міжнародних угод, спрямованих на подолання певних довкільних проблем на місцевому, національному, регіональному й глобальному рівнях. Отже, сформувалося міжнародне довкільне право (МДП) – нова галузь міжнародного права, яка, однак, на цей час уже є доволі складна й розлога. Вона охоплює тисячі норм, об'єднаних у сотні міжнародно-правових документів. Їх мета – забезпечити охорону живих і неживих складників довкілля Землі, а також екологічних процесів на планеті. Курс міжнародного довкільного права покликаний сформувати цілісне бачення зв'язку між питаннями збереження, використання й відтворення глобального довкілля та його складників з міжнародним правом. Буде проаналізовано стан міжнародних організацій, правових документів і політики в цій галузі. Зокрема, буде розглянуто теоретичні засади МДП, процес його становлення, суб'єкти, джерела, принципи, механізм упровадження, дотримання та розв'язання спорів. Буде прослідковано зв'язок питань охорони довкілля з міжнародною економічною діяльністю, господарюванням зі спільними ресурсами та збройними конфліктами. Курс МДП корисний для таких практичних цілей як аналіз міжнародного права, удосконалення процесу ухвалення рішень у галузі довкілля та їх узгоджування з міжнародними правовими документами, доступ до міжнародних програм та організацій.

Навчальні судові процеси: поглиблений практичний курс (англ.мовою)

7,8 семестри, 2 год/тижд., 6 кредитів ЄКТС, залік, С.О.Петухов, старший викладач

Moot courts is a teaching tool used by law schools to introduce students to the practice of law. Popular in US and Europe, it is a gradually becoming a part of legal education in many post-soviet countries, including Ukraine. Participating in moot court competitions is a unique opportunity for law students to dig into the facts and law of the case, develop research, writing and oral presentation skills, boost their self-esteem and get the feeling of the profession long before their classmates who are only limited to the 'traditional' law school programs.

Kyiv Mohyla students have been doing moot courts since early 2000th and we have a substantial success record in major international moot court competitions, including the Philip C. Jessup International Law Moot Court Competition, the biggest and the oldest completion of this kind. To continue growing, in 2013 we have launched Introduction to Moot Courts course aimed at preparing 2nd year students for mooting. Due to this, 2nd and 3rd year students are now fully prepared to participate in and even win international competitions (e.g. Kyiv Mohyla has become the winner of the 2016 Telders Public International Law Moot).

The course was designed for advanced mooters striving to achieve meaningful results in their competitions. As it is taught in Spring semester when most teams prepare for the oral rounds, the course will be focused on oral presentation skills, including techniques to overcome stress and anxiety; courtroom / procedural legalize (legal language); technical issues of mooting as a part of Kyiv Mohyla team.

Міжнародне економічне право

6 семестр, 2 год/тижд., 3 кредита ЄКТС, залік, Н.А.Берлач, доктор юридичних наук, професор.

Міжнародне економічне право – навчальна дисципліна, присвячена вивченню міжнародного публічного права, яке регулює міждержавні економічні відносини. Розглядаються як публічно-правові за формою та майнові за змістом відносини суб'єктів міжнародного публічного права, так і публічно-правові відносини таких суб'єктів, спрямовані на регулювання приватноправових відносин економічного характеру. Мета дисципліни – поглибити знання студентів, отримані під час вивчення відповідної теми у курсі міжнародного публічного права.

Міжнародне фінансове право

6д семестр – 4 год/тижд., 3 кредити ЄКТС, залік, Н.А.Берлач, доктор юридичних наук, професор

У результаті вивчення дисципліни студент повинен: знати місце і значення міжнародного фінансового права в системі міжнародного публічного права; знати особливості міжнародних фінансових відносин; знати наявні проблеми в сфері регулювання міжнародних фінансових відносин; знати основні інститути міжнародного фінансового права.

Права людини і біомедицина

7 семестр – 2 год/тижд., 3 кредити ЄКТС, залік, З.С.Скалецька, кандидат юридичних наук, доцент

Курс має на меті проаналізувати як з точки зору прав людини можуть застосовуватись різноманітні технології (фармацевтичні, медичні, інформаційні, комп'ютерні) пов'язані з впливом на людину та людство. Розглядаються правові дискусійні питання щодо клонування та евтаназії, початку життя, сурогатного материнства та інших репродуктивних технологій, наукових досліджень з геномом – як на рівні міжнародного врегулювання, так і на рівні практики міжнародних судів та національних законодавств. Розглядається діяльність міжнародних інституцій, які працюють в сфері захисту прав людини при застосуванні біомедичних досягнень з метою збереження людства.

Міжнародне кримінальне право

7 семестр – 2 год/тижд., 3 кредити ЄКТС, залік, К.І.Бусол, старший викладач

International Criminal Law (ICL) is a relatively new branch of international law that has solidified in the aftermath of World War II through the Nuremberg Trial and the Nuremberg Principles. ICL seeks to ensure the individual criminal responsibility for the gravest crimes under international law, so-called 'core crimes': war crimes, crimes against humanity, genocide and the crime of aggression. These issues have become particularly pertinent for Ukraine since the beginning of Russia's aggression in 2014 and, in particular, after the 2022 full-scale invasion.

This course looks into the historical developments of ICL from the Nuremberg Trial through the establishment of the ad hoc Yugoslav and Rwandan Tribunals and the International Criminal Court (ICC) to the rise of universal jurisdiction and other domestic proceedings concerning international crimes. Importantly, the course explored not just the 'international' facet of the development of ICL, but also analyses the groundbreaking domestic contributions to the field such as Argentina's Trial of the Juntas. The students will learn the foundations of the work of various special and hybrid criminal tribunals as well as of the first permanent ICC. In class, we will discuss the legal nuances of all four core international crimes as well as the challenges to prosecuting them domestically and internationally such as immunities and amnesties. Finally, the course is not limited to criminal accountability, but aims to provide the students with a wider view of justice by discussing with them the other pillars of transitional justice such as truth-telling, reparations, memorialisation, institutional reforms, prevention and the guarantees of non-repetition. All of the above will be examined with a strong Ukrainian focus of ensuring accountability for international crimes perpetrated amid Russian aggression, reforming domestic criminal legislation for enhancing conflict-related proceedings, strengthening the cooperation with the ICC and developing a wider, transitional justice policy.

To some extent, ICL is rooted in international humanitarian law (IHL) - the law of the rules and customs of warfare. This is so because one category of crimes that ICL deals with - war crimes - requires a connection with an armed conflict. In addition to that, other mentioned core crimes such as crimes against humanity or genocide can - but not necessarily should - be committed in the context of hostilities. In this regard, the foundational knowledge of IHL is required for the in-depth mastering of ICL.

Міжнародно-правові санкції та відповідальність держав

7 семестр – 2 год/тижд., 3 кредити ЄКТС, залік, Б.В. Бернацький

Цей курс розкриває питання, що стосуються правової та політичної природи санкцій (контрзаходів). Протягом курсу студенти будуть ознайомлені з історією формування поняття санкцій, сучасними підходами держав та міжнародних організацій до застосування санкцій, санкційною інфраструктурою США, ЄС та України, проблемами накладання санкцій, судовими справами, пов'язаними з оскарженням санкцій, підставами для відповідальності держав тощо. Після успішного завершення курсу студенти опанують теоретичні знання щодо норм, які

регулюють відповідальність держав, підходи до здійснення санкційної політики в Україні та за кордоном і отримують практичні навички з розробки пропозицій щодо накладання санкцій.

Вирішення суперечок СОТ (англ.мовою)

8 семестр – 2 год/тижд., 3 кредити ЄКТС, залік, Н.О.Козачук, ст.викладач

This is a course for undergraduate students that covers the institutional structure of the WTO dispute settlement, the procedural stages of WTO dispute settlement, including consultations, Panel and Appellate Body process, implementation of the decisions and retaliation mechanism. Most important and topical WTO case-law is analysed. During the course we discuss the most contemporary issues of the WTO dispute settlement, including the Appellate Body crisis, the introduction of the Multiparty Interim Appeal Arbitration Arrangement (MPIA) which Ukraine is party to. The functioning of the MPIA within the framework of the WTO dispute settlement. The students will be able to draft procedural documents necessary for launching of a dispute in the WTO. We also discuss participation of Ukraine in the WTO dispute settlement, trade war with Russia which preceded the full-scale invasion of Russia in Ukraine, deliberate on the prospects of Ukraine's post war dispute settlement activities and Ukraine's role in the WTO dispute settlement after becoming a member to the EU.

Медичне право

8 семестр – 2 год/тижд., 3 кредити ЄКТС, залік, З.С.Скалецька, кандидат юридичних наук, доцент

Метою курсу є наблизити студентів до розуміння правових основ надання медичної допомоги. Курс охоплює огляд правового статусу пацієнта та механізми захисту його прав. Розглядаються питання правового регулювання якості медичної допомоги та доступу до неї, особливості статусу надавача медичної допомоги та медичних працівників. Практичні завдання мають на меті сформувати тактику ведення медичних справ.

Міжнародне гуманітарне право

8 семестр – 3 год/тижд., 3 кредити ЄКТС, залік, Д.О.Коваль, кандидат юридичних наук, доцент

Міжнародне гуманітарне право, яке викладається в багатьох країнах світу, а віднині – і в Києво-Могилянській академії, є спеціалізованим курсом, присвяченим таким питанням як міжнародні і неміжнародні збройні конфлікти, методи і засоби їх ведення, комбатанти і не-комбатанти, захист цивільних осіб та об'єктів, внутрішні переміщення спричинені збройними конфліктами і т. д.

Його особливістю є викладання кількома викладачами і залучення гостей лекторів-експертів.

Гостьовий курс 1: Війна з погляду міжнародного права та політики

6 семестр - 2 год/тижд, 3 кредити ЄКТС, залік, В. І. Халанчук, старша викладачка

Колишній прокурор Нюрнберзького трибуналу Бенджамін Ференц адвокатував мотто “Law Not War”, яке і надихнуло зміст цього курсу: міжнародне право має прагнути до притягнення до відповідальності за війну, аби унеможливити її повторення. Та чи під силу міжнародному праву, чи радше тим, хто його застосовує, досягти цього? Цей курс пропонує міждисциплінарний підхід до вивчення війни з погляду міжнародного публічного права та суспільних наук.

«Якщо війна — невід’ємна складова суспільних відносин та міжнародної політики, чи має вона бути криміналізованою?» Це питання — центральне у нашому конкурсі. Ми розглянемо, що таке війна та чи приречене людство воювати, яке саме застосування сили заборонене та криміналізоване за міжнародним правом, що таке злочин агресії та як його розслідувати. Наші обговорення будуть вкорінені у контекст пошуку Україною юридичних механізмів легітимного притягнення до відповідальності за злочин агресії, зокрема у форматі спеціального міжнародного трибуналу, а також можливих наслідків для підходів до розв’язання конфліктів у світі та ліберального проекту світопорядку загалом.

Курс включає кілька гостьових лекцій та дискусій, зокрема щодо визначення жертв злочину агресії, новітніх технологій у веденні війни та застосування міжнародного права у контексті зміни світопорядку.

Цивільне право

3, 4 і 4Д семестри по 4 год/тижд., залік, екзамен, залік 10 кредитів,

Музика Л.А, доктор юридичних наук, професор;

Дзера І.О. кандидат юридичних наук, доцент.

5 семестр – 4 год/тижд., залік, 4.5 кредити

6 семестр - 3 год/тижд., екзамен, 4.5 кредити,

Посполітак В.В. кандидат юридичних наук, доцент.

«Цивільне право» – базова обов'язкова дисципліна до опанування знаннями з правового регулювання приватноправових суспільних відносин. Метою навчальної дисципліни є підготовка бакалаврів зі спеціальності «Право» для роботи у практичній сфері. Із цієї точки зору майбутній бакалавр повинен отримати юридичні навички і практичні знання з Цивільного права України, які дозволять знаходити або формувати власні обґрунтовані правові позиції для розв'язання практичних проблем. Окрім наведеного, викладання дисципліни передбачає формування навичок самостійної роботи з нормативним, емпіричним та теоретичним матеріалом як необхідних передумов професійної діяльності правника. Дисципліна містить широке коло знань щодо теоретичної та практичної підготовки професійного юриста. Базується на ключових вченнях римського приватного права. Займає провідне місце серед правничих дисциплін. Дисципліна «Цивільне право» є підґрунтям для вивчення спецкурсів «Підприємницьке право», «Окремі види договірних зобов'язань», «Корпоративне право» та інших дисциплін приватно-правового циклу.

Трудове право

5 і 6 семестри по 2 год/тижд., залік, екзамен. 6 кредитів.

Яцкевич І.І., доцент, кандидат юридичних наук.

Дисципліна «Трудове право» є обов'язковим компонентом освітньої програми, циклу дисциплін професійної підготовки бакалаврів, яка сприяє підготовці фахівців з права. Формує навички використовувати набуті знання при наданні правової допомоги щодо застосування норм права в індивідуальних та колективних трудових відносинах, у тому числі щодо контролю за дотриманням законодавства у сфері праці, трудової відповідальності та вирішення спорів.

Цивільне процесуальне право.

5 і 6 семестр, по 2 год/тижд., залік, екзамен, 6 кредитів.

Ханик-Посполітак Р.Ю.. кандидат юридичних наук, доцент.

Дисципліна «Цивільне процесуальне право» є обов'язковим компонентом освітньої програми, циклу дисциплін професійної підготовки бакалаврів, яка сприяє підготовці фахівців з права. Формує навички використовувати набуті знання у при наданні правової допомоги при вирішенні правових спорів.

Екологічне право

6Д семестр, 4 год/тижд., залік. 3 кредити.

Багінська Л.А. – старший викладач

Навчальна дисципліна «Екологічне право» - це спеціальний навчальний курс, предметом вивчення якого є основи екологічного права України, а також огляд основних теоретичних та практичних проблем екологічного права. У курсі розглядаються питання про предмет та джерела екологічного права, роль та місце екологічного права в системі права України. Особлива увага

приділяється проблемам захисту екологічних прав громадян та тенденціям зміни екологічного законодавства з урахуванням гармонізації з правом Європейського Союзу. 2. Метою навчальної дисципліни «Екологічне право» є вивчення основ екологічного права України, а також огляд основних теоретичних та практичних проблем сучасного екологічного права, в тому числі, у порівняльно-правовому аспекті.

Міжнародне приватне право

7 семестр, 2 год/тижд., екзамен, 3 кредити.

Солом'яний В.Р. – ст. викладач

Міжнародне приватне право є фундаментальною складовою підготовки сучасних юристів, особливо в умовах інтеграції України у світові ринки та зміцнення міжнародного співробітництва у процесі та після збройної агресії сусідньої держави. Ці знання є критично важливими для юристів, які планують працювати у сферах, де міжнародні приватноправові відносини мають ключове значення – міжнародна торгівля, інвестиції, банківська справа, технологічні стартапи, інтелектуальна власність, транспорт та логістика, а також енергетика. Від ефективного застосування норм міжнародного приватного права залежить успішність вирішення правових викликів у цих галузях, які стикаються з іноземними юрисдикціями та інвесторами. Для студентів, які прослухали або планують прослухати спеціалізовані курси з міжнародно-правового регулювання окремих індустрій та сфер діяльності, курс «Міжнародне приватне право» надаватиме розуміння загального ландшафту правових норм та їхньої взаємодії. Студенти вивчатимуть специфіку правозастосування у міжнародних транзакціях, вирішенні трансграничних спорів та захисті інтересів клієнтів у глобальних масштабах.

Практика навчальна (на базі юридичних служб органів місцевого самоврядування, органів законодавчої та виконавчої влади, підприємств, установ та організацій незалежно від форми власності, нотаріату, юридичних клінік закладів вищої освіти)

8 і 8Д семестри, 15 год/тижд., залік. 10 кредитів.

Федосєєва Т.Р., кандидат юридичних наук, доцент.

Абрамов Я.В. – старший викладач

Проценко Д.В. – старший викладач

Навчальна практика студентів є обов'язковим компонентом освітньо-професійної програми здобуття кваліфікаційного рівня бакалавру за спеціальністю 081 «Право».. практика проходить протягом 7 тижнів Проходження практики здійснюється на базі юридичних служб органів місцевого самоврядування, органів законодавчої та виконавчої влади, підприємств, установ та організацій незалежно від форми власності, нотаріату, юридичних клінік закладів вищої освіти. Форма проходження навчальної практики – очна. У визначених законодавством випадках та у разі прийняття відповідного рішення НаУКМА навчальна практика може бути дистанційною.

Курсова робота

2 семестр, теза, 3 кредити, провідні викладачі кафедри професори, доценти.

Курсова робота – одна з форм самостійної роботи студента/студентки. Її підготовка – важливий етап в опануванні навчальної дисципліни, підготовки до самостійної професійної діяльності, спираючись на Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти в НаУКМА.

Основи римського приватного права

2 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити

Солом'яний В.Р.- старший викладач

Основи римського приватного права - є вибіркоким компонентом освітньої програми, циклу дисциплін професійної підготовки бакалаврів, яка сприяє підготовці фахівців з права. Дисципліна спрямована на вивчення найважливіших інститутів римського приватного права,

зокрема, права приватної власності, права на чужі речі, зобов'язального права, деліктних зобов'язань, сімейного та спадкового права. Формує навички використовувати набуті знання при вивченні інших цивілістичних дисциплін та успішно застосовувати їх у майбутній професійній діяльності.

Метою курсу «Основи римського приватного права» є ознайомлення студентів з особливостями правового регулювання приватноправових відносин у Стародавньому Римі, становленням і розвитком основних інститутів приватного права. Вивчення дисципліни закладає базові знання щодо правничої термінології, понять, юридичної техніки, які необхідні для успішного та ґрунтовного вивчення сучасного цивільного права.

Основи складання юридичних документів

4 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити.

Гук А.Р. – старший викладач

Зміст дисципліни спрямовано на активацію хорошого юридичного письма і розвиток навичок правового аналізу та аргументації. Основи актуальних наукових підходів до письма та аргументації будуть показані на конкретних прикладах юридичних документів у реальних справах. Студенти аналізуватимуть та писатимуть зрозумілі, стислі, виразні та переконливі тексти, що залучають читача.

Вступ до права інтелектуальної власності

4Д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити.

Вахонєва Т.М. – професор, доктор юридичних наук.

Курс спрямований на вивчення студентами основних положень права інтелектуальної власності. Після повного опрацювання курсу студент отримує комплексне уявлення про основні об'єкти права інтелектуальної власності, їх правову охорону та юридичні можливості суб'єктів права інтелектуальної власності щодо реалізації своїх прав.

Метою курсу «Вступ до права інтелектуальної власності» є підготовка бакалаврів зі спеціальності «Право» для роботи у практичній сфері.

Спадкове право

4Д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити.

Солом'яний В.Р. – старший викладач

Дисципліна «Спадкове право» є вибіркоким компонентом освітньої програми, циклу дисциплін професійної підготовки бакалаврів, яка сприяє підготовці фахівців з права. Формує навички використовувати набуті знання для надання правової допомоги при здійсненні спадкування, оформленні спадщини, вирішенні спорів у справах про спадкування.

Метою курсу «Спадкове право» є підготовка бакалаврів для роботи у практичній сфері. Викладання дисципліни передбачає формування навичок самостійної роботи з нормативним, емпіричним та теоретичним матеріалом як необхідних передумов професійної діяльності правника.

Підприємницьке право

5 і 6 семестри, по 2 год/тижд., 2 заліки. 6 кредитів.

Гук А.Р. – старший викладач

Дисципліна «Підприємницьке право» є дисципліною вільного вибору студентів, які бажають поглибити свої знання, здобуті в рамках інших курсів у розрізі правового регулювання підприємницької діяльності. Курс спрямований на вивчення поняття, ознак та принципів підприємницької діяльності, що має важливе значення для правильної кваліфікації дій громадян

при вирішенні питань необхідності державної реєстрації, отримання дозвільних документів на здійснення підприємницької діяльності; вивчення правового статусу різних видів суб'єктів підприємницької діяльності, особливостей організації та припинення їх діяльності; вивчення основних напрямів державного регулювання підприємницької діяльності; вимог чинного законодавства у сфері забезпечення суб'єктами підприємницької діяльності дотримання економічної конкуренції; вивчення видів та підстав відповідальності суб'єктів підприємницької діяльності, існуючих процедур правового захисту їх прав та інтересів. Вибірковий курс «Підприємницьке право» є практико-орієнтованою, що означає спрямованість і лекцій, і особливо семінарських занять на набуття студентами практичних навичок пошуку та застосування відповідних норм права з метою вирішення практичних кейсів.

Сімейне право

5 семестр, 2 год/тижд., залік, 3.5 кредити.

Федосєєва Т.Р.- доцент, кандидат юридичних наук.

«Сімейне право» спрямоване на одержання студентами знань щодо немайнових та майнових відносин членів сім'ї й інших учасників сімейних відносин, виявлення проблем їх регулювання та правозастосування. На першому плані – завдання практичного характеру, які виконуються синхронно та асинхронно, індивідуально та з розподілом на команди. У межах курсу «Сімейне право» підлягають засвоєнню питання щодо шлюбних відносин, сепарації, конкубінату, правовідносин батьків та дітей, інших членів сім'ї та родичів, питання влаштування дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування (усиновлення, патронат, прийомна сім'я, дитячий будинок сімейного типу), захисту сімейних прав та інтересів, а також інші актуальні питання сімейно-правового характеру. Протягом вивчення дисципліни здійснюється аналіз нотаріальної, адвокатської та договірної практики, позасудових та судових способів врегулювання сімейних спорів. Основна увага приділяється договірній практиці, а також методам та способам, у тому числі альтернативним, вирішення сімейних спорів.

Забезпечення виконання зобов'язань

6 семестр, 3 год/тижд., залік, 3.5 кредити.

Федорчук Д.Е. – доцент, кандидат юридичних наук.

Дисципліна спрямована на подання студентам інформації про загальну природу інституту забезпечення виконання зобов'язань, правову природу окремих видів забезпечення виконання зобов'язань, їх історичний розвиток, зміст прав та обов'язків сторін при реалізації забезпечувального механізму. Курс включає аналіз наявної вітчизняної судової практики із застосування різних видів забезпечення та практичного тлумачення законодавства про забезпечення, і загальних тенденцій її дальшого розвитку, а також подається у порівнянні з аналогічними інститутами у праві зарубіжних країн (передусім, Німеччини, Франції, США) та міжнародному праві

Обов'язковою передумовою та запорукою успішного вивчення курсу є знання загальної та особливої частин цивільного права. Важливим також є знання господарського (підприємницького) права.

Право соціального забезпечення

6 і 6Д семестри, по 2 год/тижд., залік, 4 кредити.

Яцкевич І.І. доцент, кандидат юридичних наук.

Право соціального забезпечення – вибірковий курс для студентів бакалаврської програми четвертого року навчання. Зміст курсу, список основних та додаткових джерел, відеоматеріали, завдання, тести, журнал успішності відображено в електронній формі на платформі дистанційної освіти НаУКМА DistEdu.

Серед методів викладання переважає метод юридичних кейсів, а також застосовуються елементи проблемного навчання, роботи в малих групах, дискусії. Вітається активна участь на лекційних та

семінарських заняттях, а саме: участь в обговореннях, запитання викладачеві або колезі, критичне сприйняття матеріалу та неординарні підходи до вирішення проблемних ситуацій у запропонованих викладачем фабулах кейсів.

Базові навички розв'язання спорів

6Д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити.

Проценко Д.В. – старший викладач

Навчальна дисципліна «Базові навички розв'язання спорів» є базовою як для правників, так і студентів інших спеціальностей, що працюватимуть із людьми. В рамках дисципліни передбачається загальний огляд підходів, способів, методів розв'язання спорів, а також знайомство та опанування конкретних інструментів роботи зі змістом, процесом та відносинами між сторонами спору (конфлікту) з метою використання позитивного потенціалу конфлікту для пошуку порозуміння. Важливою частиною курсу є знайомство із практичними комунікативними навичками: робота з питаннями, емоціями, техніки активного слухання тощо. Для правників матеріал курсу є корисним з огляду на практичну потребу в умінні вести ефективні переговори, правильно аналізувати інтереси довірителя, напрацьовувати альтернативи для задоволення інтересів довірителя, а також протидіяти негативному психологічному впливу в комунікації.

Житлове право: практичний курс

6Д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити.

Музика Л.А, доктор юридичних наук, професор

«Житлове право: практичний курс» – вибіркова дисципліна обсягом 3 кредити, яку вивчають студенти бакалаврської програми навчання у шостому семестрі. Загальний обсяг в академічних годинах складає 90 годин, в тому числі по 14 годин лекційних та 16 групових занять (7 лекцій та 8 семінарів) в літньому семестрі, який завершується заліком. Підсумковий контроль здійснюється у письмовій формі (тестові завдання).

Зміст курсу, список основних та додаткових джерел, відеоматеріали, завдання, тести, журнал успішності відображено в електронній формі на платформі дистанційної освіти НаУКМА DistEdu. Для доступу до електронних ресурсів курсу необхідно **самостійно зареєструватися слухачем** цього курсу.

Серед **методів викладання заплановано:** метод юридичних кейсів, застосування елементів проблемного навчання, дискусії, дебати, метод SWOT-аналізу, еталонні тести «Rule of Law Checklist» та ін. Вітається активна участь на лекційних та семінарських заняттях, а саме: участь в обговореннях, запитання викладачеві або колезі, критичне сприйняття матеріалу та неординарні підходи до вирішення проблемних ситуацій у запропонованих фабулах кейсів чи інших завданнях.

Контракти в загальному праві / Contracts in Common Law (англ. мовою)

6Д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити.

Халімон З.С.- старший викладач

Курс стосується загальних та окремих спеціальних питань договорів в загальному праві (common law) з фокусом на право Англії та Уельсу (English law). Додатково буде застосовуватись порівняльний аспект договірної права в загальному праві (common law) та континентальному праві (civil law). Курс викладатиметься переважно англійською мовою. Протягом курсу будуть запрошені декілька гостьових лекторів, які практикують договірне право Англії та Уельсу. Курс також надає студентам можливість аналізувати та вирішувати різні теоретичні та практичні питання та задачі з цього предмету, а також порівнювати юридичну концепцію договору в системах загального (common law) та континентального права (civil law).

Вступ до медіації

7 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити.

Проценко Д.В. – старший викладач

Курс знайомить студентів з теорією, нормативною базою та практикою медіації для формування у майбутніх правників ціннісної установки, готовності та розуміння, як застосувати медіацію у своїй практичній діяльності. З цією метою в межах курсу слухачі здобувають компетентності, необхідні для кваліфікованої участі в медіації як правника, який доречно пропонує клієнтові взяти участь у медіації та/або здійснює супровід клієнта – учасника медіації. При цьому такий фахівець орієнтується у вимогах профільного Закону України «Про медіацію», відрізняє медіацію від інших методів альтернативного вирішення спорів, обізнаний у вимогах спеціального законодавства, що регламентує застосування медіації та інших відновних практик у різних видах правовідносин. Доречним для правильного розуміння студентами медіації як одного з консенсусних підходів до розв'язання спорів буде попереднє опанування курсу «Базові навички розв'язання спорів».

Господарське процесуальне право

7 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити.

Бонтлаб В.В.- професор, доктор юридичних наук

Курс «Господарське процесуальне право» спрямований на формування у здобувачів ґрунтовних знань щодо організації та здійснення господарського судочинства в Україні. Дисципліна охоплює вивчення основних етапів судового процесу, юрисдикції господарських судів, процесуальних прав та обов'язків учасників, доказування та доказів у господарському судочинстві, порядку оскарження судових рішень, а також механізмів виконання рішень господарських судів.

Г/к – OSINT для юристів

7 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити

Радейко Р.І. – доцент, кандидат юридичних наук

Дисципліна «OSINT для юристів» є вибіркоким компонентом освітньої програми циклу професійної підготовки магістрів, що забезпечує формування навичок збору та аналізу інформації з публічно доступних джерел (соціальні мережі, онлайн-бази даних, медіа, публічні реєстри) для юридичної практики. В умовах цифровізації та інформаційних воєн ці навички є критично важливими для юристів у різних сферах: від розслідування та збору доказів до юридичного аналізу та надання послуг клієнтам. Особлива увага приділяється використанню OSINT для документування порушень цивільних прав людини в контексті російської агресії проти України.

Земельне право

7 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити.

Навроцький Д.М. – старший викладач

Навчальна дисципліна «Земельне право» - це спеціальний навчальний курс, предметом вивчення якого є основи земельного права України, а також огляд основних теоретичних та практичних проблем земельного права. У курсі розглядаються питання про предмет та джерела земельного права, роль та місце земельного права в системі права України, аналізуються проблеми права власності на землю, порядку розпорядження та використання земельних ділянок у господарській діяльності підприємницьких організацій, проблеми оренди землі тощо. Особлива увага приділяється проблемам захисту прав власників землі

Конкурентне право

7 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити.

Дякулич О.О. – старший викладач

Дисципліна «Конкурентне право» спрямована на здійснення системного аналізу конкурентного законодавства, що регулює відносини органів державної влади, органів місцевого самоврядування, суб'єктів господарювання з іншими суб'єктами господарювання, із споживачами, іншими юридичними і фізичними особами у зв'язку з економічною конкуренцією.

Метою курсу є формування у студентів теоретичного розуміння суті конкуренції, що складається в ринковій економіці, розвитку її і запобігання порушень, а також вивчення практичного застосування конкурентного законодавства України.

Завданням курсу "Конкурентне право" є дослідження сукупності законів та інших нормативно-правових актів, які регулюють відносини, що пов'язані з конкуренцією, і, додатково, практики їхнього застосування.

Окремі види договорних зобов'язань

7 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити.

Абрамов Я.В. – старший викладач

Вибірковий курс «Окремі види договорних зобов'язань» - це спеціальний курс спрямований на вивчення студентами ключових теоретичних положень про окремі види договорних зобов'язань за українським правом, отримання ними розуміння сутності кожного із таких видів зобов'язань, а також засвоєння принципів і отримання навичок пошуку і аналізу нормативно-правових актів, що регулюють той чи інший вид зобов'язань, з урахуванням сучасної судової та прикладної практики їх застосування. Вивчення курсу створює умови для формування уявлення про види цивільно-правових та господарсько-правових зобов'язань за їх галузевою і функціональною приналежністю, істотні умови кожного із зобов'язань та наслідки їх не визначення, принципи застосування до окремих видів договорів права інших країн, закладає підґрунтя для практичної діяльності майбутнього юриста-правника у сфері договорних відносин.

Юридичні інновації

7 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити

Проценко Д.В. – старший викладач

"Юридичні інновації" - вибіркова дисципліна для студентів-правників 4 р.н. бакалаврату, проте може бути допоміжною і для студентів інших спеціальностей, що працюватимуть із інноваціями у юридичній сфері. Викладання курсу має на меті сформувати інноваційне мислення та відповідно готовність шукати розв'язок складних спеціалізованих завдань у сфері права шляхом застосування інноваційних технологій. Зміст курсу сприятиме розширенню світогляду, познайомить та сформує розуміння правової природи таких явищ, понять, інструментів, як: лігалтек, обчислювальне право, юридичний інжиніринг, блокчейн, чатбот, смартконтракт, ODR, юридичний дизайн, дизайн мислення, е-демократія, е-суд, штучний інтелект та інші.

Корпоративне право

8 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити.

Абрамов Я.В. – старший викладач

Вибірковий курс «Корпоративне право» - це спеціальний навчальний курс, предметом вивчення якого є основи корпоративного права України, а також огляд основних теоретичних та практичних проблем корпоративного права. У курсі розглядаються питання про предмет та джерела корпоративного права, роль та місце корпоративного права в системі права України, аналізуються правовий статус господарських товариств як найбільш поширеної групи форм підприємницької діяльності в Україні. Окрему увагу приділено правовому статусу акціонерних товариств, їх органів, ролі облікових систем в інших державах та Національної депозитарної системи України в корпоративних відносинах. Особлива увага приділяється проблемам захисту прав інвесторів (учасників, акціонерів).

Нотаріат України

8 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити.

Бовбала Н.Р. – старший викладач

Дисципліна «Нотаріат України» спрямована на опанування знань та практичних навичок з фахової підготовки правознавця. Містить сукупність знань про історію виникнення нотаріату, його головні інститути, його місце серед інших правових спеціальностей для розбудови сучасної правової держави. Розвиває уміння застосовувати положення законодавства для розуміння та підготовки нотаріального акту, вчинення та посвідчення нотаріальних дій, формування та ведення нотаріального архіву. Ознайомлює з порядком ведення, використання та застосування державних та єдиних реєстрів в нотаріальній практиці. Ознайомлює з сучасними та нетиповими функціями нотаріату України: нотаріус – як державний реєстратор, як первинний суб'єкт первинного фінансового моніторингу та як податковий агент.

Кримінальне право. Загальна частина.

4 семестр- 5 год/тижд., залік, 6 кредитів

4Д семестр. 3 год/тижд., екзамен. 2 кредити.

Азаров Д.С. – доцент, кандидат юридичних наук

Багіров С.Р. - доцент, кандидат юридичних наук

Зазвичай говорять про два основні питання, що на них можна знайти відповідь у площині кримінального права: які діяння є кримінальними правопорушеннями та які правові наслідки мають наставати в разі їхнього вчинення? Звісно, в межах курсу розглядатиметься значно ширше коло питань, адже у підсумку потрібно з'ясувати, які функції має виконувати кримінальне право та яким чином ці функції повинні реалізовуватися. Базовою метою вивчення дисципліни є здобуття навичок правильного застосування кримінально-правових норм та переконливої аргументації власної правової позиції. Для цього недостатньо знати текст Кримінального кодексу України, що часто змінюється. Аби набути зазначені вміння, потрібно зрозуміти, на яких принципах побудоване кримінальне право, яким чином ці принципи повинні працювати на практиці, як вони впливають або мають впливати на розвиток кримінального законодавства та практики його застосування.

Кримінальне право. Особлива частина.

5 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити.

6 семестр, 2 год/тижд., екзамен, 2 кредити.

Горох О.П. – доцент, доктор юридичних наук.

Навчальна дисципліна «Кримінальне право. Особлива частина» спрямована на оволодіння положеннями кримінального права щодо кримінальних правопорушень, передбачених Особливою частиною Кримінального кодексу України. Вивчення навчальної дисципліни надає можливість студентам з'ясувати поняття та структуру Особливої частини кримінального права, її взаємозв'язок із Загальною частиною; опанувати теорією кримінально-правової кваліфікації та засвоєння вмінь її застосування на практиці; вивчити положень Особливої частини кримінального права щодо ознак окремих складів кримінальних правопорушень; ознайомитися з практикою застосування положень Особливої частини кримінального права через засвоєння роз'яснень Верховного Суду, а також узагальнень судової практики.

Кримінальне процесуальне право

7 семестр, 2 год/тижд., залік, 4 кредити 8 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 2 кредити.

Галаган В.І. - професор, доктор юридичних наук.

Дисципліна «Кримінальне процесуальне право» складається із Загальної та Особливої частин. У Загальній частині студенти вивчають поняття, завдання і принципи кримінального процесу, класифікацію суб'єктів кримінально-процесуальної діяльності, їхні права, обов'язки і відповідальність, теорію доказів. В Особливій частині розглядається рух матеріалів кримінального провадження на досудових стадіях кримінального процесу і в суді, а також порядок особливого провадження справи у кримінальному судочинстві. Основою для вивчення курсу кримінального процесу є Кримінальне право України.

Криміналістика

8 семестр, 2 год/тижд, екзамен, 3 кредити.

Удовенко Ж.В. - доцент, доктор юридичних наук

Шкелебей В.А. – доцент, кандидат юридичних наук

Дисципліна «Криміналістика» є важливою складовою підготовки юристів для роботи у практичній сфері, оскільки вона дає їм необхідні знання та навички для роботи з доказами, проведення слідчих (розшукових) дій у кримінальному провадженні, а також методикою розслідування окремих видів кримінальних правопорушень. Вивчення криміналістики сприяє розвитку аналітичного мислення, логіки, уваги до деталей. Криміналістику використовують і під час розслідування адміністративних правопорушень, її знання застосовують в цивільних, і сімейних деліктах, деякі прийоми можна застосувати в повсякденній діяльності людини.

Метою навчальної дисципліни «Криміналістики» є формування навичок використання криміналістичних знань для розслідування та попередження кримінальних правопорушень, роботи з нормативними, емпіричними та теоретичними матеріалами як необхідними передумовами професійної діяльності правника.

Практика ознайомлювальна

2Д семестр, 15 год/тижд., залік, 5 кредитів.

Галаган В.І. – професор, доктор юридичних наук

Багіров С.Р. – доцент, кандидат юридичних наук

Удовенко Ж.В.- доцент, доктор юридичних наук

Горох О.П.. – доцент, доктор юридичних наук.

Практика ознайомлювальна (далі – практика) студентів факультету правничих наук є складовою частиною освітнього процесу зі спеціальності 081 ПРАВО й обов'язковим компонентом освітньої програми для здобуття відповідного ступеня вищої освіти.

Практика проводиться або в судах, або в системі прокуратури, або адвокатури з метою закріплення одержаних теоретичних знань, формування професійних умінь та навичок для виконання функціональних обов'язків, виховання потреби систематичного вдосконалення своїх знань та творчого їх застосування у практичній діяльності.

Курсова робота

2 семестр, теза, 3 кредити, провідні викладачі кафедри професори, доценти.

Курсова робота – одна з форм самостійної роботи студента/студентки. Її підготовка – важливий етап в опануванні навчальної дисципліни, підготовки до самостійної професійної діяльності, спираючись на Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти в НаУКМА.

Судові та правоохоронні органи України.

2 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити

Шкелебей В.А. – доцент, кандидат юридичних наук.

Дисципліна «Судові та правоохоронні органи України» складається із семи тем, які розкривають будову, систему, принципи діяльності та завдання органів судової влади, органів держави, які займаються правоохоронною діяльністю та взаємодію між ними та іншими державними органами

Зокрема висвітлені принципи діяльності, завдання, функції, повноваження та структура прокуратури, органів досудового розслідування, Національної поліції, Державної прикордонної служби, Державної служби з надзвичайних ситуацій, Національної гвардії України тощо.

Основою для вивчення курсу є «Конституційне право», «Теорія права та держави».

Організація адвокатури та адвокатської діяльності

2Д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити.

Багіров С.Р. – доцент, кандидат юридичних наук.

Під час опанування курсу «Організація адвокатури та адвокатської діяльності» студенти мають ознайомитися з походженням та історичним шляхом світової та вітчизняної адвокатури; місцем та роллю інституту адвокатури у громадянському суспільстві; правовими та організаційними засадами діяльності адвокатури та її функціонуванням; кращими світовими зразками організації адвокатської діяльності; гарантіями незалежності адвокатів під час здійснення своїх повноважень; основними проблемними питаннями діяльності адвокатів в Україні і світі.

Судові та правоохоронні органи зарубіжних країн

2Д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити.

Шкелебей В.А. – доцент, кандидат юридичних наук.

Дисципліна «Судові та правоохоронні органи зарубіжних країн» складається із чотирьох тем, які спрямовано на одержання наукових уявлень про основні засади організації та діяльності судових та правоохоронних органів зарубіжних країн. Зокрема містить інформацію про систему, основні завдання, повноваження, організацію та діяльність судових систем зарубіжних країн, та органів, що здійснюють правоохоронні функції. Вивчення цієї навчальної дисципліни створює умови для формування наукового уявлення про створення та функціонування судових та правоохоронних органів в низці держав романо-германської та англо-американської правових систем.

У запропонованому курсі студенти мають можливість ознайомитися з: діяльністю судових і правоохоронних органів країн англо-американської правової системи (Великої Британії (Англія, Уельс, Північна Ірландія та Шотландія), США та Канада); діяльністю судових і правоохоронних органів країн романо-германської правової системи (Німеччини, Франції, Італії та Болгарії, Польщі, Чехії); інформацією щодо міжнародного співробітництва як однією з основних тенденцій розвитку сучасних систем судових і правоохоронних органів. Основою для вивчення курсу є «Конституційне право», «Теорія права та держави», «Судові та правоохоронні органи України».

Кримінологія

6Д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити.

Бойко А.М. – професор, доктор юридичних наук.

Дисципліна «Кримінологія» покликана сформулювати у здобувачів вищої освіти розуміння соціальної природи злочинності, особливостей її проявів, дослідження стану злочинності та чинників, що її детермінують, визначення механізму індивідуальної злочинної поведінки, а також формування системи запобігання злочинності та її окремих проявів.

Судова медицина та психіатрія

7 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити.

Михайличенко Б.В.- професор, доктор медичних наук.

Під час розслідування кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я людини починається слідство, під час якого слідчі органи призначають експертизи – судово-медичну та судово-психіатричну. Судово-медичні та судово-психіатричні питання вивчаються такими науками, як судова медицина та судова психіатрія.

Судова медицина – це наука, яка вивчає питання медичного, біологічного та медико-криміналістичного характеру для цілей правосуддя. Вона тісно пов'язана з юридичними науками. Коли у слідства виникають питання медичного, біологічного, медико-криміналістичного характеру, то для їх розв'язання призначають судово-медичну експертизу. Для з'ясування

психічного стану звинувачуваної або підозрюваної чи іншої особи, коли виникає сумнів з приводу їх неосудності та недієздатності, для визначення психічного стану свідка, потерпілої особи, коли виникає сумнів відносно їх здатності вірно сприймати обставини справи та давати вірні покази, призначають судово-психіатричну експертизу.

Використання криміналістичної техніки у кримінальному провадженні

8 семестр, 2 год/тижд., залк, 3 кредити.

Удовенко Ж.В. - доцент, доктор юридичних наук

Криміналістика як наука вивчає закономірності вчинення кримінальних правопорушень та виникнення слідів, їх вилучення, дослідження та використання під час досудового розслідування та судового провадження. Розроблені криміналістикою техніко-криміналістичні прийоми, засоби і рекомендації спрямовані на оптимізацію розслідування кримінальних правопорушень, покликані забезпечити якісне проведення слідчих (розшукових) та інших процесуальних дій.

Захист у кримінальному провадженні

8 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити

Горох О.П. – доцент, доктор юридичних наук

Професійно-орієнтована навчальна дисципліна «Захист у кримінальному провадженні» є додатковою складовою частиною вивчення інших навчальних дисциплін «Кримінальне право», «Кримінальний процес», «Криміналістика», «Адміністративне право», «Цивільне право», «Цивільний процес». Її вивчення дає можливість розвинути практичні навички застосування кримінально-правових та кримінальних процесуальних норм.

Метою навчальної дисципліни «Захист у кримінальному провадженні» є отримання студентами знань та навичок з основ адвокатської діяльності у кримінальному провадженні щодо: проведення консультаційної роботи адвоката, його участі на досудовому слідстві, в суді та під час виконання вироку та ухвали, складанні процесуальних документів. Навчальна дисципліна також передбачає оволодіння питаннями про роль адвоката як представника потерпілого, захисника свідка.

Складання процесуальних документів на досудовому розслідуванні

8 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити. Галаган В.І. - професор, доктор юридичних наук.

Навчальна дисципліна «Складання процесуальних документів на досудовому розслідуванні» спрямована на отримання поглиблених знань та набуття практичних навичок щодо підготовки процесуальних актів, які складає сторона обвинувачення під час розслідування кримінальних правопорушень. Студенти знайомляться з макетами матеріалів кримінального провадження, критично їх аналізують, визначають їх відповідність чинному КПК України, самостійно, під контролем викладача, складають низку процесуальних документів.

Атестація:

Атестація випускників освітньої програми спеціальності 081 Право та D8 Право здійснюється у формі атестаційних екзаменів: двох обов'язкових («Загальна теорія права» та «Конституційне право») та одного на вибір («Цивільне право. Цивільне процесуальне право» або «Адміністративне право і процес», або «Кримінальне право. Кримінальне процесуальне право», або «Міжнародне публічне право і право Європейського Союзу»). В разі успішного складання екзаменів атестація завершується видачею документа встановленого зразка з присвоєнням кваліфікації бакалавр права.

Д4 ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА – СУСПІЛЬНЕ І ПРИВАТНЕ ВРЯДУВАННЯ

<https://ukma.edu.ua/ects/index.php/fprn/262-2018-06-15-07-25-14/bppa/290-op-suspile-privatne-vriaduvannia>

ОСВІТНІЙ РІВЕНЬ – БАКАЛАВР

ОБОВ'ЯЗКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ

Англійська мова

1, 2 семестр, 4 год/тижд, залік, екзамен, 7 кредитів, кафедра англійської мови.

Англійська мова (за професійним спрямуванням)

3, 4 семестр, 4 год/тижд, залік, екзамен, 7 кредитів, кафедра англійської мови.

Багаторівневе врядування та євроінтеграція

5 семестр, 3 год/тижд, залік, 4 кредити. Рябцев Геннадій Леонідович, доктор наук з державного управління, професор.

Управління в Україні набуває все більш реактивного характеру і реалізується шляхом надання доручень. Майже відсутні ознаки превентивної політики, коли, аналізуючи й прогнозуючи розвиток ситуації, державні інституції намагаються заздалегідь спланувати й здійснити заходи до набуття суспільними проблемами загального характеру. Такий стиль роботи є дуже небезпечним для України. Інструментом, здатним убезпечити державу від небажаних змін зовнішнього середовища, є багаторівневе врядування, і насамперед, стратегічне управління, яке дозволяє прогнозувати такі зміни, готуючи й приймаючи рішення, спрямовані на реалізацію узгоджених дій із досягнення бажаного майбутнього з урахуванням євроінтеграційних процесів.

Базові навички психологічної самодопомоги та комунікації в умовах криз і надзвичайних ситуацій

2 семестр, 3 год/тижд, залік, 4 кредити. Проценко Діана Василівна, старший викладач. Вакулюк-Лукашук Ольга, старший викладач.

Курс спрямований на розвиток особистісної стійкості (resilience) та комунікативної компетентності майбутніх фахівців з публічного врядування. В умовах постійних криз та надзвичайних ситуацій здатність управлінця зберігати психологічну стабільність, надавати першу допомогу собі та колегам, а також ефективно комунікувати є критичною для функціонування державних та приватних інституцій.

Безпекова політика в Україні та ЄС

6 семестр, 3 год/тижд, залік, 4 кредити. Рябцев Геннадій Леонідович, доктор наук з державного управління, професор.

Розглядаються питання, що стосуються досягнення цілей Стратегії національної безпеки України: «мінімізація загроз державному суверенітету та створення умов для відновлення територіальної цілісності України, гарантування мирного майбутнього України як суверенної і незалежної, демократичної, соціальної, правової держави; утвердження прав і свобод людини і громадянина, забезпечення нової якості економічного, соціального і гуманітарного розвитку, забезпечення інтеграції України до Європейського Союзу та формування умов для вступу в НАТО». Метою вивчення навчальної дисципліни є набуття студентами теоретичних знань та практичних навичок щодо визначення загроз національній безпеці держави, механізмів забезпечення національних інтересів. Формування фахових компетентностей полягає у здатності здійснювати професійну

діяльність з урахуванням потреб забезпечення національної безпеки України та стандартів європейської та євроатлантичної інтеграції.

Ведення переговорів і базові навички ненасильницької комунікації залік, 5 6 семестр, 3 год/тижд, залік, 4 кредити.

Новицька Тетяна Андріївна, кандидат наук з державного управління, старший викладач.

Метою курсу «Ведення переговорів і навички ненасильницької комунікації» є формування системних теоретичних знань та прикладних навичок в сфері переговорів і вирішення конфліктів. Опанування цієї навчальною дисципліною створює передумови для формування у сучасних державних службовців комплексного і креативного підходу до вирішення різних категорій конфліктів. Студенти отримають розуміння свого індивідуального стилю поведінки в конфліктах і переговорах, розуміння методології ненасильницького спілкування, базові знання Гарвардської моделі переговорів і практичні навички застосування цієї моделі як в професійній діяльності так і в приватному житті. Навчання здійснюватиметься на основі рольових ігор і практичних вправ на відпрацювання практичних навичок.

Вступ до політології для управлінців

1 семестр, 3 год/тижд, залік, 4 кредити, Гарань Олексій Васильович, доктор історичних наук, професор.

Курс присвячений вивченню основ політології та ставить за мету опанування студентами основних понять політології на конкретних прикладах української та міжнародної політики, процесів державного та суспільного управління. Крім власне політологічного матеріалу, у курсі широко використовуються також дані політичної соціології та новітньої історії.

У результаті вивчення курсу студент повинен: бути ознайомленим із основними поняттями політології та їх застосуванням до конкретних прикладів української та міжнародної політики, процесів державного та суспільного управління; мати навички аналізу політичного процесу, державного та суспільного управління на прикладі України.

Державний і громадський контроль

5 семестр, 3 год/тижд, залік, 4 кредити

У сучасному суспільстві не стоїть питання про необхідність та доцільність встановлення дієвої комунікації між владою та суспільством – відповідь очевидна. Постає питання, якими засобами реалізовувати взаємодію, в якому напрямі розвивати організаційне забезпечення. У вибіркового курсі будуть визначені сутність, основні підходи та концепції механізмів реалізації державного і суспільного контролю у сфері публічного управління. В курсі розглядатимуться правові та організаційні умови для використання інструментів громадської участі, належного врегулювання, удосконалення законодавчого регулювання щодо впровадження новітніх технологій для забезпечення механізмів місцевої демократії; приклади успішної роботи консультативно-дорадчих органів участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики, здійснення державного і суспільного контролю.

Економічна теорія у врядуванні

2 семестр, 3 год/тижд, екзамен, 4 кредити, Малиш Наталія Андріївна, доктор наук з державного управління, професор.

Дисципліна орієнтована на формування знань щодо вирішення проблем економічного розвитку, навичок економічного мислення, обґрунтування вибору інструментів державної економічної політики. Основними завданнями навчальної дисципліни є: узагальнення теоретичних засад економічної теорії у сфері суспільного врядування, обґрунтування механізмів державного регулювання розвитку секторів національної економіки з урахуванням кращого міжнародного досвіду, врахування мікро- та макроекономічних умов розвитку при прийнятті управлінських рішень.

Вступ до суспільного та приватного врядування

1 семестр, 2 год/тижд, екзамен, 3 кредити, Рябцев Геннадій Леонідович, доктор наук з державного управління, професор.

Політика - це не лише боротьба за владу, повноваження й ресурси, але й курс дій, спрямований на вирішення актуальних проблем. Вивчення дисципліни передбачає ознайомлення з політикою як суспільним явищем, розкриття сутності, структури й функцій політичної системи, змістом і типами політичного процесу. Будуть розглянуті місце держави в сучасному суспільстві, співвідношення політичної і державної влади, проаналізовані партійні системи, визначені сутність і причини розвитку інститутів громадянського суспільства, охарактеризоване суспільне врядування як спосіб використання влади. Будуть визначені сутність і причини євроінтеграційних процесів

Європейське право з прав людини. European Human Rights Law (eng)

6 семестр, 2 год/тижд, залік, 3 кредит, Задорожна Надія Сергіївна, старший викладач.

Європейське право з прав людини є спеціалізованим курсом, спрямованим на поглиблення знань у сфері регіональних норм, стандартів і механізмів захисту прав людини, і як такий він базується на міжнародному праві з прав людини, але має і свої особливості.

Найбільша увага приділяється системі захисту прав людини Ради Європи і, зокрема, Конвенції про захист прав людини та основних свобод та практиці її застосування Європейським судом з прав людини як одному з найголовніших механізмів захисту прав людини для України.

Метою курсу є надання базових знань щодо процедур Європейського суду з прав людини, суті і змісту конкретних прав, що містяться у Конвенції. Крім теоретичних знань, він спрямований і на надання практичних навичок (наприклад, як доцільно читати і конспектувати справи чи як складати заяву до Європейського суду з прав людини).

Європейські практики врядування

3 семестр, 3 год/тижд, залік, 4 кредити.

Досвід європейських практик врядування історично постає тим прикладом, що заслуговує пильної уваги і вивчення в Україні, їх реалізація була найбільш успішною саме в цьому регіоні світу. У вибіркового курсі розглядатимуться загальні умови політичного процесу та інституційні основи ЄС; інституційна та політична система ЄС, процеси вироблення політики в ЄС, їх особливості і середовище; поняття європейського врядування, багаторівневе врядування. На лекціях і семінарах будуть обговорюватися питання, наскільки демократичними є процедури прийняття рішень в ЄС: демократичні цінності та принципи; що забезпечує зміцнення демократії в Європі, підвищення легітимності інститутів ЄС, залучення громадськості, посилення ролі ЄС у світовому врядуванні.

Європейські студії та політична система в ЄС

2 семестр, 2 год/тижд, залік, 3 кредити, Мірошніченко Владислав Олександрович, старший викладач.

Метою дисципліни є набуття студентами знань у сфері діяльності Європейського Союзу та співпраці ЄС з Україною. Основними завданнями дисципліни є: вивчити етапи формування та особливості функціонування інституцій, правові засади діяльності ЄС; визначити механізми формування та впровадження європейських цінностей; обґрунтувати основні євроінтеграційні перспективи України в умовах нових глобалізаційних викликів, усвідомити принципи громадянської культури для демократичного розвитку суспільства, ознайомитись з європейськими школами, грантами, культурними та політичними проектами Європи.

Загальна теорія права для управлінців.

1 семестр, 3 год/тижд, екзамен, 4 кредити, Матвєєва Юлія Іванівна, кандидат юридичних наук, старший викладач.

Загальна теорія права для управлінців є дисципліною комплексною, фундаментальною, енциклопедичною, методологічною, юридично-прикладною, є базовою для вивчення галузевих та інших юридичних наук і визначає основні правові категорії та поняття. Дисципліна є спробою

нового переосмислення питань історичного походження (генезису), розвитку та функціонування права. Досліджує основні підходи до праворозуміння, розглядає питання співвідношення права і людини, права і суспільства, права і держави. Висвітлює основні питання догми права: реалізація і застосування права, методи тлумачення права, правопорушення та юридична відповідальність.

Курсова робота

6 семестр, захист, 3 кредити

Вид самостійної навчально-наукової роботи з елементами дослідження, що виконується студентами протягом триместру з метою закріплення й узагальнення знань, що отримані за час навчання та їх застосування до вирішення обраного фахового завдання.

Лідерство та команди у врядуванні, громадському секторі, молодіжній політиці

2д семестр, 6 год/тижд, залік, 4 кредити, Мірошніченко Владислав Олександрович, старший викладач, Третьяков-Гродзевич Олексій Дмитрович, старший викладач.

Дисципліна орієнтована на формування знань та вмінь у сфері управлінської роботи, розуміння ролі і особливостей лідерства та команд у врядуванні та громадському секторі. В курсі будуть розглянуті теоретичні та практичні підходи до керівництва та лідерства, сучасні теорії лідерства та організаційної поведінки, практики лідерства у врядуванні і громадському секторі, стилі лідерства, природу управлінської роботи і ролі в команді. В курсі будуть визначені інші відповідні концепції: лідерство та організаційна культура, культурний розвиток та лідерство у громадських організаціях, організаційний розвиток і організаційні зміни.

Належне врядування як інструмент впливу на політику та суспільство в Україні та країнах ЄС

2д семестр, 5 год/тижд, екзамен, 4 кредити, Серветник Володимир Віталійович, доктор філософії (PhD) з публічного управління та адміністрування, старший викладач.

Дисципліна спрямована на формування системного розуміння концепції належного врядування як ключового підходу до забезпечення ефективності, підзвітності, прозорості та інклюзивності публічної політики. Особлива увага приділяється ролі державних і недержавних інституцій у формуванні та реалізації політики, а також інструментам впливу на суспільні процеси, зокрема через публічну участь, цифрове врядування, антикорупційні практики та політики відкритих даних. Курс охоплює питання євроінтеграції, адаптації українських стандартів врядування до норм ЄС та впливу міжнародних організацій на трансформацію публічного управління.

Національна економіка та антикризове управління

5 семестр, 2 год/тижд, залік, 3 кредити, Малиш Наталія Андріївна, доктор наук з державного управління, професор.

Мета дисципліни: сформувати фахові компетентності спеціальності щодо здатності забезпечувати належний рівень вироблення та використання управлінських продуктів, здатність до імплементації кращих українських та міжнародних практик суспільного врядування. Завдання: вивчити підходи до формування механізму антикризового регулювання національної економіки, спрямованого на упередження, недопущення та мінімізацію негативних наслідків кризових явищ з метою забезпечення сталого економічного розвитку з використанням ефективних інструментів антикризового регулювання.

Основи державної служби та роботи з персоналом

2д семестр, 6 год/тижд, залік, 4 кредити.

Діяльність держави, функціонування її управлінського апарату здійснюються через державну службу, яка є особливим інститутом сучасної держави. Вибірковий курс передбачає вивчення основ державної служби та основних питань формування, розвитку персоналу в органах державної влади. У процесі вивчення курсу розглядаються теоретичні основи державної служби, її організація, структура проходження, функціонування, управління державною службою; науково-теоретичні концепції управління персоналом, методи, стратегії, зокрема HR- стратегії;

здійснюється підготовка рекомендацій щодо удосконалення системи управління персоналом у публічній службі України.

Основи електронного врядування і електронного документообігу

2д семестр, 6 год/тижд, залік, 4 кредити, Рябуха Ольга Олександрівна, старший викладач

Дисципліна орієнтована на формування знань та практичних навичок у сфері електронного урядування. В курсі будуть розглянуті поняття електронного документообігу, електронних послуг, електронної демократії, електронної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів. В межах курсу буде розглянуто зарубіжний та національний досвід впровадження електронного урядування, базові норми інформаційної безпеки та захисту інформації.

Основи конституційного права

2, 2д семестр, 2/4 год/тижд, залік, екзамен, 6 кредитів, Венгер Володимир Миколайович, кандидат юридичних наук. доцент.

Дисципліна, яка передбачає ознайомлення студентів з основами теорії конституційного права та практики її реалізації як в Україні, так і в порівняльному аспекті. Студентам пропонується комплексний матеріал щодо теоретичних засад становлення та розвитку конституцій, конституціоналізму; значення та сутності конституційних цінностей та принципів конституційного права; конституційного регулювання прав людини; конституційно-правових засад організації публічної влади, відповідного статусу органів публічної влади та інших інститутів. Дисципліна має на меті навчити студентів розумінню конституційного права як основи національного права, що створює систему координат розвитку інших галузей права в національній правовій системі.

Основи наукових досліджень

3 семестр, 2 год/тижд, залік, 3 кредити.

Програма дисципліни передбачає ознайомлення з принципами академічної доброчесності, як основи здобуття вищої освіти та опанування теорії та практики наукових досліджень. Мета дисципліни – засвоїти сукупність етичних принципів та правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень. Результатом опанування дисципліни буде практика використання методів наукових досліджень та дотримання академічної доброчесності, здатність до пошуку та узагальнення інформації, формулювання власних висновків та ведення наукової дискусії, написання наукових текстів, проведення аналізу, оцінювання та синтезу наукових матеріалів, формулювання власних висновків та припущень, їх аргументацію, що сприятиме більш ефективній організації навчання.

Основи соціології для врядування

2 семестр, 3 год/тижд, екзамен, 4 кредити, Щерба Дзвенислава-Марія Іванівна, старший викладач.

Навчальна дисципліна є складовою освітньої програми підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня зі спеціальності Публічне управління та адміністрування та спрямована на формування у студентів фахових компетентностей та оволодіння теоретичними знаннями стосовно соціологічної складової у сфері державного управління та місцевого самоврядування. Досліджуються питання щодо місця соціології в системі суспільних наук, вивчаються напрямки розвитку основних шкіл української та зарубіжної соціології, взаємодії особистості і суспільства, сутність, розглядаються тенденції розвитку сім'ї, освіти, науки, питання функціонування громадської думки, глобальної спільноти як об'єкта соціологічного вивчення, місце соціології молоді у системі соціологічного знання та в державній політиці.

Основи філософії демократичного врядування

1 семестр, 2 год/тижд, залік, 3 кредити, Козловський Віктор Петрович, кандидат філософських наук, доцент.

Дисципліна передбачає розгляд тих філософських питань – світ, суспільство, культура, людина, світогляд, ідеологія – що пов'язані з викладом соціально- політичних і культурних засад самоврядування. На лекціях і семінарах будуть розглянуті історичні форми демократичної організації суспільного життя, особливості формування європейського ліберально- демократичного самоврядування, його відмінності від інших типів суспільної організації, що існують в сучасному глобальному світі.

Перехідне правосуддя та політика реінтеграції

4 семестр, 3 год/тижд, залік, 4 кредити, Мірошніченко Владислав Олександрович, старший викладач.

Студенти вивчатимуть основні засади державної політики перехідного періоду в різних сферах: економіки, права, безпеки, освіти. Розглядатимуться інструменти державної політики перехідного періоду, підходи до деокупації тимчасово окупованих територій, механізми реінтеграції цих територій та їх мешканців, зокрема, реінтеграція молоді з тимчасово окупованих територій України, організація та виконання програм, спрямованих на збереження, дослідження, розвиток та популяризацію культурної спадщини, організація та проведення інформаційних, комунікаційних кампаній, реалізація проєктів, здійснення культурно-мистецьких, спортивних та інших заходів.

Планування розвитку та співпраця територіальних громад

6 семестр, 2 год/тижд, залік, 3 кредити, Купрій Володимир Олександрович, кандидат наук з державного управління, старший викладач.

Глобальні світові процеси призводить до посилення ролі громад в розвитку регіонів, міст, селищ, сіл та країни в цілому. Лідери повинні володіти необхідними знаннями, навичками та досвідом, щоб забезпечити конкурентоспроможність своїх громад. Дисципліна орієнтована на вивчення підходів до управління та врядування, інструментів розвитку громад, здобуття навичок розроблення стратегій, програм в місцевому самоврядуванні, розуміння основних напрямків розвитку територіальної громади, підходів до залучення громади до процесів планування. Після прийняття Закону України «Про співробітництво територіальних громад» у 2014 році територіальні громади отримали нормативно визначені інструменти об'єднання своїх ресурсів для вирішення існуючих проблем та реалізацію спільних проєктів. Співпраця громад – це можливість ефективного використання та отримання додаткових ресурсів для розвитку.

Публічне адміністрування та повоєнне врядування

7 семестр, 2 год/тижд, залік, 3 кредити, Мірошніченко Владислав Олександрович, старший викладач.

Студенти вивчатимуть ключові питання повоєнного врядування та відновлення, зокрема, питання правосуддя, реінтеграції тимчасово окупованих територій та відбудови. Курс охоплюватиме широкий спектр тем, включаючи політичні, правові, соціальні та економічні аспекти повоєнного відновлення. В рамках дисципліни будуть розглянуті механізми перехідного правосуддя, що включають люстрацію, амністію, колаборацію, а також ключові питання правової реінтеграції, такі як визнання правочинів та судових рішень, відновлення документів. Дисципліна орієнтована на формування системного підходу до відновлення державного управління, відбудови інфраструктури та відновлення соціальної згуртованості.

Особлива увага буде приділена міжнародному досвіду повоєнного врядування та аналізу відповідних кейсів. Студенти також зосередяться на питаннях соціальної згуртованості, довіри в суспільстві та запиту на справедливість, які відіграють критичну роль у процесах відновлення.

Регіональне управління та управління комунальною власністю

3 семестр, 2 год/тижд, залік, 3 кредити, Сидорчук Кирило Геннадійович, старший викладач.

У курсі розглядатимуться інструменти регіонального управління та реалізації державної регіональної політики, питання вертикально-горизонтальної взаємодії, координації у процесі прийняття управлінських рішень, форм міжмуніципального співробітництва. Студенти

вивчатимуть основні положення становлення та розвитку інституту комунальної власності в Україні, інструменти державного та муніципального регулювання.

Статистика та кількісні методи досліджень

3 семестр, 3 год/тижд, екзамен, 4 кредити, Малиш Наталія Андріївна, доктор наук з державного управління, професор.

Дисципліна орієнтована на формування знань та вмінь щодо збору, обробки та аналізу даних, зокрема, статистичного аналізу даних, аналізу взаємозв'язків між величинами та аналізу динаміки зміни величин. За результатами навчання студенти будуть розуміти необхідність вироблення та реалізації політики, яка базується на доказових фактах – як ключового елемента забезпечення належного врядування; вміти використовувати статистичні методи аналізу даних; застосовувати комп'ютерні технології для аналізу та верифікації даних; узагальнювати отримані результати у вигляді таблиць, діаграм, графіків за допомогою засобів Excel тощо та робити висновки; здатні працювати в команді та публічно презентувати отримані результати досліджень.

Стратегічне планування та управління проєктами в умовах невизначеності

8 семестр, 2 год/тижд, залік, 3 кредити. Третьяков-Гродзевич Олексій Дмитрович, старший викладач, Черногоренко Катерина Леонідівна, старший викладач

В межах курсу розглядається конкретні приклади того, як досягнення визначених цілей принесло позитивні зміни в тих напрямках, які раніше вважались неперспективними. Розуміння конструкту «успішна практика» на основі сталих результатів та довгострокового впливу впроваджених проєктів, затверджених Стратегією розвитку громади або області, дозволить слухачам / учасникам курсу масштабувати такі практики.

Теорія та історія управління та самоврядування

1 семестр, 2 год/тижд, залік, 3 кредити, Третьяков-Гродзевич Олексій Дмитрович, старший викладач.

Навчальна дисципліна забезпечить студентів інтелектуальною базою для осмислення феноменів управління та самоврядування, ознайомить з витоками та специфікою становлення державного управління та місцевого самоврядування на території України, дасть можливість порівняти відповідний вітчизняний та зарубіжний досвід. Буде приділено увагу питанням ролі особистості в державотворчих процесах. Набуті знання та компетентності можуть бути застосовані в управлінській, дослідницькій, консультативній, громадській діяльності.

Фінанси та грошові системи

4 семестр, 3 год/тижд, екзамен, 4 кредити, Ільченко-Сюйва Леся Василівна, кандидат наук з державного управління, доцент.

Дисципліна орієнтована на формування знань та вмінь у сфері фінансів та грошового обігу. В курсі розглядаються типи та методи акумулювання та розподілу фінансових ресурсів, система публічних фінансів, співробітництво з міжнародними фінансовими організаціями, основи організації грошового обігу та кредиту. Різноманітні аспекти теорії фінансів та бюджетування передбачають розгляд таких питань як основні концепції та принципи, функціонування фінансової системи та особливості її складових, система публічних фінансів та її особливості в Україні, бюджетний процес, надходження бюджету, видатки та витрати бюджету, громадські бюджети та державне-приватне партнерство тощо.

Цифрові технології

2д семестр, 5 год/тижд, екзамен, 3 кредити, Третьяков-Гродзевич Олексій Дмитрович, старший викладач, Черногоренко Катерина Леонідівна, старший викладач.

Даний курс присвячено основам цифрових технологій. В сучасному бізнес середовищі цифрові технології активно використовуються в будь-якому секторі національної економіки. Дисципліна передбачає вивчення основних сучасних цифрових технологій для обробки та управління масивами даних, аналізу інформаційних процесів та етапів їх впровадження. Мета - формування

практичних навичок використання новітніх цифрових технологій, вміння керувати цифровими інформаційними процесами, формування здатності здійснювати інформаційно-аналітичне забезпечення управлінських процесів із використанням сучасних інформаційних ресурсів.

Якісні методи досліджень у врядуванні

4 семестр, 3 год/тижд, екзамен, 4 кредити, Бондар Вікторія Семенівна, кандидат соціологічних наук, доцент.

Метою курсу є ознайомити студентів з базовими основами якісних методів соціологічних досліджень. Розкрити їх роль у вивченні соціальних процесів, ознайомити з теоретичними засадами та розвитком якісних методів, а також сформулювати знання та уміння як з використання соціологічної інформації при прийнятті управлінських рішень, так і специфіки проектування та організації власних соціологічних досліджень з використанням якісної методології для реалізації практичних засад суспільного і приватного врядування.

ВИБІРКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ

ДИСЦИПЛІНИ ПРОФЕСІЙНОЇ ТА ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Адміністративні послуги на місцевому рівні

3 семестр, 2 год/тижд, залік, 3 кредити.

Основним принципом урядування в сервісній державі є субсидіарність, тобто ухвалення владних рішень і надання адміністративних послуг на рівні, найближчому до громадян. Для реалізації цього принципу органам місцевого самоврядування мають бути передані всі необхідні повноваження й ресурси. Метою вибіркового курсу «Адміністративні послуги на місцевому рівні» є ознайомлення здобувачів із моделями, особливостями, процедурами надання таких послуг, їхньою класифікацією, інструментами цифровізації та оцінювання якості, організаційними й правовими питаннями створення центрів надання адміністративних послуг, організації міжмуніципального співробітництва й громадського контролю в цій сфері.

Взаємодія влади, бізнесу та громадянського суспільства

8 семестр, 2 год/тижд, залік, 3 кредити, Андрійчук Тетяна Сергіївна, кандидат політичних наук, старший викладач.

Процес вироблення політики включає взаємодію органів влади з бізнесом та громадянським суспільством як середовищем стейкхолдерів (заінтересованих сторін). Така взаємодія передбачена міжнародними стандартами, вітчизняним законодавством та є показником належного врядування.

Дисципліна передбачає вивчення засад та форм взаємодії у трикутнику «влада – бізнес – громадянське суспільство», а також формування навичок застосування цих форм. Навчання орієнтовано на вдосконалення компетентностей, визначених професійними стандартами державної служби й Стратегією розвитку НаУКМА в частині впровадження елементів проблемно-орієнтованого й принципів неперервного навчання.

Взаємодія держави і суспільства в сфері протидії корупції.

6д семестр, 5 год/тижд, залік, 3 кредити, Іщенко Юрій Вікторович, кандидат юридичних наук, доцент.

Цей курс є базовим курсом програми і присвячений питанням щодо сутності та природи корупції. Під час курсу будуть розкрити поняття побутової (дрібної), великої-політичної корупції, особливості корупції в державній та приватній сферах, особливості політичної, судової корупції та ін. Висвітлено особливості корупції в captured state та підходам щодо протидії корупції в таких державах. Окреслено питання щодо причин та передумов корупції. Розкрити основні причини високого рівня корупції в країнах з перехідною економікою. Обговоренні можливі шляхи протидії корупції в країнах, що розвиваються.

Візуалізація даних

4 семестр, 2 год/тижд, залік, 3 кредити, Шевченко Вікторія Едуардівна, доктор наук із соціальних комунікацій, професор.

Візуалізація дозволяє досліджувати великі обсяги інформації та зробити їх компактними й доступними для сприйняття. У курсі студенти аналізуватимуть дані та використовуватимуть методи їх візуального представлення. Завданнями дисципліни є: вивчення типів, стандартних елементів, технік візуалізації даних, алгоритмів та інструментів для створення інфографіки та здобуття вмінь і навичок застосування методів візуалізації даних на практиці.

Конфліктологічна і гендерна експертиза управлінських рішень

2д семестр, 6 год/тижд, залік, 3 кредити. Новицька Тетяна Андріївна, кандидат наук з державного управління, старший викладач.

Починаючи з 2014 року, розуміння динаміки конфліктів, навички вирішення конфліктів, розуміння гендерної складової державної політики стали вирішальною частиною компетенції всіх суб'єктів, які працюють у сфері управління, включаючи державних службовців та організації громадянського суспільства. На практиці незнання основ сучасної конфліктології призводить до того, що публічні заяви українських політиків і чиновників можуть підсилити поляризацію в суспільстві і викликати нові конфлікти. Дисципліна пропонує комплексний підхід до розуміння наслідків управлінських рішень в сфері вирішення конфліктів і специфіки гендерних питань. Вивчення дисципліни дозволить проводити конфліктологічну експертизу на основі методології «Не завдай шкоду Do no harm», і гендерну-правову експертизу державної політики та окремих владних рішень, а також застосовувати кращі світові практики конфлікт-аналізу.

Культурні та креативні індустрії

7 семестр, 2 год/тижд, залік, 3 кредити, Горчинська Олександра Максимівна, старший викладач.

Вивчатимуться проекти, що належать до культурних та креативних індустрій – подані та реалізовані за діяльності Українського культурного фонду (УКФ) як стратегічно важливі напрями в державній культурній політиці. Розглядатимуться сегменти креативних індустрій, які відіграють вагомий роль у формуванні культурної ідентичності нації і стають вагомим фактором зростання економіки держави. Аналізуватимуться приклади зарубіжних країн, що демонструють зростаючу ефективність креативних індустрій.

Маркетинг, реклама і бренд-менеджмент (Marketing, advertising and brand management (in English))

Дисципліна викладатиметься англійською мовою.

8 семестр, 2 год/тижд, залік, 3 кредити, Ільченко-Сюйва Леся Василівна, кандидат наук з державного управління, доцент.

The class will be given in English and consist of two parts. The first part will be concentrated on an overview of marketing and basic ideas of creating different types of commercials to boost demand for various products. Second part will be focused on psychology of brands and branding, understanding codes and business logic on example of luxury brands, real estate and clothing; refining essential skills such as effective communication, project management, innovation and creativity.

Медіація і врегулювання конфліктів

3 семестр, 3 год/тижд, залік, 4 кредити, Кіріллова Юлія Сергіївна, старший викладач, Новицька Тетяна Андріївна, старший викладач, Проценко Діана Василівна, старший викладач.

Під час вивчення курсу розглядатимуться основні поняття, види конфліктів, стратегії поведінки в конфліктах. Курс надасть можливість отримати базові знання про медіацію, як один із способів врегулювання конфліктів, вивчити її основні принципи та види. Під час вивчення дисципліни студенти зможуть дослідити природу конфлікту, можливі підходи з їх вирішення, вивчити, що таке медіаційна процедура, з яких стадій вона складається та отримати практичні навички

застосування медіації в окремих сферах суспільного життя. На заняттях будуть запропоновані практичні кейси для здобуття навичок вирішення конфліктів шляхом медіації та діалогу.

Менеджмент організацій

5 семестр, 2 год/тижд, залік, 3 кредити, Москаленко Світлана Олексіївна, кандидат наук з державного управління, доцент.

Дисципліна орієнтована на формування системного мислення, знань та вмінь з управління функціональними підсистемами та елементами внутрішнього середовища організації, використання основних методів, механізмів та інструментів менеджменту в сучасних організаціях, розуміння характеристик і ролі організації як об'єкта управління, типів організаційних структур управління, прийняття управлінських рішень. Вивчення запропонованих у межах дисципліни тем спрямоване на формування системи фахових компетенцій здобувачів вищої освіти у сфері публічного управління та адміністрування.

Менеджмент персоналу

6д семестр, 5 год/тижд, залік, 3 кредити, Чала Ніна Дмитрівна, доктор наук з державного управління, професор..

На новітні методи управління персоналом впливають технологічний прогрес, мобільність, нові комунікаційні відносини, інформаційне середовище установи чи організації, стратегії кадрової політики та методи управління людськими ресурсами. Акценти в управлінні персоналом зміщуються на розбудову партнерських відносин та акцентування людських якостей: емоційний інтелект, креативність, емоційність. Планування роботи персоналу формується відповідно до місії організації та конкретної особи, від стратегії розвитку до конкретних оперативних планів. Мета вивчення дисципліни – надання студентам системних знань з теорії та практики управління персоналом в органах влади, місцевого самоврядування, бізнес-структурах.

Міжнародний захист гендерних прав і прав дітей

5 семестр, 2 год/тижд, залік, 3 кредити.

Курс охоплює питання як міжнародного законодавчого врегулювання прав жінок та дітей, так і механізмів їх захисту, практики міжнародних судів. Розглядаються передбачені міжнародними правовими документами права дітей, а також праці вчених щодо тлумачення цих прав, інструменти захисту та міжнародні інституції які працюють в сфері захисту прав дитини. Окремо розглядаються права жінок передбачені міжнародним законодавством з акцентом на більш наголошені міжнародною спільнотою, такі як торгівля жінками, насильство проти жінок. Звертається також увага на принцип недискримінації в міжнародному законодавстві як фундаментальна засада. Порівнюється як міжнародне, так і регіональне європейське законодавство.

Міжнародні безпекові студії

3 семестр, 3 год/тижд, залік, 4 кредити, Тараненко Ганна Геннадіївна, кандидат політичних наук, доцент.

Програма курсу «Міжнародні безпекові студії» спрямована на поглиблення професійних знань майбутніх фахівців у галузі міжнародних відносин щодо сучасних тенденцій гарантування міжнародної безпеки. Впродовж навчання студенти оволодіють термінологічним апаратом, вживаним у міжнародній та вітчизняній науці у сфері міжнародної безпеки, ознайомляться з основними законодавчими та нормативно-правовими актами із зазначеної тематики, теоретичними підходами та практичним досвідом гарантування міжнародної безпеки, зокрема, такими аспектами, як війна і мир у міжнародних відносинах, джерела і принципи розв'язання конфліктів, стратегії прийняття рішень, управління кризами, регіональна і глобальна безпека, а також сформують необхідні уміння щодо аналізу принципів гарантування міжнародної безпеки.

Міжнародні відносини та світова політика

5 семестр, 2 год/тижд, залік, 3 кредити, Пошедін Олег Іванович, кандидат історичних наук, доцент.

Вивчення дисципліни дозволить опанувати теоретичні та практичні аспекти міжнародних відносин та світової політики, зрозуміти змісту специфічних понять і підходів, що використовуються для аналізу міжнародних відносин і світової політики, проводити аналіз тенденцій сучасних міжнародних відносин, що надасть можливість ухвалювати ефективні управлінські рішення, застосовуючи знання щодо місця України у сучасній системі міжнародних відносин.

Місцевий розвиток та урбаністика

3 семестр, 2 год/тижд, залік, 3 кредити.

Реформа децентралізації, що здійснюється в Україні у даний час, призводить до суттєвого підвищення ролі, значення та можливостей територіальних громад. Водночас вона означає й підвищення відповідальності за місцевий розвиток, рівень та якість життя мешканців громад. Від здатності муніципальних менеджерів виявляти, ефективно управляти внутрішніми місцевими ресурсами, від їх уміння налагоджувати спільну діяльність різних зацікавлених сторін залежатиме чи буде громада успішною, чи залишиться бідною та депресивною. Саме на формування цих знань і вмінь спрямований вибіркового курсу. У ньому передбачається ознайомлення з концептуальними основами місцевого розвитку, окремими технологіями його аналізу та прогнозування.

Міфи та реальність української культурної спадщини: досвід для світу

4 семестр, 2 год/тижд, залік, 3 кредити, Чорна Мілена Михайлівна, старший викладач.

Українська культурна спадщина – це поєднання давніх архетипів (козак-воїн, мати-берегиня) та понад 152 тис. реальних пам'яток (від Русі до сьогодення), що формують стійку ідентичність. В умовах війни ці міфи стають інструментом опору. Досвід України демонструє світу важливість захисту спадщини як символу правди та гідності. Курс присвячений трансформації української культурної спадщини від об'єкта колоніальних міфів до інструменту сучасної культурної дипломатії. Розглядається деконструкція нав'язаних наративів та утвердження реальності України як суб'єкта світової історії. Особлива увага приділяється досвіду збереження та цифровізації культури в умовах повномасштабної війни.

Моніторинг та оцінювання проєктів і програм сталого розвитку

7 семестр, 2 год/тижд, залік, 3 кредити.

Курс закладає не лише базові знання з моніторингу та оцінювання, а й розуміння оцінювання як нової управлінської практики та інструменту підвищення ефективності місцевого самоврядування. Занурюючись в проєктний менеджмент, слухачі / учасники усвідомлять його зв'язок з механізмом впровадження та реалізації моніторингу та оцінювання, особливо при розробці місцевих цільових програм. Набуті знання та навички з курсу дозволять його учасникам/цям якісно планувати проєкти та координувати проєктну діяльність, визначати актуальність, дієвість, результативність, ефективність та впливовість місцевих проєктів, основі цих результатів надавати рекомендації вдосконалення змісту та механізмів реалізації самої стратегії програм та проєктів. Така спрямована моніторингова та оціночна діяльність в контексті управління місцевими проєктами сприяє побудові діалогу між місцевою владою та громадськістю.

Організація підприємницької діяльності

7 семестр, 2 год/тижд, залік, 3 кредити, Гавриленко Тетяна Володимирівна, кандидат економічних наук, доцент.

Курс «Організація підприємницької діяльності» є вибірковою дисципліною для опанування знань та навичок з професійної та практичної підготовки бакалаврів з публічного управління та адміністрування. Основною метою курсу є формування у майбутніх фахівців економічного мислення, обґрунтування бізнес-ідей та визначення можливостей підприємницької діяльності.

При вивченні дисципліни є можливість пройти всеукраїнський освітній курс-стажування «Створення та розвиток ІТ-продуктів» від ІТ-компанії Genesis на LMS-платформі, який створено у форматі змішаного навчання для студентів українських ЗВО. У межах навчання студенти отримають базові знання з продуктового ІТ, підприємництва і проактменеджменту від практиків, а також компетенції для перших кроків у продуктовій ІТ-компанії.

Основи адміністративних послуг і сервісної держави

6 семестр, 2 год/тижд, залік, 3 кредити, Рябуха Ольга Олександрівна, старший викладач.

Серед орієнтирів сервісної держави є надання якісних адміністративних послуг її громадянам. Вибірковий курс «Основи адміністративних послуг і сервісної держави» передбачає формування систематизованого уявлення про сучасні засади організації надання адміністративних послуг. У процесі вивчення курсу розглядаються загальні вимоги до надання адміністративних послуг, їх класифікація, інструменти оцінювання якості послуг і стандартів їх надання; зовнішні та внутрішні аспекти організації Центрів надання адміністративних послуг (ЦНАП), особливості їх функціонування.

Основи інвестиційної діяльності та фандрейзинг

4д семестр, 5 год/тижд, залік, 3 кредити, Ільченко-Сюйва Леся Василівна, кандидат наук з державного управління, доцент.

Розвиток будь-якої сфери життєдіяльності людини неможливий без інвестування у неї різних ресурсів. Тому курс спрямований на отримання знань з економічної сутності інвестицій, їх класифікації, характеристики об'єктів та суб'єктів інвестування. Будуть визначені особливості взаємодії суб'єктів інвестиційної діяльності, роль держави в організації та стимулюванні інвестиційної діяльності, форми і напрями мобілізації інвестицій для розвитку України. Курс дає можливість зрозуміти основні поняття та завдання фандрайзингу, перспективи розвитку фандрайзингу, фандрайзингову діяльність та форми її підтримки, способи взаємодії з потенційними донорами ресурсів.

Основи роботи з персоналом в органах місцевого самоврядування

4 семестр, 2 год/тижд, залік, 3 кредити.

Дисципліна орієнтована на формування знань та вмінь щодо практичних аспектів діяльності органів влади та місцевого самоврядування у сфері управління персоналом в умовах децентралізації. В курсі будуть розглянуті сучасний стан та тенденції управління персоналом в органах місцевого самоврядування, особливості системи підвищення рівня професійної компетентності службовців місцевого самоврядування, інноваційні практики роботи з персоналом в органах місцевого самоврядування. В курсі буде визначений інструментарій ефективного управління публічними службовцями в умовах децентралізації.

Пошукові системи та навчальні платформи

3 семестр, 2 год/тижд, залік, 3 кредити, Подденежний Олександр Георгійович, старший викладач

У сучасному світі ми щоденно використовуємо пошукові системи та різні цифрові платформи. Курс передбачає вивчення основних видів пошукових систем та цифрових моделей з метою практичного використання. Дисципліна побудована на вивченні практичних бізнес кейсів. Формує основні навички та уміння необхідні для подальшого розвитку здатності до дослідницької та пошукової діяльності в сфері публічного управління та адміністрування.

Права людини та їх захист.

4 семестр, 2 год/тижд, залік, 3 кредити, Засць Анатолій Павлович, доктор юридичних наук, професор.

Метою вибіркового навчального курсу є формування у студентів-правників належного ставлення до проблематики прав людини як однієї з базових цінностей європейського суспільства, цілісного уявлення про права людини як фундаментальну гуманістичну цінність сучасного суспільства та

юридичну категорію, що забезпечена судовим захистом, а також надати їм системні знання та сприяти розвитку практичних навичок використання національного та міжнародного механізмів забезпечення та захисту прав людини. Завдання навчального курсу полягає у наданні студентам глибоких знань з філософії, теорії та історії прав людини, про зміст та обсяг основоположних прав людини, міжнародні стандарти цих прав, допустимість і підстави обмеження прав людини та національні і міжнародні механізми їх забезпечення та захисту.

Право Європейського Союзу

7 семестр, 3 год/тижд, залік, 4 кредити.

Метою курсу є вивчення правових аспектів функціонування Європейського Союзу (ЄС), розмежування компетенції ЄС та перспектив економічної інтеграції України до внутрішнього ринку ЄС. При вивченні курсу приділяється особлива увага правовим аспектам асоціації та зони вільної торгівлі між ЄС та Україною, а також правовому статусу українських суб'єктів в ЄС.

Практикум з логіки та критичного мислення

4д семестр, 5 год/тижд, залік, 3 кредити, Сидорчук Кирило Геннадійович, старший викладач.

Мета дисципліни: сформувати загальні компетентності спеціальності, зокрема, здатність бути критичним і самокритичним, здатність до адаптації та дії в новій ситуації, здатність працювати в команді, вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми, формувати навички міжособистісної взаємодії. Завдання: сприяти формуванню культури мислення, мати уявлення про основні логічні операції, уміти аналізувати, порівнювати, узагальнювати, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, аргументовано проводити міркування, уміти логічно побудувати висновок.

Риторика та ораторське мистецтво

4д семестр, 6 год/тижд, залік, 4 кредити, Синицина Наталія Георгіївна, кандидат наук з державного управління, доцент.

Програма дисципліни передбачає оволодіння практичними навичками ділової, міжособистісної та публічної комунікації. Набуваються здатності ефективно спілкуватися, виступати перед аудиторією, доводити свої думки до слухачів, уміння встановлювати контакт та переконувати. Метою дисципліни є розвиток та практичне використання загальних та фахових компетентностей, а саме навичок міжособистісної взаємодії, комунікації та співробітництва. Головний акцент робиться на дієвих засобах ораторського мистецтва у налагодженні комунікацій між громадянами, органами влади та приватними структурами, створення позитивного іміджу працівника та організації в цілому. Разом з тим володіння комунікативними компетентностями та прийомами риторики дає більші можливості для кар'єрного росту.

Соціальна політика та соціологічні дослідження: особистість, громада, суспільство

8 семестр, 2 год/тижд, залік, 3 кредити, Малиш Наталія Андріївна, доктор наук з державного управління, професор.

Навчальна дисципліна є складовою освітньої програми підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня зі спеціальності Публічне управління та адміністрування та спрямована на формування у студентів фахових компетентностей та оволодіння теоретичними знаннями стосовно соціальної та соціологічної складової у сфері державного управління та місцевого самоврядування. Досліджуються питання щодо місця соціальної політики в системі суспільних наук, вивчаються напрямки розвитку основних шкіл української та зарубіжної соціології, взаємодії особистості, громади і суспільства, розглядаються тенденції розвитку сім'ї, освіти, науки, питання функціонування громадської думки, гендерні аспекти у врядуванні.

Соціально-економічні, політичні й інші аспекти реінтеграції Криму

6д семестр, 5 год/тижд, залік, 3 кредити, Мірошніченко Владислав Олександрович, старший викладач.

Окупацією Автономної Республіки Крим та міста Севастополя та окремих районів у Донецькій та Луганській областях у 2014 році росія порушила один з основних принципів міжнародного права

щодо непорушності кордонів і світової системи безпеки. Кримський півострів перетворився на військову базу для здійснення збройної агресії проти України, місце системних порушень прав людини. Курс присвячений питанням щодо деокупації та реінтеграції тимчасово окупованої території АРК та міста Севастополя, політико-дипломатичних засобах вирішення збройного конфлікту, розв'язаного російською федерацією, відновлення та розбудови миру.

Суспільна політика і підготовка офіційних документів

8 семестр, 2 год/тижд, залік, 3 кредити, Рябцев Геннадій Леонідович, доктор наук з державного управління, професор.

Нині в світі сформована особлива сфера прикладних досліджень – наука про суспільну політику (policy science), що складається з двох частин: дослідження політики (policy study) та аналізу політики (policy analysis). Кожній із цих складових відповідають особливі документи, що дозволяють зафіксувати одержані результати. Мета дисципліни – сформувати в здобувачів основу знань, умінь і навичок, що дозволять їм готувати результативні аналітичні документи, застосовуючи сучасні практики ідентифікування й формулювання проблем, розроблення варіантів їхнього вирішення й вибору найкращого з-поміж них на базі доказів і цінностей.

Творення політики в ЄС

6 семестр, 2 год/тижд, залік, 3 кредити, Халанчук Вікторія Іванівна, старший викладач.

Ухвалення рішення щодо відкриття перемовин про вступ до ЄС потребує згоди усіх держав-учасниць ЄС. Втім, на практиці це не завжди означає чорно-біле голосування *за* чи *проти*. Ухвалити рішення про відкриття перемовин про членство України в ЄС вдалося завдяки тому, що угорський лідер *не голосував* — він покинув залу за попередньою домовленістю, аби, як повідомлялося, випити кави. Описаний випадок – чудова ілюстрація реалій ухвалення рішень та творення політики. Цей курс присвячений творенню політики в ЄС – від інституційних правил до неформальних практик, від законодавчо визначених учасників процесу до позаінституційних акторів. Ми розпочнемо цей курс кількома лекціями щодо інституцій ЄС та циклу творення політики, які закладуть основу детальним обговоренням різних акторів та специфічних політик на семінарах.

Територіальний благоустрій та дизайн

6д семестр, 5 год/тижд, залік, 3 кредити, Ткаченко Ірина Анатоліївна, кандидат філологічних наук, доцент.

Сучасні конкурентні населені пункти відрізняються не лише розвиненою економікою, а й комфортним середовищем проживання людей, у якому гармонійно забезпечуються різноманітні потреби людей. У вибіркового курсі вивчатимуться питання просторового планування територій, створення збалансованого каркасу населених пунктів, функціонального зонування їх територій. Розглядатимуться проблематика екологізації міст та інструменти екологічної реабілітації урбанізованих територій. Особлива увага приділятиметься методам формування сучасних публічних просторів, що формують композиційну структуру та зовнішній облік територій і сприяють соціальній згуртованості громади.

Українська мова за професійним спрямуванням

Кафедра української мови

Проблеми походження української мови. Становлення української літературної мови. Українська мова у XX ст. Територіальні і соціальні діалекти. Характеристика стилів сучасної української літературної мови. Сучасна українська літературна мова. Вимова приголосних. Словесний наголос. Групи лексики української мови за походженням. Правописні дискусії. Частини мови.

Управління ризиками в публічній сфері

6 семестр, 2 год/тижд, залік, 3 кредити, Москаленко Світлана Олексіївна, кандидат наук з державного управління, доцент.

Для сучасного управління надзвичайно важливим є вміння виявляти, ідентифікувати, прогнозувати та оцінювати ризики, обґрунтовувати заходи для мінімізації їх негативного впливу на національному, регіональному, галузевому, інституційному та місцевому рівнях. Опанування даної дисципліни дозволить сформулювати уявлення про феномен управління ризиками в публічній сфері та зрозуміти особливості прийняття рішень в детермінованих та індетермінованих умовах. Студенти ознайомляться з науковими дослідженнями у сфері ризик-менеджменту, на практичних прикладах розглянуть способи оцінювання ризикових ситуацій, вибору оптимальної стратегії в умовах невизначеності та конфлікту.

Фактчекінг та верифікація інформації

5 семестр, 2 год/тижд, залік, 3 кредити, Шевченко Вікторія Едуардівна, доктор наук із соціальних комунікацій, професор, Романюк Альона Олександрівна, старший викладач.

Дисципліна орієнтована на отримання знань щодо інструментів перевірки тверджень на повноту, достовірності та наявності маніпуляцій, видів та порядку проведення фактчекінгу, ресурсів із перевірки фактів, фактчекінгових проєктів у світі, міжнародного кодексу фактчекінгу (The Principal Code); отримання вмінь створення якісного інформаційного продукту та проведення процесу верифікації; набуття навичок критичного мислення щодо оцінювання інформації з різних сфер.

Цифрова безпека, штучний інтелект та інновації

5 семестр, 2 год/тижд, залік, 3 кредити, Анетик Анастасія Миколаївна, старший викладач.

В умовах повномасштабного вторгнення, Україна стикається з низкою складних викликів, серед яких особливу увагу потрібно приділити ефективному використанню цифрових технологій управліннями. Цифрова безпека стає вирішальною, оскільки захист інформації має вирішальне значення в умовах гібридної війни. Цифрові технології дозволяють управлінням швидко реагувати на зміни, оптимізувати процеси та забезпечувати неперервність діяльності в екстремальних умовах. Роль стартапів у впровадженні інновацій є критичною, оскільки вони часто стають джерелом новаторських ідей та рішень, що можуть відіграти ключову роль у відновленні та розвитку економіки країни. Стартапи сприяють швидкому впровадженню новітніх технологій, таких як штучний інтелект, що може бути використано для оптимізації логістичних потоків, ефективного управління ресурсами, та навіть для підвищення обороноздатності.

ДИСЦИПЛІНИ СЕРТИФІКАТНИХ ПРОГРАМ

Сертифікатна програма «Європейське врядування»

(мінімально – 16 кредитів ЄКТС)

Обов'язкові

Європейські студії та політична система в ЄС

Європейські практики врядування

Європейське право з прав людини (англійською мовою)

Вибіркові

Європейське суспільство та політика (англ. мовою)

Багаторівневе врядування та євроінтеграція

Творення політики в ЄС

External Relations Law of the EU / Право зовнішніх відносин ЄС (англ. мовою) (кафедра міжнародного та європейського права)

Взаємодія влади, бізнесу та громадянського суспільства

ПРАКТИКА

Практика навчальна (екскурсійна, дослідницька)

4 семестр, 8 год/тижд, залік, 6 кредитів.

Вид практики, де метою є закріплення теоретичних знань та набуття практичних навичок. Передбачає екскурсії до органів державної влади та місцевого самоврядування, пам'яток культурної спадщини, зустрічі з представниками державних структур, громадських організацій; написання тез; виступ на конференції.

Практика переддипломна

8 семестр, 5 год/тижд, залік, 2 кредити.

Переддипломна практика є невід'ємною складовою частиною процесу підготовки бакалаврів. Проводиться в органах державної влади та місцевого самоврядування, організаціях і підприємствах різних форм власності.

Практика професійно-орієнтована

8 семестр, 10 год/тижд, залік, 4 кредити.

Зміст практик відповідає освітній програмі підготовки управлінців, враховує особливості сфери майбутньої діяльності, в якій буде працювати випускник після закінчення навчання, особливості установ, що є базами практики. Місцем професійно-орієнтованої практики можуть бути центральні органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, Верховна Рада України, органи судової влади, громадські організації, міжнародні представництва, приватні структури. Практика відбувається на четвертому курсі, у восьмому семестрі.

АТЕСТАЦІЯ

Підсумкова атестація є заключним етапом підготовки фахівців освітньої програми «Суспільне і приватне врядування» першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування». Вона включає обов'язкові компоненти: комплексний атестаційний екзаме́н, який передуює атестаційній роботі.

Комплексний атестаційний екзаме́н

8д семестр, екзаме́н, 3 кредити, викладачі кафедри

Для виконання та захисту атестаційної роботи підготовлено окремі Настанови для студентів програми «Суспільне і приватне врядування».

Атестаційний екзаме́н є обов'язковою компонентою освітньої програми «Суспільне і приватне врядування» першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування» Києво-Могилянської школи врядування імені Андрія Мелешевича і має обсяг 3 кредити ЄКТС. Здобувачі, які навчаються за програмою, складають атестаційний екзаме́н у додатковому восьмому семестрі.

Кваліфікаційна робота

8д семестр, захист, 3 кредити, викладачі кафедри

Кваліфікаційна робота – вид науково-дослідної роботи, який має виявити спеціальну та загальнонаукову підготовку здобувача вищої освіти, вміння застосовувати знання для розв'язання складних спеціалізованих завдань, здатність до проведення досліджень, систематизації та свідомого засвоєння знань, наявність в її автора навичок наукової роботи. Підготовлена кваліфікаційна (бакалаврська) робота проходить перевірку на академічну доброчесність та захищається перед кваліфікаційною комісією.

ФАКУЛЬТЕТ ПРИРОДНИЧИХ НАУК

Е1 БІОЛОГІЯ ТА БІОХІМІЯ

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА – БІОЛОГІЯ ТА БІОТЕХНОЛОГІЯ
<https://ukma.edu.ua/ects/index.php/2011-11-13-16-43-44/111-2018-06-13-06-45-22/biologiya>

ОСВІТНІЙ СТУПІНЬ – БАКАЛАВР

ОБОВ'ЯЗКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ

НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ

Анатомія людини

4 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 3 кредити, В. С. Мартиненко, кандидат наук, старший викладач

Курс є фундаментом ряду біологічних дисциплін: біології розвитку, фізіології, генетики, еволюційного вчення. Студенти набудуть знань щодо нормальної анатомії людини, будови органів людини та систем органів, топографію органів, іннервацію та кровопостачання. Буде розглянуто будову кістки, як органу, класифікацію кісток та способи поєднання кісток в скелеті людини. Вивчаються основні групи м'язів в тілі людини та їхні функції. В розділі "Спланхнологія" розглянуто органи травної, дихальної, сечовидільної та статеві системи. Вивчається будова серця та судин великого та малого кіл кровообігу, а також органи імунної системи, ендокринних залоз. Значну увагу приділено вивченню будови центральної та периферичної нервової системи людини

Біологія індивідуального розвитку

7 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 3 кредити, В. С. Мартиненко, кандидат наук, старший викладач

Біологія розвитку є сучасною дисципліною, що стрімко розвивається. У курсі розглядаються процеси дозародкового, зародкового та післязародкового розвитку організму, детермінації та диференціювання клітин, гісто- та органогенезу та механізми їх регуляції. Розглядаються методи допоміжних репродуктивних технологій та виклики, зумовлені широким використанням цих методів. Приділено увагу зовнішнім чинникам, що впливають на процеси онтогенезу, в тому числі, тератогенним факторам. Розглянуто процеси регенерації тканин та органів та перспективи застосування напрацьованих технологій в медицині. Вивчаються процеси старіння та антистаріння

Біотехнологія рослин

7 семестр, 2 год/тижд., екзамен, 3 кредити, А. І. Ємець, доктор наук, професор

Дисципліну присвячено набуттю сучасних знань у галузі біотехнології рослин, зокрема щодо історії розвитку, сучасного стану та основних напрямків біотехнології рослин. Будуть розглянуті основні методи і техніки, що застосовуються в біотехнології рослин; основні типи асептичних культур та можливості їх застосування в практиці; застосування біотехнологічних методів для збереження генетичних ресурсів рослин та їх використання для поліпшення господарсько-цінних ознак. Студенти матимуть змогу ознайомитись з основними поняттями, етапами та технологією генетичної інженерії рослин. Будуть розглянуті конкретні приклади і напрямки застосування досягнень біотехнології рослин в сільському господарстві, квітникарстві, лісівництві, виробництві біофармацевтиків, при очищенні навколишнього середовища тощо

Біотехнологія тваринних геномів

7 семестр, 2 год/тижд., екзамен, 3 кредити, М. З. Антонюк, доктор наук, професор

Дисципліну присвячено опануванню інформації про сучасні досягнення у редагуванні тваринних геномів, шляхах і методах редагування, досягнутих результатах і перспективах напрямку. Розглядається створення і використання культур тваринних тканин і зародкових стовбурових клітин як основа для маніпуляцій з тваринними геномами; методи створення трансгенних тварин

з різних таксонів, методи оптимізації процесу трансгенезу з акцентом на таргетінгові втручання починаючи з використанням Cre/LoxP-системи і завершуючи сучасним редагуванням геному з використанням системи CRISPR/Cas; завдання, методи, практичні досягнення та перспективи генної терапії людини

Біоорганічна хімія

3 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 3 кредити, Г. А. Побігай, кандидат наук, доцент, В. В. Шпильчин, кандидат наук, старший викладач

Курс допоможе розібратися, з яких "хімічних цеглинок" побудоване життя. Ми розглянемо основи біоорганічної хімії: як ці молекули влаштовані, як правильно називаються та за якими правилами взаємодіють між собою. Ви дізнаєтеся про будову та реакційну здатність ключових сполук: від альдегідів, кетонів і спиртів до вуглеводів, ліпідів, амінокислот та нуклеїнових кислот. Проте головний фокус - не просто завчити формули, а зрозуміти, як саме всі ці молекули формують живі організми та керують нашим обміном речовин.

Біохімія

3 і 4 семестри, 3 год/тижд., залік і екзамен, 6 кредитів, В. В. Шпильчин, кандидат наук, старший викладач

«Біологічна хімія» - це обов'язкова дисципліна обсягом 6 кредитів ЄКТС (180 годин), призначена для здобувачів другого року навчання бакалаврського рівня. Протягом осіннього та весняного семестрів ми будемо вивчати дві великі частини: 1) Статичну біохімію: детально дослідимо структуру та фізико-хімічні властивості основних молекул життя - білків, вуглеводів, ліпідів. Ви дізнаєтесь, як працюють ферменти та гормони, і яку саме роль відіграють вітаміни, коферменти і кофактори. 2) Динамічну біохімію: Це розділ про метаболізм та енергію організмів. Ви вивчите ключові шляхи отримання енергії: гліколіз, цикл Кребса та роботу дихального ланцюга мітохондрій. Також ми розглянемо, як наш організм синтезує та розщеплює жирні кислоти, амінокислоти й нуклеотиди. Курс не обмежується сухою теорією! На лабораторних заняттях ви відчуєте себе справжніми дослідниками: навчитеся готувати буферні розчини та проводити якісні реакції на вуглеводи. Будете самостійно виділяти протеїни та отримувати глікоген із тканин печінки. Досліджуватимете активність ферментів на прикладі амілази слини, а також навчитеся визначати вміст вітаміну С у продуктах і кількісно вимірювати білок за допомогою методу Лоурі. Формат навчання буде змішаним, із використанням системи DistEdu для проходження тестових завдань. Загалом на вас чекають лекції, інтерактивні семінарські дискусії та захопливі практичні роботи, які допоможуть вам зрозуміти найскладніші молекулярні процеси живих систем

Ботаніка

3 і 4 семестри, 3 год/тижд., залік і екзамен, 5 кредитів, М. М. Власюк, кандидат наук, старший викладач

Дисципліна дає внесок у розвиток загальних (1) та спеціальних (2) компетентностей, задекларованих як програмні компетентності освітньої програми "Біологія та біотехнологія": (1) базові загальні знання та їхнє застосування на практиці; здатність до аналізу та синтезу, здатність до самоорганізації та постійного навчання протягом життя; (2) володіння професійними знаннями у галузі біології, базовими знаннями у галузі природничих наук; здатність використовувати принципи біоетики у професійній та соціальній діяльності, готовність застосовувати правові норми у дослідницькій роботі, в області охорони природи та природокористування; здатність та готовність вести дискусію з соціально-значущих питань біології. Програмним результатом є опанування студентами базових знань, основних понять і теоретичних засад з ботаніки, засвоєння студентами особливостей будови та розмноження, принципів класифікації, значення в природних екосистемах та житті людини рослин та грибів. Цей базовий рівень знань та розуміння є необхідним та достатнім для роботи у традиційних сферах застосування компетентностей, набутих під час опанування освітньої програми "Біологія та біотехнологія"

Вірусологія

7 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 3 кредити, А. М. Кириченко, доктор наук, доцент

Розвиток вчення про віруси. Місце вірусів в живій природі. Загальні методи вивчення вірусів. Морфологія, морфогенез та біофізичні властивості вірусів. Хімічний склад та біохімічна будова вірусів. Принципи класифікації та номенклатури вірусів. Особливості репродукції вірусів.

Неканонічні віруси - віроїди та пріони. Патогенез вірусних інфекцій та противірусний імунитет. Трансформація і онкогенез. Екологія вірусів та епідеміологія вірусних інфекцій

Вступ до спеціальності

2 семестр, 3 год/тижд., залік, 3 кредити, викладачі кафедри

Огляд основних розділів сучасної біології. Молекулярна та клітинна організація живих систем. Функціональна пов'язаність між молекулами та клітинами у онтогенезі. Огляд основних метаболічних шляхів, що забезпечують функціонування живих систем. Біологічна різноманітність на різних рівнях організації живого та механізми її підтримання

Генетика онтогенезу

8 семестр, 2 год/тижд., екзамен, 3,5 кредити, Т. К. Терновська, доктор наук, професор

Дисципліна орієнтована на поглиблення знань і навичок, отриманих при опануванні генетики, у напрямку вивчення реалізації генетичної інформації як процесу, який лежить в основі онтогенетичного розвитку будь-якого багатоклітинного еукаріотного організму. Картина розвитку онтогенетичних подій подається на двох моделях: дрізофіла та миша. Вмістом дисципліни є демонстрація та аналіз інформації, яка пов'язує картини морфогенезу починаючи з утворення зиготи до стадії дорослого організму з експресією генів. Перевага надається генам, що контролюють транскрипційні фактори та сигнальні молекули як головні елементи регуляторних ланцюгів морфогенетичних подій. Детально розглядається участь НОХ-генів у специфікації дії транскрипційних факторів у залежності від часової та позиційної інформації

Зоологія безхребетних

1 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 4 кредити, І. Д. Омері, кандидат наук, доцент

Система тваринного світу. Сучасний стан зоологічної науки та її місце серед біологічних дисциплін і значення серед фундаментальних та прикладних біологічних наук. Безхребетні - план будови та рівні організації, життєві цикли розвитку, біологічні особливості, місце в екосистемах, розповсюдження, походження і філогенетичні зв'язки головних таксономічних одиниць, закономірності індивідуального та історичного розвитку. Систематика безхребетних тварин. Специфіка проявів загально-біологічних законів на прикладі безхребетних тварин, порівняльні анатомо-морфологічні особливості систем органів і головні риси їх еволюції, роль у біосфері, житті та господарській діяльності людини

Зоологія хордових

3 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 4 кредити, Ю. А. Нестеренко, кандидат наук, старший викладач

У курсі розглядаються ознаки, притаманні всім хордовим тваринам, поділ на основні таксономічні одиниці, анатомо-морфологічні ознаки усіх класів, особливості їх походження і філогенетичні зв'язки.

Імунологія

6 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 3 кредити, О. С. Маньковська, кандидат наук, старший викладач

Курс спрямовано на опанування студентами основних понять і теоретичних засад окремих розділів загальної та клінічної імунології, а також ознайомлення з використанням імунологічних методів у наукових дослідженнях та медицині. У курсі висвітлено сучасні досягнення у вивченні клітинних та молекулярних механізмів роботи імунної системи людини на рівні природної та адаптивної імунної відповіді, викладено основи вчення про імунитет та запалення, поняття імунологічної толерантності та гіперчутливості. Наведено характеристику захворювань, пов'язаних з порушенням роботи імунної системи, зокрема імунодефіцитних станів

Курсова робота

6д семестр, 3 год/тижд., захист тези, 3 кредити, викладачі кафедри

Курсова робота - це обов'язкове індивідуальне наукове дослідження з обраної проблематики. Працюючи над нею, ви здійснюватимете пошук та аналіз сучасних наукових джерел (зокрема в міжнародних базах PubMed, Scopus, Web of Science), щоб підготувати ґрунтовний літературний огляд та критично оцінити актуальні дані за вашою темою. Виконувати роботу ви будете у тісній співпраці з науковим керівником. Він допоможе визначитися з темою, підібрати релевантну літературу, логічно структурувати текст та правильно його оформити з суворим дотриманням

принципів академічної доброчесності. Результатом стане структурована та науково обґрунтована праця. Завершальний етап - публічний захист, де ви зможете продемонструвати свої аналітичні навички та вміння вести фахову наукову дискусію

Мікробіологія

6 семестр, 5 год/тижд., екзамен, 4,5 кредити, І. М. Фуртат, кандидат наук, доцент, О. А. Нечипуренко, кандидат наук, старший викладач

Курс охоплює основні питання сучасної мікробіології, передбачені програмами підготовки студентів біологічних спеціальностей вищих навчальних закладів. Розглядається місце мікроорганізмів у системі живих істот, сучасні досягнення у вивченні морфології, цитології, фізіології, біохімії, генетики та екології мікроорганізмів. Представлено принципи систематики, класифікації та ідентифікації мікроорганізмів, висвітлюються найважливіші властивості мікроорганізмів, формується уявлення щодо основних фізіологічних груп мікроорганізмів (зокрема еубактерій та архей) та їхнього значення у біогеохімічних процесах, біотехнологіях, господарській діяльності людини та медицині., а також розглядається значення мікроорганізмів як сапрофітів, симбіонтів та антагоністів

Молекулярна біологія

5 семестр, 5 год/тижд., екзамен, 4,5 кредити, М. З. Антонюк, доктор наук, професор, В. В. Плигун, кандидат наук, старший викладач

Дисципліну присвячено опануванню інформації стосовно хімічної будови генів, вивчення молекулярних механізмів, що лежать в основі формування структури та експресії генетичного апарату живих систем. Буде розглянуто хімічну структуру геномів, різноманітність структури геномів вірусів, прокаріотів та еукаріотів. Відомості щодо реплікації геномів різної будови, ферментативне забезпечення реплікації. Буде дано аналіз молекулярної різноманітності перебігу процесу рекомбінації, мутаційного процесу та репарації як єдиної системи формування геномної сталості та мінливості у живих системах. Буде сформульовано сучасне уявлення про центральну догму молекулярної біології, етапи та механізми генної експресії. Описано основні класи РНК, їхня роль та різноманітність будови, виконуваних у клітині функцій Генна регуляції через транскрипційні фактори. Охарактеризовано основні етапи біосинтезу білка, його регуляція у прокаріотів та еукаріотів. Описано основні геномні компоненти, що забезпечують мінливість геномів, оцінено їхнє різноманіття у різних організмів. На практичних заняттях з курсу «молекулярна біологія» буде опановано виділення білків та ДНК з біологічного матеріалу. Опановано основні навички електрофоретичного розділення біологічних макромолекул. Опановано ПЛР

Молекулярні основи біотехнології

6 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити, М. З. Антонюк, доктор наук, професор, В. В. Плигун, кандидат наук, старший викладач

Дисципліну присвячено опануванню інформації про основні засоби маніпулювання генетичною інформацією через можливості генетичної інженерії. Розглянуто основні засоби роботи з НК, які використовуються з цією метою. Дано характеристику ферментів, що використовуються у роботі з НК. Детально розглянуто та класифіковано різноманітність векторних молекул, що використовуються для клонування генів та з метою вивчення експресії генів. Проаналізовано засоби для передачі генів між організмами. Розглянуто можливості створення генних та геномних бібліотек та їхнього аналітичного скринінгу. Дано поняття молекулярного маркера для аналізу геномів. Охарактеризовано основні різновиди ПЛР та сфери використання у генетичній інженерії. Наведено приклади практичного використання досягнень молекулярної біотехнології. Отримані на лекціях знання студенти застосовують на практиці у роботах із трансформації бактеріальних клітин, виділення плазмідної ДНК та рестриктному аналізу плазмідної ДНК. На семінарських заняттях студенти перевіряють свої теоретичні знання про основні методи роботи з рекомбінантними молекулами

Популяційна генетика

6 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 3 кредити, Т. К. Терновська, доктор наук, професор, В. В. Плигун, кандидат наук, старший викладач

Дисципліну присвячено адаптації знань, отриманих в результаті опанування дисципліни "Генетика", до вивчення генетичної структури популяцій біологічних видів у відсутності можливості постановки модельних експериментів зі схрещування певних генотипів. Буде

розглянуто показники генетичної статистики популяції: параметри оцінки внутрішньої популяційної мінливості, параметри генетичної структури панміктичної популяції. Буде показано, як досягається рівновага у генетичній структурі популяції за умов відхилення від ідеальної популяції. Буде розглянуто фактори динаміки генетичної структури популяції - потік генів, дрейф генів, природний добір, мутаційний процес, та показано, як здійснюється вимір їхнього впливу на генетичну структуру популяції. Розкривається значення популяційної генетики для генетичного аналізу людини

Радіобіологія

8 семестр, 2 год/тижд., екзамен, 3 кредити, О. М. Міхєєв, доктор наук, доцент

«Радіобіологія» - це обов'язковий курс обсягом 3 кредити ЄКТС (90 годин), призначений для студентів 4-го курсу (весняний семестр). Оскільки ви вже опанували біофізику, біохімію та основи загальної екології, цей курс допоможе вам розібратися у складних механізмах взаємодії випромінювання з живими системами різного рівня - від молекулярного до екосистемного. Основи дисципліни: 1) Природа радіації та дозиметрія: Ви дізнаєтесь про джерела природного та штучного іонізуючого випромінювання (ІВ), а також навчитеся розрізняти експозиційні, поглинуті, еквівалентні та ефективні дози. 2) Радіобіологічні реакції: Ми докладно розглянемо механізми взаємодії електромагнітного та корпускулярного випромінювання з речовиною, а також стохастичні й детерміновані ефекти опромінення. Ви зрозумієте, від чого залежить радіостійкість біологічних систем (клітин, організмів) і як можна модифікувати радіобіологічні ефекти. 3) Радіоекологія та наслідки ЧАЕС: Курс висвітлює закономірності міграції радіонуклідів у довкіллі та особливості формування ефектів у популяціях і угрупованнях. Окрема увага приділяється радіологічним та радіоекологічним (включно із соціально-психологічними) наслідкам аварії на Чорнобильській АЕС. 4) Неіонізуюче випромінювання та гігієна: Ви вивчите вплив неіонізуючих факторів (УФ, інфрачервоне та радіовипромінювання), а також засвоїте принципи радіаційної гігієни, нормування дозових навантажень та оцінки радіогенних канцерогенних ризиків. Навчання проходить в аудиторному форматі та включає 16 годин лекцій, 14 годин семінарських занять і 60 годин, відведених на самостійну роботу

Статистичні методи в біології

5 семестр, 5 год/тижд., екзамен, 5 кредитів, Т. К. Терновська, доктор наук, професор, В. В. Плигун, кандидат наук, старший викладач

Дисципліну присвячено практичному ознайомленню студентів з тими напрямками статистики, які використовуються для обробки масивів даних, отриманих за участю біологічних об'єктів. Дисципліну націлено на формування у студентів переконання у важливості статистичної обробки результатів роботи з біологічними об'єктами для формулювання правильних висновків. Головним вмінням, яке має бути сформовано в результаті опанування дисципліни, - обирати адекватний метод статистичної обробки даних у залежності від їхньої специфіки стосовно природи ознаки, що оцінюється, та характеру розподілу її варіант в досліджуваній групі

Фізіологія людини та тварин

5 семестр, 6 год/тижд., екзамен, 6 кредитів, Ю. А. Нестеренко, кандидат наук, старший викладач

Навчальна дисципліна складається з трьох частин: "Загальна фізіологія", "Регуляція фізіологічних функцій" та "Спеціальна фізіологія". У першій частині вивчаються загальні закономірності функціонування клітин, тканин, органів, систем і організмів, подразливість і збудливість, електричні процеси у збудливих тканинах. Друга частина присвячена вивченню принципів регуляції фізіологічних систем. У третій частині розглядаються особливості функціонування окремих систем організмів людини і тварин у різних умовах

Фізіологія та біохімія рослин

4 семестр, 5 год/тижд., екзамен, 4,5 кредити, Т. С. Єфіменко, кандидат наук, старший викладач

У навчальній дисципліні розглядаються механізми основних фізіологічних функцій рослин – водний баланс рослин, процес фотосинтезу, мінеральне живлення рослин, процеси дихання та фотодихання, механізми регуляції за участю фітогормонів, розмноження та розвиток рослин, старіння та клітинна смерть, рухи рослин, вторинні метаболіти для пристосування рослин до умов довкілля

Цитологія та гістологія

1 і 2 семестри, 2 год/тижд., захист тези і залік, 5 кредитів, Т. С. Єфіменко, кандидат наук, старший викладач, В. С. Мартиненко, кандидат наук, старший

Навчальна дисципліна присвячена вивченню історії дослідження клітин, основним методам дослідження клітин, розглядаються універсальні характеристики клітин, а також особливості прокаріотичних та еукаріотичних клітин. Вивчається будова та функції плазматичної мембрани, органел еукаріотичної клітини, цитоскелету; поділ еукаріотичних клітин – мітоз і мейоз; особливості будови та функцій міжклітинних контактів та позаклітинного матриксу. В розділі "Гістологія" буде розглянуто тканини як системи клітин, що виконують спільну функцію та формують органи. Вивчаються характеристики епітеліальної, сполучної, м'язової та нервової тканин. Розглядаються гістологічні препарати: мазки крові, тотальні препарати та зрізи органів тварин

ПРАКТИКА

Практика дипломна (реалізація практичної частини кваліфікаційної роботи)

7 і 8 семестри, по 5 год/тижд., залік, 15 кредитів, викладачі кафедри

Дипломна практика проходить у 7-му та 8-му семестрах бакалаврської програми. Її головна мета полягає у комплексній підготовці до написання бакалаврської роботи, що поєднує ґрунтовний аналіз сучасних наукових джерел за обраною темою та виконання експериментальної частини дослідження на базі науково-дослідного закладу або лабораторії університету. Практика є повністю індивідуальною. Вашу роботу на всіх етапах координуватиме викладач кафедри, який призначений вашим офіційним науковим керівником. Під час проходження практики ви маєте: Здійснити детальний теоретичний розгляд наукової проблеми, якій присвячена ваша кваліфікаційна робота. Визначитися з матеріалом дослідження. Обрати оптимальні методи для проведення експериментів. Успішно виконати експериментальну (практичну) частину дослідження. Звітність та оцінювання: Для успішного проходження контрольних заходів (заліків) вам необхідно підготувати та представити керівнику такі документи: Для заліку в 7-му семестрі: розгорнутий огляд наукової літератури за темою вашої кваліфікаційної роботи. Для заліку у 8-му семестрі: детальний опис використаних матеріалів і методів дослідження, а також презентацію результатів експериментальної роботи, отриманих на момент складання заліку. Підсумкове оцінювання (залік) проводиться у формі фахової співбесіди між вами та керівником практики після його завчасного ознайомлення з поданими вами документами

Практика дослідницька

60 семестр, 15 год/тижд., залік, 3 кредити, Т. С. Єфіменко, кандидат наук, старший викладач

Дослідницька практика - це ключовий етап професійного становлення майбутнього фахівця, під час якого студенти закріплюють та суттєво поглиблюють свої теоретичні знання з експериментальної біології в реальних робочих умовах. Здобувачі освіти мають змогу самостійно (або спираючись на рекомендації викладачів та наукових керівників) обрати базу для проходження практики. Такими локаціями можуть бути провідні науково-дослідні інститути, сучасні діагностичні лабораторії, біотехнологічні компанії або наукоємні виробництва. Під час практики студенти безпосередньо залучаються до роботи установи, набуваючи практичного досвіду та професійних навичок. Обов'язковою вимогою успішного проходження цього етапу є самостійне опанування на робочому місці щонайменше трьох сучасних дослідницьких методик. Це дозволяє студентам не лише інтегруватися в реальний науковий процес, а й зібрати якісний експериментальний матеріал для своїх майбутніх кваліфікаційних робіт

Практика навчальна польова з зоології безхребетних

20 семестр, 23 год/тижд., залік, 3 кредити, І. Д. Омері, кандидат наук, доцент, В. С.

Мартиненко, кандидат наук, старший викладач

Програма навчальної польової практики з зоології безхребетних передбачає Проведення занять відбувається безпосередньо у польових умовах і гармонійно поєднує теоретичну та практичну складові. Під час теоретичного блоку викладач знайомить студентів з екологією, морфологією та видовим різноманіттям певних груп тварин. Практична частина передбачає відвідування різноманітних природних біотопів (лісових масивів, лук, узбереж водойм тощо), де студенти мають змогу досліджувати безхребетних безпосередньо в їхньому природному середовищі існування. Здобувачі освіти відпрацьовують навички польових зоологічних досліджень:

здійснюють пошук, спостереження та цілеспрямований збір вказаних викладачем представників фауни для подальшого формування і правильного оформлення наукових (навчальних) колекцій.

Практика навчальна польова з зоології хордових та ботаніки вищих рослин

4д семестр, 23 год/тижд., залік, 3 кредити, М. З. Антонюк, доктор наук, професор

Програма навчальної польової практики з ботаніки та зоології хребетних передбачає проведення занять безпосередньо у польових умовах у Кременецькому ботанічному саду (м. Кременець), околицях м. Кременець, заповідник «Медобори» та у Краєзнавчому музеї м. Кременець, які складаються із теоретичної частини (розповідає викладач) та практичної (студенти збирають вказаних викладачем представників флори для гербарію, визначають представників фауни хребетних)

ВИБІРКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ

НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

Анатомія рослин

2д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити, Т. С. Єфіменко, кандидат наук, старший викладач

Дисципліну присвячено вивченню особливостей будови рослинних клітин, тканин та органів рослини. Розглядаються запасні поживні речовини рослинних клітин. Вивчаються будова та функції таких тканин рослини: паренхіма (основна), коленхіма та склеренхіма (механічні, опорні), епідерма (покривна), ксилема і флоєма (провідні). Розглядаємо також особливості анатомічної будови стебла, кореня, листка, квітки, насінини, плода. Студенти навчаються на практичних заняттях працювати з мікроскопом, виготовляти тимчасові препарати рослинних об'єктів, розглядати їх під мікроскопом, виявляти основні структури, типи клітин та замальовувати їх, робити висновки

Антропологія

4д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити, М. В. Кублій, кандидат наук, старший викладач

Дисципліну присвячено формуванню загальних уявлень про біологічну історію людини, матеріальну і духовну культуру викопних і сучасних людей, про антропометрію та особливості різних рас людини. Головними завданнями курсу є навчити студентів володіти термінами і поняттями, пов'язаними з антропологією

Біоінформатика / Bioinformatics (англ.мовою) / Bioinformatics (англійською мовою)

6 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, В. В. Шпильчин, кандидат наук, старший викладач

The course is aimed at students in a bachelor's degree program in biology to investigate the power of computer technologies for analyzing biological data by exploring modern bioinformatics resources (online sequence databases, tools, and algorithms). In this course, students will learn how to address many questions in modern biology that cannot be solved without computational approaches. The course covers topics such as DNA and protein sequence alignment (pairwise and multiple), phylogenetics, analysis of gene expression data, selection analysis, and metagenomics. It focuses on practical tasks involving biological sequences, using appropriate bioinformatics tools online and offline: BLAST, MAFFT, DIALIGN, MEGA, Datamonkey, Mockler-jbrowse, etc.

Біологічні основи інфекційних процесів

7 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, І. М. Фуртат, кандидат наук, доцент, О. А.

У курсі розглядаються сучасні досягнення з вивчення нормобіому людини, умовно-патогенних та патогенних мікроорганізмів – збудників найпоширеніших інфекційних захворювань. Наведено характеристику біологічних основ патологій, які викликають умовно-патогенні та патогенні мікроорганізми. Викладено основи вчення про інфекційний та епідемічний процеси, форми та види інфекційних процесів, особливості формування імунної відповіді. Наведено короткий огляд антимікробних препаратів та особливостей їхнього застосування у клінічній практиці, підходи до мікробіологічної та імунологічної діагностики збудників найпоширеніших інфекційних захворювань. Значне місце відводиться розгляду молекулярно-біологічних і генетично-популяційних основ патогенності мікроорганізмів

Біологічні основи поведінки людини

6д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити, В. С. Мартиненко, кандидат наук, старший викладач

Біологічні основи поведінки людини це дисципліна, що лежить на межі фізіології, генетики, біології розвитку, психології та еволюційного вчення. В процесі опрацювання матеріалу студенти усвідомлюють першопричини різниці в протіканні психічних процесів у різних осіб. Значну увагу приділено генетичній складовій формування рис особистості та впливу обставин життя на прояв певних ознак. Розглянуто статеві відмінності в поведінкових реакціях людини та причини їх виникнення, пренатальний вплив на поведінку, механізми формування залежностей від психоактивних речовин. За вибором студентів коло питань, висвітлених в даному курсі може бути розширене за рахунок тем творчих робіт

Біофізика

7 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, М. Ю. Лосицький, кандидат наук, старший викладач
Дисципліна «Біофізика» - це вибірковий курс обсягом 3 кредити ЄКТС (90 годин), призначений для студентів 4-го курсу (осінній семестр). Опираючись на вашу підготовку з вищої математики, загальної фізики, біохімії та фізіології, цей курс допоможе зрозуміти фундаментальні фізичні закономірності, які керують живими системами на молекулярному та клітинному рівнях. Основи дисципліни: 1) Біотермодинаміка та взаємодії: Ви дізнаєтесь, як класичні закони термодинаміки працюють у відкритих та замкнених біологічних системах. Ми детально розглянемо види міжмолекулярних взаємодій, які визначають поведінку біополімерів у розчинах. 2) Біофізика макромолекул та мембран: Ви вивчите структурні, конформаційні та динамічні властивості білків і нуклеїнових кислот. Особливу увагу ми приділимо біологічним мембранам: їхній структурі, фазовим переходам, роботі іонних каналів та механізмам поширення потенціалу дії вздовж нервового волокна. 3) Фізика життєдіяльності: Ми розберемо фізичні основи найважливіших біологічних явищ - від механізмів зорової рецепції та м'язового скорочення (механохімічних процесів) до перетворення енергії під час фотосинтезу та синтезу АТФ у мітохондріях. 4) Експериментальні методи: Ви зрозумієте фізичні принципи, на яких ґрунтуються сучасні інструментальні (зокрема спектральні) методи вивчення біологічних систем, і навчитесь застосовувати точний фізичний та кінетичний підходи до вирішення біологічних задач. Навчання проходить в аудиторному форматі. Курс спрямований на розвиток аналітичного мислення: ви навчитесь вирізняти конкретні фізичні взаємодії у біологічних процесах та робити обґрунтовані висновки на основі критеріїв рівноваги й енергетичного розподілу.

Біохімія людини

4 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, В. В. Шпильчин, кандидат наук, старший викладач
Біохімія людини - це вибірковий курс (3 кредити), який є прямим логічним продовженням базової біохімії. Оскільки ви вже успішно пережили анатомію, фізіологію та молекулярну біологію, настав час розібратися, як уся ця складна хімія працює саме в організмі людини - як у здоровому стані, так і при різних захворюваннях. Ми сфокусуємось на максимально прикладних і життєвих процесах: 1) Мембрани та транспорт: Як наші клітини впускають потрібні речовини та викидають зайве. 2) Метаболізм ліків ксенобіотиків: Як наші клітини взаємодіють з ліками, токсинами та іншими «чужорідними» хімікатами і як ферменти їх знешкоджують. 3) Біохімія харчування: Що насправді відбувається з їжею на молекулярному рівні після того, як ми її з'їли. 4) Регуляція обміну речовин: Як організм контролює власну енергію та метаболізм, і чому виникають хвороби, коли ці механізми ламаються. Навчання буде змішаним, усі матеріали та тести чекатимуть на вас на платформі DistEdu. Заняття: Курс компактний — 18 годин лекцій та 12 годин семінарів. Оцінювання: Більшу частину балів (до 70) ви заробляєте протягом семестру за активність на семінарах, тести та контрольну. Решту 30 балів можна отримати на підсумковому заліку

Генетика

5 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, Т. К. Терновська, доктор наук, професор, В. В. Плигун, кандидат наук, старший викладач
дисципліна представляє генетику за темами, що традиційно розглядаються як вміст формальної (менделівської) генетики. Розглядаються закони формальної генетики без деталізації експресії генетичного матеріалу на молекулярному рівні. Докладно висвітлюються результати рекомбінації генів на трьох моделях: гаплоїдні еукаріоти, диплоїдні еукаріоти, прокаріоти з кільцевим геномом (генетичний аналіз). Розглядаються прикладні аспекти застосування фундаментальних принципів генетики як науки про успадкування та експресію генів: онтогенез як реалізація експресії генів, основи генетики людини, використання генетичного маркування та геномного аналізу у сучасній роботі з рослинами, що культивуються

Механізми клітинного сигналювання

5 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, Т. С. Єфіменко, кандидат наук, старший викладач, В.В.Плигун, кандидат наук, старший викладач

В курсі розглядаються загальні принципи механізмів клітинного сприйняття сигналів, передачі та реакції на сигнали. Вивчається структурно-функціональна організація основних класів клітинних рецепторів, вторинних посередників передачі сигналу та механізми розвитку відповіді на певний сигнал. Розглядається роль активних форм кисню, газових трансмітерів та ліпідів як сигнальних молекул, значення протеїнкіназ у передачі сигналів у клітині.

Молекулярні основи еволюції

8 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, Т. С. Єфіменко, кандидат наук, старший викладач

Дисципліну присвячено вивченню дії еволюційного процесу на молекулярному рівні.

Розглядається еволюція добіологічна та біологічна, гіпотеза «світ РНК», можливі шляхи еволюції генетичного коду. Вивчаються принципи побудови та типи філогенетичних дерев, ендосимбіотична теорія походження мітохондрій та хлоропластів, можлива еволюція еукаріотичних хромосом, походження теломер та центромери. Розглядається роль мобільних генетичних елементів в еволюції геномів, положення нейтральної теорії молекулярної еволюції, принцип методу молекулярного годинника. Вивчається що відомо про роль епігенетичних змін в еволюційному процесі, про еволюцію фотосинтезу, C4 та САМ шляхів фіксації Карбону, розглядаються молекулярні основи еволюції біологічних процесів та різних груп організмів. Студенти навчають аналізувати та узагальнювати дані сучасних наукових публікацій щодо молекулярних основ еволюції, готувати презентації та вести дискусію.

Науковий семінар "Сучасні проблеми молекулярної біології"

8 семестр, 2 год/тижд., захист тези, 3 кредити, М. З. Антонюк, доктор наук, професор

Дисципліна включає знайомство студентів з методами виділення нуклеїнових кислот, поділом ДНК і РНК і їх фрагментів, оптичними та гідродинамічними методами їх вивчення. Розглядаються питання взаємодії нуклеїнових кислот з водою, іонами металів, білками. Спеціальний розділ курсу присвячений структурою і функціями плазмідної, мітохондріальної і хлоропластної ДНК. Студенти знайомляться з методами секвенування і варіантами використання полімеразної ланцюгової реакції для вивчення ДНК

Нейрофізіологія

8 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, Ю. А. Нестеренко, кандидат наук, старший викладач

Дисципліна «Нейрофізіологія» - це вибірковий курс обсягом 3 кредити ЄКТС (90 годин), призначений для студентів 4-го курсу (весняний семестр). Оскільки ви вже маєте міцну базу з біохімії, генетики, фізіології людини і тварин та механізмів клітинного сигналювання, цей курс дозволить вам заглибитися у таємниці нервової системи та зрозуміти, як саме функціонує наш мозок на клітинному та системному рівнях. Основи дисципліни: 1) Клітинна нейрофізіологія та еволюція: Ми розпочнемо з історичного та еволюційного розвитку нервової системи. Ви дізнаєтесь про новітні дані щодо структури нейронів, властивостей їхніх мембран та клітинних механізмів виникнення і передачі електричного збудження. 2) Архітектура та робота ЦНС: Ви докладно вивчите функції спинного та головного мозку (стовбура, мозочка, базальних гангліїв та великих півкуль). Ми розберемо основи рефлекторної теорії, принципи формування моторних програм (регуляція пози та рухів), а також особливості функціонування вегетативної (автономної) нервової системи. 3) Сенсорні системи та ноцицепція: Ви дізнаєтесь про загальні й спеціальні закономірності роботи основних аналізаторів організму (зорової, слухової, нюхової та смакової модальностей). Окрему увагу буде приділено фізіології болю (ноцицепції). 4) Вищі психічні функції: Курс допоможе вам зрозуміти нервову систему як субстрат для формування складних психічних явищ. Ми детально розглянемо фізіологічні механізми пам'яті, уваги, емоцій, а також вікові зміни, що відбуваються в нервовій системі людини. Навчання проходить в аудиторному форматі. Дисципліна передбачає розгляд анатомічних препаратів, схем та рисунків для кращого розуміння взаємодії різних нервових структур.

Промислова біотехнологія

6д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити, 8 семестр, 2 год/тижд., екзамен, 3,5 кредити,

С. М. Шульга, доктор наук, професор

Дисципліну присвячено вивченню принципів створення біотехнологій, сучасних і новітніх напрямків розвитку біотехнології та біотехнологічної промисловості, сфер використання біосинтетичного потенціалу мікроорганізмів, особливостей біосепарації цільових біологічних продуктів, продуцентів і поживних середовищ, методів стерилізації, піногасіння, промислового культивування (поверхневого і глибинного, періодичного, напівбезперервного, безперервного). Буде розглянуто математичне моделювання ростових процесів та основне устаткування для культивування продуцентів, принципи складання технологічної схеми.

Теорія еволюції

7 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, М. З. Антонюк, доктор наук, професор

дисципліну присвячено опануванню сучасних знань про перебіг біологічної еволюції. Ретроспективно і перспективно. Буде розглянуто еволюцію поглядів на біологічну еволюцію від давніх часів до першої половини 19 сторіччя. Креаціонізм і трансформізм, загальна характеристика та характерні приклади ідей. Наслідки цих основних систем поглядів для біології. Погляди Ж.-Б. Ламарка, основна концепція, ідейний зв'язок із наявними на той час уявленнями про біологічну еволюцію. Охарактеризовано основні досягнення науки, що створили фундамент і дали поштовх до створення справді наукових теорій про еволюцію. Теорія Т. Мальтуса, концепція Ч. Лайєля про еволюцію ландшафтів. Ч. Дарвін, подорож на кораблі Бігль, наслідки для створення теорії Дарвіна про діючі сили біологічної еволюції. Основні положення теорії еволюції Ч. Дарвіна, теорія добору, сучасна доказова база. Статевий добір, приклади та значення для перебігу еволюції. Штучний добір, створення людиною біологічної різноманітності. Створення синтетичної теорії еволюції- синтез біологічних знань до середини 20 сторіччя. Неоламаркізм і тоталітарне суспільство. Структура біологічної популяції- її значення для перебігу мікроеволюційних процесів. Видоутворення, типи видоутворення. Екологічні взаємодії та еволюція організмів. Макроеволюційні процеси, можливі механізми. Еволюція і онтогенез, погляди Р. Гольдшміда, їхнє значення для сучасної науки. Сучасні уявлення про перебіг еволюції молекул, використання цієї інформації для побудови еволюційних взаємин між групами організмів. Молекулярно-біологічні основи еволюції. Епігенетика - еволюція поняття та молекулярні основи епігенетичних процесів

Фармакобіотехнологія

4д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити, І.І. Конвалюк, кандидат наук, старший викладач

Дисципліну присвячено набуттю сучасних знань у галузі фармакобіотехнології, зокрема щодо історії розвитку, сучасного стану та основних напрямків фармацевтичної біотехнології. Буде розглянуто етапи розробки і впровадження ліків, місце в цьому процесі біотехнології; етапи біосинтезу білка та посттрансляційні зміни білків як мішені для розробки нових ліків, їх значення в розробці та використанні біофармацевтиків. Студенти матимуть змогу ознайомитись з загальною характеристикою біотехнологічних систем продукції біофармацевтиків, конкретними системами продукції (бактеріальні та грибні системи, рослинні, тваринні та безклітинні системи продукції терапевтично значимих сполук). Буде розглянуто біотехнологічні методи впливу на здоров'я людини, не пов'язані з продукцією біофармацевтиків

АТЕСТАЦІЯ

Кваліфікаційна робота (написання та захист кваліфікаційної роботи)

7, 8, 8д семестри, захист тези, 3 кредити, викладачі кафедри

Атестація випускників програми "Біологія та біотехнологія" здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи. Виконання та захист кваліфікаційної роботи має на меті оцінювання результатів навчання, визначених галузевим стандартом та освітньою програмою. За освітнім стандартом (стандарт вищої освіти першого (бакалаврського) рівня у галузі знань 091 Біологія, затвердженого наказом МОН України № 1457 від 21.11.2019 р.) кваліфікаційна робота "передбачає розв'язок положень і методів природничих наук". Захист кваліфікаційної роботи як форма атестації за спеціальністю 091 "Біологія та біохімія" є обов'язковим освітнім елементом для студентів програми. До захисту допускаються студенти, які успішно виконали навчальний план БП "Біологія та біотехнологія" і підготували кваліфікаційну роботу. Кваліфікаційна робота готується за результатами експериментального дослідження студента під час проходження дипломної практики у відділах та лабораторіях наукових закладів відповідно до розроблених на кафедрі "Методичних рекомендацій щодо виконання, написання, оформлення та захисту кваліфікаційних робіт". Захист роботи відбувається публічно

Е2 ЕКОЛОГІЯ

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА – ЕКОЛОГІЯ

<https://ukma.edu.ua/ects/index.php/2011-11-13-16-43-44/153-2018-06-13-06-44-45/bpekologiya/240-2018-11-01-08-46-05>

ОСВІТНІЙ СТУПІНЬ – БАКАЛАВР

ОБОВ'ЯЗКОВІ ДИСЦИПЛІНИ

Загальна екологія

1–2 семестри, 4 год/тижд., 1 залік, 1 екзамен, 7 кредитів, І. Г. Назарова О. В., старший викладач

Курс спрямований на ознайомлення студентів з основними положеннями екологічної науки, найважливішими закономірностями, що забезпечують наявне різноманіття живого, особливостями впливу екологічних чинників на живі організми, характером пристосувань рослин і тварин до різних умов існування на нашій планеті. Предметом навчальної дисципліни є взаємовідносини живих організмів між собою та з неорганічною природою, а також склад і закономірності функціонування популяцій, біоценозів, екосистем та біосфери в цілому. Дисципліна надає студентам знання щодо основних закономірностей взаємодій живого та його оточення, особливостей впливу екологічних чинників на біологічні системи, характер пристосувань рослин, тварин та їхніх угруповань до цих чинників. Важливе місце у дисципліні посідає розгляд принципів структурної організації надорганізмових біологічних систем та їхніх змін у процесі розвитку та трансформації.

Екологія рослин з основами ботаніки

1–2 семестри, 3–4 год/тижд., 2 заліки, 6,5 кредитів, О. О. І. Г. Вишенська, кандидат біологічних наук, доцент

Студенти вивчають рослинне різноманіття, ознайомлюються з різноманіттям видів рослин і грибів. Розглядають класичні та сучасні системи рослинного світу, місце в цих системах водоростей, грибів, грибоподібних протистів та вищих рослин. Приділено увагу фізіології, біохімії, циклам розмноження представників усіх відділів водоростей, грибів та вищих рослин. Докладно розглянуто представників усіх основних відділів, що відіграють помітну роль у природних екосистемах і практичній діяльності людини. Визначено місце водоростей, грибів та вищих рослин у природних екосистемах, основні екологічні процеси, що відбуваються за їхньої участю. Розглянуто методи вивчення різних груп водоростей, грибів та вищих рослин у природних та експериментальних умовах. Вивчають прикладні аспекти використання водоростей, грибів та вищих рослин. У розділі екології рослин основну увагу приділено механізмам обміну енергією та речовинами між рослинними організмами та природним довкіллям. Детально розглянуто основні фізіологічні процеси рослин, зокрема фотосинтез як основу первинної продуктивності екосистем. Вивчають процеси адаптації рослин до екологічних чинників навколишнього середовища, екологічні групи рослин, фітоугруповання, взаємодію рослин у біоценозах та роль рослинних організмів у колообігах елементів у природі.

Екологія тварин з основами зоології

3–4 семестри, 3 год/тижд., 2 заліки, 6 кредитів, Нестеренко Ю. А., старший викладач

Дисципліна спрямована на вивчення загальних характеристик, особливостей будови, життєдіяльності, класифікацію та розповсюдження основних груп безхребетних і хребетних тварин. Вплив чинників навколишнього середовища на тварин, їхня реакція на несприятливі умови довкілля, життєдіяльність тварин у різних кліматичних та географічних зонах є основною частиною екології тварин.

Органічна хімія з основами біохімії

3–4 семестри, 3 год/тижд., залік, екзамен, 6 кредитів, Побігай Г. А., кандидат хімічних наук, доцент

У першій частині курсу вивчають будову, методи одержання та хімічні властивості основних класів органічних сполук (вуглеводнів та їхніх похідних, зокрема галогенвмісних сполук, спиртів і фенолів, альдегідів та кетонів, карбонових кислот та їхніх похідних, амінів); у другій частині – будову, властивості та біологічну активність сполук, що є складовими живих організмів, що передбачає вивчення сполук із декількома функціональними групами, гетероциклів, ліпідів, вуглеводів, нуклеотидів, амінокислот та пептидів. Студенти виконують лабораторні роботи для закріплення набутих знань.

Основи геології з основами геоморфології

3–4 семестри, 3 год/тижд., залік, екзамен, 6 кредитів, К. І. Деревська, доктор геологічних наук, професор

Курс складається з двох частин. У першій частині розглядають будову Землі, гірські породи та мінерали, геологічні процеси, які їх утворюють і руйнують, корисні копалини, які видобувають із надр України, й екологічні аспекти геологічної діяльності людини. Друга частина ознайомлює із сучасним уявленням про геологічну історію Землі від формування її як космічного тіла й до сьогодення, зокрема із еволюцією атмосфери, літосфери, гідросфери, тваринного та рослинного світу.

Статистика в екології

4 семестр, 3 год/тижд., залік, 3 кредити, Л. І. Серeda, старший викладач

Курс надасть можливість студентам отримати теоретичні знання та сформувати практичні навички застосування статистичного аналізу даних в екологічних дослідженнях та практичній діяльності (аналіз даних, планування, оцінювання). Набуті знання студентам будуть потрібні при підготовці курсових та кваліфікаційних робіт, а також у подальшій практичній діяльності.

Інформатика

3 семестр, 3 год/тижд., залік, 3 кредити, Т. Г. Купач, доцент. к.н.

Дисципліна призначена для засвоєння студентами основ інформатики, елементів структурного аналізу, розглядається архітектуру електронно-обчислювальної машини, зроблено акценти на сучасні поняття та визначення інформаційних технологій та системного використання практичних задач. Для формування необхідних навичок запропоновано практичні завдання різного рівня складності. Тлумачення основних термінів і понять інформатики та подається в тексті у відповідних розділах. Засвоєння даної дисципліни дозволить студентам, як майбутнім фахівцям сформувати системні навички для роботи із інформаційними продуктами та системами для подальшого застосування у сфері управління складними системами і процесами для забезпечення ефективної господарської діяльності підприємства та організації екологічного спрямування.

Екологія ґрунтів з основами ґрунтознавства

4 семестр, 3 год/тижд., залік, 3 кредити, О. В. Лобова, кандидат біологічних наук, доцент

Курс присвячено вивченню ґрунтів як багатокомпонентних динамічних утворень. Ґрунти як біокосна система значною мірою визначають продуктивність екологічних систем. Практичний інтерес до ґрунтів пов'язаний з інженерною та сільськогосподарською діяльністю людини. Знання про будову, структуру, властивості, типи, поширення, формування ґрунтів є необхідною умовою розуміння природних процесів та вирішення низки екологічних та економічних проблем.

Біологія

3 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 3 кредити, І. Г. Вишенська, кандидат біологічних наук, доцент

Курс спрямований на актуалізацію та систематизацію базових знань про живі організми, їхню структурно-функціональну організацію, фізіологію, різноманіття, поширення та класифікацію. Особливості хімічного складу та структурно-функціональної організації живого, генетична інформація, її збереження і реалізація в процесі самооновлення; саморегуляція в біологічних системах; обмін речовин; процеси анаболізму і катаболізму; самовідтворення біологічних систем;

онтогенез клітини та багатоклітинного організму, походження й еволюція життя – ці питання визначатимуть змістовну основу курсу.

Екологія водних систем

5 семестри, 4 год/тижд., екзамен, 3,5 кредити, В. І. Щербак, доктор біологічних наук, професор

Програма курсу передбачає ґрунтовне висвітлення теоретичних засад екології водних систем та практичне засвоєння студентами методів дослідження біорізноманіття, оцінки якості води, екологічного стану континентальних водойм і водотоків. Розглядається значення гідрологічних процесів у формуванні екологічного стану лотичних і лентичних екосистем. Висвітлюється поняття біологічної продуктивності й трофічного статусу водойм, розглядаються особливості потоків енергії у водних екосистемах. Чільне місце відведено проблемам з'ясування закономірностей впливу різних природних (абіотичних і біотичних)

і антропогенних чинників на лотичні й лентичні екосистеми та гідробіонтів різних трофічних рівнів і екологічних груп. Особливу увагу приділено екологічним чинникам, що формують загрози біорізноманіттю водойм і водотоків України, зокрема адвентизації флори і фауни, радіонуклідному і токсичному забрудненню. Основним завданням курсу є формування у студентів системного підходу до оцінки, охорони, збереження та відновлення природного стану водних екосистем та різноманіття гідробіонтів різних трофічних рівнів та екологічних груп.

Біогеографія та екологія наземних систем

6 семестр, 3 год/тижд., залік, 3 кредити, О. М. Козак, кандидат біологічних наук, доцент

Програма та методика проведення курсу націлена на відповідність набутих знань, вмінь та навичок в галузі біогеографії та екології наземних систем, а також з урахуванням можливих конкретних дослідницьких інтересів студентів. Зокрема, в рамках курсу розглядаються такі теми: Біогеографія як наука; Походження та розвиток життя на Землі; Вчення про ареали; Центри походження культурних рослин і свійських тварин; Флористичні та фауністичні регіони суходолу та океану; Закономірності формування островних біот; Біогеографічне (біотичне) районування України; Біорізноманіття планети; Системне мислення; Висотна поясність та широтна зональність; Поняття про біом; Класифікація наземних екосистем; Енергія в наземних екосистемах; Розвиток і еволюція екосистем; Пертурбації та сукцесії; Функціонування наземних екосистем та біорізноманіття; Важливість та значення наземних екосистем; Екосистемні послуги; Вплив людської діяльності на наземні екосистеми; Глобальні екологічні зміни в наземних екосистемах; Вплив зміни клімату на наземні екосистеми; Методи дослідження наземних екосистем; Сталий розвиток та наземні системи; Менеджмент та збереження наземних екосистем.

Моніторинг довкілля з основами метрології

5–6 семестри, 3 год/тижд., залік, екзамен, 5 кредитів, М. Ю. Хорєв, старший викладач

Курс спрямований на формування розуміння екологічного моніторингу як комплексної науково-інформаційної системи визначених, регламентованих, періодичних, довгострокових спостережень, оцінки і прогнозу змін стану природного довкілля з метою виявлення негативних тенденцій та вироблення рекомендацій щодо їх запобігання та усунення або ослаблення. Визначаються предмет, об'єкт, завдання, програми моніторингу екологічних систем, їх елементів, біосфери в цілому, джерел та характеру впливу на них природних та антропогенних факторів. Розглядаються питання метрологічного забезпечення екологічного моніторингу.

Популяційна екологія

5 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 3 кредити, О. М. Козак, кандидат біологічних наук, доцент

Програма та методика проведення курсу націлена на відповідність набутих знань, вмінь та навичок в галузі популяційної екології. Зокрема, в рамках курсу розглядаються такі теми: Популяційна екологія як наука; Поняття популяції та її параметри; Структура та динаміка популяцій; Використання популяціями фізичного простору; Часова організація популяцій; Внутрішньопопуляційні взаємовідносини; Міжпопуляційні взаємодії; Поняття екологічної ніші; Генетична та фенотипічна структури популяції; Популяція як елементарна еволюційна одиниця; Збереження та відновлення популяцій.

Основи наукових досліджень

5 семестр, 3 год/тижд., залік, 3 кредити, В. І. Карамушка, кандидат біологічних наук, доцент

Курс ознайомлює студентів з основами методології теоретичних та експериментальних наукових досліджень (визначення пріоритетів, постановка задачі дослідження, збір наукових даних та інформації, опрацювання, аналіз, презентація). Студенти матимуть також змогу не лише ознайомитися в деталях із польовими, кабінетними та лабораторними методами досліджень в екології, а й реалізувати певні науково-пошукові проекти.

Економіка природокористування

6 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 3 кредити, Є. В. Хлобистов, доктор економічних наук, професор

Студенти здобувають економічні знання і практичні навички, необхідні для прийняття обґрунтованих рішень щодо забезпечення раціонального невиснажливого використання природних ресурсів, проведення природоохоронних та ресурсозберігаючих засобів у процесі матеріального виробництва та планування розвитку територій і галузей.

ГІС

5–6 семестри, 3 год/тижд., залік, екзамен, 6 кредитів, Купач Т. Г., кандидат географічних наук, доцент

Дисципліна спрямована на опанування здобувачами вищої освіти за ОР Бакалавр основами технологій введення, обробки, аналізу, візуалізації екологічної інформації. Дисципліна стимулює формування професійних компетенцій, які базуються на володінні технологіями ГІС та ДЗЗ, що лежать в основі кваліфікації екологів і прямо впливають на ефективність їхньої фахової діяльності.

В результаті студенти будуть знати й розуміти основні положення наукознавства, методологію і методи наукових досліджень конкретних проблем та оволодіють базовими навичками організації наукових досліджень в природничих науках в цілому та в екології зокрема, а також навичками підготовки та оформлення наукових робіт природничого профілю.

Метеорологія та кліматологія

7 семестр, 3 год/тижд., залік, 3 кредити, С. Г. Бойченко, доктор географічних наук, доцент

Дисципліна дає уяву про фізичні процеси в атмосфері, основні методи досліджень, аналізу та прогнозу метеорологічних величин та явищ, фізичні основи теорії клімату, вплив атмосфери на природні сфери та екологічний стан довкілля. В результаті вивчення курсу буде освоєно методи досліджень в метеорології і кліматології; склад і будову атмосфери, основні компоненти, властивості, режими атмосфери; фізичні характеристики і закони, що лежать в основі променистих процесів, які відбуваються в земній кліматичній системі; географічний розподіл елементів радіаційного балансу Землі та метеопараметрів; характер впливу на температурний режим орографії, океанічних течій тощо; особливості динаміки метеорологічних параметрів і кліматичних умов; процеси конденсації, утворювання хмар, опадів і їх класифікація, вологообмін на земній кулі; основні поняття синоптичної метеорології; процеси формування клімату, класифікацію кліматів і районування території, методи кліматичного моніторингу, фактори, що впливають на клімат.

Заповідна справа

7 семестр, 3 год/тижд., залік, 3 кредити, І. Г. Вишенська, кандидат біологічних наук, доцент

Метою курсу є формування теоретичних уявлень, знань і практичних навичок в галузі заповідної справи, вивчення правових, економічних і соціальних аспектів управління природоохоронною діяльністю та збалансованим природокористуванням. По завершенні курсу студенти зможуть оцінювати природний потенціал адміністративних територій та їхню природоохоронну репрезентативність; виявляти перспективні для заповідання ділянки; обґрунтовувати необхідність створення нових об'єктів ПЗФ та територій Смарагдової екомережі; оцінювати ефективність зонування наявних об'єктів ПЗФ в процесі управління природоохоронною діяльністю.

Екологічне право

7 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 3 кредити, Б. М. Васильківський, старший викладач

Навчальний курс складається з двох частин: загальної та спеціальної. У загальній частині розглядаються основні поняття та принципи екологічного права. Спеціальна частина курсу ознайомлює з природноресурсним правом, природоохоронним правом та правом екологічної безпеки.

Нормування антропогенного навантаження на природне середовище

7 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 3 кредити, Назарова О. В., старший викладач

Курс складається з трьох узгоджених і змістовно пов'язаних частин. Перша частина надає загальну характеристику проблеми антропогенного навантаження та обґрунтування необхідності його нормування. У другій частині характеризуються основні види антропогенних навантажень, а також ті види діяльності людини, що можуть їх спричинювати. Третя частина висвітлює теоретичні аспекти наукового обґрунтування нормативів впливу факторів фізичної, хімічної, біологічної природи, схеми обґрунтування нормативів, а також можливості їхнього використання на практиці.

Урбоекологія

8 семестр, 3 год/тижд., залік, 3 кредити, Бойченко С. Г., доктор географічних наук, доцент

Курс «Урбоекологія» знайомить студентів з екологічними особливостями міського середовища та роллю природних компонентів у зменшенні негативного впливу господарської діяльності на довкілля. Розглядаються структура та функції органів екологічного управління, їхні завдання щодо регулювання економічної діяльності, збереження природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки міста.

Протягом курсу студенти вивчатимуть основні індикатори стану міського довкілля та набуватимуть навичок їхнього вимірювання за допомогою сучасних методів екологічного моніторингу. Також розглядатиметься роль громадськості у збереженні й розвитку міського середовища. Отримані знання дозволять майбутнім фахівцям аналізувати екологічну ситуацію та ухвалювати обґрунтовані рішення для створення безпечного й комфортного міста.

Оцінка впливу на навколишнє середовище

8 семестр, 3 год/тижд., залік, 3 кредити, О. В. Назарова, старший викладач

Курс спрямований на формування у студентів знань щодо принципів, цілей, завдань, методів, структури, складу та об'єктів оцінки впливу на навколишнє середовище (ОВНС) і засвоєння методології виконання оцінки впливу на навколишнє середовище як одного з інструментів впливу на прийняття інвестиційного рішення.

Техноекологія

8 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 3 кредити, С. Д. Ісаєв, доктор хімічних наук, професор

Метою курсу є розгляд основних джерел техногенної небезпеки, що загрожують існуванню нашої екосистеми. При вивченні курсу студенти вивчать основні джерела техногенної небезпеки, що загрожують існуванню природної та соціальної екосистеми, та опанують підходи аналізу та оцінювання промислових технологій, що є найбільшими забруднювачами навколишнього середовища в енергетичному комплексі (атомні та теплові електростанції), в гірничодобувній і металургійній, нафтохімічній, хімічній, харчовій промисловості, виробництві будівельних матеріалів та на транспорті.

ВИБІРКОВІ ДИСЦИПЛІНИ

Зміна клімату: довкільні аспекти та здоров'я

2д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити, Бойченко С. Г., доктор географічних наук, доцент

Курс «Зміна клімату: довкільні аспекти та здоров'я» охоплює широкий спектр питань, пов'язаних із глобальними та регіональними змінами клімату, їхнім впливом на довкілля та здоров'я людини. Він розпочинається з вивчення основ кліматології, механізмів парникового ефекту, причин та наслідків глобального потепління, а також історичних змін клімату та сучасних тенденцій. Особливу увагу приділено методам спостереження та прогнозування змін клімату, зокрема використанню метеорологічних даних, супутникового моніторингу, дистанційного зондування Землі та кліматичних моделей для прогнозування майбутніх змін. Важливим аспектом курсу є аналіз впливу кліматичних змін на довкілля. Вивчаються наслідки для екосистем, такі як зміни

біорізноманіття, деградація лісів, порушення екологічних зв'язків та урбанізація як чинник кліматичних змін, зокрема ефект теплового острова та забруднення повітря у містах. Окремий блок присвячено впливу змін клімату на здоров'я людини. Розглядаються питання теплового стресу, його наслідки для організму, поширення інфекційних та паразитарних захворювань унаслідок змін кліматичних умов, вплив забруднення повітря на респіраторні та серцево-судинні захворювання, а також соціально-економічні наслідки для здоров'я населення. Ключовою частиною курсу є вивчення міжнародних і національних політик адаптації та пом'якшення наслідків змін клімату.

Повоєнна реінтеграція Криму: економіка та довкілля

1 семестр, 2 год/тижд., залік 3 кредити, Є. В. Хлобистов, доктор економічних наук, професор

Навчальний курс спрямований на засвоєння студентами теоретичних та управлінських основ формування соціально-економічних, еколого-економічних та природоохоронних взаємодій для досягнення сталого процесу реінтеграції тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим межах змінної політичної та економічної ситуації з урахуванням варіативності прийняття управлінських рішень. Курс орієнтований на студентів, як вже мають базові знання з політології, сучасної історії, загальної економіки, охорони довкілля та раціонального використання природних ресурсів. Курс передбачає отримання знань про сутність політики реінтеграції Криму, її соціально-економічні, культурні, політичні, безпекові та природно-ресурсні складові для формування власного бачення наявних та прогнозованих проблем і шляхів їх розв'язання щодо формування в Криму ефективного урядування після деокупації.

Чорнобильські студії

2д семестр, 8 год/тижд., залік, 4 кредити, О. М. Козак, кандидат біологічних наук, доцент

Аварія на ЧАЕС, яка відбулася у 1986 році, стала викликом для усього світу і особливо для України, яка вже не одне десятиліття долає екологічні, економічні та соціальні наслідки цієї катастрофи, і відчуватиме їх ще тривалий час. Разом з тим, Чорнобильська зона є безпрецедентним прикладом того, як біорізноманіття відновлюється та адаптується до нових умов за відсутності людської діяльності. Цей курс забезпечує знання та навички для розуміння всіх аспектів екологічних, соціальних і економічних наслідків діяльності підприємств ядерної енергетики, а також наслідки у разі виникнення аварій (на прикладі ЧАЕС) з використанням принципів системного мислення та міждисциплінарних підходів.

Екологічні аспекти геологічного середовища

4 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, К. І. Деревська, доктор геологічних наук, професор

У курсі розглядаються закономірності поширення, переміщення та концентрації атомів (іонів) різноманітних хімічних елементів Землі в залежності від зовнішніх та внутрішніх чинників. Метою даного курсу є: висвітлення особливостей міграції, кругообігу і форм знаходження хімічних елементів в природі; формування у студентів сучасних знань про хімічний склад літосфери та біосфери; ознайомлення з сучасними геохімічними методами та побудовами з метою оцінки техногенних аномалій.

Природотерапія

4д семестр, 6 год/тижд., залік, 4 кредити, О. М. Козак, кандидат біологічних наук, доцент, Бойченко С. Г., доктор географічних наук, доцент

Програма та методика проведення курсу націлена на відповідність набутих знань, вмінь та навичок в галузі екології та суміжних дисциплін, а також з урахуванням можливих конкретних дослідницьких інтересів студентів. Зокрема, в рамках курсу розглядаються такі теми: Екосистеми та добробут людини; Соціо-культурні екосистемні послуги; Міське середовище та здоров'я людини; Теоретичні основи природотерапії; Типи природотерапії та їх практики: кліматотерапія, ландшафтотерапія, анімалотерапія, гарденотерапія, ароматерапія, фітотерапія, звукотерапія, пісочна терапія та інші.

Екологічні основи охорони флористичного різноманіття

4д семестр, 6 год/тижд., залік, 4 кредити, В. І. Мельник, доктор біологічних наук, професор

В курсі висвітлено предмет, зміст, методи та задачі охорони флористичного різноманіття, історію становлення та розвитку фітосозології як науки. Розкрито взаємодію людини та фіторізноманіття

на різних етапах розвитку суспільства, показано вплив антропогенних факторів на сучасний стан флористичного різноманіття. Розглянуто основні проблеми охорони флористичного різноманіття *in situ* та *ex situ* та екологічні основи його охорони на природно-заповідних територіях, та в умовах культури. Значна увага приділена міжнародному співробітництву в галузі охорони флористичного різноманіття, правовим аспектом охорони природи, природоохоронній освіті та вихованню.

Ландшафтна екологія

4д семестр, 6 год/тижд., залік, 4 кредити, О. В. Лобова, кандидат біологічних наук, доцент

Ландшафтна екологія виникла на стику екології та географії й вивчає структуру, просторову різноманітність, динаміку формування ландшафтів та їхню роль у розподілі потоків енергії та формуванні біомаси. Ландшафтна екологія сфокусована на вирішенні прикладних проблем, пов'язаних з біопродуктивністю та впливом живих систем на формування рельєфу.

Мілітарний вплив на довкілля

6 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, В. І. Карамушка, кандидат біологічних наук, доцент

Курс породжений тими викликами, з якими зіткнулася держава після воєнної агресії РФ в Україні. Бойові дії та дистанційні ракетні, дроніві і бомбові удари агресора спричинили загибель тисяч людей, руйнування житлової та виробничої інфраструктури й колосальний деструктивний вплив на природне довкілля. Курс передбачає опанування методологією визначення та аналізу факторів мілітарного впливу на довкілля, реєстрації мілітарних інцидентів та моніторингу їх наслідків, оцінювання стану порушених природних систем і об'єктів, визначення та оцінювання загроз для людини та природних екосистем, що пов'язані з мілітарним впливом, та іншими аспектами, важливими для запобігання впливу мілітарних інцидентів на життя і здоров'я людини. Курс поєднує аудиторні заняття з практичними польовими обстеженнями територій і об'єктів, постраждалих від мілітарного впливу. Очікуваний результат курсу - розуміння слухачами фундаментальних механізмів мілітарного впливу на природне довкілля та методології оцінювання й ліквідації наслідків такого впливу.

Екологічна безпека

6 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, В. І. Карамушка, кандидат біологічних наук, доцент

Навчальний курс спрямований на засвоєння студентами бакалаврської програми базових понять і положень Екологічної безпеки та розвиток у студентів навичок оцінювання стану довкілля та пов'язаних з ним загроз, прогнозування появи та розвитку небезпек, розроблення планів поводження при надзвичайних ситуаціях та ліквідації їх наслідків. Курс передбачає засвоєння студентами основних характеристик ймовірних кризових екологічних ситуацій, шкідливих або загрозливих для життя та здоров'я людей, живих організмів і їх спільнот станів, вивчення систем спостереження і контролю за станом навколишнього природного середовища з метою розроблення природоохоронних заходів, раціонального використання природних ресурсів, природних та техногенних комплексів та об'єктів. Крім того, при вивченні курсу студенти зможуть навчитися оцінювати та прогнозувати стан довкілля, загальні закономірності виникнення і розвитку небезпек, надзвичайних ситуацій, їх властивості, ризики негативного впливу на життя і здоров'я людини та сформулювати необхідні в майбутній практичній діяльності спеціаліста уміння і навички для їх передбачення, запобігання та ліквідації.

Біоіндикація та біотестування

7 семестр, 4 год/тижд., залік, 5 кредитів, О. М. Козак, кандидат біологічних наук, доцент

Біоіндикація, що ґрунтується на взаємозв'язках між біосистемами та їхніми ознаками, характеристиками й абіотичними факторами, дає їм змогу за допомогою індикаторів швидко, надійно та порівняно дешево оцінювати вплив і зміну екологічних чинників на різних рівнях організації екосистем. В курсі буде розглянуто поняття біоіндикації та історію її розвитку, теоретичні основи, методи біоіндикації, індикацію палеоклімату та стратиграфію геологічних відкладень, дендроіндикацію, ліхено- і біоіндикацію забруднення повітря, індикацію вод (глибини залягання, режиму, хімічного складу, забруднення), індикацію

грунту (вологості, хімічного та фізичного складу), пошуки корисних копалин за допомогою індикаторів, індикацію процесів зміни екосистем (пожеж, зсувів, випасу, рекреації), індикацію клімату, ландшафтів, біоіндикацію в дистанційних і моніторингових дослідженнях тощо.

Дистанційні методи дослідження довкілля

7 семестр, 4 год/тижд., залік, 5 кредитів, Купач Т. Г., кандидат географічних наук, доцент

Курс охоплює сучасні підходи та технології дистанційного дослідження довкілля, зокрема використання супутникових, аерофотознімальних для екологічного моніторингу. Розглядаються фізичні основи дистанційного зондування Землі (ДЗЗ), типи сенсорів та платформ, обробка даних, а також їх застосування для аналізу стану екосистем, виявлення змін у природному середовищі та оцінки впливу людської діяльності. Студенти набудуть навичок роботи з супутниковими знімками (Sentinel, Landsat, MODIS), освоють методи інтерпретації спектральних характеристик об'єктів та їх змін у часі. Особливу увагу буде приділено застосуванню геоінформаційних систем (ГІС) та аналітичних інструментів для оцінки стану водних ресурсів, рослинного покриву, забруднення атмосфери, ґрунтів та впливу військових дій на довкілля. Практичні заняття включають роботу з ГІС-програмами (ArcGIS, QGIS), аналіз супутникових даних, моделювання екологічних процесів та прогнозування можливих змін у довкіллі. Курс спрямований на формування компетентностей, необхідних для екологів, географів, природоохоронців та фахівців у сфері сталого розвитку.

Екологічний маркетинг

7 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, Л. А. Горошкова, доктор економічних наук, професор

Екологічний маркетинг є однією з сучасних маркетингових концепцій для екологічно відповідального бізнесу. Поєднання традиційних маркетингових підходів та аналізу досвіду компаній (у основній своїй масі зарубіжних), численних досліджень поведінки людей, технологічних, технічних та інших особливостей виробництва екологічної продукції, сформувалась екологічна маркетингова концепція, що має низку принципових відмінностей. Відтак, екологічний маркетинг є сукупністю методів та інструментів, що дозволяють компаніям та організаціям впливати на цільову аудиторію таким чином, щоб створити цінність екологічного способу життя та досягти тим самим своїх цілей. Екологічний маркетинг є новою господарською практикою, що дозволяє суб'єктам господарювання не тільки отримувати прибутки, але й зменшити до мінімального рівня шкідливий вплив виробничих процесів на довкілля та своєї продукції на здоров'я споживачів.

Агроекологія

7 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, О. В. Лобова, кандидат біологічних наук, доцент

У курсі розглядають типи агроєкосистем і специфіку їх формування та функціонування; ключові антропогенні чинники, які впливають на екологічну стійкість агроландшафтів; продуктивність агроєкосистем та шляхи її підвищення на екологічній основі; принципи забезпечення екологізації основних технологічних ланок отримання безпечної сільськогосподарської продукції. На основі досягнень агроекології, використовуючи державні та галузеві стандарти щодо охорони навколишнього природного середовища, студенти ознайомляться з основами агроекологічного моніторингу, принципами аналізу екологічного стану агроландшафтів та прийняття управлінських рішень щодо їх упорядкування, основами біологічного та органічного землеробства. Студенти набудуть навичок щодо оцінки екологічних ризиків антропогенного навантаження на основі законів екології, забезпечення дотримання екологічно обґрунтованих нормативів основних технологічних ланок отримання сільськогосподарської продукції.

Екокліматологія

8 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, С. Г. Бойченко, доктор географічних наук, доцент

Екокліматологія - це міждисциплінарна наука, яка вивчає вплив кліматичних факторів на екосистеми та життєдіяльність людини, а також досліджує зворотний вплив природних і антропогенних змін на клімат. Використання кліматичних даних і методів сучасної кліматології дає змогу прогнозувати екологічні наслідки змін клімату, оцінювати ризики для природних середовищ та розробляти адаптаційні заходи. Одним із важливих напрямків є рекреаційна кліматологія, яка аналізує кліматичні умови для відпочинку, туризму та лікування, допомагаючи оцінювати комфортність клімату для різних регіонів. Медична кліматологія зосереджується на вивченні впливу кліматичних факторів на здоров'я людини. Енергетична кліматологія розглядає використання кліматичних ресурсів для виробництва енергії, зокрема, сонячної та вітрової. Будівельна кліматологія займається аналізом впливу кліматичних факторів на проектування та експлуатацію будівель і споруд. Вона допомагає визначити оптимальні матеріали, технології

теплоізоляції, способи адаптації. Міська кліматологія досліджує особливості кліматичних умов у містах, включаючи ефект теплового острова, вплив щільної забудови на циркуляцію повітря, рівень забруднення атмосфери та зміни режиму опадів. Транспортна кліматологія аналізує вплив кліматичних умов на роботу транспортних систем

Екологічна (зелена) логістика

8 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, Л. А. Горошкова, доктор економічних наук, професор

Результатом вивчення навчальної дисципліни є оволодіння здобувачами вищої освіти знаннями, відповідними вміннями і здатностями для здійснення ефективної професійної управлінської діяльності в екологічній сфері, а саме: основні принципи екологічного підходу до логістики, концепцію та методологію екологічної логістики; особливості екологічного менеджменту та логістики та їх місце в системі менеджменту фірми; основні екологічні концепції в логістиці, принципи їх впровадження; методи зниження шкідливого впливу на навколишнє середовище; методи розрахунку шкідливого впливу на довкілля, у тому числі, у грошових одиницях; основні внутрішні та міжнародні правила та закони, що обумовлюють розвиток екологічного менеджменту та екологічної логістики; досвід передових країн світу щодо екологізації логістики. Дисципліна зорієнтована на отримання фахових компетентностей щодо здатностей практично застосовувати принципи екологічного менеджменту та логістики на практиці; організовувати впровадження екологічних концепцій логістики на виробничих підприємствах; застосовувати методики розрахунку шкідливого впливу на екологію; обирати методи зниження шкідливого впливу на довкілля з боку логістичної системи; орієнтуватися у існуючих правилах, постановах, законах тощо, що формують внутрішню та зовнішню політику щодо екології в Україні та світі; застосовувати досвід передових країн світу щодо екологізації логістики. Засвоєння даної дисципліни дозволить студентам, як майбутнім фахівцям сформувати систему сучасних поглядів і спеціальних знань у сфері управління складними системами і процесами для забезпечення ефективної господарської діяльності підприємства та організації на засадах екологічної логістики.

Природоорієнтовані рішення для сталого розвитку

8 семестр, 4 год/тижд., залік, 5 кредитів, О. М. Козак, кандидат біологічних наук, доцент, І. Г. Вишенська кандидат біологічних наук, доцент

В курсі розглядаються питання використання природи для вирішення суспільних викликів, зокрема при прийнятті рішень для пом'якшення наслідків зміни клімату й адаптації до них, для зменшення вразливості територій до стихійних лих, для захисту біорізноманіття та забезпечення сталого розвитку громад в цілому. В курсі аналізуються глобальні та локальні суспільні виклики і кращі приклади міжнародної практики застосування природоорієнтованих рішень для їх подолання, а також для забезпечення сталого розвитку територій і громад. На семінарських і практичних заняттях студенти дізнаються як фахівці-практики застосовують природоорієнтовані рішення для зменшення ризиків природних небезпек, інвестуючи у відновлення та захист, для розробки управлінських рішень для сталого розвитку різних сфер господарської діяльності, населених пунктів і природних територій.

Принципи та практики екологічного відновлення

8 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, О. М. Козак, кандидат біологічних наук, доцент

Деградація природних екосистем веде не тільки до посилення глобальних екологічних викликів та втрати біорізноманіття, а є також причиною втрати екосистемних послуг, що ставить під загрозу добробут людини. Крім того, Україна зіткнулася з безпрецедентними змінами та втратами природних екосистем через воєнні дії. Тому питання екологічного відновлення є не просто актуальним, а життєвонеобхідним. А звідси постає потреба у підготовці фахівців з відповідними знаннями та навичками. Екологічне відновлення - це особливий тип практики відновлення екосистеми, метою якого є повернення природної екосистеми до її попереднього базового стану. Під час курсу студенти детально ознайомляться з основними екологічними принципами та процесами, які лежать в основі успішного відновлення екосистем (у т.ч. пертурбації та сукцесії). Значна увага буде приділятися успішним практикам екологічного відновлення, критеріям успішних та провальних проєктів, а також міжнародним принципам та стандартам практики екологічного відновлення. Під час курсу будуть розглядатися різні сценарії та типи порушень екосистем, але особлива увага буде приділятися подоланню наслідків воєнних дій. Крім того, слухачі курсу ознайомляться з основними міжнародними політиками та програмами щодо екологічного відновлення.

Радіоекологія з основами радіобіології

8 семестр, 4 год/тижд., залік, 5 кредитів, гостьовий лектор

Засадничі поняття радіобіології. Радіаційні чинники впливу на живі організми та екосистеми.

Біогеохімічні цикли радіонуклідів. Основні проблеми малих, великих і глобальних радіаційних аварій. Радіоекологічні наслідки Чорнобильської аварії. Обґрунтування основних принципів нормування радіаційних впливів. Ознайомлення з провідними науково-дослідними установами радіологічного спрямування, зокрема у м. Чорнобилі.

ПРАКТИКА

Практика ознайомчо-польова, 3 кредити

Практика навчальна польова, 3 кредити

Практика дослідницька, 3 кредити

АТЕСТАЦІЯ

Кваліфікаційна робота, 15 кредитів

ЕЗ ХІМІЯ

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА – ХІМІЯ

<https://ukma.edu.ua/ects/index.php/2011-11-13-16-43-44/149-2018-06-13-06-44-45/bphimiya/238-2018-11-01-08-39-30>

ОСВІТНІЙ СТУПІНЬ – БАКАЛАВР

ОБОВ'ЯЗКОВІ ДИСЦИПЛІНИ

Загальна хімія-1

1 семестр, 6 год/тижд., екзамен, 8 кредитів ЄКТС, *А. Ф. Бурбан, доктор технічних наук, професор; Забава Л.К., кандидат хімічних наук, доцент*

Мета курсу- Опанувати основні закономірності взаємозв'язку між будовою та хімічними властивостями речовини, навчитись прогнозувати перетворення неорганічних сполук на основі їх типових властивостей, реакцій та законів хімії. Опанувати основні прийоми виконання експериментів по загальній хімії. Гідроген. Оксиген. Галогени. Підгрупа Сульфуру. Підгрупа Нітрогену. Підгрупа Карбону. Елементи головної підгрупи I, II, III груп. Елементи побічної підгрупи I, II, III груп.

Вища математика-1

1 семестр, 4 год/тижд. екзамен,, 5 кредитів ЄКТС, *К.В. Власенко, доктор фізико-математичних наук, професор*

Базова математична дисципліна. Містить основи векторної алгебри, аналітичної геометрії та диференціального числення. Має на меті засвоєння студентами основних математичних методів, необхідних для вивчення хімії, фізики, біології, екології, а також спеціальних курсів із предметних галузей.

Вища математика-2

2 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 5 кредитів ЄКТС, К.В. Власенко, *доктор фізико-математичних наук, професор*

Містить основи інтегрального числення, теорію степеневих рядів та рядів Фур'є. Має на меті засвоєння студентами основних математичних методів, необхідних для вивчення хімії, фізики, біології, екології, а також спеціальних курсів із предметних галузей.

Неорганічна хімія-1

2 семестр, 6 год/тижд., екзамен, 8 кредитів ЄКТС, А. Ф. Бурбан, *доктор технічних наук, професор; Забава Л.К., кандидат хімічних наук, доцент*

Мета курсу- Опанувати основні закономірності взаємозв'язку між будовою та хімічними властивостями речовини, навчитись прогнозувати перетворення неорганічних сполук на основі їх типових властивостей, реакцій та законів хімії. Опанувати основні прийоми виконання експериментів по загальній хімії. Гідроген. Оксиген. Галогени. Підгрупа Сульфуру. Підгрупа Нітрогену. Підгрупа Карбону. Елементи головної підгрупи I, II, III груп. Елементи побічної підгрупи I, II, III груп.

Аналітична хімія-1

3 семестр, 6 год/тижд., екзамен, 7,5 кредитів ЄКТС; Н. Г. Антонюк, *кандидат хімічних наук, доцент*

Мета курсу- Теоретичні основи хімічного аналізу, методи якісного та кількісного неорганічного аналізу, техніка аналітичних робіт. Аналіз катіонів I–IV груп, аналіз аніонів, ваговий та об'ємний аналіз. Основи оптичного, електрохімічного, хроматографічного, радіометричного аналізів і принципи їхнього використання для аналізу об'єктів довкілля. Передбачено семінарські і лабораторні роботи, на яких відпрацьовуватиметься кількісний та якісний аналізи із використанням сучасних хімічних та фізико-хімічних методів.

Аналітична хімія-2

4 семестр, 6 год/тижд., екзамен, 8 кредитів ЄКТС; Н. Г. Антонюк, *кандидат хімічних наук, доцент*

Мета курсу – набуття знань із таких питань: завдання аналітичної хімії; основи класичних методів (хімічних); основи фізико-хімічних методів (інструментальних); основи методів розділення і концентрування; теоретичне обґрунтування методів та прийомів хімічного аналізу.

Органічна хімія-1

3 семестр, 6 год/тижд., екзамен, 8 кредитів ЄКТС; Г.Г. Жалніна, *кандидат хімічних наук, доцент*

Мета курсу- Систематика, номенклатура, фізичні властивості, знаходження у природі, роль у живому організмі, атомна і електронна будова, лабораторні та промислові методи одержання, використання у промисловості й побуті, хімічні властивості основних класів органічних сполук: алканів, алкенів, алкадієнів, алкінів, циклоalkanів, циклоалкенів, ароматичних сполук, а також галогенопохідних, гідроксипохідних, нітропохідних, амінопохідних, альдегідів і кетонів, карбонових кислот та їх естерів, ангідридів і галогенангідридів, амідів і нітрилів, сполук із мішаними оксигеновмісними функціями, 3-, 5-, 6-членних гетероциклічних сполук, моносахаридів і полісахаридів, амінокислот і білків.

Органічна хімія-2

4 семестр, 6 год/тижд., 8 кредитів ЄКТС; Г.Г. Жалніна, *кандидат хімічних наук, доцент*

Мета курсу-Вивчення теоретичних основ органічної хімії, зокрема хімічного зв'язку, просторової будови молекул органічних речовин та пов'язаних з ними хімічними властивостями основних класів органічних сполук (алкани, алкени, алкіни, алкадієни, арени, галогено-, нітро- та гідроксилпохідні вуглеводнів, карбонільні сполуки, карбонові кислоти, гетероциклічні сполуки, вуглеводи, амінокислоти, пептиди і білки), методів їх одержання, набуття практичних навичок

Колоїдна хімія

5 семестр, 4 год/тижд, екзамен, 5 кредити ЄКТС; 6 семестр, 2 год/тижд., екзамен, 3 кредити ЄКТС, *Г. А. Побігай, кандидат технічних наук, доцент*

Предметом вивчення навчальної дисципліни є дисперсний стан речовин, особливі властивості поверхневих шарів та поверхневі явища в дисперсних системах.

В курсі Колоїдної хімії вивчаються також такі специфічні теми як "Явища переносу в пористих тілах" та "Колоїдно-хімічні властивості високомолекулярних сполук", які дають поняття про різноманітність механізмів масопереносу рідин і газів в пористих тілах, знайомлять студентів з мембранними методами розділення газів та розчинів, особливостями будови полімерних адсорбційних шарів тощо.

Фізична хімія

5 семестр, 6 год/тижд., екзамен, 8 кредитів ЄКТС ; 6 семестр, 3 год/тижд., екзамен, *В. В. Коновалова, кандидат технічних наук, доцент*

Мета курсу- Вивчаються основні напрями фізичної хімії: хімічна термодинаміка, хімічна рівновага, теорія розчинів, фазова рівновага, явища переносу, хімічна кінетика, поверхневі явища й адсорбція, каталіз, електрохімія, хімія високих енергій, фізичний зміст основних законів, їхній математичний опис та межі застосування. Розглядаються особливості застосування знань із фізичної хімії при розгляді практичних ситуацій в хімічній технології, біології і медицині та вирішенні проблем захисту довкілля.

Фізичні методи дослідження в хімії

6 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 5 кредитів ЄКТС, *В. Л. Будзінська, кандидат наук, доцент,; В.В. Носач, асистент*

Основні питання курсу- Вступ до фізичних методів дослідження. Симетрія молекул, таблиці характеристик. Оптичні методи аналізу. Електронна спектроскопія. Коливальна спектроскопія. Спектроскопія ядерного магнітного резонансу. Спектроскопія електронного парамагнітного резонансу. Мас-спектрометрія. Комплексне застосування фізичних методів дослідження в хімії.

Хімія і фізико-хімія високомолекулярних сполук

6 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 5 кредитів ЄКТС; 6 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 3 кредити ЄКТС, *Г. А. Побігай, кандидат технічних наук, доцент*

Розглядаються основні методи синтезу полімерів – радикальна та йонна полімеризація, поліконденсація, полімераналогічні перетворення; технології переробки полімерів; фізичні стани полімерів та їхні механічні властивості; розчини полімерів; надмолекулярна організація полімерів.

Курсова робота

6 семестр, 0 год/тижд., теза, 3 кредита ЄКТС

Завдання курсової роботи – прищепити студентам навички самостійної праці (робити огляд наукової літератури, аналізувати різні підходи, формулювати власні висновки).

Загальна хімічна технологія

7 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити ЄКТС; 8 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити ЄКТС, *Л. К. Забава, кандидат технічних наук, доцент,; В.В. Носач, асистент*

Класифікація та характеристика технологічних процесів, вивчення загальних закономірностей перебігу хіміко-технологічних процесів, раціонального використання природної сировини, матеріалів та енергоресурсів, вивчення основних технологічних процесів у конкретних

виробництвах хімічної промисловості, а також освоєння методів і засобів охорони навколишнього середовища.

Квантова хімія

7 семестр, 2 год/тижд., без контролю, 0 кредитів ЄКТС; 8 семестр, 2 год/тижд., екзамен, 5 кредитів ЄКТС;

П. Є. Стрижак, доктор хімічних наук, професор

Основні питання курсу_ Теорія і типи хімічного зв'язку в молекулах і твердих тілах. Будова молекул і реакційна здатність, квантово-хімічні характеристики реакційної здатності сполук та механізми хімічних реакцій у газовій фазі. Застосування квантової хімії в теорії адсорбції і каталізу, для дослідження різноманітних властивостей речовин та їхніх хімічних перетворень, а також у комп'ютерному синтезі нових матеріалів (сорбентів, каталізаторів).

ВИБІРКОВІ ДИСЦИПЛІНИ

Комп'ютерні технології в хімії

2д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити ЄКТС; *Г. С. Бубела, старший викладач*

Основні питання курсу- Бази даних. Поняття плагіату та правила цитування. Комп'ютерна ідентифікація органічних сполук. Основні поняття хеометрики. Обробка даних експерименту в хімії. Основні поняття хемоінформатики. Сфери використання хемоінформатики. Квантово-механічні розрахунки. Використання методів хемоінформатики у фармакології.

Координаційна хімія

3 семестр, 4 год/тижд., залік, 5 кредитів ЄКТС; *Л. І. Кострова, кандидат хімічних наук, доцент*

Основні питання курсу- Основні положення координаційної теорії. Основні типи координаційних сполук. Ізомерія комплексних сполук. Термодинаміка і кінетика реакцій комплексоутворення. Константи стійкості комплексів. Експериментальні методи визначення складу і констант стійкості комплексів. Хімічний зв'язок у координаційних сполуках. Дослідження структури координаційних сполук у хімічній технології та аналітичній хімії.

Основи хроматографії

3 семестр, 3 год/тижд., залік, 3 кредити ЄКТС; *Г.С. Бубела, кандидат наук, старший викладач; А.В. Сікач, асистент*

Предмет навчальної дисципліни - хімічні та хроматографічні методи дослідження.

Цілями курсу "Основи хроматографії" є: ознайомлення здобувачів з актуальними методами розділення та концентрування, які застосовуються у сучасній аналітичній хімії та аналізі; засвоєння теоретичних основ і характеристик методів розділення та концентрування, методології оцінки їх ефективності, і практики застосування; ознайомлення із сучасними методами розділення та концентрування, що використовуються у якісному та кількісному хімічному аналізі.

Вступ в біонеорганічну хімію

4 семестр, 4 год/тижд., залік, 5 кредитів ЄКТС; *Л. І. Кострова, кандидат хімічних наук, доцент*

Біонеорганічна хімія (або неорганічна хімія біологічних процесів) виникла нещодавно на межі між біохімією та неорганічною хімією. Основне її завдання - вивчення на молекулярному рівні взаємодії між металами, в першу чергу, біометалами та біолігандами (амінокислотами, протеїнами, нуклеїновими кислотами та деякими іншими речовинами).

Досягнення біонеорганічної хімії вже зараз знаходять широке застосування в практичній діяльності людини, в першу чергу, в фармакології, агрохімії, в біотехнології, при вирішенні проблем охорони довкілля від забруднення сполуками токсичних металів і т. інш.

Мета курсу "Вступ до біонеорганічної хімії" - познайомити студентів з базовими засадами біонеорганічної хімії, фундаментальними науковими проблемами та науково-практичними завданнями, які вона вирішує, серед яких:

- застосування основних ідей сучасної координаційної хімії при вивченні фізико-хімічних властивостей координаційних сполук біометалів з біолігандами;
- можливості сучасних фізико-хімічних методів дослідження для вивчення будови, властивостей та взаємодії об'єктів біонеорганічної хімії;
- проблеми моделювання біологічних систем та процесів з метою відтворення та вивчення на простих та доступних для дослідження об'єктах деяких складних біологічних процесів;
- області практичного застосування теоретичних досягнень біонеорганічної хімії, зокрема, в медицині при лікуванні онкологічних захворювань, у фармакології при розробці бактерицидних та антивірусних препаратів, в екології при вивченні біологічних циклів токсичних металів та створенні детоксикантів.

Аналіз об'єктів довкілля

4д семестр, 5 год/тижд., залік, 3 кредити ЄКТС; *Н. Г. Антонюк, кандидат хімічних наук, доцент*

Разом з класичною аналітичною хімією цей курс є важливою частиною хімічної науки, особливо для тих фахівців, які обрали професію екохіміка, біохіміка та природоохоронну діяльність.

Курс дисципліни "Аналіз об'єктів довкілля" має підрозділи: загальна теоретична частина, класичні хімічні, фізико-хімічні, фізичні та сучасні методи аналізу об'єктів довкілля (атмосфери, гідросфери, літосфери).

Лабораторний практикум передбачає засвоєння студентами особливостей аналізу об'єктів довкілля - води, повітря, ґрунтів; визначення інтегральних показників якості води, сольових компонентів та біогенних елементів, мікроелементів та токсичних речовин.

Біоорганічна хімія

5 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредита ЄКТС, *А. Ф. Бурбан, доктор технічних наук, професор*

Біоорганічна хімія - це предмет, який вивчає властивості органічних сполук у поєднанні з біологічними функціями організмів, що лежать в основі процесів життєдіяльності. Основними об'єктами вивчення біоорганічної хімії є біополімери: пептиди і білки, полісахариди, ферменти, нуклеїнові кислоти; біорегулятори (хімічні регулятори обміну речовин): вітаміни, гормони, синтетичні біологічно-активні сполуки, в тому числі сполуки біомедичного призначення.

Косметична хімія

6 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити ЄКТС, залік; *Т.В. Мурланова, кандидат хімічних наук, старший викладач*

Основні питання курсу- Історія косметичної хімії як науки, класифікація косметичних засобів, основні інгредієнти косметичних композицій, біологічно активні та супутні компоненти, будова та функції шкіри, читання етикеток косметичних засобів, основи складання рецептур та аналізу косметичних засобів, етичні принципи в косметичній хімії.

Електрохімія

6д семестр, 5 год/тижд.,екзамен, 3 кредити ЄКТС ; залік; *В. В. Коновалова, кандидат технічних наук, доцент*

Електрохімія - це розділ фізичної хімії, в якому вивчають закономірності пов'язані з взаємним перетворенням хімічної та електричної форм енергій. Основним предметом електрохімії є процеси, що відбуваються на електродах при проходженні струму крізь розчини. При цьому виділяють термодинаміку електродних процесів і кінетику електродних процесів, що вивчає перебіг їх у часі.

Електрохімія має велике теоретичне і практичне значення. Багато питань, що розглядаються в даному курсі є основою цілого ряду фізико-хімічних методів досліджень, основаних на електрохімічних вимірюваннях. Ці методи широко використовуються в аналітичній техніці в тому числі і в фармацевтичному аналізі. Такі методи як визначення рН, потенціометричне титрування, електрофорез включені у фармакопею. Потенціометрія, амперометрія, кондуктометрія застосовуються в наукових дослідженнях, а також для контролю за ходом технологічних процесів, конструювання хімічних джерел струму. Вивчення електрохімії має велике значення для розуміння механізмів перетворення енергії, переносу електронів, йонів в живих організмах тощо. Електрохімія вносить суттєвий вклад у вирішення проблеми навколишнього середовища, хімічні джерела струму, електрохімічні способи утилізації відходів, очистку води та ґрунту.

Методи аналізу харчових продуктів

6д семестр, 5 год/тижд, залік, 3 кредити ЄКТС; *Г. А. Побігай, кандидат технічних наук, доцент*

Дисципліна "Методи аналізу харчових продуктів" присвячена дослідженню проблеми якості харчової продукції та передбачає вивчення нормативно-правових документів щодо безпечності та якості харчових продуктів; забруднення харчової продукції нітратами, радіонуклідами, пестицидами, важкими металами, антибіотиками, мікотоксинами тощо; фізико-хімічних та органолептичних методів дослідження якості харчової продукції рослинного та тваринного походження.

Метою курсу є оволодіння студентами базових знань з якості та безпечності харчової продукції, набуття умінь і навичок щодо застосування основних методів оцінки якості харчових продуктів.

Методи виділення і дослідження органічних сполук

7 семестр, 2 год/тижд., залік, 2,5 кредити ЄКТС; 8 семестр, 2 год/тижд., залік, 2,5 кредити ЄКТС; *Г. Г. Жалніна, кандидат хімічних наук, доцент*

Основні питання курсу- Основи організації та проведення хімічного експерименту під час синтезу, виділення із сумішей, відокремлення та концентрування з об'єктів довкілля, очищення зразків органічних і природних речовин. Способи підготовки органічних і природних сполук до аналізу та проведення ідентифікації хімічними й фізико-хімічними методами досліджень. Сучасні хроматографічні і спектральні методи дослідження та їхні особливості: УФ-, ІЧ-, ЯМР-спектроскопія, мас-спектрометрія. Передбачено практичні та лабораторні заняття.

Основи неорганічного синтезу

7 семестр, 2 год/тижд., залік, 2,5 кредитів ЄКТС; 8 семестр, 2 год/тижд., залік, 2,5 кредитів ЄКТС, *П. В. Вакулюк, доктор технічних наук, професор*

Відновлення воднем. Синтез безводних хлоридів. Отримання галогеноводневих кислот. Синтез комплексних сполук. Отримання оксидів. Алюмотермія. Основні методи ідентифікації неорганічних сполук.

Фармацевтична хімія

7 семестр, 3 год/тижд., залік, 4,5 кредити ЄКТС; 8 семестр, 3 год/тижд., залік, 5 кредити ЄКТС; *В.А. Третініченко, кандидат хімічних наук, старший викладач*

Основні питання курсу - Контроль якості лікарських засобів. Фармакопея України. Вступ до фармацевтичного аналізу. Особливості та критерії фармацевтичного аналізу. Ідентифікація неорганічних та органічних лікарських речовин. Валідація аналітичних методик. Основні документи, які регламентують якість лікарських засобів. GMP-стандартизація фармацевтичних підприємств. Основні фізико-хімічні аспекти препаративної фармацевтичної хімії. Новітні форми випуску лікарських засобів. Біосумісні полімери. рН-чутливі мікрокапсули, методи їх одержання. Трансдермальні системи доставки лікарських засобів. Гідрогелі та пластирі, методи їх одержання. Системи доставки лікарських засобів до клітин. Ліпосоми та міцели, методи їх одержання. Назальні системи доставки лікарських засобів. Наночастинки та наноголки, методи їх одержання.

Розчини полімерів

8 семестр, 4 год/тижд., залік, 5,5 кредитів ЕКТС; *Т.В. Мурланова, кандидат хімічних наук, старший викладач*

Основні питання курсу - Розглядаються уявлення про відмінності розчинів полімерів від розчинів низькомолекулярних сполук, про конформації макромолекул у розчинах, фазові рівноваги, рівноважні та динамічні властивості полімерних систем. Особливу увагу приділено фізико-хімічним методам дослідження полімерів у розчинах.

Хімія наноматеріалів

7 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити ЕКТС; 8 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити ЕКТС; *П.В. Вакулюк, доктор технічних наук, професор*

В запропонованому курсі основна увага зосереджена на окремих розділах хімії, зокрема фізичної та колоїдної хімії, хімії твердого тіла, стосовно вивчення наноматеріалів. Послідовно розглядаються такі питання як історія виникнення науки про нанооб'єкти та її місце в сучасній науці, класифікація наноматеріалів та їх особливості, основи фізичної хімії речовини в нанорозмірному стані, будова, синтез та методи дослідження наноматеріалів, властивості основних класів нанооб'єктів та наноматеріалів, приклади та перспективи використання наноматеріалів.

ПРАКТИКА

Практика навчальна екохімічна

4д семестр, 5 год/тижд., залік, 3 кредити ЕКТС; *Т.В. Мурланова, кандидат хімічних наук, старший викладач*

Мета – формування навичок проведення хімічних аналізів об'єктів довкілля як безпосередньо на об'єкті, використовуючи переносні хімічні лабораторії, так і в стаціонарних умовах. Правила та методи відбору та підготовки проб, основні прийоми підготовки зразків (випаровування, концентрування, екстракція тощо). Практичне навчання студентів проводити хімічні аналізи за допомогою хімічних реактивів і хімічного обладнання.

Практика науково-дослідницька

7 семестр, 2 год/тижд., без контролю, 0 кредитів; 8 семестр, 2 год/тижд., залік, 6 кредитів ЕКТС; *В. В. Коновалова, кандидат технічних наук, доцент*

Мета курсу- Формування у студентів навичок науково-дослідної роботи, які передбачають вибір та формування наукової проблеми, роботу з періодичною науковою літературою, підбір та освоєння експериментальних методик досліджень, планування та організацію експериментів, розшифровку та інтерпретацію отриманих результатів. Навчання студентів роботі на сучасних приладах та хімічному обладнанні.

АТЕСТАЦІЯ

Кваліфікаційна робота

8д семестр, 15 кредитів ЕКТС.

Е5 ФІЗИКА ТА АСТРОНОМІЯ

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА - ФІЗИКА

<https://ukma.edu.ua/ects/index.php/2011-11-13-16-43-44/147-2018-06-13-06-44-45/bpfizika>

ОСВІТНІЙ СТУПІНЬ – БАКАЛАВР

ОБОВ'ЯЗКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ

Диференціальні та інтегральні рівняння

3 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 4 кредити, О. М. Шевцова, кандидат фізико-математичних наук, доцент

Курс передбачає поглиблене вивчення еволюційних процесів і явищ природознавства.

Постановки задач у вигляді звичайних диференціальних та інтегральних рівнянь і систем таких рівнянь. Методи інтегрування рівнянь першого і вищих порядків, системи звичайних диференціальних та інтегральних рівнянь із постійними коефіцієнтами, елементи якісної теорії звичайних диференціальних рівнянь.

Електрика та магнетизм

3 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 4 кредити, Р.К. Савкіна, доктор фізико-математичних наук, професор

Курс є складовою циклу дисциплін загальної фізики. Розглядається поняття про електричне та магнітне поля, взаємодію зарядів і струмів. Закон Кулона, теорема Гауса. Діелектрики.

Постійний електричний струм. Електропровідність. Природа носіїв зарядів у металах.

Електричні та магнітні властивості речовин залежно від їхньої природи, а також принципи

їхнього застосування в сучасних технологіях. Електромагнітна індукція, закон Фарадея. Рівняння

Максвелла й основні властивості електромагнітних хвиль. Збудження та поширення електромагнітних хвиль.

Практикум з електрики та магнетизму

3 семестр, 3 год/тижд., залік, 3 кредити Р.К. Савкіна, доктор фізико-математичних наук, професор

Поглиблення теоретичних знань курсу «Електрика та магнетизм», ознайомлення з електричними приладами і методами досліджень, набуття практичних навичок застосування теоретичних знань. Лабораторні роботи спрямовано на відтворення фізичних явищ у лабораторних умовах, вони супроводжуються вимірюваннями електричних величин, математичною обробкою даних та інтерпретацією результатів експерименту.

Теорія функцій комплексної змінної

3 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, С.П. Репецький, доктор фізико-математичних наук, професор

Курс теорія функцій комплексної змінної, чи, як його ще називають, комплексний аналіз, є продовженням аналізу функцій дійсної змінної (математичного аналізу). Саме перехід до комплексного аналізу дав змогу розв'язати багато питань дійсного аналізу, зокрема довести основну теорему алгебри. Теорія функцій комплексної змінної знаходить численні застосування у теоретичній фізиці, гідродинаміці, теорії пружності, небесній механіці.

Класична механіка

4 семестр, 4д семестр; 5 год/тижд., 4 год/тижд.; залік/екзамен, 8 кредитів, О. М. Шевцова, кандидат фізико-математичних наук, доцент

Курс є складовою циклу теоретичної фізики. Вивчає фундаментальні принципи механіки та методи теоретичного аналізу механічного руху, сучасні математичні підходи та їх застосування при розв'язанні конкретних задач динаміки, готує студентів до сприйняття широкого кола явищ, які вивчаються в наступних курсах теоретичної фізики, зокрема в класичній електродинаміці,

квантовій механіці, теорії суцільного середовища та статистичній фізиці. Мета курсу – ознайомити студентів з механічною картиною Всесвіту, викласти на основі варіаційних принципів теорію руху, ознайомити студентів з варіаційними принципами механіки та методами інтегрувань руху механічних систем.

Оптика

4 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 4 кредити, Г.Ю. Рудько, доктор фізико-математичних наук, професор

В курсі викладаються основні уявлення про природу світла, його властивості та взаємодію з речовиною. В межах курсу розглядаються поняття геометричної, хвильової та квантової оптики, викладаються оптичні явища при взаємодії світла з речовиною, основи нелінійної оптики. Інтерференція за Френелем та Ньютоном. Дифракція, принцип Гюйгенса–Френеля. Поляризація світла. Методи отримання поляризованого світла й поляризаційні дослідження. Поглинання світла речовиною. Електронна теорія дисперсії у газах. Розсіяння світла: Релея, Мандельштама–Бріллюена, Рамана. Нелінійні оптичні явища.

Практикум з оптики

4 семестр, 3 год/тижд., залік, 3 кредити, О. М. Стрільчук, кандидат фізико-математичних наук, доцент

Практичний курс, в межах якого студенти набувають навички роботи з оптичними приладами й матеріалами, оптичним променем, лазерним випромінюванням; вивчають формування оптичних зображень, явища інтерферометрії, дифракції, голографії, поляризації; застосування елементів і приладів геометричної та фізичної оптики, їх використання у виробничих і наукових цілях.

Методи математичної фізики

4 семестр, 4д семестр; 5 год/тижд., 4 год/тижд.; залік/екзамен, 8 кредитів, О. М. Сергієнко, кандидат фізико-математичних наук, доцент

Курс вивчає математичні методи розв'язання граничних задач фізики, зокрема електродинаміки та теорії суцільних середовищ (акустики, гідродинаміки). Формує математичний апарат квантової механіки, теорії поля та статистичної фізики. Студенти навчаються застосовувати закони та теореми векторного і тензорного аналізу та диференціального числення в частинних похідних до класичної та квантової фізики. Основними завданнями курсу є навчити здобувача математичній постановці задач, строгому розв'язку найпростіших задач і фізичній інтерпретації одержаних результатів.

Електродинаміка

5 та 6 семестри, 4 год/тижд., 4 год/тижд., екзамен, екзамен, 9 кредитів, С.П. Репецький, доктор фізико-математичних наук, професор

У курсі викладаються основи класичної теорії поля і спеціальної теорії відносності. Простір Мінковського, чотиривимірні вектори та тензори. Релятивістська механіка. Релятивістська електродинаміка. Рівняння Максвелла. Постійні електричне та магнітне поля в вакуумі. Електромагнітні хвилі. Випромінювання та розсіяння електромагнітних хвиль.

Макроелектродинаміка. Електростатика провідників та діелектриків. Постійні струм та магнітне поле у провідних середовищах. Поширення електромагнітних хвиль у речовині. Діелектрична проникливість ізотропної й анізотропної плазми. Ефект Фарадея. Ефект Котона–Мутона. Метою навчальної дисципліни є оволодіння знаннями законів електродинаміки, сучасними методами опису електромагнітного поля для пояснення та передбачення електромагнітних явищ природи, навиками творчого розв'язування фізичних задач з використанням сучасних машинних методів та сприяння розвитку логічного та аналітичного мислення здобувачів-фізиків.

Фізика атома та атомних явищ

6 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 4 кредити, С.П. Репецький, доктор фізико-математичних наук, професор

Курс є складовою циклу дисциплін загальної фізики. В курсі вивчаються будова атома, структура електронних оболонок атома та особливості зв'язку між електронами в атомі, хвильові

властивості частинок, квантові властивості світла. Здобувачі знайомляться з особливостями поведінки атомів та атомних спектрів в електричних та магнітних полях, з фізичними явищами, які є проявом квантових властивостей речовини і поля.

Практикум з атомної фізики

7 семестр, 2 год/тижд., залік, 2 кредити, О. М. Стрільчук, кандидат фізико-математичних наук, доцент

Метою курсу є освоєння експериментальних методів вивчення будови атома, досліджень теплового випромінювання та фотоефекту. Лабораторний курс складається з трьох основних частин. Перша частина присвячена систематизації необхідних знань класичної фізики та основ квантової фізики. Друга частина є вивченням оптичних засобів спектроскопії до їх використання у вивченні фізики атома. Третя частина - це безпосередньо вивчення атомних явищ. Студенти знайомляться з особливостями роботи призмових і ґраткових монохроматорів; фотометричними, спектрометричними характеристиками спектральних приладів; вивчають закономірності формування серій спектрів випромінювання атома водню, їх трактування за теорією Бора; закони поглинання випромінювання речовиною; фізичну суть співвідношень невизначеностей Гейзенберга для мікрочастинок.

Курсова робота

бд семестр, 0 год/тижд., захист тези, 3 кредити, викладачі кафедри

Курсова робота формою проведення проміжної атестації, якістю змісту та захисту якої визначається рівень кваліфікації фахівця та його здатність до самостійного розв'язання актуальних проблем та задач, наукової та професійної діяльності.

Квантова механіка

7 та 8 семестри, 4 год/тижд., 5 год/тижд., екзамен, екзамен, 10 кредитів, С.П. Репецький, доктор фізико-математичних наук, професор

Метою курсу є вивчення фізичних основ квантової теорії, її принципів і законів, застосування її методів до опису квантових явищ у обмежених системах та конденсованих середовищах. Викладаються закономірності руху матерії на мікроскопічному рівні, тобто в масштабах порядку розмірів молекул, атомів, атомних ядер. Програма курсу передбачає вивчення принципів, законів і математичного апарату квантової теорії систем кінцевого та нескінченного числа частинок, квантової теорії випромінювання та поглинання. Програма курсу спрямована на вивчення методів розв'язання задач атомної та молекулярної спектроскопії, теорії розсіювання, квантових явищ у конденсованих середовищах.

Термодинаміка та статистична фізика

7 та 8 семестри; 4 год/тижд., 2 год/тижд.; залік, екзамен, 7 кредити, О. М. Шевцова, кандидат фізико-математичних наук, доцент

Базова дисципліна циклу теоретичної фізики, яка вивчає загальні властивості рівноважних систем, що складаються з великої сукупності атомів та молекул. На основі статистичних методів і математичного апарату теорії ймовірностей обґрунтовуються закони термодинаміки та розробляються методи обчислення фізичних характеристик рівноважних макроскопічних систем (газів і конденсованих середовищ). Основна мета курсу - дати студентам глибокі знання основних термодинамічних і статистичних закономірностей макроскопічних систем, а так само навчити користуватися цими законами на практиці.

Фізика ядра

7 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 4 кредити, О. М. Поворлзник, доктор фізико-математичних наук, доцент

Курс є складовою циклу дисциплін загальної фізики. Викладаються фізичні властивості та будова атомних ядер, явища природної та штучної радіоактивності, проходження радіоактивного випромінювання через речовину, біологічну дію радіації, елементи ядерної енергетики.

Практикум з фізики ядра

7 семестр, 2 год/тижд., залік, 2 кредити, О. М. Стрільчук, кандидат фізико-математичних наук, доцент

Метою лабораторного курсу є засвоєння студентами експериментальних методів дослідження фізичних властивостей та будови атомних ядер, явищ природної та штучної радіоактивності, проходження радіоактивного випромінювання через різні речовини та біологічну дію радіації. Особлива увага приділяється статистичній обробці експериментальних даних та придбанню навичок наукової роботи.

ВИБІРКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ

ДИСЦИПЛІНИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ТА ПРАКТИКА

Програмування в математичних пакетах

3 семестр, 3 год/тижд., залік, 3 кредити, Р.М. Мельник, кандидат фізико-математичних наук, доцент

Курс включає основи застосування табличного процесора, використання математичних пакетів у поєднанні з імперативним програмуванням в аналітико-числовому аналізі динаміки довільного фізичного процесу; освоєння навчально-наукового електронного офісу. Студенти набувають навички інтегрувати програмні аналітичний та числові офіси, перекладати фізичні задачі на математичне подання і їх вирішення з переведенням у аналітичну, табличну, графічну форми, з використанням спеціальних математичних засобів, функцій; набувають здатність використати ці вміння у навчальному процесі, у комунікативних засобах освітньо-наукового процесу, у вирішенні наукових задач.

Комп'ютерні технології та програмні засоби (процедурне програмування C++)

3 семестр, 3 год/тижд., залік, 3 кредити, Ю.В. Яковенко, доктор фізико-математичних наук, доцент

Третя частина курсу Комп'ютерні технології та програмні засоби. Викладаються основи процедурного програмування C++, це універсальна мова програмування високого рівня з підтримкою декількох парадигм програмування. Зокрема: об'єктно-орієнтованої та процедурної. Розглядаються прості фізичні задачі

Числові методи

4 семестр, 3 год/тижд., залік, 3 кредити, Р.М. Мельник, кандидат фізико-математичних наук, доцент

Курс знайомить з числовими методами лінійної алгебри та математичного аналізу, ітераційними числовими методами, їх взаємопов'язаність та синергія у застосуванні до вивчення поведінки фізичних систем. Машинна арифметика, точність і стабільність обчислень. Ряди та їх збіжність. Генерування випадкових чисел. Розв'язання простих рівняння. Розв'язання систем лінійних алгебраїчних рівнянь. Методи інтерполяції і екстраполяції. Числове диференціювання та інтегрування. Числові методи лінійної алгебри і фізичні задачі. Основні задачі СЛАР (системи лінійних алгебраїчних рівнянь). Додатно визначені матриці і їх властивості. Ортогональні матриці і їх властивості. Апроксимація поліномами. Нормальна система МНК. Числове інтегрування. Числове диференціювання. Розглядається числова обробка результатів експериментів, прості фізичні задачі.

Моделювання фізичних систем

6 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, О. М. Шевцова, кандидат фізико-математичних наук, доцент

Курс ставить за мету навчити здобувачів застосувати комп'ютер і програмні засоби як платформу для наукових досліджень, постановки фізичних задач, їх вирішення. Викладаються основи використання числових алгоритмів у дослідженні фізичних явищ, критичної поведінки фізичних

систем, росту фрактальних структур на рівні із традиційними задачами вирішення задач динаміки, розв'язання диференціальних рівнянь, рівнянь з частковими похідними

Навчально-науковий семінар з фізики

6 та 7 семестри, 1 год/тижд., 1 год/тижд.; захист тези, 3 кредити, Р.К. Савкіна, доктор фізико-математичних наук, професор

Навчально-науковий семінар є особливою формою семінару, який поєднує навчальні завдання з творчою, науково-дослідною роботою студентів. Предметом навчально-наукового семінару виступають організаційно-методичні аспекти підготовки студентів до написання курсових та бакалаврських робіт. Метою курсу є заохочення студентів до наукових досліджень, оволодіння ними на основі компетентнісного підходу навичками наукової діяльності як важливої умови якісної професійної підготовки майбутнього фізика.

Астрофізика

6д семестр, 8 год/тижд., залік, 4 кредити, В.Н. Криводубський, доктор фізико-математичних наук, доцент

Курс лекцій присвячений вивченню широкого кола астрофізичних явищ на основі сучасних досягнень у дослідженні ближнього і далекого космосу, а також теоретичних космологічних моделей великомасштабної структури Всесвіту. Курс охоплює вивчення наступних питань: структура Всесвіту, будова Сонця, ядерні реакції, сонячна система. Планети та їх супутники. Комети та малі тіла Сонячної системи. Фізична природа зірок. Пульсари. Рентгенівські та нейтронні зорі. Червоне зміщення ліній у спектрах галактик і розширення простору. Радіогалактики і квазари. Гравітаційні лінзи. Космологічні моделі Всесвіту, відкриті та закриті моделі. Теорія Великого вибуху. Темна матерія і темна енергія. Мета курсу стимулювати інтерес студентів до пізнання Всесвіту і сприяти їхньому усвідомленню ролі астрономії в суспільстві, культурі і науці.

Експериментальні методи сучасної фізики

6д семестр, 6 год/тижд., залік, 4 кредити, Л.Ю. Хоменкова, доктор фізико-математичних наук, професор

Мета курсу: ознайомити студентів із розмаїттям нанооб'єктів, сучасними методами виготовлення і діагностики нано- та макрооб'єктів та такими експериментальними методами дослідження як скануюча зондова мікроскопія, електронний спіновий резонанс та магнітометрія; навчання самостійно будувати найпростіші вимірювальні пристрої з використанням сучасних систем збору даних, а також обробки сигналів у середовищі програмування Arduino та LabView

Теорія суцільного середовища

7 семестр, 4 год/тижд., залік, 4 кредити, О. М. Шевцова, кандидат фізико-математичних наук, доцент

Курс ставить за мету опанування студентами основних понять та рівнянь теорії суцільного середовища, основ теорії пружності, основних рівнянь гідродинаміки та магнітогідродинаміки. Розглядається поширення звуку в твердих тілах, рідинах і газах та магнітогідродинамічні хвилі. У курсі подається виведення фундаментальних рівнянь механіки суцільного середовища та системи рівнянь для певних моделей суцільного середовища. Розглядаються постановки основних задач та методи їх досліджень. Мета курсу полягає у вмінні створювати математичні моделі певних фізичних процесів

Числові методи математичної фізики

7 та 8 семестри, 3 год/тижд., 3 год/тижд., залік, залік; 8 кредитів, Ю.В. Яковенко, доктор фізико-математичних наук, доцент

Курс ставить за мету опанування студентами числових методів для поширених задач математичної фізики, а саме розв'язання систем рівнянь, знаходження квадратур та екстремумів функцій, розв'язання задач Коші та крайових задач для звичайних диференціальних рівнянь. Основна частина курсу присвячена методам скінченних різниць та скінченних елементів для рівнянь з частинними похідними. Також розглядаються методи розв'язання задач математичної

фізики, некоректних за Адамаром. Мета курсу - отримати базові знання і вміння користування числовими методами, знати їх ефективність, для підбору алгоритмів та відповідних програмних пакетів у вирішенні фізичних задач в залежності від їх специфіки.

Практика ознайомчо-наукова

4д семестр, 5 год/тижд., залік, 3 кредити, Л.Ю. Хоменкова, доктор фізико-математичних наук, професор

Ознайомлення з колом наукових інтересів науково-дослідних установ НАН України в місті Києві. Практика проводиться на базі таких установ: Інститут теоретичної фізики НАН України, Інститут фізики НАН України, Інститут напівпровідників НАН України, Інститут магнетизму НАН України, Астрономічна обсерваторія Київського національного університету ім. Тараса Шевченка. Мета практики – сприяти вибору наукової тематики, галузі в якій студент зміг би реалізуватись як науковець.

Практика виробничо-наукова

8 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, Р.М. Мельник, кандидат фізико-математичних наук, доцент

Мета практики – провести наукову роботу (з відривом від навчання), під час якої студенти ґрунтовно опановують науковий експеримент і теоретичні аспекти наукової роботи

АТЕСТАЦІЯ:

Кваліфікаційна робота

8д семестр, захист тези, 15 кредитів, викладачі кафедри

Кваліфікаційна робота формою проведення підсумкової атестації, якістю змісту та захисту якої визначається рівень кваліфікації фахівця та його здатність до самостійного розв'язання актуальних проблем та задач, наукової та професійної діяльності. Виконання кваліфікаційної роботи передбачає: поглиблення, систематизацію та закріплення отриманих за час навчання знань; виявлення студентом здатності обирати й аналізувати наукову або практичну проблеми, робити теоретичні висновки й узагальнення, застосовувати набуті знання при вирішенні наукових, виробничих та інших завдань, обґрунтувати конкретні рекомендації; напрацювання і розвиток навичок самостійної роботи і оволодіння методикою досліджень та експерименту; визначення рівня підготовленості випускника до самостійної практичної роботи, творчого розв'язання задач

проблеми, робити теоретичні висновки й узагальнення, застосовувати набуті знання при вирішенні наукових, виробничих та інших завдань, обґрунтувати конкретні рекомендації; - напрацювання і розвиток навичок самостійної роботи і оволодіння методикою досліджень та експерименту;- визначення рівня підготовленості випускника до самостійної практичної роботи, творчого розв'язання задач.

ФАКУЛЬТЕТ СОЦІАЛЬНИХ НАУК І СОЦІАЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

С2 ПОЛІТОЛОГІЯ

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА – ПОЛІТОЛОГІЯ

<https://ukma.edu.ua/ects/index.php/fsnst/167-2018-06-13-09-07-15/bppolitologiya/261-2018-11-01-10-32-37>

ОСВІТНІЙ СТУПІНЬ – БАКАЛАВР

ОБОВ'ЯЗКОВІ ДИСЦИПЛІНИ

Вступ до політичної науки

1 сем, 3 год/тиж, 4 кр. ЄКТС, іспит доц.к.н.Кисельов С.О.

Курс «Вступ до політичної науки» знайомить студентів(ок) політологів з їх майбутньою спеціальністю. В ньому розкриваються ті категорії та поняття політичної науки, яким згодом будуть присвячені окремі курси. Серед цих понять «держава», «політична партія», «політична система», «політичний інтерес», «політичне мислення», «політичний процес» і т. ін. Семінарські заняття присвячені аналізу програм політичних партій України, що на останніх виборах подолали прохідний бар'єр, а також розглядаються основні класичні політичні ідеології такі як «консерватизм», «лібералізм», «соціалізм», «нацизм», «фашизм» та «комунізм».

Політичні партії та партійні системи

2 сем, 3 год/тиж, 4 кред., залік. стар.викладач Шаповалов С.В.

Поняття політичної партії та партійної системи, їх походження, структура та функції, теорія політичних партій та партійних систем, правове регулювання партійної діяльності, участь політичних партій у виборчому процесі, функціонування партійних систем за різних політичних режимів, партійна система України.

Мета курсу - отримати розуміння того, як функціонують засоби масової інформації, а також навчитись критично підходити до аналізу роботи ЗМІ. Курс розділено на два блоки: теоретичний і практичний. У теоретичному блоці будуть розглядатися головні підходи до аналізу медіа. Практичний блок - це робота з аналізу сучасного українського медійного поля з запрошенням гостей лекторів - відомих українських журналістів та редакторів, які безпосередньо зможуть розповісти студентам про роботу українських ЗМІ.

Суспільно-політичні рухи

3 сем., 3 год/тиж, 4 кр. ЄКТС, іспит викл. Гомза І.А.

Курс «Суспільно-політичні рухи» покликаний сформувати у студентів комплексні знання про природу, форми, завдання і функції суспільно-політичних рухів. Питання розглядаються з політологічної, соціологічної та історичної перспектив. Комбінуючи широку теоретичну базу та дослідження ключових випадків, курс «Суспільно-політичні рухи» сприяє поглибленню аналітичних і практичних навичок у студентів і суттєво розширює їхні знання про суспільно-політичний процес і роль суспільно-політичних рухів у ньому.

Історія дипломатії: XIX-XX ст.

4 сем, 3 год/тиж, 4 кр. ЄКТС, іспит ст.викл.к.н. Орел Ю.В.

Курс присвячено вивченню дипломатичних практик модерної доби. Увагу зосереджено на професіоналізації та уніфікації дипломатичної служби. Розглядаються рішення Віденського конгресу 1815 р.; розвиток дипломатичної служби; завдання і значення мирних конференцій; становлення «нової дипломатії»; українська дипломатична служба; Віденська конвенція про дипломатичні стосунки 1961 р.; діяльність міжнародних організацій тощо. Простежується вплив ідеологій на дипломатичні практики різних країн у 20 столітті. Вивчається «європеїзація» світової дипломатії; виклики, що постають перед сучасною дипломатією у зв'язку із глобалізацією та змінами міжнародного порядку; спроби реформування дипломатичної служби в ЄС.

Світова політична історія XX-XXI ст.

3 сем, 3 год/тиж, 4 кр. ЄКТС, іспит ст.викл.к.н. Орел Ю.В.

Програма з курсу "Світова політична історія" відповідає навчальному плану підготовки студентів за спеціальністю - політологія, що здобувають освітньо-кваліфікаційний рівень бакалавра на факультеті соціальних наук та соціальних технологій НаУКМА.

Курс "Світова політична історія." є важливою складовою вивчення розвитку політичних та партійних систем, методів управління, ключових принципів та цінностей, що визначали суспільно-політичне життя XIX-XX ст.

Політична система України

2д сем, 5 год/тиж, 3,5 кред. ЄКТС, залік. Проф.док.наук Гарань О.В.

Фази пострадянських перетворень, Основні завдання і функції законодавчої, виконавчої і судової влади в Україні, Формальні і неформальні механізми прийняття рішень в українській політиці, Податкова і бюджетна система України, Громадянське суспільство і його інститути.

Політична географія

1 сем, 3 год/тиж, 4 кр. ЄКТС, залік стар.викл. Кисельов С.С.

Метою навчальної дисципліни "Політична географія" є опанування студентами знаннями про просторову організацію політичного життя суспільства і територіальне співвідношення політичних сил на різних ієрархічних рівнях.

Зміст курсу охоплює широке коло питань, серед яких найважливішими є: теоретичні засади політичної географії; сутність геополітики, її головні сучасні концепції; етапи формування та сучасний стан політичної карти світу; політична географія Світового океану; політико-географічне положення держави, її територія та кордони; форми правління та державного устрою країн світу, їх адміністративно-територіальний поділ; основні положення електоральної географії та її особливості в країнах світу; географія воєнно-політичних конфліктів в окремих регіонах світу. Окремим завданням курсу є вивчення сучасного політико-географічного положення України, особливостей політичної ситуації в країні та її регіонах, головних геополітичних та політико-географічних концепцій розвитку України.

Логіка

2 сем, 3 год/тиж, 4.5 кр. ЄКТС, іспит доц.к.н Кисельов С.О.

«ЛОГІКА» - це загальноосвітній курс, який передуює курсам «Кількісні методи досліджень у політології та міжнародних відносинах» та «Якісні методи досліджень у політології та міжнародних відносинах». Студент(к)и знайомляться з основними формами та законами правильного мислення, вчаться робити правильні висновки із засновків, дисциплінувати власне мислення та працювати з формалізованим знанням там, де це важко зробити за допомогою природної мови.

Логіка та методологія наукових досліджень

2 сем, 3 год/тиж, 4.5 кр. ЄКТС, іспит проф.д.н.Карамазіна М.С.

Накопичення знань про методологічні підходи, вироблення умінь щодо застосування методів, проведення наукового дослідження, обґрунтування висновків, оформлення результатів.

Порівняльна політологія

2 сем. 3 год./тижд. 5 кр. ЄКТС , іспит проф.док.наук Гарань О.В.
Основні поняття та методи порівняльної політології розглядаються на конкретних прикладах провідних країн Заходу, комуністичних і посткомуністичних країн, а також країн «третього світу». Ознайомлення з першоджерелами західної політології сприятиме критичному осмисленню можливостей застосування її основних концепцій в аналізі пострадянських реалій.

Політична психологія

2 сем, 2 год/тиж, 2 кр. ЄКТС, залік доц.док.наук Чабанна М.В.

Мета курсу – основи психологічні компоненти і феномени (ціннісні орієнтації і певні судження, які пов'язані із політикою, погляди, настрої, почуття, волю, особливі риси характеру, потреби, мотиви, традиції та ін.), що формуються у людей в результаті соціально-політичних відносин

Історія політичних вчень-1,

3- сем, 4 год/тиж, 10 кр.ЄКТС, іспит доц.к.н. Кисельов С.О.

Розвиток політичної теорії з давніх часів до середини ХХ століття: внутрішня логіка розвитку знання про політику; вплив соціально-історичного розвитку на розвиток політичної теорії.

Історія політичних вчень -2

4 сем, 4 год/тиж, 5 кред. ЄКТС, іспит доц.к.н.Кисельов С.О.

Розвиток політичної теорії з давніх часів до середини ХХ століття: внутрішня логіка розвитку знання про політику; вплив соціально-історичного розвитку на розвиток політичної теорії.

Основи міжнародних відносин

3 сем, 3 год/тиж, 4 кр. ЄКТС, іспит ст.викл. к.н Єремєєв О.С.

Курс має на меті дати студентам фахові знання про світовий політичний процес, його рушійні сили, тенденції і актори; ознайомити студентів із основними теоретичними підходами до пояснення міжнародних відносин; сприяти засвоєнню понятійно-категоріального апарату, що використовуються світовою наукою у вивченні політичних взаємодій на міжнародній арені.

Етнополітологія

1 сем, 3 год/тиж, 4,5 кред. ЄКТС, залік *доц.док.наук Явір В.А.*

Теорія етнополітології, етноконфліктологія, політико-правові засади етнонаціональної політики. Анотація - Актуальність вивчення етнополітології обумовлена зростаючою роллю етнічного фактору в сучасних політичних процесах. Проблеми міжетнічних відносин виходять на порядок денний державної політики в кожній країні. Особливо це актуально для України, поліетнічної держави з гострими етнополітичними суперечностями: починаючи з відсутності логічної, спрямованої на розбудову держави етнонаціональної політики і закінчуючи актуалізацією внутрішніх та зовнішніх чинників, спрямованих на розпалювання етнополітичних конфліктів. Курс зорієнтований не лише на засвоєння студентами базових підвалин етнополітології, а й вироблення вміння їх застосовувати під час аналізу політичних процесів.

Історія української політичної думки

1 сем, 3 год/тиж, 4 кред. ЄКТС, іспит *проф.док.наук.Бевз Т.А.*

Даний курс зорієнтований на вивчення історії ідей, теорій, концепцій, які формувалися упродовж тривалого історичного періоду від часів Київської Русі до сьогодення. Зміст курсу охоплює широке коло питань, серед яких найважливішими є: ідеї влади, державного управління, співвідношення політики і моралі, політичної волі, національного самовизначення, права і свободи людини, федерації і децентралізації, місцевого самоврядування, парламентаризму, конституціоналізму, Розкриваються основні віхи становлення і розвитку ідей національної державності, демократії, висвітлюються ідеї влади і держави в різні історичні періоди України.

Кількісні методи досліджень у політології та міжнародних відносинах

5 сем, 3, 3 год/тиж, 4 кред. ЄКТС, іспит *доц.кан.наук Яковлев М.В.*

Курс "Кількісні методи досліджень у політології та міжнародних відносинах" цей курс охоплює основні кількісні методи досліджень з особливим наголосом на базових техніках статистичного аналізу даних, які студенти опановують шляхом розв'язання статистичних задач як вручну (для основних статистичних тестів), так і за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення. Студенти набувають не лише практичних навичок з обробки кількісних даних, але й на практиці опановують процес створення масиву даних, від найперших етапів формулювання дослідницьких гіпотез, складання опитувальника, введення даних у масив і, нарешті, аналізу даних масиву.

Якісні методи досліджень у політології та міжнародних відносинах

6 сем, 3, 3 год/тиж, 4 кред. ЄКТС, іспит *доц.кан.наук Яковлев М.В.*

Курс «Якісні методи досліджень у політології та міжнародних відносинах» є ключовим курсом у процесі формування дослідників-політологів, оскільки він орієнтований на набуття студентами знань та навичок щодо основних принципів проведення політичних досліджень у межах якісної дослідницької традиції, особливостей її застосування у сучасних як вітчизняних, так і закордонних досліджень. Курс є обов'язковим у підготовці політологів-бакалаврів як дослідників особливостей суспільно-політичної проблематики і специфічних політичних процесів в межах різних напрямів політології.

Сучасні західні політичні теорії

5, 6 сем, 3, 3 год/тиж. 8 кред. ЄКТС, 2 іспити *доц.к.н.Амельченко Н.А.*

Основні напрямки сучасної політичної думки: неолібералізм, неоконсерватизм, «консервативна революція», неомарксизм (Франкфуртська школа та «нові ліві»), комунітаризм, комунікативна теорія політики, сучасні концепції глобалізації та націєтворення, постструктуралізм.

Курсова робота

6 сем. 3 кр. ЄКТС, захист
Курсова робота – невід’ємна складова навчального процесу в НаУКМА, важливий засіб підготовки майбутнього фахівця. Працюючи над курсовою, студент набуває навичок самостійної пошукової (евристичної) праці; опановує сучасні дослідницькі методики; знайомиться з науковою літературою; розвиває вміння викладати думки та ідеї академічною мовою; закріплює культуру належного ставлення до стандартів, оформлення наукової праці.

Правові системи сучасності

7 сем, 2 год/тиж, 3 кред. ЄКТС, іспит *Шмарьова Т. О. кандидат юридичних наук, ст. викладач*

Дисципліна розглядає правові системи держав в порівняльному плані, дає можливість подивитися на неї крізь призму інших правових систем, дозволяє глибше зрозуміти ті явища і процеси, які відбуваються в цій правовій системі, ефективніше вирішувати виниклі в ній проблеми, своєчасно вносити необхідні корективи в механізм правового регулювання суспільних відносин в державі.

Основи державної політики

8 сем, 2 год/тиж, 3 кред. ЄКТС, іспит *ст. викладач Жумаділов А.К.*

Розробка державної політики та здійснення державного управління як політичні процеси; методи і підходи до аналізу окремих етапів політичних процесів вироблення державної політики; основні завдання, цілі та використання аналізу державної політики і процесів державного управління.

Політологічна теорія держави

7 сем., 3 год/тиж, 4 кр. ЄКТС, іспит *доц.док.наук Дем'янчук О.П.*

Розглядатимуться сучасні підходи до організації управління суспільним життям. Наголос робитиметься на вивченні публічної політики як мети, засобу, процесу і результату діяльності політичної системи суспільства, на дослідженні структури і принципів діяльності державного управління. Студенти застосовуватимуть теоретичні знання для аналізу практичних ситуацій і державної політики в Україні.

Місцеве самоврядування

8 сем. 3 год./тижд. 4 кр. ЄКТС, іспит

Становлення і розвиток місцевого самоврядування в Україні: тенденції, етапи еволюції та перспективи. Основні функції, завдання і повноваження органів місцевого самоврядування. Його роль і місце в системі державного управління. Елементи системи, принципи формування органів місцевого самоврядування. Гарантії та відповідальність, нормативно-правова база розвитку місцевого самоврядування.

Європейські студії

7 сем, 2 год/тиж, 4 кр., залік доц.док.наук Гнатюк М.М.

Метою курсу є ознайомлення студентів із європейським виміром міжнародних відносин. Європейську інтеграцію можна розглядати як історію успіху. Протягом останніх декількох десятиліть Європейський Союз забезпечив мир, процвітання і безпрецедентний рівень захисту прав європейців. Цей курс є вступним компонентом, орієнтованим на студентів бакалаврської програми «політології», які вже мають базові знання політичного контексту і потребують обізнаності в європейських регіональних відносинах. Перша частина курсу зосереджується на розвитку європейської інтеграції, інтересах та позиціях ключових гравців та приділяє ключову увагу рушійним силам інтеграції. Друга частина присвячена внутрішній побудові ЄС, яка стосується внутрішньої організації Союзу, його компетенції, законодавчих процедур та вироблення політики.

Зовнішня політика та європейська інтеграція України

7 сем, 3 год/тиж, 4 кр., залік доц.док.наук Гнатюк М.М.

Мета курсу – дати студентам фахові знання про процес формування та реалізації зовнішньої політики України, зокрема її євроінтеграційної частини. Україна та Європейський Союз встановили відносини у грудні 1991 року, в листопаді 2013 року відмова уряду України підписати Угоди про асоціацію між Україною та ЄС викликала громадянські протести і стали початком революційних подій. Наразі ключовим елементом зовнішньої політики України є стратегічний курс на набуття повноправного членства України в Європейському Союзі. Курс надасть студентам розуміння того, як формується та впроваджується сучасна українська зовнішня політика, зокрема її євроінтеграційна складова. Після короткого ознайомлення з історією та основними аналітичними підходами, курс відслідковує процес вироблення зовнішньої політики, розвиток відносин із ключовими гравцями, а також ЄС; визначає внутрішні та зовнішні змінні європейської інтеграції України.

Сучасні теорії влади і політики

8 сем, 3 год/тиж, 4 кред. ЄКТС, іспит доц.к.наук Амелеченко Н.А.

Метою викладання курсу "Сучасні теорії влади і політики" є оволодіння майбутніми політологами сучасними концепціями політики та влади для розуміння та вирішення соціально-політичних проблем нашого суспільства. У курсі надається обґрунтування розрізненню влади і політики, влади і насильства, відмінності сучасного характеру влади і політики від їх модерного типу. Зміст та форми проведення теоретичних та практичних занять націлені на засвоєння теоретичних принципів в якості методології аналізу еволюції типів влади та політики від традиційного до модерного та постмодерного суспільства.

ВИБІРКОВІ ДИСЦИПЛІНИ

Оптики сучасного прочитання феномену "Політичне життя": політологічні, соціологічні, психологічні та естетико-медійні аспекти

6 сем, 2 год/тиж, 3 кр., залік доц.к.н.Голіченко Т.С.

Спираючись на сучасні міждисциплінарні зарубіжні та вітчизняні дослідження, автор курсу пропонує такий погляд на феномен «Політичного життя», в якому інструментом аналізу замість звичних «Інститутів» та «процесів» на перший план пропонуються соціологічні, особистісно-психологічні, естетико-театральні, журналістичні та медійні аспекти політичної реальності.

Французька філософсько-політична та соціологічна думка кінця XVIII - першої половини XX ст.

6 сем, 2 год/тиж, 3 кр., залік доц.к.н.Голіченко Т.С.

Період, який розпочався у Франції напередодні Революції 1789 р. та тривав до початку Другої світової війни є надзвичайно важливим щодо формування та розвитку філософсько-політичних ідей та політичних ідеологій не тільки сучасної Франції, але й всієї сучасної Європи. Курс "Французька філософсько-політична та соціологічна думка кінця XVIII-першої половини XX ст.ст." розкриває весь спектр філософсько-політичних, педагогічних, соціологічних та естетичних теорій, що склали основу та зміст інтелектуального життя та «державницько-адміністративних практик» зазначеного періоду у Франції та – ширше – в цілому у Європі. Впродовж курсу студенти з подивом дізнаються про багатства інтелектуальних та політичних контекстів цієї доби, відкриють для себе цілком нові та «незнані» прізвища, «перевідкриють» начебто відомі ідеї та прізвища та контексти.

Участь громадськості у боротьбі з корупцією

6 сем, 2 год/тиж, 3 кр., залік стар.викладач к.н. Білецький А.В.

Курс "Участь громадськості в боротьбі з корупцією" пропонує студентам вивчити ключові аспекти боротьби з корупцією через активну участь громадськості. Учасники отримають розуміння сутності корупції, її наслідків для суспільства та інструментів протидії. Курс орієнтований на аналіз кейсів, вивчення законодавства, а також розвиток навичок участі в громадських ініціативах. Після завершення студенти матимуть знання та навички для активної участі у протидії корупції та сприяння побудові правової, справедливої та прозорої суспільної системи.

Виборчі системи

6 сем, 2 год/тиж, 3 кр., залік стар.викладач к.н.Зубрицька Л.Й.

Навчальна дисципліна знайомить студентів із особливостями електоральних процесів як в Україні, так і зарубіжних країнах, розглядає переваги та недоліки основних виборчих систем, взаємодію виборчої системи з іншими елементами політичної системи: партійної, форми державного правління, політичного режиму тощо.

Особливості етнополітичних процесів в сучасному світі

3 сем, 3 год/тиж, 4,5 кред. ЄКТС, залік доц.док.наук Явір В.А.

Курс є продовженням обов'язкової дисципліни Етнополітологія, передбачає поглиблене вивчення етнополітичних процесів і явищ із зануренням у атмосферу викликів сучасності. Етнополітичні процеси трансформуються також в ході безперервної еволюції держави та етноспільнот, продукуючи все нові виклики. Курс покликаний сформувати у студентів цілісну, комплексну картину сучасної, динамічної етнополітичної сфери, основних векторів її розвитку, забезпечити теоретико-методологічним інструментарієм для аналізу, масштабування до національного та глобального рівнів, моделювання та прогнозування розвитку етнополітичних процесів та явищ.

Політична психологія

2 сем., 2 год/тиж, 2 кред.ЄКТС, залік доц.док.наук Чабанна М.В.

Метою викладання курсу «Політична психологія» міждисциплінарна наукова галузь, що виникла на межі політології та соціальної психології. Її головне завдання полягає в аналізі психологічних механізмів політики та виробленні практичних рекомендацій з оптимального здійснення політичної діяльності на всіх її рівнях.

Політичне

4 сем., 2 год/тиж, 3 кред.ЄКТС, залік доц.док.наук Чабанна М.В.

маніпулювання

Теоретичні підходи до визначення маніпулятивного впливу, цілі та прийоми психологічного маніпулювання, вербальні та візуальні засоби політичного маніпулювання, прояви маніпулятивного впливу у висвітленні політичних подій та у проведенні виборчих кампаній, здійснення тоталітарного політичного маніпулювання

Демократія: від теорії до практики

7 сем, 3 год/тиж, 4 кр. ,залік *стар.викладач к.н.Зубрицька Л.Й.*

Зміст дисципліни: вивчення поняття демократії, різних теоретичних трактувань цього політичного режиму та його підтипів, передумов його виникнення, ключових інститутів необхідних для його функціонування, взаємозв'язку демократії із соціально-економічною політикою держави, рівнем насильства, корупцією та зовнішньою політикою

Міф у сучасному політичному дискурсі

8 сем. 4 год./тижд. 5 кр., залік *доц.к.н.Амельченко Н.А.*

Метою викладання курсу є оволодіння майбутніми політологами методами критики та інтерпретації міфічних підвалин сучасного політичного дискурсу для розуміння та вирішення проблем створення демократичних політичних інститутів та ціннісної інтеграції українського суспільства.

Основи політичної аналітики

6 сем, 2 год/тиж, 3 кр., залік *стар.викладач к.н.Зубрицька Л.Й*

Курс передбачає ознайомлення студентів з основами політичної аналітики як науки, її теоретико-методологічними принципами та особливостями практичного застосування в політичній сфері, освоєння основних методів та методик політичної аналітики. Політичний аналіз розглядається в теоретико-фундаментальному, інструментально-емпіричному та практично-прикладному вимірах. Окрім теоретичних знань, студенти набувають базових практичних навичок та вмінь в контексті технології написання аналітичних документів.

Політичний екстремізм

4Д семестр .4 год./тижд., 3 кр. ЄКТС, залік *доц.к.н. Гомза І.А.*

Курс передбачає ознайомлення з основними типами сучасного політичного екстремізму. Викладання розгортатиметься за трьома напрямками: *ідеологічним* (ознайомлення з ідеологічними особливостями кожного з підвидів політичного екстремізму), *соціологічним* (вивчення соціальної бази та соціальної функції кожного з підвидів політичного екстремізму), *психологічним* (дослідження психології рядового учасника екстремістських угруповань). В сукупності курс покликаний прояснити індивідуальні мотивації учасників екстремістських рухів, соціальні умови їхнього поширення та теоретико-ідеологічні елементи їхніх доктрин.

Основи політичної аналітики

7 сем, 2 год/тиж, 3 кр., залік *стар.викладач к.н.Зубрицька Л.Й*

Курс передбачає ознайомлення студентів з основами політичної аналітики як науки, її теоретико-методологічними принципами та особливостями практичного застосування в політичній сфері, освоєння основних методів та методик політичної аналітики. Політичний аналіз розглядається в теоретико-фундаментальному, інструментально-емпіричному та практично-прикладному вимірах. Окрім теоретичних знань, студенти набувають базових практичних навичок та вмінь в контексті технології написання аналітичних документів.

Вступ до геополітики

4д сем, 2 год/тиж, 3 кр., залік *проф.док.наук Смолянюк В.Ф*

Навчальна дисципліна «Вступ до геополітики» передбачає ознайомлення студентів з базовими основами геополітики як сукупності наукових теорій та вчень, що склались історично, об'єднаних проблематикою дослідження впливу просторово-географічних факторів на динаміку міждержавних відносин. В курсі поєднано розгляд як теоретичних питань, так і прикладних проблем геополітичного аналізу.

Курс вибірковий. В рамках курсу дається базова інформація про основні школи геополітики, виклад основних геополітичних теорій та концепцій, показується їхній взаємозв'язок. Студенти ознайомлюються з категоріальним апаратом геополітики, перевагами і недоліками застосування геополітичного підходу для аналізу міжнародних відносин. Через призму геополітики розглядається зріз сучасного стану міжнародних відносин та його історична динаміка. Даються базові уявлення про спектр геополітичних стратегій ключових геополітичних гравців. Розглядаються геополітичне положення України, загрози та можливості для України, зумовлені сучасними геополітичними процесами. Форма підсумкового контролю – усний залік.

Політичне красномовство

8 сем, 2 год/тиж, 5 кр., залік *доц.к.н. Кисельов С.О.*

Метою курсу є сформувати основні навички публічного політичного виступу.

Для цього:

1. Визначити основні різновиди політичного красномовства та з'ясувати його місце у системі загальної риторики.
2. Ознайомитися з основними елементами структури промови.
3. Виділити моменти становлення політичної промови від підготовки до її виголошення.
4. Набути певні знання мистецтва полеміки.

Ознайомитись з прийомами переконання слухачів

Європейські студії

3 сем, 6 год/тиж, 4 кред. ЄКТС, залік *доц.док.наук Гнатюк М. М.*

Історія та теорія європейської інтеграції, розбудова загальноєвропейських інституцій та політична культура європейського простору.

Японська мова(для початківців)

7,8 сем, 2 год/тиж, 8 кр., залік *стар.к.н.Наумова Ю.С.*

Даний курс розрахований на студентів, які щойно розпочинають вивчати японську мову та хочуть більше дізнатися про культуру Японії. Метою курсу є навчитися розуміти та використовувати часто вживані вирази та базові фрази для задоволення щоденних потреб, вміти розказувати про себе та ставити запитання стосовно наступних тем: сім'я, їжа, житло, повсякденне життя, хоббі, визначні місця, покупки та подорожі. В ході курсу студенти вивчають дві японські абетки «хірагана» та «катакана», а також близько 100 часто вживаних ієрогліфів. Навчання відбувається за підручниками “Marugoto: Japanese Language and Culture. Starter A1” та “Basic Kanji Book”.

Контроль знань відбувається за допомогою лексико-граматичних тестів в кінці кожної теми, тестів з ієрогліфів та узагальнюючих тестів в кінці триместру.

Зовнішня політика ЄС

5 сем, 4 год/тиж, 4 кр., залік *доц.док.наук Гнатюк М.М.*

Метою курсу є надання студентам аналітичних інструментів для розуміння сучасного стану зовнішньополітичної поведінки Європейського Союзу. Курс присвячений розгляду закономірностей, тенденцій, специфічних рис і особливостей формування, функціонування та розвитку систем «зовнішніх зносин» ЄС. Після короткого історичного та теоретичного вступу, в якому розглядається особливості міжнародної суб'єктності ЄС, курс зосереджується на зовнішньополітичних пріоритетах ключових гравців «системи ЄС» - Франції та Німеччини, а також перспективі перетворення ЄС в «нормального» міжнародного актора, особливо у безпековій сфері. В курсі також окреслено внутрішні можливості ЄС для зовнішньополітичної діяльності, а також різноманіття зовнішньополітичних зв'язків ЄС, включно із Європейською політикою сусідства.

Теорія ігор

5 сем, 2 год/тиж, 3 кр., залік *стар.викл. к.н. Зубрицька Л.Й.*

Курс присвячено застосуванню теорії ігор у аналізі політичних ситуацій та конфліктів, міжнародних відносин. У рамках лекційних та практичних семінарських занять передбачено детальний розгляд таких моделей: «Дилема в'язня» (Prisoner's Dilemma, PD), «Курча» (Chicken), «Полювання на оленя» (Stag hunt), «Страховка» (Assurance), «Глухий кут» (Deadlock), «Трагедія общин» (Tragedy of the Commons), «Диктатор» (Dictator Game) та інші

Політична філософія

5 сем, 3 год/тиж, 4 кр.ЄКТС, залік *доц.к.н.Амельченко Н.А.*

Метою викладання курсу " Політична філософія " є оволодіння майбутніми політологами сучасними філософськими концепціями політичного і політики для розуміння та вирішення соціально-політичних проблем нашого суспільства. Зміст та форми проведення теоретичних та практичних занять націлені на засвоєння теоретичних принципів в якості методології аналізу еволюції типів політичного і політики від традиційного до модерного та сучасного суспільства. Курс "Політична філософія" дає змогу сформулювати вміння та навички аналізу влади і політики, необхідні для політичного експерта, політичного аналітика та державного службовця. Змістовно курс пов'язаний з такими дисциплінами, як "Історія політичних вчень" і "Сучасні західні політичні теорії".

Мас-медіа і політика в Україні і світі.

4 семестр, 2 год./тижд. 3 кр. ЄКТС, залік *Стар.викл. Совсун І.Р.*

Мета курсу - отримати розуміння того, як функціонують засоби масової інформації, а також навчитись критично підходити до аналізу роботи ЗМІ. Курс розділено на два блоки: теоретичний і практичний. У теоретичному блоці будуть розглядатися головні підходи до аналізу медіа. Практичний блок - це робота з аналізу сучасного українського медійного поля з запрошенням гостей лекторів - відомих українських журналістів та редакторів, які безпосередньо зможуть розповісти студентам про роботу українських ЗМІ.

Німецька мова

7,8сем, 2 год/тиж, 4,5 кр.ЄКТС ,залік

Основним завданням курсу німецької мови (рівень A1.2/ A2.1 - A 2.2 за міжнародною класифікацією) є пропрацювання зі студентами комунікативних компетенцій різних рівнів

- від small talk-навичок до ситуацій, які потребують формального мовлення. Результат проходження курсу цих рівнів передбачає здатність студентів добре розуміти речення з побуту та рутинних ситуацій, а також часто вживані фразеологічні вислови, використовувати базові граматичні та лексичні конструкції німецької мови. Окрім цього, метою курсу є набуття навичок з інших усіх аспектів мовленнєвої діяльності- читання, аудіювання, письма на визначеному курсом рівні, з охопленням актуальних тем з сучасного політичного, соціального та культурного життя Німеччини.

Сучасні теорії влади і політики

7сем, 3 год/тиж, 4 кр.ЄКТС ,залік доц.к.н.Амельченко Н.А.

Метою викладання курсу "Сучасні теорії влади і політики" є оволодіння майбутніми політологами сучасними концепціями політики та влади для розуміння та вирішення соціально-політичних проблем нашого суспільства. У курсі надається обґрунтування розрізненню влади і політики, влади і насильства, відмінності сучасного характеру влади і політики від їх модерного типу. Зміст та форми проведення теоретичних та практичних занять націлені на засвоєння теоретичних принципів в якості методології аналізу еволюції типів влади та політики від традиційного до модерного та постмодерного суспільства

Політичний гумор в країнах Європи та Америки: історія та сучасність

5сем, 2 год/тиж, 3 кр.ЄКТС ,залік доц.к.н. Голіченко Т.С.

Зміст дисципліни: вивчення поняття Політичний гумор в країнах Європи та Америки, різних теоретичних трактувань цього політичного режиму та його підтипів, передумов його виникнення, ключових інститутів необхідних для його функціонування, взаємозв'язку політичний гумор в країнах Європи та Америки із соціально-економічною політикою держави, історія та сучасність зовнішньої політикою.

Радянська Україна в період 1947-1991 рр.: внутрішня та зовнішня політики, інституції, постаті, культура

7сем, 2 год/тиж, 3 кр.ЄКТС ,залік доц.к.н. Голіченко Т.С.

Ми приділимо увагу ритмам та смислам тогочасної політичній повсякденності, в яких й сьогодні живе значна частина наших співгромадян. Наш інтерес також буде спрямований на вивчення політичної естетики періоду. З цією метою ми звернемося до аналізу творів тогочасних діячів мистецтва та культури, насамперед – кіно- та фотомитців, літераторів, майстрів образотворчого мистецтва; проаналізуємо політику книгодрукування та оглянемо пресу тогочасної України; оглянемо корпус тематики історичних, демографічних та етнографічних наук.

Нам буде важливо ознайомитися з урбаністичною політикою УРСР повоєнного періоду та порівняти її з сучасними урбаністичними тенденціями. Нарешті, ми звернемося до естетики репрезентацій влади в різних площинах мистецької та повсякденної культури УРСР в період з 1947 по 1991 рр.

Французька філософсько-політична та соціологічна думка XIX - першої половини XX ст

6 сем, 3 год/тиж, 3 кр.ЄКТС ,залік доц.к.н. Голіченко Т.С.

Ми прагнемо надати не фотографічний, а кінематографічний образ французької філософії 19 та 20 ст.ст., себто динамічно та послідовно вписати її в простір та рух «думок про Людину та суспільство», що симфонічно вимальовувався на просторах Екзагону впродовж 19 та 20 ст.ст. Цей курс стане деталізацією, уточненням та суттєвим змістовним доповненням до курсів з історії філософії, історії політичної думки та курсів з політичної філософії.

Адресується не тільки студентам ФСНСТ, але й студентам ФГН та всіх інших факультетів НаУКМА. Знання французької мови вітається, але не є обов'язковим. Запрошуємо прослухати курс «Французька соціальна та політична думка XIX-XX ст.ст.».

Гостьовий курс- 1

4 д сем, 4 год/тиж, 3 кр.ЄКТС ,залік

Читають провідні фахівці. Тематика й обсяг цих курсів визначаються, коли є відповідні пропозиції від викладачів. Назва уточнюється перед початком триместру.

Гостьовий курс- 2

6 д сем, 4 год/тиж, 3 кр.ЄКТС ,залік

Читають провідні фахівці. Тематика й обсяг цих курсів визначаються, коли є відповідні пропозиції від викладачів. Назва уточнюється перед початком триместру.

С5 СОЦІОЛОГІЯ

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА – СОЦІОЛОГІЯ

<https://ukma.edu.ua/ects/index.php/fsnst/155-2018-06-13-09-07-15/bpsociologiya/262-2018-11-01-10-35-25>

ОСВІТНІЙ СТУПІНЬ – БАКАЛАВР

ОБОВ'ЯЗКОВІ ДИСЦИПЛІНИ

Англійська мова

1,2 семестри, 4 год/тижд., залік, екзамен, 7 кредитів

Програма курсу General English базується на комунікативному підході до навчання мови і належить до нового типу навчальних програм. На перший план висувається завдання практичного активного оволодіння англійською мовою. В основі розробки програми такого типу - теорія комунікативного навчання мови (Communicative Language Teaching), вичерпно представлена в працях Холідея, Хаймса, Манбі, Брамфіта, Рівєро та інших. Комунікативна програма обов'язково передбачає попереднє вивчення мовних потреб ("needs analyses") і вироблення компромісу між груповими та індивідуальними потребами. Програма курсу передбачає системне і комплексне застосування технічних засобів навчання (аудіо-, теле- і відеоапаратури), а також інші методичні засоби та прийоми, що сприяють вирішенню проблем навчання усній мові та ситуативній мовленнєвій спрямованості.

Українська мова за професійним спрямуванням

1,2 семестри, 2 год/тижд., залік, екзамен, 5 кредитів

Упродовж навчального курсу студенти поглиблюють свої знання з української орфографії, орфоєпії, практичної морфології, стилістики тощо. Лекційний курс ознайомлює студентів із проблемними аспектами функціонування української мови на сучасному етапі та впродовж історичного розвитку, важливими питаннями мовної політики, мовного законодавства та мовної ситуації, історії розвитку української професійної термінології, стильової диференціації сучасної української мови. Практичні заняття передбачають виконання письмових завдань для підвищення рівня грамотності фахового мовлення, лексичного запасу як загальномовної лексики, так і професійної термінології, редагування, написання різножанрових текстів (ділові папери, есеї,

рецензії) та підготовку усних доповідей та презентацій на актуальні мовознавчі та фахові теми – аналіз мови ЗМІ, текстів сучасних українських письменників, опис термінологічних проблем у галузі тощо.

Фізичне виховання

1,2 семестри, 2 год/тижд., заліки 4 кредити

Фізичне виховання для студентів 1 р.н. є обов'язковою дисципліною, яка спрямована на формування потреби у фізичному самовдосконаленні та залученні до здорового способу життя.

Загальна соціологія 1,2

1, 2 семестри, 3 год/тижд., екзамен, 8 кредитів, В.С.Бондар, , кандидат соціологічних наук, доцент

Курс має на меті надати початкові знання про предмет соціології, її основні теоретичні напрямки, дослідницькі методи, а також закласти підґрунтя соціологічного розуміння культури і суспільства, його будови, соціальних структур і соціальних груп, соціальних організацій і соціальних інституцій, соціалізації і соціальної взаємодії, соціальних відхилень і соціального контролю, соціальної стратифікації, основних форм соціальної нерівності та соціально-класових відносин. Семінарські заняття покликані поглибити лекційний матеріал шляхом обговорення прослуханого та прочитаного матеріалу, а також сформувати початкові навички ведення аргументованої полеміки з проблем соціології. В результаті опанування курсу студенти отримують такі компетентності і програмні результати навчання

Вища математика

1 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 5 кредитів, О.Г.Пугачова, доцент

Метою курсу є забезпечити студентів необхідним математичним апаратом для ґрунтовного вивчення курсів: теорія ймовірностей та математична статистика, дослідження операцій, теорія ризику, економетрика, теорія статистичних досліджень. В той же час метою курсу є не лише вивчення студентами основних розділів вищої математики, а також підвищення загальної культури логічного мислення, прищеплення навиків самостійному опрацюванню математичної літератури, розвиток навичок ведення міждисциплінарного діалогу, підготовка до математичного моделювання соціальних систем..

Ймовірність і статистика

1 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 5 кредитів, Федосова Ірина Василівна, професор кафедри математики, доктор педагогічних наук, професор

Навчальна дисципліна «Ймовірність і статистика» є складовою освітньої програми підготовки фахівців за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти у галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 054 «Соціологія» в рамках освітньої програми «Соціологія».

Дана дисципліна є обов'язковою навчальною дисципліною в рамках освітньої програми «Соціологія». Вкладається у 2 семестрі в обсязі – 150 годин (5 кредити ECTS) зокрема: лекції – 24 год., семінарські заняття – 24 год., практичні заняття – 28 год, самостійна робота – 70 год., консультації – 4 год.

Курс «Ймовірність і статистика» дає змогу на оптимальному для функціональних потреб рівні засвоїти теоретичні основи методів теорії ймовірності, математичної статистики і навчитися використовувати їх на практиці, передбачено 2 змістовні частини. Завершується дисципліна екзаменом.

Історія соціології-1

2 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 5 кредитів, В.С. Бондар, доцент

Мета і завдання курсу – надання знань з основних напрямів соціологічної теорії (умовно від 20-х і до 70-х років ХХ ст.). Аналіз соціологічних ідей Чиказької школи, структурного функціоналізму (Т. Парсонса і р. Мертон), символічного інтеракціонізму, теорій соціального

конфлікту і соціального обміну, феноменологічної соціології, етнометодології, конструктивістського та драматургічного підходів, нео- марксизму (Франкфуртська школа). в рамках курсу також здійснюється систематизація теоретичних концепцій та соціологічної проблематики. окрему увагу приділено формуванню звички аналітичного та критичного мислення та застосуванню набутих знань (теоретичних концепцій) до аналізу актуальних подій соціального життя, буденних ситуацій, емпіричних даних тощо.

Вступ до аналізу даних

1 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 5 кредитів, О.Г.Пугачова, кандидат економічних наук, доцент

Метою курсу є ознайомлення студентів з основними сучасними методами аналізу статистичних даних, що найчастіше застосовуються в соціологічних дослідженнях, а також формування практичних навичок застосування методів аналізу статистичних даних за допомогою програми SPSS.

Історія соціології-2

3 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 5 кредитів, Л. О. Малиш, кандидат соціологічних наук, доцент

В межах курсу розглядаються основні напрямки соціологічного теоретизування у період від 20-тих і до 70-тих років XX ст., зокрема, соціологічні ідеї Чиказької школи, П. Сорокіна, структурний функціоналізм (Т. Парсонс і Р. Мертон), символічний інтеракціонізм, теорії соціального конфлікту і соціального обміну, феноменологічна соціологія, етнометодологія, конструктивістський та драматургічний підходи, нео- марксизм (Франкфуртська школа). Особлива увага приділяється формуванню навичок критичного осмислення засвоєного матеріалу та використання набутих знань на практиці, зокрема, для аналізу актуальних подій суспільного життя.

Методологія та методи збору кількісної соціальної інформації

3, 4 семестри, 4 год/тижд., залік, екзамен, 10 кредитів, В. І. Паніотто, доктор філософських наук, професор, Л. О. Малиш, кандидат соціологічних наук, доцент

Курс передбачає ознайомлення студентів з основами програмування кількісного соціологічного дослідження та методами збирання кількісної соціальної інформації. У його межах значну увагу приділено питанням якості соціальної інформації, зокрема її надійності, валідності та репрезентативності, а також способам її контролю на різних етапах проведення дослідження.

Демографія

4 семестр, 3 год/тижд., залік, екзамен, 4 кредити, І. О. Курило, доктор економічних наук, професор

Взаємозв'язок соціології народонаселення і демології (загальної теорії народонаселення), демографії, статистики і географії народонаселення, інших наук, що вивчають народонаселення. Структури народонаселення, методи їхнього вивчення. Сутність народонаселення як основи і суб'єкта функціонування суспільства, процеси його розвитку, закони. виникнення і розвиток основних концепцій народонаселення, визначення цілей, методів та інструментарію демографічної політики. Аналіз сучасних проблем народонаселення, питань визначення цілей, методів та інструментарію політики народонаселення.

Математико-статистичний аналіз даних

1 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 5 кредитів, О.Г.Пугачова кандидат економічних наук, доцент

Курс присвячено методам статистичного аналізу, які дають змогу пояснювати поведінку залежної змінної впливом декількох незалежних чинників і будувати моделі її передбачення. На прикладах студенти ознайомлюються із множинним регресійним аналізом, дисперсійним аналізом, логістичною регресією, логлінійним аналізом і сумісним аналізом. для кожного з методів окреслюється відповідний клас задач, умови й обмеження використання методу (особливо вимоги до даних), розглядаються питання аналізу й інтерпретації результатів застосування. На практичних заняттях використовується пакет статистичного аналізу даних

SPSS. Мета курсу: дати студентам теоретичні знання та практичні навички, необхідні для 1) розуміння професійних публікацій, які базуються на емпіричних даних та критичного оцінювання їхньої якості; 2) самостійного використання статистичних методів аналізу даних, які застосовуються для побудови моделей передбачення однієї залежної змінної на основі декількох незалежних змінних.

Технологія написання навчально-наукових робіт

4, 4д семестри, 2,4 год/тижд., залік, 5 кредитів, Т. О. Марценюк, кандидат соціологічних наук, доцент, А.М.Рябчук, доцент

Мета другої частини дисципліни – продовжити ознайомлення студентів із основними правилами підготовки, структурою та вимогами до написання навчально-наукових робіт у соціальних науках. друга частина курсу присвячена таким структурним частинам письмової роботи, як емпіричний розділ та висновки. Протягом лекційних занять студенти повторюють принципи формулювання назви письмової роботи, аргументації актуальності, постановки мети і завдань, визначення об'єкта і предмета, відповідної методології дослідження, написання теоретичного розділу роботи, а також будуть ознайомлені із принципами написання емпіричного розділу роботи, висновків і вимогами до роботи (результатів дослідження). Практична складова курсу полягає у написанні та критичному опрацюванні студентами частин роботи у форматі виконання завдань на семінарах або вдома з детальним обговоренням на семінарських заняттях.

Якісні методи в соціології

4, 4д семестри, 4 год/тижд., екзамен, 8 кредитів, В. С. Бондар, кандидат соціологічних наук, доцент

Метою курсу є ознайомлення студентів з основними уявленнями стосовно якісних методів соціологічних досліджень. Розкрити їх роль у вивченні соціальних процесів, ознайомити з теоретичними засадами та історією виникнення і розвитку якісних методів, особливостями використання та стратегією соціологічного дослідження

Багатовимірні методи аналізу даних

4д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити, О.Г.Пугачова кандидат економічних наук, доцент

Курс присвячено методам статистичного аналізу, призначеним для дослідження структури взаємозв'язків чи співвідношення багатьох змінних (або спостережень). розглядаються факторний аналіз, багатовимірне шкалювання та кластерний аналіз. Студенти ознайомлюються з теорією багатовимірних даних, особливостями планування і техніки збору даних для вказаних методів. для кожного з методів окреслюється відповідний клас задач, умови й обмеження використання методу (особливо вимоги до даних), розглядаються питання аналізу й інтерпретації результатів застосування. Практичні заняття проводяться із використанням пакета SPSS.

Вступ до сучасних соціологічних теорій

5 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 5 кредитів, А. Д. Осипчук, кандидат соціологічних наук, доцент

Вивчення основних концептуальних засад сучасних соціологічних теорій, специфіки сучасного розвитку теоретичної соціології порівняно з класичним етапом, ознайомлення із змістом найвпливовіших ідей сучасної соціології та соціальної теорії (умовно від 60–70-х років XX ст.), зокрема світ-системного аналізу, теорії комунікативної дії, структуралізму та пост-структуралізму (К. ЛевіСтросс, р. Барт, Л. Альтюсер, М. Фуко), неофункціоналізмом, синтетичними та мета-підходами, концепціями «постмодерністської» соціології та соціології доби постмодерну. впродовж курсу також вивчаються погляди представників логічного позитивізму та постпозитивізму (К. Поппер, Т. Кун, І. Лакатос) на методологію та розвиток науки й теоретичного знання. в рамках курсу здійснюється систематизація теоретичних концепцій та соціологічної проблематики. Студенти повинні отримати та систематизувати знання про основні теоретичні припущення сучасної соціологічної теорії та пов'язаних дисциплін (соціальна філософія, політична теорія, філософія та методологія соціальних наук), бути спроможними використовувати концептуальний апарат новітніх соціальних теорій в історико-соціологічному і теоретичному аналізі.

Соціальна структура суспільства

5 семестр, 4 год/тижд., залік, екзамен, 5 кредитів, С. М. Оксамитна, доктор соціологічних наук, професор, А.А.Прохорова, доцент

В межах курсу розглядаються основні теоретико-методологічні підходи до інтерпретації соціальної структури суспільства та її ключових елементів: статусів, ролей, соціальних організацій, інституцій, груп тощо. Окрема увага приділяється вивченню теоретичних концепцій та емпіричні дослідження з тематики соціальної стратифікації, класової структури, структури гендерних відносин та соціальної мобільності.

Соціальна антропологія

2 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, К. С. Мальцева, кандидат філософських наук, старший викладач

Соціальна антропологія являє собою вивчення людської поведінки та мислення у їхньому соціокультурному контексті і пропонує інтердисциплінарну базу для дослідження взаємозв'язків між індивідом та культурою. Курс дає уявлення про соціальну антропологію як галузь антропологічного знання, що має різні траєкторії розвитку на європейському континенті та у США і Канаді. Курс включає оглядовий аналіз розвитку антропологічної теорії та методів в сучасній антропології (включене спостереження, польові роботи, етнографія тощо). Основні теми включають вивчення крос-культурної варіативності, зумовленої культурно-специфічною концептуалізацією процесів, пов'язаних із віком та дорослішанням, гендером, сексуальністю та репродуктивною діяльністю індивіда, взаємодією між особистістю та суспільством, організацією стосунків рідства, шлюбу та родинного життя, економічними та владними стосунками всередині групи, релігією, формуванням націй та етнічної само-ідентичності, міжгрупової (міжкультурної) взаємодії та культурної динаміки

Вступ до гендерних студій

6 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 5 кредитів, Т. О. Марценюк, кандидат соціологічних наук, доцент

Метою курсу є ознайомити студенток і студентів із гендерними аспектами соціальної структури суспільства і розвинути базові навички критичного аналізу соціальних питань. На курсі розглядатимуться особливості гендерної термінології, методологічні пояснення гендерної нерівності (соціальний конструктивізм на противагу біологічному детермінізму), результати емпіричних соціологічних досліджень, інтерпретації соціально-культурних відмінностей у життєдіяльності чоловіків і жінок. Окрім того, обговорюватимуться такі питання, як виникнення і розвиток гендерних досліджень, гендерно-рольові стереотипи та гендерна соціалізація у суспільстві, сексуальність як соціально-культурне явище, гендерні відносини в сім'ї, у сфері освіти і трудової зайнятості, розподіл влади і політичної діяльності у суспільстві; аналізуватиметься фемінізм як суспільна думка та політична практика, а також перспективи гендерної рівності у сучасному суспільстві тощо. У результаті вивчення курсу студентки і студенти повинні знати основний концептуальний апарат із гендерних студій, гендерного виміру соціальної структури суспільства; стан гендерних відносин загалом у західних суспільствах, і в Україні зокрема; міжнародний досвід запровадження гендерної рівності та вміння пояснювати основні поняття курсу; ідентифікувати особливості стану гендерних відносин в основних сферах суспільного життя та визначати можливі шляхи його покращення; формулювати причини та наслідки гендерної стратифікації та нерівності в сучасних суспільствах; висловлювати та аргументувати власну позицію стосовно проявів гендерної (не)рівності в українському суспільстві; окрім того, передбачається, що курс спонукає студенток і студентів бути більш гендерно чутливими та толерантними у ставленні до оточуючих..

Курсова робота

6 семестр, теза, 3 кредити

Завдання курсової роботи – прищепити студентам навички самостійної праці (робити огляд наукової літератури, аналізувати різні підходи, формулювати власні висновки).

ВИБІРКОВІ ДИСЦИПЛІНИ

Соціологія медицини та охорони здоров'я

7 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, К. С. Мальцева, кандидат філософських наук, старший викладач

Загально-теоретичний вступний курс, що знайомить студентів із засадами медичної соціології та розкриває критичні виміри взаємодії між соціальною організацією, медициною та здоров'ям людини. Виклад соціологічного матеріалу впродовж курсу супроводжується оглядом практичних проблем, з акцентом на питаннях, пов'язаних із організацією різних систем охорони здоров'я, менеджментом медичних установ та юридичними аспектами охорони здоров'я в Україні. Курс виступає як початковий щабель у циклі курсів, зорієнтованих на проблематику чинників у взаємодії між суспільством та здоров'ям і добробутом індивідів.

Глибинні інтерв'ю

4д семестр, 3 год/тижд., залік, 3 кредити, С. С. Артикуца, магістр соціології, старший викладач

Мета курсу – ознайомитися з таким методом якісної соціології, як глибинне інтерв'ю, та навчитися послуговуватися цим методом у власних дослідженнях. Зокрема розглядатиметься місце глибинного інтерв'ю серед інших соціологічних методів, технічне забезпечення, етапи проведення інтерв'ю, кодування та інтерпретація, поєднання теорії та емпіричних даних, роль самого дослідника та етичні аспекти. Кожен студент муситиме провести глибинне інтерв'ю з обраної проблематики і представити результати свого міні- дослідження групі. в результаті курсу студенти повинні навчитися по-науковому трактувати інформацію, отриману завдяки глибинному інтерв'ю, і розглядати кожен конкретний випадок не ізольовано, а як складову ширшого соціального контексту.

Фокус-групи: методологія, методика, практика

4д семестр, 3 год/тижд., залік, 3 кредити, І.В.Міняйло, старший викладач

Курс передбачає поглиблення знань з основних методологічних та методичних принципів організації і проведення фокусгруп. Завдання курсу: а) ознайомлення студентів з основними методиками збору та аналізу інформації методом фокус-груп та б) формування у студентів практичних навичок організації та проведення фокус-груп.

Соціологія молоді

4д семестр, 3 год/тижд., залік, 2,5 кредити, В. С. Бондар, кандидат соціологічних наук, доцент

Курс спрямовано на розкриття особливостей поведінки специфічної соціально-демографічної групи, яка перебуває на важливому етапі становлення соціальних та професійних очікувань, ролей і статусів, інтерналізації норм і цінностей, сімейної та позасімейної соціалізації, що знаходить відбиток у специфічних молодіжних формах поведінки і свідомості, в поняттях молодіжної субкультури та ін. Під час вивчення курсу студенти зможуть ознайомитись з дослідженнями молоді як суспільної групи, її місцем та роллю у соціальній структурі, процесом становлення особистості, впливом соціальних відмінностей на вибір професії і на соціальне просування молоді, професійним самовизначенням молоді та його впливом на систему ціннісних орієнтацій, особливостями ставлення молоді до праці, особливостями молодіжної сім'ї тощо.

Соціальна еволюція людини

7 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, К. С. Мальцева, кандидат філософських наук, старший викладач

Курс розглядає емпіричні матеріали та сучасні теоретичні моделі, що пояснюють еволюцію соціального інтелекту та соціальної поведінки серед *Homo sapiens*. Основні теми курсу стосуються людської здатності встановлювати стосунки (в тому числі домінантність та кооперативність), розуміти емоції та наміри інших, формувати ієрархії, існувати в сім'ях та розрізняти типи зв'язків між іншими індивідами (спорідненість, ворожнеча, дружній альянс) і використовувати цю інформацію у плануванні власної поведінки. Особливе місце займатиме тематика, пов'язана із людською відкритістю до соціалізації (здатності інтерналізувати соціальні норми та навчатися конвенціональностей поведінки), а також її ролі у формуванні соціальних груп та складних суспільств у процесі еволюції. Наводяться паралелі із соціальним життям інших груп приматів..

Застосування соціологічних методів у маркетингових дослідженнях

5 семестр, 2 год/тижд., залік, 2,5 кредити, Т. С. Костюченко, магістр соціології, старший викладач

Ця дисципліна має на меті ознайомлення студентів із базовими поняттями маркетингу та маркетингового дослідження, розгляд різних типів досліджень – відповідно до цілей та завдань «замовника», переваг та

недоліків різних дослідницьких стратегій та методик на прикладі вже реалізованих проектів.

План занять міститиме такі теми, які умовно можна поділити на два тематичні блоки:

підходи до проведення досліджень відповідно до маркетингових завдань (купівельна поведінка споживача, сегментація ринку, позиціонування та просування, формування цінової політики, диференціація, брендинг, тощо);, методи збирання та аналізу інформації, необхідної для запуску нового товару на ринок чи підтримки лояльності до бренду; типи інформації, необхідної для впровадження тієї чи іншої маркетингової стратегії.

У результаті опанування дисципліни студенти матимуть можливість пройти процес проведення маркетингового дослідження, крок за кроком, від написання брифу та пропозиції – до презентації результатів

«замовнику».

Квір-студії

5 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, Д-М Щерба, асистент

Курс покликаний ознайомити студентів із основними теоріями та підходами «квір-студій», їх проблематикою та здобутками. Предметом цього міждисциплінарного напрямку є, зокрема, аналіз «нетрадиційних» (сексуальних) ідентичностей, їх соціальне конструювання й репрезентації. Також частина курсу присвячена аналізу квір-ідентичностей та відповідних політик у так званих транзитивних країнах та у світі доби «пост-» та глобалізації. окрему увагу приділено формуванню звички аналітичного та критичного мислення та застосуванню набутих знань.

Соціальні теорії в здоров'ї, хворобі та медицині

1 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, Мажак І. М. , кандидат соціологічних наук, доцент

Метою курсу є поглиблення знань студентів з соціальних теорій та розширення уявлення про соціальні теорії, що застосовуються до аналізу актуальних питань пов'язаних з сферою охорони здоров'я. Курс сприятиме розумінню механізму застосування теоретичних положень сучасних соціальних теорій в прикладних дослідженнях гендеру і здоров'я, соціальних нерівностей у здоров'ї, здорового способу життя, медикалізації суспільства, стигматизації щодо психічних захворювань та ін

Вступ до аналізу соціальних мереж

6 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, Т. С. Костюченко, магістр соціології, старший викладач

Мета курсу – ознайомити студентів із базовими принципами аналізу соціальних мереж (social network analysis). Курс складається з теоретичного та практичного компонентів. Теоретична частина містить повторення концептів, ключових для мережевого аналізу – соціальні структури, соціальний капітал, інформаційні потоки та обмін, тощо – та ознайомлення із методологічними принципами теорії графів та соціометрії як методологічними основами мережевого аналізу. Протягом семінарських занять студенти будуть ознайомлені із поняттями «мережа» та процедурами аналізу мережевих структур у програмному забезпеченні (основні програми – UCINET, NetDraw, додаткові – Visone, Pajek, Siena). Курс також передбачає огляд основних сфер та прикладів застосування мережевого аналізу у соціальних науках, у т. ч. огляд політичних мереж, організаційних мереж та «вузлів», мереж мігрантів, тощо.

Дослідження цінностей у соціальних науках

6 семестр, 3 год/тижд., залік, 4,5 кредити, К. С. Мальцева, кандидат філософських наук, доцент

Оглядовий курс, зосереджений на концепції цінності та здобутках емпіричних досліджень у галузі аксіологічних ієрархій у соціології, антропології та соціальній психології від середини ХХ ст. дотепер. основна тематика: міжгенераційна передача цінностей, демографічні та соціокультурні аспекти, що асоціюються із різними ціннісними преференціями, зміни у

цінностях, 'ендерні відмінності у ціннісних перевагах, вплив батьків на формування аксіологічного профілю дитини, вплив (не)співпадіння індивідуальних та культурних ціннісних ієрархій на здоров'я, а також взаємини між ціннісними орієнтаціями та психологічним життям індивіда. особлива увага приділятиметься сучасним методам профілювання цінностей, головним теоретичним суперечкам та проблемам крос-культурного дослідження ціннісних пріоритетів. до програми семінару входять роботи К. Боенке, Р. д'Андреа, К. Клакхона, М. рокіча, Р. Інгельгарта, Дж. Сосьє, Г. Хофстіді, Ш. Шварца, У. Шонпфлюг та ін., та огляд відповідних методологій. Також розглядається сучасна критика теорії цінностей та подальші напрями досліджень соціокультурних цінностей у соціальних науках.

Моніторинг і оцінювання програм та проектів міжнародного розвитку

6 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, А. Є. Мирошніченко, магістр соціології, старший викладач

Курс базується на матеріалах міжнародної навчальної програмі IPDET (ipdet.org) розробленої спеціалістами Світового банку для викладання на базі Карлтонського університету в Канаді. він міститиме презентації, практичні кейси, групові практичні вправи та групові презентації. Мета курсу – надати слухачам інформацію про місце моніторингу і оцінювання (Міо) в сучасних підходах до управління програмами та проектами, ознайомити з понятійним апаратом, що використовується в Міо, та видами оцінювання, відпрацювати навички аналізу проектів та програм, розробки логфрейму (теорії змін) проекту, дизайну оцінювання, підбору індикторів, джерел інформації, методів збору інформації та представлення результатів. Курс націлений на тих, хто в майбутньому планує займатися управлінням програмами та проектами в державному чи громадському секторах, стратегічним управлінням, виконанням певних функцій із моніторингу та оцінювання програм і проектів, займатися аудитом, управлінням якістю, організаційним розвитком, працювати в міжнародних агенціях з розвитку (донорських струкурах) або програмах, які впроваджуються за підтримки таких.

Політична соціологія та соціологія еліт

1 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, А. Д. Осипчук, кандидат соціологічних наук, доцент

Мета навчального курсу – ознайомити студентів із загальними принципами соціологічного аналізу різних політико-організаційних форм (макрорівня), їх ідеологічного підґрунтя та політичних процесів (мікрорівня) у сучасних суспільствах. У першій частині курсу розглядатимуться різновиди політичних ідеологій та соціальні чинники, які впливають на їх виникнення та інституціоналізацію в політичних партіях (зокрема роль лідерства, ЗМІ, латентних соціальних розколів, різновидів самоідентифікації соціальних груп). У другій половині курсу втілення цих теоретичних концептів реальними політичними елітами в Україні розглядатиметься через аналіз сучасного процесу пошуку консенсусу еліт на різних рівнях. Також у курсі буде представлено сучасні дослідження мереж, що об'єднують українських елітних акторів, розглядатиметься

Соціальна психологія

1 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, К. С. Мальцева, кандидат філософських наук, доцент

Основні зацікавлення психологічних досліджень включають вивчення впливу індивідів один на одного, впливу групи на індивіда та взаємодію між групами. Психологи, як правило, більш близько вивчають внутрішньо-психологічні емоційні, когнітивні та мотиваційні процеси та їх причини/антеседенти в індивідах, тим часом, як соціологи звертають більшу увагу на груповий та інституціональний контексти соціальної поведінки. Соціальна психологія зводить до купи ці два набори феноменів, беручи їх обох до уваги при поясненні природи та причин людської поведінки. Крім закладання загально-теоретичного фундаменту та пояснення особливостей методології, цей ввідний курс в соціально-психологічну проблематику включає огляд таких основних тем, як соціальні норми, атитюди, мотивація, конформність, соціальна перцепція, авторитет, емоції, стереотипи, агресія, просоціальна поведінка, прив'язаність та когнітивні упередження

Соціологія сексуальності

6 семестр, 3 год/тижд., залік, 3 кредити, Н.Я. Чушак, старший викладач

Метою курсу є ознайомлення студентів із соціальними, культурними та історичними аспектами

явища сексуальність. На курсі ми розглянемо низку концепцій (передусім соціальний конструкціонізм, 'ендерна теорія та квір-теорія), які пояснюють соціальне конструювання сексуальностей, сексуальних ідентичностей, орієнтацій, статей, 'ендерів. обговоримо підходи до концептуалізації та дослідження сексуальної поведінки; зв'язок сексуальності із дискурсами влади, політики, нації; макрота мікрочинники конструювання сексуальностей. Аналізуватимемо державну політику щодо сексуальності, зокрема в сучасній Україні, а також міжнародні приклади. Ми аналізуватимемо законодавчі документи, фільми, журнальні та газетні статті, результати досліджень, які проводяться в Україні, для того, щоб зрозуміти, як конструюються уявлення про сексуальність, яким чином вони репрезентовані та втілені в медіях, політиці та повсякденних практиках.

Біографічний метод у соціології

бд семестр, 3 год/тижд., залік, 3 кредити, В. С. Бондар, кандидат соціологічних наук, доцент

Пропонований курс присвячено біографії як дослідницькій стратегії. Увага акцентується на тому, що адекватна методологія гуманітарного знання та дискурсу засадничо-діалогічна, інтерактивна, загострено чутлива до особистісних «голосів» (М. Бахтін), які розпізнаються через техніку інтерпретативної соціології. Аналізуються матеріали трьох дослідницьких проектів застосування біографічного методу (А. Алексєв; д. Берто, о. Мещеркіна і в. Семенова; р. Ленчовський). Набуті знання допоможуть майбутньому фахівцеві працювати з випадками стигматизованих індивідуальних і групових ідентифікацій.

Гендер і політика

бд семестр, 3 год/тижд., залік, 3 кредити, Т. О. Марценюк, кандидат соціологічних наук, доцент

Метою курсу є розгляд гендерних відносин у політичній сфері суспільства. Програма курсу передбачає поглиблення теоретичних знань, набутих студентством у процесі вивчення соціальної структури суспільства. Опанування курсу передбачає засвоєння знань про сутність гендерної рівності як складової частини інституту політики. Основне завдання курсу полягає у тому, аби ознайомити слухачів і слухачок з поняттям гендерної стратифікації суспільства, гендерними особливостями формування і динамікою владних відносин у ньому, основ гендерної політики та руху за рівні права і можливості чоловіків і жінок. Окрім того, даний курс передбачає розгляд успішних моделей гендерної політики у західних (наприклад, скандинавських) суспільствах.

Соціологія реклами

7 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, А. Д. Осипчук, кандидат соціологічних наук, доцент

У межах курсу ми розглядатимемо основні підходи до реклами як соціального феномена з погляду соціології. Також говоритимемо про зв'язок реклами, масової свідомості, споживання (зокрема індивідуального споживання реклами); розглянемо основні сучасні теорії функціонування реклами у соціальному просторі; аналізуватимемо рекламні впливи у суспільстві, що трансформуються, обговорюватимемо (взаємо?)впливи реклами і суспільства/ соціальної реальності.

Економічна соціологія і соціологія підприємництва

7 семестр, 3 год/тижд., залік, 4,5 кредити, Є.О. Мороз, доцент

Дисципліна «Економічна соціологія і соціологія підприємництва» передбачає вивчення наукових засад, предметного поля, понятійного апарату, генези, структури, функцій, закономірностей розвитку соціально-трудової сфери (зокрема, формування ринку робочих місць), економічного життя, підприємництва та системи соціально-економічних відносин, а також економічної культури, поведінки та діяльності суб'єктів господарювання в умовах ринкової економічної системи. Під час вивчення дисципліни передбачається набуття студентами вмінь і навичок роботи з науковою літературою, критичного опрацювання та осмислення першоджерел, оцінювання методологічних і пізнавальних можливостей соціологічних теорій економіки та підприємництва (зокрема з опорою на актуальні виклики процесів перебігу соціально-економічного розвитку українського суспільства), а також дослідження суб'єктів економічної діяльності різних рівнів в умовах глобальних змін і суспільних трансформацій. Отримані знання та навички сприятимуть підвищенню фахового рівня та професійної компетентності майбутніх соціологів у вивченні різних аспектів економічного життя сучасного соціуму.

Мета навчального курсу економічної соціології та соціології підприємництва – ознайомити студентів із загальними принципами соціологічного аналізу різних організаційних форм економіки (макрорівня) та економічних процесів (мікрорівня) в суспільствах із ринковими економіками. в першій половині курсу розглядаються соціологічні пояснення історичного розвитку капіталізму як системи організації виробничих відносин (Маркс, вебер, Полянй), а також місця «ринку» як суспільного феномена в загальній концептуалізації суспільства нео-класичних економістів, нео-інституціоналістів і структурних функціоналістів. У другій половині курсу розглядатиметься підприємець як базовий соціальний елемент ринкового суспільства, зокрема психологічні особливості підприємців, їхнє суспільне походження, укоріненість у ширші соціальні процеси, їхня агентність у процесах суспільних трансформацій.

Маскулінність та чоловічі студії

7 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, Т. О. Марценюк, кандидат соціологічних наук, доцент

Метою курсу є вивчення саме чоловіків і маскулінності в рамках гендерних досліджень. Основне завдання курсу полягає у тому, аби виявити конструювання маскулінностей у різних сферах соціального життя, ознайомити слухачів і слухачок із сутністю та напрямками чоловічих студій у західній та вітчизняній соціології, розкрити особливості чоловічого руху. У курсі обговорюватимуться такі дискусійні проблеми, як криза маскулінності, зміна гендерних ролей та її вплив на визначення сучасних чоловічих ідентичностей, гегемонна та альтернативні маскулінності, гомосексуальність і чоловіча сексуальність, проблема батьківства, деструктивні чоловічі практики тощо. Особлива увага приділятиметься проблемі гендерних трансформацій в українському суспільстві та сучасних українських маскулінностей, у тому числі, пов'язаних із війною.

Дослідження травматичного та сенситивного досвіду в соціології

6 семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити, А.А.Прохорова, доцент

Під час вивчення курсу, студенти знайомляться з теоретичними засадами дослідження травми та методологічними особливостями роботи з травматичним та сенситивним досвідом. Окремими темами курсу є: етичні аспекти дослідження травматичного та сенситивного досвіду, механізми уникнення травматизації дослідника, що працює з такими темами, роль проговорювання травми для людини, що має травматичний досвід тощо. В рамках курсу студенти працюють з сучасною, здебільшого, англійською літературою. А також вивчають дослідження українських колег з тематики російсько-української війни. Курс містить багато практичних завдань та спрямований на набуття прикладних навичок, що стануть в нагоді дослідникам, які працюватимуть з якісною методологією загалом, та із сенситивними темами, зокрема.

Комп'ютерне моделювання в соціології

6 семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредитів, Пугачова О.Г., доцент

Курс знайомить з новою парадигмою моделювання та аналізу соціальних явищ, що базується на теорії складних систем. Розглядається новий набір інструментів для збору даних та аналізу соціальної взаємодії, а саме: теорія ігор, комп'ютерний експеримент, комп'ютерне моделювання. Цінність такого підходу полягає в дослідженні соціальних явищ в умовах складності та невизначеності. Експериментальна та комп'ютерна соціологія продемонструвала свій потенціал в дослідженні колективної поведінки, в роботі з неподатливими (intractable) проблемами та прийнятті рішень в умовах невизначеності.

Практична частина курсу присвячена проведенню лабораторних та комп'ютерних ігор з подальшим комп'ютерним аналізом, що має на меті дослідження формування культури довіри та кооперації

Фемінізм як соціальна теорія і суспільний рух

8 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, Н.Я.Чушак, старший викладач

Пропонований курс не претендує на викладення вичерпних та об'єктивних знань про сучасний фемінізм. Феміністичні епістемології підкреслюють неможливість об'єктивності в класичному

значенні цього слова – знання завжди продукovanі певною суб'єктом та відображають її ситуйованість/ позиційність. Також, критичні феміністичні теорії і активізми, з якими ми працюватимемо в рамках курсу, наголошують на важливості розпізнавання відносин панування (relations of ruling) та панівної ідеології, а також ангажування з цими складними явищами через їх деконструкцію та підважування, і на слові, так і на ділі. Тож головна мета цього курсу – розхитати загальноприйняті “знання” та поширені “способи пізнання” (ways of knowing). Це стосується як знань про фемінізми та пов’язані з ним явища та процеси, так і знань про світ, у якому ми живемо. Попри те, що в заголовку курсу фігурує “фемінізм”, в рамках курсу ми будемо говорити про множинність фемінізмів – теоретичних течій і активістських практик. Ми спробуємо разом зазирнути за лаштунки ідеологічного конструкту єдиного чи цілісного фемінізму і зануримося у недовисвітлені в українському академічному та публічному просторі історичні та сучасні феміністичні течії, явища, процеси, конфлікти, відкриття та здобутки. Мені особливо важливо акцентувати увагу на так званих “конфліктах” в межах фемінізму, адже фікція єдності часто ховає не просто “суперечки”, а важливі напруги (tensions), які були генеративними, тобто продукували багато цінних ідей та практик. Водночас, упродовж курсу ми звертатимемо багато уваги на нерівності, які існують і в середині фемінізмів, і я запрошуютиму вас подумати, як ці нерівності та, відповідно, боротьба за владу, відображаються і в сучасному українському феміністичному полі.

Соціологія здоров’я

8 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, К. С. Мальцева, кандидат філософських наук, старший викладач

Спеціалізований (поглиблений) теоретичний курс, спрямований на вивчення соціокультурних чинників, що є детермінантами здоров’я. Присвячений взаємодії між суспільством та здоров’ям, цей курс зосереджено на тому, як такі соціальні інститути, як сім’я, робота, рівень освіти тощо, впливають на бідність та смертність у сучасних суспільствах.

Сучасні студії з соціології культури

8 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, А. Д. Осипчук, кандидат соціологічних наук, доцент

У курсі поглиблено розбираються вибрані напрямки та питання сучасної соціології культури. Приділено увагу полеміці щодо інтерпретації соціокультурної реальності, процесам продукування та споживання або сприйняття культури, її генезі. Детально розглянуто питання взаємодії соціальної структури та культури, дослідженням класової структури та культурного споживання. Окремо розбираються питання ідентичностей та (само)ідентифікацій, відношення спільності, соціальної та колективної пам’яті, символічного маркування часу й простору, творення історії. Нарешті, декілька занять присвячено аналізу масової культури й мистецтва, сучасній культурі споживання, особливостям соціокультурних трансформацій.

Соціологія дитинства

8 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, Т. О. Саніна, магістр соціології, старший викладач

Соціологія дитинства є частиною вікової соціології. В курсі розглядаються історія виникнення та розвитку соціо-культурного феномену дитинства, зміни, що відбулись за останні декілька сотень років та актуальні проблеми, що з ними стикаються діти сьогодні, а також прогнозами розвитку дитинства у майбутньому. Окрім цього протягом курсу ми досліджуємо вікові особливості розвитку дитини, те як здобуваються та розвиваються основні соціальні навички особистості на різних етапах життя, в тому числі як поступово встановлюються стосунки із соціальним оточенням, а також динаміка розвитку цих стосунків. Курс розраховано на соціологів та всіх зацікавлених в темі. Передбачається, що значну частину часу студенти приділять самостійній дослідницькій роботі, поштовхом до якої будуть знання отримані протягом лекційних занять та семінарських обговорень. Дослідницька робота може базуватись на аналізі оригінальних первинних емпіричних даних отриманих студентом протягом практичного дослідження (спостереження, опитування, експеримент, кейс-стаді тощо), на вторинних даних, зібраних

іншими дослідниками, на оглядах і порівнянні теоретичних джерел, а також на аналізі текстів та історичних джерел.

Соціологія злочинності

5 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, А.В. Білецький, кандидат юридичних наук, старший викладач

«Соціологія злочинності та кримінологія» – це міждисциплінарний курс, в якому поєднуються соціологія, юриспруденція, психологія, політологія та ін. Цей курс дозволить сформувати у студентів знання про такі явища, як злочин та злочинність, особи злочинця і особи жертви, причин і умов злочинності, запобігання злочинності. Курс допоможе студентам сформувати аналітичні та практичні навички щодо опрацювання статистичних та емпіричних джерел, які містять відомості про злочинність. Особлива увага під час курсу буде приділена формуванню у студентів критичного ставлення до сучасної криміногенної ситуації в Україні.

Усна історія для соціологів

1 семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредита, А.А. Прохорова, доцент

Дослідження з усної історії лежать на перетині історичної, соціологічної та психологічної наук. Використовуючи якісні методи соціологічного дослідження та психологічні навички розмови з респондентами на травматичні теми, маємо змогу вивчати важливі історичні події на мікрорівні, з точки зору окремої людини, як головної дійової особи історії. Повсякденне життя людини, її унікальний індивідуальний досвід та інтерпретація подій дозволяє описати та пояснити соціально-історичні феномени та розкрити багатовимірність можливих інтерпретацій історичних реалій. Впродовж курсу студенти отримають базові знання з теорії та методології усної історії. А також матимуть можливість здобути практичні навички, що стануть в нагоді соціологам, які в майбутньому працюватимуть з якісними методами. Основним результатом курсу стануть групові та індивідуальні дослідження важливих соціально-історичних подій новітньої історії України, що поповнять архів Лабораторії усної історії НаУКМА

Кваліфікаційна робота

8д семестр, 0 год/тижд., теза, 15 кредитів

Бакалаврська робота – це наукове дослідження, яке засвідчує відповідний кваліфікаційний рівень знань, навички методологічно та методично грамотного виконання, виразної артикуляції результатів наукового пошуку, уміння робити обґрунтовані висновки та практичні рекомендації. робота може мати характер теоретичного дослідження або ж теоретичних узагальнень на підставі первинного чи вторинного аналізу результатів емпіричних соціологічних досліджень. обсяг бакалаврської роботи становить близько 70–110 тис. знаків.

С7 ЖУРНАЛІСТИКА

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА – ЗВ'ЯЗКИ З ГРОМАДСЬКІСТЮ

<https://ukma.edu.ua/ects/index.php/fsnst/260-2018-06-13-09-07-15/bpjurlanistics/287-2020-02-17-14-39-15>

ОСВІТНІЙ СТУПІНЬ – БАКАЛАВР

ОБОВ'ЯЗКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ

Вступ до політології

1 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити, О. В. Гарань, доктор історичних, професор

Курс ставить за мету опанування студентами основних понять політології на конкретних прикладах української політики. Крім власне політологічного матеріалу, у курсі широко використовуються також дані політичної соціології та новітньої історії. У результаті вивчення курсу студент повинен: бути ознайомленим із основними поняттями політології та їх застосуванням до конкретних прикладів української політики; мати навички аналізу політичного процесу на прикладі України

ВИБІРКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ

ДИСЦИПЛІНИ ПРОФЕСІЙНОЇ ТА ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Основи співпраці з лідерами думок

7 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити

Глобалізоване інформаційне суспільство як нова формація суспільного існування у ХХІ ст. - Вплив світових інформаційних та соціальних мереж на комунікаційні процеси різного рівня. - Правові засади існування глобальних інформаційних систем. - Політико-ситуативний напрям структуризації інформаційних потоків. - Особливості психолого-комунікативного напрямку формування інформаційних потоків. - Раціоналістично-безпековий напрям керування інформаційними потоками. - Позиції медіа і пр в сучасному інформаційному просторі. - Прогнозування та протидія гібридним впливам, ворожій пропаганді та медіаризикам в сучасному інформаційному просторі.

ДИСЦИПЛІНИ ВІЛЬНОГО ВИБОРУ

Кризові комунікації /Crisis Communications (англ. мовою)

3 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, І.П.Станкевич, старший викладач

This course covers the basic elements of crisis communication and the procedures for creating crisis communications plans and for reacting to crises when they occur. "Crisis Communications" provides strategic approaches to manage how organizations respond to crisis such as accidents, product recalls, executive malfeasance and natural disasters. You will learn to identify and explain the dynamics of a crisis, evaluate the effects of a crisis on organizational reputation, determine the role of public relations in crisis response, counsel executives and clients, and develop and implement a crisis communications plan.

ДИСЦИПЛІНИ СЕРТИФІКАТНИХ ПРОГРАМ

Медіа комунікації (СП «Діджитал комунікації»)

3 семестр, 3 год/тижд., залік, 3,5 кредитів, О.О. Суська, доктор соціологічних наук, професор

На курсі розглядаються питання сучасних теорій та концепцій діяльності засобів масової інформації, загальні принципи виробництва новин в мас медіа, організація виробництва новин на телебаченні. Акцентується увага на проблемі сприйняття аудиторією інформаційних повідомлень та впливу засобів масової інформації на аудиторію, життєвої необхідності дотримання етики та професіоналізму журналістів.

АТЕСТАЦІЯ

Кваліфікаційна робота

8д семестр, захист тези, ___ кредитів, викладачі кафедри

Метою виконання кваліфікаційної роботи є набуття навичок вирішення актуальних комунікаційних проблем, застосування комунікаційних інструментів та технологій шляхом підготовки PR стратегії/програми з підготовленими PR або комунікаційними продуктами.

Вступ до політології

1 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити, О. В. Гарань, доктор історичних, професор
Курс ставить за мету опанування студентами основних понять політології на конкретних прикладах української політики. Крім власне політологічного матеріалу, у курсі широко використовуються також дані політичної соціології та новітньої історії. У результаті вивчення курсу студент повинен: бути ознайомленим із основними поняттями політології та їх застосуванням до конкретних прикладів української політики; мати навички аналізу політичного процесу на прикладі України.

Вступ до спеціальності

1 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 5 кредитів, В. Г. Королько, доктор філософських наук, професор

Ознайомлення майбутнього фахівця із сутністю зв'язків з громадськістю як сферою діяльності та соціальним інститутом, основними підходами до визначення PR, його функціями і принципами, історичними моделями. Дати можливість розглянути еволюцію становлення і розвитку професії публік релейшнз, сучасні тенденції розвитку системи PR, її значення у сучасному світі та ознайомитися з основними вимогами до професійних та особистісних якостей фахівця сфери зв'язків із громадськістю.

Основи соціальних комунікацій

1 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 5 кредитів, О.О. Суська, доктор соціологічних наук, професор

Метою курсу є надати майбутньому фахівцеві із зв'язків з громадськістю цілісну уяву про феномен соціальних комунікацій та практику комунікаційної взаємодії у сучасному інформаційному суспільстві; сприяти умінню аналізувати інформаційні потоки та формувати власне позитивне комунікативне середовище, аналізувати типи комунікативної взаємодії та оптимально використовувати інформаційно-комунікаційні технології.

Соціологія комунікацій

2 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 5 кредитів, викладач Щербина В.М., доктор соціологічних наук, професор

«Соціологія комунікацій» - курс присвячений соціологічним засадам комунікаційних процесів. Мета курсу – ознайомлення із соціологічними закономірностями існування суспільства, його вивчення, базовими інструментальними поняттями соціологічної науки, особливостями вивчення сфери комунікацій. У курсі широко використовуються також дані соціологічних досліджень, дається пояснення, яким чином може їх використовувати майбутній рг-фахівець. В результаті вивчення курсу студент повинен: засвоїти основні поняття соціології, розуміти, яким чином використовувати дані соціологічних досліджень та вміти їх інтерпретувати, орієнтуватись, в яких сферах комунікацій та PR необхідно проведення та застосування соціологічних досліджень.

Психологія

1 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 5 кредитів, О. В. Яковенко, старший викладач.

Мета вивчення дисципліни полягає у вивченні загальних закономірностей і механізмів психічної діяльності особистості, емоційно-вольової сфери особистості та психології індивідуальності.

Маркетинг

2 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, Демчук З.О., кандидат наук, старший викладач

Курс спрямований на вивчення маркетингових досліджень, сегментації і позиціонування, цінової політики, просування і стимулювання збуту, продажів. Курс орієнтований на оволодіння студентами навиків як стратегічного, так і оперативного характеру для здійснення успішної маркетингової діяльності.

Менеджмент

2 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, Сидоренко О.В., доктор наук, професор

Основною метою курсу є формування у майбутніх фахівців сучасного управлінського мислення та системи спеціальних знань у галузі менеджменту, формування розуміння концептуальних основ системного управління організаціями; набуття практичних навичок аналізу внутрішнього та зовнішнього середовища компанії, підготовки та прийняття управлінських рішень.

Стратегія в комунікаціях

2 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити, І.І. Тітаренко, кандидат педагогічних наук, доцент

Мета курсу - формування знань та навичок розробки PR-стратегії та впровадження ефективних тактик налагодження довгострокових зв'язків з громадськістю. У результаті навчання студенти зможуть: обґрунтувати необхідність розробки та імплементації системної комунікаційної стратегії задля ефективної діяльності організації; практикувати ефективні інструменти портретизування та сегментування цільових аудиторій; аргументувати вибір тактик розв'язування комунікаційних задач, критично оцінювати отримані результати та захищати прийняті рішення.

Теорія і практика журналістики

2 семестр, 4 год/тижд., залік, 5 кредитів, В.М. Владимиров, доктор філологічних наук, професор

Курс спрямований на ознайомлення студентів із теоретичними основами журналістики, засвоєння знань із першооснов журналістської діяльності в її історичних та сучасних формах, вироблення практичних навичок аналізу журналістського продукту та створення власних медіа матеріалів, а також здійснення системного аналізу масово-комунікативних процесів суспільно-політичного життя.

Конфліктологія

2д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити, І.І. Тітаренко, кандидат педагогічних наук, доцент

Курс спрямований на оволодіння знаннями та набуття навичок вирішення конфліктних ситуацій. На курсі студенти познайомляться з загальною характеристикою соціального конфлікту, видами конфліктів (політичний конфлікт, етнонаціональний конфлікт, міжнародний конфлікт) та основними підходами до вивчення, аналізу конфлікту та виходу з конфлікту.

Копірайтинг

2д семестр, 6 год/тижд., екзамен, 4 кредити, І.І. Тітаренко, кандидат педагогічних наук, доцент

Курс орієнтований на здобуття практичних навичок комунікації, в т. ч. і підготовки текстів для різних медіа. Студенти здобудуть знання і навички розробки та аналізу контенту, роботи з ключовими повідомленнями, правил створення ефективних заголовків, особливостями підготовки контенту для соціальних мереж.

Зв'язки з мас медіа

3 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 5 кредитів, Д. Л. Коник, кандидат соціологічних наук, доцент

Студенти, пройшовши цей курс, навчатися налагоджувати ефективні зв'язки з журналістами, зрозуміють чому та або інша інформація стає новиною і як це треба робити. Курс дасть знання про те як писати для медіа та яким чином організовувати події для преси. В рамках курсу проходить гостьова лекція одного з відомих журналістів.

Методи ситуаційного аналізу в сфері PR

3 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, В. Г. Королько, доктор філософських наук

Курс спрямований на ознайомленні майбутнього фахівця з цілісною системою основних принципів, форм і методів дослідницької та аналітичної роботи в сфері зв'язків з громадськістю, набуття теоретичних знань та практичних навичок щодо вивчення діяльності організації, компанії, вміння за допомогою аналізу описати ситуацію, в якій вона перебуває на даний момент, зробити прогноз її розвитку та дати рекомендації щодо оптимізації її комунікаційного середовища. У ході вивчення курсу дати студенту можливість сформулювати розуміння змісту процесів, що відбуваються в комунікативному просторі суспільства та організації, виробити навички адекватного використання стандартних кількісних і якісних методів вивчення реального стану зв'язків організації з цільовими групами громадськості. Студент отримає основні навички дослідницької роботи в сфері PR для проведення ситуаційного аналізу за допомогою таких спеціальних методів, як моніторинг ситуації, SWOT-аналіз, PR-аудит, комунікаційний аудит, аудит медіа-портрету організації, соціальний аудит тощо.

Організація та планування PR-кампаній: теорія, стратегія, тактика

3 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 5 кредитів, Л.І. Зябров, старший викладач

Основною метою курсу є формування системи знань про планування, організацію та проведенні масштабних PR-кампаній в роботі державних, недержавних (НДО) та підприємницьких організацій. Завдання дисципліни: закласти теоретичні та практичні основи планування, організації та проведення масштабних PR-кампаній; ознайомити студентів з типами масових кампаній, їх принципами та елементами; засвоїти основні етапи підготовки та реалізації плану PR-кампаній; навчити створювати презентацію плану PR-кампанії.

Іміджелогія

3 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити, В.М. Щербина, доктор соціологічних наук, професор

У результаті навчання студент повинен засвоїти теоретичні засади іміджелогії, соціально-психологічну природу іміджу; знати функції іміджбилдінгу в соціальному контексті, інструментарій для формування й коригування іміджу організації та особистості, навчитись застосовувати набуті знання на практиці.

Інтегровані комунікації

4 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити, А. Г. Зінченко, кандидат історичних наук, доцент

Впродовж курсу студенти ознайомляться з питаннями сутності та особливостями інтегрованих комунікацій, впливу інтегрованих комунікацій на формування бренду і репутації, особливостями застосування інтегрованих комунікацій в різного типу організацій/кампаній. Серед практичних навичок, які здобудуть студенти під час навчання – застосовувати різноманітні інструменти та канали інтегрованих комунікацій та розробляти стратегії інтегрованих комунікацій.

Кризові комунікації

4 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 5 кредитів, Д. Л. Коник, кандидат соціологічних наук, доцент

Курс надає теоретичні знання та практичні навички необхідні для передбачення, запобігання та вирішення кризових ситуацій в державному, комерційному та громадському секторі. Завдяки використанню формату ділових ігор студенти оволодіють практичними інструментами взаємодії із мас медіа та комунікації в соціальних мережах під час кризи.

Професійні стандарти стандарти PR- діяльності

4 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, А. Г. Зінченко, кандидат історичних наук, доцент

Курс спрямований на вивчення професійних стандартів PR в сфері ділової комунікації, етики та професійної поведінки у сфері PR. Студенти ознайомляться також з правовими основами діяльності PR-фахівця та розвитком ринку PR в світі та Україні.

Діджитал комунікації

5 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 5 кредитів, О.В. Гуртова, доцент, кандидат наук

На курсі вивчаються загальні засади управління PR-кампаніями у цифровому середовищі та стратегія і тактика у digital-комунікаціях. Студенти здобувають навички володіння основними інструментами digital-комунікацій, роботи з соціальними мережами та месенджерами, відеохостингами та стрімінговими сервісами. Під час навчання розглядаються питання моніторингу, аналітики, оцінки ефективності та звітності у digital-комунікаціях.

Репутаційний та бренд менеджмент

5 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 5 кредитів, М.Томко-Баньковська, старший викладач

Мета вивчення дисципліни: розвиток професійних знань і навичок створення бренду та управління репутацією організацій, компанії. В результаті вивчення курсу студенти зможуть: пояснити сутність бренду і репутації; назвати механізми формування та корекції бренду; скласти та обґрунтувати план розбудови/корекції бренду організації; пояснити місце та роль бренду у формуванні комунікаційної стратегії організації; знати основні сучасні технології формування чинників «бренд» та «репутація» організації сучасними інструментами комунікацій; розробити стратегію формування бренду організації/компанії.

Дизайн і графіка в PR

5 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, О.В. Ситник, доцент, кандидат наук

На курсі розглядається питання візуальної комунікації, ролі графічного дизайну в комунікаціях. Студенти оволодіють практичними навичками площинної та тривимірної графіки, створення макетів для друку, створення тривимірних зображень з використанням новітніх технологій моделювання та візуалізації.

Внутрішньокорпоративні комунікації

6 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити, Л.Зябрєв, старший викладач

Мета курсу – надати знання щодо суті внутрішньокорпоративних комунікацій, їх ролі у формуванні корпоративної культури. Детально розглядаються питання ролі внутрішньокорпоративних комунікацій під час трансформацій та у мультикультурному середовищі. Студенти ознайомляться з інструментами та каналами внутрішньокорпоративних комунікацій: інтранет, події, корпоративне відео, корпоративне видання; методами оцінювання їх ефективності.

Курсова робота

6 семестр, 0 год/тижд., теза, 3 кредити, викладачі кафедри

Мета виконання курсової роботи – набуття навичок вирішення актуальних комунікаційних проблем, застосування комунікаційних інструментів та технологій. Курсова робота передбачає вивчення здобувачем конкретної професійної проблеми з обов'язковою розробкою комунікаційного продукту або проекту комунікаційної акції, до яких додається пояснювальна записка.

Оцінка ефективності комунікаційної діяльності

6 семестр, 3 год/тижд. екзамен, 4 кредити, В. Г. Королько, доктор філософських наук, професор

Метою курсу є вивчення принципів, стандартів і основних методів оцінки ефективності PR-діяльності та їх переваг. Студенти оволодіють навичками обирання критеріїв діагностики змін на різних етапах і рівнях виконання комунікаційної діяльності та проведення оцінки загальних результатів реалізації не тільки конкретних PR-програм, але й тривалих PR-стосунків організації з громадськістю. Увага звертається на головні компоненти оцінки зв'язків з громадськістю, стандарти та методи вимірювання досягнення інформаційних, мотиваційних і поведінкових цілей PR-кампаній, а також на ціннісні оцінки загальної PR-активності.

Основи виробництва медіапродукту

7 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 5 кредитів, Е.С. Чайкун, старший викладач

Мета курсу – ознайомлення студентів з особливостями організації виробництва медіа продукту і відеопродукту як одного з основних медіапродуктів в сучасних умовах, співвідношення слова та зображення; з технологією зйомки аудіовізуального продукту в різних жанрах і просування його на медіа ринку.

Основи наукових досліджень

7 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, О.О. Суська, доктор соціологічних наук, професор

У курсі надаються основи методології організації і проведення наукових досліджень, ознайомлення з методами збору наукової інформації, визначення мети і завдань дослідження, його теоретико-методологічних засад і джерельної бази, основних етапів проведення наукових досліджень. Окремо доводиться інформація про правила користування науковою літературою, оформлення списків джерел, стандарти бібліографічного опису.

Сталий розвиток організацій

8 семестр, 3 год/тижд. залік, 4 кредити, А. Г. Зінченко, кандидат історичних наук, доцент

Впродовж курсу студенти ознайомлюються з сутністю та еволюцією концепції сталого розвитку, політиками і практиками сталого розвитку світових і національних компаній/організацій, оцінкою ефективності політик сталого розвитку. Під час вивчення курсу студенти здобувають навички розробки стратегій сталого розвитку та побудови комунікації щодо політик та практик сталого розвитку компаній/організацій.

Менеджмент створення PR-подій

8 семестр, 3 год/тижд. залік, 4 кредити, А.О. Севастюк, старший викладач

Основною метою курсу формування системи знань про планування, організацію та проведенні PR -подій та інформаційних приводів для державних, недержавних (НДО) та підприємницьких організацій, що дозволяють одержати бажане публіситі. Курс дозволить сформулювати практичні навички планування PR-події, її комунікаційної підтримки, підготовки інформаційних матеріалів для організації публіситі.

ПРАКТИКА:

Практика ознайомча

5 семестр, 4 год/тижд., залік, 5 кредитів, О.С. Чайкун, старший викладач

Ненавчальна практика передбачає ознайомлення з особливостями роботи фахівця зі зв'язків з громадськістю в урядових, неурядових організаціях (НУО), бізнес структурах та на різних рівнях – від SMM до керівника комунікаційного підрозділу. Студенти також виконують практичні завдання в місцях проведення практики.

Практика виробнича

7 семестр, 4 год/тижд., залік, 5 кредитів, В.М. Владимиров, доктор філологічних наук, професор

Виробнича практика передбачає виконання практичних завдань (підготовка контенту, ведення соціальних мереж, проведення ситуаційного аналізу, участь у розробці PR програм, підготовці звіту з їх виконання тощо) в місцях проведення практики.

ВИБІРКОВІ ДИСЦИПЛІНИ

ДИСЦИПЛІНИ ПРОФЕСІЙНОЇ ТА ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ:

Діловий протокол у PR

2д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити, Я.Корсун, старший викладач

Курс спрямований на вивчення професійних стандартів, етичних принципів та норм ділового протоколу у сфері зв'язків з громадськістю. Особлива увага приділяється практичним аспектам етичної комунікації, взаємодії зі стейкхолдерами та дотриманню професійної поведінки у внутрішньому й зовнішньому комунікаційному середовищі.

Антропологія

3 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, А. Я. Боднар, кандидат психологічних наук, доцент

Антропологія — біологічна наука, що вивчає тілесну природу людини, її походження і подальший розвиток, близько стоїть до суспільних наук, також наука про походження й еволюцію людини, утворення людських рас і про нормальні варіації фізичної будови людини.

Міжнародні комунікації

3 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, Д. Л. Коник, кандидат соціологічних наук, доцент

Курс познайомить із особливостями комунікаційних ринків США, Європи та посткомуністичних країн. Впровадж курсу розглядаються основні глобальні комунікаційні мережі та етика зв'язків з громадськістю у міжнародному контексті. Традиційно в рамках курсу відбувається гостьова лекція, яку читає директор по комунікаціям однієї з міжнародних організацій.

Основи підприємництва

3 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, Т.В. Гавриленко, кандидат економічних наук, доцент

Ознайомлення майбутнього фахівця із сутністю підприємництва є передумовою економічного зростання, який базується на підприємницькій ініціативі в різних сферах економіки та видах організаційно-правових форм ведення підприємницької діяльності. В результаті проходження курсу студенти зможуть узагальнити наявний досвід ведення підприємницької діяльності в різних країнах світу, розробити комунікаційні кампанії представлення вітчизняних підприємств на світовій арені та налагодити зв'язки бізнесу із громадськістю та "третім" сектором.

Копірайтинг для медіа

3 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, Е.С. Чайкун, старший викладач

Курс спрямований на формування теоретичних знань і практичних навичок створення ефективних текстів для сучасного медіапростору. Дисципліна охоплює основи медіатексту, принципи структурування інформації, роботу із заголовками, лідами та

закликами до дії, а також особливості написання матеріалів для різних платформ: онлайн-видань, соціальних мереж, блогів, рекламних і PR-комунікацій.

Медіасередовище та професіональна комунікація

4 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, О.В. Чекмишев, доктор наук із соціальних комунікацій, професор

Предмет навчальної дисципліни - ознайомлення студентів із основами комунікації у професійному середовищі, надання знань з основ технологій, що використовуються у сучасних медіакомунікаціях, структури професійних комунікацій та використання різних видів комунікацій у медіасередовищі та журналістській діяльності.

Медіапідчнинг

4 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, О.Я. Паняк-Ципенюк, старший викладач

У ході курсу студенти набувають знань з якими організаційними задачами варто йти в медіа, навчаються розробляти інформаційні приводи та писати якісні пітчі для журналістів. В рамках курсу студенти проходять практичні кейси та воркшопи.

Техніка ділових презентацій

4 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, В.М. Владимиров, доктор філологічних наук, професор

Цей курс призначений для формування різних видів навичок для ефективної презентації. Впродовж курсу студенти будуть розробляти презентації та вибирати відповідні інструменти для досягнення цілей, що ставляться. За результатами курсу студент повинен: вміти визначати цільові аудиторії та їх потреби; формувати ефективні меседжі; будувати ефективний публічний виступ; створювати презентації професійних порт фолію; а аналізувати проведену презентацію з метою критичної оцінки своєї поведінки та обліку зроблених помилок.

Урядові комунікації

4 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, А. Г. Зінченко, кандидат історичних наук, доцент

Курс спрямований на вивчення сутності, принципів та особливостей урядових комунікацій, видів комунікаційних стратегій урядових органів та типів комунікацій урядових органів, закономірностей формування і розвитку національного брендингу. Під час курсу студенти здобудуть навички аналізу і застосування PR інструментів і технологій в діяльності державних органів.

Практикум з комунікацій в соціальних медіа

4д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити, О.В. Чекмишев, доктор наук із соціальних комунікацій, професор

Розробка комунікаційної digital-стратегії. Побудова бренду в соціальних медіа. Правила нарощування social visibility. Робота із різними комунікаційними digital-інструментами. Контент для соціальних медіа. Кризові комунікації у режимі онлайн. Співпраця зі ЗМІ та журналістами через соціальні медіа.

Медіаменеджмент

4д семестр, 4 год/тижд. залік, 3 кредити, В. В. Сидоренко, старший викладач

Мета курсу – оволодіння знаннями щодо специфіки ЗМІ як бізнес-структури та управління ними. В рамках курсу студенти ознайомляться з плануванням роботи медіа, оформленням редакційної політики, правил, комунікаційною політикою ЗМІ.

Публічний виступ

4д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити, В.М. Владимиров, доктор філологічних наук, професор

На курсі студенти здобувають знання і навички публічного виступу: структура виступу, ключові повідомлення, вербальні та невербальні засоби привернення уваги тощо. Впродовж вивчення курсу студенти не тільки аналізують виступи публічних осіб, а і практикуються готувати та проводити власні публічні виступи.

Технології підготовки та поширення інформаційних PR-матеріалів

4д семестр, 6 год/тижд., залік, 4 кредити, І.І. Титаренко, кандидат педагогічних наук, доцент

Курс з основ поширення інформаційних PR-матеріалів охоплює всі основні концепції та методи, що лежать в основі дисципліни професійних комунікацій. Студенти опанують повний спектр практичних інструментів та найкращих практик, які використовують ефективні фахівці з комунікацій для формування репутації та впливу на стейкхолдерів. Теми курсу включають PR-дисципліни, комунікаційну стратегію, кампанії, зв'язки зі ЗМІ та соціальні медіа.

Політичні комунікації

5 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, О.В. Чекишев, доктор наук із соціальних комунікацій, професор

Мета курсу полягає у формуванні системи знань про сутність політичних комунікацій в цілому і у виборчих кампаніях зокрема. В результаті вивчення курсу студенти зможуть пояснити сутність політичних комунікацій, охарактеризувати специфіку політичних комунікацій у виборчому процесі, перелічити основні технології розбудови та реалізації політичного іміджу, обґрунтувати вибір методик застосування антикризового PR у виборчих кампаніях.

Теорія і практика рекламної діяльності

5 семестр, 3 год/тижд., залік, 3,5 кредити, І.О. Ковшова, кандидат економічних наук, доцент

Архітектонікою програми дисципліни «Теорія та практика рекламної діяльності» передбачено два рівні. Перший розкриває теоретичні основи рекламної діяльності як комплексного підходу до управління медійною агенцією чи рекламною компанією. Другий рівень дозволяє закріпити отримані вміння і навички на практиці.

Структура та прогнозування інформаційних потоків

5 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити О.О. Суська, доктор соціологічних наук, професор

Курс спрямований на формування цілісної уяви про структуру, управління та прогнозування інформаційних потоків, ознайомити із засадами оцінки діяльності суб'єктів глобального інформаційного простору та інформаційних потоків у ньому, а також практичними підходами до розуміння змін у сфері комунікацій та медіаменеджменту.

Медіадослідження в PR: сучасні технології та інструменти

5 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, Н.В. Кононенко, кандидат наук, старший викладач

Програма курсу базується на поєднанні теоретичного та практичного підходів до аналізу комунікацій. Центром курсу є надання теоретичних знань про специфіку сучасних категорій "медіаполя країни", "медіапростору", "медіаполя політичного процесу", "медіаполя бізнес процесу" у поєднанні із засвоєнням теорії та практики сучасних методів та інструментів, спрямованих на аналіз комунікацій та оцінку ефективності комунікацій. Практична частина курсу передбачає вивчення сучасних інструментів автоматизованого контент-аналізу, а також оцінки якості комунікацій за допомогою ШІ. Програма курсу передбачає системне і комплексне застосування технічних засобів навчання (аудіо-, теле-

і відеоапаратури), а також інші методичні засоби та прийоми, що сприяють вирішенню проблем навчання усній мові та ситуативній мовленнєвій спрямованості.

Бізнес комунікації

6 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, Д.О. Добрунова, старший викладач

Метою курсу є вивчення напрямків у рамках бізнес (корпоративних та бренд) комунікацій, набуття студентами знань та навичок з побудови системи стратегічних комунікацій та методів управління репутацією.

Веб- технології у PR

6 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, викладачі кафедри

На курсі вивчаються загальні засади застосування веб-технологій у PR-діяльності, основні підходи до просування та оптимізації веб-ресурсів, методи та інструменти аналізу та оцінки ефективності. Студенти здобувають навичок створення веб-сайтів на онлайн-конструкторах та системах управління контентом (CMS).

Комунікації для поведінкових змін

6 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, Д. Л. Коник, кандидат соціологічних наук, доцент

Курс передбачає формування у студентів навиків та знань щодо планування, реалізації та впровадження ефективних комунікаційних кампаній для досягнення усталених змін у поведінці людини. В ході курсу студенти навчаються досліджувати цільові аудиторії та відповідні поведінки та практики, які слід змінити, планувати та впроваджувати ефективні комунікаційні інтервенції та ефективно взаємодіяти з журналістами, лідерами думок та інфлуенсерами в соціальних медіа. Завдяки використанню формату ділових ігор студенти оволодіють практичними інструментами реалізації кампаній з поведінкових змін. В рамках курсу проходять гостьові лекції практиків-комунікаційників.

Розбудова кар'єри в галузі комунікацій

6д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредитів, Д. Л. Коник, кандидат соціологічних наук, доцент

На курсі розглядається роль PR у системі сучасного менеджменту організації, завдання та організаційна структура внутрішнього PR-підрозділу, кваліфікаційні вимоги до PR-фахівців, організація зовнішнього PR-консультування, комунікацію із замовниками PR-агенцій. Студенти здобувають навички підготовки пропозицій на тендер по закупівлі PR-послуг та дискутують про кар'єру та професійний розвиток у сфері комунікацій з представниками PR-агенцій.

Персоніфікація інформаційного обміну

6д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити, О.О. Суська, доктор соціологічних наук, професор

На курсі розкривається значення ролі особистості в процесі спілкування, зокрема в умовах масової комунікації, в політичному дискурсі, в інших соціально орієнтованих видах спілкування. В ньому студенти знайомляться з можливостями формування і коригування комунікативного типу та особистісних рис комунікатора, його професійними якостями, які є необхідними в процесі інформаційного обміну. Використання знань і умінь набутих в рамках курсу спрямоване на втілення їх в PR-діяльності, роботі у засобах масової комунікації, тощо.

Сучасна прес-служба

6д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити, О. О. Суська, доктор соціологічних наук, професор

Курс спрямований на вивчення принципів та функції прес-служб, особливостей організації діяльності прес-служби органів державної влади, приватного бренду, відомої особистості, міжнародної або благодійної організації.

Інноваційні технології формування та комунікацій стартапів

7 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, М. О. Бородай, старший викладач

Мета вивчення дисципліни - формування базових знань та навичок необхідних для запуску власного проекту (стартапу) таких як розробка гіпотези, визначення цільової аудиторії та конкурентів, комунікація з інвесторами тощо. В результаті навчання студенти зможуть: пояснити сутність поняття стартап; пояснити чим стартап відрізняється від бізнесу; формулювати власні ідеї та гіпотези для проектів; визначати цільову аудиторію свого продукту; визначати конкурентів свого продукту; визначати УТП свого продукту; розробляти бізнес-моделі за методологією Business Model Canvas; розробляти кошторис та P&L майбутнього проекту; розробляти пітч-деки та пітчити власні ідеї; розробляти MVP продукту.

Комунікації для соціальних змін

7 семестр, 3 год/тижд., залік, 3,5 кредитів, І.І. Титаренко, кандидат педагогічних наук, доцент

Впродовж курсу студенти ознайомляться з основними принципами підготовки комунікаційних кампаній, спрямованих на соціальні зміни. Студенти вивчатимуть основні теорії комунікацій для соціальних змін та поведінкових змін, різницю у впливі на поведінку і впливі на зміну ставлення, обґрунтування правил ефективної комунікації, основних етапів підготовки комунікаційних кампаній, спрямованих на соціальні зміни. Після вивчення курсу студенти зможуть проводити аналіз сильних і слабких сторін комунікаційних кампаній, спрямованих на соціальні зміни та розробляти комунікаційні кампанії, спрямовані на соціальні зміни.

Проектна діяльність

7 семестр, 3 год/тижд., залік, 3,5 кредитів, І.М. Титарчук, кандидат економічних наук, доцент

Планування проекту. Основні документи проекту. Презентація та пітчінг проекту. Управління проектом. Управління часом у проекті. Управління комунікаціями в проекті. Управління ризиками в проекті.

Семіотичні студії у PR та рекламі

8 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, В.М. Владимиров, доктор філологічних наук, професор

Мета курсу - дати майбутньому PR-фахівцеві цілісну уяву про семіотичні засади комунікації, засоби і процедури створення семіосоціопсихологічної палітри, яку використовують PR та реклама. На базі засвоєння студентами теоретичних основ мультимедіатизації та використання знакових систем сформувати комплекс практичних умінь та навичок щодо роботи у галузі PR та реклами. Ознайомити із засадами семіотичних підходів та технологій у маркетингу та рекламі: рівні вивчення та рівні використання мультимедіатизації знакових систем.

Комунікації громадянського суспільства

8 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, А. Г. Зінченко, кандидат історичних наук, доцент

На курсі студенти вивчають питання особливостей громадського сектору, які обумовлюють необхідність застосування комунікаційних інструментів й технологій, роль комунікацій у формуванні репутації організацій громадського сектору та знаходженні ресурсів, механізми співпраці громадського сектору з органами влади і бізнесом.

Міжкультурні комунікації

8 семестр, 3 год/тижд., залік, 3,5 кредитів, І.І. Тітаренко, кандидат педагогічних наук, доцент

Впродовж курсу студенти вивчатимуть поняття крос-культурних, міжнародних та мультикультурних комунікацій, особливості крос-культурних комунікацій, принципи та правила ефективних крос-культурних комунікацій, специфіку та крос-культурні особливості використання соціальних медіа, методику розробки контенту для крос-культурного середовища.

Фандрейзинг

8 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, Д. Л. Коник, кандидат соціологічних наук, доцент

Цей практичний курс допоможе студентам вивчити як налагодити дієву систему збору коштів на соціальні та благодійні проекти. Студенти вивчать як обрати оптимальний метод фандрейзингу та до якого донора краще звернутися за фінансуванням. У складі команди вони підготують проектну пропозицію для актуального грантового конкурсу.

Фінанси та бюджетування в комунікаціях

8 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, П. Горак, старший викладач

Курс спрямований на вивчення студентами принципів фінансування PR-діяльності, складання бюджетів внутрішньоорганізаційних департаментів комунікацій в організаціях державної та приватної власті, а також у PR-агентствах. Студенти також опанують практичні навички бюджетування PR-кампаній та окремих подій

ДИСЦИПЛІНИ ВІЛЬНОГО ВИБОРУ:

Кризові комунікації /Crisis Communications (англ. мовою)

3 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, І.П.Станкевич, старший викладач

This course covers the basic elements of crisis communication and the procedures for creating crisis communications plans and for reacting to crises when they occur. "Crisis Communications" provides strategic approaches to manage how organizations respond to crisis such as accidents, product recalls, executive malfeasance and natural disasters. You will learn to identify and explain the dynamics of a crisis, evaluate the effects of a crisis on organizational reputation, determine the role of public relations in crisis response, counsel executives and clients, and develop and implement a crisis communications plan.

АТЕСТАЦІЯ:

Кваліфікаційна робота

8д семестр, захист тези, 12 кредитів, викладачі кафедри

Метою виконання кваліфікаційної роботи є набуття навичок вирішення актуальних комунікаційних проблем, застосування комунікаційних інструментів та технологій шляхом підготовки PR стратегії/програми з підготовленими PR або комунікаційними продуктами.

СЗ МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА – МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ, СУСПІЛЬНІ КОМУНІКАЦІЇ ТА РЕГІОНАЛЬНІ СТУДІЇ

<https://ukma.edu.ua/ects/index.php/fsnst/194-2018-06-13-09-07-15/mvbp/263-2018-11-01-10-38-46>

ОСВІТНІЙ СТУПІНЬ – БАКАЛАВР

ОБОВ'ЯЗКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ

Аналіз зовнішньої політики

5 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4,0 кредити, С.П. Герасимчук, старший викладач

Мета курсу – засвоїти основні підходи до аналізу зовнішньої політики, методи аналізу зовнішньої політики (включно з методами прогнозування, що ґрунтуються на cross-impact та trend-impact аналізі та методах прогнозування), навчитися виявляти інтереси міжнародних гравців у ході міжнародних переговорів, навчитися писати аналітичні матеріали з питань зовнішньої політики України із рекомендаціями для тих, хто приймає рішення та шукати ресурси для проведення досліджень з аналізу зовнішньої політики. Курс пропонує практичні інструкції та супровід щодо основних кроків в аналізі політики: виборі теми, визначенні цільової аудиторії, формулювання дослідницького питання, роботи з джерелами та написання аналітичної записки у різних форматах. Курс також навчає рецензуванню як інструменту контролю якості аналітичних матеріалів.

Англійська мова

1-2 семестри, 4 год/тижд., 2 заліки; 2д семестр, 4 год/тижд., екзамен, 10 кредитів, І.Д. Піроженко, старший викладач, А.Ю. Шугай, старший викладач, Я.В. Абсалямова, кандидат педагогічних наук, доцент, І.В. Денисенко, старший викладач

Метою курсу є формування у студентів практичних мовленнєвих умінь і навичок, необхідних для набуття компетентностей майбутніх фахівців, зокрема уміння ситуативної адаптації власної комунікації, здатності до системного мислення, креативності; здатності до реалізації особистісного потенціалу саморозвитку, самостійного опанування нових знань; критичного мислення і здатності до коригування своїх комунікативних стратегій.

Англійська мова за професійним спрямуванням

3-4 семестри, 4 год/тижд., 2 заліки; 4д семестр, 4 год/тижд., екзамен, 10 кредитів, Ю.В. Холмакова, старший викладач, Ю.В. Кононець, кандидат філологічних наук, доцент

Курс «Англійська мова (за професійним спрямуванням)» базується на розвитку мовленнєвих компетенцій та комунікативному підході до навчання мови і є невід'ємною складовою підготовки висококваліфікованих фахівців, здатних забезпечити міжнародну комунікацію, зокрема, з фахової тематики міжнародного співробітництва, регіональних студій, міжнародних проєктів. На перший план висуваються завдання практичного активного оволодіння англійською мовою, що сприяють формуванню навичок ефективної англомовної комунікації. В основі курсу – теорія комунікативного навчання мови (Communicative Language Teaching), яка вичерпно представлена в працях Холідея, Хаймса, Манбі, Брамфіта, Рівєро та інших.

Значну увагу приділено самостійній роботі, яка дає можливість свідомо підходити до підготовки та засвоєння навчального матеріалу, формує навички аналізу матеріалу і є необхідною умовою формування відповідної компетентності для подальшого навчання та професійного зростання.

Англійська мова (міжнародна документація та листування)

5 семестр, 4 год/тижд., залік, 3,5 кр., І.В. Денисенко, старший викладач, Г.В. Новікова, старший викладач

Курс «Англійська мова (міжнародна документація та листування)» є обов'язковою складовою частиною навчального процесу студентів, що вивчають міжнародні відносини, оскільки він забезпечує необхідні знання з англійської мови для роботи в дипломатичних установах і міжнародних організаціях. Цей курс є логічним продовженням вивчення курсу «Англійська мова (за професійним спрямуванням)» для студентів-бакалаврів другого року навчання до вивчення спецкурсів поглибленого фахового спрямування для студентів-бакалаврів третього року навчання. Після завершення дисципліни студент має оволодіти навичками читання та аналізу англомовних міжнародних документів, складання і ведення міжнародної кореспонденції.

Англійська мова (міжкультурна комунікація та переклад)

6 семестр, 4 год/тижд., залік, 3,5 кр., Н.М. Рудницька, кандидат філологічних наук, доцент

Курс «Англійська мова (міжкультурна комунікація та переклад)» є невід'ємною складовою підготовки висококваліфікованих фахівців, здатних забезпечити міжнародну комунікацію, зокрема, з фахової тематики міжнародного співробітництва, політики, регіональних студій, дво- та багатосторонніх міжнародних проєктів.

Практичні заняття охоплюють таке коло питань: специфіка англомовної комунікації у багатокультурному середовищі, особливості різних видів перекладу, основні перекладацькі прийоми та труднощі.

Курс включає використання автентичних аудіовізуальних навчальних матеріалів, що забезпечує максимальне наближення до природного іншомовного середовища.

Значну увагу приділено самостійній роботі, яка дає можливість свідомо підходити до підготовки та засвоєння навчального матеріалу, формує навички творчого пошуку та аналізу матеріалу і є необхідною умовою формування відповідної компетентності для подальшого навчання, поглиблення спеціалізації, професійного зростання та саморозвитку. Завдання в межах дисципліни включають також групову роботу, що напряду сприяє формуванню навичок ефективної англомовної комунікації.

Вступ до аналізу конфліктів і розбудови миру

6 семестр, 2 год/тижд., екзамен, 3,0 кредити, Г.С. Соловей, кандидат філософських наук, доцент

The aim of the course is to introduce students to the interdisciplinary field of peace and conflict studies. To this end, the course begins with providing students with a basic understanding of the evolution of peace and conflict studies as an academic discipline while also reflecting on its philosophical foundations. Students will then learn about the discipline's grand debates, key concepts and subfields and current issues. In reference to real cases, the course familiarizes students with theories about the nature and causes of conflicts, the possibilities for conflict resolution and the foundations of peace. In the course, students are encouraged to critically discuss these and apply them to their own life worlds.

At the end of the course, students will have gained a solid basis from which to further delve into the fields of conflict analysis, conflict resolution and peacebuilding.

Вступ до регіональних студій / Introduction to Regional Studies

4 семестр, 2 год/тижд., екзамен, 3,0 кредити, Мрідула Гош, PhD, доцент

Навчальна дисципліна покликана розкрити регіональні особливості міжнародних відносин. Метою курсу є формування у студентів цілісного уявлення про особливості країн, їх історії, процесу державотворення, формування їх зовнішньополітичної орієнтації.

Вступ до спеціальності

1 семестр, 2 год/тижд., екзамен, 3,0 кредити, М.Л. Рабінович, PhD, старший викладач; М.О. Мовчан, старший викладач

Курс покликаний допомогти студентам сформувати загальне уявлення про міжнародні відносини, історію формування сучасних міжнародних відносин, їхні засади та особливості, ключові

теоретичні підходи до вивчення міжнародних відносин, а також основні виклики, з якими наразі стикається міжнародна система, і їхній вплив на зовнішні політики провідних держав світу, а також зовнішню політику України. Особливу увагу буде приділено ролі Цілей Сталого Розвитку у сучасній міжнародній системі та прогресу різних країн, включаючи Україну, щодо їхньої реалізації.

Держава і політика

1 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 5,0 кредити, О.П. Дем'янчук, доктор політичних наук, професор; М.О. Мовчан, старший викладач

Курс є одним із базових для підготовки фахівців з міжнародних відносин, оскільки процеси і принципи здійснення міжнародних відносин нерозривно пов'язані з політичною діяльністю. Курс побудований навколо принципів, процесів і процедур ухвалення політичних рішень і передбачає ознайомлення студентів з основними поняттями сучасної політології: «влада», «політика», «держава», «політичні інститути і процеси», «форма правління», «форма територіального устрою», «політичні партії та ідеологія», «політичний режим»

Дизайн наукових досліджень

4д семестр, 4 год/тижд., залік, 3,0 кредити, М.В. Яковлев, кандидат політичних наук, доцент; М.О. Мовчан, старший викладач

Дисципліна «Дизайн наукових досліджень» спрямована на підготовку здобувачів вищої освіти до виконання курсової роботи на третьому році навчання. Вона охоплює ключові елементи наукового дослідження та їх практичне застосування у структурі курсової роботи. У межах курсу розглядаються питання вибору та обґрунтування теми дослідження, формулювання мети і завдань, визначення об'єкта та предмета дослідження, побудови логічної структури роботи, коректного формулювання назв розділів і висновків відповідно до поставлених завдань. Особливу увагу приділяється роботі з емпіричними матеріалами, правилам академічного цитування, оформленню посилань, а також принципам академічної доброчесності та способам їх забезпечення. Курс також охоплює практичні аспекти взаємодії з науковим керівником і підготовки до захисту курсової роботи. Важливою складовою є застосування підходу peer-to-peer (навчання «рівний-рівному») через залучення студентів, які вже мають досвід успішного виконання та захисту курсових робіт.

Дипломатична служба України

2д семестр, 3 год/тижд., залік, 2,0 кредити, П.А. Клімкін, старший викладач; М.В. Яковлев, кандидат політичних наук, доцент; О.В. Краєв, старший викладач

Дисципліна «Дипломатична служба України» формує системне розуміння інституційних, правових і практичних засад функціонування дипломатичної служби як ключового інструменту реалізації зовнішньої політики держави. У межах курсу розглядаються етапи становлення української дипломатії, сучасна нормативно-правова база, структура Міністерства закордонних справ України, а також функції і діяльність закордонних дипломатичних установ. Особливу увагу приділено практичним аспектам роботи дипломатичних представництв, включно з участю у переговорах, представленням національних інтересів, консульською діяльністю та публічною дипломатією. Особливо висвітлюються питання професійного становлення дипломатів і кар'єрних можливостей у цій сфері, а також сучасні виклики дипломатичної служби України, зокрема в умовах війни та трансформації міжнародного середовища. Дисципліна є важливою для підготовки фахівців з міжнародних відносин, оскільки забезпечує розуміння механізмів зовнішньої політики та функціонування дипломатичних інституцій, а також сприяє формуванню компетентностей, необхідних для професійної діяльності у сфері міжнародних відносин.

Дипломатичний протокол та етикет / Diplomatic Protocol and Etiquette

бд семестр, 4 год/тижд., екзамен, 3,0 кредити, Мрідула Гош, PhD, доцент

Програма курсу складається з накопиченого досвіду та встановлених правил у прикладній області міжнародних міждержавних відносин, зокрема у двосторонній та багатосторонній дипломатичній практиці. Метою навчання даного курсу є підготовка фахівців з міжнародних відносин, які володіють чітко регламентованим процедурним аспектом сучасних міжнародних відносин, необхідним знанням для професійної щоденної роботи дипломата. Набути знання та компетентності можуть бути застосовані у першу чергу в практичній роботі професійного дипломата, а також у експертно-аналітичній, науково-дослідницькій, політико-організаційній, викладацькій, консультаційній, діловій та громадській діяльності.

Дипломатичні комунікації та кореспонденції / Diplomatic Communications and Correspondences

6 семестр, 2 год/тижд., екзамен, 3,0 кредити, Мрідула Гош, PhD, доцент

Призначення курсу - започаткувати знайомство студентів із культурою дипломатичного письменства в традиційній дипломатії та в її сучасних недержавних різновидах. У даному контексті слухачі працюватимуть із такими питаннями, як дипломатична комунікація, етикет дипломатичного листування, історичні взірці дипломатичних документів, еволюція стандартизованих форм дипломатичної комунікації в державній дипломатії, її зовнішній і внутрішній формати, основні типи дипломатичних документів, технологічний прогрес і дипломатичне листування, інформування про ключові події в світі.

Дипломатія: теорія і практика / Diplomacy: Theory and Practice

5 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4,0 кредити, Мрідула Гош, PhD, доцент

Призначення курсу - забезпечити студентів інтелектуальною базою для осмислення феномену дипломатії, її еволюції, сучасних проявів, а також місця в житті світової спільноти. У даному контексті на слухачів очікує розбір цілої низки тем, як-от дослідження дипломатії та його методи, теоретичні погляди на дипломатію як на політичне й соціокультурне явище, дипломатія в теорії міжнародних відносин, класична дипломатична культура та її вплив на нинішнє суспільство, державна й недержавна форми дипломатії, різновиди й модифікації дипломатії в сьогоденні, а також дипломатія різних країн світу.

Європейські студії: торговельні аспекти

2 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4,0 кредити, М.Л. Рабінович, PhD, старший викладач; Мірошніченко В.О., старший викладач

European integration can be regarded as a major success story. In the past few decades, the European Union has delivered its peace, prosperity and an unprecedented level of protection of rights. This course is introductory component oriented on Bachelor students who have basic knowledge and beginning to deepen knowledge in European regional relations. It covers the main political, social, cultural and economic developments in Europe, exploring the drivers of European integration. The first part of the course focuses on the milestones of European integration and interests and positions of key players. The second part looks more closely at activities of the EU. Therefore the EU is considered from different perspectives in variety of areas of integration. The course covers the following topics:

1. Why does the EU emerge?
2. How does it work?
3. What are its main actors (the European Parliament, the Commission, the Council, the Court of Justice of the EU)?
4. What role do European citizens play in influencing Europe?
5. What can the EU do and are its powers?
6. What are the limits to the EU action?
7. What are the EU major policies?
8. Do Members States have some instruments to "block" EU action?

Загальна теорія права

2 семестр, 2 год/тижд., екзамен, 3,0 кредити, О.В. Цельєв, к.ю.н., доцент; Ю.І. Мвтвєєва, к.ю.н., старший викладач

Фундаментальна навчальна дисципліна, яка визначає основні правові категорії та поняття, необхідні фахівцям з міжнародних відносин. Аналізує основні підходи до праворозуміння, розглядає питання співвідношення права і людини, права і суспільства, права і держави. Розкриває різні види та способи юридичного тлумачення, моделі юридичної аргументації та їх значення для ведення фахової дискусії про стан сучасних міжнародних відносин. Висвітлює значення різних акторів у сучасному міжнародному праві та міжнародних відносинах. Вивчає, як застосовувати для розв'язання складних задач міжнародних відносин, у тому числі притягнення до відповідальності держави-правопорушника, сучасну доктрину верховенства права, законодавство, міжнародні нормативні документи і угоди.

Зовнішня політика Росії після розпаду СРСР

7 семестр, 2 год/тижд., екзамен, 3,0 кредити, І.І. Гісем, старший викладач

Курс «Зовнішня політика РФ після розпаду СРСР» пропонує сучасний погляд на витоки та природу зовнішньої політики РФ від розпаду Радянського Союзу до війни проти України, що триває. Він розглядає основні концепції зовнішньої політики РФ, етапи її розвитку та змін. Це дозволяє краще зрозуміти, оцінити нинішню роль Росії на міжнародній арені та спрогнозувати деякі сценарії майбутнього розвитку. Курс входить до обов'язкової частини сертифікатної програми «Російські студії: політика, економіка та ідеологія сучасної Росії».

Зовнішня політика України

7 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4,0 кредити

Дисципліна знайомить з основними етапами української державності та пов'язаними з цим зовнішньополітичними проблемами; аналізуються доктринальні нормативно-правові документи, що визначають основні напрями та інструменти зовнішньої політики України; вивчаються основні засади, принципи та процедури формування зовнішньої політики України, інструменти та механізми її реалізації, ключові зовнішньополітичні проблеми України та шляхи їх вирішення.

Історія міжнародних відносин (від III тис.до н.е. - XVIII ст.)

1 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 5,0 кредити, Я.В. Борщик, кандидат історичних наук, старший викладач

Предметом вивчення навчальної дисципліни є міжнародні відносини, що розуміються як самостійна історична реальність, котра розвивається за своїми власними законами через становлення та зміну явищ суспільного життя, історичної та політичної реальності.

Курс спрямований на формування науково-світоглядних, пізнавальних, інтелектуально-розвивальних потреб студента, допомагає сформувати системне бачення міжнародних відносин та зовнішньої політики окремих держав.

Мета навчальної дисципліни – ознайомити з основними теоретичними підходами до вивчення історії міжнародних відносин, розглянути особливості формування та еволюцію міжнародних зв'язків і відносин древнього світу та в середні віки, схарактеризувати їх сутність та специфіку.

Основним завданням вивчення дисципліни є: показати логіку та рушійні сили важливих подій європейської та світової історії у їх взаємозв'язку, сформувати у студентів системне бачення міжнародних відносин з урахуванням різних чинників – економічних, соціальних, політичних, воєнних, ідеологічних, культурних.

Історія міжнародних відносин (XIX - XX ст.)

2 семестр, 2 год/тижд., екзамен, 3,0 кредити, Я.В. Борщик, кандидат історичних наук, старший викладач

Курс "Історія міжнародних відносин XIX - поч. XX ст." сприяє:

- здобуттю студентами знань з історії міжнародних відносин;
- ознайомленню з основними особливостями функціонування Віденської системи міжнародних відносин;
- отриманню навичок критичного аналізу прочитаного матеріалу;
- опануванню української й зарубіжної історіографії з проблематики курсу;
- отриманню необхідних спеціалісту у сфері міжнародних відносин теоретичних і методичних знань;
- розвиткові аналітичного мислення.

Кількісні методи досліджень у політології та міжнародних відносинах

3 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 5,0 кредити, М.В. Яковлев, кандидат політичних наук, доцент; Шаповалов С.А., старший викладач

Курс є ключовим курсом у процесі формування дослідників-міжнародників та політологів, оскільки він орієнтований на набуття студентами знань та навичок щодо основних принципів проведення політичних досліджень і досліджень різних аспектів міжнародних відносин у межах кількісної дослідницької парадигми, особливостей її застосування у сучасних як вітчизняних, так і закордонних досліджень. Курс є обов'язковим у підготовці політологів-бакалаврів та політологів за спеціальністю «міжнародні відносини» (291) як дослідників особливостей суспільно-політичної проблематики і специфічних політичних процесів на міжнародній арені в межах різних напрямів сучасних суспільно-поведінкових наук. Курс охоплює основні кількісні методи досліджень з особливим наголосом на базових техніках статистичного аналізу даних, які студенти опановують шляхом розв'язання статистичних задач як вручну (для основних статистичних тестів), так і за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення. Студенти набувають не лише практичних навичок з обробки кількісних даних, але й на практиці опановують процес створення масиву даних, від найперших етапів формулювання дослідницьких гіпотез, складання опитувальника, введення даних у масив і, нарешті, аналізу даних масиву.

Курсова робота

5 семестр, 0 год/тижд., захист тези, 3,0 кредити

Курсова робота є науковим дослідженням студента кафедри міжнародних відносин. Самостійний вибір теми курсової роботи формує навичку студента визначати і розвивати власні наукові інтереси, а консультації з науковим керівником під час написання роботи розвивають здатність майбутніх професіоналів робити критичний аналіз теорій та емпіричних даних, використовуючи наукові методи, а також – формулювати висновки і оформлювати роботу згідно з сучасними академічними стандартами.

Курсова робота має містити елемент наукової новизни, заповнювати «білу пляму» в знаннях про проблему або вирішувати якусь суперечність, додавати до вже існуючого об'єму знань з обраної студентом проблематики новий елемент.

Спираючись на засвоєні протягом попереднього періоду навчання теоретичні знання, студент має самостійно опрацювати значний об'єм спеціальної літератури та документів, ознайомитися з джерелами первинної статистичної інформації, щоб, відповідно до обраної ним теми, зробити власні висновки та узагальнення, а також запропонувати методологічні чи методичні інновації в дослідженні обраної теми.

Лінгвістична географія

2 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4,0 кредити, К.Р. Близнюк, кандидат філологічних наук, старший викладач

Метою навчального курсу є ознайомлення студентів із типологією мов світу, формування системи знань про чинники (внутрішньомовні, політичні, економічні, культурні та ін.), історію й сучасний стан їхньої територіальної диференціації та дистрибуції, дослідження загальномовних та регіональних атласів мов світу. Завдання дисципліни: вивчення загальної теорії лінгвогеографії та ареальної лінгвістики, одержання знань про зони вібрацій (змішаності та перехідності) на зіткненні мовних і діалектних ареалів, оволодіння навичками застосування сучасних наукових

підходів і методів лінгвогеографічних досліджень, формування навичок самостійної інтерпретації карт загальномовних і регіональних лінгвістичних атласів з метою виявлення динамічних і статичних мовних рис.

Міжнародні безпекові студії

3 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 3,5 кредити, Г.Г. Тараненко, кандидат політичних наук, доцент

Курс присвячений дослідженню загальних закономірностей, тенденцій, специфічних рис і особливостей формування, функціонування та розвитку систем міжнародної та європейської безпеки у пост-біполярний період.

Міжнародні організації

2 семестр, 2 год/тижд., залік, 3,0 кредити, І.І. Гісем, старший викладач

Курс сфокусований на рівні міжнародного врядування та глобального управління, розглядає міжнародні організації як учасників багаторівневої системи міжнародного врядування, що з більшим чи меншим успіхом беруть участь у вирішенні глобальних проблем. Міжнародні організації розглядаються у взаємодії з іншими ключовими учасниками міжнародного врядування, між якими виникають конфлікти та віднаходяться шляхи кооперації в системі міжнародних відносин. Особливу увагу протягом курсу буде приділено розвитку критичного мислення студентів, що матимуть можливість проаналізувати різні підходи щодо ролі міжнародних організацій у вирішенні проблемних питань на глобальному рівні.

Основи економіки

2 семестр, 2 год/тижд., залік, 3,0 кредити, Д.О. Седляр, кандидат економічних наук, доцент

Дисципліна є ключовою для формування базового розуміння, аналізу, прогнозування та інтерпретації економічних процесів у студентів-міжнародників. Дисципліна є обов'язковою у підготовці студентів за спеціальністю «Міжнародні відносини» як дослідників особливостей економічної проблематики та специфічних економічних процесів на міжнародній арені в межах різних напрямків суспільно-поведінкових наук. Дисципліна охоплює визначення основних економічних процесів та їх пояснення, з якими студенти знайомляться під час лекцій та опановують шляхом розв'язання практичних завдань та моделювання.

Основи міжнародного публічного права

5 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4,0 кредити, М.М. Антонович, доктор юридичних наук, доцент

Цей курс є коротким оглядом міжнародного публічного права. Він базується на ознайомленні з особливостями, основними поняттями, категоріями, інститутами та галузями міжнародного права, зокрема з історією становлення міжнародної правосуб'єктності, з видами суб'єктів міжнародного права, особливостями міжнародного правотворчого процесу, міжнародно-правовими аспектами громадянства, з міжнародно-правовою відповідальністю та іншими темами. Передбачається також отримання навичок роботи з міжнародними договорами та справами Міжнародного Суду ООН, їх тлумачення та застосування до конкретних ситуацій міжнародного життя, що дозволить студентам на основі практичних кейсів зрозуміти особливості міжнародного публічного права.

Основи соціології

2д семестр, 4 год/тижд., залік, 3,0 кредити, Т.С. Костюченко, кандидат соціологічних наук, доцент

Метою курсу є ознайомлення студентства спеціальності «Міжнародні відносини» з основами соціологічного знання та розвиток базових навичок аналізу соціальних питань. Опанування курсу має допомогти студенткам і студентам краще розуміти закономірності взаємодії між людьми, їхніми невеликими й великими об'єднаннями; набутти здатності розрізняти несвідомо відтворювані зразки уявлень і поведінки та ті, що є результатом свідомого вибору людини;

підвищити рівень аналізу та інтерпретації соціальних явищ; розвинути здатність критично сприймати інформацію щодо соціальних питань.

Політична географія

1 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4,0 кредити, Д.О. Метельський, старший викладач

Навчальна дисципліна передбачає ознайомлення студентів з основами політичної географії і геополітики, із сутністю поняття держави, міжнародних міждержавних організацій, з історією формування політичної карти світу. На основі різних підходів та вивчення різних випадків пропонуються різні класифікації держав (за формою правління, державного устрою, політичного режиму, аналізуються їхні виборчі і партійні системи), міжнародних міждержавних організацій.

Політична система України

3 семестр, 2 год/тижд, 3,0 кредити, залік, О.В. Гарань, доктор історичних наук, професор

Фази пострадянських перетворень, Основні завдання і функції законодавчої, виконавчої і судової влади в Україні, Формальні і неформальні механізми прийняття рішень в українській політиці, Податкова і бюджетна система України, Громадянське суспільство і його інститути.

Суспільні комунікації

2д семестр, 5 год/тижд., екзамен, 3,0 кредити, О.О. Павлюк, PhD, старший викладач

Метою курсу є розвиток навичок роботи в інформаційній сфері в сучасному мультиціннісному суспільстві. Під час курсу слухачі ознайомляться з цивілізаційним і ціннісним підходами в сучасній науці, дізнаються про ціннісні основи сучасних цивілізацій, придбають базові навички роботи зі смисловими кодами цивілізацій, навчатися працювати з характерними стереотипами з базовими інформаційними повідомленнями, а також реконструювати інокультурні інформаційні масиви. У процесі викладання курсу буде використовуватися комплексна методологія на основі як класичних, так і інноваційних підходів і розробок, адаптованих для цільової аудиторії студентів спеціальності міжнародні відносини.

Сучасна міжнародна економіка

4 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4,0 кредити, М.С. Сандул, кандидат економічних наук, доцент

Курс дає змогу студентам поглибити базові знання щодо основ сучасних міжнародних економічних відносин, економічних та фінансових відносин, збільшити термінологічний апарат, а також розширити розуміння економічних процесів, що відбуваються у світі. Розібратися що таке конкуренція і міжнародні рейтинги та якою є їх роль у формуванні політичного іміджу країн; як функціонують монополії, олігополії, монопсонії та які три види має цінова дискримінація; а також оцінити позитиви та негативи участі окремих країн у міжнародних організаціях і економічних союзах: СОТ, ЄС, Митний Союз тощо.

Як питання національної безпеки впливає на прийняття економічних, політичних та інших рішень в європейських країнах та чому, незважаючи на географічні переваги, деякі країни все ще потерпають від «ресурсного прокляття»? Яким чином культура, екологія та технології впливають на нерівність між країнами? Яке значення має енергетична, екологічна, харчова та кібербезпека в формуванні національної економічної та міжнародної політики? Як відстоювати інтереси країни на міжнародному рівні і чому державний брендинг – запорука підвищення інвестиційного клімату країни?

Сучасні міжнародні відносини і міжнародна політика

4 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4,0 кредити, Я.В. Борщик, кандидат історичних наук, старший викладач

Метою курсу є формування наукових знань щодо виникнення і розвитку сучасної системи міжнародних відносин, сутності міжнародної політики, особливостей зовнішньої політики держав світу, навчити застосовувати теоретичні знання з дисципліни для аналізу міжнародних ситуацій і процесів. Тематичні блоки курсу охоплюють питання геополітики та глобального лідерства, діяльність міжнародних міжурядових організацій та проблему їхньої (не)ефективності, міжнародний тероризм, регіоналізація vs глобалізація, невизнані держави, failed states, м'яку силу у сучасних міжнародних відносинах, роль мас-медій як драйверу міжнародних відносин, а також інформаційні і гібридні війни. Під час прослуховування курсу планується провести 3 типи семінарських занять: звичайний семінар передбачає у собі формат запитання-відповідь, семінар формату «дебати» передбачає у собі розділення студентів на декілька груп, кожен з яких відстоює свої тези та напрямки, семінар формату «презентація» передбачає у собі виступи груп студентів (по 2-3 особи на одну тему), які презентують своє дослідження.

Теорії міжнародних відносин – I

3 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4,5 кредити; С.Р. Носенко, старший викладач

Метою викладання курсу є оволодіння майбутніми міжнародниками ключовими знаннями та аналітичними навичками теорій міжнародних відносин. Ці теорії допомагають зрозуміти та уявити міжнародну систему, яким чином вона функціонує і впливає на уряди, бізнес та суспільство в цілому.

Протягом вивчення теорій міжнародних відносин розвиває наступні навички: 1) розвиток критичного мислення; 1) вміння вести розмову та аргументувати свою думку щодо теорій міжнародних відносин; 2) письмово викладати аргументи та аналізувати теорії міжнародних відносин; 3) вміти застосовувати теорії міжнародних відносин конкретних подій (case studies); 4) робота в команді під час роботи над курсом.

Теорії міжнародних відносин – II

4 семестр, 2 год/тижд., екзамен, 3,0 кредити, С.Р. Носенко, старший викладач

Курс пропонує міждисциплінарний погляд на актуальні питання міжнародно-політичної науки. Теорія міжнародних відносин широко використовує основні соціологічні поняття, однак особливо впливовим соціологічний підхід став наприкінці 20 ст., головним чином внаслідок розвитку соціального конструктивізму як самостійного напрямку міжнароднополітичних досліджень. “Соціологічний поворот” у теорії міжнародних відносин істотним чином визначає розвиток наукових дебатів у міжнародно-політичній науці в 21 ст.

Курс має на меті ознайомити студентів із основними питаннями, які постали перед міжнародно-політичною наукою із розвитком парадигми соціального конструктивізму. В межах курсу передбачається детальне опрацювання сучасних англомовних джерел та останніх досліджень із соціальної теорії міжнародних відносин. Під час навчання студенти матимуть змогу розвинути аналітичні, письмові та презентаційні навички; виробити міждисциплінарний підхід до аналізу основних проблемних питань курсу та розвинути навички самостійного теоретизування, висування наукових гіпотез та обґрунтування власної позиції щодо розглянутих питань

Якісні методи досліджень у міжнародних відносинах

4 семестр, 2 год/тижд., залік, 3,0 кредити, І.В. Соколовський, кандидат соціологічних наук, старший викладач; Д.О. Метельський, старший викладач

Курс ознайомить студентів з інструментарієм якісного дослідження в міжнародних відносинах. Необхідною передумовою для засвоєння навчального матеріалу з курсу є володіння студентами теоретичних знань з історії та теорії міжнародних відносин – тієї сфери, до дослідження якої, вони будуть застосовувати нові для них знання про методи якісного дослідження.

Зокрема, студенти засвоять етнографічний метод, метод аналізу окремих випадків (кейс-стаді), методи фокус-груп та інтерв'ю, ознайомляться з основами аналізу тексту і дискурсу, а також з методом аналізу візуальної інформації в міжнародних відносинах.

Протягом курсу студенти матимуть можливість застосування отриманих знань на практиці, виконуючи групові та індивідуальні домашні завдання, а також шляхом написання проєкту

власного дипломного дослідження (із застосуванням одного з вивчених методів) і провівши його публічну презентацію.

ПРАКТИКА

Практика навчальна

6 семестр, 2 год/тижд., залік, 3,0 кредити, І.І Гісем, старший викладач

Навчальна практика покликана ознайомити студентство третього року навчання з низкою ключових навичок, потрібних для професійної діяльності майбутніх експертів із міжнародних відносин. У даному контексті передбачено набуття базисних практичних знань у таких сферах: ділове й, зокрема, дипломатичне листування; інші форми комунікації з установами та індивідами; документообіг і основи внутрішньої інституційної бюрократії; робота з інформацією, що стосується зовнішньо- й внутрішньополітичного аналізу; моніторинг ключових подій у світі; робота з матеріалами ЗМІ, пов'язаними з міжнародною проблематикою. Проходження практики має посприяти студентам у формуванні їхніх кар'єрних стратегій, відповідних отриманій освіті.

Практика дослідницька

8 семестр, 2 год/тижд., залік, 3,0 кредити, М.В. Яковлев, кандидат політичних наук, доцент

Дослідницька практика є виконання здобувачами вищої освіти своїх дослідницьких проєктів, що мають бути оформлені у вигляді кваліфікаційної роботи. Досягнення цієї мети передбачає напрацювання навичок проведення наукових досліджень, планування та організації дослідницької роботи, формування методології дослідження, обрання та застосування методів наукових досліджень, підготовку та презентацію одержаних результатів. Практика також передбачає підготовку до захисту кваліфікаційних робіт.

АТЕСТАЦІЯ

Кваліфікаційна робота

8д семестр, 0 год/тижд., захист тези, 15,0 кредитів

Кваліфікаційна робота є науковим дослідженням студента кафедри міжнародних відносин. Самостійний вибір теми кваліфікаційної роботи формує навичку студента визначати і розвивати власні наукові інтереси, а консультації з науковим керівником під час написання роботи розвивають здатність майбутніх професіоналів робити критичний аналіз теорій та емпіричних даних, використовуючи наукові методи, а також – формулювати висновки і оформлювати роботу згідно з сучасними академічними стандартами.

Кваліфікаційна робота має містити елемент наукової новизни, заповнювати «білу пляму» в знаннях про проблему або вирішувати якусь суперечність, додавати до вже існуючого об'єму знань з обраної студентом проблематики новий елемент.

Спираючись на засвоєні протягом попереднього періоду навчання теоретичні знання, студент має самостійно опрацювати значний об'єм спеціальної літератури та документів, ознайомитися з джерелами первинної статистичної інформації, щоб, відповідно до обраної ним теми, зробити власні висновки та узагальнення, а також запропонувати методологічні чи методичні інновації в дослідженні обраної теми.

ВИБІРКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ

Іспанська мова I (для спеціальності Міжнародні відносини)

3 семестр, 4 год/тижд., залік, 5,0 кредитів, Л.А. Євдокімова-Лисогор, кандидат педагогічних наук, доцент

4 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 5,0 кредитів, Л.А. Євдокімова-Лисогор, кандидат педагогічних наук, доцент

Курс спрямований на вивчення іспанської мови рівня A1. Протягом курсу студенти опановують правила орфоєпії, орфографії та пунктуації; засвоюють базовий словник для взаємодії у типових комунікативних ситуаціях; вивчають лінгвістичну термінологію для можливості подальшої самостійної роботи зі словниками, довідниками, граматиками іспанської мови тощо; здобувають практичні навички написання текстів різних стилів, ведення діалогів, розкриття усних тем іспанською мовою. Курс призначений для студентів програми "Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії". Навчання студентів інших спеціальностей відбуватиметься на платній основі.

Іспанська мова II (для спеціальності Міжнародні відносини)

5 семестр, 4 год/тижд., залік, 5,0 кредитів, Л.А. Євдокімова-Лисогор, кандидат педагогічних наук, доцент

6 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 5,0 кредитів, Л.А. Євдокімова-Лисогор, кандидат педагогічних наук, доцент

Курс спрямований на вивчення іспанської мови рівня A2. Протягом курсу студенти опановують правила орфоєпії, орфографії та пунктуації; засвоюють базовий словник для взаємодії у типових комунікативних ситуаціях; вивчають лінгвістичну термінологію для можливості подальшої самостійної роботи зі словниками, довідниками, граматиками іспанської мови тощо; здобувають практичні навички написання текстів різних стилів, ведення діалогів, розкриття усних тем іспанською мовою. Курс призначений для студентів програми "Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії". Навчання студентів інших спеціальностей відбуватиметься на платній основі.

Іспанська мова III (для спеціальності Міжнародні відносини)

7 семестр, 4 год/тижд., залік, 5,0 кредитів, Л.А. Євдокімова-Лисогор, кандидат педагогічних наук, доцент

8 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 5,0 кредитів, Л.А. Євдокімова-Лисогор, кандидат педагогічних наук, доцент

Курс спрямований на вивчення іспанської мови рівня B1. Упродовж курсу студенти опановують правила орфографії, пунктуації; засвоюють лексичні одиниці для здійснення комунікації у типових загальних та професійних ситуаціях; вивчають лінгвістичну термінологію для можливості подальшої самостійної роботи з довідниками; опановують граматику іспанської мови відповідно до рівня B1 який визначений у Загальноєвропейських рекомендаціях з мовної освіти (ЗЄР); здобувають практичні навички написання текстів різних стилів, удосконалюють комунікативні навички ведення діалогів, розкриття усних тем іспанською мовою. Курс призначений для студентів програми "Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії". Навчання студентів інших спеціальностей відбуватиметься на платній основі.

Німецька мова I (для спеціальності Міжнародні відносини)

3 семестр, 4 год/тижд., залік, 5,0 кредитів, Д.В. Діденко, старший викладач

4 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 5,0 кредитів, Д.В. Діденко, старший викладач

Курс спрямований на вивчення німецької мови рівня A1. Протягом курсу студенти опановують правила орфоєпії, орфографії та пунктуації; засвоюють базовий словник для взаємодії у типових комунікативних ситуаціях; вивчають лінгвістичну термінологію для можливості подальшої самостійної роботи зі словниками, довідниками, граматиками німецької мови тощо; здобувають практичні навички написання текстів різних стилів, ведення діалогів, розкриття усних тем німецькою мовою. Курс призначений для студентів програми "Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії". Навчання студентів інших спеціальностей відбуватиметься на платній основі.

Німецька мова II (для спеціальності Міжнародні відносини)

5 семестр, 4 год/тижд., залік, 5,0 кредитів, Д.В. Діденко, старший викладач

6 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 5,0 кредитів, Д.В. Діденко, старший викладач

Курс спрямований на вивчення німецької мови рівня A2. Протягом курсу студенти опановують правила орфоєпії, орфографії та пунктуації; засвоюють базовий словник для взаємодії у типових комунікативних ситуаціях; вивчають лінгвістичну термінологію для можливості подальшої самостійної роботи зі словниками, довідниками, граматиками німецької мови тощо; здобувають практичні навички написання текстів різних стилів, ведення діалогів, розкриття усних тем німецькою мовою. Курс призначений для студентів програми "Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії". Навчання студентів інших спеціальностей відбуватиметься на платній основі.

Німецька мова III (для спеціальності Міжнародні відносини)

7 семестр, 4 год/тижд., залік, 5,0 кредитів, Д.В. Діденко, старший викладач

8 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 5,0 кредитів, Д.В. Діденко, старший викладач

Курс спрямований на вивчення німецької мови рівня B1. Упродовж курсу студенти опановують правила орфографії, пунктуації; засвоюють лексичні одиниці для здійснення комунікації у типових загальних та професійних ситуаціях; вивчають лінгвістичну термінологію для можливості подальшої самостійної роботи з довідниками; опановують граматику німецької мови відповідно до рівня B1 який визначений у Загальноєвропейських рекомендаціях з мовної освіти (ЗЄР); здобувають практичні навички написання текстів різних стилів, удосконалюють комунікативні навички ведення діалогів, розкриття усних тем німецькою мовою. Курс призначений для студентів програми "Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії". Навчання студентів інших спеціальностей відбуватиметься на платній основі.

Публічне мовлення в міжнародній практиці (англійською мовою)

7 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити

This course is designed to develop students' public speaking skills in English within an international context. It focuses on all stages of speech preparation, including topic selection, speech structure, language and stylistic choices, and delivery techniques. Students enhance their English proficiency while learning to create clear, well-structured, and audience-oriented speeches. Special attention is paid to persuasive strategies, voice control, and body language. The course aims to build confidence and prepare students for effective public communication in academic and professional settings.

Практикум з розвідки відкритих даних

6д семестр, 4 год/тижд., залік, 3,0 кредити, Р.Ю. Осадчук, старший викладач

‘Фейкові новини,’ ‘дезінформація’ та ‘маніпуляції’ стали частиною словника медіа, соціальних мереж та публічних осіб. Ці речі впливають на нас щодня, і для того, щоб зрозуміти яким чином це працює і як захистись від таких впливів на цьому курсі ми зосередимось на маніпуляціях даними і як доносити правдиву інформацію; дамо визначення ‘інформаційному безладу’ та типам неправдивої інформації; розглянемо відкриті дані і їхні особливості; напрацюємо базу інструментів та підходів для верифікації інформації у соціальних мережах і поза ними; визначатимемо надійність електронних джерел та фото/відео матеріалів; розглянемо кейси розповсюдження дезінформації на різних платформах і методи ефективної комунікації матеріалів. Метою курсу є ознайомлення з основами відкритих даних і їхнього використання для верифікації інформації. Завдання вивчення дисципліни: формування навичок використання відкритих інструментів для критичного аналізу даних і інформації; розуміння основних підходів та природи сучасної дезінформації; оволодіння навичками та знаннями для ефективного спростування або

підтвердження наявних даних або інформації; розуміння як обґрунтувати власну позицію поза рамками маніпуляції.

Після проходження курсу Ви зможете:

- Ідентифікувати маніпулятивну інформацію у Вашій інформаційній дієтї;
- Робити власні дослідження дезінформації в мережі та ідентифікувати акторів, які стоять за нею;
- Використовувати відкриті дані для аналізу джерел, інформаційних повідомлень та соціальних мереж;
- Верифікувати фото та відео матеріали;
- Перевіряти надійність джерела та його зв'язків з іншими сайтами та акторами;
- Збирати і надавати надійну та перевірену інформацію;
- Класифікувати неправдиву інформацію і відмовитись від використання терміну 'фейкові новини';
- Розуміти і демонструвати розповсюдження дезінформації.

Сучасна світова пропаганда та спротив її впливу

4 семестр, 2 год/тижд., залік, 3,0 кредити, Р.Ю. Осадчук, старший викладач

На цьому курсі ми зосередимось на історії пропаганди і яким чином вона змінилась від найдавніших часів до наших днів; розглянемо культурну дипломатію та стратегічні комунікації; дамо визначення 'інформаційному безладу' та типам неправдивої інформації; зосередимось на базових маніпуляціях даних і статистики і спротиву ним; розглянемо відкриті дані і їхні можливості для спростування неправдивої, маніпулятивної чи підривної інформації; обговоримо 'активні заходи' і чому вони такі липкі; розглянемо життєвий цикл інформації і упередження, які впливають на її сприйняття; визначатимемо надійність електронних джерел; розглянемо методи ефективної комунікації матеріалів.

Французька мова I (для спеціальності Міжнародні відносини)

3 семестр, 4 год/тижд., залік, 5,0 кредитів, Т.Г. Маціяшко, доктор педагогічних наук, професор

4 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 5,0 кредитів, Т.Г. Маціяшко, доктор педагогічних наук, професор

Курс спрямований на вивчення французької мови рівня A1. Протягом курсу студенти опановують правила орфоєпії, орфографії та пунктуації; засвоюють базовий словник для взаємодії у типових комунікативних ситуаціях; вивчають лінгвістичну термінологію для можливості подальшої самостійної роботи зі словниками, довідниками, граматиками французької мови тощо; здобувають практичні навички написання текстів різних стилів, ведення діалогів, розкриття усних тем французькою мовою. Курс призначений для студентів програми "Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії". Навчання студентів інших спеціальностей відбуватиметься на платній основі.

Французька мова II (для спеціальності Міжнародні відносини)

5 семестр, 4 год/тижд., залік, 5,0 кредитів, Т.Г. Маціяшко, доктор педагогічних наук, професор

6 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 5,0 кредитів, Т.Г. Маціяшко, доктор педагогічних наук, професор

Курс спрямований на вивчення французької мови рівня A2. Протягом курсу студенти опановують правила орфоєпії, орфографії та пунктуації; засвоюють базовий словник для взаємодії у типових комунікативних ситуаціях; вивчають лінгвістичну термінологію для можливості подальшої самостійної роботи зі словниками, довідниками, граматиками французької мови тощо; здобувають практичні навички написання текстів різних стилів, ведення діалогів, розкриття усних тем французькою мовою. Курс призначений для студентів програми "Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії". Навчання студентів інших спеціальностей відбуватиметься на платній основі.

Французька мова III (для спеціальності Міжнародні відносини)

7 семестр, 4 год/тижд., залік, 5,0 кредитів, Т.Г. Маціяшко, доктор педагогічних наук, професор
 8 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 5,0 кредитів, Т.Г. Маціяшко, доктор педагогічних наук, професор

Курс спрямований на вивчення французької мови рівня B1. Упродовж курсу студенти опановують правила орфографії, пунктуації; засвоюють лексичні одиниці для здійснення комунікації у типових загальних та професійних ситуаціях; вивчають лінгвістичну термінологію для можливості подальшої самостійної роботи з довідниками; опановують граматику французької мови відповідно до рівня B1 який визначений у Загальноєвропейських рекомендаціях з мовної освіти (ЗЄР); здобувають практичні навички написання текстів різних стилів, удосконалюють комунікативні навички ведення діалогів, розкриття усних тем французькою мовою. Курс призначений для студентів програми "Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії". Навчання студентів інших спеціальностей відбуватиметься на платній основі.

СЕРТИФІКАТНА ПРОГРАМА

«АФРИКАНСЬКІ СТУДІЇ: ГЛОБАЛЬНИЙ КОНТЕКСТ, РЕГІОНАЛЬНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ТА ВІДНОСИНИ З УКРАЇНОЮ»

Відносини України з країнами Африки: історія та сучасність

5 семестр, 2 год/тижд., залік, 3,0 кредити

Дисципліна спрямована на комплексне вивчення еволюції дипломатичних, економічних та політичних зв'язків між Україною та державами Африки. Курс охоплює огляд історичного підґрунтя, оцінку сучасного стану співробітництва, а також визначення перспективних напрямків взаємодії та просування національних інтересів України на африканському континенті. Курс входить до обов'язкової частини сертифікатної програми «Африканські студії: глобальний контекст, регіональні трансформації та відносини з Україною»

Вступ до постколоніальних студій / Introduction to Postcolonial Studies

8 семестр, 2 год/тижд., залік, 3,0 кредити, Мрідула Гош, PhD, доцент

Курс пропонує базове ознайомлення з ключовими концепціями та теоретичними підходами постколоніальних студій. Основна увага приділяється аналізу історичних передумов, механізмів формування колоніальних систем та їхнього впливу на сучасні соціально-політичні, економічні та культурні процеси в державах "Глобального Півдня". Курс викладається англійською мовою із залученням найактуальнішої літератури та джерел, що також сприяє опануванню професійної міжнародної термінології. Курс входить до обов'язкової частини сертифікатної програми «Африканські студії: глобальний контекст, регіональні трансформації та відносини з Україною».

Етнополітика, ідентичність та культура народів Африки

5 семестр, 2 год/тижд., залік, 3,0 кредити

Курс покликаний сформувати у студентів методологічну та когнітивну рамку розуміння Африки через призму її соціокультурного фундаменту та сучасних процесів націотворення. Зокрема, курс має на меті ознайомлення з багатогранністю етнічної компоненти (бантумовні, нілотські, кушитські етноси) та роллю традиційних інститутів — клановості й трайбалізму — в архітектурі сучасних політичних систем континенту. Важливою складовою є релігійний ландшафт (іслам, християнство, традиційні вірування та синкретизм) як визначний фактор конструювання ідентичностей та їхнього зіткнення. Особлива увага приділяється феномену розвитку множинних культур африканських етносів, передусім як вияву суб'єктності. Зрештою, курс фокусується на деконструкцію превалюючого суто європоцентричного підходу до регіону. Опанувавши програму курсу студенти зможуть: А) аналізувати внутрішньополітичну динаміку африканських держав з

урахуванням ваги етнічного чинника, кланових мереж та впливу традиційних лідерів на ухвалення політичних рішень; Б) розуміти специфіку «африканської філософії» та ідеології panafricanismu як інструментів подолання колоніальної спадщини та розбудови єдності на континенті; В) визначати роль релігійних та культурних індустрій у просуванні м'якої сили та формуванні нових ідентичностей. Курс входить до вибіркової частини сертифікатної програми «Африканські студії: глобальний контекст, регіональні трансформації та відносини з Україною».

Ісламський світ в системі міжнародних відносин: цивілізаційні виміри

4 семестр, 2 год/тижд., залік, 3,0 кредити,

Курс пропонує аналіз ролі ісламського фактору в міжнародній політиці, зокрема на Африканському континенті. Розглядаються питання конфесійної структури, взаємодії релігії та політичних інститутів, а також вплив ісламу на формування локальних ідентичностей. Курс входить до вибіркової частини сертифікатної програми «Африканські студії: глобальний контекст, регіональні трансформації та відносини з Україною»

Курсова робота (аналітична доповідь з Африканських студій)

бд семестр, 0 год/тижд., захист тези, 3,0 кредити

Аналітична доповідь з дослідження Африки є обов'язковою освітньою компонентою сертифікатної програми з африканських студій та передбачає самостійну підготовку здобувачами освіти аналітичної письмової роботи, що стосується дослідження Африки, обсягом до 2500 слів та презентацію (захист) цієї роботи. Курс входить до обов'язкової частини сертифікатної програми «Африканські студії: глобальний контекст, регіональні трансформації та відносини з Україною»

СЕРТИФІКАТНА ПРОГРАМА

«ІНДО-ТИХОООКЕАНСЬКІ СТУДІЇ: ГЕОПОЛІТИКА, РЕГІОНАЛЬНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ТА ІНТЕРЕСИ УКРАЇНИ»

Безпеків альянси та партнерства в Індо-Тихоокеанському регіоні

бд семестр, 4 год/тижд., залік, 3,0 кредити

Курс розглядає еволюцію та сучасний стан військово-політичних блоків і форматів співпраці (наприклад, QUAD, AUKUS), їхній вплив на архітектуру та динаміку регіональної безпеки. Курс входить до вибіркової частини сертифікатної програми «Індо-Тихоокеанські студії: геополітика, регіональні трансформації та інтереси України»

Відносини України з країнами Індо-Тихоокеанського регіону: історія та сучасність

6 семестр, 2 год/тижд., залік, 3,0 кредити

Дисципліна спрямована на комплексне вивчення еволюції дипломатичних, економічних та політичних зв'язків між Україною та державами Індо-Тихоокеанського регіону. Курс охоплює огляд історичного підґрунтя, оцінку сучасного стану співробітництва, а також визначення перспективних напрямків взаємодії та просування національних інтересів України у регіоні. Курс входить до обов'язкової частини сертифікатної програми «Індо-Тихоокеанські студії: геополітика, регіональні трансформації та інтереси України»

Вступ до постколоніальних студій / Introduction to Postcolonial Studies

8 семестр, 2 год/тижд., залік, 3,0 кредити, Мрідула Гош, PhD, доцент

Курс пропонує базове ознайомлення з ключовими концепціями та теоретичними підходами постколоніальних студій. Основна увага приділяється аналізу історичних передумов, механізмів формування колоніальних систем та їхнього впливу на сучасні соціально-політичні, економічні та культурні процеси в державах “Глобального Півдня”. Курс викладається англійською мовою із залученням найактуальнішої літератури та джерел, що також сприяє опануванню професійної міжнародної термінології. Курс входить до обов’язкової частини сертифікатної програми «Індо-Тихоокеанські студії: геополітика, регіональні трансформації та інтереси України».

Індонезія: суспільство, культура, політика

5 семестр, 2 год/тижд., залік, 3,0 кредити

Індонезія - найбільша країна Південно-Східної Азії, четверта за чисельністю населення держава світу та одна з ключових демократій Глобального Півдня. Курс знайомить із сучасною політичною історією Індонезії, її політичною системою та роллю в регіональній і глобальній політиці. Особлива увага приділяється зовнішній політиці країни, її участі в регіональних організаціях і взаємодії з великими державами. У межах курсу передбачені гостьові лекції викладачів з індонезійських університетів - Університету Аірлангта (м. Сурабая), Міжнародного університету Балі (м. Денпасар) та Католицького університету Параханган (м. Бандунг), також за участю Посольства Республіки Індонезія в Україні. Це надає студентам можливість безпосередньо познайомитися з індонезійськими освітніми традиціями та отримати міжнародний досвід у дослідженні Індо-Тихоокеанського регіону. Курс входить до вибіркової частини сертифікатної програми «Індо-Тихоокеанські студії: геополітика, регіональні трансформації та інтереси України»

Курсова робота (аналітична доповідь з Індо-Тихоокеанських студій)

6д семестр, 0 год/тижд., захист тези, 3,0 кредити

Аналітична доповідь з дослідження Індо-Тихоокеанського регіону є обов’язковою освітньою компонентою сертифікатної програми та передбачає самостійну підготовку здобувачами освіти аналітичної письмової роботи, що стосується дослідження Індо-Тихоокеанського регіону, обсягом до 2500 слів та презентацію (захист) цієї роботи. Курс входить до обов’язкової частини сертифікатної програми «Індо-Тихоокеанські студії: геополітика, регіональні трансформації та інтереси України».

Політика, економіка та суспільство в сучасному Китаї

7 семестр, 3 год/тижд., залік, 4,0 кредити,

Курс надає системний огляд внутрішньої та зовнішньої політики КНР, особливостей її економічної моделі (включаючи масштабні інфраструктурні ініціативи) та трансформацій, що впливають на глобальний баланс сил. Курс входить до вибіркової частини сертифікатної програми «Індо-Тихоокеанські студії: геополітика, регіональні трансформації та інтереси України».

Регіональні студії: Австралія та Океанія

8 семестр, 2 год/тижд., залік, 3,0 кредити

Курс надає огляд політико-економічних і соціокультурних особливостей розвитку Австралії, Нової Зеландії та острівних держав Океанії та окреслює їхні геополітичні вагу та інтереси. Курс входить до вибіркової частини сертифікатної програми «Індо-Тихоокеанські студії: геополітика, регіональні трансформації та інтереси України».

Регіональні студії: Японія / Area Studies: Japan

6 семестр, 2 год/тижд., залік, 3,0 кредити, Т.В. Сандрович, старший викладач

Завданням цього курсу є якомога ширше ознайомлення з сучасною міжнародною та геополітичною роллю Японію не лише у межах свого регіону, але й взагалі в системі сучасних міжнародних відносин і міжнародної політики. Курс орієнтований великою мірою на запрошених експертів з Японії, а також безпосередньо фахівців-японців, для того, щоб надати слухачам курсу найбільш актуальну інформацію про поточні питання і справи, актуальні в контексті Японії як регіонального та глобального актора. Курс входить до вибіркової частини сертифікатної програми «Індо-Тихоокеанські студії: геополітика, регіональні трансформації та інтереси України»

СЕРТИФІКАТНА ПРОГРАМА

«ЛАТИНОАМЕРИКАНСЬКІ СТУДІЇ: РЕГІОНАЛЬНІ ПРОЦЕСИ ТА УКРАЇНЬСЬКА ЗОВНІШНЯ ПОЛІТИКА»

Відносини України з країнами Латинської Америки: історія та сучасність

5 семестр, 2 год/тижд., залік, 3,0 кредити

Дисципліна спрямована на комплексне вивчення еволюції дипломатичних, економічних та політичних зв'язків між Україною та державами Латинської Америки. Курс охоплює огляд історичного підґрунтя, оцінку сучасного стану співробітництва, а також визначення перспективних напрямків взаємодії та просування національних інтересів України у регіоні. Курс входить до обов'язкової частини сертифікатної програми «Латиноамериканські студії: регіональні процеси та українська зовнішня політика»

Вступ до постколоніальних студій / Introduction to Postcolonial Studies

8 семестр, 2 год/тижд., залік, 3,0 кредити, Мрідула Гош, PhD, доцент

Курс пропонує базове ознайомлення з ключовими концепціями та теоретичними підходами постколоніальних студій. Основна увага приділяється аналізу історичних передумов, механізмів формування колоніальних систем та їхнього впливу на сучасні соціально-політичні, економічні та культурні процеси в державах “Глобального Півдня”. Курс викладається англійською мовою із залученням найактуальнішої літератури та джерел, що також сприяє опануванню професійної міжнародної термінології. Курс входить до обов'язкової частини сертифікатної програми «Латиноамериканські студії: регіональні процеси та українська зовнішня політика».

Курсова робота (аналітична доповідь з Латиноамериканських студій)

бд семестр, 0 год/тижд., захист тези, 3,0 кредити

Аналітична доповідь з дослідження Латинської Америки є обов'язковою освітньою компонентою сертифікатної програми з латиноамериканських студій та передбачає самостійну підготовку здобувачами освіти аналітичної письмової роботи, що стосується дослідження Латинської Америки, обсягом до 2500 слів та презентацію (захист) цієї роботи. Курс входить до обов'язкової частини сертифікатної програми «Латиноамериканські студії: регіональні процеси та українська зовнішня політика»

Регіональні студії: країни Латинської Америки

8 семестр, 2 год/тижд., залік, 3,0 кредити, Г.Г. Тараненко, кандидат політичних наук., старший викладач

Мета курсу - надати знання з регіональних студій країн Латинської Америки, поглибити знання щодо історико-культурного, соціально-політичного, економічного та екологічного розвитку регіону, проаналізувати підходи до визначення регіону (географічні, культурні, політичні парадигми), проаналізувати політико-економічні особливості розвитку субрегіону Південної Америки, Центральної Америки, Андського і Карибського субрегіонів, простежити тенденції міжнародної інтеграції у Латинській Америці та взаємодії держав регіону з іншими акторами світової політики. Серед цілей курсу можна виокремити вивчення ключових підходів до визначення регіону і специфіку регіональних студій, вивчення історичних, соціальних, політичних, економічних та безпекових особливостей розвитку регіону, вивчення особливостей формування субрегіонів у Латинській Америці, визначення напрямків економічної, політичної та військової інтеграції у регіоні, розгляд ключових міжнародних організацій регіону Латинської Америки, визначення поняття регіонального лідерства та простеження тенденцій формування регіональних лідерів у Латинській Америці, аналіз засобів підвищення конкурентоспроможності регіону на міжнародній арені. У межах курсу розглядатимуться такі аспекти, як підходи до визначення регіону Латинської Америки, особливості економічного розвитку регіону Латинської Америки, особливості розвитку регіону Південної Америки і Андського субрегіону, особливості розвитку субрегіону Центральної Америки, особливості розвитку Карибського субрегіону, процеси міжнародної інтеграції у регіоні Латинської Америки, поняття регіонального лідерства, відносини з США, актуальність проблем захисту навколишнього середовища, гарантування міжнародної безпеки у регіоні та засоби врегулювання регіональних конфліктів. Серед очікуваних результатів навчання можна зазначити уміння визначати ключові соціальні, політичні, економічні та безпекові особливості розвитку країн Латинської Америки, уміння аналізувати напрямки економічної, політичної та військової інтеграції у регіоні, уміння аналізувати поняття регіонального лідерства та тенденції формування регіональних лідерів у Латинській Америці. Курс входить до обов'язкової частини сертифікатної програми «Латиноамериканські студії: регіональні процеси та українська зовнішня політика»

Релігійний вплив та соціальні рухи в Латинській Америці

7 семестр, 2 год/тижд., залік, 3,0 кредити

Дисципліна спрямована на аналіз ролі релігійних інституцій та різноманітних громадських рухів у формуванні політичної культури, електоральної поведінки та соціальних процесів у регіоні. Курс входить до вибіркової частини сертифікатної програми «Латиноамериканські студії: регіональні процеси та українська зовнішня політика»

СЕРТИФІКАТНА ПРОГРАМА

«РОСІЙСЬКІ СТУДІЇ: ПОЛІТИКА, ЕКОНОМІКА ТА ІДЕОЛОГІЯ СУЧАСНОЇ РОСІЇ»

Аналітичний міні-семінар з російських студій

6 семестр, 1,0 кредит, захист тези

Аналітичний міні-семінар з дослідження Росії є обов'язковою освітньою компонентою сертифікатної програми «Російські студії: політика, економіка та ідеологія сучасної Росії» та передбачає самостійну підготовку здобувачами освіти аналітичної письмової роботи, що стосується дослідження Росії, обсягом до 2500 слів та презентацію (захист) цієї роботи. Курс

входить до обов'язкової частини сертифікатної програми «Російські студії: політика, економіка та ідеологія сучасної Росії».

Анатомія російських еліт

7 семестр, 2 год/тижд., залік, 3,0 кредити

Курс «Анатомія російських еліт» розкриває структуру, еволюцію та механізми функціонування владних груп у сучасній Росії, від номенклатури до силовиків та олігархів. Особливу увагу приділено взаємодії політичних, економічних і силових еліт, а також їхній ролі у формуванні внутрішньої та зовнішньої політики РФ. Студенти аналізуватимуть процеси рекрутування, ротації та збереження еліт. Окремо розглядаються питання корупційних мереж, неформальних практик та їхнього впливу на політичний режим. Курс базується на сучасних дослідженнях, емпіричних даних і порівняльному аналізі. Він стане корисним для студентів, які прагнуть глибше зрозуміти природу влади в Росії та її трансформації. Курс входить до обов'язкової частини сертифікатної програми «Російські студії: політика, економіка та ідеологія сучасної Росії».

Зовнішня політика Росії після розпаду СРСР

7 семестр, 2 год/тижд.,екзамен, 3,0 кредити, І.І. Гісем, старший викладач

Курс «Зовнішня політика РФ після розпаду СРСР» пропонує сучасний погляд на витоки та природу зовнішньої політики РФ від розпаду Радянського Союзу до війни проти України, що триває. Він розглядає основні концепції зовнішньої політики РФ, етапи її розвитку та змін. Це дозволяє краще зрозуміти, оцінити нинішню роль Росії на міжнародній арені та спрогнозувати деякі сценарії майбутнього розвитку. Курс входить до обов'язкової частини сертифікатної програми «Російські студії: політика, економіка та ідеологія сучасної Росії».

Інтеграційні та дезінтеграційні процеси між авторитарними режимами РФ та Білорусь

8 семестр, 2 год/тижд., залік, 3,0 кредити

В курсі пропонується вивчення загального стану інтеграційних і дезінтеграційних процесів між РФ і Білоруссю з акцентом на економічну інтеграцію та співпрацю між РФ та РБ у воєнній сфері, а також ядерний шантаж Путіна і Лукашенка: загроза для системи міжнародної безпеки. Додатково вивчатимуться фактори військової взаємодії РФ-КНР і РБ-КНР та їхній впливу на хід російсько-української війни. Окрему увагу буде приділено оцінці спроможності Білорусі ефективно розвивати економіку самостійно без впливу та прямої допомоги РФ і КНР. Крім того, вивчення тематики існування "Союзного государства" як фактору для країн регіону та вплив інтеграції між РФ і РБ на регіональну безпеку та решту демократичного світу, а також стратегія подальшого реагування України та країн Заходу на інтеграцію чи дезінтеграцію Росії та Білорусі: сценарії щодо визначення подальшого майбутнього незалежності Білорусі; потреба у підготовці довгострокової стратегії України з протистояння російським інтересам та інтеграційним проектам тощо. Курс входить до вибіркової частини сертифікатної програми "Російські студії: політика, економіка та ідеологія сучасної Росії".

Політика Росії на тимчасово окупованих територіях України

5 семестр, 2 год/тижд., залік, 3,0 кредити

Курс «Політика Росії на тимчасово окупованих територіях України» розкриває стратегії та механізми російського управління захопленими регіонами. Студенти аналізуватимуть політичні, військові, економічні та інформаційні інструменти, що використовуються для інтеграції окупованих територій у російський простір, а також їхній коротко- та довгостроковий вплив. Особливу увагу приділено питанням примусової паспортизації, репресій, русифікації, змін у системі освіти та адміністративного контролю. Курс також розглядає спротив місцевого населення, підпільні рухи та політику Росії щодо них. Курс буде корисним для студентів, які прагнуть зрозуміти механізми дії окупаційного режиму та виклики, що можуть постати в процесі деокупації й реінтеграції. До викладання залучатимуться аналітики і дослідники, які на практиці

займаються питаннями тимчасово окупованих територій. Курс входить до вибіркової частини сертифікатної програми «Російські студії: політика, економіка та ідеологія сучасної Росії».

Регіони та народи Росії: ідентичність, права, виклики

5 семестр, 2 год/тижд., залік, 3,0 кредити

Курс "Регіони та народи Росії: ідентичність, права, виклики" показує етнічне, культурне та політичне розмаїття регіонів Російської Федерації. Студенти аналізуватимуть формування регіональних ідентичностей, взаємовідносини між центром і периферією та політику імперського центру щодо національних меншин. Особлива увага приділяється питанням автономії де-юре і де-факто, мовним правам, проблемам політичного представництва й регіонального сепаратизму. Курс також розглядає соціально-економічні виклики, асиметрію розвитку регіонів та наслідки колоніальної експлуататорської політики Москви. Викладання базується на міждисциплінарному підході, аналізі історичних процесів та сучасних кейсів. Курс буде корисним для студентів, які прагнуть зрозуміти напруженість між центром і регіонами та перспективи можливих змін у федеративному устрої Росії. Курс входить до вибіркової частини сертифікатної програми "Російські студії: політика, економіка та ідеологія сучасної Росії".

Російська м'яка сила в світі: інструменти, структури

6 семестр, 2 год/тижд., залік, 3,0 кредити

Курс «Російська м'яка сила в світі: інструменти, структури» висвітлює стратегії та механізми впливу Росії на міжнародну спільноту через культурну, інформаційну та економічну експансію. Студенти аналізуватимуть діяльність організацій, медіа, фондів і освітніх програм, що сприяють просуванню російських наративів за кордоном. Особлива увага приділена використанню релігійних структур, історичної політики, ідеології «русского мира» та дезінформації для формування проросійських симпатій. Викладання базується на аналізі офіційних документів, медіадосліджень та кейс-стаді кампаній впливу. Курс буде корисним для студентів, які прагнуть зрозуміти, як Росія вибудовує глобальні мережі впливу та які інструменти протидії цьому існують. До викладання долучатимуться як українські дипломати, так і закордонні експерти. Курс входить до вибіркової частини сертифікатної програми «Російські студії: політика, економіка та ідеологія сучасної Росії».

Російська пропаганда та російські інформаційні операції

7 семестр, 2 год/тижд., залік, 3,0 кредити

Курс «Російська пропаганда та інформаційні операції» розкриває стратегії, методи та інструменти інформаційного впливу, які використовує Росія для досягнення політичних і військових цілей. Студенти дізнаються про ідеологічні основи російської пропаганди, ключові наративи та механізми їхнього поширення через медіа, соціальні мережі та культурні проекти. Особлива увага приділяється технологіям дезінформації, фейковим новинам, фабрикам тролів, а також використанню кібероперацій та психологічного впливу. Курс також розглядає кейси російських інформаційних кампаній проти України, ЄС, США та інших країн, а також методи їхнього викриття та протидії. Курс буде корисним для студентів, які прагнуть зрозуміти, як працює російська інформаційна війна та які стратегії ефективної протидії існують. Курс входить до вибіркової частини сертифікатної програми «Російські студії: політика, економіка та ідеологія сучасної Росії».

Російське суспільство та ідентичність

6 семестр, 2 год/тижд., залік, 3,0 кредити

Курс "Російське суспільство та ідентичність" описує ключові фактори, що формують колективну свідомість і соціальну динаміку сучасної Росії, а його основний акцент - на розумінні "загадкової

російської душі". Студенти дослідять історичні, культурні та політичні передумови розвитку російської ідентичності, її зв'язок із імперською спадщиною та радянським минулим. Особлива увага приділяється питанням патерналізму, ставлення до влади, військової мобілізації, пропаганди та політичного конформізму. Курс також розглядає соціальні розшарування, регіональні відмінності та роль релігії, зокрема й РПЦ. Викладання базується на міждисциплінарному підході, аналізі соціологічних досліджень, медіаконтенту та етнографічних даних. Курс буде корисним для студентів, які прагнуть зрозуміти соціальні процеси в Росії та перспективи трансформації її суспільства. До викладання долучатимуться українські та зарубіжні експерти. Курс входить до вибіркової частини сертифікатної програми "Російські студії: політика, економіка та ідеологія сучасної Росії".

Спецслужби Росії: історія, структура, методи діяльності

8 семестр, 2 год/тижд., залік, 3,0 кредити

Курс «Спецслужби Росії: історія, структура, методи діяльності» розкриває особливості сучасної діяльності російських органів безпеки та описує, коли і як формувались принципи роботи цих структур. Студенти дослідять роль спецслужб у внутрішній та зовнішній політиці, їхній вплив на державне управління, економіку та суспільство росії. Особливу увагу приділено методам оперативної роботи, інформаційним операціям, політичним репресіям та використанню спецслужб для гібридної війни. Курс також розглядає взаємодію російських силових структур із політичними елітами та їхню роль у стабільності авторитарного режиму. Викладання базується на міждисциплінарному підході, аналізі історичних і сучасних кейсів, а також розсекречених документах та аналітичних дослідженнях. Курс буде корисним для студентів, які прагнуть зрозуміти механізми функціонування російської державної безпеки та її вплив на глобальні процеси. Гостьовими викладачами курсу будуть експерти з питань російських спецслужб. Курс входить до обов'язкової частини сертифікатної програми «Російські студії: політика, економіка та ідеологія сучасної Росії».

Сучасна російська економіка та санкції

8 семестр, 2 год/тижд., залік, 3,0 кредити

Курс «Сучасна російська економіка та санкції» аналізує структуру, динаміку та виклики економічної системи Росії в умовах міжнародної ізоляції. Студенти розглянуть вплив санкцій на ключові сектори економіки, фінансову систему, енергетичний ринок та військово-промисловий комплекс. Особливу увагу приділено адаптаційним стратегіям російської влади, імпортозаміщенню, тіншовій торгівлі та фінансовим схемам обходу санкцій. Курс також розглядає роль Китаю, Індії, країн Близького Сходу та пострадянського простору у підтримці російської економіки. Викладання базується на аналізі макроекономічних даних, політичної економії та сучасних дослідженнях щодо санкційних режимів. Курс буде особливо корисним для студентів, які прагнуть зрозуміти трансформацію економіки Росії під тиском санкцій та її глобальні наслідки. Курс входить до обов'язкової частини сертифікатної програми «Російські студії: політика, економіка та ідеологія сучасної Росії».

ФАКУЛЬТЕТ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я, СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ І ПСИХОЛОГІЇ

С4 ПСИХОЛОГІЯ

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА – ПСИХОЛОГІЯ

<https://ukma.edu.ua/ects/index.php/fsnst/192-2018-06-13-09-07-54/psychology-mp/264-2018-11-01-10-47-19>

ОСВІТНІЙ СТУПІНЬ – БАКАЛАВР

ОБОВ'ЯЗКОВІ ДИСЦИПЛІНИ

Анатомія та еволюція нервової системи

1 семестр, 2 год/тижд., екзамен, 3 кредити,

.Курс спрямований на вивчення анатомічної будови та основ функціонування нервової системи в цілому та її окремих частин. Розглянуто будову головного та спинного мозку, периферійної нервової системи та органів чуття. Приділено увагу локалізації функцій пізнання, руху, соматичної, зорової, слухової чутливості, основних мовних центрів в корі головного мозку. Висвітлено процеси формування нервової системи в онто- та філогенезі.

Вступ до спеціальності

1 семестр, 2 год/тижд., екзамен, 3 кредити, С. О. Богданов, старший викладач

Мета курсу – ознайомити студента-першокурсника зі сферами та особливостями професійної роботи бакалавра психології, сформувати початкові вміння та навички інформаційно-аналітичної діяльності, розвивати професійне мислення та сприяти професійному самовизначенню.

Загальна психологія

1, 2, 2д, 3 семестри, 3, 4 год/тижд., 1 залік, 3 екзамени, 15 кредитів, В. М. Чернобровкін, професор, доктор психологічних наук

Загальна психологія є однією з фундаментальних навчальних дисциплін у системі підготовки фахівців психологічних спеціальностей. Курс складається з шести розділів: «вступ до психології», «Психіка й поведінка», «Сенсорно-перцептивні процеси», «Атенційно-мнемічні процеси», «Мислення й мовлення», «Уява». Курс загальної психології передбачає викладення основних уявлень про предмет, методи й завдання психології, її місце серед інших наук про людину, про її базові категорії й поняття, про ключові проблеми й шляхи їхнього вирішення. особливу увагу приділено темам, пов'язаним із проблематикою предмета психології, розвитком психіки, проблематикою психічних процесів та явищ, психологією особистості.

Практикум із загальної психології

1, 2, 2д семестри, 2–4 год/тижд., 3 заліки, 9 кредитів, О.В.Яковенко, старший викладач

Вивчаються класичні принципи і методи психологічної роботи та основні психофізичні методи як основа психологічних вимірювань. Курс формує вміння здійснювати різні вимірювальні процедури, планувати експеримент, застосовувати класичні методи психологічної роботи в дослідницькій діяльності.

Основи біології та генетики людини

1 семестр, 2 год/тижд., екзамен, 3 кредити, Т.В. Пасічник, старший викладач, кандидат біологічних наук.

В курсі в систематичній формі представлено загальнобіологічні узагальнення про особливості будови і функціонування організму людини, спадковість та мінливість, регуляторні механізми, процеси розмноження, ембріогенезу, еволюції.

Антропологія

2 семестр, 2 год/тижд., екзамен, 3 кредити, А. Я. Боднар, доцент, кандидат психологічних наук

Мета курсу – ознайомити студентів з основами знань про мінливість фізичного типу людини, протенденції расової, екологічної, конституціональної диференціації. особливу увагу надано мінливості біологічних властивостей людини в процесі зростання, розвитку і старіння організму.

Психофізіологія

2 семестр, 2 год/тижд., екзамен, 3 кредити, Я.Ю. Каплуненко. Старший викладач, кандидат психологічних наук.

Мета дисципліни полягає у вивченні фізіологічних закономірностей та механізмів психічної діяльності та поведінки людини, в оволодінні сучасними і перспективними напрямками психофізіологічних розробок і досліджень з питань діагностики, професійного відбору, психофізіологічного супроводження навчальної і виробничої діяльності, форм і методів психофізіологічного забезпечення діяльності

Вікова психологія

2д,3 семестри, 4, 4 год/тижд., 1залік, 1 екзамен, 9 кредитів,

Мета курсу полягає у засвоєнні студентами знань щодо вікових закономірностей психічного розвитку людини в онтогенезі; зарубіжних і вітчизняних теорій психічного розвитку людини; поняття психологічного віку та проблем вікової періодизації в психології; особливостей психічного розвитку людини в періоди дитинства, дорослішання та дорослості; норми розвитку та відхилень від вікової норми; природи та психологічної сутності вікових криз; особливостей соціальної ситуації розвитку, провідної діяльності та новоутворень у психічному розвитку дітей різного віку; особливостей проведення психологічних досліджень з проблем вікового розвитку людини. основні компетентності, що розвиває курс, полягають у: знаннях про загальні закономірності психічного розвитку людини в онтогенезі, зарубіжні та вітчизняні теорії психічного розвитку в періоди дитинства, дорослішання та дорослості, проблему вікової періодизації психічного розвитку та варіанти її розв'язання у психології, критерії і показники психічного розвитку та становлення особистості в різні періоди дитинства й дорослості; умінь організовувати і проводити психологічні дослідження у галузі вікової психології, використовувати психодіагностичні методи з метою вивчення особливостей психічного розвитку дітей різного віку.

Зоопсихологія та порівняльна психологія

3 семестр, 2 год/тижд., екзамен, 3 кредити, І. М. Бушай, професор, доктор психологічних наук

Курс спрямований на вивчення особливостей формування психічних процесів у тварин в онтогенезі, походження психіки та її розвиток у ході еволюції, а також розуміння біологічних передумов людської свідомості. Мета курсу: формування у студентів теоретико-методологічної основи для поглибленого розуміння психології людини. Завдання курсу: розвивати у майбутніх психологів уявлення про фізіологічні засади поведінки тварин та людини; основні властивості психічної діяльності тварин; основні форми поведінки тварин; еволюцію психіки і поведінки тварин; основні передумови і фактори виникнення людської свідомості; розвиток психіки та поведінки тварин і людини в онтогенезі; розкрити засоби та напрями аналізу та прогнозування поведінки тварин у різних умовах її життєдіяльності.

Курсова робота

4д,6д семестр, захист тези, 6 кредитів

Завдання курсової роботи – прищепити студентам навички самостійної праці (робити огляд наукової літератури, аналізувати різні підходи, формулювати власні висновки).

Диференціальна психологія

4 семестр, 2 год/тижд., екзамен, 3 кредити, Айвазян Л.Ю. т, кандидат психологічних наук, ст..викладач

Є обов'язковою дисципліною циклу професійної та практичної підготовки фахівців за спеціальністю «психологія» в межах освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр». Змістові розділи дисципліни формують системне уявлення про сутність індивідуально-типологічних варіантів розвитку і поведінки людини, інформують студентів про роль природних і соціальних факторів у варіативності поведінки і діяльності. вивчення дисципліни передбачає засвоєння студентами наступного змісту умінь: синтезувати накопичені знання у психології з метою їх практичного застосування при розробці психолого-педагогічних інновацій; бачити варіативність розвитку людини в рамках нормативних варіантів; досліджувати особливості індивідуально-психологічних властивостей особистості; враховувати вплив індивідуально типологічних факторів на засвоєння різних освітніх програм.

Педагогічна психологія

4 семестр, 2 год/тижд., екзамен, 3 кредити.

Дисципліна вивчає методологічні і теоретичні основи педагогічної психології, її історію, закономірності і динаміку психічного розвитку та формування особистості, психологічні основи учіння і навчання, методи педагогічного управління цими процесами.

Соціальна психологія

4, 4д семестри, 3, 4 год/тижд., 1 екзамен, 1 залік, 7 кредитів, В.М. Поліщук, професор, доктор психологічних наук,

Курс вивчає психологічні особливості соціального життя особистості. Зміни поведінки та діяльності особистості в умовах великих і малих соціальних груп. Спілкування та соціальна взаємодія, сприймання людьми одне одного. Психологія виникнення спільнот і процеси їхнього розвитку і функціонування.

Математичні методи в психології

5семестр, 2 год./тижд., залік, 3 кредити;

Змістові дисципліни дають уявлення про застосування інформаційних технологій, засобів та методів обробки інформації, що дозволяє на практиці засвоїти способи побудови реальних баз даних в різних сферах діяльності психологів та сучасні можливості презентації результатів психологічних досліджень. Вивчення дисципліни передбачає засвоєння студентами наступного змісту умінь: застосовувати математичний апарат в процесі проведення наукового дослідження у різних галузях психології; здійснювати статистичний аналіз та узагальнення соціально-психологічної інформації, забезпечувати формування науково обґрунтованих висновків та пропозицій; готувати аналітичні та статистичні матеріали для доповідей, звітів, статей, тощо;використовувати у соціальній практиці психологічні технології та методики математичної обробки психологічного дослідження, виділяти і оцінювати з їх допомогою соціальні, політичні, культурні, вихідні складові соціально-психологічних явищ. Формувати мету, конкретні завдання та програми дослідження; створювати емпіричну базу та банки даних; формулювати та перевіряти гіпотези досліджень, аналізувати сутність психічних процесів в залежності від факторів, що на них впливають.

Патопсихологія

5 семестр, 2 год./тижд., екзамен, 3 кредити; І.М. Бушай, проф., доктор психологічних наук

Курс «Патопсихологія» вивчає проблеми типології порушень психічних процесів, властивостей та станів при різних видах патології людини. До структури курсу входить вивчення базових категорій теоретичного апарату, принципів використання експериментально-психологічних методів з метою клінічної діагностики порушень сприймання, довільних рухів та дій, мови та пам'яті, патології мислення, емоційно-вольової сфери, свідомості та самосвідомості, особистості та її змін і

аномалій. Навчальна програма призначена для підготовки психологів з метою навчити діагностиці в психоневрологічних закладах, здійсненню контролю за динамікою хворобливих станів, підготувати до участі в розв'язанні практичних завдань психіатричної клініки. В процесі вивчення дисципліни студенти оволодівають теоретико-методологічними та прикладними аспектами патопсихології у зв'язку із сучасними досягненнями психологічної науки в галузі психотерапевтичної допомоги, дослідженнями в сфері вивчення особистості, вимогами до сучасного фахівця психолога.

Психодіагностика

5 семестр, 4 год./тижд., екзамен, 6 кредитів;

Предметом вивчення навчальної дисципліни є знання про специфіку та закономірності винесення валідних і надійних суджень, за допомогою яких здійснюється кваліфікація рівня і особливостей психіки людини та психічного розвитку учнів початкової ланки освіти.

Психологія особистості

5 семестр, 4 год./тижд., екзамен, 6 кредитів; Л.В. Копець, доцент кандидат психологічних наук

Особистість. Індивід. Індивідуальність. Багатозначність підходів до вивчення особистості. Емпірична та психологічна характеристика особистості. Структура особистості в контексті різних підходів. Процеси особистості. Психологічні утворення особистості. Психологічні відмінності особистості та індивідуальності. Психологічні утворення індивідуальності. Принципи вивчення особистості. Идеографічний та номотетичний підходи. Феномен персоналізації особистості.

Експериментальна психологія

6 семестр, 2 год./тижд., екзамен, 3 кредити; Поліщук С.М. к.п. психологічних наук, доцент

Метою вивчення курсу „Експериментальна психологія” є оволодіння знаннями щодо основ планування, організації та проведення експериментального психологічного дослідження, набуття умінь та навичок сумісної діяльності з досліджуваними в різних типах експериментальних ситуацій, а також обробки, аналізу та узагальнення одержаних в ході досліджень даних. Засвоєння курсу збагачує студентів теоретичними знаннями з історії становлення та сучасного стану розвитку експериментальної психології; принципів організації та проведення психологічних експериментів; методів статистичної обробки даних дослідження; вимог щодо підготовки та написання наукового звіту за результатами психологічного експерименту. Також студент має змогу застосовувати отримані знання в практичній діяльності, а саме: розробляти програму і методику психологічного експерименту; проводити математико-статистичну обробку даних та якісний аналіз результатів дослідження; оформляти результати дослідження у вигляді наукового звіту.

Клінічна психологія

6,7 семестри, 2,6 год./тижд., залік, екзамен 7 кредитів;

Курс відповідає навчальному плану підготовки бакалаврів за напрямом підготовки «Психологія». Метою курсу є орієнтування студентів в основних підходах до загальної та патопсихології, а також до класифікації, діагностики, перебігу та лікуванню психічних захворювань, набуття практичних умінь і навичок у застосуванні методів клінічно-психологічної діагностики. Завдання дисципліни та її місце в навчальному процесі визначаються основними питаннями курсу і збагачують студентів знаннями, вміннями і навичками.

Організаційна психологія

6 семестр, 4 год./тижд., екзамен, 6 кредитів; А.Я. Боднар, доцент, кандидат психологічних наук

Організаційна психологія. Мета курсу полягає у наданні студентам знань щодо загальних основ психології організацій та групи як об'єкта управління і основи організації; соціально-психологічної структури організації; передумов та кроків створення організації; типів організаційних структур та життєвого циклу організації; змісту, структури та психологічних компонентів управління в організаціях; організації ефективної комунікації в організаціях; клімату

організації та корпоративної культури; підбор, розстановки, оцінки та атестації кадрів; формування ефективної роботи команди; психологічних аспектів індивідуальної кар'єри та формування іміджу керівника; психологічного забезпечення впровадження інновацій в організаціях; попередження та розв'язання управлінських конфліктів в організаціях. Основні компетентності, що розвиває курс, полягають у знаннях: змісту та психологічних особливостей, структури та основних складових організації; основних чинників становлення сприятливого клімату в колективі; закономірностей ефективної комунікації в організації; основних напрямків управління конфліктами в організації; методів дослідження психологічних аспектів управління персоналом; умінь: володіти методами організації та проведення комплексних психологічних досліджень у виробничо-управлінській сфері; використовувати різні методи діагностичної роботи для вивчення психологічних проблем управління в організаціях; діагностувати типові проблемні ситуації на індивідуальному рівні, рівні виробничого колективу, організації; застосовувати та адаптувати методи соціометрії, референтометрії, експертних оцінок та ін.; забезпечувати консультативну роботу з керівниками, виробничими колективами, організаціями; надавати психологічну допомогу керівникам для психологічного забезпечення управлінського процесу в організаціях; прогнозувати використання резервів розвитку персоналу організації; вміти проводити управлінське консультування; консультувати керівників та відповідальних працівників установ з питань використання нових соціальних технологій, моделювання соціальних процесів з метою ефективної організації виробничої діяльності, поліпшення соціальних умов життєдіяльності організації.

Педагогіка

бд семестр, 4 год./тижд., залік, 3 кредити, М.О.Голубева, доцент кандидат педагогічних наук.

Педагогіка - це наука, яка вивчає і має на меті удосконалити процеси навчання, виховання та розвитку людини. Особливістю педагогіки є те, що вона не є наукою самодостатньою, зосередженою на собі самій, як це характерно для інших наук — природознавчих чи гуманітарних. Так само як і медицина, агрономія, юриспруденція чи наука управління, педагогіка спрямовує свої зусилля на покращення потрібної для суспільства форми діяльності.

ВИБІРКОВІ ДИСЦИПЛІНИ

Основи психосоматики

3 семестр, 2 год./тижд., залік, 3 кредити, С. О. Богданов, старший викладач

У курсі висвітлено основи психосоматики, пряму, що вивчає закономірності зв'язку тілесного та душевного життя людини, представлені сучасні розробки в галузі психотерапевтичної допомоги людині. Всі теми подано в ракурсі особистісного росту та удосконалення людини, підвищення її психологічної компетентності, формування цілісного сприймання себе та довколишнього світу.

Психологія соціального впливу та успіху

3 семестр, 2 год./тижд., залік, 3 кредити, О. М. Брик, старший викладач

Дисципліна спрямована на забезпечення психологічної компетентності з проблем соціального впливу та успіху у всій різноманітності їхніх виявлень у міжособистісній, внутрішньогруповій та міжгруповій взаємодії, в сферах особистісного та ділового спілкування, а також на практичне оволодіння засобами, техніками та практичними навичками соціального впливу для вибору та розробки власної моделі поведінки з метою досягнення соціального успіху. Курс у досить стислій і насиченій формі відображає масив теоретичних та практичних знань, накопичених психологією соціального впливу як наукою. Курс орієнтований на формування гармонійного світогляду сучасної освіченої людини незалежно від сфери її професійної діяльності. Може бути корисний всім, хто цікавиться кваліфікованим аналізом феноменів успіху та соціальнопсихологічного впливу, розширенням здатності впливати та протистояти небажаному соціальному впливу, а також здатності формувати власні алгоритми досягнення соціального та особистого успіху.

Психологія управління

3 семестр, 2 год./тижд., залік, 3 кредити, А. Я. Боднар, кандидат психологічних наук, доцент

Висвітлюються закономірності психологічних стосунків і поведінки людей в організації, психологічні закономірності управлінської діяльності. Мета курсу – навчити студентів здійснювати психологічний аналіз особистості та міжособистісних взаємин у групах, визначати засоби оптимального впливу на працівників для створення належного соціально-психологічного клімату в колективі.

Психологія переговорів в конфліктах

3 семестр, 2 год/тижд., залік, А.М. Гірник професор, кандидат філософських наук

Курс має на меті навчити студента основним засадам підготовки і проведенню переговорів. Розглядаються різні підходи до переговорів, переговори як боротьба позицій, як процес вирішення проблем, культурні відмінності переговорників і вплив контексту на особливості переговорів. Для ілюстрації теоретичних положень широко використовуються відео фрагменти за темою. Практичні заняття проводяться у формі тренінгу вмінь.

Основи конфліктології

4 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, А. М. Гірник, кандидат філософських наук, професор

Розуміння себе та тих, хто навколо, знання типології, структури та динаміки конфліктів, психологічні вправи, розігрування ситуацій та їх груповий аналіз. Практичні заняття побудовані у формі соціальнопсихологічного тренінгу

Психологія інтелекту

4 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, О. В. Яковенко, старший викладач

Курс визначає сутність, закономірності та фактори формування і динаміки розвитку інтелекту, характеризуючи особливості і діапазон загальних та індивідуальних здібностей особистості: обдарованості, майстерності, творчості, талановитості, які потенційно властиві кожному. Запропонований курс розглядає соціокультурний, особистісний і нейрофізіологічний чинники формування та функціонування інтелекту як здібності особистості до пізнання і вирішення будь-яких проблем, зумовлюючи успішну життєдіяльність людини.

Психологія криз

4д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити, О. В. Яковенко, старший викладач

Основні напрями дослідження і теорії кризових станів у сучасній зарубіжній та вітчизняній психології. Типологія, індивідуальні фактори, динаміка в онтогенезі. відомості про засоби діагностики і корекції кризових станів особистості.

Перша психологічна та домедична допомога

4д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити А.М. Гірник професор, кандидат філософських наук

Практично орієнтований курс навчає надавати першу допомогу у надзвичайних ситуаціях. Курс передбачає опанування серцево-легеневої реанімації на манекені. Широко використана емонстрація фрагментів відеофільмів за темою перша домедична допомога. Опанування навичок першої психологічної та домедичної допомоги здійснюється в процесі виконання вправ та моделювання кризових ситуацій.

Вступ до медіації

5семестр, 2 год./тижд., залік, 3 кредити; А.М. Гірник професор, кандидат філософських наук

Метою дисципліни "Вступ до медіації" є ознайомлення студентів з психологічною та юридичною специфікою медіаційного процесу, тактикою його проведення, особливостями застосування різних прийомів і технологій; навчити їх вирішувати проблемні та конфліктні ситуації шляхом перемовин, конструктивно.

Практикум з медіації

5 семестр, 2 год./тижд., залік, 3 кредити; А.М. Гірник професор, кандидат філософських наук

Метою курсу є ознайомлення з механізмами, феноменами та закономірностями міжособистісної конфліктної взаємодії, а також набуття базових умінь і навичок медіації.

Планом передбачені лекційні, семінарські і практичні заняття, проходження практики проведення медіації з реальними клієнтами, а також написання контрольної роботи. На лекціях планується демонстрація відеоматеріалів за темою занять, застосування елементів тренінгу та організація дискусії, а практичні заняття будуть проведені у формі психологічного тренінгу.

Психологія сім'ї

4д семестр, 4 год./тижд., залік, 3 кредити, О.В. Яковенко, старший викладач

Основні поняття про функції та стадії розвитку сім'ї, типи подружніх стосунків, якість шлюбу, рівнісумісності подружжя, типи порушень, функціонування сім'ї, методи діагностики та корекції сімейних стосунків.

Етнопсихологія

5 семестр, 2 год./тижд., залік, 3 кредити; О.В. Яковенко, старший викладач

Етнопсихологія як галузь соціально-психологічних знань, наука про психічні властивості етносу. Зв'язок етнопсихології з іншими науками. Основні категорії та поняття етнопсихології. Предмет та об'єкт етнопсихології як науки. Методологічні принципи етнічної психології. Сутність та структура етнопсихології. Основні напрями організації дослідження в етнопсихології. Класифікація методів дослідження в етнопсихології. Метод спостереження, експерименту, анкетне опитування, інтерв'ю, дослідження етнічних стереотипів шляхом „підбору рис”, довільного описування”, діагностичних тестів, асоціативного опитування. Функціональна роль етнопсихології в суспільстві.

Основи психотерапевтичного впливу

5 семестр, 2 год./тижд., залік, 3 кредити;

Метою курсу є орієнтування студентів в основних підходах психологічного впливу під час консультативної, колекційної та психотерапевтичної взаємодії із клієнтами. Надати повну картину існуючих методів та методик в їх практичному застосуванні. Завдання дисципліни та її місце в навчальному процесі визначаються основними питаннями курсу і збагачують студентів знаннями, вміннями і навичками. До них ми відносимо такі: вивчення основних сфер використання технологій психотерапевтичного впливу; розгляд основних методів психотерапевтичного впливу; правила та стандарти використання окремих методів та методик; сучасні методи психотерапевтичного впливу; клієнт та особливості його особистості в розрізі психотерапевтичного впливу.

Психологія музики

5 семестр, 2 год./тижд., залік, 3 кредити; Л.В. Копець, доцент, кандидат психологічних наук

В курсі вивчаються психологічні аспекти музики, закономірності створення, виконання та психологічного сприйняття музики, її впливу на різні структурні компоненти людської психіки, психологія музичної обдарованості, аналізуються проблеми виховання та навчання в сфері музичної діяльності. Всі проблеми вивчаються в контексті вивчення психічної діяльності особистості, її естетичних потреб та творчих проявів.

Психологія ігрової діяльності

5 семестр, 2 год./тижд., залік, 3 кредити; Л.В. Копець, доцент, кандидат психологічних наук

В курсі вивчається проблема ігрової діяльності в психології, феноменологія та психологічні теорії гри, аналізується значення гри для психічного розвитку та формування особистості дитини та

дорослих, розкриваються характеристики, критерії та різноманітність психологічних ігрових технологій в професійній діяльності психолога (розвивальні ігри, освітні ігри, корекційні ігри, рольові ігри, ігри-драми, проектні та ділові ігри, мислетворчі ігри, організаційні ігри, великі та малі ігри).

Психологічна реабілітація

6 семестр, 2 год./тижд., залік, 3 кредити; В.М. Чернобровкін професор, доктор психологічних наук

Метою курсу є орієнтування студентів в основних підходах до психологічної реабілітації, загальній структурі проведення психореабілітаційної роботи, етапи роботи та основних методах. Завдання дисципліни та її місце в навчальному процесі визначаються основними питаннями курсу і збагачують студентів знаннями, вміннями і навичками. До них ми відносимо такі: вивчення основних сфер використання психологічної реабілітації та основних напрямків психологічної реабілітації; принципів проведення психологічної реабілітації та основних методів психологічної реабілітації з урахуванням сучасних досягнень в галузі психологічної науки та суміжних з нею наук.

Психологія свободи

6 семестр, 2 год./тижд., залік, 3 кредити, В.А. Чернобровкіна, доцент, доктор психологічних наук

Метою курсу є засвоєння студентами знань щодо психологічних феноменів та процесів, пов'язаних з питаннями свободи, автономії, самодетермінації особистості. Розглядаються такі поняття як «свобода від» та «свобода для» та психологічні процеси й феномени, пов'язані з ними. Сміслові акценти у змісті навчального матеріалу поставлені на користь розгляду особистісного, тобто внутрішньопсихічного виміру свободи. Після вивчення курсу студенти повинні орієнтуватися в основних положеннях персоністичних теорій щодо питань свободи і автономії особистості; знати основні теорії само детермінації особистості; знати поняття внутрішнього / зовнішнього локусу каузальності та локусу контролю; орієнтуватися в прикладних та практичних питаннях психології свободи (у контексті освіти і навчання, розвитку і виховання автономної особистості, психологічної (психотерапевтичної) допомоги людині, питань адикцій та залежностей); вміти використовувати психодіагностичні методики вимірювання феноменів самодетермінації та автономії.

Психологія травми

6 семестр, 2 год./тижд., залік, 3 кредити; В.А. Чернобровкіна, доцент, доктор психологічних наук

Вивчає психологічні проблеми людини, що призводять до виникнення психологічних травм. Значна увага приділяється виявленню, психологічному аналізу та класифікації різноманітних психічних феноменів, що виникають у жертв екстремальних подій. Досліджуються різноманітні негативні психічні стани, що виникають унаслідок впливу екстремальних факторів: стрес, фрустрація, кризи, деривація, конфлікт. Також значна увага акцентується на конструктивних та деструктивних шляхах подолання психотравмуючих ситуацій.

Технології психокорекційного впливу

6 семестр, 2 год./тижд., залік, 3 кредити;

Це сукупність знань про способи і засоби проведення психокорекційного процесу. Психокорекційний процес – складна система, що включає в себе як стратегічні, так і тактичні задачі. В тактичні задачі входить розробка методів і психокорекційних технік, форма проведення корекційної роботи, підбір і комплектування груп, тривалість і режим занять. Модель корекції ґрунтується на організації конкретних психокорекційних впливів з використанням різних методів: ігротерапії, сімейної терапії, психореґулюючих тренувань. Індивідуальна модель корекції орієнтована на корекцію різних порушень в дитини чи підлітка з врахуванням його індивідуально-типологічних, психологічних особливостей. Це досягається в процесі створення індивідуальних психокорекційних програм, спрямованих на корекцію наявних недоліків з врахуванням індивідуальних факторів. Загальна модель психокорекції орієнтована на профілактичну роботу

з дитиною, типова модель – на оптимізацію, стимулювання психічного розвитку, а індивідуальна модель – на корекцію недоліків в розвитку дитини з врахуванням індивідуально-психологічних особливостей.

Кіберпсихологія

бд семестр, 2 год./тижд., залік, 3 кредити;

В курсі вивчаються особливості психічної діяльності та поведінки особистості в сучасному Інтернет-просторі (саморозкриття, особисті стосунки, онлайн-спільноти, професійне спілкування). Курс знайомить з методами дослідження особистості та діяльністю психологів в Інтернет просторі. Студенти психологи розвиватимуть навички використання комп'ютерних технологій у своєму житті та майбутній професійній діяльності

АТЕСТАЦІЯ

Кваліфікаційний екзамен

8д семестр, 3 крдити.

Атестація випускників освітньо-професійної програми спеціальності 053 Психологія проводиться у формі кваліфікаційного екзамену з психології й о кваліфікаційного екзамену з галузевої психології захисту кваліфікаційної (дипломної) роботи відповідно до вимог освітньої програми та завершується видачею документу встановленого зразка про присудження йому ступеня бакалавра із присвоєнням кваліфікації: «Бакалавр психології». Атестація здійснюється відкрито і публічно.

Кваліфікаційна робота

8д семестр, 12 крд

Кваліфікаційна робота – самостійне наукове дослідження, яке має наукову новизну, практичне значення і виконане на актуальну тему. В ній студент має продемонструвати вміння визначати дизайн дослідження, використовувати поняттєвий апарат сучасної психологічної науки; навички систематизації та узагальнення першоджерел з проблеми, добору якісних та кількісних методів проведення психологічного дослідження відповідно до його мети та завдань, планувати його етапи, кількісно і якісно інтерпретувати його результати; готовність до самостійної професійної діяльності в умовах ринкової економіки.

І9 ГРОМАДСЬКЕ ЗДОРОВ'Я

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА – ГРОМАДСЬКЕ ЗДОРОВ'Я

<https://ukma.edu.ua/ects/index.php/foz/277-bp/bp-public-health/297-2024-02-27-09-41-44>

ОСВІТНІЙ СТУПІНЬ – БАКАЛАВР

ОБОВ'ЯЗКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ

Українська мова за професійним спрямуванням

1-2 триместр, 2 год/тижд., залік, іспит.

Курс спрямований на ознайомлення студентів з основами та засобами професійного спілкування, підвищення рівня їхньої мовної компетенції шляхом поглиблення знань про норми сучасної української мови, функціональні стилі, наукову термінологію, специфіку мовно-виражальних засобів української мови; формування навичок комунікативно виправданого користування засобами мови в різних ситуаціях, під час професійного спілкування, створення документів з дотриманням мовного етикету; вироблення навичок редагування та аналізу фахових текстів; сприяння становленню національно свідомої особистості.

Англійська мова

1-2 триместр, 4 год/тижд., залік, іспит.

Програма курсу General English базується на комунікативному підході до навчання мови і належить до нового типу навчальних програм. На перший план висувається завдання практичного активного оволодіння англійською мовою. В основі розробки програми такого типу - теорія комунікативного навчання мови (Communicative Language Teaching), вичерпно представлена в працях Холідея, Хаймса, Манбі, Брамфіта, Рівєро та інших. Комунікативна програма обов'язково передбачає попереднє вивчення мовних потреб ("needs analyses") і вироблення компромісу між груповими та індивідуальними потребами. Програма курсу передбачає системне і комплексне застосування технічних засобів навчання (аудіо-, теле- і відеоапаратури), а також інші методичні засоби та прийоми, що сприяють вирішенню проблем навчання усній мові та ситуативній мовленнєвій спрямованості.

Фізичне виховання

1-2 триместр, 2 год/тижд., залік.

Дисципліна "Фізичне виховання" відноситься до обов'язкової частини навчальних планів студентів І р.н. бакалаврських освітніх програм всіх галузей знань та спеціальностей. Мета вивчення дисципліни - формування у студентів мотивації до фізичного самовдосконалення та здорового способу життя.

Вища математика

1 триместр, 4 год/тижд., іспит.

Базова математична дисципліна. Містить основи векторної алгебри, аналітичної геометрії та диференціального числення, основи інтегрального числення, теорію степеневих рядів та рядів Фур'є, поняття про диференціальні рівняння. Має на меті засвоєння студентами основних математичних методів, необхідних для вивчення біології, екології, математичної статистики, математичного моделювання, а також спеціальних курсів з предметних областей.

Вступ до громадського здоров'я

1 триместр, 3 год/тижд., іспит.

Навчальна дисципліна "Вступ до громадського здоров'я" є обов'язковою для студентів першого року навчання освітньої програми "Громадське здоров'я" першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Курс розроблено таким чином, щоб студенти могли орієнтуватися у базовій термінології, розуміти історичні передумови розвитку громадського здоров'я, причинно-наслідкові зв'язки між факторами ризику та здоров'ям, взаємозв'язок громадського та індивідуального здоров'я, знати та розуміти міждисциплінарність організації системи громадського здоров'я в Україні та світі, орієнтуватися в політиках громадського здоров'я, користуватися та критично оцінювати опубліковані дані/результати досліджень у сфері громадського здоров'я. Це створює ґрунт для розуміння надійних джерел інформації, навчає використовувати їх для самостійного пошуку необхідної медичної інформації. Цей курс також призначений для стимулювання інтересу студентів до інших курсів і програм громадського здоров'я.

Теорія ймовірності і математична статистика

2 триместр, 4 год/тижд., залік.

Основи теорії ймовірності та математичної статистики і їхнє застосування в розв'язуванні задач, побудові та використанні математичних моделей, обробці експериментальних даних. Ймовірності випадкових подій, випадкові величини, їхні властивості та характеристики. Описова статистика, теорія оцінювання параметрів і перевірки гіпотез. Початкові навички роботи зі статистичним пакетом Statistica.

Вступ до наукового мислення

2 триместр, 4 год/тижд., іспит.

Вступ до наукового мислення - це фундаментальний курс, розроблений для студентів, які здобувають ступінь бакалавра в галузі громадського здоров'я. Курс має на меті ознайомити студентів з основними принципами та методологіями наукового мислення та дослідження. Студенти вивчатимуть природу наукового знання, науковий метод та роль критичного мислення в оцінці наукових доказів. Акцент буде зроблено на розвитку здатності аналізувати та інтерпретувати результати досліджень, враховувати етичні міркування в наукових дослідженнях

та застосовувати наукову аргументацію до питань громадського здоров'я. Завдяки лекціям, дискусіям та практичним вправам студенти покращать свої аналітичні навички та глибше усвідомлять важливість наукового мислення у вирішенні проблем громадського здоров'я.

Вступ до біостатистики

2д триместр, 4 год/тижд., залік.

Курс розрахований на студентів бакалаврської програми "Громадське здоров'я". Зміст курсу включає розгляд основних понять статистичного аналізу та практичні приклади та розв'язування задач з метою закріплення теоретичного матеріалу. Викладання матеріалу відбувається з орієнтацією на сферу охорони здоров'я (переважно в частині вирішення практичних завдань та наведення прикладів). Курс не вимагає попереднього знання статистики або попереднього завершення курсу статистики.

Основи законодавства в сфері громадського здоров'я

2д триместр, 4 год/тижд., залік.

Метою курсу є наблизити студентів до ключових правових питань сучасної системи охорони здоров'я. Проблематика соціальної справедливості, яку відстоює право, тісно пов'язана з діяльністю системи охорони здоров'я і, зокрема - громадського здоров'я, ніж будь-якої іншої. Курс охоплює конституційний та законодавчий рівні регламентації та механізми захисту прав людини в охороні здоров'я.

Анатомія та фізіологія людини

2д триместр, 4 год/тижд., залік.

Це курс допоможе студентам дізнатися про всі основні системи організму, розвинути розуміння взаємозв'язків між структурами та функціями людського тіла. Студенти сформулюють термінологічний словник в даній царині. Дізнаються про механізми підтримки гомеостазу та вплив пошкоджень і захворювань на системи організму. Зрозуміють причинно-наслідкові зв'язки дії різних факторів на людський організм.

Студенти аналізуватимуть, спостерігатимуть і матимуть практичний досвід, бачивши, як ці системи виглядають на реальному зразку.

Соціально-економічні детермінанти популяційного здоров'я

3 триместр, 2 год/тижд., іспит.

Метою курсу є формування навиків і знань щодо визначення соціально-економічних детермінант, розгляд теоретичних та практичних наслідків їх впливу на здоров'я населення та систему громадського здоров'я. До соціально-економічних детермінант відносяться соціо-економічний статус (освіта, дохід, зайнятість, фак), місце проживання, харчування, система охорони здоров'я, соціальний контекст.

Студенти ознайомляться з основними концепціями, відповідними рамками і керівними принципами щодо соціально-економічних детермінант, які можуть бути реалізовані на практиці, їх зв'язок із національними реаліями.

Матеріально-екологічні детермінанти популяційного здоров'я

4 триместр, 2 год/тижд., іспит.

Метою курсу є формування навиків і знань щодо сукупності чинників навколишнього середовища та матеріальних умов життя, які безпосередньо або опосередковано впливають на фізичний, психічний та соціальний стан здоров'я людей. Вони відіграють критичну роль у забезпеченні життєдіяльності та адаптації населення до навколишнього середовища.

Організація системи охорони здоров'я

3 триместр, 4 год/тижд., іспит.

Метою даного курсу є знайомство з базовою термінологією щодо організації систем охорони здоров'я (СОЗ), тенденціями історичного розвитку СОЗ, загальне розуміння впливу політичних, економічних, контекстуальних та історичних впливів на формування системи охорони здоров'я, формування вмінь та навиків щодо ідентифікації з урахуванням різних критеріїв особливостей діяльності національних СОЗ, розуміння ключових принципів організації СОЗ, визначення цілей та завдань, проблем СОЗ на глобальному та національному рівнях. Основний акцент ставиться на поєднанні теоретичних та практичних навиків з використанням у навчальному

процесі інтерактивних методів навчання (дискусії, групові роботи, рольові ігри, кейс-методи та інші форми активного навчання).

Економіка та фінансування системи охорони здоров'я

4 триместр, 4 год/тижд., іспит.

Метою даного курсу є знайомство з базовою термінологією щодо фінансування системи охорони здоров'я, основними економічними законами, теорією та методами економіки охорони здоров'я і медичного страхування, вивчення найактуальніших проблем у фінансуванні постачальників медичних послуг. Ставиться акцент на розумінні яким чином засади економічної теорії та методи застосовуються в секторі охорони здоров'я; як фінансуються медичні послуги в різних системах охорони здоров'я, теорії та практики медичного страхування, природи конкуренції в охороні здоров'я; ефективності в охороні здоров'я та медичному обслуговуванні.

Англійська мова (за професійним спрямуванням)

3-4 триместр, 4 год/тижд., залік, іспит.

"English for Professional Needs" is a new type of educational programmes aimed at developing language skills for professional needs. The programme consolidates the knowledge acquired within General English Course and helps students to expand professional vocabulary and improve skills: speaking, writing, reading and listening, which are necessary for their qualification. "English for Professional Needs" is intended to facilitate students to master their academic approaches to analytical reading of special texts, summary writing, essay writing, group discussions, debates and presentations as well as note-taking, listening for gist and listening for details. The programme is designed to develop critical thinking and to prepare students for further successful studies on ESP and Master's programmes.

Біологія з мікробіологією та вірусологією

1-2 триместр, 4 год/тижд., залік, іспит.

Біологія є сучасною дисципліною, що стрімко розвивається. В курсі розглядаються процеси дозародкового, зародкового та післязародкового розвитку організму, детермінації та диференціювання клітин, гісто- та органогенезу та механізми їх регуляції. Розглядаються методи допоміжних репродуктивних технологій та виклики, зумовлені широким використанням цих методів. Приділено увагу зовнішнім чинникам, що впливають на процеси онтогенезу, в тому числі, тератогенним факторам. Розглянуто процеси регенерації тканин та органів та перспективи застосування напрацьованих технологій в медицині.

Розглядається місце мікроорганізмів у системі живих істот, сучасні досягнення у вивченні морфології, цитології, фізіології, біохімії, генетики та екології мікроорганізмів. Представлено новітні принципи систематики, класифікації та ідентифікації мікроорганізмів, висвітлюються найважливіші властивості мікроорганізмів, формується уявлення щодо основних фізіологічних груп мікроорганізмів та їхнього значення у біогеохімічних процесах, біотехнологічних процесах, господарській діяльності людини та медицині.

Розвиток вчення про віруси. Місце вірусів в живій природі. Загальні методи вивчення вірусів. Морфологія, морфогенез та біофізичні властивості вірусів. Принципи класифікації та номенклатури вірусів. Особливості репродукції вірусів. Патогенез вірусних інфекцій та противірусний імунітет.

Вступ до епідеміології

3-4 триместр, 2 год/тижд., залік, іспит.

Метою цього курсу є познайомити майбутніх фахівців з громадського здоров'я з епідеміологією - наукою про дослідження поширеності, закономірностей розподілу захворювань і факторів, що сприяють або запобігають виникненню захворювань або інших станів здоров'я, та контроль їх. Основний акцент курсу є на опануванні методології дослідження перерахованих вище явищ для подальшого грамотного і самостійного пошуку, критичної оцінки та використання доказової бази (результатів досліджень) у галузі громадського здоров'я.

Курсова робота

6 триместр, теза.

Курсова робота має досліджувати проблемне питання, результати її мають елементи наукової та практичної новизни. Завдання курсової роботи – прищепити студентам навички самостійної праці (робити огляд наукової літератури, аналізувати різні підходи, формулювати власні висновки). Основна мета виконання курсової роботи — глибоко й творчо вивчити одне з

конкретних питань теорії і практики певної дисципліни, оволодіти методами наукового дослідження.

Основи загальної екології

2 триместр, 2 год/тижд., іспит.

На заняттях з основ загальної екології студенти набудуть знань та формувань практичних навичок, необхідних для розуміння загальних засад екологічної науки, її структури та історичного розвитку, методів екології, основних законів, принципів і правил. Засвоєння знань щодо впливу екологічних чинників на живі організми, особливостей пристосувань рослин і тварин до різних умов існування на нашій планеті, реакції біосистем різних рівнів інтеграції на дію екологічних чинників, принципів структурно-функціональної організації екосистем і біосфери, їхніх змін у просторі й часі.

Вступ до цифрової охорони здоров'я

4д триместр, 4 год/тижд., залік.

Дисципліна «Вступ до цифрової охорони здоров'я» призначена для студентів бакалаврської програми «Громадське здоров'я» та інших бакалаврських програм. Курс надає базові знання про роль та вплив цифрових технологій на сферу охорони здоров'я та їх значення для фахівців різних галузей.

Студенти ознайомляться з ключовими поняттями цифрової охорони здоров'я, такими як електронні медичні картки, телемедицина, мобільні додатки для здоров'я, носимі пристрої, великі дані, штучний інтелект та інтернет речей. Буде розглянуто потенційні переваги та виклики впровадження цих технологій для покращення якості, доступності, ефективності послуг охорони здоров'я та промоції здорового способу життя. Курс також охоплює етичні, правові та соціальні аспекти використання цифрових технологій в охороні здоров'я, включаючи питання конфіденційності, безпеки даних, цифрової нерівності та відповідального інноваційного розвитку.

Отримані знання та навички будуть корисними для студентів різних спеціальностей в умовах цифрової трансформації суспільства та зростання ролі технологій в усіх сферах життя.

Вступ до сприяння здоров'ю

4д триместр, 4 год/тижд., залік.

Цей курс створений для майбутніх фахівців у галузі сприяння здоров'ю, які будуть працювати у державних інституціях або на рівні громад. Учасники отримають навички, необхідні для розроблення та впровадження програм сприяння здоров'ю на рівні громад, а також в установах публічного сектору, з метою підвищення якості життя та здоров'я суспільства. Курс формує розуміння основних принципів здорового способу життя та інтервенцій для їх застосування в практичній діяльності. Він включає в себе вивчення ефективних стратегій здорового харчування, методів фізичної активності, запобігання вживання ПАР та психологічних підходів до забезпечення загального благополуччя. Здійснюється огляд концепцій і ресурсів сприяння здоров'ю, знайомство із основними етапами розвитку та специфікою цього напрямку діяльності. Вивчаються визначальні моделі, на яких базуються програми зі сприяння здоров'ю, стратегії формування здорового способу життя та профілактика захворювань.

Основи демографії

4д триместр, 4 год/тижд., залік.

Цей курс має на меті ознайомити студентів із основними поняттями та інструментами для аналізу безперервного процесу оновлення населення протягом усього часу, а також із взаємозв'язками демографічної динаміки (народжуваності, смертності, міграції) та низки контекстуальних факторів (соціальних, економічних, політичних та ідеологічних).

Курс починається короткою історією того, як світ заселявся. Далі йде мультидисциплінарний підхід до «демографічних питань», взаємозв'язків статистичних структур населення та процесу їх постійного оновлення протягом часу. Основна частина курсу присвячена представленню основних методів опису та аналізу цих структур і демографічних процесів через піраміди населення, смертність, народжуваність і міграції. Решта курсу розглядає основні теорії та демографічні доктрини (такі як мальтузіанство та перехідний період), причини та наслідки (соціальні, економічні та політичні) демографічного розвитку та перспективи населення світу.

Якісні методи досліджень в громадському здоров'ї

6 триместр, 4 год/тижд., іспит.

Цей курс розроблений для знайомства та опанування базовими навичками проведення якісних досліджень в сфері громадського здоров'я. Студенти дізнаються про діапазон якісний методів дослідження, ознайомляться із прикладами застосування цих методів у сфері громадського здоров'я та надбають ключові компетенції для реалізації досліджень якісними методами.

Кількісні методи досліджень в громадському здоров'ї

5 триместр, 4 год/тижд., іспит.

Даний курс є базовим для студентів магістерської програми «Громадське здоров'я». Під час курсу розглядається парадигма кількісного дослідження і послідовні етапи проведення його: дослідницькі питання, на які можна відповісти кількісними методами, основні дизайни кількісних досліджень, способи відбору об'єктів у дослідження (формування вибірки), інструменти збору та підходи до аналізу кількісних даних.

Політика охорони здоров'я

5-6 триместр, 2 год/тижд., залік, іспит.

Політика охорони здоров'я є за своєю суттю міждисциплінарною сферою дослідження. Ефективне вирішення складних проблем охорони здоров'я та громадського здоров'я вимагає аналізу та розробки політичних рішень з різних точок зору та сфер знань, включаючи економіку, бізнес, медицину, сестринську справу, глобальне здоров'я, право, етику, науки про здоров'я населення, політологію, психологію та багато інших дисциплін.

Цей курс вводить студента в основну термінологію політики охорони здоров'я, надає основоположного міждисциплінарного розуміння політики охорони здоров'я.

В межах курсу студенти дізнаються та зрозуміють рамки та лексику, яка використовується у сфері політики охорони здоров'я, для формулювання дослідницьких питань у даній царині. Зрозуміють взаємодію між соціальними детермінантами здоров'я і політикою охорони здоров'я; вплив політики на справедливість у сфері охорони здоров'я, включаючи наслідки політики та практики охорони здоров'я, які завдають шкоди групам населення; навчаться критичному читанню наукових і політичних документів з дисциплін, які формують політику охорони здоров'я.

Соціальна психологія

2д триместр, 4 год/тижд., залік.

Основні зацікавлення психологічних досліджень включають вивчення впливу індивідів один на одного, впливу групи на індивіда та взаємодію між групами. Психологи, як правило, більш близько вивчають внутрішньо-психологічні емоційні, когнітивні та мотиваційні процеси та їх причини/антеседенти в індивідах, тим часом, як соціологи звертають більшу увагу на груповий та інституціональний контексти соціальної поведінки. Соціальна психологія зводить до купи ці два набори феноменів, беручи їх обох до уваги при поясненні природи та причин людської поведінки. Крім закладання загально-теоретичного фундаменту та пояснення особливостей методології, цей ввідний курс в соціально-психологічну проблематику включає огляд таких основних тем, як соціальні норми, атитюди, мотивація, конформність, соціальна перцепція, авторитет, емоції, стереотипи, агресія, просоціальна поведінка, прив'язаність та когнітивні упередження.

Інфекційні захворювання

5 триместр, 4 год/тижд., іспит.

Курс "Інфекційні захворювання" призначений для студентів бакалаврату програми "Громадське здоров'я". Цей курс надає студентам глибокі знання про різноманітні інфекційні хвороби, їх епідеміологію, патогенез, діагностику, профілактику та лікування. Студенти вивчають важливі аспекти взаємодії між мікроорганізмами та господарем, а також роль громадського здоров'я у контролі та запобіганні інфекційних захворювань. Курс включає лекції, практичні заняття та дискусійні групи, спрямовані на розвиток аналітичних та критичних навичок у студентів в оцінці факторів ризику розвитку інфекційних захворювань, механізму розвитку захворювань, розробці ефективних стратегій для нейтралізації загроз поширення захворювання.

Неінфекційні захворювання

6 триместр, 4 год/тижд., іспит.

Курс "Неінфекційні захворювання" призначений для студентів бакалаврату програми "Громадське здоров'я". Він охоплює вивчення основних неінфекційних захворювань, таких як серцево-судинні хвороби, онкологічні захворювання, цукровий діабет, хронічні захворювання

органів дихання та інші. Студенти отримують знання про фактори ризику, епідеміологію, патогенез, діагностику та лікування неінфекційних захворювань. Курс також акцентує увагу на важливості громадського здоров'я у превенції та управлінні неінфекційними захворюваннями. Учасники здійснюють аналіз факторів, що впливають на поширення цих захворювань, та вивчають стратегії їх контролю в громадах.

Теорії сприяння здоров'я

6 триместр, 4 год/тижд., іспит.

Цей курс надає студентам поглиблене розуміння теоретичних основ і моделей, які лежать в основі практик сприяння здоров'я. Студенти вивчатимуть низку теорій, зокрема індивідуальні моделі та екологічні моделі. Курс наголошує на застосуванні теорій до розробки, впровадження та оцінки програм сприяння здоров'я, спрямованих на покращення результатів громадського здоров'я. Завдяки лекціям, аналізу конкретних ситуацій та груповим дискусіям студенти навчаться критично оцінювати сильні та слабкі сторони різних теоретичних підходів та розробляти стратегії для ефективного сприяння здоров'ю серед різних груп населення.

Комунікації в громадському здоров'ї

6д триместр, 4 год/тижд., залік.

Курс «Комунікації в громадському здоров'ї» надає бакалаврам базові знання та навички, необхідні для ефективної комунікації в громадському здоров'ї, вивчає важливість ефективної комунікації для зміцнення здоров'я та запобігання хворобам. Студенти дізнаються про різні комунікаційні канали та стратегії, які використовуються у цілеспрямованих кампаніях, вчать оцінювати вплив своїх комунікаційних зусиль. Після завершення цього курсу матимуть чітке розуміння ролі комунікації в зміцненні здоров'я та профілактиці захворювань, опанують навички розробки та реалізації ефективних комунікаційних стратегій для ініціатив у сфері охорони здоров'я.

Стратегії сприяння здоров'ю

6д триместр, 4 год/тижд., іспит.

Стратегії сприяння здоров'ю є курсом, що надасть студентам практичні знання та навички у розробці та впровадженні ефективних втручань у сфері сприяння здоров'ю. Курс охоплює широкий спектр стратегій, наприклад освітні та комунікаційні кампанії, розробку політик, залучення громад, зміни в навколишньому середовищі та технологічні втручання. Студенти дізнаються про принципи сприяння здоров'я, теорії зміни поведінки, а також про важливість культурної компетентності та етичних міркувань у сприянні здоров'я. Завдяки інтерактивним лекціям та груповим проектам студенти отримають практичний досвід у плануванні, виконанні та оцінюванні програм сприяння здоров'я, спрямованих на вирішення різних проблем громадського здоров'я.

Лідерство в громадському здоров'ї

6д триместр, 4 год/тижд., залік.

Ми живемо у світі, у якому люди, організації, країни й суспільства стають щораз більш взаємопов'язаними. Таким чином, вплив лідерства, як добрий, так і поганий, поширюється на всі політичні та економічні системи. Із посиленням такої пов'язаності зростає також вплив, і така ситуація змінила характер лідерства. Лідери мають вплив за межами своєї організації, зміцнюючи взаємозв'язок між етикою та добрим лідерством. Цей курс розроблено з метою допомогти ознайомити студентів із теоретичним підґрунтям та практичним застосуванням етичного лідерства з урахуванням культурного розмаїття сучасних організацій.

Право та біоетика

7-8 триместр, 2 год/тижд., залік, іспит.

Студенти ознайомляться із засадами прийняття етичних рішень, які вони можуть включити у свої проекти в галузі громадського здоров'я. Така увага до етичного впливу можливих ініціатив у сфері громадського здоров'я додасть значну цінність у підготовці студентів, які формуватимуть в перспективі нові політики в системі громадського здоров'я. Студенти опанують підходи як враховувати етичні виклики сучасності - між економічною доцільністю, політичною волею та цілями громадського здоров'я. Курс має на меті сприяти формуванню кваліфікацій для роботи в

сфері громадського здоров'я, щоб допомогти визначати пріоритети під час пандемій та інших ситуацій, визначати державну політику для обласних департаментів/управлінь охорони здоров'я тощо. Функціонування системи громадського здоров'я часто потребують належної правової відповіді в умовах різноманітних викликів зумовлених новітніми технологіями.

Практика виробнича

3-4 триместр, 2 год/тижд., залік.

Практика виробнича є невід'ємною складовою програми підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня освіти в Школі громадського здоров'я. Вона становить важливу та обов'язкову ланку в підготовці висококваліфікованих спеціалістів до майбутньої діяльності за фахом, забезпечуючи їх відповідність зростаючим вимогам роботодавців та власну конкурентоспроможність на ринку праці.

Практика наукова

5-6 триместр, 2 год/тижд., залік.

Практика наукова є обов'язково компонентною складовою програми підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня освіти. Вона становить важливу та обов'язкову ланку в підготовці висококваліфікованих спеціалістів до майбутньої діяльності за фахом, здобуття практичних навичок наукового пошуку, аналізу даних та написання наукових звітів. Вона поєднує теоретичні знання з розв'язанням реальних науково-технічних чи професійних завдань.

ВИБІРКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ ОП НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ТА ПРАКТИКА

Історія медицини та громадського здоров'я

2д триместр, 4 год/тижд., залік.

Курс занурить студента в цікавий світ історичних витоків розвитку людства в контексті розвитку захворювань, факторів ризику захворювань, а відповідно – створення систем і політик протидії хворобам. В межах курсу студенти дізнаються зв'язок між медичною експертизою, соціальною та расовою нерівністю та повсякденним життям, а також яка природа технологій та їхній зв'язок здоров'ям населення. Як формувалась і розвивалась освіта у сфері охорони здоров'я у світі і в Україні.

Це допоможе зрозуміти сучасні тенденції в охороні здоров'я і, зокрема – в громадському здоров'ї.

Психічне здоров'я

7 триместр, 3 год/тижд., залік.

Метою дисципліни є засвоєння студентами теоретичних знань, формування у студентів цілісного уявлення про психічне здоров'я, основні цілі, стратегії, напрямки розвитку, розуміння соціальних та поведінкових факторів, що впливають на прийняття рішень та поведінки щодо психічного здоров'я, правові засади, організацію та фінансування послуг у сфері психічного здоров'я, основні захворювання і стани, які формують тягар хвороб як для систем охорони здоров'я, так і для економік країн, обмеження і бар'єри в сфері психічного здоров'я, основи психічного здоров'я та добробуту на робочому місці, засади профілактики і промоції в сфері психічного здоров'я.

Соціально небезпечні захворювання

7 триместр, 2 год/тижд., залік.

Цей навчальний курс присвячений вивченню соціально значущих інфекційних хвороб, надаючи студентам необхідні знання та навички для ефективної роботи в умовах сучасних викликів у сфері охорони здоров'я.

Буду розглянути захворювання, що становлять серйозну загрозу для громадського здоров'я в Україні та світі, які потребують особливої уваги зважаючи на соціальні детермінанти (економічні, військово-політичні тощо) їх виникнення та на їх соціальні наслідки.

Курс базується на актуальних даних та рекомендаціях ВООЗ, а також включає інформацію з передових національних та міжнародних джерел.

Здоров'я жінок

8 триместр, 2 год/тижд., залік.

Після проходження дисципліни студенти зможуть орієнтуватися у базових принципах організації медичної допомоги жінці, що ґрунтуються на загальновизнаних міжнародних підходах до охорони материнства та дитинства, знати особливості організаційних та правових засад функціонування системи охорони здоров'я в сфері охорони здоров'я жінки на національному, регіональному та місцевому рівнях, спеціалізованих закладів охорони здоров'я, що надають медичну допомогу, орієнтуватися у основних ефективних медичних технологіях по збереженню життя та здоров'я матерів та дітей та перспективах їх розвитку. Курс передбачає набуття студентами навичок моделювання та стратегічного планування розвитку ефективних систем охорони здоров'я від функціонування медичного закладу до діяльності державних органів влади в сфері материнства. В межах курсу також передбачено ознайомлення з ефективними моделями функціонування закладів охорони здоров'я приватної форми власності, що надають медичну допомогу жінці.

Здоров'я дітей та підлітків

8 триместр, 2 год/тижд., залік.

Курс "Здоров'я дітей та підлітків" призначений для студентів бакалаврату програми "Громадське здоров'я". У цьому курсі студенти здобувають знання про основні аспекти здоров'я дітей та підлітків, зокрема їхній фізичний, емоційний та соціальний розвиток. Вивчаються питання здорового способу життя, профілактики захворювань, вакцинації, розвитку дитячого імунітету, а також особливості лікування і реабілітації у дітей та підлітків. Курс також акцентує увагу на важливості раннього виявлення та втручання у проблеми здоров'я, а також на ролі громадського здоров'я у підтримці та покращенні здоров'я дітей та підлітків.

Травматизм: медико-соціальна проблема

4 триместр, 2 год/тижд., залік.

Курс "Травматизм: медико-соціальна проблема" призначений для студентів бакалаврату програми "Громадське здоров'я". У цьому курсі вивчається комплексна проблема травматизму з медичного та соціального погляду. Студенти отримують знання про епідеміологію, причини та наслідки травм, а також навчаються аналізувати медичні та соціальні аспекти цієї проблеми. Курс охоплює питання діагностики, лікування, реабілітації постраждалих, а також вивчається роль громадського здоров'я у запобіганні травматичних подій та підтримці постраждалих осіб та їх родин.

Здоров'я працездатного населення

7 триместр, 2 год/тижд., залік.

Курс "Здоров'я працездатного населення" призначений для студентів бакалаврату програми "Громадське здоров'я". У цьому курсі студенти вивчають основні аспекти збереження та підтримки здоров'я працездатного населення. Вони досліджують фактори, що впливають на здоров'я працівників у різних сферах, таких як робоче оточення, стрес, фізичне та психічне навантаження. Курс також охоплює питання профілактики професійних захворювань, організації здоров'я та безпеки на робочому місці, а також розвитку програм для підтримки здоров'я працівників. Учасники курсу також вивчають важливі аспекти медичної допомоги та реабілітації у разі захворювань, пов'язаних з професійною діяльністю.

Основи глобального здоров'я

4д триместр, 6 год/тижд., залік.

За останні два десятиліття глобальне здоров'я як галузь вивчення, досліджень і практики набуло все більшого значення. У цьому курсі пояснюється, що таке «глобальне здоров'я», а також окреслюються ключові принципи та концепції, що мають відношення до цієї галузі. Далі розглядається історичний погляд на походження глобального здоров'я як сфери громадського здоров'я, надаючи короткий огляд важливих віх у розвитку галузі. Окрім того увага приділяється сьогоденню, обговоренням основних глобальних проблем охорони здоров'я, з якими стикається сьогодні світ, і того, які зміни можна використати для вирішення цих проблем. Нарешті, пояснюється, чому глобальне здоров'я має трансформаційний потенціал, і висувуються пропозиції щодо того, як це можна використати, щоб світ став більш здоровим і мирним місцем, як зазначено в цілях сталого розвитку.

Здоров'я та безпека на робочому місці

8 триместр, 2 год/тижд., залік.

Дисципліна "Здоров'я та безпека на робочому місці" призначена для студентів бакалаврських програм, які прагнуть здобути знання та навички в галузі охорони праці та промислової безпеки. Курс зосереджується на вивченні факторів, що впливають на здоров'я та безпеку працівників у різних галузях економіки, а також на розробці та впровадженні стратегій і заходів для запобігання виробничому травматизму та професійним захворюванням. Студенти ознайомляться з правовими та організаційними аспектами охорони праці, методами ідентифікації та оцінки ризиків на робочому місці, принципами розробки та впровадження систем управління охороною праці, а також практиками промоції здоров'я на робочому місці.

Структура та види медичної допомоги

7 триместр, 3 год/тижд., залік.

Завдяки лекційним матеріалам, аудиторним дискусіям та аналізу конкретних ситуацій, курс має на меті надати студентам основи сучасної організаційної структури охорони здоров'я. Студенти вивчатимуть види медичної допомоги та їхні особливості, матимуть змогу заглибитися в основні компоненти та функції постачальників, що надають різні види медичної допомоги, ознайомляться з типами постачальників медичних послуг.

Класифікатори в охороні здоров'я

бд триместр, 4 год/тижд., залік.

Цей курс має на меті ознайомити студентів із основними поняттями та інструментами класифікаторів, що використовують в СОЗ: МКХ, МКФ, ІСРС та інш. Будуть розглянуті історичні витоки створення класифікаторів, особливості практичного використання кожного з класифікаторів. Це допоможе розуміти кодування, які використовуються в медичній та реабілітаційній документації

Системне мислення в глобальному здоров'ї

бд триместр, 4 год/тижд., залік.

Проблеми у сфері глобального здоров'я та політики охорони здоров'я, як правило, є складними, з багатьма учасниками, установами та факторами ризику. Якщо результат залежить від багатьох взаємодіючих та адаптивних частин і суб'єктів, його неможливо проаналізувати або передбачити за допомогою традиційних статистичних методів. Системне мислення є ключовою навичкою у сфері глобального здоров'я і допомагає розробникам політики створювати програми і політику, які усвідомлюють і готові до непередбачуваних наслідків. На цьому курсі ви матимете можливість дізнатися більше про підхід системного мислення в глобальному здоров'ї.

Принципи екологічного здоров'я

3 триместр, 2 год/тижд., залік.

Це оглядовий курс, який формує розуміння галузі екологічного здоров'я через зв'язки між факторами навколишнього середовища та їх впливом на здоров'я населення. Курс вивчатиме людську та промислову діяльність, яка впливає на навколишнє середовище, і як наслідок на здоров'я, наприклад перенаселення, виробництво продуктів харчування, забруднення повітря та води, відходи, токсичні речовини, шкідники та глобальна зміна клімату. У курсі також розглядатимуться типи хвороб і захворювань, які є результатом впливу навколишнього середовища. Ці наслідки мають кілька причин, і розуміння їх може дати підказки щодо найефективніших варіантів запобігання.

Зміни клімату і здоров'я

4 триместр, 2 год/тижд., залік.

У цьому курсі буде вивчено основні причини зміни клімату та його наслідки для здоров'я людини. Буде розвинено навички розуміння кліматичних прогнозів, оцінки потенційного впливу на здоров'я, виявлення вразливих груп населення та оцінки заходів, які допоможуть населенню адаптуватися до мінливого клімату. Велика увага буде приділена міждисциплінарному підходу до вирішення проблем, пов'язаних зі здоров'ям та зміною клімату. Ефективна реакція громадського здоров'я на зміну клімату вимагатиме наскрізних навичок, включаючи здатність ретельно оцінювати загрози та ризики, виявляти вразливі групи населення, спілкуватися із зацікавленими сторонами та працювати в різних дисциплінах для сприяння здоров'ю в мінливому кліматі.

Аналіз кількісних даних

7 триместр, 4 год/тижд., залік.

Курс розроблений для отримання базових навичок аналізу кількісних даних. Він охоплює опанування методів описової та аналітичної статистики з акцентом на набуття практичних навичок аналізу та презентації кількісних даних з використанням програмного забезпечення. Обов'язковим є попереднє опанування курсів “Вступ до біостатистики” та “Кількісні методи досліджень в громадському здоров'ї”.

Аналіз якісних даних

8 триместр, 4 год/тижд., залік.

Цей курс розроблений для отримання базових навичок аналізу якісних даних. Учасники курсу дізнаються про основні підходи до аналізу якісних даних та отримують практичні навички аналізу та написання аналітичних звітів на основі якісних даних. Цей курс потребуватиме попереднього проходження курсу “Якісні методи досліджень в громадському здоров'ї”.

Вступ до моніторингу та оцінювання

8 триместр, 3 год/тижд., залік.

Даний курс призначений для студентів бакалаврської програми “Громадське здоров'я” і входить у блок вибірових курсів теоретичної підготовки. Ця дисципліна присвячена вивченню основ моніторингу і оцінки в контексті планування і менеджменту програм у сфері громадського здоров'я. Студенти отримають знання про основні компоненти систем моніторингу і оцінки, визначення цілей програм, поняття про індикатори та їх рівні. Окрему увагу буде приділено рівням моніторингу і оцінки, та методам збору та аналізу даних, які застосовуються на різних рівнях. Мета курсу - створити у студентів понятійну та теоретичну основу для подальшого вивчення інструментів і методів моніторингу і оцінки для ефективного управління та підвищення якості програм громадського здоров'я.

Основи клінічної психології

8 триместр, 3 год/тижд., залік.

Метою курсу є оволодіння знаннями щодо провідних проблем і завдань сучасної клінічної психології; методів і засобів діагностики психічних відхилень, диференціації психологічних феноменів та психопатологічних синдромів, психологічних особливостей людей, що страждають на різні захворювання, щодо психології взаємин пацієнта і медичного працівника, психопрофілактичних, психокорекційних та психотерапевтичних засобів допомоги пацієнтам, теоретичних аспектів психосоматичних і соматопсихічних взаємовпливів, а також набуття практичних умінь та навичок застосування основними методів клінічної психології.

Основи генетики людини

3 триместр, 2 год/тижд., залік.

Дисципліна представляє генетику за темами, що традиційно розглядаються як вміст формальної (менделівської) генетики. Розглядаються закони формальної генетики без деталізації експресії генетичного матеріалу на молекулярному рівні. Докладно висвітлюються результати рекомбінації генів на трьох моделях: гаплоїдні евкаріоти, диплоїдні евкаріоти, прокаріоти з кільцевим геномом (генетичний аналіз). Розглядаються прикладні аспекти застосування фундаментальних принципів генетики як науки про успадкування та експресію генів: онтогенез як реалізація експресії генів, основи генетики людини, використання генетичного маркування та геномного аналізу у сучасній роботі з рослинами, що культивуються.

Охорона здоров'я на рівні спільнот

5 триместр, 2 год/тижд., залік.

Дисципліна «Охорона здоров'я на рівні спільнот» або «Community health» призначена для студентів бакалаврських програм, які прагнуть здобути знання та навички в галузі громадського здоров'я з акцентом на роботу з локальними спільнотами. Курс зосереджується на вивченні факторів, що впливають на здоров'я та добробут спільнот, а також на розробці та впровадженні стратегій і інтервенцій для покращення громадського здоров'я на місцевому рівні. Студенти ознайомляться з концепціями та підходами до оцінки потреб і ресурсів спільнот, залучення зацікавлених сторін, планування та реалізації програм промоції здоров'я, а також моніторингу й оцінки їх ефективності.

АТЕСТАЦІЯ

Кваліфікаційна (бакалаврська) робота

Кваліфікаційна робота є завершальним етапом навчання на освітній програмі першого (бакалаврського) рівня зі спеціальності 229 "Громадське здоров'я" й передбачає вивчення актуальних питань громадського здоров'я. Згідно з програмними документами Міжнародної асоціації шкіл громадського здоров'я, метою досліджень є розвиток знань за для підтримки місії та цілей громадського здоров'я як академічної дисципліни та професії. Дана робота передбачає розв'язання складної задачі або проблеми в сфері громадського здоров'я на основі даних проведених досліджень та/або інновацій. Здобувач вищої освіти повинен показати здатність планувати і виконувати наукові та прикладні дослідження, володіти фундаментальною науковою базою, уміти застосовувати набуті здібності, досконало володіти методологією дослідження, новітніми інформаційними технологіями, методами отримання, обробки, зберігання і застосування наукової інформації, показати ступінь наукової розробки та практичні аспекти. Однією з найголовніших вимог до бакалаврської роботи є наукова єдність переданих даних, відсутність академічного плагіату, фальсифікації та фабрикації.

Комплексний кваліфікаційний екзамен

Комплексний кваліфікаційний екзамен передбачено навчальним планом підготовки студентів бакалаврської програми за спеціальністю 229 "Громадське здоров'я" як частину підсумкової атестації. Комплексний кваліфікаційний екзамен за спеціальністю 229 "Громадське здоров'я" спрямований на перевірку досягнення результатів навчання, визначених Стандартом вищої освіти за спеціальністю 229 "Громадське здоров'я" галузі 22 "Охорона здоров'я" для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та освітньою програмою. Комплексний кваліфікаційний екзамен має за мету з'ясування рівня професійних компетентностей студентів з базових дисциплін, визначення їхньої готовності до практичної роботи або продовження навчання за фахом.

I 10 СОЦІАЛЬНА РОБОТА ТА КОНСУЛЬТУВАННЯ

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА – СОЦІАЛЬНА РОБОТА / SOCIAL WORK

<https://ukma.edu.ua/ects/index.php/fsnst/187-2018-06-13-09-07-15/c/260-2018-11-01-10-30-04>

ОСВІТНІЙ СТУПІНЬ – БАКАЛАВР

ОБОВ'ЯЗКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ

Англійська мова

1,2 семестри, 4 год/тижд., залік, екзамен, 7 кредитів

Програма курсу General English базується на комунікативному підході до навчання мови і належить до нового типу навчальних програм. На перший план висувається завдання практичного активного оволодіння англійською мовою. В основі розробки програми такого типу - теорія комунікативного навчання мови (Communicative Language Teaching), вичерпно представлена в працях Холідея, Хаймса, Манбі, Брамфіта, Рівєро та інших. Комунікативна програма обов'язково передбачає попереднє вивчення мовних потреб ("needs analyses") і вироблення компромісу між груповими та індивідуальними потребами. Програма курсу передбачає системне і комплексне застосування технічних засобів навчання (аудіо-, теле- і відеоапаратури), а також інші методичні засоби та прийоми, що сприяють вирішенню проблем навчання усній мові та ситуативній мовленнєвій спрямованості.

Вступ до соціальної роботи

1-2 семестр, 3 год/тижд., залік, екзамен, 7 кредитів, О. М. Бойко, кандидат педагогічних наук, доктор філософії (PhD) з соціальної роботи, доцент, Л. П. Дума, старший викладач

Курс є обов'язковим для студентів першого року навчання бакалаврської програми й передбачає набуття базових знань та навичок із соціальної роботи. Розглядаються основні поняття, задачі й складові соціальної роботи, потреби уразливих груп населення, наснаження клієнтів, явища стигматизації й дискримінації, етичні засади соціальної роботи, професійні ролі соціальних працівників, ведення випадку, дотримання професійних меж, що слугує підґрунтям для

подальшого поглиблення фахових знань і навичок. Окремий блок курсу присвячено розвитку навичок майбутніх фахівців піклування про себе та розуміння ознак і шляхів подолання професійного стресу.

Загальна соціологія

1, 2 семестри, 2 год/тижд., залік, екзамен, 6 кредитів, ст. викл. Артикуца С.С.

Цей курс знайомить студентів з базовими поняттями соціології, основними методологічними підходами та методами у соціологічних дослідженнях, допомагаючи краще зрозуміти сутність і природу соціальних явищ, подій, процесів, соціальної поведінки, їхні причини і наслідки.

Основи медичних знань

1-2 семестр, 2 год/тижд., залік, залік, 7 кредитів, Т. П. Юрочко, кандидат наук з державного управління, доцент

Курс є необхідною складовою частиною вивчення соціальної роботи з різними цільовими групами. Він допомагає майбутнім фахівцям-соціальним працівникам опанувати медичну термінологію, кваліфікувати медичні стани, розуміти причинно-наслідкові зв'язки між факторами ризику, спадковістю та медичними станами. Це створює ґрунт для розуміння можливих проблем зі здоров'ям, дає орієнтири щодо надійних джерел інформації, навчає використовувати їх для самостійного пошуку необхідної медичної інформації. Розуміння медичних станів та причин їх виникнення допомагатиме будувати персональні стратегії щодо збереження здоров'я.

Правові основи соціальної роботи

1-2 семестр, 2 год/тижд., залік, залік, 6 кредитів, З. С. Скалецька, доктор правових наук (Республіка Польща), доцент

Впродовж курсу студенти ознайомлюються з основними законами та нормативно-правовими документами, які стосуються захисту прав людини, надання соціальних послуг та соціальної допомоги, соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю, іншими групами клієнтів соціальної роботи. Окремо розглядаються нормативно-правові документи, які регламентують діяльність закладів та організацій, що надають соціальні послуги, та механізми їх упровадження.

Українська мова за професійним спрямуванням

1,2 семестри, 2 год/тижд., залік, екзамен, 5 кредитів

Упродовж навчального курсу студенти поглиблюють свої знання з української орфографії, орфоєпії, практичної морфології, стилістики тощо. Лекційний курс ознайомлює студентів із проблемними аспектами функціонування української мови на сучасному етапі та впродовж історичного розвитку, важливими питаннями мовної політики, мовного законодавства та мовної ситуації, історії розвитку української професійної термінології, стильової диференціації сучасної української мови. Практичні заняття передбачають виконання письмових завдань для підвищення рівня грамотності фахового мовлення, лексичного запасу як загальномовної лексики, так і професійної термінології, редагування, написання різножанрових текстів (ділові папери, есеї, рецензії) та підготовку усних доповідей та презентацій на актуальні мовознавчі та фахові теми – аналіз мови ЗМІ, текстів сучасних українських письменників, опис термінологічних проблем у галузі тощо.

Історія соціальної роботи

2 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, К. М. Єрошенко, старший викладач

В межах курсу розглядаються основні етапи становлення соціальної роботи як професії в Україні та зарубіжних країнах (Великобританія, США, Німеччина та ін.), починаючи з кінця XIX століття. Студенти знайомляться з основоположниками соціальної роботи та їхнім внеском в розвиток теорії, методів, освіти, а також етичних засад соціальної роботи.

Психологія для соціальної роботи

2-2д семестр, 2-3 год/тижд., залік, екзамен, 5 кредитів, К. О. Кальницька, кандидат психологічних наук, доцент

Курс знайомить із психологією як наукою про психічний світ людини, розглядає сучасну психологію, її завдання та перспективи розвитку, вивчає особистість у діяльності і спілкуванні, пізнавальну, емоційно-вольову сфери особистості, індивідуально-психологічні її властивості. Вивчення курсу формує у студентів здатність розуміти і розкривати загальні закономірності й механізми психічної діяльності та поведінки людини, особливості розвитку й функціонування

особистості. Розглядаються взаємозв'язки психології та соціальної роботи, включно з можливостями використання теорій і методів психології у соціальній роботі.

Волонтерська діяльність

2д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити, Н. Ф. Романова, кандидат педагогічних наук, доцент
Курс спрямований на формування цілісної системи знань про основи волонтерської діяльності, умови розвитку й популяризації серед населення, набуття практичних навичок волонтера та організатора волонтерських груп для участі в соціальних проектах. Впродовж навчання студенти ознайомляться із загальними засадами волонтерської діяльності, етичними підходами та сучасними концепціями розвитку волонтерства; отримають базові знання про волонтерську діяльність у сфері соціальної роботи та в інших суспільних інституціях; сформулюють практичні навички роботи з волонтерами. Формат навчання: презентації, обговорення, дискусії, групова робота, обмін досвідом, розгляд кейсів тощо.

Система організації соціальних служб в Україні

2д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити, Н. А. Малиш, доктор наук з державного управління, професор

Впродовж навчання студенти ознайомляться із базовими засадами та підходами до організації діяльності соціальних служб, мережею цих закладів та видами соціальних послуг, які надаються для різних груп населення; етапами розвитку системи соціальних служб; сформулюють практичні навички щодо створення й розвитку соціальних служб, а також уміння командної взаємодії у складі міжгалузевих команд, робота яких спрямована на вирішення різних соціальних проблем та надання соціальних послуг у громаді. Студенти опанують навички розроблення програм надання соціальних послуг, стратегічного планування в соціальній сфері, оволодіють знаннями та уміннями проводити моніторинг та оцінювання проєктів і програм надання соціальних послуг.

Англійська мова (за професійним спрямуванням)

3,4 семестри, 4 год/тижд., залік, екзамен, 7 кредитів

"English for Professional Needs" is a new type of educational programmes aimed at developing language skills for professional needs. The programme consolidates the knowledge acquired within General English Course and helps students to expand professional vocabulary and improve skills: speaking, writing, reading and listening, which are necessary for their qualification. "English for Professional Needs" is intended to facilitate students to master their academic approaches to analytical reading of special texts, summary writing, essay writing, group discussions, debates and presentations as well as note-taking, listening for gist and listening for details. The programme is designed to develop critical thinking and to prepare students for further successful studies on ESP and Master's programmes.

Базові навички спілкування

3-4 семестр, 2-2 год/тижд., залік, залік, 6 кредитів, О.М. Савчук, кандидат психологічних наук, доцент

Даний курс призначений для ознайомлення з теоретичними й практичними засадами процесу спілкування та початкового оволодіння професійними комунікативними навичками. У межах курсу студенти знайомляться з теоретичними засадами спілкування та з різновидами професійного спілкування соціального працівника – інтерв'юванням та консультуванням, техніками й прийомами проведення консультування. З метою формування практичних навичок професійного консультування, слухачі курсу записуватимуть проведення власних інтерв'ю та консультувань один одного, виконуючи роль консультанта, клієнта та спостерігача по черзі.

Теорії і методи соціальної роботи

3-4 семестр, 3-3 год/тижд., залік, екзамен, 9 кредитів, Н. Ф. Романова, кандидат педагогічних наук, доцент

Впродовж навчання студенти ознайомляться з базовими концепціями розвитку соціальної роботи; розглянуть ключові наукові підходи, теоретичні засади, сучасну класифікацію теорій та методів соціальної роботи, їх основні характеристики; сформулюють уміння оперувати набутими знаннями при розв'язанні кейсів та вирішення ситуативних завдань, пов'язаних із сферою соціальної роботи та наданням соціальних послуг. Формат навчання: практична робота, презентації, дискусії, робота з кейсами, моделювання, обговорення кінофільмів, відео тощо.

Філософія соціальної роботи

3 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, О.С. С'єдін, старший викладач

Метою даного курсу є ознайомлення студентів із предметом філософії, ключовими поняттями та концепціями, які необхідні для подальшої практики соціальної роботи. Зокрема, в межах курсу розглядається проблематика таких напрямків як онтологія, гносеологія, філософська антропологія, етика. Особлива увага приділена вивченню проблем буття людини, свідомості, соціальної справедливості, утилітаризму та інших етичних систем.

Підготовка наукової роботи для соціальних працівників

4 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, І. М. Мажак, кандидат соціологічних наук, доцент

Метою курсу є ознайомлення з основами академічного письма (academic writing). Курс є прикладним, і в межах нього студенти навчаються розумінню, критичному аналізу й створенню наукових текстів, удосконалюють власні навички роботи з науковими текстами у сфері соціальної роботи. Студенти ознайомлюються з особливостями написання таких наукових текстів як абстракт, анотація, тези, відгук, рецензія, наукова стаття, курсова робота, есе, тези та постер, а також формують навички написання таких текстів. В межах курсу вони також дізнаються про те, як здійснювати бібліографічний пошук, працювати з реферативними менеджерами та складати бібліографічний опис. Окремий блок присвячено запобігання плагіату й іншим порушенням академічної доброчесності.

Вступ до методології соціального дослідження

5-6 семестр, 2-2 год/тижд., залік, екзамен, 6 кредитів, Т. Д. Жерьобкіна, старший викладач

У курсі передбачено набуття студентами знань та формування практичних навичок планування дослідження в соціальній сфері із застосуванням як кількісних, так і якісних стратегій. Студенти вчаться розробляти програму власного дослідження, включно з аналізом літератури, постановку проблеми, визначення мети, завдань та етичних аспектів проведення дослідження, вибір адекватного дизайну, планування вибірки, вибір методів збору та стратегій аналізу даних, організаційні аспекти та бюджет, а також план представлення й поширення отриманих результатів. Фінальним документом після опанування курсу є програма власного наукового дослідження, яку можна використати для підготовки кваліфікаційної роботи

Консультування в соціальній роботі

5-6 семестр, 2-2 год/тижд., залік, екзамен, 6 кредитів, А. В. Максименко, старший викладач

Метою курсу є ознайомлення студентів з основними підходами до консультування в соціальній роботі та формування необхідних компетентностей. Розглядаються можливості консультування в практиці роботи з різними групами клієнтів. Курс передбачає опанування як загальних підходів до консультування (структура консультації, основні техніки консультування), так і особливостей консультування різних груп клієнтів (немотивованих, в ситуації стресу, гострого горя тощо). Окремо розглядається процес консультування та умови його проведення. Семінарські заняття включають аналіз кейсів та вправи для розвитку навичок консультування.

Основи соціальної політики

5 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 5 кредитів, Л. Г. Ткаченко, кандидат економічних наук, доцент

Курс знайомить з основними поняттями та концептуальними підходами формування й реалізації соціальної політики. В межах нього формується уявлення про основні моделі соціальної політики, передумови та чинники формування соціальних проблем, складові елементи соціальної політики, включно з документальною базою, інструментами та інституціями, джерелами й способами фінансування. Практична частина курсу спрямована на формування навичок орієнтуватися у документальній базі та системі інституцій, які розробляють та впроваджують соціальну політику в Україні, вміння аргументувати застосовувати різні інструменти і джерела фінансування соціальної політики залежно від контексту.

Групова робота

6 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 5 кредитів, Н. Ф. Романова, кандидат педагогічних наук, доцент

Впродовж навчання студенти ознайомляться із теоретичними засадами групової роботи та основами управління великими, середніми й малими групами, групової роботи з різними соціальними групами, методами вирішення групових конфліктів та міжсекторальної взаємодії; сформують практичні навички управління груповими процесами та фасилітації; напрацюють уміння щодо розробки й проведення групових соціальних проєктів для вразливих груп населення в умовах війни.

Курсова робота

6 семестр, 0 год/тижд., тези, 3 кредити, викладачі кафедри

Курсова робота - важлива складова навчального процесу в університеті, необхідна для підготовки соціального працівника як фахівця. Виконання курсової роботи сприяє набуттю студентами навичок працювати самостійно, здійснювати пошук та аналіз наукової літератури, оформлення наукової роботи з дотриманням формальних академічних вимог. Виконання курсової роботи передбачає: поглиблення, систематизацію та закріплення отриманих за час навчання теоретичних знань студента, його вмінь і навичок; виявлення його здатності обирати й аналізувати наукову або практичну проблему, робити теоретичні висновки й узагальнення згідно поставленої мети і завдань роботи; формування та розвиток навичок самостійної роботи; формування та розвиток навичок академічної культури спілкування.

Основи менеджменту

6 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити, О. Л. Іванова, старший викладач, К. О. Чернявська, старший викладач

Курс передбачає набуття знань та опанування навичок, необхідних для підготовки соціального працівника керівної ланки. Курс знайомить з основами менеджменту на прикладі діяльності організацій. Завдання курсу полягають в тому, щоб надати студентам уявлення про менеджмент як професію, познайомити із основними поняттями менеджменту та його функціями. В межах курсу розглядаються наступні теми: організація як суб'єкт управління, планування, фінансування, маркетинг, управління персоналом, організаційний розвиток, моніторинг, контроль та оцінювання діяльності організації, інформація та комунікації. Підсумковим завданням з курсу є розробка проєкту структури менеджменту окремої організації.

Основи соціально-економічного аналізу

7 семестр, 2 год/тижд., екзамен, 3 кредити, Л. Г. Ткаченко, кандидат економічних наук, доцент

Курс є необхідною складовою вивчення соціальної політики, зокрема політики зайнятості та соціального захисту, підготовки кваліфікованого фахівця до роботи в органах державної влади, дослідницьких інституціях, соціальних службах. Курс знайомить студентів з методами аналізу соціально-економічних явищ, процесів та організацією інформаційно-аналітичного забезпечення соціальної роботи. Практична частина курсу спрямована на формування навичок орієнтуватися в інформаційних базах соціальних даних, уміння обчислювати основні соціальні індикатори, аналізувати контекст та причинно-наслідкові зв'язки.

Соціологія девіантної поведінки

7 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, Н. В. Кабаченко, кандидат філософських наук, доцент, К. Ю. Заблоцька, старший викладач

Ця дисципліна є вступом до вивчення девіації та девіантної поведінки. Соціологія девіантної поведінки передбачає вивчення будь-якої поведінки, переконання або фізичної характеристики, що порушує соціальні норми. Важливою ознакою девіації є те, що вона викликає негативну реакцію суспільства. Тому цей курс спрямований також і на вивчення реакцій на девіантну поведінку. Особливу увагу буде приділено вивченню девіації з позиції різних теоретичних парадигм, зокрема розглядатимуться такі теми як вбивство, злочинність еліт, комп'ютерна злочинність, вживання наркотиків та алкоголю, зґвалтування, проституція, уфологія, анорексія, пірсинг, татуювання, самогубство та ін. Під час опанування курсу студенти розвивають здатність поважати різноманітність людської поведінки та аналізувати її з позиції теорії девіантності; вміння пошуку та аналізу наукових досліджень, що пояснюють різні прояви людської поведінки; вміння робити презентації та організовувати дискусії з врахуванням концепції ненасильницького спілкування.

Якісні методи досліджень в соціальній роботі

7 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити, Н. В. Кабаченко, кандидат філософських наук, доцент, К. Ю. Заблоцька, старший викладач

Курс має на меті надати знання, які стосуються підходів до проведення досліджень у соціальній роботі. Його вивчення сприяє поглибленню та спеціалізації знань і вмінь соціального працівника, допомагає оволодіти знаннями та навичками, необхідними як при написанні кваліфікаційної роботи, так і для практичної соціальної роботи. Вивчаються особливості різних типів якісних досліджень та відповідні теорії, етичні принципи проведення дослідження, особливості

використання таких дослідницьких методів як фокус-групи, дослідження в дії, вивчення випадку, етнографічні та наративні підходи тощо, підготовка та організація проведення якісного дослідження, формування вибірки, основні принципи аналізу отриманих даних та можливості застосування результатів досліджень у практичній соціальній роботі.

Навчально-дослідницький практикум

8 семестр, 5 год/тижд., залік, 7 кредитів, О. М. Савчук, кандидат психологічних наук, доцент, Л. П. Дума, старший викладач

«Навчально-дослідницький практикум» є обов'язковою дисципліною, що викладається студентам четвертого року навчання бакалаврської програми. Курс відбувається у формі аудиторних практичних занять та самостійної роботи студентів з підготовки окремих елементів кваліфікаційної роботи. Студенти розглядають зміст та етапи підготовки кваліфікаційної роботи, визначають об'єкт, предмет, мету й завдання дослідження, розробляють методологію й інструменти згідно з дизайном і завданнями дослідження, вдосконалюють навички аналізу, узагальнення та представлення результатів дослідження.

Соціальна робота в громаді

8 семестр, 2 год/тижд., екзамен, 3 кредити, Н. А. Малиш, доктор наук з державного управління, професор, К. М. Єрошенко, старший викладач

Курс спрямований на формування цілісної системи знань про роботу в громаді як один із трьох основних рівнів соціальної роботи. Впродовж курсу студенти ознайомляться із теоретичними моделями, підходами і принципами соціальної роботи у громаді; сформулюють практичні навички щодо підготовки, впровадження та оцінювання соціальних програм і проєктів для об'єднаних територіальних громад, а також розвинути необхідні уміння з мобілізації громад для вирішення різних соціальних проблем.

Міжнародна соціальна робота / International Social Work (англійською мовою)

8 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, О. М. Бойко, кандидат педагогічних наук, доктор філософії (PhD) з соціальної роботи, доцент

Вивчення курсу сприяє поглибленню знань студентів щодо особливостей соціальної роботи, соціальних проблем і досвіду їх вирішення в різних країнах і відмінних культурних контекстах, опануванню основних стратегій і програм міжнародної соціальної роботи. Внаслідок вивчення курсу у студентів формується англомовний понятійний апарат міжнародної соціальної роботи, навички співпраці в міжнародних культуральних контекстах. Студенти ознайомляться з основними стратегіями і програмами для розробки й реалізації комплексних заходів з вирішення соціальних проблем у різних контекстах - як міжнародних організацій, так і державних і неурядових організацій. Здобуті внаслідок опанування курсу знання та навички допоможуть студентам у процесі розробки й реалізації програм і проєктів для різних груп населення як в Україні, так і за кордоном; у підготовці англомовних статей, доповідей, практичних розробок за професійною тематикою.

ПРАКТИКА:

Практика ознайомча

4д семестр, 6 год/тижд., залік, 3 кредити, О. М. Волгіна, старший викладач

Практика дає можливість ознайомитися й зрозуміти потреби соціально вразливих груп населення та ознайомитися з діяльністю організацій і закладів, що надають послуги різним групам клієнтів соціальної роботи. Студенти мають можливість спостерігати діяльність практичних соціальних працівників в різних організаціях і закладах, що дозволяє скласти уявлення про можливості та завдання професії, професійні ролі й функції соціальних працівників.

Практика навчальна 1

5,6,6д семестр, 3 год/тижд., залік, 9 кредитів, О. М. Волгіна, старший викладач

Протягом практики передбачається влаштування студентів третього року навчання бакалаврської програми до державних та недержавних соціальних служб і закладів. Під час навчальної практики 1 студенти поглиблюють знання про організаційно-адміністративні засади діяльності соціальних організацій, практичну роботу з різними групами клієнтів, наявні ресурси громади, виконують практичні завдання, пов'язані із застосуванням методів соціальної роботи, тренують навички та компетентності, необхідні для здійснення професійної діяльності.

Практика навчальна 2

7 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, Л. П. Дума, старший викладач

Під час практики студенти під керівництвом досвідчених фахівців (керівників практики на робочих місцях) виконують практичні завдання, пов'язані із застосуванням різних методів соціальної роботи, тренують навички, необхідні для здійснення професійної діяльності. Курс також передбачає підготовку залікової письмової роботи у формі «опису тренінгового заняття», орієнтованого на клієнтів чи працівників соціальної служби (на одну із запропонованих тем / чи виходячи із запиту працівників соціальної служби).

ВИБІРКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ

ДИСЦИПЛІНИ ПРОФЕСІЙНОЇ ТА ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Міжнародні організації та соціальна робота / International Organizations and Social Work (англійською мовою)

2д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити, О. М. Бойко, кандидат педагогічних наук, доктор філософії (PhD) з соціальної роботи, доцент, Т. В. Ростовська, старший викладач

Курс "Міжнародні організації та соціальна робота" є необхідною складовою підготовки фахівців до здійснення професійної діяльності на базі практичних організацій, наукових установ, громадських організацій, міжнародних неурядових організацій, які реалізують програми і проекти соціальної роботи на міжнародному рівні. Частина курсу викладається англійською мовою з метою ознайомлення студентів із англійським понятійним апаратом, пов'язаним із діяльністю міжнародних організацій у сфері соціальної роботи в Україні та у світі загалом. Вивчення дисципліни передбачає ознайомлення студентів із міжнародною практикою соціальної роботи, діяльністю та роллю відповідних міжнародних організацій у світі та в Україні зокрема, набуття ними знань щодо основних засад, змісту діяльності таких організацій щодо різних груп клієнтів соціальної роботи, а також формування у студентів компетентностей, необхідних для здійснення аналізу їх діяльності.

Розвиток дітей раннього віку

2д семестр, 4 год/тижд., залік, 4 кредити, О. І. Скрипко, старший викладач

Курс спрямований на ознайомлення студентів з основами нейропсихології раннього дитинства, основними етапами й особливостями розвитку дітей раннього віку, необхідністю та змістом ранньої діагностики для розуміння проблем та вчасного початку їх корекції, ролі та місця в цьому батьків і членів родини дітей раннього віку, змістом й особливостями раннього втручання для збільшення шансів на високу адаптацію. Відбувається формування у них вмій та навичок роботи з родинами дітей раннього віку, в тому числі в частині їх розвитку, навчання й виховання, застосування знань і умінь в практичній соціальній роботі.

Основи соціальної реклами

3 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, Н. Ф. Романова, кандидат педагогічних наук, доцент, Т. С. Слободян, старший викладач

Курс має на меті ознайомити студентів/ок із основами соціальної реклами у соціальній сфері та сприяти формуванню практичних навичок для її створення та ефективного використання. Окрім вивчення основ психології реклами та ключових етапів розвитку соціальної реклами у світі та в Україні, слухачі/ки курсу дізнаються про необхідні кроки для підготовки та проведення інформаційно-просвітницьких кампаній у соціальній сфері, підходи до аналізу цільових аудиторій та визначення ефективних комунікаційних інструментів і каналів, а також оцінювання ефективності соціальної реклами та вимірювання впливу інформаційних кампаній для вирішення суспільних проблем та досягнення бажаних соціальних змін. Вивчення теоретичної інформації курсу передбачає її поєднання із практичними завданнями.

Соціальна робота з людьми з інвалідністю

4 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, О. І. Скрипко, старший викладач

Курс спрямований на ознайомлення з основами соціальної підтримки, включно з наданням соціальних послуг, соціальною адаптацією, психологічною допомогою, як людям з інвалідністю (включно з дітьми), так і членам їх родин; засадами формування та розвитком інклюзивного

суспільства через сприяння рівним можливостям у сфері освіти, працевлаштування, доступності інфраструктури, безбар'єрності; з методами й складовими соціальної роботи з людьми з інвалідністю та з роботою реабілітаційних центрів, соціальних служб, громадських організацій, навчанням та діяльністю фахівців з суміжних галузей, таких як фізична терапія та ерготерапія тощо. Навчальний курс допоможе студентам набутти знань та навичок роботи з людьми з інвалідністю, включно з захистом їх прав та інтересів.

Тренінг – практикум з мотиваційного консультування

4д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити, А. В. Максименко, старший викладач

Курс спрямований на формування практичних компетентностей у сфері підтримки поведінкових змін. Студенти знайомляться з теоретичними і практичними основами доказового підходу мотиваційного консультування, розробленому William R. Miller та Stephen Rollnick, поширеним у використанні у психологічному консультуванні, соціальній роботі, системі охорони здоров'я (включно з громадським здоров'ям) та освіті загалом. Метою курсу є розвиток у студентів навичок партнерської комунікації, роботи з амбівалентністю, підтримки автономії клієнта та посилення внутрішньої мотивації до змін. Курс сприяє розвитку комунікативної компетентності, етичної чутливості та практичних навичок, необхідних майбутнім психологам та соціальним працівникам.

Основи геронтології

4д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити, В. В. Чайковська, доктор медичних наук, професор

Курс спрямований на оволодіння студентами основами геронтології, засадами, формами та методами соціальної роботи з людьми літнього віку в умовах стрімких темпів демографічного постаріння в Україні. Курс знайомить студентів з історико-теоретичним підґрунтям розвитку геронтологічної науки в Україні і світі, проблемами і викликами, пов'язаними з демографічним постарінням, вітчизняною та зарубіжною практикою надання допомоги населенню літнього віку; формуванні навичок проведення індивідуальної та групової роботи з людьми старшого віку; набутті вмінь забезпечення якості життя людини з врахуванням наслідків вікових патологічних змін та особливостей вікової психології; формуванні навичок профілактики професійного вигорання.

Волонтерська практика

4д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити, Н. Ф. Романова, кандидат педагогічних наук, доцент, К. О. Чернявська, старший викладач

Метою викладання даної дисципліни є формування цілісної системи знань про основи волонтерського менеджменту та набуття студентами практичних навичок з впровадження різноманітних волонтерських ініціатив, програм та проєктів у сфері соціальної роботи. Впродовж навчання планується проведення інтерактивних занять, спрямованих на формування лідерських якостей, умінь приймати рішення, надається можливість спробувати себе у якості волонтера або самостійно проводити різні волонтерські ініціативи. За необхідності, в межах курсу забезпечується консультування та підтримка з боку викладачки або експертів/практиків з досвідом волонтерської діяльності.

Соціальна робота в пенітенціарній системі

4д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити, М. С. Микитенко, кандидат педагогічних наук, старший викладач

В межах курсу студенти знайомляться із основними нормативними документами та базовими підходами соціально-виховної роботи в пенітенціарній системі, аналізують діяльність державних та недержавних організацій у сфері виконання кримінальних покарань для різних груп засуджених та осіб, узятих під варту. В результаті опанування курсу студенти сформують практичні навички щодо здійснення соціальної роботи з клієнтами під час відбування покарання та ресоціалізації, а також профілактики кримінальних правопорушень.

Запобігання домашньому насильству

5 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, О. М. Савчук, кандидат психологічних наук, доцент

В межах курсу студенти знайомляться з природою явища домашнього насильства, його етимологією та наслідками, особливостями поведінки постраждалих осіб та кривдників, законодавством щодо захисту постраждалих від насильства та санкції щодо кривдників. Аналізується вітчизняна й зарубіжна практика надання допомоги постраждалим від насильства (превентивна, консультативна, групова роботи). Курс передбачає розвиток знань та навичок,

необхідних для ведення випадків роботи з постраждалими, а також заходів для роботи з кривдниками.

Основи супервізії в соціальній роботі

5 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, О. М. Савчук, кандидат психологічних наук, доцент

Курс «Основи супервізії в соціальній роботі» спрямований на формування у студентів бакалаврської програми базових знань щодо супервізії як форми професійної підтримки персоналу, розуміння її призначення та спрямування в соціальній роботі, здатності аналізувати стандарти та етичні принципи її надання, вміння ідентифікувати різні форми та види її проведення. В межах курсу студенти матимуть змогу аналізувати різні формати проведення супервізії на рівні організацій.

Створення та супровід прийомних сімей

5 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, І. В. Єременко, старший викладач

Курс є інтегрованим і передбачає опанування знань та навичок, необхідних для роботи в системі замісної опіки над дітьми, що потребує знання теорій психології, соціальної роботи, права, державного управління, соціальної політики тощо. Предметом вивчення курсу є прийомна сім'я як інститут замісної опіки над дитиною. В процесі вивчення курсу приділяється увага функціонуванню сім'ї, особливостям створення та підтримки прийомної сім'ї, законодавству, що визначає діяльність таких сімей, ролі соціального працівника в здійсненні соціального супроводу таких сімей та взаємодії з іншими фахівцями.

Феміністична соціальна робота

5 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, Т. С. Слободян, старший викладач

Курс спрямований на критичний аналіз соціальної роботи крізь призму феміністичних теорій і практик. Студентство ознайомиться з основними підходами, які феміністична соціальна робота пропонує у відповідь на обмеження та прогалини традиційних, глибоко вкорінених моделей надання допомоги. Поряд з поняттями соціальної справедливості та прав людини, які є пріоритетними у класичній соціальній роботі, феміністична соціальна робота також приділяє особливу увагу питанню динаміки влади, яка, у свою чергу, формує соціальну ієрархію суспільств, що призводить до маргіналізації та/або виключення окремих груп населення. Курс створює простір для критичного аналізу, рефлексії та переосмислення того, як соціальні працівники/ці мають ставати агентами/ками трансформаційних змін, кидаючи виклик першопричинам нерівностей.

Професійна етика в соціальній роботі

6 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, Т. С. Слободян, старший викладач

Курс спрямований на ґрунтовне осмислення етики як фундаментальної складової професійної соціальної роботи. У межах дисципліни розглядаються національні етичні кодекси та Глобальна заява про етичні принципи соціальної роботи Міжнародної федерації соціальних працівників/ць (IFSW), здійснюється критичний аналіз сучасних етичних викликів і дилем у професійній практиці. Студенти/ки матимуть можливість проаналізувати класичні підходи до етики в соціальній роботі, простежити їхню трансформацію в процесі становлення соціальної роботи як науки та професії, а також ознайомитися з сучасними альтернативними й критичними поглядами на професійну етику. Курс спрямований на формування безпечного простору для студентської рефлексії та аналізу своєї професійної ідентичності, власних особистісних етичних принципів та їхньої узгодженості з професійними етичними принципами соціальної роботи.

Протидія торгівлі людьми

6 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, Н. Є. Гусак, кандидат соціологічних наук, доцент

Метою курсу є ознайомлення студентів із особливостями явища торгівлі людьми, його причинами і наслідками, можливостями протидії, а також оволодіння практичними навичками виявлення постраждалих осіб та надання їм фахової допомоги. Студенти знайомляться з нормативно-правовою базою з питань протидії торгівлі людьми, підходами до надання допомоги постраждалим особам на прикладі різних країн, а також розглядають особливості застосування різних методів у роботі постраждалими. Під час опанування курсу студенти вчать розробляти індивідуальний план надання допомоги людям, які постраждали від торгівлі людьми, на прикладах реальних життєвих історій.

Психологія особистості

6 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, К. О. Кальницька, кандидат психологічних наук, доцент
Курс спрямований на вивчення основних тем щодо психології особистості та розумінні її відмінностей, історичні й сучасні аспекти психології особистості, включаючи психодинамічний, гуманістичний та когнітивні підходи. У межах курсу висвітлено основні психологічні концепції до розуміння особистості, узагальнено та інтегровано знання про її окремі психічні якості. Метою дисципліни є надання знань, теоретичного підґрунтя для розуміння й аналізу феномену особистості, розкрити психологічні особливості її становлення, розвитку та саморозвитку, узагальнити обізнаність про окремі психічні якості людини в інтегральне поняття особистості для формування, розвитку навичок й умінь психологічної підтримки та поглиблення соціально-психологічних компетентностей майбутніх бакалаврів у сфері соціальної роботи, консультування та психології особистості. Здобувачі розвинути уміння та навички самопізнання, самоаналізу, саморозвитку та самоактуалізації. У процесі опанування курсу студенти знайдуть відповіді на такі питання: Що таке особистість? Якими методами досліджують особистість? Які теоретичні підходи матимуть найбільший вплив у вивченні проблем особистості найближчі десятиліття? Які запитання виникають під час перевірки валідності психоаналітичних концепцій? Яким чином підходять до вимірювання індивідуальних розбіжностей в самоактуалізації?

Соціальна робота в сфері паліативної допомоги

6 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, Н. Ф. Романова, кандидат педагогічних наук, доцент
В процесі опанування курсу студенти отримають знання про базові підходи в сфері паліативної допомоги, особливості паліативного догляду, роль та функції соціальних працівників у цьому процесі, специфіку роботи мультидисциплінарної команди, формування практичних навичок роботи із різними групами паліативних пацієнтів та членів їх сімей. Студенти ознайомляться із системою паліативної допомоги у медичній сфері, базовими підходами до надання паліативних послуг й догляду для різних груп населення у сфері соціальної роботи, сучасною мережею підтримки, отримають знання щодо ролі й функцій соціального працівника у складі мультидисциплінарної команди, практичні навички розв'язання кейсів та інших ситуативних завдань щодо паліативних пацієнтів та їх сімей. Формат навчання передбачає презентації, обговорення, панельні дискусії, творчі завдання, робота з кейсами, групове інтерв'ю, моделювання діалогу, обговорення кінофільмів, відео тощо.

Соціальна робота з біженцями та шукачами притулку

6 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, Н. Є. Гусак, кандидат соціологічних наук, доцент, К. Ю. Заблоцька, старший викладач

Курс передбачає опанування основних теорій вимушеної міграції та огляд основних сфер роботи організацій, що працюють з біженцями та шукачами притулку. Особлива увага буде приділена таким темам як адаптація, інтеграція, мультикультуралізм, культурна компетентність, створення інклюзивного середовища та подолання ксенофобії в суспільстві. Курс сприяє розвитку професійних компетентностей фахівців для роботи як у міжнародних, так і національних організаціях, та сприяє розумінню принципів недискримінації та антирасизму, необхідних для етичної роботи фахівців соціальної роботи, які працюють з біженцями та шукачами притулку.

Гостьовий курс

6д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити, гостьовий лектор

Курс передбачає ознайомлення з однією з актуальних сучасних концепцій соціальної роботи, яка застосовується в зарубіжних країнах, та/або інноваційним досвідом практичної діяльності соціальних працівників в різних країнах світу. До викладання курсу залучаються відомі викладачі або практики соціальної роботи з різних країн світу.

Основи соціальної роботи з ветеранами та членами їх родин

6д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити, Т. І. Захаріна, доктор педагогічних наук, професор

Курс спрямований на формування у студентів професійних компетентностей у сфері соціальної роботи з ветеранами та членами їх родин. Під час курсу вивчаються етапи становлення соціальної роботи з ветеранами та членами їх родин; нормативно-правові засади соціального захисту ветеранів та членів їх родин; соціальні потреби та проблеми ветеранів та членів їх родин; форми та методи соціальної роботи з ветеранами та членами їх родин; особливості реінтеграція ветеранів у невоєнний соціум; міжнародні практики соціальної роботи з ветеранами. Навчальна дисципліна є практико-орієнтованою і поєднує теоретичне опрацювання матеріалу із аналізом кейс-ситуацій,

розробку форм і методів роботи з ветеранами та членами їх родин, виконання дослідницького завдання. Студенти вдосконалюють навички пошуку та аналізу інформації, критичного аналізу й обговорення наукових публікацій та інтервенцій в соціальній роботі, вчитимуться виявляти прогалини в дослідженнях та соціальній політиці щодо ветеранів та членів їх сімей.

Права людини та їх захист

6д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити, З. С. Скалецька, доктор правових наук (Республіка Польща), доцент

У курсі розглядаються основні підходи до розуміння природи прав людини, положення Конституції України щодо визначення прав людини, критерії класифікації прав людини, характеристика їхніх основних видів. Вивчаються конституційні підстави для обмеження прав людини, а також національні та міжнародні юридичні засоби забезпечення і захисту прав людини в Україні, можливості соціальних працівників для захисту прав своїх клієнтів

Соціальна психологія

7 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, К. О. Кальницька, кандидат психологічних наук, доцент

Курс є необхідною складовою вивчення базових основ соціальної роботи і спрямований на підготовку висококваліфікованих фахівців, здатних аналізувати і встановлювати закономірності соціально-психологічної реальності. Метою курсу є знайомство зі змістом фундаментальних проблем соціальної психології; набуття студентами знань про структуру, характерні особливості прояву соціально-психологічних феноменів: комунікація, група, соціальна перцепція, каузальна атрибуція тощо. У ході вивчення курсу студенти формують навички аналізу й інтерпретації соціально-психологічних властивостей особистості, вчать визначати й реалізовувати механізми регуляції її поведінки та міжособистісних стосунків, зумовлених включенням до соціальних груп, а також вивчають психологічні особливості цих груп.

Соціальна робота з ВІЛ/СНІД особами

7 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, Н. Є. Гусак, кандидат соціологічних наук, доцент

Курс передбачає знайомство з підходами до профілактики поширення епідемії ВІЛ/СНІДу, догляду та лікування людей, що живуть із ВІЛ/СНІДом, формування та впровадження політик щодо ВІЛ/СНІДу. Курс спрямований на розвиток аналітичних та практичних навичок студентів для впровадження комплексного підходу до роботи з ВІЛ-позитивними людьми, здійснення відповідних політичних втручань.

Соціальна робота з людьми із залежністю та членами їх родин

7 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, А. В. Максименко, старший викладач

Курс знайомить студентів із сучасними підходами до роботи з людьми, які живуть із залежністю від психоактивних речовин або мають інші адиктивні розлади. Розглядаються причини формування залежностей у межах біопсихосоціальної моделі, а також вплив соціально-економічних умов, культурних чинників і стигми на доступ до допомоги. Курс поєднує теоретичні знання з практичними навичками: від первинної оцінки потреб клієнта до планування та впровадження індивідуальних і групових інтервенцій. Особлива увага приділяється доказовим підходам, орієнтованим на відновлення, зменшення шкоди та зміцнення ресурсів громади.

Соціальна робота у сфері психічного здоров'я

7-8 семестр, 2-2 год/тижд., залік, залік, 6 кредитів, О. М. Бойко, кандидат педагогічних наук, доктор філософії (PhD) з соціальної роботи, доцент

Курс спрямований на набуття базових знань та навичок з соціальної роботи в сфері психічного здоров'я. В межах курсу здобувачі вищої освіти опановують основні теоретичні підходи до розуміння проблем психічного здоров'я, формують розуміння базових засад соціальної роботи в сфері психічного здоров'я, а також знайомляться з найбільш поширеними практичними методами роботи з клієнтами з різними проблемами психічного здоров'я. Опанування курсу допомагає здобувачам зрозуміти різні стани психіки людини, дізнатись про важливість особистісних факторів та факторів соціального середовища, що впливають на психічне здоров'я й захворювання, зрозуміти роль і зміст соціальної роботи з особами з проблемами психічного здоров'я та їх сімей.

Соціальна робота в умовах надзвичайних ситуацій

8 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, О. М. Бойко, кандидат педагогічних наук, доктор філософії (PhD) з соціальної роботи, доцент, Т. В. Ростовська, старший викладач

Курс спрямований на підготовку студентів до професійної діяльності в умовах кризових і надзвичайних ситуацій. Метою курсу є формування знань, навичок та компетентностей, необхідних для ефективного реагування на кризові та надзвичайні ситуації. Курс спрямований на формування розуміння особливостей надзвичайних ситуацій, планування і реалізацію відповідних заходів, а також спроможності надавати психосоціальну підтримку, координувати допомогу в співпраці з державними та неурядовими організаціями, впроваджувати стратегії зниження ризиків і відновлення спільнот після катастроф. Особлива увага приділяється роботі з вразливими групами населення, етичним аспектам такої діяльності, міжвідомчій співпраці в умовах надзвичайних ситуацій.

Соціальна робота з дітьми-сиротами та дітьми, позбавленими батьківського піклування

8 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, І. В. Єременко, старший викладач

Курс спрямований на набуття знань щодо соціальної роботи з дітьми-сиротами та дітьми, позбавленими батьківського піклування. Розглядається система державної опіки, завдання, особливості, методи соціальної роботи з вихованцями й випускниками інтернатних закладів, з огляду на реформування системи державної опіки. Приділяється увага сімейним формам виховання дітей. Розглядається питання роботи з сім'ями, що перебувають у складних життєвих обставинах, де є ризик передачі дитини на виховання до системи державної опіки. Отримані знання студенти зможуть застосувати у власній професійній діяльності в соціальних службах та інших організаціях, що надають допомогу дітям-сиротам та дітям, позбавленим батьківського піклування.

АТЕСТАЦІЯ:

Комплексний кваліфікаційний екзаме

8д семестр, екзаме, 3 кредити, викладачі кафедри

Комплексний кваліфікаційний екзаме передбачено навчальним планом підготовки студентів бакалаврської програми за спеціальністю 231 "Соціальна робота" як частину підсумкової атестації. Комплексний кваліфікаційний екзаме за спеціальністю 231 "Соціальна робота" спрямований на перевірку досягнення результатів навчання, визначених Стандартом вищої освіти за спеціальністю 231 "Соціальна робота" галузі 23 "Соціальна робота" для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та освітньою програмою. Комплексний кваліфікаційний екзаме має за мету з'ясування рівня професійних компетентностей студентів з базових дисциплін (історія соціальної роботи, вступ до соціальної роботи, теорії соціальної роботи, методи соціальної роботи), визначення їхньої готовності до практичної роботи або продовження навчання за фахом.

Кваліфікаційна робота

8д семестр, захист тези, 12 кредитів, викладачі кафедри

Кваліфікаційна робота є завершальним етапом навчання на освітній програмі першого (бакалаврського) рівня зі спеціальності «Соціальна робота» й передбачає вивчення актуальних питань соціальної роботи. Згідно з програмними документами Міжнародної асоціації шкіл соціальної роботи, метою досліджень у соціальній роботі є розвиток знань задля підтримки місії та цілей соціальної роботи як академічної дисципліни та професії. Дослідження в соціальній роботі здійснюються, зокрема, задля того, щоб допомогти зрозуміти індивідуальні, міжособистісні та ширші соціальні й структурні проблеми, а також їх наслідки. Вони можуть включати наступне: 1) оцінка потреб та ресурсів людей у їхніх середовищах та мінливих контекстах їхнього життя; 2) забезпечення інформацією для розробки, впровадження та оцінювання політики, програм та послуг, особливо для маргіналізованих та уразливих груп населення; 3) покращення соціального добробуту та розвиток прав людини, соціальної, економічної та екологічної справедливості.

Навчальні плани підготовки магістрів

ЗАГАЛЬНОУНІВЕРСИТЕТСЬКІ ДИСЦИПЛІНИ

ДРУГИЙ (МАГІСТЕРСЬКИЙ) РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ

ОБОВ'ЯЗКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ

Англійська мова

1-2 семестри, 2 год/тижд., залік, екзамен, 6 кредитів, Г.О. Швидка, старший викладач, С.О. Китаєва, кандидат педагогічних наук, доцент, Н. М. Максимчук, старший викладач, Л.О. Нестеренко, кандидат наук, доцент, Л.І. Павленко, кандидат філологічних наук, доцент, Я.Р. Федорів, кандидат філологічних наук, доцент, Г.Л. Рябоконь, кандидат філологічних наук, доцент, І.О. Ушакова, кандидат педагогічних наук, доцент.

Навчальна дисципліна «Англійська мова» є обов'язковою складовою частиною вивчення англійської мови на магістерських програмах НаУКМА. Вона надає можливість оволодіти навичками, необхідними для академічної та професійної діяльності, що є принципово новим підходом до навчання англійської мови фахівців вищої кваліфікації. Значення курсу полягає у тому, що він закладає основи для подальшого розвитку мовної й мовленнєвої компетенції студентів, розвиває аналітичний підхід до процесу публічної комунікації, формує і вдосконалює техніку мовлення, забезпечує розвиток навичок правильного, свідомого, ефективного спілкування у глобалізованому культурному просторі, сприяє набуттю студентами знань з усної та письмової наукової англійської комунікації, що здійснюється у безпосередньому зв'язку з підготовкою за основними освітньо-кваліфікаційними вимогами до випускників та залученням міждисциплінарних зв'язків.

Англійська мова для правників

1-2 семестри, 2 год/тижд., залік, екзамен, 6 кредитів, О.М. Демидович, кандидат педагогічних наук, доцент, Н.М. Максимчук, старший викладач

Курс «Англійська мова для правників» є обов'язковою навчальною дисципліною, яка дозволяє сформувати навички академічної і професійної англійської комунікації (усної та письмової) у сфері права. Метою передбачено, що упродовж двох семестрів слухачі подолають шлях від досвідчених читачів та критиків англійських матеріалів до авторів наукових добре структурованих текстів з аналізом даних, цитуваннями та посиланнями на першоджерела. Таким чином, студенти зможуть поповнити словниковий запас професійною лексикою, вдосконалити граматику, розвивати креативне і критичне мислення, які необхідні для швидкої і якісної роботи з англійськими документами, вести перемовини з іноземними громадянами, виступати в суді, сприяти швидшому вирішенню конфліктів чи досягненню поставлених цілей.

Програма курсу «Англійська мова для правників» поєднує тематичну концепцію з концепцією, орієнтовною на розвиток макронавичок (читання, слухання, письмо, говоріння) та мікронавичок (мова тіла, жести, емпатія, підсумовування, конфронтація, оцінювання тощо). Курс також знайомить з поняттям рефлексії, різними видами зворотного зв'язку, вчить формулювати ефективні відгуки про результати навчальної діяльності. Це є систематизована і водночас гнучка програма, здатна врахувати усе різноманіття факторів, які зумовлюють успішне вдосконалення рівня володіння мовою.

Системне і комплексне застосування технічних засобів навчання, основним з яких є Distedu (<https://distedu.ukma.edu.ua>), робить курс доступним і гнучким у турбулентній реальності. Використання у навчальному процесі інтерактивних методів, професійно-ситуаційного моделювання та принципів Liberal Arts Education готують студентів до вирішення реальних робочих проблем у сфері права. Використання автентичних матеріалів (тексти, аудіо, відео) також сприяють досягненню мети.

Передумовою для вивчення дисципліни є рівень володіння англійською мовою на рівні B2 / Upper-Intermediate («незалежний користувач»), що дозволяє студентам почуватися впевнено в усіх видах мовленнєвої діяльності у межах заданих тем.

Англійська мова для медіа

1 семестр, 2 год/тижд., екзамен, 3 кредити, Я.Р. Федорів, кандидат філологічних наук, доцент

Навчальна дисципліна «Англійська мова для медіа» спрямована на засвоєння основних понять і категорій мови як засобу масової комунікації та на вивчення сучасних тенденцій мовленнєвої комунікації у сфері медійних та міжкультурних контактів.

Цей курс охоплює сучасні теми та тенденції світової журналістики, має практичне спрямування, а відтак відповідає академічним і професійним цілям студентів. Зокрема, навчальна дисципліна «Англійська мова для медіа» передбачає формування професійно спрямованої мовної компетенції: володіння понятійним апаратом у теорії масової комунікації; вміння розрізняти типи журналістських дискурсів, аналізувати соціокультурні параметри медіадискурсу та відповідні засоби й прийоми комунікації; здатність застосовувати набуті знання у практичній діяльності.

Вивчення курсу є передумовою підготовки студентів до професійної діяльності у сфері радіомовлення та телевізійного мовлення, телекомунікації, мультимедійних медіа, різноманітної редакторської, видавничої, журналістської діяльності для міжнародної аудиторії.

Ділова англійська мова в професійній діяльності

1-2 семестри, 2 год/тижд., залік, екзамен, 6 кредитів, О.О. Харченко, старший викладач

The aim of the course is to develop skills of written and oral professional communication in the field of Democratic Governance in English at the level C1/Advanced ("experienced user"), in accordance with the Common European Framework of Reference (CEFR). By the end of the course, students will be able to: (i) make informative and persuasive speeches on topics related to Democratic Governance, taking account of current social and political contexts; (ii) write most common documents used in the field of state governance, choosing an appropriate format and communicating complex messages clearly; (iii) participate in the discussion during speech sessions, persuade, justify an opinion, give feedback, etc.; (iv) analyze information taken from authentic English-language sources, documents and research results in the field of public administration; identify the main ideas, structure, compare and establish links between parts; draw conclusions based on facts; (v) know a wide range of vocabulary units (including field-specific terminology), related to state governance.

Академічне письмо англійською мовою

1 семестр, 2 год/тижд., екзамен, 3 кредити, О.О. Харченко, старший викладач

The course "Academic Writing" is designed to develop students' advanced skills in producing clear, coherent, and persuasive academic texts in English. It focuses on the structure and style of scholarly writing, including research papers, literature reviews, abstracts, and essays. Students will learn to formulate research questions, build logical arguments, integrate sources effectively, and maintain academic integrity. Special attention is given to cohesion, coherence, critical thinking, and discipline-specific conventions. By the end of the course, students will be able to write and edit academic texts that meet international standards of clarity, accuracy, and style.

ВИБІРКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ

ДИСЦИПЛІНИ ВІЛЬНОГО ВИБОРУ

Публічне мовлення англійською мовою

2 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, С.О. Китаєва, кандидат педагогічних наук, доцент

This course is designed to develop Master IT students' persuasive communication skills for both academic and professional environments. It focuses on how to structure and deliver compelling arguments, adapt

messages to diverse audiences, and confidently present ideas in English. Students will learn how to communicate complex technical information clearly and convincingly, using logical reasoning, credible evidence, and effective storytelling techniques.

By the end of the course, students will be able to confidently present their viewpoints, respond to questions, and influence decision-making processes in academic and business settings.

ФАКУЛЬТЕТ ГУМАНІТАРНИХ НАУК

В9 ІСТОРІЯ ТА АРХЕОЛОГІЯ

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА – ІСТОРІЯ

<https://ukma.edu.ua/ects/index.php/fgn/122-2018-06-13-07-02-15/istoriya/255-2018-11-01-09-40-23>

ОСВІТНІЙ СТУПІНЬ – МАГІСТР

ОБОВ'ЯЗКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ

Історія СРСР: історіографічні дискусії / History of the USSR: Historiographical Debates (курс викладається англійською мовою)

2 семестр, 2 год/тижд., екзамен, 3 кредити, Н.В. Шліхта, доктор філософії в галузі історії, кандидат історичних наук, професор

The course "History of the USSR: Historiographical Discussions" introduces students to the history of Soviet studies in the West, primarily in the Anglo-Saxon world, during the Cold War. The aim of the course is to familiarize students with the formation and development of Soviet history studies in the US, Canada, and the UK during the second half of the twentieth and early twenty-first centuries, within the broader interdisciplinary context of Sovietology, alongside the relevant political, social, and socio-cultural contexts of the Cold War that influenced the work of Western historians.

Методологія наукових досліджень

1 семестр, 2 год/тижд., екзамен, 3 кредити, В.Л. Маслійчук, доктор історичних наук, доцент
Методологія наукових досліджень – вагома дисципліна для професійної підготовки історика, фахівця гуманітарного профілю. Курс містить поглиблені відомості з методології історичної науки для магістрів, дозволить орієнтуватися у численних методах і напрямках. У ньому простежено процес формування історизму, вплив соціології на нові течії історичної науки, розуміння філософського підґрунтя історичних знань, поняття критики джерел, класифікацій, аналізу та синтезу історичних матеріалів.

Методологічний практикум

2, 3, 4 семестри, 2 год/тижд., 3 заліки, 9 кредитів, В.Л. Маслійчук, доктор історичних наук, доцент

Методологічний практикум – невід'ємні практичні заняття для підготовки історика, фахівця гуманітарного профілю. Курс допомагає здобувачеві здобути та закріпити необхідні знання, розібратися у напрямках історичної науки, термінах та методологічних принципах необхідних для написання магістерського дослідження. Курс має зв'язки з дисциплінами: “Теорія і практика історії: методи інтерпретації еґо-документа”, “Науково-дослідний семінар”, “Методологія наукових досліджень”.

Науково-дослідний семінар

1 семестр, 4 год/тижд., теза, 5 кредитів, К. Л. Дуса, доктор філософії в галузі історії, кандидат історичних наук, доцент

Курс має на меті ознайомити з основними сучасними тенденціями в теорії та практиці історії. Перша частина курсу знайомить студентів із теоретичними дискусіями навколо історії, а також з

нарративним підходом до інтерпретації історії. У другій частині курсу ми зосередимося на практичних питаннях, пов'язаних з місцем публічної історії у сучасному світі.

Історія Центрально-Східної Європи (1989–2022 рр.)

1 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, Олександра Гнатюк, доктор габілітований (dr hab), професор

Курс покликаний представити студентам політичні і економічні зміни, які відбувалися в країнах Центрально-Східної Європи від краху комуністичної системи до початку повномасштабного вторгнення Росії в Україну.

Польща в історії, культурі та літературі

1 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, Олександра Гнатюк, доктор габілітований (dr hab), професор

Метою викладання навчальної дисципліни є ознайомлення студентів з історією Польщі та її культурою новітньої доби, основними рисами національного нарративу, роллю в історії Центрально-Східної Європи, впливом у цьому регіоні, зокрема в XIX-XX ст., специфікою міжнаціональних взаємин, впливом на міжнародні відносини у Східній Європі.

Історія польсько-українських взаємин (XX ст. - поч. XXI ст.).

2 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, Олександра Гнатюк, доктор габілітований (dr hab), професор

Метою викладання навчальної дисципліни є ознайомлення студентів з історією польсько-українських взаємин у XX ст. – поч. XXI ст. в широкому історично-політичному контексті.

Проблема імперій в нові часи

2 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 5 кредитів, Олександра Гнатюк, доктор габілітований (dr hab), професор

Метою викладання навчальної дисципліни є ознайомлення студентів із дослідницькими стратегіями у сучасній імперіології, перспективами застосування імперської парадигми у вивченні модерної історії (зокрема, як один з можливих шляхів уведення української історії до ширшого історичного контексту), сформуванню уявлень про сучасне розуміння суті імперії як історичної форми політичної організації урядування, її місця між інших наднаціональних форм влади та витоки імперських уявлень про джерела і структуру владних повноважень, ознайомити з основними історичними прикладами розбудови імперій (за особливого наголосу на особливостях Австро-Угорської, Британської, Османської та Російської імперій), головними принципами механізму імперської влади і його конкретно-історичними зразками, особливостями залучення історичних регіонів до складу імперій, дійсного місця регіональних еліт і груп населення в різних сферах життя, особливостей самоідентифікації та самовизначення в умовах імперії.

Проблеми соціорелігійної історії в Україні XVI–XIX ст.

2 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 5 кредитів, М.В. Яременко, доктор історичних наук, професор, Н. В. Шліхта, доктор філософії в галузі історії, кандидат історичних наук, професор

Курс є необхідною складовою вивчення історії України та українського суспільства від ранньомодерної доби до сучасності, дає студентам необхідні теоретичні знання для дослідження релігійного життя українського соціуму XVI–XX ст., а також підходи і методологічні прийоми для наукового опрацювання соціорелігійного аспекту життя українського соціуму.

Актуальні проблеми Всесвітньої історії та археології

2д семестр, 3 год/тижд., залік, 2 кредити, запрошуються фахівці у галузі історії та історіографії як України, так і з-за кордону

Визначається спеціалізацією запрошеного викладача, відповідає новітнім досягненням історичної науки з певної проблеми.

Історія історичної науки

2д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити І. О.Сердюк, доктор історичних наук, професор

Курс має ознайомити магістрантів з розвитком модерних поглядів на роль історії в суспільстві й організаційно-інституційних засад історичної науки, проблемами формування професійної історіографії, поліпшити розуміння змісту історіографічних процесів у сучасному світі, підготувати до свідомого обговорення проблеми організаційного реформування науки в сучасній Україні.

Методологія історичної науки

2д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити, запрошуються фахівці у галузі історії та історіографії як України, так і з-за кордону

Визначається спеціалізацією запрошеного викладача, відповідає новітнім досягненням історичної науки з певної проблеми.

ПРАКТИКА:

Практика педагогічна

3, 4 семестри, 2/2 год/тижд., 2 заліки, 3/3 кредити, Н. В. Шліхта, доктор філософії в галузі історії, кандидат історичних наук, професор

Педагогічна практика спрямована на формування викладацьких компетентностей у студентів МП "Історія". Після проходження теоретичної підготовки з основ викладацької майстерності на курсі "Методологічний практикум" під час першого року навчання, студенти отримують змогу застосувати ці знання на практиці, розвинути педагогічні навички упродовж другого року навчання. Студенти вестимуть семінарські заняття із професійно-орієнтованих дисциплін БП "Історія", матимуть змогу обговорити свій викладацький досвід зі своїми однокурсниками і керівником практики.

ВИБІРКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ

ДИСЦИПЛІНИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ТА ПРАКТИКА:

Історія подорожей і подорожньої літератури кінця XV-XIX ст. (History of Travel and Travel Writing (from the fifteenth till the nineteenth century) (анг. мовою)

2д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити К. Л. Дуса, доктор філософії в галузі історії, кандидат історичних наук, доцент

This graduate course is an introduction to cultural history of travel. Students will be able to learn about various historiographical discussions about definition of travel, changes of their character depending on period, region, circumstances of travel and identity of the traveler. Students will have the opportunity to find out more about specificity of different types of travels and on how travelogues resonated with representation of acute topics of a certain period — such as colonialism, racism, othering, gender etc. Together we will figure out the ways in which image of self and the other was constructed in travelogues written by pilgrims, envoys and travelers encountering the Grand Tour etc.; we will analyze which actual

social and political problems were pointed at in imaginary travels to various utopias of the eighteenth century; and how racial and colonial discourse encroached of travelogues by naturalists of the nineteenth century.

Теорія і практика історії: методи інтерпретації ego-документа

2д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити, Н. М. Яковенко, доктор історичних наук, професор

Мета й завдання курсу: ознайомити студентів із дослідницькими підходами до інтерпретації та практичними навичками опрацювання так званих ego-документів, тобто джерел, написаних від першої особи з викладом особистої участі/сприйняття автором тих чи тих подій, явищ тощо. Цій меті служитимуть семінари з читанням та коментуванням уривків із судових протоколів, листів, мемуарів, щоденників та подорожніх нотаток починаючи з XIV й завершуючи початком XIX ст., тобто впродовж періоду, коли риторичний текстовий канон ще не було остаточно витіснено індивідуальним самовираженням.

Українська аристократія ранньомодерної доби

2д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити, І.А.Тесленко, кандидат історичних наук, доцент

Мета курсу – представити різні аспекти функціонування найвпливовішої соціальної групи у вітчизняній історії ранньомодерного періоду, а також показати, хто і в який спосіб вивчав її упродовж XIX – початку XXI ст. В центрі уваги перебуватимуть праці українських та іноземних вчених, які досліджували походження, економічну, політичну і харитативну діяльність, клієнтелу і двір аристократів. Спеціальний аспект буде зроблено на питанні ідентичності вищої знаті і тому, як на це питання відповідали представники різних історіографічних шкіл.

Історія державної служби в Україні: XVIII - поч. XX ст.

3 семестр, 4 год/тижд., залік, 5 кредитів, В. С. Шандра, доктор історичних наук, професор

Курс присвячено проблемам функціонування владного апарату Російської імперії – імперським державним інституціям, управлінським процедурам і їхнім виконавцям – чиновникам. Окремо йдеться про специфіку формування бюрократії в національних регіонах імперії, зокрема в Україні. Використовуючи відповідні джерела, студенти досліджують процеси оптимізації та раціоналізації бюрократичного апарату на основі принципів камералізму й етапи реформування управління, аналізують чисельність, соціальний та етнічний склад бюрократії, її професійний рівень.

Трансформаційні процеси у Східній Європі в другій половині 1940-х-1980-ті роки

3 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, О. Г. Бажан, кандидат історичних наук, доцент

Впровадження радянської моделі соціалізму в країнах Східної Європи наприкінці 1940-х рр. Подібності та відмінності політичних режимів СРСР і соціалістичних країн Центральної та Південно-Східної Європи. Соціально-політичні кризи 1950–1989 рр. Наслідки панування адміністративно-командної системи. Антитоталітарні демократичні революції кінця 1980-х рр. Формування посткомуністичної економічної системи. Утворення національних держав на теренах колишнього соцтабору.

Доба Просвітництва: народження модерних ідей і практик

3 семестр, 4 год/тижд., залік, 5 кредитів, К. Л. Дуса, доктор філософії в галузі історії, кандидат історичних наук, доцент

Курс знайомить студентів зі змінами, що відбувалися в історіографічних інтерпретаціях Просвітництва від кінця XVIII ст. до сьогодення, продемонструвати розмаїття інтелектуальних і соціальних проявів і відгуків на Просвітництво.

Дослідження радянської історії через мемуари

3 семестр, 4 год/тижд., залік, 5 кредитів, Н. В. Шліхта, доктор філософії в галузі історії, кандидат історичних наук, професор

Курс передбачає ознайомлення зі специфікою джерел приватного походження і опанування навичок роботи з ними. Аналізуючи спогади представників різних соціальних, національних і вікових груп мешканців СРСР, студенти досліджуватимуть різноманітні аспекти життя «радянської людини» за її власною оцінкою – через сприйняття соціалістичної дійсності та життя навколо неї, через погляд на суспільство, владу, себе й «чужого» тощо.

Османська імперія: історіографічні дискусії

3 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, Т.Ю. Григор'єва, кандидат історичних наук, доцент

Перебіг основних подій історії держави, суспільства, економіки та культури Османської імперії; практика читання наративних та актових джерел османського походження (у перекладі); виявлення форм взаємодії та взаємовпливів різних цивілізаційних традицій: степової, візантійської, близько-східної, ісламської. Ознайомлення з проблемами українсько османських відносин. Ознайомлення зі станом сучасних досліджень з османістики.

Політика пам'яті: конструювання та рецепція

4 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, О. Ю. Гайдай, кандидат історичних наук, старший викладач

Метою курсу є ознайомлення студентів з проблематикою політики пам'яті в сучасній Україні та Європі/США. Хронологічно і тематично курс охоплює 1990-ті- 2000-ні роки, з акцентом на другій половині 2000х років, які відзначилися активізацією процесів у пам'яттєвій сфері. У рамках курсу обговорюватимуться наступні дослідницькі проблеми: історіографія і специфіка джерел, агенти пам'яті, способи та методи передачі та підтримки певних образів минулого, актуальні теми в політиці пам'яті в Україні та Європі. Заняття передбачають ознайомлення з науковою літературою, читання/перегляд, коментування медійних повідомлень, випусків телепередач, фільмів, виступів глав держав та участь у дискусії з теми семінару.

Творення націй і держав у Центрально-Східній Європі

4 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити

Курс є базовим, основним і абсолютно необхідним для самоусвідомлення і формування культури українців у порівняльному контексті взаємозумовленого розвитку споріднених, співприлеглих і співмірних двадцяти країн і окремих регіонів між Балтикою, Адріатикою і Чорним морем, пов'язаних навзаєм географічно, лінгвістично, етнічно, історично, релігійно-конфесійно, економічно, логістично, стратегічно і політично. Це підсумовує, істотно доповнює і узагальнює набуте студентами на бакалаврському щаблі знання найважливіших фактів та розуміння спільних закономірностей і локальної специфіки господарства, ментальності в близькому докільлі України, найбільшої країни і найчисленнішої нації цього регіону.

Друга світова війна в історичній пам'яті та політиці історії

4 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, О.В. Хом'як, кандидат історичних наук, старший викладач

Метою курсу є ознайомлення із політикою пам'яті про Другу світову війну в Україні та світі. Увагу зосереджено довкола аналізу комеморативних та меморіальних практик, пам'ятання та забуття, сучасних "війн пам'яті" та (не)можливості подолання минулого.

Комунікативна культура в ранньомодерній Європі

4 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредитів, Т.Ю. Григор'єва, кандидат історичних наук, доцент

Курс ставить за мету ознайомити студентів з ключовими поняттями та проблемами, пов'язаними з передачею, поширенням та контролем над інформацією в Ранньомодерну добу, комунікативними можливостями вербальних і невербальних медіа, а також впливом на суспільні процеси технологічних інновацій, передусім винайдення друку.

Українська еміграція та діаспора

4 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, О. Г. Бажан, кандидат історичних наук, доцент

Розробка проблем діаспорознавства у вітчизняній та зарубіжній науці. Українська трудова еміграція у Північній і Південній Америці. Основні центри та «периферійні» осідки української політичної еміграції у період між двома світовими війнами. Розселення українців у державах колишнього СРСР. Українці в Азії. Форми і засоби збереження та реалізації української етнічності в умовах діаспори.

Українська революція 1917–1921 рр.

4 семестр, 4 год/тижд., залік, 5 кредитів, В. В. Скальський, кандидат історичних наук, старший викладач

Проблеми історії революції: виникнення Української Центральної Ради, проголошення УНР, Української Держави, відновлення УНР Директорією, революційні події на західноукраїнських землях, а також ствердження радянського режиму в Україні та практика білого руху. Соціальні та національні аспекти революції; причини поразки національно-визвольних змагань та історичне значення Української революції.

ДИСЦИПЛІНИ ВІЛЬНОГО ВИБОРУ

Польська мова для істориків

1, 2, 2д семестри, 4/4/3 год/тижд., 3 заліки, 12 кредитів, Л.В. Непоп-Айдачич, кандидат філологічних наук, доцент

Метою курсу є оволодіння мовними навиками, які дають можливість спілкуватися польською мовою у ситуаціях повсякденного життя, знайти потрібну інформацію на задану тему, а також ознайомлення студентів із національними реаліями, традиціями, звичаями, особливостями культури та історії польського народу.

АТЕСТАЦІЯ

Магістерська робота

3, 4, 4д семестр, 20 кредитів

Підсумок опанування змісту дисциплін навчального плану. Студент мусить проявити здатність до наукового пошуку, аналізу наукової літератури, постановки і вирішення теоретичних питань.

В9 ІСТОРІЯ ТА АРХЕОЛОГІЯ

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА – ЮДАЇКА

<https://ukma.edu.ua/ects/index.php/fgn/122-2018-06-13-07-02-15/istoriya/254-2018-11-01-09-38-49>

ОСВІТНІЙ СТУПІНЬ – МАГІСТР

ОБОВ'ЯЗКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ

Історія СРСР: історіографічні дискусії / History of the USSR: Historiographical Debates (курс викладається англійською мовою)

2 семестр, 2 год/тижд., екзамен, 3 кредити, Н.В. Шліхта, доктор філософії в галузі історії, кандидат історичних наук, професор

The course "History of the USSR: Historiographical Discussions" introduces students to the history of Soviet studies in the West, primarily in the Anglo-Saxon world, during the Cold War. The aim of the course is to familiarize students with the formation and development of Soviet history studies in the US, Canada, and the UK during the second half of the twentieth and early twenty-first centuries, within the broader interdisciplinary context of Sovietology, alongside the relevant political, social, and socio-cultural contexts of the Cold War that influenced the work of Western historians.

Методологія наукових досліджень

1 семестр, 2 год/тижд., екзамен, 3 кредити, В.Л. Маслійчук, доктор історичних наук, доцент
Методологія наукових досліджень – вагома дисципліна для професійної підготовки історика, фахівця гуманітарного профілю. Курс містить поглиблені відомості з методології історичної науки для магістрів, дозволить орієнтуватися у численних методах і напрямках. У ньому простежено процес формування історизму, вплив соціології на нові течії історичної науки, розуміння філософського підґрунтя історичних знань, поняття критики джерел, класифікацій, аналізу та синтезу історичних матеріалів. Курс має зв'язки з дисциплінами “Теорія і практика історії: методи інтерпретації еґо-документа”, “Науково-дослідний семінар”, “Методологічний практикум”.

Методологічний практикум

2, 3, 4 семестри, 2 год/тижд., 3 заліки, 9 кредитів, В.Л. Маслійчук, доктор історичних наук, доцент

Методологічний практикум – невід'ємні практичні заняття для підготовки історика, фахівця гуманітарного профілю. Курс допомагає здобувачеві здобути та закріпити необхідні знання, розібратися у напрямках історичної науки, термінах та методологічних принципах необхідних для написання магістерського дослідження. Курс має зв'язки з дисциплінами: “Теорія і практика історії: методи інтерпретації еґо-документа”, “Науково-дослідний семінар”, “Методологія наукових досліджень”.

Науково-дослідний семінар з юдаїки

1 семестр, 4 год/тижд., теза, 5 кредитів, І.В.Туров, доктор історичних наук, доцент

Курс спрямований на засвоєння студентами основних понять, процесів і явищ пов'язаних із виникненням і становленням юдаїки як галузі знання; орієнтування в єврейських історичних джерелах і дослідженнях; розуміння місця юдаїки в широкому контексті сучасної світової науки. Хронологічно курс охоплює процеси і явища античності (зокрема, появу єврейського історіописання), Середньовіччя й Ренесансу (єврейську вченість і неєврейський інтерес до єврейських знань) та модерної епохи (від появи Wissenschaft des Judentums на початку XIX ст. до сучасних єврейських студій початку XXI ст.). Окрему увагу приділено формуванню навичок написання дослідницьких проектів із юдаїки.

Проблема імперій в нові часи

2 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 5 кредитів, О.Є. Гнатюк, доктор філологічних наук, професор

Метою викладання навчальної дисципліни є ознайомлення студентів із дослідницькими стратегіями у сучасній імперіології, перспективами застосування імперської парадигми у вивченні модерної історії (зокрема, як один з можливих шляхів уведення української історії до ширшого історичного контексту), сформувати уявлення про сучасне розуміння суті імперії як історичної форми політичної організації урядування, її місця між інших наднаціональних форм влади та витоки імперських уявлень про джерела і структуру владних повноважень, ознайомити з основними історичними прикладами розбудови імперій (за особливого наголосу на особливостях Австро-Угорської, Британської, Османської та Російської імперій), головними принципами механізму імперської влади і його конкретно-історичними зразками, особливостями залучення історичних регіонів до складу імперій, дійсного місця регіональних еліт і груп населення в різних сферах життя, особливостей самоідентифікації та самовизначення в умовах імперії.

Проблеми соціорелігійної історії в Україні XVI–XIX ст.

2 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 5 кредитів, М.В. Яременко, доктор історичних наук, професор, Н. В. Шліхта, доктор філософії в галузі історії, кандидат історичних наук, професор

Курс є необхідною складовою вивчення історії України та українського суспільства від ранньомодерної доби до сучасності, дає студентам необхідні теоретичні знання для дослідження релігійного життя українського соціуму XVI–XX ст., а також підходи і методологічні прийоми для наукового опрацювання соціорелігійного аспекту життя українського соціуму.

Актуальні проблеми історії єврейського народу

2д семестр, 3 год/тижд., залік, 2 кредити, запрошуються фахівці у галузі єврейської історії та історіографії як України, так і з-за кордону

Курс присвячено сучасній методології досліджень у галузі єврейських студій. Завдяки цьому курсу у студентів формуються уявлення про провідні напрями й концепції в юдаїці XX – поч. XXI ст., розвиток бібліографії та археографії, пов'язаних із юдаїкою; навички роботи з методологічними дослідженнями; уміння порівнювати і критично аналізувати різні концепції, дотичні до знань про єврейську цивілізацію, як на рівні світових, так і локальних явищ.

Історія історичної науки

2д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити, І. О. Сердюк, доктор історичних наук, професор

Курс має ознайомити магістрантів з розвитком модерних поглядів на роль історії в суспільстві й організаційно-інституційних засад історичної науки, проблемами формування професійної історіографії, поліпшити розуміння змісту історіографічних процесів у сучасному світі, підготувати до свідомого обговорення проблеми організаційного реформування науки в сучасній Україні.

Методологія дослідження єврейської історії та культури

2д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити, запрошуються фахівці у галузі єврейської історії та культури як України, так і з-за кордону

Визначається спеціалізацією запрошеного викладача, відповідає новітнім досягненням історичної науки з певної проблеми.

ПРАКТИКА:

Практика музейно-архівно-бібліотечна

2д семестр, 15 год/тижд., залік, 3 кредити, Т. М. Сидорчук, кандидат історичних наук, старший викладач

Передбачається практичне засвоєння навичок і вмінь роботи з музейними, архівними й бібліотечними фондами, що містять юдаїку (на базі Наукової бібліотеки НаУКМА, Наукового архіву 184 НаУКМА, Львівської національної наукової бібліотеки ім. В. Стефаника, Львівського музею історії релігії, Центрального державного історичного архіву України, Національної історичної бібліотеки України, Державного архіву м. Києва, Центрального державного архіву-музею літератури і мистецтва України, Музею Шолом-Алейхема, Музею історичних коштовностей України тощо).

Педагогічна практика

3 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, Н. В. Шліхта, доктор філософії в галузі історії, кандидат історичних наук, професор

Педагогічна практика спрямована на формування викладацьких компетентностей у студентів МП "Юдаїка". Після проходження теоретичної підготовки з основ викладацької майстерності студенти отримують змогу застосувати ці знання на практиці, розвинути педагогічні навички. Студенти вестимуть семінарські заняття із професійно-орієнтованих дисциплін БП "Історія", матимуть змогу обговорити свій викладацький досвід зі своїми однокурсниками і керівником практики.

ВИБІРКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ

ДИСЦИПЛІНИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ТА ПРАКТИКА

Етногеографія єврейського світу

1 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, О. Б. Бубенок, доктор історичних наук, професор

Курс присвячено проблематиці розселення євреїв у країнах сучасного світу. Мета – дати студентам уявлення про регіональні особливості єврейського народу, зумовлені впливом географічних та історичних чинників. Особливу увагу приділено питанням формування етнічного складу населення сучасного Ізраїлю. Розглядається походження не лише єврейських груп населення Держави Ізраїль, а й неєврейського населення країни. Окремому розгляду підлягають сучасні єврейські громади Європи, Північної Америки, Південної Африки тощо. Крім того, велику увагу приділено розселенню і територіальним особливостям так званих «східних груп» євреїв та віддаленим традиційним єврейським діаспорам.

Єврейська палеографія

1 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, О. О. Хамрай, доктор філологічних наук, доцент

Курс знайомить студентів із основними принципами палеографічних досліджень, зокрема, з особливостями палеографічного аналізу єврейських рукописів. Цій меті служать семінари з читанням та відповідним коментуванням оригінальних документів, створених у межах юдейської рукописної традиції від найдавніших часів до наших днів. Однією з особливостей цієї традиції є її практично безперервний характер упродовж більш ніж двох тисяч років. До того ж ця традиція розвивалася в тісному зв'язку з традицією книгодрукування, що зумовлює необхідність включення основ кодикології в межі курсу.

Іврит

1, 2, 2д семестри, 4/4/2 год/тижд., 3 заліки, 11 кредитів, К.С.Єрофєєва, асистент

Курс передбачає загальне ознайомлення з граматиною івриту (як сучасного, так і класичного), формування мовленнєвих навичок, навичок читання і письма, а також роботи зі словником. Упродовж курсу відбувається прослуховування і лінгвістичний розбір ізраїльських пісень, читання сучасної єврейської поезії, а також адаптованих статей із ізраїльської преси. Лінгвокраїнознавчий компонент містить засвоєння визначеного програмою кола безеквівалентної лексики, яка відображає специфіку культури й побуту євреїв, знайомство з національними особливостями мовленнєвої і немовленнєвої поведінки.

Історія юдаїзму

2, 2д семестри, 2/2 год/тижд., 2 заліки, 4 кредити, І. В. Туров, доктор історичних наук, доцент

Курс присвячено історії й еволюції юдаїзму від біблійних часів до сьогодення, його сакральним (ТаНаХ, Талмуд) і літургічним (Шма, Аміда, Кадіш та ін.) текстам, найважливішим доктринам, контактам із іншими релігіями та взаємовпливам у ширшому контексті історії формування релігій. Також розглядаються різні напрями і відгалуження юдаїзму, що виникали в різні часи: від античних самаритян і середньовічних караїмів до ранньомодерного хасидизму і модерних реформістського, консервативного і реконструктивістського юдаїзму. Окрему увагу приділено юдаїзму в Державі Ізраїль від 1948 р. та інших країнах світу на початку XIX ст., а також їхній взаємодії та поглядам на актуальні проблеми сьогодення.

Їдиш

2д, 3, 4 семестри, 2/4/4 год/тижд., 3 заліки, 11 кредитів, С.В. Корн, асистент

Курс передбачає вивчення граматичних і лексичних основ мови їдиш, а також набуття студентами активних навичок читання, письма та мовлення. Упродовж навчання студенти мають можливість ознайомитися з історією мови та єврейськими культурними надбаннями, створеними мовою їдиш. Наприкінці курсу передбачено читання оригінальних документів і рукописів мовою їдиш для того, щоб у майбутньому студенти застосовували мову у своїх наукових дослідженнях.

Актуальні проблеми юдаїки

3 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, запрошуються фахівці у галузі юдаїки як з України, так і з-за кордону

Курс присвячено сучасній методології досліджень у галузі єврейських студій. Завдяки цьому курсу у студентів формуються уявлення про провідні напрями й концепції в юдаїці XX – поч. XXI ст., розвиток бібліографії та археографії, пов'язаних із юдаїкою; навички роботи з методологічними дослідженнями; уміння порівнювати і критично аналізувати різні концепції, дотичні до знань про єврейську цивілізацію, як на рівні світових, так і локальних явищ.

Арамейська мова

3, 4 семестри, 2/2 год/тижд., залік, залік, 6 кредитів, О. О. Хамрай, доктор філологічних наук, доцент

Курс охоплює основи граматики й синтаксису західних арамейських діалектів Ахеменідського (VI– IV ст. до н. е.) та після-Ахеменідського (III ст. до н. е. – II ст. н. е.) періодів історії арамейської мови. Передбачається робота з оригінальними текстами Біблії (її арамейською частиною), а також юдейськими та християнськими текстами, написаними цією мовою. Кінцевою метою курсу є засвоєння навичок читання, розуміння арамейських уривків Біблії (ТаНаХу), опанування елементів граматичного та синтаксичного аналізу, вміння працювати зі словниками й довідниками. Курс також спрямований на опанування основного лексико-семантичного апарату

арамейських документів юдаїзму пізньої античності та раннього християнства й ознайомлення з алюзіями на арамейську термінологію в Новому Заповіті.

Історія Голокосту та антисемітизму

3 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, С. І. Гірік, кандидат історичних наук, старший викладач

Курс знайомить студентів із науковою та світоглядною проблематикою вивчення історії Голокосту. Розкривається зміст основних історіографічних концепцій та наявних суспільно-політичних міфологем, зокрема, поширених у публіцистиці та неформальному публічному дискурсі. Історія Голокосту розглядається в контексті ідеологічної і політичної боротьби XIX – першої половини XX ст., появи та розвитку «наукового» антисемітизму як одного з різновидів європейського расизму. Перебіг Голокосту на українських землях подано в контексті подій, що відбувалися на всіх окупованих Третім Райхом землях та в державах-союзниках нацистської Німеччини.

Історія євреїв України

3 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, С. І. Гірік, кандидат історичних наук, старший викладач

Курс знайомить із багатовіковою історією українсько-єврейських взаємин на землях, що складають територію сучасної України. Для повноти охоплення матеріалу студентам пропонується огляд як найбільш контроверсійних періодів відносин двох народів між собою та з іншими сусідніми етнічними групами, так і їхніх взаємин у порівняно «спокійні» часи. Аналізуються природа й причини виникнення стійких історичних стереотипів масової свідомості у сприйнятті обома народами один одного, їхні впливи на формування національних історіографій, роль третіх чинників у цих процесах, територіальні особливості описуваних подій у різних частинах України. Суттєву увагу приділено правовому статусу й історичній демографії єврейського населення України, ролі євреїв у економічному житті та соціальній структурі суспільства.

Історія єврейського музеєзнавства

3 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, Т. М. Сидорчук, кандидат історичних наук, старший викладач

Курс присвячено історії заснування й розвитку єврейських музеїв у Європі, США, Ізраїлі, знайомству з різноманітними підходами і практиками щодо створення і функціонування єврейських музеїв на прикладі Парижа, Берліна, Відня, Єрусалима, Тель-Авіва, Москви, Варшави, Бухареста, Києва, Чернівців тощо. Студенти дізнаються про особливості форм культурно-просвітницької та комунікаційної діяльності єврейських музеїв у різних країнах, основні факти та причини появи й розвитку єврейських музеїв у XIX – на початку XXI ст. у різних країнах світу, навчаються аналізувати особливості музейних концепцій і побудови експозицій, форми музейної діяльності, менеджменту, а також аналітично реферувати дослідницьку музеєзнавчу літературу.

Біблійна археологія

3 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, О. Б. Бубенок, доктор історичних наук, професор

Курс присвячено реконструкції подій на основі пам'яток матеріальної культури, що дають уявлення про обставини виникнення Біблії. Мета курсу – надати студентам інформацію про Біблію як історичне джерело, свідчення якого в багатьох випадках підтверджуються результатами археологічних розкопок. Увагу зосереджено на специфіці таких досліджень. Чимало уваги

приділено історії досліджень біблійних пам'яток від часів пізньої античності до новітніх студій початку ХХІ ст. Передбачається вивчення двох напрямів біблійної археології: загальної та палестинської. Студенти отримують інформацію про поширені в сучасній науці підходи до визначення достовірності наведеної в Біблії інформації.

Біблійна текстологія

4 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, О. О. Хамрай, доктор філологічних наук, доцент

У курсі розглядаються основні принципи текстологічного дослідження танахічних текстів у юдейській та християнській традиціях. Курс знайомить із основними джерелами, а саме масоретським текстом та іншими «свідками» біблійного тексту (Септуагінта, Самаритянське П'ятикнижжя, кумранські сувої, таргуми, Пешита, Вульгата тощо). Окрему увагу приділено джерелознавчому й едіційному аспектам текстологічного дослідження ТаНаХу, історії біблійного тексту (у т. ч. копіювання й передавання, проблема протомасоретського тексту) та текстуальній критиці. Історія євреїв мусульманського Сходу 4 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, О. Б. Бубенок, доктор історичних наук, професор Курс присвячено основним джерелам із історії євреїв мусульманських країн. У результаті його вивчення студент матиме уявлення про основні етапи в історії середньовічних євреїв Близького Сходу, особливості внутрішньої політики середньовічних мусульманських держав, соціальний статус євреїв у цих державах, неоднорідність єврейських громад мусульманського світу і її причини. Курс формує навички самостійної роботи з письмовими джерелами як у перекладах на європейські мови, так і в оригіналі, вміння критично аналізувати інформацію, що міститься в історичних джерелах та історіографії.

Гостьовий курс

4 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, запрошуються фахівці у галузі єврейської історії та історіографії як України, так і з-за кордону

Визначається спеціалізацією запрошеного викладача, відповідає новітнім досягненням історичної науки з певної проблеми.

Історія євреїв мусульманського Сходу

4 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, О. Б. Бубенок, доктор історичних наук, професор

Метою курсу є намагання показати історію середньовічних євреїв Близького Сходу у нерозривному зв'язку з подіями, що відбувались серед оточуючої мусульманської більшості. Можливо у студентів виникне бажання порівняти становище євреїв в християнських і мусульманських країнах. Відповідь на це запитання вони зможуть дати наприкінці ознайомлення з курсом.

Історія євреїв Східної Європи: Раннє Середньовіччя

4 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, О. Б. Бубенок, доктор історичних наук, професор

Курс присвячено етнічній і політичній історії юдеїв-прозелітів тюркського походження в добу раннього Середньовіччя, відомих під традиційною назвою «хозари». Мета курсу – показати історію юдейських громад Східної Європи та Північного Кавказу в період існування Хозарського каганату – першої імперії на заході Євразійського степу напередодні виникнення давньоруської держави. Умовно курс поділяється на дві частини: доюдейську та юдейську історію хозар. Важливе місце у викладанні курсу приділено питанням джерелознавчої бази та історіографії цієї проблематики. Курс розраховано не лише на тих, хто цікавиться історією юдейських громад Східної Європи, а й на тих, хто прагне глибше познайомитися з питаннями передісторії Русі, історії ранньосередньовічної Візантії та номадів Євразійського степу.

Історія єврейського мистецтва

4 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, Т. М. Сидорчук, кандидат історичних наук, старший викладач

Курс присвячено історії єврейського мистецтва XIX–XX ст., головню у Східній і Західній Європі, а також у Державі Ізраїль. Окрему увагу приділено основним видам і жанрам єврейського народного мистецтва, умовам зародження та розвитку єврейського професійного мистецтва, внеску єврейських митців у світову культуру й мистецтво. Курс покликаний сформувати у студентів комплексне уявлення про культурно-мистецьку своєрідність єврейського народу, основні закономірності розвитку та особливості єврейського мистецтва, а також ввести студентів в коло проблем, що стоять перед дослідниками єврейського мистецтва.

Історія сіонізму і Держави Ізраїль

4 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, С. І. Гірік, кандидат історичних наук, старший викладач

Мета курсу: засвоєння студентами основних понять, феноменів і процесів, пов'язаних з історією розвитку сіонізму та становленням Держави Ізраїль, а також орієнтування в ізраїлезнавчій історіографії.

Українсько-єврейські взаємини: XX ст.

4 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, С. І. Гірік, кандидат історичних наук, старший викладач

Курс присвячено змінам у становищі євреїв на території сучасної України впродовж XX ст., міжнаціональним узаєминам, участі євреїв у революційних рухах початку століття, єврейських і неєврейських політичних партіях, єврейському й неєврейському культурному житті тощо. Окрему увагу приділено впливу Голокосту та пам'яті про нього на міжетнічні взаємини, зокрема, у країнах проживання української та єврейської діаспор, спробам налагодження діалогу й співпраці між громадами. Курс формує навички самостійної роботи з джерелами з історії українсько-єврейських взаємин у XX ст., знання про архівні й бібліотечні колекції з цієї тематики тощо.

Хасидизм: історія та віровчення

4 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, К. В. Малахова, кандидат філософських наук, старший викладач

У межах курсу розглядаються питання виникнення й розвитку релігійно-містичного руху під загальною назвою «хасидизм». Ця течія юдаїзму народилася в Україні в середині XVIII ст. й упродовж короткого часу завоювала велику кількість прихильників майже в усіх єврейських громадах Східної Європи. У курсі здійснюється змістовний огляд історії та віровчення хасидів. Поряд із цим, певну увагу приділено аналізу діяльності литовських рабинів і містиків – головних ідейних супротивників хасидизму. Курс формує навички пошуку інформації про історію хасидського віровчення й релігійних практик у богословських текстах хасидських духовних лідерів (цадиків), хасидському фольклорі, етнографічних записах XIX–XX ст., розуміння хасидської термінології тощо.

АТЕСТАЦІЯ

Магістерська робота

3,4, 4д семестр, 20 кредитів

Підсумок опанування змісту дисциплін навчального плану. Студент мусить проявити здатність до наукового пошуку, аналізу наукової літератури, постановки і вирішення теоретичних питань.

В 9 ІСТОРІЯ ТА АРХЕОЛОГІЯ

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА – АРХЕОЛОГІЯ

<https://ukma.edu.ua/ects/index.php/fgn/122-2018-06-13-07-02-15/istoriya/253-2018-11-01-09-37-38>

ОСВІТНІЙ СТУПІНЬ – МАГІСТР

ОБОВ'ЯЗКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ

Епоха бронзи України

1 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 5 кредитів, В. І. Клочко, доктор історичних наук, доцент; Д. Д. Клочко, кандидат історичних наук, старший викладач

Доба бронзи є однією з найзначніших епох у розвитку людства. Територія України завдяки своєму географічному положенню дуже швидко потрапляє до орбіти впливів Давнього Сходу. Південь України розвивався випереджаючими порівняно з північчю темпами. У різний час населення території України за доби бронзи відносилось до різноманітних груп індоєвропейців, а процеси, які фіксуються тут, були лише часткою тих процесів, які охоплювали як Європу, так й Азію. З часом населення доби бронзи, що мешкало на теренах України, саме поширювало свої впливи на північ, північний захід та схід. Саме на території України формується балто-слов'яно-германська мовна спільність. Саме тут ми знаходимо предків східних слов'ян.

У результаті вивчення курсу студент повинен:

знати: основні характеристики, специфіку джерел та особливості періодизації бронзової доби;

вміти: критично працювати із джерелами цього періоду.

Ранній залізний вік України та суміжних територій

1 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 5 кредитів, Ю. В. Болтрик, кандидат історичних наук, доцент; Д. Д. Клочко, кандидат історичних наук, доцент; Ю. М. Ходукіна, асистент

Курс "Ранній залізний вік України та суміжних територій" є необхідною складовою частиною вивчення давньої історії України. Розрахований на студентів магістерської програми "Археологія" першого року навчання. Викладається загальна характеристика історичного розвитку України та Центральної Європи за доби раннього заліза. Розглядаються істотні зрушення, що відбулися в господарчій та політичній сферах давнього населення. Висвітлюються наслідки опануванням давніми суспільствами - металургійного заліза, що викликало появу досконалої зброї та міцних знарядь праці. Прогрес у військовій галузі зробив кочовиків домінуючою силою на історичній арені Східної Європи. Студенти підходять до розуміння процесів, що вплинули на розвій землеробських суспільств Лісостепу, в наслідок постійного натиску неспинних хвиль степовиків - кіммерійців, скіфів та сарматів. В цей час на теренах України виникають перші ранньокласові утворення. Відлунням яких є агломерації поселень з гігантськими городищами на чолі.

Кам'яна доба: культура, суспільство, економіка

1 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 5 кредитів, Л. Л. Залізник, доктор історичних наук, професор; Д. В. Ступак, кандидат історичних наук, старший викладач

Кам'яна доба – джерело, з якого починається могутня ріка світової історії. Адже усі надбання цивілізації тією чи іншою мірою закорінені у найдавніший період історії людства – епоху каменю. Адже усе, що після кам'яної доби – це усього лише 0,2 % тривалості історії людства. Критерієм трансформації мавпи в людину було виготовлення перших знарядь праці. Найдавніші знаряддя з каменю з'явилися у Східній Африці близько 2,5 – 3 млн. років тому. Ця подія знаменувала народження людства, початок епохи каменю, як підґрунтя світової історії. Перші людські істоти прийшли в Європу з півдня близько 1 млн. років тому. Розпочавшись у цей час кам'яна доба на території України закінчилася з появою виробів з міді близько 6 тис. років назад. Даний курс присвячений цьому гігантському періоду передісторії, який, по суті, був його дитинством, коли формувалися визначальні риси людини та її культури. Кам'яний вік України розглядається на широкому тлі первісності Євразійського та Африканського континентів. Крім лекцій з актуальних проблем первісної історії людства доби каменю, плануються заняття з практичного знайомства слухачів з оригінальними знахідками українських археологів на стоянках стародавніх мисливців. Актуальність курсу підсилюється надзвичайним багатством України на пам'ятки кам'яної доби.

Методологія наукових досліджень у галузі археології

1 семестр, 2 год/тижд., залік, 3,5 кредити, О. О. Білинський, кандидат історичних наук, доцент

Курс «Методологія наукових досліджень у галузі археології» спрямований на вивчення основних методів дослідження в археології та формування цілісного уявлення про сучасний науковий процес. Його метою є практичне засвоєння сучасних теоретичних і прикладних підходів до постановки та розв'язання дослідницьких проблем, роботи з археологічними джерелами та інтерпретації результатів. Особлива увага приділяється методам аналізу даних та критичному опрацюванню інформації. Курс включає два практичні воркшопи: з аналізу й візуалізації археологічних даних та з використання геоінформаційних систем (ГІС) в археологічних дослідженнях.

Археологія ранніх слов'ян

1 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, О. В. Петраускас, кандидат історичних наук, старший викладач; А. В. Скиба, кандидат історичних наук, старший викладач

Курс розрахований на студентів магістерської програми «Археологія» першого року навчання. Він є однією з базових дисциплін для опанування знаннями з археології та історії України періоду від рубежу ер до появи києворуської держави, пов'язаного з генезисом та історичним становленням давніх слов'ян та початками етногенезу етногенезу українців. У курсі «Археологія ранніх слов'ян» розглядаються основні етапи формування та історичного розвитку давніх слов'ян. Курс включає три основні блоки питань: 1) походження та історичний розвиток давніх слов'ян; 2) культура, господарство та побут східних слов'ян за від рубежу ери до кінця I тис. н.е. за археологічними джерелами; 3) культурна, економічна та військово-політична взаємодія слов'ян з іншими етнічними групами. Розвиток східних слов'ян розглядаються на широкому культурному й історичному тлі. На прикладі археологічних культур та історичних суспільств, пов'язаних з етногенезом слов'ян розглядаються такі аспекти як система палеоекологія, явища культурної трансформації та наступності, міграцій, культурної взаємодії. Студенти ознайомляться з сучасними методами різнобічного аналізу різних категорій артефактів, археологічних комплексів та пам'яток. Слухачі курсу довідаються також про новітні підходи та методики реконструкції екологічно-господарської моделі давнього населення, культурних та етнічних процесів.

Київська Русь та її сусіди

2 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити, С. О. Біляєва, доктор історичних наук, доцент

Курс розрахований на студентів магістерської програми «Археологія» першого року навчання. Він є однією з базових дисциплін для опанування знаннями з археології та історії доби Середньовіччя, а також навичками з всебічної фахової підготовки археолога. У нормативному курсі «Київська Русь та її сусіди» студенти магістерської програми вивчають на основі нерухомих та рухомих пам'яток археології історію населення України: процеси зародження та розвитку поселенської структури (міст, укріплених та неукріплених поселень); еволюцію будівельної справи (житлово-господарських комплексів, монументальних будинків світського та сакрального призначення, фортифікаційних споруд), розвитку сільського господарства та промислів, ремесла (металургії, ковальства, гончарства та інших галузей), різних форм духовної культури (писемності, поховального обряду та ін.). Все це дає підстави вивчення та реконструкції процесу генезису українського народу, специфіки формування та розвитку Русі-України, у спадкоємності великої культурної спадщини, що має принципове значення на сучасному етапі боротьби за існування української нації. Саме у ті часи було закладено підоснови основних інституцій сучасного українського суспільства, економіки, культури, мови, права тощо. Не дивлячись на те, що археологічні дослідження пам'яток давньоруського часу розпочалися у середині XIX ст., у другій половині XX – на початку XXI ст. вдалося не лише значно збільшити обсяг джерельної бази (за рахунок проведення широкомасштабних досліджень в зонах новобудов, використання новітніх методів досліджень), але й отримати якісно новий обсяг інформації. Це дозволяє позбутися зайвої ідеологізації процесу розвитку Русі, отримати нове бачення історії українських та суміжних земель упродовж IX–XIII ст. у контексті європейського цивілізаційного вектору, взаємодії Сходу та Заходу.

Антична цивілізація Північного Надчорномор'я

2 семестр, 2 год/тижд., екзамен, 3 кредити, А. В. Буйських, доктор історичних наук, професор

Програма курсу "Антична цивілізація Північного Причорномор'я" має на меті ознайомити студентів із головними етапами історичного розвитку античних держав на території півдня сучасної України і основними категоріями археологічних пам'яток, відкритими в процесі розкопок. Знайомлення з низкою теоретичних положень щодо грецької колонізації Північної Надчорноморщини має на меті відпрацювання у студентів навичок формування власних точок зору на загальні питання розвитку історії та культури регіону за античної доби. Курс включає основні блоки питань: 1) грецька колонізація Північного Надчорномор'я; 2) Розвиток античних держав Північного Надчорномор'я у класичну – елліністичну добу; 3) Античні держави Північного Надчорномор'я за часів впливу Римської імперії; 4) Античні держави Північного Надчорномор'я у пізньоантичний час. Актуальність курсу зумовлена необхідністю вивчення безпосереднього впливу античної культури і її ролі у подальшому історичному і культурному розвитку народів, які населяли Південь сучасної України у VII ст. до н. е. – першій половині I тисячоліття н. е. Культурні та етнічні процеси, що відбувалися на Півдні сучасної України, розглядаються на широкому фоні історії розвитку середземноморської античної цивілізації.

Історична антропологія України

2 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити, І. Д. Потехіна, кандидат історичних наук, доцент

Курс «Історична антропологія України» є однією з базових дисциплін для опанування знаннями з вітчизняної історії первісного і давнього населення та навичками, необхідними для всебічної фахової підготовки археолога. Він розрахований на студентів магістерської програми «Археологія» першого року навчання. Курс передбачає знайомство з засадами класичної фізичної антропології та з сучасними напрямками історичної антропології України, а також з традиційними і новітніми методами антропологічних досліджень. Висвітлюється епохальна динаміка і ключові моменти формування антропологічного складу людності українських земель від найдавніших часів до сьогодення. Розглядаються

дані антропології, які дозволяють визначити ступінь морфологічної спорідненості людських колективів, з'ясувати шляхи давніх міграцій, висвітлити окремі морфологічні компоненти у складі давніх та сучасних етнічних груп, визначити роль природних факторів у морфогенетичних і соціальних процесах, ступінь та наслідки адаптації людини і колективу до природного середовища. У курсі висвітлюються актуальні проблеми історичної антропології, знайомство з якими необхідне майбутнім фахівцям-археологам. Особлива увага приділяється методам, що застосовуються при дослідженні кісткових решток людей з давніх поховань та можливостям палеоантропологічних, палеодемографічних та палеогенетичних реконструкцій. Подаються сучасні уявлення про походження, склад і антропологічні зв'язки носіїв низки археологічних культур території України різних історичних періодів. Аналіз динаміки антропологічного складу населення України від доби палеоліту до сучасності сприяє кращому розумінню студентами складних процесів етногенезу українського народу.

Музейна справа (1 р.н.)

2 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, Л. С. Ключко, кандидат історичних наук, старший викладач

Наша держава володіє безцінною історичною та художньою спадщиною – пам'ятками, які зберігають численні музейні установи. Вони за кількістю (як свідчать статистичні дані) дозволяють зарахувати Україну до першої десятки серед країн Європи. Історія музеїв нараховує не одне тисячоліття. Основні завдання закладів: зберігання, вивчення, експонування пам'яток культури. Згодом були сформульовані засади музеєзнавства (музеології): наукової дисципліни, що вивчає дефініції, пов'язані зі створенням і діяльністю музеїв. Музеєзнавство, музейна політика: законодавство, організація управління музеями, а також музейна практика: фондова, експозиційна, просвітницька діяльність музеїв – все це є напрямками Музейної справи – спеціальної галузі культурно-освітньої та наукової роботи. Основні положення Музейної справи представлені в Курсі магістерської програми «Археологія» другого року навчання. Головне завдання курсу полягає в тому, щоб познайомити студентів з усіма напрямками Музейної справи, її історією та періодизацією. Велика увага приділена створенню різних інституцій зі збереження старожитностей та мистецьких творів від давнини до сучасності в країнах Європи, Азії, Америки. Вивчення історії Музейної справи в Україні свідчить про особливості закладів зі збереження пам'яток культури: велика роль університетських музеїв, приватних зібрань, меценатів. Важливі питання (інколи, дискусійні) пов'язані з фондовою і експозиційною роботою: висвітлено нові форми на сучасному етапі, тобто, під час війни. Загалом у навчальній програмі курсу Музейна справа відображені всі види діяльності музею.

Найдавніші землероби України

2д семестр, 6 год/тижд., залік, 4 кредити, М. Ю. Відейко, доктор історичних наук, доцент

Курс розрахований на студентів магістерської програми «Археологія» першого року навчання. Він є однією з базових дисциплін для опанування знаннями з археології та історії України періоду від неоліту до початку раннього бронзового віку (VII-IV тис. до н.е.), пов'язаного з появою, становленням та розвитком давньоземлеробських культур на території України за даними археологічних досліджень. Мета курсу - ознайомлення з історіографією, археологічними даними та методикою дослідження цих культур, розвиток навичок самостійної наукової роботи. Курс включає п'ять основних тем: 1) поява відтворювального господарства та його поширення у фізико-географічному ареалі України у VII-IV тис. до н.е; 2) матеріальна культура давніх хліборобів; 3) давні технології та економіка; 4) відтворення історії давніх хліборобів на підставі археологічних джерел; 5) давні землероби у фізико-географічному ареалі України в контексті появи та поширення хліборобства. На прикладі археологічних культур розглядаються такі аспекти як взаємодія людини з оточуючим середовищем, явища культурної трансформації та наступності,

міграцій, культурної взаємодії та соціогенезу. Студенти ознайомляться з історією та сучасним станом досліджень, сучасними методами різнобічного аналізу різних категорій археологічних комплексів та артефактів, археологічних комплексів та пам'яток, археометричних досліджень.

Практика профільна (після семестру)

2д семестр, 23 год/тижд., залік, 6 кредитів, О. О. Білинський, кандидат історичних наук, доцент; Ю. М. Ходукіна, асистент

Профільна практика є невід'ємною складовою навчання археології, яка спрямована на закріплення здобутих на заняттях теоретичних знань та формування вмінь та навичок польових археологічних досліджень. Археологічна практика студентів магістерських програм має на меті підготовку до проведення самостійних археологічних досліджень, які багато дослідників починають ще студентами. На відміну від практики студентів-бакалаврів, більше уваги приділяється формуванню знань про нормативні документи, які регулюють проведення польових археологічних досліджень, дозвільну документацію необхідну для проведення робіт фаховими археологами. Важливим є формування вмінь та навичок організації роботи експедиції, ведення польової документації, дотримання та розробки методик досліджень для конкретних умов пам'ятки. Усе це вимагає ознайомлення зі світовим досвідом проведення польових археологічних робіт та локальними особливостями цих підходів, які сформовані у вітчизняній археології. Зазвичай студенти проходять практику на базі археологічних експедицій НаУКМА або Інституту археології НАН України у літній період. Студенти-практиканти працюють у складі експедиції, поруч із досвідченими фахівцями та мають можливість перейняти у них практичні знання під час спільної роботи або у вільний від роботи час.

Аналіз даних в археології

3 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, А. Д. Деміна, кандидат історичних наук, старший викладач

Дисципліна «Аналіз даних для археологів» належить до методологічних курсів, які пов'язують гуманітарні археологічні дослідження з кількісними підходами. Курс показує, як статистичні методи допомагають працювати з польовими, лабораторними та публічними археологічними даними. Він навчає студентів розуміти структуру даних, ставити дослідницькі запитання та обирати відповідні інструменти аналізу. Навчання здійснюється на базі мови програмування Python у хмарному середовищі Google Colab. Студенти вчаться створювати прості змінні, виконувати обчислення, писати умовні конструкції. Далі студенти переходять до роботи з археологічними наборами даних. Вони очищують дані, готують їх до аналізу і візуалізують основні показники. Курс дає розуміння описової статистики, основних підходів до формулювання та доведення гіпотез, багатоваріантного моделювання. Студенти працюють над індивідуальним проєктом, у якому застосовують методи курсу до реальних археологічних завдань.

Етнокультурні процеси за доби палеометалу

3 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити, В. І. Клочко, доктор історичних наук, доцент; Д. Д. Клочко, кандидат історичних наук, старший викладач

Курс «Етнокультурні процеси за доби палеометалу» розрахований на студентів магістерської програми «Археологія» другого року навчання, напрям підготовки В9 «Історія та археологія». Курс передбачає знайомство з етнокультурними процесами, які мали місце за часів неоліту- енеоліту та доби бронзи на території Центральної та Східної Європи. Сучасна археологія України по своїй суті є постколоніальною. В ній присутні певні імперські російські теорії, які давно стали складовою частиною українського праісторичного світогляду і їх колоніальна, імперська, анти-європейська направленість як такою не сприймається і, навіть, не помічається. Очевидно, що це заважає інтеграції української археології в загальноєвропейський науковий простір, створює умови для маргінального положення нашої науки, перетворює її на постачальника джерел для

європейських науковців та заважає рівноправному грантовому співробітництву українських науковців-археологів з європейськими колегами. Пропонується порівняльний аналіз сучасних європейських поглядів на ключові етнокультурні процеси часів неоліту-бронзи та початку доби заліза з традиційними для археології України імперськими російськими теоріями та з їх «місцевими варіантами».

Науково-дослідний семінар: етика і методика наукової праці

4 семестр, 2 год/тижд., теза, 3 кредити, А. Д. Деміна, кандидат історичних наук, старший викладач

На курсі розглядається низка важливих питань, пов'язаних із організацією, логікою та методологією наукових досліджень в археології. У процесі вивчення основних етапів археологічного дослідження обговорюватимуться проблемні ситуації, із якими може стикнутись фахівець. Особлива увага приділяється питанням професійної етики вченого-археолога. В курсі аналізується роль особистості дослідника та її вплив на процес наукового пізнання. Розглядаються різні форми колективної взаємодії наукової спільноти. Специфіка пропонованого курсу полягає у тому, що основною формою навчальної роботи студентів є практичні семінарські заняття. Тож, окрім розгляду теоретичних наукознавчих питань, у слухачів курсу є можливість набуття практичних навичок роботи із джерелами та літературою, у написанні основних видів наукової публікації, а також презентації результатів дослідження.

ВИБІРКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ

ДИСЦИПЛІНИ ПРОФЕСІЙНОЇ ТА ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Індоевропейці, україногенез та цивілізаційні процеси в давній історії України

2 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, Л. Л. Залізник, доктор історичних наук, професор

Курс передбачає знайомство з етнічними процесами, які мали місце на території України з найдавніших часів і врешті-решт призвели до формування українського етносу. Передумови для постання останнього формувалися протягом багатьох історичних епох під впливом складних етнокультурних процесів, що розвивалися на її території в далекому минулому. Серед ключових проблем давньої історії України є походження індоевропейської сім'ї народів, питання народження слов'янства та етногенезу і націогенезу українців. Актуальність цього курсу зумовлена, перш за все, тим, що на думку більшості фахівців, формування згаданих етнічних спільнот, значною мірою, відбувалося на українських етнічних землях і є невід'ємною частиною стародавньої історії України. Нагальною потребою сьогодення є розробка аргументованої наукової концепції походження українців - україногенези. Адже побудова Української держави можлива лише на засадах європейського національного державотворення. Нерозробленість проблеми походження українців породжує велику кількість історичних міфів, які дезорієнтують громадськість, заважають процесу відтворення правдивої історії українського народу як європейської нації. Планується дати критичний аналіз науковим концепціям походження українців та розглянути на тлі європейської історії головні етапи етногенезу українського народу від витоків етносу до постання української нації.

Населення Лісостепової Скіфії та прилеглих територій

2д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити, О. О. Білинський, кандидат історичних наук, доцент

Курс присвячений Лісостеповій Скіфії як одному з ключових явищ доби раннього залізного віку — однієї з найяскравіших і найдинамічніших епох в історії Східної Європи. У цей період суспільства регіону зазнають глибоких трансформацій, стають надзвичайно складними та досягають високого рівня соціального, економічного й культурного розвитку. У межах курсу розглядається генеза спільнот, що сформували основу

Лісостепової Скіфії, різноманітні патерни взаємодії кочовиків із осілими та сусідніми суспільствами, а також соціальні процеси скіфського часу, проаналізовані крізь призму ранньої урбанізації та археологічних джерел.

Просторові дослідження та палеоекологічні реконструкції

2д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити, А. П. Томашевський, кандидат історичних наук, старший викладач; О. О. Білинський, кандидат історичних наук, доцент

У вибіркового курсу "Просторові дослідження та палеоекологічні реконструкції" розглядається низка важливих проблемних питань, пов'язаних із практикою просторових досліджень та палеоекологічних реконструкцій в археології. Сучасний етап розвитку суспільства і науки, характеризується зустрічними процесами екологізації гуманітарної сфери та посиленням гуманітарного спрямування природокористування. Сучасний фахівець історико-археологічного профілю повинен компетентно орієнтуватися у палеоекологічній проблематиці, адже саме ця галузь найбільш стрімко та наполегливо розвивається у світовій науці. Знайомство з складними механізмами палеоекологічних досліджень у рамках курсу відбувається на прикладі реальних комплексних міждисциплінарних досліджень і наукових проєктів, що дозволить майбутнім спеціалістам теоретично і практично опанувати основні інструменти та навички таких досліджень. Курс наочно та переконливо демонструє необхідність глибокої реорганізації теоретичних і польових знань та навичок з точки зору ефективного дослідження палеоекологічних об'єктів. Саме ці об'єкти є носіями найсуттєвішої інформації про історію взаємин людських колективів з довкіллям впродовж всіх основних етапів існування людства. Курс унаочнює необхідність комплексної охорони неподільної історичної, культурної та природної національної спадщини як складової всесвітнього надбання.

Основи зооархеології

3 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, М. В. Кублій, кандидат історичних наук, старший викладач

Кісткові рештки в археологічних пам'ятках – один з наймасовіших матеріалів. Робота із цим специфічним видом археологічних джерел вимагає суттєвої підготовки дослідника, тобто не лише глибоких знань з археології, а й із зоології, особливо остеології та етології, палеонтології та, зокрема, палеоекології. На стику цих наук і виникла зооархеологія, основними завданнями якої є вивчення фауністичних колекцій, реконструкція палеоекологічних умов, в яких мешкали як окремі види тварин, так і стародавнє населення певної території, а також відтворення різних аспектів господарства та способу життя первісних мешканців за фауністичними рештками. У пропонованому курсі подається інформація про основні підходи та методи роботи із фауністичними колекціями, а також теоретичні засади, на яких базується інтерпретація отриманих археозоологічних даних. Під час курсу слухачі матимуть змогу попрацювати із фауністичним матеріалом, і тим самим набути важливі практичні навички. Слухачі вивчатимуть кістки краніального та посткраніального скелету тварин, дізнаються про основні принципи камеральної обробки фауністичних матеріалів, опису, кодування та техніки вимірювання кісток тварин.

Вбрання давнього населення України за археологічними матеріалами

3 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, Л. С. Ключко, кандидат історичних наук, старший викладач

Вбрання чи костюм – феноменальне явище культури, яке зберігає інформацію про економічний потенціал суспільства, його технологічні досягнення, зв'язки та інші характеристики матеріального світу, створеного людиною, і, разом з тим – про його духовні начала: вірування, моральні норми, естетичні ідеали. Костюмознавство чи костюмологія належить до наукових дисциплін, які набрали специфічних ознак окремої галузі знання, відносно недавно: тільки за останні 100 років. Ще пізніше почало

формуватися палеокостюмознавство – тематичний розділ, назва якого вказує на предмет досліджень: вбрання населення в різних регіонах Землі за праісторичних часів. За останні роки значно зросла джерельна база для вивчення костюма давнього населення різних регіонів Євразії. Насамперед, це артефакти, за якими можна відтворити всі компоненти убрання, способи їх виготовлення, декор, знакові функції. Для виконання цих задач існує кілька методів: комплексний і компаративний аналіз археологічних матеріалів, щоб виявити особливості художнього мислення, естетичний ідеал, покладений в основу образного вирішення вбрання, уявити його силует та способи виготовлення компонентів; дослідження пам'яток образотворчого мистецтва, писемних свідчень, залучення широкого кола етнографічних джерел. Завданням курсу є вивчення походження, функціонування у часі і просторі костюмів давнього населення України за археологічними матеріалами. Курс передбачає проведення лекцій, в яких висвітлено проблеми палеокостюмології, теоретичні засади реконструкції вбрання давнього населення України, етапи розвитку культури та джерельна база для реконструкції костюмів.

Скіфія за матеріалами розкопок елітних курганів

3 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, Ю. В. Болтрик, кандидат історичних наук, доцент; А. Д. Деміна, кандидат історичних наук, старший викладач

Спадок залишений скіфами є однією з найяскравіших складових культурного минулого України. Крім потужного внеску до генетичного банку української нації, скіфи виступили носіями нових культурних стандартів та еталонів, як степового світу так і грецької цивілізації. Численні згадки скіфів давніми авторами, а особливо системний опис цих номадів Геродотом вивів стародавніх мешканців України на сторінки світової історії. Утворивши нову військово-політичну ситуацію на півдні нашої країни, скіфи через субкультуру своєї верхівки прилучили певну частину населення Давньої України до надбань цивілізації Старого Світу. Складні поховальні комплекси еліти скіфів зберегли для прийдешніх поколінь кращі взірці прикладного мистецтва античного світу, які не вціліли на батьківщині «грецького дива». Тому актуальність цього курсу зумовлена широким історико-культурним контекстом, що впливає з великого комплексу джерел артефактів, яким є елітні кургани Скіфії. Тривалий процес впорядкування хронологічних позицій найбільших курганів та запропонована автором курсу система соціальної стратифікації Скіфії, що базується в першу чергу на обсягах намогильних поховальних споруд, дозволив вийти на персоніфікацію похованих вищої соціальної ланки (царів Скіфії). В межах міждисциплінарної координації, робляться екскурси в давня історію фракійського світу та античної Греції. Залучаються матеріали палеоантропології та керамічної епіграфіки (знань з амфорних клейм).

Технологія первісного виробництва: знаряддя праці кам'яної доби

3 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, Д. В. Ступак, кандидат історичних наук, старший викладач

Навчальна програма курсу «Технологія первісного виробництва: знаряддя праці кам'яної доби» розрахована на студентів другого року навчання магістерської програми «Археологія». Курс передбачає опанування розділом знань з археології кам'яної доби, пов'язаних із зародженням найперших трудових навичок людини – головного чинника її еволюції. В основі курсу лежить доведений факт того, що процес трудової діяльності людини кам'яної доби відбився у виготовлених її руками знаряддях праці. Рівень досконалості цих знарядь, їх техніко-типологічні особливості, є опосередкованим показником ступеню суспільного розвитку тієї чи іншої первісної спільноти. Кожному періоду кам'яної доби – палеоліту, мезоліту, неоліту – були притаманні свої технологічні винаходи, свої стратегії й традиції у виробництві знарядь. Вивченню динаміки цього процесу і присвячено курс «Технологія первісного виробництва: знаряддя праці кам'яної доби». Студенти знайомляться з сучасними методами аналізу артефактів, навчаються відрізняти знаряддя, виготовлені рукою первісної людини, від еолітів – природно пошкоджених предметів. Дізнаються і про досягнення реконструктивної археології та

пробують застосовувати набуті знання й уміння на практиці, самотужки виготовивши з кременю репліки знарядь первісної людини. До найважливіших результатів навчального процесу належить набуте слухачами курсу вміння визначати за техніко-типологічними особливостями знарядь праці їх приналежність до певної археологічної епохи.

Археологія України II пол. XIII - XVIII ст.

4 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, С. О. Біляєва, доктор історичних наук, доцент

Навчальна програма передбачає аналіз проблем, що стосуються історії та археології України у період зародження та становлення української нації (середина-друга половина XIII - XVIII ст.). На відміну від попереднього часу, розвиток українських земель був значною мірою ускладнений дією зовнішніх факторів, що обумовило специфіку окремих етапів. На середину XIII ст. таким фактором постала експансія Монгольської імперії, з другої половини XIV – на початку XV – інкорпорація українських земель до складу спільної федеративної держави - ВКЛ, з наступною спробою створення об'єднання у Річ Посполиту. Окремим важливим чинником періоду є формування та розвитку української козацької республіки – Війська Запорізького, а також інших організаційних форм існування різних етносів, як Ханська Україна та Кримське ханство. Слід відзначити, що археологічні дослідження дали можливість простежити які етнокультурні процеси відбувалися впродовж цього часу на території України: від факту спадкоємності історико-культурного процесу та безперервності розвитку до формування основних складових української етнічної культури та культури кримськотатарського народу. Факти археології дозволили змінити та значно доповнити рівень знань щодо розвитку Українських земель того часу, цивілізаційну взаємодію із Сходом та Заходом. Вивчення цієї проблематики за даними археології, якому присвячено курс, дозволить студентам ознайомитися з новітніми теоретичними розробками та практичними здобутками українських вчених та зарубіжних колег, краще з'ясувати місце України в історії світу доби пізнього середньовіччя - раннього модерну.

Археологічне пам'яткознавство

4 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, А. В. Борисов, кандидат історичних наук, старший викладач

Сучасна польова діяльність професійного археолога в Україні пов'язана з проблемами пам'ятокознавства та пам'яткоохоронної діяльності. Необхідність орієнтуватись в цих двох галузях практичної діяльності зумовлена трансформацією земельних відносин, зокрема запровадженням ринку землі та загальним станом розвитку суспільства. Усвідомлення невідновлюваності археологічних ресурсів спонукає археологів до зміни стратегії планування польових робіт. Власне, саме ставлення до археологічних пам'яток як частини «спадщини», і як «ресурсу» пов'язане зі зміною ролі професійного археолога в нашій країні. На превеликий жаль, в наслідок нерозвиненості системи пам'яткоохорони навіть археолог, який займається суто науковими дослідженнями змушений так чи інакше перебирати на себе функції пам'яткоохоронця. Це з одного боку безпосередня боротьба з збереження археологічних пам'яток — джерельної бази майбутніх досліджень. З іншого — поширення в суспільстві адекватного ставлення до археології як професії та до археологічних пам'яток як цінності. Саме тому питання адвокації як і «популяризаторства» археологічних знань та етики є важливими складовими діяльності археолога-професіонала. Саме тому завданнями курсу є навчити магістрів-археологів складати акт обстеження археологічної пам'ятки, фіксувати порушення на ній. Здійснювати аналіз та фіксації дії загроз, створювати первинну пам'яткоохоронну документацію та орієнтуватись в сучасному пам'яткоохоронному законодавстві і структурі пам'яткоохоронних органів.

Кочовики середньовічної Європи

4 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, О. О. Білинський, кандидат історичних наук, доцент

Курс для студентів-археологів «Кочовики середньовічної Європи» є однією з базових дисциплін для опанування знаннями з середньовічної археології та історії України й навичками з всебічної фахової підготовки археолога. Розглядається низка важливих питань, пов'язаних з формуванням номадизму як соціально-економічного явища, а також археологія та історія тюркомовних народів Середньовіччя: гунів, авар, булгар, хозар, мадяр, печенігів, торків, половців, татар. Висвітлюється важлива роль номадів у формуванні Київської держави та інституцій її влади. Курс є однією з базових дисциплін для опанування знаннями з середньовічної археології та історії України й навичками з всебічної фахової підготовки археолога.

Методика антропологічних досліджень

4 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, О. Д. Козак, кандидат історичних наук, доцент
Курс розрахований на студентів магістерської програми «Археологія» другого року навчання. Він є однією з базових дисциплін для опанування знаннями з антропології, біоархеології та історичної антропології України й навичками з всебічної фахової підготовки археолога і антрополога. У вибіркового курсі «Методики антропологічних досліджень в археології» розглядаються методи досліджень, що застосовуються під час вивчення кісткових решток людей з давніх поховань та можливостям їх застосування у історичних реконструкціях. Курс починається з аналізу історичного розвитку та розробки методів археологічної антропології. Археолог, який в подальшому буде працювати з поховальними пам'ятками освоює методики відкриття та польового дослідження поховання та останків, в залежності від типу поховання. В початкових лекціях вивчаються методи та способи попередньої камеральної обробки антропологічного матеріалу, підготовки його до фахового дослідження. Подальші теми присвячені вивченню скелету людини, посмертних змін на кістках, що дозволить правильно оцінювати контекст поховання й розуміти різницю між обрядовими та випадковими змінами тіла та решток людини. Для ознайомлення та вивчення будуть представлені методи реконструкції біологічного профілю людини – визначення статі, віку, морфології і епігенетики черепа та посткраніального скелета, сучасними методами одонтології. Студенти ознайомляться з методами палеопатологічного аналізу. Студенти ознайомляться з методами палеогенетичного та ізотопного аналізів кісток. На завершення у курсі будуть представлені методи статистичної обробки результатів досліджень, можливості демографічних, етнічних, біоархеологічних реконструкцій на індивідуальному та популяційному рівнях, а також комплексного аналізу та інтеграції та наукової інтерпретації всіх отриманих даних.

Озброєння доби міді-бронзи й раннього заліза за даними археології

*4 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, В. І. Ключко, доктор історичних наук, доцент;
Д. Д. Ключко, кандидат історичних наук, старший викладач*

Курс розрахований на студентів магістерської програми «Археологія» другого року навчання. Він є однією з базових дисциплін для опанування знаннями з археології доби міді-бронзи й раннього заліза та історії України й навичками з всебічної фахової підготовки археолога. У вибіркового курсі «Озброєння доби міді-бронзи й раннього заліза за даними археології» розглядаються витoki військової справи, зброї, тактики та стратегії доісторичних суспільств в історичній перспективі. Аналіз матеріалів починається з типології різноманітних видів озброєння, хронологічних аспектів їх розвитку на фоні культурно-історичних процесів. Освітлюються питання виробництва предметів озброєння, включаючи технологію їх виготовлення, характер сировинних баз, фізичні властивості матеріалу. Досліджуються автохтонні та інноваційні впливи на появу та еволюцію нових винаходів. Пропонується характеристика бойових властивостей різнотипних і різночасових видів зброї. Динаміка культурно-історичного процесу, задокументована у предметах озброєння. Фактично, цей курс демонструє використання на практиці методики перетворення археологічних артефактів на історичні джерела. Відтворенню цього процесу, і присвячено курс «Озброєння доби міді-бронзи й раннього

заліза за даними археології». Студенти ознайомляться з сучасними методами аналізу артефактів, навчаться відрізняти предмети озброєння різних культур доби енеоліту та бронзи України. Дізнаються слухачі курсу і про новітні методики реконструкцій військової справи первісної доби та окремих історичних подій, базовані на археологічних матеріалах.

АТЕСТАЦІЯ

Кваліфікаційна робота

4д семестр, захист тези, 22,5 кредити, викладачі кафедри

Магістерська кваліфікаційна робота - самостійне наукове дослідження окресленої археологічної проблеми. Публічний захист кваліфікаційної (магістерської) роботи відбувається на засіданні Екзаменаційної комісії у формі презентації як із використанням різних форм візуалізації доповіді так і без застосування технічних засобів. Необхідними умовами допуску до атестації є виконання індивідуального навчального плану, наявність вчасно виконаної і належним чином оформленої роботи, перевіреної на плагіат та рекомендованої до захисту науковим керівником, а також наявність внутрішньої або зовнішньої фахової рецензії. Після захисту кваліфікаційну роботу розміщують в інституційному репозитарії НаУКМА для вільного доступу. Дипломна магістерська робота виконується на матеріалах з археологічних пам'яток, які зберігаються у наукових фондах Інституту археології НАН України, а також які опубліковані у фахових виданнях. Теми дипломних магістерських робіт відображають актуальну проблематику археології та давньої історії України. Випускна атестація завершується отриманням здобувачем освіти документа встановленого зразка про присудження ступеня магістра з присвоєнням кваліфікації: магістр археології за спеціалізацією В9 "Історія та археологія". Кращі кваліфікаційні роботи рекомендуються членами ЕК до друку у фахових періодичних виданнях.

В10 ФІЛОСОФІЯ

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА – ФІЛОСОФІЯ

<https://ukma.edu.ua/ects/index.php/fgn/114-2018-06-13-07-02-15/philosophy/259-2018-11-01-09-53-47>

ОСВІТНІЙ СТУПІНЬ – МАГІСТР

ОБОВ'ЯЗКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ

Аналітична філософія

Аналітична філософія

1 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити ЄКТС, Ю. В. Джулай, кандидат філософських наук, доцент

Курс передбачає засвоєння основних ідей аналітичної філософії шляхом опанування текстів та оригінальних коментарів як у перекладі, так і мовою оригіналу. В межах ознайомлення з тлумаченнями ідентифікаційних особливостей «аналітичної філософії», розкриваються ідеї, програми та теорії які перетворили концептуальні репрезентації відношення «мова - мислення» на нові критичні аналітики, що принесли нові радикальні зміни у репрезентації філософії як тяглої історії її оригінального самовизначення в межах проблем метафізики, епістемології, теорій мислення, естетичного досвіду. Саме в межах

аналітичної філософії впродовж XX ст. відбулося і продовжує розвиток суттєве зближення європейської та англо - американської філософської традиції. Семінарські заняття спрямовано на опанування ідей та концепцій класиків аналітичної філософії: Х. фон Врігта, Г. Й. Гльока, М. Дамміта, А. Данто, Д. Девідсона, Л. Вітгенштейна, Р. Карнапа, В. В. О. Квайна, Б. Рассела, Б. Страуда, П. Ф. Строссона, Д. Фоллесдала, Я. Хінтіки шляхом читання їхніх праць.

Комунікативна практична філософія

1 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити ЄКТС, А. М. Єрмоленко, доктор філософських наук, професор

Дисципліна «Комунікативна практична філософія» забезпечує формування у магістра цілісного уявлення про сучасну практичну філософію як академічну дисципліну і галузь наукового дослідження. У курсі сучасна практична філософія розглядається як окрема галузь філософського знання та дослідження з прикладної етики, здійснюється порівняльний аналіз різних версій «реабілітації практичного розуму», їх провідних представників, аналізується історія конститування предмета і дослідницького поля практичної філософії. Основна увага курсу спрямована на аналіз головних напрямів, парадигмальних змін, методологій та концептів, які застосовуються в дослідженнях з комунікативної практичної філософії, а також проблем, що виникають в процесі їх застосування. Зазначений аналіз здійснюється з огляду на сучасний стан та перспективи розвитку дисципліни з метою координації індивідуальних дослідницьких проєктів докторантів з процесами переосмислення, методологічної трансформації та модернізації сучасної практичної філософії.

Методологічні проблеми історико-філософського пізнання

1 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити ЄКТС, В. І. Менжулін, доктор філософських наук, професор

В рамках дисципліни висвітлюється сутність і специфіка історії філософії як науки, відтворюються основні віхи її становлення, розкривається смисл історико-філософського пізнання, з'ясовуються його теоретичні засади та методи, розкривається специфіка історико-філософської інтерпретації та історико-філософського джерелознавства, розглядаються провідні сучасні моделі історико-філософського дослідження, а також актуальні проблеми історіографії філософії і перспективи її подальшого розвитку. Опрацювання проблемного матеріалу за тематикою дисципліни і представлення результатів відповідних розвідок у вигляді індивідуальних доповідей та письмових робіт сприяють формуванню у студентів навичок самостійної дослідницької роботи.

Типи середньовічного філософування на Латинському Заході

1 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити ЄКТС, Ю. І. Сватко, доктор філологічних наук, професор

Курс передбачає знайомство з методологією історико-філософського дослідження культурно-історичних епох як символічних картин світу на прикладі категоріальної реконструкції типів філософування в контексті соціально-історичного досвіду життя за доби латинського християнського Середньовіччя. Філософські практики Середньовіччя розглянуто як специфічну модель історичної реалізації любові до мудрості – праведне філософування у Світлі Об'явлення про Абсолютну Особу, християнського Бога.

Феноменологія

1 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити ЄКТС, В. І. Кебуладзе, доктор філософських наук, доцент

Курс передбачає висвітлення найбільш характерної тематики сучасних феноменологічних досліджень, що склалась в межах основних методологічних стратегій філософії XX сторіччя. Основні питання курсу: історія виникнення феноменологічної філософії; феноменологічна критика психологізму, натуралізму та історицизму як форм релятивізму; поняття феномена у феноменології; природна настанова та феноменологічна редукція; інтенційність – універсальна характеристика досвіду свідомості; внутрішній час свідомості; інтерсуб'єктивність і тілесність.

Практична риторика і управління комунікацією

2 семестр, 2 год./тижд., залік, 3 кредити ЄКТС, Ю. І. Сватко, доктор філологічних наук, професор

Пропонована дисципліна передбачає практичне знайомство з риторичними засадами управління як специфічної «комунікації з приводу комунікації» в імовірнісному вимірі соціалізованого світу людей, організацій і держав, що адмініструється геср. управляється текстами мрій, норм, документів, службових команд, історій успіху/невдач та «продажних» бажань. Дисципліна знайомить з оцінкою цільової аудиторії за навичками володіння видами мовленнєвої діяльності (читання – аудіювання – говоріння – письмо), а також зі смисловою організацією тексту як первинного/вторинного (планування/тезування – конспектування – реферування – рецензування – анотування) інформаційного продукту. Складові класичного риторичного канону представлено як елементи породжувальної поетики з урахуванням практик сторітелінгу і копірайтингу, а також мови тіла (body language), мнемотехнік, технік постановки голосу та елементів акторської майстерності.

Психологія та педагогіка вищої школи

2 семестр, 2 год./тижд., залік, 3 кредити ЄКТС, С. Л. Кузьміна Світлана Леонідівна, доктор філософських наук, професор

Дисципліна «Психологія та педагогіка вищої школи» передбачає вивчення історії, ключових проблем теорії та практики сучасної вищої освіти взагалі та філософської освіти зокрема; походження базових академічних цінностей та усвідомлення їхнього значення у становленні й розвитку європейської моделі вищої освіти; ознайомлення з нормами законодавства про вищу освіту та аналіз освітньої політики України крізь призму процесів євроінтеграції; з'ясування психологічних особливостей студентів як вікової та соціальної групи, специфіку їхньої навчальної діяльності; принципів педагогічної діяльності й спілкування викладача вищої школи; осмислення фундаментальних теорій змісту вищої освіти та ролі філософії в університетському навчальному плані; форм організації та методів навчання у вищій школі у зв'язку з викликами «цифрової революції».

Філософія політики

2 семестр, 3 год./тижд., залік, 4 кредити ЄКТС, В. А. Єрмоленко, кандидат філософських наук, доцент

Курс пропонує занурення у велику традицію політичної філософії. Він торкатиметься класичних та сучасних текстів філософії політики: творів Платона, Аристотеля, Макіавеллі, Локка, Г'юма, Руссо, Канта, Гердера, Гегеля, Сен-Симона, Фур'є, Токвіля, Кюстіна, Маркса, Арона, Арндт, Фуко, Слотердайка, Фукуями, Гантингтона, Джадта, Валлерстайна, Пікетті, Епплбаум, Масаїш та інших. Він торкатиметься також української традиції політичної думки - творів Костомарова, Драгоманова, Липинського, Бочковського, Лесі Українки та ін. У контексті цих текстів обговорюватимуться проблеми сучасного світу: демократії, авторитаризму, тиранії, ідентичності, цінностей виживання та цінностей самовираження, боротьби республіки та імперії, дискурсом універсальності та дискурсом ідентичності, "конфлікту цивілізацій", насильства та антинасильства, дискурсом влади та дискурсом "кінця влади", еволюції бюрократії та повстання

популізму, російської агресії, держави добробуту та її кризи, проблеми війни та проблеми миру.

Філософська герменевтика

2 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити ЄКТС, В. П. Козловський, кандидат філософських наук, доцент

Курс спрямований на виклад і аналіз основних ідей та методологічних стратегій філософської герменевтики - важливого напрямку сучасної філософії, що має глибокі історичні коріння. Аналізуються концептуальні підходи до герменевтичної проблематики - від античних спроб тлумачення сакральних текстів, особливо Біблії, античної драми, Іліади та Одиссеї до сучасного стану герменевтики, який характеризується різноманітними герменевтичними моделями, де філософська герменевтика займає чільне місце поряд з іншими - феноменологічними, психологічними, пост структуралістськими та аналітичними. Привертається увага до нового напрямку сучасної герменевтики - герменевтики "цифрового світу".

Філософська освіта в Україні: історія та сучасність

2 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити ЄКТС, М. Л. Ткачук, доктор філософських наук, професор

Метою курсу є ознайомлення студентів із процесом становлення і розвитку філософської освіти на українських теренах, висвітлення етапів її історії та актуальних проблем сьогодення, характеристика провідних осередків академічної філософії в Україні та доробку їхніх представників. Виконання індивідуальних дослідницьких завдань та опрацювання в рамках курсу проблемного матеріалу, недостатньо представленого в науковій літературі, сприяють формуванню у студентів навичок самостійних фахових студій та інтелектуального пошуку.

Методологічні проблеми історико-філософського пізнання

2д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити ЄКТС, В. І. Менжулін, доктор філософських наук, професор

В рамках дисципліни висвітлюється сутність і специфіка історії філософії як науки, відтворюються основні віхи її становлення, розкривається смисл історико-філософського пізнання, з'ясовуються його теоретичні засади та методи, розкривається специфіка історико-філософської інтерпретації та історико-філософського джерелознавства, розглядаються провідні сучасні моделі історико-філософського дослідження, а також актуальні проблеми історіографії філософії і перспективи її подальшого розвитку. Опрацювання проблемного матеріалу за тематикою дисципліни і представлення результатів відповідних розвідок у вигляді індивідуальних доповідей та письмових робіт сприяють формуванню у студентів навичок самостійної дослідницької роботи.

Навчально-науковий семінар: Праця Ніцше «Так казав Заратустра»

2д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити ЄКТС, Т. В. Лютий, доктор філософських наук, професор

Курс передбачає прочитання й коментування визначального тексту ніцшеанства. розкривається головний зміст твору: пародія і сатира, жанрова різноманітність, біографічні паралелі. Пояснюються історичні, моральні та релігійні паралелі та вчення про надлюдину.

Філософська проблематика ранньоукраїнської модерності

2д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити ЄКТС, С. Л. Йосипенко, доктор філософських наук, доцент

У межах навчальної дисципліни аналізуються основні філософські теми ранньої європейської модерності, присутні у творах українських мислителів кінця XVI - початку XVIII століть, зокрема теолого-політичні проекти та способи розмежування релігійного і

політичного; концептуальні проблеми розбудови модерної держави та шляхи становлення історичної свідомості; проблематика Старого і Нового у релігійній, політичній та культурній царині; проблеми релігійної толерантності і зміни способів ставлення до знання. Аналіз у цій оптиці творів Івана Вишенського, Петра Могили, Інокентія Гізеля, Дмитрія Ростовського, Стефана Яворського, Теофана Прокоповича і Якова Козельського передбачає базове знання ранньомодерної української інтелектуальної історії та навички аналізу ранньомодерних текстів.

ВИБІРКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ

ДИСЦИПЛІНИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Світ філософії та європейські моделі філософування

2 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити ЄКТС, Ю. І. Сватко, доктор філологічних наук, професор

Навчальна дисципліна передбачає ознайомлення зі світом філософії через його європейську складову. В рамках пропонованої дисципліни ключові а) дефініції, б) категоріальний апарат, а також в) методи і моделі європейського філософування як специфічного спілкування зі смыслом розглянуто у співвіднесенні з притаманними європейцям культурно-історичними моделями мудрого життя та з огляду на відповідні типи розуміння мудрості. В підсумку культурна історія Європи постає як історія становлення особистісно визначеного світу, а історія європейської філософії – як справжнє «полювання на смысл» в аспектах теоретичного споглядання (Античність), жертвовного служіння (Середні віки), авторської творчої діяльності (Відродження), наукового пошуку (Нові часи) чи віртуалізованої інтелектуальної гри (сьогодення), що культурна історія Європи виявляється історією становлення особистісно визначеного світу.

Філософсько-перекладацький семінар

2 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити ЄКТС, В. М. Циба, кандидат філософських наук, доцент

Дисципліна спрямована на оволодіння навичками інтерпретації філософських текстів, написаних англійською та іншими європейськими мовами, здатності аналізувати структуру філософського іншомовного тексту, виявляти вплив різних моделей перекладу на розуміння та пояснення думки автора філософського тексту.

Етика господарювання: соціальні та культурні засади

2д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити ЄКТС, В. П. Козловський, кандидат філософських наук, доцент

Курс спрямований на розкриття змісту етичних передумов господарської діяльності як культурно-історичному, так і соціальному контексті. Особлива увага приділяється аналізу типологічним рисам етичних норм, які регулюють економічну діяльність суспільства, а також взаємозв'язок економічної ефективності і етичної нормативності діяльності суб'єкта економічної діяльності. Виявляється співвідношення ціннісного й інструментального аспектів економічної діяльності. Розглядаються основні питання «підприємницької етики», її нормативні і дескриптивні модальності.

Сучасний лібералізм: філософія, економіка та політичні практики

2д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити ЄКТС, В. П. Козловський, кандидат філософських наук, доцент

Курс присвячений аналізу основних течій сучасного лібералізму – неолібералізму,

соціального лібералізму і лібертаріанства. Розглядається питання взаємодії лібералізму і демократії в сучасних політичних практиках. Висвітлюються питання «аналітичного ліберального дискурсу», його філософські і політичні засади. Викладаються основні економічні та політичні ідеї сучасних лібералізму, а також ліберальні політичні течії в сучасному світі; розглядається політична географія сучасного лібералізму.

Кантова антропологія: концепти та моделі

3 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити ЄКТС, В. П. Козловський, кандидат філософських наук, доцент

У центрі уваги курсу розкриття антропологічних поглядів видатного німецького філософа Іммануїла Канта (1724 - 1804), з'ясування значущості його антропологічних ідей для сучасної антропології, філософії, психології, інтелектуальної й політичної історії. Курс ґрунтується на широкому залученні різноманітного філософського і антропологічного матеріалу, який увиразнює позицію німецького філософа щодо людини. Виклад ґрунтується як на історико-наукових, так і філософських джерел, зокрема Кантових лекційних матеріалів і нотаток, що уможливить по новому поглянути на особливості формування антропологічних поглядів засновника німецького ідеалізму. Це також дозволить застосувати методологію концептуальних моделей, спираючись на які продемонструємо багаторівневість антропологічного дискурсу Канта, неможливість редукції антропологічних ідей автора «Критики чистого розуму» до якоїсь однієї філософської позиції.

Навчально-науковий семінар: Рукописна спадщина Памфіла Юркевича

3 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити ЄКТС, М. Л. Ткачук, доктор філософських наук, професор

Мета курсу – поглиблене вивчення рукописної спадщини відомого вітчизняного філософа Памфіла Юркевича і прищеплення навичок історико-філософського аналізу та інтерпретації класичних філософських текстів. Основна проблематика курсу: постать та погляди П. Д. Юркевича в контексті історії вітчизняної філософії; вивчення інтелектуальної спадщини П. Д. Юркевича: історія та сучасний стан; методологічна специфіка аналізу його рукописної спадщини.

Постколоніальні студії

3 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити ЄКТС, Т. В. Лютий, доктор філософських наук, професор

Курс зорієнтований на ознайомлення з текстами, які розкривають сутність і демаскують імперські та неоімперські наративи, чинники, засоби, практики та ідеології, за допомогою яких здійснюється колоніальна влада. Постколоніальна свідомість характеризується не прагненням обернути чи привласнити колонізаторську політику, а показати її проблемні сторони та знайти виходи з ситуації поневолення, демонструючи способи протистояння подібним домаганням. Курс зосереджено на ситуації, в якій опинилася Україна в часи російського імперського зазіхання.

Радикальна філософська думка: від Макіавеллі до Фуко

3 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити ЄКТС, Т. В. Лютий, доктор філософських наук, професор

У межах курсу розглядаються головні філософські доктрини таких мислителів, як Макіавеллі, Бруно, Спіноза, Г'юм, де Сад, Вольтер, Штірнер, Маркс, Ніцше, Фрейд, Дельоз, Фуко. Спадок мислителів розглядається крізь призму феномена «інтелектуальна провокація».

Сучасна філософія мови

3 семестр, 2 год./тижд., залік, 3 кредити ЄКТС, В. М. Циба, кандидат філософських наук, доцент

Дисципліна «Сучасна філософія мови» передбачає вивчення історії, основних понять і підходів філософування про мову, з'ясування впливу течій всередині філософії мови на спробу розв'язання співвідношення мови та мислення, встановлення взаємодії філософії з прикладним мовознавством, осмислення зв'язку між формальною й повсякденною мовами та метамовою філософських теорій, прояснення дії мовних структур у різних полях соціальних практик, аналіз сучасних теорій мови, їх достатності для порозуміння між суб'єктами мовлення та у формуванні інститутів.

Філософія прагматизму

3 семестр, 3 год./тижд., залік, 4 кредити ЄКТС, В. М. Циба, кандидат філософських наук, доцент

Курс присвячено вивченню філософії прагматизму – оригінальної традиції філософського мислення, що зародилася у Сполучених Штатах Америки наприкінці ХІХ століття і продовжує розвиватися у новітні часи як неопрагматизм. Досліджуються витoki прагматизму (зокрема в американському романтичному трансценденталізмі: Р. В. Емерсон, Г. Торо), центральні праці та ідеї основних представників течії: Ч. С. Пірса, В. Джеймса, Дж. Дьюї, Ф. К. С. Шиллер, Р. Рорті тощо. Досліджуються також перетини та розбіжності прагматизму з іншими ідейними течіями, зокрема марксизмом, гуманізмом, модернізмом та постмодернізмом. Визначається статус сучасних варіантів прагматизму (неопрагматизм) у міждисциплінарному та соціально-політичному контексті.

Філософія та ідеології

3 семестр, 2 год./тиждень, залік, 3 кредити ЄКТС, В. А. Єрмоленко, кандидат філософських наук, доцент

Курс передбачає аналіз зв'язків між філософськими та політичними ідеями від початків модерної філософії до наших днів. У рамках курсу будуть проаналізовані такі питання: 1) коли, де і чому народжується поняття “ідеологія”, і про що воно свідчить? 2) якою є генеалогія основних модерних ідеологій (лібералізм, націоналізм, соціалізм) і як вона вкорінена в цінностях Французької революції (свобода, рівність, братерство)? 3) співвідношення ідеології та цінностей, 4) значення науки (біології та економіки) для розвитку ідеологій ХІХ століття; значення літератури для розвитку ідеологій ХІХ століття, 5) деградація ідеологій наприкінці ХІХ - на початку ХХ століття: расизм, соціал-дарвінізм, фашизм, нацизм, комунізм 6) аналіз тоталітаризмів ХХ століття. 7) ідеології в повоєнній Європі: чому і як виникли соціал-демократія, християнська демократія, екологічні рухи. 8) неолібералізм 1980-1990-х та його наслідки для сучасного світу. 9) гібридні ідеології ХХІ століття: відродження радикалізму 10) загальний аналіз: коли ідеології є добром, а коли злом.

Філософсько-антропологічні експлікації «нерозумного»

3 семестр, 2 год./тижд., залік, 3 кредити ЄКТС, Т. В. Лютий, доктор філософських наук, професор

У курсі здійснюється експлікація моделі філософсько-антропологічного аналізу багатоманітних проявів нерозумного, в контексті переходу від когнітивного до екзистенційного виміру розумності як досвіду перебування в граничних станах людського буття; демонструються історико-культурні фігури нерозумного, починаючи від міфологічних і релігійних до філософських, суспільних, психологічних, мистецьких і сучасних ідеологічних феноменів. Актуалізується розгляд структури смислотворення із

залученням мовно-прагматичної площини його оформлення й особливості невербального вираження розумності через осмислення проблеми тілесності.

Вступ до літературної антропології: образи людини в західноєвропейській літературі XVIII-XXст.

4 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити ЄКТС, В. П. Козловський, кандидат філософських наук, доцент

Курс спрямований на аналіз еволюції уявлень про людину в модерній європейській літературі. Спираючись на різноманітні літературні тексти буде показано як змінювалась персонажі, сюжети, мова літературних текстів. На основі цих спостережень буде зроблена спроба виявити певні антропологічні мотиви сучасної літератури, ті мотиви, які виявляються у літературних текстах на рівні осмислення світу, життя і смерті, свободи, тілесності, кохання, сексуальності тощо.

Метафізика Аристотеля

4 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити ЄКТС, В. Е. Туренко, доктор філософських наук, доцент, старший дослідник

Дисципліну присвячено вивченню центральної філософської праці Аристотеля «Метафізика». Розглядаються проблеми складу та історії формування тексту «Метафізики», аристотелівське тлумачення предмету філософії, переосмислення досократиків та критика платонізму у Аристотеля, методологічні засади «першої філософії», вчення про сутність, теологія Аристотеля, категоріальне вчення, а також рецепція цієї праці в українському, західному та близькосхідному інтелектуальному просторі.

Науково-дослідний семінар: Філософія досократиків: джерелознавство та історико-філософська герменевтика

4 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити ЄКТС, В. Е. Туренко, доктор філософських наук, доцент, старший дослідник

Метою курсу є детальне вивчення досократівської філософії. Передбачено ознайомлення студентів з історією та сучасним станом історико-філософських досліджень ранньогрецької філософії, висвітлення головних засад джерелознавства та текстологічного аналізу пам'яток досократівської філософії, формування у студентів практичних навичок історико-філософської інтерпретації давньогрецьких філософських текстів. вивченню власне ранньогрецької філософії передують ознайомлення з історією осмислення античної філософії в європейській культурній свідомості.

Онтологія тілесності

4 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити ЄКТС, О. Є. Гомілко, доктор філософських наук, професор

Дисципліну присвячено одній з провідних та найбільш популярних тем сучасного філософського дискурсу – проблемі тілесності, поглиблений розгляд котрої уможливило зміну погляду на себе у контексті її уподібнення машині, тварині чи божеству. Питання про природу людини складає осердя онтології тілесності. Наскільки онтологія тілесності дає підстави розглядати людину або як власного еволюційного ворога (умовного соціопата) або як образ та подобу Божу (умовного альтруїста) визначає основний зміст курсу. Проблема тілесності уточнює розуміння людини як живої істоти у контексті викликів епохи штучного інтелекту. Чи складає тілесність посуттєву ознаку живого? Чи потрібно людині з метою виживання здійснити тілесний чи ментальний апгрейт? Наскільки дихотомія тілесного та ментального гальмує вдосконалення людини? Чому розум здається нетілесним (невідчутним, абстрактним) та наскільки правильно його розглядати як отілеснену сутність? Дихотомія духу та тіла (*mind-body problem*) постає як ключова проблема класичної онтології тілесності, подолання котрої визначає численні

теоретичні стратегії ресоматизації людини. Практичний, етичний, естетичний виміри тілесності посилюють усвідомлення останньої як фундаментальної ознаки людського буття. У курсі філософський аналіз супроводжує культурологічний та історичний екскурс людської тілесності.

Філософія інформації та критичне мислення

4 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити ЄКТС, В. А. Єрмоленко, кандидат філософських наук, доцент

Дисципліна націлена на аналіз ключових тем сучасної інформаційної реальності. Вона навчатиме критично мислити та уникати інформаційних маніпуляцій. Дисципліна має як теоретичний, так і практичний вимір і сконцентрована навколо таких питань: як організовано сучасний інформаційний простір; що таке дезінформація, зловмисні інформаційні впливи та інформаційна війна; що таке пропаганда; якими є основні навички критичного мислення в сучасному інформаційному просторі.

Практика викладацька

3 семестр, 3 /тижд., залік, 4 кредитів ЄКТС, В. І. Менжулін, доктор філософських наук, професор

Метою викладацької практики є формування у студентів ОНП «Філософія» навичок викладацької діяльності за фахом, заснованої на принципах толерантності, академічної доброчесності та студентоцентрованості, досвіді викладання філософських дисциплін в НаУКМА та сучасних рекомендаціях та практиках європейського освітнього процесу. Проходження викладацької практики передбачає ознайомлення студентів з методиками викладання філософських дисциплін та набуття ними таких умінь, як розробка програм та силабусів навчальних дисциплін, ведення лекційних та практичних занять, оцінювання результатів навчання. Проходження практики відбувається без відриву від навчання – шляхом проведення практикантами під керівництвом викладачів кафедри філософії та релігієзнавства аудиторних занять з філософських дисциплін, які викладаються для студентів НаУКМА на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти.

Практика науково-дослідна

3-4 семестр, 3 год/тижд., 2 год/тижд., залік, залік, 7 кредитів ЄКТС, М. Л. Ткачук, доктор філософських наук, професор

Метою практики є ознайомлення студентів із конкретними видами і формами фахової наукової роботи, формування навичок дослідницької і науково-організаційної діяльності. Під час практики студент виконує під керівництвом викладача низку індивідуальних завдань, спрямованих на ознайомлення із формами і напрямками науково-дослідної діяльності у царині філософії та історії філософії, формування навичок бібліографічних і джерелознавчих студій, підготовки наукових доповідей, тез, аналітичних оглядів, статей, рецензій, відвідує наукові заходи і бере участь в їх організації.

АТЕСТАЦІЯ

Магістерська робота

4д семестр, 20 кредитів ЄКТС.

Атестація випускників освітньо-наукової програми «Філософія» відбувається у формі публічного захисту магістерської кваліфікаційної роботи. Магістерська кваліфікаційна робота магістра зі спеціальності В10 «Філософія» передбачає розв'язання складної актуальної задачі дослідницького та/або інноваційного характеру з філософії шляхом самостійного наукового пошуку і узагальнення, систематизації та оцінки наявних у фаховій літературі підходів до вирішення досліджуваної проблеми. Робота не повинна

містити академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації. Публічний захист магістерської роботи відбувається на засіданні Екзаменаційної комісії у формі презентації як із використанням різних форм візуалізації доповіді та, так і без застосування технічних засобів. Магістерську роботу оцінюють за 100-бальною шкалою, згідно із затвердженими критеріями оцінювання. Необхідними умовами допуску до атестації є виконання індивідуального навчального плану, наявність вчасно виконаної і належним чином оформленої роботи, перевіреної на плагіат та рекомендованої до захисту науковим керівником; а також наявність зовнішньої фахової рецензії. Після захисту магістерську роботу розміщують в інституційному репозитарії НаУКМА для вільного доступу. Випускна атестація завершується отриманням здобувачем освіти документа встановленого зразка про присудження ступеня магістра з присвоєнням кваліфікації: магістр філософії за спеціальністю В10 «Філософія».

В12 КУЛЬТУРОЛОГІЯ

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА – КУЛЬТУРОЛОГІЯ

ОСВІТНІЙ СТУПІНЬ – МАГІСТР

ОБОВ'ЯЗКОВІ ДИСЦИПЛІНИ

Антропологія повсякдення

1 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 5 кредитів, Ю. І. Нікішенко, кандидат історичних наук, доцент

Метою курсу є ознайомлення студентів із теорією і практикою сучасних компаративістських досліджень у галузі європейської етнології. Аналізуються тривалі міжетнічні контакти, взаємовпливи різних за характером етнічних культур. Українська етнічна історія, етнічна культура українців, її складові розглядаються в контексті проблем загальної європейської та євразійської етнічної історії, як результат різних за характером етнічних процесів (дифузії, культурних контактів і взаємовпливів тощо). Значну увагу приділено порівняльному аналізу важливих характеристик матеріальної та духовної культури українців та їхніх найближчих сусідів і етнокультурних партнерів.

Психологічні та психоаналітичні підходи у культурології

1 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 5 кредитів, М. А. Собуцький, доктор філологічних наук, професор

На основі розгляду першоджерел та подальших критичних розвідок психоаналіз подається як культурний феномен, як культуротворний фактор і як культурологічна дослідницька парадигма. Мета курсу – сформулювати цілісне уявлення про психоаналіз, як про явище, що виникло й розвивалось у відповідь на потреби культури; його вплив на актуальні трансформації культури та на схеми інтерпретації її розвитку.

Українська ідентичність: перспективи та виклики

1 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 5 кредитів, Р. В. Демчук, доктор культурології, професор

Пропонований курс є авторським екскурсом, який простежує витoki, досліджує виклики та окреслює перспективи формування української ідентичності з огляду на культурно-цивілізаційний контекст. Національна ідентичність виступає культурно-історичним феноменом, актуалізація якого притаманна нашому часові, адже цей дискурс легітимізує геополітичні пертурбації, визвольні рухи, військові конфлікти та пов'язані з ними змінення траєкторій людських долі, що потребує теоретичного обґрунтування параметрів поняття «ідентичність», й це обумовлює

актуальність пропонованого курсу. Наразі не існує комплексної теорії ідентичності у європейській гуманітаристиці, незважаючи на численні розробки її різноманітних аспектів від модерної доби до сучасності. Зокрема в Україні проблема національної ідентичності донедавна була відкритою, отже потребує вирішення за доби інтеграційного форсажу у безмежному просторі глобалізаційних викликів, гібридних конфліктів та військового протистояння. Протестна ідентичність консолідує політичну націю, живить її спротив, адже народ, позбавлений ідентичності є лише аморфним населенням на певній території. За великим рахунком, у кривавій війні, що нині триває, українці відстоюють власну ідентичність від нав'язування чужої, тобто стадію теоретичного осмислення у нашому випадку, замістила стадія практичної реалізації, що не відмінняє наукового аналізу явища української ідентичності. Передусім конструювання ідентичності є інтелектуальним процесом, вона народжується і локалізується у свідомості; істотною характеристикою ідентичності є її динамічність та діалогічність. Відтак колективна ідентичність постає як перебіг і результат складного процесу ідентифікації спільноти, що характерно для формування національної ідентичності незалежної України. Іntenційними характеристиками ідентифікаційних процесів виступають національна ідея та національна міфологія.

Тож *мета* курсу полягає у науковій рефлексії щодо культурно-історичного феномену національної ідентичності в українській репрезентації на широкому культурно-цивілізаційному тлі.

Управління культурними проектами та ініціативами

1 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 5 кредитів, Ю. І. Нікішенко, кандидат історичних наук, доцент, Н.В. Тимчук, кандидат культурології, доцент.

Програма курсу «Управління культурними проектами та ініціативами» відповідає навчальному плану підготовки магістра і є необхідною складовою частиною вивчення циклу фундаментальних і професійно-орієнтованих дисциплін з Культурології. Курс дає можливість набутти базових знань про діяльність ключових інституцій, що працюють з культурною спадщиною (GLAHM: Galleries, Libraries, Archives, Heritage, Museums). А також курс має на меті надати студентам практичні навички для імплементації культурних проєктів, роботи з публікою, інвесторами, організацію роботи зі ЗМІ, планування комунікаційної стратегії й ефективне використання соціальних мереж для просування та інше. Курс розраховано на студентів – культурологів (магістратура), II курс, факультет гуманітарних наук, напрям підготовки «Культурологія», але він також може бути корисним слухачам інших гуманітарних спеціальностей.

Етнокультурні процеси давньої Східної та Північної Європи

2 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 5 кредитів, Д. О. Король, кандидат культурології, доцент

Впродовж навчання на курсі опановують роботу з науково-аналітичною базою з проблем історії культури та пам'яткознавства, вчать самостійно знаходити нові джерела та формулювати дослідницькі проблеми; набувають звичку до плюральності та готовності до нової інформації в контексті активного самовдосконалення. Лекційна частина вводить студентів у дослідницький історико-культурний дискурс навколо етнічних та соціальних трансформацій у Східній та Північній Європі від часів розпаду індоєвропейської спільноти до доби державотворення IX-XI ст. Під час викладу слухачам демонструється численний тематичний візуальний та музичний контент. Практичні заняття стимулюють у магістрів звертання до критичного порівняльного аналізу суперечливих висновків та спостережень; учасники моделюють науково-практичну діяльність з культурологічної проблематики: власне, семінари подані тут як пленарні засідання наукових конференцій, як колоквиуми та презентації з обговореннями, а творча письмова робота постає аналогом академічної публікації тощо.

Методика викладання культурологічних дисциплін у закладах освіти.

2 семестр, 2 год/тижд., екзамен, 3 кредитів, Д. О. Король, кандидат культурології, доцент, Ю. В. Джулай, кандидат філософських наук, доцент

Сьогоднішній світ міняється бурхливо та незворотно. Пересічному користувачу сучасних медіа важко сприймати поточні новини неупереджено, і ще важче відрізнити справжні факти щодо

певної ідентичності або чиєїсь мистецької спадщини від масово тиражованих тематичних спекуляцій. Для цього потрібен інтегральний міждисциплінарний погляд ерудованого фахівця, котрим безумовно здатен виступити культуролог. Тому саме культурологія наразі є потрібною як ніколи до того. Водночас адекватних фахівців бракує. При тому що культурологічний погляд можна випрацювати і у фахівців із інших галузей. Для цього потрібні методика та викладацька майстерність.

Ось для чого і пропонується курс «Методика викладання культурологічних дисциплін у закладах освіти», що входить до навчального плану підготовки магістра з базової вищої освіти «Культура» і є важливим компонентом циклу професійно орієнтованих дисциплін з Культурології. Водночас, він може слугувати для всебічного розвитку студентів інших спеціальностей гуманітарного спрямування. Опанування запропонованого матеріалу формує фахівців із культурницької проблематики, здатних не лише бачити неупереджено підвалини бурхливих процесів людського співіснування в синхронії та діахронії, але і передати свої знання далі. Саме так стимулюється масовий запит на складність, здатність до діалогу тощо.

Семіотика культури

2 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 5 кредитів, М. А. Собуцький, доктор філологічних наук, професор

Дисципліна є необхідною складовою частиною вивчення теорії культури. Він дає можливість навчити студентів магістеріуму орієнтуватися в сучасному гуманітарному знанні та самостійно використовувати засвоєні концепції та поняття у своїй науково-дослідницькій діяльності. Курс орієнтований на поглиблене вивчення однієї з провідних традицій гуманітарного мислення, Семіотика є не тільки способом мислити про культуру, а й одним з провідних способів говорити про неї, враховуючи знаково-символічний аспект культуротворчої діяльності. Студенти виконують творчі завдання з інтерпретації знаків в культурі, які взаємооцінюються шляхом їх обговорення на семінарських заняттях, виконання групового або індивідуального дослідницького завдання та захисту його на іспиті. Мета та завдання дисципліни. Курс спрямований на опанування та вироблення стилю мислення, що ґрунтується на семіотичному дослідницькому підході, що й по сьогодні присутній у Тартуській школі. Курс покликаний сформулювати уявлення про природу знаку, пояснити причини знаковості у культурі, навчити розпізнавати її прояви на свідомому та несвідомому рівнях у «мовах культури» як системах кодування культурових значень – від музики, кіно, образотворчого мистецтва і літератури, до рольових ігор та соціальних інтеракцій.

Сучасне мистецтво та мистецькі інституції

2 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредитів, Н.В. Тимчук, кандидат культурології, доцент

Програма курсу «Сучасне мистецтво та мистецькі інституції» відповідає навчальному плану підготовки магістра і є необхідною складовою частиною вивчення циклу фундаментальних і професійно-орієнтованих дисциплін з Культурології. Курс спрямований на вивчення багатой спадщини образотворчого мистецтва, створеного людиною упродовж XX та початку XXI ст., окрема увага в межах курсу приділяється візуальній культурі Заходу. Також у межах курсу досліджується місце і роль візуального мистецтва у системі культури, зокрема у формі різноманітних інституцій, професійної та економічної діяльності.

Курс «Сучасне мистецтво та мистецькі інституції» розраховано на студентів – культурологів (магістратура), I курс, факультет гуманітарних наук, напрям підготовки «Культурологія», але також може бути корисним слухачам інших гуманітарних спеціальностей.

Екранні мистецтва та візуальна культура

2д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити, О. В. Брюховецька, кандидат філософських наук, старший викладач

Курс знайомить з окремими підходами до розуміння екранних мистецтв як важливої складової візуальної культури та дозволяє засвоїти практичні уміння аналізу рухомого зображення.

Головний фокус курсу - практика покадрового аналізу фільму, яка дає змогу засвоїти технічний і концептуальний словник рухомого зображення, глибше зрозуміти концептуальну проблематику часу в екранних мистецтвах та трансформації проблематики досліджень кіно в посткінематографічну епоху цифрових медіа. Теоретична і практична частини курсу доповнюють одна одну, даючи можливість безпосередньо застосувавши терміни та концепції до конкретного фільмічного матеріалу. Протягом курсу студенти виконують покадровий аналіз фрагменту фільму та вчаться «вищувати» власну інтерпретацію з фільмічної матерії. Матеріалом для щільного аналізу рухомого зображення є самостійно обраний фрагмент з фільму Альфреда Гічкока «Психо» (1960), остаточним результатом практичної роботи є самостійний дослідницький текст та розкадровка з технічним описом. Практична робота має поступовий, багатоступінчастий характер і проходить серію обговорень на заняттях, дозволяючи студентам глибше оволодіти словником і матеріалом та отримати досвід багатоетапного написання тексту. Курс культивує чутливість до фільмічної матерії і дає конкретні інструменти для того, щоб описувати, аналізувати та інтерпретувати її. Крім цього, курс розвиває і поглиблює навички написання дослідницьких робіт та опрацювання теоретично насичених наукових текстів англійською мовою.

Культура та цивілізація

2 д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредитів, Д. О. Король, кандидат культурології, доцент

Запропонований дослідницький семінар фіналізує та підсумовує набуті студентами знання за напрямком «культурологія». Упродовж навчання студенти збагачують власну ерудицію, розширюють культурний плюралізм та гнучкість інформаційного сприйняття; вчаться системному баченню в нормах постекласичної парадигми наукового знання тощо. Лекційна частина ознайомлює студентів з проблемними аспектами соціокультурного розвитку людства та їх антропологічною рецепцією за різних підходів; дозволяє зануритися в усвідомлення інтегральних культурно-цивілізаційних маркерів давнини та сучасності в актуальних, часто – в мультидисциплінарних контекстах. Під час викладу слухачам демонструється численний тематичний візуальний та музичний контент. Задля практичних занять учасники опрацьовують чимало інтегрального матеріалу та пробують різні шляхи його рецепції та використання: студенти сумісно творять презентації (індивідуальні та групові), обговорення, диспути, круглі столи, ree-learning, ситуативно-рольове моделювання тощо. По завершенню магістри зможуть не лише усвідомити свій рівень кваліфікації у галузі, але й побачити конкретні вектори застосування свого культурологічного потенціалу за сучасного попиту

Методологія наукового дослідження

2д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити, Ю. В. Джулай, кандидат філософських наук, доцент

Курс «Методи наукового дослідження» є однією із складових обов'язкових навчальних дисциплін освітньо-кваліфікаційного рівня підготовки магістрів. В лекційній частині курсу розглядаються питання створення від початку програм методологічної кооперації наук в межах яких поняттям «аналізу», «синтезу», законів призвичаєних до логіки предикатів та розкладання теорії на емпіричний та теоретичний рівні, було залишено місце в історії методології наукового пізнання. Але розгляд концепцій методологічного фальсифікаціонізму К. Поппера, парадигмальної будови академічної науки Т. Куна, науково - дослідницької програми І. Лакатоса, Ст. Тулміна, М. Поланьї, П. Феєрабеда не заради розгляду їхнього походження, змісту та взаємної критик, як це буває в курсі історії філософії і методології науки, Цей розгляд призначено заради виділення в кожній із цих концепцій «долучення до дослідження» у зонах: формування гіпотез, введення до поновного дослідження деконтекстуалізованих інтелектуальних явищ «третього світу; знаходження гарантованого місця для академічних досліджень студентів та викладачів проблемного змісту у концептуальних картинах академічних дисциплін; долучення до критик «застарілих ідей» як частини «парадигм»; долучення до практик покращення виразності новизни ідей у просторі «насичених варіантів ідей»; можливості звертатися до дослідження ідей та підходів, які було відкинуто за формальними критерієм; бачити у «принципі проліферації» «контр - індукції» доцільність дослідження будь - якої проблеми на різних базах її «альтернативного бачення». Вказані формати вмотивованої мети долучення до наукового дослідження не присутні у канонічному форматі репрезентації наукового дослідження в якому розв'язання будь - якої проблеми, має пройти через визначення об'єкта, предмета і методу дослідження. Але, останні

ознаки стану проведеного наукового дослідження є лише встановленням його включення до генеалогії аспектів та підходів до розгляду проблеми, до якої долучається дослідник. В той же час, побудова генеалогії дослідження проблеми за схемою «внесків» попередників має ознаки методологічного спрощення. Ці спрощення розкриваються в межах ідеї «відкритого» твору У. Еко, в межах ідеї методології «архівного аналізу» М. Фуко та застережень Ж. Дерріда щодо спекулятивної загрози, яке несе закріплення послідовності ідей послідовністю письмових текстів стали підставами додаткового розгляду концепції У. Еко: формування дослідження першого рівня (диплому) як у лекційній так і семінарській частині курсу

Філософія гуманітарного знання

3 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 5 кредитів, Ю. В. Джулай, кандидат філософських наук, доцент

Курс «Філософія гуманітарного знання» є однією із складових обов'язкових навчальних дисциплін освітньо-кваліфікаційного рівня з підготовки магістрів. На лекціях, в межах ознайомлення з тлумаченнями особливостей «гуманітарного знання», розкриваються ідеї, програми та теорії філософії, які перетворили концептуальні репрезентації гуманітарного нові критичні аналітики, що принесли зміни у репрезентації гуманітарного знання як тяглої історії руху його самовизначення в межах репрезентації: рецепції критики «історизму» історично – дієвого мислення у поезії, естетичного досвіду, неоднозначності у визначенні структурних особливостей наративної історії, моделей пояснення у наративній історії, методології історії мистецтва, визначення мистецтва в пост - історичну епоху, досвіду філософії як мета - психології, семантики темпоральності історичного наративу, теорії дискурсивної формації, археології знання як методу та методологічної антитези «history of ideas», визначення епістемічного простору гуманітарного знання.

Семінарські заняття спрямовано на опанування провідних ідей та концепцій філософського визначення особливостей гуманітарного знання Ф. Анкерсмита, Г. - Г. Гадамера, Е. Гомбріха, К. Гірца, А. Данто, К. Поппера, П. Рікера, М. Фуко шляхом читання оригінальних праць, їхнього обговорення на семінарських заняттях та виконання індивідуального письмового завдання.

Практика педагогічна

2д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредитів, Д. О. Король, кандидат культурології, доцент

Головна мета педагогічної практики полягає в закріпленні теоретичних знань і набутті студентами відповідних практичних умінь, навичок, Педагогічна практика носить міждисциплінарний характер, ґрунтується на знаннях із педагогіки, методики викладання, психології та фахових дисциплін формуванні ключових компетентностей із основних напрямів викладацької діяльності у ВНЗ України.

Педагогічна практика створює умови для формування у студентів навичок виконання функцій викладача, а саме: здійснювати теоретичну та практичну підготовку до викладання навчального предмету.

Практика переддипломна

4 семестр, 5 год/тижд., залік, 5 кредитів, Р. В. Демчук, доктор культурології, професор

Переддипломну практику запроваджено відповідно до напрямку професійної підготовки: 034 «Культурологія» магістрів кафедри культурології НаУКМА й спрямовано на оволодіння навичками, необхідними для подальшої дослідницької роботи у наукових установах сфери культури. *Базою практики* є Інститут культурології НАМ України. *Умови пракики:* наявність попереднього варіанту магістерської роботи, який у процесі практики очікувано зазнає вдосконалення теоретичних положень та їхньої апробації у межах профільного науково-дослідницького колективу (зокрема у формі презентації провідних тез магістерської роботи на науковому Круглому столі) Тож *мета практики* полягає у засвоєнні студентами-практикантами проблематики культурологічних дослідницьких полів, що домінують у вітчизняній гуманітаристиці. Провідні *завдання* практики: вміти відрефлексовувати власну позицію в межах

гуманітарного дослідницького поля; створити науковий проект та провести наукові дослідження з конкретної проблеми.

ВИБІРКОВІ ДИСЦИПЛІНИ

Постмодернізм

1 семестр, 4 год/тижд., залік, 5 кредитів, М. А. Собуцький, доктор філологічних наук, професор, О. О. Івашина, старший викладач

Курс є необхідною складовою частиною вивчення теорії культури. Він дає можливість навчити студентів магістеріуму орієнтуватися в сучасному креативному світі та гуманітарному знанні, самостійно використовувати засвоєні концепції та поняття у своїй науково-дослідницькій діяльності. Курс орієнтований на поглиблене вивчення однієї з впливових традицій сучасного мислення, потенціал якої досі не вичерпано, Постмодернізм довго впливав і позараз впливає на продукування культури. Студенти виконують творчі завдання з інтерпретації проявів постмодерних та метаможерністських тенденцій в культурі, які взаємооцінюються шляхом їх обговорення на семінарських заняттях, виконання групового або індивідуального дослідницького завдання та захисту його на заліку.

Постструктуралізм

2 семестр, 4 год/тижд., залік, 5 кредитів, М. А. Собуцький, доктор філологічних наук, професор, О. О. Івашина, старший викладач

Дисципліна та є необхідною складовою частиною вивчення теорії культури. Він дає можливість навчити студентів магістеріуму орієнтуватися в сучасному гуманітарному універсумі та самостійно використовувати засвоєні концепції та поняття у своїй науково-дослідницькій діяльності. Курс орієнтований на поглиблене вивчення однієї з провідних традицій гуманітарного мислення, яка охоплює цілий ряд підходів у соціо-гуманітарному пізнанні, а також спрямований на введення в тематичне та проблематичне кола постструктуралізму. На лекціях розглядаються питання радше філософського, аніж лінгвістичного походження такої течії думки, як постструктуралізм. Незважаючи на позірно очевидне співвіднесення зі структуралізмом (як наприклад у Р. Барта), у постструктуралізмі маємо справу з відмовою від бачення структури як онтологічної сутності (У. Еко). Натомість помічаємо human factor (в мовознавстві позачено як антропоцентричний поворот). Семінарські заняття спрямовано на опанування провідних ідей та концепцій Ж. Деріди, Ж.Дельоза, Ю.Крістєвої, М.Фуко, Р.Барта, Ж.Бодрійєра, Б.Ріддінгса, О. Маркварда, Л.Вітгенштейна, Р.Рорті, В.Декомба, А. Кожева, П. Де Мана, Ж. Лакана, С.Жижека, Р. Салецл, Б.Кассен шляхом читання оригінальних праць, їх перекладів, їхнього обговорення на семінарських заняттях, виконання групового дослідницького письмового завдання та захисту його назаліку.

Доколумбові цивілізації: виклики та парадокси

2д семестр, 4 год./тижд., залік, 3 кредитів, Король Д.О., кандидат культурології, доцент.

Останніми роками напрямок дослідження давніх цивілізацій фактично зійшов у нас нанівець. При тому, що в НаУКМА працювали відомі фахівці з цієї теми, і зокрема на кафедрі культурології. І якщо звичні зі шкільної лави цивілізації Старого Світу випускникам донині не цікаві (на превеликий жаль), то екзотичні держави та народи американського континенту інтригують і приваблюють.

Більше того, саме специфіка соціокультурного розвитку Доколумбового регіону демонструє чимало парадоксів, що вибивають з традиційних схем шкільного знання. Тому, порівняння відповідних цивілізацій з аналогами Старого Світу становить чільне місце викладу, як і пошуки характерних алгоритмів для обох векторів.

Мета та задачі дослідницького семінару:

Таким чином, курс має 1) збагатити загальну ерудицію слухачів; 2) розширити їх культурний плюралізм; 3) навчити системному баченню в нормах постнекласичної парадигми наукового пізнання. Також, автор не лишає надію, що курс здатен пробудити в слухачах цікавість до подальшого дослідження культури цивілізацій минулого. Адже «не знаючи минулого, людина буде вічно повторювати помилки попередників» (с).

Під час викладу слухачам демонструватиметься тематичний візуальний та музичний контент.

Для самостійного опрацювання матеріалів та для підготовки до практичних занять студентам буде надано чималий обсяг новітньої літератури, зокрема – англомовної.

Щодо методів викладання, варто зазначити, що дискурс матиме ані історичний характер, ані музейницький, ані археологічний – хоча нерідко матиме справу зі старожитностями. Наразі ж це – дискурс історичної культурології. Навчити слухачів відрізнити її підходи – також входить до мети курсу.

Культурна історія французької гуманітаристики XIX – початку XX ст.

2д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити, Т. С. Голіченко, кандидат філософських наук, доцент

Програма курсу «Культурна історія французької гуманітаристики 19-початку 20 ст.ст.» відповідає навчальному плану підготовки магістра і є необхідною складовою частиною вивчення циклу фундаментальних і професійно орієнтованих дисциплін з Культурології.

Курс спрямований на вивчення багатой історико-ідейної та культурної спадщини французького 19 та початку 20 ст., окрема увага в межах курсу приділяється історії ідейно-філософських напрямків цього періоду та їх політичним, інституційним, освітнім, літературним, музичним та мистецько-архітектурним аспектам.

Курс розраховано на студентів – культурологів (магістратура), I курс, факультет гуманітарних наук, напрям підготовки «Культурологія», але також може бути корисним слухачам інших гуманітарних спеціальностей.

Основи аналізу мистецьких творів

2д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредитів, Н.В.Тимчук, кандидат культурології, доцент

Програма вибіркового курсу "Основи аналізу мистецьких творів" має на меті доповнити і вдосконалити знання з історії та теорії образотворчого мистецтва, надати практичні навички дослідження творів з застосуванням класичних мистецтвознавчих та культурологічних підходів до аналізу візуальної культури. Завданням курсу зокрема є: ознайомлення з технікою виконання мистецьких творів від історії до сучасності та її вплив на розвиток мистецьких форм; співвідношення змісту та форми у творах образотворчого мистецтва, способи побудови та прочитання їх можливих змістів та наративів. Курс доповнює матеріали курсу "Сучасне мистецтво" і розрахований на студентів – культурологів (магістратура), I курс, факультет гуманітарних наук, але також має самостійне значення і бути корисним слухачам інших гуманітарних спеціальностей.

Етнокультурні процеси нового і новітнього часу

3 семестр, 4 год/тижд., залік, 5 кредитів, Ю. І. Нікіщенко, кандидат історичних наук, доцент

Даний курс розрахований на студентів-культурологів як практичне продовження курсу «Етнологія». Він має на меті дати студентам більш детальну інформацію про етнокультурні особливості та специфіку повсякденних практик різних регіонів світу. На конкретних прикладах розглядаються різні компоненти культури та повсякденного життя як окремих народів, так і споріднених через спільний етногенез або через подібні культурні компоненти спільнот.

Культурна пам'ять в репрезентаціях та інституціях GLAHM

3 семестр, 4 год/тижд., залік, 5 кредитів, С.Б. Руденко, доктор культурології, доцент

Зміст цього курсу побудований, передусім, довкола роботи музеїв, галерей, архівів, закладів, які опікуються культурною спадщиною (в т.ч. владних інституцій) та бібліотек, котрі зберігають у своїх фондах книжкові пам'ятки (Galleries, Libraries, Archives, Heritage, Museums – GLAHM). Крім того, увага буде звертатися на синергетичні ефекти, що виникають при взаємодії цих закладів, їхній вплив на культуру та політику пам'яті. Важливий аспект курсу – вивчення спроб формування меморіальної політики з боку її суб'єктів, котрі перебувають у химерній та, зазвичай, хаотичній взаємодії. Робота в рамках освітньої компоненти «Культурна пам'ять в репрезентаціях та інституціях GLAHM» буде спрямована на подолання примітивних побутових уявлень про повсякденну діяльність, місії та візії зазначених установ. Захоплюючи уми діячів, наділених владою, нерелевантною їхній компетенції, ці уявлення стають загрозливими для галузі культурної пам'яті зокрема, та національної безпеки в цілому. Саме тому, під час курсу мова йтиме також про необхідну адвокацію діяльності інститутів GLAHM. Це, в свою чергу, передбачає досягнення глибокого розуміння емпірики окреслених закладів, яка формується методом проб і помилок протягом століть, та (не)відповідної теорії. Наукові галузі культурологічно-музейного циклу перебувають на стадії активного становлення, досить часто пропонують тексти, ізольовані від проблем галузі, і мають стійкі ознаки академічної імітації. Тож, здобувачам важливо оволодіти необхідним інтелектуальним смаком, щоб відрізнити науку від псевдонауки, та спрямувати свій розум на узгодження теоретичної та емпіричної діяльності. Варто також звернути увагу, на те що інновації в межах цього курсу не варто ототожнювати із неоманією. Цього можна досягти за рахунок формування габітусу поваги до консервативних тенденцій розвитку названих установ, неможливості відкидання тих чи інших положень, котрі емпірично підтверджені, лише через власне нерозуміння. Водночас, повага то традиційних елементів має бути урівноважена критикою історичного й актуального стану справ у меморіальній галузі, спрямованої на посилення еволюційної вітальності інституцій GLAHM.

Культурологічний фах стереотипно асоціюється з роботою незалежного мислителя, результатом роботи якого є тексти, переважно, абстрактні, в гіршому випадку – схоластичні. Ця позірنا благородність професії тим цінніша, чим менше вона наближена до проблем реальності (подібно до аристотелевої метафізики). Втім, таке позиціонування робить випускників вразливими, а, подекуди, й беззахисними. Здобувачі, що завершили навчання опиняються перед суворою і цинічною реальністю, втіленою у ринку праці (з необхідністю обіймати цілком конкретні посадами у закладах, що вимагають відповідних компетенцій). В цілому, практика, за влучним, хоч і парадоксальним висловом Й. Берра, лише мисленно тотожна теорії, в той час як на емпіричному рівні ситуація цілком протилежна. Могилянські випускники з честю долають відмінності між теорією і практикою, зрештою посідаючи провідні ролі у деяких важливих інститутах культурної пам'яті. Проте необхідні компетенції їм доводиться здобувати безпосередньо в роботі, що створює небажаний професійний лаг, викликає обурення практиків, котрі з обережністю ставляться до «інтелектуалів-мрійників». Тренд останніх років, згідно з яким посада розглядається як своєрідне місце навчання в «польових умовах», здобуття неоціненного досвіду, не виправдав себе, оскільки досвід треба не лише здобувати, а й використовувати. В умовах повномасштабної екзистенційної війни, спрямованої росією, зокрема, і проти української інституційності, «дозрівання» на посадах виглядає цілковито неприйнятним. Заклади культурної пам'яті, як виняткові складові системи національної безпеки, потребують максимально підготовлених фахівців з потужним культурним капіталом, яким традиційно наділені випускники НАУКМА. Таким чином, курс «Культурна пам'ять в репрезентаціях та інституціях GLAHM» значно посилить конкурентні переваги здобувачів освіти та дозволить їм краще реалізувати свої теоретичні напрацювання. Зрештою, теорія без практичної перевірки, приречена на стагнацію.

Українське мистецтво: теорія, історія, критика

3 семестр, 4 год/тижд., залік, 5 кредитів, Л. М. Довга, доктор філософських наук, професор

Формування рис українського мистецтва від праісторичних часів до наших днів. Українське мистецтво в трагічних перипетіях історії зуміло зберегти тяглість традицій і сьогодні спроможне відновити структурність культури, оскільки це єдиний ґрунт, з якого людська спільнота виростає в державу. важливим завданням курсу є опанування методики дослідження творів образотворчого мистецтва та архітектури, вмінням інтерпретувати різноманітний фактичний матеріал з історії українського мистецтва, правильно віднаходити історично-мистецькі джерела

«цитат» у творах сучасних українських художників, вмiло орієнтуватись у складних перипетiях мистецьких стилів на напрямів образотворчого мистецтва постмодерної епохи в Україні.

Актуальні проблеми візуальної культури

4 семестр, 4 год/тижд., залік, 5 кредитів, О.В. Брюховецька, кандидат філософських наук, старший викладач

Курс знайомить із загальними імплікаціями візуального повороту (поруч з іншими антилінгвістичними поворотами), детальніше фокусуючись на конкретних питаннях владних відносин у полі візуального і стратегій візуального опору міноритарних суб'єктів. Такий підхід зумовлений тим, що дослідження візуальної культури виникли в 1990-х роках не як окрема дисципліна, а, як політично заряджена «дедисциплінарна практика», якщо скористатись визначеннями В.Дж.Т.Мітчела, і ця політична зарядженість передбачає увагу до емансипативних політик. Візуальні студії увібрали в себе дослідницькі програми різних дисциплін та напрямків думки: історії мистецтва, Cultural Studies, критичної теорії, досліджень медіа і апаратів, досліджень ідентичності, тілесності та перформативності, історії чуттів, феміністичних, квір та пост-/деколоніальні студій. Проблематика досліджень візуальної культури подається у курсі через актуальні проблеми, поставлені дослідницями другої і третьої хвилі фемінізму та квір студій, які стосуються критики патріархату, расизму, класизму та гомофобії. Візуальна культура, відтак, невіддільно пов'язана з емансипативними політиками видимості, а поле візуального постає полем боротьби за агентність міноритарних суб'єктів. Важливою складовою курсу є практичний розвиток візуальної грамотності, здатності взаємодіяти із зображеннями на різних рівнях їхнього сприйняття і розуміння, залучати історичний і політичний контексти виробництва, поширення та рецепції зображень, культивувати чутливість до змін їхньої афективної і смислової навантаженості. Уся література рекомендована до курсу є англomовною, спосіб роботи з нею спрямований на поглиблення навичок опрацювання теоретично насичених англomовних текстів.

Міська культура та повсякдення: антропологія міста

4 семестр, 4 год/тижд., залік, 5 кредитів, Ю. І. Нікішенко, кандидат історичних наук, доцент

Цей курс є органічним продовженням курсу «Порівняльна етнологія» і розрахований на те, аби глибше розкрити студентам ті процеси, що відбуваються у культурі міського середовища. Місто постає не лише як об'єкт дослідження урбаністичних тенденцій, а і як простір із власними культурними традиціями. Матеріал, запропонований у лекційній та семінарській частинах, допоможе студентам глибше проаналізувати явища, що склалися саме у міському соціумі, і виокремити специфічні риси, притаманні культурі повсякдення саме міста. Зокрема проблематика лекційних та семінарських занять торкатиметься тих характерних рис міської культури, що склалися в межах різних регіонів України

Проблема автентичності культурної інтерпретації

4 семестр, 4 год/тижд., залік, 5 кредитів, Ю. В. Джулай, кандидат філософських наук, доцент

Курс «Проблема автентичності культурно історичної інтерпретації» відповідає навчальному плану підготовки магістрів культурології в галузі наук про культуру зі спеціальності 6. 02.01 – культурологія. Курс надає студентам теоретичні та фактичні знання у царині історії та теорії розвитку дослідницьких практик, метою яких було комплексне вдосконалення основ літературознавчих інтерпретативних практик в історії і літературній критиці, які одночасно ставали і «текстовими» моделями культури. З середин 60 - их років ХХ століття «текстові» моделі культури зробили процес «письма» частиною семіотичних моделей культури. Саме відтоді бере свій початок відчуття незадоволення репрезентації літературної класики за рахунок традиційних сюжетно - стильових особливостей творів певного автора та їхньої поетики. В курсі розкривається : значення концепції мовних одиниць художнього твору як живої семіології тотожності «письма» та «читання» Р. Барта; зміст аргументів «виправдання» автентичності інтерпретативних практик класичних художніх творів як відповіді на критику сумнівного сенсу існування множинності інтерпретацій художніх творів С. Зонтаг та загроз від можливих надітерпретацій У Еко; значення ідеї Ж. Дерріди про виключення інтерпретації окремого твору автора як «письма» з метою його долучення

метафізичних практик репрезентації генеалогії ідей творів автора та як антитези моделі інтерпретативного досвіду читання філософських творів як долучення до досвіду інтелектуальної спорідненості та іронії Р. Рорті. Значну увагу приділено викладу етапів розвитку концепції «інтертекстуальності» Ю.Крістєвої та концепції інтерпретацій як складової літературної критики Н. Фрая та творчих технік «письма» із стиранням «впливів» та «запозичень» І. Блума. Достатнє місце у курсі займає розгляд моделі репрезентації художніх творів як досвіду письма автора «з читачем» В.Ізера та моделі розуміння творів у словнику семіосфери Ю. Лотмана, в якому фіксуються архетипи відповідних сюжетів творів та ключові історії цих сюжетів. У курсі також представлено концептуальні результати співставлення практик письма з практиками читання П. Берка та Р. Дарнтон, значення дослідження історичних форматів читання А. Мануеля, а також розкрито зміст концепції «прискіпливого читання» Д. Бетерсбі, концепції критичних форматів читання Дж. Томпкінса, та концепції інтерпретативного комплексу як складової читання творів до «останнього рядка» С.Фіша. У лекціях використовується результати власних досліджень практик письма М. Гоголя у поемі «Мертві душі», які було оцінено у 2020 р. в енциклопедії «Микола Гоголь і Україна».

Семінарські заняття спрямовано на обговорення опанованих ідей та концепцій Р. Барта, П. Берка, І. Блума, С.Зонтаг, Р. Дарнтон, Ж. Дерріди, У. Еко, В. Ізера, Ю. Крістєвої, Ю. Лотмана, А. Мануеля, Дж. Томпкінса, С.Фіша, Н.Фрая на підставі читання оригінальних праць та їхнього подальшого використання в індивідуальному письмовому завданні.

АТЕСТАЦІЯ

Магістерська робота

4д семестр, захист, 17 кредитів

Метою написання й захисту дипломної роботи є вироблення у здобувача компетенції з постановки наукової проблеми й адекватного її розв'язання культурологічними методами. Вибір об'єкта і предмета має визначатися предметним полем культурології. Конкретні поставлені у дослідженні завдання мають відповідати досягненню загальної мети. Висновки роботи мусять відповідати на питання, поставлені у переліку завдань. Список літератури має бути оформлений згідно з ДСТУ.

Комплексний кваліфікаційний екзамен

4д семестр, екзамен, 3,0 кредити

Метою екзамену як підсумкового контролю є з'ясування рівня компетентності випускника у розв'язанні культурологічних завдань, та здатності перейти на наступний рівень освіти. Крім загальної суми знань, оцінюється здатність відповідати на питання й орієнтуватися у проблематиці культури сучасного світу. Перелік питань відповідає змісту курсів, прослуханих студентами протягом навчання. Екзамен має показати здатність випускника виконувати посадові обов'язки у його подальшій роботі.

Оглядові лекції до комплексного кваліфікаційного екзамену

4д семестр, 4 год/тижд.

Метою є підготовка студентів до комплексного кваліфікаційного екзамену. Викладачі читають лекції з наступних дисциплін: Антропологія повсякдення, Постмодернізм, Психоаналіз і культура, Етнокультурні процеси давньої Східної та Північної Європи, Постструктуралізм, Семіотика культури, Сучасне мистецтво: концепції та практика, Екранні мистецтва та візуальна культура, Методологія наукового дослідження, Філософія гуманітарного знання.

В.11.01 ФІЛОЛОГІЯ (українська мова та література)

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА - ТЕОРІЯ, ІСТОРІЯ ЛІТЕРАТУРИ ТА КОМПАРАТИВІСТИКА

<https://ukma.edu.ua/ects/index.php/fgn/124-2018-06-13-07-02-15/ftiltk/257-2018-11-01-09-49-20>

ОСВІТНІЙ СТУПІНЬ – МАГІСТР

ОБОВ'ЯЗКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ

Філософія та література

1 сем., 3 год. /тижд, екзамен, 4 кредити ЄКТС, В. А. Єрмоленко, кандидат філософських наук, ст. викладач

Основне завдання курсу полягає в тому, аби дати історичну панораму взаємодії філософії та літератури протягом останніх двох століть (від Руссо до Гайдеггера).

Як філософи читають літературні твори? Як письменники читають філософські твори? Які результати це має для обох гуманітарних сфер? Як філософські ідеї народжують літературні образи та сюжети; а образи чи сюжети провокують нові філософські ідеї? Як філософія стає літературою, а література – філософією?

Важливим елементом курсу є його історичність. Курс побудований навколо конкретних епізодів взаємодії філософії та літератури протягом останніх двох століть. Подаються своєрідні філософсько-літературні „фотознімки” епох (французький романтизм, німецький романтизм, постромантизм, символізм, авангард(и), поставангард, екзистенціалізм). Розглядаються філософські теми та постулати, характерні для тієї чи тієї доби, і простежується їхнє відбиття у конкретних літературних творах.

Водночас ці „знімки” максимально персоналізовані: Для кожної доби обираються конкретні автори, пов'язані між собою. Саме на прикладі творчості цих авторів йтиметься про філософсько-літературну специфіку епохи.

Французька література кінця XIX початку XX ст.

1 сем., 3 год. /тижд., екзамен, 4 кредити ЄКТС, Т. А. Озаркова, PhD, ст. викладач

Розуміння новітньої французької літератури неможливе без знання деяких авторів другої половини XIX століття. Французька література другої половини XIX-го – початку XX-го століть нерозривно пов'язана із релігійними та філософськими питаннями свого часу. Костеляції цього явища можуть бути дуже різними: від езотеричних мотивів Шарля Бодлера до ніцшеанських мотивів у Блеза Сандрара, від ілюстрації фрейдівського психоаналізу в сюрреалізмі до «пам'яті мимоволі» в творах Марселя Пруста. Методологічний ракурс цього курсу полягатиме в аналізі літературного процесу і літературних явищ у філософському і релігійному контекстах епохи.

Основними складниками курсу є вивчення постромантичної і символістської тенденцій у поезії XIX-го століття (Шарль Бодлер, Артюр Рембо, Стефан Маларме), та знайомство з релігійним парадоксом декадентської прози (на прикладі Гюїсманса). Особливу увагу буде приділено авторам, що мають значення для XX-го століття, але були недооцінені своїми сучасниками (Лотреамон, Альфред Жаррі). «Монстр раціональності» Поля Валері й «чуттєва витонченість» Марселя Пруста окреслюватимуть спектр нашої рефлексії щодо характеру літератури на межі століть. Особливо важливим предметом нашого розгляду стане авангардна література XX століття у її групових (дадаїзм, сюрреалізм) ті індивідуалізованих (Ж. Батай, А. Арто, Л. Ф. Селін) формах. Проблематика зв'язку політики і літератури є важливою складовою нашої рефлексії упродовж усього курсу.

Насамкінець, передбачено оглядове знайомство із Сан-Жон Персом, одним із найвизначніших сучасних поетів Франції поза будь-якою школою або «ізмом», Нобелівським лауреатом 1960 року.

Отже, найважливішою складовою курсу є ознайомлення із перекладеними першоджерелами, із детальним біографічним контекстом, а також із сучасними критичними інтерпретаціями. Курс передбачає увагу до різних літературних жанрів: прози, поезії і драматургії.

Вступ до літературної антропології

1 сем., 3 год. /тижд, екзамен, 4 кредити ЄКТС, В. П. Козловський, кандидат філософських наук, доцент

Метою курсу є вивчення етапів становлення, структури і функцій антропологічного знання під кутом зору дослідження різноманітних літературних текстів, зокрема, літературних творів XVIII–XXI ст.; виявлення антропологічних конотацій базових методологічних стратегій, які уможливають аналіз літературних текстів. Знання та навички, набуті в процесі вивчення дисципліни складатимуть підґрунтя для опанування дисциплін навчального плану підготовки студентів-філологів магістерського освітнього рівня.

Українська література від модерну до сучасності: постколоніальний вимір

2 сем., 3 год. /тижд., екзамен, 4 кредити ЄКТС О. Ю. Пелешенко, PhD, ст. викладач

Курс має на меті висвітлити тексти української літератури від епохи Бароко до сьогодення в контексті анти/постколоніального дискурсу. Акцентується увага на тому, що українська література в різні епохи пропонує різні моделі національної ідентичності, підважуючи імперські претензії та утверджуючи власну культурну самодостатність.

До розгляду пропонуються твори Г. Сковороди, Г. Квітки-Основ'яненка, І. Нечуя-Левицького, Лесі Українки, А. Кримського, В. Домонтовича, Ю. Андруховича та інших.

Головні теоретичні концепції та школи західного літературознавства XX ст.

2 сем., 3 год. /тижд., екзамен, 4 кредити ЄКТС, Т. А. Огаркова, PhD, ст. викладач

Основними складовими курсу є вивчення концепцій і шкіл таких як російський формалізм (В. Шкловський, Ю. Тинянов, Р. Якобсон), і теорія діалогізму (М. Бахтін). Важливою складовою курсу є польська феноменологія (Р. Інгарден) і німецька „рецептивна естетика” (Г. Яус, В. Ізер). Розмаїттю психоаналітичних підходів до тексту упродовж століття (З. Фройд, Юнг, Ж. Лакан, Ж. Рансьєр) приділяється особлива увага. «Нова критика» 50-60 років („new criticism” в Англії і США) і „nouvelle critique” у Франції (структуралістичні підходи, «феноменологічна критика», «тематична критика») визначатимуть спектр нашої рефлексії щодо літературної критики середини століття. Деконструкція (Ж. Дерріда, П. де Ман) і пост-структуралізм («пізній» Р. Барт, Ю. Крістева, М. Бланшо інші) завершуватимуть цю панораму. Окрема увага, наприкінці курсу, буде приділена концепції «після постмодернізму», і сучасному фактичному літературознавчому дискурсу (А. Компаньйон і інші).

Українське літературне бароко

2 сем., 3 год. /тижд., екзамен, 4 кредити ЄКТС, архієпископ Ігор Ісіченко, доктор філологічних наук, професор

У межах курсу відбувається систематизація знань про літературне життя в Україні в епоху Бароко (XVII–XVIII ст.) та входження в драматичну історію формування й засвоєння національною наукою концепції стилю бароко. Крізь призму літературних текстів здійснюється проникнення в суспільну й культурну атмосферу, в стиль життя епохи Бароко та відкривається роль цієї епохи в становленні новочасної української ідентичності. Розширюються виміри інтертекстуального підходу до творів XIX–XXI ст. та корегується уявлення про динаміку присутності українського літературного дискурсу в загальноєвропейському контексті.

Проблеми поетики

2 сем., 3 год. /тижд., екзамен, 4 кредити ЄКТС, Л. О. Кісельова, кандидат філологічних наук, доцент

У курсі розглядаються основні етапи розвитку поетики як самостійної дисципліни, висвітлюється історія формування системи понять цієї науки, що вивчає специфіку та закони художнього мислення.

Курс має **завдання**:

- проаналізувати витоки новітніх поетологічних теорій;
- виокремити ключові, інваріантні концепції тексту і твору в різних культурних традиціях;
- визначити семіологічні проблеми поетики;
- продемонструвати залежність вибору методики дослідження від специфіки поетичного матеріалу;
- на основі теоретичних знань сформувати у студентів розуміння проблем поетики та виробити адекватні підходи до їхнього вирішення.

Увагу зосереджено на логіці розвитку та взаємодії двох основних поетологічних напрямів – історичного та лінгвістичного. Аналізуються ритуальні витoki поетики, передумови виділення її базових категорій; розглядаються концептологічні проблеми. Унаочнюється мінливість категорій поетики у зміні літературних епох. Окреслюються основні поетологічні традиції Сходу і Заходу; визначаються функції риторики як «культури готового слова». Простежується еволюція поетичних шкіл ХХ ст. у зв'язку зі зміною світоглядної парадигми і трансформацією художньої комунікації. Приділяється увага розвитку автореферентної поетики в літературі модернізму та постмодернізму, а також поетиці інтертекстуальності.

Французька література II-ї половини ХХ ст. у філософському контексті

2д.сем., 6 год. /тижд., залік, 4 кредити ЄКТС, Т. А. Огаркова, PhD, ст. викладач

Французька література другої половини ХХ століття нерозривно пов'язана із філософськими пошуками століття. Постать письменника трансформується у постать інтелектуала чи аутсайдера, містика чи дилетанта, філософа, політика чи навіть науковця. У цей час у французькій літературі простежуються різні тенденції: від народження нових жанрів до зміни статусу „письма” взагалі, від зміни наративних форм до „смерті автора”. Методологічний ракурс цього курсу полягає в аналізі літературного процесу і літературних явищ у філософському і літературознавчому контексті (герменевтика і феноменологія, психоналіз, екзистенціалізм, структуралізм, постструктуралізм), обґрунтованому прямими чи опосередкованими контактами людей і текстів, їхніми взаємовпливами і взаємопроникненнями.

Література та політика в ХІХ-ХХ ст.: європейський контекст

2д.сем., 6 год. /тижд., залік, 4 кредити ЄКТС, В. А. Єрмоленко, кандидат філософських наук, ст. викладач

Література не є сферою, яка розвивається в вакуумі. Вона тісно пов'язана з соціальними, політичними та соціопсихологічними процесами, які відбуваються в суспільстві. Крім того, письменники, есеїсти та публіцисти часто формують соціополітичний дискурс будь-якої доби. Постать письменника дуже часто змішується з постатями публічного інтелектуала, публіциста, політика чи активіста.

Як література впливала на політичний дискурс останніх двох століть у європейській культурі. Якою є політична роль письменників? Як вони долучилися до формування чи деформування ключових ідеологій? Як вони долучилися до діагностування та трансформації суспільства.

На ці питання спробує дати відповідь запропонований курс. Його героями є такі автори як: де Местр, Шатобріан, Гюго, Бальзак, Мішле, Кіне, Міцкевич, Чешковський, Бодлер, Флора Трістан, Барбе д'Оревіллі, Кюстін, Токвіль, Адам Сміт, Бентам, Цвейг, Конрад, Золя, Томан Манн, Соссун, Вільфред Оуен, Оруел, Євгеній Замятін, Сент-Екзюпері, Сартр, Камю, Василь Стус, Микола Руденко, Євген Сверстюк та інші.

Актуальні проблеми сучасного літературознавства

3 сем., 3 год. /тижд., екзамен, 4 кредити ЄКТС, Р.С. Семків, кандидат філологічних наук, доцент

Курс є продовженням раніше прослуханих студентами курсів "Вступ до літературознавства", "Теорія літератури", "Головні теоретичні концепції та школи західного літературознавства ХХ ст."; інформує про методи літературознавчих та культурологічних досліджень, що з'явилися у другій половині ХХ ст., а також трансформації давніше використовуваних методів. Курс покликаний закріпити наявні знання та мотивувати до здобуття нових у царині сучасних поглядів науки про літературу; інтегрує в собі як власне теоретичний, так і практичні компоненти, покликані розвинути у студентів навички аналізу та критики тексту.

Література в контексті культурних студій

3 сем., 3 год. /тижд., екзамен, 4 кредити ЄКТС, О.В. Пашико, кандидат філологічних наук, ст. викладач

Головна мета курсу – познайомити студентів з головними темами і методологічними практиками «Культурних студій» як одного з найвпливовіших напрямків сучасної гуманітаристики. Під час лекцій, а також уважного вивчення філософських і культурологічних праць студенти повинні навчитися застосовувати набуті теоретичні знання та вміння до інтерпретації літературних текстів, а також критично поглянути на дослідження знаних літературознавців. Під час опанування курсу

важливе значення надається креативним формам роботи, які дадуть змогу перетворити кожне заняття на активний обмін думками щодо проблем літератури.

Гендерний дискурс українського модернізму

3 сем., 3 год. /тижд., екзамен, 4 кредити ЄКТС, В. П. Агєєва, доктор філологічних наук, професор

Цей курс передбачає аналіз гендерних аспектів української літератури XX століття, кризи патріархальних цінностей у модерній культурі. Європейський модернізм пов'язаний із "війною статей", тобто протистоянням патріархальних і сучасних уявлень про місце і роль чоловіка і жінки в соціокультурних процесах, про біологічні й соціальні чинники гендерної ідентифікації. Емансипаційні тенденції утвердилися в українському письменстві в середині XIX століття, в прозі Марка Вовчка, згодом Олени Пчілки, Наталі Кобринської. Модернізм початку XX віку активно дебатує феміністичну проблематику. Розглядається також гендерна специфіка модернізаційних процесів сучасної літератури.

Американська література XX-XXI ст. / 20th and 21st Century American Literature (англ.мовою)

4 сем., 3 год. /тижд., екзамен, 4 кредити ЄКТС, Р.М. Веретельник, PhD, доцент

Метою курсу є вивчення творів американських письменників, написаних протягом 20-го століття, аналіз поетики художніх текстів, що допомагає зрозуміти те, як література США коментує сучасні реалії і, як контекст інакшості та множинності творить американську культуру й проникає у світову. Тексти, які буде розглянуто, представлятимуть певний тип розмаїття: відмінності американського і європейського, урбаністичного і субурбаністичного, корінного і прибулого, консумеристського й ідеалістського, масового й елітарного, расового й субкультурного текстових кодів. До курсу введені твори Вітмена, Емерсона, Дікінсон, Стівенса, Т.С. Еліота, Вільямса, Фіцджеральда, Селінджера, Плат, Пінчона, Моррісон, ДеЛілло, Фоера, Сілко, Гаммад, Мельничука. Для обговорення кожного типу розмаїття пропонуються як художні тексти, так і фільми.

Методологія літературознавчих досліджень

4 сем., 2 год. /тижд., екзамен, 3 кредити ЄКТС, Р. М. Веретельник, PhD, доцент

Мета курсу – допомогти студентам, ґрунтуючись на попередньо здобутому знанні про літературу та основоположних філософсько-естетичних працях XX-XXI століття, наблизитися до розуміння складної природи слова як такого і художнього, зокрема, художнього тексту як багаторівневої семантичної структури (за Романом Інгарденом), а художнього смислу – як динамічної семантичної імовірності, залежної від активної особистісної рецепції читача. Йдеться про фундаментальні методологічні основи розуміння твору літературного мистецтва. Це дозволить повніше збагнути покликання художнього слова, як і кожного іншого мистецтва, в житті людини і суспільства, а, відповідно до його усвідомленої функції, і чинні критерії оцінювання.

Українська драматургія XX-XXI ст.

4 сем., 3 год. /тижд., екзамен, 4 кредити ЄКТС, Н.І. Пелешенко, кандидат філологічних наук, ст. викладач

Цей курс передбачає аналіз української драматургії від зламу XIX-XX до початку XXI століття. Тяжіння до суб'єктивно-виражальних стилів стає одною з найважливіших мистецьких тенденцій перших десятиліть XX віку. В поезії, прозі, драматургії відбувається переорієнтація на нові мистецькі засоби. Відхід української драматургії від реалістично-побутової традиції пов'язаний, зокрема з настановою на синкретизм родових і жанрових елементів, посилення ролі ліричного та епічного начала. Змінюються тип конфлікту, проблематика, композиційні принципи, оновлюються функції драматургічної мови. У творчості Лесі Українки, О. Олеся, Л. Старицької-Черняхівської, С. Черкасенка, Я. Мамонтова, І. Дніпровського, І. Кочерги, М. Куліша та інших важливого значення набуває неоромантична, символістська образність. Процес ліризації драми стає найбільш помітним саме у неоромантизмі. Активізується жанр віршованої драми, драматичної поеми. Зростає роль слова, самого мовлення як процесу саморозкриття й самоаналізу.

Нова драма активно звертається до ліричних сповідальних монологів, до переоцінки цінностей, до розкриття питань кохання, статі, шлюбу, тілесності, до з'ясування ролі біологічних чинників у житті людини, морального релятивізму і бунту проти етичного закону (драми морального експерименту В. Винниченка) тощо. Модерні автори відходять від переважно

етнографічно-побутової української тематики. Помітно активізуються інтертекстуальні мотиви й коди, стилізація (античний, бароковий, романтичний струмінь).

Роль модернізатора української сцени, творця експресіоністського театру Леся Курбаса у формуванні нової мистецької інтелігенції. Боротьба з реалізмом і «літературщиною». ТанDEM Л. Курбаса-М. Куліша. Експресіонізм Я. Мамонтова, неоромантизм І. Дніпровського. Місце агітпропу в історії українського театру. Становлення соціалістичного реалізму. Канонічний соцреалізм в драматургії 30-х-40-х років (І. Микитенко, О. Корнійчук), теорія безконфліктності, соцреалізм як кітч, моделі інтерпретації творів соцреалізму. МУР (Український мистецький рух) і драма абсурду Ігоря Костецького та Людмили Коваленко. Розширення матриці Корнійчука, урізноманітнення тематики, елементи інтертекстуальності (О. Коломієць, М. Зарудний, О. Левада).

Зміна естетичної парадигми у 1980-х-1990-х рр., прокладання постмодерністського вектору та «нової хвилі» в розвитку драми і театру (Я. Стельмах, Ю. Щербак, В. Шевчук, Я. Верещак). Літературний текст як привід для власне театрального висловлювання. Домінування постнекласичного драматургічного дискурсу в українській драматургії 2000-2020-х років. Орієнтація на нереалістичний тип творчості, апеляція до Бароко, Романтизму й Модернізму. Три провідні напрями сучасної драматургії: біографічний (тексти, написані на підставі життя й творчості видатних людей), неоміфологічний (п'єси-казки, п'єси-міфи, п'єси-фентезі, п'єси-причі), експериментальний (мовний експеримент тощо). П'єси Т. Іващенко, Неди Нежданої, П. Ар'є, А. Вишневського та інших. Драматургія років війни, досвід окупації та військового спротиву (Н. Ворожбит, Н. Заваженко, О. Гриценко, В. Пузік, А. Сарнацька тощо).

ВИБІРКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ

ДИСЦИПЛІНИ ПРОФЕСІЙНОЇ ТА ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Аксіологічні виміри літератури

1 сем., 3 год. /тижд., залік, 4 кредити ЄКТС, Т. В. Лютій, доктор філософських наук, професор
Курс базується на ціннісному підході як системі породження смислових засад людського буття, що мотивують і скеровують життя людини. Виходячи з того, що література як особливий художньо-естетичний тип пізнання дійсності відтворює кардинальні феномени, котрі набувають вигляду аксіологічних відношень – курс націлений на вивчення літературних творів, в яких демонструється випробування цінностей на предмет їх відповідності характеристикам істинності-удаваності, вічності-минулості, загальності-індивідуальності, соціальності-ідеологізованості тощо.

Десять європейських шедеврів (еволюція європейської художньої свідомості)

1 – 2 сем., 2 год. /тижд., залік, 5 кредитів ЄКТС, Р. А. Семків, кандидат філологічних наук, доцент

Курс «Десять європейських шедеврів (еволюція європейської художньої свідомості)» спрямовано на опанування ідей провідних європейських літературних творів та їх осмислення шляхом розгляду прочитаних текстів. Метою курсу є розгляд стрижневих проблем європейської літератури, що посприяли формуванню вищих зразків художньої свідомості з урахуванням видозміни їхньої історичної форми. Студентам пропонується перепрочитати «Іліаду» й «Одіссею» Гомера, "Божественну комедію" Данте, «Гаргантюа і Пантагрюеля» Ф. Рабле, «Гамлета» В. Шекспіра, «Фауста» Й.В. Гете, «Процес» Ф. Кафки, «Улісса» Дж. Джойса, «У пошуках утраченого часу» М. Пруста, «Доктора Фаустуса» Т. Манна.

Літературно-критичний практикум

1 – 2 сем., 2 год. /тижд., залік, 5 кредитів ЄКТС, І. В. Борисюк, кандидат філологічних наук, доцент

Мета опанування дисципліни – формування системи знань про закономірності розвитку літератури, місце критики поміж інших родів художнього письма, різноманітні методи аналізу художнього твору, набуття навичок застосування їх при створенні різножанрових літературно-критичних творів.

Завдання дисципліни – навчити студентів застосовувати свої знання для створення літературно-критичних творів, вживаючи різні методи аналізу тексту, на практиці відчуті специфіку літературно-критичних жанрів, вільно володіти їхніми сюжетно-композиційними й стилістичними законами.

Предмет дисципліни – літературна критика як особливий спосіб осмислення літературного процесу в світлі різних популярних у літературному світі методологій аналізу тексту й творчості письменників. Закони критики, практичне застосування знань для створення літературно-критичних творів.

Національно-культурна ідентичність в українській літературі XX-XXI століття

2д, 4 год./тижд., 3 кредита ЄКТС, залік, О. П. Полюхович, кандидат філологічних наук, доцент
Протягом останнього часу відбувається активне переосмислення понять націоналізму та «українскості», тобто національного аспекту ідентичності. Парадоксальним чином ми отримуємо глибший сенс українського виміру ідентичності під час кризи та війни на Донбасі. У цьому контексті цікавим є питання, як наша література артикулює свою «українскість». Майже протягом всього XX ст. Україна перебувала під радянською окупацією. Отже, національно-культурна ідентичність не була дана, письменники її шукали та конструювали в своїх текстах. У курсі розглянуто українську прозу, поезію, драму, есеїстику XX століття, які пропонують проекти національної та культурної ідентичностей. У синхронній перспективі в курсі простежується, як ідея національного самоусвідомлення актуалізовується в текстах раннього модернізму, 1920–1930-х, повоєнного періоду, 1980–1990-х, а також в сучасній українській літературі. Запропоновані в курсі тексти розглядаються в поняттях «нація», «культура», «ідентичність», «пам'ять», «історія», «міф».

Типологія модернізму: Україна і Франція

3 сем., 3 год./тижд., 4 кредити ЄКТС, залік, О. В. Пашко, кандидат філологічних наук, ст. викладач

Курс спрямований на вивчення національних особливостей модернізму в Європі початку XX ст., а саме на дослідження українсько-французьких літературних взаємин першої третини XX ст.; найбільша увага приділяється пошуку та інтерпретації перекладів українською з французької літератури, виявленню різноманітних перекладацьких стратегій; пошуку та інтерпретації маловідомих або ще не введених у науковий обіг тогочасних літературно-критичних статей, присвячених інтерпретації французької літератури (критик розглядається як професійний читач); важливим є також виявлення французького «сліду» в українській літературі першої третини XX ст. шляхом інтертекстуального аналізу. Важливою складовою спецкурсу є самостійна робота студентів з пошуку, аналізу та інтерпретації публікацій в пресі, щоденникових записів, листів, мемуарів, автобіографій, архівних матеріалів та ін. Метою курсу є, насамперед, сформування уявлення про національну різноманітність європейського модернізму.

Актуальні питання сучасного українського літературознавства

4 сем., 2 год./тижд., 3 кредити ЄКТС, залік, О. Ю. Пелешенко, PhD, ст. викладач

У рамках цього вибіркового курсу пропонується розгляд **генези європейської літературної утопії**. Метою курсу є дослідження типології та джерел європейської літературної утопії. Передбачено аналіз текстів світової літератури, присвячених зображенню ідеального суспільного устрою від «Епосу про Гільгамеша» до «Утопії» Томаса Мора, «Міста Сонця» Томмазо Кампанелли, «Християнополіса» Йогана Валентина Андрее й «Нової Атлантиди» Френсіса Бекона. У фокусі уваги – • проутопічні сюжети в шумеро-аккадській, греко-римській, кельтській міфології; • оповіді про вигадані держави доби Античності (острів Панхая Евгемера, діалоги «Держава», «Критій», «Тімей» Платона, опис Меропії Теотомпа, «Сонячна держава» Ямбулоса) та географічна література давньої Греції та Риму (Ктесій Кнідський, Мегасфен, Гекатей Абдерський, Геродот, Діодор Сицилійський); • образ християнського раю та середньовічні проутопії («Повість про Індійське Царство», Тисячолітнє Царство, «Країна Кокань»); • ренесансний соціально-політичний утопізм; • діалог літературної ренесансної утопії та архітектури ідеального міста як тексту (проекти Філарете, Франческо ді Джорджо Мартіні, Скамоцци); • генеза та типологія новочасних антиутопій та дистопій.

АТЕСТАЦІЯ

Магістерська робота

4д сем., 20 кредитів ЄКТС

Магістерська кваліфікаційна робота – це самостійне наукове дослідження окресленої літературознавчої проблеми. Її виконання передбачає: вільне оперування історико-літературним фактажем; застосування теоретичних моделей дослідження тексту; здатність до самостійного

аналізу художніх творів; концептуальність роботи; елементи наукової новизни; глибоке осмислення та теоретичне узагальнення із засвідченням власної позиції автора щодо досліджуваного питання; грамотне мовно-стилістичне оформлення; дотримання основних вимог державних стандартів.

Кращі кваліфікаційні дослідження рекомендуються членами ЕК до друку у фахових періодичних виданнях. За кращу магістерську роботу з літературознавства випускники можуть отримати іменну відзнаку – премію імені професора Романа Струця, яка щороку фундується випускниками програми.

В 11.01 ФІЛОЛОГІЯ (УКРАЇНСЬКА МОВА ТА ЛІТЕРАТУРА)

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА — УКРАЇНСЬКА МОВА, КОМПАРАТИВІСТИКА І ПСИХОЛІНГВІСТИКА

ОСВІТНІЙ СТУПІНЬ – МАГІСТР

ОБОВ'ЯЗКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ

Актуальні питання сучасної лінгвістики

1 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити ЄКТС, С. І. Куранова, кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент.

Курс формує знання про актуальні питання сучасної лінгвістики, знайомить студентів з основними напрямками лінгвістичних досліджень останніх десятиліть ХХ — початку ХХІ століття, окремими школами та течіями у світовій лінгвістиці. У ньому розглядається низка загальнотеоретичних та прикладних аспектів сучасних мовознавчих досліджень, знання яких необхідне для системного уявлення про стан, методики, прийоми, підходи до вивчення мови.

Мета і завдання курсу: ознайомлення студентів з основними напрямками лінгвістичних досліджень останніх десятиліть ХХ — на початку ХХІ століття, а також з окремими школами та течіями у світовій лінгвістиці. Формування навичок самостійної роботи з науковою літературою, одержання знань про специфіку методів сучасних лінгвістичних досліджень, оволодіння навичками інтерпретації різних наукових концепцій та оволодіння сучасними методами лінгвістичного аналізу.

Лінгвістичний аналіз тексту

2 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити ЄКТС, С. І. Куранова, кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент.

Курс подає відомості про текст як унікальну і складну словесну цілісність, у якій зосереджені процес і результати пізнання дійсності. Впровадження отриманих знань в практиці лінгвістичних досліджень спрямоване на всебічну підготовку кваліфікованих науковців. Набуті навички застосовуються при здійсненні лінгвістичного аналізу текстів, самостійної роботи з науковою літературою, застосуванні різних підходів щодо текстового аналізу, оволодінні навичками інтерпретації текстів, дослідженні їх структури, категорій, взаємодії, класифікації різних видів текстової інформації. Презентація доповідей розвиває комунікативну компетенцію, зокрема навички спілкування з аудиторією, вміння давати аргументовані відповіді на запитання. Виконання індивідуального навчально-дослідного завдання впорядковує отримані знання, ілюструє здатність до подальшого наукового пошуку.

Етно- і глотогенез українців

1 семестр, 2 год/тижд., залік, 4 кредити ЄКТС, Ф. І. Туранли, доктор історичних наук, професор

Мета курсу – розглянути одні з найскладніших і найактуальніших проблем у вітчизняній науці – походження українського етносу і мови. Після зняття заідеологізованих радянських догм загальноприйнятого погляду на цю проблему так і не вироблено. На підставі свідчень історії,

археології, мовознавства та інших гуманітарних наук у курсі висвітлено походження і розвиток українців й української мови від найдавніших часів до їх остаточного формування. Провідне місце у вивченні цього процесу займає порівняльно-історичне мовознавство, яке свідчить про еволюційний розвиток української мови зі східнослов'янського діалектного масиву, що сформувався на основі відповідних діалектів праслов'янської мови.

Основи етнолінгвістики

1 семестр, 2 год/тижд., залік, 1.34 кредити ЄКТС, Ф. І. Туранли, доктор історичних наук, професор

Мета курсу – студіювання дисципліни в освітній програмі, котра передбачає комплексне вивчення названого предмету, який викладається магістрам, полягає у вивченні мови, культури, історії, антропології, національні традиції, фольклору, культури, ментальності. Для всебічного вивчення названого навчального курсу необхідно самостійна робота студентів-магістрів, знання методології, постійна систематична робота з різноманітною літературою, джерелами інформації для вивчення запропонованого предмету: навчальними посібниками та підручниками, архівними документами, енциклопедіями, довідниками, статистичними збірками, науковими монографіями та статтями, джерелами картографічної інформації, періодичними виданнями, науково-популярною літературою, Інтернет ресурсів.

Порівняльно-історична граматики слов'янських мов

2-й семестр, 3 год. / тижд., іспит, 5 кредитів, С.О. Вербич, доктор філологічних наук, доцент

Мета курсу – формування системи знань про спільне та відмінне у фонетичних системах і граматичній будові слов'янських мов; про внутрішні закони, які визначили їхній розвиток із праслов'янської мови-основи; про історію та різнорівневі особливості сучасних слов'янських мов. У процесі опанування дисципліни «Порівняльно-історична граматики слов'янських мов» студенти здобудуть знання про історію та різнорівневі ознаки праслов'янської мови, її періодизацію, основні відомості про слов'янську прабатьківщину; розвиток фонетичних і морфологічних, словотвірних і синтаксичних рис східно-, західно- і південнослов'янських мов; виникнення писемності та розвиток графіки у слов'ян. Опанують навички реконструкції праслов'янських форм і морфологічного аналізу слів у слов'янських мовах у діяхронійному аспекті.

Слов'янська мова (болгарська)

2 д семестр, 6 год/тижд., залік, 4 кредити

Курс «Слов'янська мова (болгарська)» призначений для магістрантів-україністів, які самостійно систематизують та структурують мовний матеріал, обізнані в лінгвістичній термінології однієї або більше іноземних мов, мають навички наукового аналізу і синтезу. Програмою курсу передбачено: розгляд системи сучасної болгарської мови, тренування навичок мовного аналізу з метою самостійного виявлення особливостей болгарської мови, тренування навичок пошуку інформації про історію мови, набуття умінь гармонізації та синхронізації мовного аналізу із контекстом історичних подій. Вивчення сучасної болгарської мови у порівняльному аспекті з українською мовою, класичними (латинською, давньогрецькою й старослов'янською) мовами та мовами слов'янської групи формує й закріплює необхідні навички майбутніх фахівців-філологів оперування фактами мов, що належать до різних груп і використовувати ці компетенції під час досліджень теоретичного, аналітичного та практичного спрямування.

Методологія наукових досліджень

1 сем., 2 год./тижд., іспит, 3 кредита, А. А. Лучик

Курс «Методологія наукових досліджень» розглядає найважливіші напрями сучасного мовознавства з погляду їх світоглядного та методологічного статусу. Аналіз методологічних засад і проблем наукових досліджень проводиться на основі поєднання системного, компаративістського та герменевтичного підходів до мови з урахуванням концепцій засновників теоретичного мовознавства, теорій сучасної лінгвістики, філософії мови, загальнонаукових і галузевих методів та прийомів.

Зіставне мовознавство

2 сем. 3 год./тижд. іспит, 4 кредита, А. А. Лучик

У запропонованому курсі здійснюється аналіз основних понять зіставного мовознавства на рівні сучасних досягнень лінгвістики, розкривається методика і принципи зіставних досліджень, з'ясовуються спільні і відмінні риси мов світу на структурному рівні. Курс пов'язаний із системою теоретичних і практичних лінгвістичних дисциплін, які входять до навчального плану спеціальності: фонетикою, морфологією, лексикологією, синтаксисом, історією мови, етнолінгвістикою тощо. Багатоплановість об'єкта дослідження, тобто мови, зумовлює зв'язок курсу як із суспільними науками, так і з точними та природничими: математикою, інформатикою, біологією, медициною, географією та ін. Особливо цінними є висновки мовознавства для історії наук і людського суспільства, зокрема для з'ясування етногенезу народів, формування їхньої культури.

Проміжні рівні мовної системи

2д сем., 6 год./тижд. залік, 4 кредита, А. А. Лучик

Пропонований курс покликаний сприяти формуванню у студентів цілісного уявлення про мовну систему та взаємодію одиниць її рівнів. Пізнання явищ перехідності розкриває сутність мовної системи як складного самонароджувального організму, який формує різноманітність слів і їхніх форм, що не підводяться під жоден із її структурних рівнів. Вивчення проміжних рівнів мовної системи спирається на здобутки морфонології, морфеміки, дериватології та фразеології, але водночас залучає знання з фонетики і фонології, морфології, синтаксису, лексикології. Дослідження фразеологічного проміжного рівня вимагає знання культури, історії, традицій, вірувань, соціальних та економічних умов життя народів-носіїв відповідних мов. Дисципліна «Проміжні рівні мовної системи» виявляє тісні зв'язки з такими курсами, як «Загальне мовознавство» і «Зіставне мовознавство».

Комп'ютерна лінгвістика

1 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 5 кредитів., Н. М. Тома, кандидат філологічних наук, доцент

Курс має на меті ознайомити студентів із сучасним станом та досягненнями в галузі комп'ютерної лінгвістики, навчити розмежовувати типи інформації, знати принципи і вимоги до моделювання мовних одиниць, аналізувати особливості репрезентації мовних одиниць у лінгвістичних базах даних, володіти навиками роботи з різноманітними програмними продуктами (електронними словниками, перекладачами, базами даних). На практичних заняттях студенти ознайомлюються з сучасними інформаційно-лінгвістичними технологіями для пізнання об'єктів, процесів та явищ сучасного інформаційного простору, зміною проблемних областей та динамікою розвитку прикладної лінгвістики ХХ – початку ХХІ ст.; навчаються вирішувати професійні завдання засобами сучасних інформаційно-лінгвістичних технологій. Предмет дисципліни – ознаки будови, змісту та функціонування одиниць мовної системи, продуктів мовлення та мовної діяльності – звукових або письмових текстів, які могли б служити для їхнього моделювання й використання в процесах комп'ютерного опрацювання мовної інформації.

ВИБІРКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ

ДИСЦИПЛІНИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ТА ПРАКТИКА:

Комунікативна лінгвістика

3 семестр, 3 год./тижд., залік, 4 кредити ЄКТС., С. І. Куранова, кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент.

Курс подає відомості про основи теорії мовної комунікації, природу комунікативних процесів, мовні паравербальні, ілокутивні, інтераційні, міжкультурні, соціокультурні складові спілкування. Набуті навички застосовуються при здійсненні аналізу ситуацій спілкування, дослідженні природи комунікативних явищ, самостійній роботі з науковою літературою; слухачі вчаться застосовувати різні підходи до прагматичного, генологічного та дискурс-аналізу, оволодівають навичками інтерпретації мовленнєвої поведінки. Курс сприятиме формуванню комунікативної вправності, вчитиме визначати причини девіацій. Презентація доповідей розвиває комунікативну компетенцію, зокрема навички спілкування з аудиторією, вчить давати аргументовані відповіді на запитання. Виконання індивідуального навчально-дослідного завдання впорядковує отримані знання, ілюструє здатність до подальшого наукового пошуку. Мета курсу – сформувати систему знань про найактуальніші проблеми комунікативної лінгвістики, її категорії, методологію, загальні закони спілкування, організацію засобів мовного коду, про основні конститутивні, жанрово-стилістичні, семантико-прагматичні та формально-структурні категорії дискурсу. Студентам пропонуються різні підходи до комунікативного аналізу основної одиниці мовленнєвого спілкування – дискурсу – та його складових. Курс формує навички дослідження комунікативних ситуацій, типів, форм та моделей комунікації, навчає оцінювати та успішно застосовувати комунікативно-риторичні якості мовлення.

Психолінгвістика

4 семестр, 3 год./тижд., залік, 4 кредити ЄКТС., С. І. Куранова, кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент.

Курс формує знання про історію виникнення та розвитку психолінгвістики як науки, основні напрямки та школи у психолінгвістиці, методи психолінгвістичних досліджень, психолінгвістичні моделі породження та сприйняття мовлення. У ньому розглядається низка загальнотеоретичних та прикладних аспектів сучасних психолінгвістичних досліджень, знання яких необхідне для системного уявлення про методики вивчення мови як психосоціального явища. Увага приділяється загальнотеоретичним проблемам етнопсихолінгвістики, способам опису етнопсихолінгвістичних розбіжностей на вербальному та невербальному рівнях, виявам норми і патології в мовленні. При вивченні цієї дисципліни розширюється світогляд магістрів-філологів, а також поглиблюються й закріплюються набуті ними раніше знання та формуються навички прикладних та міждисциплінарних досліджень. Студенти вчаться застосовувати основні психолінгвістичні методики, визначати національні та універсальні риси в мовленні, характеризувати особливості комунікативного впливу на структуру свідомості. Мета курсу – ознайомити студентів із системою понять та термінів, якими послуговується психолінгвістика, сформувати систему знань про взаємозв'язки мови і мислення, процеси утворення, сприйняття та формування мовлення у їх взаємодії з системою мови, про моделі мовленнєвої діяльності та психофізіологічної мовленнєвої організації людини, про перевірку цих моделей шляхом психологічних експериментів.

Теорія та практика аргументації: спецсеминар

4 семестр, 3 год./тижд., залік, 4 кредити ЄКТС., С. І. Куранова, кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент.

Курс формує знання про аргументацію як наукову дисципліну та комунікативну діяльність особистості в єдності вербального, невербального та екстралінгвістичного аспектів. Розглядається низка загальнотеоретичних та прикладних аспектів аргументивного дискурсу як комплексного явища. Формуються й удосконалюються практичні навички, необхідні для студента, який прагне оволодіти прийомами аргументації. Студенти набувають компетенцій, необхідних для розпізнавання вивертів, софізмів та відступів від аргументів, оволодівають основами фахового аналізу виступів, промов, діалогів з позицій теорії аргументації, випрацьовують навички експертної оцінки аргументативного дискурсу. Мета курсу – сформувати вміння оцінювати та досліджувати усні та письмові тексти з позиції теорії аргументації, засвоїти навички основ

експертного дослідження аргументів, розширити знання про специфіку аргументативного дискурсу, набуті вміння застосовувати прийоми аргументації.

Лінгвістика дискурсу та PR-маніпуляційний вплив. Спецсемінар.

3 семестр, 3 год./тижд., залік, 4 кредити ЄКТС., П. В. Зернецький, кандидат філологічних наук, професор.

Курс подає відомості про систему знань з лінгвістики дискурсу, класифікує головні напрямки сучасних дискурсивних досліджень. Студенти вчать імплементувати дискурсивні методики до аналізу сучасних україно- та англомовних текстів у сфері публічного мовлення. Студенти отримують навички застосування методик мовленнєвого впливу, в тому числі при створенні суспільно-, політично- та економічно-орієнтованих дискурсів різних типів. Здатність узагальнювати результати наукових досліджень, оформлювати науково-дослідні роботи розвивається в процесі підготовки та написання доповідей, рецензій, есе. Презентації результатів наукових розвідок розвивають здатність до узагальнення, удосконалюють навички спілкування з аудиторією, відповіді на питання та критичні зауваження. Мета курсу – сформувати вміння аналізувати сучасні україномовні та англомовні науково-дослідні праці з лінгвістики дискурсу, розвинути здатність до теоретичного обґрунтування та всебічного вивчення науково-дослідної літератури з лінгвістики дискурсу, удосконалення вміння впорядковувати фахову літературу з лінгвістики дискурсу, продемонструвати здатність збирати та систематизувати лінгвістичний матеріал, виробити навички критичного опонування в процесі обговорення наукових доповідей.

Переклад наукових текстів: спецсемінар

3 семестр, 2 год./тижд., залік, 3 кредити ЄКТС., П. В. Зернецький, кандидат філологічних наук, професор.

Курс призначений для формування й удосконалення практичних навичок, необхідних для студента, який прагне перекладати наукові тексти. Студенти набувають компетенцій із відтворення лексичних, граматичних та стилістичних складнощів англійської мови українською, оволодівають основами фахового редагування перекладів наукових текстів, навчаються застосовувати різні перекладацькі моделі адекватної передачі особливостей оригіналу, випрацьовують навички усного послідовного та письмового наукового перекладу з англійської мови на українську. Мета курсу – сформувати вміння перекладати наукові тексти та редагувати їх, засвоїти навички основ усного послідовного перекладу, розширити знання про специфіку перекладацької діяльності, набуті вміння застосовувати адекватні трансформації на лексичному, граматичному та стилістичному рівнях при перекладі з англійської мови на українську.

Польська мова

3-4 семестр, 3 год./тижд., залік – залік, 8 кредитів ЄКТС, Непон-Айдачич Л. В., кандидат філологічних наук, доцент

Мета дисципліни в теоретичному аспекті полягає в засвоєнні необхідного обсягу теоретичних знань; у практичному – передбачає формування необхідних мовних і мовленнєвих умінь; в освітньому – забезпечує здобуття студентами належної освіти за обраною спеціальністю. У результаті вивчення дисципліни студенти засвоять теоретичні знання з фонетики, орфографії, орфоєпії, лексикології, морфології та синтаксису польської мови; сформуують необхідні мовні й мовленнєві уміння; підвищать науково-теоретичний рівень підготовки; розширять світогляд та фахову компетенцію.

Мовна інтерференція

4 семестр, 3 год./тижд., залік, 4 кредити ЄКТС, Непон-Айдачич Л. В., кандидат філологічних наук, доцент

Мета дисципліни полягає в набутті необхідних теоретичних знань про типи мовного контактування, способи міжмовної взаємодії, різновиди процесів інтерференції на різних рівнях:

лексичному, семантичному, фонетичному, морфологічному й синтаксичному. Теоретичне підґрунтя дозволить студентам фахово розглянути запропоновані мовні одиниці, здійснити їх аналіз та виявити, які саме типи міжмовної взаємодії спричинили їх появу та спонукали до змін у структурі цих одиниць на різних мовних рівнях. У результаті вивчення дисципліни студенти опанують теоретичні знання й здобудуть практичні вміння вивчення контактів близькоспоріднених, а також неспоріднених мов, дослідження особливостей явищ багатомовності, зрозуміють специфіку процесів інтерференції на різних мовних рівнях, а також навчатись аналізувати окремі випадки їх реалізації на конкретних прикладах.

Польська мова для істориків

1-2 семестр та 2 семестр (додатковий період), 4 год./тижд., залік – залік – залік, 12 кредитів ЄКТС, Непон-Айдачич Л. В., кандидат філологічних наук, доцент

Мета дисципліни є комплексною: теоретичний аспект полягає в засвоєнні необхідного обсягу теоретичних знань; практичний – передбачає формування необхідних мовних і мовленнєвих умінь; освітній – забезпечує здобуття студентами належної освіти за обраною спеціальністю. У результаті вивчення дисципліни студенти засвоять знання із фонетики, орфографії, орфоєпії, лексики, морфології та синтаксису польської мови на рівні A1-A2; оволодіють мовленнєвими вміннями та перекладацькими навичками; ознайомляться з основними відомостями про позамовні факти, пов'язані з культурою, історією Польщі; здобудуть досвід користування польськомовною літературою зі спеціальності, а також сформуують здатність писати й виголошувати польською мовою тексти різних стилів у відмінних комунікативних ситуаціях (як побутове спілкування, так і офіційно-ділове мовлення та наукова діяльність).

Редакторський практикум

II курс магістратури, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, О. Петренко-Цеунова, PhD, старша викладачка кафедри загального і слов'янського мовознавства

Курс має на меті підготовку майбутніх фахівців у роботі з різноманітними типами, жанрами, стилями текстів. Заняття орієнтовані на критичне читання та осмислення редакторських можливостей роботи з текстом. Для досягнення цієї мети студенти вивчають такі аспекти редакторської роботи, як аналіз тематичної та композиційної будови тексту, перевірка фактологічної інформації, встановлення логічних зв'язків, мовна правка, а також редакційно-технічна обробка тексту. Слухачі курсу отримують практичний досвід редакторської роботи, яка потребує комплексного підходу для аналізу, виправлення та критичного оцінювання письмових текстів різних жанрів.

АТЕСТАЦІЯ

Магістерська робота

4д семестр, 20 кредитів. Магістерська робота є формою підготовки до підсумкової атестації студента за освітньо-науковою програмою "Теорія, історія української мови та компаративістика". Її захистом завершується курс навчання на другому (магістерському) рівні вищої освіти. Виконання магістерської роботи передбачає поглиблення та систематизацію отриманих під час навчання теоретичних знань студентів, виявлення здатності працювати з науковими джерелами, фактичним матеріалом, здатності обирати й аналізувати наукову або практичну проблему, застосовувати знання для вирішення конкретних наукових завдань, напрацювання і розвиток навичок самостійної роботи, оволодіння методиками наукових досліджень та експериментів, визначення рівня підготовленості випускника до самостійної практичної роботи та творчого розв'язання завдань. Студенти вчаться обирати та застосовувати найбільш відповідну до проблематики дослідження методику.

B11.041 ФІЛОЛОГІЯ (ГЕРМАНСЬКІ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ (переклад включно), перша - англійська)

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА – МОВИ (АНГЛІЙСЬКА Й УКРАЇНСЬКА) ТА КОМУНІКАЦІЯ

<https://ukma.edu.ua/ects/index.php/fgn/261-2018-06-13-07-02-15/english/289-2020-11-30-09-07-47>

ДРУГИЙ (МАГІСТЕРСЬКИЙ) РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ

ОБОВ'ЯЗКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ

Комунікативні стратегії/Communication Strategies. English language (англійською мовою)

1-2 семестри, 4 год/тижд., залік, екзамен; 2д семестр, 3 год/тижд., залік, 3 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 16 кредитів, О.О. Харченко, старший викладач

Мета курсу - формування комунікативних компетенцій студентів на рівні C2 Proficiency згідно CEFR (Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment - Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання) на основі активізації та розвитку чотирьох основних навичок (skills), необхідних для успішного спілкування, особливо в академічному та професійному середовищі, а саме: - сприйняття на слух та розуміння мови загального, академічного, та фахового спрямування; - усне мовлення з урахуванням спеціалізованої лексики відповідно до розмовних тем; - розвиток академічного письма; - розвиток навичок ефективних презентацій; - володіння ефективними методами читання та аналізу текстів загального характеру, академічних та за професійним спрямуванням.

Лінгвометодологія/Linguistic Methodology (англійською мовою)

1 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, Н.М. Рудницька, кандидат філологічних наук, доцент

Курс «Лінгвометодологія» є невід'ємною складовою підготовки висококваліфікованих фахівців філологів, здатних провадити науково-дослідну діяльність, зокрема інноваційного характеру, у галузі лінгвістики. Лекції та практичні заняття охоплюють таке коло питань: основні поняття лінгвометодології, принципи та методи сучасних лінгвістичних досліджень, основні галузі сучасної лінгвістики та специфіка галузевих досліджень. Значну увагу приділено самостійній роботі, яка дає можливість свідомо підходити до підготовки та засвоєння навчального матеріалу, формує навички наукового пошуку, аналізу матеріалу і є необхідною умовою формування науково-дослідницької компетенції філолога.

Література та художній переклад / Literature and Literary Translation/ (англійською мовою)

1 семестр, 2 год/тижд., екзамен, 3 кредити, Н.М. Рудницька, кандидат філологічних наук, доцент

Курс присвячений вивченню багатоаспектної ролі перекладу в розвитку та розповсюдженні художньої літератури та формуванню навичок перекладу текстів різних жанрів у межах художнього стилю.

Завдання курсу включають вивчення впливу на переклад соціокультурного, політичного, ідеологічного контекстів створення оригінального та перекладеного текстів, часової дистанції між створенням оригіналу та виконанням перекладу, ролі художнього перекладу у формуванні літературного канону та (над)національної ідентичності, розповсюдженні ідеологій, використання художніх перекладів в інформаційній війні. Серед практичних завдань дисципліни – формування навичок перекладу, редагування та обґрунтованого оцінювання якості перекладу різножанрових текстів художнього стилю.

Теорія мовної комунікації / Theory of Language Communication (англійською мовою)

1 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 5 кредитів, О.Ю. Моїсєнко, доктор філологічних наук, професор

Навчальна дисципліна спрямована на засвоєння основних понять і категорій мови як засобу комунікації та на вивчення сучасних теорій мовної комунікації у сфері міжособистісного

спілкування, спілкування в групі та в організації, медійної та міжкультурної комунікації. Дисципліна передбачає формування професійної лінгвістичної компетенції: володіння понятійним апаратом у теорії комунікації, вміння розрізняти типи дискурсів, типи мовленнєвих актів, тактик і стратегій спілкування, аналізувати мультимодальні дискурси, соціокультурні чинники та розмаїття засобів комунікації, а також здатність застосовувати набуті знання у практичній діяльності та наукових дослідженнях.

Сучасна мовна парадигма всесвітніх варіантів англійської мови/Contemporary Linguistic Paradigm of World English Variants (англійською мовою)

4 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, О.Ю. Моїсєнко, доктор філологічних наук, професор

Функціонуючи в різноманітних мультлінгвокультурних контекстах, англійська мова має здатність адаптуватися до локальних лінгвокультур, репрезентуючи багату соціолінгвістичну історію, мультлінгвокультурні ідентичності, множинні норми використання та засвоєння. Метою навчальної дисципліни “Сучасна мовна парадигма всесвітніх варіантів англійської мови / Contemporary Linguistic Paradigm of World English Variants” є дослідження варіантів англійської мови в рамках підходу World Englishes. Дисципліна дозволяє зрозуміти англійську мову як поліетнічну, поліваріантну мову. Магістранти оволодівають новітньої інтегрованої методологією дослідження варіантів англійської, яка враховує як етнолінгвокультурні фактори локальної лінгвокультури, так і чинники глобальної лінгвокультури, та вивчають особливості регіональних варіантів англійської мови.

ВИБІРКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ

ДИСЦИПЛІНИ ПРОФЕСІЙНОЇ ТА ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Білінгвізм у сучасному світі/Bilingualism in Contemporary Word (англійською мовою)

2 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити

Мета дисципліни - сформувати ґрунтовні уявлення про сучасний стан розвитку лінгвістичних досліджень у сфері білінгвізму. Це передбачає ознайомлення з базовими категоріями, поняттями і дотичними положеннями соціолінгвістики, основними проблемами відношень між мовою та мовленнєвою ситуацією, мовою та культурою, мовою та освітою, розрізнення понять двомовності, білінгвізму, диглосії, а також мови-посередника, інтерференції, впливу різних факторів, зокрема комунікативної ситуації, на вибір мови, поняття соціолінгвістичної особистості та потенційні політичні й історичні наслідки білінгвізму. Навчальний зміст курсу «Білінгвізм у сучасному світі» спиратиметься також на основи теорії міжкультурної комунікації та теорій вивчення іноземних мов. Навчальний матеріал курсу залучатиме приклади білінгвізму в сучасному світі, зокрема в англomовних країнах, а також історичні етапи розвитку білінгвізму. Мова викладання – англійська.

Науковий переклад/Scientific Translation (англійською мовою)

2 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити

Курс «Науковий переклад» входить до блоку дисциплін професійної і практичної підготовки і передбачає формування лінгвістичних, комунікативних та професійних компетентностей у слухачів через їх залучення до обговорення базових теоретичних основ та виконання професійно орієнтованих завдань для формування умінь і вмінь письмового наукового перекладу з англійської мови на українську і навпаки.

Під час лекційних і семінарських занять розглядатимуться питання, які стосуються цілей і завдань наукового перекладу, проблематики еквівалентності та якості перекладу, роль творчості та індивідуального стилю перекладача, межі експертних знань і можливості самопідготовки до наукового перекладу, робота з науковою термінологією, врахування екстралінгвальних факторів під час виконання перекладу, допоміжні технічні та довідкові ресурси перекладача наукової літератури.

Редагування перекладу/Translation Editing (англійською мовою)

2 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити

Дисципліна «Редагування перекладу» забезпечує формування знань із основ редагування перекладних текстів (друготворів) у студентів для застосування їх у розв'язанні професійних завдань та у повсякденній філологічній, зокрема редакторській, практиці, а також — перекладацьких видах діяльності; курс забезпечує поглиблення загальнонаукової, лінгвістичної, перекладознавчої і соціокультурної компетенції студентів; формування когнітивної компетенції студентів у взаємозв'язку з іншими видами компетенцій; формування позитивного ставлення студентів до редагування різножанрових перекладних текстів; розвиток здатності студентів до оцінки та аналізу редакторських стратегій, що допоможе їм успішно здобути високу кваліфікацію і стане передумовою їх подальшого професійного росту; формування професійної компетенції студентів шляхом ознайомлення їх із різними теоретичними засадами процесу редагування, теоретичними аспектами методів, способів і прийомів проведення відповідних видів діяльності та забезпечує залучення студентів до виконання професійно орієнтованих завдань, пов'язаних із критичною оцінкою перекладів; у формуванні вмінь наукового спілкування та полілогу, необхідних для повноцінного функціонування як у навчальному середовищі, так і за його межами.

Когнітивна лінгвістика/Cognitive Linguistics (англійською мовою)

3 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, М.В. Гусар, кандидат філологічних наук, доцент

Навчальна програма з курсу «Когнітивна лінгвістика» розроблена на основі вимог до професійної підготовки освітньо-кваліфікаційного рівня магістра з дисциплін лінгвістичного циклу. Курс розрахований на студентів першого року навчання спеціальності «Філологія (германські мови та літератури (переклад включно))» та викладається англійською мовою. Навчальна дисципліна «Когнітивна лінгвістика» передбачає формування професійної лінгвістичної компетенції: володіння понятійним апаратом із теорії когнітивної лінгвістики, вміння розрізняти підходи категоризації та концептуалізації, типи концептів, ментальних репрезентацій, картин світу та глибинних форм, визначати та аналізувати концептуальну метафору, політичну метафору, а також здатність застосовувати набуті знання у практичній діяльності та наукових дослідженнях.

Лінгвістичні аспекти риторики/Linguistic Aspects of Rhetoric (англійською мовою)

3 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, Я.Р. Федорів, кандидат філологічних наук, доцент

Курс «Лінгвістичні аспекти риторики» закладає основи для подальшого розвитку мовної й мовленнєвої компетенції студентів, розвиває аналітичний підхід до процесу публічної комунікації, формує і вдосконалює техніку мовлення, забезпечує розвиток навичок правильного, свідомого, ефективного спілкування у глобалізованому культурному просторі, закладає фундамент професіоналізму фахівця гуманітарної сфери.

Курс розрахований на студентів магістерських програм, які здобувають фах філолога, і буде корисний з погляду розвитку навичок критичного фахово орієнтованого мислення. Підвищення загальнокультурного рівня сучасної освіченої людини, яка володіє усіма виявами усної і писемної творчості, та забезпечення ефективного спілкування на рівні вимог сьогодення.

Основи наукової комунікації/Basics of Academic Communication (англійською мовою)

3 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити

Навчальна дисципліна «Основи наукової комунікації» є важливою складовою частиною вивчення англійської мови на магістерських програмах НаУКМА. Вона дає можливість оволодіти навичками, потрібними для наукової (академічної) роботи, що є важливим компонентом підготовки фахівців вищої кваліфікації. Курс буде корисний для студентів магістерських програм будь-якої спеціальності. Значення курсу полягає у надбанні студентами знань з усної та письмової наукової англомовної комунікації, що здійснюється в безпосередньому зв'язку з підготовкою за основними освітньо-кваліфікаційними вимогами до випускників та з залученням міждисциплінарних зв'язків за певною професійною спеціалізацією.

Основи семіотики/Introduction to Semiotics (англійською мовою)

3 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, Ю.В. Кононець, кандидат філологічних наук, доцент

У рамках курсу будуть представлені основи семіотики та огляд сучасного розвитку семіотичних ідей. Семіотика розглядається як одна з фундаментальних основ для гуманітарних досліджень. Програма курсу передбачає аналіз різноманітних сфер семіотики, зокрема семіотики культури й

мистецтва, невербальної семіотики, семіотики сучасних сфер життя, зокрема реклами і моди, а також проблем походження мови. Слухачі курсу отримають практичний досвід комунікативного аналізу, практичного дослідження знаків різної природи, знакових систем та знакових ситуацій. Мова викладання – англійська.

Практика асистентська/Assistant Practice

3 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити

Метою курсу є формування компетентностей (комунікативних, організаційних, викладацьких тощо), необхідних для здійснення викладацької діяльності у закладі вищої освіти (ЗВО). Проходження практики відбувається у два етапи. На першому (вступному) етапі магістранти ознайомлюються з формами організації навчального процесу в ЗВО, основами планування освітнього процесу, основними положеннями програмних документів, які стосуються навчання студентів та викладання в ЗВО. На другому (основному) етапі через безпосередню залученість до викладання лінгвістичних дисциплін на рівні бакалавра відбувається формування вмінь визначати мету, зміст та принципи навчання, обирати оптимальні методи, прийоми і форми навчання, планувати вивчення навчальних дисциплін, добирати й структурувати матеріал для проведення занять різних видів, контролювати й оцінювати рівень досягнення студентами програмних результатів навчання (ПРН) певної дисципліни. Магістрант обирає керівника практики, педагогічний досвід якого хоче перейняти. Керівником асистентської практики може бути будь-який викладач кафедри, що читає дисципліни на рівні бакалавра.

Практика перекладацька/ Translation Practice

3 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, Н.В. Соломашенко, старший викладач

Уміння провадити перекладацьку діяльність є однією із сутнісних передумов для успішної інтелектуальної діяльності та міжкультурної комунікації. Освітній компонент «Практика перекладацька» входить до вибіркових дисциплін циклу професійної та практичної підготовки та передбачає поглиблений розвиток перекладацьких навичок для перекладу текстів різних жанрів та під час наукової діяльності українською та англійською мовами. Це потребує як достатнього рівня володіння мовами, поглиблених знань із граматики, синтаксису, стилістики тощо, так і практичного застосування знань із теорії та практики перекладу, принципів ефективної комунікації, а також уміння орієнтуватись у культурному й прагматичному контексті перекладацького завдання.

Завдання практики конкретизуються керівником практики залежно від бази проведення практики та рівня знань конкретного слухача. Зокрема, практика передбачає переклад текстів різних функціональних стилів мовлення, при цьому об'єкт перекладу може обиратися за участі установи (бази практики), де слухачі освітньо-наукової програми проходять перекладацьку практику. Передбачено також приділення уваги подальшому розвитку навичок редагування перекладених українських та англійських текстів необхідного рівня складності.

Усний переклад та комунікація/Interpreting and Communication (англійською мовою)

3 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити

Курс є невід'ємною складовою підготовки фахівців, здатних забезпечити ефективну міжнародну комунікацію, зокрема, з тематики міжнародного співробітництва, політики, економіки, регіональних студій, дво- та багатосторонніх міжнародних проєктів.

Практичні заняття охоплюють таке коло питань: специфіка англійської комунікації в багатокультурному середовищі, формування фахової компетентності усного перекладача, основні перекладацькі прийоми та труднощі.

Курс побудований на автентичних навчальних матеріалах, включаючи аудіовізуальні, що забезпечує максимальне наближення до природного іншомовного середовища та ситуацій міжкультурної комунікації, включаючи забезпечення її ефективності через переклад.

Значну увагу приділено розвитку природної та набутої здатностей до перекладу, формуванню вмінь та навичок тлумачення, розширенню запасу фонових знань та здатності відтворювати імплікатури вихідного тексту в перекладі.

ДИСЦИПЛІНИ ВІЛЬНОГО ВИБОРУ

Англійська мова для міжнародних тестів/English for International Tests (англійською мовою)1 гр.

2д семестр, 6 год/тижд., залік, 4 кредити, О.О. Харченко, старший викладач

Курс «Англійська мова для міжнародних тестів (англійською мовою)» розроблений для тих, хто має намір скласти IELTS Academic. Цей практичний курс спрямований на формування у слухачів навичок виконання тестів з читання, аудіювання, говоріння та письма. Практична спрямованість курсу забезпечується включенням в курс покрокових інструкцій, прикладів та практичних завдань, які побудовані в розрізі критеріїв, за якими відбувається оцінювання письмової частини IELTS, а також застосуванням сучасних методів викладання, таких як рольові ігри – симуляції, розгляд та обговорення кейсів, дебати тощо, а також використанням для навчання автентичних джерел. Особливу увагу приділено вдосконаленню навичок написання чотирьох видів есе, а саме есе-особиста думка, есе – проблема ті рішення, есе-дискусія, есе – переваги та недоліки, а також опису всіх типів інфографіків. Курс враховує вимоги сьогодення та створює умови для опанування студентами гнучких навичок (“soft skills”), зокрема, вміння розв’язувати нестандартні завдання, креативність, емоційний інтелект.

Методика викладання англійської мови/English Teaching Methods (англійською мовою)

3 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, С.О. Китаєва, кандидат педагогічних наук, доцент

The course aims at preparing prospective English language teachers for present day diverse L2 classrooms. The teaching of fundamental language skills including reading, writing, listening, speaking will be studied. Prospective teachers will display knowledge and mastery of these skills and demonstrate how to imbed these concepts across the English language arts curriculum through rigorous and varied teaching methods. Opportunities will be provided to explore and analyze resources and to demonstrate and celebrate a commitment and responsibility to developing teaching skills.

Критичне читання/Critical Reading (англійською мовою)

4 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити

Курс «Критичне читання» на додаток до курсів публічного мовлення та академічного письма дає можливість студентам магістерських програм поглибити навички, потрібні для наукової (академічної) роботи – academic skills.

Курс розрахований на студентів магістерських програм НаУКМА. Процес навчання критичному читанню має на меті поглиблене оволодіння основними загальними та специфічними академічними навичками читання, такими як intensive, extensive, speed, skimming & scanning reading у поєднанні з поглибленим аналізом структури наукового тексту та розвитком необхідного вокабуляру.

ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІЧНИХ НАУК

С – СОЦІАЛЬНІ НАУКИ, ЖУРНАЛІСТИКА, ІНФОРМАЦІЯ ТА
МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ

С1.01 - ЕКОНОМІКА ТА МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ
(ЕКОНОМІКА)

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА - ЕКОНОМІКА

<https://ukma.edu.ua/ects/index.php/2011-04-05-15-42-31/95-magister/mpeconomictheory/230-onp-economy>

ОСВІТНІЙ СТУПІНЬ – МАГІСТР

ОБОВ'ЯЗКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ

Глобальна цифровізація

2-д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити, Н.Л. Новікова, доктор економічних наук, професор

Дисципліна «Глобальна цифровізація» спрямована на формування у здобувачів системного розуміння трансформацій світової економіки під впливом цифрових технологій, а також на розвиток аналітичних і практичних навичок у сфері цифрової економіки. Робота із здобувачами направлена на проблемно-орієнтоване навчання, яке охоплює теоретичні засади цифровізації, глобальні тренди розвитку інформаційного суспільства, вплив цифрових платформ на бізнес-моделі, а також регуляторні, соціальні й безпекові аспекти цифрових трансформацій. Особлива увага приділяється аналізу процесів цифрової інтеграції на міжнародному рівні, ролі держави у формуванні цифрової політики, розвитку інноваційних екосистем та викликам, пов'язаним із кібербезпекою, нерівністю доступу до технологій і трансформацією ринку праці.

У результаті вивчення дисципліни здобувачі набувають компетентностей щодо оцінки впливу цифровізації на глобальні економічні процеси, розробки стратегій цифрового розвитку та прийняття управлінських рішень в умовах цифрової економіки (студоцентрований підхід).

Економетрика і моделювання економічної динаміки

2 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити, О. В. Баженова, доктор економічних наук, доцент

Навчальна дисципліна „Економетрика і моделювання економічної динаміки” є однією з фундаментальних складових економічної освіти. В цьому курсі вивчаються методи перевірки, обґрунтування, оцінювання кількісних закономірностей та якісних тверджень (гіпотез) в економіці на основі аналізу статистичної інформації. Даний курс є продовженням курсу «Економетрика», а тому потребує більш глибокого вивчення вже відомих та ґрунтовного висвітлення не розглянутих раніше економетричних методів та моделей. Базовими для курсу „Економетрика і моделювання економічної динаміки” є дисципліни: «Економічна теорія», «Мікроекономіка», «Макроекономіка», «Теорія ймовірностей та математична статистика», «Економетрика»

Економіка праці та інклюзивного розвитку

2 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити, Т. І. Артёмова, доктор економічних наук, доцент

Дисципліна «Економіка паці та інклюзивного розвитку» спрямована на отримання студентами сукупності теоретико-прикладних знань щодо розуміння закономірностей облаштування системи соціально-трудових відносин і функціонування ринків праці як осередку інклюзивного суспільно-економічного розвитку господарських систем на рубежі XX-XXI століть. Вивчення курсу покликане сформувати уявлення про форми, методи й технології ефективного управління людськими ресурсами на різних рівнях господарювання з урахуванням світового досвіду інклюзивного економічного розвитку та про шляхи розбудови в Україні інклюзивної економіки як прообразу гармонійної інституційної архітектури, що органічно поєднує систему економічних відносин з продуктивними силами, соціальними, політичними та громадськими інститутами.

Дисципліна «Економіка праці та інклюзивного розвитку» органічно пов'язана з політичною економією, яка є її методологічною основою, а також з такими дисциплінами циклу професійної підготовки: «Історія економічної думки», «Мікроекономіка», «Макроекономіка» (БП), «Теорія фірми», «Соціальна відповідальність бізнесу», «Соціальна економіка», «Економічна теорія технологічних змін», «Політична економія Євроінтеграції», «Бізнес-аналітика великих баз даних» (МП-1); «Відкриті інновації та креативне мислення», «Фінансовий менеджмент»; «Теорія макроекономічних та політичних ризиків країн» (МП-2) тощо.

Метою опанування дисципліни є набуття теоретико-прикладних знань про засади й принципи інклюзивного облаштування системи соціально-трудових відносин і конкурентних ринків праці в глобально-локальному просторі інформаційно-мережевої, цифрової економіки і формування на цій підставі засад творчого мислення, необхідного для ефективного управління продуктивними, перш за все, людськими, ресурсами та розробки успішних стратегій перетворення людського потенціалу на людський капітал на різних рівнях господарювання.

Економічна теорія інноваційних стратегій

2 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, Ю. М. Бажал, доктор економічних наук, професор

Навчальна дисципліна «Економічна теорія інноваційних стратегій» присвячена вивченню теорії та практики формування інноваційних стратегій економічного розвитку країни і окремого регіону, вона є базовим фундаментальним курсом для вибіркового блоку «Інноваційна стратегія» ОНП Економіка, який надає здобувачам системні комплексні теоретичні та практичні знання для наукового розуміння економічної сутності категорії «інновація», теорії економічного розвитку Йозефа Шумпетера, обґрунтовує вирішальну роль інноваційної діяльності для сучасного економічного розвитку України, формує здатність розробляти інноваційні стратегії на макро та мезо рівнях управління економікою, прикладні навички практичної побудови інноваційної стратегії регіонального розвитку. Отриманні знання та набуті практичні компетенції дозволять здобувачам професійно аналізувати та розуміти сучасні економічні процеси та явища, застосовувати наукові методи нормативного, кількісного та інституційного аналізу, володіти інструментарієм формування міжнародної, національної та регіональної економічної політики.

Метою дисципліни є формування у здобувачів розуміння природи та ключових інструментів економічної політики передових країн в рамках інноваційної моделі економічного зростання та вміння адаптувати їх в умовах української економіки при розробці інноваційних стратегій регіонального рівня, бути здатними самостійно визначати та критично оцінювати стан та тенденції інноваційного розвитку України та її регіонів, надавати обґрунтовані пропозиції щодо практичного застосування інноваційних стратегій економічного розвитку.

Економічна теорія управління підприємством

1 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити, Н. Ю. Іванова, кандидат економічних наук, доцент

Економічна теорія управління підприємством – це курс, в якому економічна теорія інтегрується з наукою управління, економетрикою та іншими дисциплінами з тим, щоб напрацювати практичний підхід для прийняття ефективних управлінських рішень як в приватному так і суспільному секторах економіки. Економічна теорія управління підприємством – це курс, в якому вивчаються

способи, за допомогою яких менеджер керує використанням обмежених ресурсів таким чином, щоб досягти поставленої цілі найбільш ефективним способом.

Мета курсу – формування у студентів теоретичних знань, прикладних вмінь і навичок щодо формування ефективної системи управління підприємством, прийняття ефективних управлінських рішень в умовах обмежених ресурсів та альтернативних можливостей їх використання. Завданням курсу є формування компетентностей щодо форм та сучасних методів управління підприємством; виявлення і формулювання проблем, розробки обґрунтованих управлінських рішень, спрямованих на вирішення проблеми; оволодіння методами управлінського аналізу.

Економічний аналіз державної політики

1 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити, О. І. Кілієвич, доцент

Курс спрямований на формування у студентів сучасних теоретичних і практичних знань, системного і критичного мислення та креативності, умінь і навичок із застосування аналітичного інструментарію економічної теорії для потреб формування і реалізації державної і місцевої політики при наданні рекомендацій органам влади щодо соціально-економічних аспектів політики, визначення її ефективності та результативності.

Розглядаються основні поняття аналізу державної (суспільної) політики – позитивний і нормативний аналіз, цикл політики, зміст політики (проблеми, цілі й інструменти), процес вироблення доказової (*evidence-based*) політики, стейкхолдери і середовище політики. Характеризуються концептуальні засади економічної теорії та аналізу, синтезуються неокласичний та інституціональний підходи до дослідження економіки, інститутів і суспільної політики, досліджується ефективність ринків і суспільний добробут, ефективність індивідуального і колективного вибору з урахуванням сучасних трендів сталого і цифрового розвитку. Формуються навички здійснення оцінки результативності і ефективності політики на основі методів аналізу вигід і витрат та аналізу регуляторних впливів політики в Україні та ЄС. Особливий акцент робиться на ідентифікації ситуацій неспроможності ринку як підстави для втручальної діяльності органів влади (у випадках неконкурентних ринків і природних монополій, зовнішніх ефектів, суспільних благ, асиметрії інформації, соціальних та моральних чинників), а також на ідентифікації ситуацій неспроможності влади (при виробленні колективних рішень) як обмеження для втручання.

Курсова робота

2-д семестр, захист тези, 3 кредити

Курсова робота – це самостійне наукове дослідження студента, яке виконується з певного курсу або з окремих його розділів. Календарний план написання курсової затверджується щорічно і доводиться до відома студентів у вересні. В якому зазначені терміни, що відводяться для написання заяви щодо вибору теми, затвердження плану, виконання окремих розділів та роботи в цілому, а також дата захисту проведених досліджень

Системна динаміка в міжнародній економіці: європейський контекст

(System dynamics in international European Context)

2 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, Г.С. Григор'єв, доктор економічних наук, доцент

The course is designed to acquaint NAUKMA master students with system dynamics modeling for the analysis of policy and strategy, with a focus on international (EU case) macroeconomics and public policy applications, and to obtain basic research skills, primarily using scenario (system dynamic simulation) approaches.

Based on the results of the education, master students will be able to operate with conceptual tools that enable them to understand the structure and dynamics of complex systems. The course also enables students to build formal computer simulations of complex systems and use them to design more effective policies and organizations. System dynamics course is embedded into specific subject area – international macroeconomics (EU case). The dynamic part of the course organically fits with EU macroeconomics. in the sphere of politic and policies, for example in the spheres of government national, foreign, regional, and sectoral policy. This course is also enabling students with the future goals in postgraduate studies to deep their knowledge and to be well- prepared theoretically. The students will manage with the range of core policy challenges facing the EU. As a result, students will manage to create the conceptually sensible path towards European integration of Ukraine. As a result, students can experience the long – term side effects of EU policy decisions, speed learning, develop understanding of complex systems and design structures and strategies for greater success.

Students will be able to help future managers and EU public policy makers design and implement high leverage policies for sustainable success. to include principles for modeling complex dynamic systems, simulation models, experimental exercises and caser studies of successful applications for future scientific work and practice to simulate the sub – model endogenous structures from public policy point of view and global shifts, caused by macroeconomic exogenous shocks in those markets.

Соціальна відповідальність бізнесу

1 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити, Н. А. Супрун, доктор економічних наук, професор

Дисципліна «Соціальна відповідальність бізнесу» має познайомити майбутніх фахівців із загальними закономірностями взаємодії бізнесу і суспільства на принципах сталого розвитку та основами їх використання в управлінні організаціями. Стратегія соціальної відповідальності (СВБ) організації базується на врахуванні економічних, правових, етичних очікувань різних заінтересованих груп з метою підвищення власної конкурентоспроможності на основі мінімізації можливих конфліктів інтересів та ризиків. Основою реалізації стратегії СВБ є взаємодія між урядовими, діловими та громадськими структурами, ефективність якої визначається рівнем розвитку інституційного забезпечення та формуванням соціальної відповідальності як особистісної якості фахівців, які приймають управлінські рішення.

Метою навчальної дисципліни є формування у майбутніх фахівців базових знань з теорії та практики соціальної відповідальності бізнесу і набуття ними відповідних професійних компетенцій, що забезпечують формування соціально-відповідальної поведінки.

Соціальна економіка

2 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, О.О. Шевченко, кандидат економічних наук, доцент

В курсі «Соціальна економіка» розглядаються основні соціально-економічні концепції, визначається вплив соціальних чинників на економічний розвиток, розкривається взаємодія ринкових механізмів з державним регулюванням економіки, світовий досвід соціально-економічного розвитку, аналізуються ключові соціально-економічні проблеми в умовах глобалізації і невизначеності та особливості вирішення цих проблем в Україні.

Дисципліна спрямована на формування глибокого розуміння у здобувачів освіти взаємозалежності між соціальними та економічними процесами. В умовах впливу глобальних трансформацій, цифровізації, геополітичних викликів, наслідків військової агресії на людський капітал вивчення дисципліни «Соціальна економіка» набуває особливого значення для підготовки фахівців спеціальності «Економіка». Предметом дисципліни є вивчення взаємозв'язків і взаємозалежностей між економічними, соціальними, політичними, етичними, етнічними чинниками забезпечення добробуту людини і суспільства.

Метою і завданнями навчальної дисципліни є: - формування у студентів уявлення про соціальну економіку та принципи її функціонування; розкриття зв'язку між соціальними аспектами економічної політики та економічними аспектами соціальної політики; визначення механізмів взаємодії ринкових механізмів та державної соціальної політики; ознайомлення з законодавчими та нормативно-правовими актами щодо соціальної політики; аналіз соціально-економічних проблем в умовах глобалізації та світового досвіду їх вирішення; формування сучасного економічного мислення, усвідомлення зростаючої ролі соціальної відповідальності бізнесу.

Міждисциплінарні зв'язки: дисципліна «Соціальна економіка» взаємопов'язана з такими

дисциплінами як "Політична економія", "Мікроекономіка", "Макроекономіка", «Соціальна відповідальність бізнесу», «Економічний аналіз державної політики», «Економіка праці та інклюзивного розвитку», "Економічна соціологія", «Етична економіка», «Поведінкова економіка»

Стратегія економічного розвитку (European Union Economic Development Strategy) ЄС

2 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, Ю.М. Сапачук кандидат наук, доцент

The course from a selective cycle “Innovative strategy” of the master’s program, specialty “Economics”. An increased economic interdependence between the countries all over the globe demands a more determined and coherent response at the government economic policy level. Ukraine and European countries have long term mutual economic, cultural and social ties. A detailed analysis of the European Union Economic Development Strategy is a necessary scientific basis for elaboration of the sustainable long term national economic policy. The purpose: formation of an understanding of the conceptual social and economic foundations of the modern European Union strategy, comparing it with the Ukrainian concept of economic reforms in a context of a problematics of Ukraine’s European integration. The tasks: studying the theory and practice of programming the strategic economic development of the European Union; concepts and structures of the had been acting program “Europe 2020”; formation of skills for performing the comparative analysis of strategic programming in the European Union and Ukraine; formation an understanding of the principles and indicators of monitoring assessment of the achievement of strategic goals; formation of competencies concerning the development of strategic measures of socio-economic policy that will promote the European integration of Ukraine.

Сучасні економічні теорії та економічна політика

1 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити, Ю. М. Бажал, доктор економічних наук, професор

Особливістю даної дисципліни є розгляд сучасних економічних теорій як наукової методологічної основи ефективної економічної політики. Розкриваються новітні концептуальні пошуки принципів і напрямів розвитку економічної теорії, які спрямовані на подолання нових соціально-економічних викликів та розробку відповідних концептуальних підходів для удосконалення економічної політики, як на мікро-, так і макрорівні. Вивчається генезис та логіка формування нових методологічних підходів проведення економічного аналізу особливостей функціонування постіндустріального суспільства в умовах глобалізації ринків, інноваційної економіки, знаннєвої та інформаційної економіки, впливи на економічну політику нових явищ: зростаючої складності та динамізму економіко-соціальних та виробничих систем, глобальних екологічних змін, інституційних особливостей сучасної економічної політики. Нові теоретичні підходи використовуються для обговорення актуальних проблем економіки України та відповідного переосмислення деяких усталених принципів та методів економічної політики.

Метою і завданнями дисципліни є формування у здобувачів розуміння концептуальної природи та ключових інструментів ефективної економічної політики передових країн, уміння проводити порівняльний міжнародний аналіз української економічної політики, вміння адаптувати світовий досвід для обґрунтування форм і методів короткострокової та довгострокової економічної політики України, вміння критично оцінювати стан та тенденції розвитку економіки України та інших країн, спроможність розробляти обґрунтовані пропозиції щодо практичного застосування положень нових економічних теорій.

Фінансова математика в міжнародному бізнесі

2-д семестр, 6 год/тижд., залік, 4 кредити, З.О. Луцишин, доктор економічних наук, професор

ПРАКТИКА

Практика переддипломна

2-д, 4 семестри, 15-2 год/тижд., залік, 4 кредити, О.О. Бугрова, кандидат економічних наук, доцент, Д.О. Седляр, кандидат наук, доцент

Практика здобувачів є невід'ємною складовою процесу підготовки фахівців освітньо-наукового рівня «магістр» і має на меті набуття здобувачем особистісних і професійних компетентностей, пов'язаних із проведенням наукових досліджень, оформленням і апробацією наукових результатів.

Переддипломна практика проводиться перед виконанням магістерської роботи і є підсумковою ланкою практичної і наукової підготовки студентів магістерської програми. Під час проходження практики поглиблюються та закріплюються знання із фахових дисциплін зі спеціальності «Економіка» та забезпечується формування бази фактичного й аналітичного практичного матеріалу для виконання випускної магістерської роботи.

Переддипломна практика студентів-магістрантів кафедри економічної теорії складається з двох частин. Практика проводиться на 1-му курсі магістратури під час додаткового весняного семестру протягом двох тижнів і становить 90 годин (3 кредити ECTS) навчального навантаження та на 2-му курсі магістратури у весняному семестрі – 30 годин (1 кредит ECTS).

Практика педагогічна

4 семестр, 2 год/тижд., залік, 4 кредити, О. О. Шевченко, гарант освітньої програми, кандидат економічних наук, доцент, І.С. Біла кандидат наук, доцент, Ю.М. Сапачук кандидат наук, доцент

Педагогічна практика носить міждисциплінарний характер, ґрунтується на знаннях із педагогіки, методики викладання, психології та фахових дисциплін.

Головна мета педагогічної практики полягає в закріпленні теоретичних знань і набутті здобувачами відповідних практичних умінь, навичок, формуванні ключових компетентностей із основних напрямів викладацької діяльності у ВНЗ України. Педагогічна практика створює умови для формування у студентів навичок виконання функцій викладача, а саме: здійснювати теоретичну та практичну підготовку до викладання навчального предмету; оптимально планувати виклад навчального матеріалу; використовувати ефективні форми, методи та технології навчання; проводити індивідуальну роботу зі студентами; постійно підвищувати свій професійний рівень, педагогічну майстерність, загальну культуру.

ВИБІРКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ

ДИСЦИПЛІНИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ТА ПРАКТИКА:

Інтелектуальна власність та інновації

3 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, Т.П. Палієнко, доктор філософії з економіки, старший викладач

Предмет дисципліни – категорія інтелектуальної власності разом з її похідними в єдності та взаємозв'язку з економічними інститутами, патентна система світу та України; зв'язок між патентно-ліцензійною діяльністю та економічним розвитком України, система патентування в національній економіці. Мета курсу – формування цілісної системи знань про роль інтелектуальної власності у сучасній знаннєвій економіці, з'ясування взаємозв'язку між охороною інтелектуальної власності та станом розвитку інноваційних процесів в економіці. Формування парадигми інноваційного розвитку країни, де рушійним фактором виступає інтелектуальна власність. Завдання дисципліни – усвідомлення суті нових економічних законів, що діють в

сучасній економіці знань, визначення основних засад економіки інтелектуальної власності. З'ясування економіко-правових основ створення, набуття прав, комерціалізації та поширення (дифузії) інноваційних розробок і технологій в глобальній економіці. Вивчення теоретичних та прикладних аспектів управління інтелектуальною власністю у масштабах світу, регіону, країни, окремої фірми. Визначення специфіки системи охорони інтелектуальної власності в Україні. Вивчення нових моделей і інструментів розвитку інститутів інтелектуальної власності в Україні, які сприятимуть створенню та комерціалізації інноваційних технологій.

Міжнародні валютно-фінансові відносини

3 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, З. О. Луцишин, доктор економічних наук, професор

Науково-дослідний семінар

3 семестр, 2 год/тижд., захист тези, 3 кредити, Н. Л. Новікова, доктор економічних наук, професор

Дисципліна передбачає формування та застосування здобувачами знань з теорії методу і процесу здійснення наукових досліджень як виду діяльності з пізнання світу, його соціо-культурного осмислення, концентрування на визначених проблемах за професійними інтересами і настановами, набуття навичок самостійного планування, організації і здійснення наукових досліджень, апробації їх результатів за обраними напрямками у сфері економіки.. Робота із здобувачами направлена на проблемно-орієнтоване навчання, яке має глибоке наукове підґрунтя, відображає сучасні трансформації професійного середовища.

Дисципліна «Науково-дослідний семінар» орієнтована на індивідуальні наукові інтереси кожного здобувача-магістра (студентоцентризований підхід).

Вивчення дисципліни здійснюється у взаємозв'язку з викладенням таких дисциплін, як: «Економічна теорія управління підприємством», «Економічний аналіз державної політики», «Соціальна відповідальність бізнесу», «Сучасні економічні теорії та економічна політика», «Економетрика і моделювання економічної динаміки», «Економіка праці та інклюзивного розвитку», «Економічна теорія інноваційних стратегій», «Системна динаміка в міжнародній економіці: європейський контекст / (англ. мовою)», «Соціальна економіка», «Стратегія економічного розвитку ЄС / (англ. мовою)», «Імітаційне макропрогнозування», «Комп'ютерні аналітичні програми», «Теорії економічного зростання».

Поведінкова економіка

2-д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити, К.Ф. Захарова, кандидат економічних наук, старший викладач

Курс «Поведінкова економіка» ставить за мету опанування студентами ключових концепцій та експериментальних знахідок поведінкової економіки на прикладах реальних економічних рішень. У курсі критично розглядаються традиційні економічні моделі через призму психологічних факторів, когнітивних упереджень та емоційних впливів. У результаті вивчення курсу студент повинен: бути ознайомленим з основними поняттями поведінкової економіки та їх застосуванням для аналізу економічної поведінки; мати навички критичної оцінки традиційних економічних моделей та застосування інсайтів поведінкової економіки для аналізу та прогнозування економічних процесів.

Теорія макроекономічних та політичних ризиків країн

(Teori of Macroeconomic and political theory of country risks)

3 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, Г. С. Григор'єв, доктор економічних наук, доцент

The class discussion on current economic and political trends on emerging markets is a must, which is a crucial element of learning process. Students must read, in addition to the assignments, *The Economist* magazine every week and are also encouraged to read the current local economic and political professional news. Students are thus required to complete the assigned readings for each day prior to class and are strongly encouraged to participate actively in class discussions.

Реінженірінг бізнес-процесів

4 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, Н. Д. Чала, доктор економічних наук, професор

Дисципліна “Реінжинірінг бізнес-процесів” спрямована на вивчення основ аналізу процесів в організаціях, методів підвищення ефективності бізнес-процесів в організаціях, основних підходів до збирання та аналізу даних в організаціях та використання сучасних інформаційних технологій в цій сфері. Курс спирається на сучасні інформаційні технології, дає розуміння теоретичних засад моделювання бізнес-процесів з метою забезпечення інноваційних технологічних змін на мікрорівні. В результаті вивчення дисципліни студент повинен знати та вміти використовувати інструментарій структурного моделювання бізнес-процесів для прийняття ефективних рішень щодо стратегії інноваційної реорганізації підприємства. Мета вивчення дисципліни Метою курсу є формування у студентів компетенцій щодо оптимізації «бізнес-процесів» при формуванні та реалізації інноваційної стратегії організації.

Ціннісні інновації та креативне мислення

4 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, Н. Ю. Іванова, кандидат економічних наук, доцент

Ціннісні інновації та креативне мислення – це курс, який розвиває у студентів креативне мислення і формує їх як проактивних інноваторів в бізнесовій діяльності і особистому житті.

Ціннісні інновації і креативне мислення – це курс, в якому вивчаються інструменти розвитку креативного мислення, які необхідні для генерації неординарних (креативних) ідей з метою побудови стратегії стрімкого зростання компанії.

Мета курсу – набуття нових і поглиблення існуючих теоретичних і практичних знань, умінь і навичок, необхідних для вибудови логіки пошуку креативних рішень і побудови стратегії квантового стрибку (стрімкого зростання компанії).

Завданням курсу є формування у студентів таких компетентностей, як: здатність критично мислити та генерувати і презентувати креативні ідеї; здатність до інноваційної діяльності; вміння розробляти і приймати креативні рішення, вміння працювати в команді.

АТЕСТАЦІЯ:

Магістерська робота

4-д семестр, 20 кредитів

Магістерська робота – важлива форма підготовки і підсумкової атестації студента за освітньо-науковою програмою. Її захистом перед Екзаменаційною комісією завершується курс навчання за

програмою магістра. Якістю змісту та захисту роботи визначається рівень підготовленості, ступінь придатності випускника до відповідної професійної діяльності.

C1.02 ЕКОНОМІКА ТА МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ (МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ) D3 МЕНЕДЖМЕНТ

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА - МІЖНАРОДНИЙ БІЗНЕС
(МІЖДИСЦИПЛІНАРНА ПОЄДНАНА)

<https://ukma.edu.ua/ects/index.php/2011-04-05-15-42-31/287-magister/mp-c1-d3/307-opp-international-business>

ОСВІТНІЙ СТУПІНЬ – МАГІСТР

ОБОВ'ЯЗКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ

Англійська для бізнесу (Business English)

1,2 семестр, 2,2 год/тижд., залік, екзамен, 6 кредитів, С.О. Гісем, старший викладач

The course aims to provide students with the linguistic and communicative strategies necessary for professional activity in the field of international business. The program is based on authentic case studies from leading global companies and covers key aspects of business interaction: from conducting negotiations and presentations to professional correspondence and cross-cultural management. Special attention is paid to business ethics and the specifics of cross-cultural interaction in a foreign business environment. By the end of the course, students should be familiar with professional English terminology in the fields of management, logistics, finance, and international trade, possess skills in business correspondence, delivering presentations, and participating in English-language discussions, be able to analyze professional economic texts and adapt their speaking style depending on the business situation and the partner's cultural context.

Антикризове управління у міжнародному бізнесі

1 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити, К.А. Приб, доктор економічних наук, професор

Курс спрямований на формування системного розуміння причин виникнення криз у діяльності суб'єктів міжнародного бізнесу та механізмів їх подолання в умовах глобальної економічної нестабільності. Його мета – розкрити закономірності розвитку кризових процесів у міжнародному бізнес-середовищі та сформувати практичні компетентності з аналізу, прогнозування і управління кризовими ситуаціями у діяльності компаній, що функціонують на міжнародних ринках.

У межах курсу розглядаються сутність і різновиди криз у міжнародному бізнесі, особливості їх прояву в умовах глобалізації, геополітичних ризиків, валютних коливань та транснаціональної діяльності компаній. Особлива увага приділяється підходам до формування стратегій антикризового управління з урахуванням міжнародного середовища, а також правовим, фінансово-економічним і інституційним аспектам неплатоспроможності підприємств у різних юрисдикціях. Окремо розглядаються питання управління ризиками у зовнішньоекономічній діяльності, адаптації бізнес-моделей до кризових змін та забезпечення стійкості міжнародних компаній.

Практична складова курсу спрямована на розвиток навичок діагностики кризових ситуацій у міжнародному бізнесі та прийняття управлінських рішень в умовах високої невизначеності і динамічних змін глобального середовища. У процесі навчання використовуються сучасні освітні методи, зокрема аналіз міжнародних кейсів, ситуаційні вправи, ділові ігри, індивідуальна та

командна робота, що сприяє формуванню компетентностей із розроблення та реалізації антикризових стратегій у міжнародному бізнесі.

Глобальна цифровізація

2-д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити, Н.Л. Новікова, доктор економічних наук, професор

Дисципліна «Глобальна цифровізація» спрямована на формування у здобувачів системного розуміння трансформацій світової економіки під впливом цифрових технологій, а також на розвиток аналітичних і практичних навичок у сфері цифрової економіки. Робота із здобувачами направлена на проблемно-орієнтоване навчання, яке охоплює теоретичні засади цифровізації, глобальні тренди розвитку інформаційного суспільства, вплив цифрових платформ на бізнес-моделі, а також регуляторні, соціальні й безпекові аспекти цифрових трансформацій. Особлива увага приділяється аналізу процесів цифрової інтеграції на міжнародному рівні, ролі держави у формуванні цифрової політики, розвитку інноваційних екосистем та викликам, пов'язаним із кібербезпекою, нерівністю доступу до технологій і трансформацією ринку праці. У результаті вивчення дисципліни здобувачі набувають компетентностей щодо оцінки впливу цифровізації на глобальні економічні процеси, розробки стратегій цифрового розвитку та прийняття управлінських рішень в умовах цифрової економіки (студенто центрований підхід).

Конкурентні стратегії на міжнародних ринках

2 семестр, 3 год/тижд., іспит, 4 кредити, К.Ф. Захарова, кандидат економічних наук, доцент.

Курс спрямований на формування у студентів системних знань щодо механізмів створення та утримання конкурентних переваг компаній у глобальному бізнес-середовищі. У межах дисципліни розглядаються сучасні методи стратегічного аналізу конкурентоспроможності та особливості застосування класичних та новітніх моделей стратегічного менеджменту в контексті міжнародної конкуренції. Особлива увага приділяється типології стратегій експансії, інструментам глобальної диференціації продукту та специфіці адаптації бізнес-моделей до конкурентних вимог локальних ринків. Програма охоплює вивчення ролі стратегічних альянсів, процесів злиттів та поглинань, а також аналіз впливу цифрової трансформації на зміну природи міжнародної конкуренції. В результаті вивчення матеріалів курсу, здобувачі оволодіють практичними навичками розробки ефективних стратегічних рішень, що дозволяють компаніям успішно протидіяти глобальним конкурентам та мінімізувати ризики в умовах динамічної світової економіки.

Корпоративне управління

2 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити, І.А. Ігнат'єва, доктор економічних наук, професор

Сутність курсу «Корпоративне управління» полягає в опануванні принципів корпоративного управління; опануванні навичками формування організаційної культури корпоративного типу; формуванні умінь застосування інструментів економічного та організаційного механізмів управління корпораціями; формуванні навичок взаємоузгодження діяльності представницьких, виборних та виконавчих органів управління АТ; опануванні навичок формування систем стратегічного управління корпораціями, в тому числі шляхом впровадження систем стратегічного планування, моніторингу та контролінгу; формуванні навичок трансформації систем управління АТ. Попередні курси: менеджмент, стратегічний менеджмент, економіка підприємства, основи підприємницької діяльності.

Маркетинговий менеджмент у міжнародному бізнесі

2 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, І.О. Ковшова, доктор економічних наук, професор

Дисципліна «Маркетинговий менеджмент у міжнародному бізнесі» спрямована на формування у здобувачів вищої освіти системи знань про сучасні підходи до управління компанією на засадах маркетингу в умовах глобального конкурентного середовища. Курс орієнтований на засвоєння теоретичних і методологічних основ маркетингового менеджменту, опанування сучасного маркетингового інструментарію та розвиток практичних навичок ухвалення управлінських рішень у міжнародному бізнесі.

Особлива увага приділяється формуванню бізнес-мислення, розвитку стратегічного бачення, здатності аналізувати ринки, споживачів, конкурентне середовище та розробляти ефективні управлінські рішення для компаній, які працюють на міжнародних ринках.

Дисципліна охоплює повний цикл маркетингового менеджменту: від розуміння його сутності, принципів і функцій до використання сучасних методик оцінювання результативності діяльності компанії.

Структура курсу поєднує два взаємопов'язані рівні. Перший рівень передбачає вивчення теоретичних засад маркетингового менеджменту як

інноваційного підходу до управління компанією. Другий рівень має прикладний характер і спрямований на закріплення знань та розвиток практичних умінь через розв'язання кейсів, роботу з реальними або наближеними до реальності бізнес-ситуаціями, проведення проєктних досліджень.

Дисципліна реалізується у форматі авторського курсу-тренінгу та передбачає активну участь здобувачів у воркшопах, командній взаємодії, презентаціях і практичних обговореннях. Особливістю курсу є робота у рандомно сформованих командах, що сприяє розвитку навичок адаптивності, міжособистісної комунікації, лідерства, колаборації, управління груповою динамікою та ухвалення рішень у багатофункціональному середовищі. Такий формат наближує освітній процес до реальних умов професійної діяльності у міжнародному бізнесі.

Міжнародна економіка і сучасні форми міжнародного бізнесу

1 семестр, 2 год/тижд., екзамен, 3 кредити, Т.П. Палієнко, доктор філософії з економіки, старший викладач

Дисципліна охоплює основні закономірності функціонування світового господарства та сучасні форми організації міжнародного бізнесу. Розглядаються процеси глобалізації, міжнародної торгівлі, інвестиційної діяльності, а також діяльність транснаціональних компаній і новітні бізнес-моделі, зокрема в контексті інтеграції у глобальні ланцюги доданої вартості. Студенти вчать аналізувати глобальні економічні процеси, оцінювати конкурентне середовище та стратегії виходу компаній на міжнародні ринки, а також розуміти особливості управління бізнесом в умовах глобальної конкуренції й цифровізації.

Міжнародні валютно-фінансові відносини

1 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, З.О. Луцишин, доктор економічних наук, професор

Дисципліна «Міжнародні валютно-фінансові відносини»

Метою опанування дисципліни є набуття теоретико-прикладних знань про засади й

Міжнародний менеджмент

1 семестр, 3 год/тижд., іспит, 4 кредити, Л.А. Підпригора, кандидат економічних наук, доцент

Курс спрямований на формування сучасного управлінського мислення та лідерських компетенцій, необхідних для стратегічного розвитку бізнесу в умовах глобальної конкуренції та швидких трансформацій світової економіки. Програма поєднує вивчення теоретичних концепцій менеджменту з практичними інструментами управління міжнародними корпоративними структурами в цифровому середовищі. Особлива увага приділяється розвитку навичок кроскультурного лідерства, веденню міжнародних переговорів та прийняттю ефективних рішень в умовах невизначеності.

У результаті вивчення курсу студент навчиться розуміти архітектуру глобальних ринків та механізми функціонування міжнародного бізнесу; оволодіє інструментами розроблення та

реалізації стратегій виходу компаній на нові міжнародні ринки; опанує уміння впроваджувати інноваційні моделі управління персоналом у кроскультурних командах; отримає навички стратегічного планування та кризового менеджменту із застосуванням сучасних цифрових технологій.

Стратегічне управління та розвиток бізнесу

2 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, М.В. Тарасюк, доктор економічних наук, професор

Дисципліна «Стратегічне управління та розвиток бізнесу» орієнтована на формування у магістрів сучасного стратегічного мислення та здатності розробляти й реалізовувати довгострокові стратегії розвитку підприємств в умовах цифрової трансформації, глобальної конкуренції та високої невизначеності. Курс поєднує класичні підходи стратегічного менеджменту з новітніми концепціями екосистемної конкуренції, інноваційного підприємництва, ESG-трансформації та стратегічного консалтингу. У межах дисципліни розглядаються сучасна парадигма стратегічного управління, інструменти стратегічної діагностики та foresight-аналізу, трансформація бізнес-моделей і розвиток екосистем, механізми інноваційного та підприємницького зростання, забезпечення стратегічної стійкості та управління ризиками, реалізація стратегії через організаційний дизайн і управління змінами, а також методологія стратегічного консалтингу та розроблення стратегічних рішень для бізнесу. Для успішного опанування дисципліни бажано мати базові знання з менеджменту, економіки підприємства, стратегічного аналізу, фінансів та основ бізнес-планування, а також загальне розуміння функціонування сучасних бізнес-організацій. Курс буде корисним студентам, які планують управлінську або консалтингову кар'єру, прагнуть розвивати компетентності стратегічного аналізу, проектування бізнес-моделей та управління розвитком компаній у складному й динамічному середовищі.

Управління бізнес-процесами в міжнародному бізнесі

1 семестр, 2 год/тижд., екзамен, 3 кредити М.В. Тарасюк, доктор економічних наук, професор

Дисципліна «Управління бізнес-процесами в міжнародному бізнесі» спрямована на формування у здобувачів магістерського рівня системного розуміння процесного підходу як сучасної управлінської парадигми, що забезпечує підвищення ефективності та конкурентоспроможності багатонаціональних корпорацій (MNCs) та міжнародних бізнес-мереж. У курсі розкриваються теоретичні засади BPM, особливості побудови архітектури бізнес-процесів у транснаціональних структурах, співвідношення глобальних і локальних процесів, а також їх стандартизація відповідно до міжнародних вимог і сертифікацій. Значна увага приділяється інструментам моделювання, аналізу й оптимізації процесів, включаючи застосування KPI, Process Mining та реінжиніринг. Курс ознайомлює студентів навичками роботи з сучасним технологічним стеком – від BPMS та ERP до автоматизації на основі AI і інтеграції процесів у цифрові екосистеми. Розглядаються також питання впровадження BPM, управління змінами, розвитку процесного мислення та організаційної культури. Завершується курс вивченням підходів до моніторингу, контролю та безперервного вдосконалення бізнес-процесів з урахуванням принципів сталого розвитку та сучасних глобальних трендів.

Фінансова математика для міжнародного бізнесу

2-й семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити, З.О. Луцишин, доктор наук, професор

ПРАКТИКА

Практика виробнича

3 семестр, 4 год/тижд., залік, 6 кредитів, викладач, укладач Програми практики виробничої

Практика здобувачів є невід'ємною складовою процесу підготовки фахівців другого рівня «магістр» вищої освіти і має на меті набуття здобувачами особистісних і професійних компетентностей, пов'язаних із проведенням досліджень, оформленням і апробацією результатів.

ВИБІРКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ

ДИСЦИПЛІНИ ПРОФЕСІЙНОЇ ТА ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Електронна комерція в міжнародному бізнесі

3 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, Пічик К.В., кандидат економічних наук, доцент

Дисципліна спрямована на формування у студентів знань і практичних навичок, необхідних для організації, управління та розвитку комерційної діяльності в цифровому середовищі. У процесі вивчення курсу розглядаються сучасні моделі електронного бізнесу, інструменти інтернет-маркетингу, принципи побудови електронних платіжних систем та безпеки електронних транзакцій в глобальній економіці. Особлива увага приділяється питанням створення та оптимізації вебмагазинів, використанню аналітичних інструментів (SERPSTAT, SimilarWeb), управлінню клієнтським досвідом і цифровими каналами комунікацій в міжнародному бізнесі. Студенти набувають компетентностей у розробці стратегії електронного бізнесу, аналізі конкурентного середовища, формуванні ефективних моделей взаємодії з клієнтами в онлайн-просторі.

У результаті вивчення дисципліни студенти зможуть розробляти проекти електронної комерції, оцінювати ефективність онлайн-кампаній, приймати управлінські рішення, проваджувати сучасні інструменти e-commerce у практичну діяльність компаній на міжнародних ринках.

Зовнішні бізнес-комунікації

1 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, Бурбело Н.О. PhD, старший викладач

Дисципліна спрямована на формування у студентів системного розуміння зовнішніх бізнес-комунікацій у контексті міжнародної економічної діяльності підприємств. Курс охоплює теоретичні засади та практичні інструменти взаємодії з ключовими зовнішніми стейкхолдерами: клієнтами, партнерами, контрагентами, громадськістю.

Особлива увага приділяється міжкультурним аспектам комунікації, особливості комунікацій на різних типах ринків, специфіці укладання контрактів у міжнародному середовищі, а також використанню цифрових каналів взаємодії. Розглядаються питання управління репутацією, брендом та кризовими комунікаціями.

Курс логічно інтегрується з дисциплінами професійного циклу і має прикладну спрямованість.

У результаті вивчення дисципліни студенти набувають навичок аналізу зовнішнього комунікаційного середовища, визначення цільових аудиторій, розробки та реалізації ефективних комунікаційних стратегій у міжнародному бізнесі з урахуванням репутаційних ризиків.

Конкурентна розвідка на міжнародних ринках

2 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, Д.Ю. Синько, старший викладач

Конкурентна розвідка – вибіркова практична дисципліна, що побудована на реальних бізнес-кейсах і формує навички технологічного пошуку та аналізу даних. Програма спрямована на опанування інструментарію бізнес-OSINT для підготовки експансії українського бізнесу на зовнішні ринки, аналізу міжнародних ринків (транскордонні ланцюги постачання, динаміка

попиту, дії транснаціональних корпорацій) та вивчення кращих практик використання конкурентної розвідки провідними іноземними компаніями.

На курсі студенти опановують технічні інструменти для пошуку в інтернеті (Dorking, Wayback Machine, OSINT Framework), автоматизації збору даних (No-code інструменти, RSS-агрегатори), збору статистики (Eurostat, IMF data mapper), аналізу ЗЕД та логістики (UN Comtrade), виявлення трендів і прогнозування попиту (Google Trends) та пошуку зв'язків між компаніями (YouControl). Дисципліна передбачає командну роботу на семінарах та захист індивідуального дослідницького проєкту з вивчення обраного студентом іноземного ринку товарів чи послуг. На курсі передбачено захист низки семінарів перед менеджерами-практиками провідних українських компаній.

Курс орієнтований на майбутніх аналітиків міжнародних ринків, менеджерів ЗЕД, стратегів та бізнес-фаундерів. Програма передбачає мінімум теорії та максимум індивідуальної роботи над розв'язувальним завданням. Курс потребуватиме значного інтелектуального навантаження та витрат часу.

Міжнародні економічні інституції

2 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, Т.П.Палієнко, доктор філософії з економіки, старший викладач

Курс присвячений вивченню ролі та функцій міжнародних економічних інституцій у регулюванні міжнародної економіки. Розглядаються механізми діяльності основних організацій світового та регіонального рівнів, зокрема МВФ, Світовий банк, СОТ та установи ЄС, у сферах міжнародної торгівлі, фінансів і розвитку, а також їхній вплив на економічну політику держав і бізнес-середовище. У межах дисципліни особлива увага приділяється аналізу нормативних правил і політик цих інституцій та оцінці їхніх практичних наслідків для макроекономічної стабільності країн, залучення інвестицій і формування умов ведення міжнародного бізнесу. У результаті навчання студенти набувають навичок аналізу рішень міжнародних інституцій та їхнього значення для економік країн, зокрема України.

Міжнародний маркетинг

2-д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити, З.О. Демчук, кандидат економічних наук, старший викладач

Дисципліна спрямована на розвиток у фахівців навичок реалізації функцій та завдань маркетингу в крос-культурному середовищі. Дисципліна вивчає особливості формування комплексної системи дослідження міжнародного середовища, процедуру вибору компанією зарубіжних ринків та їх сегментації; методи виходу компанії на зовнішні ринки; принципи організації зовнішньоекономічної діяльності підприємства на засадах маркетингу. Попередні курси: маркетинг, товарна маркетингова політика, ділова етика, маркетингові дослідження.

Науково-дослідний семінар

1 семестр, 3 год/тижд., залік, 3 кредити, Н.Л. Новікова, доктор економічних наук, професор

Дисципліна передбачає формування та застосування здобувачами знань з теорії методу і процесу здійснення наукових досліджень як виду діяльності з пізнання світу, його соціо-культурного осмислення, концентрування на визначених проблемах за професійними інтересами і настановами, набуття навичок самостійного планування, організації і здійснення наукових досліджень, апробації їх результатів за обраними напрямками у сфері економіки.. Робота із здобувачами направлена на проблемно-орієнтоване навчання, яке має глибоке наукове підґрунтя, відображає сучасні трансформації професійного середовища.

Дисципліна «Науково-дослідний семінар» орієнтована на індивідуальні наукові інтереси кожного здобувача-магістра (студентоцентризований підхід).

Вивчення дисципліни здійснюється у взаємозв'язку з викладенням таких дисциплін, як: «Економічна теорія управління підприємством», «Економічний аналіз державної політики», «Соціальна відповідальність бізнесу», «Сучасні економічні теорії та економічна політика», «Економетрика і моделювання економічної динаміки», «Економіка праці та інклюзивного розвитку», «Економічна теорія інноваційних стратегій», «Системна динаміка в міжнародній економіці: європейський контекст / (англ. мовою)», «Соціальна економіка», «Стратегія економічного розвитку ЄС / (англ. мовою)», «Імітаційне макропрогнозування», «Комп'ютерні аналітичні програми», «Теорії економічного зростання».

Оцінка міжнародного бізнесу

2 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, *М.М. Могилова, доктор економічних наук, доцент*

Курс «Оцінка міжнародного бізнесу» дозволяє сформувати систему знань з теорії вартісної оцінки міжнародного бізнесу та отримати навички практичного застосування різних методів оцінки для використання її результатів у відповідних цілях, в тому числі з метою обґрунтування стратегії розвитку компанії, участі в угоді M&A, формування інформаційної основи прийняття рішень власниками, потенційними інвесторами та іншими зацікавленими контрагентами бізнесу. Основна увага приділяється вивченню методології вартісної оцінки, освоєнню різних методів оцінки бізнесу в межах трьох методичних підходів (ROV, DCF, NAV). Дисципліна охоплює повний цикл – від виникнення оціночної діяльності в світі до сучасних методів оцінки бізнесу за Міжнародними стандартами оцінки (IVS). Архітектонікою програми дисципліни передбачено два рівні. Перший розкриває суть, значення і цілі оцінки міжнародного бізнесу, основні етапи проведення оціночних робіт, концептуальні основи вартісної оцінки, основні методичні підходи і методи оцінки бізнесу. Другий рівень дозволяє апробувати отримані знання шляхом їх практичного застосування в частині освоєння процедури оцінки, визначення вартості бізнесу і майна з використанням різних методів (виконання практичних завдань), формування висновку про вартість бізнесу

Системна динаміка в міжнародній економіці: європейський контекст / System dynamics in international economics – eu context (англ. мовою)

2-й семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити, *Г.С. Григор'єв, доктор економічних наук, доцент*

The course is designed to acquaint NAUKMA master students with system dynamics modeling for the analysis of policy and strategy, with a focus on international (EU case) macroeconomics and public policy applications, and to obtain basic research skills, primarily using scenario (system dynamic simulation) approaches.

Based on the results of the education, master students will be able to operate with conceptual tools that enable them to understand the structure and dynamics of complex systems. The course also enables students to build formal computer simulations of complex systems and use them to design more effective policies and organizations.

System dynamics course is embedded into specific subject area – international macroeconomics (EU case). The dynamic part of the course organically fits with EU macroeconomics. in the sphere of politics and policies, for example in the spheres of government national, foreign, regional, and sectoral policy. This course is also enabling students with the future goals in postgraduate studies to deep their knowledge and to be well- prepared theoretically. The students will manage with the range of core policy challenges facing the EU. As a result, students will manage to create the conceptually sensible path towards European integration of Ukraine. As a result, students can experience the long – term side effects of EU policy decisions, speed learning, develop understanding of complex systems and design structures and strategies for greater success.

Транснаціоналізація світової економіки і світової торгівлі

1 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, В.В. Сандугей, кандидат економічних наук, доцент

Курс ставить за мету поглиблене опанування студентами теоретико-методологічних засад та сучасних тенденцій транснаціоналізації світової економіки і світової торгівлі в контексті глобальних трансформацій. Крім базового економічного матеріалу, у курсі широко використовуються положення теорій глобалізації, світ-системного аналізу, неоінституціональної економіки та концепції глобальних ланцюгів створення вартості. Особлива увага приділяється ролі транснаціональних корпорацій як ключових агентів глобальної економіки, а також інституційним механізмам регулювання міжнародної торгівлі.

У результаті вивчення курсу студент повинен: бути ознайомленим із сучасними теоретичними підходами до аналізу транснаціоналізації та їх емпіричним застосуванням; розуміти закономірності функціонування глобальних виробничих і торговельних мереж, а також роль інституцій у їх формуванні; володіти навичками критичного аналізу глобальних економічних процесів, міжнародних торговельних потоків і стратегій транснаціональних корпорацій; уміти оцінювати вплив транснаціоналізації на розвиток національних економік у контексті сучасних викликів і ризиків глобалізації.

Управління бізнес-моделями у глобальному цифровому середовищі

3 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, М.В. Тарасюк, доктор економічних наук, професор

Дисципліна «Управління бізнес-моделями у глобальному цифровому середовищі» спрямована на формування у здобувачів магістерського рівня цілісного розуміння бізнес-моделі як ключового інструменту стратегічного управління в умовах цифрової економіки та глобальної конкуренції. У курсі розкриваються теоретичні засади та еволюція бізнес-моделювання, підходи до формування цінності (value creation, delivery, capture), а також вплив цифровізації на трансформацію бізнес-моделей багатонаціональних компаній і міжнародних бізнес-мереж. Особлива увага приділяється сучасним типам бізнес-моделей, зокрема платформеним та екосистемним, і специфіці їх масштабування на глобальних ринках. Програма курсу передбачає ознайомлення з інструментарієм проектування бізнес-моделей, методи їх аналізу й оцінки ефективності на основі фінансових і поведінкових метрик, а також підходи до забезпечення конкурентоспроможності та стійкості. Значний акцент зроблено на цифровій трансформації бізнес-моделей під впливом технологій штучного інтелекту, великих даних, Інтернету речей і блокчейну, а також на процесах сервітизації та платформізації бізнесу. Розглядаються питання управління інноваціями та трансформацією бізнес-моделей із використанням Agile та Lean підходів, управління організаційними змінами в міжнародному середовищі, а також формування сталих бізнес-моделей з урахуванням принципів ESG, циркулярної економіки та сучасних глобальних трендів розвитку цифрових екосистем.

Управління персоналом у міжнародному бізнесі

3 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, (запланований викладач Насікан Н.І.)

Мета дисципліни - формування у здобувачів освіти системи поглиблених знань та практичних навичок щодо стратегічного управління людським капіталом у крос-культурному середовищі, розробки HR-стратегій для транснаціональних корпорацій (ТНК) та ефективного використання трудового потенціалу в умовах глобальної цифровізації та невизначеності.

В результаті вивчення дисципліни здобувачі набувають компетентностей щодо встановлення цінностей та цілей, за якими організація визначає подальші напрями розвитку, розробки і реалізації відповідних стратегій та планів; формування лідерських якостей; організації і управління сучасними бізнес-процесами у глобальному цифровому середовищі; проектування крос-функціональних бізнес-моделей для міжнародної експансії тощо.

АТЕСТАЦІЯ:

Підготовка та захист магістерської роботи

3 семестр, 17 кредитів

Магістерська робота передбачає розв'язання складного спеціалізованого завдання або практичної складної задачі чи проблеми в сфері міжнародного бізнесу, що потребує досліджень та/або інновацій і характеризується невизначеністю умов та вимог.

Магістерська робота – важлива форма підготовки і підсумкової атестації здобувача за міждисциплінарною поєднаною ОПП «Міжнародний бізнес». Її захистом перед Екзаменаційною комісією завершується курс навчання за ОПП. Якістю змісту та захисту роботи визначається рівень підготовленості, ступінь придатності випускника до відповідної професійної діяльності.

Магістерська робота оприлюднюється на eKMAIR: <https://ekmair.ukma.edu.ua/>. Оприлюднення магістерських робіт, що містять інформацію з обмеженим доступом, здійснюється у відповідності до вимог чинного законодавства

D2 ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА, СТРАХУВАННЯ ТА ФОНДОВИЙ РИНОК

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА - ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ

<https://ukma.edu.ua/ects/index.php/2011-04-05-15-42-31/97-magister/mpfinancecredit/229-onp-financey>

ОСВІТНІЙ СТУПІНЬ – МАГІСТР

ОБОВ'ЯЗКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ

Податковий менеджмент

1 семестр. , 3 год./тижд., екзамен, 4 кредити ЄКТС, М.Д. Пасічний, доктор економічних наук, професор

Дисципліна «Податковий менеджмент» спрямована на вивчення проблем управління податковими відносинами на макро- та мікрорівнях. Дисципліна є продовженням курсів “Податкова система” та «Бюджетна система» і призначена для подальшого поглибленого вивчення теорії та практики оподаткування при навчанні на рівні магістра. Метою викладання дисципліни є надання прикладних знань студентам про організацію стягнення податків і податковий контроль на рівні держави, а також управління та оптимізації податкових платежів на підприємстві. У результаті вивчення дисципліни «Податковий менеджмент» студенти мають отримати ґрунтовні знання з управління у сфері оподаткування, навички самостійного творчого мислення, вміння приймати рішення в умовах податкового законодавства, що постійно трансформується.

Поведінкові фінанси/Behavioral Finance

1 семестр, 3 год./тижд., екзамен, 4 кредити ЄКТС, Р.Б. Семко, кандидат економічних наук, доцент

Мета курсу – формування у студентів знань щодо особливостей зв'язку людської поведінки з певними аспектами фінансової та інвестиційної системи, корпоративних фінансів, проведення ознайомлення з класичними постулатами фінансової теорії, включаючи різні гіпотези ефективності ринку, та їх співставлення з аномаліями фінансового ринку, пояснення природи аномалій та аналіз можливостей щодо їх практичного використання. У результаті вивчення дисципліни студент повинен знати сучасну теорію і практику появи ринкових неефективностей у зв'язку з прийняттям фінансистами рішень в умовах обмеженої раціональності, рішень, які зумовлені впливом певних психологічних факторів / ірраціональностей, або недосконалості ринкового механізму.

Фінансова економетрика

1 семестр, 4 год./тижд., екзамен, 5 кредити ЄКТС, М.Ю. Насаченко, кандидат економічних наук, доцент

Даний курс є вступним курсом до застосування найбільш поширених сучасних економетричних методів в фінансових прикладних дослідженнях, а саме, інтегрованих методів авторегресії та

ковзного середнього (ARIMA); авторегресійних моделей з наявністю гетероскедастичності (ARCH, GARCH); асиметричних авторегресійних моделей (TGARCH); векторних авторегресійних моделей (VAR) та векторних авторегресійних моделей з механізмом корегування помилки (моделей корегування помилки) (VECM/ECM). Вивчення курсу «Фінансова економетрика» дає можливість студентам набути навичок самостійного творчого мислення, прийняття оптимальних фінансових рішень на основі застосування економіко-математичних методів та моделей; застосування сучасного економетричного інструментарію для розробки короткострокових та середньострокових прогнозів основних фінансових показників; кількісної оцінки швидкості реакції фінансово-економічних систем на шоки в економіці; виявлення ефективних інструментів регулювання наслідків грошово-кредитної та фінансової політики з метою стимулювання економічного зростання на різних рівнях ієрархії. Курс є авторським, тому його вивчення базується на наукових дослідженнях автора, авторському навчальному та практичних посібниках для роботи в комп'ютерному класі, західних базових підручниках з моделювання часових рядів, вказівках і методичних рекомендаціях, передбачає ознайомлення зі світовим досвідом теоретичних та емпіричних досліджень з фінансової економетрики.

Інвестиційний менеджмент

2 семестр. , 4 год./тижд.,екзамен, 5 кредити ЄКТС, О.В. Мертенс, кандидат економічних наук, професор

Метою курсу є вивчення сучасної теорії і практики прийняття інвестиційних рішень – (1) в управлінні компанією, та (2) у професійній діяльності з управління інвестиційними портфелями. Завданнями курсу є: вивчення особливостей функціонування головних сегментів фінансового ринку та основних властивостей інструментів, що на них обертаються; формування навичок практичного застосування сучасних методів аналізу інвестиційних рішень на підприємстві; вивчення методів аналізу і оцінки акцій для здійснення інвестиційних рішень; оволодіння методами оцінки бізнесу з метою прийняття стратегічних рішень та рішень з інвестування; вивчення основних різновидів методу дисконтування грошових потоків для оцінки бізнесу та особливостей їх застосування на практиці; вивчення найбільш важливих положень сучасної теорії корпоративних фінансів, її взаємозв'язок з практикою бізнесу та використання у прийнятті рішень; вивчення методів та опанування практичними навичками оцінки основних різновидів боргових фінансових інструментів; вивчення похідних фінансових інструментів, підходів до їх оцінки та використання для інвестування і обмеження ризиків; вивчення сучасних підходів до управління інвестиційним портфелем, методів управління портфелем і оцінки ефективності; вивчення основних шляхів фінансування бізнесу, особливостей фінансування бізнесу на практиці, підходів до прийняття рішень з фінансування.

Методика викладання фінансово-економічних дисциплін

2 семестр, 2 год./тижд, екзамен, 3 кредити ЄКТС., Е.В. Галицька, кандидат економічних наук, професор

Курс «Методика викладання фінансово-економічних дисциплін» є необхідною складовою підготовки магістрів спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування», у результаті опанування якого майбутні фахівці повинні навчитись розуміти поведінку студента, оцінювати його

здатність до засвоєння інформації, вміти опрацьовувати матеріал, розробляти методику викладання та оцінювання знань, ефективно планувати заняття, заохочувати студентів до самостійної роботи тощо. Вивчення методики дасть можливість майбутнім викладачам реалізувати освітні, виховні та

практичні цілі фінансових та економічних дисциплін. Специфікою курсу є його спрямованість не на вивчення фінансово-економічних дисциплін, а на формування навичок творчого та обґрунтованого використання студентами різних методичних прийомів для засвоєння цілого ряду фінансових і економічних курсів, тобто розвитку у студентів якостей педагога, формування власного стилю викладання, розроблення власного ділового іміджу.

Фінансовий ризик менеджмент

2,2д семестр. , 2;4 год./тижд.,екзамен, 4,5 кредити ЄКТС., А.Б. Камінський, доктор економічних наук, професор

Курс «Фінансовий ризик менеджмент» присвячений систематичному викладенню основ, концепцій сучасного ризик менеджменту та підходам його застосування у фінансовій діяльності. Структура курсу великою мірою відбиває поєднання класичних теоретико-методологічних положень та прикладних аспектів. Теоретико-методологічна складова курсу

певною мірою узгоджена з ISO 31000 та концептуальними регулятивними положеннями BASEL III. Прикладні аспекти сфокусовані на розгляді сучасних трендів у фінансах, які мають стрімкий розвиток та включають, окрім іншого, застосування Data Mining, аналіз ризику альтернативних активів, ризик-менеджмент ESG. Метою вивчення курсу є оволодіння студентами науково-теоретичними та практичними навичками сучасного фінансового ризик менеджменту. Іманентною частиною мети виступає розуміння студентами того, що ризик менеджмент є важливою складовою сучасної фінансової діяльності фінансових інститутів, а належна імплементація систем ризик менеджменту створює важливий фактор для їх стабільного розвитку. Вивчення курсу «Фінансовий ризик менеджмент» дає можливість студентам набути навичок самостійного креативного мислення, прийняття фінансових рішень в умовах невизначеності та ризику; застосування сучасного інструментарію ідентифікації ризиків та методів їх аналізу; кількісної оцінки фінансових ризиків та врахування ставлення до ризику суб'єкта прийняття рішень; концептуального розуміння підходів до управління фінансовими ризиками та практики їх застосування.

Курсова робота

2д семестр, захист тези, 3,5 кредити ЄКТС.

Виконується з метою закріплення, поглиблення і узагальнення знань, одержаних за час навчання, та їх застосування до комплексного вирішення конкретного фахового завдання.

Методологія наукових досліджень у фінансах

3 семестр. , 3 год./тижд., екзамен, 4 кредити ЄКТС., Е.В. Галицька, кандидат економічних наук, професор

В сучасних умовах підготовки кваліфікованих кадрів зростає необхідність в оволодінні методологією наукових досліджень. Методологічна спрямованість навчального процесу у вищих навчальних закладах є основою формування наукового світогляду майбутніх фахівців. Творче сприйняття основ сучасної науки набувається в процесі науково-дослідної діяльності студентів, яка передбачає уміння: ставити наукові завдання та формулювати робочі гіпотези; організовувати збір необхідної інформації по темі дослідження, здійснювати її обробку та аналіз; прогнозувати соціально-економічні явища і процеси; узагальнювати результати наукових досліджень та формулювати висновки і пропозиції.

Ринок фінансових послуг/ Financial Services Market

3 семестр , 3 год./тижд., екзамен, 4 кредити ЄКТС., Н.Р. Слав'юк, кандидат економічних наук, доцент

Мета курсу – формування у студентів комплексного розуміння системи взаємозв'язків на ринку фінансових послуг та відповідної державної політики. Завдання курсу: вивчення сутності та функцій, які виконує ринок фінансових послуг, наукових засад побудови цього ринку як цілісного механізму перерозподілу фінансових ресурсів між державою, фізичними та юридичними особами; надати можливість порівнювати споріднені фінансові послуги та здійснювати економічно обґрунтований вибір необхідних послуг; показати роль держави на фінансовому ринку.

Фінансовий менеджмент

3 семестр, 3 год./тижд., екзамен, 5 кредити ЄКТС., Є.С. Сова, кандидат економічних наук, PhD.

Фінансовий менеджмент — наука, яка вивчає процес управління формуванням, розподілом і використанням фінансових ресурсів господарюючого суб'єкта та оптимізації обороту його грошових коштів. Метою вивчення дисципліни є оволодіння студентами базовими знаннями з теорії і практики управління фінансами підприємств, стратегії і тактики фінансового забезпечення суб'єктів господарювання, управління операційною та інвестиційною діяльністю, методів прийняття рішень щодо фінансування.

В рамках вивчення курсу «Фінансовий менеджмент» студенти мають змогу набути навички з критичного та гнучкого мислення й прийняття оптимальних управлінських рішень у сфері фінансової діяльності з метою досягнення стратегічних й операційних цілей компанії, дотримуючись високих професійних та етичних стандартів

Мікро- та макропруденційне регулювання банків

4 семестр, 3 год./тижд., екзамен, 4 кредити ЄКТС., П.А. Дадашова, кандидат економічних наук

Метою курсу є формування у студентів цілісного уявлення про мікро- та макропруденційні підходи до банківського регулювання та вміння здійснювати аналіз та калібрацію інструментів для регулювання банківської діяльності. Завдання курсу полягає у вивчення теоретичних засад та практичних аспектів регулювання діяльності банків та банківської системи.

Вивчення дисципліни дасть змогу студентам систематизувати знання щодо вимог до діяльності банків, оволодіти навичками здійснення розрахунків відповідності вимогам, калібрації інструментів оцінки та контролю основних ризиків діяльності банків на мікро та макро рівнях.

Даний курс базується на дисциплінах «Економіко-математичне моделювання», «Економетрика», «Фінансова економетрика», «Фінансова математика», «Вища математика», «Банківські операції», «Статистика», тісно пов'язаний з теоретичними економічними курсами, зокрема «Макроекономіка», «Фінанси».

Страховий менеджмент

4 семестр, 3 год./тижд., екзамен, 5 кредити ЄКТС, Є.В. Бридун, кандидат економічних наук, професор

В фінансовій системі держави неодмінною складовою є страховий ринок. Акумуляовані через страхування кошти є джерелом значних інвестицій у національну економіку та є одним із найбільш ефективних інструментів вирішення соціальних проблем країни. У процесі вивчення дисципліни «Страховий менеджмент» здобувачі другого (магістерського) рівня вищої освіти формують та поглиблюють професійні компетентності у сфері організації та управління операційною, фінансовою й іншими видами діяльності страхових компаній.

Викладання зазначеної дисципліни створює умови для ґрунтовного опанування теоретичних засад управління страховою компанією, а також для набуття теоретичних і практичних навичок управління ключовими бізнес процесами страховика, зокрема: формування та оптимізації організаційної структури страхової компанії; визначення завдань, функцій і повноважень структурних підрозділів і персоналу; розроблення та реалізації кадрової політики; отримання ліцензій, дотримання вимог регулятора; формування та впровадження конкурентоспроможних страхових продуктів; реалізації андеррайтингової політики; управління продажами страховика; особливостей маркетингової діяльності страхових компаній; зміст, значення та організація фінансового моніторингу; фінансове управління доходами, витратами та грошовими потоками; розрахунки фінансової стійкості та платоспроможності страховика.

Крім того, в межах дисципліни здобувачі опановують системні знання з організації страхової справи, формують аналітичне мислення та набувають практичних умінь щодо прийняття управлінських рішень з урахуванням ризиків, ринкового середовища та регуляторних обмежень у діяльності страхової компанії.

ВИБІРКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ

Макроекономічний аналіз та монетарна політика

1 семестр, 3 год./тижд., залік, 4,5 кредитів ЄКТС, Т.В. Токарчук, кандидат економічних наук

Мета курсу - вивчення як теоретичних основ монетарної політики, так і практичних аспектів макроекономічного аналізу та прогнозування. Розуміння принципів роботи монетарної політики, забезпечення цінової стабільності, використання інфляційного таргетування та гнучкого обмінного курсу. Вивчення інструментів монетарної політики, а також каналів, через які ці інструменти впливають на економіку.

Макроекономічне прогнозування

2 семестр. , 3 год./тижд., залік 4,5 кредити ЄКТС., С.С. Шумська, доктор економічних наук, професор

Мета курсу «Макроекономічне прогнозування» - озброїти майбутніх фахівців знаннями в області методології й технології розробки науково обґрунтованих прогнозів соціально-економічного розвитку. Основне завдання курсу – ознайомлення студентів з теоретичними основами економічного прогнозування, програмування і планування на державному та регіональному рівнях; методологією і практикою макроекономічного прогнозування та фінансового програмування; інструментарієм прогнозування макроекономічних показників. Отримані знання та навички стануть основою для обґрунтування заходів фінансової, соціально-економічної політики від короткострокової до далеко строкової перспективи; оцінки ефектів їх реалізації.

Фінансова бізнес-аналітика та аналіз даних

4 семестр, 3 год./тижд., залік, 4 кредити ЄКТС., М.Ю. Насаченко, кандидат економічних наук
Даний курс є необхідним етапом для тих, хто прагне розуміти та використовувати сучасні інструменти бізнес-аналітики та аналітики даних. В сучасному світі, де обсяги інформації швидко зростають, вміння працювати з даними та отримувати з них цінні інсайти стає ключовою навичкою. Курс «Фінансова бізнес-аналітика та аналітика даних» фокусується на найбільш поширених інструментах, що забезпечують ефективну обробку та аналіз даних. Зокрема, студенти отримають можливість навчитися використовувати зведені таблиці (pivot tables), функції з декількома аргументами (логічні, статистичні, тощо), формули, будувати взаємозв'язки між зведеними таблицями, працювати з моделями даних та готувати управлінські звіти, зокрема у форматі дашбордів (dashboards) на базі MS Excel.

Особливість курсу полягає в його фокусі на популярних інструментах та методах, які широко використовуються в сучасній бізнес-практиці. Студенти отримають необхідні навички для успішної роботи з даними та зможуть застосовувати їх вирішенні реальних бізнес-завдань. Такий підхід гарантує, що знання, отримані під час курсу, буде практично цінними у сучасній професійній сфері.

Фінансова математика та моделювання фінансових інструментів

2 семестр, 3 год./тижд., залік, 4 кредити ЄКТС., Л.Б. Долінський, доктор економічних наук, професор

Курс вивчає інструментарій та методологію фінансових обчислень, які виникають у практичній діяльності на фінансових ринках та при виконанні різних фінансових угод у різних сферах економічної та підприємницької діяльності. Вона є класичною учбовою дисципліною підготовки студентів економічних спеціальностей університетів та коледжів провідних європейських держав та США. Складові цієї дисципліни також входять до професійних сертифікаційних програм навчання фахівців з питань фондового ринку, експертів-оцінювачів бізнесу тощо, що підтверджує її актуальність та практичне спрямування. Мета опанування дисципліни полягає у тому, щоб задовольнити потреби майбутніх фахівців економічних спеціальностей у знаннях в області фінансових обчислень, що виникають при розв'язанні практичних проблем у фінансових операціях у різних сферах економічної та підприємницької діяльності. Після опанування основних понять, методів та математичного апарату фінансових обчислень, студент зможе самостійно проводити кількісний аналіз інструментів фінансового ринку та інших об'єктів інвестування, аналіз параметрів та результатів фінансових угод тощо.

Фінансовий та управлінський облік на основі Міжнародних стандартів/ IFRS-based Financial Accounting & Financial Reporting

3 семестр, 3 год./тижд., залік, 5 кредити ЄКТС, С. В. Івахненко, доктор економічних наук, професор

У курсі розглядаються дві складові, перша - стосується фінансового обліку та призначена для розвитку навичок студентів щодо аналізу бізнес-операцій відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ) і підготовки інформації у фінансовій звітності із застосуванням цих стандартів. Особи, відповідальні за фінансову звітність повинні бути здатними зробити висновки про те, як саме бізнесові операції повинні бути представлені в різних формах фінансової звітності, а також в примітках до неї. Друга - стосується управлінського обліку, й пов'язана з інформацією, необхідною для ефективного планування і контролю операцій підприємств і прийняття обґрунтованих бізнес-рішень. Загальна мета полягає в тому, щоб надати студентам концепції й інструменти, необхідні для обліку витрат, планування, контролю та прийняття управлінських рішень.

Поглиблений курс методів системної динаміки у фінансах/System Dynamics Methods in Finance: Advanced Course

1 семестр, 3 год./тижд., залік, 4 кредити ЄКТС, Віт Юніор Іра Девід, PhD, професор, А.Ю. Новік, кандидат економічних наук, PhD

Метою курсу є поглиблення набутих знань та навичок з оволодіння та застосування сучасних методів імітаційного моделювання та аналізу взаємозв'язків елементів складних економічних та фінансових систем в динаміці. Завданням курсу є розвиток у студентів вміння отримання практичних навичок структурного представлення та ілюстрації взаємозв'язків між елементами

систем на рівні окремих проектів, підприємств, регіонів, країн та світу в цілому за допомогою програмного забезпечення IThink; вивчення проведення поглибленого аналізу за допомогою віртуального відтворення в часі процесів.

Аналіз макрофінансової політики за допомогою динамічних стохастичних моделей загальної рівноваги

3 семестр, 2 год./тижд., залік, 3 кредити ЄКТС, О.І Фарина, кандидат економічних наук

Метою курсу є формування системи знань та практичних навичок щодо побудови та оцінки макроекономічних моделей та аналізу на їх основі впливу макрофінансової політики на реальну економіку. Завданням курсу є вивчення процесу побудови та оцінювання макроекономічних моделей з урахуванням структурних особливостей економіки та ринкових недосконалостей. Предметом курсу є динамічні стохастичні моделі загальної рівноваги. Вивчення дисципліни спрямоване на підготовку фахівців з макроекономічного моделювання, аналізу економічної політики та прогнозування для практичної діяльності у науково-дослідних інституціях, центральних банках, міністерствах фінансів та економіки, міжнародних фінансових організацій (МВФ, Світовий банк, тощо).

Оцінювання вартості бізнесу

2д семестр, 3 год./тижд., залік, 3 кредити ЄКТС, К.В. Якуненко, кандидат економічних наук

Дисципліна розкриває різноманітні аспекти оцінювання вартості компаній і фінансового моделювання, з особливим акцентом на дохідному підході, сценарному аналізі й пошуку фінансових рішень, спрямованих на максимізацію вартості. У ході навчання студенти поглиблюють і консоліднують знання з різних фінансових дисциплін, у т.ч. Інвестування фінансів підприємств, навчаються розробляти деталізовані фінансові моделі, враховувати інтереси різних стейкхолдерів у модель вартості компанії, а також ознайомляться з ключовими аспектами інвестиційного банкінгу.

Фінансові інновації та ринки /Financial Innovation and Markets

3 семестр, 3 год./тижд., залік, 3 кредити ЄКТС, М.Я. Сидорович, кандидат економічних наук

Курс досліджує, як фінансові ринки еволюціонують завдяки інноваціям в інструментах, інституціях, технологіях та регулюванню. Курс аналізує рушійні сили та наслідки фінансових інновацій, включно з деривативами, сек'юритизацією, фінтех, цифровими активами та сталими фінансами. Особливу увагу приділено тому, як інновації змінюють розподіл ризиків, ефективність ринку, фінансову стабільність та інвестиційні стратегії. Студенти сформують ґрунтовну аналітичну базу, засновану на фінансовій економіці та підсилену практичним застосуванням, регуляторними підходами й емпіричним досвідом. Курс готує студентів до професійної діяльності в управлінні активами, банківській сфері, фінтех та регуляторних установах. Фінансові інновації та ринки(Financial Innovation and Markets).

ПРАКТИКА

Практика педагогічна

2, 2д семестр. , 1; 3 год./тижд., залік, 3 кредити ЄКТС.

Мета практики – формування у студентів системи необхідних педагогічних умінь й навичок, фахових здібностей, особистісно-індивідуального стилю поведінки та діяльності, підготовка до цілісного виконання функцій викладача, закріплення на практиці: знань про процес і закономірності навчання; знань про планування заняття, визначати форми і зміст заняття ;знань щодо застосування в навчальному процесі системи організаційних і дидактичних заходів, спрямованих на реалізацію змісту освіти відповідно до державних стандартів; підготовку до проведення занять застосовуючи сучасні технології і методи, що сприятимуть активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів; формування практичних умінь і навичок для виконання професійних завдань та обов'язків інноваційного характеру у якості асистента; вивчення передового практичного досвіду.

Практика переддипломна

5 семестр. , 4 год./тижд., залік, 5 кредити ЄКТС.

Програма переддипломної практики сфокусована на підготовку висококваліфікованих фінансових аналітиків нового покоління, які мають глибоку теоретичну й методологічну базу у сфері фінансів, банківської справи та страхування; здатні вирішувати нестандартні завдання, приймати науково обґрунтовані фінансові рішення; генерувати оригінальні й ефективні ідеї, креативно мислити та діяти, застосовувати сучасний інструментарій прийняття фінансових

рішень. Орієнтується на сучасні наукові дослідження та досягнення у сфері фінансів, банківської справи та страхування на макро– та мікроекономічному рівнях, враховує специфіку управління фінансами організацій, банківських установ та страхових компаній з урахуванням вимог динамічного середовища ведення бізнесу на національному та міжнародному ринках.

АТЕСТАЦІЯ

Магістерська робота

5д семестр, 20 кредити ЄКТС.

Магістерська робота – форма підготовки та підсумкової атестації студента, її захистом перед екзаменаційною комісією завершується курс навчання на другому (магістерському) рівні вищої освіти. Якістю змісту та захисту цієї роботи визначається рівень підготовленості, ступінь придатності випускника до професійної діяльності. Виконання магістерської роботи передбачає: поглиблення, систематизацію та закріплення отриманих за час навчання теоретичних знань студента; виявлення його здатності обирати й аналізувати наукову або практичну проблему, зробити висновки й узагальнення, застосовувати знання при вирішенні конкретних наукових, виробничих та інших завдань, обґрунтовувати конкретні рекомендації, які можуть мати теоретичний та практичний характер; напрацювання і розвиток навичок самостійно роботи; оволодіння методикою наукових досліджень та експерименту; визначення рівня підготовленості випускника до самостійної практичної роботи, творчого розв'язання завдань.

D3 МЕНЕДЖМЕНТ

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА: РОЗВИТОК БІЗНЕСУ: УПРАВЛІННЯ ТА КОНСАЛТИНГ

<https://ukma.edu.ua/ects/index.php/2011-04-05-15-42-31/259-magister/c-073/280-onp-business-development>

ДРУГИЙ (МАГІСТЕРСЬКИЙ) РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ

ОБОВ'ЯЗКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ

Інноваційний розвиток підприємства

1 семестр, 2 год/тижд., екзамен, 3 кредити, Л.І. Курило, доктор економічних наук, професор

Метою вивчення курсу є формування у студентів системи знань з управління інноваційною діяльністю, визначення стратегії і тактики інноваційного забезпечення суб'єктів господарювання, обґрунтування та реалізації ефективних управлінських рішень з розвитку економіки на інноваційних засадах. У результаті вивчення дисципліни студент повинен знати теоретичні основи управління інноваційним розвитком підприємства; сучасні організаційні форми реалізації інновацій; методику оцінки інноваційного потенціалу; організацію процесу трансферу і комерціалізації технологій; сутність процесу управління інноваційними ризиками та володіти практичними навичками щодо розробки стратегії інноваційного розвитку; проведення маркетингових досліджень в інноваційній сфері; оцінювання інтелектуального капіталу підприємства; оцінки ефективності використання інноваційного потенціалу та обґрунтування пріоритетних напрямів його нарощування; застосування методів стратегічного управління інноваціями, методів маркетингу, організації, планування і фінансування інноваційної діяльності на підприємствах.

Менеджмент персоналу

1 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити, Н.В. Романченко, кандидат економічних наук, доцент

Дисципліна до опанування знаннями і навичками з фахової підготовки магістрів розглядає сучасні концепції управління персоналом в компаніях, орієнтованих на партнерські відносини зі споживачами. Вивчає способи забезпечення ефекту лояльності споживачів шляхом проектування ефективного маркетингу персоналу в організації; методи залучення персоналу до формування ефективного брендингу, а також управління результатами діяльності компанії. Розглядається система управління корпоративною культурою, що ґрунтується на принципах самонавчальної організації, здатної адаптуватися до умов зовнішнього середовища.

Оцінка бізнесу

1 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити, М.М. Моголова, доктор економічних наук, професор

Мета даного курсу – формування у майбутніх менеджерів (спеціалістів з управління розвитком бізнесу) необхідних знань з теорії, методології, а також різних методів оцінки бізнесу (ЦМК) та окремих видів майна і майнових прав (як основи оцінки бізнесу за майновим підходом). Оцінка бізнесу є обов'язковим елементом при операціях купівлі-продажу компаній чи їх часток, при реструктуризації підприємств, у випадку залучення інвестицій, при кредитуванні, а також при прийнятті управлінських рішень щодо забезпечення зростання вартості бізнесу. Широкий спектр застосування оцінки бізнесу та майна передбачає використання відповідного методичного інструментарію, який студенти опановують під час практичних занять. Результатом освоєння студентами методології оцінки є підготовка звіту з оцінки бізнесу (ЦМК) із застосуванням різних методів визначення його вартості. Попередні курси: економіка підприємства; стратегічний менеджмент; стратегічне управління підприємством, бухгалтерський облік і звітність.

Соціальна відповідальність

1 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити, Т.В. Гавриленко, кандидат економічних наук, доцент

Метою вивчення дисципліни є формування у фахівців базових знань з теорії та практики корпоративної соціальної відповідальності бізнесу і набуття ними відповідних професійних компетенцій, які забезпечують формування соціально-відповідальної поведінки. Впродовж вивчення дисципліни слухачі знайомляться з загальними закономірностями взаємодії бізнесу і суспільства, з основами реалізації інструментарію формування та функціонування корпоративної соціальної відповідальності в організації.

Управління бізнес-процесами та бізнес-моделями в цифровому середовищі

1 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити, М.В. Тарасюк, доктор економічних наук, професор

Навчальна дисципліна «Управління бізнес-процесами та бізнес-моделями в цифровому середовищі» спрямована на формування у магістрів сучасного бачення того, як у цифровій економіці проєктуються, аналізуються та вдосконалюються бізнес-процеси і трансформуються бізнес-моделі компаній. У межах курсу студенти вивчають основи

процесного підходу (BPM) у контексті цифрової трансформації, опановують інструменти моделювання процесів (BPMN, DMN, low-code), знайомляться з можливостями Process Mining та аналізу клієнтського шляху (Customer Journey Mining), а також із технологіями гіперавтоматизації (RPA, AI/ML) і передбачувальної аналітики. Значна увага приділяється цифровим платформам, двостороннім ринкам, інноваційним бізнес-моделям (підписка, Freemium, сервітізація), побудові омніканальної взаємодії з клієнтами та управлінню клієнтським досвідом. Окремо розглядаються питання етики, захисту даних і комплаєнсу, а також використання агільних підходів і цифрових двійників процесів. У результаті вивчення дисципліни студенти набувають практичних навичок аналізу, оптимізації та інноваційного розвитку бізнесу в цифровому середовищі.

Антикризове управління

2 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити, К.А. Пріб, доктор економічних наук, професор

Курс спрямований на формування системного розуміння причин виникнення криз у діяльності підприємств та механізмів їх подолання в умовах нестабільного економічного середовища. Його мета – розкрити закономірності розвитку кризових процесів в організаціях і сформувані практичні компетентності з аналізу, прогнозування та управління кризовими ситуаціями у бізнесі. У межах курсу розглядаються сутність і різновиди криз, особливості їх перебігу на різних етапах розвитку організацій, підходи до формування стратегій антикризового управління, а також правові та фінансово-економічні аспекти неплатоспроможності підприємств і процедур банкрутства. Особлива увага приділяється розробленню системи антикризових заходів, тактиці подолання кризових ситуацій та ролі менеджера у процесах стабілізації діяльності підприємства. Практична складова курсу спрямована на розвиток навичок діагностики кризових ситуацій і прийняття управлінських рішень в умовах високої невизначеності. Упродовж навчання використовуються сучасні освітні методи, зокрема аналіз управлінських кейсів, ситуаційні вправи, ділові ігри, індивідуальна та командна робота, що сприяє формуванню компетентностей із розроблення та реалізації антикризових стратегій.

Корпоративне управління

2 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити, І.А. Ігнат'єва, доктор економічних наук, професор

Сутність курсу «Корпоративне управління» полягає в опануванні принципів корпоративного управління; опануванні навичками формування організаційної культури корпоративного типу; формуванні умінь застосування інструментів економічного та організаційного механізмів управління корпораціями; формуванні навичок взаємоузгодження діяльності представницьких, виборних та виконавчих органів управління АТ; опануванні навичок формування систем стратегічного управління корпораціями, в тому числі шляхом впровадження систем стратегічного планування, моніторингу та контролінгу; формуванні навичок трансформації систем управління АТ. Попередні курси: менеджмент, стратегічний менеджмент, економіка підприємства, основи підприємницької діяльності.

Логістичний менеджмент

2 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити, В.В. Павленко, старший викладач

Дисципліна Логістичний менеджмент спрямована на вивчення базових принципів управління (планування, організація, контроль) ресурсами організації та прийняття логістичних рішень. Метою вивчення дисципліни є оволодіння теоретичними знаннями з питань логістичного менеджменту, активним інтегруючим потенціалом, здатним зв'язати воедино і покращити взаємодію між базовими функціональними сферами організації: постачанням, виробництвом, маркетингом, дистрибуцією, організацією продажу, та набуття практичних вмінь і навичок щодо використання логістичного менеджменту для підвищення ринкової конкурентоспроможності організації. Предметом вивчення дисципліни є система та процес логістичного менеджменту, логістичне адміністрування, прогнозування, планування, контроль та аудит. У відповідності до цього фахівець у логістиці повинен знати: місце логістичного менеджменту в системі менеджменту організації; вміти: визначати цілі логістичного менеджменту та шляхи їх досягнення; мати уявлення: про опис основних підходів та принципи формування логістичної стратегії.

Маркетинговий менеджмент

2 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити, І.О. Ковшова, доктор економічних наук, професор, Н.О. Бурбело, PhD, старший викладач

Курс «Маркетинговий менеджмент» дозволяє сформувати систему знань щодо особливостей управління компанією на засадах маркетингу. Основна увага приділяється формуванню системного світогляду та спеціальних знань з теорії та методології маркетингового менеджменту; набуття компетенцій для здійснення управлінських функцій і забезпечення ефективної діяльності компанії з використанням інноваційного маркетингового інструментарію; формування знань для розробки системи бізнес-процесів маркетингового менеджменту. Дисципліна охоплює повний цикл – від поняття «маркетинговий менеджмент» до аналізу сучасних прогресивних методик визначення ефективності. Програмою курсу передбачено два рівні підготовки: теоретичний та практичний. Перший рівень розкриває теоретичні основи маркетингового менеджменту, як системного підходу управління компанією. Другий рівень дозволяє закріпити отримані вміння і навички на практиці.

Методика викладання управлінських дисциплін у вищій школі

2д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити, В.В. Россоха, доктор економічних наук, професор, В.В. Храпкіна, доктор економічних наук, професор

Курс «Методика викладання управлінських дисциплін у вищій школі» спрямований на формування спеціальних знань з дидактики, методики, технології та практики проведення занять з управлінських дисциплін у вищих навчальних закладах; набуття вмінь і навичок для організації навчального для професійної підготовки магістрів до навчання студентів.

Основна увага приділяється формуванню системи знань про зміст, планування й організацію навчального процесу, педагогічні методики, технології, підходи і методи навчання, закономірності інноваційного розвитку освітньої системи, особистісно-орієнтовані, інтерактивні, інформаційні кредитно-модульні технології навчання.

Дисципліна охоплює повний цикл набуття практичних навичок педагогічної діяльності у реалізації методики викладання маркетингу в навчальному процесі в умовах адаптації вищої освіти до європейської системи навчання та в умовах карантинних заходів; розроблення навчальних програм як вихідних документів у плануванні й організації навчання; проведення лекцій, семінарських занять; дискусій і ефективного використання навчальних засобів, у т. ч. в умовах карантину; обґрунтованого оцінювання знань

студентів; набуття якостей майбутнього викладача; відповідального ставлення до виконання його ролі; постійного саморозвитку, самоконтролю і самовдосконалення. Архітектонікою програми навчальної дисципліни передбачено два рівні. Перший розкриває загально дидактичні й методичні засади навчання. Другий рівень закріплює отримані знання й спрямований на оволодіння методиками й технологіями викладання маркетингу та набуття практичних навичок у сфері педагогічної діяльності у вищій школі.

Методологія наукових досліджень

2д семестр, 6 год/тижд., залік, 4 кредити, В.В. Россоха, доктор економічних наук, професор

Науково-дослідна робота - це головний шлях набуття, примноження й оновлення знань, який передбачає уміння ставити наукові завдання, планувати їх виконання, організовувати збір та обробку інформації, а також створювати умови для генерування нових ідей та їх практичної реалізації. Досвід наукової роботи набувається протягом усього життя.

Ознайомлення з цим курсом дасть цілісне уявлення про науку як систему знань і знаряддя пізнання, сформує погляди на методологію наукового пізнання, сутність загальнонаукових та спеціальних методів і принципів проведення дослідження та оформлення їх результатів.

Студентам ці знання допоможуть під час освоєння нових дисциплін, самопідготовки, написання магістерської роботи. Знання будуть корисними під час ведення диспутів, виступу на науково-практичних конференціях, обстоювання різних поглядів, вибору найбільш аргументованих позицій.

Управління змінами

3 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити, К.А. Пріб, доктор економічних наук, професор

Курс спрямований на формування системного розуміння процесів трансформації організацій у сучасному динамічному бізнес-середовищі. Його мета – розкрити закономірності виникнення та реалізації змін у діяльності організацій, а також сформувати практичні компетентності з планування та впровадження змін на різних рівнях управління. У межах курсу розглядаються концептуальні засади управління змінами, природа та види змін, особливості індивідуальних змін, механізми подолання опору змінам, а також роль команд і груп у процесах трансформації. Особлива увага приділяється організаційним змінам, практичним аспектам їх реалізації та використанню сучасних моделей планування змін. Курс дозволяє зрозуміти логіку стратегічних і структурних трансформацій організацій, роль лідерства у змінах та принципи формування ефективних команд змін, здатних забезпечувати реалізацію управлінських рішень у складному та невизначеному середовищі. Практична складова курсу спрямована на розвиток навичок аналізу та управління процесами змін у реальних організаційних ситуаціях. Упродовж навчання використовуються сучасні освітні методи, зокрема аналіз управлінських кейсів, ситуаційні вправи, ділові ігри, індивідуальна та командна робота, що сприяє формуванню компетентностей із планування та реалізації змін у бізнес-організаціях. Курс орієнтований на підготовку майбутніх менеджерів і консультантів, здатних ефективно ініціювати, планувати та впроваджувати організаційні зміни, забезпечуючи розвиток і адаптацію бізнесу в умовах швидких економічних та технологічних трансформацій.

Управлінське консультування

3 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити, Ю.Ю. Д'яченко, доктор економічних наук, професор

Актуальність управлінського консультування обумовлена необхідністю забезпечення ефективного управління підприємством в умовах глобальної конкуренції та волатильності світових та національних ринків. Мета курсу – забезпечення розуміння системного управління організаціями, організаційних основ взаємовідносин консультанта і клієнта, а також засвоєння сутності та етапів консультаційного процесу. Передбачається дослідження основ менеджмент-консалтингу, етапів консультаційного процесу, аспектів професійної етики консультанта та специфіки формування консультаційної фірми.

ВИБІРКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ

ДИСЦИПЛІНИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ТА ПРАКТИКА:

Мистецтво переговорів

1 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, В.В. Павленко, старший викладач

Зміст курсу "Мистецтво переговорів" та використання знань, що він дає, є важливим інструментом в практиці комерційної діяльності, управління конфліктами, кризисного менеджменту, маркетингової діяльності підприємства. Загальні підходи до організації та управління переговорними процесами можуть бути використані у інших галузях діяльності ніж бізнес, включаючи політичну, соціальну та зовнішні справи. Опанування мистецтвом переговорів передбачає постійне вдосконалення вміння досягати бажаного або максимально можливого результату у реальних умовах.

Міжнародний бізнес

2 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, Ю.Ю. Д'яченко, доктор економічних наук, професор

Запорукою успішного виходу підприємства на зовнішній ринок є володіння теорією і практикою підготовки та реалізації міжнародних комерційних угод з урахуванням особливостей конкретних ринків і змін ринкової кон'юнктури. Курс передбачає дослідження впливу умов здійснення зовнішньоекономічної діяльності фірм на організацію та управління міжнародними компаніями. Вивчення дисципліни спрямовано на застосування економічного аналізу функціонування суб'єктів господарювання, опанування видів і форм сучасної міжнародної підприємницької діяльності, набуття досвіду вибору ефективних способів виходу на зовнішні ринки, вивчення практик удосконалення діяльності міжнародних компаній, а також опанування інформаційних і когнітивних технологій для вирішення управлінських завдань. У результаті вивчення курсу студенти зможуть аналізувати умови виходу українських підприємств на зарубіжні ринки та особливості діяльності міжнародних компаній на українському ринку.

Стратегічне управління та розвиток бізнесу

2д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити, М.В. Тарасюк, доктор економічних наук, професор

Дисципліна «Стратегічне управління та розвиток бізнесу» орієнтована на формування у магістрів сучасного стратегічного мислення та здатності розробляти й реалізовувати довгострокові стратегії розвитку підприємств в умовах цифрової трансформації, глобальної конкуренції та високої невизначеності. Курс поєднує класичні підходи стратегічного менеджменту з новітніми концепціями екосистемної конкуренції, інноваційного підприємництва, ESG-трансформації та стратегічного консалтингу. У межах дисципліни розглядаються сучасна парадигма стратегічного управління, інструменти стратегічної діагностики та foresight-аналізу, трансформація бізнес-моделей і розвиток екосистем, механізми інноваційного та підприємницького зростання, забезпечення стратегічної стійкості та управління ризиками, реалізація стратегії через організаційний дизайн і управління змінами, а також методологія стратегічного консалтингу та розроблення стратегічних рішень для бізнесу. Для успішного опанування дисципліни бажано мати базові знання з менеджменту, економіки підприємства, стратегічного аналізу, фінансів та основ бізнес-планування, а також загальне розуміння функціонування сучасних бізнес-організацій. Курс буде корисним студентам, які планують управлінську або консалтингову кар'єру, прагнуть розвивати компетентності стратегічного аналізу, проєктування бізнес-моделей та управління розвитком компаній у складному й динамічному середовищі.

Бренд-менеджмент

3 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, З.О. Демчук, кандидат економічних наук, старший викладач

Мета дисципліни — надати студентам теоретичні знання та практичні навички зі створення та управління брендами, реалізації брендovих стратегій з метою досягнення максимального ефекту для підприємства. Основні завдання дисципліни: досягти високого рівня теоретичної підготовки студентів, сформувати їх ринкове мислення в аспектах ефективного управління брендами; навчити студентів самостійно створювати бренди, ефективно управляти активами бренду, розробляти та підтримувати трендові стратегії підприємства. Предметом дисципліни є методи, процеси та дії підприємства зі створення брендів і управління їхніми активами.

Інтернет-маркетинг та e-commerce

3 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, М.В. Тарасюк, доктор економічних наук, професор

Дисципліна «Інтернет-маркетинг та e-commerce» спрямована на формування у магістрів сучасного бачення цифрового маркетингового середовища та практичних навичок управління онлайн-бізнесом в умовах розвитку цифрової економіки. У межах курсу розглядаються еволюція інтернет-маркетингу та електронної комерції, ключові поняття й актуальні тренди, особливості функціонування різних моделей електронного бізнесу та їх правове регулювання. Значна увага приділяється стратегічному контент-маркетингу та управлінню цифровим брендом, інструментам онлайн-реклами (контекстна, таргетована, програматик-реклама), використанню штучного інтелекту й автоматизації у маркетинговій діяльності, а також ролі вебсайтів і електронних платформ як ключових елементів комерційної інфраструктури. Окремий блок присвячений аналізу майбутніх технологій та викликів розвитку e-commerce. Для успішного опанування курсу бажано мати базові знання з маркетингу, основ менеджменту, а також загальне розуміння функціонування онлайн-бізнесу. Курс буде корисним студентам, які прагнуть розвивати

компетентності у сфері цифрових комунікацій, управління онлайн-продажами, просування брендів у мережі та створення конкурентоспроможних e-commerce-проектів.

Психологія управління і бізнес-комунікації

3 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, Н.О. Бурбело, PhD, старший викладач

Освітня компонента «Психологія управління і бізнес-комунікації» спрямована на формування у здобувачів магістерського рівня практикоорієнтованих психологічних знань і навичок, необхідних для ефективної професійної діяльності та адаптації в сучасному бізнес-середовищі. У межах курсу передбачено поглиблення знань з основ психології управління, ролі особистості керівника в організації, формування та розвитку корпоративної культури, етики бізнесу, а також опанування принципів побудови ефективних професійних комунікацій.

Особлива увага приділяється розвитку особистої ефективності, емоційного інтелекту, навичок управління конфліктами та стресом у діловому середовищі. Курс має виражену практичну спрямованість і передбачає аналіз реальних управлінських ситуацій, розгляд кейсів та застосування інструментів самоменеджменту, що сприяє інтеграції магістрантів у професійне середовище.

Рекламний менеджмент

3 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, І.О. Ковшова, доктор економічних наук, професор, Н.О. Бурбело, PhD, старший викладач

Курс «Рекламний менеджмент» дозволяє сформувати систему знань щодо особливостей розвитку міжнародного і вітчизняного ринків реклами та отримати практичні навички для управління рекламною діяльністю компанії чи рекламною агенцією. Основна увага приділяється формуванню системного світогляду та спеціальних практичних знань щодо маркетингових методів впливу на пізнавальну, емоційну та поведінкову реакції споживачів; набуття компетенцій для здійснення управлінських функцій щодо створення та управління рекламною агенцією. Дисципліна охоплює повний цикл – від визначення понять «реklamний менеджмент», «реакція споживачів», «потенціал ринку» і до аналізу сучасних прогресивних методик визначення ефективності рекламної кампанії. Програмою курсу передбачено два рівні підготовки: теоретичний та практичний. Перший розкриває теоретичні основи рекламного менеджменту, види рекламних агенцій, варіанти маркетингових стратегій, норми регулювання рекламного ринку. Другий рівень дозволяє реалізувати отримані вміння і навички у практичній діяльності.

Стратегічний маркетинг

3 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, І.В. Перезовова, доктор економічних наук, професор

Стратегічний маркетинг є одним з інструментів управління розвитком підприємства на основі системного підходу, сегментації ринку, когнітивної науки та теорії менеджменту з метою забезпечення сталого розвитку підприємства в умовах глобалізації та нестабільності ринків.

Передбачається дослідження основ аналізу маркетингового середовища, сутності та принципів вибору маркетингових стратегій.

Конкурентна розвідка

4 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, Д.Ю. Синько, старший викладач

Курс «Конкурентна розвідка» є вибірковою дисципліною, що дозволяє сформувати систему теоретичних знань та практичних навичок для визначення поточної ринкової позиції компаній-конкурентів (частка ринку, дохід, кількість клієнтів, маржинальність, ринкові переваги, в тому числі ті, що є комерційними таємницями) та їхніх намірів і можливостей, використовуючи інструменти переважно відкритих джерел (OSINT в бізнесі), але не обмежуючись ними. Розглядається методика формування джерельної бази для проведення розвідки, інструменти, підходи та ключові менеджерські моделі (фреймворки) для роботи із джерелами, а також вміння робити висновки на основі обробки джерел та інформації із баз даних. Велика увага приділяється формуванню вмінь щодо розробки плану розвідувального завдання і його проведення з використанням мінімальних часових та грошових ресурсів. Курс буде корисним для тих, хто займається академічними дослідженнями, журналістськими розслідуваннями, формує стратегію розвитку компанії, планує працювати у відділах стратегії, в консалтингу, бути бізнес-фаундером. Дисципліна передбачає багато практичних завдань та індивідуальне дослідження конкурентної ситуації на обраному ринку. Захист практичних завдань на низці семінарів відбуватиметься перед менеджерами відділів стратегії, розвитку та маркетингу провідних українських компаній. Курс є максимально практичним і потребує значного інтелектуального залучення студента. Завдання на семінари – реальні кейси конкурентної розвідки, які вирішувалися викладачем на практиці. Дисципліна рекомендована студентам економічних спеціальностей, особливо тим, які планують працювати та стажуватися у відділах стратегії, розвитку бізнесу, маркетингу, M&A, а також правникам, які планують працювати у сфері конкурентного права. Попередні курси: мікроекономіка, економіка підприємства, маркетинг, стратегічний маркетинг, маркетингові дослідження, фінансовий аналіз, економічний аналіз, фінанси підприємства.

ПРАКТИКА

Практика науково-дослідна

2 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, викладачі кафедри

Метою науково-дослідної практики є розвиток у здобувачів вищої освіти компетентностей, пов'язаних з організацією і виконанням науково-дослідних робіт, зокрема: систематизація і розширення професійних знань у сфері обраної спеціальності, формування і розвиток навичок до самостійної наукової роботи, проведення досліджень і закріплення отриманих теоретичних знань.

Науково-дослідна практика сприяє поглибленню навичок самостійної наукової роботи здобувачів вищої освіти і розширенню наукового світогляду. Основні завдання під час проходження науково-дослідної практики:

- визначення стану розробки питань обраної наукової проблеми у сучасній вітчизняній та іноземній літературі;
- ознайомлення зі структурою, науковою проблематикою та результатами наукової роботи викладачів кафедри, академічних і галузевих інститутів та їх провідних спеціалістів щодо обраного напрямку досліджень;
- визначення структури та основних завдань магістерського дослідження;
- отримання та закріплення практичних навичок проведення наукового дослідження, формування його інформаційного, правового та методичного забезпечення, зважаючи на сутність проблем, що вирішуються, та обмежень, пов'язаних з діяльністю конкретного підприємства;

- розвиток навичок та вмінь інформаційно-аналітичної, науково-дослідної, діагностичної та інноваційної діяльності для розв'язання актуальних проблем науки та виробництва в сучасних умовах господарювання;
- апробація основних теоретичних та практичних пропозицій та рекомендацій магістерської роботи (у формі виступів на конференціях, написанні тез тощо).

Практика педагогічна

4 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити

Педагогічна практика здобувачів вищої освіти другого рівня є обов'язковим компонентом освітньо-наукової програми для здобуття кваліфікаційного рівня магістра і має на меті оволодіння здобувачами вищої освіти методів та форм організації освітнього процесу, формування необхідних компетенцій з метою впровадження їх у освітній процес.

Педагогічна практика здобувачів другого рівня вищої освіти охоплює поетапність ознайомлення з навчально-методичною роботою кафедри маркетингу та управління бізнесом, сприяє набуттю досвіду з основ викладацької роботи, зокрема проведення навчальних аудиторних занять, сприяє накопиченню знань у процесі навчання та їх апробації в практичному зрізі. Такий підхід є виправданим, оскільки майбутня професійна діяльність магістрів у тому числі має педагогічне спрямування.

Практика включає підготовку текстів лекцій, планів-конспектів семінарських занять із різних навчальних дисциплін, читання лекції та/або проведення за участю керівників практики двох семінарських занять, які мають бути відрецензовані керівниками і на які запрошуються викладачі кафедри.

Практика переддипломна

4 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, викладачі кафедри

Однією з основних складових підготовки здобувачів вищої освіти є переддипломна практика, яка проводиться впродовж весняного семестру 2 року навчання. Під час цієї практики мають бути поглиблені та закріплені теоретичні знання з дисциплін навчального плану, може бути зібраний фактичний матеріал для підготовки кваліфікаційної/магістерської роботи.

Практика є невід'ємною частиною освітнього процесу і проводиться згідно вимог освітньої програми та навчального плану.

Метою практики є поглиблення та закріплення теоретичних знань з фахових дисциплін, завершення формування бази практичного матеріалу для виконання магістерської роботи. Переддипломна практика може відбуватися на підприємствах, в органах державної влади та місцевого самоврядування, організаціях різних форм власності, що за профілем, обсягами і станом фінансово-господарської діяльності, станом матеріально-технічної бази, рівнем організації виробничих процесів та управлінської діяльності здатні забезпечити виконання основних завдань практики. Практика може також відбуватися на базі підрозділів НаУКМА в навчальних кабінетах, лабораторіях, центрах тощо.

АТЕСТАЦІЯ

Магістерська робота

3,4,4д семестр, захист тези, 20 кредитів, викладачі кафедри

Магістерська робота має: по-перше, засвідчити певний рівень підготовки студента за дисциплінами, передбаченими освітньо-професійною програмою магістра з менеджменту;

по-друге, продемонструвати його розуміння та уміння використовувати міждисциплінарні зв'язки при теоретичному обґрунтуванні досліджуваної проблеми; по-третє, показати рівень оволодіння ним законодавчою та нормативно-методичною базою; по-четверте, виявити уміння та навички щодо використання набутих теоретичних знань для аналізу законодавчої та нормативно-методичної бази, ситуацій, що виникають у реальній господарській практиці, у сфері економіки та маркетингу, а також уміння проілюструвати результати такого аналізу прикладами з того об'єкта дослідження, де студент проходив практику, та іншими відомими практичними ситуаціями; по-п'яте, проводити практичні розрахунки за фактичними даними організації маркетингових та економічних показників для обґрунтування прогнозів і планів; по-шосте, засвідчити уміння оформляти у цілісному документі результати теоретичних досліджень, оцінки практичних ситуацій та висновків із власного дослідження, використовувати для цього комп'ютерну техніку.

D5 МАРКЕТИНГ

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА - МАРКЕТИНГ

<https://ukma.edu.ua/ects/index.php/2011-04-05-15-42-31/255-magister/mp-marketing/233-onp-marketing>

ДРУГИЙ (МАГІСТЕРСЬКИЙ) РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ

ОБОВ'ЯЗКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ

Інтелектуальна власність

1 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити, П.Ю. Кравчук, кандидат юридичних наук, доцент

Метою вивчення курсу є забезпечення інтелектуального і соціального розвитку особистості шляхом навчання основам правових та економічних аспектів інтелектуальної власності.

Об'єктом вивчення дисципліни є сукупність норм, що регулюють суспільні відносини у сфері інтелектуальної діяльності та інтелектуальної власності. Завдяки вивченню дисципліни студенти повинні вміти визначити:

- основні поняття системи правової охорони інтелектуальної власності;
- складові міжнародної системи охорони інтелектуальної власності;
- складові системи інтелектуальної власності в Україні;
- інтелектуальну власність в нормах загального законодавства України;
- об'єкти та суб'єкти права інтелектуальної власності;
- вартість права на об'єкти інтелектуальної власності;
- процедуру захисту прав інтелектуальної власності у разі їх порушення.

Інтернет-маркетинг

1 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, К.В. Пічик, кандидат економічних наук, доцент, Я.В. Козченко, старший викладач

Дисципліна спрямована на формування у студентів сукупності знань в області теорії і практики Інтернет-маркетингу; отримання ними комплексного розуміння, що включає в себе поняття «Інтернет-маркетинг» та його суть. Отримання умінь і навичок самостійної роботи з сучасними інструментами, що використовує Інтернет-маркетинг з метою просування комерційних проєктів. Оволодіння необхідними навичками роботи з програмними продуктами, які використовує Інтернет-маркетинг. Також отримання знань щодо розробки комунікаційної стратегії маркетингу

в інтернет просторі. Курс має практичне спрямування – завдання виконуються з використанням спеціальних програмних продуктів. Також, запрошуються лектори-практики.

Логістичний менеджмент

1 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити, Н.Д. Чала, доктор наук з державного управління, професор

Дисципліна Логістичний менеджмент спрямована на вивчення базових принципів управління (планування, організація, контроль) ресурсами організації та прийняття логістичних рішень. Метою вивчення дисципліни є оволодіння теоретичними знаннями з питань логістичного менеджменту, активним інтегруючим потенціалом, здатним зв'язати воедино і покращити взаємодію між базовими функціональними сферами організації: постачанням, виробництвом, маркетингом, дистрибуцією, організацією продажу, та набуття практичних вмінь і навичок щодо використання логістичного менеджменту для підвищення ринкової конкурентоспроможності організації. Предметом вивчення дисципліни є система та процес логістичного менеджменту, логістичне адміністрування, прогнозування, планування, контроль та аудит. У відповідності до цього фахівець у логістиці повинен знати: місце логістичного менеджменту в системі менеджменту організації; вміти: визначати цілі логістичного менеджменту та шляхи їх досягнення; мати уявлення: про опис основних підходів та принципи формування логістичної стратегії.

Соціальна відповідальність

1 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити, Т.В. Гавриленко, кандидат економічних наук, доцент

Метою вивчення дисципліни є формування у фахівців базових знань з теорії та практики корпоративної соціальної відповідальності бізнесу і набуття ними відповідних професійних компетенцій, які забезпечують формування соціально-відповідальної поведінки. Впродовж вивчення дисципліни слухачі знайомляться з загальними закономірностями взаємодії бізнесу і суспільства, з основами реалізації інструментарію формування та функціонування корпоративної соціальної відповідальності в організації.

Торговельний маркетинг

1 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, К.В. Пічик, кандидат економічних наук, доцент

Мета даного курсу – дати поглиблені знання майбутнім маркетологам з теорії і практики, методам і техніці маркетингу в торгівлі (мерчендайзингу). Мерчендайзинг є серцевиною роздрібно торгівлі, оскільки головним його завданням є питання розміщення товарів в торговельному залі та планування заходів по стимулюванню збуту. Акцентування уваги покупця на визначених видах товару або брендах. Спеціальна викладка-представлення товару для активізації «імпульсних покупок». Попередні курси: маркетинг, маркетингова політика комунікацій, маркетингова товарна політика.

Управління бізнес-процесами та бізнес-моделями в цифровому середовищі

1 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити, М.В. Тарасюк, доктор економічних наук, професор

Навчальна дисципліна «Управління бізнес-процесами та бізнес-моделями в цифровому середовищі» спрямована на формування у магістрів зі спеціальності «Маркетинг» сучасного бачення того, як у цифровій економіці проєктуються, аналізуються та вдосконалюються бізнес-процеси і трансформуються бізнес-моделі компаній. У межах курсу студенти вивчають основи процесного підходу (BPM) у контексті цифрової трансформації, опановують інструменти моделювання процесів (BPMN, DMN, low-code), знайомляться з можливостями Process Mining та аналізу клієнтського шляху (Customer Journey Mining), а також із технологіями гіперавтоматизації (RPA, AI/ML) і передбачувальної аналітики. Значна увага приділяється цифровим платформам,

двостороннім ринкам, інноваційним бізнес-моделям (підписка, Freemium, сервітізація), побудові омніканальної взаємодії з клієнтами та управлінню клієнтським досвідом. Окремо розглядаються питання етики, захисту даних і комплаєнсу, а також використання агільних підходів і цифрових двійників процесів. У результаті вивчення дисципліни студенти набувають практичних навичок аналізу, оптимізації та інноваційного розвитку бізнесу в цифровому середовищі.

Інноваційний маркетинг

2 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити, К.В. Пічик, кандидат економічних наук, доцент

Обов'язкова дисципліна, яка містить певне коло знань у галузі інноваційного маркетингу, а саме: ознайомлення з принципами розробки та виведенням на ринок нових товарів/послуг. Набуття студентами знань з питань планування та організації створення нових товарів та методичних і практичних навичок щодо оцінювання комерційних перспектив інноваційного продукту, а також його просування на ринок.

Маркетинговий аудит

2 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити, О.В. Боднар, доктор економічних наук, професор

Проходження курсу дозволяє отримати теоретичні знання, опанувати методичні підходи та набуті практичні навички з організації та проведення маркетингового аудиту в сучасних умовах діяльності підприємств. Дисципліна охоплює вивчення питань щодо особливостей складання договору на надання аудиторських послуг, етапності проведення маркетингового аудиту, збору та джерел аудиторських доказів, правил проведення аудиторських процедур, організації аудиторської вибірки, здійснення маркетингового аудиту за різними складовими, зокрема аудиту товарно збутової та цінової політики, аудиту експортного маркетингу підприємства, аудиту комунікаційної політики та організації маркетингової діяльності підприємства, особливостей проведення митного пост-аудиту. В процесі навчання передбачено практичне застосування набутих знань, зокрема в частині розрахунку ціни аудиторської послуги, складання запиту маркетингового аудитора та визначення необхідного обсягу вибірки для отримання аудиторських доказів, проведення маркетингового аудиту асортименту товарів та підготовки рекомендацій щодо його удосконалення, оцінки інфляційного очікування при проведенні аудиту цінової політики, аудиту застосованих підприємством цінових знижок. В рамках проведення експортного аудиту передбачена робота із підготовки рекомендацій щодо розвитку експортної діяльності підприємства, в межах аудиту комунікаційної політики передбачене проведення маркетингового аудиту веб сайту підприємства. В результаті проведеної роботи студенти складають звіт маркетингового аудитора.

Маркетинговий менеджмент

2 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити, І.О. Ковшова, доктор економічних наук, професор, Н.О. Бурбело, PhD, старший викладач

Курс «Маркетинговий менеджмент» дозволяє сформувати систему знань щодо особливостей управління компанією на засадах маркетингу. Основна увага приділяється формуванню системного світогляду та спеціальних знань з теорії та методології маркетингового менеджменту; набуття компетенцій для здійснення управлінських функцій і забезпечення ефективної діяльності компанії з використанням інноваційного маркетингового інструментарію; формування знань для розробки системи бізнес-процесів маркетингового менеджменту. Дисципліна охоплює повний цикл – від поняття «маркетинговий менеджмент» до аналізу сучасних прогресивних методик визначення ефективності. Програмою курсу передбачено два рівні підготовки: теоретичний та практичний. Перший рівень розкриває теоретичні основи маркетингового менеджменту, як системного підходу управління компанією. Другий рівень дозволяє закріпити отримані вміння і навички на практиці.

Методика викладання управлінських дисциплін у вищій школі

2 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, В.В. Россоха, доктор економічних наук, професор, В.В. Храпкіна, доктор економічних наук, професор

Курс «Методика викладання управлінських дисциплін у вищій школі» спрямований на формування спеціальних знань з дидактики, методики, технології та практики проведення занять з управлінських дисциплін у вищих навчальних закладах; набуття вмінь і навичок для організації навчального для професійної підготовки магістрів до навчання студентів.

Основна увага приділяється формуванню системи знань про зміст, планування й організацію навчального процесу, педагогічні методики, технології, підходи і методи навчання, закономірності інноваційного розвитку освітньої системи, особистісно-орієнтовані, інтерактивні, інформаційні кредитно-модульні технології навчання.

Дисципліна охоплює повний цикл набуття практичних навичок педагогічної діяльності у реалізації методики викладання маркетингу в навчальному процесі в умовах адаптації вищої освіти до європейської системи навчання та в умовах карантинних заходів; розроблення навчальних програм як вихідних документів у плануванні й організації навчання; проведення лекцій, семінарських занять; дискусій і ефективного використання навчальних засобів, у т. ч. в умовах карантину; обґрунтованого оцінювання знань студентів; набуття якостей майбутнього викладача; відповідального ставлення до виконання його ролі; постійного саморозвитку, самоконтролю і самовдосконалення.

Архітектонікою програми навчальної дисципліни передбачено два рівні. Перший розкриває загально дидактичні й методичні засади навчання. Другий рівень закріплює отримані знання й спрямований на оволодіння методиками й технологіями викладання маркетингу та набуття практичних навичок у сфері педагогічної діяльності у вищій школі.

Методологія наукових досліджень

2 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити, В.В. Россоха, доктор економічних наук, професор, В.В. Храпкіна, доктор економічних наук, професор

Курс «Методологія наукових досліджень» спрямований на формування у студентів наукового світогляду, набуття спеціальних знань з методології науки та професійної готовності до проведення науково-дослідної роботи у сфері маркетингу, набуття вмінь і навичок для отримання достовірного, істинного знання, яке відображає сутнісні характеристики об'єкта дослідження, перевірений практикою результат пізнавальної діяльності. Основна увага приділяється формуванню системи знань про зміст, планування й організацію проведення науково-дослідної роботи на засадах методологічного обґрунтування змістовного наповнення категоріально-понятійного апарату, визначення робочої гіпотези, мети і завдань дослідження, використання методів наукових досліджень, розроблення методичних підходів до поставлених завдань, опрацювання програм наукових досліджень. Дисципліна охоплює повний цикл набуття практичних навичок науково-дослідної роботи на засадах маркетингового аналізу й синтезу, аргументації й обґрунтування, принципів положень, парадигм, теорій і концепцій, окреслених етапів і сформованої програми наукового дослідження, обґрунтування проблеми й проблемного аналізу, об'єкта і предмета дослідження, емпіричної бази дослідження, гіпотези її перевірки та встановлення наукового факту. Архітектонікою програми навчальної дисципліни передбачено два рівні. Перший розкриває методологічні засади наукового дослідження в маркетингу. Другий рівень закріплює отримані знання й спрямований на оволодіння методологією науково-пізнавальної діяльності та набуття практичних навичок розгортання наукового дослідження в маркетингу.

Міжнародний маркетинг

2д семестр, 6 год/тижд., залік, 4 кредити, Н.В. Романченко, кандидат економічних наук, доцент

Дисципліна спрямована на розвиток у фахівців навичок реалізації функцій та завдань маркетингу в крос-культурному середовищі. Дисципліна вивчає особливості формування комплексної системи дослідження міжнародного середовища, процедуру вибору компанії зарубіжних ринків та їх сегментації; методи виходу компанії на зовнішні ринки; принципи організації зовнішньоекономічної діяльності підприємства на засадах маркетингу.

Попередні курси: маркетинг, товарна маркетингова політика, ділова етика, маркетингові дослідження

Стратегічний маркетинг

3 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити, І.В. Перезовова, доктор економічних наук, професор

Стратегічний маркетинг є одним з інструментів управління розвитком підприємства на основі системного підходу, сегментації ринку, когнітивної науки та теорії менеджменту з метою забезпечення сталого розвитку підприємства в умовах глобалізації та нестабільності ринків.

Передбачається дослідження основ аналізу маркетингового середовища, сутності та принципів вибору маркетингових стратегій.

ВИБІРКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ

ДИСЦИПЛІНИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ТА ПРАКТИКА:

Стратегічне управління підприємством

2д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити, М.В. Тарасюк, доктор економічних наук, професор

Вибіркова навчальна дисципліна «Стратегічне управління підприємством» допоможе студентам магістратури сформувати сучасне стратегічне мислення та навчитися приймати обґрунтовані довгострокові управлінські рішення в умовах цифрової економіки та високої конкуренції. У межах курсу розглядаються актуальні підходи до стратегічного аналізу та діагностики бізнес-середовища, формування конкурентних і платформних стратегій, інноваційного та підприємницького розвитку, побудови клієнтоцентричних моделей створення цінності, забезпечення стратегічної стійкості та управління ризиками, а також інструменти реалізації стратегії та стратегічного контролю. Дисципліна орієнтована на поєднання стратегічного менеджменту й маркетингу, роботу з аналітичними інструментами та практичними кейсами. Для її успішного опанування бажано мати базові знання з маркетингу, менеджменту та економіки підприємства, а також загальне розуміння принципів функціонування бізнесу, однак спеціальної поглибленої підготовки не вимагається. Курс буде корисним студентам, які прагнуть розвивати управлінські компетентності, планують кар'єру у сфері стратегічного менеджменту або підприємництва та хочуть краще розуміти механізми довгострокового розвитку компаній.

Управління поведінкою споживача

2д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити, О.В. Гуменна, доктор економічних наук, доцент

Головною метою курсу є надання знань про напрями розширення функцій маркетингу в дослідженні механізмів поведінки споживачів і використання цих механізмів для досягнення мети організації. Розуміння сучасних теорій споживчої поведінки, споживчі потреби та мотивацію, фактори внутрішнього та зовнішнього впливу на прийняття споживачем рішення про купівлю, алгоритм прийняття споживачем рішення про купівлю, поведінкову реакцію на покупку, моделі поведінки споживача на споживчому та промисловому ринках, їхню специфіку.

E-commerce

3 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, К.В. Пічик, кандидат економічних наук, доцент, Я.В. Козченко, старший викладач

Дисципліна спрямована на формування у студентів сукупності знань в області теорії і практики електронної комерції; формування комплексного розуміння, що включає в себе визначення, класифікацію та характеристики різних видів комерційної діяльності в інтернет просторі. Курс формує перелік умінь і навичок самостійної роботи з сучасними інструментами, що використовується в сучасній онлайн комерції з метою просування товарів та послуг, вибору для відповідних каналів цифрової маркетингової комунікації в мережі Internet; оволодінні необхідними навичками роботи з програмними продуктами. Курс передбачає опанування

студентами необхідних інструментів для вивчення та аналізу поведінки споживачів на B2C, B2B, C2C онлайн ринках.

Бренд-менеджмент

3 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, З.О. Демчук, кандидат економічних наук, старший викладач

Мета дисципліни — надати студентам теоретичні знання та практичні навички зі створення та управління брендами, реалізації брендових стратегій з метою досягнення максимального ефекту для підприємства. Основні завдання дисципліни: досягти високого рівня теоретичної підготовки студентів, сформувані їх ринкове мислення в аспектах ефективного управління брендами; навчити студентів самостійно створювати бренди, ефективно управляти активами бренду, розробляти та підтримувати трендові стратегії підприємства. Предметом дисципліни є методи, процеси та дії підприємства зі створення брендів і управління їхніми активами.

Мистецтво переговорів

3 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, В.В. Павленко, старший викладач

Зміст курсу «Мистецтво переговорів» та використання знань, що він дає, є важливим інструментом в практиці комерційної діяльності, управління конфліктами, кризисного менеджменту, маркетингової діяльності підприємства. Загальні підходи до організації та управління переговорними процесами можуть бути використані у інших галузях діяльності ніж бізнес, включаючи політичну, соціальну та зовнішні справи. Опанування мистецтвом переговорів передбачає постійне вдосконалення вміння досягати бажаного або максимально можливого результату у реальних умовах.

Психологія управління і бізнес-комунікації

3 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, Н.О. Бурбело, PhD, старший викладач

Освітня компонента «Психологія управління і бізнес-комунікації» спрямована на формування у здобувачів магістерського рівня практикоорієнтованих психологічних знань і навичок, необхідних для ефективної професійної діяльності та адаптації в сучасному бізнес-середовищі. У межах курсу передбачено поглиблення знань з основ психології управління, ролі особистості керівника в організації, формування та розвитку корпоративної культури, етики бізнесу, а також опанування принципів побудови ефективних професійних комунікацій.

Особлива увага приділяється розвитку особистої ефективності, емоційного інтелекту, навичок управління конфліктами та стресом у діловому середовищі. Курс має виражену практичну спрямованість і передбачає аналіз реальних управлінських ситуацій, розгляд кейсів та застосування інструментів самоменеджменту, що сприяє інтеграції магістрантів у професійне середовище.

Курс базується на положеннях менеджменту та загальної психології і має середній рівень складності. Його зміст пов'язаний з такими освітніми компонентами, як «Менеджмент персоналу», «Корпоративне управління», «Управлінське консультування».

Рекламний менеджмент

3 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, І.О. Ковшова, доктор економічних наук, професор, Н.О. Бурбело, PhD, старший викладач

Курс «Рекламний менеджмент» дозволяє сформувати систему знань щодо особливостей розвитку міжнародного і вітчизняного ринків реклами та отримати практичні навички для управління рекламною діяльністю компанії чи рекламною агенцією. Основна увага приділяється формуванню системного світогляду та спеціальних практичних знань щодо маркетингових методів впливу на пізнавальну, емоційну та поведінкову реакції споживачів; набуття компетенцій для здійснення управлінських функцій щодо створення та управління рекламною агенцією. Дисципліна охоплює повний цикл – від визначення понять «реklamний менеджмент», «реакція споживачів», «потенціал

ринку» і до аналізу сучасних прогресивних методик визначення ефективності рекламної кампанії. Програмою курсу передбачено два рівні підготовки: теоретичний та практичний. Перший розкриває теоретичні основи рекламного менеджменту, види рекламних агенцій, варіанти маркетингових стратегій, норми регулювання рекламного ринку. Другий рівень дозволяє реалізувати отримані вміння і навички у практичній діяльності.

Управління змінами

3 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, К.А. Пріб, доктор економічних наук, професор

Курс «Управління змінами» формує системне розуміння процесів трансформації організацій у динамічному ринковому середовищі. Його мета – розкрити закономірності виникнення та реалізації змін у діяльності компаній і сформувані практичні компетентності з планування та впровадження змін у бізнесі. У межах курсу розглядаються концептуальні засади управління змінами, природа та види змін, індивідуальні зміни, подолання опору змінам, а також роль команд і груп у процесах організаційних трансформацій. Особлива увага приділяється специфіці змін у маркетинговій діяльності підприємств, трансформаціям ринкового середовища, зміні поведінки споживачів і конкурентних умов. Курс дозволяє зрозуміти логіку стратегічних і структурних змін організацій, а також роль лідерства та команд у реалізації маркетингових і бізнес-трансформацій. Упродовж курсу використовуються сучасні освітні методи, зокрема аналіз кейсів, ситуаційні вправи, ділові ігри, індивідуальна та командна робота, що сприяє розвитку практичних навичок управління змінами в маркетингових стратегіях і бізнес-процесах.

Антикризове управління

4 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, К.А. Пріб, доктор економічних наук, професор

Курс спрямований на формування системного розуміння природи криз у ринковому середовищі та їх впливу на маркетингову діяльність компаній. Його мета – розкрити закономірності виникнення та розвитку кризових явищ на ринках, а також сформувані практичні компетентності з розроблення та реалізації антикризових маркетингових рішень. У межах курсу розглядаються сутність і різновиди криз, антикризові стратегії компаній, а також підходи до формування комплексу антикризових заходів у маркетинговій діяльності. Особлива увага приділяється аналізу змін ринкового середовища, трансформаціям поведінки споживачів у кризових умовах та методам діагностики криз на ринках. Курс дозволяє зрозуміти логіку прийняття маркетингових рішень у нестабільному середовищі, а також роль маркетингових інструментів у стабілізації позицій компанії та відновленні її конкурентоспроможності. Практична складова курсу спрямована на розвиток навичок аналізу кризових ситуацій на ринку та розроблення ефективних маркетингових рішень для їх подолання. Упродовж навчання використовуються сучасні освітні методи, зокрема аналіз кейсів, ситуаційні вправи, ділові ігри, індивідуальна та командна робота, що сприяє формуванню практичних компетентностей із антикризового управління в маркетингу. Курс дозволяє майбутнім маркетологам розвинути здатність своєчасно виявляти кризові явища на ринку, оцінювати ефективність антикризових маркетингових заходів і приймати обґрунтовані рішення для збереження та зміцнення ринкових позицій компанії.

Конкурентна розвідка

4 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, Д.Ю. Синько, старший викладач

Курс «Конкурентна розвідка» є вибірковою дисципліною, що дозволяє сформувані систему теоретичних знань та практичних навичок для визначення поточної ринкової позиції компаній-конкурентів (частка ринку, дохід, кількість клієнтів, маржинальність, ринкові переваги, в тому числі ті, що є комерційними таємницями) та їхніх намірів і можливостей, використовуючи інструменти переважно відкритих джерел (OSINT в бізнесі), але не обмежуючись ними. Розглядається методика формування джерельної бази для проведення розвідки, інструменти, підходи та ключові менеджерські моделі (фреймворки) для роботи із джерелами, а також вміння робити висновки на основі обробки джерел та інформації із баз даних. Велика увага приділяється формуванню вмінь щодо розробки плану розвідувального завдання і його проведення з використанням мінімальних часових та грошових ресурсів. Курс буде корисним для тих, хто займається академічними дослідженнями, журналістськими розслідуваннями, формує стратегію

розвитку компанії, планує працювати у відділах стратегії, в консалтингу, бути бізнес-фаундером. Дисципліна передбачає багато практичних завдань та індивідуальне дослідження конкурентної ситуації на обраному ринку. Захист практичних завдань на низці семінарів відбуватиметься перед менеджерами відділів стратегії, розвитку та маркетингу провідних українських компаній. Курс є максимально практичним і потребує значного інтелектуального залучення студента. Завдання на семінари – реальні кейси конкурентної розвідки, які вирішувалися викладачем на практиці. Дисципліна рекомендована студентам економічних спеціальностей, особливо тим, які планують працювати та стажуватися у відділах стратегії, розвитку бізнесу, маркетингу, M&A, а також правникам, які планують працювати у сфері конкурентного права. Попередні курси: мікроекономіка, економіка підприємства, маркетинг, стратегічний маркетинг, маркетингові дослідження, фінансовий аналіз, економічний аналіз, фінанси підприємства.

Корпоративне управління

4 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, І.А. Ігнат'єва, доктор економічних наук, професор

Сутність курсу «Корпоративне управління» полягає в опануванні принципів корпоративного управління; опануванні навичками формування організаційної культури корпоративного типу; формуванні умінь застосування інструментів економічного та організаційного механізмів управління корпораціями; формуванні навичок взаємоузгодження діяльності представницьких, виборних та виконавчих органів управління АТ; опануванні навичок формування систем стратегічного управління корпораціями, в тому числі шляхом впровадження систем стратегічного планування, моніторингу та контролінгу; формуванні навичок трансформації систем управління АТ.

Попередні курси: менеджмент, стратегічний менеджмент, економіка підприємства, основи підприємницької діяльності.

ПРАКТИКА

Практика науково-дослідна

2 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, викладачі кафедри

Метою науково-дослідної практики є розвиток у здобувачів вищої освіти компетентностей, пов'язаних з організацією і виконанням науково-дослідних робіт, зокрема: систематизація і розширення професійних знань у сфері обраної спеціальності, формування і розвиток навичок до самостійної наукової роботи, проведення досліджень і закріплення отриманих теоретичних знань. Науково-дослідна практика сприяє поглибленню навичок самостійної наукової роботи здобувачів вищої освіти і розширенню наукового світогляду. Основні завдання під час проходження науково-дослідної практики:

- визначення стану розробки питань обраної наукової проблеми у сучасній вітчизняній та іноземній літературі;
- ознайомлення зі структурою, науковою проблематикою та результатами наукової роботи викладачів кафедри, академічних і галузевих інститутів та їх провідних спеціалістів щодо обраного напрямку досліджень;
- визначення структури та основних завдань магістерського дослідження;
- отримання та закріплення практичних навичок проведення наукового дослідження, формування його інформаційного, правового та методичного забезпечення, зважаючи на сутність проблем, що вирішуються, та обмежень, пов'язаних з діяльністю конкретного підприємства;
- розвиток навичок та вмінь інформаційно-аналітичної, науково-дослідної, діагностичної та інноваційної діяльності для розв'язання актуальних проблем науки та виробництва в сучасних умовах господарювання;
- апробація основних теоретичних та практичних пропозицій та рекомендацій магістерської роботи (у формі виступів на конференціях, написанні тез тощо).

Практика педагогічна

4 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити

Педагогічна практика здобувачів вищої освіти другого рівня є обов'язковим компонентом освітньо-наукової програми для здобуття кваліфікаційного рівня магістра і має на меті оволодіння здобувачами вищої освіти методів та форм організації освітнього процесу, формування необхідних компетенцій з метою впровадження їх у освітній процес.

Педагогічна практика здобувачів другого рівня вищої освіти охоплює поетапність ознайомлення з навчально-методичною роботою кафедри маркетингу та управління бізнесом, сприяє набуттю досвіду з основ викладацької роботи, зокрема проведення навчальних аудиторних занять, сприяє накопиченню знань у процесі навчання та їх апробації в практичному зрізі. Такий підхід є виправданим, оскільки майбутня професійна діяльність магістрів у тому числі має педагогічне спрямування.

Практика включає підготовку текстів лекцій, планів-конспектів семінарських занять із різних навчальних дисциплін, читання лекції та/або проведення за участю керівників практики двох семінарських занять, які мають бути відрецензовані керівниками і на які запрошуються викладачі кафедри.

Практика переддипломна

4 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, викладачі кафедри

Однією з основних складових підготовки здобувачів вищої освіти є переддипломна практика, яка проводиться впродовж весняного семестру 2 року навчання. Під час цієї практики мають бути поглиблені та закріплені теоретичні знання з дисциплін навчального плану, може бути зібраний фактичний матеріал для підготовки кваліфікаційної/магістерської роботи.

Практика є невід'ємною частиною освітнього процесу і проводиться згідно вимог освітньої програми та навчального плану.

Метою практики є поглиблення та закріплення теоретичних знань з фахових дисциплін, завершення формування бази практичного матеріалу для виконання магістерської роботи.

Переддипломна практика може відбуватися на підприємствах, в органах державної влади та місцевого самоврядування, організаціях різних форм власності, що за профілем, обсягами і станом фінансово-господарської діяльності, станом матеріально-технічної бази, рівнем організації виробничих процесів та управлінської діяльності здатні забезпечити виконання основних завдань практики. Практика може також відбуватися на базі підрозділів НаУКМА в навчальних кабінетах, лабораторіях, центрах тощо.

АТЕСТАЦІЯ

Магістерська робота

3,4,4д семестр, захист тези, 20 кредитів, викладачі кафедри

Магістерська робота має: по-перше, засвідчити певний рівень підготовки студента за дисциплінами, передбаченими освітньо-професійною програмою магістра з маркетингу; по-друге, продемонструвати його розуміння та уміння використовувати міждисциплінарні зв'язки при теоретичному обґрунтуванні досліджуваної проблеми; по-третє, показати рівень оволодіння ним законодавчою та нормативно-методичною базою; по-четверте, виявити уміння та навички щодо використання набутих теоретичних знань для аналізу законодавчої та нормативно-методичної бази, ситуацій, що виникають у реальній господарській практиці, у сфері економіки та маркетингу, а також уміння проілюструвати результати такого аналізу прикладами з того об'єкта дослідження, де студент проходив практику, та іншими відомими практичними ситуаціями; по-п'яте, проводити практичні розрахунки за фактичними даними організації маркетингових та економічних показників для обґрунтування прогнозів і планів; по-шосте, засвідчити уміння оформляти у цілісному документі результати теоретичних досліджень, оцінки практичних ситуацій та висновків із власного дослідження, використовувати для цього комп'ютерну техніку.

ФАКУЛЬТЕТ ІНФОРМАТИКИ

F1 ПРИКЛАДНА МАТЕМАТИКА

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА - ПРИКЛАДНА МАТЕМАТИКА

<https://ukma.edu.ua/ects/index.php/2011-04-18-08-31-28/176-2018-06-13-06-37-07/mppriladmat/241-2018-11-01-08-50-40>

ОСВІТНІЙ СТУПІНЬ – МАГІСТР

ОБОВ'ЯЗКОВІ ДИСЦИПЛІНИ

Динамічні системи

1, 2 семестри, 3 год/тижд., залік/екзамен, 8 кредитів, Б. В. Олійник, доктор фізико-математичних наук, доцент

Окрім загальних теоретичних понять («орбіти», «періодичні точки», «атрактори», «ентропія», «хаос» тощо) курс охоплює численні застосування теорії динамічних систем до задач математичного моделювання, фізики, медицини, економіки та комп'ютерних наук. Базується на таких курсах, як математичний аналіз, диференціальні рівняння, алгебра та геометрія, дискретна математика.

Прикладне програмування

1 семестр, 2 год/тижд., екзамен, 3 кредити, Б. В. Норкін, кандидат фізико-математичних наук, старший викладач

У курсі розглядаються пакети прикладних програм (ППП), які служать програмним інструментарієм рішення функціональних завдань і є найчисленнішим класом програмних продуктів. розглядаються програмні продукти, що виконують обробку інформації різних предметних областей і забезпечують застосування обчислювальної техніки в різних сферах діяльності людини. Наголос робиться на висвітлення методології вдосконалення та модернізації популярних систем, створення їхніх нових версій.

Математичні основи інформаційних технологій

1 семестр, 2 год/тижд., екзамен, 3 кредити, О. С. Тригуб, кандидат фізико-математичних наук, доцент

Вивчаються задачі обробки емпіричних даних, розрахунку статистичних характеристик, пов'язаних зі шкалами вимірювання різних типів, формулювання й перевірка гіпотез щодо властивостей розподілів і числових характеристик при розробці інформаційних систем, дослідженні програмного й апаратного забезпечення комп'ютерів.

Теорія складності алгоритмів

1 семестр, 2 год/тижд., екзамен, 3 кредити, Б. В. Олійник, доктор фізико-математичних наук, доцент

У курсі вивчаються класи предикатів P , NP , $\sum_k$, P_k , $PSPACE$, співвідношення між ними. доводиться теорема Кука про існування NP -повних предикатів. даються часові оцінки складностей ряду важливих алгоритмів, зокрема криптографічних.

Прикладна алгебра та теорія чисел

2 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 5 кредитів, Д. І. Морозов, кандидат фізико-математичних наук, старший викладач

У курсі розглядаються класична теорія алгебраїчних структур, основи кодування з виправленням помилок (лінійні коди) та основи криптографії. Курс потребує базових знань з математичного аналізу, теорії ймовірностей та математичної статистики, функціонального аналізу.

Технології чисельного моделювання

2 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити, О. С. Тригуб, кандидат фізико-математичних наук, доцент

Передбачає ознайомлення студентів з обчислювальним експериментом. в курсі розглядаються кілька етапів методу обчислювального експерименту: побудова математичної моделі; вибір наближеного (чисельного) методу розв'язку задачі (запис обчислювального алгоритму); програмування обраного алгоритму для ЕОМ; проведення розрахунків на ЕОМ; аналіз отриманих чисельних даних і уточнення моделі.

Стохастична фінансова математика

3 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 5 кредитів, Н. Ю. Щестюк, кандидат фізико-математичних наук, доцент

Курс присвячений задачам вивчення випадкових процесів та дослідження фінансових структур і технологій, найбільш раціонального використання фінансових ресурсів з урахуванням факторів часу, ризику та характеру економіко-фінансового довкілля, зазвичай випадкового.

Курс базується на таких розділах математики, як теорія ймовірностей та математична статистика, аналіз даних, дискретна математика, диференціальні рівняння.

Методика викладання математики та інформатики у вищій школі

3 семестр, 2 год/тижд., екзамен, 3 кредити, Ю. О. Захарійченко, кандидат фізико-математичних наук, доцент

Вихідним положенням курсу є класичні основи теорії педагогіки, тенденції її розвитку та особливості цього процесу стосовно викладання математики та інформатики в Україні. в єдиному комплексі розглядаються проблеми загальної педагогіки, методики виховної роботи, історії педагогіки та педагогічної майстерності. висвітлюються основні положення теорії виховання в історичному та гносеологічному аспектах, шляхи втілення педагогічної теорії в практику загальноосвітньої середньої школи України, нові здобутки та дослідження у галузі викладання математики та інформатики.

Науково-дослідний семінар

3, 4 семестри, 2 год/тижд., заліки, 4 кредити, Б. В. Олійник, доктор фізико-математичних наук, доцент, О. І. Кашпіровський, кандидат фізико-математичних наук, доцент

Завданням проведення семінару є самостійний пошук та аналіз наукових робіт із різних галузей комп'ютерних наук та прикладної математики (відповідно до тематики магістерських робіт студентів), а також підготовка і виступ з доповідями на основі опрацьованого матеріалу.

Нелінійні процеси та моделі

4 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 5 кредитів, В. А. Дутка

Метою курсу є опанування студентами знань про сутність і механізми виникнення нелінійних процесів у живій та неживій природі, основні типи та способи побудови математичних моделей для опису таких процесів. особливий наголос зроблено на нелінійних моделях, які виникають при моделюванні процесів тепло-, масопереносу та дифузії в прикладних фізичних задачах та задачах математичної медицини. основою цих математичних моделей є нелінійні диференціальні (як правило, з частинними похідними) та інтегро-диференціальні рівняння з відповідними крайовими та початковими умовами.

Теорія оптимального керування

4 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 3 кредити, Р. К. Чорней, кандидат фізико-математичних наук, доцент

У курсі розглядається формалізація та основні принципи оптимізаційних задач. розглядаються цілі та критерії для моделей, що є не повністю сформованими. вивчаються оцінки ефективності за умови наявності факторів, що не контролюються, за умови невизначеності критерію цілі. дається обґрунтування оптимальних стратегій та застосування їх в економічних задачах.

Курсова робота

2д семестр, 0 год/тижд., захист, 3 кредити, викладачі факультету інформатики

Завдання виконання курсової роботи полягає у вдосконаленні навичок самостійної роботи з науковою літературою, розвитку уміння аналізувати і структурувати матеріал, а також узагальнювати отримані результати і знаходити нові підходи до розв'язання нестандартних задач.

ВИБІРКОВІ ДИСЦИПЛІНИ

Математична біологія

1 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, В. А. Дутка

Метою курсу є опанування студентами знань про моделі математичної біології та їх аналіз за допомогою застосування математичних методів. Предметом математичної біології є побудова та дослідження математичних моделей для опису процесів у біології та медицині. основою цих математичних моделей є нелінійні диференціальні (як правило, з частинними похідними), інтегро-диференціальні та стохастичні рівняння.

Математична теорія ризику та страхова справа

1 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, М. В. Братик, кандидат фізико-математичних наук, старший викладач

Курс складається з двох розділів: основні ймовірнісні характеристики тривалості життя та основні типи страхувань і пов'язані з ними ризики. Курс базується на таких розділах математики, як математичний аналіз, теорія ймовірностей та математична статистика.

Прикладний статистичний аналіз

1 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, Н. Ю. Щестюк, кандидат фізико-математичних наук, доцент

У курсі вивчають задачі прикладного аналізу даних: побудови математичних моделей у вигляді кривих регресії, різні види статистичного аналізу: дисперсійного, факторного, кластерного, статистичний аналіз часових рядів та інших. Курс потребує базових знань з теорії ймовірностей та математичної статистики, математичного аналізу.

Проблеми некласичної оптимізації

2 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, Н. Ю. Щестюк, кандидат фізико-математичних наук, доцент

Курс присвячено проблемам і методам некласичної оптимізації, якими займається математичне програмування. Курс є логічним продовженням курсу Модо (методи оптимізації та дослідження операцій), основна увага в якому приділялась класичним методам умовної та безумовної оптимізації функцій та функціоналів. У першому розділі розглядають проблеми та методи цілочисельного програмування, оптимізації на мережах та графах, задачі дробово-лінійного програмування. У другому розділі – проблеми та методи динамічного програмування та сучасні задачі стохастичного програмування. вимагає знання курсів математичного аналізу, методів оптимізації, теорії ймовірностей та математичної статистики, аналізу даних та володіння навичками роботи з електронними таблицями, статистичними пакетами.

Розпізнавання образів

2 семестр, 4 год/тижд., залік, 5 кредитів, В. М. Михалевич, доктор фізико-математичних наук, професор

Курс охоплює два напрями розпізнавання образів: статистичне та структурне розпізнавання. в курсі з'ясовуються взаємозв'язки окремих задач, як всередині статистичного, так і структурного розпізнавання.

Алгоритмічна геометрія

2д семестр, 6 год/тижд., залік, 4 кредити, Б. В. Олійник, доктор фізико-математичних наук, доцент

Метою курсу є ознайомлення з алгоритмічними підходами до розв'язання геометричних задач, що мають застосування в комп'ютерній графіці, географічних інформаційних системах, робототехніці, інтегральних схемах (ІС дизайн геометрії і перевірки) тощо. в курсі розглядаються: перетин відрізків та областей, задача локалізації точки, пошук найближчої пари, триангуляції багатокутників, діаграми вороного, триангуляції делоне, пошук найкоротшого шляху. для більшості наведених алгоритмів методом зведення задач будуть обчислені нижні оцінки складності.

Математичні методи криптографії

3 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, Б. В. Олійник, доктор фізико-математичних наук, доцент

Класичні системи шифрування з погляду математики. Принципи роботи систем шифрування з відкритим ключем, реалізація автентичності, недоторканності і таємниці повідомлення в таких системах.

Символьні обчислення та комп'ютерна алгебра

4 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, А. В. Руссєв, кандидат фізико-математичних наук, старший викладач

Системи автоматизації аналітичних перетворень. розглядаються принципи роботи аналітичних систем DERIVE, MathCAD, Mathematics, Reduce GAP. вивчаються алгоритми комп'ютерної алгебри, які є базою для створення систем аналітичних перетворень.

Комплексний аналіз та його застосування

4 семестр, 4 год/тижд., залік, 5 кредитів, Ю. В. Митник, кандидат фізико-математичних наук, доцент

Метою курсу є оволодіння студентами методами операційного числення і його застосуванням до розв'язування диференціальних, інтегральних, різницевих рівнянь, рівнянь з відхиленням аргументом та деяких задач математичної фізики.

Математичні методи економіки

1 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, С. С. Дрінь, кандидат фізико-математичних наук, старший викладач

Функції багатьох змінних в економіці: макроекономічні виробничі функції. Умови першого та другого порядку в оптимізаційних задачах без обмежень: задача максимізації прибутку для фірми, задача дискримінації для монополіста. Умови першого та другого порядку в оптимізаційних задачах з обмеженнями. Теорема Куна–Такера та її застосування. Теореми про неперервну залежність розв'язків оптимізаційних задач від параметрів. Системи лінійних алгебраїчних рівнянь в економіці: модель Леонтьєва багатогалузевої економіки, продуктивні моделі Леонтьєва, лінійна модель торгівлі. Системи різницевих рівнянь в економіці: модель популяції Леслі, марковська модель зайнятості. Системи диференціальних рівнянь в економіці: модель системи «хижак–жертва». динамічна модель Кейнса, модель Самуельсона–Хікса, динамічна модель Леонтьєва, модель Неймана.

Математична теорія соціального вибору

2д семестр, 3 год/тижд., залік, 3 кредити, Б. В. Олійник, доктор фізико-математичних наук, доцент

Теорія соціального вибору є одним із зразків успішного застосування математичних методів до аналізу соціальних проблем. У курсі розглядаються деякі аспекти цієї теорії, зокрема властивості систем голосування, індекси влади, функції влади. Також розглядається парадокс Кондорсе і формулюється відома теорема Ероу про неможливість.

Прикладна теорія випадкових процесів

4 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, В. М. Михалевич, доктор фізико-математичних наук, професор

Процеси народження і загибелі. Броунівський рух. Марковські процеси. Стохастичні диференціальні рівняння. випадкові процеси в теорії масового обслуговування. Математичні методи аналізу імпульсної активності нейронів. Математичні моделі пам'яті. Застосування теорії випадкових процесів у полярографії, генетиці, при дослідженні теплоутворення у тварин, у медицині. Система «хижак– жертва». Стохастичні моделі мобільності в замкнених соціальних системах, марковські моделі відкритих систем, теорія керування на базі марковських моделей. рівняння Беллмана. Модель Шоррокса, Юла – Сімона. Моделі соціальних систем з усталеними розмірами груп.

ПР АКТ И КА

Практика науково-дослідна

2д семестр, 5 год/тижд., залік, 3 кредити, А. В. Руссєв, кандидат фізико-математичних наук, старший викладач

Метою проведення практики є формування та розвиток у студентів умінь і навичок роботи з науковими статтями з різних розділів прикладної математики та застосування наведених у них результатів на практиці.

Практика асистентська

3 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, викладачі кафедри математики

Метою практики є формування у маїстрів навичок викладацької діяльності, зокрема формування професійних умінь і навичок педагогічної діяльності, в тому числі уміння планувати й організовувати навчально-виховний процес, розробляти навчально-методичне забезпечення викладання окремих курсів тощо.

АТЕСТАЦІЯ

Магістерська робота

4д семестр, захист, 20 кредитів, викладачі факультету інформатики

Підсумок опанування змісту дисциплін навчального плану, який дає змогу перевірити рівень підготовки маїстра з певної спеціальності. Під час написання і захисту маїстерської роботи студент повинен проявити здатність до самостійного наукового пошуку, аналізу наукової літератури, застосування теоретичних знань для вирішення конкретних наукових завдань і практичних задач.

F2 ІНЖЕНЕРІЯ ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА - ІНЖЕНЕРІЯ ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

ОСВІТНІЙ СТУПІНЬ – МАГІСТР

ОБОВ'ЯЗКОВІ ДИСЦИПЛІНИ

Архітектура інформаційних систем

1 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 5 кредити ЄКТС, (загальна кількість годин - 150 год.; аудиторні години - 50 год.; лекції – 30 год.; практичні заняття - 20 год.; самостійна робота - 100 год.), С.С.Гороховський, доцент, кандидат фіз.мат. наук, К.В. Салата, старший викладач

Теоретичні та практичні знання, що стосуються архітектури сучасних інформаційних систем. Популярні каркаси для опису й проектування архітектури інформаційних систем. Новий підхід до проектування й створення інформаційних систем на базі перспективної інтелектуальної технології розподіленого штучного інтелекту - багатоагентних інтелектуальних систем.

Моделі і методи розробки програмного забезпечення

1 семестр, 4 год/тижд., залік, 4 зал. б., (загальна кількість годин - 120 год.; аудиторні години - 44 год.; лекції – 24 год.; практичні заняття - 20 год.; самостійна робота - 76 год.), О.В.Франчук, доцент, кандидат фіз.мат. наук.

Навчальний курс передбачає формування у студентів представлення про організацію процесу промислової розробки програмного забезпечення (ПЗ). Упродовж навчального курсу студенти ознайомлюються з тим, який вплив здійснює обрана методологія розробки на процеси проектування та розробки ПЗ, а також на керування командою розробки. Розглядаються різні методології, їх переваги та недоліки. Значна увага приділяється питанням застосованості тієї чи іншої методології в залежності від завдань та умов проекту, а також людського ресурсу та структури наявної команди розробників ПЗ.

Паралельне програмування

1 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити ЄКТС, (загальна кількість годин - 90 год.; аудиторні години - 30 год.; лекції – 10 год.; практичні заняття - 20 год.; самостійна робота - 60 год.), Г.І.Малашонок, професор, доктор фіз.мат. наук.

АНОТАЦІЯ

Метою курсу є ознайомлення студентів з основними поняттями паралельних обчислювальних систем та з методами паралельного та розподіленого програмування.

Основне завдання курсу – опанування різних технік створення паралельних програм, використовуючи методи синхронізації передачі повідомлень між процесорами та уникати можливих блокувань програми. Студенти ознайомляться з доступним інструментарієм в мові програмування Java, для розробки та покращення додатків для суперкомп'ютера. Буде надано повний опис важливих команд MPI для створення паралельних систем для багатопроцесорних суперкомп'ютерів з розподіленою пам'яттю.

Важливим аспектом курсу є формування навичок написання звіту за отриманими дослідженнями виконаної роботи, групове виконання завдань та презентація самостійно опрацьованих тем.

The aim of the course is to acquaint students with the basic concepts of parallel computing systems and methods of parallel and distributed programming.

The main task of the course is to master various techniques for creating parallel programs, using methods of synchronizing the transmission of messages between processors and avoiding possible blocking of the program. Students will familiarize themselves with the tools available in the Java programming language for developing and improving supercomputer applications. A complete description of the important MPI commands for building parallel systems for distributed memory multiprocessor supercomputers will be provided.

An important aspect of the course is the formation of skills in writing a report based on the research of the completed work, group performance of tasks and presentation of independently developed topics.

На лекції викладач користується власним презентаційним матеріалом та демонструє практичну частину на комп'ютері з встановленим інтегрованим середовищем розробки.

До форм семестрового контролю відносяться: лабораторні роботи, презентації, активність на лабораторних заняттях. Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі іспиту.

МЕТА І ЗАВДАННЯ КУРСУ

Курс спрямований на опанування студентами практичних навичок створення ефективних паралельних програм на мові програмування Java з використання специфікації MPI забезпечення комунікації між процесорами з розподіленою пам'яттю.

Студенти навчатимуться створювати комунікатори і використовувати їх для колективної взаємодії процесорів, що складають комунікатор. Навчатимуться використовувати колективні команди пересилання з одночасною обробкою даних. Будуть отримані навички роботи з

матричними об'єктами пакета MathPartner та їхнє використання для розробки паралельних програм. Після закінчення курсу студенти отримають навички та знання для створення паралельних систем з розподіленою пам'яттю.

Курс передбачає розробку паралельного варіанту одного з алгоритмів роботи з матрицями, проведення експериментів на ефективність запропонованого рішення, написання звіту за отриманими результатами.

Структури даних та аналіз алгоритмів

1 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити ЄКТС, (загальна кількість годин - 90 год.; аудиторні години - 30 год.; лекції – 16 год.; практичні заняття - 14 год.; самостійна робота - 60 год.), М.М.Глибовець, професор, доктор фіз.мат. наук

Метою вивчення обов'язкової дисципліни «Алгоритми та структури даних» є навчити студентів ефективно вирішувати алгоритмічні задачі, освоїти фундаментальні ідеї і методи теорії алгоритмів, виробити системний підхід до вирішення алгоритмічних задач, освоїти базові інформаційні структури даних, сформулювати практичні навички розробки алгоритмів для розв'язання прикладних задач та їх програмування.

Навчальну дисципліну розроблено таким чином, щоб ознайомити учасників з класичними методами й задачами теорії алгоритмів, структурами даних а також найважливішими сучасними задачами інформатики. Вивчення цієї дисципліни має на меті зрозуміння та засвоєння основних принципів розробки алгоритмів і програм, а також дає підґрунтя для самостійної практичної роботи в галузі комп'ютерних наук. У курсі вивчаються інформаційні структури даних та аналіз обчислювальних моделей. Знання та практичний досвід, що будуть отримані в процесі вивчення курсу, дозволять значно розширити можливості студентів при написанні дипломних проектів.

Патерни проектування та дизайн API

2 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити ЄКТС, (загальна кількість годин – 120 год.; аудиторні години - 44 год.; лекції – 22 год.; практичні заняття - 22 год.; самостійна робота - 76 год.), А.В.Курочкін, асистент

Впродовж курсу студенти отримують знання про прикладні виклики створення систем, сутностей складність яких полягає у властивостях утворених поєднанням різних компонентів. Лекції покривають матеріал, який стосується сучасних клауд інфраструктур, побудови систем для безперервної роботи та покращення AI моделей, та інші best practices, які сьогодні використовуються при розробці сучасних IT систем.

Методологія наукових досліджень в програмному забезпеченні

3 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити ЄКТС, (загальна кількість годин - 120 год.; аудиторні години - 44 год.; лекції – 30 год.; семінари - 14 год.; самостійна робота - 76 год.), С.С.Гороховський, доцент, кандидат фіз.мат. наук

Мета наукового дослідження, наукове узагальнення, емпіричний і теоретичний рівні дослідження й організації знання. Наукові гіпотези. Модель академіка В.М. Глушкова. Роль математичних моделей. Планування науково-дослідної роботи. Методи дослідження в програмній інженерії. Поняття наукової новизни, пошук наукової літератури. Основні вимоги до написання, оформлення і захисту наукових праць студентів.

Практика науково-дослідницька

1,2,2д семестр, 2,3,4 год/тижд., залік, 10 кредити ЄКТС, (загальна кількість годин - 300 год.; аудиторні години - 100 год.; практичні заняття -100 год.; самостійна робота - 200 год.), О.В.Франчук, доцент, кандидат техн. наук

АНОТАЦІЯ

Науково-дослідна практика є важливою складовою магістерської програми підготовки студентів у ВНЗ, яка має на меті систематизацію, розширення і закріплення професійних знань, формування у студентів початкової компетенції ведення самостійної наукової роботи, дослідження та експериментування. Суть даного виду практики полягає у залученні студентів-магістрантів до самостійної дослідницької роботи, в ознайомленні їх із методикою проведення науково-дослідної роботи в академічних й спеціалізованих закладах та організаціях, що проводять наукову роботу. Як вид навчальної роботи, науково-дослідна практика спрямована на поглиблення та закріплення навичок самостійної наукової роботи, розширення наукового світогляду студентів, дослідження проблем практики та вміння пов'язувати їх з обраним теоретичним напрямком дослідження, визначати структуру та логіку майбутньої магістерської роботи. Даний вид практики за своїм змістовим наповненням є однією із форм професійного навчання та становлення студентів як професіоналів-дослідників у царині комп'ютерних наук.

Research practice is an important component of the master's program for preparing students at universities, which aims to systematize, expand and consolidate professional knowledge, form students' initial competence of conducting independent scientific work, research and experimentation. The essence of this type of practice is to attract undergraduate students to independent research work, to familiarize them with the methodology of research work in academic and specialized institutions and organizations conducting scientific work. As a type of educational work, research practice is aimed at deepening and consolidating the skills of independent scientific work, expanding the scientific worldview of students, studying the problems of practice and the ability to connect them with the chosen theoretical direction of research, determine the structure and logic of the future master's work. This type of practice in its content is one of the forms of professional training and the formation of students as professional researchers in the field of computer science.

Мета та цілі курсу

Науково-дослідна практика студентів-магістрів є обов'язковим компонентом освітньо-професійної програми для здобуття кваліфікаційного рівня магістра з відповідної спеціальності і має на меті набуття студентом професійних навичок та вмінь до здійснення самостійної науково-дослідної роботи.

ВИБІРКОВІ ДИСЦИПЛІНИ

Математична теорія ігор

2д семестр, 6 год/тижд., екзамен, 4 кредити ЄКТС, (загальна кількість годин - 120 год.; аудиторні години - 44 год.; лекції – 22 год.; практичні заняття - 22 год.; самостійна робота - 76 год.), О.П.Ігнатенко, доцент, доктор фіз.мат. наук.

Метою і завданням навчальної дисципліни "Математична теорія ігор" є висвітлення основних моделей і методів теорії ігор та вивчення їх застосування до практичних задач.

Предмет навчальної дисципліни включає основну проблематику застосування класичних методів теорії ігор та їх алгоритмічної імплементації. Центральне місце займає висвітлення проблематики ухвалення рішень в ситуаціях переплетеності стратегічних інтересів гравців. Розглядаються важливі прикладні застосування, зокрема побудова аукціонів, комп'ютерні ігри, системи електронного голосування.

Знання та практичний досвід, що будуть отримані в процесі вивчення курсу, дозволять значно розширити можливості студентів при написанні дипломних проектів.

DevOps та безперервна інтеграція

4 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити ЄКТС, (загальна кількість годин - 90 год.; аудиторні години - 30 год.; лекції – 16 год.; практичні заняття – 14 год.; самостійна робота - 60 год.), К.В.Кундік, асистент

Цей курс дає знання про базові принципи DevOps з особливим акцентом на культурі та мисленні як DevOps. Розглядаються принципи економії на процесах розробки, показується як це може допомогти покращити співпрацю між розробниками та членами команди операцій. Демонструються основні ідеї щодо системного мислення, циклів зворотного зв'язку, безперервного вдосконалення, слабко пов'язаної архітектури та команд, управління ризиками та вирішення незапланованої роботи. Вивчається стратегія керування роботою, її моніторингу, організації та підтримки високого рівня якості, дотримуючись ключових принципів DevOps. Також обговорюються різні організаційні моделі та структури, які використовують компанії у своїх трансформаціях DevOps. Матимете уявлення про відображення потоку створення цінності та забезпечення безперервного робочого процесу. Зрештою, вивчаються ключові ідеї та тактики, які можна застосувати в організаціях, щоб покращити час виходу на ринок і збільшити цінність для клієнтів, незалежно від продуктової лінії чи галузі.

Машинне навчання

4 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити ЄКТС, (загальна кількість годин - 120 год.; аудиторні години - 44 год.; лекції – 22 год.; практичні заняття - 22 год.; самостійна робота - 76 год.), О.П.Ігнатенко, доцент, доктор фіз.мат. наук.

Метою і завданням навчальної дисципліни "Машинне навчання" є висвітлення основних сучасних методів машинного навчання. Предмет навчальної дисципліни "Машинне навчання" включає основну проблематику застосування класичних методів машинного навчання та найважливіших підходів до розв'язання практичних задач з цієї області. Центральне місце займає висвітлення проблематики і шляхів рішення методів машинного навчання з вчителем та без вчителя. Розглядаються важливі прикладні застосування, зокрема регресійний аналіз, класифікація, кластеризація, нейронні мережі, дерева рішень та випадкові ліси.

Знання та практичний досвід, що будуть отримані в процесі вивчення курсу, дозволять значно розширити можливості студентів при написанні дипломних проектів.

Дані та суспільство

3 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити ЄКТС, (загальна кількість годин – 90 год.; аудиторні години - 30 год.; лекції – 22 год.; практичні заняття - 8 год.; самостійна робота - 60 год.), М.С.Крючок, асистент

Інформаційні технології швидко розвиваються та змінюють життя людей. Велику роль у цьому процесі відіграють працівники ІТ-сфери, які зокрема створюють та обслуговують інноваційні продукти. В рамках курсу разом зі студентами ми спробуємо зрозуміти які технології становлять загрози та які, яка роль технологічних компаній та працівників ІТ-сфери, яке місце займає мораль та етика у сучасному глобальному технологічному світі. Метою курсу є ознайомити студентів з різними соціальними аспектами та наслідками роботи технологічних компаній, які ми вже спостерігаємо та обмірковувати, які виклики можуть стояти перед суспільством та індивідом, як на локальному та і на глобальному рівнях. Курс розглядає як сучасні технології та дані (в тому числі big data) впливають на повсякденне життя з перспективи соціальних наук. Курс не вимагає додаткової підготовки, буде корисний всім, хто цікавиться інформаційними технологіями для розуміння зв'язків між технологіями та їх впливом на суспільство.

Методика викладання інформатики у вищій школі

3 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити ЄКТС, (загальна кількість годин – 120 год.; аудиторні години - 36 год.; лекції – 12 год.; практичні заняття - 12 год.; семінари – 12 год., самостійна робота - 84 год.) М. М. Глибовець, професор, доктор фізико-математичних наук

Фахівці освітньо-кваліфікаційного рівня "магістр" призначаються для науково-дослідної, науково-педагогічної й інноваційної діяльності. Стаття 48 Закону України "Про вищу освіту" визначає, що посади педагогічних і науково-педагогічних працівників можуть обіймати особи з повною вищою освітою, які пройшли спеціальну педагогічну підготовку. Далі зазначається що на посади науково-педагогічних працівників вибираються по конкурсу, як правило, особи, які мають наукові ступені або вчені звання, а також випускники магістратури й аспірантури. Виходячи з цього, у програму магістерської підготовки включена ця дисципліна. Дисципліна має за мету підготовку магістрантів до майбутньої педагогічної діяльності в вищих навчальних закладах різного рівня на посадах асистентів, викладачів та старших викладачів.

ФЗ КОМП'ЮТЕРНІ НАУКИ

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА - КОМП'ЮТЕРНІ НАУКИ

ОСВІТНІЙ СТУПІНЬ – МАГІСТР

ОБОВ'ЯЗКОВІ ДИСЦИПЛІНИ

Аналіз великих даних (Big Data)

1 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити ЄКТС (загальна кількість годин - 90 год.; аудиторні години - 30 год.; лекції – 20 год.; практичні заняття - 10 год.; самостійна робота - 60 год.), Є.А Волинець , старший викладач, кандидат фіз.мат. наук.

АНОТАЦІЯ

Широке розповсюдження інформаційних технологій, науково-технічний прогрес, проникнення інформаційно-комунікаційних технологій в усі сфери людської діяльності висувають нові вимоги до організації та обробки даних. Сучасні комп'ютерні системи працюють в парадигмі роботи з великими даними (BigData). Навчальна дисципліна "Аналіз великих даних (Big Data)" є базовою навчальною дисципліною та вивчається згідно з навчальним планом підготовки фахівців освітнього ступня "магістр" спеціальності 122 "Комп'ютерні науки".

На заняттях викладачі користуються власним презентаційним матеріалом та демонструють практичну частину на комп'ютері.

До форм семестрового контролю відносяться: контрольні роботи, активність на практичних заняттях. Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі заліку.

Метою викладання даної навчальної дисципліни є формування у студентів фундаментальних знань з теорії та практики в області розробки і використання систем обробки та аналізу великих масивів даних. Студенти будуть знати основні підходи до побудови систем аналітики великих даних та основні технології, що застосовуються для зберігання і пошуку в великих даних. Зокрема: Hadoop, HDFS, Spark, Hive, Pig та ін. Будуть вміти застосовувати методи аналізу великих даних, вміти реалізовувати програми для аналітики великих даних з використанням мов Python, Java, Scala.

Дисципліна знайомить з предметною областю великих даних, а також дає чітке розуміння відмінностей BigData від Data Science та Data Analytics.

Архітектура інформаційних систем

1 семестр, 2 год/тижд., екзамен, 3 кредити ЄКТС ,(загальна кількість годин - 90 год.; аудиторні години - 30 год.; лекції – 16 год.; практичні заняття - 14 год.; самостійна робота - 60 год.), С.С.Гороховський, доцент, кандидат фіз.мат. наук, К.В. Салата, старший викладач

АНОТАЦІЯ

Програма курсу „Архітектура інформаційних систем” відповідає навчальному плану підготовки магістрів. Курс передбачає набуття теоретичних і практичних знань, що стосуються архітектури сучасних інформаційних систем

Курс розрахований на студентів I року навчання магістерської програми «Комп’ютерні науки» факультету інформатики напряму підготовки 12– Комп’ютерні науки та інформаційні технології спеціальності 122 Комп’ютерні науки.

The program of the course " Information Systems Architecture " corresponds to the master's training curriculum. The course involves the acquisition of theoretical and practical knowledge related to the architecture of modern information systems

The course is designed for first-year students of the Master's program "Computer Science" of the Faculty of Informatics, training direction 12 - Computer Science and Information Technologies, specialty 122 Computer Science.

Мета й завдання курсу. Вивчення популярних каркасів для опису й проектування архітектури інформаційних систем, формування у студентів необхідної системи знань з принципів побудови сучасних інформаційних систем, їх архітектури, а також формування навичок володіння моделями і засобами розробки архітектури інформаційних систем, формування системи теоретичних і практичних знань з основ створення та функціонування комп’ютерних інформаційних систем і технологій в управлінні підприємствами та бізнес-процесами. Завдання дисципліни - вивчення побудови і функціонування інформаційних технологій та інформаційних систем на підприємствах, нормативної бази, сучасних підходів до їх проектування і впровадження.

Машинне навчання

1 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити ЄКТС., (загальна кількість годин - 120 год.; аудиторні години - 44 год.; лекції – 22 год.; практичні заняття - 22 год.; самостійна робота - 76 год.), О.П.Ігнатенко, доцент, доктор фіз.мат. наук, Б.В. Іванюк-Скульський, асистент

Метою і завданням навчальної дисципліни "Машинне навчання" є висвітлення основних сучасних методів машинного навчання. Предмет навчальної дисципліни "Машинне навчання" включає основну проблематику застосування класичних методів машинного навчання та найважливіших підходів до розв’язання практичних задач з цієї області. Центральне місце займає висвітлення проблематики і шляхів рішення методів машинного навчання з вчителем та без вчителя. Розглядаються важливі прикладні застосування, зокрема регресійний аналіз, класифікація, кластеризація, нейронні мережі, дерева рішень та випадкові ліси.

Знання та практичний досвід, що будуть отримані в процесі вивчення курсу, дозволять значно розширити можливості студентів при написанні дипломних проєктів.

Методологія наукових досліджень в галузі комп’ютерних наук

1 семестр, 2 год/тижд., екзамен, 3 кредити ЄКТС, (загальна кількість годин - 90 год.; аудиторні години - 30 год.; лекції – 20 год.; семінари - 10 год.; самостійна робота - 60 год.), С.С.Гороховський, доцент, кандидат фіз.мат. наук

АНОТАЦІЯ

Програма курсу „Методологія наукових досліджень в галузі комп’ютерних наук ” відповідає навчальному плану підготовки магістрів. Курс передбачає набуття теоретичних і практичних знань, що стосуються методології наукових досліджень в галузі комп’ютерних наук.

Курс розрахований на студентів I року навчання магістерської програми «Комп’ютерні науки» факультету інформатики напряму підготовки 12– Комп’ютерні науки та інформаційні технології спеціальності 122 Комп’ютерні науки.

The program of the course "Methodology of scientific research in the field of computer science" corresponds to the master's training curriculum. The course involves the acquisition of theoretical and practical knowledge related to the methodology of scientific research in the field of computer science.

The course is designed for first-year students of the Master's program "Computer Science" of the Faculty of Informatics, training direction 12 - Computer Science and Information Technologies, specialty 122 Computer Science.

Мета й завдання курсу. Знання методології, теорії, технології, методів та організації науково-дослідницької діяльності є базою для здобувачів наукових ступенів, тому числі, студентів-магістрів.

Мета викладання дисципліни – ознайомити студентів з процесами наукового дослідження, його структури, а також з абдуктивним (пізнавально-логічним), гіпотезо-дедуктивним і системним методами дослідження.

Завдання вивчення дисципліни – виробити у студентів вміння застосовувати нові методи наукового дослідження об'єктів програмного забезпечення, в основі яких знаходяться ідеї та принципи системного підходу, математичних основ програмування, моделей систем програмного забезпечення, синергетики та герменевтики.

В процесі навчання студенти мусять навчитися кваліфіковано аналізувати наукові статті в галузі, писати наукові статті та звіти.

Проблеми штучного інтелекту

1 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити ЄКТС, (загальна кількість годин - 120 год.; аудиторні години - 44 год.; лекції – 28 год.; практичні заняття - 16 год.; самостійна робота - 76 год.), М.М.Глибовець, професор, доктор фіз.мат. наук

АНОТАЦІЯ

Метою і завданням навчальної дисципліни "Проблеми штучного інтелекту" є висвітлення основних сучасних підходів до проектування і програмування інтелектуальних програмних систем, які базуються на знаннях, орієнтовані на розв'язання недостатньо формалізованих задач, та які вимагають постійного розвитку і реорганізації.

Предмет навчальної дисципліни "Проблеми штучного інтелекту" включає основну проблематику застосування класичних методів штучного інтелекту та найважливіших підходів до проектування інтелектуальних систем. Центральне місце займає висвітлення проблематики і шляхів рішення у побудові та використанні інтелектуальних агентів, нейронних мереж, машинного навчання, навчання з підкріпленням, автоматизації обробки природної мови, нейронних і квантових обчислювачів, Інтернету речей, автоматизації онтологій. Розглядаються важливі прикладні застосування, зокрема розпізнавання образів, комп'ютерні ігри тощо. Знання та практичний досвід, що будуть отримані в процесі вивчення курсу, дозволять значно розширити можливості студентів при написанні дипломних проєктів.

МЕТА І ЗАВДАННЯ КУРСУ

Метою вивчення вибіркової дисципліни «Проблеми штучного інтелекту» є ознайомлення студентів з основною проблематикою сучасного штучного інтелекту, розуміння ними сучасних підходів щодо створення систем штучного інтелекту та їх використання.

Еволюційне програмування та генетичні алгоритми

2 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити ЄКТС, (загальна кількість годин - 120 год.; аудиторні години - 44 год.; лекції – 22 год.; практичні заняття - 22 год.; самостійна робота - 76 год.), Н.М.Гулаєва, доцент, кандидат фіз.мат. наук

Навчальна дисципліна «Еволюційне програмування та генетичні алгоритми» ґрунтується на дисциплінах «Методи проектування алгоритмів», «Алгоритми та структури даних», «Дискретна математика», «Теорія ймовірностей та математична статистика».

Під час вивчення цієї дисципліни студенти набудуть:

I. загальних компетентностей:

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК03. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК05. Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК07. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

II. спеціальних (фахових, предметних) компетентностей:

СК01. Усвідомлення теоретичних засад комп'ютерних наук.

СК02. Здатність формалізувати предметну область певного проекту у вигляді відповідної інформаційної моделі.

СК03. Здатність використовувати математичні методи для аналізу формалізованих моделей предметної області.

СК06. Здатність застосовувати існуючі і розробляти нові алгоритми розв'язування задач у галузі комп'ютерних наук.

СК07. Здатність розробляти програмне забезпечення відповідно до сформульованих вимог з урахуванням наявних ресурсів та обмежень.

Результатами навчання є:

ПРН1. Мати спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері комп'ютерних наук і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень, критичне осмислення проблем у сфері комп'ютерних наук та на межі галузей знань.

ПРН2. Мати спеціалізовані уміння/навички розв'язання проблем комп'ютерних наук, необхідні для проведення досліджень та провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур.

ПРН3. Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію у сфері комп'ютерних наук до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

ПРН4. Управляти робочими процесами у сфері інформаційних технологій, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів.

ПРН7. Розробляти та застосовувати математичні методи для аналізу інформаційних моделей.

ПРН8. Розробляти математичні моделі та методи аналізу даних (включно з великим).

ПРН9. Розробляти алгоритмічне та програмне забезпечення для аналізу даних (включно з великими).

ПРН10. Проектувати архітектурні рішення інформаційних та комп'ютерних систем різного призначення

ПРН11. Створювати нові алгоритми розв'язування задач у сфері комп'ютерних наук, оцінювати їх ефективність та обмеження на їх застосування.

Мета навчальної дисципліни: Метою викладання навчальної дисципліни «Еволюційне програмування та генетичні алгоритми» є ознайомлення студентів із сучасними дослідженнями, які проводяться на межі математики, інформатики та біології; з можливостями застосування алгоритмів, що діють в живій природі, для вирішення практичних задач; з методами аналізу таких алгоритмів та порівняння з іншими відомими алгоритмами.

Комп'ютерна лінгвістика

2 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити ЄКТС, (загальна кількість годин - 120 год.; аудиторні години - 44 год.; лекції – 22 год.; практичні заняття - 22 год.; самостійна робота - 76 год.), О.О.Марченко, професор, доктор фіз.мат. наук

АНОТАЦІЯ

Навчальна дисципліна «Комп'ютерна лінгвістика» дає знання та навички, необхідні при розробці лінгвістично-інформаційних технологій автоматичного опрацювання тексту; узагальнює досвід розробки лінгвістичних систем від загальнонаукових теоретичних положень до методичних

питань шляхом ускладнення лінгвістичних одиниць, що утворюють основи лінгвістичного збереження автоматизованого опрацювання тексту.

The educational discipline "Computer Linguistics" provides knowledge and skills necessary for the development of linguistic and informational technologies for automatic text processing; generalizes the experience of developing linguistic systems from general scientific theoretical provisions to methodological issues by complicating linguistic units that form the basis of linguistic preservation of automated text processing.

МЕТА І ЗАВДАННЯ КУРСУ

Метою і завданням навчальної дисципліни «Комп'ютерна лінгвістика» є висвітлення основних сучасних підходів до проектування і програмування лінгвістичних програмних систем, які базуються на умінні побудувати лінгвістичний алгоритм мовного явища, а саме — заданні комп'ютеру певних формальних ознак мовних одиниць та їхніх сполук, правил використання одиниць і їхніх комбінацій, чіткої послідовності етапів здійснення аналізу.

Дисципліна «Комп'ютерна лінгвістика» показує, як з підготовленого відповідним чином мовного матеріалу здійснити автоматичний морфологічний, синтаксичний і семантичний аналіз, а згодом розв'язати складні завдання: машинний переклад, інформаційний пошук, реферування, редагування текстів тощо.

Вивчення дисципліни «Комп'ютерна лінгвістика» сприяє формуванню у студентів наступних компетентностей.

Розподілені обчислення

2 семестр, 2 год/тижд., екзамен, кредити ЄКТС, (загальна кількість годин - 90 год.; аудиторні години - 30 год.; лекції – 16 год.; практичні заняття - 14 год.; самостійна робота - 60 год.), С.С.Гороховський, доцент, кандидат фіз.мат. наук

АНОТАЦІЯ

Програма курсу „Розподілені обчислення” відповідає навчальному плану підготовки магістрів. Курс передбачає набуття теоретичних і практичних знань, що стосуються розподілених обчислень.

Курс розрахований на студентів I року навчання магістерської програми «Комп'ютерні науки» факультету інформатики напряму підготовки 12– Комп'ютерні науки та інформаційні технології спеціальності 122 Комп'ютерні науки.

Курс передбачає набуття теоретичних знань і практичних навичок в галузі розподілених обчислень і систем. Розподіленість обчислень передбачає виконання програмних модулів в мережі автономних комп'ютерів в такий спосіб, що користувач сприймає всю систему як єдине ціле. В курсі будуть розглянуті різні аспекти розподілення обчислень: просторовий, темпоральний, функціональний та семантичний, а також моделі та методи, пов'язані з основними елементами розподілення: керування, зв'язок і ресурси. В курсі будуть детально досліджені шляхи досягнення основних цілей розподілених обчислень і систем: зв'язок користувачів з ресурсами, прозорість доступу, відкритість і масштабованість. Курс передбачає вивчення моделей розподілених обчислень, аналіз ефективності розподілених алгоритмів.

The program of the course "Distributed computing" corresponds to the master's program curriculum. The course involves the acquisition of theoretical and practical knowledge related to distributed computing.

The course is designed for first-year students of the Master's program "Computer Science" of the Faculty of Informatics, training direction 12 - Computer Science and Information Technologies, specialty 122 Computer Science.

The course involves the acquisition of theoretical knowledge and practical skills in the field of distributed computing and systems. Distributed computing involves the execution of software modules in a network of autonomous computers in such a way that the user perceives the entire system as a single entity. The course will cover different aspects of distributed computing: spatial, temporal, functional, and semantic, as well as models and methods related to the main elements of distribution: control, communication, and resources. The course will explore in detail ways to achieve the main goals of distributed computing and systems: connection of users with resources, transparency of access,

openness, and scalability. The course involves the study of models of distributed computing, analysis of the effectiveness of distributed algorithms.

Мета й завдання курсу.

Мета викладання дисципліни – ознайомити студентів з різним аспектами розподілених обчислень: просторовим, темпоральним, функціональним та семантичним, а також моделі та методи, пов'язані з основними елементами розподілення: керування, зв'язок і ресурси. В курсі будуть детально досліджені шляхи досягнення основних цілей розподілених обчислень і систем: зв'язок користувачів з ресурсами, прозорість доступу, відкритість і масштабованість. Значну частину курсу складають обчислення на ґридах. Курс передбачає вивчення моделей розподілених обчислень, аналіз ефективності розподілених

Завдання вивчення дисципліни – виробити у студентів вміння застосовувати моделі та методи розподілених обчислень в розв'язанні складних наукових і прикладних задач.

В процесі навчання студенти мусять навчитися кваліфіковано аналізувати наукові статті в галузі, а також знання архітектури ґрид-обчислень.

Математична теорія ігор

2д семестр, 6 год/тижд., екзамен, 4 кредити ЄКТС, (загальна кількість годин - 120 год.; аудиторні години - 44 год.; лекції – 22 год.; практичні заняття - 22 год.; самостійна робота - 76 год.), О.П.Ігнатенко, доцент, доктор фіз.мат. наук.

АНОТАЦІЯ

Метою і завданням навчальної дисципліни "Математична теорія ігор" є висвітлення основних моделей і методів теорії ігор та вивчення їх застосування до практичних задач.

Предмет навчальної дисципліни "Математична теорія ігор" включає основну проблематику застосування класичних методів теорії ігор. Центральне місце займає висвітлення проблематики ухвалення рішень в ситуаціях переплетеності стратегічних інтересів гравців. Розглядаються важливі прикладні застосування, зокрема побудова аукціонів, комп'ютерні ігри, системи електронного голосування.

Знання та практичний досвід, що будуть отримані в процесі вивчення курсу, дозволять значно розширити можливості студентів при написанні дипломних проектів.

The aim and objectives of the discipline "Mathematical Game Theory" is to cover the basic models and methods of game theory and study their application to practical problems.

The subject of the discipline "Mathematical Game Theory" includes the main problems of applying classical methods of game theory. The central place is occupied by the coverage of decision-making in situations of intertwined strategic interests of players. Important applications are considered, including the construction of auctions, computer games, electronic voting systems.

The knowledge and practical experience gained in the course of studying the course will significantly expand the opportunities for students in writing graduation projects.

На лекції викладач користується власним презентаційним матеріалом та демонструє практичну частину на комп'ютері з встановленим інтегрованим середовищем розробки.

До форм семестрового контролю відносяться: лабораторні роботи, колоквіум, активність на лабораторних заняттях. Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі іспиту.

Курс "Математична теорія ігор" забезпечує студентів теоретичною базою для вивчення таких обов'язкових дисциплін, як "Машинне навчання", "Інтелектуальні мережі" магістрів та курсу "Проблеми штучного інтелекту" для магістрів.

МЕТА І ЗАВДАННЯ КУРСУ

Метою вивчення вибіркової дисципліни «Математична теорія ігор» є ознайомлення студентів з основною проблематикою теорії ігор та методів розв'язання практичних задач ухвалення рішень в складних системах з різними гравцями, які мають (можливо) конфліктуючі цілі.

Розподілені інформаційні системи

1 семестр, 2 год./тижд., залік, 3 кредити ЄКТС, професор А.М. Глибовець, доц. О.П. Жежерун

Мета курсу - формування компетентностей та підготовка фахівця, здатного вирішувати складні задачі і практичні проблеми розподілених інформаційних систем та здійснювати професійну діяльність з проектування, реалізації, вибору технологій та адміністрування розподілених систем обробки інформації.

Завданням курсу є розвиток практичних здібностей у проектуванні та розробці розподілених систем на базі "хмарних технологій" та проектування розподілених систем. Курс складається із двох частин: загальнотеоретичної і практичної. Загальнотеоретична частина передбачає засвоєння понять та ідей розподілених операційних систем, концепцій розробки та основних тенденцій їх розвитку. Лекції спрямовані на забезпечення теоретичного підґрунтя курсу, розкриття змісту основних методів побудови, характеристики взаємодії в середині системи, особливості розподіленої роботи з даними. Практична частина передбачає ознайомлення с сучасними розподіленими системами та "хмарними системами" такими як Amazone, Google App Engine, Windows Azure, та ін..

Моделі та алгоритми інформаційного пошуку

2д. семестр, 4 год./тижд., залік, 3 кредити ЄКТС, професор А.М. Глибовець

Мета курсу - ознайомлення студентів з проблемами класичного інформаційного пошуку в веб, включаючи суміжні задачі класифікації і кластеризації текстів.

Завданням курсу є розгляд та опанування спеціалізованих систем: Apache Lucene, Apache Solr, Apache Nutch, Apache Hadoop.

Практика науково-дослідницька

1,2,2д семестр, 2,3,4 год/тижд., залік, 10 кредити ЄКТС, (загальна кількість годин - 300 год.; аудиторні години - 100 год.; практичні заняття -100 год.; самостійна робота - 200 год.), М.М.Глибовець, професор, доктор фіз.мат. наук

АНОТАЦІЯ

Науково-дослідна практика є важливою складовою магістерської програми підготовки студентів у ВНЗ, яка має на меті систематизацію, розширення і закріплення професійних знань, формування у студентів початкової компетенції ведення самостійної наукової роботи, дослідження та експериментування. Суть даного виду практики полягає у залученні студентів-магістрантів до самостійної дослідницької роботи, в ознайомленні їх із методикою проведення науково-дослідної роботи в академічних й спеціалізованих закладах та організаціях, що проводять наукову роботу. Як вид навчальної роботи, науково-дослідна практика спрямована на поглиблення та закріплення навичок самостійної наукової роботи, розширення наукового світогляду студентів, дослідження проблем практики та вміння пов'язувати їх з обраним теоретичним напрямком дослідження, визначати структуру та логіку майбутньої магістерської роботи. Даний вид практики за своїм змістовим наповненням є однією із форм професійного навчання та становлення студентів як професіоналів-дослідників у царині комп'ютерних наук.

Research practice is an important component of the master's program for preparing students at universities, which aims to systematize, expand and consolidate professional knowledge, form students' initial competence of conducting independent scientific work, research and experimentation. The essence of this type of practice is to attract undergraduate students to independent research work, to familiarize them with the methodology of research work in academic and specialized institutions and organizations conducting scientific work. As a type of educational work, research practice is aimed at deepening and consolidating the skills of independent scientific work, expanding the scientific worldview of students, studying the problems of practice and the ability to connect them with the chosen theoretical direction of research, determine the structure and logic of the future master's work. This type of practice in its content is one of the forms of professional training and the formation of students as professional researchers in the field of computer science.

Мета та цілі курсу

Науково-дослідна практика студентів-магістрів є обов'язковим компонентом освітньо-професійної програми для здобуття кваліфікаційного рівня магістра з відповідної спеціальності і має на меті набуття студентом професійних навичок та вмінь до здійснення самостійної науково-дослідної роботи.

Цілі науково-дослідної практики студентів-магістрів полягають у формуванні професійних знань у площині комп'ютерних наук та розвитку цих знань, у закріпленні набутих теоретичних знань із дисциплін магістерської програми та в оволодінні необхідними професійними компетенціями за обраним напрямом спеціальної підготовки; у зборі фактичного матеріалу для якісної підготовки та виконання магістерського дослідження.

Бази знань

3 семестр, 2 год./тижд., екзамен, 3 кредити ЄКТС, (загальна кількість годин - 90 год.; аудиторні години - 30 год.; лекції – 16 год.; практичні заняття - 14 год.; самостійна робота - 60 год.), Жежерун О.П. канд. фізико-математичних наук, доцент

АНОТАЦІЯ

Метою і завданням навчальної дисципліни "Бази знань" є висвітлення основних сучасних підходів до проектування і програмування інтелектуальних програмних систем, які базуються на знаннях, орієнтовані на зберігання, пошук та генерацію нових знань.

Предмет навчальної дисципліни "Бази знань" розглядає застосування класичних методів штучного інтелекту та найважливіших підходів до проектування моделі знань, яка закладається в основу інтелектуальної системи. Центральне місце займає висвітлення онтологічного підходу, який відтворює людський спосіб формалізації знань про певну предметну область, використовуючи при цьому автоматизацію обробки природної мови, застосування апарату дескриптивної логіки та логічного виводу.

Розглядаються класифікація баз знань, важливі прикладні застосування, зокрема аналіз великих даних, створення рекомендаційних систем тощо.

Знання та практичний досвід, що будуть отримані в процесі вивчення курсу, дозволять значно розширити можливості студентів при написанні дипломних проектів.

The purpose and task of the educational discipline "Knowledge Bases" is to highlight the main modern approaches to the design and programming of intelligent software systems that are based on knowledge, focused on storage, search and generation of new knowledge.

The subject of the academic discipline "Knowledge Bases" examines the application of classical methods of artificial intelligence and the most important approaches to the design of a knowledge model, which is the basis of an intelligent system. The central place is covered by the ontological approach, which reproduces the human way of formalizing knowledge about a certain subject area, using at the same time the automation of natural language processing, the use of the apparatus of descriptive logic and logical inference. The classification of knowledge bases, important applied applications, in particular the analysis of big data, the creation of recommender systems, etc., are considered.

The knowledge and practical experience that will be gained in the process of studying the course will significantly expand the possibilities of students when writing diploma projects.

На лекції викладач користується власним презентаційним матеріалом та демонструє практичну частину на комп'ютері з встановленим інтегрованим середовищем розробки.

До форм семестрового контролю відносяться: лабораторні роботи, активність на лабораторних заняттях. Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі іспиту.

Теоретичною базою для вивчення курсу "Бази знань" є наступні обов'язкові дисципліни для магістрів: "Проблеми штучного інтелекту", "Аналіз великих даних", "Машинне навчання".

МЕТА І ЗАВДАННЯ КУРСУ

Метою вивчення обов'язкової дисципліни «Бази знань» є ознайомлення студентів з основною проблематикою сучасного штучного інтелекту, розуміння ними сучасних підходів щодо представлення знань та їх використання.

Теоретичні та прикладні аспекти онтологій

3 семестр, 2 год./тижд., залік, 3 кредити ЄКТС, доцент О.П. Жежерун

Мета курсу - вивчення ролі знань, особливостей їх отримання, представлення, подання при різних підходах у створенні систем штучного інтелекту. Розглядаються особливості використання онтологій при побудови баз знань різного рівня. Знання та практичний досвід, що будуть отримані в процесі вивчення курсу, дозволять значно розширити можливості студентів при написанні дипломних проектів

Завданням курсу є онтології, які є частиною технології "Семантичний веб", яка знаменує перехід від автоматизованої обробки даних до автоматизованої обробки знань. Онтологія представляє собою формальну схему, яка є відображенням концептуальної схеми певної предметної області. Теоретичною базою, яка використовується для представлення онтологій та виконання логічних виводів, є апарат дескриптивних логік, який висвітлюється в даному курсі разом з основними засадами побудови баз знань. Розглядаються конкретні стандартизовані формати представлення онтологій (RDF, RDFS, OWL), та мова запитів SPARQL. Також розглядаються засоби редагування, основна увага приділяється редактору PROT?G?. Курс ілюструється існуючими онтологічними базами знань, в процесі лабораторних робіт студенти створюють власні бази знань. Розглядаються відкриті проблеми подальшого розвитку даного теоретичного напрямку.

ВИБІРКОВІ ДИСЦИПЛІНИ

Чистий код та чиста архітектура

2д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити ЄКТС, (загальна кількість годин – 90 год.; аудиторні години - 30 год.; лекції – 20 год.; практичні заняття - 10 год.; самостійна робота - 60 год.), С.О.Борозений, старший викладач.

Курс охоплює окремі аспекти написання "чистого коду". Зокрема розглядається концепція чистого коду та чому це важливо для успіху будь-якого програмного проекту.

Також в курсі розглядаються докладні приклади чистого коду, що охоплюють такі теми, як іменування, функції, об'єкти та структури даних.

Крім того частина курсу присвячена процесу написання чистого коду, а також зокрема тестуванню, рефакторингу та співпраці в команді

Мультиагентні системи

3 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити ЄКТС, (загальна кількість годин – 120 год.; аудиторні години - 42 год.; лекції – 22 год.; практичні заняття - 20 год.; самостійна робота - 78 год.), С.С.Гороховський, доцент, кандидат фіз.мат. наук

Нейронні мережі

3 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити ЄКТС, (загальна кількість годин – 120 год.; аудиторні години - 42 год.; лекції – 22 год.; практичні заняття - 20 год.; самостійна робота - 78 год.), К.В. Кундік, асистент

Навчальна дисципліна включає основні розділи і поняття нейронних мереж, зокрема глибинне навчання. В курсі значна увага приділяється правильній побудові процесу навчання моделей нейронних мереж та коректному аналізу їх продуктивності. Детально розглядаються основні методи нейронних мереж такі як побудови графу операторів, оптимізації, зворотне поширення помилки, тощо. Центральне місце посідає розробка глибших моделей та моделей інших типів як рекурентна нейронна мережа для вирішення задач комп'ютерного зору. Усі підходи, методи, алгоритми уточнюються розглядом типових прикладів та їх програмуванню за використанням новітнього фреймворку pyTorch. Процес вивчення курсу дозволить студентам отримати знання та практичний досвід, необхідний для написання наукових робіт та дипломних проектів у сфері нейронних мереж та машинного навчання.

Обчислювальне суспільствознавство

3 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити ЄКТС, (загальна кількість годин – 90 год.; аудиторні години - 30 год.; лекції – 14 год.; практичні заняття - 16 год.; самостійна робота - 60 год.), А.В.Курочкін, асистент

Computational Social Science - Обчислювальне суспільствознавство

Computational social science refers to the academic sub-disciplines concerned with computational approaches to the social sciences. It investigates social and behavioral dynamics through social simulation, (social) network analysis, and social media analysis.

During this course, you'll learn what CSS is, how to get data, and how crowdsourcing works. You'll learn how to model disease dynamics (COVID spreading, for example) and network processes, some basics of statistics in social science, and how to build human-oriented experiments.

The course requires time and involvement from the student's side, and this is the price for the unique knowledge you'll get.

In the final project, you will analyze human behavior where the central subject of the research will be You.

Дані та суспільство

3 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 зал. б., (загальна кількість годин – 90 год.; аудиторні години - 30 год.; лекції – 22 год.; практичні заняття - 8 год.; самостійна робота - 60 год.), М.С.Крючок, асистент

Інформаційні технології швидко розвиваються та змінюють життя людей. Велику роль у цьому процесі відіграють працівники ІТ-сфери, які зокрема створюють та обслуговують інноваційні продукти. В рамках курсу разом зі студентами ми спробуємо зрозуміти які технології становлять загрози та які, яка роль технологічних компаній та працівників ІТ-сфери, яке місце займає мораль та етика у сучасному глобальному технологічному світі. Метою курсу є ознайомити студентів з різними соціальними аспектами та наслідками роботи технологічних компаній, які ми вже спостерігаємо та обмірковувати, які виклики можуть стояти перед суспільством та індивідом, як на локальному та і на глобальному рівнях. Курс розглядає як сучасні технології та дані (в тому числі big data) впливають на повсякденне життя з перспективи соціальних наук. Курс не вимагає додаткової підготовки, буде корисний всім, хто цікавиться інформаційними технологіями для розуміння зв'язків між технологіями та їх впливом на суспільство.

Методика викладання інформатики у вищій школі

3 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити ЄКТС, (загальна кількість годин – 120 год.; аудиторні години - 36 год.; лекції – 12 год.; практичні заняття - 12 год.; семінари – 12 год., самостійна робота - 84 год.) М. М. Глибовець, професор, доктор фізико-математичних наук

Фахівці освітньо-кваліфікаційного рівня "магістр" призначаються для науково-дослідної, науково-педагогічної й інноваційної діяльності. Стаття 48 Закону України "Про вищу освіту" визначає, що посади педагогічних і науково-педагогічних працівників можуть обіймати особи з повною вищою освітою, які пройшли спеціальну педагогічну підготовку. Далі зазначається що на посади науково-педагогічних працівників вибираються по конкурсу, як правило, особи, які мають наукові ступені або вчені звання, а також випускники магістратури й аспірантури. Виходячи з цього, у програму магістерської підготовки включена ця дисципліна. Дисципліна має за мету підготовку магістрантів до майбутньої педагогічної діяльності в вищих навчальних закладах різного рівня на посадах асистентів, викладачів та старших викладачів.

Комп'ютерна алгебра

4 семестр, 2 год./тижд., залік, 3 кредити ЄКТС, професор Г.І. Малашонок

Мета курсу - практикуватися в застосуванні вивчених алгоритмів до загальних завдань факторизації поліномів в $Z[x]$.

Курс заснований на хмарній системі комп'ютерної алгебри MathPartner. Лекційні матеріали розроблені на мові `mathpar` і припускають використання сервісу `mathpar.ukma.edu.ua`. Наводиться новий доказ алгоритму Берлекампа, Всі алгоритми супроводжуються прикладами в мові `mathpar`.

ФАКУЛЬТЕТ ПРАВНИЧИХ НАУК

D8 ПРАВО

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА – ПРАВО

<https://ukma.edu.ua/ects/index.php/fprn/145-2018-06-15-07-25-43/mppravo/272-onp-mp-pravo>

ОСВІТНІЙ СТУПІНЬ – МАГІСТР

ОБОВ'ЯЗКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ

Методологія права

1 семестр, 2 год/тижд., екзамен, 3 кредити, А. П. Заєць, доктор юридичних наук, професор; В.Б. Кузьменко, доктор юридичних наук, доцент

Курс «Методологія права» спрямований на розкриття змісту методології наукових досліджень в галузі правознавства, в тому числі правотворчості та правозастосування, з'ясування поняття, предмету, компонентів, рівнів методології правознавства, засобів наукового аналізу сучасних правових явищ та правових теорій, що дозволяє студентам оволодіти сучасною методикою і інструментарієм наукових правових досліджень.

Методологія права зорієнтована на засвоєння знань, формування навичок самостійних наукових досліджень у сфері права.

Філософія права

1 семестр, 2 год/тижд., екзамен, 3 кредити, А. П. Заєць, доктор юридичних наук, професор

В курсі «Філософія права» висвітлюються найбільш актуальні проблеми філософії права, які жваво обговорюються в сучасній філософсько-правовій літературі (переважно зарубіжній) і мають суттєве значення для юридичної практики. Серед них є чимало незвичних для більшості вітчизняних юристів: чи існує право в реальності; чи можна говорити про «заздалегідь заготовлене право»; чи вимірюється ефективність нормативних приписів ступенем адекватності відтворення ними дійсності; що собою являє «наукове право» - реальність, бажаність чи ілюзію; що є визначальним для співвідношення права і моралі – принципова відмінність, «м'яка» автономність чи гармонійна єдність; що споріднює право з мистецтвом та ін. При висвітленні цих проблем використовуються праці провідних філософів права як недавнього минулого (Г. Радбруха, А. Кауфмана та ін.), так і сучасності (Р. Алексі, Л. Фуллера, Р. Дворкіна, Б. Мелкевіка та ін.).

Практична цінність сформульованих ними концепцій підтверджується прикладами з судової практики.

Курсова робота

2 семестр, теза, 3 кредити, А. П. Заєць, доктор юридичних наук, професор

Курсова робота - це закріплення знань, здобутих при вивченні теоретичних курсів, на лекціях і практичних заняттях, набуття навичок самостійного виконання науково-практичних досліджень.

Практика

2 д семестр, 17 год/тижд., залік, 12 кредитів, О. М. Лобач, кандидат юридичних наук, доцент; Т. О. Шмарьова, кандидат юридичних наук

Практика (12 ECTS) студентів магістерської програми «Право» є однією з форм навчального процесу підготовки магістрів права. Практика здійснюється у відповідності до основної освітньої навчальної програми і програми Практики та забезпечує системно-діяльнісний підхід до підготовки магістрів в галузі науково-дослідної діяльності.

Практика проводиться з метою збору, аналізу й узагальнення актуальних наукової проблеми та/або наукового матеріалу, розробки й опрацювання наукових ідей в контексті написання магістерської роботи, закріплення навичок самостійної науково-дослідницької роботи, а також практичної участі в науково-дослідницькій роботі в колективі.

Практика науково-дослідницька «Антропологічна експертиза правових актів»

4 семестр, 4 год/тижд., залік, 4 кредити, О. В. Цельєв, кандидат юридичних наук, доцент; Ю. Б. Ключковський, доктор юридичних наук, доцент; Д.Ю. Іщенко, доктор філософії у галузі права

Науково-дослідницька практика «Антропологічна експертиза правових актів» є обов'язковим компонентом освітньої програми, яка сприяє підготовці фахівців з права. Формує навички використовувати набуті знання у практичній юридичній діяльності, наукових дискусіях та наукових дослідженнях.

Практика переддипломна

4 семестр, 16 год/тижд., залік, 8 кредитів, О. М. Лобач, кандидат юридичних наук, доцент; Т. О. Шмарьова, кандидат юридичних наук; Д. Ю. Іщенко, доктор філософії у галузі права; Н. Г. Кравченко, кандидат юридичних наук

Переддипломна практика здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності D8 «Право» є однією з форм навчального процесу підготовки магістрів права.

Мета переддипломної практики - збір й опрацювання наукових, інформаційних джерел (статей, монографій тощо) та матеріалів, які розкривають практику нормозастосування та нормотворення, для підготовки та написання магістерської кваліфікаційної роботи відповідно до обраної студентом теми цієї роботи.

Завдання практики - зібрати та проаналізувати наукову, методичну та монографічну літературу, нормативні документи і правові акти локального характеру, якими врегульовується виникнення, зміна та припинення правових відносин, що є предметом дослідження відповідно до теми магістерської дипломної роботи; дослідити особливості прийняття відповідних законодавчих і нормативних актів, визначивши специфіку їх застосування щодо конкретних юридичних фактів.

ВИБІРКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ

ДИСЦИПЛІНИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ :

Верховенство права і конституціоналізм: сучасні проблеми

1 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, В. М. Венгер, кандидат юридичних наук, доцент

«Верховенство права та конституціоналізм: сучасні проблеми» - це прикладна комплексна дисципліна, яка передбачає ознайомлення студентів з особливостями практичного застосування верховенства права та його складових (елементів). Студенти крізь призму практичних завдань розглядатимуть такі складові елементи верховенства права як: законність, юридична визначеність, рівність перед законом та недискримінація, пропорційність (домірність), запобігання зловживанню повноваженнями, доступ до правосуддя. Курс «Верховенство права і конституціоналізм: сучасні проблеми» є складовою Сертифікатної програми «Верховенство права і конституціоналізм».

Оподаткування окремих транзакцій

1 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, М. М. Хоменко

Метою курсу є вивчення порядку та процедур оподаткування окремих трансакцій, що здійснюються юридичними та фізичними особами, відповідно до податкового законодавства України. Цей курс дає можливість студентам ознайомитися з основними підходами до кваліфікації різноманітних трансакцій для цілей оподаткування, комплексними способами оцінки податкового навантаження та оптимізації оподаткування в рамках окремих трансакцій, що здійснюються фізичними та юридичними особами як в межах України, так і в рамках зовнішньоекономічної діяльності. Навчальна дисципліна «Оподаткування окремих трансакцій» входить до Сертифікатної програми «Оподаткування у сфері бізнесу»

Порівняльне виборче право

1 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4,5 кредити, Ю. Б. Ключковський, доктор юридичних наук, доцент

Навчальна дисципліна «Порівняльне виборче право» є складовою частиною вивчення та глибокого розуміння засад конституційного ладу України, пов'язаних із здійсненням суверенітету народу, необхідних майбутнім фахівцям у сфері права. Виборче право у порівняльно-правовому контексті дозволяє глибше зрозуміти значення виборів, зокрема парламентських, як форми безпосереднього волевиявлення народу, їх роль у реалізації демократичного державного ладу у контексті загальновизнаних міжнародних виборчих стандартів. Курс дає можливість поглиблено вивчити основні засади виборів, виборчі системи, механізми і процедури виборів, шляхи реалізації виборчих прав громадян-виборців, кандидатів і політичних партій, механізми захисту виборчих прав від можливих порушень.

Курс «Порівняльне виборче право» передбачає вивчення національного виборчого права та практики деяких зарубіжних держав у порівняльно правовому аспекті з урахуванням міжнародних виборчих стандартів, зокрема поглиблене вивчення основних принципів виборчого права, отримання знань у галузі теорії та практики виборів, виборчих систем, забезпечення виборчих прав виборців, кандидатів і політичних партій, виборчого процесу в основному в аспекті парламентських виборів, набуття вміння складати окремі процесуальні документи (скарги, позовні заяви, постанови), необхідні у практиці виборів. Курс «Порівняльне виборче право» є складовою Сертифікатної програми «Верховенство права і конституціоналізм».

Прецедентне право Європейського Суду з прав людини

1 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити, С. В. Шевчук, доктор юридичних наук, професор

Курс «Прецедентне право Європейського Суду з прав людини» передбачає поглиблене вивчення практики Європейського Суду з прав людини, аналізує основні критерії обмеження прав людини та основних свобод, основні теорії свободи слова у конституційній доктрині, основні процедури захисту прав людини. Вивчення курсу має на меті оволодіння системою сучасних знань про основні концепції, поняття та категорії прав людини, способи тлумачення норм про права людини та особливості їх судового захисту у контексті діяльності Європейського суду з прав людини.

Завдання курсу: поглиблено вивчити Конвенцію про захист прав людини та основних свобод (1950) у контексті практики її застосування Європейським Судом з прав людини, навчити студентів використовувати прецеденти ЕСПЛ у правотворчості та у правозастосуванні, підготувати студентів до їхньої можливої роботи у судових органах та до науково-дослідницької і викладацької роботи.

Правове регулювання штучного інтелекту в ЄС

1 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, Д. П. Богатчук, кандидат юридичних наук

«Штучний інтелект: - це прикладна комплексна дисципліна, яка передбачає ознайомлення студентів з особливостями правового регулювання штучного інтелекту в ЄС та сучасними викликами перед правом, які виникають у зв'язку зі стрімким розвитком штучного інтелекту. Студенти крізь призму практичних завдань та *acquis* ЄС розглядатимуть такі питання як: штучний інтелект і правосуддя; штучний інтелект і публічне управління; штучний інтелект і права людини, рівність перед законом та недискримінація; дотримання законності, юридичної визначеності та пропорційності (домірності) у правовому регулюванні штучного інтелекту; штучний інтелект і етика; штучний інтелект і право інтелектуальної власності; штучний інтелект і юридична відповідальність; прозорість у сфері штучного інтелекту та ін. Студенти візьмуть участь у науковій

дискусії щодо таких питань як: наділення систем штучного інтелекту правосуб'єктністю, надання системам штучного інтелекту правового статусу автора та винахідника та ін. Крім того, студенти отримають розуміння основних технічних аспектів функціонування штучного інтелекту. Основний фокус дисципліни буде зосереджено на правовому регулюванні штучного інтелекту в ЄС. За результатами курсу студенти отримають комплексні знання як *acquis* ЄС стосовно штучного інтелекту, так і знання щодо теоретичних та практичних питань, розуміння яких є необхідним для належної інтеграції штучного інтелекту в юридичну діяльність та віднайдень відповіді на пов'язані зі штучним інтелектом питання з точки зору права.

Конституційна юрисдикція

2 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, В. М. Венгер кандидат юридичних наук, доцент

Дисципліна «Конституційна юрисдикція» передбачає формування та розвиток у студентів знань та відповідного комплексного розуміння актуальних конституційних інструментів захисту прав людини, гарантування конституційних засад функціонування публічної влади та охорони конституції. Дисципліна базується на теорії конституційного права, включає розгляд зарубіжного досвіду та, очевидно, представляє аналіз українських особливостей функціонування конституційної юрисдикції. Відповідна модель конституційного контролю, характерна для континентальної системи права, сьогодні набуває все більшої ваги в практиці правозастосування, тому цей курс запропонує студентам розуміння особливостей здійснення попереднього та наступного конституційного контролю, а також аналіз інструментарію їх практичного застосування. Одним з таких інструментів є інститут індивідуального конституційного захисту (конституційна скарга), якому в програмі курсу присвячено окрему увагу. Курс «Конституційна юрисдикція» є складовою Сертифікатної програми «Верховенство права і конституціоналізм».

Міжнародне податкове право та застосування податкових конвенцій

2 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, В. В. Медведєв, партнер ЮФ АВЕЛТУМ

Метою курсу «Міжнародне податкове право та застосування податкових конвенцій» є вивчення засад міжнародного оподаткування, правил тлумачення та застосування договорів про уникнення подвійного оподаткування та основних цілей міжнародного планування для транскордонного бізнесу. Цей курс дає можливість студентам ознайомитися з основними концепціями міжнародного податкового права, змістом Модельних конвенцій ОЕСР та ООН, підходами до тлумачення податкових договорів, здобути знання щодо практичних аспектів застосування міжнародних податкових договорів.

Курс покликаний сформувати у студентів розуміння основних інструментів міжнародного податкового планування для транснаціональних корпорацій та практичних аспектів їх використання у зовнішньоекономічній діяльності. Курс «Міжнародне податкове право та застосування податкових конвенцій» є складовою Сертифікатної програми «Оподаткування у сфері бізнесу».

Правове регулювання цифрових технологій. Практичний аспект застосування

2 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, Д. П. Богатчук, кандидат юридичних наук

Навчальна дисципліна «Правове регулювання цифрових технологій. Практичний аспект застосування» присвячена вивченню законодавства у сфері цифрових технологій та охоплює широке коло правових питань, пов'язаних з правовим регулюванням розвитку інновацій. Основний фокус дисципліни зосереджено на правовому регулюванні цифрових технологій в Європейському Союзі.

Законодавчі рішення та державна політика щодо цифрових технологій повинні ґрунтуватися на фундаментальних підвалинах права. Ці підвалини можуть бути віднайдені, перш за все, у принципах та цінностях права. В межах курсу студенти візьмуть участь у дискусіях щодо нових можливостей, викликів та етичних проблем використання сучасних цифрових технологій, зокрема, у сфері правосуддя, в публічному управлінні, в правоохоронній діяльності, в LegalTech. Також студенти здобудуть практичні навички для супроводження клієнтів, діяльність яких пов'язана зі сферою цифрових технологій.

Правотворчість: проблеми теорії і практики

2 семестр, 2 год/тижд., екзамен, 3 кредити, Є. О. Зверєв, кандидат юридичних наук

Дисципліна «Правотворчість: проблеми теорії і практики» спрямована на розвиток у студентів навичок з долучення до процесу правотворення у різноманітних формах, переважно у формах створення письмових джерел права (нормативно-правових актів, корпоративних актів, договорів). Курс охоплює теоретичні та практичні аспекти здійснення цієї діяльності на прикладі України, а також із зверненням до іноземного досвіду держав романо-германського та англосаксонського права.

Курс «Правотворчість: проблеми теорії і практики» є складовою Сертифікатної програми «Верховенство права і конституціоналізм».

Юридичне тлумачення

2 семестр, 2 год/тижд., екзамен, 3 кредити, Є. О. Зверєв, кандидат юридичних наук

Дисципліна «Юридичне тлумачення» спрямована на розвиток у студентів навичок з розуміння сутності права, норм права, правових текстів, юридичних фактів та інших об'єктів, дотичних до юридичної діяльності, а також навичок з роз'яснення їх у різноманітних ситуаціях як усно, так і письмово. Курс охоплює як теоретичні, так і практичні аспекти юридичного тлумачення.

«Юридичне тлумачення» є прикладним курсом з циклу загальнотеоретичних дисциплін, який є розвитком курсів теорії права, елементів філософії права, конституційно-правових дисциплін, міжнародного публічного права та основну свою увагу приділяє питанню юридичного тлумачення. Курс має на меті ознайомлення студентів із різноманітними теоріями юридичного тлумачення загалом, юридичними та філософськими аспектами тлумачення, особливостями тлумачення актів національного законодавства та міжнародних договорів. Оволодіння навичками розуміння різноманітних інтерпретаційних технік (як тих, що застосовувались у минулому, так і сучасних), комплексного аналізу різноманітних юридичних ситуацій, використання всіх доступних джерел права. Курс «Юридичне тлумачення» є складовою Сертифікатної програми «Верховенство права і конституціоналізм».

Банківське право

3 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити, Н. Г. Кравченко, кандидат юридичних наук

Курс «Банківське право» включає вивчення загальних питань теорії банківської справи, банківського законодавства та дає характеристику правовідносин та фінансово-правових норм банківської сфери. Студенти отримують знання про банківську систему України, ознайомлюються з банківськими системами інших країн, практикою розгляду судами банківських спорів. Засвоєння курсу сприяє виробленню навиків застосування норм до конкретних ситуацій, які зустрічаються в повсякденному житті. Тому в нього включено як окрему судову практику, так і узагальнення судової практики з окремих питань застосування норм банківського законодавства.

Вивчення дисципліни направлене на формування професії юриста в фінансовій та банківській сфері. Опанування курсу дасть знання про основні поняття, категорії та інститути банківського права, навички застосування теоретичних знань в практичній діяльності на різних ділянках банківської та фінансової сфери. Курс є складовою Сертифікатної програми «Оподаткування у сфері бізнесу».

Валютне регулювання і валютний нагляд

3 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, О. М. Лобач, кандидат юридичних наук, доцент

Важливою сферою суспільних відносин в кожній країні світу є сфера обігу валютних цінностей та здійснення валютних операцій. Ця сфера складається з публічних та приватних відносин, що регулюються низкою законодавчих актів. Публічний інтерес у зазначеній сфері відносин реалізується діяльністю системи уповноважених державою органів - Кабінетом Міністрів України, Національним банком України, Державною податковою службою України, кожен з яких здійснює повноваження, покладені на нього Конституцією України, спеціальними законами, Законом України «Про валюту і валютні операції». Діяльність зазначених органів

поділяється на валютне регулювання та валютний нагляд. Приватні відносини у валютній сфері складаються між суб'єктами господарювання, що здійснюють зовнішньоекономічну діяльність, при цьому мають дотримуватися правил обігу валютних цінностей та порядку здійснення валютних операцій. Курс є складовою Сертифікатної програми «Оподаткування у сфері бізнесу».

Оподаткування у сфері бізнесу: міжнародний контекст та Україна

3 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, І. О. Чуфаров, Партнер ЮФ ЕУ

Метою курсу є ознайомлення слухачів із основними проблемами оподаткування та податкової політики, які формують порядок денний влади і приватного сектору в усьому світі і в Україні. В межах курсу будуть розглянуті тенденції розвитку податкових систем країн світу та України, проаналізовані чинники, які спонукали країни – члени ОЕСР до розробки та впровадження плану дій по боротьбі із податковими ухиленнями та розмиванням податкової бази (BEPS) та єдиного стандарту звітності (CRS), розглянуті основні їх положення. На практичних прикладах будуть обговорені основні форми структурування діяльності найбільших міжнародних та вітчизняних бізнес груп, та розглянуті правила оподаткування, які мають на них вплив (правила щодо трансфертного ціноутворення, постійних представництв, податки на доходи нерезидентів тощо). Окремий час буде приділено питанням оподаткування заможних фізичних осіб і основних стратегій податкового планування, які вони використовують. Місце в навчальному графіку: після загального курсу податкового права, курсів щодо оподаткування окремих транзакцій. Для свідомого сприйняття матеріалу необхідне загальне розуміння системи оподаткування загалом, елементів основних податків, оподаткування окремих операцій, базові знання щодо міжнародного оподаткування. Курс є складовою Сертифікатної програми «Оподаткування у сфері бізнесу».

Належна правова процедура

4 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, С. В. Шевчук, доктор юридичних наук, професор

«Належна правова процедура» (due process of law) у правовій доктрині та навчальних курсах зазвичай розглядається як один із фундаментальних принципів сучасних правових систем, які функціонують на засадах верховенства права. Курс «Належна правова процедура» спрямований на формування у студентів-правників навичок по теоретичному обґрунтуванню принципу належної правової процедури через розкриття її сутності як гарантії реалізації прав і свобод людини, визначення її місця в системі конституційних принципів. Курс передбачає й нормативно-правовий аналіз конституційних і міжнародних стандартів належної правової процедури та реалізації практично-прикладних завдань через вивчення процесуальних гарантій в цивільному, кримінальному та адміністративному судочинстві.

Належна правова процедура стосується не лише процесуальних прав особи, коли вона позбавляється життя, свободи та власності, але визначає критерії якості цих законів, які повинні відповідати принципам природного права або, у сучасних умовах, фундаментальним принципам конституційного рівня (верховенства права, справедливості та пропорційності).

Курс спрямований на подолання прогалів у розумінні доктрини належної правової процедури. Цей курс сприяє формуванню навичок використовувати набуті знання у практичній та науковій діяльності, у житті громадянського суспільства, а також сприяє студентам у майбутній професійній діяльності.

Правове регулювання банкрутства

4 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, О. М. Лобач, кандидат юридичних наук, доцент

Навчальний курс «Правове регулювання банкрутства» надає можливість опанувати правові механізми врегулювання боргів боржника, неспроможного виконати свої грошові зобов'язання (перед кредиторами), строк виконання яких настав, та набуті компетентностей, необхідних для здійснення професійної діяльності у сфері врегулювання боргів фінансово неспроможного боржника. Курс є складовою Сертифікатної програми «Оподаткування у сфері бізнесу».

Судова правотворчість

4 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, С. В. Шевчук, доктор юридичних наук, професор

Курс «Судова правотворчість» спрямований на формування у студентів-правників належного ставлення до ролі судової влади у сучасних правових системах, в основі яких знаходиться принципи верховенства права та незалежності судової влади.

Необхідність всебічного наукового дослідження нормативності актів судової влади значно підсилюється вивченням практики Європейського суду з прав людини, інших міжнародних юрисдикційних органів, а також основних напрямів впливу цієї практики на українську правову систему та на процес правозастосування.

Курс спрямований на подолання прогалин у розумінні ролі суду в процесі правозастосування, особливо у контексті застосування та тлумачення конституційних норм та норм про права людини як норм прямої дії, заповнення прогалин у законах при здійсненні правосуддя та застосування нечітких норм або норм оцінного змісту, коли суди активно беруть участь у процесі формування права практично в усіх сучасних правових системах. Цей курс сприяє формуванню навичок використовувати набуті знання у практичній та науковій діяльності, у житті громадянського суспільства, а також сприяє студентам у майбутній професійній діяльності.

Корпоративне право: поглиблений практичний курс

1 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити

Абрамов Я.В. – старший викладач

Навчальна дисципліна «Корпоративне право: Поглиблений практичний курс» - це спеціальний навчальний курс, предметом вивчення якого є, в рівні мірі, дослідження практики застосування корпоративного законодавства України (законодавства про господарські товариства) та розгляд теоретичних проблем корпоративного права. Метою курсу є поглиблення студентами знань корпоративного права, отриманих в межах курсу «Корпоративне право», а також надання знань з теоретичних основ сучасного корпоративного права, в тому числі, у порівняльно-правовому аспекті. В курсі розглядаються питання функціонування двох основних організаційно-правових форм господарських товариств: товариства з обмеженою відповідальністю та акціонерного товариства з моменту їх утворення і до моменту припинення, а також досліджується весь спектр відносин, інструментів і операцій, що мають місце протягом діяльності господарських товариств як корпоративних суб'єктів, з позиції корпоративних відносин та корпоративного управління.

Право інтелектуальної власності

1 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити.

Новосельцев І.І. – старший викладач, кандидат юридичних наук

Інтелектуальна власність як галузь права в сучасному суспільстві є надзвичайно актуальною й водночас перспективною у зв'язку з різними інноваційними, технологічними та глобалізаційними процесами та змінами, що відбуваються у всьому світі. Вона тісно пов'язана з блоком інших дисциплін, у тому числі економічних, серед яких: економіка інтелектуальної власності, оцінка інтелектуальної власності, маркетинг інтелектуальної власності тощо. Для ефективного регулювання вже наявних та нових відносин у цій сфері йде робота з розробки та вдосконалення нормативно-правових актів – національних та міжнародних, правових механізмів взаємодії між різними суб'єктами. Звідси, щоб належно орієнтуватися в таких динамічних процесах і відносинах у сфері інтелектуальної власності, правильно, швидко та ефективно знаходити до них правовий підхід, сучасному юристу необхідна відповідна спеціальна підготовка й знання. Таку підготовку та навички пропонує розроблений для цього курс «Право інтелектуальної власності», що об'єднує в собі найважливіші аспекти, які потрібно знати студенту у сфері інтелектуальної власності для продовження професійного шляху

Цивільне право і правова політика: практичний курс

1 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити

Музика Л.А. – професор, доктор юридичних наук

«Цивільне право і правова політика: практичний курс» – вибіркова дисципліна обсягом 3 кредити, яку вивчають студенти магістерської програми навчання у першому семестрі. Загальний обсяг в академічних годинах складає 90 годин, в тому числі по 14 годин лекційних та

16 годин групових занять в осінньому семестрі. Осінній семестр завершується заліком. Підсумковий контроль здійснюється у письмовій формі (тестові завдання).

Цивільне право: поглиблений практичний курс

1 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити

Федорчук Д. – доцент, кандидат юридичних наук

Вивчення дисципліни дає можливість глибоко вивчити студентами проблемні питання практичного застосування положень цивільного права до поширених суспільних правовідносин, зокрема, й у їх зв'язці з нормами інших галузей права (господарського, житлового, трудового, тощо), а також аналіз наявної судової практики застосування відповідних законодавчих норм (тобто, вивчення права у динаміці його розвитку).

Метою курсу є набуття студентами базових знань та розуміння відмінностей між суміжними правовими інститутами, а також розвинення здатності критичного аналізу чинного законодавства та правозастосовної практики. Опанування цього курсу дозволить студентам вирішувати складні практичні питання, що виникають при застосуванні цивільного права.

Інформаційне право

2 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити

Смирнова Т.С. – доцент, кандидат юридичних наук

Визначальна роль, яку відіграє інформація в сучасному суспільстві, є безсумнівною. Очевидно, що задля ефективного регулювання суспільних відносин, що виникають у зв'язку з обігом інформації, створюються та постійно вдосконалюються відповідні правові механізми, що закріплюються величезним масивом нормативно-правових актів. Проте, правильне застосування цієї нормативно-правової бази об'єктивно вимагає від сучасного правника спеціальної, поглибленої підготовки з відповідних питань. Розроблений для цього курс «Інформаційне право» є спробою узагальнення та систематизації існуючих наукових та прикладних підходів до найбільш актуальних проблем правового регулювання суспільних відносин, що складаються, змінюються та припиняються в сфері обігу інформації.

Медіація та інші альтернативні способи вирішення спорів

2 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити.

Проценко Д.В. – старший викладач

із необхідними основами конфліктології, які слід знати та враховувати правникам, що переважно працюють із спорами, в роботі з приватними клієнтами, а також для дизайнування локальних та державних систем врегулювання спорів. За результатами навчання студенти орієнтуватимуться у системі засобів альтернативного (позасудового) вирішення спорів, перевагах окремих видів АВС, їх відмінних рисах, можливостях застосування. В межах курсу здійснюється огляд передових світових практик застосування засобів АВС. Навчальна дисципліна має на меті допомогти студентам під новим кутом зору подивитись загалом на методи врегулювання спорів, як традиційні, так і альтернативні, познайомити глибше та їх регулювання, а також огляд практики та перспектив застосування засобів АВС в рамках правового поля України. Студентам буде запропоновано до вивчення міжнародні договори, рекомендації Комітету міністрів Ради Європи, Директиви ЄС, що регулюють застосування тих чи інших методів АВС. При виконанні практичних завдань студенти будуть аналізувати різні механізми АВС на рівні алгоритмів їх застосування у відповідності до конкретних потреб конкретних груп зацікавлених осіб у певних видах спорів, наприклад: споживчих, фіскальних, сімейних, корпоративних тощо - з метою їх впровадження для врегулювання різних видів спорів в Україні.

Право промислової власності

2 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити

Новосельцев І.І. – старший викладач, кандидат юридичних наук

Курс "Право промислової власності" знайомить студентів з основами правового регулювання об'єктів промислової власності, включаючи винаходи, корисні моделі, промислові

зразки, торговельні марки, комерційні секрети, ноу-хау та географічні зазначення. Курс охоплює як національне, так і міжнародне законодавство, звертаючи увагу на такі важливі угоди, як Паризька конвенція та Угода ТРІПС. Студенти вивчать правові механізми захисту прав на промислову власність, аналізуючи реальні кейси порушення прав і судові рішення. Особлива увага приділяється аспектам ліцензування, передачі технологій та стратегіям використання прав на промислову власність в бізнесі. Курс також розгляне сучасні виклики і тенденції в області права промислової власності, включаючи вплив цифрових технологій і міжнародних торгових відносин.

Правове регулювання операцій з нерухомістю

2 семестр, 3 год/тижд., залік, 3,5 кредити

Бондарев Т.Б. – старший викладач

Дисципліна пропонує слухачам максимально прагматичне та практичне занурення в професійний ринок нерухомості та будівництва в Україні, а також розкриває очікування клієнтів від професійного юридичного радника, що супроводжує або має намір супроводжувати угоди в сфері нерухомості. Під час роботи протягом семестру на конкретних практичних кейсах ми відпрацюємо основні аспекти підготовки та структурування транзакцій з нерухомістю. Зокрема, приділимо велику увагу обговоренню питань балансу інтересів між основними стейкхолдерами ринку нерухомості: консультантами, девелоперами, інвесторами, фінансовими та банківськими установами, користувачами нерухомості, тощо. В процесі роботи ми також обговоримо практичні аспекти юридичної перевірки нерухомих активів, а також відпрацюємо основні питання, які виникають в процесі життєвого циклу об'єкта нерухомості – з моменту задуму проекту до моменту зміни його власника. Основна увага приділятиметься саме комерційній нерухомості / нерухомості, що генерує дохід, і ми будемо говорити про різні класи комерційної нерухомості (готельна, складська, офісна, тощо). В той же час ми приділимо певну увагу основним правовим та практичним аспектам роботи з житловою нерухомістю, інфраструктурними об'єктами, а також ринку сільськогосподарської землі. Курс структурований на основі українського законодавства та практики через призму кращих міжнародних практик в сфері інвестицій в нерухомість.

Європейське трудове право/European Labour Law (англ.мова)

3 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити

Яцкевич І.І. – доцент, кандидат юридичних наук

«Європейське трудове право» є вибіркоким компонентом освітньої програми, циклу дисциплін професійної підготовки магістрів, яка сприяє підготовці фахівців з права. Упродовж курсу студенти опановують основні положення європейського трудового права, яке викладається з позицій розуміння трудових прав як прав людини. Особливістю цього курсу є те, що він поєднує положення трудового права ЄС та Ради Європи, практику Суду ЄС та ЄСПЛ, судову (Суд ЄС, ЄСПЛ) та квазі-судову практику Європейського комітету з соціальних прав. Важливою складовою курсу є аналіз та порівняння положень європейського трудового права та національного трудового права України. У викладанні використовуються ресурси освітньої платформи Ради Європи HELP (Human Rights Education for Legal Professionals), а основним джерелом права є Європейська соціальна хартія. Успішне опанування матеріалів курсу передбачає не лише знання відповідних положень європейського трудового права, а й уміння застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, здатність формувати обґрунтовані правові висновки щодо захисту трудових прав працівників з урахуванням положень Європейської соціальної хартії, Європейської конвенції з прав людини, практики ЄСПЛ та ЄКПЛ, виявляти випадки порушення вимог верховенства права та невідповідності національного трудового законодавства положенням директив ЄС у сфері трудового права з урахуванням практики Суду ЄС.

Правове регулювання ринків капіталу

3 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити.

Посполітак В.В. – доцент, кандидат юридичних наук

Навчальним курсом охоплюється вивчення таких фінансових інструментів як цінні папери та деривативні контракти. Вивчаються їх правова природа, класифікація, економічно-правове призначення. Розглядаються ринки укладання та виконання фінансових інструментів та правочинів щодо них, види професійної діяльності на ринках капіталу, процедура емісія та обіг

цінних паперів, обліку прав на цінні папери та прав за цінними паперами в депозитарній системі України та інших країн. Окрема увага приділяється питанням розкриття інформації на ринках капіталу, державному регулюванню ринків капіталу та саморегулювним організаціям, протидії зловживанням на ринках.

Практичні аспекти господарської діяльності в Україні

3 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити.

Ханик-Посполітак Р.Ю. – доцент, кандидат юридичних наук

Профільююча дисципліна для опанування знаннями і навичками з фахової підготовки юриста. Складається з трьох блоків, які дають теоретичні знання та практичні навички щодо діяльності юридичних осіб з акцентом на комплаєнс, енергетичне та процесуальне законодавство України.

Метою навчальної дисципліни «Практичні аспекти господарської діяльності в Україні» є підготовка магістрів зі спеціальності «Право» для роботи у практичній сфері. Із цієї точки зору майбутній магістр повинен набути практичних навичок у сфері господарської діяльності, які дозволять знаходити або формувати власні обґрунтовані правові позиції для розв'язання практичних проблем. Окрім наведеного, викладання дисципліни передбачає формування навичок самостійної роботи з нормативним, емпіричним та теоретичним матеріалом як необхідних передумов професійної діяльності правника при роботі з клієнтами.

Проблеми захисту права власності

3 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити.

Дзера І.О. – доцент, кандидат юридичних наук

Навчальна дисципліна «Проблеми захисту права власності» - спеціальний навчальний курс, предметом вивчення якого є підстави та способи захисту права власності, а також огляд основних теоретичних та практичних проблем права власності. Розкриття сучасного стану правового регулювання захисту права власності в Україні та перспектив його розвитку і вдосконалення, виявлення прогалин і суперечностей у чинному законодавстві, визначення теоретичних та практичних проблем у сфері захисту права власності. У курсі розглядаються суперечності та прогалини цивільного законодавства у сфері регулювання та захисту права власності, досліджуються різні теоретичні підходи до розуміння основних інститутів права власності, що впливають на вибір способів захисту права власності. Окрему увагу зосереджено на дослідженні актуальної судової практики у сфері захисту права власності з метою обрання належного та ефективного способу захисту права власності.

Міжнародне контрактне право

4 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4.5 кредити.

Логуш Л.В. – доцент, кандидат юридичних наук

Навчальний курс «Міжнародне контрактне право» надає можливість опанувати правові механізми регулювання міжнародної комерційної діяльності та набути компетентностей, необхідних для здійснення майбутньої професійної діяльності.

Метою навчальної дисципліни «Міжнародне контрактне право» є надання студентам знань, умінь і навичок щодо сучасних концепцій трактування контракту в континентальній і загальній системах права, сутності та процесу укладання міжнародних комерційних контрактів, нормативноправового регламентування міжнародних комерційних контрактів, співвідношення і проблеми міжнародних актів і цивільно-правового регулювання контрактів у Цивільному кодексі України. Майбутній магістр повинен набути фундаментальні теоретичні знання з Міжнародного контрактного права, які дозволять знаходити обґрунтовані правові позиції для розв'язання практичних проблем.

Міжнародний комерційний арбітраж International Commercial Arbitration (англ. мовою)

4 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити.

Логуш Л.В. – доцент, кандидат юридичних наук

Навчальний курс «Міжнародний комерційний арбітраж» надає можливість опанувати правові механізми регулювання діяльності міжнародного комерційного арбітражу як органу позасудового розв'язання міжнародних комерційних спорів та набуті компетентностей, необхідних для здійснення майбутньої професійної діяльності.

Метою навчальної дисципліни «Міжнародний комерційний арбітраж» є надання студентам знань, умінь і навичок щодо вивчення переваг і недоліків міжнародного комерційного арбітражу, відмінностей між арбітражем і судовим процесом, різних форм альтернативного вирішення спорів замість судового процесу, арбітражних угод і форм арбітражу, впровадження міжнародних стандартів у міжнародному комерційному арбітражі, процедури міжнародного арбітражу, законодавства, що регулює міжнародний арбітражний процес, визнання і виконання іноземних арбітражних рішень, а також практики реалізації міжнародного арбітражного процесуального законодавства.

Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності

4 семестр, 3 год/тижд., залік, 3 кредити.

Посполітак В.В. – доцент, кандидат юридичних наук

Дисципліна «Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності» спрямована на формування у студентів-правників знань щодо основних правових інститутів зовнішньоекономічної діяльності, спираючись на вже одержані знання при отриманні повної вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр» та виходячи з вивчення обов'язкових курсів базової та спеціальної підготовки освітнього ступеня «магістр», отриманих на першому році навчання. При вивченні даного курсу розглядаються поняття та принципи, основні засади правового забезпечення зовнішньоекономічної діяльності, дається характеристика правовідносин у сфері зовнішньоекономічної діяльності, визначається правовий статус суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності та іноземних суб'єктів господарської діяльності, правові основи їх створення, функціонування та припинення діяльності, вивчаються питання державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності та правового захисту іноземних інвестицій в Україні. За результатами курсу у студентів-правників мають сформуватися навички використовувати набуті знання у майбутньому, а також розуміння напрямків для самостійного опанування змін, які виникатимуть у законодавстві та практиці здійснення зовнішньоекономічної діяльності.

Професійна відповідальність правника

2 семестр, 2 год/тижд., екзамен, 3 кредити

Бойко А.М. – професор, доктор юридичних наук,

Хавронюк М.І. - професор, доктор юридичних наук

Хто такий правник та якими є особливості його правового статусу?

Якими є види правничої професійної діяльності?

У чому полягають особливості професійної етики правника?

Чи часто правники уникають відповідальності та які наслідки цього для суспільства?

Відповіді на ці та інші питання будемо шукати і знаходити разом.

Кримінально-правова кваліфікація: практикум

1 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити

Багіров С.Р. – доцент, кандидат юридичних наук.

Під час опанування курсу «Кримінально-правова кваліфікація: практикум» здійснюється поглиблене вивчення загальних засад кримінально-правової кваліфікації на основі ґрунтовних знань принципів та правил теорії кваліфікації; формуються просунуті навички практичного застосування цих знань щодо конкретних кримінально-правових деліктів; набуваються ґрунтовні знання щодо розв'язанні складних і таких, що мають важливе практичне значення, ситуацій у кримінальному праві, частина яких не охоплюється курсом навчальної дисципліни «Кримінальне право».

Практичні проблеми кримінальної юстиції

1 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити

Хавронюк М.І. - професор, доктор юридичних наук.

З чого складається і на чому базується система кримінальної юстиції?

Яка її роль в державі і суспільстві та значення для людей?

Які реформи мають завданням її удосконалення та які фактори впливають на ці реформи?

Якими є найбільш актуальні практичні проблеми застосування кримінального, кримінального процесуального і кримінального виконавчого законодавства, зокрема у воєнний час?

Відповіді на ці та інші питання будемо шукати і знаходити разом. Основні з цих питань подано нижче у вигляді планів лекційних та групових занять.

Практичні проблеми кримінальної юстиції вивчатимуться восени 1 року навчання магістрів. Перед Новорічними святами відбудеться екзамен.

Застосування Європейської конвенції з прав людини та практики

Страсбурзького Суду з діяльності захисника.

2 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити.

Горох О.П. – доцент, доктор юридичних наук

Навчальна дисципліна «Застосування Європейської конвенції з прав людини та практики Страсбурзького суду у діяльності захисника» присвячена вивченню положень Європейської конвенції з прав людини (надалі – ЄКПЛ) та практики Європейського суду з прав людини (надалі – ЄСПЛ), що можуть застосовуватися адвокатом у кримінальному провадженні.

Ця навчальна дисципліна є додатковою складовою частиною вивчення інших навчальних дисциплін: «Кримінальне право», «Кримінальне процесуальне право», «Захист у кримінальному провадженні», «Кримінально-правова кваліфікація: практикум».

Індивідуалізація кримінальної відповідальності

2 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити.

Горох О.П. – доцент, доктор юридичних наук

Професійно-орієнтована навчальна дисципліна «Індивідуалізація кримінальної відповідальності» надає студенту можливість поглибити знання та закріпити практичні навички застосування кримінально-правових та кримінальних процесуальних норм, що застосовуються на етапі досудового розслідування, судового розгляду, під час виконання вироку суду та після його виконання. Ця навчальна дисципліна є додатковою складовою частиною вивчення інших навчальних дисциплін: «Кримінальне право», «Кримінальне процесуальне право», «Захист у кримінальному провадженні», «Кримінально-правова кваліфікація: практикум».

Корупційні правопорушення: проблеми правозастосування

2 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити.

Горох О.П. – доцент, доктор юридичних наук

Професійно-орієнтована навчальна дисципліна «Корупційні правопорушення: проблеми правозастосування» відповідає навчальному плану підготовки магістрів за сертифікатною програмою «Кримінальна юстиція». Навчальна дисципліна є додатковою складовою частиною вивчення інших навчальних дисциплін «Кримінальне право», «Кримінально-правова кваліфікація: практикум». Її вивчення дає можливість розвинути практичні навички застосування адміністративного та кримінального законодавства у сфері протидії корупційним правопорушенням.

Навчальні судові процеси: кримінальне судочинство

2 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити.

Борець Є.О. – старший викладач

Дисципліна «Навчальні судові процеси: кримінальне судочинство» – це дисципліна, в межах якої проводиться модельний судовий процес з розгляду матеріалів кримінального провадження, що дозволяє набути навичок участі у судовому процесі, підготовки процесуальних документів, доказування, допиту свідків, судової промови тощо. Студенти, які слухають цей курс поділяються на кілька команд, що беруть участь у модельному процесі на стороні обвинувачення (прокурор), захисту (обвинувачений, захисник), потерпілого та цивільного позивача. Модельні судові засідання вестиме головуючий – викладач, діючий суддя місцевого суду. Кожна стадія судового процесу буде супроводжуватися консультуванням кожної окремої підгрупи.

Курс базується на матеріалах реальної кримінальної справи, що розглядалась одним із місцевих українських судів (дані, за якими можна ідентифікувати учасників кримінального провадження, знеособлено).

Процесуальне інтерв'ю

3 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити

Удовенко Ж.В., доктор юридичних наук, професор

Процесуальне інтерв'ю - це високий стандарт професії правника під час отримання інформації в рамках розслідування, який є визнаним стандартом в багатьох країнах світу та на шляху до якого розвивається українська система юстиції. Більше про процесуальне інтерв'ю і те чому та як воно змінює систему юстиції можна прочитати тут - Процесуальне інтерв'ю на JustTalk.

Ми пропонуємо цей курс Вам в рамках нашого партнерства з організацією JustGroup. На курсі з Вами працюватимуть діючі практики системи кримінальної юстиції: детективи, слідчі, прокурори, судді.

Розслідування корупційних процесів.

2 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити

Галаган В.І. – професор, доктор юридичних наук

Курс «Розслідування корупційних правопорушень» є професійно орієнтованим, спрямованим на поглиблене дослідження питань провадження досудового розслідування, правова процедура якого визначена в КПК України. Цей курс пов'язаний з іншими предметами, які вивчали студенти на 2–4 курсах бакалаврату, зокрема з курсами «Кримінальне право. Загальна частина», «Кримінальне право. Особлива частина», «Кримінальне процесуальне право», «Криміналістика», «Використання криміналістичної техніки у кримінальному провадженні», «Кримінологія», «Організація адвокатури та адвокатської діяльності». Під час проведення занять з курсу «Розслідування корупційних правопорушень» студентам будуть запропоновані особливості досудового розслідування, звернено увагу на питання організаційного, процесуального й тактичного характеру для отримання уявлення про початок досудового розслідування, проведення низки слідчих (розшукових), негласних слідчих (розшукових) та інших процесуальних дій, зокрема пов'язаних із підготовкою клопотань та їх розглядом слідчим суддею, практичні навички прийняття проміжних та підсумкових процесуальних рішень. Забезпечують курс науково-педагогічні працівники кафедри та практичні працівники: детектив Національного антикорупційного бюро України, прокурор Спеціалізованої антикорупційної прокуратури, слідчий суддя Вищого антикорупційного суду, адвокат.

Експертизи в юридичній практиці

3 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити.

Удовенко Ж.В.- доцент, доктор юридичних наук

Навчальна дисципліна «Експертизи в юридичній практиці» є професійно орієнтованою дисципліною, спрямованою на поглиблене дослідження питань, що не були достатньою мірою розглянуті під час вивчення нормативних навчальних дисциплін на 2–4 курсах бакалаврату. Студентам-магістрам напередодні самостійної юридичної діяльності будуть запропоновані особливості, пов'язані зі складностями призначення експертиз у цивільному, адміністративному, господарському і кримінальному провадженнях. Під час вивчення цієї навчальної дисципліни студенти одержують наукові уявлення про судову експертизу в юридичній практиці, формують практичні навички застосування процесуальних законів під час правозастосовного процесу та необхідності призначення експертиз.

Злочини у сфері економіки: адвокатська практика*3 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити**Трут Д.В. – старший викладач*

Дисципліна «Злочини у сфері економіки: адвокатська практика» покликана сформувати у здобувачів вищої освіти розуміння найактуальніших проблем застосування як матеріального, так і процесуального кримінального права, щодо відповідальності за вчинення кримінальних правопорушень у сфері економіки. Цей курс буде цікавий не лише з науково-теоретичної точки зору, а й з практичної. Вивчення курсу передбачає аналіз безлічі прикладів з реальної адвокатської та судової практики, а здобувачі вищої освіти зможуть не лише поглибити свої знання у вказаному інституті права, а й дізнатись про цікаві адвокатські прийоми захисту клієнтів-суб'єктів господарювання у кримінальному провадженні.

Дисциплінарна відповідальність суддів*4 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити**Бойко А.М. – професор, доктор юридичних наук.*

Дисципліна «Дисциплінарна відповідальність суддів» покликана сформувати у здобувачів вищої освіти розуміння природи інституту дисциплінарної відповідальності суддів, ознайомитись з міжнародними стандартами реалізації цього інституту та набути необхідних знань і навиків для його застосування в Україні.

АТЕСТАЦІЯ:**Кваліфікаційна магістерська робота***4д семестр, захист, 20 кредитів,*

Кваліфікаційна робота – форма підготовки та підсумкової атестації студента за освітньо-науковою програмою.

Кваліфікаційна робота є самостійним дослідженням наукової проблеми, виконаним студентом для публічного захисту.

D4 ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА – СУСПІЛЬНА ПОЛІТИКА І ВРЯДУВАННЯ

<HTTPS://UKMA.EDU.UA/ECTS/INDEX.PHP/FPRN/185-2018-06-15-07-25-43/MPPA>

ОСВІТНІЙ РІВЕНЬ – МАГІСТР

ОБОВ'ЯЗКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ**Ділова англійська мова в професійній діяльності***1, 2 семестри, 4 год/тижд, залік, екзамен, 6 кредитів, кафедра англійської мови.*

Курс спрямований на розвиток мовної компетентності для ефективного використання англійської мови в професійній сфері. Студенти опанують навички ділового листування, ведення переговорів, складання презентацій та участі в міжнародних зустрічах. Окрему увагу приділено термінології, специфічній для сфери публічного управління, врядування та міжнародних відносин.

Демократичне врядування

1 семестр, 2 год/тижд, залік, 10 кредитів, Василевська Тетяна Едуардівна, Венгер Володимир Миколайович, Рябцев Геннадій Леонідович, Купрій Володимир Олександрович.
Курс комплексно розглядає принципи, інститути та механізми демократичного врядування у сучасних державах. Студенти ознайомляться з філософськими та історичними засадами демократії, еволюцією демократичних інституцій, а також аналізом конституційних основ державного устрою. Значна увага приділяється цифровій трансформації врядування: електронному документообігу, цифровій демократії та механізмам електронного врядування.

Методи дослідження в публічному управлінні та адмініструванні

1, 2 семестри, 2 год/тижд, екзамен, 6 кредитів, Ільченко-Сюйва Леся Василівна, Синицина Наталія Георгіївна.

Курс знайомить студентів із сучасними дослідницькими підходами у сфері публічного управління та адміністрування. У межах модуля «Методи для суспільного врядування» розглядаються кількісні та якісні методи аналізу політик, стратегічного планування та оцінки ефективності управлінських рішень. Модуль «Методологія наукової і педагогічної діяльності» фокусується на основах академічного письма, проведенні емпіричних досліджень, підготовці наукових публікацій та викладанні дисциплін у сфері врядування. Курс допоможе студентам оволодіти навичками аналізу даних, розробки рекомендацій та застосуванням дослідницьких підходів.

Вироблення доказової політики в Україні та ЄС

1, 2д семестри, 2 год/тижд, екзамен, 7 кредитів, Рябцев Геннадій Леонідович, Кілієвич Олександр Іванович, Малиш Наталія Андріївна.

Курс зосереджений на формуванні компетентностей у сфері розробки та впровадження політики, що базується на доказах, із фокусом на європейські стандарти та підходи. Розглядаються основні етапи політичного циклу. Значна увага приділяється особливостям політико-адміністративного процесу в Україні та ЄС, включаючи механізми багаторівневого врядування та імплементацію європейського законодавства.

Окрему увагу приділено питанням аудиту діяльності, антикорупційного контролю та забезпечення прозорості публічного управління відповідно до найкращих європейських практик. Курс допоможе студентам оволодіти європейськими підходами до формування політик та розвинути навички їх адаптації до українського контексту в процесі євроінтеграції.

Публічне управління та адміністрування в Україні та ЄС

1, 2, 2д семестри, 2 год/тижд, залік, 8 кредитів, Головка-Гавришева Оксана Ігорівна, Тимощук Віктор Павлович, Малиш Наталія Андріївна.

Курс охоплює ключові аспекти функціонування систем публічного управління в Україні та Європейському Союзі, розкриваючи принципи, механізми та виклики їх розвитку. Розглядається процес формування та реалізації політики в ЄС, а також особливості євроінтеграції України, включаючи адаптацію національного законодавства та впровадження європейських управлінських стандартів. Особлива увага приділяється концепції сервісної держави, сучасним адміністративним процедурам і стандартам належного врядування. Студенти аналізують механізми взаємодії держави з громадянами, принципи прозорості, підзвітності та ефективності надання публічних послуг. Окремий блок курсу присвячений регіональному та місцевому розвитку. Вивчаються інструменти децентралізації, міжмуніципального співробітництва, стратегічного планування та управління розвитком територій. Курс сприяє розумінню сучасних тенденцій у публічному адмініструванні та формуванню компетентностей для ефективного управління на різних рівнях державної влади.

Стратегічне управління

1, 2, семестри, 2 год/тижд, залік, екзамен, 4 кредити, Рябцев Геннадій Леонідович.

Курс спрямований на формування компетентностей у сфері стратегічного планування, управління змінами та мінімізації ризиків у публічному управлінні. Студенти ознайомляться з сучасними підходами до розробки та реалізації стратегій у державному секторі, методами аналізу зовнішнього та внутрішнього середовища, а також інструментами прогнозування розвитку суспільно-політичних та економічних процесів.

Окрема увага приділяється управлінню змінами, включаючи механізми адаптації до кризових ситуацій, методи управління ризиками та прийняття рішень в умовах невизначеності. Студенти також розглянуть питання стратегічного управління безпекою, ідентифікації загроз та розробки заходів із їх нейтралізації.

Курс допоможе сформулювати стратегічне мислення, необхідне для ефективного керування процесами розвитку та забезпечення стабільності організацій і державних інституцій.

Економіка і фінанси в публічному управлінні та адмініструванні

2 семестр, 2 год/тижд, заліки, 6 кредитів, Малиш Наталія Андріївна, Ільченко-Сюйва Леся Василівна.

Курс знайомить студентів з економічними принципами та фінансовими механізмами, що визначають ефективне функціонування системи публічного управління. Розглядаються основи економічного аналізу, роль держави в регулюванні економічних процесів, моделі державного втручання та економічної політики.

Окрема увага приділяється системі суспільних фінансів, зокрема бюджетному процесу, методам планування та оцінки державних видатків, фінансовому контролю та управлінню публічними коштами. Студенти опанують принципи формування державного та місцевих бюджетів, механізми міжбюджетних відносин, а також інструменти фінансування публічних програм і проєктів. Курс спрямований на розвиток аналітичного мислення, необхідного для прийняття ефективних управлінських рішень у сфері економічного планування та фінансової політики.

Курсова робота «Інноваційні проєкти в публічному управлінні та адмініструванні»

3 семестр, 2 год/тижд, залік, 3 кредити, Викладачі кафедри.

Курсова робота передбачає проведення самостійного дослідження, спрямованого на аналіз, розробку та оцінку інноваційних проєктів у сфері публічного управління та адміністрування. Студенти працюватимуть над визначенням актуальних управлінських викликів, розробкою новітніх підходів до їх вирішення та застосуванням сучасних методів стратегічного планування та управління змінами. Робота може включати розробку конкретного проєкту з оптимізації державного управління, діджиталізації публічних послуг, запровадження smart-технологій, удосконалення адміністративних процедур або інші рішення, спрямовані на підвищення ефективності та прозорості врядування.

Під час виконання курсової роботи студенти використовуватимуть методи аналізу політики, стратегічного прогнозування, оцінювання впливу та управління ризиками, що дозволить їм набути практичного досвіду впровадження інновацій у публічному секторі.

ВИБІРКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ

ДИСЦИПЛІНИ ПРОФЕСІЙНОЇ ТА ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Екосистема суспільної політики: середовище та дієвці

2 семестр, 2 год/тижд, залік, 3 кредити, Кілієвич Олександр Іванович.

Курс досліджує ключові компоненти та взаємозв'язки в екосистемі суспільної політики, розглядаючи її як складний динамічний процес, у якому беруть участь різні актори. Студенти аналізуватимуть середовище формування суспільної політики, включаючи політичні, економічні, соціальні та правові фактори, що впливають на ухвалення рішень.

Окрема увага приділяється дієвцям суспільної політики – державним інституціям, міжнародним організаціям, громадянському суспільству, приватному сектору та медіа. Розглядаються їхні ролі, інтереси, інструменти впливу та механізми взаємодії. Курс допоможе студентам зрозуміти, як формується політичний порядок денний, як відбувається конкуренція інтересів у суспільній політиці та які механізми забезпечують ефективне врядування в умовах багатосторонньої взаємодії.

Верховенство права у врядуванні

2 семестр, 2 год/тижд, залік, 3 кредити, Венгер Володимир Миколайович, Бурий Владислав Олексійович.

Курс присвячений вивченню принципу верховенства права як фундаментальної основи ефективного та демократичного врядування. Розглядаються основні концепції, стандарти та механізми реалізації верховенства права в діяльності державних інституцій, органів місцевого самоврядування та судової системи.

Студенти аналізуватимуть взаємозв'язок між правом, державою та громадянським суспільством, питання правозастосування, дотримання прав людини та забезпечення належного врядування. Особлива увага приділяється інструментам правового захисту громадян, антикорупційним механізмам та ролі незалежних інституцій у гарантуванні прозорості й підзвітності влади.

Курс допоможе сформувати розуміння правових засад управління, необхідне для розробки та реалізації політик, що відповідають принципам демократичного розвитку та захисту прав людини.

Багаторівневе врядування: сталий розвиток і сервісно-орієнтована політика

2 семестр, 2 год/тижд, залік, 3 кредити, Рябцев Геннадій Леонідович.

Курс досліджує принципи багаторівневого врядування як механізму координації між різними рівнями влади – національним, регіональним та місцевим. Розглядаються інструменти співпраці державних інституцій, бізнесу та громадянського суспільства у формуванні та реалізації політики, спрямованої на сталий розвиток.

Студенти вивчатимуть підходи до стратегічного планування, розподілу повноважень та фінансових ресурсів між рівнями управління. Окрема увага приділяється концепції сервісно-орієнтованої політики, що передбачає підвищення ефективності надання публічних послуг, цифровізацію адміністративних процесів і впровадження принципів належного врядування.

Курс допоможе розвинути навички аналізу та розробки політик, спрямованих на забезпечення збалансованого розвитку територій, підвищення якості управлінських рішень та формування дієвих моделей взаємодії між різними рівнями влади.

Кількісні та якісні методи аналізу політики

2 семестр, 2 год/тижд, залік, 3 кредити, Ільченко-Сюйва Леся Василівна.

Курс спрямований на формування навичок використання кількісних і якісних методів дослідження для аналізу та оцінки політик. Студенти ознайомляться з основними підходами до збору, обробки та інтерпретації даних, необхідних для ухвалення обґрунтованих управлінських рішень.

Курс надає інструменти для проведення комплексного аналізу суспільних проблем, що дозволить студентам розробляти та оцінювати політики, орієнтовані на фактичні дані та емпіричні дослідження.

Професійний розвиток та етика комунікацій у демократичному врядуванні

2 семестр, 2 год/тижд, залік, 3 кредити.

Курс охоплює принципи професійного розвитку фахівців у сфері публічного управління та адміністрування, а також стандарти етичної комунікації у демократичному врядуванні. Студенти ознайомляться з підходами до формування лідерських навичок, управління кар'єрою, менеджменту та підвищення кваліфікації державних службовців. Окрема увага

приділяється принципам роботи в команді, розвитку емоційного інтелекту та управлінню комунікаційними процесами в публічному секторі.

Розглядатимуться етичні аспекти комунікації у державному управлінні, включаючи питання доброчесності, прозорості, відповідальності та взаємодії з громадськістю. Аналізуватимуться стандарти публічної комунікації, технології ненасильницького спілкування та ефективного реагування на кризові ситуації. Курс спрямований на формування компетентностей для ведення етичного діалогу, побудови довіри між владою та суспільством і дотримання принципів демократичного врядування.

Основи штучного інтелекту та кібербезпеки

2 семестр, 2 год/тижд, залік, 3 кредити,

Курс знайомить студентів із базовими принципами роботи штучного інтелекту (ШІ) та його застосуванням у різних сферах, зокрема у сфері кібербезпеки. Розглядатимуться основні концепції машинного навчання, нейронних мереж та алгоритмів обробки даних, а також їхній вплив на цифрову трансформацію суспільства. Окрема увага приділяється використанню ШІ в аналізі кіберзагроз, автоматизації безпекових процесів і розпізнаванні аномалій у мережевому трафіку.

Студенти ознайомляться з основами криптографії, засобами автентифікації, управлінням ризиками та стратегіями реагування на кіберінциденти. Курс допоможе сформувати розуміння ключових викликів у сфері кіберзахисту та розширить знання про роль штучного інтелекту у забезпеченні інформаційної безпеки.

Великі дані для вироблення доказової політики

2 семестр, 2 год/тижд, залік, 3 кредити,

Курс зосереджений на використанні великих даних (Big Data) як інструменту для аналізу суспільних процесів і ухвалення обґрунтованих управлінських рішень. Студенти ознайомляться з методами збору, обробки та аналізу великих обсягів даних, розглянуть роль алгоритмів машинного навчання та штучного інтелекту у прогнозуванні політичних, економічних і соціальних тенденцій. Особлива увага приділяється джерелам відкритих даних, платформам візуалізації та цифровим інструментам, що використовуються у державному управлінні.

Другий блок курсу фокусується на практичному застосуванні Big Data для розробки та оцінки політики. Аналізуватимуться кейси впровадження дата-аналітики в сфері охорони здоров'я, екології, безпеки, соціального забезпечення та міського планування. Студенти навчатимуться визначати надійні джерела даних, оцінювати якість інформації та використовувати аналітичні моделі для прийняття доказових рішень. Курс допоможе сформувати компетентності у сфері дата-аналітики та впровадження сучасних цифрових технологій у процес формування політики.

Запобігання корупції у врядуванні

2д семестр, 3 год/тижд, залік, 2 кредити, Бойко Андрій Миколайович.

Курс присвячений аналізу антикорупційних стратегій, механізмів запобігання та протидії корупції в системі врядування. Студенти ознайомляться з ключовими концепціями, видами корупційних ризиків та їх впливом на публічне управління, економіку та суспільні процеси. Студенти вивчатимуть сучасні підходи до побудови прозорості та підзвітної системи управління, етичні аспекти державної служби, механізми залучення громадянського суспільства та інструменти цифрової трансформації для мінімізації корупційних ризиків. Курс допоможе сформувати компетентності для ефективного реалізації антикорупційної політики, оцінки корупційних загроз та розробки заходів із забезпечення доброчесного врядування.

Доступ до інформації в публічному управлінні та адмініструванні: теорія та практика

2д семестр, 3 год/тижд, залік, 3 кредити.

Курс охоплює правові, організаційні та технологічні аспекти забезпечення відкритості та доступу до інформації в системі публічного управління. Студенти ознайомляться з принципами інформаційної прозорості, стандартами відкритих даних, а також міжнародними та національними підходами до регулювання доступу до публічної інформації. Особлива увага приділяється практичним аспектам роботи з інформацією в органах державної влади та місцевого самоврядування. Аналізуватимуться процедурні особливості надання інформації на запити, ведення реєстрів та баз даних, а також питання балансу між правом на доступ і захистом персональних даних.

Нормотворчість та правозастосування у врядуванні

2д семестр, 3 год/тижд, залік, 2 кредити,

Курс присвячений аналізу процесів нормотворчості та правозастосування в публічному управлінні, їхньому впливу на ефективність державної політики та функціонування органів влади. Студенти ознайомляться з основами підготовки нормативно-правових актів, принципами законодавчої техніки, процедурою ухвалення рішень у державному управлінні та механізмами імплементації правових норм. Значна увага приділяється аналізу юридичних колізій, правовому прогнозуванню та оцінці регуляторного впливу. Студенти розглядатимуть кейси щодо використання права як інструменту врядування, вчитимуться аналізувати юридичні акти та розробляти правові документи. Курс спрямований на формування компетентностей для розробки якісної нормативної бази та ефективного застосування права в управлінській діяльності.

Педагогіка і психологія вищої освіти

2д семестр, 3 год/тижд, залік, 2 кредити,

Курс охоплює основи педагогічних і психологічних підходів до викладання у закладах вищої освіти. Студенти ознайомляться з сучасними методами навчання, принципами академічної комунікації, психолого-педагогічними аспектами формування професійних компетентностей.

Психологічний блок курсу спрямований на розуміння особливостей когнітивних процесів студентів, мотивації до навчання та ефективного управління освітнім середовищем. Аналізуватимуться питання психології взаємодії викладача і студентів, емоційного інтелекту, стресостійкості та методи створення комфортного навчального простору. Курс допоможе розвинути навички викладання, формування лідерства в академічному середовищі та управління освітніми процесами.

Цифровий проєктний менеджмент

2д семестр, 3 год/тижд, залік, 3 кредити,

Курс присвячений управлінню проєктами в умовах цифрової трансформації, розглядаючи сучасні методології, інструменти та технології, що використовуються для ефективного планування, реалізації та контролю проєктів. Особлива увага приділяється аналізу даних, ризик-менеджменту та використанню штучного інтелекту в управлінні проєктами. Розглядатимуться практичні аспекти реалізації цифрових проєктів у державному та приватному секторах, зокрема електронне врядування та ІТ-інновації. Студенти вивчатимуть ефективні комунікаційні стратегії, управління командами в онлайн-середовищі та особливості гнучкого планування в умовах швидких технологічних змін. Курс допоможе оволодіти ключовими навичками управління цифровими проєктами, оптимізації робочих процесів та впровадження інноваційних рішень у сфері публічного управління та бізнесу.

Економічні та політичні аспекти аналізу політики

3 семестр, 2 год/тижд, залік, 3 кредити, Кілієвич Олександр Іванович, Дем'янчук Олександр Петрович.

Курс присвячений вивченню взаємозв'язку між економічними та політичними чинниками у процесі вироблення, реалізації та оцінки політики. Студенти ознайомляться з основами

політичної економіки, роллю держави в регулюванні ринкових процесів, а також з економічними підходами до аналізу державної політики. Значна увага приділяється впливу макроекономічних показників, податкової та бюджетної політики, фінансових інструментів на ухвалення управлінських рішень.

Студенти опановуватимуть методи оцінювання ефективності політики, зокрема аналіз витрат і вигод, оцінку регуляторного впливу та прогнозування політичних і економічних наслідків управлінських рішень.

Публічна й культурна дипломатія

3 семестр, 2 год/тижд, залік, 3 кредити, Яковлев Максим Володимирович.

Курс присвячений дослідженню ролі суспільної та культурної дипломатії у міжнародних відносинах та публічному управлінні. Студенти ознайомляться з теоретичними засадами дипломатії м'якої сили, механізмами формування міжнародного іміджу держави та використанням культурних, освітніх і комунікаційних стратегій для зміцнення міжнародних зв'язків. Розглядатимуться інструменти публічної дипломатії, роль неурядових організацій, медіа та громадянського суспільства у розбудові зовнішньополітичного діалогу.

Особлива увага приділяється практичним аспектам культурної дипломатії, включаючи організацію міжнародних культурних проєктів, співпрацю в освітній сфері, креативні індустрії та мистецтво як засіб дипломатичних комунікацій. Аналізуватимуться успішні кейси державної політики в сфері культурної дипломатії, зокрема європейський та світовий досвід, а також перспективи та виклики для України. Курс допоможе студентам оволодіти навичками стратегічного планування у сфері міжнародної співпраці та ефективного використання культурних ресурсів у дипломатичних процесах.

Порівняльний аналіз процедур вироблення політики в ЄС, США/Канаді й Україні

3 семестр, 2 год/тижд, залік, 3 кредити, Мірошніченко Владислав Олександрович.

Курс знайомить студентів із процесами формування та реалізації публічної політики в різних політичних системах, зокрема в Європейському Союзі, США, Канаді та Україні. Аналізуються інституційні рамки, ключові актори, механізми ухвалення рішень та інструменти залучення громадськості до політичного процесу. Особлива увага приділяється ролі парламентів, виконавчої влади, незалежних регуляторів і громадянського суспільства у формуванні політики, а також процедурі оцінки її ефективності. Розглядатимуться кейси успішного запровадження політик у різних країнах, особливості антикризового управління, антикорупційних механізмів та інструментів стратегічного планування. Курс допоможе сформувати комплексне розуміння глобальних тенденцій у публічному управлінні та адаптації кращих міжнародних практик до українського контексту.

Адвокація політики для належного врядування

3 семестр, 2 год/тижд, залік, 3 кредити, Андрійчук Тетяна Сергіївна.

Курс зосереджений на вивченні процесів адвокації та впливу громадянського суспільства, експертного середовища та міжнародних організацій на формування та впровадження публічної політики. Розглядаються ключові стратегії адвокації, механізми взаємодії з органами влади, інструменти аналізу політики та ефективного донесення суспільних інтересів до ухвалювачів рішень. Окрема увага приділяється принципам належного врядування, зокрема прозорості, підзвітності та громадській участі у політичному процесі. Студенти ознайомляться з успішними адвокаційними кампаніями, методами роботи з медіа, соціальними мережами та коаліційним будівництвом. Аналізуватимуться кейси впливу громадських ініціатив на законодавчі процеси, впровадження реформ та захист прав людини. Курс допоможе розвинути практичні навички лобювання, комунікації з владою та ефективного використання адвокаційних інструментів для покращення політик у сфері публічного управління.

Забезпечення національної безпеки

3 семестр, 2 год/тижд, залік, 3 кредити, Бібік Дмитро Вікторович.

Курс охоплює теоретичні та практичні аспекти національної безпеки, розглядаючи її як комплексну систему заходів із захисту держави, суспільства та громадян від внутрішніх і зовнішніх загроз. Аналізуються ключові компоненти безпеки, зокрема політична, економічна, військова, інформаційна, екологічна та кібербезпека. Значна увага приділяється правовим та інституційним механізмам забезпечення національної безпеки, ролі силових структур, органів державної влади та міжнародного співробітництва у цій сфері.

Студенти ознайомляться з сучасними викликами безпеки, такими як гібридні загрози, інформаційні війни, тероризм та вплив глобалізаційних процесів на стабільність держави. Вивчатимуться стратегії управління ризиками, кризове реагування, аналіз національних і міжнародних доктрин безпеки. Курс формує компетентності для розробки та реалізації політик у сфері безпеки, оцінки загроз і впровадження ефективних механізмів їхнього попередження та нейтралізації.

Взаємодія уряду, бізнесу та громадянського суспільства

3 семестр, 2 год/тижд, залік, 3 кредити, Андрійчук Тетяна Сергіївна.

Курс досліджує механізми та моделі співпраці між державним сектором, приватним бізнесом і громадянським суспільством у процесах публічного врядування. Розглядаються принципи партнерства, роль багатосторонньої взаємодії у вирішенні суспільно важливих проблем, а також інструменти залучення різних стейкхолдерів до формування та реалізації політики. Окрема увага приділяється питанням корпоративної соціальної відповідальності, державно-приватного партнерства, соціального підприємництва та механізмам громадянської участі у процесах ухвалення рішень. Студенти ознайомляться з міжнародним досвідом ефективного врядування, практиками залучення бізнесу до реалізації соціальних проєктів, а також методами моніторингу та оцінки результативності взаємодії між секторами. Вивчатимуться кейси успішних партнерств, антикорупційні механізми у сфері державного управління та інструменти цифровізації для прозорості комунікації між урядом, бізнесом і громадянським суспільством. Курс допоможе сформуванню компетентностей для ефективного управління міжсекторальною співпрацею та розробки політик, що враховують інтереси різних суспільних груп.

Мистецтво владних рішень

3 семестр, 2 год/тижд, залік, 3 кредити, Рябцев Геннадій Леонідович.

Курс присвячений вивченню теоретичних підходів і практичних методів моделювання процесів ухвалення рішень у сфері публічного управління. Розглядаються основи прийняття рішень в умовах невизначеності, методи аналізу альтернатив, оцінки ризиків і прогнозування наслідків управлінських дій.

Студенти опанують ключові інструменти моделювання, зокрема аналіз політичних сценаріїв, системний підхід до управління, SWOT-аналіз, методи багатокритеріального оцінювання та ігрові моделі ухвалення рішень. Вивчатимуться практичні кейси використання моделей у державному управлінні, зокрема в антикризовому менеджменті, економічному плануванні, безпековій політиці та міському врядуванні. Курс спрямований на формування компетентностей для ефективного прийняття рішень, заснованих на даних та прогнозних сценаріях.

Управлінські норми і практики в ЄС: інституції, процеси і процедури

3 семестр, 2 год/тижд, залік, 3 кредити.

Курс знайомить студентів із ключовими принципами, інституціями та механізмами управління в Європейському Союзі. Розглядаються правові та адміністративні основи функціонування європейських інституцій, зокрема Європейської комісії, Європейського парламенту, Ради ЄС, а також їхній вплив на політичні та економічні процеси в державах-

членах. Аналізується система багаторівневого врядування в ЄС, з особливим акцентом на механізми координації між наднаціональними та національними органами влади.

Студенти опанують процедури ухвалення рішень у ЄС, включаючи законодавчий процес, регулювання ринку, політики економічного управління та структурні реформи. Окрема увага приділяється практичним аспектам реалізації політик ЄС, таким як моніторинг і контроль виконання норм, взаємодія з державами-членами, механізми адаптації національного законодавства до європейських стандартів. Курс допоможе сформувати розуміння особливостей управлінської культури ЄС і вироблення політики в умовах багаторівневого врядування.

Теорія комунікацій: пропаганда, вплив медіа і критичне мислення

3 семестр, 2 год/тижд, залік, 3 кредити.

Курс досліджує основні концепції комунікаційних теорій, механізми інформаційного впливу та роль медіа у формуванні суспільної думки. Студенти ознайомляться з історичним розвитком пропаганди, маніпулятивними техніками та сучасними медіа-стратегіями, що використовуються у політичному, економічному та соціальному контекстах. Окрема увага приділяється вивченню фейкових новин, дезінформації, когнітивних упереджень і способів інформаційного впливу на масову аудиторію.

Розглядатимуться підходи до розвитку критичного мислення як інструменту протидії інформаційним маніпуляціям. Студенти вивчатимуть методи аналізу медіаконтенту, фактчекінгу, розпізнавання пропаганди та фільтрації інформації. Аналізуватимуться кейси інформаційних кампаній, інформаційних воєн та інструментів цифрової комунікації. Курс допоможе розвинути навички свідомого споживання інформації, ефективного аналізу медіа та критичного оцінювання комунікаційних процесів у демократичному суспільстві.

Інформаційна безпека в цифровому суспільстві

3 семестр, 2 год/тижд, залік, 3 кредити.

Курс охоплює ключові аспекти захисту інформації в умовах цифрової трансформації, аналізує сучасні загрози інформаційній безпеці та методи їх нейтралізації. Студенти ознайомляться з принципами безпечного зберігання, передачі та обробки даних, механізмами захисту персональної інформації, а також стандартами кібербезпеки для державного сектору. Особлива увага приділяється питанням криптографії, автентифікації, управління ризиками та реагування на кібератаки.

Аналізуватимуться реальні кейси кіберінцидентів, а також правові та етичні аспекти цифрового врядування. Курс допоможе сформувати навички захисту інформаційного простору та критичного аналізу даних в умовах глобальних інформаційних загроз.

Основи права інтелектуальної власності

3 семестр, 2 год/тижд, залік, 3 кредити.

Курс знайомить студентів із фундаментальними принципами та правовими механізмами захисту інтелектуальної власності. Розглядаються основні види інтелектуальних прав, зокрема авторське право, суміжні права, патентне право, торговельні марки, комерційні найменування та ноу-хау. Особлива увага приділяється міжнародним і національним стандартам регулювання інтелектуальної власності, ролі ВОІВ (Всесвітньої організації інтелектуальної власності), Європейського патентного відомства та інших інституцій. Також курс зосереджений на механізмах захисту прав інтелектуальної власності, процедурі реєстрації патентів і торговельних марок, правозастосуванні та способах боротьби з порушеннями, зокрема з піратством і плагіатом. Аналізуватимуться кейси судових розглядів, ліцензійні угоди, франчайзинг, а також використання інтелектуальної власності у бізнесі, науці та технологічних інноваціях. Курс допоможе сформувати розуміння правових аспектів захисту творчих і технічних розробок, а також навички практичного застосування норм інтелектуального права.

Штучний інтелект у врядуванні

3 семестр, 2 год/тижд, залік, 3 кредити.

Курс присвячений використанню технологій штучного інтелекту (ШІ) у сфері публічного управління та адміністрування. Студенти ознайомляться з основними принципами роботи алгоритмів машинного навчання, автоматизованих систем ухвалення рішень та їх впливом на ефективність державного управління. Розглядатимуться кейси застосування ШІ у сферах електронного врядування, прогнозування суспільних процесів, автоматизації адміністративних послуг та боротьби з корупцією.

Другий блок курсу охоплює етичні, правові та соціальні виклики, пов'язані з використанням ШІ у публічному секторі. Студенти аналізуватимуть питання прозорості алгоритмів, упередженості у прийнятті рішень, захисту персональних даних та цифрових прав громадян. Окрема увага приділяється міжнародним стандартам регулювання ШІ та перспективам його інтеграції у демократичні системи врядування. Курс допоможе сформуванню навички аналізу, розробки та впровадження ШІ-рішень для підвищення ефективності управлінських процесів.

Розбудова спроможності держави до вирішення суспільно важливих проблем

3 семестр, 3 год/тижд, залік, 4 кредити.

Курс зосереджений на аналізі інституційної спроможності держави як ключового чинника ефективного врядування та забезпечення суспільного добробуту. Студенти ознайомляться з основними підходами до оцінки спроможності державних інституцій, їхньої здатності до вироблення політики, забезпечення верховенства права, ефективного управління ресурсами та надання якісних публічних послуг. Окрема увага приділяється принципам належного врядування, децентралізації та залученню громадян до процесу ухвалення рішень.

Другий блок курсу розглядає механізми підвищення спроможності держави у контексті подолання криз, реагування на виклики та впровадження реформ. Студенти аналізуватимуть приклади успішних реформ у сферах публічного управління, соціальної політики, боротьби з корупцією та модернізації державного апарату. Курс допоможе сформуванню компетентності для розробки та впровадження стратегій інституційного розвитку, орієнтованих на довгострокове зміцнення ефективності державного управління.

Кризові комунікації та інформаційні війни

4 семестр, 2 год/тижд, залік, 3 кредити, Лачихіна Ганна Володимирівна.

Курс охоплює стратегії управління комунікаціями в умовах кризових ситуацій, зокрема в публічному управлінні, бізнесі та міжнародних відносинах. Розглядаються механізми формування довіри, ефективного реагування на кризові події, роботи з громадськістю та медіа. Особлива увага приділяється управлінню репутаційними ризиками, антикризовому PR, розробці комунікаційних стратегій та використанню цифрових інструментів для кризового менеджменту.

Студенти аналізуватимуть тактики ведення інформаційних війн, методи дезінформації та протидії фейковим новинам. Вивчатимуться кейси інформаційних атак, механізми кібербезпеки, стратегічні комунікації в умовах гібридних загроз. Курс допоможе сформуванню компетентності для розробки ефективних комунікаційних стратегій, підготовки до кризових ситуацій та протидії інформаційним загрозам.

Медіація і діалог у демократичному врядуванні

4 семестр, 2 год/тижд, залік, 3 кредити, Проценко Діана Василівна.

Курс досліджує роль медіації та діалогових процесів у забезпеченні ефективного та інклюзивного врядування. Студенти ознайомляться з концепцією демократичного діалогу, методами врегулювання конфліктів та техніками посередництва у взаємодії між державою, громадянським суспільством і бізнесом. Окрема увага приділяється

практичним аспектам ведення переговорів, розробки стратегій мирного вирішення конфліктів та запобігання ескалації напруги в суспільстві.

Аналізуватимуться механізми залучення громадян до процесу ухвалення рішень, моделі медіації в публічному управлінні та міжнародний досвід впровадження діалогових ініціатив. Вивчатимуться кейси застосування медіації у процесах миротворчості, розбудови довіри між владою та суспільством, а також у сфері соціальної політики. Курс формує навички конструктивного діалогу, критичного мислення та ефективного управління суспільними процесами в демократичному врядуванні.

Кібербезпека і доступ до інформації в публічному управлінні та адмініструванні

4 семестр, 2 год/тижд, залік, 3 кредити.

Курс охоплює ключові аспекти кібербезпеки та інформаційного захисту в публічному управлінні, зосереджуючись на викликах цифрової трансформації державних інституцій. Студенти вивчатимуть принципи захисту державних інформаційних систем, методи управління ризиками кіберзагроз, механізми цифрової безпеки та криптографічні технології. Особлива увага приділяється стандартам кіберзахисту, регулюванню доступу до інформації та забезпеченню безпеки персональних даних.

Розглядатимуться питання балансу між прозорістю державного управління та необхідністю захисту критичної інформації, механізми запобігання кіберзлочинності, інформаційним атакам у цифровому середовищі. Аналізуватимуться реальні кейси кібератак на державні органи, міжнародні практики забезпечення кібербезпеки та стратегічні підходи до управління інформаційними потоками. Курс допоможе студентам оволодіти навичками безпечного управління даними, розуміння кіберзагроз і впровадження ефективних механізмів захисту інформації в публічному секторі.

Комунікаційні кампанії для соціальних і поведінкових змін

4 семестр, 2 год/тижд, залік, 3 кредити, Атіф Анастасія Володимирівна.

Курс присвячений розробці, впровадженню та оцінці ефективності комунікаційних кампаній, спрямованих на зміну суспільних установок, поведінки та соціальних норм. Студенти ознайомляться з ключовими концепціями соціального маркетингу, психології поведінкових змін та стратегічних комунікацій. Окрема увага приділяється методам сегментації аудиторії, розробці переконливих меседжів та використанню медіа-інструментів для досягнення соціального впливу.

Розглядатимуться успішні кейси інформаційних кампаній у сфері громадського здоров'я, екологічної відповідальності, прав людини, боротьби з дезінформацією та інших соціальних ініціатив. Студенти навчатимуться аналізувати ефективність комунікаційних стратегій, оцінювати вплив меседжів на поведінку аудиторії та адаптувати підходи до різних соціокультурних контекстів. Курс допоможе сформувати практичні навички створення кампаній, що змінюють суспільну поведінку та сприяють досягненню суспільно значущих результатів.

Правничі аспекти штучного інтелекту для неправників

4 семестр, 2 год/тижд, залік, 3 кредити,

Курс знайомить студентів без юридичної освіти з основними правовими питаннями, що виникають у зв'язку з розвитком та використанням технологій штучного інтелекту (ШІ). Розглядаються ключові міжнародні та національні регуляторні акти, що визначають правовий статус ШІ, відповідальність за його рішення, захист персональних даних та питання інтелектуальної власності. Окрема увага приділяється концепціям правосуб'єктності ШІ, правовому регулюванню автономних рішень та етичним стандартам у сфері штучного інтелекту.

Другий блок курсу фокусується на практичних аспектах використання ШІ в бізнесі, державному управлінні та суспільних процесах. Студенти ознайомляться з основами юридичних ризиків, пов'язаних із впровадженням ШІ у фінансовій, медичній, адміністративній та інших сферах, а також з механізмами правового захисту користувачів

та відповідальністю розробників. Курс допоможе отримати базове розуміння правових аспектів цифрових технологій та розвинути навички врахування юридичних ризиків при роботі з ІІТ у різних галузях.

Вироблення політики подолання наслідків агресії РФ

4 семестр, 2 год/тижд, залік, 3 кредити.

Курс зосереджений на аналізі комплексних підходів до формування державної політики з подолання соціальних, економічних, правових та безпекових наслідків збройної агресії РФ. Студенти ознайомляться з ключовими напрямками післявоєнного відновлення, зокрема реінтеграцією тимчасово окупованих територій, забезпеченням правосуддя перехідного періоду, підтримкою внутрішньо переміщених осіб та відбудовою критичної інфраструктури. Особлива увага приділяється міжнародним стандартам і досвіду врегулювання конфліктів, а також співпраці з міжнародними партнерами у відбудові України.

Другий блок курсу розглядає питання безпекової політики, національної стійкості та реформування оборонного сектору в умовах тривалої загрози. Студенти аналізуватимуть механізми притягнення РФ до міжнародної відповідальності, відшкодування завданих збитків та адаптацію законодавства для подолання наслідків війни. Курс допоможе сформувати компетентності у сфері політичного планування, стратегічного управління кризами та розбудови стійких демократичних інституцій у післявоєнний період.

Політика управління суспільним майном

4 семестр, 2 год/тижд, залік, 3 кредити, Кілієвич Олександр Іванович.

Курс охоплює теоретичні засади, інституційні механізми та практичні підходи до управління суспільним майном як стратегічним ресурсом держави та громад. Студенти ознайомляться з принципами ефективного використання державної та комунальної власності, механізмами приватизації, концесії, державно-приватного партнерства та оренди. Особлива увага приділяється питанням правового регулювання, прозорості та підзвітності у сфері управління суспільними активами. Розглядатимуться моделі ефективного управління суспільним майном у міжнародній практиці, антикорупційні механізми та методи оцінки ефективності використання ресурсів. Аналізуватимуться кейси управління земельними ресурсами, державними підприємствами та інфраструктурними об'єктами. Курс допоможе студентам сформувати компетентності для прийняття управлінських рішень у сфері суспільного майна, враховуючи баланс економічних, соціальних і екологічних інтересів.

Перехідне правосуддя і політика реінтеграції

2д семестр, 3 год/тижд, залік, 3 кредити, Мірошниченко Владислав Олександрович.

Дисципліна орієнтована на формування знань щодо принципів перехідного правосуддя (transitional justice), їх впровадження в Україні та державної політики України щодо деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій, обґрунтування вибору інструментів державної політики у сфері деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України. Основними завданнями навчальної дисципліни є: узагальнення теоретичних засад перехідного правосуддя; дослідження міжнародної практики щодо імплементації окремих елементів перехідного правосуддя різними державами; обґрунтування необхідності імплементації принципів перехідного правосуддя в правовому полі України; ознайомлення з державною політикою України щодо деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій; вивчення міжнародного досвіду щодо деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій.

Кібергігієна

2д семестр, 3 год/тижд, залік, 3 кредити, кафедра інформатики.

Дисципліна спрямована на формування практичних навичок безпечної поведінки в цифровому середовищі та підвищення рівня особистої й професійної кібербезпеки. У

межах курсу розглядаються основні загрози в кіберпросторі, зокрема фішинг, шкідливе програмне забезпечення, витоки даних, соціальна інженерія, а також способи їх виявлення та запобігання. Особлива увага приділяється правилам захисту персональних даних, управлінню паролями, безпечному користуванню електронною поштою, соціальними мережами та онлайн-сервісами. Також розглядаються принципи цифрової відповідальності, конфіденційності та базові підходи до організації кібербезпеки в робочому середовищі. Курс сприяє розвитку відповідального ставлення до інформаційної безпеки, підвищує обізнаність щодо сучасних кіберризиків і формує здатність ефективно реагувати на потенційні загрози в умовах цифровізації суспільства.

Цифрові екосистеми

2д семестр, 4 год/тижд, залік, 4 кредити, кафедра інформатики.

У межах курсу розглядаються теоретичні засади цифрових екосистем, їх структура, ключові актори та механізми взаємодії, а також роль технологій у створенні інновацій. Особлива увага приділяється мережевим ефектам, цифровим бізнес-моделям, управлінню даними, Аналізуються приклади глобальних і національних цифрових екосистем у сферах державного управління. Дисципліна також охоплює питання цифрової трансформації, регулювання цифрових ринків, відкритих даних, штучного інтелекту та ролі держави у розвитку цифрової інфраструктури. Значна увага приділяється європейським підходам до цифрового врядування та їх адаптації в Україні

Операційні системи і мережеві технології

3 семестр, 2 год/тижд, залік, 3 кредити, кафедра мережних технологій.

Розглядаються принципи роботи ОС Linux та Windows, базові команди та інтерфейси. Особливу увагу приділено архітектурі операційних систем, управлінню ресурсами, файловим системам та системам доступу. Також учасники отримають уявлення про основи комп'ютерних мереж: моделі TCP/IP, локальні та глобальні мережі, принципи адресації та маршрутизації.

Архітектура інформаційних систем та IT-інфраструктура

4 семестр, 2 год/тижд, залік, 3 кредити, кафедра мережних технологій.

Розглядаються базові підходи до архітектури інформаційних систем, зокрема концепції багаторівневої архітектури, сервісно-орієнтованої архітектури, мікросервісів, а також принципи інтеграції інформаційних ресурсів і застосувань, архітектури підприємства, включаючи моделі та фреймворки, управлінню IT-інфраструктурою, хмарним технологіям, віртуалізації, кібербезпеці та забезпеченню надійності й масштабованості систем. Студенти ознайомлюються з підходами до проєктування дата-центрів, мережних рішень, систем зберігання даних і платформних сервісів. Практичні завдання передбачають аналіз кейсів, моделювання архітектурних рішень та розробку базових проєктів IT-інфраструктури.

Основи програмування та логіка алгоритмів

2д семестр, 3 год/тижд, залік, 3 кредити, кафедра інформатики.

Дисципліна спрямована на формування базових знань і навичок у сфері програмування та алгоритмічного мислення. Студенти вивчають основні дефініції: типи даних, змінні, умовні конструкції, цикли, функції та базові структури даних, логіки алгоритмів: принципам побудови, аналізу та оптимізації алгоритмів, розумінню їх ефективності, а також навичкам декомпозиції задач і побудови покрокових рішень. Розглядаються базові алгоритмічні конструкції, методи сортування, пошуку та обробки даних, підходи до написання коду, принципи структурного та модульного програмування, основи налагодження і тестування програм. Логіка алгоритмів базується на використанні структур (лінійні, розгалуження, цикли), типів даних та операторів для перетворення вхідної інформації у результат.

Управління в ІТ

2д семестр, 4 год/тижд, залік, 4 кредити, кафедра інформатики.

Дисципліна спрямована на формування комплексного розуміння управлінських процесів, специфічних для індустрії інформаційних технологій, де поєднуються класичні менеджерські підходи та гнучкі сучасні методології. Основна мета курсу – навчити майбутніх фахівців ефективно координувати роботу команд, раціонально використовувати ресурси та забезпечувати високу якість програмних продуктів у динамічному ринковому середовищі. Вивчення дисципліни охоплює повний життєвий цикл управління проектами: від ініціації та збору вимог до фінального впровадження й підтримки систем. У межах курсу детально розглядаються ключові фреймворки та методології, такі як Waterfall, Scrum, Kanban та Lean, що дозволяє студентам обирати оптимальну стратегію залежно від масштабів таскладності задач. Особлива увага приділяється управлінню людським капіталом, розбудові ефективних комунікацій усередині крос-функціональних команд, а також психологічним аспектам лідерства та розв'язання конфліктів. Паралельно студенти опановують інструментарій стратегічного планування, оцінки ризиків, бюджетування та контролю якості (QA/QC), що є критично важливим для дотримання термінів і фінансових обмежень проекту.

Лідерство і команди у врядуванні й громадському секторі

2д семестр, 4 год/тижд, залік, 4 кредити, Третяков-Гродзевич Олексій Дмитрович.

Основними завданнями навчальної дисципліни є: формування знань щодо сутності та основних підходів лідерства та команд у врядуванні та громадському секторі, розширення та поглиблення знань щодо сучасних теорій лідерства та командування в контексті організаційної поведінки та природи управлінської роботи відповідно ролей в команді; обґрунтування сучасних практик лідерства та команд у врядуванні й громадському секторі, концепцій лідерства та команд в умовах організаційного розвитку і організаційних змін; визначення особливостей організаційної культури лідерства та команд у врядуванні й громадському секторі.

Штучний інтелект: міфи і реальність

2д семестр, 3 год/тижд, залік, 3 кредити, кафедра інформатики.

Дисципліна присвячена формуванню цілісного та критичного розуміння штучного інтелекту, його можливостей, обмежень і ролі в сучасному суспільстві. У межах курсу розглядаються базові принципи функціонування систем штучного інтелекту, ключові напрями їх застосування, а також поширені міфи та стереотипи, що супроводжують цю технологію.

Особлива увага приділяється відмежуванню реальних технологічних досягнень від популярних уявлень, аналізу етичних, правових і соціальних викликів, пов'язаних із впровадженням ШІ, а також його впливу на ринок праці, політику, безпеку та повсякденне життя.

Курс спрямований на розвиток аналітичного мислення, медіаграмотності та здатності критично оцінювати інформацію про штучний інтелект, що дозволяє студентам орієнтуватися в сучасному цифровому середовищі та приймати обґрунтовані рішення щодо використання відповідних технологій.

Менеджмент даних

4 семестр, 2 год/тижд, залік, 3 кредити, Ільченко-Сюйва Леся Василівна.

Дисципліна «Менеджмент даних» спрямована на формування у здобувачів системного розуміння принципів, методів та інструментів ефективного управління даними в організаціях публічного, приватного та громадського секторів. Особлива увага приділяється питанням безпеки даних, захисту персональної інформації, побудови інформаційної інфраструктури. Розглядаються новітні підходи до роботи з великими масивами даних (Big Data), відкритими даними (Open Data), а також інструменти аналізу даних.

Англійська для управлінців

3 семестр, 3 год/тижд, залік, 3 кредити, кафедра англійської мови.

У межах дисципліни розглядається спеціалізована лексика та термінологія у сфері менеджменту, публічної політики, економіки та міжнародних відносин. Особлива увага приділяється розвитку навичок усного мовлення (переговори, презентації, публічні виступи), письма (службова кореспонденція, звіти, policy briefs), читання та аудіювання професійних текстів. Курс орієнтований на формування практичних навичок використання англійської мови в управлінській діяльності, зокрема у діловому спілкуванні, підготовці аналітичних матеріалів та участі в міжнародних проєктах. Результатом вивчення дисципліни є здатність здобувачів ефективно використовувати англійську мову у професійній діяльності, здійснювати комунікацію в міжнародному середовищі, готувати управлінські документи англійською мовою та представляти результати своєї роботи на міжнародному рівні

Мистецтво написання аналітичних документів

2 семестр, 2 год/тижд, залік, 3 кредити,

У межах модуля розглянуто процес підготовки і прийняття владних рішень, як цілеспрямований вплив на соціальну дійсність, що базується на доказах і передбачає визначення мети та дій з її досягнення. Розкрито підходи до розуміння терміну «владне рішення», складові його прийняття, які охоплюють формулювання проблеми, установлення порядку денного, розроблення варіантів рішення, їхнє порівняння, вибір найкращого з них та підготовку проєкту аналітичного документа. Розглянуті керовані й некеровані чинники зовнішнього та внутрішнього середовища, підходи до оцінки ризиків під час прийняття рішень, обмеження, що визначають область допустимих рішень, принципи формулювання можливих варіантів рішення, критерії їхньої оцінки й технології вибору найкращого з-поміж них. Наведено технології ухвалення й легітимації владних рішень. На численних прикладах проаналізовані типові аналітичні документи - політична пропозиція, супровідна записка, службовий лист, наказ, протокол, аналіз регуляторного впливу, офіційна презентація - їхня будова й сучасні вимоги до оформлення.

Європейські студії та політична система ЄС

4 семестр, 3 год/тижд, залік, 3 кредити, Мірошніченко Владислав Олександрович.

Курс забезпечує комплексне вивчення історії європейської інтеграції, інституційної побудови та принципів функціонування Європейського Союзу як унікального політико-правового утворення. Дисципліна охоплює ключові етапи розвитку ЄС, механізми ухвалення рішень, розподіл повноважень між інституціями та державами-членами, а також аналіз основних політик Союзу у різних сферах. Особлива увага приділяється формуванню аналітичного та критичного мислення студентів щодо ролі ЄС у міжнародних відносинах, його впливу на глобальні процеси та трансформації сучасних держав. У межах курсу також розглядаються відносини між Україною та Європейським Союзом, досягнення та виклики європейської інтеграції України, а також перспективи її подальшого зближення з ЄС. Дисципліна сприяє розвитку навичок аналізу політичних, правових та економічних аспектів інтеграційних процесів і підготовці студентів до професійної діяльності у сфері публічного управління та міжнародної політики.

Публічна й цифрова дипломатія

3 семестр, 2 год/тижд, залік, 3 кредити, Рябцев Геннадій Леонідович.

Визнаючи факт поглиблення ролі комунікацій, що виходить за межі держави, та ваги неурядових суб'єктів у постановці зовнішньополітичного порядку денного, надзвичайно важливо надати майбутнім урядовцям та комунікаційникам міжнародну перспективу впливу, яка може бути оприямлена завдяки предмету публічної дипломатії. Після вивчення курсу його учасники зможуть описати визначення публічної дипломатії, її стратегічне значення для зовнішньої політики, а також зрозуміти важливість ролі

недержавних учасників та комунікаційних трендів для міжнародних відносин та глобальних процесів прийняття рішень. Слухачі курсу зможуть проаналізувати іноземні аудиторії для планування проєктів та кампаній. Курс розроблений у вигляді коротких модулів зі вступною лекцією до кожної теми та заняттями і презентаціями студентів.

Соціальна робота

4 семестр, 2 год/тижд, залік, 3 кредити, Школа соціальної роботи ім.В.Полтавця.

У межах дисципліни розглядаються основні підходи до надання соціальних послуг різним категоріям клієнтів (діти, сім'ї, люди похилого віку, особи з інвалідністю, вразливі групи населення), моделі соціальної роботи, етичні стандарти професії, а також механізми організації та управління соціальними службами. Особлива увага приділяється аналізу сучасних викликів соціальної сфери, зокрема в умовах соціально-економічних трансформацій та кризових ситуацій. Курс передбачає розвиток практичних навичок оцінки потреб клієнтів, планування та реалізації соціальних інтервенцій, комунікації, міжвідомчої взаємодії та адвокації інтересів вразливих груп. Здобувачі навчаються застосовувати інструменти соціальної роботи у професійній діяльності, дотримуючись принципів соціальної справедливості та поваги до прав людини.

Права людини та їхній захист

3 семестр, 2 год/тижд, залік, 3 кредити, Заєць Анатолій Павлович, доктор юридичних наук, професор.

Метою курсу є ознайомлення студентів з особливостями прав особи в древніх цивілізаціях, у Древній Месопотамії, Древній Греції і Древньому Римі, історичними витоками ідеї прав людини, основними філософськими течіями природного права і філософськими концепціями прав людини, в тому числі формуванням ідеї індивідуальних прав і прав людини, процесом універсалізації прав людини, критеріями їх класифікації, підставами обмеження прав людини, національними та міжнародними механізмами їх забезпечення і захисту.

ПРАКТИКА

Практика науково-дослідницька

4 семестр, 10 год/тижд, захист, 8 кредитів, викладачі кафедри.

Практика передбачає стажування в органах державної влади, органах місцевого самоврядування, аналітичних центрах, міжнародних організаціях або освітніх установах. Це дає студентам можливість застосувати набуті теоретичні знання в реальних управлінських процесах, ознайомитися з механізмами ухвалення рішень та роботою державних інституцій.

Практика асистентська

4 семестр, 2 год/тижд, захист, 3 кредити, викладачі кафедри.

Метою асистентської практики є «закріплення та поглиблення теоретичних знань, отриманих здобувачами освіти в процесі вивчення певного циклу теоретичних дисциплін, розвиток практичних навичок, оволодіння сучасними методами та методиками досліджень у межах обраної професії, ознайомлення з формами організації та засобами праці у відповідній галузі»

АТЕСТАЦІЯ

Єдиний державний кваліфікаційний іспит (ЄДКІ)

ЄДКІ – це стандартизована форма атестації випускників закладів вищої та фахової передвищої освіти в Україні. Він підтверджує відповідність знань студентів державним

стандартам, що є обов'язковою умовою для отримання диплома, зокрема у галузі з публічного управління та адміністрування.

Кваліфікаційна (магістерська) робота

Кваліфікаційна робота – форма підготовки та підсумкової атестації студента за освітньо-науковою програмою. Її захистом перед екзаменаційною (атестаційною) комісією завершується навчання на другому (магістерському) рівнях вищої освіти.

ФАКУЛЬТЕТ ПРИРОДНИЧИХ НАУК

Е1 БІОЛОГІЯ ТА БІОХІМІЯ

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА – МОЛЕКУЛЯРНА БІОЛОГІЯ

<https://ukma.edu.ua/ects/index.php/2011-11-13-16-43-44/111-2018-06-13-06-45-22/biologiya/244-2018-11-01-09-02-18>

ОСВІТНІЙ СТУПІНЬ – МАГІСТР

ОБОВ'ЯЗКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ

НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ

Біоетика та біобезпека новітніх технологій

2 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, І. М. Фуртат, кандидат наук, доцент

Курс спрямовано на ознайомлення студентів з базовим підґрунтям та основними поняттями сучасної біоетики, нормативними документами щодо захисту прав людини і тварин в експериментальних дослідженнях. Висвітлюється дилема подвійного використання у контексті наукових досліджень на сучасному етапі розвитку науки. Курс охоплює історичний розвиток, предметне поле та соціально-правові проблеми біоетики, яка розкривається як міждисциплінарна галузь знань, спрямована на виявлення, вивчення та осмислення проблем сучасних експериментальних досліджень в різних галузях наук про життя з моральної, філософської та соціально-правової точки зору. Особливість курсу полягає в ознайомленні з основними проблемами біозахисту та біобезпеки, зумовленими сучасними досягненнями світової експериментальної науки, формуванні розуміння рівнів біологічної безпеки стосовно найбільш загрозливих з точки зору біозахисту і біобезпеки напрямів біологічних досліджень. Наводиться класифікація біологічних ризиків та характеристика підходів оцінювання та управління біоризиками. Концепція управління біоризиками розглядається на моделі АМР: А (оцінка), М (зниження), Р (виконання). Біозахист розглядається в контексті природних спалахів захворювань, через усвідомлення мотивації та ризиків заподіяння шкоди для оточуючих за умов біоагресії, біозлочинів та біотерористичних актів, розуміння ризиків біотероризму в контексті прогресу біологічних наук

Біологія систем

2 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, М. Ю. Лосицький, кандидат наук, старший викладач

Курс включає визначення поняття біології систем як погляд на клітину як цілісну систему. Біологія систем як міждисциплінарна галузь науки викладається в формі семінарських занять, застосовує весь обсяг знань, які набули студенти при опануванні нормативних курсів НП "Біологія" та спрямована на активне, творче засвоєння предмету курсу. Специфічні експериментальні техніки будуть обмежені комп'ютерними програмами та алгоритмами, які студенти будуть опановувати та використовувати для використання своїх теоретичних знань з різних галузей біології для рішення поставлених перед ними завдань

Біосенсорні технології

2 семестр, 2 год/тижд., екзамен, 3,5 кредити, Т. А. Сергеева, доктор наук, доцент

Біосенсорика - це передова міждисциплінарна галузь на перетині біології, хімії, фізики та математики. Цей курс навчить розумінню того, як створюються інноваційні біоаналітичні пристрої, які вміють "перекладати" біологічні процеси на мову електричних та оптичних сигналів. Основи дисципліни: 1) Архітектура біосенсорів: розберемо, як влаштовані ці пристрої: від біоселективних елементів (ферментів, антитіл, нуклеїнових кислот, клітин мікроорганізмів та тканин) до фізичних перетворювачів, які фіксують сигнал розпізнавання аналіту. 2) Імобілізація макромолекул: дізнаєтесь про фізичні та хімічні секрети "прикріплення" (імобілізації) біологічних молекул до поверхні перетворювачів - від простої адсорбції до складного ковалентного зшивання. 3) Фізичні перетворювачі: детально вивчимо принципи роботи різних типів сенсорів: електрохімічних (амперометричні, потенціометричні на основі іон-селективних

польових транзисторів, кондуктометричні), оптичних (волоконна оптика, поверхневий плазмонний резонанс) та п'єзоелектричних. 4) Нанотехнології та біоміметики: Значна увага приділяється технологіям майбутнього; дізнаєтесь, як використовувати наноматеріали (квантові точки, вуглецеві нанотрубки, металеві та магнітні наночастинки) і як створювати штучні аналоги біологічних рецепторів (біоміметики) за допомогою технології молекулярного імпринтингу. Навчання проходить у змішаному (аудиторному та дистанційному) форматі. Дисципліна вимагає міцної бази з біохімії, генетики, молекулярної біології, імунології, аналітичної та фізичної хімії, а також вищої математики.

Взаємодії геномів

4 семестр, 3 год/тижд., залік, 3,5 кредити, Т.К. Терновська, доктор наук, професор

Дисципліна викладається для переведення знань студентів з різних біологічних дисциплін про взаємодіє організмів на молекулярний рівень. Цей рівень взаємодії полягає у встановленому не так давно факті перенесення у везикулах, що виділяються клітинами, міРНК від одного організму (продуцент міРНК) до іншого (резидент), яке може відбуватися в напрямках: прокаріот-прокаріот, прокаріот-евкаріот, евкаріот-прокаріот. міРНК як активні гравці на полі регуляції експресії генів набувають статус головної (на сьогодні) молекули, яка є матеріальним носієм впливу одного організму (донор міРНК) на інший організм (резидентний) через свою участь у регулюванні експресії генів резидентного організму. Дисципліна присвячена новому і надзвичайно актуальному питанню сучасної генетики і може бути ефективно опанованою лише за наявності у студента повної орієнтації у молекулярних механізмах експресії генів

Генетика вищих рослин

2 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4,5 кредити, Т. С. Єфіменко, кандидат наук, старший викладач, В. В. Плигун, кандидат наук, старший викладач

Дисципліна викладається для поглиблення знань студентів у галузі генетики на рослинних моделях, які в історії розвитку сучасної генетики слугували об'єктами нових відкриттів та відіграли вирішальну роль у зміні головної парадигми генетики про сталість напрямку потоку генетичної інформації, а також про мутації як першоджерело генетичної мінливості. Дисципліна складається з чотирьох тем і лише перша з них стосується виключно рослин. Всі інші використовують рослинні моделі для того, щоб сфокусуватися на таких напрямках, питаннях, механізмах, які є актуальними для реалізації генетичної інформації організмів взагалі, і їхнє розкриття націлене на актуалізацію знань, які студенти здобули на бакалаврській програмі при опануванні навчальних курсів з генетики

Генетика людини

3 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 6 кредитів, Р. Я. Блюм, асистент

Дисципліна викладається для поглиблення знань студентів у галузі генетики на людині - об'єкті, найбільш складним для генетичних досліджень через неможливість утворення та вирішення модельних експериментів. Дисципліна викладається чотирма темами. Перша - структура геному людини з акцентуванням ролі некодувальної частини геному. Друга - генетика онтогенетичного розвитку з виділенням тих молекулярно-генетичних процесів, нормальний перебіг яких є принципово важливим для нормального перебігу розвитку ембріона та плоду. Розглядається епігенетична компонента розвитку. Третя - класифікація захворювань та уроджених вад розвитку людини щодо відомих на сьогодні генетичних та епігенетичних чинників, які їх викликають. Молекулярно-генетична деталізація розвитку станів відхилення від норми. Четверта - популяційна генетика людини з основами генетичного аналізу геному людини сучасними методами та епідеміологією деяких поліморфізмів в людських популяціях

Генетика мікроорганізмів

1 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 6 кредитів, І. М. Фуртат, кандидат наук, доцент

У курсі висвітлюються сучасні уявлення стосовно особливостей структурної організації геному про- та еукаріотичних мікроорганізмів; молекулярні механізми реплікації, транскрипції, трансляції, збереження, захисту та передачі спадкової інформації у різних груп мікроорганізмів. На прикладі вірусів, еубактерій та архей, грибів і найпростіших розглядається будова, організація та стратегія функціонування геному, шляхи обміну генетичною інформацією. Характеризуються різні типи мобільних елементів та їхнє значення в еволюції. Висвітлюється можливість досягнень в галузі генетики мікроорганізмів з точки зору практичного застосування в експериментальній практиці та низці біотехнологічних процесів. З'ясовуються шляхи набуття стійкості та механізми

формування резистентності мікроорганізмів до ксенобіотиків та антимікробних препаратів; молекулярно-генетичні механізми функціонування системи “Quorum sensing” та формування мікробних біоплівки

Геноміка

1 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 5 кредитів, М. З. Антонюк, доктор наук, професор

Дисципліна викладається для опанування студентами сучасних знань щодо геномів еукаріотів та прокаріотів. Включає характеристику структурних елементів геномів - унікальні та повторювані компоненти геномів, їхнє призначення та функціональне навантаження. Мобільні генетичні елементи та розмір геному. Методи аналізу геномів, секвенування геномів, генетичні та фізичні карти. Молекулярно-генетичні маркери, їхня класифікація та використання. Експресія генетичного матеріалу. Методи порівняння експресії: якісні і кількісні. Зв'язок між структурою і функцією генетичного матеріалу. Протеоміка, її зміст та завдання. Методи протеоміки. Зв'язок протеоміки з транскриптомом та метаболомом. Філогенетичні дослідження у геноміці та еволюція геномів. Методи порівняння генетичних текстів та мінливість геномів. Еволюція послідовностей нуклеотидів, еволюційні дерева

Засоби геноміки і популяційної генетики для біологічної експертизи

2 семестр, 2 год/тижд., залік, 3,5 кредити, М. З. Антонюк, доктор наук, професор, Т. К. Терновська, доктор наук, професор

Дисципліну присвячено поглибленню знань студентів у галузі генетики і молекулярної біології та їхню актуалізацію у напрямку формування компетентності щодо питань методики взяття біологічних зразків різної збереженості, методів роботи з ДНК та аналіз даних. Наголос надається властивостям ДНК, змінених за дією біологічних та фізичних чинників, коли джерелом ДНК може бути неживий цілісний організм. Будуть вивчені різновиди ДНК-поліморфізмів, придатних для створення фінгерпринтів. Вивчення дисципліна дасть можливість опанувати навички аналізу генетичних текстів, отриманих в результаті секвенування зразків ДНК та наявних у базах даних, навички оперувати з інформацією про біоми з довкілля. Популяційно-генетичний підхід до аналізу ДНК планується застосувати як найбільш ефективний та розроблений на сьогодні для отримання та аналізу наявної інформації з епідеміології генетичних поліморфізмів для проведення біологічної експертизи з застосуванням ДНК

Методологія наукових досліджень

2д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити, І. М. Фуртат, кандидат наук, доцент

Курс спрямовано на опанування студентами основних понять і теоретичних засад, сучасних методологічних підходів та методичних прийомів, що застосовуються у науково-дослідницькій діяльності науковців для вирішення практичних завдань та фундаментальних проблем сучасної біології. Курс висвітлює теоретичні і методологічні підходи наукового дослідження, що використовуються у світовій експериментальній практиці у різних галузях наук про життя, а також питання організації та проведення наукових досліджень та їхнього інформаційного забезпечення. Розглядаються особливості творчості у дослідницькій діяльності, етичні норми та цінності науки. Значне місце відводиться висвітленню особливостей написання різновидів наукових робіт. Курс розраховано на студентів, які вже ознайомилися з базовими біологічними дисциплінами

Механізми аутоімунних процесів

1 семестр, 2 год/тижд., екзамен, 3 кредити, Л. Ф. Яковенко, кандидат наук, старший викладач

Курс охоплює історичний та сучасний стан розуміння аутоімунних процесів в організмі, основних факторів, чинників та механізмів розвитку аутоімунних захворювань. У курсі розглядаються питання будови та функцій природних антитіл, головного комплексу гістосумісності та антигенів гістосумісності, органів імунної системи; сучасні уявлення про механізми формування імунної толерантності та толерантності "до свого"; механізми патогенезу аутоімунних захворювань (системний червоний вовчак, розсіяний склероз, ревматоїдний артрит, атеросклероз, псоріаз, склеродермія, аутоімунний гепатит, аутоімунна гемолітична анемія, мікседема, синдром Гудпасчера, виразковий коліт, ДКМП, синдром Шегрена, тиреоїдит Хашимото, міастенія гравіс, інсулінзалежний діабет I типу, ціалекія, хвороба Грейвса); вивчаються аутоімунні процеси при вагітності; аутоімунні процеси при канцерогенезі

Механізми онкогенезу

2 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити, О. С. Маньковська, кандидат наук, старший викладач

Курс спрямовано на опанування студентами основних понять і теоретичних засад сучасної молекулярної та клітинної онкології, створення у них цілісної картини процесу злоякісного переродження клітини та еволюції пухлини як біологічної системи, а також ознайомлення з традиційними та новітніми підходами до діагностики та терапії онкологічних захворювань. У курсі висвітлено сучасні досягнення у вивченні клітинних та молекулярних механізмів канцерогенезу, окреслено основні теорії канцерогенезу, описано типи та характер змін, притаманних різним пухлинам на генетичному, епігенетичному рівні, порушення внутрішньоклітинного сигналювання, клітинного циклу, зміни у міжклітинних комунікаціях. Висвітлено взаємодію пухлини з організмом, зокрема з імунною системою, в тому числі способи уникнення пухлиною імунної відповіді. До того ж студенти ознайомляться з поняттям про онкомаркери, різні сфери їх використання від діагностики до визначення типу необхідної персоналізованої терапії. Отримують знання про лікування онкологічних захворювань, зокрема про різні види хіміотерапії, таргетну терапію та імунотерапію злоякісних пухлин

Молекулярна фізіологія

1 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 5 кредитів, Т. С. Єфіменко, кандидат наук, старший викладач

Розглядаються сучасні знання щодо молекулярних основ фізіологічних процесів, особливостей функціонування плазматичної мембрани еукаріотичної клітини, мембранних органел, механізми везикулярного транспорту. Вивчаються механізми роботи каналів і транспортери тваринної та рослинної клітин, молекулярні механізми дії гормонів та фітогормонів, механізми стійкості рослин до абіотичних стресів та регуляція клітинного циклу еукаріотичних клітин. Студенти вдосконалюють навички роботи з науковою літературою, узагальнення та аналізу даних, їхньої презентації та ведення наукової дискусії

ПРАКТИКА**Практика дипломна (реалізація практичної частини магістерської роботи)**

3 і 4 семестри, по 4 год/тижд., залік/залік, 12 кредитів, викладачі кафедри

Дипломна практика триває протягом 3-го та 4-го семестрів і є головним майданчиком для підготовки магістерської роботи. Це суто індивідуальна робота, де головним координатором є науковий керівник від кафедри. Що саме потрібно буде зробити за цей час? Ґрунтовно дослідити теоретичну складову наукової проблеми. Визначитися з об'єктами та методами дослідження. Виконати експериментальну частину. Процес оцінювання розбито на два етапи: щоб отримати залік у 3-му семестрі, знадобиться написати повноцінний огляд літератури. Для заліку в 4-му семестрі потрібно буде надати детальний опис матеріалів, методів та вже отриманих експериментальних результатів. Заліки проходять у форматі конструктивної співбесіди з керівником, який заздалегідь ознайомиться текстами

ВИБІРКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ**НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ****Біохімія білків**

3 семестр, 3 год/тижд., залік, 3,5 кредити, С. В. Верьовка, доктор наук, професор

Курс охоплює основні питання сучасної біохімії, передбачені програмами підготовки студентів біологічних спеціальностей вищих навчальних закладів. Розглядаються роль специфічних взаємодій біологічних молекул в забезпеченні перебігу фізіологічних та патофізіологічних процесів, причини та наслідки порушення цих взаємодій, рівно як і наслідки нефункціонального комплексоутворення

Клітинна біологія

3 семестр, 3 год/тижд., залік, 3,5 кредити, Л. Ф. Яковенко, кандидат наук, старший викладач

Курс включає вивчення сучасних принципів культивування клітин та тканин ссавців. У курсі розглядаються основні типи клітинних культур, особливості їх одержання та використання у проведенні біологічних досліджень; критерії вибору лабораторного обладнання, лабораторного посуду та реагентів, які необхідні для роботи з клітинними культурами; техніка безпеки роботи у культуральній лабораторії; прийоми асептичної техніки; основні принципи субкультивування, кріоконсервації та відновлення (розморожування) клітинних культур та методики оцінки їх життєздатності; сучасні технології та техніки культивування клітин у тривимірних умовах; питання хімічної та біологічної контамінації клітинних культур та способи її контролю

Структурна біологія

3 семестр, 3 год/тижд., залік, 3,5 кредити, М. В. Дерев'янчук, кандидат наук, старший викладач
Дисципліна розглядає основні методи дослідження, які використовуються для реконструкції тривимірної структури сполук. Детально висвітлюються принципи роботи кожного методу, переваги і недоліки. Розглядаються методи комп'ютерного моделювання 3D структури молекули у програмі Chimera, молекулярний докінг у програмі Vina Autodock. Висвітлюються досягнення у розумінні молекулярного упізнавання макромолекул - білків та нуклеїнових кислот. Розглядаються системи транспорту у живих системах і структури мембран на молекулярному рівні

Сучасні методи оптичної мікроскопії

4 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, М. З. Антонюк, доктор наук, професор
Дисципліна викладається для опанування студентами сучасних знань, необхідних для свідомого та професійного використання приладів оптичної мікроскопії. Вивчаються основи геометричної оптики, променевої оптики, їхнє застосування для світлового мікроскопіювання. Розглядаються оптичні матеріали для мікроскопіювання. Вивчаються джерела світла та теорія мікроскопа, будова біологічного мікроскопа. Студенти будуть ознайомлені з амплітудною мікроскопією, контрастуванням у мікроскопії, використанням флюоресценції у мікроскопіюванні. Розглядаються особливості побудови флюоресцентного мікроскопа та барвники, що використовуються у мікроскопіюванні. Даються поняття про конфокальну та мультифотонну мікроскопію, їхні принципи та використання. Студенти отримують основи знань щодо фіксації біологічного матеріалу та виготовлення мікроскопічних препаратів

Фармакогенетика

4 семестр, 3 год/тижд., залік, 3,5 кредити, В. В. Шпильчин, кандидат наук, старший викладач
Оскільки ви вже маєте потужну теоретичну базу з таких дисциплін, як біохімія, генетика, фізіологія, імунологія та молекулярна біологія, настав час дізнатися, чому одні й ті самі ліки рятують життя одному пацієнту, а в іншого викликають важкі ускладнення. Ця дисципліна вивчає генетично детерміновану мінливість, яка проявляється виключно як реакція організму на медичні препарати. Основи дисципліни: 1) Які існують фармакогенетичні дефекти та як працювати із сучасними фармакогенетичними базами даних. 2) Фармакокінетика: Як поліморфізм генів (наприклад, різних підродин цитохромів P450 та транспортних АВС-білків) впливає на метаболізм, кон'югацію та виведення ліків з організму. 3) Фармакодинаміка: Як мутації в генах цільових білків змінюють чутливість клітин до препаратів. 4) Алергії та імунітет: Які існують генетичні аспекти нетипових, імунозалежних та алергічних реакцій на ліки. Ви будете обговорювати реальні проблеми призначення індивідуальних схем терапії, які залежать безпосередньо від генотипу хворого. Також ви навчитеся використовувати спеціалізовані бібліотеки та інформаційні бази даних. Формат: Навчання буде змішаним, усі матеріали курсу та тестування чекатимуть на вас у системі DistEdu.

Філософія (філософські проблеми біології)

2д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити, В. В. Віфлянцев, кандидат наук, доцент
У курсі розглядаються методологічні особливості природничо-наукового пізнання, філософські ракурси біологічного пізнання, еволюційна парадигма в біології, біосфера та ноосфера як предметне поле біологічних досліджень, глобальні проблеми сучасного людства екологічно-біосферного характеру

АТЕСТАЦІЯ

Кваліфікаційний екзамен

4д семестр, екзамен, 3 кредити, викладачі кафедри

Цей кваліфікаційний екзамен - ключовий фінальний етап вашого навчання на магістерській програмі «Молекулярна біологія». Його метою є комплексно оцінити всі знання та професійні навички, здобуті вами за час навчання. До складання іспиту запрошуються студенти, які успішно опанували весь навчальний план. Оцінювання проходить у форматі письмових тестів із відкритими відповідями. Завдання базуються на матеріалах ключових обов'язкових дисциплін програми, що дозволяє вам повноцінно продемонструвати свій фаховий рівень відповідно до державних стандартів вищої освіти

Магістерська робота (написання та захист магістерської роботи)

3, 4, 4д семестри, захист тези, 10 кредитів

Атестація здобувачів вищої освіти магістерської програми «Молекулярна біологія» здійснюється у формі публічного захисту магістерської роботи. Метою виконання та захисту роботи є підсумкове оцінювання результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти другого (магістерського) рівня за спеціальністю 091 «Біологія та біохімія» (наказ МОН України № 1458 від 21.11.2019 р.) та відповідною освітньою програмою. До захисту допускаються студенти, які у повному обсязі виконали навчальний план програми. Робота готується на основі результатів експериментальних досліджень, проведених під час дипломної практики в науково-дослідних лабораторіях. Підготовка, оформлення та процедура публічного захисту роботи суворо регламентуються методичними рекомендаціями кафедри та відповідними положеннями університету. Обов'язковою вимогою до кваліфікаційної роботи є дотримання принципів академічної доброчесності: у роботі не має бути академічного плагіату, фабрикації та фальсифікації даних

E1 БІОЛОГІЯ ТА БІОХІМІЯ

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА – ЛАБОРАТОРНА ДІАГНОСТИКА БІОЛОГІЧНИХ СИСТЕМ

<https://ukma.edu.ua/ects/index.php/2011-11-13-16-43-44/111-2018-06-13-06-45-22/biologiya/243-2018-11-01-09-01-08>

ОСВІТНІЙ СТУПІНЬ – МАГІСТР

ОБОВ'ЯЗКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ

Біологічні основи лабораторної практики

1 семестр, 2 год/тижд., екзамен, 6 кредитів, І.З. Руссу, доцент, к.б.н.

Дисципліна «Біологічні основи лабораторної практики» висвітлює основи функціонування живих систем на молекулярному, субклітинному та клітинному рівнях, а також на рівні тканин. Дана дисципліна є необхідною складовою у вивченні фундаментальних біологічних питань для подальшого освоєння базових методів лабораторних досліджень. Здобуті знання та вміння дадуть можливість спеціалістам лабораторної діагностики біологічних систем проводити всебічне дослідження біологічного матеріалу, а також забезпечать здатність аналізувати і узагальнювати результати вивчення біологічних явищ і процесів. Мета дисципліни – надання теоретичних знань та вмінь щодо основних неорганічних речовин-складових живих систем, органічних малих молекул та макромолекул, основних структур живої клітини та принципів взаємодії між клітинами у межах тканин і органів.

Клінічна біохімія

1 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити, М.Ф. Стародуб, проф., д.б.н.

«Клінічна біохімія» – це інтегральна наукова дисципліна, що виникла на стику біологічних та медичних наук. Вона поєднує фундаментальні молекулярноклітинні та прикладні наукові розробки з медичною практикою. Нові діагностичні та біотехнологічні підходи в теперішній час

зумовили значний прогрес у галузі охорони здоров'я, створенні нових технологій та лікарських засобів, розробці нових стратегій діагностики, профілактики та лікування вроджених та набутих вад метаболізму, запальних процесів, неопластичної трансформації клітин тощо. Мета дисципліни – надання теоретичних знань і практичних навичок щодо біохімічних процесів у організмі людини в нормі та при патологічних станах для діагностики захворювань, контролю ефективності їх лікування, визначення механізмів їх розвитку.

Основи молекулярної діагностики

1 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити, Д.І. Білько, доцент, к.б.н.

У дисципліні «Основи молекулярної діагностики» з урахуванням сучасних досягнень біологічної науки представлено дані про основні методи молекулярно-біологічних досліджень. Крім того, висвітлені біосенсорні технології в молекулярно-біологічних дослідженнях, основи організації молекулярно-діагностичної лабораторії, молекулярна діагностика спадкових хвороб, молекулярно-діагностичні методи у терапії деяких видів захворювань, молекулярні технології у діагностиці злоякісних новоутворень, діагностика надзвичайно небезпечних інфекцій, молекулярна діагностика в онкології, молекулярна діагностика у мікробіології, нові підходи до реєстрації імунних реакцій, автоматизація діагностичних процесів. Мета дисципліни – надання теоретичних знань та практичних навичок щодо основних методів молекулярно-біологічних досліджень, які застосовуються для діагностики захворювань людини.

Фізіологія кровотворення

1 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити, Н.М. Білько, проф., д.м.н.; М.В. Пахаренко, PhD

Фізіологія кровотворення – це наука про систему крові, її регуляцію в нормі і патології, етіологію і патогенез гематологічних захворювань, а також підходи до їх діагностики та терапії. Дисципліна «Фізіологія кровотворення» з урахуванням сучасних досягнень фізіології людини та гематологічної науки представляє також дані про особливості функціонування гемопоетичних стовбурових клітин та їх найближчих нащадків. Мета дисципліни – надання теоретичних знань та практичних навичок щодо основ гемопоєзу та механізмів регуляції процесів проліферації і диференціювання кровотворних клітин, а також підходів до діагностики та терапії онкогематологічних захворювань.

Клінічна лабораторна діагностика і організація лабораторної служби

2 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 3,5 кредити, В.В. Талько, проф., д.м.н.

У дисципліні «Клінічна лабораторна діагностика і організація лабораторної служби» поєднані зусилля фізіології, цитології і гістології, молекулярної біології, біохімії, мікробіології, хімії і хімічної технології, що дозволяють створювати нові лабораторно-діагностичні підходи з подальшим їх практичним використанням у лабораторній діагностиці. Сучасні діагностичні процеси в медицині базуються на біохімічних, гістологічних, цитологічних та молекулярно-біологічних методах, застосуванні рекомбінантних нуклеїнових кислот і протеїнів, іммобілізованих ензимів тощо. Окрема увага у дисципліні приділена принципам організації лабораторної служби, а саме, структурі, функціям та організації роботи клініко-діагностичної лабораторії. Мета дисципліни – надання теоретичних знань і практичних навичок щодо клінічної лабораторної діагностики, її принципів та основних методів, що застосовуються у клініко-діагностичних лабораторіях, а також щодо принципів організації лабораторної служби.

Методи органічної хімії у дослідженні біологічних систем

2 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, М.Ф. Стародуб, проф., д.б.н.

Дисципліну «Методи органічної хімії у дослідженні біологічних систем» присвячено розкриттю принципів функціонування живих систем на основі базових понять біоорганічної хімії, а також застосуванню методів органічної хімії у дослідженні біологічних процесів. Вивчається зв'язок між будовою біополімерів та їх біологічною функцією, основні принципи промислової фармації і біотехнології, особливості застосування методичного арсеналу органічної хімії для структурних досліджень білків і нуклеїнових кислот, а також для синтезу білків і генів. Мета дисципліни –

надання теоретичних знань та вмінь щодо принципів функціонування живих систем, виходячи із структури та функцій основних біомолекул – ліпідів, протеїнів, полісахаридів, нуклеїнових кислот; вивчення підходів біоорганічної хімії для подальшого дослідження біологічних систем.

Молекулярно-клітинні основи самовідновних систем

2 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити, Н.М. Білько, проф., д.м.н.; М.В. Пахаренко, PhD

Дисципліна «Молекулярно-клітинні основи самовідновних систем» присвячена розкриттю основних принципів функціонування самовідновних систем організму, а також шляхів міграції ембріональних стовбурових клітин в онтогенезі. Розглядаються сучасні дані щодо функціонування в організмі людини гемопоетичних стовбурових клітин, включно із дендритичними, а також соматичних стовбурових клітин – мезенхімальних, епітеліальних та нервових. Особлива увага приділяється регуляції механізмів проліферації і диференціювання стовбурових клітин. Мета дисципліни – надання теоретичних знань та практичних навичок щодо основних принципів функціонування самовідновних систем організму, регуляції механізмів проліферації і диференціювання стовбурових клітин, а також щодо підходів до роботи із стовбуровими клітинами у культурі *in vivo* та *in vitro*.

Структура доклінічних досліджень

2 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, Д.І. Білько, доцент, к.б.н.

Дисципліну «Структура доклінічних досліджень» присвячено вивченню основ доклінічних досліджень лікарських засобів. У дисципліні представлено дані про основні принципи розробки програми доклінічних досліджень, підходи щодо їх дизайну, застосування загальноприйнятих та обов'язкових норм під час проведення доклінічних досліджень, вибір моделі досліджень, способів введення препарату та визначення його дози. Застосування вказаних підходів забезпечить захист учасників клінічного випробування лікарських засобів, а також пацієнтів, від потенційних небажаних ефектів лікарських препаратів та дозволить уникнути надлишкового використання тварин та ресурсів. Мета дисципліни – надання теоретичних знань та вмінь щодо основ доклінічних досліджень лікарських засобів, основних принципів розробки програми доклінічних досліджень, підходів щодо їх дизайну, застосування загальноприйнятих та обов'язкових норм під час проведення доклінічних досліджень.

Біоетика та біобезпека

2д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити, Г.В. Будаш, к.б.н.

Дисципліна «Біоетика та біобезпека» вивчає вплив досягнень науки, зокрема медицини та біології, на здоров'я та життя людей, а також стан суспільства та довкілля. Це міждисциплінарна галузь знань, що охоплює моральну проблематику, пов'язану з розвитком біомедичних наук, які стосуються питань генетики, медичних досліджень, терапії, турботи про здоров'я і життя людини. Вивчення даної дисципліни також передбачатиме дослідження проблем створення та інтродукції в біосферу трансгенних рослин і тварин, використання генетично модифікованих харчових продуктів, застосування новітніх комп'ютерних технологій. Мета дисципліни – надання теоретичних знань та вмінь щодо базових основ та понять сучасної біоетики, а також основних нормативних документів щодо захисту прав людини та біомедицини.

Основи сучасної фармакології

2д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити, І.З. Руссу, доцент, к.б.н.

Дисципліна присвячена вивченню основ фармакології як фундаментальної медико-біологічної науки про ліки, що пов'язує фармацевтичні та клінічні дисципліни, необхідні в майбутній професійній діяльності спеціалістів у галузі лабораторної діагностики біологічних систем. У результаті вивчення дисципліни студенти знатимуть основи фармакокінетики та фармакодинаміки лікарських засобів, принципи їх створення та систематизації, особливості їх раціонального застосування, основи питань комбінування та взаємодії лікарських засобів. Мета дисципліни – надання теоретичних знань та вмінь щодо фармакодинаміки та фармакокінетики лікарських

засобів, принципів їх створення та раціонального застосування, питань комбінування та взаємодії ліків, а також систематизації за фармакологічними групами.

Біохімічні основи імунітету

3 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, Д.В. Колибо, проф., д.б.н.

Дисципліна «Біохімічні основи імунітету» охоплює вивчення біохімічних процесів, що відбуваються в імунній системі, а також основ структурної біохімії, зокрема, принципів структурної організації антигенів і антитіл, рецепторів неспецифічного захисту, функціонування комплексу генів гістосумісності, а також механізмів структурних перебудов генів антигенрозпізнавальних структур. У ході вивчення дисципліни студенти розв'язують конкретні теоретичні завдання стосовно основних напрямків сучасних досліджень в галузі біохімії імунної системи і молекулярної імунології та навчаються самостійно планувати науково-дослідну роботу в цій галузі, а також навчаються застосовувати одержані знання для інтерпретації даних лабораторної діагностики біологічних систем у сфері імунології і імунодіagnostики. Мета дисципліни – надання теоретичних знань та вмінь щодо біохімічних основ функціонування клітин імунної системи і базових принципів структурної організації та функціонування найбільш важливих біополімерів, що беруть участь в імунному розпізнаванні чужорідних структур в організмі та в регуляції імунних реакцій.

Методологія наукових досліджень

3 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, І.З. Руссу, доцент, к.б.н.

Дисципліна спрямована на опанування студентами основних понять і основ методології наукових досліджень. Висвітлено питання організації та проведення експериментального дослідження та його інформаційного забезпечення. Розглянуто особливості творчої праці у дослідницькій діяльності, етичні норми та цінності науки. Значне місце відводиться висвітленню таких питань, як методика написання наукових робіт, у тому числі кваліфікаційної роботи, дисертації, а також наукової статті, тез доповіді, патенту. Мета дисципліни – надання теоретичних знань та вмінь щодо основних теоретичних і методологічних підходів до ведення наукового дослідження, що використовуються у світовій практиці.

Радіобіологічні основи променевої діагностики

3 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 3,5 кредити, Н.М. Білько, проф., д.м.н.

Дисципліна «Радіобіологічні основи променевої діагностики» включає вивчення властивостей різних видів іонізуючої та неіонізуючої радіації, а також їх вплив на організм живих істот. Крім того, дисципліна передбачає вивчення радіологічних основ таких діагностичних методів, як рентгенодіагностика, комп'ютерна томографія, радіонуклідна діагностика, ультразвукова діагностика і магнітно-резонансна візуалізація та термографія органів і тканин. Ці методи дають змогу використовувати іонізуюче та неіонізуюче випромінювання для дослідження структури і функції органів та систем людини за умов норми та в разі патологічних змін з метою діагностики, профілактики та лікування захворювань. Мета дисципліни – надання теоретичних знань та вмінь щодо механізмів дії іонізуючої радіації на організм людини та тварин, основних радіобіологічних наслідків цього впливу, особливостей модифікації радіаційного ураження, а також щодо шляхів використання іонізуючого випромінювання в практичних цілях, зокрема, для променевої діагностики стану організму.

ПРАКТИКА

Практика науково-дослідна

2д семестр (після семестру), 15 год, залік, 3 кредити, І.З. Руссу, доцент, к.б.н.

Проведення науково-дослідної практики має на меті закріплення теоретичних знань, набутих на лекційних і лабораторно-практичних заняттях, а також ознайомлення та оволодіння методами лабораторної діагностики.

Практика науково-дослідницька «Основи належної лабораторної і виробничої практики (GLP і GMP)»

3 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, Д.І. Білько, доцент, к.б.н.

Проведення практики науково-дослідницької «Основи належної лабораторної і виробничої практики (GLP і GMP)» має на меті закріплення теоретичних знань, набутих на лекційних і лабораторно-практичних заняттях, а також ознайомлення та оволодіння методами лабораторної діагностики.

Практика науково-дослідницька «Сучасні методи мікроскопічних досліджень»

3 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, Г.В. Будаш, к.б.н.

Проведення практики науково-дослідницької «Сучасні методи мікроскопічних досліджень» має на меті закріплення теоретичних знань, набутих на лекційних і лабораторно-практичних заняттях, а також ознайомлення та оволодіння методами лабораторної діагностики.

Практика переддипломна

4 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, І.З. Руссу, доцент, к.б.н.

Проведення практики переддипломної має на меті удосконалення вмінь з написання наукових робіт, формування у студентів навичок наукових комунікацій, публічного обговорення результатів своєї кваліфікаційної роботи на різних етапах її підготовки.

ВИБІРКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ

ДИСЦИПЛІНИ ПРОФЕСІЙНОЇ ТА ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ:

Клінічна генетика

1 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити

Дисципліну «Клінічна генетика» присвячено вивченню основних підходів до діагностики, лікування та профілактики спадкових патологічних станів людини. У процесі вивчення дисципліни розглядаються сучасні цитогенетичні та молекулярно-генетичні методи діагностики спадкової патології, підходи до терапії, основи медико-генетичного консультування, оцінки ризику виникнення та профілактики спадкових захворювань. Мета дисципліни – надання теоретичних знань щодо типів, частоти, механізмів виникнення вродженої та спадкової патології, а також підходів до її діагностики, терапії та профілактики; надання практичних навичок щодо цитогенетичних та молекулярно-генетичних підходів до діагностики спадкової патології.

Принципи сучасної лабораторної діагностики

1 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити

Дисципліну «Принципи сучасної лабораторної діагностики» присвячено вивченню специфічних діагностиків та технологій, що складають основу діагностики різноманітних набутих і спадкових розладів. Методологія та інструментарій, залучені у даній дисципліні, мають широке застосування в суміжних курсах та сферах діяльності. У процесі вивчення дисципліни демонструється практичне застосування діагностичних та аналітичних понять і засобів, а також їх значення для розвитку медицини і галузі охорони здоров'я в цілому. Мета дисципліни – надання теоретичних знань та практичних навичок щодо підходів до оцінки фізіологічного та патологічного стану організму, біологічних властивостей тканин і клітин, методів виявлення захворювань, визначення збудників хвороб за допомогою сучасних методів лабораторної діагностики.

Цитогенетика

2 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити

Дисципліну «Цитогенетика» присвячено висвітленню сучасних уявлень про будову та функції хромосом людини, принципи діагностики кількісних та структурних аномалій хромосом, застосуванню цитогенетики у пренатальній та постнатальній діагностиці спадкових хвороб та у медико-генетичному консультуванні. Також буде розглянута роль цитогенетичних та молекулярно-цитогенетичних досліджень в медичній генетиці, онкології, імунології, репродукції людини та контролі розробок медико-біологічних препаратів. Мета дисципліни – надання теоретичних знань та практичних навичок щодо будови та функцій хромосом людини, принципів діагностики кількісних та структурних аномалій хромосом, застосування цитогенетики у пренатальній та постнатальній діагностиці спадкових хвороб та у медико-генетичному консультуванні.

Клітинні технології в трансплантації

2д семестр, 5 год/тижд., залік, 3,5 кредити

У дисципліні «Клітинні технології у трансплантації» з урахуванням сучасних досягнень біології та медицини представлено дані про клітинні основи трансплантології, особливості біоімплантології, мішені клітинної терапії. Крім того, наведено дані про перспективи застосування стовбурових клітин, їх пластичність, можливості репрограмування та методи культивування для накопичення і диференціювання у бажаному напрямку. Також висвітлено етичні питання, які стосуються галузі застосування трансплантатів. Мета дисципліни – надання теоретичних знань та практичних навичок щодо методів та засобів трансплантації клітин та органів, етичних принципів трансплантології, питань імунологічної сумісності, донорства органів, а також застосування новітніх клітинних технологій у трансплантації, зокрема репрограмування і диференціювання клітин.

Ембріологія

3 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити

Дисципліна «Ембріологія» присвячена вивченню особливостей індивідуального розвитку людини в контексті загальнобіологічних уявлень про онтогенетичні зміни організму на початкових етапах розвитку особини. Вона дає можливість усвідомити особливості реалізації основних властивостей життя на клітинному та організменому рівнях його організації на початкових етапах індивідуального розвитку особини. У результаті вивчення дисципліни студенти знатимуть особливості проембріонального та ембріонального етапів розвитку організму людини, механізми включення гомеозисних генів під час бластуляції та утворення зародкових шарів із подальшим гістогенезом, зможуть надавати структурно-функціональну характеристику стадіям ембріогенезу людини, вибирати з арсеналу методів дослідження адекватний і найбільш інформативний для рішення поставлених задач, оцінювати дані електронної мікроскопії. Мета дисципліни – надання теоретичних знань та практичних навичок щодо особливостей індивідуального розвитку людини в контексті загальнобіологічних уявлень про онтогенетичні зміни організму на початкових етапах розвитку особини.

Клінічна імунологія

3 семестр, 3 год/тижд., залік, 3,5 кредити

Дисципліна «Клінічна імунологія» вивчає як загальні механізми імунітету і закономірності їх прояву, так і аутоімунні процеси та репродуктивні імунні реакції. Дисципліна дає змогу ознайомитися із причинами розвитку, особливостями перебігу та закономірними наслідками патологічних змін функціонування імунної системи. Особливу увагу при розгляді імунопатологій приділяється спадковим основам імунних реакцій, а також особливостям розвитку злоякісних процесів та, зокрема, імунології пухлин. Дисципліна повинна сформувати у студентів знання про особливості функціонування імунної системи людини в умовах норми та патології, у тому числі

при імунodefіцитних станах та інфекційних процесах, а також ознайомити із методами діагностики, оцінки та корекції імунного статусу за допомогою імунотропних препаратів. Мета дисципліни – надання теоретичних знань та вмінь щодо особливостей функціонування імунної системи людини в умовах норми та патології, у тому числі при імунodefіцитних станах та інфекційних процесах, а також ознайомлення із методами діагностики, оцінки та корекції імунного статусу за допомогою імунотропних препаратів.

Діагностика злоякісних захворювань гемопоетичної системи

4 семестр, 3 год/тижд., залік, 3,5 кредити

У дисципліні «Діагностика злоякісних захворювань гемопоетичної системи» з урахуванням сучасних досягнень гематології представлено дані про етіологію, патогенез, діагностику, диференційну діагностику та клінічний перебіг ряду захворювань кровотворної системи. Зокрема, розглядаються такі захворювання системи крові як анемії, гемобластози, мієлодиспластичний синдром, а також геморагічні хвороби та лейкомоїдні реакції. Мета дисципліни – надання теоретичних знань та практичних навичок щодо основних захворювань гемопоетичної системи, їх етіології, патогенезу, клінічного перебігу, а також принципів їх лабораторної діагностики.

Дослідження еякуляту у діагностиці чоловічого безпліддя

4 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити

Дисципліна «Дослідження еякуляту у діагностиці чоловічого безпліддя» є необхідною складовою вивчення принципів функціонування репродуктивної системи людини. Вона дає можливість ознайомитися із причинами та особливостями порушень репродуктивної функції чоловіків, методами їх діагностики та лікування. Мета дисципліни – надання теоретичних знань та практичних навичок щодо чоловічої репродуктивної системи, її будови та фізіологічних особливостей її функціонування, а також сучасних можливостей лабораторного дослідження репродуктивної функції чоловіків.

Створення і тестування біологічно активних сполук

4 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити

Дисципліна присвячена вивченню основ створення біологічно активних сполук як потенційних лікарських засобів, а також методів їх тестування, зокрема, основних принципів доклінічного та клінічного дослідження лікарських засобів. У результаті вивчення дисципліни студенти знатимуть основні підходи до синтезу та виділення біологічно активних сполук, у тому числі їх раціонального дизайну та стратегій комбінаторної хімії, володітимуть навиками ідентифікації сполук та основами комп'ютерного моделювання комплексу «діюча речовина – рецептор». Мета дисципліни – надання теоретичних знань та практичних навичок щодо отримання, аналізу та оцінки біологічно активних сполук як потенційних лікарських засобів, а також можливостей їх раціонального дизайну.

Сучасна лабораторна діагностика гастроентерологічних захворювань і принципи лікувальної тактики

4 семестр, 3 год/тижд., залік, 3,5 кредити

Дисципліна «Сучасна лабораторна діагностика гастроентерологічних захворювань і принципи лікувальної тактики» висвітлює основи фізіології травної системи, патофізіології формування та розвитку патологічних станів/захворювань із лабораторними можливостями їх визначення. Дана дисципліна є необхідною складовою у вивченні біологічних питань для подальшого освоєння базових методів лабораторних досліджень, зокрема при патології травної системи, від стану якої залежить адекватне засвоєння основних нутрієнтів для повноцінного функціонування організму людини. Здобуті знання та вміння дадуть можливість спеціалістам лабораторної діагностики біологічних систем професійно орієнтуватись у виборі лабораторних методик дослідження біологічного матеріалу, які оптимальним чином допоможуть вчасно встановити діагноз

гастроентерологічних захворювань, відповідно, визначитись у тактиці лікування в подальшому, що збереже здоров'я людини та попередить розвиток можливих ускладнень. Мета дисципліни – надання теоретичних знань з основ фізіології, а також патофізіології травної системи, та практичних навичок щодо вибору сучасного лабораторного методу діагностики при різноманітних гастроентерологічних захворюваннях із принципами відповідної лікувальної тактики.

Сучасні методи аналітичної хімії у лабораторній діагностиці

4 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити

Дисципліна «Сучасні методи аналітичної хімії у лабораторній діагностиці» має за мету надання теоретичних знань і практичних навичок щодо використання традиційних та сучасних хімічних методів у лабораторній діагностиці, таких як хроматографічні, спектрометричні, мас-спектрометричні, електрохімічні, імуноферментні тощо. У результаті вивчення дисципліни студенти знатимуть основні принципи електрохімічних методів аналізу, потенціометрії, тонкошарової та паперової хроматографії. Мета дисципліни – надання теоретичних знань і практичних навичок щодо використання традиційних та сучасних хімічних методів у лабораторній діагностиці, таких як хроматографічні, спектрометричні, мас-спектрометричні, електрохімічні, імуноферментні тощо.

Молекулярна біотехнологія

1 семестр, 3 год/тижд., залік, 3,5 кредити

Дисципліна «Молекулярна біотехнологія» присвячена вивченню основних молекулярно-біологічних підходів роботи із біомолекулами – як вихідною сировиною для біотехнологічного виробництва. Одним із завдань дисципліни є характеристика основних шляхів конструювання генетично модифікованих організмів. У процесі вивчення дисципліни студенти ознайомляться із методами рекомбінантних технологій, що використовуються в генній, білковій та метаболічній інженерії, а також із прикладами молекулярно-біотехнологічних розробок. Особлива увага приділяється підходам молекулярної біотехнології, що застосовуються для створення новітніх ліків, вакцин та діагностиків.

Історико-філософські аспекти розвитку природничих наук

3 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити

Дисципліна «Історико-філософські аспекти розвитку природничих наук» є необхідною складовою частиною вивчення історії біологічної науки та філософії біології. Вона дає можливість оволодіти знаннями про основні віхи історії природознавства та освоїти панораму сучасного природознавства і тенденції його розвитку. У межах дисципліни «Історико-філософські аспекти розвитку природничих наук» простежується зародження наукового мислення, еволюція наукового світогляду, формування потреб суспільства в науковому прогресі, накопичення суперечностей між людиною і природою та пропонувані різними цивілізаціями шляхи їх розв'язання. Розглядаються фундаментальні ідеї і теорії сучасного природознавства в їх історико-культурному і світоглядному контекстах.

Молекулярна імуногенетика з основами імуноаналізу

3 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити

Дисципліна «Молекулярна імуногенетика з основами імуноаналізу» вивчає взаємозв'язок між імунною системою і геномом людини, генетичні основи формування гуморального і клітинного імунітету та його роль у розвитку ряду патологічних процесів. Особливу увагу буде приділено ролі імуногенетичних досліджень у трансплантології, зокрема, новітнім підходам до ідентифікації генотипів донора та реципієнта. У результаті вивчення дисципліни студенти ознайомляться із традиційними та сучасними методами типу реакції імунодифузії, аглютинації, імуноферментного, імунофлуоресцентного, імунохемілюмінесцентного аналізів та ряду інших підходів.

Молекулярна мікробіологія

4 семестр, 3 год/тижд., залік, 3,5 кредити

Дисципліна «Молекулярна мікробіологія» має на меті вивчення молекулярних принципів функціонування прокаріотичних клітин, основ їх метаболізму і процесів, що відбуваються на рівні геному. Крім основних морфологічних, біохімічних, фізіологічних та генетичних особливостей мікроорганізмів розглядаються особливості виникнення та розвитку інфекційного процесу та принципи захисту організму від інфекційних агентів. У результаті вивчення дисципліни студенти ознайомляться із серологічними, культуральними, молекулярно-генетичними методами виявлення та ідентифікації мікроорганізмів.

Цитохімічні та імунохімічні методи діагностики

3 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити

У дисципліні «Цитохімічні та імунохімічні методи діагностики» будуть висвітлені сучасні уявлення про гібридомну технологію отримання моноклональних антитіл до диференційних антигенів лейкоцитів, білків проміжних філаментів, онкофетальних, тканино- та органоспецифічних маркерів, а також особливості розробки високочутливих систем візуалізації продуктів реакції антиген-антитіло. Особливу увагу буде приділено теоретичним основам та принципам застосування імуноферментних і цитохімічних методів у діагностиці пухлин різного походження, гострих лейкозів та злоякісних лімфом.

Гістологія пухлин

4 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити

Дисципліна «Гістологія пухлин» присвячена дослідженню гістологічних особливостей тканин у нормі та при онкологічних захворюваннях. Зокрема, детально вивчаються морфологічні та функціональні характеристики порушень на клітинному та тканинному рівнях із застосуванням сучасних інструментальних методів аналізу. У результаті вивчення дисципліни студенти ознайомляться із принципами застосування методів мікроскопії у дослідженні пухлин, з урахуванням їх клінічних, імуногістохімічних та цитогенетичних характеристик, та зможуть надавати структурно-функціональну характеристику зрізів тканин.

Концепції і парадигми сучасного природознавства

4 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити

Дисципліна «Концепції і парадигми сучасного природознавства» присвячена вивченню головних концепцій усієї сукупності природничих наук, у тому числі біології. У межах дисципліни розглядаються сучасні світоглядні парадигми мислення, історія розвитку природознавства, панорама сучасного природознавства в цілому. У результаті вивчення даної дисципліни студенти набудуть навичок критичного аналізу наукових і науково-популярних текстів, вміння здійснювати синтез знань з цієї галузі та узагальнювати інформацію, а також вміння прогнозувати тенденції розвитку природничих наук.

Біосенсиори та імунні сенсори

4 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити

Дисципліна «Біосенсиори та імунні сенсори» присвячена новому напрямку сучасного інструментального аналізу, що базується на принципах розпізнавання сигналу, його оцінки та вивчення відповідної реакції біологічної системи на сприйнятий сигнал. В межах даної дисципліни вивчаються перспективи розвитку біосенсорної технології, а також особливості застосування біосенсорних датчиків для діагностики та контролю в біології і медицині. У результаті вивчення дисципліни студенти набудуть вміння розрізняти індивідуальні біоспецифічні взаємодії, аналізувати умови утворення специфічних біологічних комплексів та формування при цьому фізико-хімічних сигналів, розрізняти генеровані сигнали, визначати їх особливості, недоліки та переваги при реєстрації біоспецифічних взаємодій.

Ендокринологія

4 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити

Дисципліна «Ендокринологія» присвячена вивченню особливостей будови ендокринної системи, властивостей та функцій гормонів, а також сучасних методів дослідження залоз внутрішньої секреції. У результаті вивчення дисципліни студенти знатимуть принципи гуморальної регуляції життєдіяльності живого організму, набудуть уміння аналізувати механізми функціонування ендокринних залоз, а також зможуть робити висновки про стан фізіологічних функцій організму, його систем та органів при зміні концентрації гормонів, аналізувати вікові особливості функцій організму, що пов'язані з діяльністю ендокринних залоз.

Лабораторна діагностика невідкладних станів

4 семестр, 3 год/тижд., залік, 3,5 кредити

Дисципліна «Лабораторна діагностика невідкладних станів» – це розділ клінічної діагностики, який вивчає та оцінює показники організму при екстрених станах. У межах дисципліни досліджуються фізіологічний та патологічний стан організму, а також принципи оцінки клітинного і хімічного складу та біологічних властивостей тканин та рідин. У результаті вивчення дисципліни студенти набудуть вміння встановлювати алгоритми лабораторного аналізу для диференційної діагностики різних нозологічних форм та інтерпретувати отримані результати лабораторних досліджень на підставі цілісного уявлення про фізіологічні процеси в організмі людини, освоюють принципи ефективного використання сучасних лабораторних методів досліджень та зможуть давати коректну оцінку результатів аналізів на тлі клінічних проявів захворювання.

АТЕСТАЦІЯ:

Магістерська робота

4д семестр, захист тези, 17 кредитів, викладачі кафедри

Метою виконання магістерської роботи є виявлення здатності здобувачів обирати і аналізувати наукову або практичну проблему, робити теоретичні висновки і узагальнення, застосовувати знання для вирішення конкретних наукових, виробничих та інших завдань, обґрунтовувати конкретні рекомендації, які можуть мати теоретичний та/або практичний характер.

Кваліфікаційний екзамен

4д семестр, екзамен, 3 кредити, викладачі кафедри

Метою виконання кваліфікаційного екзамену є поглиблення, систематизація та закріплення отриманих за час навчання теоретичних знань здобувача.

.

101 ЕКОЛОГІЯ

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА – ЕКОЛОГІЯ ТА ОХОРОНА НАВКОЛИШНЬОГО
СЕРЕДОВИЩА

<https://ukma.edu.ua/ects/index.php/2011-11-13-16-43-44/109-2018-06-13-06-45-22/eions/242-2018-11-01-08-57-31>

ОСВІТНІЙ СТУПІНЬ – МАГІСТР

ОБОВ'ЯЗКОВІ ДИСЦИПЛІНИ

Геоінформаційні системи

1 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 6 кредитів, Т. Л. Кучма, старший викладач, кандидат сільськогосподарських наук

Геоінформаційні системи (ГІС) є частиною новітніх інформаційних технологій, які можуть ефективно застосовуватися для вирішення фундаментальних та прикладних проблем дослідження довкілля. Ознайомлення з принципом роботи та можливостями використання ГІС важливе для розвитку системного просторового мислення та здобуття навиків, які можуть бути використані у професійній діяльності у галузі управління природними ресурсами, картографії, енергозбереження, просторового моделювання, обробки геоданих та ін. Дисципліна має прикладний професійно-орієнтований характер. Мета курсу полягає в поглибленні та систематизації знань з геоінформатики, ознайомленні студентів з можливостями застосування геоінформаційних технологій у дослідженнях навколишнього середовища, здобутті студентами досвіду та практичних навиків роботи з програмними продуктами ГІС. Завдання курсу: висвітлення основ просторового аналізу та моделювання; огляд сучасних методів одержання актуальної інформації про стан довкілля з використанням аерокосмічних знімків; набуття знань про загальні принципи організації та функціонування ГІС; огляд основних технологічних етапів обробки даних засобами ГІС; огляд сучасних методів представлення і аналізу даних в ГІС; отримання досвіду роботи з найпопулярнішими програмними пакетами ГІС (зокрема ArcGIS та QGIS).

Екологічна економіка

1 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 3 кредити, Є. В. Хлобистов, доктор економічних наук, професор

Дисципліна сфокусована на формуванні розуміння економічних механізмів взаємодії з природним довкіллям, перш за все – у сфері природокористування. Курс розглядає економічні інструменти використання та захисту навколишнього середовища, природу економічної діяльності, в основі якої лежить використання природних ресурсів, та проблеми, що впливають з ігнорування довкільних аспектів економіки. В процесі курсу розглядаються також інші аспекти: поведінка споживача та індивідуальні потреби, які задовольняються виробництвом товарів і послуг; попит і пропозиція на ринку, ринкові ціни та розподіл благ, умови оптимального розподілу ресурсів; ідеальна конкуренція в теорії та на практиці, монополія і публічна політика; розподіл ринків та доходів, провали ринку та екологічні проблеми, спричинені економічними пріоритетами, а також інструменти державного регулювання цих процесів.

Екологічне управління

1 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити, В. І. Карамушка, кандидат біологічних наук, доцент

Навчальний курс спрямований на засвоєння студентами базових понять і положень екологічного управління та розвиток у студентів навичок підготовки, управління та оцінки виробничої та інших видів діяльності як управлінської методології вирішення екологічних проблем та реалізації екологічних ініціатив. Курс передбачає розгляд підходів, ідентифікації екологічних аспектів та управління різноманітними системами й об'єктами з урахуванням довкільних вимог і пріоритетів. На групових заняттях такі методики і підходи будуть використовуватися для моделювання схем екологічного оцінювання, екологічного планування та екологічного регулювання людської діяльності.

Зелений бізнес

1 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, О. П. Маслюківська, кандидат економічних наук, старший викладач

Дисципліна концептуалізує зелений бізнес як сферу підприємницької діяльності, яка спрямована на отримання прибутку й супроводжується обов'язковим екологічним ефектом. До таких сфер підприємницької діяльності належать: збалансоване та раціональне використання природних ресурсів (зокрема у сфері органічного виробництва, біоенергетики та ін.), удосконалення екологічного управління виробничою діяльністю (зниження ресурсних та енергетичних затрат), вирішення екологічних проблем з економічним ефектом (поводження з відходами, водоочищення та ін.), а також інтегрування екологічних пріоритетів у діяльність великих промислово-фінансових корпорацій. Аналіз кейсів під час вивчення дисципліни не лише допоможе зрозуміти сутність

зеленого бізнесу, а й сприятиме формуванню стратегій реалізації власних ідей і задумів студентів у сфері зеленого бізнесу.

Системний аналіз стану довкілля

1 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, К. І. Деревська, доктор геологічних наук, професор

Системний аналіз – це сукупність методів і засобів дослідження складних багаторівневих систем, об'єктів, процесів, які використовуються при підготовці і прийнятті рішень зі складних проблем політичного, економічного, військового, соціального, екологічного характеру. Системний аналіз базується на загальній теорії систем і системному підході й широко використовує елементи математичної статистики, теорію ймовірностей та інші розділи вищої математики, а також сучасні інформаційні технології. Ключовим етапом системного аналізу є створення моделі системи або ситуації, що досліджуються, яка дає змогу вивчити її поведінку для різних умов. Інструментарій системного аналізу щодо захисту довкілля в більшості випадків використовується для оцінки впливу на навколишнє середовище. Використання методології системного аналізу для дослідження еколого-економічних систем є одним з напрямів прикладного системного аналізу, що інтенсивно розвивається.

Біорізноманіття

2 семестр, 3 год/тижд., залік, 3 кредити, В. І. Мельник, доктор біологічних наук, професор

Курс "Біорізноманіття" є необхідною складовою частиною дисциплін професійної підготовки магістрів і спрямований на опанування слухачами основних теоретичних положень про живу природу та сучасних методів визначення та оцінки стану біорізноманіття. Курс надає знання про основні поняття і терміни біорізноманіття; основні групи організмів, що населяють Землю; про стан рідкісних та зникаючих видів; основні законодавчі документи, що забезпечують збереження різноманіття, аналізує сучасний стан біорізноманіття планети, регіонів, тощо; навчає прогнозуванню змін біорізноманіття та плануванню заходів по збереженню зникаючих видів, ознайомлює з основними законодавчими актами по його збереженню та методами оцінки та аналізу сучасного стану рідкісних та зникаючих видів. Ця дисципліна формує теоретичні знання щодо впливу біотичних та антропогенних факторів на біорізноманіття та необхідні природоохоронні заходи для підтримання біорізноманіття різних екосистем, а також формує навички застосування інноваційних методів дослідження видів і екосистем.

Екосистемологія/ Ecosystemology, англomовний

2 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 5 кредитів, І. Г. Вишенська, кандидат біологічних наук, доцент

Програма курсу включає 4 основні теми: Основи концепції екосистеми, Міські та соціоекосистеми, Управління екосистемами, Збереження та відновлення природних екосистем. Студенти знайомляться з основними положеннями концепції екосистеми, розглядають динаміку та стійкість екосистем до різноманітних факторів середовища. На практичних заняттях студенти вивчають види та підходи до оцінки екосистемних послуг, способи збереження та відновлення природних екосистем. Особливу увагу приділено питанням відновлення екосистем: вибору об'єктів, методам відновлення, основним принципам та етапам проєктів відновлення екосистем. У рамках курсу студенти повинні виконати письмові роботи (есе) та підготувати презентації з аналізом реальних досліджень, представлених у статтях реферованих наукових журналів.

The course program includes 4 main topics: Fundamentals of the ecosystem concept, Urban and social ecosystems, Ecosystem management, Preservation and restoration of natural ecosystems. Students get acquainted with the main provisions of the ecosystem concept, consider the dynamics and resilience of ecosystems to various environmental factors. In practical classes, students study types and approaches to assessing ecosystem services, methods of preserving and restoring natural ecosystems. Special attention is paid to issues of ecosystem restoration: selection of objects, restoration methods, basic principles and stages of ecosystem restoration projects. As part of the course, students must complete written work (essays) and prepare presentations with an analysis of real research presented in articles in refereed scientific journals.

Методика наукових досліджень в екології

2 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, С. Г. Бойченко, доктор географічних наук, доцент

Навчальний курс спрямований на засвоєння студентами методології організації та проведення наукових досліджень, а саме вивчення та використання сучасних методів та підходів у галузі екології та природокористування. Опанування курсу забезпечує можливості отримання теоретичних знань і практичних навичок щодо методологічних основ наукових досліджень, методів організації наукових досліджень, планування та організації наукових досліджень у галузі екології та захисту довкілля, організації впровадження наукових досліджень у галузі. По завершенню вивчення курсу магістри зможуть проводити науково-дослідну діяльність для отримання наукових результатів та формування на їх основі висновків й рекомендацій, формування завдань аналізу та синтезу управлінської структури в галузі екології та захисту довкілля та приймати управлінські рішення на основі системного підходу.

Теорія і практика сталого розвитку

2 семестр, 3 год/тижд., залік, 3 кредити, Є. В. Хлобистов, доктор економічних наук, професор

Навчальний курс спрямований на засвоєння студентами теоретичних та управлінських основ формування соціально-економічних взаємодій для досягнення сталого розвитку суспільства і держави в межах змінної економічної ситуації та варіативності прийняття управлінських рішень. Курс орієнтований на студентів, як вже мають базові знання з економічної теорії, економіки природокористування, екологічної економіки. Курс передбачає отримання знань про сутність сталого розвитку, зміну парадигми сталості за історичний період, реалізацію ідей сталого розвитку в XX-XXI ст., про політики сталого розвитку для різних рівнів їх формування та реалізації. Курс передбачає розгляд підходів стосовно розуміння та розвитку теорії та практики сталого розвитку при урахуванні нормативних, організаційних та фінансових вимог до раціонального використання територіальних ресурсів. На групових заняттях отримані знання будуть інтегровані у вирішення господарських задач та пріоритетів розвитку. Очікуваний результат курсу - опанування студентами принципів, структури, організації та функцій господарювання в межах парадигми сталого розвитку у поєднанні з умінням розробляти та впроваджувати окремі регуляторні механізми, принципи та правила зрівноваженої господарської діяльності для практики галузевого та регіонального управління і місцевого самоврядування, зокрема, за умов посилення вимог до безпеки та дотримання національних пріоритетів повоєнного відновлення.

Екологічна інженерія

3 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 5 кредитів, С. Д. Ісаєв, доктор хімічних наук, професор

Метою курсу є допомогти майбутнім магістрам засвоїти інженерний підхід до екологічних проблем життєдіяльності людини. Висвітлюються сучасні концепції на довкілля як об'єкт застосування інженерних рішень, що керуються передусім нагальними завданнями і перспективними проблемами, які висуває екологічна наука. Студенти мають можливість опанувати основи кількісного підходу для інтегрованої оцінки якості довкілля, як результат дії природних процесів і антропогенної діяльності. Основні тематичні питання і завдання цього курсу висвітлюються з урахуванням проблем енергозбереження. Саме об'єктивність такої оцінки дає можливість прийняти правильні інженерні рішення або скорегувати завдання в рамках будь-яких технічних проектів.

Екологічна політика

3 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити, О. П. Маслюківська, кандидат економічних наук, старший викладач

Навчальний курс "Екологічна політика" має на меті розвиток у студентів розуміння та навичок з практичного аналізу екологічної політики. Навчальний курс передбачає аналіз факторів впливу на формування екологічної політики через призму національних пріоритетів та світових трендів, вивчення інструментів національної екологічної політики та їх взаємодії для досягнення поставлених цілей, фінансування, а також ролі урядових, неурядових та міжнародних організацій у плануванні та реалізації екологічної політики. Курс також висвітлює елементи екологічної політики бізнесу.

Екологічна токсикологія

3 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити, Н. О. Риженко, доктор біологічних наук, професор

Міждисциплінарна наука, що вивчає вплив токсичних речовин на живі організми в контексті навколишнього середовища. Вона охоплює основні терміни й поняття токсикології, зокрема такі як токсичність, доза, поріг дії, біоаккумуляція та біомагніфікація. Розглядаються класифікації шкідливих речовин природного (наприклад, важкі метали, отрути рослинного або тваринного походження) і синтетичного походження (пестициди, промислові забруднювачі, фармацевтичні залишки), а також основні механізми їх токсичної дії на організми — зокрема, порушення клітинних функцій, мутагенність, канцерогенність, вплив на репродуктивну систему. Важливою частиною є методи вимірювання токсичності — від лабораторних біотестів на модельних організмах до екосистемного моніторингу. У курсі також розглядається токсикологія найбільш поширених токсичних речовин, включаючи свинець, ртуть, діоксини, мікропластик, ПАВи, продукти згоряння та вторинні продукти промислової діяльності. Окрема увага приділяється питанням екологічного нормування — принципам встановлення гранично допустимих концентрацій (ГДК) токсикантів у воді, повітрі, ґрунті та продуктах харчування, що є основою для управління ризиками та збереження здоров'я екосистем і людини.

Методика викладання екології у вищій школі

3 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, Л. А. Горошкова, доктор економічних наук, професор

Основні завдання вивчення дисципліни полягають в ознайомленні студентів із основними принципами, методами, формами організації, технологіями виховної, навчальної та організаторської діяльності викладача у вищій школі. Курс спрямований на створення умов для творчого розвитку обдарованої особистості і підготовку фахівців за одним з функціональних напрямів діяльності: науково-дослідним, науково-педагогічним, управлінським. Педагогічні знання, вміння та навички в кожному з зазначених напрямів займають чільне місце, а отже проблема набуття саме педагогічних, зокрема методичних вмінь та навичок є актуальною. Курс направлений на підготовку фахівців-екологів з високим методологічним рівнем викладання фундаментальних екологічних знань, формування екологічного мислення та екологічної культури особистості на основі екологізації спеціальних навчальних дисциплін та екологічного просвітництва. У результаті засвоєння даної дисципліни студенти повинні вміти застосовувати професійну компетентність викладача задля управління навчально-виховним процесом, а також здійснювати педагогічне планування.

Екологічне планування та екологічні проекти/ Environmental Planning and Environmental Projects (англомовний)

4 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 5 кредитів, В. І. Карамушка, кандидат біологічних наук, доцент

Основним механізмом реалізації екологічної політики на будь-якому рівні є планувальний, а його інструментами - стратегії, програми, плани дій і проекти. Екологічні пріоритети і цілі визначають специфіку формату цих інструментів, оскільки вони передбачають генерування екологічного ефекту. Саме тому курс і спрямований на оволодіння слухачами сучасних методичних прийомів розроблення і впровадження екологічних стратегій, програм і проектів та формування навичок використання сучасних прийомів у цій сфері. В рамках курсу слухачі зможуть розробити свій власний проект, крок за кроком пройшовши всі етапи його формування - від визначення мети і цілей до робочих планів впровадження проекту, його моніторингу та оцінювання. В рамках цього процесу слухачі опанують сучасні прийоми методології RBM - менеджменту, спрямованого на результати - і навчатися інтегрувати довкільні пріоритети в секторальні стратегії і програми. Окрім цього, в рамках курсу слухачі опанують алгоритмами розроблення і впровадження сучасних національних і місцевих стратегій і програм, в яких довкілля складова є домінуючою або ж суттєвою, зокрема, таких, як стратегії екологічної безпеки, адаптації до зміни клімату, комплексного відновлення територіальних громад та ін. Навички розроблення та впровадження стратегій, програм і проектів слухачі зможуть застосовувати в будь-якій сфері економічної, освітньої, соціальної, наукової та інших видів діяльності. При цьому пріоритетною залишається екологічна сфера.

The main mechanism for implementing environmental policy at any level is planning, and its tools are strategies, programs, action plans and projects. Environmental priorities and objectives determine the

specifics of the format of these tools, since they envisage generating an environmental effect. That is why the course Environmental planning and environmental projects is aimed to help students to gain modern methodological techniques for developing and implementing environmental strategies, programs and projects and developing skills in using modern techniques in this area. Within the framework of the course, students will be able to develop their own project, step by step going through all the stages of its design - from defining the goal and objectives to the working plans for project implementation, its monitoring and evaluation. Within the framework of this process, students will master modern techniques of the RBM methodology - Results Based Management - and will learn to integrate environmental priorities into sectoral strategies and programs. In addition, within the framework of the course, students will master the algorithms for developing and implementing modern national and local strategies and programs in which the environmental component is dominant or significant, in particular, such as strategies for environmental security, adaptation to climate change, complex restoration of territorial communities, etc. Students will be able to apply the skills of developing and implementing strategies, programs and projects in any sphere of economic, educational, social, scientific and other types of activity. At the same time, the priority remains the environmental sphere.

Практика профільна

2д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити, С. Г. Бойченко, доктор географічних наук, доцент

Профільна практика дає можливість здобувачам ОНП підготовки магістрів "Екологія та охорона навколишнього середовища" комплексно засвоїти різні види професійної діяльності в галузі охорони довкілля, екологічного управління та сталого розвитку, оволодіти сучасними методами, формами організації та знаряддями праці, формувати в них на базі одержаних знань професійних умінь і навичок для ухвалення самостійних рішень в конкретних суспільно-економічних умовах, виховати потреби систематично поновлювати свої знання та творчо їх застосовувати в практичній діяльності. Метою практики є оволодіння здобувачами вищої освіти сучасними методами, навичками, вміннями та способами організації праці майбутньої професійної діяльності.

ВИБІРКОВІ ДИСЦИПЛІНИ

Адаптація до змін клімату

2д семестр, 6 год/тижд., залік, 4 кредити, С. Г. Бойченко, доктор географічних наук, доцент

Навчальна дисципліна "Адаптація до змін клімату" спрямована на формування у студентів знань, системного бачення та відповідних умінь стосовно визначення та поведження з інформаційними, політичними, соціальними, екологічними, економічними чинниками, що сприяють збалансованому природокористуванню, охороні довкілля, зменшенню/пом'якшенню наслідків та адаптації до зміни клімату. Курс передбачає розгляд підходів, екологічних аспектів та управління різноманітними системами і об'єктами з урахуванням довгочасних вимог і пріоритетів. На групових заняттях такі методики і підходи будуть використовуватися для моделювання схем екологічного оцінювання, екологічного планування та екологічного регулювання функціонування об'єктів виробничої діяльності.

Основи менеджменту

2д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити, Л.А. Горошкова, доктор економічних наук, професор

Навчальна дисципліна "Основи менеджменту" є дисципліною вільного вибору студентів. Результатом вивчення навчальної дисципліни є оволодіння здобувачами вищої освіти знаннями, відповідними вміннями і здатностями для здійснення ефективної професійної управлінської діяльності, а саме: формування у студентів сучасного системного та ризикоорієнтованого мислення, набуття ними комплексу фундаментальних знань у сфері управління складними системами, оволодіння практичними навичками професійної діяльності з використанням новітнього управлінського інструментарію для досягнення поставлених цілей в умовах, що змінюються. Дисципліна зорієнтована на отримання фахових компетентностей щодо здатностей ефективно управляти організаційними змінами, вибудовувати сучасні моделі і системи управління, володіння новітніми технологіями здійснення управлінського впливу та прийняття управлінських рішень в умовах невизначеності і ризику, забезпечувати ефективний та результативний розвиток організації. Засвоєння даної дисципліни дозволить студентам, як

майбутнім фахівцям сформувати систему сучасних поглядів і спеціальних знань у сфері управління складними системами і процесами для забезпечення ефективної господарської діяльності підприємства та організації.

Філософські основи екологічної етики і біобезпеки

2д семестр, 6 год/тижд., залік, 4 кредити, Л.А. Горошкова, доктор економічних наук, професор

Навчальна дисципліна "Філософські основи екологічної етики і біобезпеки" спрямована на вивчення моральних проблем людського суспільства, що виникають у зв'язку із застосуванням сучасних промислових, сільськогосподарських, медичних та інших технологій у різних сферах діяльності людини. Мета вивчення дисципліни полягає у розкритті поняття "біоетика", у пошуку історичних коренів даної науки та у визначенні основних засад біоетики. Також дана дисципліна займається дослідженнями зміни стану здоров'я людей; прагне знайти умови гармонійного розвитку людини як цілісної особистості з трьома компонентами: тілесним, душевним та духовним; намагається зберегти кожне людське життя від моменту запліднення до природної смерті; висвітлює проблеми генної інженерії та біотехнологій з погляду біобезпеки. Дисципліна спрямована на формування у студентів моральних цінностей щодо людського життя, пошани до іншої людини. Набуті у процесі вивчення дисципліни знання можливо використовувати при веденні наукових дискусій з питань біоетики; формування спрямованості на пропаганду біоетичних знань щодо ставлення до життя інших людей; виявляти повагу до різноманітних національних уподобань, співпрацювати з носіями різних історичних і культурних цінностей; створювати умови для комунікації із представниками наукових, громадських, релігійних і національно-культурних організацій. Курс викладається в інтерактивній формі і має практичне спрямування.

Основи підприємницької діяльності та бізнес-планування

3 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, Л.А. Горошкова, доктор економічних наук, професор

Навчальна дисципліна "Основи підприємницької діяльності та бізнес-планування" є дисципліною вільного вибору студентів. З урахуванням того, що підприємництво є найважливішим чинником сталого розвитку національного господарства, передумовою інноваційного типу економічного зростання, оволодіння відповідними знаннями з дисципліни дозволить вирішити поставлені перед вітчизняним суспільством стратегічні завдання щодо подальшого розвитку та інтегрування у світову та європейську економічні системи. Курс спрямовано на отримання фахових компетентностей та здатності щодо управління бізнесом в сучасних умовах господарювання, отже передбачає вивчення передумов виникнення підприємництва та з його розвитку в Україні, оволодіння теоретичними навичками з організації та управління власною справою, на вміння використовувати інструментарій менеджменту у підприємницькій діяльності. Засвоєння даної дисципліни дозволить студентам, як майбутнім фахівцям сформувати систему сучасних поглядів і спеціальних знань у сфері управління складними системами і процесами для забезпечення ефективної господарської діяльності підприємства та організації

Оцінка екологічних збитків від воєнних дій

3 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, О. М. Козак, кандидат біологічних наук, доцент

Курс охоплює сучасні підходи до оцінки впливу господарської діяльності та військових дій на довкілля, включаючи деградацію екосистем, забруднення повітря, води та ґрунтів, втрати біорізноманіття та довгострокові екологічні ризики. Студенти ознайомляться з методами кількісної та якісної оцінки екологічних збитків, міжнародними стандартами та нормативно-правовими аспектами екологічного відшкодування. Особливу увагу буде приділено аналізу наслідків воєнних конфліктів, включаючи забруднення внаслідок вибухів, руйнування промислових об'єктів та використання токсичних речовин. Практична частина курсу передбачає роботу з геоінформаційними системами (ГІС), аналіз супутникових даних, розрахунок показників екологічної шкоди та розробку рекомендацій для відновлення довкілля. Курс буде корисним для екологів, природоохоронців, фахівців у сфері сталого розвитку та управління ризиками, а також для тих, хто працює над відновленням екосистем після антропогенних чи воєнних впливів.

Відновлення порушеного довкілля

4 семестр, 4 год/тижд., залік, 5 кредитів, В. І. Карамушка, кандидат біологічних наук, доцент

З початком російської воєнної агресії значних порушень і збитків зазнали природні та антропогенні екосистеми України. Навчальний курс "Відновлення порушеного довкілля" спрямований на засвоєння студентами базових теоретичних положень та формування практичних навичок визначення та оцінки стану нативного й порушеного довкілля, оцінки втрат екосистемних послуг та економічних збитків, розроблення програм моніторингу стану порушених природних систем і об'єктів, розроблення та реалізації програм відновлення таких систем і об'єктів до екологічно збалансованого стану. Викладання курсу передбачає максимальне наближення до практичної діяльності та поєднання лекційних і семінарських аудиторних занять з обстеженням порушених територій, оцінками їхнього екологічного стану та плануванням відновлення. Результат курсу - опанування слухачами принципів, структури, організації дослідницької та практичної роботи з оцінки та відновлення антропогенних та природних екосистем, постраждалих від мілітарної активності, та готовність до подолання довкілних викликів, породжених війною в Україні.

Екологічне партнерство/ Environmental Partnership (англомовний)

4 семестр, 4 год/тижд., залік, 5 кредитів, О. П. Маслюківська, кандидат економічних наук, старший викладач

Курс розглядає підходи до вирішення екологічних проблем за допомогою партнерства між державним, приватним і громадським секторами. Студенти отримають знання та навички аналізу цілей трьох секторів, їх сильні і слабкі сторони, джерел фінансування їх діяльності, ключові умови для вдалого партнерства, пов'язані з цим ризики та форми співробітництва. Особливий акцент буде зроблено на механізм державно-приватного партнерства (ДПП) як виду угоди для надання бізнесом та громадськими організаціями послуг, які традиційно надаються державою (наприклад, управління, оренда, концесія, спільні угоди BOT). Для опанування курсу студенти мають описати приклад ДПП в охороні довкілля та використання природних ресурсів, і представити для спільного навчання класу. До прослуховування курсу запрошуються не лише студенти-екологи, але й всі, хто бажає дізнатися за якими формами співпрацюють інституції і яку роль відіграють фінанси. Курс надбудовує на отриманих знаннях із таких курсів як економіка, право, економіка природокористування, екологічне управління, екологічна політика.

The course examines approaches to solving environmental problems through public, private, and public partnerships. Students will gain knowledge and skills in analyzing the goals of the three sectors, their strengths and weaknesses, sources of financing for their activities, key conditions for successful partnerships, associated risks and forms of cooperation. Special emphasis will be placed on the mechanism of public-private partnership (PPP) as a type of agreement for the provision of services by businesses and public organizations that are traditionally provided by the state (e.g., management, lease, concession, joint BOT agreements). To master the course, students must describe an example of PPP in environmental protection and natural resource use and present it to the class for joint learning. Not only environmental students are invited to attend the course, but also anyone who wants to learn about the forms in which institutions cooperate and what role finance plays. The course builds on the knowledge gained from courses such as economics, law, environmental economics, environmental management, and environmental policy.

Здоров'я і довкілля

4 семестр, 4 год/тижд., залік, 5 кредитів, В. І. Карамушка, кандидат біологічних наук, доцент

Навколишнє природне середовище є джерелом ресурсів, необхідних для існування і розвитку людських спільнот, і водночас є джерелом факторів впливу на людину, в тому числі й небезпечних. Навчальний курс спрямований на засвоєння слухачами базових понять і положень, що характеризують стан і процес здоров'я людини і здоров'я довкілля. Курс допоможе слухачам розвинути навички визначення, характеристики та оцінювання природних і антропогенних факторів навколишнього середовища, які формують умови сталого розвитку людських спільнот і впливають на стан здоров'я на особистісному і суспільному рівнях. Курс передбачає розгляд факторів, у тому числі й тих, що виникли в результаті людської діяльності й негативно впливають на стан природних систем, які, в свою чергу, стають деструктивними факторами впливу на здоров'я людини. Курс вводить поняття "здоров'я екосистем" та розглядає його сутність і його зв'язок з екосистемними послугами та продуктивністю екосистем. На групових заняттях будуть

визначені параметри і показники здоров'я людини і довкілля. На підставі аналізу наявних статистичних демографічних даних слухачі зможуть надати прогностичні оцінки стану та тенденцій змін у показниках популяційного здоров'я. Очікуваний результат курсу - розуміння слухачами фундаментальних механізмів взаємодії в системі людина - довкілля та факторів, що визначають стан здоров'я кожної з цих підсистем, та володіння інструментами аналізу демографічних показників як показників здоров'я населення у поєднанні з умінням застосовувати кращі практики для запобігання негативного впливу довкілних факторів на здоров'я людини і впливу антропогенних факторів на здоров'я довкілля.

Статистичні методи в екології

4 семестр, 4 год/тижд., залік, 5 кредитів, Л. І. Середа, старший викладач

Метою курсу «**Статистичні методи в екології**» є надання студентам фундаментальних теоретичних знань і практичних навичок, необхідних для проведення наукових досліджень. Дисципліна охоплює методи збору, аналізу, оцінювання та прогнозування екологічного стану довкілля та життєвого простору людини. Курс спрямований на формування вміння працювати зі статистичними даними в умовах невизначеності, використовуючи сучасні методи дослідження, такі як статистичний, табличний, графічний аналіз, моделювання та застосування програмного забезпечення й штучного інтелекту для оцінки рівня забруднення навколишнього середовища. Також розглядаються основи метрології та сучасні методи наукових досліджень в екології, а також методи обробки та інтерпретації отриманих результатів. Основними завданнями курсу є розуміння принципів екологічних досліджень, засвоєння сучасних методик отримання та обробки експериментальних даних, вибір оптимальних методів дослідження, а також інтерпретація результатів, що дозволяє забезпечити високу точність і достовірність наукових висновків.

Управління природними ресурсами

4 семестр, 4 год/тижд., залік, 5 кредитів, Є В. Хлобистов, доктор економічних наук, професор

Курс має на меті засвоєння здобувачам вищої освіти рівня "магістр" теоретичних та управлінських основ формування соціально-економічних взаємодій для досягнення сталого розвитку суспільства і держави в межах змінної економічної ситуації та варіативності прийняття управлінських рішень. Курс орієнтований на студентів, як вже мають базові знання з економічної теорії, економіки природокористування, екологічної економіки. Курс передбачає отримання знань про сутність сталого розвитку, зміну парадигми сталості за історичний період, реалізацію ідей сталого розвитку в XX-XXI ст., про політики сталого розвитку для різних рівнів їх формування та реалізації. Курс передбачає розгляд підходів стосовно розуміння та розвитку теорії та практики сталого розвитку при урахуванні нормативних, організаційних та фінансових вимог до раціонального використання територіальних ресурсів. На групових заняттях отримані знання будуть інтегровані у вирішення господарських задач та пріоритетів розвитку. Очікуваний результат курсу - опанування студентами принципів, структури, організації та функцій управління природними ресурсами в процесі господарювання в межах парадигми сталого розвитку.

Практика профільна, 3 кредити

Практика педагогічна, 3 кредити

Атестація: магістерська робота, 20 кредитів

102 ХІМІЯ

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА – ХІМІЯ

<https://ukma.edu.ua/ects/index.php/2011-11-13-16-43-44/116-2018-06-13-06-45-22/himiya/245-2018-11-01-09-06-53>

ОСВІТНІЙ СТУПІНЬ – МАГІСТР

ОБОВ'ЯЗКОВІ ДИСЦИПЛІНИ

Основи адсорбції

1 семестр, 4 год/тижд., залік, 5 кредитів ЕКТС; 2 семестр, 2 год/тижд., екзамен, 3 кредити ЕКТС, *О. М. Бакалінська, кандидат хімічних наук, доцент*

Основні питання курсу - Види адсорбції. Адсорбція на межі «розчин – газ». Рівняння адсорбції Гіббса. Рівняння Шишковського. Поверхнева активність. Ізотерми адсорбції Ленгмюра. Робота адсорбції. Адсорбція на межі «тверде тіло – газ». Теплоти адсорбції. Адсорбційні сили біля поверхні твердого тіла. Природа адсорбційних сил. Теорія мономолекулярної адсорбції Ленгмюра. Теорія полімолекулярної адсорбції Поляні і теорія БЕТ. Адсорбція газів і парів на пористих тілах. Капілярна конденсація. Розподіл пор за розмірами. Адсорбція на межі тверде тіло – рідина. Адсорбція неелектролітів (молекулярна адсорбція), електролітів. Виникнення подвійного електричного шару. Йонний обмін.

Мета курсу – здійснити теоретичну підготовку студентів та надати їм елементарних практичних навичок щодо адсорбційних явищ та процесів, розкрити сучасні закономірності, уявлення і моделі та окреслити сучасну проблематику у цій галузі знань, навчити студентів аналізувати та характеризувати адсорбційні явища.

Методи синтезу і модифікування мембранних матеріалів

1 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 5,5 кредитів ЕКТС; *Г.Г. Жалніна, кандидат хімічних наук, доцент*

Курс розглядає основні напрями та методи модифікування мембраноутворюючих полімерних і неорганічних матеріалів для їх функціоналізації; методи ініціювання прищепленої полімеризації акрилових та пірідінієвих мономерів для створення на поверхні мембран гідрофільних та заряджених полімерних шарів з метою отримання мембран з антибактеріальною активністю та іммобілізації ферментів і біологічно активних речовин.

Синтетичні мембрани

1 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 5 кредитів ЕКТС; *Т.В. Мурланова, кандидат хімічних наук, старший викладач*

Основні питання курсу - Матеріали для формування мембран та їхні властивості. Основні методи одержання мембран на основі полімерних і неорганічних мембраноутворюючих матеріалів. Метод інверсії фаз. Золь-гель технологія. Фазовий поділ у полімерних системах. Вплив різних параметрів на морфологію мембран. Пористі і непористі мембрани. Йонообмінні і заряджені мембрани. Мембрани з додатковими функціями. Динамічні мембрани. Структура, фізико-хімічні і механічні властивості мембран. Розділювальні характеристики мембран. Мембрани для процесів розділення рідких і газових сумішей.

Розглядаються основні поняття науки про синтетичні мембрани, матеріали для формування полімерних і неорганічних мембран, методи формування полімерних, у тому числі йоногенних та неорганічних мембран, методи одержання динамічних, рідких, композиційних і трекових мембран. Значна увага звертається на різні методи дослідження пористої структури і методи калібрування мембран, вивчення їх проникності і селективності.

Сорбенти і сорбційні процеси

1 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 5 кредитів ЕКТС; *О. М. Бакалінська, кандидат хімічних наук, доцент*

Основні питання курсу - Одержання активованих вуглів, їхні властивості, застосування у промисловості. Використання активованих вуглів в очищенні води, харчових технологіях, медицині. Одержання силікагелів. Використання силікагелів у вибіркових сорбційних процесах. Природні та синтетичні цеоліти, їхні властивості. Використання у вибіркових сорбційних процесах. Застосування цеолітів у процесах осушення газів та органічних рідин, у процесах очищення газів. Очищення стічних вод, зниження токсичності промислових викидів.

Мета курсу – здійснення теоретичної підготовки та надання елементарних практичних навичок щодо адсорбентів та адсорбційних процесів, розкриття сучасних закономірностей, уявлень, галузей застосування сорбентів, навчити студентів аналізувати та характеризувати сорбенти та сорбційні процеси.

Основи менеджменту

2 семестр, 4 год/тижд, залік, 5 кредитів ЕКТС; *Горошкова Лідія Анатоліївна, доктор економічних наук, професор*

Мета курсу - викладання даної дисципліни є формування компетентності студентів щодо сучасного управлінського мислення та системи спеціальних знань у галузі менеджменту, формування розуміння концептуальних основ системного управління організаціями; набуття умінь аналізу внутрішнього та зовнішнього середовища, прийняття адекватних управлінських рішень.

Теоретичні основи мембранних процесів

2 семестр, 4 год/тижд, екзамен, 5,5 кредитів ЕКТС; *В. В. Коновалова, кандидат технічних наук, доцент*

Основні питання курсу - Транспорт у мембранах. Рушійні сили мембранних процесів. Нерівноважна термодинаміка. Транспорт крізь пористі мембрани. Транспорт крізь непористі мембрани. Транспорт у йонообмінних мембранах. Баромембранні процеси: мікро- фільтрація, ультрафільтрація, нанофільтрація, зворотний осмос, п'єзодіаліз. Мембранні процеси під дією концентрацій: газорозділення, перапарація, діаліз, рідкі мембрани. Термомембранні процеси: мембранна дистиляція, термоосмос. Електромембранні процеси: електродіаліз, електрофільтрування. Поляризаційні явища: концентраційна і температурна поляризація. Формальний опис мембранного масопереносу. Фізичні моделі: модель розчинення-дифузії, модель тонкопористої мембрани, модель грубопористої мембрани, осмотична модель. Концентраційна поляризація-гелеутворення.

Основи технології водоочищення та водопідготовки

2д семестр, 8 год/тижд., залік, 5 кредитів ЕКТС; *В. В. Коновалова, кандидат технічних наук, доцент*

Курс розглядає актуальні питання раціонального використання водних ресурсів в промисловості та комунальному господарстві, а саме: розробку та обґрунтування принципових технологічних схем водопідготовки та водоочищення природних та стічних вод; теоретичні основи фізико-хімічних процесів очищення води (коагуляція, флокуляція, фільтрування, змішування, відстоювання, знезараження, дегазація, хімічні та біологічні методи водоочищення); конструкції очисних споруд та апаратів станцій водопідготовки та водоочищення.

Нанохімія

3 семестр, 3 год/тижд, екзамен, к кредита ЕКТС; *П. Є. Стрижак, доктор хімічних наук, професор*

Курс "Нанохімія" включає опанування студентами базових знань, основних понять і теоретичних засад сучасної нанохімії, знання яких дозволяє більш глибоко і обґрунтовано підходити до інтерпретації різноманітних результатів досліджень в хімії.

Методологія наукових досліджень в хімії

4 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредита ЕКТС; *Н. Г. Антонюк, кандидат хімічних наук, доцент*

Основні питання курсу - Види наукових досліджень. Прилади для вимірювання основних величин. Класична методика експериментальних досліджень. Статистична обробка експериментальних даних. Планування та обробка результатів.

Методологія створення і тестування біологічно активних сполук

4 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити ЕКТС; *Г. Г. Жалніна, кандидат хімічних наук, доцент*

Мета курсу "Методологія створення та тестування біологічно активних сполук" формування у студентів знань, компетентностей і навичок з ідентифікації і отримання біологічно активних сполук, вивчення етапів створення біологічно активних сполук, видів біологічної активності, методів тестування біологічної активності; основ комп'ютерного моделювання (докінг) комплексу "діюча речовина-рецептор"; виявлення, дизайн та отримання біологічно активних сполук, створення залежностей структура - активність; основ комбінаторної хімії.

Технології сорбційного розділення

4 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити ЕКТС; *О. М. Бакалінська, кандидат хімічних наук, доцент*

Основні питання курсу- Основи молекулярної адсорбційної хроматографії рідких речовин; іоннообмінної хроматографії; осадкової хроматографії; адсорбційної газової хроматографії; газорідинної хроматографії. Безперервний метод розділення газів у шарі адсорбенту, що рухається. Капілярна хроматографія, ступінчата хроматографія, вакантохроматографія. Основи розподільчої хроматографії на папері. Гельхроматографія.

ПРАКТИКА

Практика виробнича

3 семестр, 4 год/тижд., залік, 6 кредитів ЕКТС; *В. В. Коновалова, кандидат технічних наук, доцент*

Програма виробничої практики забезпечує єдиний комплексний підхід до організації практики, їх системність, неперервність і послідовність навчання студентів. Практика спрямована на закріплення теоретичних знань, отриманих студентами за час навчання, набуття і удосконалення практичних навичок і умінь, формування та розвиток у студентів професійного вміння приймати самостійні рішення в умовах конкретної професійної ситуації, оволодіння сучасними фізико-хімічними методами, формами організації праці в галузі їх майбутньої спеціальності.

ВИБІРКОВІ ДИСЦИПЛІНИ

Належна виробнича практика фармацевтичної промисловості

2 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити ЕКТС; *Д.І. Білько, кандидат біологічних наук, доцент*

Основні питання курсу - Проектні критерії та вимоги, організаційну структуру GMP виробництва та GLP лабораторій, документальний супровід GMP/GLP процесів, організаційну структуру, постачання та розподіл обов'язків та критичних ролей, технологій забезпечення чистоти у класифікованих приміщеннях, без патогенного статусу у приміщеннях утримання та дослідження тварин, лабораторних досліджень, етапи стратегічного планування виробничого та дослідного процесу, аналіз ризиків, технічні аспекти функціонування GMP та GLP зонування.

Супрамолекулярна хімія

2 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити ЕКТС; *Л. І. Кострова, кандидат хімічних наук, доцент*

Супрамолекулярна хімія - це одна з найбільш популярних сучасних галузей експериментальної хімії, котра бурхливо розвивається на протязі останніх років. Один із засновників супрамолекулярної хімії лауреат Нобелівської премії 1987 року Жан-Марі Лен визначив її як "хімію молекулярних та міжмолекулярних зв'язків".

Супрамолекулярна хімія займається синтезом, аналізом будови та вивченням властивостей і поведінки в хімічних реакціях не окремих молекул, а їх ансамблів, в яких молекули зв'язані слабкими міжмолекулярними взаємодіями. Її навіть представляють як своєрідну "молекулярну соціологію", яку цікавить не окремий індивідуум, а поведінка індивідуума у складі різних колективів, а також властивості, які має колектив як певне самостійне ціле.

Сфера використання супрамолекулярної хімії є надзвичайно широкою - від молекулярної електроніки ("органічні метали", напівпровідники, надпровідники, молекулярні комп'ютери і т.інш) до фармацевтичної хімії (синтез та модифікування властивостей лікарських препаратів, забезпечення їхньої адресної доставки до відповідної частини організму, лікування генетичних захворювань тощо) та моделювання біологічних процесів.

Курс знайомить слухачів з фундаментальними та прикладними засадами супрамолекулярної хімії. Студенти познайомляться як з методами синтезу систем, здатних до самоорганізації, для отримання великих молекул або молекулярних угруповань, так і з їх фантастичними властивостями.

Фармацевтична хімія

2 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити ЄКТС; *В.А. Третініченко, кандидат хімічних наук, старший викладач*

Дисципліна "Фармацевтична хімія" є однією з основних в комплексі хімічних і медико-біологічних дисциплін, покликаних забезпечити підготовку фахівців-хіміків в області пошуку і дослідження лікарських засобів.

Методи виділення, концентрування і аналізу хімічних речовин

2д семестр, 8 год/тижд., залік, 5 кредитів ЄКТС; *Г. Г. Жалніна, кандидат хімічних наук, доцент*

Мета курсу - Вивчення традиційних та сучасних методів виділення та концентрування; ознайомлення з можливостями використання для цього хімічних, фізико-хімічних методів та різноманітних хроматографічних методів; оволодіння практичними навичками у проведенні цих операцій; ознайомлення з основами стандартизації, метрології та контролю якості хімічної продукції; формування знань для кваліфікованої участі у реалізації вимог нормативних документів стандартизації хімічних продуктів.

Мембранні методи розділення, очищення та концентрування речовин

3 семестр, 3 год/тижд., залік, 4,5 кредитів ЄКТС; *В. В. Коновалова, кандидат технічних наук, доцент*

Курс розглядає актуальні питання розділення, очищення, концентрування та фракціонування речовин різної природи, а саме солей, йонних речовин, різноманітних збудників, а також органічних речовин (білків, барвників, поверхнево-активних речовин) за допомогою мембран та баромембранних процесів, а також застосування гібридних технологій з використанням зворотньо-осматичних нано- та ультрафільтраційних мембран.

Полімери медичного призначення

3 семестр, 3 год/тижд., залік, 4,5 кредитів ЄКТС; *А.Ф. Бурбан, доктор технічних наук, професор*

Основні питання курсу - Вивчення вимог до полімерів в медицині. Біоінертні та біосумісні полімери. Використання полімерів у різних областях медицини. Застосування полімерних лікарських плівок. Медичні нитки. Полімери-кровозамінники. Мікрокапсулювання. Полімерні лікарські речовини. Полімери для створення нових лікарських форм. Полімерні наноструктури у терапії та діагностиці. Полімерні міцели, наночастинки, візикули.

Процеси і апарати мембранних технологій

3 семестр, 3 год/тижд., залік, 4,5 кредитів ЄКТС; *А. Ф. Бурбан, доктор технічних наук, професор*

Процеси і апарати мембранних технологій - це навчальний предмет, який вивчає загальне знайомство з основними типами мембранних процесів та їх практичне застосування в різних галузях виробництва та промисловості. Значна частина часу даного предмету приділяється розгляду особливостей та методів використання мембранних процесів і технологій у харчовій, фармацевтичній та хімічній галузях досліджень та виробництва. Знайомство принципових особливостей та методів використання мембранних процесів тісно пов'язане з будовою дослідних та промислових мембранних модулів та апаратів, їх практичним використанням для вирішення технологічних завдань та забезпечення високої якості отриманої продукції. Особлива увага при вивченні даного предмету приділяється проблемам водоочистки та водопідготовки, застосуванню мембранних процесів для забезпечення високих екологічних вимог і стандартів стосовно контролю викидів забруднень у відкриті водойми та підземні водоносні горизонти. При вивченні даного курсу в студентів формуються міцні знання стосовно практичного застосування мембранних технологій для очищення води, повітря та промислових газів в хімічній та металообробній промисловості, фармацевтиці, біотехнології, харчовій промисловості тощо.

Криміналістична хімія

4 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити ЄКТС; *П.В. Вакулюк, доктор технічних наук, професор*

Предмет спрямований на ознайомлення студентів з науковими принципами та технічними прийомами роботи криміналістів, з методиками розслідування злочинів.

Основні питання курсу - Вступ до криміналістичної хімії. Експертиза документів: хімічний аналіз та інтерпретація результатів. Криміналістична мікроскопія: підготовка та аналіз.

Криміналістична хеометрія. Методи ідентифікації крові. Природа ДНК та спосіб її використання у криміналістичній хімії. Криміналістичне порівняння ґрунту та мікрослідів. Використання полімерів і волокон у криміналістиці. Токсикологія та класифікація шкідливих речовин і їх експертиза. Хімічний аналіз вибухових речовин. Хімічна експертиза вогнепальної зброї. Експертиза фарби та покриттів. Криміналістичне порівняння ґрунту та мікрослідів. Засоби візуалізації та класифікації відбитків пальців.

Нанокompозитні полімери та мембрани

4 семестр, 3 год/тижд., залік, 4,5 кредитів ЕКТС; *П. В. Вакулюк, доктор технічних наук, професор*

Основні питання курсу - Нанокompозитні полімери і мембрани. Нанокластери. Наноструктури. Методи отримання наноматеріалів. Загальні відомості про золь-гель технології. Методи отримання наноматеріалів. Золь-гель технології. Наночастинки. Методи дослідження речовин в нанокристалічному стані. Застосування функціональних матеріалів.

АТСТАЦІЯ

Магістерська робота

4 семестр, 20 кредитів ЕКТС.

Е5 ФІЗИКА ТА АСТРОНОМІЯ

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА – ФІЗИКА (Теоретична фізика)

ОСВІТНІЙ СТУПІНЬ – МАГІСТР

ОБОВ'ЯЗКОВІ ДИСЦИПЛІНИ

Теорія твердого тіла

1 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 5 кредитів ЕКТС, С.П. Репецький, доктор фізико-математичних наук, професор

Дисципліна розглядає електронні, фононні й оптичні властивості твердих тіл – металів та провідників. Першу частину присвячено теорії елементарних збуджень у твердих тілах: квазіелектронів, плазмонів, фононів, магнонів і екситонів. Друга частина вивчає взаємодію елементарних збуджень: електрон-фононне, електрон-електронне та фонон-фононне.

Нерівноважна статистична термодинаміка

2 семестр; 4 год/тижд., екзамен, 5 кредитів ЕКТС, С.П. Репецький, доктор фізико-математичних наук, професор

Дисципліна, ознайомлює з нерівноважними процесами в системах та сучасними теоретичними методами їх дослідження. Розглядаються основні принципи статистичної фізики. Реакція системи на зовнішнє збурення. Двохчасові функції Гріна. Кінетика фазових переходів. Застосування сучасних теоретичних методів дослідження фазових переходів в системах для інтерпретації експериментальних результатів та передбачення нових явищ. Метою навчальної дисципліни є оволодіння студентами основними положеннями теорії нерівноважних систем та сучасними теоретичними методами опису кінетичних явищ в системах, що знаходяться в середовищі та зовнішньому змінному полі, навиками творчого розв'язування фізичних задач з використанням сучасних машинних методів.

Методологія наукових досліджень

2д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити ЄКТС, Л.Ю. Хоменкова, доктор фізико-математичних наук, професор

Поняття про наукове дослідження, організація наукових досліджень в Україні, методологія наукового пізнання, визначення теми та етапів проведення наукового дослідження, зберігання наукової інформації, її пошук та обробка, розробка методики теоретичного та експериментального дослідження, проведення експериментальних досліджень та обробка результатів експерименту, оформлення результатів наукового дослідження, впровадження результатів наукового дослідження та визначення економічного ефекту, організація роботи наукового колективу.

Науково-дослідний семінар (МП)

1, 2, 2д, 3 та 4 семестри, 2 год/тижд., 4 захисти тези, 13 кредитів ЄКТС, Р.К. Савкіна, доктор фізико-математичних наук, професор

Курс спрямований на опанування студентами навичок науково-дослідної роботи та розвиток наукового мислення. В курсі визначатиметься методика підготовки магістерських дисертаційних робіт, механізм підготовки анотацій, наукових статей, а також написання відзивів та рецензій на них. Наукові доповіді студентів за темами їхніх магістерських робіт, а також оглядові доповіді за поточною науковою літературою. Курс супроводжується індивідуальними практичними завданнями, які магістри виконують під час самостійної роботи, та відповідними консультаціями. Особлива увага приділяється міждисциплінарним зв'язкам. Набуті знання та навички є важливим інструментом для майбутньої самостійної наукової роботи фізика

ВИБІРКОВІ ДИСЦИПЛІНИ

Комп'ютерне моделювання електронних властивостей твердого тіла – 1

1 семестр, 4 год/тижд., залік, 5 кредитів ЄКТС, О.Д. Фея, кандидат фізико-математичних наук, старший викладач

Метою навчальної дисципліни є опанування студентами сучасних навичок розрахунку електронної структури речовини; базові знання теорії функціоналу густини, що є основою для таких розрахунків; навички користування програмами для розрахунків із перших принципів на прикладі пакету Quantum Espresso; вміння користуватися графічним пакетом Gnuplot для побудови графіків зонної структури та густини електронних станів, «товстих зон», фонових спектрів.

Комп'ютерне моделювання електронних властивостей твердого тіла – 2

2 семестр; 4 год/тижд., залік, 5 кредитів ЄКТС, О.Д. Фея, кандидат фізико-математичних наук, старший викладач

Це друга частина курсу «Комп'ютерне моделювання електронних властивостей твердого тіла», Метою курсу є опанування студентами сучасних навичок розрахунку електронної структури речовини; базові знання теорії функціоналу густини, що є основою для таких розрахунків; навички користування програмами для розрахунків із перших принципів на прикладі пакету Quantum Espresso; вміння користуватися графічним пакетом Gnuplot для побудови графіків зонної структури, густини електронних станів, В результаті засвоєння курсу у студентів формується базовий досвід роботи над великими програмними продуктами, основи менеджменту проектів та поглиблюються знання про алгоритми розв'язання фізичних задач чисельними методами. Це забезпечує навички, необхідні для командної роботи, технічного супроводу науково-дослідницького процесу та його автоматизації.

Спектроскопія твердого тіла

1 семестр, 4 год/тижд., залік, 5 кредитів ЄКТС, Г.Ю. Рудько, доктор фізико-математичних наук, професор

Предмет спектроскопії твердого тіла. Спектроскопія поглинання як інструмент вивчення електронної структури твердих тіл. Дослідження люмінесценції – джерела інформації про збуджені електронні, екситонні стани в кристалах, про наявність домішок і дефектів. Спектроскопія раманівського розсіювання як метод визначення коливних станів кристалічної ґратки, її структури та дефектності. Вплив квантово-розмірних ефектів на спектральні характеристики поглинання, випромінювання та розсіювання світла твердим тілом; сучасні досягнення в області твердотільної нанофізики і фотоніки.

Квантові матеріали та квантові технології

2 семестр; 4 год/тижд., залік, 5 кредитів ЄКТС, О.А. Кордюк, доктор фізико-математичних наук, професор

Метою курсу є надання студентам-магістрантам всебічного розуміння квантових матеріалів та технологій, що сприятиме їхній здатності орієнтуватися в складнощах 2-ї квантової революції. За допомогою лекцій, дискусій та практичних вправ студенти вивчатимуть фундаментальні принципи квантової механіки, досліджуватимуть унікальні властивості квантових матеріалів та заглиблюватимуться в нові сфери застосування квантових технологій. Наприкінці курсу студенти матимуть знання та навички, необхідні для участі в передових дослідженнях та інноваціях у сфері квантової науки та технологій, що швидко розвиваються.

Фізика біологічних макромолекул

3 семестр, 4 год/тижд., залік, 5 кредитів ЄКТС, С. М. Перепелиця, кандидат фізико-математичних наук, доцент

Дисципліну присвячено вивченню фізичних властивостей біологічних макромолекул на різних рівнях їх структурної організації. Головним завданням є показати зв'язок структурних і динамічних властивостей нуклеїнових кислот і білків з механізмами їх біологічного функціонування. Окремими розділами виділено питання, що стосуються фізико-хімічних властивостей ДНК та білків, статистичної механіки макромолекул, методів моделювання структури та динаміки молекул. Окремо будуть розглянуті принципи кодування, збереження і трансляції генетичної інформації. Для засвоєння матеріалу студентам будуть запропоновані практичні завдання, що полягають у розв'язанні задач і проведенні аналізу властивостей біологічних макромолекул із застосуванням сучасних програм візуалізації та аналізу структури молекул. Лекції розраховано на студентів-біофізиків як фізичного, так і біологічного профілів.

ПРАКТИКА

Практика науково-дослідна

3 та 4 семестр; 5 год/тижд., 5 год/тижд.; 2 захисти тези, 15 кредитів ЄКТС, Р.М. Мельник, кандидат фізико-математичних наук, доцент

Завдання практики – сформувати інформаційний масив, необхідний для економічного аналізу стану об'єктів дослідження, виявлення тенденцій і закономірностей їхнього функціонування, а також побудови економічно-математичних моделей. Мета практики – провести наукову роботу (з відривом від навчання), під час якої студенти ґрунтовно опановують науковий експеримент і теоретичні аспекти наукової роботи.

АТЕСТАЦІЯ

Магістерська робота – 20.0 кредитів ЄКТС.

Успішне виконання студентами НаУКМА програми підготовки магістерської програми завершується атестацією. Магістерська робота є однією з форм проведення підсумкової атестації,

якістю змісту та захисту якої визначається рівень кваліфікації фахівця та його здатність до самостійного розв'язання актуальних проблем та задач, наукової та професійної діяльності. У магістерській роботі розкривається суть проблеми, що розглядається, показується ступінь її наукової розробки та практичні аспекти. Проблеми розглядається на основі дослідження літератури, наукових джерел, вивчення фактів, даних експерименту тощо; вона всебічно аналізується, висновки, відповідно, обґрунтовуються, відображається позиція автора. Виконання магістерської роботи передбачає: поглиблення, систематизацію та закріплення отриманих за час навчання навичок; - виявлення студентом здатності обирати й аналізувати наукову або практичну проблеми, робити теоретичні висновки й узагальнення, застосовувати набутті знання при вирішенні наукових, виробничих та інших завдань, обґрунтувати конкретні рекомендації; - напрацювання і розвиток навичок самостійної роботи і оволодіння методикою досліджень та експерименту;- визначення рівня підготовленості випускника до самостійної практичної роботи, творчого розв'язання задач.

ФАКУЛЬТЕТ СОЦІАЛЬНИХ НАУК І СОЦІАЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

С2 ПОЛІТОЛОГІЯ

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА – ПОЛІТОЛОГІЯ

<https://ukma.edu.ua/ects/index.php/fsnst/138-2018-06-13-09-07-54/politologiya/268-2018-11-01-10-57-53>

ОСВІТНІЙ СТУПІНЬ – МАГІСТР

ОБОВ'ЯЗКОВІ ДИСЦИПЛІНИ

Політика в пострадянських країнах

3 сем, 2 год/тиж, 3 кред. ЄКТС *стар.вик.к.н. Єремеєв О.С.*

Навчальний курс орієнтовано на студентів 2 року навчання спеціалізації "Європейські студії". Метою вивчення дисципліни є поглиблення знань політики посткомуністичних країн, у тому числі тих, які увійшли до складу ЄС та отримали членство у НАТО. Увагу приділено особливостям розвитку політичних систем, поясненню відмінностей трансформаційних процесів чинниками історичного, політичного, економічного розвитку держав та соціокультурними особливостями. Оцінювання здійснюється за результатами роботи на семінарських заняттях та заліку.

Сучасна політика держав Центрально-Східної Європи

1 сем, 2 год/тиж, 3 кред. ЄКТС

Курс призначений для ознайомлення магістрантів НаУКМА з основними напрямками зовнішньої і та внутрішньої політики країн нашого найближчого довкілля – Східно-Центральної Європи в сучасних умовах поглиблення міжнародної кризи та повномасштабного вторгнення росії на українську територію.

Спеціалізація політологів розрахована на працю в конкретному довкіллі. Відтак мусять сполучатися загальноосвітні, профільні (технологічні) та регіональні аспекти. З-поміж досліджуваних регіонів Східно-Центральна Європа є найважливішим через його питому вагу в сучасній політиці, а також і насамперед тому, що Україна є за всіма чільними параметрами його найбільшою державою і природним осередком.

Курс є пропедевтичним і водночас підсумковим. Він стисло впорядковує, узагальнює і систематизує здобуті студентами-політологами в інших курсах і самостійній роботі знання з історії, географії, економіки, етнології, культури цих країн. На підставі такого докладного вступу розгортається безпосередній розгляд внутрішньої та зовнішньої політики, формування і структури рухів, мотивів і форм реакції на виклик доби.

Публічні політики ЄС

2д сем, 4 год/тиж, 3 кред. ЄКТС *залік.*

Розробка публічних політик у Європейському Союзі та в національних політичних системах держав-членів ЄС; основні підходи і методи аналізу публічних політик у ЄС; загальна інституційна характеристика процесів вироблення і зміст конкретних публічних політик за окремими напрямками діяльності ЄС.

Зовнішня політика ЄС

3 сем, 2 год/тиж, 3 кред. ЄКТС доц.док.наук Гнатюк.М.М.

The objective of the course is to provide students with the analytical tools to understand the special nature of the EU foreign policy. In the first part particular emphasis is paid to theoretical approaches. The EU is not a classical actor in international relations as it enjoys more decision making powers than an international organization and less than a unitary state. As a second step the course looks at the institutional set up and competences for the EU's external relations. The next bloc analyzes a diverse set of EU external policies ranging from trade and soft security issues to diplomatic and military developments as well as taking a closer look at the European Neighborhood Policy and the Eastern Partnership and relations with Ukraine.

Інститути ЄС

1 сем, 2 год/тиж, 3 кред. ЄКТС залік.

Курс визначається тим, що Євросоюз має унікальний механізм управління. Саме інститути ЄС виступають основними регуляторами інтеграційних процесів, забезпечуючи послідовність та ефективність політики і дій цієї організації. Унікальність інституційного механізму полягає в тому, що інститути ЄС наділені виключною компетенцією у певних сферах, які раніше належали до суверенних прерогатив держав - учасниць Євросоюзу: вони можуть ухвалювати нормативно-правові акти більшістю голосів і зобов'язувати ними фізичних, юридичних осіб, органи держав безпосередньо, без трансформації цих актів у внутрішні правовпорядки.

Політична історія європейської інтеграції

1 сем, 2 год/тиж, 3 кред. ЄКТС залік.

Європейська інтеграція є одним із найважливіших та найуспішніших політичних експериментів новітньої історії. Цей курс розглядає актуальні тенденції цього процесу та перспективи розширення, а також нові сучасні виклики. В курсі акцент зроблено на впливові інтеграції на суспільні та політичні зміни у потенційних державах-членах, а також перспективах вступу до ЄС, зокрема України. Курс пропонує короткий огляд процесу розширення як контекст для вивчення поточних і майбутніх інтеграційних зусиль, поміж яких виокремлюється механізм Угоди про асоціацію та набуття Україною статусу держави-кандидата

Теорії міжнародних відносин

1 сем, 2 год/тиж, 3 кред. ЄКТС залік.

Теорія міжнародних відносин у системі суспільних наук: об'єкт та предмет дослідження, структура, завдання та функції теорії міжнародних відносин. Міжнародні відносини та їх види. Етапи розвитку теорії міжнародних відносин. Сучасні теорії міжнародних відносин. Поняття та структура міжнародних систем. Типи міжнародних систем. Трансформація міжнародних систем. Суб'єкти міжнародних відносин. Цілі та засоби учасників міжнародних відносин. Конфлікти у міжнародних відносинах. Характеристика міжнародних конфліктів та пошук шляхів їх врегулювання. Співробітництво у міжнародних відносинах: зміст та форми. Типи міжнародної співпраці та міжнародної інтеграції.

Національна безпека України: європейський контекст

2 сем, 3 год/тиж, 4 кред. ЄКТС залік. Доц.к.н.Гриценко А.С.

Теорія міжнародних відносин у системі суспільних наук: об'єкт та предмет дослідження, структура, завдання та функції теорії міжнародних відносин. Міжнародні відносини та їх види. Етапи розвитку теорії міжнародних відносин. Сучасні теорії міжнародних відносин. Поняття та структура міжнародних систем. Типи міжнародних систем. Трансформація міжнародних систем. Суб'єкти міжнародних відносин. Цілі та засоби учасників міжнародних відносин. Конфлікти у міжнародних відносинах. Характеристика міжнародних конфліктів та пошук шляхів їх

врегулювання. Співробітництво у міжнародних відносинах: зміст та форми. Типи міжнародної співпраці та міжнародної інтеграції.

Політична система Європейського Союзу

2 сем, 2 год/тиж, 3 кред. ЄКТС залік. доц.док.наук Гнатюк.М.М.

Теорія міжнародних відносин у системі суспільних наук: об'єкт та предмет дослідження, структура, завдання та функції теорії міжнародних відносин. Міжнародні відносини та їх види. Етапи розвитку теорії міжнародних відносин. Сучасні теорії міжнародних відносин. Поняття та структура міжнародних систем. Типи міжнародних систем. Трансформація міжнародних систем. Суб'єкти міжнародних відносин. Цілі та засоби учасників міжнародних відносин. Конфлікти у міжнародних відносинах. Характеристика міжнародних конфліктів та пошук шляхів їх врегулювання. Співробітництво у міжнародних відносинах: зміст та форми. Типи міжнародної співпраці та міжнародної інтеграції.

Сучасні європейські підходи до влади і політики

2 сем, 2 год/тиж, 3 кред. ЄКТС іспит. доц.кан.наук Амельченко Н.А.

Метою викладання курсу " Сучасні європейські підходи до влади і політики" є оволодіння майбутніми політологами сучасними концепціями політики та влади для розуміння та вирішення соціально-політичних проблем нашого суспільства. Зміст та форми проведення теоретичних та практичних занять націлені на засвоєння теоретичних принципів в якості методології аналізу еволюції типів влади та політики від традиційного до модерного та постмодерного суспільства.

Сучасні методи досліджень у політології

2 сем, 3 год/тиж, 4 кред. ЄКТС іспит. доц.кан.наук Яковлев М.В.

Курс охоплює основні кількісні методи досліджень з особливим наголосом на базових техніках статистичного аналізу даних, які студенти опановують шляхом розв'язання статистичних задач як вручну (для основних статистичних тестів), так і за допомогою SPSS. Студенти набувають не лише практичних навичок з обробки кількісних даних, але й на практиці опановують процес створення масиву даних від найперших етапів формулювання дослідницьких гіпотез, складання опитувальника, проведення анкетування, введення даних у масив і, нарешті, аналізу даних масиву.

Ціннісно-психологічні аспекти політичних трансформацій

2д сем, 4 год/тиж, 3 кред. ЄКТС залік. доц.док.наук Чабанна М.В.

Метою викладання курсу «Ціннісно-психологічні аспекти політичних трансформацій» приймемо до уваги проблемні взаємопов'язаності та взаємозалежності політичної соціалізації та політичної культури в умовах трансформаційного суспільства.

НДС «Теорія прийняття політичних рішень»

3 сем, 2 год/тиж, 4 кред. ЄКТС захист тези. доц.док.наук Дям'янчук О.П.

Охоплює широке коло питань, серед яких найважливішими є : способи і механізми вироблення управлінських рішень різного рівня в політичних системах з різними моделями розподілу політичної влади; врахування економічних, соціальних, юридичних і політичних чинників при підготовці проектів рішень; етапи формування та політологічні особливості процесу вироблення і впровадження політичних рішень; характер політичних та управлінських процесів за різних

політичних режимів; роль громадських організацій і суспільних об'єднань у виробленні й ухваленні політичних рішень.

НДС «Вступ до наукових студій»

4 сем, 2 год/тиж, 3 кред. ЄКТС захист тези. доц.кан.наук Кисельов С.О.

У цьому семінарі студенти мають написати наукову статтю за параметрами, що були задані у курсі **«Основи наукового дослідження»**. Стаття пишеться на вільну тему, але, це може бути перероблена за вимогами статті частина майбутньої магістерської дипломної роботи. В аудиторії відбувається презентація статті з наступним її обговоренням, в якому мають взяти участь всі студенти групи. Після доопрацювання стаття подається як теза до цього семінару, яка і є формою контролю.

Основи наукових досліджень

3 сем, 4 год/тиж, 4 кред. ЄКТС захист тези. доц.кан.наук Кисельов С.О.

Курс «Основи наукового дослідження» розглядає основні моменти наукового дослідження, його логіку та основні напрямки здійснення дослідження: пошуковий та гіпотетичний. Приділяється увага поняттю гіпотези, її видам та способам формування. Окремим блоком є загальнонаукові методи дослідження. В курсі розглядаються основні вимоги щодо наукової продукції. На практичних заняттях студент(к)и аналізують автореферати вже захищених дисертацій.

Основи європейського та міжнародного права

4 сем, 2 год/тиж, 4 кред. ЄКТС залік. доц.кан.наук Умланд Андреас

Курс Основи європейського та міжнародного права складається з серії лекцій та практичних семінарів з таких тем, як: вступ до законодавства ЄС, історія європейської інтеграції, правове становище Європейського Союзу як міжнародної організації; інститути Європейського Союзу, роль Суду Європейського Союзу у тлумаченні права Європейського Союзу; правовий режим в ЄС; розмежування компетенцій між Європейським Співтовариством та його державами-членами; відносини ЄС з Україною.

Сертифікатна програма «Європейські студії»

Європейська інтеграція: інституційні, культурні та економічні аспекти / European Integration: Institutional, Cultural and Economic Aspects (англ. мовою)

3 сем, 2 год/тиж, 3 кр. ЄКТС, залік доц.док.наук Гнатюк М.М..

Європейська інтеграція є одним із найважливіших та найуспішніших політичних експериментів новітньої історії. Цей курс розглядає історію та актуальні тенденції цього процесу, перспективи розширення, а також нові сучасні виклики. В курсі акцент зроблено на впливові інтеграції на суспільні та політичні зміни у державах-членах, а також вивчення поточних і майбутніх інтеграційних зусиль через приєднання нових членів, зокрема України.

Європейське суспільство та політика /

3 сем, 2 год/тиж, 3 кр. ЄКТС, залік доц.док.наук Чабанна М.В.

Цей курс досліджує схожість та відмінності в політиці та моделях суспільного розвитку європейських країн. Зокрема, курс зосереджується на структурі політичної влади в європейських державах та інституціях, які утворюють зв'язок між державою та суспільством, особливо політичними партіями та зацікавленими організаціями.

Європейський Союз: глобальний та регіональний виміри

3 сем, 2 год/тиж, 3 кр. ЄКТС, залік доц.док.наук Гнатюк М.М..

Курс ознайомлює слухачів із генезою, природою та змістом європейської зовнішньої політики, її основними концептуальними та методологічними проблемами, а також відносинами ЄС із ключовими партнерами на підходами до вирішення міжнародних питань. Слухачі матимуть змогу поринути в роботу основних акторів в процесів формування зовнішніх зносин ЄС та набути навичок аналізу конкретних випадків реалізації зовнішньої політики ЄС.

Публічні політики в Європейському

3 сем, 2 год/тиж, 3 кр. ЄКТС, залік доц.док.наук Чабанна М.В.

У курсі розглядаються структура, політика та поточні політичні проблеми діяльності Європейського Союзу. Основний акцент курсу зроблено на інституціях та виробленні політики в ЄС як інтеграційного проекту в Європі та його вплив на держави-члени. Процес вироблення політики, функції та взаємодія інституцій ЄС, транспозиція та імплементація у різних сферах діяльності ЄС із особливим акцентом на політичній культурі та порівнянні із національними політиками в Європі належать до ключових питань розгляду.

ВИБІРКОВІ ДИСЦИПЛІНИ

Партійні та виборчі системи країн ЄС

2д сем, 4 год/тиж, 3 кред. ЄКТС залік. стар.викл. Шаповалов С.А.

Метою викладання курсу "Партійні та виборчі системи країн ЄС" є оволодіння та типи партійних систем у країнах ЄС, роль окремих політичних партій у політичному процесі, співпраця партій на міжнародному рівні, представництво політичних партій у Європарламенті, структура та функції Європарламенту.

Міжнародні стандарти написання наукових робіт / International Standards of Scientific Research (англ. мовою)

3 сем, 2 год/тиж, 3 кр. ЄКТС, залік

The aim of the course is to transfer a complex set of research and writing skills to students to enable them independently design, conduct and write up research projects in their chosen area of research. The course will lead students through all steps of research and writing starting from the choice of their topic to submitting dissertation according to KMA formal requirements and international standards of research in broad area of social sciences. All the assignments are based on the topics that students choose for their actual master dissertations, thus allowing to start designing and structuring their research projects under guidance of the lecturer and feedback of their peers. The learning outcomes of the course focus on the following skills 1) critical thinking; 2) working with the literature 3) research design 4) writing of texts 5) oral presentation 6) time management Мотивація дослідника і якість дослідження; критерії науковості дослідження; поняття і види плагіату; документи НаУКМА щодо плагіату; спіральна логіка дослідження; тайм-менеджмент в процесі проведення дослідження і написання наукової роботи; вибір теми дослідження; дизайн дослідницького проекту; формулювання дослідницького питання (гіпотези); новизна дослідження; структура наукової роботи; якість наукових україномовних і англійськомовних джерел; пошук, систематизація, моніторинг літератури за темою дослідження; правильне цитування і створення бібліографічних списків; використання бібліографічних менеджерів; методи дослідження; емпіричні методи дослідження; написання

огляду літератури; написання пропозицій дослідницького проекту. Всі практичні завдання студенти виконують на прикладах тем, які вони обрали для своїх дипломних робіт.

Німецька мова

1, 2 сем, 2, 2 год/тиж, 4 кр. ЄКТС, залік

Мовний курс «Німецька мова для студентів суспільних наук» готує до активної участі в німецькомовних заняттях.

Зовнішня політика США

2 сем, 2 год/тиж, 3 кред. ЄКТС, залік стар. викл.кан.наук. Єремєєв О.С.

Курс знайомить із процесом творення і реалізації зовнішньої політики Сполучених Штатів Америки, розкриває теоретичні підходи, інституційні механізми, внутрішньополітичні чинники поведінки США на міжнародній арені. Особливу увагу приділено відносинам США із провідними державами та міжнародними організаціями й особливостям сучасної зовнішньополітичної стратегії.

Основи економічної політики

3 сем, 2 год/тиж, 3 кред. ЄКТС, залік доц.кан.наук Широкова.М.С.

Курс спрямований на надання базових теоретичних і практичних знань, необхідних для прийняття ефективних рішень за умов обмежених ресурсів та альтернативних можливостей їх використання.

«Політична історія гумору: український та європейський вимір» (дисципліна вільного вибору)

4 сем., 2 год/тиж, 3 кр. ЄКТС залік доц.кан.наук Голіченко Т.С.

В цьому курсі ви визначите для себе спорідненість та відмінність, подібність та своєрідність сміху, гумору, сатири, гротеску, іронії та сарказму. Ознайомитеся з історичними, політичними та традиційними контекстами різноманітних (здебільшого, європейських) феноменів сміху та гумору. В курсі йтиметься як про політичні акценти **гумору окремих авторів** (ми торкнемося творів Гашека, Джерома К. Джерома, О'Генрі, Ільфа та Петрова, Платонова, Булгакова, Аверченко, Зоценко, Бабеля, Войновича, Довлатова, Жванецького), так і про історію складання **«інституцій» сміху та гумору** (йтиметься про спеціальні гумористичні періодичні видання нашої країни та зарубіжжя, про сторінки гумору в «серйозній» періодиці, про телевізійні гумористичні серіали та програми). Окремий підрозділ курсу присвячений історії та стилістиці гумору в світовому кінематографі та театрі. Ви ознайомитеся також із **сміховою культурою різних націй та народів** (йтиметься про особливі стилістики та тематики «британського гумору, «єврейського гумору», «французького гумору», «американського гумору» і т. ін.).

Звертаємо вашу увагу на те, що особливий наголос буде зроблено на історії політичного гумору, але не тільки: йтиметься також про політичні контексти різноманітних форм, персонажів, сюжетів та стилістики гумору.

Напередодні захисту магістерських дипломних робіт певна доза гумору (в першу чергу, політичного гумору), сподіваємося, стане вам в нагоді.

Політичні традиції та цінності країн Східної Азії (дисципліна вільного вибору)

2 д сем, 4 год/тиж, 3 кред. ЄКТС залік стар.виклад. Микал О.К.

Метою курсу є комплексне вивчення історії та політичних традицій країн Східної Азії. Курс спрямований на виявлення тенденцій подальшого розвитку країн Східної Азії.

У даному курсі Східна Азія включає Китай, Тайвань, Японію, Республіку Корея та КНДР. В економічному вимірі Східна Азія є важливим рушієм світових процесів. Донедавна Японія була економікою номер два у світі. Зараз це місце належить Китаю. Економіка Республіки Корея також є важливим елементом світової фінансово-економічної системи. До того ж проблеми на Корейському півострові, територіальні конфлікти, гостра конфронтація у трактуванні історичних подій актуалізують регіон Східної Азії у політичному та безпековому вимірах системи міжнародних відносин.

Для розуміння сучасних тенденцій в Східній Азії та аналізу зовнішньополітичної діяльності країн регіону важливо розуміння внутрішніх процесів, які є власне рушіями, що стоять поза їхнім розвитком. Тому першим завданням курсу є ознайомлення з історичними віхами, традиціями, політичними й культурними особливостями, які, власне, сформували підґрунтя для розвитку КНР, Тайваню, Японії, Південної Кореї та КНДР. Друге завдання – це спроба аналізу питань світобачення, ідентичності цих країн. Третім завданням є розгляд двосторонніх відносин між цими країнами в історичному розрізі та визначення іміджу, який кожна з країн мала у країн-сусідів, і як це впливає і зараз на розвиток двосторонніх відносин в регіоні.

Очікується, що по закінченню даного курсу слухачі навчатимуться розуміти та відповідним чином оцінювати суть політичних процесів в даних країнах, а також визначати пріоритетні напрями й оптимальні форми співробітництва України з цими країнами.

Опанування курсом потребуватиме самостійної роботи над окремими темами, для чого на початку курсу надасться план лекцій та семінарських занять з переліком відповідних джерел і літератури.

Політична антропологія

2 сем., 3 год/тиж, 4 кр. ЄКТС залік доц.кан.наук Голіченко Т.С.

Мета курсу - з'ясувати особливості політико-антропологічного підходу до проблем влади, сучасної політики та продуктивність його використання при аналізі політичних реалій сучасної України. Даний курс розкриває специфіку політики в архаїчних, традиційних суспільствах та суспільствах, які модернізуються, в залежності від національної, етнічної, гендерної, расової ідентичності, архаїчних та традиційних міфів, символів і ритуалів. Особлива увага приділяється використанню політико-антропологічного підходу для розуміння пострадянської політики, зокрема, ролі архаїчних міфів, традиційної політичної культури, сакралізації влади та політизації етнічного, расового, гендерного та національного чинників в сучасних політичних процесах.

Багаторівневе управління: теорія та практика/ Multi-level governance: theory and practice (англ. мовою) / (англ. мовою)

2д сем., 4 год/тиж, кр. ЄКТС залік стар.виклад.Ромонова В.В.

The course (a) explains the concept and the analytical model of multi-level governance and (b) applies it to enhance the understanding of the post-2014 decentralisation reform in Ukraine. The course pays special attention to policy-making in the EU, where nation-states simultaneously disperse authority to the European and to the sub-state levels. The theoretical insights and the comparison of multi-level governance across countries in the EU helps investigating the domestic decentralisation reform and identifying its implications on democratic accountability in Ukraine.

Міжнародні відносини у Східній Азії

2д сем., 4 год/тиж, кр. ЄКТС залік стар.виклад. Микал О.К.

Метою викладання курсу є оволодіння майбутніми політологами знанням про країни Східної Азії, сучасні процеси, що відбуваються в регіоні. Завданням курсу також є розгляд Східної Азії в системі сучасних міжнародних відносин. У цьому курсі Східна Азія включає: КНР, Японію, Республіку Корея, КНДР. У сучасних умовах країни Східної Азії демонструють найбільш динамічні зміни у безпековому та економічному просторах. На тлі ініціатив регіонального співробітництва, реалізація яких гальмується невирішеними питаннями минулого, також виникають і нові джерела конфліктів. Зростання Китаю, "нормалізація" Японії, питання денуклеаризації Північної Кореї - ці та інші питання додають як можливості, так і представляють

виклики миру та стабільності в регіоні. Враховуючи такі динамічні зміни цей курс спрямований на розуміння змін в політичних, безпекових та економічних відносинах між країнами регіону. На додаток до регіональної складової розглядатимуться відносини країн регіону з США, Росією та Європейським Союзом.

Гостьовий курс- 3

3 сем., 2 год/тиж, 3 кр. ЄКТС залік доц.док.наук. Чабанна М.В.

Читають провідні фахівці. Тематика й обсяг цих курсів визначаються, коли є відповідні пропозиції від викладачів. Назва уточнюється перед початком триместру.

Гостьовий курс- 4

4 сем., 2 год/тиж, 3 кр. ЄКТС залік проф.док.наук Смолянук В.Ф.

Читають провідні фахівці. Тематика й обсяг цих курсів визначаються, коли є відповідні пропозиції від викладачів. Назва уточнюється перед початком триместру.

C2 ПОЛІТОЛОГІЯ

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА – АНТИКОРУПЦІЙНІ СТУДІЇ

<https://ukma.edu.ua/ects/index.php/fsnst/138-2018-06-13-09-07-54/politologiya/278-onp-antycorruption>

ОСВІТНІЙ СТУПІНЬ – МАГІСТР

ОБОВ'ЯЗКОВІ ДИСЦИПЛІНИ

Антикорупційні кампанії громадських організацій

4 сем, 2 год/тиж, 3 кр. ЄКТС, залік, старший викладач, кандидат правничих наук Білецький А.В.

Антикорупційні кампанії громадських організацій є обов'язковою дисципліною Магістерської програми «Антикорупційні студії». Цей курс дозволить сформувати у студентів теоретичне і практичне уявлення про явище громадської адвокації. Слухачі цього курсу зможуть ознайомитись із законодавчими засадами діяльності громадських антикорупційних організацій, основами проведення адвокаційних кампаній в сфері антикорупції, прикладами успішних адвокаційних антикорупційних кейсів в Україні. Наприкінці курсу, студенти оволодіють навичками формування і реалізації громадських антикорупційних адвокаційних кампаній.

Кількісні та якісні методи у дослідженні корупції

1 сем, 3 год/тиж, 4 кр. ЄКТС, іспит

Ознайомити слухачів і слухачок курсу зі специфікою використання методів збору і аналізу соціальних даних для розробки дизайну дослідження відповідно до дослідницьких питань, розробки інструментарію дослідження та основних підходів до аналізу емпіричних даних.

Корупція, державна політика та суспільство

1 сем, 2 год/тиж, 3 кр. ЄКТС, іспит доц.кан.наук. Нестеренко О.В

Під час викладання курсу будуть розкриті поняття побутової (дрібної), великої політичної корупції, особливості корупції у державній та приватній сферах, а також політичної й судової корупції. Буде висвітлено специфіку корупції в «capturedstate» та підходи щодо протидії корупції у таких державах, окреслено причини та передумови корупції, розкрито основні причини високого

рівня корупції у країнах з перехідною економікою. Слухачі дізнаються про можливі шляхи протидії корупції у країнах, що розвиваються.

Методологія дослідження корупції

2 сем, 2 год/тиж, 3 кр. ЄКТС, іспит доц. кандидат політичних наук Чабанна М.В.

Інтерактивний курс розрахований для студентів магістерських програм, аспірантів та аналітиків, практиків, які планують науково досліджувати корупцію. Основний тематичний фокус курсу - теорії та дизайн для дослідження корупції.

Політологія: теоретичний та прикладний аспекти

3 сем, 2 год/тиж, 3 кр. ЄКТС, залік доц. кандидат філософських наук Кисельов С.О

Курс «Політологічні підходи до вивчення корупції: погляд на корупцію» є обов'язковою дисципліною сертифікатної програми «Антикорупційні міждисциплінарні студії». Викладання цього курсу передбачає розкриття основних понять політичної науки: політичний інтерес, політична система, політична влада, держава та її інституції, політичні партії, громадські організації, політичні ідеології та втілення їх у практичній політичній діяльності, зокрема політичними партіями, що увійшли до ВРУ. Розглядається політичний процес та його складові. Все це необхідно для розуміння механізмів та розробки засобів протидії корупції.

Правові засади та інституційні механізми запобігання корупції

1 сем, 2 год/тиж, 3 кр. ЄКТС, іспит професор док.наук. Хавронюк М.І.

Мета дисципліни – надати студентам необхідні знання щодо явища корупції та способів запобігання йому в публічному адмініструванні. Завдання – сформувати у студентів розуміння небезпеки явища корупції загалом та її окремих проявів для суспільства і держави, кожного громадянина, надати їм знання щодо причин та наслідків корупції і здійснюваних в Україні і світі антикорупційних заходів, сформувати вміння застосовувати передбачені законом засоби запобігання корупції.

Антикорупційна експертиза

2 сем, 2 год/тиж, 3 кр. ЄКТС, іспит., професор, доктор правничих наук, Хавронюк М.І.

«Антикорупційна експертиза проєктів нормативно-правових актів і чинних нормативно-правових актів» є обов'язковим курсом магістерської програми «Антикорупційні міждисциплінарні студії». Мета дисципліни – надати студентам необхідні знання щодо явища корупції та способів запобігання йому в публічному адмініструванні. Завдання – сформувати у студентів розуміння небезпеки явища корупції загалом та її окремих проявів для суспільства і держави, кожного громадянина, надати їм знання щодо причин та наслідків корупції і здійснюваних в Україні і світі антикорупційних заходів, сформувати вміння застосовувати передбачені законом засоби запобігання корупції.

Інституційний механізми запобігання корупції у партійній та виборчій діяльності: досвід країн ЄС

2д сем, 2 год/тиж, 3 кр. ЄКТС, залік доцент, кандидат політичних наук, Чабанна М.В.

“Інституційні механізми запобігання корупції у партійній та виборчій діяльності: досвід країн ЄС” є обов'язковим курсом магістерської програми “Антикорупційні студії”. Метою курсу є надати студентам знання про ознаки корупції у сфері партійної та виборчої діяльності, сформувати розуміння як ефективності інституційних механізмів запобігання відповідним корупційним діям, так і перспектив їх застосування в Україні Завданнями є ознайомлення студентів з принципами функціонування партійних та виборчих систем, ознаками партійної і виборчої корупції, способами запобігання відповідним корупційним діям; розглянути вплив політичної довіри та суспільного

ставлення до корупції на її інституціоналізацію; визначити прояви та способи уникнення корупційних правопорушень у внутрішньопартійній діяльності; розглянути досвід європейських країн у сфері фінансування політичних партій та виборчих кампаній; сформувати розуміння досвіду країн-членів ЄС у запровадженні інституційних механізмів мінімізації відповідних корупційних ризиків, навички оцінювання їх ефективності і можливостей застосування в Україні

Академічна доброчесність

3 сем, 2 год/тиж, 3 кр. ЄКТС, іспит

Курс є необхідною складовою частиною вивчення антикорупційних студій. Цей курс дає можливість магістрантам застосовувати теоретичні знання, набуті у навчальному курсі, до процесу використання їх в майбутній практичній професійній діяльності. Курс «Академічна доброчесність» розрахований на магістрів 2 року навчання програми «Антикорупційні студії». Мета курсу – формування цілісної системи знань про сукупність моральних та юридичних принципів і правил, якими мають керуватися учасники освітнього та наукового процесів в академічному середовищі; розвиток практичних умінь і навичок для реалізації вищезазначених принципів та правил під час здійснення професійної та наукової діяльності. Завданнями цього навчального курсу є: • Ознайомити з визначенням поняття «академічна доброчесність» у відповідно до вітчизняного законодавства та зарубіжного досвіду; • Усвідомлення основоположних цінностей академічної доброчесності за допомогою розкриття понять «академічний плагіат» та «самоплагіат»; • Поглиблення навичок інформаційної грамотності в контексті академічної доброчесності; • Засвоєння знань з використання баз даних наукової інформації та он-лайн платформ для дослідників з метою верифікації джерел; • Формування умінь зі створення бібліографічного опису та посилань на джерела інформації в академічних текстах у тому числі за допомогою програмних продуктів (бібліографічних менеджерів); • Усвідомлення необхідності дотримання норм академічної доброчесності як реалізації основних цінностей в майбутній професійній діяльності.

Підготовка аналітичних документів

3 сем, 2 год/тиж, 3 кр. ЄКТС, іспит., доц.кан.наук., Нестеренко О.В

Курс розрахований на новачків політичного аналізу (студентів) та фахівців-початківців. Навчаче основам написання аналітичних матеріалів у сфері антикорупції, зокрема, як обрати актуальну тему і цільову аудиторію, як визначити дослідницьке питання, роботі з джерелами, принципам написання якісного та зрозумілого тексту, рецензування та адвокації. За підсумками курсу очікується, що слухачі набудуть як теоретичних знань, так і практичних навичок розробки, написання та адвокації аналітичних матеріалів у сфері антикорупції.

Пошук інформації в базах даних

3 сем, 2 год/тиж, 3 кр. ЄКТС, іспит, старший викладач, Горбенко Г.М.

Мета курсу – ознайомити студентів з відкритими та закритими базами даних, специфікою та інструментами пошуку інформації в українських та закордонних реєстрах, чинним законодавством та використанням інформації у інформаційно-аналітичній роботі з метою виявлення корупційних ризиків, порушень та зловживань та досудових розслідуваннях. Студенти отримають практичні навички щодо інструментів пошуку, збору, обробки та використання інформації в українських та іноземних публічних реєстрах з метою виявлення корупційних діянь. Курс буде викладатися у формі лекцій-дискусій, case-study та практичних занять щодо пошуку інформації у відкритих базах даних. В рамках курсу студенти вивчатимуть теоретичні та практичні аспекти пошуку інформації в базах даних, детально розглянуть принципи перехресного пошуку інформації для виявлення ознак кримінальних корупційних правопорушень. В рамках практичних занять студенти зможуть навчитися користуватися базами даних в режимі реального часу. Також, під час курсу в кейс-стаді складуть реальну інформаційноаналітичну довідку фізичної особи з використанням інформації з різних баз даних та спробують виявити ознаки корупційного правопорушення.

Стратегії комунікацій у сфері боротьби з корупцією

4 сем, 2 год/тиж, 3 кр. ЄКТС, іспит, старший викладач, кандидат правничих наук, Білецький А.В.

В наш час комунікаційна стратегія є невід'ємною частиною не лише бізнес-процесів чи політики, алей адвокатури та громадської діяльності. Запропонований курс спрямований на надання професійних знань та практичних навичок в сфері стратегічних та публічних комунікацій для процесів просування антикорупційних реформ. Під час курсу будуть розглянуті питання комунікаційної стратегії: від аналізу аудиторії та стейкхолдерів до виpracювання необхідних комунікаційних інструментів та їх застосування. Важливою частиною курсу буде практичне навчання студентів щодо написання текстів та розробки меседж-боксів, публічних інтерв'ю, а також практика проведення публічних заходів, їх планування та реалізації. Курс побудований з 4 блоків: 1) теоретична частина; 2) аналіз закордонних та українських case-study; 3) практична робота щодо розробки власної комунікаційної стратегії кожним студентом та її презентації; 4) практична робота в групах; розробка кейсу комунікаційної стратегії та її впровадження на конкретному прикладі.

Антикорупційний комплаєнс

3 сем, 2 год/тиж, 3 кр. ЄКТС, іспит старший викладач, Аріо Дехгані

The course focuses on anti-corruption compliance as a topic of interest since its emergence in companies across the globe. This course looks at why companies adopt anti-corruption compliance mechanisms, what are the most common anti-corruption compliance mechanisms and how they work in Ukraine.

Соціальна нерівність і корупція

2 сем, 4 год/тиж, 5 кр. ЄКТС, іспит., професор соціологічних наук Оксамитна С.М.

Зміст курсу розкриває основні теоретичні засади та емпіричні результати дослідження взаємозв'язку соціальної нерівності і корупції у суспільстві. Передбачається знайомство зі змістом концептуальних положень, методами і результатами емпіричних досліджень причин і наслідків корупції, взаємозалежності між корупцією, соціальною нерівністю, зокрема економічною, освітньою, гендерною, суспільною довірою, інституційним устроєм суспільства та ефективністю урядування у розвинутих західних, незахідних та пострадянських суспільств.

ВИБІРКОВІ ДИСЦИПЛІНИ

Для студентів МП 1-2 р.н.

Викриття та попередження корупції під час публічних закупівель

3 сем, 2 год/тиж, 3 кр. ЄКТС, залік доц.кан.наук., Нестеренко О.В

Мета дисципліни – ознайомити студентів з динамікою розвитку сфери публічних закупівель в Україні, чинним законодавством та процедурами в цій галузі; надати знання та навички щодо аналізу процесу проведення публічних закупівель та виявлення корупційних ризиків, порушень та зловживань. В рамках курсу студенти вивчатимуть теоретичні та практичні аспекти сфери публічних закупівель, детально розглянуть ключові корупційні схеми в закупівлях, а також типові порушення. В рамках практичних занять студенти зможуть змодельовати проведення тендеру в режимі реального часу та дії різних інституційних елементів системи закупівель. Також, під час курсу студенти опанують практичні аспекти процедур оскарження публічних закупівель у контролюючих та правоохоронних органах.

Повернення активів, одержаних внаслідок корупційних правопорушень

3 сем, 2 год/тиж, 3 кр. ЄКТС, залік доц.кан.наук., Нестеренко О.В

Навчальна дисципліна “Повернення активів, одержаних внаслідок корупційних правопорушень” є міждисциплінарним навчальним курсом, що складається з трьох кредитів та передбачає вивчення інституту повернення активів, отриманих внаслідок корупційних правопорушень, в механізмі протидії корупції та легалізації доходів отриманих злочинним шляхом. Мета навчальної дисципліни – надання комплексних знань в сфері повернення активів, отриманих внаслідок корупційних правопорушень, зокрема щодо міжнародних та національних правових стандартів, правового регулювання, органів, відповідальних за пошук та повернення активів як в Україні, так і за кордоном, та надання студентам комплексних знань про особливості функціонування системи розшуку та повернення активів.

Основи журналістських розслідувань

4 сем, 2 год/тиж, 3 кр. ЄКТС, залік, старший викладач, Седлецька Н.Ю.

Програма курсу включає ознайомлення студентів із ключовими етапами роботи над розслідуваннями, вивчення стандартів роботи, навчання різним методам, правилам, інструментам роботи журналістів-розслідувачів. Курс базуватиметься на практичному досвіді автора, отриманому за більше 10 років у проектах журналістських розслідувань, кожне заняття включатиме конкретні кейси для розбору в рамках проходження навчального курсу. Мета курсу: Ознайомити студентів із процесом створення журналістських розслідувань настільки детально та з практичних боків, щоб вони по завершенню курсу: 1. отримали широке уявлення про жанр журналістських розслідувань на тему корупції, добре орієнтувались у журналістських стандартах та вміли легко вираховувати їхні порушення, отримали достатній ступінь медіаграмотності; 2. зрозуміли роль журналістів-розслідувачів у ширшій антикорупційній екосистемі країни, усвідомили механізми їхньої взаємодії з антикорупційними громадськими організаціями та правоохоронними органами; 3. засвоїли достатньо практичних навичок та знань для роботи над своїми власними матеріалами у жанрі розслідувань; 4. були підготовлені до роботи в реальних умовах у проектах журналістських розслідувань в Україні, отримавши інформацію про методи, правила та суть внутрішніх робочих процесів таких редакцій.

Основи мережевого аналізу

2д сем, 4 год/тиж, 3 кр. ЄКТС, залік старший викладач, Костюченко Т.О.

Мета курсу – поглибити знання студентства магістерської програми «Антикорупційні студії» щодо аналізу соціальних мереж (social network analysis). Курс складається з теоретичного та практичного компонентів. Теоретична частина містить повторення процедур мережевого аналізу (розрахунок щільності, центральності, виділення зв'язаних підгруп, структурна еквівалентність, тощо), повторення основних принципів роботи у програмі UCINET for Windows та набуття навичок роботи з іншим програмним забезпеченням для SNA. Протягом семінарських занять студентство буде ознайомлене із практичними особливостями використання можливостей мережевого аналізу відповідно до дослідницьких мети і завдань. Це включатиме дослідження его-мереж, організаційних мереж та «керівних вузлів», політичних мереж та мереж розробки політики, а також мереж громадських організацій та мереж як агентів соціальних рухів та протестної активності.

Поведінкова економіка як метод дослідження корупції

3 сем, 2 год/тиж, 3 кр. ЄКТС, залік доцент, кандидат політичних наук, Чабанна М.В.

This course introduces students to a growing field of behavioral economics with a view of (anti-)corruption, which uses insights from psychology and experimental data to improve economic models of behavior to develop effective anti-corruption policies.

Our goal is to understand how predictions of economic models change when we incorporate phenomena such as a salt

ruism, lossaversion, andself-controlproblemsinthecontextof (anti-)corruption. We will collect data from classroom experiments and will try to explain the observed behavior using both standard and behavioral models. Although we will question some assumptions of standard economic models, we will not cast away the fundamental tools and techniques of mainstream economics. We will continue to rely on individual-based, utility-driven models, mathematical formalization of assumptions, and theories that can be tested with data.

Гостьовий курс – 5

2 сем, 2 год/тиж, 3 кр. ЄКТС, залік.,

Мета дисципліни – надати студентам знання про принцип незалежності судової влади та його значення для утвердження верховенства права у нашому суспільстві; сформувати розуміння феномену корупції та особливостей її прояву у системі правосуддя України. Завдання – сформувати у студентів розуміння небезпеки явища корупції та її окремих проявів для здійснення якісного та ефективного правосуддя, надати їм знання та сформувати вміння щодо встановлення чинників корупції в системі правосуддя та визначення заходів з їх усунення.

Гостьовий курс – 6

3 сем, 2 год/тиж, 3 кр. ЄКТС, залік,

Мета курсу: Систематичне викладення основних макро- та мікроекономічних проблем та моделей та набуття базових навичок практичної роботи з макро- та мікроекономічними моделями. Завдання курсу: • Вивчення загальнотеоретичних основ розвитку макро та мікроекономіки ; • Розкриття основних наукових категорій, необхідних для вивчення курсу; • Розкриття механізму функціонування національної економіки на основі вивчення сучасних макро- та мікроекономічних теорій; • Висвітлення пізнавальної і практичної функцій макро- та мікроекономічної теорії; • Обґрунтування сутності основних макро- та мікроекономічних індикаторів; • Формування у студентів стереотипу глобального мислення.

Кваліфікація корупційних правопорушень

2 сем, 2 год/тиж, 3 кр. ЄКТС, залік.,

Метою навчальної дисципліни є вивчення положень адміністративного та кримінального законодавства, доктринальних положень та матеріалів судової практики з метою правильної правової оцінки корупційних правопорушень. Завданнями дисципліни є одержання чіткого уявлення про види корупційних правопорушень, проблеми правозастосування у цій сфері та шляхи їх вирішення.

Розслідування корупційних правопорушень

3 сем, 2 год/тиж, 3 кр. ЄКТС, залік професор Галаган В.І.

Курс буде присвячено висвітленню особливостей збору доказів та стандартів доказування в кримінальних провадженнях щодо корупційних злочинів, латентного характеру корупційних злочинів, а також головних завдань розслідування. Друга частина курсу буде проведена у форматі симуляції проведення слідчих дій, case-study.

Верховенство права та публічне адміністрування

3 сем, 2 год/тиж, 3 кр. ЄКТС, залік доц.кан.наук. Венгер В.М.

Курс «Верховенство та публічне адміністрування» є необхідним для формування у майбутніх магістрів сучасного правового мислення, що базується на європейських цінностях, які ґрунтуються на визнанні і беззастережному сприйнятті найвищої цінності людини, її невідчужуваних прав і свобод, зв'язаність якими всіх гілок влади є безпосереднім проявом

реалізації принципу верховенства права. Курс дає змогу зрозуміти місце верховенства права в діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування, а також їх посадових та службових осіб, його роль в забезпеченні прав і свобод людини, зокрема мешканців територіальних громад, в сфері надання органами місцевого самоврядування публічних послуг. Мета та завдання курсу «Верховенство права в діяльності органів публічного адміністрування»: • утвердити в свідомості і стилі правового мислення студентів уявлень про верховенство права як загальногуманістичну цінність, яка стоїть на стороні прав і свобод людини, здатна «приборкати» владу, захистити людину від її волюнтаризму, забезпечити стабільність і динамізм в умовах глобалізованого світу. • привити навички використовувати складові – принципи верховенства права у практичній нормотворчій діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування, в ухваленні правозастосовчих рішень. • сформувати вміння, які необхідно мати посадовим та службовим особам органів державної влади та органів місцевого самоврядування самостійно аналізувати правову теорію і практику, і, як наслідок – оцінювати публічні послуги, під кутом зору дотримання складових верховенства права. • сформувати у студентів вмотивованість дотримуватися принципів верховенства права у майбутній роботі в органах державної влади і місцевого самоврядування.

Свобода інформації та доступ до публічної інформації

2 сем, 2 год/тиж, 3 кр. ЄКТС, залік, доцент, кандидат правничих наук, *Нестеренко О.В*

«Право на доступ до публічної інформації» є обов'язковим курсом магістерської програми «Антикорупційні студії». Завершується дисципліна заліком. Мета дисципліни – надати студентам необхідні знання та практичні навички щодо доступу до публічної інформації, зокрема, знання щодо: міжнародних стандартів в сфері доступу до публічної інформації; правових підстав обмеження права на доступ до інформації.

C5 СОЦІОЛОГІЯ

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА – СОЦІОЛОГІЯ

<https://ukma.edu.ua/ects/index.php/fsnst/179-2018-06-13-09-07-54/mps/269-2018-11-01-11-00-07>

ОСВІТНІЙ СТУПІНЬ – МАГІСТР

ОБОВ'ЯЗКОВІ ДИСЦИПЛІНИ

Вступ до емпіричного аналізу в соціальних науках

1 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 6 кредитів, К.С.Мальцева, кандидат філософських наук, доцент, І.М.Мажак, кандидат соціологічних наук, доцент

«Вступ до емпіричного аналізу в соціальних науках» являє собою практичний курс, спрямований на підготовку та тренування студентів магістеріуму, що готуються до проведення кваліфікаційного дослідження, для надання їм більш нюансованого розуміння того, як «влаштований» процес дослідження та як його здійснювати, щоб отримати оптимальний результат. Навчання охоплює цикл дослідницької роботи від написання пропозиції та формулювання змінних, задіяних у гіпотезі, до початку збирання даних, роботи із респондентами, та публікації результатів. Ми звернемося до таких питань, як дослідницька етика, розробка дослідницького плану, ведення записів, менеджменту даних. Студенти здобудуть навички, що допоможуть їм розробляти ефективні питання для інтерв'ю, знаходити ключових інформантів, комбінувати результати кількісних та якісних форм збирання даних, а також навчатися практикам завчасного перевірення валідності та надійності даних, отриманих шляхом використання кількісних та якісних методів.

Дослідницький дизайн та методологія наукових досліджень

1 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 6 кредитів, К.С.Мальцева, кандидат філософських наук, доцент

Курс являє собою магістерський методологічний семінар, що ознайомлює студентів із технологіями проведення досліджень в соціальних науках як частини публікаційної активності дослідника. Курс надає студентам поглиблене розуміння та знання про те, як плануються і проводяться емпіричні наукові дослідження, що згодом можуть бути опубліковані в міжнародних наукових журналах. Ми зробимо огляд дизайнів досліджень, розглянемо кількісні та якісні підходи до збору та аналізу даних, а також звернемося до етичного виміру проведення наукового проекту. Студенти розпочнуть створювати свої власні дослідницькі «бібліотеки» з літератури з методів. В ході семестру учасники семінару працюватимуть над проектом і наприкінці курсу представлятимуть його результати у форматі, який придатний для подальшої наукової публікації.

Поглиблені кількісні методи в соціальних дослідженнях

1,2,2д семестри, , 4 год/тижд., екзамен, 13 кредитів, О.Г.Пугачова, доцент

Метою курсу є навчити студентів основам роботи у програмному середовищі R, яке на сучасному етапі стає провідним в аналізі статистичних даних. Курс є логічним продовженням аналізу даних в комп'ютерній програмі SPSS Statistics. Спеціальна увага приділяється принципам і техніці візуалізації даних та презентації результатів статистичного аналізу

Вибіркові методи в соціологічних дослідженнях

1 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4,5 кредити, В. І. Паніотто, доктор філософських наук, професор, О. А. Горбачик, старший викладач

Загальне уявлення про вибірковий метод у соціальних науках. Формування вибірки для проведення найбільш поширених типів соціологічних досліджень. Поняття математичної статистики (нормальний розподіл, репрезентативність тощо) і типи вибірок. Методи розрахунку похибки вибірки для простих випадкових вибірок (SRS), а також дизайн-ефект для розрахунку похибки стратифікованих, кластерних і багатоступінчатих вибірок (зокрема вибірок з імовірністю, що пропорційна розміру – PPS). організаційні питання побудови вибірок.

Сучасний класовий та стратифікаційний аналіз

1 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 5 кредитів, С. М. Оксамитна, доктор соціологічних наук, професор

Класова нерівність і соціальна стратифікація вже не одне століття перебувають у центрі уваги соціальних мислителів і дослідників. Поняття «клас» – часто вживане, але водночас глибоко суперечливе. в межах курсу аналізуватимуться альтернативні теоретико-методологічні концепції класів і класової структури суспільства. розглядатимуться сучасні неомарксистські і неовеберіанські підходи до теоретичного об'рунтування та результати емпіричних досліджень класової структури, а також основні концептуалізації системи соціальної стратифікації суспільства.

Моделювання та прогнозування соціальних процесів

3 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредитів, В. І. Паніотто, доктор філософських наук, професор, О.Г.Пугачова,доцент

Мета курсу – підвищити загальну соціологічну культуру студентів, розширити видноколом шляхом надання знань стосовно основних теоретико-методологічних принципів моделювання та прогнозування соціальних процесів; сформувати вміння використовувати прості методи та моделі для прогнозування соціальних процесів; дати знання з підходів до розробки математичних моделей соціальних процесів, достатні для того, щоб поставити задачу та працювати разом з математиками над складними моделями. Навчити використанню одного з найбільш перспективних методів моделювання – агентного моделювання.

Сучасна теорія в емпіричних дослідженнях

1 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 4 кредитів, А.Д. Осипчук, доцент

Мета і завдання курсу – розширити уявлення студентів про основні напрямки соціального теоретизування загалом та сучасного соціологічного теоретизування зокрема, зміст і специфіку найбільш впливових соціальних і соціологічних теорій та про перспективи їх подальшого розвитку. Увагу приділено поглибленому розгляду концептуальних засад сучасних соціологічних теорій, специфіки сучасного розвитку теоретичної соціології у порівнянні з класичним етапом, ознайомлення із змістом найбільш впливових ідей сучасної соціології та соціальної теорії, поточних теоретичних дебатів. Здійснюється систематизація теоретичних концепцій та соціологічної проблематики. Систематизується знання про основні теоретичні припущення сучасної соціологічної теорії та пов'язаних дисциплін. Окрема увага приділяється поглибленню звички аналітичного та критичного мислення та застосуванню теоретичних концепцій до аналізу актуальних соціальних феноменів та проблем. Значна частина курсу також приділена тому, як теоретизувати у емпіричних дослідженнях, особливо на етапах дизайну та формування дослідницьких питань і проблеми, вибору методології, концептуалізації та роботи з літературою. Протягом курсу ці та інші питання розглядаються на практичних прикладах.

ВИБІРКОВІ ДИСЦИПЛІНИ

Когнітивна соціологія

4 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, А.Д. Осипчук, доцент

Мета і завдання курсу – розширити уявлення студентів про когнітивну перспективу соціології, про особливості соціологічного підходу до аналізу когнітивних феноменів. Когнітивна соціологія розглядається як "соціологія мислення" (sociology of thinking). Увагу приділено аналізу з соціологічно-когнітивної перспективи феноменів та процесів сприйняття, фокусування уваги, класифікації, впорядкування, контексту, маркування, встановлення рамок, "мапування" (розміщення в часі та просторі), відносин спорідненості та/або зв'язку, типів ідентифікацій, різновидів та типів мислення, тощо. Здійснюється систематизація теоретичних концепцій, соціологічної та соціокультурної проблематики. Окрема увага приділяється поглибленню звички аналітичного та критичного мислення та застосуванню теоретичних концепцій до аналізу актуальних соціальних феноменів та проблем

Особистість в умовах соціальних трансформацій

2 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, О.Г. Злобіна, професор, доктор наук

Курс проблематизує класичне соціологічне уявлення про взаємодію суспільства і особистості, представляючи її як постійний взаємоспрямований вплив, в ході якого особистість виступає не лише як об'єкт, а й як суб'єкт соціальних змін. В центрі уваги проблематика особистісної суб'єктності в період переходу від ситуації тривалої нестабільності до екстремальної ситуації. Це особливий і малодосліджений стан переходу до неповсякденного способу буття, характерною ознакою якого є постійна екзистенційна зароза самому існуванню людей. В момент виникнення екзистенційної загрози після початку війни екстремальна ситуація вводить людину в такі умови, до яких вона не адаптована, а отже не готова діяти доцільно в умовах, що склалися. Проте через певний час настає часткова адаптація, накопичується позабуденний досвід, який однак не може перетворитися на буденний через постійне відтворення екстремальних ситуацій. Фактично населення знаходиться в умовах пролонгованого стресу. Відповідно головний предмет розгляду сконцентрований на аналізі особистісних ресурсів, як мобілізуються в таких умовах. В курсі пропонується розглянути насамперед ті реальні зміни, які під час війни відбуваються з соціальними ідентичностями, дослідити трансформації соціального капіталу, простежити що відбувається з агентністю, зрозуміти роль емоційної складової в формуванні готовності до дій, що підтримують соціальну інтеграцію та окреслити ті особистісні диспозиції, які можуть підживлювати соціальні розколи. Особлива увага приділяється тому чи можливо і за яких умов перетворення колективної травми на культурну, які довготривалі наслідки матиме війна щодо впливу на різні покоління.

В ході курсу магістри мають опанувати методологічні аспекти дослідження процесу становлення, функціонування особистості як суб'єкта соціальної дії, набуті знання та навички щодо основних принципів проведення досліджень, спрямованих на визначення специфіки процесів соціальної ідентифікації, соціальної адаптації, соціальної регуляції поведінки особистості в умовах пролонгованої екстремальної ситуації. Для цього їм буде запропоновано спільно створити програму якісного дослідження, в ході якого вони будуть самостійно проводити та аналізувати глибинні інтерв'ю. Загальне спрямування досліджуваної проблематики скеровано на фіксацію процесів, що відбуваються з особистістю в ситуації «under fire», проте конкретна тематика визначатиметься залежно від того, в якій фазі війни перебуватиме населення країни на той час.

Дослідження суб'єктивного відчуття добробуту в соціальних науках

3 семестр, 3 год/тижд., залік, 4,5 кредити, К. С. Мальцева, кандидат філософських наук, старший викладач

Короткий семінар, що зводить разом концептуальний та критичний аналіз результатів досліджень соціальних, економічних, генетичних та психологічних детермінант «суб'єктивного відчуття добробуту» (Subjective Well-Being, SWB) різними методологіями, у тому числі в контексті крос-культурних порівнянь. результати аналізуються у контексті сучасних концепцій позитивної психології, що розглядає SWB як компоненту у континуумі позитивних симптомів здоров'я. Буде розглянуто такі теми, як розуміння принципів позитивного психічного здоров'я та структури SWB, здоров'я та задоволення життям, соціальне функціонування індивідів із високим SWB, SWB та релігія, географія SWB (культурні аспекти SWB) тощо. Ми приділемо увагу стандартним психометричним засобам та новим альтернативам (роботи Е. дінера, К. Кеїс тощо), а також намагатимемося вимірювати SWB у маленькому прикладному проекті.

Магістерська робота

4д семестр, 0 год/тижд., теза, 20 кредитів

Магістерська робота – це наукове дослідження, яке засвідчує відповідний кваліфікаційний рівень знань, навички методологічно та методично грамотного виконання, виразної артикуляції результатів наукового пошуку, уміння робити об'рунтовані висновки та практичні рекомендації. робота може мати характер теоретичного дослідження або ж теоретичних узагальнень на підставі первинного чи вторинного аналізу результатів емпіричних соціологічних досліджень. обсяг магістерської роботи становить близько 110–145знаків.

С7 ЖУРНАЛІСТИКА

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА – ЖУРНАЛІСТИКА

[HTTPS://UKMA.EDU.UA/ECTS/INDEX.PHP/FSNST/129-2018-06-13-09-07-54/ZHURNALISTYKA/265-2018-11-01-10-50-57](https://ukma.edu.ua/ECTS/index.php/FSNST/129-2018-06-13-09-07-54/ZHURNALISTYKA/265-2018-11-01-10-50-57)

ОСВІТНІЙ СТУПІНЬ – МАГІСТР

ОБОВ'ЯЗКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ

Англійська мова для медіа,

1 семестр, 2 год/тижд., екзамен, 3 кредити, Я. Р. Федорів, доцент,

Навчальна дисципліна «Англійська мова для медіа» спрямована на засвоєння основних понять і категорій мови як засобу масової комунікації та на вивчення сучасних тенденцій мовленнєвої комунікації у сфері медійних та міжкультурних контактів.

Цей курс охоплює сучасні теми та тенденції світової журналістики, має практичне спрямування, а відтак відповідає академічним і професійним цілям студентів. Зокрема, навчальна дисципліна «Англійська мова для медіа» передбачає формування професійно спрямованої мовної компетенції: володіння понятійним апаратом у теорії масової комунікації; вміння розрізняти типи журналістських дискурсів, аналізувати соціокультурні параметри медіадискурсу та відповідні засоби й прийоми комунікації; здатність застосовувати набуті знання у практичній діяльності.

Вивчення курсу є передумовою підготовки здобувачів вищої освіти до професійної діяльності у сфері радіомовлення та телевізійного мовлення, телекомунікації, мультимедійних медіа, різноманітної редакторської, видавничої, журналістської діяльності для міжнародної аудиторії.

Основні методи та підходи до роботи у рамках курсу передбачають ознайомлення із сучасними медійними практиками, опанування необхідного вокабуляру, розробку творчих проєктів, взаємне рецензування та редагування, врахування запитів аудиторії та викликів сьогодення.

Мова викладання – англійська.

Мета курсу — знання, уміння навички, яких слухачі набудуть у результаті успішного вивчення дисципліни.

Метою курсу «Англійська мова для медіа (English for the Media)» є розвинути й поєднати навички англійської мови та журналістики через ознайомлення з основними видами усних і письмових медійних текстів та практичне застосування знань про основні правила медійної комунікації.

Англійська мова для медіа: практикум

2 семестр 2 год/тижд., екзамен, 3 кредити, Веретельник Р.М., доцент

Course Description

Experimental author's course designed to cultivate the skills necessary for successful communication for journalists and media researchers at the international level – the ability to present the results of their research in written and oral form in the English language.

Weekly classes will feature chosen topics and related written assignments (posted on the course social media page) based on reference texts, resulting in discussions of the subject matter. In addition, the course will be directed toward the preparation of an English language broadcast of “Episodes”, representing a class team project. A final test will reflect a summation of the course's content.

Course Goal

The course aims at familiarising NaUKMA School of Journalism MA students with topics and questions related to the use of English in media, with a prime focus on North America. Historical developments in society and language in their impact on journalistic writing will be raised and discussed.

The practical tasks of the course are closely connected to the courses "Theory of Media Culture," "The Basics of Hermeneutics," and "Television News Production." The course program is designed to assist students in mastering English-language literature across various disciplines.

Журналістська етика / Journalism Ethics

1 семестр, 3 год/тижд., залік, 3,0 кредити, О.М.Чуранова, старший викладач

Курс «Журналістська етика» передбачений для магістрів спеціальності С7 «Журналістика». Рекомендується викладати протягом першого семестру, коли здобувачів вищої освіти знайомлять з основами практичних навиків (збирати, аналізувати і оформлювати інформацію у різні формати — текстовий, аудіо- чи відео). Професійно-етичні стандарти журналістської професії, про які студентам розказують під час цього курсу, — орієнтири, які допомагають якісно виконувати роботу журналістів.

Мета вивчення дисципліни: надання студентам фундаментальних знань про основні принципи та концепції журналістської етики та забезпечення засобами аналізу та розуміння складних етичних ситуацій, що можуть виникати в процесі журналістської роботи.

Ознайомити здобувачів з:

- вітчизняними та закордонними професійними етичними стандартами, практиками;
- професійними дилемами, з якими журналісти різних країн стикаються у своїй повсякденній роботі.

Міжнародна журналістика на тлі міжнародних відносин та геополітики / International Journalism: International Relations and Geopolitics Backdrop

2 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити, Є. М. Федченко, кандидат політичних наук, доцент, Д. П. Тарадай, PhD з масових комунікацій, старший викладач

Курс є ознайомленням здобувачів вищої освіти з ключовими теоріями та поняттями у сфері міжнародної журналістики, а також з основними дослідженнями того, як медіа висвітлюють війни, гібридні конфлікти, тероризм, діяльність міжнародних організацій, різні соціальні групи, тощо.

Курс передбачає виконання практичних завдань, включає елементи журналістської роботи з подальшим аналізом виконаних робіт студентами під керівництвом викладача, враховує елементи дослідницької діяльності, коли студенти повинні проаналізувати та оцінити журналістські матеріали, спираючись на вивчений матеріал та опановані методи дослідження.

Основною метою курсу є: Вивчення впливу медіа на формування образу світу, аналіз їхньої ролі у висвітленні міжнародних подій та конфліктів. Розкриття основних теорій, понять і принципів, що стосуються міжнародного журналістського виробництва та розповсюдження інформації.

Здобувачі будуть:

знати:

- поняття та ключові аспекти міжнародних відносин та геополітики;
- різновиди журналістських матеріалів, придатних для висвітлення міжнародних тем;
- які виклики виникають для журналістів під час міжнародних криз та конфліктів.

вміти:

- аналізувати міжнародні медіа-тенденції та їх вплив на громадську думку;
- оцінювати події та явища в міжнародному контексті;
- застосовувати критичне мислення для оцінки інформації та висловлювань у сфері міжнародних подій.

Медіаправо / Media Law

2 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити, Н. І. Петрова, старший викладач

Курс Медіаправо присвячений вивченню основних юридичних аспектів, пов'язаних з функціонуванням та роботою засобів масової інформації (ЗМІ). Здобувачі вищої освіти отримають знання щодо правових вимог, що стосуються галузей журналістики, медіа та інших видів інформаційної діяльності. Ключові аспекти курсу включають аналіз концепцій та принципів свободи слова, розгляд питань щодо обмежень цих прав, вивчення етичних стандартів для журналістів та інших представників медіа. У рамках курсу розглядаються питання авторських прав, конфіденційності, а також взаємодії із законодавством у сфері інформаційних технологій.

Завданням курсу є ознайомлення студентів із :

- законодавством України в інформаційній сфері через призму міжнародних стандартів свободи слова та свободи обігу інформації
- роллю та відповідальністю преси в демократії
- призначенням і функціями права
- правилами збору й обігу інформації в Україні
- способом формування і функціонування друкованих, електронних медіа
- особливостями Інтернет журналістики
- основами авторського права
- змістом прав, обов'язків та професійних привілеїв журналістів

.Медіаменеджмент / Media Management

2д семестр, 6 год/тижд., залік, 4 кредити, Р. А. Дейниченко, старший викладач

Курс *Медіаменеджмент* передбачає ознайомлення здобувачів вищої освіти із ключовими аспектами управління та організації в сфері медіа та медіапланування, навчання ефективним

методам та стратегіям управління та розвитку медіа-проектів, розуміння процесів планування та управління медіа-ресурсами, включаючи роботу редакцій, маркетингові стратегії та фінансовий аспект ЗМІ. В рамках курсу заплановані зустрічі та майстер-класи з фахівцями практиками зі сфери медіа-управління.

Здобувачі матимуть змогу освоїти такі аспекти:

- Розуміння структури та організаційного управління медіаорганізаціями.
- Аналіз стратегічного розвитку та управлінської ефективності.
- Вивчення методів та інструментів медіапланування.
- Ознайомлення з інноваційними технологіями та їх впливом на медіаіндустрію.

ПРАКТИКА

Практика навчальна «Відеовиробництво» / Industrial Internship "Introduction to Video Production"

1 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, Поліщук С.В., старший викладач

Навчальна практика з Відеовиробництва спрямована на поглиблене вивчення процесів та технік, пов'язаних із створенням відеоматеріалів. Здобувачі вищої освіти матимуть унікальну можливість отримати реальний практичний досвід у всіх аспектах виробництва відеопродукції, починаючи від концептуального проектування до завершення монтажу та публікації.

Мета практики - ознайомити здобувачів з основними етапами відеовиробництва, принципами та технікою відеозйомки та відеомонтажу. Під час практики студенти власноручно знімають відео і монтують відеоролики різного формату.

Завдання:

- Розширення знань стосовно всіх етапів від ідеї до публікації, включаючи розробку сценарію, вибір обладнання та використання техніки зйомки.
- Освоєння ключових технічних аспектів відеопродукції, таких як вибір та використання обладнання, світлотехніка та робота зі звуком.
- Набуття базових вмінь відеомонтажу для творчого злиття зйомок, створення згуртованого відеоконтенту та використання спеціальних ефектів.
- Сприяння розвитку творчості та оригінального підходу до створення відеоконтенту.
- Ознайомлення з вимогами та стандартами відеопродукції, зокрема в контексті сучасних медійних тенденцій.
- Підготовка здобувачів до використання отриманих навичок у майбутній професійній діяльності в галузі відеожурналістики та медіа виробництва.

Практика проходить на базі Могиланської Школи Журналістики у форматі творчої майстерні.

Практика навчальна «Журналістські тексти в епоху мультимедіа»/ Industrial Internship "Journalistic Texts in Multimedia Age"

1 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, Д. Р. Дуцик, кандидат філологічних наук, старший викладач

Навчальна практика «Журналістські тексти в епоху мультимедіа» є обов'язковою для здобувачів першого року навчання магістерської програми з журналістики Факультету соціальних наук та соціальних технологій НаУКМА, спеціальність – С7 «ФІНАНСИстика».

Практика проходить на базі Могиланської Школи Журналістики у форматі творчої майстерні, де практично-орієнтована діяльність відіграє ключову роль у формуванні професійних навичок студентів, готових до творчої та високоякісної роботи в галузі журналістики.

Знайомить здобувачів із жанровою палітрою журналістських матеріалів, яка існує в сучасному багатоплатформному мультимедійному середовищі. Під час навчання розглядаються базові професійні журналістські стандарти, а також основні вимоги та критерії до написання журналістських матеріалів у різних жанрах. Особлива увага приділяється вимогам до чутливого контенту в умовах війни. Окрім того, курс також пропонує ознайомлення із динамікою розвитку та змін кожного окремого жанру залежно від вимог часу.

Метою практики є : навчити студентів створювати журналістські матеріали в різних жанрах, як от новина, інтерв'ю, репортаж, стаття, рецензія, з дотриманням професійних стандартів задля поширення їх на різних сучасних медійних платформах.

Практика навчальна «Радіомовлення»/Industrial Internship "Contemporary Theories and Practices of Radio Broadcasting"

1 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, Р. А. Дейниченко, старший викладач

Навчальна практика «Радіомовлення» базована на практичних вправах та спрямована на розвиток студентських здібностей у створенні аудіоконтенту для радіо та інших медіа платформ. Здобувачі вищої освіти ознайомляться з процесами та навичками, пов'язаними із аудіо та радіовиробництвом, отримають реальний практичний досвід у всіх етапах радіопродакшену, починаючи від концепції проекту та завершуючи готовим до ефіру продуктом.

Навчальна практика «Радіомовлення» стимулює розвиток творчого мислення здобувачів при створенні аудіоконтенту та розвитку унікального стилю підготовки та ведення радіопередач.

Практика проходить на базі Могиллянської Школи Журналістики у форматі творчої майстерні, де практично-орієнтована діяльність відіграє ключову роль у формуванні професійних навичок студентів, готових до творчої та високоякісної роботи в галузі радіомовлення та аудіовиробництва.

Мета Навчальної практики «Радіомовлення» – ознайомити здобувачів вищої освіти із сучасним радіомовленням, розвинути їхні технічні та творчі навички, а також підготувати до професійної діяльності у галузі аудіомедіа.

Завдання:

- Ознайомлення з основами радіомовлення;
- Вивчення основ радіотехніки та принципів роботи обладнання;
- Освоєння процесів аудіозапису та використання професійного обладнання, аудіомонтажу;
- Розробка творчих концепцій для радіопередач та програм;
- Реалізація практичних проектів – від підготовки ідеї до готового ефіру.

Здобувачі будуть **знати**: технічні та теоретичні аспекти радіожурналістики; техніками роботи з власним голосом; принципи створення сценарії для радіопрограм.

Вміти: вміти працювати з радіообладнанням; вести радіопрограми; розробляти сценарії та творчі концепції; створювати стратегії взаємодії з аудиторією.

Також серед важливих завдань навчальної практики є визначення професійної ідентичності та підготовка до роботи в аудіоіндустрії.

Практика навчальна «Виробництво документальних фільмів»/Industrial Internship "Documentary Production"

2д семестр, 6 год/тижд., залік, 4 кредити, К.П.Горностаї, старший викладач

Практика навчальна «Виробництво документальних фільмів» ознайомлює здобувачів вищої освіти з жанрами non-fiction кіно, основними відмінностями між документальними “школами” (аудиторний перегляд та обговорення кращих фільмів є одним із ключових моментів навчального процесу). Під час практики відбувається освоєння базових прийомів режисури, побудови драматургії. Кінцевим результатом навчальної практики «Виробництво документальних фільмів» є колективний фільм групи, а також розробка індивідуального документального проекту, що може бути випускним дипломним фільмом другого навчального року.

Мета – ознайомити студентів з принципами виробництва документального кіно.

Практика проходить на базі Могиланської Школи Журналістики у форматі Творчої майстерні Катерини Горностай, де практично-орієнтована діяльність відіграє ключову роль у формуванні професійних навичок студентів, готових до творчої та високоякісної роботи в галузі сфер кіновиробництва.

Практика виробнича / Industrial Internship

2д семестр, індивідуальна, залік, 4 кредити, Д. Р. Дуцик, кандидат філологічних наук, доцент
Виробнича практика є невід'ємною складовою підготовки магістрів, здобувачів вищої освіти.

Метою практики є закріплення здобувачами вищої освіти отриманих в процесі навчання теоретичних знань та практичних навичок журналістської професії для прийняття самостійних рішень під час виконання редакційних завдань в реальному професійному середовищі, а також для розвитку особистісних якостей, таких як самостійність, відповідальність, творчість, креативність та аналітичні здібності, що необхідні для успішної кар'єри в журналістиці.

Методологія наукових досліджень в медіа / Media Research Methods

4 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити, Д.В.Орлова, доктор філософії PhD з масових комунікацій

Навчальний курс «Методологія наукових досліджень в медіа» є обов'язковим для здобувачів вищої освіти другого року навчання магістерської програми з журналістики Факультету соціальних наук і соціальних технологій НаУКМА, спеціальності С7 «Журналістика».

Курс зосереджується на підходах до розробки, планування та проведення досліджень в сфері медіа, комунікацій та журналістики; ключових поняттях, концепціях в методології медіадосліджень, а також дослідницьких методах та інструментах. На лекціях розглядаються принципи і способи застосування дослідницьких методів для вивчення аудиторій, медійного контенту, процесу виробництва медіа, процесів комунікації, а також аналізуються приклади з українського та глобального медійних контекстів. На семінарах відбуваються обговорення дослідницьких праць, а також практика застосування методів для аналізу різних кейсів, явищ, процесів. Основні змістовні складові курсу:

- Підходи до досліджень, складові дослідницького процесу, дослідницькі питання та гіпотези;
- Дослідницькі методи для вивчення медіа, аудиторій, контенту, процесів виробництва (етнографічний, контент-аналіз, глибинні інтерв'ю тощо)
- Дослідницька етика, дизайн дослідження та організація дослідницького процесу

Курс буде корисним не лише для майбутніх медіадослідників, а й для журналістів-практиків, оскільки студенти навчатимуться краще розуміти принципи соціальних досліджень, що сприятиме коректному висвітленню досліджень в медіа, а також дозволить застосовувати за потреби отримані знання, зокрема для аналізу аудиторій медіа і т.д.

Теорії медіа-досліджень / Media Research Methods and Theories

3 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити, Д.В.Орлова, доктор філософії PhD з масових комунікацій

Курс є обов'язковим для здобувачів вищої освіти другого року навчання магістерської програми з журналістики Факультету соціальних наук і соціальних технологій НаУКМА, спеціальності С7 «Журналістика».

Головною метою курсу є навчити здобувачів вищої освіти ефективно використовувати теорії, напрацьовані в галузі досліджень медіа та журналістики, для постановки наукових проблем та пояснення результатів у власних дослідженнях. На лекціях та семінарах розглядаються загальні моделі медіапроцесів та окремі теорії, що найчастіше застосовуються в трьох основних сферах досліджень масових комунікацій: медіавиробництва, медіатекстів та медіавпливу. Студенти навчатимуться зіставляти теорії, що походять з різних наукових парадигм: позитивізму, конструкціонізму, бігевіоризму, феноменології, постструктуралізму, а також розуміти їхні сильні сторони та обмеження.

Курс буде корисним не лише для майбутніх медіадослідників, а й для журналістів-практиків, оскільки студенти навчатимуться краще розуміти роль журналіста в соціальних перетвореннях та оцінювати політичні наслідки своєї діяльності, — питання, які також будуть у фокусі особливої уваги під час курсу. Вивчення дисципліни передбачає формування та розвиток

навичок аналізу і синтезу, вміння працювати з науковими джерелами та застосовувати набуті знання для аналізу медіасередовища, тенденцій і проблем розвитку журналістики.

Фактчекінг та верифікація інформації / Fact-Checking and Verification of Information

3 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, В.С.Романюк, доцент, канд.н культурології

Мета курсу є: сформувати у здобувачів вищої освіти знання та практичні навички професійної роботи фактчекера,

ознайомити студентів з сучасними інструментами верифікації та відпрацювати здатність створювати індивідуальні та групові фактчекінгові проекти.

Проблема медіавпливів та пропаганди, що спотворюють та викривлюють інформацію у сучасному медіасередовищі, вимагає від журналістів ретельно перевіряти та відсортовувати факти. Навчальний курс «Фактчекінг та верифікація інформації» передбачає засвоєння студентами знань, які висвітлюють питання, що стосуються принципів верифікації та методів перевірки інформації. Практична частина курсу базована на принципах роботи та методах цифрової перевірки інформації провідних фактчекінгових проектів StopFake та Bellingcat.

У змістовній частині другої теми курсу використані матеріали рубрики «Інструменти» сайту StopFake.

Основні змістовні фокуси курсу:

- Інформаційні засоби впливу на суспільну думку;
- Методологія фактчекінгового розслідування.
Формати фактчекінгового матеріалу.
- Інструменти пошуку та верифікації інформації.

Основи герменевтики/“The Basics of Hermeneutics” (англійською мовою)

4 семестр, 2 год/тижд., екзамен, 3 кредити, С. М. Квіт, доктор філологічних наук, професор

Course Description

The course “The Basics of Hermeneutics” is a necessary part of learning interpretation and mass communications theories. It provides an opportunity to gain the theoretical knowledge and practical skills needed for master’s level research.

The course is designed for 6th year students of the Faculty of Social Sciences and Social Technologies, specializing in social communication.

“The Basics of Hermeneutics” is important for theoretical training in media studies, development of research skills, studying the hermeneutic phenomenon, exploration of the major intellectual discussions in European history in the philosophical, public and mass communications contexts. Students will have the opportunity to acquire a wide reader's experience, also the ability to use philosophical concepts for reaching an understanding and forming their own point of view on different hermeneutical topics.

ПРАКТИКА

Практика науково-дослідницька у сфері соціальних комунікацій/Research Practice in the Social Communications

4 семестр, 7 год/тижд., залік, 10 кредитів

Практика науково-дослідницька у сфері соціальних комунікацій спрямована на поглиблення самостійних дослідницьких та аналітичних навичок у сфері соціальних комунікацій. Здобувачі вищої освіти зможуть досліджувати різноманітні аспекти медіа та комунікаційні процеси, використовуючи методологічні підходи та інструменти наукового аналізу, отримають навички пошуку та систематизації матеріалу для написання кваліфікаційної (магістерської) роботи, вміння опрацювання наукових та інформаційних джерел.

Мета Науково-дослідницької практики у сфері соціальних комунікацій – поглиблення методологічних навичок у проведенні самостійних наукових досліджень в галузі соціальних комунікацій, включаючи формулювання дослідницьких питань та аналіз отриманих даних.

Серед завдань практики:

- формування наукового світогляду здобувачів, оволодіння методологічними підходами та інструментами наукового аналізу;
- поглиблення навичок самостійної наукової роботи;

- закріплення знань, умінь і навичок, здобутих у процесі вивчення дисциплін ОНП “Журналістика”;
- організація наукової дискусії, базованої на результатах самостійних досліджень;
- апробація основних теоретичних і практичних висновків кваліфікаційної роботи у формі виступу на фінальній конференції.

ВИБІРКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ

ДИСЦИПЛІНИ ПРОФЕСІЙНОЇ ТА ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Експертна майстерня / Journalism Workshop with Invited Media Professionals

2 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, Педін Є.О. старший викладач

Навчальний курс «Експертна майстерня» розрахований на здобувачів вищої освіти магістерського рівня спеціальності С7 Журналістика. Курс складається з серії гостьових лекцій, відкритих обговорень.

Навчальні дисципліни «Гостьовий курс» та «Експертна майстерня» – вибіркові компоненти ОНП, які передбачають залучення до викладання на програмі українських та міжнародних лекторів з різних галузей медіа та медіадосліджень. Зважаючи на тісну співпрацю Могиллянської Школи Журналістики (МШЖ) з різними науковими та медіа-організаціями (The Fulbright Program, IFCN, IREX, Sciences Po тощо), такий формат надає можливість збагатити навчальний процес експертним знанням та новітніми практичними навичками в межах основних програмних мети та завдань. Результати повинні навчання відповідати ПРН, закріпленим за цим освітнім компонентом у Освітньо-науковій програмі спеціальності С7 «Журналістика».

Організація навчання та тематичний план узгоджуються та відображаються згідно з Навчальним планом ОНП. Методи викладання і навчання, форми оцінювання та кандидатура викладача проходять обговорення на кафедрі й пропонуються здобувачам в блоці вибіркових дисциплін.

Імерсивна журналістика/ Immersive journalism

2 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити

Курс досліджує перетин журналістики та віртуальної реальності (VR), розширеної реальності (AR) та інших імерсивних медіа-платформ. Здобувачі вищої освіти ознайомляться з принципами, техніками та етичними аспектами створення імерсивного журналістського контенту, зможуть концептуалізувати імерсивні журналістські твори, навчатися володіти інструментами VR та AR та використовувати інтерактивні техніки. Крім того, студенти дослідять вплив імерсивної журналістики на залучення аудиторії, співчуття та розуміння складних проблем.

По завершенню курсу здобувач буде

Знати:

- основні принципи імерсивної журналістики, включаючи розуміння принципів побудови інтерактивних імерсивних наративів;
- етичні аспекти імерсивної журналістики та її впливу на аудиторію;
- професійні техніки виробництва 360-градусних відео та інтерактивних досвідів;
- стратегії розповсюдження та залучення аудиторії до імерсивних матеріалів.

Вміти:

- володіти навичками аналізу та оцінки імерсивного контенту, що дозволить їм створювати високоякісні та впливові журналістські роботи;
- вміти розробляти імерсивні журналістські матеріали, використовуючи різноманітні технології, такі як віртуальна та розширена реальність;
- створювати стратегії залучення аудиторії до таких проєктів.

Виробництво телевізійних новин / Television News Production

2 семестр, 2 години, залік, 3 кредити., Поліщук С.В., старший викладач

Основною метою курсу є ознайомлення студентів з теорією та практичною роботою телевізійного журналіста. Теоретично вивчаються теми пов'язані з теленовинами: підготовка створення і видача в ефір телевізійних новин. Досліджується робота журналістів та редакторів в умовах сучасного телевиробництва.

Курс «Виробництво телевізійних новин» дає можливість здобути теоретичні знання та практичні навички, необхідні магістрам для майбутньої роботи на сучасному телевиробництві. Базований на практичних аспектах та теоретичних знаннях, курс охоплює весь цикл виробництва новинного контенту, починаючи від збору інформації і закінчуючи монтажем та підготовкою до ефіру.

Під час занять студенти продивляються випуски теленовин і розкладають їх на складові (блоки). Відстежують і стиль подачі і тематику, за ангажованість і збалансованість кожного сюжету новин. З'ясовують якості, які властиві сучасному тележурналісту.

На практиці студенти вивчають техніку відеозйомки а також опановують відеомонтаж. Студенти власноручно знімають відео і монтують відеоролики різного формату.

Фотожурналістика / Photojournalism"

2 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, Ю.О.Панін, старший викладач

Курс Фотожурналістика пропонує сформувати у здобувачів вищої освіти знання та практичні навички у сфері фотожурналістики, навчитися робити якісні фотоматеріали для часів війни та для часів миру, ознайомити із роллю фотографії у сучасному медіа ландшафті, виховати візуальну ерудицію та ознайомити з тенденціями сучасного візуального сторітелінгу, навчити створювати, оцінювати та просувати візуальні наративи. Курс Фотожурналістика пропонує глибоке вивчення сучасних тенденцій та навичок, необхідних для ефективного використання фотографії в медійному контексті. Здобувачі матимуть можливість вивчити основні аспекти зйомки, обробки та вибору фотоматеріалів для журналістських проєктів.

Здобувачі опанують як практичні навички роботи із фотографією в медіа, так і теоретичні знання, пов'язані із історією фотожурналістики та сучасним фотографічним середовищем. У кінці курсу, кожен студент чи студентка створить повноцінну фотоісторію, готову до публікації в (початково) українських медіа. Це надасть можливість отримати досвід у всьому циклі розробки візуального наративу — від обрання теми до фіналізації та просування готового проєкту.

Основи економічної журналістики / Fundamentals of Economic Journalism

2 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, М.В.Омельченко, старший викладач

Курс є вибірковою професійною та практичною підготовкою для здобувачів вищої освіти першого року навчання магістерської програми спеціальності С7 «Журналістика».

Курс «Основи економічної журналістики» присвячений вивченню підходів до журналістського висвітлення міжнародних та національних економічних відносин у сучасному контексті, а також розгляду шляхів інтерпретації та представлення комплексних економічних та бізнес процесів в умовах нестабільної соціально-економічної ситуації у світі.

В рамках курсу здобувачі вищої освіти отримають базове розуміння економічних та бізнес понять, проаналізують роль журналістики в економіці та бізнесі, ознайомляться з проблематикою економічної журналістики, обговорять виклики кампаній із дезінформації у сфері економіки та шляхи протидії.

Курс надасть можливість здобувачам критично взаємодіяти з економічною інформацією та розробляти стратегії для ефективної бізнес-комунікації в цифровому світі.

Мета курсу: сформувати теоретичні й методологічні знання щодо принципів економічної та бізнес журналістики, усвідомленого викладення фактів та подій у сфері економіки та бізнесу, а також сформувати навички для роботи у цій сфері.

Здобувач буде **знати:**

-Сутність базових економічних та бізнес понять (бюджетна та монетарна політика (доходи/видатки, дефіцит/борг), безробіття та інфляція, фінансова звітність, фінансові ринки (акції, облігації, валютний ринок тощо);

-Приклади журналістських розслідувань у сфері міжнародної та національної економік;

-Приклади маніпуляцій чутливою економічною інформацією в інформаційній війні та шляхи протидії;

-Сучасні концепції та підходи до досліджень у сфері економічної журналістики;

-Міжнародні стандарти висвітлення економічної ситуації в Україні та світі.

вміти:

- використовувати різноманітні методи аналізу економічної інформації;
- візуалізувати та доносити дані зрозумілою мовою для широких цільових груп;
- писати бізнес-новини та анонсувати результати компаній та стартапів;
- вибудовувати ефективну комунікацію та володіти навичками управління кризовими ситуаціями;
- ефективно впливати на аудиторію та розвивати критичне мислення;
- застосовувати набуті знання та навички у практичних ситуаціях і в реальних випадках.

Візуальні комунікації / Visual Communications

2 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, В.С.Романюк, доцент, канд.н культурології

Курс візуальних комунікацій надає здобувачам вищої освіти можливість оволодіти ключовими знаннями у галузі візуальних практик, що включають фотографію, інфографіку, дизайн, мультимедійне мистецтво, відео та анімацію. Здобувачі отримають можливість вивчити різноманітні аспекти візуальної комунікації, включаючи кольорову теорію, композицію та використання медіа-технологій. Курс спрямований на формування теоретичних знань та розвиток творчого мислення у створенні візуальних матеріалів для різних цільових аудиторій та платформ.

По завершенню курсу здобувач буде

Знати:

- базові теорії та концепції в контексті візуальних студій;
- візуальну аналітичну мову зображень;
- як творці візуальних образів використовують риторику та переконання, щоб скерувати глядачів до бажаного сприйняття.

Вміти:

- використовувати візуальну аналітичну мову зображень для аналізу, критики, оцінки та створення нових візуальних артефактів;
- ідентифікувати особливості сприйняття аудиторією візуальних продуктів;
- застосовувати методи дизайну до комунікаційних завдань;

Науково-дослідний семінар з нових медіа / Research Seminar on New Media

2 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити

Мета семінару – вироблення індивідуального аргументованого критичного підходу, необхідного для глибокого занурення в теоретичну проблематику медіадосліджень. У курсі передбачається аналіз найактуальніших досліджень онлайн медіа та комунікацій, що охоплюють логіку виникнення основних концепцій сучасної медіатеорії.

Семінар присвячений вивченню та обговоренню сучасних онлайн-технологій, принципів роботи журналіста в онлайн-медіа, методологіям аналізу цифрових медіа. Основні теми семінару включають аналіз стратегій використання нових медіа в журналістиці, вплив інтернет-платформ на громадську думку, роль соціальних мереж у формуванні інформаційного простору, а також питання етики та безпеки в онлайн-середовищі.

Робота журналіста в небезпечному середовищі / Occupational Health and Safety

2д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити, О.М.Чуранова, старший викладач

Курс присвячений вивченню принципів та методів безпеки журналіста під час воєн та конфліктів. Здобувачі вищої освіти вивчають, як аналізувати ризики, планувати стратегію особистої безпеки, ефективно взаємодіяти з військовими, поліцією та іншими стейкхолдерами для гарантування безпеки під час виконання професійних обов'язків, дотримуватись інформаційної безпеки.

Завдання вивчення дисципліни передбачає забезпечення максимальної вірогідності збереження здоров'я і працездатності журналістів в небезпечних ситуаціях, які виникають під час виконання професійної діяльності та формування у них відповідальності за особисту і колективну безпеку.

Курс організований у формі практичних занять та лекцій, і включає в себе участь експертів з безпеки, досвідчених журналістів та фахівців із термінової медичної допомоги.

Мета курсу – ознайомлення здобувачів вищої освіти з основними правилами роботи журналіста в зоні бойових дій, правилами персональної безпеки, специфікою безпеки професійної діяльності журналіста, відпрацювання практичних навичок поведінки в конфліктах та ситуаціях, небезпечних для життя і здоров'я, надання долікарської медичної допомоги.

Лабораторія громадських медіа: практикум / Public Media Lab: Practicum

3 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, О.О.Якимчук, старший викладач

Лабораторія громадських медіа – це експериментальний курс, що приділяє увагу вивченню роботи журналіста як інструмента вирішення суспільно важливих тем. Програма охоплює такі тематики, як журналістика рішень, роль медіа у формуванні гендерної ідентичності, проблематика гендерної рівності в медійному просторі, протидія дискримінації та розвиток навичок роботи з важливими, емоційно зарядженими темами в умовах війни.

Мета курсу – формування розуміння ролі журналіста в формуванні громадянського суспільства та взаємодії з різними соціальними групами, висвітленні суспільно важливих тем.

По завершенню курсу здобувач вищої освіти буде

Знати:

- поняття, структури і взаємозв'язки громадянського суспільства та ЗМІ;
- суспільні проблеми, тенденції та явища для ефективного висвітлення в медіа;
- методів роботи з гендерними темами;
- принципів культурної чутливості.

Вміти:

- визначати, аналізувати та висвітлювати теми, що є ключовими для суспільства;
- працювати з дражливими темами: суспільні травми, дискримінація, гендерна проблематика;
- організовувати взаємодію з національними та міжнародними організаціями з питань захисту прав людини, освіти, тощо;
- використовувати експериментальні формати журналістики для покращення взаємодії з аудиторією для ефективної передачі суспільно важливих інформацій.

Гостьовий курс / Guest Course

3 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити,

Навчальні дисципліни «Гостьовий курс» та «Експертна майстерня» – вибіркові компоненти ОПН, які передбачають залучення до викладання на програмі українських та міжнародних лекторів з різних галузей медіа та медіадосліджень. Зважаючи на тісну співпрацю Могилянської Школи Журналістики (МШЖ) з різними науковими та медіа-організаціями (The Fulbright Program, IFCN, IREX, Sciences Po тощо), такий формат надає можливість збагатити навчальний процес експертним знанням та новітніми практичними навичками в межах основних програмних мети та завдань. Результати навчання повинні відповідати ПРН, закріпленим за цим освітнім компонентом у Освітньо-науковій програмі спеціальності С7«Журналістика». Організація навчання та тематичний план узгоджуються та відображаються згідно з Навчальним планом ОПН. Методи викладання і навчання, форми оцінювання та кандидатура викладача проходять обговорення на кафедрі й пропонуються здобувачам в блоці вибірових дисциплін.

Нові медіа та онлайнова журналістика / New Media and Online Journalism

3 семестр, 2 год/тижд., залік, 3.5 кредити

Курс «Нові медіа та онлайнова журналістика» присвячений висвітленню сучасних тенденцій у медіасередовищі та використанню інтернет-ресурсів для проведення журналістського аналізу та створення контенту. Здобувачі вищої освіти отримають знання щодо цифрових технологій, які використовуються в журналістиці, включаючи соціальні мережі, відео-платформи. Під час навчання також буде проаналізовано етичні аспекти онлайнової журналістики та управління інформацією в цифровому середовищі, способи монетизації медіа.

Мета курсу: Ознайомити здобувачів вищої освіти із змінами, що відбуваються в індустрії медіа, навчити орієнтуватись у форматах та підходах, що використовуються в онлайн журналістиці.

Мультимедійні журналістські проекти. Практикум / Multimedia Journalist Projects. Practicum

3 семестр, 3 год/тижд., залік, 3,5 кредитів, Поліщук С.В., старший викладач

Мета курсу – ознайомлення з ключовими підходами та стратегіями розробки мультимедійних проектів.

Курс “Мультимедійні журналістські проекти. Практикум” передбачає практичне засвоєння ключових аспектів розробки та реалізації мультимедійних журналістських проектів. У рамках курсу здобувачі вищої освіти отримають поглиблені знання про інтеграцію різноманітних медійних форматів у журналістські матеріали та навчатися використовувати сучасні технології для найефективнішої комунікаційної діяльності.

Під час курсу здобувачі виконуватимуть практичні завдання для опанування технічних навичок у створенні мультимедійних компонентів журналістських матеріалів

Медіасистеми у порівняльній перспективі / Media systems in a comparative perspective

3 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, Г.Й.Будівська, старший викладач

Курс є вибірковою професійною та практичною підготовкою для здобувачів вищої освіти другого року навчання магістерської програми «Журналістика» Факультету соціальних наук і соціальних технологій НаУКМА, спеціальності С7 «Журналістика».

Курс спрямований на вивчення здобувачами сучасних теорій про медіасистеми і надає можливості для розвитку аналітичних та дослідницьких навичок. В межах курсу здобувачі аналізують складні взаємозв'язки між медіа та іншими соціальними інститутами в сучасному світі.

У межах курсу передбачено вивчення історичного розвитку теорій про медіасистеми, критеріїв порівняння медіасистем та моделей медіасистем на прикладі конкретних країн. Проходження курсу сприяє поглибленню знань журналіста про медіа та медіасистеми, а також допомагає розширити розуміння глобального контексту.

Курс має на меті навчити:

- аналізувати взаємозв'язки між медіа та іншими соціальними інститутами;
- порівнювати та класифікувати сучасні медіасистеми, опираючись на наявні теоретичні моделі;
- робити обґрунтовані висновки про місце у світовому контексті української медіасистеми;
- оцінювати трансформації у сучасних медіасистемах з огляду на політичні, економічні, технологічні та соціальні зміни;
- структурувати інформацію про сучасні медіасистеми через створення власних журналістських та академічних матеріалів.

OSINT: практикум/OSINT: practicum

3 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, Р.Ю.Осадчук, старший викладач

Метою курсу є ознайомлення з основами розвідки відкритих даних і їхнього використання для верифікації інформації, формування навичок роботи з інструментами для критичного аналізу даних і інформації.

Курс “OSINT: практикум” присвячений вивченню способів розвідки на основі відкритих джерел – ефективного інструменту для збору, аналізу та використання інформації. Передбачає вивчення різноманітних інструментів та методів для збору та обробки інформації, поглиблене вивчення методів вилучення та аналізу інформації з популярних соціальних мереж, розгляд базових понять та методів кібербезпеки, вивчення застосувань OSINT у різних галузях, таких як кібербезпека, журналістика, тощо.

Після проходження курсу здобувачі вищої освіти будуть знати:

- основні підходи та природу сучасної дезінформації;
- базові поняття та методи кібербезпеки при використанні OSINT;
- як ефективно спростувати або підтвердити наявні дані або інформацію; способи захисту своїх даних.

- Вміти: -ідентифікувати маніпулятивну інформацію у власній інформаційній дісті;
- робити дослідження дезінформації в мережі та ідентифікувати акторів, які стоять за нею;
- використовувати відкриті дані для аналізу джерел, інформаційних повідомлень та соціальних мереж;
- верифікувати онлайн матеріали;
- перевіряти надійність джерела та його зв'язків з іншими сайтами та акторами;
- збирати і надавати надійну та перевірену інформацію;
- розуміти і демонструвати способи розповсюдження дезінформації.

Аналітика соціальних мереж / Analytics of Social Networks

3 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити

Мета курсу – сформувати комплекс знань та навичок, які пов'язані з ефективним збором, обробкою та аналізом даних з соціальних мереж.

Курс передбачає вивчення підходів, стратегій та методів аналізу даних, отриманих з соціальних мереж. Зосереджуючись на практичних аспектах та сучасних тенденціях, під час курсу буде розкрито використання соціальних мереж у сферах медіа маркетингу та дослідження громадської думки.

Курс включає огляд інструментів для збору та обробки даних з соціальних мереж, аналіз використання аналітичних платформ, вивчення ключових метрик та показників ефективності в соціальних мережах, методи вимірювання впливу.

Здобувачі вищої освіти проаналізують успішні кейси роботи в соціальних мережах та виконуватимуть практичні вправи для закріплення отриманих знань.

Дезінформація, пропаганда та стратегічні комунікації/Disinformation, Propaganda and Strategic Communications

3 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, Омельченко М.В., старший викладач

Курс “Дезінформація, пропаганда та стратегічні комунікації” присвячений аналізу та вивченню явищ дезінформації та пропаганди в історичному та сучасному контекстах, а також розгляду шляхів протидії в відпрацювання стратегій комунікацій у умовах надмірної інформації та впливів.

В рамках курсу здобувачі вищої освіти отримають глибоке розуміння природи, процесів та механізмів дезінформації та пропаганди, проаналізують роль ЗМІ у поширенні пропагандистських ідей та вплив на громадську думку, обговорять роль критичного мислення та медійної грамотності.

Курс надасть можливість здобувачам безпечно й осмислено взаємодіяти з інформаційним середовищем, розрізняти дезінформацію від правдивої інформації та розробляти стратегії для ефективної комунікації в цифровому світі.

Мета курсу сформувати знання сучасних явищ дезінформації та пропаганди, а також сформувати навички у сфері комунікацій для ефективного протидії впливовим інформаційним та комунікаційним викликам.

Етика даних і штучного інтелекту / Data Ethics and Artificial Intelligence

3 семестр, 3 год/тижд., залік, 3 кредити, Ярошенко О.І., старший викладач

Курс "Етика даних і Штучного Інтелекту" є вибіркоким компонентом ОНП С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжна та присвячений вивченню загроз, можливостей та ключових етичних запитань, пов'язаних з використанням даних та штучного інтелекту (ШІ) у журналістській діяльності.

Курс також спрямований на розвиток у здобувачів вищої освіти навичок для етичного та відповідального використання даних та ШІ в журналістській діяльності. Під час курсу буде проаналізовано, як штучний інтелект впливає на процеси збору, обробки та поширення інформації у журналістиці, досліджено питання прозорості та відповідальності у використанні даних та ШІ у журналістській роботі, обговорено нормативні вимоги та стандарти для забезпечення безпеки.

Мета курсу – формування у здобувачів вищої освіти знань про можливості, загрози та етичні проблеми, що виникають у зв'язку з використанням даних та штучного інтелекту (ШІ).

Науково-дослідний семінар (case studies)/ Research Seminar (case studies)

3 семестр, 3 год/тижд., залік, 3 кредити

Науково-дослідний семінар (case studies) покликаний стати платформою для обговорення актуальних наукових тем, де здобувачі вищої освіти зможуть презентувати та апробувати перші результати своїх наукових досліджень. Здобувачі вищої освіти можуть брати активну участь в наукових дискусіях, обмінюватися дослідницьким досвідом з іншими здобувачами, отримувати рецензії та консультації від досвідчених вчених НаУКМА щодо методів та результатів своєї власної наукової роботи.

Мета семінару – створення сприятливого середовища для здобувачів, де вони можуть активно обговорювати та обмінюватися результатами своїх досліджень, апробувати та презентувати свої наукові знахідки. Забезпечення можливості отримання рецензій та консультацій від досвідчених вчених щодо методів та результатів проведених досліджень.

Журналістика даних/ Data Journalism

4 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, О.М.Чуранова, старший викладач

Вивчення курсу сприяє поглибленню й спеціалізації знань і вмінь журналіста в сфері роботи з даними. Розглядається весь алгоритм роботи із даними в медіа, принципи збору, аналізу та візуалізації. Важливою складовою курсу є проходження цих етапів на практиці та отримання навичок під час безпосередньої роботи студентів з даними. Результатом роботи під час курсу є фінальний проект - матеріал з журналістики даних, створення якого має відбуватися із застосуванням усіх навичок, отриманих під час проходження курсу.

Курс є важливою складовою підготовки майбутніх спеціалістів, які хочуть більш глибоко розуміти сьогоdnішній світ, наповнений даними. Журналістика даних поєднує принципи журналістики з техніками обробки та аналізу великих обсягів даних для створення інсайтів та історій, які можуть ховатися в цих даних. Під час вивчення цієї дисципліни студенти навчаються збирати, очищувати, аналізувати та інтерпретувати дані з різних джерел, включаючи бази даних, соціальні медіа, веб-сторінки та інші цифрові ресурси. Крім того, студенти оволодівають навичками візуалізації даних та створення інфографіки, яка вже є невід'ємним елементом сьогоdnішніх новинних ресурсів. Також під час навчання студенти досліджують питання етики використання даних та їх захисту, розуміють, як правильно представити дані, щоб уникнути спотворення чи неправдивої інтерпретації інформації.

Метою вивчення дисципліни є ознайомлення здобувачів вищої освіти із таким напрямом журналістики як журналістика даних, із кращими практиками цієї сфери як у світі, так і в Україні; навчити здобувачів шукати історії, теми за допомогою даних, аналізувати вже існуючі журналістські матеріали цього напрямку із розумінням алгоритму, як вони створюються; навчити на практиці використовувати різні методи збору, аналізу та візуалізації даних у своїй подальшій журналістській роботі. Вивчення курсу сприяє поглибленню й спеціалізації знань і вмінь журналіста в сфері роботи з даними. Розглядається весь алгоритм роботи з даними в медіа, принципи збору, аналізу та візуалізації. Важливою складовою курсу є проходження цих етапів на практиці та отримання навичок під час безпосередньої роботи студентів з даними. Результатом роботи під час курсу є фінальний проект - матеріал з журналістики даних, створення якого має відбуватися із застосуванням усіх навичок, отриманих під час проходження курсу.

Журналістика про моду / Fashion journalism

4 семестр, 3 год/тижд., залік, 3 кредити

Курс "Журналістика моди" ознайомлює здобувачів вищої освіти з ключовими аспектами модної журналістики, що охоплює теми від історії моди до сучасних тенденцій. Студенти отримають можливість дослідити різноманітні аспекти модної індустрії, включаючи роль модних журналістів, процеси створення модних образів та вплив моди на культуру та суспільство. Під час курсу здобувачі розглядатимуть та самостійно опрацьовуватимуть різні жанри модної журналістики, такі як модні репортажі, аналізи трендів, інтерв'ю з дизайнерами та рецензії на модні події.

Журналістське розслідування / Investigative Journalism

4 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити

Курс "Журналістське розслідування" є комплексною програмою для формування знань та навичок у сфері проведення журналістських розслідувань. Курс включає теми, що висвітлюють роль та значення розслідувань у сучасному журналістському середовищі, етапи проведення журналістських розслідувань, джерела інформації, аналіз та інтерпретація даних, юридичні та етичні аспекти.

Також курс знайомить студентів із медіа-дослідженнями у сфері журналістики розслідувань, пояснює особливості жанру та сучасні умови роботи журналістів-розслідувачів

Мета курсу – навчити студентів комплексній методології проведення журналістських розслідувань – від вибору теми та збору інформації до аналізу та презентації отриманих результатів.

Збройні конфлікти сучасності та шляхи їх вирішення/Modern Armed Conflicts and Ways of Solving Them

4 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, Соловей Г.С., доцент

Мета курсу – формування знань здобувачів вищої освіти з питань воєнно-політичних конфліктів, а також надання їм аналітичних та критичних вмінь та навичок для розуміння та обговорення найважливіших аспектів сучасних збройних конфліктів.

Курс "Збройні конфлікти сучасності та їх вирішення" присвячений аналізу та обговоренню важливих аспектів збройних конфліктів, що виникали та виникають у другій половині XX – початку XXI століття. Здобувачі матимуть можливість докладно розглянути військово-політичні та стратегічні аспекти таких конфліктів, а також провести аналіз подій в різних регіонах світу, зокрема в Югославії, Афганістані, Іраку, Сирії та у зоні Перської затоки.

Курс передбачає вивчення ролі комунікацій у військових конфліктах, зокрема важливість інформаційних воєн як невід'ємної частини військової стратегії. Учасники зможуть аналізувати вплив інформаційних кампаній на перебіг конфліктів, розуміти, як вони використовуються для маніпулювання громадською думкою та міжнародною спільнотою. Темі курсу передбачають вивчення стратегій втручання та розв'язання конфліктів, роль міжнародних організацій у миротворчих операціях, а також аналіз сучасних викликів та перспектив вирішення збройних конфліктів.

Практикум з написання наукової роботи/ Workshop on writing a scientific paper

4 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити

Мета курсу – удосконалення навичок здобувачів вищої освіти у написанні наукових та кваліфікаційних робіт, надання студентам практичних інструментів, необхідних для ефективного проведення наукових досліджень та подання їх результатів.

Практикум з написання наукової роботи" призначений для здобувачів вищої освіти, які прагнуть удосконалити навички написання якісних наукових (кваліфікаційних) робіт.

Курс є доступним для вибору здобувачами Магістерської програми з журналістики МШЖ та здобувачів інших спеціальностей НаУКМА, які мають намір продовжити своє навчання в рамках докторської програми "Медіа і комунікації" (PhD).

Здобувач буде *знати*:

- основні етапи та вимоги до побудови наукового тексту;
- способи вибору відповідних дослідницьких методів;
- правил наукового письма;

вміти:

- побудувати наукову роботу відповідно до академічних стандартів;
- сформулювати чіткі дослідницькі питання та визначити об'єкт та предмет дослідження;
- коректно цитувати та враховувати етичні стандарти дослідження;
- критично аналізувати літературу та формувати обґрунтовані висновки.

ДИСЦИПЛІНИ ВІЛЬНОГО ВИБОРУ

Фізичне виховання (вдосконалення)

- Атестація

Кваліфікаційна робота

4д семестр, 600 годин самостійна робота, захист тези

Магістерська кваліфікаційна робота (навчально-наукове дослідження) – це самостійне наукове дослідження студента, яке здійснюється в межах певної тематики та спрямоване на закріплення, поглиблення і систематизацію знань науково-дослідницького характеру, які студенти отримали протягом періоду навчання.

Основні вимоги до кваліфікаційної роботи (навчально-наукове дослідження):

- актуальність та сучасність тематики;
- релевантність застосованої методології;
- використання сучасних прийомів пошуку, відбору, обробки та систематизації інформації;
- професійне опрацювання нормативно-правових актів;
- коректне оформлення роботи (логічність, послідовність структури роботи, наявність бібліографічних посилань, списку літератури).

Магістерська робота (навчально-наукове дослідження) включає:

- аналіз сучасної теоретико-методологічної бази відповідно до теми та мети дослідження;
- аналіз нормативно-правових та інших документів відповідно до теми та мети магістерської роботи (як правило, порівняльні дослідження ситуації в різних країнах);
- проведення емпіричного (якісного або кількісного) дослідження відповідно до теми та мети магістерської роботи [6].

Тематика кваліфікаційних робіт

Тема дослідження може бути обрана здобувачем самостійно або пропонуватися кафедрою. Формулювання теми має відповідати сутності обраної проблеми, бути змістовним та лаконічним.

Під час вибору теми враховують: актуальність, новизну та ступінь розробленості, можливість одержання необхідних даних, напрям науково-дослідної діяльності та наукові пріоритети Могилянської Школи Журналістики, ступень підготовки здобувача.

Тематика кваліфікаційних робіт передбачає поглиблений аналіз широкого кола теоретико-прикладних питань у галузі медіа та журналістики.

Можливі напрямки дослідження:

- Вплив медіа на формування громадської думки;
- Медіа у політичних процесах та виборчих кампаніях;
- Стратегії взаємодії з аудиторією у сучасних умовах медіа;
- Вивчення впливу технологічних інновацій, зокрема ШІ;
- Дослідження інновацій у журналістській освіті;
- Дослідження використання соціальних мереж та інтернет-платформ у журналістиці;

- Розгляд етичних питань у журналістиці;
- Дослідження журналістських практик;
- Особливості медіа в регіональних контекстах;
- Проблеми журналістики в умовах війни;
- Дослідження дезінформації та пропаганди.

C7 ЖУРНАЛІСТИКА

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА – ЗВ'ЯЗКИ З ГРОМАДСЬКІСТЮ

<https://ukma.edu.ua/ects/index.php/fsnst/129-2018-06-13-09-07-54/zhurnalistyka/266-2018-11-01-10-51-56>

ОБОВ'ЯЗКОВІ ДИСЦИПЛІНИ

Організація комунікаційних департаментів та агентств

1 семестр, 2 год/тижд., екзамен, 3 кредити, Д. Л. Коник, кандидат соціологічних наук, доцент

Роль PR у системі сучасного менеджменту організації. Завдання та організаційна структура внутрішнього PR-підрозділу. Кваліфікаційні вимоги до PR-фахівців. Організація зовнішнього PR-консультування. Комунікацію із замовниками PR-агенцій. Підготовка пропозицій на тендер по закупівлі PR-послуг. Дискусія про кар'єру та професійний розвиток у сфері комунікацій з представниками PR-агенцій.

Стратегія інтегрованих комунікацій

1 семестр, 2 год/тижд., екзамен, 3 кредити, А. Г. Зінченко, кандидат історичних наук, доцент

Сутність і складові інтегрованих комунікацій, їх інструменти. Модель PESO. Корпоративна ідентичність і корпоративна ідентифікація. Роль інтегрованих комунікацій у формуванні репутації компанії. Особливості застосування інтегрованих комунікацій в різного типу організаціях/кампаніях. Розробка інтегрованих комунікаційних стратегій.

Сучасні концепції соціальних комунікацій

1 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити, О.О. Суська, доктор соціологічних наук, професор

Соціальна комунікація як процес, структура комунікаційних процесів, форми і моделі комунікацій: історія та сучасність. Особливості масової комунікації та методи її вивчення. Особливості комунікативної взаємодії в системі ЗМК. Сучасні концепції соціальних комунікацій.

Стратегічні комунікації

1 семестр, 2 год/тижд., екзамен, 3 кредити, викладачі кафедри

Поняття «стратегія», «стратегічні комунікації». Сутність і методи стратегічного планування. Особливості стратегічного планування в комунікаціях. Цільові аудиторії та ключові повідомлення. Побудова комунікаційної стратегії.

C4D: комунікації задля сталого розвитку/C4D: Communication for Development

2 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити, І.І. Тімаренко, кандидат педагогічних наук, доцент

Особливості та напрями C4D (Communication for Development). Основні принципи C4D: Com4Prom, Com4Imple, Com4Power, Com4Coord. Комунікаційні інструменти та підходи для досягнення цілей сталого розвитку. Курс викладається англійською мовою.

Комунікації для поведінкових змін

2 семестр, 2 год/тижд., екзамен, 3 кредити, Д. Л. Коник, кандидат соціологічних наук, доцент
 Теорія поведінкових змін. Інструменти поведінкових змін. Особливості розробки та реалізації комунікаційних кампаній, що ставлять за мету зміну поведінки людини. Розробка комунікаційних кампаній заради змін поведінки разом із запрошеним гостем-практиком.

Цифрові комунікації

2 семестр, 2 год/тижд., екзамен, 3 кредити, Гуртова О.В., кандидат хімічних наук, доцент
 Загальні засади управління PR-кампаніями у цифровому середовищі та основні інструменти digital-комунікацій. Стратегія і тактика у digital-комунікаціях. Соціальні мережі та месенджери. Відеохостинги та стрімінгові сервіси. Моніторинг, аналітика, оцінка ефективності та звітність у digital-комунікаціях. Веб-інструменти.

Правові та етичні стандарти PR- діяльності

2д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити, А. Г. Зінченко, кандидат історичних наук, доцент
 Етичні принципи PR-діяльності. Підвищення стандартів PR-діяльності. Міжнародні, регіональні та національні кодекси етики та професійної поведінки у сфері PR. Стан інституціоналізації PR в Україні. Правові основи діяльності PR-фахівця в Україні

Методика викладання у вищій школі

3 семестр, 2 год/тижд., екзамен, 3 кредити, В.М. Владимиров, доктор філологічних наук, професор
 Дисципліна спрямована на ознайомлення з основними принципами, методами та формами організації освітнього процесу у закладах вищої освіти. У межах курсу розглядаються сучасні підходи до планування навчальних дисциплін, проведення лекційних і семінарських занять, використання інтерактивних методів навчання та оцінювання результатів навчання. Особлива увага приділяється формуванню практичних навичок підготовки навчально-методичних матеріалів та ефективної взаємодії зі студентською аудиторією.

Методологія та організація наукових досліджень

3 семестр, 2 год/тижд., екзамен, 3 кредити, О. О. Сусська, доктор соціологічних наук, професор
 Поняття теорії, методології і технологій наукового дослідження. Наукові основи досліджень соціальних процесів. Принципи, правила і методи наукових досліджень. Категорії соціального пізнання: закони, правила, принципи формування і класифікації. Наукова діяльність у сфері управління та паблік рілейшнз. Принципи і методи збору, обробки і аналізу наукової інформації. Основні етапи організації наукового дослідження.

ПРАКТИКА:**Практика науково-дослідницька у сфері соціальних комунікацій**

1 семестр, 4 год/тижд., залік, 5 кредитів, В.М. Владимиров, доктор філологічних наук, професор
 Методи дослідницької та аналітичної роботи в сфері зв'язків з громадськістю. Відпрацювання основних навичок дослідницької роботи в сфері PR для проведення ситуативного аналізу за допомогою таких спеціальних методів, як моніторинг ситуації, SWOT-аналіз, PR-аудит, комунікаційний аудит, аудит медіа-портрету організації, соціальний аудит тощо. Глибинні інтерв'ю та їхній евристичний потенціал. Експертні опитування.

Практика виробнича

2 семестр, 4 год/тижд., залік, 5 кредитів, О.О. Сусська, доктор соціологічних наук, професор
3 семестр, 4 год/тижд., залік, 5 кредитів, О.О. Сусська, доктор соціологічних наук, професор
 Проходження практики в департаментах/відділах комунікацій та PR агенцій. Проходження практики надає майбутньому фахівцю цілісну уяву про роботу професійної PR-організації або PR-підрозділу установи, підприємства чи громадської організації та практику застосування комунікаційних технологій у сучасному інформаційному суспільстві.

Практика навчальна «Практикум з кризових комунікацій»

2 семестр, 4 год/тижд., залік, 5 кредитів, Д. Л. Коник, кандидат соціологічних наук, доцент

Курс формує практичні навички необхідні для передбачення, запобігання та вирішення кризових ситуацій в державному, комерційному та громадському секторі. Завдяки розв'язанню практичних кейсів студенти оволодіють практичними інструментами взаємодії із мас медіа та комунікації в соціальних мережах під час кризи.

Практика навчальна «Практикум з комунікацій в інтернет-середовищі»

3 семестр, 4 год/тижд., залік, 5 кредитів, Л. Зінченко, старший викладач

Відпрацювання навичок планування, організації та оцінювання PR-програм в Інтернет-середовищі, а також основних технологій імплементації PR-програм в Інтернеті для організацій, що працюють у різних секторах економіки, державних та громадських організаціях. Оволодіння технологіями підготовки матеріалів для різних видів Інтернет ресурсів, вивчення організації кризової комунікації в Інтернет-середовищі.

Практика науково-дослідницька

3 семестр, 4 год/тижд., залік, 5 кредитів, А. Г. Зінченко, кандидат історичних наук, доцент

Академічне письмо. Принципи академічної доброчесності. Підбір та аналіз наукової літератури. Проведення дослідження за темою кваліфікаційної (магістерської) роботи.

ВИБІРКОВІ ДИСЦИПЛІНИ:

ДИСЦИПЛІНИ ПРОФЕСІЙНОЇ ТА ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ:

Конфліктологія/ Conflictology (анг.мовою)

1 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, І.І. Титаренко, кандидат педагогічних наук, доцент

Історія та розвиток конфліктології як науки. Сучасні теорії конфлікту. Загальна характеристика соціального конфлікту. Політичний конфлікт, його визначення та ідентифікація. Етнонаціональні конфлікти. Особливості сучасних міжнародних конфліктів. Основні підходи до вивчення та аналізу конфлікту. Переговори. Особливості сучасних міжнародних переговорів.

Розробка інформаційних продуктів у сфері PR

1 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, І.І. Титаренко, кандидат педагогічних наук, доцент

Засади ефективних комунікацій. PR-матеріали для медіа. PR-матеріали для розповсюдження онлайн. PR-матеріали для комунікації безпосередньо з громадськістю (direct public information/mass communication). Особливості поширення PR-матеріалів через різні комунікаційні канали.

Медіапітчинг

1 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, викладачі кафедри

У ході курсу студенти набувають знань з якими організаційними задачами варто йти в медіа, навчаються розробляти інформаційні приводи та писати якісні пітчі для журналістів. В рамках курсу студенти проходять практичні кейси та воркшопи.

Менеджмент впливу та взаємодія з лідерами думок

1 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, Я. С. Корсун, старший викладач

Курс спрямований на формування системного розуміння менеджменту впливу як складової стратегічних комунікацій та PR-діяльності організацій. Дисципліна охоплює теоретичні засади впливу, механізми формування громадської думки, принципи ідентифікації та залучення лідерів думок, а також інструменти побудови довготривалих партнерств із ними.

Програма курсу передбачає вивчення стратегій співпраці з лідерами думок у бізнесі, державному та громадському секторах, оцінку ефективності кампаній впливу та управління репутаційними ризиками. Практичні групові та індивідуальні завдання дозволять студентам розробити стратегію менеджменту впливу, підготувати план взаємодії з лідерами думок і презентувати комплексну комунікаційну кампанію із залученням ключових стейкхолдерів.

Нейрокомунікації та емоційний дизайн

1 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, І. І. Титаренко, кандидат педагогічних наук, доцент
Курс досліджує, як мозок обробляє інформацію, як виникають довіра, емпатія та переконання на нейронному рівні. Студенти вивчають, як будувати повідомлення, що тригерять емоційні центри мозку та формують глибоку прихильність до бренду. Аналізуються нейромаркетингові інструменти, eye-tracking, емоційні карти та патерни уваги. Студенти вчаться створювати контент, який запам'ятовується завдяки емоційній архітектурі, а не лише раціональному змісту. Курс потрібен тим, хто прагне працювати на перетині PR, психології та креативних індустрій.

Техніка ділових презентацій

1 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, І.І. Титаренко, кандидат педагогічних наук, доцент
Розробка презентацій. Необхідність визначення цільової аудиторії та їх потреб при розробці презентацій. Формування ефективних меседжів. Ефективний публічний виступ. Професійні портфоліо. Аналіз проведеної презентації з метою критичної оцінки своєї поведінки та обліку зроблених помилок.

Внутрішньокорпоративні зв'язки з громадськістю

2 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 3,5 кредитів, Л. І. Зябров, магістр бізнес-адміністрування, старший викладач

Внутрішньокорпоративні зв'язки із громадськістю в світі та в Україні. Основні тенденції розвитку корпоративної культури у компаніях різних країн світу. Розробка і реалізації PR стратегій для внутрішніх комунікацій.

Політичний PR

2 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, О.В. Чекмишев, д.н. із соц-х комунікацій, професор
Роль і місце політичного PR у суспільстві. Теоретичні засади PR-діяльності у політичній сфері. Політичний маркетинг та стратегія політичного PR. Стратегія і тактика PR у виборчій кампанії. Комунікаційні PR-технології в політиці. Етнопсихологічні особливості менталітету українського виборця. Основні технології розбудови та реалізації політичного іміджу. Антикризисний PR у виборчих кампаніях.

Міжнародні комунікації

2 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, Д. Л. Коник, кандидат соціологічних наук, старший викладач

Курс передбачає формування у студентів системи знань про розвиток системи public relations в різних країнах світу, роботу міжнародних комунікаційних мереж та організацій PR. В ході курсу студенти навчаються планувати ефективні комунікаційні кампанії на різних комунікаційних ринках. Традиційно в рамках курсу відбувається гостьова лекція, яку читає директор по комунікаціям однієї з міжнародних організацій.

Методи вимірювання та оцінювання ефективності роботи в сфері зв'язків з громадськістю

2 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, В.Г. Королько, доктор філософських наук, професор
Підходи до вимірювань у сфері PR. Ключові передумови, принципи та чинники оцінювання PR-програми. Складові процесу оцінювального дослідження PR-програми. Кількісні та якісні методи вимірювання вихідної PR-продукції. Методи вимірювання експонування повідомлення. Методи вимірювання рівня розуміння, усвідомлення та ставлення до повідомлення. Вимірювання зміни установок і поведінки цільової громадськості (Impact Objectives або ефективність PR-кампанії). Ціннісні інтерпретації результатів тривалих PR-стосунків.

Наративні комунікації

2 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, Х.І. Біляковська, старший викладач

Основна мета курсу – сформувати системне розуміння сторітелінгу як стратегічного інструменту впливу для досягнення комунікаційних і організаційних цілей, зміцнення довіри та підтримки соціальних змін, а також розуміння ролі історій у формуванні публічних наративів і політик; показати, як індивідуальні історії трансформуються у колективні, що впливають на довіру, поведінку аудиторій і суспільні процеси. Курс спирається на підходи наративної психології та теорії соціальних уявлень і розглядає історії як ключові шаблони sense-making на індивідуальному та колективному рівнях, із особливим фокусом на human-interest stories та meso-level комунікаціях.

Соціальна інженерія та інформаційна безпека у PR

2 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, І. І. Титаренко, кандидат педагогічних наук, доцент
Курс вивчає, як маніпуляції, соціальний інжиніринг та психологічний вплив використовуються в інформаційних атаках і корпоративних конфліктах. Студенти аналізують типи інформаційних загроз, техніки впливу, фейк-кампанії, бот-мережі, шахрайські схеми. Розглядаються етичні межі роботи з інформацією. Студенти вчаться будувати системи безпеки для брендів, захищати репутаційний простір і протидіяти інформаційним атакам. Курс потрібен PR-фахівцям, які працюватимуть у середовищі кіберризиків.

Копірайтинг в PR

2д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити, Титаренко І.І.

Курс спрямований на опанування мистецтва створення переконливих текстів. Програма охоплює повний спектр прикладних інструментів: від класичних форматів (пресрелізів та офіційних заяв) до креативного сторітелінгу для соціальних медіа та корпоративних блогів. Студенти навчаються адаптувати складні корпоративні меседжі під різні канали комунікації та працювати з тональністю бренду (Tone of Voice).

Штучний інтелект у PR

2д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити,

Курс спрямований на опанування передових AI-технологій для автоматизації та оптимізації комунікацій. Програма курсу охоплює практичне використання генеративних моделей для створення мультимедійного контенту, аналізу великих даних (Big Data) при дослідженні цільових аудиторій та моніторингу репутації в режимі реального часу. Особлива увага приділяється принципам академічної доброчесності, етичним аспектам використання алгоритмів та боротьбі з дипфейками, що дозволяє майбутнім фахівцям ефективно керувати цифровим слідом бренду в умовах високотехнологічного медіасередовища.

Репутаційний менеджмент

3 семестр, 3 год/тижд., залік, 3,5 кредитів, М. Томко-Баньковська, старший викладач

Брендінг. Репутація. Сутність репутаційного менеджменту, його складові. Методологія та технології формування репутації.

Стратегії урядових комунікацій

3 семестр, 2 год/тижд., залік, 3,5 кредити, А. Г. Зінченко, кандидат історичних наук, доцент

Урядові комунікації: принципи та особливості. Стратегії урядових комунікацій. Державна комунікаційна політика країн світу та України. Національний брендінг. Перспективи розвитку урядових комунікацій.

Стратегії ESG

3 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, А. Г. Зінченко, кандидат історичних наук, доцент

Концепція ESG. Сталий розвиток в системі корпоративного управління. Діалог із стейкхолдерами. Матриця і карта стейкхолдерів. Матриця суттєвості. Сталий розвиток в сфері захисту навколишнього середовища. Сталий розвиток в соціальних питаннях: права людини, підтримка споживачів, залучення і розвиток громади. Нефінансова звітність. Оцінка ефективності програм із ESG. Комунікація зі сталого розвитку.

Інтерпрескомунікації та їх організація

3 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, О.О. Суська, доктор соціологічних наук, професор

Метою опанування курсу «Інтерпрескомунікації та їх організація» є дати майбутньому PR-фахівцеві цілісну уяву про засоби і процедури використання ЗМІ, для формування іміджу організації, забезпечення потенційної уваги ЗМІ та підтримання репутаційних характеристик організації на належному рівні; надати інформацію щодо функціонування міжнародних організацій журналістів, зокрема Freedom House, Репортери без кордонів, ін.; на базі засвоєння студентами теоретичних основ діяльності ЗМІ сформувати комплекс практичних умінь та навичок щодо роботи із ЗМІ, розповсюдження через ЗМІ необхідних організації меседжів. Ознайомити із засадами наукового аналізу та оцінки діяльності сучасних вітчизняних та міжнародних ЗМІ щодо позиціонування діяльності компаній.

Комунікативна майстерність в умовах афективної поляризації

3 семестр, 3 год/тижд., залік, 3,5 кредитів, Кононенко Н.

Курс спрямований на ознайомлення здобувачів із феноменом токсичної поляризації, фіксація ролі еліт та медіа у розгортанні та блокуванні поляризацій в країнах Заходу та Україні, визначення практик та інструментів поширення та локалізації поляризацій, набуття студентами навичок професійної компетенції в сфері формування комунікаційних стратегій, спрямованих на блокування негативної поляризації у повоєнній Україні.

Комунікації для відновлення

3 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, Х.І. Біляковська, старший викладач

Основна мета курсу – сформувати системне розуміння ролі стратегічних комунікацій у відновленні України та надати практичні інструменти їх застосування, зокрема у трьох ключових напрямках відновлення: фізичного, соціального та економічного. Курс спрямований на тих, хто планує працювати з тематикою відновлення у міжнародних організаціях, державних органах, організаціях громадянського суспільства та бізнесі. Це перший в Україні курс, що цілісно зосереджується на стратегічних комунікаціях відновлення як комплексному фреймворку – від національної та міжнародної рамок і секторної логіки до інструментів координації стейкхолдерів і публічної взаємодії.

Комунікації у сфері психічного здоров'я та травматичного досвіду

3 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, І. І. Титаренко, кандидат педагогічних наук, доцент

Курс вивчає, як правильно комунікувати з аудиторіями, що пережили травму, кризу чи емоційне виснаження. Студенти освоюють принципи trauma-informed communication, етику роботи з вразливими групами та психологічні тригери. Особлива увага - міжнародним практикам ООН, ВНО, гуманітарних місій та українському досвіду. Курс готує комунікаційників, здатних працювати у сферах охорони здоров'я, соціальної політики, гуманітарного реагування. Потрібний для будь-якої країни у стані війни чи відновлення.

Кризові комунікації /Crisis Communications (англ. мовою)

3 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, І.П.Станкевич, старший викладач

This course covers the basic elements of crisis communication and the procedures for creating crisis communications plans and for reacting to crises when they occur. "Crisis Communications" provides strategic approaches to manage how organizations respond to crisis such as accidents, product recalls, executive malfeasance and natural disasters. You will learn to identify and explain the dynamics of a crisis, evaluate the effects of a crisis on organizational reputation, determine the role of public relations in crisis response, counsel executives and clients, and develop and implement a crisis communications plan.

Побудова персонального бренду першої особи

3 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, Л.І. Зябров, старший викладач

На курсі розглядаються теоретичні та практичні аспекти розбудови репутаційних характеристик персонального бренду перших осіб: керівників установ та організацій. Під час занять курсу студенти отримають практичні навички щодо використання стратегічного підходу до вирішення цієї задачі. Велику увагу буде також приділено вивченню каналів комунікації для побудови персональної репутації: як для зовнішньої, так і внутрішньої аудиторії. Для опанування навчального матеріалу під час курсу буде широко застосовуватися навчальний метод розгляду кейсів на прикладах як українських, так і закордонних перших осіб.

Проектний менеджмент

3 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, І.М.Титарчук, кандидат економічних наук, доцент

Планування проекту. Основні документи проекту. Презентація та пітчінг проекту. Управління проектом. Управління часом у проекті. Управління комунікаціями в проекті. Управління ризиками в проекті.

Структура та прогнозування інформаційних потоків

3 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, О.О. Суська, доктор соціологічних наук, професор

Курс спрямований на формування цілісної уяви про структуру, управління та прогнозування інформаційних потоків, ознайомити із засадами оцінки діяльності суб'єктів глобального інформаційного простору та інформаційних потоків у ньому, а також практичними підходами до розуміння змін у сфері комунікацій та медіаменеджменту.

Стратегічні комунікації для донорських проєктів

3 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, Я. С. Корсун, старший викладач

Курс спрямований на формування системного розуміння стратегічних комунікацій у сфері міжнародної допомоги, грантових програм і донорських ініціатив. Дисципліна розкриває специфіку планування та реалізації комунікацій у проєктах, що фінансуються міжнародними організаціями, урядами, фондами, а також бізнесами з урахуванням вимог донора, принципів підзвітності, прозорості та етичності.

Програма курсу передбачає вивчення особливостей взаємодії з донорами та бенефіціарами, підготовки комунікаційних планів у межах грантових заявок, розробки інформаційних кампаній, звітності та візуальної ідентифікації проєктів відповідно до брендбуків донорів. Практичні групові та індивідуальні завдання дозволять розробити повноцінну комунікаційну стратегію для донорського проєкту та презентувати її.

Гібридна війна та інформаційні виклики

3 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, О.О. Суська, доктор соціологічних наук, професор

Метою курсу «Гібридна війна та інформаційні виклики» є надати студентам знання щодо інформаційної протидії (тактичної і стратегічної) ворожим проявам у медіапросторі; виробити навички визначення інформаційних ресурсів, яким можна довіряти, та пошуку достовірної інформації - як засобом протидії поширенню інфодемії; дати розуміння таких прийомів, як «інформаційні фільтри» та критичне мислення як засобом протидії інфодемії та гібридній війні. Студенти мають знати особливості та основні засади інформаційної політики часів війни; вимоги до роботи медіа в умовах воєнного стану; ціннісні та моральні засади роботи журналістів під час воєнного стану; зміни у використанні оперативної інформації: офіційної і неофіційної часів війни; правильно і об'єктивно оцінювати правдивість «історій війни» та їх психологічне значення; вміти використовувати дані соціологічних досліджень та думки воєнних експертів для зняття панічних настроїв населення, ін.

Fashion PR

4 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, викладачі кафедри

Курс присвячений вивченню комунікацій у світі моди. Програма охоплює питання створення візуального сторітелінгу, організації показів, презентацій та відносин з медіа. Студенти опанують специфіку Influencer Marketing у сфері fashion, навчатися створювати інфоприводи для нових колекцій та нівелювати репутаційні ризики. Особлива увага приділяється інтеграції принципів сталого розвитку у комунікаційну стратегію, що дозволяє випускникам формувати лояльні спільноти навколо брендів та успішно конкурувати на міжнародному ринку моди.

PR для неурядових організацій

4 семестр, 3 год/тижд., залік, 3,5 кредити, О.В. Чекмишев, д.н. із соц-х ком-й, професор

Роль і місце НУО у суспільстві. Історія появи та становлення третього сектору. Третій сектор у сучасній моделі соціальних комунікацій. Особливості методів та технологій комунікації для НУО.

PR у сфері культури

4 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, викладачі кафедри

Курс спрямований на формування професійних компетенцій щодо просування мистецьких проєктів, інституцій та креативних індустрій у динамічному соціокультурному середовищі. Студенти опанують специфіку побудови бренду культурної установи та методи залучення аудиторії через сторітелінг і роботу з наративами. Програма охоплює практичні аспекти взаємодії зі медіа, стратегії партнерства з меценатами та організацію спеціальних подій, що дозволяють перетворювати культурні ініціативи на помітні суспільні явища.

Зв'язки з медіа

4 семестр, 3 год/тижд., залік, 3,5 кредити, О.О. Суська, доктор соціологічних наук, професор

Під час вивчення курсу студенти ознайомляться з принципами роботи із медіа та взаємодією рг-фахівця з журналістами медіа та нових медіа.

LinkedIn для професіоналів та організацій

4 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, А.О. Севастюк, старший викладач

Цей курс передбачає вивчення та практичне використання комплексу інструментів для управління репутацією організації та її представників в Україні та світі.

Студенти опанують цикл планування комунікацій за методикою OASIS (Objectives, Audience, Strategy, Implementation, Scoring) та розробки текстів за моделлю AIDA (Attention, Interest, Desire, Action), адаптованими для LinkedIn.

Кластеризація медіадосліджень: оцінка медіаполя процесів та інституцій

4 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, Н.В. Кононенко, старший викладач

Специфіка формування медіаполя, фіксація ознак «керованої»/суб'єктної складової медіаполя. Базові тренди (українські/закордонні) в медіадослідженнях, як інструменті оцінки ефективності комунікацій. Дослідницький потенціал провідних українських систем моніторингу. Дослідницький потенціал штучного інтелекту (ШІ) у медіадослідженнях і оцінці ефективності комунікацій.

Глобальні тренди як соціальні виклики (трансформації соціальних комунікацій у XXI столітті)

4 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, викладачі кафедри

Курс спрямований на системний аналіз глобальних трендів як рушійних сил соціальних змін у XXI столітті. Студенти отримають не лише теоретичні знання про глобальні тренди, а й практичні навички їхнього аналізу, інтерпретації та використання для розробки стратегій адаптації.

Екологічний PR

4 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, О.Я. Калита, старший викладач

Курс розкриває можливості використання технологій PR в екологічній сфері, створення та імплементацію екологічно дружнього іміджу організації, а також надає інструменти аналізу екологічної складової в PR продуктах.

Медіасередовище та професіональна комунікація

4 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, О.В. Чекмишев, доктор наук із соціальних комунікацій, професор

Роль і місце медіа в суспільстві. Функції, правила і технології комунікації професіональних комунікаторів.

Комунікації для соціальних змін

4 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, І.І. Титаренко, кандидат педагогічних наук, доцент

Основні принципи підготовки комунікаційних кампаній, спрямованих на соціальні зміни. Основні теорії комунікацій для соціальних змін та поведінкових змін. Пояснення різниці у впливі на поведінку і впливі на зміну ставлення. Обґрунтування правил ефективної комунікації. Основні етапи підготовки комунікаційних кампаній, спрямованих на соціальні зміни. Проведення аналізу сильних і слабких сторін комунікаційних кампаній, спрямованих на соціальні зміни. Розробка комунікаційних кампаній, спрямованих на соціальні зміни.

Мистецтво переговорів

4 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, І.М.Титарчук, кандидат економічних наук, доцент

Курс спрямований на здобуття навичок введення переговорів. Студенти здобувають знання і навички щодо переговорів як способу розв'язання конфліктів, стратегії і тактики ведення переговорів, методів аргументації і переконання, культури спілкування в переговорах.

Навчальний практикум «Створення відеоматеріалів»

4 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, викладачі кафедри

Курс спрямований на опанування навичок створення візуального контенту. Програма фокусується на прикладних інструментах мобільної зйомки, техніках оперативного монтажу, створенні відеороликів для соцмереж.

Бренд роботодавця

4 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, М.О. Бородай, старший викладач

Огляд сфери employer branding та ролі спеціаліста з брендингу роботодавця в організації. Основи формування стратегії бренду роботодавця. Внутрішні та зовнішні комунікації при побудові бренду роботодавця. Робота з різними стейкхолдерами організації. Формування ціннісної пропозиції роботодавця. Перетворення співробітників в амбасадорів бренду. Метрики та оцінка ефективності.

Інноваційні технології формування та комунікацій стартапів*4 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, М. О. Бородай, старший викладач*

Сутність поняття стартап, його відмінність від бізнесу. Формулювання власних ідей та гіпотез для проєктів. Конкурентів продукту. УТП продукту. Розробка бізнес-моделі за методологією Business Model Canvas. Кошторис та P&L майбутнього проєкту. Пітч-деки та пітчінг власної ідеї. Розробка MVP продукту

Кроскультурні комунікації*4 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, І.І. Тітаренко, кандидат педагогічних наук, доцент*

Поняття крос-культурних, міжнародних та мультикультурних комунікацій. Особливості крос-культурних комунікацій. Принципи та правила ефективних крос-культурних комунікацій. Розробка контенту для крос-культурного середовища. Специфіка та крос-культурні особливості використання соціальних медіа.

Фандрейзинг*4 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, Д. Л. Коник, кандидат соціологічних наук, доцент*

Планування фандрейзингу в організації. Вибір методів фандрейзингу. Аналіз потенційних донорів проєкту. Проектна пропозиція. Реалізація партнерської програми. Комунікаційна підтримка партнерської програми. Оцінювання ефективності партнерського проєкту. Підготовка проектної пропозиції для актуального грантового конкурсу.

АТЕСТАЦІЯ:**Кваліфікаційна (магістерська робота)***4д семестр, захист тези, 20 кредитів, викладачі магістерської програми*

Дослідження процесів становлення та розвитку соціального інституту зв'язків з громадськістю (Public Relations) в Україні та світі, аналізу його розвитку в різних сферах

СЗ МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА – МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ, СУСПІЛЬНІ КОМУНІКАЦІЇ ТА РЕГІОНАЛЬНІ СТУДІЇ

<https://ukma.edu.ua/ects/index.php/fsnst/263-2018-06-13-09-07-54/mvmp/292-2018-11-01-10-38-47>

ОСВІТНІЙ СТУПІНЬ – МАГІСТР

ОБОВ'ЯЗКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ

Аналіз відкритих даних

2 семестр, 4 год/тижд., екзамен., 5,0 кредитів, Р.Ю. Осадчук, старший викладач

«Фейкові новини», «дезінформація» та «маніпуляції» стали частиною словника медіа, соціальних мереж та публічних осіб. Ці речі впливають на нас щодня, і для того, щоб зрозуміти яким чином це працює, як захиститись від таких впливів та аналізувати їх на цьому курсі ми зосередимось на маніпуляціях даними і як доносити правдиву інформацію; дамо визначення «інформаційному безладу» та типам неправдивої інформації; розглянемо відкриті дані і їхні особливості; напрацюємо базу інструментів та підходів для верифікації інформації у соціальних мережах і поза ними; визначатимемо надійність електронних джерел та фото/відео матеріалів; розглянемо кейси розповсюдження дезінформації на різних платформах і їхній аналіз, обговоримо як убезпечити свої дані.

Врегулювання збройних конфліктів

1 семестр, 2 год/тижд., залік, 3,0 кредити, Т.С. Кисельова, кандидат юридичних наук, доцент

The number of violent armed conflicts in the world - both international and domestic - is steadily growing. The war in Ukraine has posed serious challenges in terms of hybrid security threats and systematic conflict management to the international security system. The course "Theory and Practice of Conflict Resolution" is designed to provide students with a deep understanding of the nature and dynamics of modern armed conflicts as well as mechanisms for resolving such conflicts, and to provide them with basic conflict resolution skills. The course is unique in terms of combining individual skills with conflict analysis skills and ways to deal with them at various levels - from track one political negotiations to systematic work with conflict by civil society organizations at tracks two and three. This multi-track approach to conflict transformation makes the foundation of modern conflict resolution and transformation. In addition, students will gain experience in comparative analysis of armed conflicts in different conflict zones. Particular attention will be paid to the analysis of the Russian aggression against Ukraine in 2014-2022 and modeling ways to resolve it in terms of the theory of conflict transformation.

Лабораторія "Аналіз зовнішньої політики"

2д семестр, 4 год/тижд., залік, 3,0 кредити, О.В. Краєв, старший викладач

Прикладний курс магістерської програми спеціальності «Міжнародні відносини» Національного університету «Києво-Могилянська академія». Він містить мінімум теоретичного матеріалу і максимум практики, зосередженій навколо двох жанрів політичного аналізу: усного політичного коментаря та аналітичної статті. Практичні матеріали курсу сфокусовані на тематиці зовнішньої політики України. Після прослуховування цього курсу ви:

- набудете навичок коментування зовнішньополітичних питань для теле- та радіо- передач;
- удосконалили навички політичного письма;
- дізнаєтеся основи роботи з медіа у галузі політичної аналітики
- отримаєте інсайти від лідерів думок у сфері аналітики зовнішньої політики, представників влади та закордонних експертів;
- будете готові самостійно продовжувати навчатися політичній аналітиці (позаяк, за висловом Адама Гарфінка, навчити їй неможливо, а навчитися – цілком).

Переговори і медіація в міжнародних відносинах

1 семестр, 2 год/тижд., залік, 3,0 кредити, Т.С. Кисельова, кандидат юридичних наук, доцент

The Mediation and Dialogue Facilitation Course is designed for students of international relations and focuses on peace mediation and dialogue at the high political level - as an approach to diplomacy (track 1), as well as at the level of civil society and expert communities as a tool of peacebuilding (tracks 2 and 3). The course will offer an overview of institutional frameworks for both types of mediation and focus on the skills that are required for each type of the processes. Students will learn theoretical aspects of a mediation process and practice communication techniques needed for the different phases of a mediation process. The course will also offer insights into different ways how mediation and dialogues are used in Ukraine in the context of the current armed conflict. The course will be highly interactive and it will combine theory with exercises and personal reflection. The work will partly be done in small groups and through role-play exercises so that all participants find time to practice

Міжнародні комунікації

2 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4,0 кредити, О.М. Гриценко, доктор політичних наук, професор

Мета навчальної дисципліни – сформулювати розуміння теоретичних засад діяльності журналіста-міжнародника, ознайомити студентів з основними теоретичними підходами до вивчення сучасних мас-медійних процесів у системі міжнародних і суспільних відносин, розглянути особливості формування та еволюцію міжнародних медіа, простежити за якісними

змiнами в системi органiзацiї мiжнародних та вiтчизняних медiа, оцiнити внесок видатних журналістів і дипломатів у теорію і практику міжнародної журналістики.

Міжнародна політика допомоги і розвитку

1 семестр, 2 год/тижд., екзамен, 4,0 кредити, Мрідула Гош, PhD, доцент

The proposed course «International Aid and Development Policy» is designed for students of the advanced level Master's Degree Program in «International Relations, Social Communications and Regional Studies» of the International Relations Department, Faculty of Social Sciences and Social Technologies of NaUKMA as a compulsory discipline within the academic program No. 291 «International Relations, Social Communications and Regional Studies»

Міжнародне гуманітарне право: практикум з кризового менеджменту

2д семестр, 4 год/тижд., залік, 3,0 кредити

Курс міжнародного гуманітарного права: практикум з кризового менеджменту (МГП) має на меті ознайомити студентів з основами права збройних конфліктів. Курс запропонує загальний огляд ключових для розуміння предмету питань як то: види збройних конфліктів, принципи МГП, його джерела, особи, що перебувають під захистом, заборонені методи та способи ведення збройних конфліктів, моніторинг за дотриманням МГП. Окрім того, звертатиметься увага на складності донесення сутності окремих інструментів МГП різним цільовим групам населення.

Політична аналітика - методи та підходи

2 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4,0 кредити, О.П. Дем'янчук, доктор політичних наук, професор; О.В. Краєв, старший викладач

Дисципліна «Політична аналітика - методи та підходи» – є обов'язковою для здобувачів вищої освіти освітньо-наукової програми другого (магістерського) рівня «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії», яка закріплює теоретичні засади аналізу публічної політики, розширює низку процесів і явищ, для аналізу яких доцільним є використання знань і навичок, що були отримані під час вивчення таких дисциплін, як «Аналіз даних» і «Сучасна міжнародна політика і геополітичне довкілля України», а також забезпечує ключові програмні результати навчання, загальні та спеціальні (фахові) компетентності випускника програми. Дисципліна спрямована на закріплення і зміцнення таких компетентностей магістра міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій

Практикум з ведення дипломатичних і ділових переговорів

2д семестр, 4 год/тижд., залік, 3,0 кредити, Г.С. Соловей, кандидат філософських наук, доцент

Курс ознайомить студентів з теоретичною базою проведення переговорів в бізнесі та в дипломатії. Теоретичне знання, отримане під час практичних занять та самостійного опрацювання літератури, студенти матимуть можливість застосувати під час симуляцій, що розроблені для здобуття переговорних навичок і дозволятимуть на практиці застосувати аналіз позицій, інтересів, емоцій і альтернатив переговорних сторін. Аналіз переговорних процесів в дипломатичній сфері в межах курсу зосереджено на кризових переговорах щодо припинення вогню під час збройного конфлікту. Блок з дипломатичних переговорів включає в себе вивчення кейсів укладення угод щодо припинення вогню, аналіз переговорної сили сторін і факторів, що впливають на прийняття рішення щодо припинення вогню.

Сучасна архітектура міжнародних економічних інститутів

2 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 5,0 кредити, Д.П. Єфремов, кандидат економічних наук, доцент

Пропонований курс «Сучасна архітектура міжнародних економічних інститутів» (далі – SAMEI) націлений на формування у студентів магістерської програми цілісного уявлення про місію, функції та специфіку операційної діяльності транскордонних та наддержавних економічних інститутів, націлених на регулювання або координацію господарських відносин. SAMEI фокусується на формуванні в слухачів уміння застосовувати аналітичний інструментарій до дослідження міжнародних економічних інститутів, знань про особливості перебігу бюрократичних процесів у міжнародних інститутах, способах координації інтересів різних за рівнем розвинутості країн, завдання знаходження в рамках інститутів фінансових ресурсів для забезпечення виробництва глобальних суспільних благ та усунення стимулів до опортуністичної поведінки членів організацій. Семінарські заняття з SAMEI також мають за мету вироблення практичних навичок роботи із інформаційними масивами, статистичним матеріалом, інтерпретації успішності роботи інститутів за допомогою відносних економічних показників.

Міжнародні відносини та процеси глобального управління останніми роками стають дедалі складнішими, оскільки різноманітність і актори, що приймають в них участь, множаться, а виклики зростають. Жодну із сучасних глобальних проблем не можуть вирішити суверенні держави самостійно. Усі потребують певного роду співпраці між державами та зростаючою кількістю недержавних суб'єктів; частина проблем потребує активної участі звичайних громадян; деякі процеси вимагають створення нових міжнародних механізмів моніторингу або переговорів щодо нових міжнародних правил; і більшість з них потребують удосконалення інститутів для забезпечення відповідності з боку держав та інших учасників.

Сучасна міжнародна політика і геополітичне довкілля України

1 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 5,0 кредити, Д.П. Єфремов, кандидат економічних наук, доцент

Дисципліна націлена на формування у студентів магістерської програми навичок критичного аналізу взаємозв'язків між явищами та процесами в міжнародній політиці, що відбувалися в довкіллі України до та після 2022 року. Осмислення нової міжнародної реальності буде здійснюватися шляхом діалогу між студентами та запрошеними гостьовими лекторами, фахівцями, дослідниками, аналітиками, оглядачами й практиками в сфері міжнародних відносин, в рамках кожної з тем. Передбачається, що такий формат допоможе розвинути у студентів компетентності, пов'язані із веденням публічних дискусій, інтелектуального діалогу, доведенням своїх аргументів.

Неспровокований напад російської федерації на Україну в 2022 році, анексія територій у 2014 році та гібридна війна, що ведеться проти України понад десятиліття, поставили перед Україною виклики та завдання радикально переосмислити та модернізувати свою зовнішню політику. Україна опинилася в центрі геополітичних ігор впливових глобальних та регіональних гравців, які мають своє бачення щодо її майбутнього. Ці процеси відбуваються на тлі інших глобальних процесів, до яких в наукових колах відносять транзит гегемонії, ревізіонізм, деглобалізацію, боротьбу зі зміною клімату та ін. Ускладнення міжнародних відносин викликає не лише поляризацію підходів до інтерпретації цих глобальних процесів, але й плинність фокусу та диверсифікацію спектру самих інтерпретацій подій.

Теоретичні засади аналізу публічної політики

1 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 5,0 кредити, О.П. Дем'янчук, доктор політичних наук, професор

Програма з курсу «Теоретичні засади аналізу публічної політики» відповідає навчальному плану підготовки магістрів за спеціальністю «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії».

Цей практично орієнтований курс призначений для ознайомлення студентів з основними принципами та процесами вироблення, ухвалення і впровадження публічної політики. Вивчення сутності публічної політики, її місця в загальних суспільно-політичних процесах, принципів і процедур її вироблення і здійснення допоможе студентам завершити вивчення політичних наук і скласти цілісне уявлення про процеси управління суспільним життям. Водночас, ознайомлення і практичне відпрацювання окремих підходів і теорій аналізу публічної політики дасть змогу студентам підготуватися до майбутньої аналітичної діяльності, а також до виконання функцій, пов'язаних з державним управлінням, зокрема, в галузі міжнародних відносин і зовнішньої політики.

ВИБІРКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ

Багатостороння та множинна дипломатія

4 семестр, 2 год/тижд., залік, 3,0 кредити, Мрідула Гош, PhD, старший викладач

Aim of the Course The course aims at introducing one of the less studied and under-researched spheres of international relations, that is, international aid and development. While development as a technical process is studied in economics faculties with emphasis on statistics and data, the present course deals with development in the holistic sense of the term. It caters to the needs of advanced studies in the area of international relations, foreign policy and regional studies, to the need of understanding the complex processes of decision making and a fast changing world. Much of the security architecture of the world and the essence of multilateralism is built on cooperation and competition and the central focus of both is development. The knowledge and competence obtained as a result of this course will be useful in analytical, research, policy-making, teaching, consultative as well as in diplomatic work and in international and development organizations. This course is important for Ukraine as an aid recipient and focuses on the history of how recipient countries evolve to become donors in the long run. Various components of development, such as participatory decision making and inclusion, social capital and local self-governance are discussed in detail during the course lectures and seminars.

Глобальні проблеми охорони здоров'я: політика, стратегія, прийняття рішень

2д семестр, 4 год/тижд., залік, 3,0 кредити, М.В. Шевченко, доктор медичних наук, професор

Метою навчальної дисципліни є засвоєння теоретичних знань, формування у студентів цілісного уявлення про глобальні проблеми охорони здоров'я, основні цілі, стратегії, що впливають на прийняття рішень у цій сфері, розуміння основних викликів для управління системою охорони здоров'я та зміцнення систем охорони здоров'я, спільних дій секторів охорони здоров'я та інших секторів, залучення державного та приватного секторів, а також громадян до прийняття рішень, набуття навиків розробки проектів політичних рішень в сфері охорони здоров'я.

Друга іноземна мова

3,4 семестри, 2 год/тижд., залік/екзамен, 10,0 кредитів, Л.А. Євдокімова-Лисогор, кандидат педагогічних наук, доцент

Курс спрямований на отримання елементарного рівня володіння іспанською мовою. Студенти отримують здатність розуміти і вживати загальновідомі побутові вислови і прості речення, спрямовані на задоволення конкретних потреб. Уміння представити себе та інших, поставити запитання іншим людям щодо їхньої особи – наприклад: де людина живе, кого вона знає або які речі має, що робить – і відповідати на запитання такого типу. Вміння порозумітися в простих ситуаціях, якщо співрозмовник говорить повільно і чітко.

Історія Росії та СРСР

3 семестр, 2 год/тижд., залік, 3,0 кредити, Я.В. Борщик, кандидат історичних наук, старший викладач; І.І. Гісем, старший викладач

Метою курсу є ознайомлення з історією Росії та СРСР

Для розуміння природи особливостей Росії слід знати, у яких історичних обставинах формувалася ця країна. Достовірне знання про природу країни, з якої на Україну і на Європу неодноразово насувалися руйнівні навали, допоможе Україні вистояти і перемогти.

Завдання вивчення дисципліни:

- формування навичок використання інструментів для критичного аналізу даних і інформації щодо історії Росії;
- розуміння природи формування політичного режиму Росії;
- оволодіння навичками та знаннями для ефективного аналізу інформації щодо історії Росії.

Міжнародні союзи в Європі та Азії

3 семестр, 2 год/тижд., залік, 3,0 кредитів, О.В. Краєв., старший викладач

Навчальна дисципліна передбачає ознайомлення студентів магістерської програми з міжнародними союзами та альянсами як одними з ключових інструментів втілення зовнішньої політики держав та як незалежних гравців міжнародної арени.

В рамках курсу дається базова інформація про підходи основних теоретичних шкіл міжнародних відносин до питання міждержавної співпраці та формування міжнародних альянсів. Крім того, розглядаються історичні особливості формування міжнародних альянсів в Європі та Азії на часовому проміжку від X ст. до н.е до сучасності. На сучасному етапі особлива увага звертається на комплексні причини та передумови, які оточують процес формування міжнародного союзу.

На основі отриманих теоретичних знань студенти впродовж курсу розроблять аналітичні документи, проведуть прогностичний та кейсовий аналіз конкретних інтеграційних та союзних проектів сучасності та навчатися глибинно досліджувати практичні аспекти діяльності та інструменти міжнародних союзів, альянсів та організацій

ФАКУЛЬТЕТ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я, СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ І ПСИХОЛОГІЇ

С4 ПСИХОЛОГІЯ

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА – ПСИХОЛОГІЯ

<https://ukma.edu.ua/ects/index.php/fsnst/192-2018-06-13-09-07-54/psychology-mp/264-2018-11-01-10-47-19>

ОСВІТНІЙ СТУПІНЬ – МАГІСТР

ОБОВ'ЯЗКОВІ ДИСЦИПЛІНИ

Англійська мова

1,2 семестри, 4,4 год/тижд., залік, екзамен, 7 кредитів

Програма курсу «Англійська мова» базується на комунікативному підході до вивчення мови і належить до нового типу навчальних програм. На перший план висувається завдання практичного активного оволодіння англійською мовою. В основі розробки програми такого типу – теорія комунікативного навчання мові (Communicative Language Teaching), яка чітко визначає: - цілі навчання, що модифікуються й уточнюються у залежності як від кінцевої мети курсу, так і від результатів поточного тестування; - специфікацію конкретних мовних навичок і умінь (як правило, це комбінація чотирьох основних макронавичок – читання, письма, слухання, й говоріння, на основі яких визначаються мікронавички, наприклад, написання ділового листа, автобіографії, оглядове читання, телефонна розмова, сприйняття на слух оголошення тощо); - систему типових моделей спілкування для тієї чи іншої мовної ситуації, що вимагає вивчення функціональної граматики. Програма передбачає оволодіння навичками читання спеціальної наукової літератури з фаху, і зокрема – з проблеми магістерського дослідження, підготовки наукових текстів, навичками усного мовлення за науковопсихологічною тематикою.

Методика та організація соціально-психологічного тренінгу

1 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4,5 кредити; А.М. Гірник, професор, кандидат філософських наук

Курс спрямований на розвиток практичних компетенцій щодо планування, організації та проведення соціально-психологічного тренінгу (СПТ), особливостей роботи та особистого впливу ведучого на формування позитивної особистісної та групової динаміки учасників СПТ. Основна мета курсу – забезпечити знання методики проведення та організації СПТ, його структури та ролі ведучого, особливостей посттренінгового супроводу учасників СПТ. Компетентності, які розвиває курс, полягають у: знаннях про історію тренінгу та його види, про сутність СПТ, специфіку тренерської діяльності; знаннях про правила життя групи та взаємодії учасників; знаннях про етапи розвитку тренінгової групи, структуру тренінгового заняття; вміннях розробляти програму тренінгу відповідно до його цілей та завдань; навичках проведення психогімнастичних вправ у тренінговій групі; навичках проведення шерингу та рефлексивного кола під час роботи з тренінговою групою. Основними результатами засвоєння курсу є: знання про історію, підходи, теорії, принципи, проблеми організації та проведення СПТ; орієнтація в різновидах соціально-психологічного тренінгу (СПТ); уміння розробляти програму тренінгу, його структуру, проектувати роль ведучого у різних видах активності тренінгової групи; уміння організовувати та проводити соціально-психологічний тренінг в різних видах тренінгових груп.

Методологія та організація наукових досліджень.

1 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити; В.М. Чернобровкін, професор, доктор психологічних наук

Мета вивчення дисципліни — розширення та поглиблення компетентності фахівця стосовно підготовки та проведення наукових досліджень, упровадження їх результатів у практику, викладення результатів досліджень у вигляді статей, доповідей тощо. Завдання дисципліни — ознайомити студентів з методологічними основами, проблематикою, рівнями, етапами наукових досліджень; правилами формування наукового апарату, теоретичними та емпіричними методами дослідницької роботи, методами математичної статистики; технологію побудови вимірювального апарату для вивчення досліджуваних явищ; правилами оформлення наукових праць, написання наукових статей, методичних рекомендацій.

Психологія організацій

1 семестр, 2 год/тижд., екзамен, 3 кредити; А.Я.Боднар, доцент, кандидат психологічних наук

Мета курсу полягає у наданні студентам знань щодо загальних основ психології організацій та групи як об'єкта управління і основи організації; соціально-психологічної структури організації; передумов та кроків створення організації; типів організаційних структур та життєвого циклу організації; змісту, структури та психологічних компонентів управління в організаціях; організації ефективної комунікації в організаціях; клімату організації та корпоративної культури; підбор, розстановки, оцінки та атестації кадрів; формування ефективної роботи команди; психологічних аспектів індивідуальної кар'єри та формування іміджу керівника; психологічного забезпечення впровадження інновацій в організаціях; попередження та розв'язання управлінських конфліктів в організаціях. Основні компетентності, що розвиває курс, полягають у знаннях: змісту та психологічних особливостей, структури та основних складових організації; основних чинників становлення сприятливого клімату в колективі; закономірностей ефективної комунікації в організації; основних напрямків управління конфліктами в організації; методів дослідження психологічних аспектів управління персоналом; умінь: володіти методами організації та проведення комплексних психологічних досліджень у виробничо-управлінській сфері; використовувати різні методи діагностичної роботи для вивчення психологічних проблем управління в організаціях; діагностувати типові проблемні ситуації на індивідуальному рівні, рівні виробничого колективу, організації; застосовувати та адаптувати методи соціометрії, референтометрії, експертних оцінок та ін.; забезпечувати консультативну роботу з керівниками, виробничими колективами, організаціями; надавати психологічну допомогу керівникам для психологічного забезпечення управлінського процесу в організаціях; прогнозувати використання резервів розвитку персоналу організації; вміти проводити управлінське консультування; консультувати керівників та відповідальних працівників установ з питань використання нових соціальних технологій, моделювання соціальних процесів з метою ефективної організації виробничої діяльності, поліпшення соціальних умов життєдіяльності організації.

Теоретичні та методологічні проблеми психології

1 семестр, 2 год/тижд., екзамен, 3 кредити, В.А. Васютинський, професор, доктор психологічних наук

Курс спрямований на формування у студентів знань про основні теоретичні і методологічні проблеми сучасної психології, її категоріальний апарат, методологічні принципи і ключові теоретичні проблеми. Зміст курсу спрямований на поглиблення і розширення знань про напрями розвитку теоретичної психології, застосування методичного апарату для отримання емпіричних фактів та методів їх інтерпретації з метою перетворення емпіричного знання в теоретичне. Програмні компетентності і результати засвоєння курсу полягають у: здатності магістрів спеціальності «Психологія» орієнтуватись у вітчизняних теоретико-методологічних підходах до вивчення психічних явищ (системному, структурному, функціональному, діяльнісному, культурно-історичному, суб'єктному, феноменологічному, нарративному, герменевтичному, вчинковому) та методологічних принципах дослідження (детермінізму, системності, розвитку); знанні зарубіжних психологічних теорій та підходів (психодинамічні, біхевіористичні, когнітивні, екзистенційні, гуманістичні, феноменологічні теорії); розумінні сутності соціального конструкціонізму та його впливу на методологічні трансформації сучасної психології; розрізненні етапів розвитку психології як класичної, некласичної та постнекласичної науки; умінні визначити методологічний базис та категоріальний апарат власного науково-психологічного (магістерського) дослідження, на основі яких визначатиметься його дизайн.

Теорія і практика сучасного психоаналізу

1 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 6 кредити; С.О. Богданов доцент, кандидат психологічних наук

Курс спрямований на поглиблене вивчення практичних аспектів сучасного психоаналізу в контексті як класичної психоаналітичної теорії, так і сучасної літератури, а також досвіду сучасної клінічної практики та наукових досліджень. Під час вивчення курсу акцент робиться на детальному аналізі ключових принципів і понять психоаналітичного методу – переносу, аналітичних стосунків, контрпереносу, опору, тлумачення сновидінь. В результаті засвоєння змісту курсу студенти повинні мати знання щодо цілей, завдань та техніки проведення початкового інтерв'ю, проблем, пов'язаних з постановкою діагнозу, застосуванням тих чи інших процедур психоаналітичного методу; вміння аналізувати клінічні ілюстрації (стенограми сесій) реального психоаналітичного процесу у контексті основних принципів і понять психоаналітичного методу.

Психологія влади

2 семестр, 2 год/тижд., екзамен, 3 кредити; В.О.Васютинський, професор, доктор психологічних наук

На сучасному етапі розвитку українського суспільства перед вченими усе частіше постають проблеми адекватності та ефективності владно-підвладної взаємодії як у політичному житті, так і у різних сферах людської життєдіяльності. Феномен влади і психологічні закономірності реалізації влади активно виявляють себе як у міжособистісних стосунках (дружбі, коханні, сімейній взаємодії), так і в організаційному просторі (бізнес-установах, політичних організаціях, державі загалом). Тому для успішного аналізу стосунків між людьми студентам-психологам необхідно розбиратися у закономірностях владно-підвладної взаємодії.

Сучасні теорії психологічного консультування

2 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4,5 кредити; В.А. Чернобровкіна, доцент, доктор психологічних наук

Мета курсу полягає в ознайомленні студентів з основними сучасними теоретичними підходами до надання психологічної консультативної допомоги людям у різних ситуаціях життя, а також з їх психотехнічними аспектами. Основні компетентності, що розвиває курс: знання із загально-теоретичних питань психологічного консультування – його сутності, мети, філософії, вихідних принципів; знання критеріїв побудови та порівняння теорій психологічного консультування; орієнтування в сучасних теоріях психологічного консультування (психодинамічного, поведінкового, екзистенційного, клієнт-центрованого, когнітивного); знання принципів, шляхів і засобів надання психологічної допомоги у різних сучасних підходах до психологічного консультування.

Якісні методи психологічного дослідження

1 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити; І.М. Бушай, професор, доктор психологічних наук

Курс спрямований на надання студентам необхідних знань і практичних навичок, які дозволять їм методологічно коректно застосовувати на практиці якісні методи дослідження, правильно здійснювати збір 387 даних та їх обробку, формувати несуперечливу інтерпретацію отриманих результатів і обґрунтовані висновки, готувати звіти про проведене якісне дослідження. Розглядаються особливості різних типів якісних досліджень, особливості використання таких дослідницьких методів як фокус-групи, дослідження в дії, вивчення випадку тощо, підготовка та проведення якісного дослідження, основні принципи аналізу отриманих даних та можливості застосування результатів досліджень у практичній діяльності психолога.

Психологічна діагностика і клінічна психологія

4 семестр, 4 год/тижд., екзамен, 6 кредити; Л.Ю. Авазян, старший викладач, кандидат психологічних наук

Курс спрямований на формування у студентів професійної компетенції в галузі психологічної діагностики у клінічній сфері. В результаті опанування програми студент має знати основні патопсихологічні симптоми і синдроми, вміти планувати і проводити клінічне психодіагностичне

дослідження, володіти технікою побудови інтерпретаційних схем при аналізі результатів психодіагностичного дослідження, володіти навичками клінічної діагностики психічних і поведінкових порушень.

Психологія здоров'я

4 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити; О.В. Завгородня, доцент, доктор психологічних наук

Курс вивчає вплив психологічних чинників на здоров'я та поведінку у випадку хвороби, психологічні аспекти здорового способу життя, аналіз та оптимізацію системи охорони здоров'я та промоції здоров'я. Розглядаються сучасні підходи щодо розуміння стресу, здоров'я і копінгу. Завдання курсу: ознайомити студентів з основними поняттями психології здоров'я; показати зв'язок психології здоров'я з іншими науками - фізіологією, епідеміологією, медичною соціологією, медичною антропологією; познайомити слухачів з основними методологічними підходами і методами психології здоров'я; продемонструвати значення психологічних чинників, що впливають на формування і розвиток хвороб і їх профілактику; підготувати студентів до самостійного дослідження в області психології здоров'я, до оцінки впливу різних чинників на здоров'я особи. Компетентності, що формуються в результаті освоєння дисципліни: знання основних категорій психології здоров'я і її завдань; знання про основні особливості фізичного, психічного і соціального здоров'я людини; знання про сучасні уявлення щодо чинників здоров'я; знання щодо різних моделей здоров'я, здорової особистості, здорового способу життя і змісту їх компонентів; знання щодо діяльності психолога з підвищення психічних ресурсів і адаптаційних можливостей людини в системі охорони здоров'я; уміння виявляти й аналізувати чинники ризику здоров'я; проводити діагностику здоров'я; використовувати підходи для формування установки бути здоровим; здійснювати психологічні заходи щодо вироблення стратегії і тактики збереження фізичного, психічного і соціального здоров'я та профілактики його розладів.

ВИБІРКОВІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ

Етика професійної діяльності психолога

2 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити; І.М. Бушай, професор, доктор психологічних наук

Курс спрямовано на ознайомлення студентів зі світовими стандартами реалізації та дотримання етичних норм у різних сферах наукової та практичної діяльності психолога. Результати засвоєння курсу виявляються у конкретних знаннях про форми реалізації таких норм діяльності психолога, як відповідальність, компетентність, захист інтересів клієнта та досліджуваного, конфіденційність та анонімність у роботі з людьми, етичні правила організації і проведення психологічних досліджень, кваліфікована пропаганда психології, професійна кооперація; вміннях підготовки проекту психологічного дослідження для затвердження етичною комісією; вміннях обговорювати етичні аспекти психологічних досліджень на етапі їх підготовки та реалізації у конкретних умовах; навичок підготовки форми поінформованої згоди та отримання згоди досліджуваного на участь у дослідженні.

Типології та моделі особистості

2 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити; Л.В. Копець, доцент, кандидат психологічних наук

В курсі розглядається історичний розвиток, логіка та зміст класифікаційних гіпотез в психології, моделювання систем психологічних типів; моделі особистості (традиційні, формальні, динамічні, двовимірні, багатовимірні, типологічні), аналізуються класифікації та їх базові характеристики (конституційні, пізнавальні, ціннісно-мотиваційні, соціальні), вивчаються проблеми сучасних психологічних класифікацій і моделей особистості (Велика трійка, Велика п'ятірка, HEXACO, DISC, Circumplex, RIASEC) та прикладні аспекти цих моделей. Основні компетентності, на розвиток яких спрямовано курс: аналітичні та експертні навички в області діагностики та дослідження психологічних типів та рис особистості; уміння визначати мінімальну кількість вимірів, що забезпечують повноту та конструктивну валідність психологічних властивостей у моделях особистості; вміння оперувати цілісними системами особистісних ознак (пізнавальних, ціннісних, мотиваційних, емоційних, вольових) як окремими вимірами особистості; здійснювати базові процедури оцінки та експертизи психологічних класифікацій та типологій; здійснювати

базові процедури моделювання в сфері створення психологічних класифікацій та типологій; вміння класифікувати емпіричні результати в науковому дослідженні, обирати базові ознаки класифікації та моделювати їх взаємозалежності, описувати психологічні типи на основі отриманих даних; вміння порівнювати типології та класифікації психічних властивостей та визначати межі їх ефективного використання в різних прикладних сферах діяльності психолога.

Тренінг соціально-емоційного інтелекту

2 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити;

Метою курсу є наукова грамотність психолога-магістра; розвинене психологічне мислення, системні знання про психічний розвиток людини та засвоєння наукових категорій і понять, за допомогою яких у психології описується фактологічне різноманіття проявів психічного життя людини; вміння щодо визначення внутрішнього потенціалу людини та його індивідуальних особливостей. Завдання: ознайомити студентів з методами дослідження соціального інтелекту; сформувати практичні навички та вміння застосовувати методи вивчення соціального інтелекту; розвинути вміння складати висновок на основі діагностики соціально-емоційного інтелекту; розробляти рекомендації до застосування результатів дослідження на практиці. В результаті вивчення даного курсу студент повинен знати: особливості соціального інтелекту як інтегральної інтелектуальної здатності, що визначає успішність спілкування та соціальної адаптації, об'єднує й регулює пізнавальні процеси, пов'язані з відображенням соціальних об'єктів.

Психологія управління персоналом

2 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити; А.Я. Боднар, доцент, кандидат психологічних наук

Курс спрямований на вивчення теоретико-методологічних аспектів управління персоналом, методів управління персоналом, питань формування колективу й розвитку та адаптації персоналу, управління трудовою дисципліною й поведінкою персоналу, проблем добору, розстановки, оцінки і атестації кадрів, формування ефективної роботи команди, психологічних аспектів індивідуальної кар'єри та формування іміджу, мотивації діяльності працівників як фактору успішності управління. Основні компетентності, що формуються у процесі вивчення курсу, знання змісту та особливостей управління персоналом в організації; знання щодо умов забезпечення позитивної мотивації працівників; знання про основні чинники становлення сприятливого клімату в колективі; знання закономірностей ефективної комунікації в організації; знання про основні напрямки управління конфліктами в організації; уміння використовувати психологічні закономірності управління персоналом для аналізу конкретних управлінських ситуацій; уміння застосовувати різні методи діагностичної роботи для вивчення психологічних проблем управління персоналом; уміння надавати психологічну допомогу керівникам для психологічного забезпечення управлінського процесу в організаціях; уміння розробляти планування та психологічне забезпечення роботи з управління профорієнтацією та адаптацією персоналу, планування індивідуальної кар'єри та іміджу працівників; уміння визначати зміст тренінгової та консультативної роботи з розвитку професійного управлінського самовизначення, формування професійної етики, профілактики та подолання комунікативних бар'єрів, запобігання та розв'язання конфліктів, профілактики та подолання синдрому «професійного вигорання», управління мотивацією персоналу організацій.

Педагогіка вищої освіти

2д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити; М.О. Голубева, доцент, кандидат, педагогічних наук

У процесі вивчення курсу у студента повинні бути сформовані такі професійні компетентності: знання та розуміння предметної області, ролі та значення вищої освіти у житті суспільства; здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях педагогічного процесу у вищій школі. Результати вивчення дисципліни полягають у тому, що студенти: правильно розуміють, пояснюють та використовують наукові поняття з дисципліни «Педагогіка вищої освіти»; вміють схарактеризувати систему освіти в сучасній Україні; вміють аналізувати перспективи розвитку вітчизняної вищої освіти, на базі аналізу сучасних Законів України про освіту; вміють правильно використовувати та інтерпретувати результати психолого-педагогічних методик вивчення особистості студента; оволоділи уміннями опрацьовувати та презентувати основні положення наукових, науково-популярних та літературних джерел в ракурсі проблематики вищої освіти.

Дитяча психотерапія

2д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити;

Курс спрямовано на засвоєння знань щодо засадничих положень дитячої та підліткової психотерапії та ігротерапії з метою формування у психологів-магістрів професійних компетентностей, які дозволяють глибоко досліджувати та розуміти сутність психотерапевтичних проблем дітей та підлітків і аналізувати процес надання ефективної психологічної і психотерапевтичної допомоги дітям. Зміст курсу побудовано на основі сучасного вітчизняного і зарубіжного досвіду підготовки спеціалістів, здатних розв'язувати професійні завдання в області дитячої та сімейної психотерапії з урахуванням найбільш актуальних проблем сучасної родини.

Психологічні методи біографічного аналізу

2д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити;

Курс знайомить з методологією, понятійним апаратом, методами та техніками біографічного аналізу, методологією та практикою біографічних тренінгів, з використанням біографічного аналізу в психологічній практиці. Основні компетентності, на розвиток яких спрямовано курс: вміння оцінювати проблеми дослідницької діяльності в сфері наукової та психологічної біографістики; вміння користуватися біографічними джерелами та даними; вміння експертної оцінки біографічних джерел та доцільності їх використання; володіння методами аналізу продуктів діяльності особистості як джерела біографічної інформації; володіння повною процедурою біографічного дослідження особистості; уміння визначення структури особистості за допомогою біографічного аналізу; навички коректного використання даних біографічного дослідження та дотримання професійних норм в спілкуванні з учасниками біографічних досліджень; навички планування та проведення біографічного тренінгу; використання ефективних прийомів розвитку позитивного біографічного мислення у практичній та консультативній роботі; вміння здійснювати біографічні дослідження вчених-психологів. Результатами засвоєння курсу є: знання сучасної наукової та психологічної біографістики, її проблематики та досягнень; знання теоретичних праць, практичної діяльності сучасних дослідників в сфері біографічного аналізу; знання змісту повної процедури біографічного аналізу та прийомів визначення структури особистості на його основі; знання прийомів біографічного тренінгу та консультування; знання змісту та методик біографічного аналізу в прикладних областях (у кадровій роботі, освітній діяльності, в клінічній практиці, в медицині, в трудовій діяльності та підприємстві, в воєнній психології, в кримінології та юридичній психології).

Класичні експерименти в психології

3 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити;

У курсі поглиблено вивчаються класичні експерименти в різних галузях психології та різні аспекти експериментування в психології: понятійний тезаурус та історичні трансформації експериментального підходу, теоретичні, організаційні та етичні проблеми експериментальної роботи в психології. Основні компетентності, на розвиток яких спрямовано курс: уміння проектувати та здійснювати експериментальні дослідження; уміння визначати помилки в плануванні експерименту, використанні інструментарію та інтерпретації даних; уміння використовувати критерії якості експериментальної інформації в дослідницькій діяльності; здатність дотримання етичних вимог при опрацюванні даних експериментального дослідження та спілкуванні з учасниками дослідження; уміння розрізняти експерименти та їх різновиди (лабораторний, природний, імітаційний, формуючий, бездоганий, безкінечний) та давати їм експертну оцінку; вміння виступити експертом в науковій дискусії про психологічні дослідження; вміння рецензувати експерименти в наукових виданнях. Результатами засвоєння курсу є: детальне знання експериментальних планів, схем, 391 процедур, інструментарію, висновків основних класичних експериментів; знання історії розвитку експериментальних досліджень у психології; знання визначних експериментів у різних галузях психології (загальній, віковій, соціальній, психології особистості, патопсихології, медичній, педагогічній, організаційній); знання етичних ризиків у психологічних експериментах; знання поняття класичного експерименту та його ознак; знання артефактів, їх джерел та способів контролю за ними в умовах експерименту; знання про сучасні тенденції експериментальних досліджень.

Психоаналітичні підходи в психосоматиці

3 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити; С.О. Богданов доцент кандидат психологічних наук

Курс охоплює основні теоретичні положення психоаналітичних підходів до розуміння психосоматики, завдання та методологічні принципи аналізу і формування практичних навичок діагностики, диференційної діагностики та корекції психологічного стану осіб з психосоматичними розладами. В курсі розглядаються також види психосоматичних порушень окремих систем організму і відповідні методи психоаналітичної психотерапевтичної допомоги при цих розладах. Специфічні компетентності, що формуються у процесі вивчення курсу, полягають у: знаннях щодо специфіки розуміння психосоматичних розладів з позицій класичних і сучасних психоаналітичних підходів; орієнтації у засобах психоаналітичної інтерпретації матеріалу, задіяного у процесі аналізу, з метою розкриття психосоматичної хвороби як семіотичної системи та індивідуальних форм її смислової інтеграції в свідоме та несвідоме психічне життя пацієнта; первинних вміннях будувати стратегічні лінії аналізу психосоматичних симптомів у процесі психоаналітичної терапії (на матеріалі реальних кейсів).

Методика викладання у вищій школі

3 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити; М.О. Голубєва, доцент, кандидат, педагогічних наук

У процесі вивчення курсу у студента формуються такі професійні компетентності: здатність використовувати систему знань із навчального предмета «Методика викладання у вищій школі»; здатність розвивати власну педагогічну культуру мислення; здатність сформулювати обґрунтоване ставлення до власного професійного педагогічного самовизначення; здатність до адаптації та дії в новій ситуації; здатність працювати в команді. Результати вивчення курсу полягають у тому, що студенти: правильно розуміють, пояснюють та використовують наукові поняття з дисципліни «Методика викладання у вищій школі»; знають, як самостійно визначати науковий зміст, обсяг, оптимальні цілі, адекватні методи, практичні завдання при проведенні певних форм організації занять у ВНЗ; володіють знаннями про те, як обирати ефективні види, форми контролю та методи діагностики знань, умінь та навичок студентів у навчальному процесі ВНЗ; володіють знаннями про впровадження в навчально-виховний процес ВНЗ сучасних педагогічних технологій; володіють уміннями опрацьовувати та презентувати основні положення наукових, науково-популярних та літературних джерел в педагогічному ракурсі.

Психологія і технологія посередництва в конфлікті

3 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити; А.М. Гірник, професор, кандидат філософських наук

Метою курсу є розгляд і розкриття питань, що розкривають вимоги до організації процесу посередництва, етики і комунікативних технік посередника, аналізуються прийоми і методи, які використовує посередник, для успішного залагодження конфлікту. Основними компетентностями, які розвиваються у процесі вивчення курсу, є знання щодо структури та динаміки конфлікту, уміння аналізувати і діагностувати конфлікт, самостійно організовувати і проводити медіацію.

Психологічна реабілітація посттравматичних станів

3 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити; В.А. Чернобровкіна, доцент, доктор психологічних наук

Курс спрямований на ознайомлення студентів з напрямками психологічної реабілітації та особливостями організації психологічної допомоги при посттравматичному стресовому розладі (ПТСР), забезпечення практичної компетентності з проблем психологічної реабілітації посттравматичних станів. Основна мета курсу – сформувати у студентів уявлення про сутність психологічної реабілітації посттравматичних станів, її завдання, загальні принципи, методи і прийоми, спрямовані на поновлення окремих психічних функцій, здатностей, психологічного статусу особистості. Компетентності, які формує курс, полягають: в орієнтуванні у різноманітних напрямках психологічної реабілітації при ПТСР; у знаннях про етичні та правові засади психологічної реабілітації; у вміннях використовувати методи та техніки психологічної реабілітації; у вміннях розробляти стратегію реабілітаційного процесу; у вмінні оцінювати результати психологічної реабілітації.

Судова психолого-психіатрична експертиза

4 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити;

Курс має на меті ознайомити студентів з основами проведення психолого-психіатричної експертизи в межах судового процесу, спрямованої на встановлення психологічних особливостей людини та таких її проявів у поведінці, що мають юридичне значення та викликають правові наслідки. В результаті вивчення курсу студенти повинні орієнтуватись у формах застосування спеціальних психологічних та психіатричних знань у цивільному судочинстві, що надає допомогу суду у вирішенні питань психологічного характеру; засвоюють спеціальні знання про діяльність психолога-експерта щодо аналізу та надання власної оцінки фактам та виявленим під час слідства обставинам, які враховує суд при оцінці багатогранних індивідуальних особливостей психічної діяльності сторін, свідків; орієнтуються у методах здійснення експертних заходів у карних та цивільних справах та їх відповідності різним етапам слідства; розуміються у питаннях суб'єктів (експертизу здійснюють державні спеціалізовані установи, але до її проведення можуть залучатися психологи, які не є працівниками спеціалізованих установ) та об'єктів (підозрювані, обвинувачені, свідки, потерпілі, позивачі, відповідачі) судово-психологічної експертизи; мають знання про проведення комплексного експертного дослідження (психолого-медико-психіатрична, медико-психологічна та психолого-автотехнічна експертиза); мають вміння визначати у підекспертної особи: індивідуально-психологічні особливості, риси характеру, провідні якості особистості; мотивотвірні чинники психічного життя і поведінки; емоційні реакції та стани, ознаки психічних порушень та патологічних проявів; закономірностей перебігу психічних процесів, рівня їхнього розвитку; мати вміння застосування психологічних та клінічних методик та їхніх авторських модифікацій, що пройшли апробацію з урахуванням специфіки судових експертних досліджень і конкретних питань, поставлених перед психолого-психіатричною експертизою.

Методологічний семінар

4 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити;

Курс спрямований на розвиток у студентів умінь самостійного опрацювання публікацій з матеріалів психологічних досліджень у сучасних періодичних вітчизняних та зарубіжних виданнях; навичок аналізу та підготовки огляду ключових тем, підходів, методів та результатів досліджень у конкретних галузях психології; навичок усного доповідання результатів аналізу літературних джерел; навичок участі у груповій тематичній дискусії та груповому обговоренні; вмінь підготовки та оформлення тексту огляду літературних джерел та загального аналізу психологічної інформації з тем, винесених на обговорення. Змістовно методологічний семінар вибудовується навколо тем і проблем, винесених на дослідження у магістерських роботах студентів, - проблем сучасної клінічної психології, психодіагностики, методології психологічної допомоги, організаційної психології, конфліктології, експертизи, персонології.

АТЕСТАЦІЯ

Комплексний кваліфікаційний екзамен

4 д семестр, 10 кредитів

Атестація випускників освітньо-наукової програми спеціальності 053 Психологія проводиться у формі Комплексного кваліфікаційного екзамєну з психології й Комплексного кваліфікаційного екзамєну з галузевої психології / захисту кваліфікаційної (дипломної) роботи відповідно до вимог освітньо-наукової програми та завершується видачею документу встановленого зразка про присудження йому ступеня магістра із присвоєнням кваліфікації: «Магістр психології». Атестація здійснюється відкрито і публічно.

Магістерська робота

4 д семестр, 14 кредитів

Магістерська робота – самостійне наукове дослідження, яке має наукову новизну, практичне значення і виконане на актуальну тему. В ній студент має продемонструвати вміння визначати дизайн дослідження, використовувати поняттєвий апарат сучасної психологічної науки; навички систематизації та узагальнення першоджерел з проблеми, добору якісних та кількісних методів

проведення психологічного дослідження відповідно до його мети та завдань, планувати його етапи, кількісно і якісно інтерпретувати його результати; готовність до самостійної професійної діяльності в умовах ринкової економіки.

D3 МЕНЕДЖМЕНТ

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА – МЕНЕДЖМЕНТ В ОХОРОНІ ЗДОРОВ'Я

<https://ukma.edu.ua/ects/index.php/foz/271-mp/mp-management-healthcare>

ОСВІТНІЙ СТУПІНЬ – МАГІСТР

ОБОВ'ЯЗКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ

Економіка охорони здоров'я

1 семестр, 2 год./тиж., залік, 3 кредити, І.А. Чухно, доцент, кандидат наук

Курс зосереджений на розумінні основ економіки охорони здоров'я, її ключових концепцій та їх впливу на результати та витрати на здоров'я. Курс також пояснює, як справедливість, ефективність і результативність можуть бути збалансовані для кращих результатів здоров'я.

Досліджуватимете економіку фармацевтики та впровадження інноваційних фармацевтичних препаратів.

Лідерство в охороні здоров'я

1 семестр, 3 год./тиж., екзамен, 4 кредити, Н.В. Малачкова, професор, доктор наук

Курс ознайомить з основними концепціями лідерства в сьогоденні. Він акцентує увагу на ключових елементах лідерства в сучасних організаціях. Оцінка ефективності керівних ролей і обов'язків, переваги та недоліки, навчитися прогнозувати наслідки поведінки та дій, посилює навички для вирішення складних лідерських ситуацій.

Основи мислення щодо громадського здоров'я

1 семестр, 2 год./тиж., залік, 3 кредити, А.М. Мажная, доцент, кандидат наук

Курс ознайомить з основними епідеміологічними концепціями, різними дизайнами досліджень та силою доказів на основі дизайну дослідження. Використання епідеміології для розуміння хвороб, здоров'я та оцінки послуг охорони здоров'я, ієрархія дизайнів досліджень, оцінка даних досліджень, особливості профілактики захворюваності, соціо-екологічна перспектива громадського здоров'я.

Системи охорони здоров'я і врядування

1 семестр, 3 год./тиж., екзамен, 4 кредити, Т.Г. Черниш, доцент, кандидат наук

Курс спрямований на розуміння та опанування основних аспектів сучасних систем охорони здоров'я та ефективного врядування в цьому секторі.

Курс викладається за допомогою лекцій, дискусій, кейс-стаді, та практичних завдань. Учасники матимуть можливість обміну досвідом та взаємодії з експертами в галузі охорони здоров'я та врядування.

Системи фінансування охорони здоров'я

1 семестр, 3 год./тиж., залік, 4 кредити, Т.Г. Черниш, доцент, кандидат наук

Курс озброює теоретичними та практичними знаннями щодо фінансування охорони здоров'я та пояснює, як урядова фінансова політика впливає на сектор охорони здоров'я. Розкриває поняття фінансового захисту в охороні здоров'я та його реалізація в Україні. Темі курсу включають: складові систем фінансування охорони здоров'я (об'єднання коштів, розподіл, механізми оплати), фінансовий захист, неформальні платежі, універсальне охоплення, медичне страхування.

Людські ресурси в охороні здоров'я

2 семестр, 4 год./тиж., екзамен, 5 кредитів, Т.Г. Черниш, доцент, кандидат наук

Курс ознайомить із сучасними підходами до управління людськими ресурсами як на рівні системи охорони здоров'я, так і на рівні медичних закладів. Представлення теоретичних моделей і прикладів інших країн поєднано в курсі з практичним досвідом в Україні. До курсу включені теми, подальший розвиток яких сприятиме розвитку людських ресурсів в охороні здоров'я в Україні.

Менеджмент якості в охороні здоров'я

2 семестр, 4 год./тиж., екзамен, 5 кредитів, В.В. Ануфрієва, старший викладач

Курс «Управління якістю в охороні здоров'я» познайомить студентів з теорією загального управління якістю (Total Quality Management), принципами, процесами та інструментами управління якістю в закладі охорони здоров'я, а також покаже роль загального управління якістю для бізнесу, громади, суспільства та системи охорони здоров'я. Онлайн частина курсу сфокусована на управлінні якістю на рівні закладу охорони здоров'я. Онлайн курс допоможе зрозуміти різницю між технічною та функціональною якістю, покаже аспекти якості: чим клінічна якість відрізняється від задоволеності пацієнта. Студенти дізнаються як планувати, керувати та оцінювати систему управління якістю в закладі охорони здоров'я. Офлайн частина курсу сфокусована на рівні системи охорони здоров'я. Курс детальніше познайомить слухачів з вимірами якості і їхнім взаємним впливом один на одного. Як робота з управління якістю в закладі впливає на якість системи охорони здоров'я. І як система впливає на якість надання послуг споживачам саме цього закладу. Як пов'язані між собою індивідуальний вимір і вимір спільноти. "Треті особи" і їхня роль. Студенти дізнаються про інструменти менеджменту якості, які використовуються державою, а також зрозуміють, як відбувається менеджмент якості на прикладі репродуктивних послуг. Наш курс створено для менеджерів в охороні здоров'я: головних лікарів та їх заступників, завідуючих відділень, головних медичних сестер. Проте в ньому можуть взяти участь всі ті, хто цікавиться питаннями управління якістю саме в охороні здоров'я.

Стратегічний менеджмент в охороні здоров'я

2 семестр, 4 год./тиж., залік, 5 кредитів, І.А. Чухно, доцент, кандидат наук

У курсі слухачі вивчають складові стратегії, які визначають успіх організацій охорони здоров'я. Розробка стратегії розвитку. Опанування таких тем: постановка цілей, аналіз зовнішнього середовища, вибір і реалізація стратегій. У межах курсу розглянете практичні проблеми управління в охороні здоров'я, що пов'язані зі стратегічним плануванням і управлінням. Слухачі навчаються розробляти стратегію розвитку. Для цього опановуються такі теми: постановка цілей, аналіз зовнішнього середовища, вибір і реалізація стратегій. У межах курсу розглядається практичні проблеми управління в охороні здоров'я, що пов'язані зі стратегічним плануванням і управлінням.

Методологія наукових досліджень в охороні здоров'я

2д семестр, 5 год./тиж., залік, 3 кредити, Т.Г. Черниш, доцент, кандидат наук

Курс призначений для тих, хто прагне поглибити свої компетенції у проведенні наукових досліджень в сфері управління в охороні здоров'я. Цей курс розроблено з урахуванням сучасних підходів до дослідницької роботи та надасть учасникам необхідні інструменти для успішної реалізації наукових проектів у галузі управління в охороні здоров'я. Ознайомлення учасників із сучасними методами та техніками проведення досліджень в охороні здоров'я; розвинення навичків формулювання дослідницьких питань та визначення гіпотез; навчання принципам збору та аналізу даних у наукових дослідженнях; вивчення етичних аспектів наукових досліджень в галузі охорони здоров'я. Курс допомагає учасникам підготувати проект магістерської роботи більш структуровано, на актуальні теми з використанням релевантних методів.

Правове регулювання охорони здоров'я

2д семестр, 5 год./тиж., екзамен, 3 кредити, В.В. Ануфрієва, старший викладач

Курс створений для тих, хто цікавиться збалансованим розумінням та застосуванням правових аспектів у сфері охорони здоров'я. Курс розглядає актуальні юридичні питання, які виникають у контексті медичних установ, медичної етики, пацієнтських прав та інших аспектів системи охорони здоров'я. Поглиблення знань учасників з питань юридичного регулювання у галузі охорони здоров'я; розкриття основних аспектів відповідальності та прав пацієнтів та медичних

працівників; вивчення ключових законодавчих норм та стандартів, які визначають функціонування медичної сфери.

Фінансовий менеджмент в охороні здоров'я

2д семестр, 5 год./тиж., залік, 3 кредити, Є.С. Сова, старший викладач, кандидат наук

Курс розкриває теоретичні базові поняття фінансового менеджменту через призму діяльності медичного закладу. Основний наголос — на читанні фінансової звітності медичного закладу і її розумінні, а також на прийнятті рішень, які є фінансово обґрунтованими й приводять до росту прибутків закладу. Презентація кейсів державних підприємств з іншої галузі, медичних закладів різного рівня в прив'язці до реальних управлінських рішень допоможе виробити навичку «діяти за аналогією». Ви зрозумієте ключові фінансові процеси в медичному закладі та опануєте інструменти для прийняття управлінських рішень відповідно до стратегії розвитку. Експертно-практики з приватних та комунальних закладів під час курсу поділяться власним успішним досвідом.

ВИБІРКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ

ДИСЦИПЛІНИ ПРОФЕСІЙНОЇ ТА ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Адвокація в охороні здоров'я

3 семестр, 2 год./тиж., залік, 3 кредити, І.А. Чухно, доцент, кандидат наук

Адвокація є методом впливу на владу, на владну політику, на правила гри у політиці, на середовище, у якому ми живемо. Українське суспільство дорослішає, отже, готове оволодіти цим методом для успішного впровадження свого бачення, якою має бути Україна в охороні здоров'я та стандарти нашого життя.

Електронна охорона здоров'я

3 семестр, 2 год./тиж., залік, 3 кредити, І.А. Чухно, доцент, кандидат наук

Метою курсу є сприяння формуванню у студентів системних знань та вмінь управління електронною охороною здоров'я в Україні та різних країнах світу, включаючи розвиток пріоритетних напрямків цифровізації у сфері громадського здоров'я, основ науково-практичного управління цифровими та економічними процесами, цифровізацією на макро- та мікрорівнях. Основне завдання курсу є ознайомлення студентів з організацією електронної охорони здоров'я, сучасними принципами та підходами до управління. Окрему увагу приділено менеджменту цифрових проєктів та продуктів у сфері охорони здоров'я.

Комунікація в охороні здоров'я

3 семестр, 2 год./тиж., залік, 3 кредити, О.В. Ігнащук, доцент, кандидат наук

Курс розроблений для фахівців у галузі охорони здоров'я, щоб поглибити їхні навички комунікації та забезпечити ефективне спілкування з пацієнтами, колегами, адміністрацією та громадськістю. Учасники отримають можливість розробити комунікаційну стратегію, розвивати навички слухання, та вивчати особливості комунікації в медичній галузі.

Організаційна культура

3 семестр, 2 год./тиж., залік, 3 кредити, І.А. Чухно, доцент, кандидат наук

Курс "Організаційна культура" надає студентам розуміння про формування та управління організаційною культурою в медичних закладах. У курсі розкрито такі теми, як основи організаційної культури, типи організаційних культур, вплив культури на ефективність роботи закладу, методи діагностики та оцінки організаційної культури, а також стратегії її розвитку та зміни. Під час занять студенти зможуть обговорити сучасні підходи до управління організаційною культурою та застосовувати отримані знання на практиці. Курс передбачає інтерактивні методи викладання та практичні завдання.

Політика охорони здоров'я

3 семестр, 2 год./тиж., залік, 3 кредити, Т.Г. Черниш, доцент, кандидат наук

Курс створений для тих, хто прагне зрозуміти та вивчити важливі аспекти та виклики, пов'язані з формуванням, реалізацією та оцінкою стратегій у сфері охорони здоров'я. Учасники отримають можливість розглянути різноманітні аспекти політики, що визначає медичні послуги, структури системи охорони здоров'я та співпрацю з іншими галузями суспільства. Розкриття основних концепцій політики охорони здоров'я та їх вплив на сучасні практики; розуміння ролі держави, громади та приватного сектору у формуванні медичної політики; аналізувати ефективність та результативність реформ у сфері охорони здоров'я.

Тематичні блоки: огляд ключових глобальних та національних стратегій в цій області; роль держави в охороні здоров'я (формування та впровадження державних програм та реформ, публічне фінансування та його вплив на доступ до медичних послуг); співпраця між галузями та зацікавленими сторонами (роль громадськості та неприбуткових організацій у формуванні політики; взаємодія медичного сектору з економічним та соціальним середовищем); глобальні виклики та пандемії (політика реагування на епідемії та забезпечення глобальної безпеки здоров'я, сучасні стратегії глобального співробітництва в охороні здоров'я) тощо.

Проектний менеджмент

3 семестр, 2 год./тиж., залік, 3 кредити, І.А. Чухно, доцент, кандидат наук

Проектний менеджмент може допомогти реалізувати ідеї та сприяти розвитку команди. Для цього потрібен певний світогляд і набір компетентностей, які передбачають базові знання й навички, та в значній мірі - особливе ставлення до команди, процесів і подій. Фокус цього курсу буде на формуванні ставлення та вмінні добирати відповідні інструменти для вирішення поставлених завдань. Протягом курсу студенти в командах працюватимуть над власною проектною заявкою, щоби застосовувати необхідні навички, а також обговорюватимуть окремі кейси та напрацювання/рішення команд, спираючись на світоглядну рамку. Цей курс також дозволить студентам інтегрувати компетентності набуті раніше в межах курсів зі стратегічного менеджменту, людських ресурсів, фінансового менеджменту та інших.

Фандрейзинг в охороні здоров'я

3 семестр, 2 год./тиж., залік, 3 кредити, І.А. Чухно, доцент, кандидат наук

З державного бюджету на охорону здоров'я виділяється близько 3% ВВП, і цих коштів не завжди достатньо для розвитку закладів, постійного оновлення обладнання та навчання співробітників. Однак сьогодні лікарні мають свободу управлінських рішень та можливість залучати кошти для власних проєктів з альтернативних джерел. Цей курс допоможе розібратися, як створити систему фандрейзингу в закладі та побудувати відносини з благодійниками.

Критичне мислення в управлінні охорони здоров'я

4 семестр, 2 год./тиж., залік, 3 кредити, І.А. Чухно, доцент, кандидат наук

Метою курсу "Критичне мислення в управлінні в охороні здоров'я" є сформулювати засади компетенції критичного мислення та ухвалення рішень. Курс охоплює такі тематичні блоки: основні концепти критичного мислення, інструменти для аналізу та ухвалення рішень, нейрофізіологічне підґрунтя ухвалення рішень та основи поведінкової економіки. Студенти ознайомляться з сучасними підходами до критичного мислення, методами аналізу інформації та прийняття обґрунтованих рішень. Курс передбачає активне залучення студентів під час аудиторних занять, різнопланові завдання, підготовка до яких потребуватиме опрацювання масиву літератури.

Маркетинг в охороні здоров'я

4 семестр, 2 год./тиж., залік, 3 кредити, І.А. Чухно, доцент, кандидат наук

Метою курсу "Маркетинг в охороні здоров'я" є надання студентам базових знань та практичних навичок у сфері маркетингу для застосування в сфері охорони здоров'я. У курсі розкрито такі теми, як аналіз ринку медичних послуг, розробка маркетингових стратегій для медичних закладів, просування продуктів, управління брендом та етика маркетингу. Студенти ознайомляться з сучасними інструментами та методами маркетингових досліджень, а також обговорять особливості поведінки споживачів медичних послуг. У курсі будуть використані інтерактивні методи викладання та практичні завдання для закріплення отриманих знань.

Публічна комунікація

4 семестр, 4 год./тиж., залік, 5 кредитів, О.В. Ігнащук, доцент, кандидат наук

Метою курсу "Публічні комунікації" є надання студентам знань та практичних навичок ефективних публічних комунікацій. Курс побудований на двох основних тематичних блоках:

кризові комунікації та публічні виступи і робота спікера з медіа. Студенти ознайомляться з принципами та стратегіями управління комунікаціями під час кризових ситуацій, а також з методами підготовки та проведення публічних виступів. Особлива увага приділяється розбору кризових ситуацій, а також роботі спікера з медіа, включаючи підготовку до інтерв'ю, прес-конференцій та інших публічних заходів. Курс передбачає розбір практичних кейсів, спілкування з представниками ЗМІ, роботу на камеру.

АТЕСТАЦІЯ

Магістерська робота

4д семестр, захист тези, 15 кредитів. Викладачі кафедри

Написання магістерської роботи дуже важливе для управлінців в медичній сфері, які прагнуть успішно завершити магістерську програму та надати вагомий внесок у власну професійну галузь. Учасники отримають можливість розглянути сучасні підходи до проведення наукових досліджень в області охорони здоров'я та розробити високоякісну магістерську роботу.

D3 МЕНЕДЖМЕНТ

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА – **MANAGEMENT IN HEALTH CARE**

ОСВІТНІЙ СТУПІНЬ – МАГІСТР

ОБОВ'ЯЗКОВІ ДИСЦИПЛІНИ

Англійське академічне письмо / English academic writing

1 триместр, 3 год/тижд., залік. Демидович Оксана Миколаївна, доцент.

The course is designed for synchronous and asynchronous learning of the writing process from planning and structuring to producing well-organized, clearly developed sentences, paragraphs, and varies types of academic texts.

Вступ до громадського здоров'я / Introduction to Public Health

1 триместр, 2 год/тижд., екзамен.

Introduction to Public Health is a fundamental, introductory course addressing the principles and practice of public health. Written from a multidisciplinary perspective, the course defines the discipline of public health, the nature and scope of public health activity and the challenges that face public health in the 21st century. The course helps students with their understanding of the nature and scope of public health and the challenges facing the field in the future.

Вступ до магістерських студій / Introduction to Master Program

1 триместр, 3 год/тижд., залік. . Скрипнікова Олена Сергіївна, старший викладач.

The discipline "Introduction to the master's program" involves familiarizing master's students with the peculiarities of studying at the School of Public Health of the National University "Kyiv-Mohyla Academy" and teaching students to search, analyze, synthesize and present information from various sources in various forms and formats in order to solving management tasks in health care through the development of students' additional professional skills and soft skills.

Методологія та організація наукових досліджень / Methodology and Organization of Research Work

1 триместр, 4 год/тижд., екзамен. Вернигор Юлія Григоріївна, старша викладачка.

This course is basic for students of the Master's program "Management in Health Care". During the course, the stages of classical research are considered successively: the structure and elements of a research project, the formulation of a research question and the choice of a research strategy, basic research designs, selection of objects for research (sampling), data collection, ethical aspects of research are discussed. During the course, students have to develop step by step a research proposal of a real study. These skills can then be used in the preparation of a master's thesis.

Українська мова / Ukrainian language

1 триместр, 6 год/тижд., екзамен.

The lecture course familiarizes students with aspects of the functioning of the Ukrainian language at the present stage and throughout historical development, important issues of language policy, language legislation and the language situation, the history of the development of Ukrainian professional terminology, and stylistic differentiation of the modern Ukrainian language. Practical classes involve the performance of written tasks to increase the level of literacy in professional speech, the vocabulary of both general vocabulary and professional terminology, editing, writing texts of various genres, and preparing oral reports and presentations.

Аналіз політики охорони здоров'я / Health Policy Analysis

2 триместр, 2 год/тижд., екзамен. Юрочко Тетяна Петрівна, доцент, к.держ.упр.

The discipline is a necessary component of the training of specialists to carry out professional activities in the field of health care and public health, which is focused on research issues of how political decisions are made and implemented in these areas. It allows students to gain knowledge about the specifics of policy analysis in the field of health care and public health, as well as practice research skills at various stages of the policy process.

Доказова практика в охороні здоров'я / Evidence-based Practice in Health Care

2 триместр, 4 год/тижд., залік.

Within the course, students learn to analyze the approaches of evidence-based medicine, in particular from drugs, the ability to evaluate the possibility of using international sources of independent information and the application of the principles of evidence-based medicine when evaluating publications about drugs, diagnostic procedures, as well as making managerial decisions based on the principles of evidence. During the course, the requirements for modern health care activities, which should be based on the principles of evidence, are considered in detail.

Економіка охорони здоров'я / Health Economics

2 триместр, 3 год/тижд., екзамен. Шевченко Марія Вікторівна, доктор медичних наук, старший науковий співробітник

The discipline is designed in such a way that students can navigate the basic terms and concepts of health care economics, know the features of the health care market, the basics of economic analysis in the field of health care, navigate the economic aspects of public policy analysis, use and critically evaluate published data/results of research in the field of financing health care systems, to have basic skills for independent planning and analysis of the economic situation in the field of health care at macro and macro levels, principles of pricing, various types of economic analysis used by economists in the field of health care and their application in solving important problems in politics and health care management health, models of organization and financing of health care.

Менеджмент охорони здоров'я / Management of Health Care

2 триместр, 3 год/тижд., екзамен.

The purpose of teaching the educational discipline "Health Care Management" is the formation of the theoretical foundations of modern management thinking with the rational use of special knowledge in the field of management of health care facilities. Acquisition of practical skills and abilities in the technology of management of medical and pharmaceutical structures, acquisition of skills in analyzing the internal and external environment, making adequate management decisions.

Правове регулювання охорони здоров'я / Legal Regulation of Health Care

1 триместр, 3 год/тижд., екзамен. Скалецька Зоряна Степанівна, доцент.

Attention is focused on the main mechanisms of state regulation and problems of legal regulation of health care. The individual and social aspects of the human right to health care within the limits of international and domestic legal acts, legislative regulation of financial and economic relations in the health care system, medical and sanitary legislation, the main trends in the development of legislation in the field of medicine and insurance in Ukraine and the world.

Системи охорони здоров'я / Healthcare Systems

2 триместр, 3 год/тижд., екзамен. Шевченко Марія Вікторівна, доктор медичних наук, старший науковий співробітник.

As a result of studying the discipline, students will receive thorough knowledge of the theoretical foundations of health care systems, the subject and basic concepts, basic models, features, modern concepts, in particular "Universal coverage in health care", trends and ways of reforming POPs, will be able to clearly and unequivocally communicate well-founded own conclusions to professionals and non-professionals in the field of health care, work in a national and international context, as an individual and as a team member.

Інноваційний менеджмент / Management of Innovations

2д триместр, 4 год/тижд., залік. Мальцев Едуард Анатолійович, доцент.

The discipline studies the theory, methodology and applied aspects of developing an innovative project based on an innovative business idea. It is designed to motivate students to try themselves as entrepreneurs, to give them the opportunity to comprehensively and contextually acquire knowledge and skills in the fields of management, marketing, psychology, sociology, economics, finance and law, necessary to build their own innovative business or be involved in it .

Менеджмент персоналу / Human Resource (Personnel) Management

2д триместр, 4 год/тижд., залік. Жильцова Олена Анатоліївна, старший викладач.

The course covers mastery of knowledge and skills of modern concepts of personnel management in companies focused on partnership relations with consumers. Learns ways to ensure the effect of consumer loyalty by designing effective personnel marketing in the organization; methods of involving personnel in the formation of effective branding, as well as managing the results of the company's activities. The system of corporate culture management based on the principles of a self-learning organization capable of adapting to the conditions of the external environment is considered.

Управління змінами в охороні здоров'я / Management of Changes in Health Care

2д триместр, 4 год/тижд., залік.

The course is designed in such a way as to provide students (future health care managers) with a system of knowledge on the theory and methodology of change management; principles of implementing changes in the health care sector; formation of systemic thinking and a set of systemic knowledge and skills regarding understanding the need for change and change management in the strategic development of modern health care organizations, principles and methods of managing resistance to change; mastering

practical skills of managing individual, group and organizational changes; be able to develop recommendations for managing structural changes.

Фінансування закладів охорони здоров'я / Financing of Health Care Facilities

2д триместр, 4 год/тижд., залік.

The program of the course of assimilation of theoretical knowledge, the formation of students of a holistic idea of a rational financial system of measurements of the activity of a health care institution, an understanding of the logic of the development of financial thinking, models and approaches, familiarization with the process of developing a chain of financial management of influence on them using methods and levers of the financial mechanism with taking into account specific features of health care institutions; acquisition of skills and practical skills in building an effective financing system in health care institutions of various organizational and legal forms of activity and forms of ownership.

Практика навчально-професійна / Internship

3 триместр, 2 год/тижд., залік. Скрипнікова Олена Сергіївна, старший викладач.

Internship ensures the consolidation of theoretical knowledge, as well as the acquisition, improvement and expansion of professional competences necessary for successful work in the chosen specialty. It provides the student with practical experience in the profession, contributes to the formation of professional abilities and skills for making independent decisions and solving problems, acquaints the student with the practical aspects of the emergence and development of a problematic situation, which is the subject of research when writing a master's thesis, collection of information materials, acquisition of modern methods in the field of their future profession.

ВИБІРКОВІ

ДИСЦИПЛІНИ ПРОФЕСІЙНОЇ ТА ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Вступ до біостатистики / Introduction to Biostatistics

3 триместр, 2 год/тижд., залік. Майструк Павло Олегович, доцент, к.мед.н.

The course is designed for students of the Master's program in Health Care Management. The content of the course includes consideration of the basic concepts of statistical analysis and practical examples and solving problems in order to consolidate the theoretical material. The teaching of the material takes place with a focus on the field of health care (mainly in the part of solving practical tasks and giving examples). The course does not require prior knowledge of statistics or prior completion of a course in statistics.

Електронна охорона здоров'я / E-Health

3 триместр, 2 год/тижд., залік. Александренко Гліб Дмитрович, старший викладач.

The aim of the course is to promote the formation of students' systematic knowledge and skills in eHealth management in Ukraine and around the world, including priority areas of digitalization in the field of public health, on the basics of scientific and practical management of digital and economic processes at the macro and micro levels, which are necessary for a specialist to work in enterprises of various forms of ownership and in relevant government agencies.

The main objective of the course is to familiarize students with the organization of eHealth at the international, national and community levels, principles and approaches to management in this area. Special attention is paid to the management of eHealth projects and products.

Здоров'я харчування / Healthy Nutrition

3 триместр, 2 год/тижд., залік.

The main goal of the course is to reveal general issues of nutrition: the history of the development of the science of nutrition, anatomical and physiological features of nutrition, the importance of basic food products, the components of the diet and their functions, the calculation of the diet for different segments of the population, the peculiarities of nutrition in of dietetics, and the issue of nutrition as an element of the sphere of public health is revealed.

Маркетинг в охороні здоров'я / Marketing in Health Care

3 триместр, 2 год/тижд., залік. Бортнік Анастасія Миколаївна, доцент.

The current state of health of the population of different countries of the world is determined by quite different trends: in some countries, the life expectancy of the population is increasing, non-infectious diseases are gaining ground over infectious ones, preventive services are in greater demand than other medical products; however, the situation is different in other countries: infectious diseases remain the main cause of death, and access to high-quality health services is limited. These factors significantly affect the development of the medical services market and the diversification of participants represented on it. In particular, now state, communal, private medical institutions and even social organizations work in the field of health care and form the market of medical services.

Невідкладні стани. Базові принципи допомоги / Medical emergencies. Remote life support

3 триместр, 2 год/тижд., залік.

The course provides concepts and basic principles of emergency actions and organizational measures aimed at saving and preserving a person's life in an emergency and minimizing the consequences of the impact of such a condition on his health, which are carried out at the scene by persons who do not have medical education, but their official duties must possess the basic practical skills of saving and preserving the life of a person who is in an emergency, and in accordance with the law are obliged to carry out such actions and measures.

Основи медичних знань / Fundamentals of Medical Knowledge

3 триместр, 2 год/тижд., залік.

The course is designed in such a way that students can navigate basic medical terminology, qualify medical conditions, understand cause-and-effect relationships between risk factors and medical conditions, know the main groups of diseases, have practical skills in providing first aid in emergency situations, know the structure and peculiarities of the activity of the medical industry in Ukraine, orientate on the analysis of the activity of certain areas of the health care system, use and critically evaluate published data/results of research in the field of the organization of medical care.

Основи медичного права / Basics of Health Law

3 триместр, 3 год/тижд., залік.

In the conditions of the modern development of Ukrainian society, the problem of legal regulation of relations in the field of health care is becoming extremely urgent. Its relevance is significantly increased in the conditions of medical reform, namely the transformation of primary care, optimization of the network of medical institutions, introduction of an electronic health care system and reform of the emergency medical care system.

Охорона здоров'я жінок і дітей / Maternal and Child Health Care

3 триместр, 2 год/тижд., залік.

The course provides students with acquisition of modeling skills and strategic planning for the development of effective health care systems, from the functioning of a medical institution to the activities of state authorities in the field of motherhood and childhood. The course also includes an introduction to

effective models of the functioning of privately owned health care facilities that provide medical care to children and mothers.

Права людини та біомедицина / Human Rights and Biomedicine

3 триместр, 3 год/тижд., залік. Скалецька Зоряна Степанівна, доцент.

The course is aimed at studying modern trends and information technologies both in health care and in health care institutions. The development of information systems and technologies opens up many opportunities for improving both clinical and organizational processes in health care. Foreign experience makes it possible to prevent difficulties in the introduction of such technologies, as well as evidence of positive effects on health and the effectiveness of treatment.

Психічне здоров'я / Mental Health

3 триместр, 2 год/тижд., залік.

The goal of the discipline is the assimilation of theoretical knowledge by students, the formation of students' holistic understanding of mental health, the main goals, strategies, directions of development, understanding of social and behavioral factors that influence decision-making and behavior regarding mental health, legal principles, organization and financing of mental health services, major diseases and conditions that form the burden of disease for both health care systems and national economies, limitations and barriers in the field of mental health, basics of mental health and well-being at the workplace, principles of prevention and promotion in the field of mental health.

Стратегічний менеджмент в охороні здоров'я / Strategic Management in Health Care

3 триместр, 2 год/тижд., залік.

In the modern conditions of the development of the health care system of Ukraine, the problem of achieving a stable position in the market by a health care institution and strengthening its competitive position is of particular importance. This requires the application of a new management system capable of innovative, competitive and entrepreneurial reactions to changes in the external environment, which allows managing these changes on the basis of scientific methods of their prediction, regulation, adaptation to the goals of the organization.

Якісні методи досліджень в охороні здоров'я / Qualitative Research Methods in Health Care

3 триместр, 3 год/тижд., залік.

Qualitative methods of research in health care are mainly used to identify the problem and develop hypotheses. Also, they can be used as a preliminary before quantitative studies to determine the main indicators. Due to the small size of the researched group of respondents, the results of qualitative research cannot be generalized to the entire population. However, they can be extremely useful for studying a particular issue, evaluating different programs. In addition, qualitative methods allow, unlike quantitative methods, to reveal people's internal motives and motivations.

Адвокація в охороні здоров'я / Advocacy in Health Care

4 триместр, 2 год/тижд., залік.

Advocacy is a method of influencing power, power politics, the rules of the game in politics, and the environment in which we live. Ukrainian society is maturing, therefore, it is ready to master this method for the successful implementation of its vision of what Ukraine should be in terms of health care and the standards of our life.

Екологічне харчування / Ecological Nutrition

4 триместр, 2 год/тижд., залік.

In modern conditions, people trust the quality of manufactured products less and less. This is due to the deterioration of environmental conditions, as well as genetic modification of food products and low quality control in the process of food production. The course is about the current state of the food industry of Ukraine, about ecological requirements for the production of food products, about food and biologically active additives, about the problems of quality and healthy nutrition.

Економічне оцінювання втручань в охорону здоров'я / Economic evaluation of interventions in health care

4 триместр, 3 год/тижд., залік. Вернигор Юлія Григорівна, старший викладач

The course is designed for second-year students of Master program "Management in Health Care". The purpose of this course is to introduce future specialists in health care management to the methodology of economic evaluation of health care technologies (such as health promotion programs, screening programs, diagnostic tests, drugs, etc.). This allows for the best decisions to be made regarding the allocation of limited resources not only to clinically effective but also to cost-effective technologies. Such activities can be carried out both at the level of national and regional programs and at the level of the health care facilities.

Епідеміологія / Epidemiology

4 триместр, 3 год/тижд., залік. Мажная Альона Миколаївна, старший викладач.

This course belongs to the public health block of courses. The course aims to put future public health professionals in touch with "western epidemiology" - a study of the distribution, trends, and preventive/risk factors for diseases and other health-related states and ways to control them. The course's main emphasis is on acquiring a methodology for studying all the concepts mentioned above to properly and independently search, critically read and use the base of evidence in public health.

Клінічні дослідження та фармацевтичний менеджмент / Clinical trials and pharmaceutical management

4 триместр, 2 год/тижд., залік. Яценко Марія Вадимівна, старший викладач.

Course "Клінічні дослідження та фармацевтичний менеджмент / Clinical trials and pharmaceutical management (англ. мовою)" is a practical guide to navigate through the processes behind the development and postmarketing surveillance of drugs and medical devices. It is a brief introduction into the industry, encompassing legal, ethical, methodological, and practical limitations and opportunities of creating, investigating, and moving medicinal products and devices to the market.

Лідерство в охороні здоров'я / Leadership in Health Care

4 триместр, 2 год/тижд., залік. Майструк Павло Олегович, доцент, к.мед.н.

During the course students will get acquainted with general notion "leadership", "leader". The Course is focused on types and qualities of a leader in healthcare. Students will define their own style and plan their development for the future five years.

Мовні комунікації (українською мовою) / Language communications (in Ukrainian)

4 триместр, 2 год/тижд., залік.

The course "Language communications" belongs to the number of disciplines that have an important theoretical and practical significance, since the ability to communicate consists not only in the correct formulation of statements in accordance with grammatical, lexical, stylistic and other requirements, but also in knowing in which real contexts possible certain statements.

Психологія управління / Psychology of Management

4 триместр, 2 год/тижд., залік.

Management psychology is an applied branch of psychological science, and therefore is oriented towards solving practical tasks of the management process. But, at the same time, this branch of psychology is also equipped with thorough theoretical studies, the knowledge of which is a prerequisite for adequate use of the system of socio-psychological management methods and ensuring the social adequacy of the management process. Therefore, studying the theoretical foundations of the discipline "Management Psychology" is an important stage in the formation and expansion of a complex of professionally oriented knowledge.

ДИСЦИПЛІНИ ВІЛЬНОГО ВИБОРУ СТУДЕНТА

Фізичне виховання (вдосконалення)* / Physical education (improvement)

1 триместр, 2 год/тижд., залік.

While studying the course, it is important to form an understanding of the need to constantly work on oneself, studying the peculiarities of one's body, rationally use one's physical potential, leading a healthy lifestyle, and constantly learn the values of physical culture.

Охорона праці в галузі / Occupational Health and Safety

2д триместр, 4 год/тижд., залік.

The purpose of teaching the discipline "Occupational safety in the industry" is to reform future specialists' knowledge, skills and competencies, as well as to foster a safety culture in order to ensure effective management of occupational safety in the medical field, to create favorable conditions for the production environment and occupational safety in accordance with current legislative and regulatory acts for implementation of the priority principle of protecting the life and health of medical workers.

Стратегічне управління підприємством / Strategic Management of a Company

2д триместр, 4 год/тижд., залік.

The subject of the study of the discipline is the theoretical and methodological principles and modern practical approaches of strategic management of the enterprise to ensure the effective operation of the enterprise in the conditions of the complexity of mobility and uncertainty of the external environment.

Управління поведінкою споживача / Consumer Behavior Modeling

2д триместр, 4 год/тижд., залік.

The course is based on a number of fundamental scientific disciplines (sociology, psychology and social psychology, economic theory, social history and cultural history), as well as two applied disciplines - management and marketing. In essence, marketing is a view of the market from the point of view of the enterprise that works in it. The problem of consumer behavior on it is key.

The purpose of the discipline is to help future specialists master the issues related to the process of making a consumer purchase decision and the analysis of external and internal influencing factors.

Бренд-менеджмент / Brand Management

3 триместр, 2 год/тижд., залік.

The purpose of teaching the discipline "Brand Management" is to master the system and methods of brand formation in the marketing system, the content and function of brand promotion policy from the point of view of the theory of interaction of market relations subjects, which will help future specialists

to make effective production, organizational and scientific decisions that will meet modern requirements. The knowledge and skills acquired in the course of studying the discipline will help to later prepare materials for enterprises, develop a product brand, monitor advertising messages and mass communications in the field of entrepreneurial activity. The tasks of studying the academic discipline are to master the theoretical foundations of current brand and branding concepts; mastering the main principles and mechanisms of brand management organization during product promotion; expanding knowledge about the integration of brand management communication tools; mastering the basics of brand development modeling; mastering branding management methods in domestic and foreign markets and acquiring skills in developing a brand development strategy.

Сексуальна освіта та здоров'я / Sexual education and health

3 триместр, 2 год/тижд., залік.

The aim of the course is to provide them with the knowledge, skills, abilities and attitudes that will enable them to maintain their own health, well-being and dignity, to build respectful social and sexual relationships, to understand the impact of their decisions on their own well-being and that of others, and to understand and be able to protect their own rights during life.

АТЕСТАЦІЯ

Магістерська робота/ Master Work

Qualifying works of the second (master's) level are performed at the final stage of training of higher education applicants in the master's program. This work involves solving a complex problem or problem in the field of health care management based on the data of conducted research and/or innovations. The student of higher education must show the ability to plan and carry out scientific and applied research, possess a fundamental scientific base, to be able to apply the acquired abilities to creative research and educational and pedagogical activities, to master the methodology of scientific research, the latest information technologies, methods of obtaining, processing, storing and applying scientific information, to show the degree of scientific development and practical aspects. One of the most important requirements for a master's thesis is the scientific unity of the transmitted data, the absence of academic plagiarism, falsification and fabrication.

І9 ГРОМАДСЬКЕ ЗДОРОВ'Я

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА: ГРОМАДСЬКЕ ЗДОРОВ'Я

<https://ukma.edu.ua/ects/index.php/foz/264-public-health/291-onp-public-health>

ОСВІТНІЙ СТУПІНЬ – МАГІСТР

ОБОВ'ЯЗКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ

Вступ до магістерської програми

1 триместр, 2 год/тижд., залік. Скрипнікова Олена Сергіївна, старший викладач.

Навчальна дисципліна «Вступ до магістерської програми» є обов'язковою для студентів першого року навчання освітньо-наукової програми «Громадське здоров'я» другого (магістерського) рівня вищої освіти і передбачає, передусім, ознайомлення здобувачів вищої освіти з особливостями навчанням в Національному університеті «Києво-Могилянська академія». Курс розроблено таким чином, щоб навчити студентів здійснювати пошук, аналіз, синтез і представлення інформації з різних джерел у різноманітних формах та форматах задля розв'язування завдань громадського здоров'я через розвиток у студентів додаткових фахових навичок та soft skills. Курс сприяє створенню відчуття спільності і тим самим закладає основу для

ефективної роботи студентів – майбутніх фахівців у сфері громадського здоров'я, як міжгалузевої команди.

Основи громадського здоров'я

1 триместр, 3 год/тижд., екзамен. Юрочко Тетяна Петрівна, доцент, к.держ.упр.

Навчальна дисципліна «Основи громадського здоров'я» є обов'язковою для студентів першого року навчання освітньо-наукової програми «Громадське здоров'я» другого (магістерського) рівня вищої освіти. Курс розроблено таким чином, щоб студенти могли орієнтуватися у базовій термінології, розуміти історичні передумови розвитку громадського здоров'я, причинно-наслідкові зв'язки між факторами ризику та здоров'ям, взаємозв'язок громадського та індивідуального здоров'я, знати та розуміти міждисциплінарність організації системи громадського здоров'я в Україні та світі, орієнтуватися в політиках громадського здоров'я, користуватися та критично оцінювати опубліковані дані/результати досліджень у сфері громадського здоров'я. Охоплюючи фундаментальні елементи громадського здоров'я, курс закладає основу для всіх інших курсів на даній освітній програмі.

Системи охорони здоров'я

1 триместр, 4 год/тижд., екзамен. Шевченко Марія Вікторівна, доктор медичних наук, старший науковий співробітник.

Навчальна дисципліна «Системи охорони здоров'я» є обов'язковою для студентів першого року навчання освітньо-наукової програми «Громадське здоров'я» другого (магістерського) рівня вищої освіти. Курс має міждисциплінарний характер та інтегрує відповідно до свого предмету знання з інших освітніх і наукових галузей: економіки охорони здоров'я, публічного управління, менеджменту в охороні здоров'я, статистики тощо. Передбачає спрямування потенціалу майбутніх фахівців на опанування теоретичними і практичними знаннями щодо систем ГЗ і СОЗ, що є передумовою набуття ними високого рівня кваліфікації і підготовки до роботи в умовах реформування цієї сфери. В результаті вивчення дисципліни студенти отримають ґрунтовні знання з теоретичних основ систем громадського і систем охорони здоров'я, предмету та основних понять, базових моделей, особливостей, сучасних концепцій, тенденцій і шляхів реформування ГЗ і СОЗ, зможуть зрозуміло і недвозначно доносити обґрунтовані власні висновки до професіоналів і непрофесіоналів у сфері охорони здоров'я, працювати в національному та міжнародному контексті, як особистість і як член команди.

Законодавчі та правові основи громадського здоров'я

1 триместр, 3 год/тижд., екзамен. Скалецька Зоряна Степанівна, доцент

Закон є важливим інструментом для зміцнення здоров'я населення. Центральне місце в законодавстві про охорону здоров'я займають спроби уряду задовольнити потреби громад у сфері охорони здоров'я. Цей міждисциплінарний курс досліджує напруженість між інтересами держави, потребами громади та правами і потребами особи, що є наскрізною проблематикою в царині громадського здоров'я. У цьому курсі студенти вивчатимуть законодавство та політику щодо охорони здоров'я. Студенти дізнаються про законодавство в громадському здоров'ї та інфраструктуру для вирішення проблем громадського здоров'я, закони, які спрямовані на конкретні проблеми зі здоров'ям, і закони з побічними наслідками для здоров'я. В курсі студенти поєднують теорію та практику, розвиваючи аналітичні та комунікаційні навички, критично важливі для цієї галузі.

Методи досліджень в громадському здоров'ї

1 триместр, 4 год/тижд., екзамен. Мажная Алена Миколаївна, старша викладачка.

Даний курс є базовим для студентів магістерської програми «Громадське здоров'я». Під час курсу розглядаються послідовно етапи проведення класичного дослідження: структура та елементи дослідницького проекту, формулювання дослідницького питання і вибір стратегії дослідження, основні дизайни досліджень, відбір об'єктів у дослідження (вибірки), збір даних, обговорюються етичні аспекти проведення дослідження. Під час курсу студенти мають розробити – крок за кроком – дослідницьку пропозицію реального дослідження. Ці навички потім можуть бути використані при підготовці магістерської тези.

Англійська мова

1-2 семестри, 2 год/тижд., залік, екзамен. Демидович Оксана Миколаївна, доцент.

Програма курсу General English базується на комунікативному підході до навчання мови і належить до нового типу навчальних програм. На перший план висувається завдання практичного активного оволодіння англійською мовою. В основі розробки програми такого типу - теорія комунікативного навчання мови (Communicative Language Teaching), вичерпно представлена в працях Холідея, Хаймса, Манбі, Брамфіта, Рівєро та інших. Комунікативна програма обов'язково передбачає попереднє вивчення мовних потреб ("needs analyses") і вироблення компромісу між груповими та індивідуальними потребами. Програма курсу передбачає системне і комплексне застосування технічних засобів навчання (аудіо-, теле- і відеоапаратури), а також інші методичні засоби та прийоми, що сприяють вирішенню проблем навчання усній мові та ситуативній мовленнєвій спрямованості.

Вступ до біостатистики

2 семестр, 4 год/тижд., залік. Больман Світлана Юріївна, асистент.

Курс розрахований на студентів магістерської програми «Громадське здоров'я». Зміст курсу включає розгляд основних понять статистичного аналізу та практичні приклади та розв'язування задач з метою закріплення теоретичного матеріалу. Викладання матеріалу відбувається з орієнтацією на сферу громадського здоров'я (переважно в частині вирішення практичних завдань та наведення прикладів). Курс не вимагає попереднього знання статистики або попереднього завершення курсу статистики.

Аналіз та формування публічної політики в охороні здоров'я

2 семестр, 4 год/тижд., екзамен. Юрочко Тетяна Петрівна, доцент, к.держ.упр.

Навчальна дисципліна «Аналіз та формування публічної політики в охороні здоров'я» є обов'язковою для студентів першого року навчання освітньо-наукової програми «Громадське здоров'я» другого (магістерського) рівня вищої освіти. Навчальна дисципліна є необхідною складовою підготовки фахівців до здійснення професійної діяльності у сфері охорони здоров'я та громадського здоров'я, яка зосереджена на питаннях дослідження того, яким чином виробляються та реалізуються політичні рішення в цих сферах. Курс дає змогу студентам здобути знання щодо особливостей аналізу політики у сфері охорони здоров'я та громадського здоров'я, а також відпрацювати навички дослідження різних етапів політичного процесу.

Сприяння здоров'ю: теорії, підходи та стратегії

2 семестр, 4 год/тижд., екзамен. Курпіта Володимир Іванович, к. мед.н.

Курс належить до блоку обов'язкових дисциплін. Його метою є познайомити майбутніх фахівців системи громадського здоров'я з концепціями, теоріями і ресурсами сприяння здоров'ю. В курсі розглядаються також основні етапи розвитку та специфіка цього важливого для системи охорони здоров'я напрямку діяльності. Основний акцент курсу зроблений на моделі та теорії, на яких базуються програми зі сприяння здоров'ю, а також стратегії формування здорового способу життя та профілактики захворювань.

Основи епідеміології

2 семестр, 4 год/тижд., екзамен. Шваб Марія Сергіївна, старша викладачка.

Метою цього курсу є познайомити майбутніх менеджерів у галузі громадського здоров'я з епідеміологією — наукою про дослідження поширеності, тенденцій і фактори, що сприяють або запобігають виникненню захворювань або інших станів здоров'я, та контроль їх. Основний акцент курсу є на опануванні методології дослідження перерахованих вище явищ для подальшого грамотного і самостійного пошуку, критичної оцінки та використання доказової бази (результатів досліджень) у галузі громадського здоров'я.

Комунікації у сфері громадського здоров'я

2д триместр, 6 год/тижд., залік. Бронікова Світлана Анатоліївна, професор.

Курс «Комунікації у сфері громадського здоров'я» надає магістрантам базові знання та навички, необхідні для ефективної комунікації у сфері громадського здоров'я, вивчає важливість ефективної комунікації для зміцнення здоров'я та запобігання хворобам. Курс містить чотири модулі й охоплює основні принципи та концепції комунікації щодо громадського здоров'я, зокрема теорії зміни поведінки та управління комунікаціями в кризових умовах. Студенти дізнаються про різні комунікаційні канали та стратегії, які використовуються у цілеспрямованих кампаніях, вчать оцінювати вплив своїх комунікаційних зусиль. Після завершення цього курсу магістранти матимуть чітке розуміння ролі комунікації в зміцненні здоров'я та профілактиці захворювань, опанують навички розробки та реалізації ефективних комунікаційних стратегій для ініціатив у сфері охорони здоров'я.

Надзвичайні ситуації й епідемії та реагування на них

2д триместр, 6 год/тижд., іспит. Курпіта Володимир Іванович, к.мед.н.

Курс «Надзвичайні ситуації й епідемії та реагування на них» покликаний сформувати у студентів знання щодо того, як влада може краще використовувати цивільні та військові ресурси під час реагування на масштабні надзвичайні ситуації у сфері охорони здоров'я та відновлення після них. Студенти розглянуть, чим управління катастрофами у сфері громадського здоров'я відрізняється від реагування на катастрофи, що виникають при раптовому впливі та довготривалих діях. У курсі також буде розглянуто, як країни, що розвиваються, можуть найкращим чином інтегрувати національні та міжнародні активи в надзвичайних ситуаціях у сфері охорони здоров'я. Студенти побачать, де і коли вигідно координувати дії з міжнародними організаціями, військовими та сусідами під час реагування на надзвичайні ситуації у сфері охорони здоров'я.

Науково-дослідний семінар

3-4 триместри, 2 год/тижд., іспит. Вернигор Юлія Григорівна, старший викладач.

Науково-дослідний семінар має на меті розвиток навичок проведення самостійних наукових досліджень, вміння чітко визначати актуальність, мету та завдання дослідження, розвиток презентаційних навичок. Даний курс передбачає створення для магістрів сприятливого фахового середовища для формування структури власного дослідження, визначення найбільш прийнятних методів його проведення та опрацювання ключової літератури за напрямом. Курс спрямовано на обговорення останніх досягнень українських та західних вчених за обраними здобувачами темами досліджень.

Практика наукова-дослідна

2д триместр, 4 год/тижд., залік. Скрипнікова Олена Сергіївна, старший викладач.

Практична підготовка забезпечує закріплення теоретичних знань, а також набуття, вдосконалення і розширення професійних компетентностей, необхідних для успішної роботи за обраною спеціальністю. Вона надає здобувачеві практичний досвід діяльності за фахом, сприяє формуванню професійних умінь і навичок для прийняття самостійних рішень та розв'язування задач, ознайомлює здобувача з практичними аспектами виникнення та розвитку проблемної ситуації, яка є предметом дослідження при написанні магістерської роботи, збір інформаційних матеріалів, оволодіння здобувачами сучасними методами у галузі їх майбутньої професії.

ВИБІРКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ ОП

НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ТА ПРАКТИКА

Аналіз кількісних даних в громадському здоров'ї

3 триместр, 4 год/тижд., залік.

Курс розроблений для студентів магістерської програми «Громадське здоров'я» у межах блоку вибірових курсів професійної та практичної підготовки. Курс присвячений аналізу кількісних даних в громадському здоров'ї, а саме, основам дизайну дослідження та принципам

статистичної обробки даних. Її основна мета – навчити студентів розуміти та оцінювати дизайн дослідження, проводити статистичну обробку даних та коректно інтерпретувати отримані дані.

Поглиблена епідеміологія

3 триместр, 4 год/тижд., залік.

Наріжним каменем громадського здоров'я є епідеміологія, яка зосереджується на розповсюдженні та причинах захворювань, а також на розробці та перевірці способів їх запобігання та контролю. Курс з Поглибленої епідеміології забезпечує глибокий досвід епідеміологічних методів у різних темах, таких як інфекційні та хронічні захворювання, і для різних груп населення. Програма сприяє розумінню ролі епідеміології в ширших галузях громадського здоров'я, медицини, соціальних і поведінкових наук, як основи міжсекторальності громадського здоров'я.

Інтенсивна програма курсу забезпечує формування компетентностей з критичного міждисциплінарного мислення і набором методологічних навичок, необхідних для вирішення сучасних складних проблем громадського здоров'я.

Адвокація в громадському здоров'ї

3 триместр, 2 год/тижд., залік.

Адвокація є методом впливу на владу, на владну політику, на правила гри у політиці, на середовище, у якому ми живемо. Українське суспільство дорослішає, отже, готове оволодіти цим методом для успішного впровадження свого бачення, якою має бути Україна в охороні здоров'я та стандарти нашого життя.

Глобальне громадське здоров'я

3 триместр, 2 год/тижд., залік.

Цей курс познайомить студентів із всеосяжною та зростаючою сферою глобальної охорони здоров'я: від вступу до ключових принципів і тем глобального здоров'я до основних детермінант в розрізі глобальних впливів, а також вимірювання глобального тягаря хвороб. Ми обговоримо наскрізні та актуальні питання зміцнення здоров'я, програми та дослідження боротьби з хворобами у міжнародних умовах. Вправи та дискусії будуть зосереджені на складних глобальних проблемах охорони здоров'я та стратегіях їх вирішення. Курс буде глобальним за охопленням, але зосереджуватиметься на країнах із низьким і середнім рівнем доходу, здоров'ї бідних верств населення та нерівностях у здоров'ї. Протягом усього курсу акцент робиться на питаннях систем охорони здоров'я, зв'язках між здоров'ям і розвиток і питання охорони здоров'я, пов'язані з глобальною взаємозалежністю.

Глобальне громадське здоров'я

3 триместр, 2 год/тижд., залік.

Цей курс познайомить студентів із всеосяжною та зростаючою сферою глобальної охорони здоров'я: від вступу до ключових принципів і тем глобального здоров'я до основних детермінант в розрізі глобальних впливів, а також вимірювання глобального тягаря хвороб. Ми обговоримо наскрізні та актуальні питання зміцнення здоров'я, програми та дослідження боротьби з хворобами у міжнародних умовах. Вправи та дискусії будуть зосереджені на складних глобальних проблемах охорони здоров'я та стратегіях їх вирішення. Курс буде глобальним за охопленням, але зосереджуватиметься на країнах із низьким і середнім рівнем доходу, здоров'ї бідних верств населення та нерівностях у здоров'ї. Протягом усього курсу акцент робиться на питаннях систем охорони здоров'я, зв'язках між здоров'ям і розвиток і питання охорони здоров'я, пов'язані з глобальною взаємозалежністю.

Громадське здоров'я на рівні громад

3 триместр, 2 год/тижд., залік.

Навчальна дисципліна є вибірковою, розроблена таким чином, щоб студенти могли орієнтуватися у базових термінах і поняттях, які стосуються громадського здоров'я на рівні громад, розуміти та використовувати процеси децентралізації системи громадського здоров'я через передачу визначених функцій громадського здоров'я та ресурсів органам місцевого самоврядування та визначення їхніх повноважень в реалізації державної політики у цій сфері,

визначати пріоритети і проводити оцінку потреб на рівні громади, розробляти варіанти стратегій, політик та визначати окремі інтервенції, спрямовані на збереження та зміцнення здоров'я населення на рівні громади, оцінювати їх ефективність, аналізувати вплив різних детермінант та обґрунтовувати відповідні заходи з їх попередження, аналізувати стратегії, політики та інтервенції на рівні громади та пропонувати заходи щодо підвищення ефективності використання наявних коштів, створювати команду і забезпечувати її ефективну роботу, розробляти проекти надання послуг громадського здоров'я та профілактики (первинної, вторинної та третинної) захворювань, промоції здоров'я на рівні громади, та забезпечувати їх реалізацію, розробляти заходи з адвокації, комунікації та соціальної мобілізації у сфері громадського здоров'я, застосовувати різні методики, стратегії та моделі викладання громадського здоров'я, застосовувати отримані знання з використанням різних форм наукової комунікації (конференції, круглі столи, дискусії, наукові публікації) щодо розбудови громадського здоров'я на рівні громади.

Електронна охорона здоров'я

3 триместр, 3 кредита, 2 год/тижд., залік.

Метою курсу є сприяння формуванню у студентів системних знань та вмінь управління електронною охороною здоров'я в Україні та різних країнах світу, включаючи розвиток пріоритетних напрямків цифровізації у сфері громадського здоров'я, основ науково-практичного управління цифровими та економічними процесами, цифровізацією на макро- та мікрорівнях. Основне завдання курсу є ознайомлення студентів з організацією електронної охорони здоров'я, сучасними принципами та підходами до управління. Окрему увагу приділено менеджменту цифрових проектів та продуктів у сфері охорони здоров'я.

Епідеміологія розладів психіки та поведінки, самогубств

3 триместр, 2 год/тижд., залік.

Тенденції до поширення розладів психіки та поведінки, а також високий рівень суїцидальної активності у світі спонукає до розгляду даних питань в межах підготовки фахівців системи громадського здоров'я, створює необхідність пошуку ефективних заходів превенції та профілактики аутоагресії. Курс зосереджено на формуванні у студентів розуміння психічного здоров'я в суспільстві – зосередження уваги на важких психічних захворюваннях, зв'язку між соціально-економічним статусом і психопатологією, зв'язку між здоров'ям (медицина) і психічним здоров'ям (психіатрія), вивчення конкретних груп населення, які виключені (наприклад, шукачів притулку, жертв торгівлі людьми, люди похилого віку).

Лідерство в єдиному здоров'ї

3 триместр, 2 год/тижд., залік.

Ми живемо у світі, у якому люди, організації, країни й суспільства стають щораз більш взаємопов'язаними. Таким чином, вплив лідерства, як добрий, так і поганий, поширюється на всі політичні та економічні системи. Із посиленням такої пов'язаності зростає також вплив, і така ситуація змінила характер лідерства. Лідери мають вплив за межами своєї організації, зміцнюючи взаємозв'язок між етикою та добрим лідерством. Цей модуль розроблено з метою допомогти лекторам ознайомити студентів із теоретичним підґрунтям та практичним застосуванням етичного лідерства з урахуванням культурного розмаїття сучасних організацій.

Політика щодо запобігання НІЗ

3 триместр, 2 год/тижд., залік.

Курс висвітлює різні аспекти неінфекційних захворювань (НІЗ), травм, природних надзвичайних ситуацій і конфліктів як з точки зору окремих осіб, так і суспільства. Важливість різних НІЗ і різних типів травм для глобального здоров'я та в країнах з різними економічними умовами. Розглядаються різні передумови та фактори ризику для різних НІЗ, а також стратегії їх запобігання. Акцентується увага на важливості місцевого та регіонального контексту щодо соціальних та економічних обставин, функціонального рівня охорони здоров'я, а також обізнаності та готовності серед політиків та громадськості протидіяти НІЗ.

Права людини і біомедицина

3 триместр, 2 год/тижд., залік. Скалецька Зоряна Степанівна, доцент.

Зміст курсу базується на принципах захисту прав людини під час надання медичної допомоги, а також при проведенні діагностичних, профілактичних, лікувальних і реабілітаційних заходів, у тому числі при проведенні досліджень. Він не нав'язує конкретну модель чи конкретний

погляд, а формулює правові та етичні принципи в охороні здоров'я. Курс є зануренням у міждисциплінарну сферу, де зустрічаються право, біомедицина та біоетика. У курсі розглядатимуться конкуруючі погляди на взаємозв'язок права, біомедицини та біоетики, а також суперечки щодо майбутніх напрямків.

Харчування як складова громадського здоров'я

3 триместр, 2 год/тижд., залік.

Курс «Харчування як складова громадського здоров'я» забезпечує поглиблене навчання, пов'язане з концепціями епідеміології харчування. Учасники матимуть можливість розглянути основні концепції науки про харчування, включаючи основні поживні речовини, захворювання, пов'язані з харчуванням; проблеми, пов'язані з харчуванням в масштабах суспільної та глобальної охорони здоров'я, а також обговорить поточну політику харчування та втручання, які можуть бути застосовані як частина заходів зі зміцнення здоров'я.

Моніторинг і оцінка

3 триместр, 3 год/тижд., залік.

Курс зосереджено на основних концепціях вимірювання якості медичної допомоги та моніторингу й оцінки програм громадського здоров'я. В курсі студенти розглядатимуть такі питання: сучасні підходи до вимірювання якості програм і політик у сфері громадського здоров'я; основні принципи програмного моніторингу та оцінки; планування дослідження для оцінки впливу змін у політиці охорони здоров'я.

Епідеміологія інфекційних та неінфекційних захворювань

4 триместр, 2 год/тижд., залік.

Навчальна дисципліна «Епідеміологія інфекційних та неінфекційних захворювань» є обов'язковою для студентів другого року навчання освітньо-наукової програми «Громадське здоров'я» другого (магістерського) рівня вищої освіти. Курс розроблено таким чином, щоб студенти могли орієнтуватися у базовій медичній термінології, кваліфікувати медичні стани, розуміти причинно-наслідкові зв'язки між факторами ризику та медичними станами, знати основні групи інфекційних та неінфекційних захворювань, знати структуру та особливості діяльності медичної галузі в Україні та світі, користуватися та критично оцінювати опубліковані дані/результати досліджень у сфері організації надання медичної допомоги. Це створює ґрунт для розуміння надійних джерел інформації, навчає використовувати їх для самостійного пошуку необхідної медичної інформації.

Здоров'я дорослого населення

4 триместр, 2 год/тижд., залік.

Навчальна дисципліна є вибірковою, розроблена таким чином, щоб студенти могли орієнтуватися у базових термінах і поняттях, які стосуються здоров'я дорослого населення, знати особливості щодо основних показників здоров'я дорослого населення, їх рівень та тенденції на популяційному та індивідуальному рівні, проводити оцінку, інтерпретацію, порівняння та прогнозування цих показників, визначати пріоритети і проводити оцінку потреб щодо їхнього здоров'я, розробляти варіанти стратегій, політик та визначати окремі інтервенції, спрямовані на збереження та зміцнення здоров'я дорослого населення, оцінювати їх ефективність, та пропонувати заходи щодо підвищення ефективності використання наявних коштів, аналізувати вплив різних детермінант на здоров'я цих категорій населення та обґрунтовувати відповідні заходи з їх попередження, розробляти проекти надання послуг громадського здоров'я та профілактики (первинної, вторинної та третинної) захворювань, промоції здоров'я, та забезпечувати їх реалізацію, орієнтуватися щодо розробки заходи з адвокації, комунікації та соціальної мобілізації для дорослого населення, презентувати результати досліджень у цій сфері на різних заходах наукової комунікації (конференції, круглі столи, дискусії, наукові публікації).

Здоров'я матері та дитини

4 триместр, 2 год/тижд., залік.

Після проходження дисципліни студенти зможуть орієнтуватися у базових принципах організації медичної допомоги матерям та дітям, що ґрунтуються на загальноновизначених міжнародних підходах до охорони материнства та дитинства, знати особливості організаційних та правових засад функціонування системи охорони здоров'я в сфері охорони здоров'я матерів та дітей на національному, регіональному та місцевому рівнях, спеціалізованих закладів охорони здоров'я, що

надати медичну допомогу матерям та дітям, орієнтуватися у основних ефективних медичних технологіях по збереженню життя та здоров'я матерів та дітей та перспективах їх розвитку. Курс передбачає набуття студентами навичок моделювання та стратегічного планування розвитку ефективних систем охорони здоров'я від функціонування медичного закладу до діяльності державних органів влади в сфері материнства та дитинства. В межах курсу також передбачено ознайомлення з ефективними моделями функціонування закладів охорони здоров'я приватної форми власності, що надають медичну допомогу дітям та матерям.

Корпоративні програми для працюючого населення

4 триместр, 2 год/тижд., залік.

Курс присвячений вивченню корпоративних програм зі збереження та зміцнення здоров'я працівників. Розглядаються моделі та підходи до впровадження таких програм в організаціях, їх ефективність та вплив на продуктивність праці. Особлива увага приділяється використанню цифрових технологій в корпоративних програмах здоров'я.

У результаті вивчення курсу студенти отримають знання основних концепцій, моделей та підходів до корпоративних програм здоров'я; навички їх аналізу; досвід розробки та впровадження таких програм з використанням цифрових технологій.

Курс розрахований на здобувачів вищої освіти та фахівців у сфері охорони здоров'я, менеджменту, соціальної роботи.

Маркетинг в громадському здоров'ї

4 триместр, 2 год/тижд., залік.

Дисципліна «Маркетинг в громадському здоров'ї» пропонує слухачам ознайомитись з поняттям маркетингу, особливостями маркетингу в громадському здоров'я, поняттям комплексу маркетингу, сегментування та позиціонування, конкуренції та сервісу. Курс передбачає також, що слухачі дізнаються про сучасні підходи до діджитал-маркетингу, особливості створення бренду та ребрендингу, поняття соціального маркетингу та його ролі у просуванні бренду.

Навколишнє середовище та здоров'я населення

4 триместр, 2 год/тижд., залік.

Курс надає студентам знання та навички у питаннях забруднення атмосфери та наслідків зміни клімату, від локального до глобального масштабів. Це включає в себе зосередження на оцінці та управлінні впливом на здоров'я людини через ефективний взаємозв'язок між науками про громадське здоров'я екологічною епідеміологією та екологічною токсикологією; та підходи екологічної інженерії до управління екологічними ризиками. Курс досягає цих цілей шляхом викладання на стику між громадською охороною здоров'я та екологічною інженерією, з особливим акцентом на методології, засновані на підходах, орієнтованих на ризик.

Організація, економіка та фінансування охорони здоров'я

4 триместр, 2 год/тижд., залік.

Навчальна дисципліна є вибірковою, розроблена таким чином, щоб студенти могли орієнтуватися у базових термінах і поняттях, які стосуються організації, економіки та фінансування охорони здоров'я, знати особливості ринку охорони здоров'я, питання щодо фінансового захисту населення, розуміти та описувати основні джерела фінансування громадського здоров'я, визначати пріоритети і проводити оцінку потреб у фінансуванні сфери громадського здоров'я, визначати окремі інтервенції у сфері ГЗ та пропонувати заходи щодо підвищення ефективності використання наявних коштів, аналізувати, обговорювати та інтерпретувати поточні дані щодо фінансування неінфекційних захворювань, користуватися та критично оцінювати опубліковані дані/результати досліджень у цій сфері, володіти принципами ціноутворення, знати моделі фінансування охорони здоров'я, застосовувати отримані знання у практичних ситуаціях, спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності) з вказаних питань,

Програмний менеджмент в громадському здоров'ї

4 триместр, 2 год/тижд., залік.

Курс “Програмний менеджмент в громадському здоров'ї” спрямований на формування у студентів системних знань та практичних навичок з розробки, планування, впровадження та оцінки програм громадського здоров'я.

Протягом курсу студенти ознайомляться з основами програмного підходу в громадському здоров'ї, етапами розробки та реалізації програм, методами оцінки потреб та пріоритетів, техніками планування та управління ресурсами, моніторингу та оцінки ефективності.

Окрема увага приділяється вивченню базових понять програмного менеджменту, теоретичних основ його застосування у громадському здоров'ї, аналізу існуючих програм та стратегій, формуванню вмінь щодо розробки та реалізації власних програмних пропозицій. Також, розглядається впровадження цифрових втручань в рамках програм громадського здоров'я - особливостям їх інтеграції, моніторингу, оцінки ефективності.

По завершенню курсу студенти зможуть самостійно розробляти, планувати, реалізовувати та оцінювати комплексні програми громадського здоров'я.

НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ ВІЛЬНОГО ВИБОРУ

Розробка навчальних програм, що враховують принципи навчання дорослих

3 триместр, 2 год/тижд., залік.

Курс розроблений за програмою Вашингтонського університету щодо підготовки тренерів у сфері громадського здоров'я і входить до сертифікатної програми «Сучасна теорія і практика викладання у сфері громадського здоров'я». Курс передбачає тренування практичних навичок за методикою зворотного викладання: студенти мають можливість попрактикувати тренерські навички в доброзичливій атмосфері та отримати відгуки від викладача і студентської групи. Отримані знання, вміння та навички, а також позитивне ставлення до викладацької діяльності можна успішно використовувати як базові компетентності в будь-якому середовищі та сфері діяльності.

Методи навчання дорослих

3 триместр, 2 год/тижд., залік.

Курс розроблений за програмою Вашингтонського університету щодо підготовки тренерів у сфері громадського здоров'я і входить до сертифікатної програми «Сучасна теорія і практика викладання у сфері громадського здоров'я». В межах курсу Ви зможете визначити фактори які сприяють роботі з різною аудиторією. Зрозумієте особливості і потреби дорослих студентів. Дізнаєтесь про особливості ефективної групової структури, динаміки та ефективних спільних завдань. Курс розроблений щоб допомогти Вам стати успішним фасилітатором груп навчання дорослих.

Курс надає основні принципи як навчати дорослих, щоб захопити їх хвилину інновацій, щоб закружляти їх у вирії сучасних ефективних освітніх технологій, методів і підходів, щоб замотивувати до створення умов для гармонійного розвитку кожної людини. На ці питання будемо відповідати під час опанування даного курсу.

Оцінювання результатів навчання і ефективності тренінгових програм

4 триместр, 2 год/тижд., залік.

Курс розроблений за програмою Вашингтонського університету щодо підготовки тренерів у сфері громадського здоров'я і входить до сертифікатної програми «Сучасна теорія і практика викладання у сфері громадського здоров'я». Курс викладається за методом зворотного викладання, під час якого студенти зможуть потренувати викладацькі та фасилітаторські навички і отримати зворотній зв'язок від викладача.

Постійний професійний розвиток і самостійне навчання

4 триместр, 2 год/тижд., залік.

Курс розроблений за програмою Вашингтонського університету щодо підготовки тренерів у сфері громадського здоров'я і входить до сертифікатної програми «Сучасна теорія і практика викладання у сфері громадського здоров'я».

Під час курсу студенти здобувають уміння визначати потреби, цілі та необхідні компетенції навчання, обирати відповідні ефективні методи та прийоми навчання, застосовувати навички фасилітації різних видів навчальних активностей, щоб досягти результатів навчання, оцінити їх та постійно покращувати.

Основи медичних знань

3 триместр, 2 год/тижд., залік.

Курс розроблений таким чином, щоб студенти могли орієнтуватися в базовій медичній термінології, кваліфікувати медичні стани, розуміти причинно-наслідкові зв'язки між факторами ризику та медичними станами, знати основні групи захворювань, мати практичні навички надання першої допомоги в невідкладних ситуаціях. ситуації, знати структуру та особливості діяльності медичної галузі в Україні, орієнтуватися на аналіз діяльності окремих сфер системи охорони здоров'я, використовувати та критично оцінювати опубліковані дані/результати досліджень у сфері організації медичної допомоги.

Інфекційний контроль та лікарняна гігієна

4 триместр, 2 год/тижд., залік.

Інфекції, пов'язані з наданням медичної допомоги (ІПНМД), визнані великим тягарем для пацієнтів, суспільства та управління охорони здоров'я. У 2008 році ECDC підрахував, що понад чотири мільйони людей отримують ІПНМД щороку в ЄС, з яких приблизно 37 000 помирають в результаті прямого наслідку інфекції.

Ефективна профілактика та контроль ІПНМД в організаціях охорони здоров'я залежить від спеціалізованого інфекційного контролю та лікарняного гігієнічного персоналу, який відповідає за розробку, впровадження та моніторинг місцевих профілактичних заходів.

У цьому курсі студенти зрозуміють основи інфекційного контролю та госпітальної гігієни, навчаться ідентифікувати, аналізувати ризики, пов'язані з впливом на здоров'я компонентів середовища всередині закладів охорони здоров'я (біологічні, хімічні, фізичні), виокремлять необхідні компетенції фахівців з інфекційного контролю та лікарняної гігієни для планування їх професійного розвитку; ознайомляться з підходами до розробки та впровадження стратегій та планів з інфекційного контролю та лікарняної гігієни; зможуть визначати потреби організацій охорони здоров'я і оцінювати роботу фахівців з інфекційного контролю та лікарняної гігієни.

Курсом передбачено груповий проект по оцінці ІПНМД в різних країнах Європи, та порівняння його рівнів з Україною, дослідження підходів до управління та навчання персоналу, а також стратегічного менеджменту в ЗОЗ.

Управління змінами в охороні здоров'я

3 триместр, 2 год/тижд., залік.

Курс розроблено таким чином, щоб сформувати у студентів систему знань з теорії та методології управління змінами; принципів впровадження змін у сфері охорони здоров'я; формування системного мислення та комплексу системних знань і вмінь щодо розуміння необхідності змін та управління змінами у стратегічному розвитку сучасних організацій охорони здоров'я, принципів та методів управління опором змінам; опанування практичними навичками управління індивідуальними, груповими та організаційними змінами; вмінь розробляти рекомендації щодо управління структурними змінами. Концепція навчальної дисципліни – системне поєднання практичного досвіду із ключовими концепціями реформування системи охорони здоров'я, використання теорій та моделей управління змінами при розробці стратегії запровадження змін у сфері охорони здоров'я з метою досягнення максимальної соціальної й економічної ефективності її діяльності. Об'єкт вивчення - організаційні зміни і трансформації в організації та їх особливості у сфері охорони здоров'я.

Фармацевтичний менеджмент та клінічні дослідження

4 триместр, 2 год/тижд., залік.

Навчальна дисципліна «Фармацевтичний менеджмент та клінічні дослідження» є вибірковою дисципліною у програмі підготовки фахівців громадського здоров'я. Курс зосереджено на таких питаннях як: місце фармацевтичного менеджменту в системі охорони здоров'я та політика забезпечення населення якісними лікарськими засобами, а також особливості проведення доклінічних та клінічних досліджень лікарських засобів. Курс для навігації процесами розробки та постмаркетингового нагляду за лікарськими засобами та медичними пристроями. Це

короткий вступ до галузі, що охоплює правові, етичні, методологічні та практичні обмеження та можливості створення, дослідження та просування лікарських засобів та пристроїв на ринок.

Мовна комунікація: технологія письма

3 триместр, 2 год/тижд., залік.

Курс «Мовні комунікації» належить до числа дисциплін, які мають важливе теоретичне і практичне значення, оскільки вміння спілкуватися полягає не тільки в правильному формулюванні висловлювань відповідно до граматичних, лексичних, стилістичних та інших вимог, а й у знання, в яких реальних контекстах можливі певні твердження.

Невідкладні стани в умовах надзвичайних ситуацій

4 триместр, 2 год/тижд., залік.

Курс дає поняття та базові принципи про невідкладні дії та організаційні заходи, спрямовані на врятування та збереження життя людини у невідкладному стані та мінімізацію наслідків впливу такого стану на її здоров'я, що здійснюються на місці події особами, які не мають медичної освіти, але за своїми службовими обов'язками повинні володіти основними практичними навичками з рятування та збереження життя людини, яка перебуває у невідкладному стані, та відповідно до закону зобов'язані здійснювати такі дії та заходи.

Самоменеджмент управління

3 триместр, 2 год/тижд., залік.

Курс зосереджено на формуванні у студентів саморозвиток менеджера як особистості і організація його особистої діяльності, що представляє собою цілеспрямоване і послідовне використання випробуваних методів роботи в повсякденній практиці в специфічних умовах переважаючої самоорганізації. Основні цілі:

- максимальне використання менеджером часу і своїх можливостей;
- свідоме управління плином життя;
- подолання зовнішніх обставин як на роботі, так і в особистому житті.

АТЕСТАЦІЯ

Магістерська робота

Кваліфікаційні роботи другого (магістерського) рівня виконуються на завершальному етапі навчання здобувачів вищої освіти на магістерській програмі. Дана робота передбачає розв'язання складної задачі або проблеми в сфері громадського здоров'я на основі даних проведених досліджень та/або інновацій. Здобувач вищої освіти повинен показати здатність планувати і виконувати наукові та прикладні дослідження, володіти фундаментальною науковою базою, уміти застосовувати набуті здібності до творчої науково-дослідної і навчально-педагогічної діяльності, досконало володіти методологією наукового дослідження, новітніми інформаційними технологіями, методами отримання, обробки, зберігання і застосування наукової інформації, показати ступінь наукової розробки та практичні аспекти. Однією з найголовніших вимог до магістерської роботи є наукова єдність переданих даних, відсутність академічного плагіату, фальсифікації та фабрикації.

Атестація КРОК

Єдиний державний кваліфікаційний іспит – це ліцензійний інтегрований іспит «Крок», який проводиться у формі стандартизованого незалежного тестування відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 28 березня 2018 р. «Про затвердження Порядку здійснення єдиного державного кваліфікаційного іспиту для здобувачів освітнього ступеня магістра за спеціальностями галузі знань «Охорона здоров'я».

I 10 СОЦІАЛЬНА РОБОТА ТА КОНСУЛЬТУВАННЯ

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА – СОЦІАЛЬНА РОБОТА / SOCIAL WORK

<https://ukma.edu.ua/ects/index.php/fsnst/171-2018-06-13-09-07-54/mpsr/267-2018-11-01-10-55-42>

ОСВІТНІЙ СТУПІНЬ – МАГІСТР

ОБОВ'ЯЗКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ:

Англійська мова

1,2 семестри 2 год/тижд., залік, екзамен, 6 кредитів

The integrated course 'Public speaking and academic writing' for Master programme students prepares them for their future professional scientific and research work. The students acquire the knowledge to organize, and deliver different types of speeches as well as to write a research paper.

Методологія досліджень в соціальній роботі

1,2 семестр, 2 год/тижд., залік, екзамен, 6 кредитів, І. М. Мажак, кандидат соціологічних наук, доцент

Курс дає студентам можливість поглибити знання щодо основних стратегій досліджень у соціальній роботі, з особливим наголосом на застосуванні емпіричних методів і технік аналізу даних. Метою курсу є набуття студентами знань та навичок основних принципів проведення досліджень в соціальній роботі у межах кількісної, якісної та змішаної дослідницьких парадигм, особливостей їх застосування у сучасних як вітчизняних, так і закордонних дослідженнях. Курс складається з двох частин. Перша частина ознайомлює студентів з стратегіями та дизайном кількісних досліджень, детально розглядає кількісні методи та можливості їх використання у соціальній роботі. Також у цій частині розглядаються вибірки у кількісних дослідженнях, аналіз вторинних даних, реплікація досліджень, способи опитування та їх переваги і недоліки. Окрім цього, аналіз кількісних даних: описова статистика, двовимірний та багатовимірний аналіз та представлення результатів кількісного дослідження. Друга частина курсу присвячена якісним методам дослідження та їх основним теоретичним парадигмам. Тут детально розглядаються якісні методи, інтерпретація та аналіз якісних даних та презентація результатів якісних досліджень. Також на курсі розглядаються змішані стратегії досліджень. Особливий наголос робиться на основних підходах до теоретичного опрацювання («теоретизування») результатів проведених наукових розвідок, їхньому порівняльному та критичному представленні науковій спільноті.

Професійні концепції у соціальній роботі

1 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити, О. М. Бойко, кандидат педагогічних наук, доктор філософії (PhD) з соціальної роботи, доцент

Впродовж курсу студенти вивчають сучасні професійні концепції соціальної роботи (включно з теоріями, методами, формами, підходами), що є новими для зарубіжного й українського контексту. У форматі фахових дискусій, гостьових лекцій, інтерактивних семінарів, тренінгів розглядаються особливості застосування таких концепцій на практиці, формуються компетентності аналізу й синтезу фахових джерел, створюється база для розвитку інноваційного соціального проектування. Цей курс є необхідною складовою підготовки фахівців до здійснення професійної діяльності на базі практичних організацій, наукових і освітніх установ та інституцій, громадських організацій, міжнародних неурядових організацій, які займаються формуванням соціальної політики, визначають та формують напрямки розвитку соціальної роботи, проводять відповідні дослідження.

Соціальна політика

1,2 семестр, 2 год/тижд., залік, екзамен. 6 кредитів, Л. Г. Ткаченко, кандидат економічних наук, доцент

Мета курсу – підготувати майбутніх соціальних працівників до організації надання якісних соціальних послуг в частині консультування клієнтів щодо їх соціальних прав та участі у державних програмах соціального захисту, соціального страхування, зайнятості, охорони здоров'я, освіти та забезпечення житлом; до аналітичної роботи, пов'язаної з моніторингом та оцінкою соціального становища вразливих груп населення, ефективності соціальної політики та її

впливу на соціальний розвиток суспільства, розробки рекомендацій щодо удосконалення інструментів соціальної політики в інтересах отримувача соціальної послуги. Студенти ознайомляться з міжнародним досвідом здійснення соціальної політики та методами аналізу моделей соціальної політики, оволодіння навичками аналізу показників соціального розвитку.

Соціальна робота на сучасному етапі

1 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити, Н. Ф. Романова, кандидат педагогічних наук, доцент
Курс спрямований на формування цілісної системи знань про основи соціальної роботи на сучасному етапі, новітні підходи й умови розвитку соціальних послуг для населення та набуття практичних навичок щодо планування, організації й надання соціальних послуг в громаді з врахуванням сучасних реалій. Впродовж навчання студенти знайомляться з новітніми концептуальними підходами соціальної роботи в умовах війни з врахуванням процесу децентралізації та роботи у громадах, з сучасними ініціативами державного та недержавного сектору; сформують практичні навички соціального менеджера для роботи у громаді. Формат навчання передбачає групову роботу, презентації, пітчінг, панельні дискусії, круглі столи, громадське обговорення, роботу з кейсами, обмін досвідом практичної роботи тощо.

Менеджмент в соціальній сфері

2 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, І. М. Тимошенко –Петрова, старший викладач
Впродовж навчання студенти ознайомляться із загальними засадами менеджменту у соціальній сфері; отримають базові знання про систему надання соціальних послуг на національному та місцевому рівнях; сформують практичні навички щодо впливу на місцеву політику у формуванні соціальних послуг, навички участі у процесах створення політик; отримають знання щодо розподілення функцій у організації та надання соціальних послуг між державним та недержавним секторами, освоюють принципи між секторальної та міжвідомчої взаємодії для ефективної координації процесу надання соціальних послуг.

Науково-дослідницький практикум

3,4 семестр, 3 год/тижд., 4 год/тижд., заліки, 7 кредитів, О. М. Савчук, кандидат психологічних наук, доцент
Впродовж курсу відбувається поглиблення теоретичних знань щодо дослідницької діяльності, розвиток практичних навичок формування дослідницького питання, мети за завдань дослідження, аналізу літератури, вибору методів дослідження та особливостей їх застосування, формування вибірки, збору первинних даних та підходів до їх аналізу. Також студенти набувають знань щодо організації дослідницького процесу, поширення його результатів, написання абстракту та наукової статті. Вивчення курсу завершується написанням першого варіанту кваліфікаційної (магістерської) роботи.

Соціальна робота в умовах гуманітарних криз та воєнних конфліктів

3 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити, О. М. Бойко, кандидат педагогічних наук, доктор філософії (PhD) з соціальної роботи, доцент
Курс спрямований на підготовку до професійної діяльності в умовах гуманітарних криз та воєнних конфліктів. Метою курсу є формування розуміння основних теоретичних і практичних засад щодо здійснення соціальної роботи в умовах надзвичайних ситуацій, планування і реалізацію відповідних заходів, включно з психосоціальною підтримкою; ознайомлення з особливостями міжвідомчої співпраці державних та неурядових організацій, розуміння і впровадження стратегій зниження ризиків і відновлення спільнот. Особлива увага приділяється роботі з вразливими групами населення, етичним аспектам такої діяльності.

Моніторинг та оцінювання соціальних програм та проєктів

3 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити, Н. В. Кабаченко, кандидат філософських наук, доцент
В процесі вивчення курсу студенти ознайомлюються з основними підходами до моніторингу та оцінювання соціальних програм та проєктів, їх практичним застосуванням у соціальній сфері та сфері охорони здоров'я, вчать розуміти контекст оцінювання та теорію змін, мають можливість оволодіти навичками самостійного планування і проведення моніторингу та оцінювання, ознайомитися з етикою, політикою, керівними принципами та стандартами, що регулюють діяльність з оцінювання. В результаті опанування курсу студенти вмітимуть розробляти технічне завдання для проведення оцінювання, знатимуть як писати звіт про проведене оцінювання,

матимуть змогу зустрітися із практикуючими фахівцями з неурядових організацій та міжнародних проектів. Успішне опанування курсу дозволить студентам претендувати на базові посади фахівця з моніторингу та оцінювання соціальних програм та проектів, метою яких є здійснення втручання задля покращення добробуту вразливих груп населення.

Супервізія в соціальній роботі

3 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити, О. М. Савчук, кандидат психологічних наук, доцент
Навчальна дисципліна передбачає оволодіння студентами базовими знаннями щодо супервізії та методології її застосування в соціальній роботі. Студенти знайомляться з різними моделями її впровадження та розвивають вміння і навички її надання. Основна увага курсу - на міжнародних стандартах супервізії та вітчизняних практиках її впровадження в соціальних службах. Під час опанування навчального матеріалу, студенти матимуть змогу проводити та отримувати супервізійну допомогу для вирішення власних професійно-орієнтованих питань.

Соціальна робота в громаді

4 семестр, 3 год/тижд., екзамен, 4 кредити, Н. А. Малиш, доктор наук з державного управління, професор

Мета курсу - формування цілісної системи знань про роботу в громаді як один із трьох основних рівнів соціальної роботи. Впродовж опанування курсу студенти ознайомляться із теоретичними моделями, підходами і принципами соціальної роботи у громаді; отримають практичні навички щодо підготовки, впровадження та оцінювання соціальних програм і проектів для об'єднаних територіальних громад, а також сформулюють необхідні уміння з мобілізації громад для вирішення різних соціальних проблем.

ПРАКТИКА:

Практика ознайомча

1 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, Д. З. Богдан, старший викладач

Курс має на меті надання студентам знань про систему соціальних послуг, покращення навичок аналізу діяльності організацій, які надають послуги соціально вразливим групам населення в м. Києві. Практика передбачає відвідування державних, громадських і релігійних соціальних служб і закладів, що слугує поглибленню уявлень студентів про коло соціальних проблем, які належать до компетенції соціальних служб, їхні повноваження щодо вирішення цих проблем, про ресурси, що використовуються для підтримки користувачів соціальних послуг. Під час дорадництва з практики обговорюються враження студентів, отримана інформація, відповідність практики теоретичним засадам соціальної роботи. Аналізуються професійні цінності, дотримання фахівцями під час роботи професійних меж, а також знання, вміння, які є найбільш актуальними для надання послуг персоналом відвіданої соціальної служби чи закладу.

Практика науково-дослідницька 1

2д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити, Д. З. Богдан, старший викладач

Практика науково-дослідницька 1 займає особливе місце в підготовці магістрів соціальної роботи та є вагомим компонентом навчання, оскільки визначає не тільки якість професійної підготовки у цілому, але й формує готовність студентів працювати у сфері соціальної роботи. Практика науково-дослідницька 1 допомагає магістрам першого року навчання більш предметно ознайомитися з діяльністю мережі закладів та організацій, які працюють у сфері соціальної роботи, сформувати вміння та виробити навички практичної соціальної роботи, визначитися з темою кваліфікаційної роботи, обрати цільову групу й базу для проведення досліджень. Такий вид практики сприяє якісній професійній орієнтації, формуванню соціального досвіду, розвитку менеджерських навичок, розширенню комунікацій з надавачами та отримувачами соціальних послуг тощо.

Практика науково-дослідницька 2

3,4 семестр, 2 год/тижд., залік, 6 кредитів, Д. З. Богдан, старший викладач

Метою науково-дослідницької практики 2 є створення умов для проведення дослідницької частини магістерської роботи, пов'язаної з потребами вивчення особливостей процесу надання соціальних послуг для різних груп клієнтів, а також отримання доступу до інформації щодо форм і методів практичної соціальної роботи. Протягом практики відбувається збір первинного матеріалу і проведення наукового дослідження, що завершується написанням та захистом

кваліфікаційної (магістерської) роботи. Предметом практики є удосконалення навичок самостійної наукової роботи, розширення науково-понятійного апарату студентів, дослідження проблем практики соціальної роботи, їхнє теоретичне обґрунтування та формування логічної структури майбутньої магістерської роботи.

ВИБІРКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ:

ДИСЦИПЛІНИ ПРОФЕСІЙНОЇ ТА ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ:

Аналіз соціальної політики

2 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, Л. Г. Ткаченко, кандидат економічних наук, доцент

Метою курсу є здобуття фахових знань щодо методологічних засад аналізу соціальної політики, інформаційного забезпечення процесів планування і провадження соціальної політики, уміння обґрунтовувати вибір методів та індикаторів для аналізу секторальних та комплексних політик. Практична частина курсу спрямована на формування навичок орієнтуватися в міжнародних базах соціальних даних та стандартів, здійснювати порівняльний аналіз різних варіантів політик, зокрема порівнювати складові соціального захисту в Україні та інших країнах.

Менеджмент соціальних служб

2 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, І. М. Тимошенко –Петрова, старший викладач

В рамках курсу студенти оволодіють фаховими знаннями щодо стратегічного та операційного планування, управління проектами, побудови ефективного організаційного дизайну, дізнаються про основні принципи управління організаційними ресурсами та способами їх залучення. Студенти опанують підхід до формування послуг соціальних служб, стратегічний підхід управлінням стейхолдерами, ключові принципи сталого розвитку та лідерства в третьому секторі.

Планування та розробка соціальних проектів

2 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, О. М. Волгіна, старший викладач

Метою курсу є формування у студентів розуміння цінності планування соціальних проектів, відпрацювання навичок застосування сучасних концепцій фандрейзингу, формулювання мети, завдань та індикаторів успішного проекту, практичного проектного менеджменту та ознайомлення з інструментом теорії змін. Вивчення даного курсу допоможе студентам у плануванні, виконанні та оцінці проектів. В результаті опанування курсу студенти розробляють власні соціальні проекти.

Психологія соціальної поведінки

2 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, К. О. Кальницька, кандидат психологічних наук, доцент

Курс спрямований на розвиток розуміння особливостей і закономірностей прояву соціальної поведінки людини з точки зору різних концептуальних шкіл. Під час опанування курсу студенти сформулюють навички аналізу та інтерпретації поведінки людини в соціумі, розвивають вміння рефлексувати щодо власної ідентичності, виявляти динаміку міжособових відносин, діагностувати їх сутність, прогнозувати й моделювати комунікацію з різними соціальними групами, гнучко планувати фахову діяльність відповідно до виявлених потреб та тенденцій соціуму. Курс формує навички й уміння організовувати комунікацію та спільну діяльність фахівців, підвищувати рівень мотивації до співпраці, фасилітувати процеси прийняття колективних чи індивідуальних рішень.

Соціальний маркетинг

2 семестр, 3 год/тижд., залік, 3 кредити, Д. З. Богдан, старший викладач

Курс має на меті надати знання про використання інструментів маркетингу для покращення якості життя як окремих клієнтів, так і громад. В курсі розглядаються визначення соціального маркетингу, концепції зміни поведінки людей заради соціального блага, підходи до реалізації та контролю за соціальними програмами, спрямованими на просування соціальних ідей. Студенти оволодівають навичками аналізу маркетингового середовища, вибору цільової аудиторії для маркетингової кампанії, визначення її цілей та завдань, застосування основних та додаткових інструментів для розвитку соціально маркетингової стратегії, а також ефективного управління реалізації та оцінки програм соціального маркетингу.

Соціальна робота з ветеранами та членами їх родин

2 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, Т. І. Захаріна, доктор педагогічних наук, професор

У курсі вивчаються основи військової соціальної роботи в Україні; ключові проблеми ветеранів; нормативно-правове забезпечення військової соціальної роботи; основні концепції, підходи та принципи соціальної реінтеграції ветеранів; особливості реінтеграції ветеранів після участі у бойових діях; роль соціальних працівників у соціально-психологічній підтримці ветеранів; основні функції та напрями діяльності фахівця із супроводу ветеранів; стратегії професійного спілкування з ветеранами; соціальні послуги, які надаються ветеранам; технології, форми та методи соціальної роботи з ветеранами; механізми взаємодії з ветеранами; кейс-менеджмент у системі підтримки ветеранів; соціальна робота з сім'ями ветеранів; професійне вигорання фахівців соціальної роботи та їх супервізія. Навчальна дисципліна є практико-орієнтованою і поєднує теоретичне опрацювання матеріалу із аналізом кейс-ситуацій, симуляційними іграми та виконанням дослідницького завдання. Студенти вдосконалюють навички пошуку та аналізу інформації, критичного аналізу й обговорення наукових публікацій та інтервенцій в соціальній роботі, вчитимуться виявляти прогалини в дослідженнях та соціальній політиці щодо ветеранів та членів їх сімей.

Кейс-менеджмент в системі надання допомоги

*2 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, О. М. Савчук, кандидат психологічних наук, доцент
Додати анотацію*

Зміцнення резильєнтності громади та кризовий менеджмент в умовах надзвичайних ситуацій / Strengthening Community Resilience and Crisis Management in Emergencies (англійською мовою)

2д семестр, 3 год/тижд., залік, 3 кредити, О. М. Бойко, кандидат педагогічних наук, доктор філософії (PhD) з соціальної роботи, доцент

Курс викладається англійською та українською мовами, із залученням гостей викладачів з Великої Британії та Норвегії. В основі курсу - мультидисциплінарний підхід до профілактики, реагування й відновлення після надзвичайних ситуацій. Впродовж курсу студенти опановують теоретичні і практичні підходи до менеджменту надзвичайних ситуацій та зміцнення резильєнтності громад, знайомляться з інструментами кризового менеджменту й формують компетентності їх застосування на практиці. Окремий компонент курсу присвячений розумінню травмаінформованої практики роботи з різними групами населення й розвитку відповідних компетентностей.

Гостьовий курс

2д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити

Курс передбачає ознайомлення з однією з актуальних сучасних концепцій соціальної роботи, яка застосовується в зарубіжних країнах, та/або інноваційним досвідом практичної діяльності соціальних працівників в різних країнах світу. Для викладання курсу залучаються відомі викладачі, дослідники, практики соціальної роботи з різних країн світу, з використанням сучасних інтерактивних методів навчання.

Комунікаційний супровід соціальних проєктів

2д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити, С. В. Штурхецький, кандидат наук з державного управління, доцент

Основна мета курсу - забезпечити володіння навичками донесення і відстоювання важливості вирішення соціальних проблем соціальними працівниками серед різних груп стейкхолдерів. Структурно курс розподілений на кілька частин: ознайомча; реклама та маркетинг, брендинг; стратегія та тактика комунікаційної діяльності; робота з соціальними медіа; основи копірайтингу. Особлива увага надається практичним вправам, які супроводжують кожен блок. Теоретичні та практичні завдання курсу орієнтовані, насамперед, на особливості забезпечення комунікацій в соціальній сфері.

Соціальні інновації та соціальне підприємництво

2д семестр, 4 год/тижд., залік, 3 кредити, О. М. Бойко, кандидат педагогічних наук, доктор філософії (PhD) з соціальної роботи, доцент

Курс спрямований на ознайомлення студентів з основами соціального підприємництва, зокрема з законодавчим підґрунтям ведення соціального підприємства, видами підприємницької діяльності, сучасними світовими тенденціями розвитку соціального підприємництва. Розглядаються можливості створення соціальних підприємств клієнтами соціальної роботи та ролі соціальних

працівників в підтримці їх діяльності. Також аналізуються механізми впровадження соціального підприємництва в Україні на прикладі сучасних українських та закордонних соціальних підприємств.

Організаційний розвиток та лідерство

3 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, Є. В. Кувишинова, старший викладач

Впродовж навчання студенти ознайомляться із загальними засадами організаційного розвитку та лідерства, сучасними підходами до формування ефективної команди та розвитку організаційної спроможності; отримають базові знання про стилі менеджменту та роль лідера у сфері соціальної роботи; сформулюють практичні навички щодо формування та реалізації стратегії організації, залучення ресурсів в організацію, управління змінами.

Управління персоналом соціальних служб

3 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, І. М. Тимошенко –Петрова, старший викладач

Метою курсу є знайомство слухачів із теоретико-методологічним підґрунтям процесу управління персоналом, розвитку практичних навичок відбору та оцінки персоналу, мотиваційної та навчальної підтримки. Курс передбачає розвиток управлінських якостей у студентів, практичних навичок щодо розробки технічних завдань, персональних специфікацій, посадових інструкцій тощо. Слухачі знайомляться з нормативною базою, стандартами роботи соціальних служб державного та громадського сектору.

Міжнародна соціальна робота 2 / Advanced international Social Work (англійською мовою)

3 семестр, 3 год/тижд., залік, 4 кредити, О. М. Бойко, кандидат педагогічних наук, доктор філософії (PhD) з соціальної роботи, доцент

Курс викладається англійською мовою та передбачає ознайомлення з новими підходами у міжнародній соціальній роботі й соціальній політиці. Впродовж курсу розглядаються політики і практики діяльності міжнародних організацій, урядових і неурядових організацій міжнародної допомоги, а також роль соціальної роботи. Особливий акцент у курсі – на знаннях і навичках практики в громаді в мультикультуральному локальному, транснаціональному, глобальному середовищах. Курс передбачає залучення гостей лекторів з провідних університетів світу, й спрямований на розвиток навичок мультикультуральної співпраці у соціальній роботі.

Соціальна психіатрія

3 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, Є. Лікарчук, старший викладач

Курс представляє спеціалізовані знання в галузі психічного здоров'я з точки зору перспективи соціальної роботи і практичне знання про соціальну роботу з дорослими, які мають психічні труднощі. Курс дає студентам можливість розуміння існуючих підходів в практиці галузі психіатрії, яка фокусується на міжособистісному та культурному контексті психічного розладу та психічного благополуччя. Соціальна психіатрія вивчає роль соціальних факторів в етіології, клініці, перебігу, лікуванні та профілактиці психічних розладів і розробляє наукові основи організації психіатричної допомоги. Тому курс дозволяє дізнатись про вплив особистісних факторів та факторів соціального оточення на виникнення складнощів людських станів в цілому та організацію медичної та реабілітаційної допомоги людям, що страждають на психічні розлади, з акцентом на підтримці соціального функціонування та конкретних практичних рекомендаціях щодо проведення соціальної роботи в сфері психічного здоров'я.

Діджиталізація в соціальній роботі

3 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити

Додати анотацію

Медіація та соціальна робота

3 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити

Курс спрямований на вивчення основних понять та основних засад девіантної поведінки, відновного правосуддя, медіації. Студенти отримають практичні навички щодо підготовки, впровадження та проведення процедури медіації, а також сформулюють необхідні знання щодо юридичних засад функціонування програм відновного правосуддя.

Соціальна робота в сфері ментального здоров'я

3 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, О. М. Бойко, кандидат педагогічних наук, доктор філософії (PhD) з соціальної роботи

Курс є вибірковою професійно-орієнтованим для здобувачів бакалаврської програми з соціальної роботи і передбачає набуття ними базових знань та навичок з соціальної роботи в сфері психічного здоров'я. В межах курсу здобувачі вищої освіти опановують основні теоретичні підходи до розуміння проблем психічного здоров'я, формують розуміння базових засад соціальної роботи в сфері психічного здоров'я, а також знайомляться з найбільш поширеними практичними методами роботи з клієнтами з різними проблемами психічного здоров'я. Опанування курсу допомагає здобувачам зрозуміти різні стани психіки людини, дізнатись про важливість особистісних факторів та факторів соціального середовища, що впливають на психічне здоров'я та захворювання і зрозуміти роль та зміст соціальної роботи з особами з проблемами психічного здоров'я та їх сімей.

Військова соціальна робота

4 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, Н. Є. Гусак, кандидат соціологічних наук, доцент

Курс спрямований на підготовку до роботи з військовослужбовцями, ветеранами та членами їх сімей на рівні індивіда, сім'ї та громади. Під час опанування курсу вивчають особливості військової культури, система соціального захисту, проблеми психічного здоров'я та базовані на доказах інтервенції, зміст роботи з сім'ями військовослужбовців та ветеранів, переживання горя та втрати. Курс передбачає гостьові лекції військових та клінічних соціальних працівників з різних країн світу для поглибленого розуміння міжнародного контексту військової соціальної роботи. Студенти вдосконалять навички пошуку та аналізу інформації, критичного аналізу й обговорення наукових публікацій та інтервенцій в соціальній роботі, вчитимуться виявляти прогалини в дослідженнях та соціальній політиці щодо військовослужбовців, ветеранів та членів їх сімей.

Корпоративні соціальні програми

4 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, О. Л. Іванова, старший викладач

Навчальний курс розрахований на опанування знань та навичок з фахової підготовки соціального працівника, спеціаліста з корпоративної соціальної відповідальності (КСВ). Завдання курсу - надати загальне уявлення про поняття КСВ, пояснити роль, призначення та доцільність корпоративних соціальних програм (КСП), їх зв'язок із основною діяльністю підприємства; ознайомити з типологією КСП, методами та ресурсами для їх впровадження, методикою проведення моніторингу та оцінки ефективності КСП. Студенти розвинути навички розробки КСП, зокрема спрямованих на територіальну громаду чи вразливі групи населення та ознайомляться з практикою впровадження КСП різними підприємствами.

Розвиток громад та повсякденне відновлення

4 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, О. М. Бойко, кандидат педагогічних наук, доктор філософії (PhD) з соціальної роботи

Додати анотацію

Викладання соціальної роботи і соціальної політики

4 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, О. М. Савчук, кандидат психологічних наук, доцент

Навчальна дисципліна має на меті розвиток професійних компетенцій здобувачів освіти з викладання соціальної роботи, організації освітніх процесів у закладах вищої освіти, розвитку навичок розробки навчальних програм курсів та методичних матеріалів. Студенти опановують підходи до організації навчання у закладах освіти, розглядають особливості застосування різних методів навчання у курсах із соціальної політики та соціальної роботи. Під супроводом викладача, студенти відпрацьовують навички викладання на бакалаврській програмі з соціальної роботи з рефлексією отриманого досвіду.

Представництво та лобіювання інтересів клієнтів соціальних служб

4 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, Н. Ф. Романова, кандидат педагогічних наук, доцент

Програма курсу спрямована на поглиблення професійних знань в сфері захисту прав та інтересів клієнтів соціальної роботи, згідно найкращих сучасних міжнародних практик та національних тенденцій. Особлива увага приділяється формуванню у студентів базових знань, навичок та компетентностей, необхідних для захисту прав і представництва інтересів клієнтів соціальної роботи, а також відстоювання інтересів найбільш вразливих груп населення на рівні закону або системи. За результатами опанування курсу студенти розробляють власну адвокаційну кампанію.

Основною метою вивчення дисципліни є формування у студентів розуміння значення явища представництва інтересів та захисту прав клієнтів в соціальній роботі, особливостей його застосування, планування, організації і проведення.

Соціальна робота в охороні здоров'я

4 семестр, 2 год/тижд., залік, 3 кредити, О. М. Бойко, кандидат педагогічних наук, доктор філософії (PhD) з соціальної роботи

Додати анотацію

АТЕСТАЦІЯ:

Кваліфікаційна робота

4д семестр, захист тези, 20 кредитів, викладачі кафедри

Підсумок опанування змісту дисциплін навчального плану. Студент мусить проявити здатність до наукового пошуку, аналізу наукової літератури, постановки і вирішення теоретичних питань. Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня "магістр" є самостійним дослідженням наукової проблеми, виконаним студентом для публічного захисту.